

DE CHRISTEN

2 januari 1970

85e jaargang - 1

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Afscheid van de zestiger jaren

Een nieuw decennium is aangebroken, de zeventiger jaren. Wat zullen ze brengen? Zulen de jaren '70 even bewogen en even bewegend zijn als als de zestiger jaren die nu achter ons liggen? Er is veel gebeurd in dat tiental jaren. Op allerlei terrein. Het is teveel om in een artikel te noemen; bovendien, ons blad leent zich er niet voor om stil te staan bij de veranderingen die zich op bijvoorbeeld politiek en maatschappelijk terrein hebben voltrokken. Interessanter, althans voor dit moment en op deze plaats, zijn de veranderingen die zich voltrokken op de terreinen van kerk en theologie. Slechts enkele noemen we.

Is God dood?

Afgezien van de vaktheologische vraagstukken die de wereld niet hebben bereikt noch bewogen, heeft dit decennium, vooral het midden van het tijdvak, te maken gehad met de vragen rondom de godsvoorstelling, het godsbeeld. De kreet 'God is dood', die in wezen niet anders was dan een gepopulariseerde samenvatting van de soms revolutionaire uitspraken van enkele theologen, heeft geschokt en tot nieuwe bezinning op de godsvoorstelling geprikkeld. Deze uitspraken hadden te maken met o.a. het feit, dat kerk en theologie zich, bijna te laat, moesten aanpassen bij de veranderende maatschappijstructuren die in steeds sneller tempo zich voltrokken en voltrekken. Kerk en theologie werden zich tenslotte bewust, dat het tijdperk van de laten we zeggen, agrarische cultuur definitief het veld had geruimd voor het tijdperk van een technologische cultuur. De God, die vruchtbaarheid geeft, ingrijpt in de natuur en in het leven, die het lot van de mens van de wieg tot het graf bepaalt, de God van de hemel (Robinson) bleek een godsvoorstelling te zijn die in de 'stad van de mens' niet langer aanvaardbaar en geloofwaardig is.

Voorals gevolgt van deze ontwikkeling - waardoor zoveel van geloof en godsdienst in een stroomversnelling terecht kwam - nam de onkerkelijkheid toe. Zij die bleven trachten het moderne levensgevoel toch in religieuze banen te leiden door de sociale context van het evangelie te benadrukken. In

veel gevallen werd het evangelie tot medemenselijkheid en sociale verantwoordelijkheid gereduceerd.

De 'oude' God is dood. Jezus leeft en dit leven van Jezus is daar aanwezig waar geprotesteerd, gedemonstreerd en gerebelleerd wordt tegen geweld, paternalisme en onrecht. De kerk is niet aanwezig waar in stilheid en aanbidding wordt gemediteerd, maar daar waar in de brandpunten van de maatschappelijke conflicten mensen zich inzetten voor de medemenselijkheid. God is dood, leve de mens!

Kerken in beweging

Bezien we de kerken rondom ons, dan wordt onze aandacht allereerst geboeid door de veranderingen die zich voltrokken en nog bezig zijn te voltrekken in de kerk van Rome. Dit bolwerk van eeuwenoude tradities en dogma's bleek, vooral in het Noorden van ons werelddeel, niet ongeschonden in de worsteling der meningen bewaard te kunnen blijven. Met name in Nederland, maar ook daarbuiten, spitsten de tegenstellingen zich dermate toe, dat een schisma niet tot de onmogelijkheden behoort. Het proces van de emancipatie, op Rome's erf zo laat op gang gekomen, kristalliseerde zich vooral om de gezagspositie van de paus.

Beperken we ons tot het kerkendom van Nederland, dan moet ons vooral opvallen hoe veel spanningen aanwezig zijn binnen de Gereformeerde Kerken. Natuurlijk, onder de oppervlakte waren de tegenstellingen reeds langer

aanwezig maar de herroeping van de synodale uitspraak in 1926 te Assen gedaan (kwestie Geelkerken), de wijze waarop sommige VU-hoogleraren geloof en wetenschap met elkaar in relatie brachten, hebben de verontrusting naar buiten gebracht. Ook de langzame maar zekere neiging van deze kerken naar het oekumenisme van de Wereldraad - tenslotte aan het eind van de zestiger jaren resulterend in het besluit tot deze organisatie toe te treden - was voor een niet gering aantal leden van de Gereformeerde kerken de direkte aanleiding om zich openlijk van de synodale besluiten te distantieren.

De ontwikkeling in de oude 'vaderlandse' kerk, de Nederlandse hervormde kerk, week in deze zestiger jaren niet

De stad van de mens

af van het bekende patroon. Nog steeds voelt deze kerk, vooral in zijn leiding, zich volkskerk. De oude vrijzinnigheid is zo goed als uitgestorven, met de gemeenten waar deze vrijzinnigheid éénmaal hoogtij vierde. De 'bonders' nemen nog steeds de oude posities in; de zogenaamde 'midden-orthodoxie', de grote middenmoot in de hervormde kerk, heeft, voorzover wij het uit publicaties etc. kunnen beoordelen, sterk de invloed ondergaan van de theologie van het 'horizontalisme', mede als gevolg van de tanende invloed van Karl Barth (wiens sterven in 1967 ook hier genoemd moet worden).

De toestand van de Gereformeerde kerken (bezwaard) is in deze jaren een betreurenswaardige geworden. Schorsingen en afscheidingen voltrokken zich, in letterlijke zin, als een repeterende breuk. Op het ogenblik bevindt zich reeds een vierde deel van deze kerkengroep buiten het kerkverband.

Het baptisme in Nederland

Onze baptistengemeenten in Nederland hebben zich in het decennium dat voorbij ging betrekkelijk gunstig ontwikkeld. Enkele nieuwe gemeenten ontstonden: Alphen aan de Rijn (1961); Amsterdam-N. (1965); Doetinchem (1967); Dokkum (1961); Harderwijk (1965); Maassluis (1962); Scheveningen (1960); IJmuiden (1960) en Lemmer (1968). Met nieuw werk werd begonnen o.a. in Dordrecht en Bolsward. Op verschillende plaatsen werden nieuwe kerkgebouwen in gebruik genomen: Amsterdam-C., Amsterdam-W., Deventer, Drachten, Enschede, 's Gravenhage, Groningen-N., Hengelo (O.), Rotterdam-Z., Stadskanaal, Winschoten, IJmuiden, Zwagerveen. Elders werden de kerkgebouwen, soms volledig, vernieuwd.

Het uniewerk, zoals dat verricht wordt

op het terrein van zending, opleiding en diakonie (Tabitha) breidde zich uit. Met name de arbeid die door de stichting Tabitha wordt behartigd moet hier genoemd worden. Nieuwe vestigingen in dit decennium zijn: Stadskanaal, Amsterdam en De Strubben (Schoonoord).

Temidden van de ontwikkelingen rondom zijn onze gemeenten tamelijk onberoerd gebleven. Enerzijds moet dat betreurd worden. Te weinig echte aandacht schonken de gemeenten aan de vragen van deze tijd. Pogingen die aandacht te krijgen mislukten vaak wegens het te veel met zichzelf bezig zijn. Het is ook gebleken uit de niet in alle opzichten geslaagde actie Handelingen 69. Anderszijds moet er met dankbaarheid van gewaagd worden dat de modetheologieën geen of zeer weinig vat op onze voorgangers en de gemeenten hebben gehad.

De Unie-arbeid, zoals die gecentraliseerd in en vanuit het Uniebureau gebeurde onderging natuurlijk de gevolgen van de uitbreiding van de arbeid op de verschillende terreinen. Het bleek noodzakelijk de werkzaamheden die reeds zoveel jaren door ds. T. Jansma werden gedaan te splitsen en een apart algemeen-sekretariaat in te stellen; sinds enkele jaren vervult ds. Th. van der Laan de functie van algemene sekretaris.

Er zijn ook schaduwzijden te noemen. Het ontstaan van de Elim-gemeente te Drachten, naast de gemeente die aan de Brouwerssingel vergadert, kan niet als een glorierijke uitbreiding van het aantal gemeenten aangemerkt worden. De geschiedenis die aan deze stichting vooraf is gegaan heeft velen opnieuw tot nadenken gebracht over het wezen en de functie van de autonomie van de gemeente en de plaats van de Unie tegenover deze autonomie.

De 'vlucht uit het ambt' zoals we die

kunnen opmerken in de kerken naast ons, is ook in onze gemeenten geen onbekend verschijnsel gebleven - al wilden we dadelijk eraan toevoegen, dat beslist niet in alle gevallen waarin onze voorgangers een andere werkkring zochten van een vlucht gesproken mag worden.

Perspektieven

Het jaar 1970 is begonnen. De zeventiger jaren van onze eeuw. Een nieuw decennium. Mogen we dat een nieuw tijdperk noemen? Het is natuurlijk onjuist om een eeuw in tijdperken van tien jaar te verdelen. Het is al helemaal onjuist te menen, dat het wezenlijk verschil maakt of de cijfers achter de eeuwvaanduiding met een zes dan wel met een zeven beginnen. Er is geen drempel die we zijn overgegaan. We zijn dezelfde mensen gebleven, we zullen dezelfde mensen zijn. Zowel in de zestiger als in de zeventiger jaren.

Desondanks wagen we ons aan het vastleggen van enkele verwachtingen.

Ook in de zeventiger jaren zal, onzes inziens, het proces van de ontkerstening zich voortzetten. Onze samenleving zal steeds minder christelijk zijn. Ook de onkerkelijkheid zal blijven toenemen.

Biedt dat perspectieven?

We wagen ons niet aan voorspellingen ten aanzien van theologie en kerken, al liggen sommige dingen, onzes inziens, voor de hand: het theologische denken zal opnieuw de slingerbeweging terug maken en zich, misschien reeds in de komende jaren, afwenden van het anthropocentrisme van sociologie en psychologie en weer theologie worden. De kerken zullen, ook al gedwongen door de 'afval', elkaar meer en meer gaan zoeken; hier en daar zal het tot een federatief samengaan komen — binnen de Raad van Kerken wellicht — en elders zullen kerken elkaar vinden en in

't Venster te Winschoten

Nieuwe kerken werden gebouwd.

„De voeten geschoeid met de bereidvaardigheid van het evangelie des vredes” (Eph 6 : 15)

De apostel Paulus is in de gevangenis. Hij is, zoals hij zichzelf noemt, „een gezant in ketenen” (v. 20). Hij is geketend aan een Romeinse soldaat. Zo moest hij wachten op het vonnis van de keizer. Maar onze apostel is er de man niet naar om geheel bij de pakken neer te gaan zitten. Zelfs de aanblik van de Romeinse soldaat naast hem inspireert hem tot een beeld voor het leven van een Christen: „De geestelijke wapenrusting”.

Een van de wapenen, die we

Aan rustige wateren

Vredes-sandalen of T.V.-pantoffels.

moeten aandoen” om te kunnen standhouden tegen de verleidingen des duivels” is het evangelie des vredes”. Het lijkt paradoxaal om een strijder voor te stellen midden in het heetst van de strijd, voorzien van de blijde boodschap van vrede. Toch vraagt de Heer van ons dat wij strijden voor deze vrede in de wereld. Want het is de bedoeling van God om hier werkelijke blijdschap, vrij-

heid, gerechtigheid en rust te brengen.

Deze vreugdevolle tijding heeft God ons toevertrouwd. Dat mogen we niet voor ons houden. Dat moet uitgedragen worden in woord en daad. „Zalig zijn de vredestichters” heeft Jezus gezegd, „want zij zullen kinderen Gods genoemd worden”. Dat wil zeggen, dat ze het werk van God zelf doen!

De sandalen waren het teken,

dat men klaar stond om op stap te gaan. Een christen is daaraan te herkennen, dat hij bereid is dit evangelie te prediken, en de werkelijkheid van deze blijde tijding met anderen te delen. Hij is gewillig om er op uit te gaan om anderen te helpen. Dan moeten de T.V.-pantoffels wel eens in de kast gezet en de wandelsschoenen aange trokken worden.

Ook geestelijk moeten we in beweging blijven!

„Doet de wapenrusting Gods aan, om te kunnen standhouden tegen de verleidingen des duivels”!

Vroomshoop J. Euwema

elkaar opgaan: de hervormde kerk en de gereformeerde kerken zullen, naar wij verwachten, aan het eind van dit nieuwe decennium zeer ver gevorderd zijn op de weg van eenwording. Zijn er perspectieven voor onze gemeenten?

In 1970 kan het 125-jarig bestaan van het baptisme in Nederland gevierd worden. Bij de eeuwviëring sprak ds K. Reiling over de tweede eeuw van het baptisme die op dat moment begon; hij sprak over die tweede eeuw zeer optimistisch. Dat optimisme is in de eerste kwart eeuw niet geheel door de feiten gerechtvaardigd gebleken. Er was weliswaar sprake van een sterke groei en uitbreiding — groter dan elders in Europa en meer omvattend dan velen zich toen konden voorstellen — maar zowel de gehoopte doorbraak van het baptisten-gemeentebegrip als de theologische erkenning van onze bijbelse opvattingen is uitgebleven.

Toch was ds Reiling toen terecht optimistisch. Er is nu, 25 jaar later, nog meer reden toe. De gemeente als levende gemeenschap van persoonlijk gelovigen komt binnen het gezichtsveld. Dat zal onze opdracht zijn — het was het al — in de komende jaren. Niet tot instituut verworden; geen traditionalisme, geen dogmatisme; openheid naar de wereld; bewust en doorleefd bezig zijn met de vragen van de tijd; een persoonlijk gericht prediking, onaangepast vanuit het evangelie, aangepast bij de emoties en intellectuele vermogens van de mens van vandaag.

Levende gemeenten, levende prediking. Het moet echt zijn. Dan is er perspectief!

v. D.

Redactie en administratie wensen de lezers van ons weekblad een zegenrijk 1970!

Zij hopen hartelijk dat dit jaar onze lezerskring zich uitbreidt: win abonnees!

UITGESTELDE OPENINGS- PLECHTIGHEID IN SPANJE

Vijf maanden later dan aanvankelijk de bedoeling was heeft de Tweede Baptistengemeente te Tarassa, Spanje zijn nieuwe kerkgebouw officieel in gebruik kunnen nemen. Reeds in juni zond de 127 leden tellende gemeente invitaties

voor de officiële openingsplechtigheid, maar op het laatste moment verboden de autoriteiten de ingebruikneming omdat de gemeente zich niet had laten registreren overeenkomstig de nieuwe Wet op de Godsdienstvrijheid. Hoewel enkele leden van mening waren, dat men het risico van arrestatie en verzegeling van het kerkgebouw moest nemen besloot men de openingsdienst uit te stellen. Enkele weken geleden besloot de gemeente zich toch te laten inschrijven. Daarop kon, in november, de nieuwe kerk officieel en onbelemmerd in gebruik worden genomen.

Mededeling

REKTIFIKATIE

Het telefoonnummer van ds J. Euwema, Beatrixstraat 9, Vroomshoop is 05498-1936.

Nieuwjaarsboodschap van de voorzitter der U.C.

Strijd de goede strijd van het geloof!

Het jaar 1970 ligt voor ons. In nieuwjaarsboodschappen pogen velen de inhoud van dit jaar te omschrijven. In grote lijnen tracht men het komende jaar te overzien. Maar nu reeds kunnen we stellen, dat er vele factoren onzeker en onoverzichtelijk zijn.

Welke zekerheid is er dan in 1970 voor de gelovigen en gemeenten? God houdt zich aan Zijn beloften! Op grond van de ervaringen in het verleden, hebben vele christenen geleerd te vertrouwen op de beloften van onze Hemelse Vader. Zonder twijfel zal 1970 eigen strijd, eigen problematiek kennen. Elke tijd heeft zijn strijd! Voor de gemeente van Jezus Christus zal het in 1970 tot één van de belangrijkste opgaven behoren

met Gods beloften te leven en te strijden in de maatschappij van heden. De goede strijd van het geloof wordt ondersteund door Gods belofte: „Ik ben met u, tot aan de voleinding der wereld”.

Velen zien laatdunkend op de gemeente neer. De geloofwaardigheid van het christelijke getuigenis wordt van alle kanten aangevallen. De kritiek op het leven en het getuigenis van de gemeente en haar leden is zo dringend, dat men de moed zou verliezen. „Ik ben met U”, spreekt Jezus Christus, de overwinnaar van de zonde en dood. De reële aanwezigheid van Jezus Christus in tijden van spot en vertwijfeling, in perioden van omwenteling en verwarring, is de waarborg voor de toekomst. Zij, die Je-

Werft abonnees!

Ds. C. Mostert

zullen kennen als hun Verlosser, Redder en Heer zullen in deze belofte een aansporing vinden de goede strijd voort te zetten.

Door de steeds sterkere druk van de inflatie komen tal van kerkelijke en charitatieve instellingen financieel in het gedrang. Een bijbelse bezinning op het punt van offerbereidheid zal stellig in 1970 nodig zijn. Tot de uitgangspunten van de goede strijd des geloofs behoort ook het vereren van de Here met onze rijkdom, en het brengen van de eerstelingen van al onze inkomsten. Dan zullen uw schuren met overvloed gevuld worden. (Spreeken 3 : 9). Wat een rijke belofte van welvaart wordt hier gegeven! Geen vakbondsleider of professor in de economie durft zo stellig te spreken over de welvaart. Toch is de verering van de Here het startpunt op weg naar oplossing en overwinning van onze zonden.

Nog een derde belofte. „Die mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik belijden voor Mijn Vader die in de hemelen is”. Ook deze belofte van voorspraak bij de Vader, is van groot belang in het leven van de christen. In 1970 wordt uw naam bekend gemaakt bij de Schepper van hemel en aarde, door de verlosser en zaligmaker Jezus Christus. Uw naam wordt geschreven in het boek des levens. Deze belofte wordt ingelost, indien geen schaamte ons leven beheerst, maar wanneer wij vrijmoedig Jezus Christus belijden. Deze belijdenis moet worden uitgeleefd! De goede strijd van geloof wordt gestreden in liefde, geloof, volharding en zachzinnigheid en daadwerkelijke naastenliefde. De gemeenschap van de Heilige Geest stelle ons daartoe in staat.

Winschoten, januari 1970 C. Mostert

Een Kerstpreek van Luther King

Op kerstavond, twee jaar geleden, besloot Martin Luther King een lezingenreeks voor de Canadese radio met een indrukwekkende toespraak over 'Vrede op aarde'. Men had hem gevraagd om in het kader van de Massey Lectures die onderwerpen te behandelen, die hij niet slechts voor de Verenigde Staten van belang achtte, maar die z.i. de hele wereld aangingen. Dat waren, zo blijkt dan, het rassenonrecht, de oorlog in Vietnam, de problematiek van de opgroeiende jeugd, en de ongelijke verdeling van de welvaart. Dominee King sloot de serie af met een Kerstpreek, die hij enkele dagen van te voren gehouden had in de Ebenezer Baptist Church te Atlanta, Georgia. De preek is afgedrukt in zijn laatste boek 'The Trumpet of Conscience', dat de tekst van de lezingen bevat en dat vorig jaar ook in het Nederlands verschenen is *).

Luther King was een zeldzaam begaafd prediker. Hij besteedde trouwens veel tijd aan de voorbereiding, minstens vijftien uur. In z'n eerste gemeente begon hij gewoonlijk dinsdags of woensdags al. Voor het uitschrijven van de preek gebruikte hij de zaterdag. Een aantal preken is destijds in boekvorm verschenen. King voelde daar aanvankelijk weinig voor. Een preek moet je horen, zei hij, en daar heb je je oren meer voor nodig dan je ogen. Maar hij gaf zich tenslotte gewonnen.

Vrede op aarde

In zijn Kerstpreek — het is misschien zijn laatste geweest, want nog geen vier maanden later was hij dood — merkt King op, direct in het begin al, dat 'vrede op aarde' ver te zoeken is. Er is geen vrede in de wereld. Maar wij hebben ook geen vrede in ons hart. Toch is het verlangen naar vrede geen hersenschim, dat kan het niet langer zijn. Als wij elkaar nu niet weten te vinden, dan zullen we niet slechts elkaar, maar ook onszelf vernietigen. We zouden langzamerhand moeten weten, dat oorlog uit de tijd is. Als het leven de moeite waard is en als de mens het recht heeft om in leven te blijven, dan moeten wij een alternatief voor oorlog vinden. Dat alternatief is het evangelie van Kerstmis, de boodschap van 'vrede op aarde bij mensen des welbehagens'.

Heel de wereld

King maakt duidelijk, dat wij, als wij vrede op aarde wensen, wereldwijd moeten denken en handelen. Wij moeten leren om als broeders samen te leven, anders zullen we samen als dwazen ondergaan. Amerika zou zijn overvloedige voedselvoorraden moeten verscheppen naar de miljoenen hongerenden in de wereld in plaats van ze — met hoge kosten — op te slaan. We zijn als naties op elkaar aangewezen. Zolang we dat niet beseffen, zal er geen vrede op aarde zijn.

Doel en middelen

Maar daar is meer voor nodig, zegt King. Er zijn mensen die beweren, dat

het doel de middelen heiligt, maar dat kan gewoon niet waar zijn. Alle machthebbers — van Alexander de Grote tot Napoleon — hadden de mond vol over vrede, maar ze brachten dood en verderf. We gooien bommen op Noord-Vietnam, maar president Johnson houdt een fraai betoog over vrede. Zo komen we er niet. Als wij vrede nastreven, moeten wij vreedzame middelen gebruiken. Dat betekent, dat doel en middelen met elkaar in overeenstemming moeten zijn.

Eerbied voor het leven

De vrede op aarde wordt pas werkelijkheid, als wij eerbied hebben voor het leven van onze medemensen. Het mensenleven is te heilig dan dat het zou mogen worden gedood op de slagvelden van de wereld. De mens is een kind van God, naar Gods beeld en gelijkenis geschapen. Maar zolang wij dat niet zien of willen zien, zullen er oorlogen zijn. Het evangelie leert ons, dat wij in Christus één zijn. Hoe zouden wij andere mensen kunnen exploiteren onderdrukken of doden, als wij geloven in de heiligheid van de menselijke persoonlijkheid!

Met drie woorden

Vervolgens geeft King een verhelderende uiteenzetting over het begrip 'liefde' in het Nieuwe Testament. Als eerste noemt hij de uitdrukking *eros*, waarmee een soort esthetische of romantische liefde bedoeld wordt. Een ander woord voor 'liefde' is *philos*, gebruikt om wederzijdse genegenheid — tussen vrienden bijvoorbeeld — aan te duiden. En dan is er nog een derde woord, dat meer omvat dan de beide voorgaande: *agapè*, de zichzelf-gevende liefde, de liefde die niets terugvraagt. Jezus heeft niet gezegd, dat we onze vijanden allemaal even lief en aardig zouden moeten vinden. Hij zei: 'Heb uw vijanden lief', d.w.z. heb ze lief, omdat God ze liefheeft.

Jezus Christus

De Kersttijd doet ons ook aan Pasen denken. Op de één of andere wijze ho-

ren Kerstmis en Pasen bij elkaar. Christus is ons vóórgedaan. Hij wees ons de weg. De mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht, zij kruisigden Hem. Op de Goede Vrijdag was het donker rondom het kruis, maar toen kwam Pasen. En Pasen wil ons dáaraan blijvend herinneren, dat de waarheid niet sterven kan en dat de leugen geen stand houdt.

Een illusie armer

En dan vertelt King zijn gehoor van die warme zomermiddag, in augustus 1963, toen hij de tienduizenden in Washington deelgenoot maakte van zijn droom. Maar niet lang daarna werden vier knappe en onschuldige negermeisjes in een kerk in Birmingham vermoord. Toen, zo gaat King verder, verkeerde zijn mooie droom in een nachtmerrie. Daar was het geweld, de armoede, de ellende. Daar waren de relletjes, de uitbreiding van de oorlog in Vietnam. Hij was een illusie armer geworden.

De morgen komt

En toch - en toch is de droom gebleven, de droom van de broederschap van alle mensen. Er komt een dag, dat het karakter van een mens de doorslag geven zal en niet de kleur van zijn huid. Er komt een dag, dat het recht als water golven zal en gerechtigheid als een immer vloeiende beek. Er komt een dag, dat de volken hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen. Er komt een dag, dat er vrede zal zijn op aarde en bij de mensen. Dan zullen Gods kinderen een vreugdelied aanheffen. Zo heeft Martin Luther King op een zondagmorgen in december, gepreekt in de Ebenezer Baptist Church van Atlanta. En zo sprak hij, twee jaar geleden nu, voor de Canadese radio. We kunnen zijn Kerstpreek over 'vrede op aarde' nog eens overlezen; en dat is nuttig en nodig. Maar eigenlijk hadden we haar moeten horen. Want King heeft gelijk: één preek richt zich op het gehoor, je hebt er je oren méér voor nodig dan je ogen.

Goedbeschouwd is deze toespraak geen Kerstpreek in de traditionele zin. Maar we moeten niet vergeten, dat zij in een concrete situatie en vanuit een bepaalde achtergrond uitgesproken werd. Daarnaast moeten we ook niet vergeten, dat King eens en voor al van Rauschenbusch geleerd heeft, dat het christelijk geloof niet slechts voor onze ziel van betekenis is, maar voor heel onze persoonlijkheid. Want het evangelie heeft niet alleen met de hemel te maken, maar ook met de aarde; niet alleen met de eeuwigheid, maar ook met de tijd. Het evangelie predikt de verzoening tussen God en mensen. Maar het wil de mensen ook met elkaar ver-

zoenen. Naar de opvatting van King is het evangelie te vergelijken met een tweebaansweg. Het wil de harten der mensen verzoenen, maar ook de samenleving, de maatschappij, vernieuwen.

Zo heeft Luther King geloofd en gesproken. Zo heeft hij het evangelie verkondigd. Dat heeft hem strijd gekost, hij heeft ervoor moeten betalen - met zijn veel te jonge leven. Maar de zaak

waarvoor hij stond en leed, kan niet gedood worden. King is gestorven, maar zijn woord is bij ons tot op deze dag, het woord van 'vrede op aarde bij mensen des welbehagens'. Ere zij God!

J. A. Brandsma.

* Martin Luther King, *De Bazuin van het geweten*. Arnhem: Van Loghum Slaterus, 1968.

GELUKKIG NIEUWJAAR?

De dagen die achter ons liggen blijven verleden tijd. Sommigen zien met spijt terug. Kansen bleven onbenut. Mogelijkheden ongebruikt.

Hier en daar is er ook wel iets kapot gegaan. Ondanks een groeiend besef van christelijke verbondenheid, zijn er banden doorgesneden. Medegelovigen, soms in onze directe omgeving, keerden elkaar de rug toe. Het woordje „sterven” is niet vreemd aan zulke gebeurtenissen.

Anderen besluiten 1969 met gevoelens van dankbaarheid en blijdschap. De Heer heeft grote dingen in hun leven gedaan.

Dan ontmoet je hen die onaangedaan 1969 hebben verwisseld voor 1970. Och ze zijn immers geborgen. Ze zijn arrivee's. Altijd veilig. Kostje gekocht. Schaapjes op het droge. Zelfbewust. Zelfverzekerd. Niet schuldig. Een „rustig” geweten. Ze zeggen van harte de broer van „de verloren zoon” na: „Zie, zovele jaren ben ik al in Uw dienst”!

De lieve Heer moest maar blij met ze zijn.

Vraagt de Heer wel naar ons aantal dienstjaren? En was er in die dienst wel leven en geloof? Heeft onze dienst vrucht gedragen? Is het godsvertrouwen gegroeid? Is het levende water in ons geworden tot een fontein?

EEN WONDER OP 31 DECEMBER

Als christen wil ik alle gebruikte en misbruikte dagen opdragen aan de Heer en aan Zijn vergevingsgezindheid. Dan gaat er een wonder gebeuren. Dan zien we hoe de persoon van Jezus tussen ons en het verleden gaat in staan. Dan zie je niet meer je nalatigheid, je zonde, je twijfel en ongelooft. Dan zie je Jezus.

Dan wil je de Heer hartelijk danken, loven en prijzen. Dan kost het geen moeite meer.

Ja, het is goed om op deze wijze terug te zien. Deze blik in het verleden bezorgt je een rijk uitzicht op Christus. Gods teken aan de wand van mijn leven. Vergeving. Halleluja!

GELUKKIG NIEUWJAAR!

GELUKKIG NIEUWJAAR?

In een versje zing ik graag mee: „Mijn hart is vol van vreugde; ik ben een kind van God”.

Met dankbaarheid aan het einde van een oud jaar ben je er niet!

Een nieuw jaar, een nieuwe, altijd weer veranderende tijd, wacht.

De wetenschap acht een gedeelte van die tijd voorspelbaar. Deze voorspellingen doen pijn. Je bent immers mens onder de mensen. We staan op elkaars weg! Waar brengt die weg ons naar toe? Wat is de toekomst van de wereldmens? Iedere sekonde worden er 2 kinderen geboren. In tientallen eeuwen zijn we tot 3.5 miljard mensen gekomen. Over een jaar zijn er 70.000.000 bij. Binnen de 30 jaar zullen er volgens Claus Jacobi, en hij schijnt het te weten, 7 miljard mensen zijn! Dan is het leven, zoals wij het kennen, onmogelijk geworden.

Prof. dr. Ehrlich, hoogleraar aan de Stanford Universiteit te Palo Alto, Californië doet ons twee oplossingen aan de hand. Drastische beperking van het geboortecijfer in de gehele wereld of drastische verhoging van het sterftecijfer op wereldschaal.

De eerste oplossing biedt weinig perspectief. Alleen in India schijnen er 190.000 mensen per dag bij te komen. Een sterftecijfer van 50.000.000 in de laatste wereldoorlog is een afschuwelijke druppel op een gloeiende plaat.

Onderweg naar deze wereldcatastrofe kunnen we nu reeds de neveneffecten van dit onheil herkennen. Hiertoe behoren onder andere: massa-hysterie, toenemend aantal misdaden, ziekten van het centrale zenuwstelsel en voortwoekkerend geweld.

De mens beschikt nog over een andere mogelijkheid tot zelfvernietiging. Via een kettingreactie van kernexplosies zijn wij in staat om in één enkele daad het grootste gedeelte van de wereldbevolking te vernietigen.

Volgens de wetenschap kan dit het toekomstbeeld zijn. Gelukkig nieuwjaar?

GELUKKIG NIEUWJAAR!

Nieuwe kalender. Nieuwe plannen. Nieuwe kansen. Bovenal nieuwe belof-

ten van onze God. Nieuwe beloften in een oud boek. We wonen in een huis met beslagen ruiten. Ook de wetenschap. Wat de toekomst brenge moge; we weten het niet! God weet het wel! Van één ding kunnen we overtuigd zijn: mij geleidt des Heren hand!

De mogelijkheid bestaat dat we dit jaar nog „uit de tijd” zijn. Dan is deze tijd voorbij. Voorspellingen spelen dan geen rol meer. De werkelijkheid die wij hier en nu zien en beleven is toch maar zeer betrekkelijk. Ze kan ieder moment verleden tijd zijn.

We willen met elkaar de enige werkelijkheid, Gods werkelijkheid, met blij vertrouwen tegemoet reizen.

En al die dagen die komen en ons nog scheiden van die heerlijke toekomst zijn een geschenk uit Gods hand.

We durven het nieuwe jaar in. We gaan die komende tijd in uitziende naar het moment dat de Here God ons zal zeggen: „DENK NIET AAN HETGEEN VROEGER GEBEURDE, EN LET NIET OP WAT OUDTIJDS IS GESCHIED, ZIE IK MAAK IETS NIEUWS, NU ZAL HET UITSPRUITEN”.

Voor iedere dag die nu komt wil ik graag, met de psalmdichter, leren zingen: „GEPREZEN ZIJ DE HERE, DAG AAN DAG DRAAGT HIJ ONS, DIE GOD IS ONS HEIL”.

Gelukkig nieuwjaar!

M. Cohen

Brokstukken

Hoe benader je een medemens met het evangelie?

Er zal wel nooit een pasklaar antwoord te vinden zijn op de vraag hoe je een buitenstaander het evangelie van de levende Heiland moet brengen, zó, dat hij het verstaat.

Het moet vertaald worden, zegt tegenwoordig iedereen die zich met deze vraag bezighoudt. Vertaald in de taal die die ander spreekt en dus ook verstaat. Maar hoe doe je dat?

Ik denk dat het allerbeangrijkste is dat we die ander, die we van Jezus vertellen willen, *liefhebben*, zoals Jezus de mensen die Hij ontmoette, ook liefhad. Ik weet best dat dat een heel simpele opmerking is. Maar ook weet ik, dat het ons aan die werkelijke liefde tot de medemens die we ontmoeten, vaak ontbreekt.

We kunnen heel ijverig bezig zijn om anderen te winnen voor de zaak van de Heer, maar als dat in zo algemene zin gaat, dat we die ander niet *wezenlijk* zien als medemens, als naaste, als een levend mens met zijn eigen, heel aparte leven, nood, eenzaamheid, verlangens, e.d., dan zullen we heel ge-

makkelijk de boot missen. Ik ontdek steeds weer dat wanneer het mij aan liefde ontbreekt in een ontmoeting met een medemens, ik buiten zijn leven blijf. Is die liefde er, dan wil ik hem nader komen. Dan heb ik geduld, dan kan ik luisteren, dan spring ik er niet meteen bovenop wanneer hij iets zegt dat niet aan mijn inzichten beantwoordt. Dan open ik mijn hart naar hem toe en dan kan het gebeuren dat na korte of langere tijd er in hem iets opengaat. Komt die opening er, dan kan ik het zaad strooien. En dat zal elke keer weer op een andere manier gaan. Ik zie soms mensen bezig, die die liefde bezitten. Jonge mensen, maar ook oude(re) mensen. Ze hebben meestal niet de gelegenheid gehad, zich te verdiepen in diepzinnige lectuur over benaderingswijzen. Maar op de een of andere wijze slagen ze er in, tot die ander door te dringen, en het goede nieuws zo door te geven, dat die ander begrijpt, aanvoelt, ervaart, waar het om gaat.

Als ik het over liefhebben heb, dan bedoel ik dat de liefde van Christus in ons woont. Toen onze Heer Levi ontmoette, zag Hij in Hem niet in de eerste plaats de tollenaar, maar de mens. Toen Hij te maken kreeg met die vrouw die op overspel betrapt was, zag Hij haar niet in eerste instantie als slet, maar als mens. Voor Hem was ze iemand die heel in het bijzonder Gods liefde nodig had, omdat haar diepste wezen geschonden, verminkt was door de macht van de zonde. Hij leed om haar, omdat Hij begreep dat ze zo niet gelukkig kon zijn en niet werkelijk kon leven en Hij trad haar tegemoet met Zijn liefde. Hij vuurde geen enorme preek op haar af, maar opende haar een weg naar een nieuw leven, een leven van zuiverheid, een leven met God. En de vrouw ging die weg, want ze had iemand ontmoet die haar werkelijk liefhad. En wie werkelijke liefde ontmoet op zijn weg, die heeft God ontmoet.

Thuisblijvers

We maken een periode mee, waarin christenen heel gemakkelijk thuis blijven uit de diensten. In heel veel gemeenten, in onze eigen en in andere kerken, zijn de middag- of avonddiensten stopgezet.

Beseffen thuisblijvers eigenlijk wel goed, wat ze doen?

Hun lege stoelen, heeft iemand eens gezegd, zijn preekstoelen voor de duivel. Een lege stoel, die bezet had kunnen zijn door een gemeentelid, werkt ontmoedigend, demoraliserend op hem die het woord heeft te brengen en ook op hen die de dienst meemaken.

Wie zijn stoel leeglaat, benadeelt allereerst zichzelf. Hij stelt zich buiten het heilig gebeuren in die ruimte, hij mist zelf de zegen, hij kan er zijn gebed

niet brengen, zijn zingend getuigenis niet geven, de boodschap zelf niet ontvangen. Maar hij is ook ondermijnend bezig wat het geheel betreft.

Wie zijn stoel leeglaat heeft in feite zijn stem uitgebracht voor het opheffen, het stopzetten, van de dienst.

Wf.

AFSCHEIDSDIENST BR JOSE PARRAGA

In aansluiting op onze brief aan de gemeenten, d.d. 16 december j.l., waarin wij melding maakten van het feit, dat br Parraga heeft besloten de inmiddels vertrokken Spaanse broeders en zusters naar Australië te volgen, delen wij nu de gemeenten mee, dat de E.C.U. ten afscheid van br Parraga en zijn gezin een speciale dienst zal beleggen op zondag 11 januari a.s. om 4.00 uur n.m. in de Baptistenkerk, „t Trefpunt” Spechtstraat, Enschede.

Gaarne nodigen wij de gemeenten uit deze dienst bij te wonen. Wij verwachten, dat velen — in ieder geval van de omliggende gemeenten — persoonlijk van deze gelegenheid gebruik zullen maken.

Namens de E.C.U.,

Ph. Lindeman Wzn., secr.

BAPTISTEN IN NOORWEGEN

Het Uniebureau van de baptistengemeenten in Noorwegen heeft reeds nu de statistiek over het jaar 1968 kunnen publiceren. Uit deze nieuwste gegevens blijkt, dat het aantal leden van de 62 gemeenten is gedaald van 6.638 in 1967 tot 6.563 thans.

Het aantal dopelingen bedroeg 118, 27 meer dan in 1967. Ook de inkomsten van de gemeenten zijn gestegen; in 1968 werd ontvangen 2.908.851 kronen; in 1967 2.764.628 (resp. f 1.495.800 en f 1.322.000); dat is per lid gemiddeld f 230,—.

De meeste baptistengemeenten bevinden zich in het Oslo-distrikt met een totaal ledental van 2.611. De grootste gemeenten zijn in de hoofdstad Oslo gevestigd. De meeste Noordelijke gemeente is in Tromsø, 2000 kilometer verwijderd van de meest Zuidelijke gemeente die in Kristiansen is gevestigd.

GOUDEN NZV-SPELD VOOR MEER DAN 40-JARIGE ZONDAGSSCHOOL- ARBEID

De dames Aagje en Idske van Netten te Heeg (Fr.) werden tijdens de kerstdagen door de Nederlandse Zondagschool Vereniging verrast door de aanbieding van de gouden erespeld van de N.Z.V. De speld werd gegeven voor beider meer dan 40-jarige arbeid in de baptistenzondagsschool „Silo” te Heeg.

zand en zaad

„Onze Vader, die in de hemelen zijt, wij danken U, dat Gij Uw huis hier op aarde hebt opgericht, opdat de waarheid haar vaste burg zou hebben onder ons mensen. Wij danken U, dat Gij ook op deze Nieuwjaarsdag van 1944 ons hierheen hebt geroepen. Er is al genoeg leugen in de wereld. Hier wordt Uw woord vernomen, dat niet om bijval vraagt en geen rekening houdt met onze onwil, maar dat met gelijke stelligheid ons dient tot troost en tucht. Mogen wij open staan voor dat woord. Amen”.

Dit gebed werd uitgesproken door een begaafde en moedige predikant in Denemarken, toen zijn land kreunde onder de stampende laarzen van Hitlers legers. Op die nieuwjaarsmorgen beklom Kaj Munk niet de kansel. „Gij verbaast er u natuurlijk over, dat ik hier naast de kerstboom sta, onderaan de preekstoel, met mijn overjas aan en mijn rode shawl om. Maar toen ik mij gisteren voor Gods aangezicht voor deze dienst voorbereidde, heb ik gevoeld, dat het mij onmogelijk zou zijn vandaag op de preekstoel of voor het altaar te gaan staan”.

De preek, die hij die morgen hield, is te lezen in *Troost en Tucht* — eerste en laatste preken — van deze kunstenaar-predikant. Het was zijn laatste preek. Op de avond van vier januari schoot Leo Neumann met een geluidloos pistool Kaj Munk van achteren neer.

Hij had van zijn vrouw afscheid genomen met een handdruk, een kus en drie woorden: Vertrouw op God.

Met die woorden zou ik willen beginnen nu we 1970 zijn begonnen.

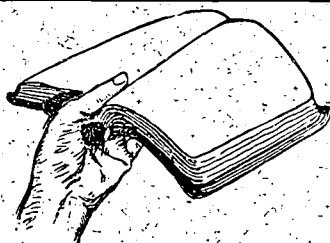
En God verhoede dat het alleen maar een schone kreet zou zijn, die wel de schijn van vroomheid ophoudt maar haar wezen verloochent.

Dichters en profeten, de Heer zelf en zijn apostelen hebben ons met woord en leven deze woorden voorgehouden: Vertrouw op God.

Georg Müller van Bristol heeft zo geleefd. Hij vertrouwde God tot het uiterste en God schaamde zich niet zijn God genaamd te worden.

William Penn trok in dit vertrouwen naar de opgejaagde Indianen zonder enig ander wapen dan dat van liefde en geloof en God zegende hem en zijn getuigenis.

Martin Luther King leefde uit die relatie met de Eeuwige en zijn profetische droom ontroert allen wier hoop op God gericht is.

Wat zullen we lezen?

zondag	4 januari	Matthéüs 2 : 13-23
maandag	5 januari	Psalm 119 : 33-40
dinsdag	6 januari	Prediker 11 : 1-6
woensdag	7 januari	Matthéüs 3 : 13-17
donderdag	8 januari	Galaten 3 : 23-29
vrijdag	9 januari	1 Corinthen 12 : 12-20
zaterdag	10 januari	1 Petrus 3 : 13-22

Vlucht en toevlucht
Lamp en licht
Brood op het water
Goddelijke solidariteit
Een nieuw kleed
Eén lichaam en één Geest
Doopt als redding

Wat een bron van inspiratie, van moed en volharding is dit vertrouwen op Hem, van wie wij zingen dat Hij luchten, winden, wolken wijst spoor en loop en baan.

Leeft niet in u de overtuiging dat uw leven oneindig vrijer, heerlijker zou zijn, indien u met Petrus zou afstapen van uw eigen zekerheden om te wandelen daar waar geen mens in eigen kracht een voet kan zetten?

Laten we de konsekwenties uit wat wij geloven trekken. Al te vaak hebben wij de wonderbare woorden van de Heer als toetjes bij de maaltijd van het leven gebruikt terwijl ze de voeding konden zijn om sterk te staan en groots te leven. Niet zelden hebben wij heel zijn werk gezien om voor ons de hemelpoort te openen die wij dan door zullen gaan, wanneer wij van hier heengaan. God zij gedankt, de hemel staat open, maar juist daarom moesten u en ik hier iets openbaren van de heilige roekeloosheid, die geboren wordt uit een blijde gehoorzaamheid aan Hem, die mussen en madelieven verzorgt.

Vertrouw op God.

O zeker: Hij stelt vertrouwen in God; laat Die Hem nu bevrijden, als Hij behagen in Hem heeft — zeiden ze onder het kruis waaraan de Vorst der ere stierf.

Kaj Munk werd verraderlijk neergeschoten.

Martin Luther King sneuvelde in zijn veldtocht der liefde.

Zij, en vele anderen, waren zo dwaas op God te vertrouwen. Met al dat vertrouwen stortten ze in de armoede, in de nood en in de dood. Maar ze verrijkten de wereld. Van geslacht tot geslacht zal men hen prijzen die op God vertrouwden. Met afschuw zal men denken aan allen die op eigen kracht verwoestingen aanrichtten en die God niet kenden. Vertrouw op God: hier is de sleutel tot een heerlijk leven voor de gemeente en voor u, voor mij. Neem de risico met God te leven en niet alleen met Hem te sterven.

Jezus zei: Weest gerust, Ik ben het. Vreest niet.

Heer, antwoordde Petrus, als Gij het zijt, zeg mij dan dat ik over het water naar U toe moet komen.

Kom!

Huizinga

DR GORDON R. LAHRSON GAAT MET PENSIOEN

Dr Gordon R. Lahrson, vertegenwoordiger in Europa van American Baptist Convention heeft meegedeeld dat hij wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd zal terugkeren naar Amerika. Dr Lahrson woont met zijn vrouw in Geneve, Zwitserland; zijn kantoor was gevestigd in het Oecumenische Centrum te Geneve.

Dr Lahrson vervulde zijn functie vanaf 1959.

MEVROUW KING SPREEKT OP ALGEMENE VERGADERING VAN AMERICAN BAPTIST CONVENTION

Mevrouw Coretta King, weduwe van de vermoorde negerleider dr Martin Luther King, zal een van de belangrijkste sprekers zijn op de Algemene Vergadering van American Baptist Convention, welke in mei 1970 te Cincinnati, Ohio zal gehouden worden. Het onderwerp waarover mevrouw King zal spreken is Verzoening.

BIJBELGENOOTSCHAPPEN EREN KURT SCHARF

De Berlijnse protestantse bisschop Kurt Scharf heeft als eerste de nieuwe onderscheiding ontvangen, die is ingesteld door de Wereldbond van Bijbelgenootschappen. Deze onderscheiding zal eenmaal per jaar worden uitgereikt en gaat naar iemand, die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van de bijbelverspreiding.

Scharf viel deze eer ten deel om „zijn voortreffelijke diensten in de afgelopen jaren door de Duitse kerken hun verantwoordelijkheid te doen zien in een royale ondersteuning van het wereldfonds van de bijbelgenootschappen”. Het is voor een belangrijk deel aan Scharf te danken, dat de Duitse bijdrage aan het wereldfonds is gestegen tot 2,6 miljoen per jaar.

BRITS RAPPORT STELT HERWAARDERING VOORGANGERSCHAP VOOR

In een dezer dagen uitgebracht studierapport aan de Baptisten Unie van Groot Brittannië en Ierland wordt gesteld, dat indien het werk van de verkondiging van het evangelie op de meeste effectieve wijze zal geschieden er een radikale wijziging zal moeten komen in het inschakelen van de voorgangers. In het rapport, dat gereed gekomen is na een studie van twee jaren, wordt de wenselijkheid van tweërlei voorgangerschap voorgesteld. Enerzijds zal er slechts een beperkter aantal full time voorgangers moeten werken, anderzijds moet een groter aantal voorgangers worden ingeschakeld die in hun onderhoud voorzien door een maatschappelijke betrekking.

De full time voorgangers zullen, volgens dit rapport, voor het pastorale werk verantwoordelijkheid dragen; de anderen zullen in teamverband met de professionele predikanten moeten samenwerken. In kleine gemeenten zullen zij echter geheel zelfstandig kunnen optreden. Om aan de eisen van vandaag te kunnen voldoen, vooral wat betreft het onderhouden van een full time voorganger en de kosten die voor een verantwoorde wijze van werken noodzakelijk zijn, is een gemeente met tenminste 300 leden nodig, meent het rapport.

De Britse Unie telt 2100 gemeenten met tezamen 180.000 leden. Dat betekent dat de gemeenten gemiddeld 85 leden tellen. Wanneer men bedenkt, dat er meerdere gemeenten zijn met meer dan 500 leden dan wordt het duidelijk dat in de Unie zeer vele gemeenten zijn met minder dan het gemiddelde ledental van 85.

KOMMENTAAR OP OOSTEUROPESE TOESTANDEN GEWENST,

zegt dr Erik Rudén

Dr. Erik Rudén, voormalig sekretaris van de Europese Baptisten Federatie en thans algemene sekretaris van de Zweedse Baptisten Unie, schrijft in een artikel in het Zweedse baptistenweekblad Veckoposten, dat het geven van commentaar en kritiek in de westerse pers op de beperkingen op godsdienstig terrein in Oosteuropese landen heilzaam kan werken. De aandacht die op deze wijze besteed wordt aan godsdienstvervolgung kan leiden tot een verzachting van de druk die kerkelijke organisaties in Oost-Europa van staatswege ondervinden. Volgens dr Rudén kan ongunstig commentaar op toestanden in deze landen ten gevolge hebben, dat minder toeristen uit andere landen naar Oosteuropese landen reizen. Deze landen zijn echter zeer begerig dollars te ontvangen, want zij kunnen voor hun economie deze bron van inkomsten niet missen.

Aan te bevelen is ook, dat grote dagbladen reporters naar de kommunistische landen zenden om daar de stof te verzamelen voor artikelen over het godsdienstige leven en over het beleid van de staat ten opzichte van de religie. Dr Rudén noemde als voorbeeld o.a. de vrees die de Russische autoriteiten hadden voor de publikatie in het Westen van brieven die gevangengenomen baptisten en hun familieleden schreven. De Russische regering, aldus dr Rudén, haastte zich daarna al spoedig grotere vrijheid te verlenen aan deze groepen en, hoewel zeer bescheiden, hier en daar aan deze groepen officiële erkenning te geven.

Alleen al door naar de kerk te gaan, is de mening van dr Rudén, dragen toeristen uit de Westerse landen er toe bij, dat de druk van de Russische autoriteiten op kerkelijke groepen wordt verlicht. De autoriteiten kunnen immers de toeristen niet verbieden naar de kerk te gaan en met het kerkelijke leven kennis te maken. Daarom zorgen de autoriteiten ervoor, dat de kerkgangers uit het Westen een goede indruk van het kerkelijke leven krijgen. Het toerisme is nu eenmaal een belangrijke economische bijdrage voor deze landen; aldus besluit dr Rudén zijn artikel in Veckoposten.

FUSIE VAN GEMEENTEN IN ZWEDEN

Drie baptistengemeenten in het centrum van Gothenburg, de in grootte tweede stad van Zweden (450.000 inwoners) hebben besloten om begin 1970 samen te smelten tot één gemeente. Alle drie gemeenten behoren tot de Unie in Zweden. Een vierde baptistische groepering in hetzelfde distrikt, deel uitmakend van de zogenaamde Oerebro Zending (een andere baptisten-groepering in Zweden) heeft het aanbod om ook mee te doen, afgewezen.

Door deze fusie hoopt men het getuigenis van de baptisten in het centrum van Gothenburg te versterken. De drie gemeenten zullen, naar zij hopen, nu in staat zijn door mankracht en financiën te bundelen nieuwe gemeenten in de snel groeiende buitenwijken en in de satellietsteden van Gothenburg te kunnen stichten. De drie gemeenten die besloten samen te gaan zijn de Tabernakelgemeente (311 leden), Linnéage-meente (359 leden) en Elimgemeente (59 leden).

De door de samensmelting ontstane gemeente zal met zijn 729 leden de op een na grootste baptistengemeente in de Baptisten Unie van Zweden zijn. De grootste gemeente, Norrmalms in de binnenstad van Stockholm, telt 1073 leden; deze gemeente is eveneens door een samensmelting van drie gemeenten, tien jaar geleden, ontstaan. Hierbij moet opgemerkt worden, dat de Sarongemeente in Gothenburg, die tot de Oerebro Zending behoort, groter is dan de

ADVERTENTIES

Aan al onze medeverbondenen in Christus, zenden wij hierbij onze hartelijke groeten; we wensen u allen een rijk gezegend 1970. Zie en lees Hebr. 12 : 1-3.

Em. voorgangersechtpaar VISSER, Sneek.

De fam. W. VEENSTRA wenst alle broeders en zusters een voorspoedig en gezegend 1970. Amsterdam, Gerard Terborgstraat 38-II.

Ds B. FABRIE en echtgenote wensen u allen een gezegend en voorspoedig nieuwjaar. Franekertrekvaart 12, Harlingen.

Gods beste zegen in 1970, wenst u Fam. J. De JONGE Pzn. Adm. de Ruitersweg 256-hs, Amsterdam.

Gezegend 1970! Fam. J. TESSERS Maldenburger 85, Rotterdam. Tel. 174930.

ABONNEES,

betaal nu uw abonnementsgeld;

f 4,40 het eerste kwartaal of
f 8,80 het eerste halfjaar
f 17,60 het gehele jaar 1970.

door overmaking op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

door samensmelting ontstane baptistengemeente in deze stad. De Sarongemeente telt 755 leden.

Na de fusie zal de gemeente samenkomen in de Tabernakelkerk; in het gebouw zullen enkele vernieuwingen worden aangebracht, o.a. een lift. De voorganger van de huidige Tabernakelgemeente zal in 1970 met pensioen gaan; de voorganger van de kleine Elimgemeente is reeds bij het gezamenlijke werk in Gothenburg betrokken, naast zijn voorgangerschap. De voorganger van de huidige Linnéagegemeente, Valter Mattson zal daarom waarschijnlijk als voorganger van de nieuwe gemeente optreden.

RENTMEESTERSCHAP

Door extra nadruk te leggen op het rentmeesterschap heeft de grootste baptistengemeente van Portugal zijn maandelijkse bijdragen zien toenemen, meer leden zien besluiten, tienden te geven en de wil om God meer te dienen met tijd, geld en talenten zien versterken. De maandelijkse bijdragen van deze gemeente, de 203 leden tellende Derde Baptistengemeente te Lissabon, werden hiërdoor verhoogd van 15.000 escudos (f 1900,— ±) tot 25.000 escudos (f 3000,— ±). Bovendien werd voor het bouwfonds 50.000 escudos extra opgebracht, terwijl voor de zending 4.300 escudos werd gekollekteerd.

DE CHRISTEN

9 januari 1970

85e jaargang — 2

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huijzinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50.43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal); voor abonnees in het buitenland f. 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

ONZE GEMEENTEN IN DE COMMUNISTISCHE LANDEN

Honderden afgevaardigden van onze Russische gemeenten zijn deze maand bijeen voor hun driejaarlijkse conferentie. Vele problemen worden er besproken. *)

Evenals op vorige congressen komt ook de eenheid van de baptistengemeenten in de Sovjet-Unie aan de orde. De pogingen, om de eenheid met de „Initiatief-groepen” te herstellen — die zich in 1961 van de Unie afscheidde — worden voortgezet.

Twee van de leiders van deze groepen — de voorgangers Vins en Krouchkov — zijn kortgeleden vrijgelaten uit de gevangenis, waarin ze sinds 1966 vertoefd hadden.

Op deze conferentie is ook dr. Ronald Goulding aanwezig, de secretaris van de Europese Baptisten Federatie.

Sovjet-leider valt de broeders aan

In het bericht, dat over deze conferentie is opgenomen in het weekblad van de Britse baptisten, is ook vermeld, dat Vladimir Kureyedev — voorzitter van de Regeringsraad voor godsdienstsaken — een felle aanval heeft gedaan op deze Initiatief-groepen in de krant „Izvestia”.

De Sovjetwetten garanderen een beperkte godsdienstvrijheid en eisen dat alle godsdienstige organisaties toestemming van de overheid moeten hebben, om te kunnen werken. Daartoe moeten ze geregistreerd en erkend zijn. De Initiatief-baptisten proberen — volgens deze voorzitter — de gelovigen er van te weerhouden hun organisaties bij de overheidsinstanties te laten registreren en proberen hen schrik aan te jagen door te beweren, dat „deze registratie hen regelrecht naar de hel voert”.

„Wanneer deze Initiatief-baptisten hun eigen provocerende activiteiten veroorzaken en voldoen aan de eisen van de godsdienstwetten, zullen hen — evenals de andere gelovigen — alle mogelijkheden toegestaan worden voor het normale functioneren van hun groep. Gebeurt dit niet, dan zullen de Sovjet-instanties voortgaan tegen deze wets-overtreders op te treden en hun antisociale activiteiten kortwieken” — aldus kameraad Kuroyedev.

Wurmbrand valt de broeders aan

Terwijl onze broeders in deze Initiatief-groepen aangevallen worden door een Sovjet-leider, worden onze broeders in de Unie van het buitenland uit aange-

vallen door ds Wurmbrand en anderen. Wurmbrand is een vooraanstaand dynamisch Roemeens prediker geweest, die in zijn eigen land veel heeft gedaan en veel heeft doorstaan. Hij is een fervent bestrijder van de communisten en hekelt alles, wat naar zijn gevoel maar ruikt naar een „normale omgang” met hen. Sinds zijn vertrek uit Roemenië is daar veel veranderd. Dat blijkt uit de toestemming van de Roemeense regering, om voor de Orthodoxe kerk 100.000 bijbels te drukken en om voor de baptistengemeenten grote kerken te bouwen. Wurmbrand heeft daarover ook al zijn „licht” laten schijnen, maar spreekt toch de laatste tijd meer over de Sovjet-Unie, waarvan hij de tegenwoordige situatie kennelijk niet uit eigen ervaring weet.

Ook wij vinden, dat de christenen in de communistische landen veel te weinig vrijheid hebben en kunnen ons de protesten daartegen goed indenken. Maar tevens hebben we alle begrip voor de vele gelovigen en gemeenten, die binnen de wettelijk toegestane mogelijkheden een evangelische activiteit ontplooiën, die indrukwekkend en hartverwarmend is.

Tegen Kuroyedev zeggen we: „U staat te weinig vrijheid toe en dat ontnemt u het recht zo tegen de Initiatief-baptisten op te treden!”

Tegen Wurmbrand zeggen we: „Uw aanvallen op de Unie-baptisten zijn liefdeloos en vele van uw beweringen zijn onwaar!”

In *Die Gemeinde* — het weekblad van de westduitse baptisten, gaat dr. Rudolf

Thaut, de tegenwoordige president van de Europese Baptisten Federatie, die zelf in Roemenië en Rusland is geweest, tegen de aanvallen van Wurmbrand in, omdat onze Russische broeders niet in de gelegenheid zijn zich te verdedigen. **) Wie boeken van Wurmbrand verkoopt, koopt, leest en gelooft, doet onrecht aan onze broeders ginds. Met eigen ogen heb ik hun sterk geloof en hun toewijding gezien bij hun eeuwfeest in 1967. Daar wordt een groots werk verricht.

Veel lijden, veel vragen

In de Stalintijd hebben br. Karev — de Russische baptisten-uniesecretaris — en vele van de oudere leidende broeders op grond van hun landswetten — maar om Christus’ wil! — vele jaren in de gevangnissen doodgebracht. Bij de aanvallen van Wurmbrand en de zijnen op deze broeders wordt dit nooit vermeld en dat moet van onze kant dan maar eens gezegd worden. En zij zijn opnieuw tot martelaarschap bereid, wanneer het hun verboden zou worden het volle Evangelie te verkondigen.

De scheuring in de Russische Unie — het gaat vermoedelijk om ongeveer 4% afgescheidenen — is ontstaan rondom de vraag, in hoeverre de godsdienstwetten geëerbiedigd moeten worden. Zal een gemeente zich voor registratie aanmelden (een vraag, waarmee op andere wijze onze Spaanse broeders ook tobben!) en dan met de autoriteiten gaan onderhandelen over het verkrijgen van „kerkgebouwen”? Alles is er immers staats eigendom. De Initiatief-baptisten zeggen „neen” en daarmee ontstond er een ondergrondse kerk, bewust „illegaal” — met als gevolg veel lijden, dat nog niet geëindigd is.

De geregistreerde en als kerken erkende gemeenten vertonen echter een vindingrijkheid, om binnen deze grenzen een gemeentelijk leven op te bouwen, dat ons slechts ten voorbeeld kan strekken. Een waagstuk van het geloof! Zonder dit waagstuk is de verbazingwekkende groei in de gemeenten niet te begrijpen. Deze grote groep ijverige en oprechte gelovigen te belasten door hen te be-

lasteren en te veroordelen als „verraders“ e.d. is onbroederlijk en onbijbels (Romeinen 14 : 4)! Hoe gelovig deze broeders en zusters zijn, kan ieder getuigen, die bij hen is geweest. Met gretigheid luisteren ze naar de prediking en schrijven deze op — het is hun lectuur voor de andere dagen. Ze verblijden zich over de ontmoetingen met gelovigen uit andere landen en stellen met diepe ontroering vast, dat „je ook veel van God houdt“.

Dat deze broeders en zusters in ernstige verantwoordelijkheid tegenover de

Heer menen zó in een maatschappij — gefundeerd op de atheïstische wereldbeschouwing — te moeten werken, is een grootse zaak!

Zijn zij communisten?

Ook dat wordt hen in de schoenen geschoven. Vooral de leiders. Maar zowel van de partij als van de gemeente uit is men het er over eens, dat christendom en communisme onverenigbaar zijn, omdat geloof in God en atheïsme elkaar uitsluiten.

De gemeenten concentreren zich op het

verkondigen van het Evangelie en gaan niet het communisme te vuur en te zwaard bestrijden. Wurmbrand neemt het Billy Graham zelfs kwalijk, dat hij bij zijn spreekbeurt in Joego-Slavië niet heeft uitgeroepen, dat het communisme een misdaad is.

Het is veelbetekend — schrijft dr Thaut — dat Wurmbrands bijbelse aanhalingen meer van Johannes de Doper dan van Christus en Zijn apostelen komen. Dat Wurmbrand een fel communistenbestrijder is — evenals McIntire, de voorzitter van de Internationale Raad van Kerken — moet hijzelf weten, maar wie zijn opgave ziet in een positieve verkondiging van het Evangelie in plaats van in een bestrijding van het communisme, mag door deze Wurmbrand geen verrader of communist genoemd worden.

Wie dan ook — zoals Wurmbrand doet — 't zo voorstelt, alsof alleen de „ondergrondse kerk“ uit is op het winnen van zielen, terwijl de andere gemeenten zich enkel zouden beperken tot het houden van diensten zonder evangelisatiedrang, geeft een onwaar beeld. Beide groepen zijn er op uit mensen tot de Heer te leiden.

Show voor de toeristen?

Over de indrukwekkende diensten in de Moskouse kerk met zijn ruim 5000 leden is ons wel alles bekend. Men houdt zoveel diensten in de beperkte ruimte (800 plaatsen, maar er zijn 2000 opeengepakt), dat allen eens per zondag ter kerke kunnen.

Wurmbrand vindt dit „misleiding van de toeristen“, die daardoor de gedachte kunnen krijgen, dat er grote vrijheid zou zijn. Dat is onzin, want wanneer er maar één — te klein — gebouw in deze miljoenenstad ter beschikking wordt gesteld, moet die vrijheid erg klein zijn. Mooie baptistenkerken heb ik in de vier bezochte steden Moskou, Leningrad, Kiev en Tbilissi niet gezien. Alle waren veel te klein. Er is geen „show“ — men ziet de werkelijkheid voor zich: enthousiaste gelovigen, opgepropt in te kleine kerken, met koren en zang, die klinken tot in de hemel. En die hun invloed in de week doen gelden, zodat het „gevaarlijk is met een baptist in aanraking te komen!“

De vrijheid is gering, maar met een enorm evangelisch élan geven onze gemeenten zich binnen deze beperkingen aan de Heer en Zijn arbeid. We bidden voor beide groepen baptisten, zodat ze elkaar mogen vinden om in eensgezindheid gebruik te maken van de mogelijkheden voor het uitdragen van het Evangelie. Dan behoeven we hen niet tegen elkaar uit te spelen, maar kunnen we hen steunen. Niet via het comité „de ondergrondse kerk“, maar ge-

Voorgangers, ouderlingen, unieleiders en genodigden in de baptistenkerk te Moskou bij de viering van het eeuwfeest in 1967; tweede van links ds J. Broertjes.

Kind, waarom hebt Gij ons dit aangedaan? - Luk. 2, 48

Spanning, angst, nervositeit en ook een groot stuk zelfverwijt ontladen zich als de ouders het verloren gewaande Kind in de tempel terugvinden. Kind, waarom hebt Gij ons dit aangedaan? Zo doen ouders vaker, ze reageren zich af op het kind. Het kind krijgt de schuld.

Dit Kind is ertoe vóórbestemd, om de schuld te krijgen. Waarom hebt Gij ons dit aangedaan? is het verwijt dat misschien zijn ouders maar in elk geval zijn broers — die niet in Hem geloofden — Hem ook later vaak voor de voeten hebben geworpen. Jezus maakte immers ook hun naam te schande door Zijn omgang met hen die als zondaren bekend stonden? Waar

je mee omgaat word je mee besmet... Hij zou nog eens eindigen aan de schandpaal, het kruis. Jezus, waarom doe je ons dit aan?

Het Kind, dat de schuld krijgt. Dat is Jezus' bestemming. Hier al, als Hij nog maar twaalf jaar is. Zijn plaatsvervangend lijden aan onze schuld is hier reeds aanwezig, zoals de knop van de roos reeds alles van de roos in zich heeft.

Wij geven, als het ons zo uitkomt, God van alles de schuld. Ook van die dingen waar Hij part noch deel aan heeft. Toe maar, zegt Jezus,

Het Kind, dat de schuld krijgt

geef Mij de schuld, geef Mij uw schuld maar. Ik wil er part en deel aan hebben; méér nog, Ik wil de gehele schuld dragen.

Dáárom gaat Hij om met hen die als zondaren bekend staan. Hij wil ermee besmet worden. Hij die géén zonde gekend heeft, is voor ons tot zonde geworden, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem.

Waarom Hij dat wil?

Omdat Hij bezig moet zijn met de dingen Zijns Vaders. Daarom gaat Hij deze weg, zelfs als die eindigt aan het

vloekhout der schande. Het is voor Hem de weg der gehoorzaamheid. Kind, waarom hebt Gij ons dit aangedaan? is wellicht nog het verwijt van Maria als ze aan de voet van Zijn kruis staat. Of heeft ze het toen begrepen, toen Hij bad: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen...?

Hij was bezig met de dingen van Zijn Vader. Heel Zijn leven. Toen Hij mensen opbeurde, zieken genas en hen zegende die tot Hem kwamen. Tot Hij, stervend, uitriep: Het is volbracht.

Hij kreeg de schuld. De schuld die op ons was heeft Hij gedragen! Hij was de zondebok. Het Lam dat geslacht werd voor onze zonden. Geprezen zij Zijn naam!

v. D.

woon via ons eigen Uniebureau, via de Europese Baptisten Federatie, of via ons eigen Nederlands Bijbelgenootschap en de Wereldbond van Bijbelgenootschappen, om de groeiende kansen voor het verspreiden van Gods Woord dankbaar te realiseren.

Broertjes.

*) Dit artikel werd in december j.l. geschreven.

**) We herinneren hier ook aan het artikel van dr. Günter Wieske, dat we enige tijd geleden uit Die Gemeinde overnamen.

— e.r.

GROEPSREIS VOOR JONG EN OUD

Wij zijn er in geslaagd in de buurt van Villach een eenvoudig onderkomen te vinden voor onze oudere en jongere mensen en wel 12 dagen in de periode 27 juli - 7 augustus 1970. Villach ligt in Karinthië (Oostenrijk), dicht aan de Italiaanse grens.

Het is een prachtige omgeving. We overnachten op slaapzaaltjes, doch maken er geïmproviseerde kamertjes van.

Er zijn mogelijkheden om een Italiaanse markt te bezoeken, wellicht de Gross Glockner op te gaan, prachtige wandelingen te maken enz. De bus blijft weer bij ons, waardoor we in staat zijn op een goedkope manier tochtjes te maken.

Op heen- en terugreis wordt telkens overnacht in een hotel in de buurt van Stuttgart.

De deelnameprijs is f 350,- inclusief reis, pension, reisbelasting, vervoer door een tunnel en verzekering. Vertrekpunt

Stadskanaal, via Emmen, Coevorden, Almelo, Hengelo, Enschede, grens.

Meldt U zich **ten spoedigste** aan bij onderstaand adres, daar het aantal deelnemers beperkt is.

Het inschrijfgeld ad f 30,- te storten op postrekening 81 89 88 van mej. G. van Veen, Meidoorn 55 te Emmen.

Aparte jeugdreis

We vestigen tevens nog even Uw aandacht op de reis voor de jeugd, te houden van 1 - 8 augustus 1970 en wel naar „Haus Heimatrüh“ in de buurt van Wuppertal. De kosten voor deze reis bedragen f 150,-. Het inschrijfgeld ad f 30,- dient gestort te worden op voornoemd gironummer. Nadere inlichtingen te verkrijgen bij mej. G. van Veen, te Emmen, Meidoorn 55.

Namens de Landelijke Kampkommissie,

G. van Veen,

Tel. 's avonds 05910-11363.

DE KRUISBANIER STUURT 50.000 UITNODIGINGEN ROND IN VLAANDEREN, ZEELAND EN NOORD-BRABANT

Ter gelegenheid van de grote evangelisatiecampagne van dr. Billy Graham, die onder de naam „Billy Graham Europa-Kruistocht“ ook in Antwerpen zal gehouden worden, heeft het Belgische protestantse weekblad De Kruisbanier een plan ontworpen om een extra-nummer uit te geven in een oplage van 50.000 exemplaren, ter verspreiding in Vlaanderen, Zeeland en delen van Noord-Brabant. In Walcheren zal dit

blad huis aan huis verspreid worden, ook in Zuid-Beveland en elders. In Vlaanderen krijgen alle Kerkeraden het om rondom hun gemeenten te verspreiden. Men verwacht dan ook dat talrijke autobussen de tocht naar Antwerpen zullen maken als daar de grote samenkomsten met de Amerikaanse evangelist zullen beginnen (op grootbeeld-tv, gesloten circuit).

Zulk een massaal verspreidingsnummer kost zoveel, dat het de krachten van het blad werkelijk te boven gaat; voor dit doel is De Kruisbanier daarom een geldinzamelingsactie begonnen.

AFSCHEID DS N. BANDSTRA

Zondag 11 januari a.s. hoopt ds N. Bandstra in verband met zijn nieuwe werkzaamheden, de camping „Den Borg“ te Rekkén betreffende, in een tweetal diensten afscheid te nemen van zijn arbeid te Borne:

10 uur 's morgens voor leden en vrienden der gemeente;

3 uur 's middags voor genodigden en belangstellenden.

Beide diensten worden gehouden in de baptistenkerk.

RECTIFICATIE

In de adressenlijst van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, december 1969 is het telefoonnummer van ds B. Fabrie, Franekertrekvaart 12, te Harlingen 02990-4281 vermeld; dit moet zijn 05178 - 2979.

OPENING GEBOUW AUDIO-VISIE

Op maandag 15 december 1969 werd in aanwezigheid van vertegenwoordigers van vele kerken en instanties het gebouw geopend van de op 14 november 1969 opgerichte stichting Audio-Visie. Namens onze gemeenschap waren aanwezig ds R. J. Voorhaar, voorzitter van de U.Z.C. en de algemene secretaris van de Unie.

Wat is Audio-Visie?

De Stichting Audio-Visie is dienstbaar aan de voorlichting over het werk van en voor de kerken overzee door het produceren en beschikbaar stellen van audio-visuele hulpmiddelen.

Wie nemen er aan deel?

Alle bij de Nederlandse Zendingsraad aangesloten Kerken en Organisaties (w.o. de U.Z.C.) en via het Nederlandsch Bijbelgenootschap ook de Wereldbond van Bijbelgenootschappen. Daarmee is niet gezegd, dat ook de deelnemerskring compleet is. Ook diakonale en andere instanties, die belang bij audio-visueel materiaal over het werk overzee hebben, kunnen als participanten toetreden.

Hoe wordt Audio-Visie betaald?

In principe moeten de kosten gedekt worden door de opbrengst van de produkties. De prijzen worden zo laag mogelijk gehouden, opdat het voorlichtingsmateriaal zo ruim mogelijk kan worden

toegepast. Om dit te kunnen bereiken verlenen enkele aangeslotenen van de N.Z.R. subsidie door middel van een garantiebijdrage.

Wat wordt er gedaan?

Audio-Visie beschikt over steeds groeiende foto-, dia- en geluidsarchieven. Het daarin verzamelde materiaal wordt gebruikt voor het samenstellen van allerlei voorlichtingsmateriaal over het werk van zending en diakonaat, zoals klankbeelden, geluidsbanden, fototentoonstellingen, foto-mappen, plaatjesvellen, ansichtkaarten enz.

De produkties worden begeleid door deskundigen op allerlei gebied. Audio-Visie verzorgt tevens de distributie van het materiaal door verhuur en verkoop. Bovendien worden er adviezen gegeven omtrent het gebruik van audio-visueel materiaal.

Hoe kun je er gebruik van maken?

Door u rechtstreeks te wenden tot de stichting Audio-Visie, Van Reenenlaan 5, Postbus 134, Baarn, (tel. 02154 - 6135) door een catalogus aan te vragen of ander informatiemateriaal. In het volgende Unie-Bulletin hopen we de raden der gemeenten meer gedetailleerd te informeren aangaande deze belangrijke zaak.

Th. van der Laan

In deze studio worden de geluidsbanden gemaakt voor Audio-Visie.

INTREDE KAND. P. JAGER

Zondag 11 januari 1970 hoopt kandidaat P. Jager zijn intrede te doen als voorganger van de baptistengemeente te Nieuw-Weerdinge.

De bevestiging vindt plaats door ds Chr. Eyer. De diensten zijn als volgt:

10.00 uur: Bevestigingsdienst.

15.00 uur: Intrededienst.

19.30 uur: Begroeting door de gemeente. Belangstellenden uit andere gemeenten zijn hartelijk welkom en worden hierbij uitgenodigd deze dag in ons midden te zijn.

Namens de gemeente
F. ten Cate (secretaris)

zand en zaad

Dit wordt een stukje lichtgewicht en dat mag ook wel nu en dan. Het begint in het plaatselijk algemeen-ziekenhuis waar ik elke dinsdagmorgen een bezoek breng aan een oude heer, die daar al enige maanden vertoeft. Hij is geen lid van onze gemeente, behoort wel tot een ander kerkgenootschap, maar kwam altijd met vrouw en dochter in onze bijeenkomsten en stelde er prijs op dat ik hem in het ziekenhuis bezocht.

Hij zat, als altijd, in het dagverblijf waar lopende patiënten pratende en rokende een paar uren slijten. Het gezelschap bestond nu weer uit een nieuwe klub want vorigen waren naar huis teruggekeerd. Ik groette ze allemaal en nam een stoel.

Daar mijn oude vriend mij naar gewoonte dominee noemde, startte een andere man met het noemen van namen van predikanten uit zijn dorp. Iemand anders kwam ook nog met een naam aandragen. Ik moest bekennen geen van de genoemden te kennen, omdat ik niet tot die noch tot de andere kerk behoorde.

„Van welke kerk is u dan predikant,” vroeg mij een, „of mag ik dat niet vragen?” zei hij toen ik wat aarzelde. „O nee”, zei ik, „U kunt het rustig vragen, maar ik denk dan altijd aan de mogelijkheid dat ik lange verklaringen af moet leggen over waarom ik wat ben. Ik ben baptist.” „Maar die ken ik wel een beetje, want mijn zwager is het ook. Hij is lid van de baptistengemeente in X,” zei de eerste spreker. „Dat is prachtig”, antwoordde ik. „Ja, ik begrijp het niet. Hij was vroeger een groot drinker, maar toen kwam hij met jullie gemeente in aanraking en sindsdien drinkt hij niet meer. Hoe komt dat toch?” „Ik vermoed dat hij nu vol is van het evangelie”, zei ik.

„Kunnen ze bij jullie maar zo dominee worden zonder dat ze naar een universi-

teit geweest zijn? Want daar is ook een man in die gemeente die uit preken gaat en hij heeft nooit geleerd." Ik antwoordde: „Ik weet niet of die man predikant is, maar ik kan het mij wel voorstellen. Je hebt organisten en organisten. De een heeft het in zich en speelt met het instrument en een ander gaat jaren naar een goede muziekschool en kan ook op een orgel spelen maar je mist de warmte. Wij houden het vooral op hen die van nature of van God begaafd zijn en die dan nog een beetje studeren om goed te leren lezen en luisteren.”

„Waarom gaan de kerken niet meer samen?” vroeg de eerste man verder. „Bij ons hebben we een r.k. kerk, die steen en been klaagt, een hervormde kerk waar het ook helemaal mis is met het kerkbezoek en de gereformeerden zuchten onder een grote schuldenlast omdat ze te duur gebouwd hebben. De grondslag is toch van allemaal gelijk. Het gaat om één God en om hetzelfde evangelie.” „O, maar ze gaan toch al in veel dingen samen en het zit in de lucht dat hervormden en gereformeerden nog wel eens tot een hereniging zullen komen. Met de r.k. zit dat moeilijker. Die zitten midden in een soort reformatie waarvan niemand weet hoe diep die zal gaan en tot welke veranderingen die werkelijk zal leiden. Maar ik denk dat wij er dan toch nog buiten zullen staan omdat we een andere kijk hebben op het ontstaan van de gemeente van Jezus. Maar ik moet nu weg mannen, want ik heb om elf uur een afspraak en dat is het nu al”.

Ze bedankten me vriendelijk voor het halve uur dat ik bij hen zat te vertellen, zoals een het uitdrukte, en ik haastte mij naar leidinggevende personen in het ziekenhuis om bij hen een voorstel toe te lichten dat ik gedaan had omtrent de geestelijke verzorging van zieken, die tot geen kerkgenootschap verklaard hadden te behoren. Daar vertelde ik dat ik van mening was dat ook onder hen waarschijnlijk mensen konden zijn die toch wel eens een gesprek wilden hebben met een predikant, met name wanneer vragen naar de zin van het leven, het lijden doorbraken en wanneer zelfs de dood aan de deur klopte. Ik vond gehoor en begrip bij hen en men zou overleggen op welke wijze daaraan eventueel tegemoet kon worden gekomen. Mocht het leiden tot een besluit in die richting, dan hoop ik u en vooral mijn medevoorgangers daarvan hier te berichten, omdat zij misschien winst kunnen doen met wat hier dan gebeurt.

In ditzelfde vlak ligt ook het zondagschoolwerk. Onze mensen hier hebben de direktie gevraagd of ze op de kinder-afdeling een zondagsschool mochten beginnen met die kinderen, wier ouders geen bezwaar hadden tegen het bezoek van hun kinderen aan zo'n bijeenkomst. En ziedaar, het werkt al. Misschien ook iets voor u om te doen.

Grijp toch de kansen. Met of zonder Zaaier. Als u maar zaaït.

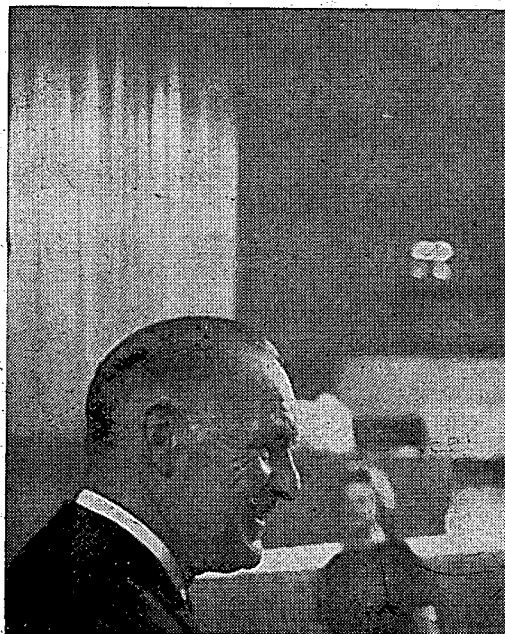
Huizinga

ALGEMENE VERGADERING RUSSISCHE BAPTISTEN

Werd in het frontartikel van deze week zo iets als een voorbeschouwing gegeven op de Algemene Vergadering van de Russische Evangelische Christelijke Baptistengemeenten — in elk geval een belangrijk stuk 'achtergrondinformatie' — we zijn deze week ook reeds in staat een impressie van dit kongres te geven. Het is van de hand van de algemene sekretaris der EBF, dr. Ronald Goulding, die de konferentie te Moskou heeft bijgewoond. - E.R.

Twee hoogtepunten markeerden het 40-ste kongres van de Raad van de Al-Unie van Evangelische Christelijke Baptisten-gemeenten in Rusland, te Moskou gehouden. Het eerste hoogtepunt werd uitgedrukt door het thema van het kongres dat allen die de historische baptistenkerk van Moskou binnentraden begroette. Dat thema was ontleend aan Joh. 17:11, en de woorden spraken een duidelijke taal: Dat zij allen één zijn. Niemand kon ontkomen aan de konsekwentie van het probleem van de broeders die zich van de Baptistengemeen-

ten in Rusland, hebben afgescheiden. Gedurende het gehele kongres werd dit

Dr. Ronald Goulding, algemene sekretaris EBF.

probleem als een dringende zaak gevoeld, dikwijls ook op zeer geëmotioneerde wijze. Het was diep ontroerend als telkens en telkens voorgangers en leden die van elkaar gescheiden hadden geleefd en die beleden dat zij schuldig waren aan vijandschap en onheusheid jegens hun broeders op enthousiaste wijze werden her-opgenomen. Het was een openbaring als de een na de ander sprak van de inspanningen, die niet alleen de officiële leiders van de Unie zich in officiële vergaderingen hadden getroost maar ook de voorgangers van de gemeenten en de distrikts-opzieners in het gehele land die bezoeken hadden afgelegd. Men maakt langzaam vorderingen: de verzoening is niet gemakkelijk, maar een van de broeders die betrokken geweest is bij een van de officiële verzoeningsvergaderingen zei het zo: Uiteindelijk kunnen we weer met elkaar vergaderen, met elkaar spreken en — bovenal — we kunnen weer met elkaar bidden!

Een ander hoogtepunt van dit kongres was van historische betekenis. Het was de eerste keer, dat dit driejaarlijkse kongres door buitenlandse gasten kon worden bijgewoond. Er waren twee gasten van de Baptisten Unie van Zweden aanwezig; ook vertegenwoordigers van de Baptisten Unies van Oost-Duitsland, Polen en Hongarije namen aan het kongres deel.

Allen waren geïnteresseerd in de vraag hoe de 478 afgevaardigden (er waren ongeveer evenveel gasten aanwezig) uit alle streken van Rusland waren geselecteerd. We ontdekten daarbij opnieuw een novum; het was een duidelijke aanwijzing, dat het onder de baptisten in de gehele wereld zo dierbare beginsel van de democratie ook in de Russische gemeenten een steeds belangrijkere rol gaat spelen. Natuurlijk is het in zo'n grote Unie met zoveel gemeenten die verspreid zijn in dit grote land zo goed als onmogelijk, dat elke gemeente een afgevaardigde zendt. De vele afgevaardigden, gasten van elders en leden van de gemeente in Moskou vulden het kerkgebouw in Moskou als haringen in een ton; er was, zo leek het soms, haast geen ruimte om te ademen. Die afgevaardigden waren op de volgende wijze aangevoerd: de grootste gemeenten benoemen elk een eigen afgevaardigde en kleinere gemeenten hadden als groepen van gemeenten hun gezamenlijke vertegenwoordiger aangewezen. Onder de 478 gedelegeerden waren slechts 8 vrouwen. Onder de gasten bevonden zich meerdere dames. Het viel me op, dat er onder de afgevaardigden betrekkelijk veel jongemannen waren: 123 onder de 40 jaar! Het was ook opmerkelijk hoe vrij zij deelnamen aan de discussies.

Nog een novum voor de baptisten in Rusland: Bij de verkiezing van de leden

van de Unie-raad, een openbare stemming, werden acht leden onder de 40 gekozen. In het praesidium werden vier leden gekozen die nog geen 40 jaar zijn; één van hen is thans vice-president. Er werd veel gedaan in de beide dagen van het kongres. Bij de werkzaamheden behoorden ook warme debatten over enkele wijzigingen in de Statuten. Soms schenen twee dagen te kort te zijn, maar men hield zittingen die telkens langer dan 4 uren duurden en een keer zelfs 5 uren.

Als altijd werden we getroffen door de warme en enthousiaste geest die men steeds bij de Russische baptisten aantreft; opnieuw was daar de sterke nadruk die gelegd wordt op het wezenlijke

van een konservatieve theologie en het gezag van de bijbel. Maar door alles heen was er ook die diepe belangstelling voor de medechristenen, in het bijzonder voor hun afgescheiden en dikwijls zwaar beproefde baptistenbroeders hetgeen het harde piëtisme van deze traditie scheen te verzachten door er een nieuwe dimensie van begrip en meeleven aan te geven.

Dit kongres was niet slechts één uit de reeks van driejaarlijkse bijeenkomsten. Het bleek een begin te zijn van een nieuw hoofdstuk, een hoofdstuk vol van veranderingen in het leven en het getuigenis van de baptistengemeenten in Rusland.

Highland Hills baptistengemeente te Grand Rapids

(door Nederlandse baptisten gesticht) vierde 75-jarig bestaan

In oktober 1969 vierde The Highland Hills Baptist Church te Grand Rapids (U.S.A.) zijn 75-jarig bestaan. We maken hiervan melding omdat deze gemeente door Nederlandse baptisten werd gesticht en sindsdien, in elk geval nog tot kort voor de tweede wereldoorlog, regelmatig kontakten onderhield met 'the old country', o.a. door het publiceren van gemeenteberichten in ons weekblad.

Reeds voor men in 1894 tot stichting van een eigen gemeente overging onderhielden de naar deze streken geëmigreerde Nederlandse baptisten — w.o. meerderen uit Friesland — kontakt met elkaar door het houden van huissamenkomsten. In deze samenkomsten zong men de oude Nederlandse geestelijke liederen en luisterde men naar preken van Nederlandse predikers die door een der immigranten werden gelezen. Deze bijeenkomsten werden zo goed bezocht, dat een huiskamer te klein werd. Een van de zalen van Fountain Street Baptist Church werd daarop ter beschikking gesteld voor het houden van godsdienstoefeningen op zondagavond.

In oktober 1894 werd door 33 leden de Holland Baptist Church gesticht. Voorganger werd de uit Workum, Friesland afkomstige broeder Douwe Laansma. Pastor Laansma diende de gemeente tot 1945! Reeds een maand na de stichting kon de eigen Ebenezer-kerk in gebruik worden genomen. In 1906 werd een groter kerkgebouw, Rehoboth, ingewijd. Na verschillende verbouwingen werd tenslotte eind 1961 het oude Rehoboth verlaten en ingeruild voor een nieuw gemeentecentrum dat gelegen is 1415 Northrup, N.W. Met deze verandering kreeg de gemeente ook de naam Highland Baptist Church.

Tot 1911 werd in de gemeente uitsluitend in het Nederlands gepreekt en gesproken. In augustus 1911 besloot men, dat er om de 3 zondagen ook een Engeltalige dienst zou worden gehouden. Van juli 1914 tot juni 1918 werden echter alle diensten weer in de oude moedertaal gehouden. Na juni 1918 worden alle avonddiensten in het Engels gehouden. Deze tweetaligheid wordt gehandhaafd tot omstreeks 1944; in die tijd verdwijnt ook de oude naam Holland Baptist Church. Hoewel nog steeds veel Nederlandse namen in de gemeente voorkomen is de gemeente na het heengaan van pastor Douwe Laansma in 1945 gediend door voorgangers met echte Engelse namen: R. G. Dice (1945-1958); J. H. Wilson (1958-59), G. F. Cook (1959-1968) en sinds 1968 R. J. Woodworth.

Pastor Douwe Laansma was een Friese baptist uit de 19e eeuw. Dat betekent dat het calvinisme hem niet vreemd was. Het blijkt nog eens uit een 'wilsbeschikking' van deze prediker zoals die in het gedenkschrift ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum werd afgedrukt; we citeren één artikel: It is my earnest and my sincere prayer that after my departure my dear church and congregation may be kept by the power and grace of God, faithfully and true, to the dear old fundamental truths which I, although in weakness, but with deep convictions have preached among them. That they may maintain the doctrines of the Sovereign Grace of particular redemption and never to submit to the false doctrine of general redemption and the so called free will of men. (Het is mijn ernstig en oprecht gebed, dat na mijn heengaan mijn geliefde gemeente door de kracht en de genade van God

bewaard moge blijven, in geloof en waarachtigheid, in de dierbare oude fundamentele waarheden die ik, ofschoon in zwakheid maar met diepe overtuiging, temidden van zijn leden gepredikt heb. Dat zij de leer mogen vasthouden aangaande de soevereine genade van de persoonlijke verlossing en zich nooit onderwerpen aan de valse leer van algemene verlossing en van de zogenaamde vrije wil der mensen).

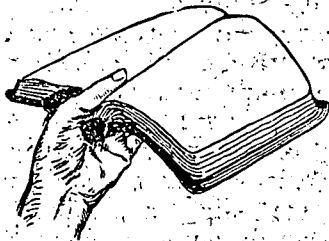
De door Laansma en de zijnen gestichte gemeente is uitgegroeid tot een gemeente met veel activiteiten op allerlei terrein. Het zendingswerk, het steunen van zendingen — in het bijzonder van hen die uit de gemeente zelf zijn voortgekomen — neemt een zeer belangrijke plaats in. Interessant is dat bij deze zendingen wel veel Nederlandse namen voorkomen; we noemen deze 'Nederlanders': het echtpaar H. de Neui-Laansma (deze zending De Neui, die een dochter van pastor Laansma huwde, moet wel een nazaat zijn van onze De Neui die in de zestiger jaren van de vorige eeuw voor zijn vertrek naar Amerika, de eerste baptistengemeenten in Friesland stichtte, o.a. Franeker!); Hank en Ruth Scheltema; Ralph en Mary Jane Vanderwerf (uit Sneek afkomstig); John en Marilyn Van den Akker (uit Heeg, Fr.); George en Joy Berends; Don en Miriam Van den Akker (eveneens uit Heeg, Fr.).

Dat het oude Nederlandse familie-aandeel in deze gemeente nog groot is blijkt wel uit de namen van hen die zitting hebben in de raad der gemeente: R. J. Woodworth (voorganger); W. de Young, J. Boukma; Jos De Vries (ouderlingen); H. Wieland, H. Engelsman, J. Timmer, G. Feenstra, B. Pospiech, R. Vander Zowen, H. Van der Werf Jr., Lowell Pike (diakenen); E. Mol (Superintendent); J. De Vries (penningmeester).

De namen van hen die in 1894 de gemeente stichtten zijn: Wouter Decker, Abel Boerema, Siena Boerema, Liefke Brinkman, Peter J. Pell, Kornelis Spoelstra, Grace Spoelstra, Jantje Boelens, Cornelius De Vries, Cornelius Schuur, Leonard Wieland, Jakob Hofstra, Johan Kok, Jeitsche VanderTil, Matheus VanderTil, Douwe Laansma, Boukje Brouwer, Sarie Stuurmans Baker, br en zr Johannes Brouwer, br en zr Gerrit Te Winkel, br en zr Johannes Syswerda, br en zr Fred Mos, Ida Stuurmans, br en zr Wyberen Faber, Jan de Waard, Johanna Hofstra, Hendrik Syswerda en Gepke Modderman.

(Het gedenkschriftje, waaraan we de meeste van deze gegevens ontleenden, vermeldt helaas niet het huidige ledental).

Wat zullen we lezen?

zondag	11 januari	Lucas 2 : 41-52
maandag	12 januari	Johannes 1 : 29-34
dinsdag	13 januari	Lucas 4 : 1-4
woensdag	14 januari	Lucas 4 : 5-8
donderdag	15 januari	Lucas 4 : 9-13
vrijdag	16 januari	Mattheus 4 : 12-17
zaterdag	17 januari	Lucas 4 : 16-21

In de tempel
Zie, het lam Gods
De verzoeking (I)
De verzoeking (II)
De verzoeking (III)
Het profetische woord
Gewoonte of sleur

gemeenteberichten

VEEL WERK IN COEVORDEN

Coevorden-De Krim - (korr.). Lange tijd vernam men niets uit onze gemeente, maar we meenden dat het toch goed was om te laten weten dat het uitblijven van berichten uit onze gemeente gelegen is in het feit dat hier zoveel gebeurde.

1969 is voor onze gemeente een zeer druk jaar geweest, zoals men uit onderstaande gegevens ook wel zal opmerken. We mochten ons erin verblijden, dat de gemeente een aantal gezinnen (6 leden) met attestatie binnen kreeg en dat er door de doop 4 nieuwe leden werden toegevoegd. Daartegenover gingen 2 leden naar Hoogeveen en moesten we 6 leden uitsluiten omdat met hen geen geestelijke eenheid meer beleefd kon worden. We blijven nu met 78 leden; dat is 5 meer dan per 1 januari 1969.

Het werk hier had wel een stormachtig verloop zoals deze berichten uit het volgende: we hadden deze zomer samen met de Gereformeerde Kerk ter plaatse een aantal kindermiddagen belegd, waarop we ongeveer 1100 kinderen mochten begroeten en waar van velen de weg naar klubwerk en zondagschool mochten vinden. Ons zondagsschoolwerk is momenteel verdubbeld; we hebben elke week in de twee zondagsscholen zo'n 30-35 kinderen. Ook onze zondagavond-jeugd ondervond nogal een gedaanteverwisseling, zodat we momenteel elke zondagavond een 40-45 jongelui mogen begroeten. Dit is een drievoudig aantal van voorheen. We houden elke zondagavond na de dienst een koffiebar, waar we platen draaien, koffie schenken en frisdrank. Er is geen programma, maar wel veel gelegenheid om samen te praten over de Here Jezus. We vragen regelmatig mensen die een inleiding voor ons houden over het onderwerp: Ik zeg dat ik Christen ben, wat betekent dat in de praktijk van iedere dag. Mede door deze arbeid kwam een viertal jongelui tot Christus en werd één gedoopt. Vermeld mag worden dat al deze arbeid hoofdzakelijk gebeurde in de tweede helft van dit jaar omdat onze voorganger ds H. L. Nieman door het werk verbonden aan Handelingen '69 het begin van het jaar veel weg was.

Speciaal willen we hier ook nog de zondag vermelden waarop het zendingsechtpaar Van der Veen in ons midden was. De gemeente ging opnieuw beleven wat het wil zeggen verantwoord te dragen voor de mensen die mede in onze opdracht er op uitgingen. Die dag mochten we samen een bedrag van f.250,46 bijeen brengen voor deze arbeid. Als men weet, dat we vorig jaar f 350,—

voor de zending bijeenbrachten dan mag het eerste bedrag ons toch wel even tot nadenken stemmen. Misschien is in meerdere gemeenten de situatie gelijk aan die bij ons, en we zouden willen zeggen: nodigt u 'br en z'r Van der Veen of een van onze andere zendelingen eens uit; de zaak krijgt er beslist nieuw leven door.

Voor 1970 zijn er ook weer veel plannen. Het belangrijkste is wel dat de arbeid in De Krim een grotere zelfstandigheid krijgt, zodat de verantwoording daar komt te liggen waar ze hoort, n.l. bij de plaatselijke leden. Onze bede voor 1970 is dat door de genade van onze Here Jezus Christus het werk van de gemeenten moge groeien en voor velen tot zegen mag zijn.

KERSTVIERINGEN IN ENSCHEDE

Enschede — (corr.) Een levensteken uit Enschede zal u goed doen, nadat we lange tijd niets van ons lieten horen via ons weekblad. Door elkaar iets te vertellen van de kerstfeestvieringen kan duidelijk gemaakt worden hoe Christus ook onder ons woont en werkt. In de laatste advents-week verzorgde Zusterhulp een kerstwijdingsavond voor bejaarden, die voor deze gelegenheid per auto naar 't Trefpunt werden gehaald. Door middel van spel, declamatie, zang en muziek werden de bejaarden betrokken bij het kerstgebeuren. Aan het eind van deze avond werd iedere bejaarde een verrassing overhandigd, terwijl ook de niet-aanwezigen, deze verrassing werd bezorgd.

Op 1ste kerstdag werd de vroegdienst gehouden in 't Trefpunt. Het zangkoor werkte in deze dienst mee. Zóvelen waren naar deze dienst gekomen dat stoelen moesten worden bijgeplaatst, terwijl ook de rand van het podium als zitplaats werd benut. Ook de tweede dienst daarna, gehouden in De Wegwijzer, trok nog een driekwart gevulde kerk en hier werkte het muziekkorps mee. In de prediking van deze morgen werd de vrede centraal gesteld. De voorganger ds H. P. de Boer schilderde de vrede als een levenssituatie waarin het mens-zijn ongestoord en ongebroken geleefd kan worden. Een levenssituatie die ons door Christus als belofte gegeven is voor de toekomst als God alles in allen zal zijn. Doch de boodschap van vrede is tegelijk een appel op ons mensen om, levend uit de Geest van Christus, nu reeds deze vrede gestalte te geven, als begin van de voltooiing waarvoor de geboren Christus, die onze Vrede is, borg staat. Na deze diensten verzorgde het zangkoor kerstzang in een der ziekenhuizen voor de daar verblijvende patiënten.

's Middags vierden de kinderen van de zondagscholen hun feest in beide kerkgebouwen.

De 2de kerstdag begon om 4 uur 's middags een kerstviering, die ruim 200 belangstellenden naar 't Trefpunt deed gaan. De kerk die tot in alle hoeken werd benut om mensen rondom tafels met kaarsen een zitplaats te geven bood een imposante aanblik. Tijdens het eerste gedeelte van dit bijeenzijn werd het kerstgebeuren op velerlei wijze en door vele medewerkers en medewerksters belicht en doorlicht. Zo zongen koor, een dubbelkwartet,

een jongeren-zanggroep, gemusiceerd werd door muziekkorps en een fluitgroep; gezongen én gemusiceerd door de zang- en muziekgroep Blijde Klanken; er was een prozaverhaal voor de kinderen; er werd gedeclameerd en de samengezongen liederen klonken devoot, doch blij op. Na dit eerste gedeelte schaarden de aanwezigen zich rond de inmiddels gedekte tafels voor het nuttigen van een broodmaaltijd, om op deze wijze en in deze vorm iets te beleven van de gemeenschap die Christus sticht. Zo gebruikten wij deze maaltijd „met blijdschap en eenvoud des harten en loofden God". Het slotgedeelte van deze bijeenkomst werd als zangdienst beleefd, waarin ook de kinderen een ruim aandeel kregen. Met inschakeling van fluit, trom en triangel werd door hen gezongen: Herders waarom zingt gij niet? Laat de bel, laat de trom, laat de beltrom horen... Christus is geboren. De voorganger besloot deze bijeenkomst met een dringend appel ons te realiseren dat de geboorte van Christus duidelijk maakte dat God met ons mensen en met deze wereld verder wil. Hij wil niet dat het leven vastloopt. Hij geeft ons Christus als de Weg. Opgeroepen werd om voor het eerst of opnieuw ons hart te openen voor Hem die aan de deur van ons leven staat en klopt om ons mee te nemen op zijn weg, de weg des vredes.

Op deze weg bevinden wij ons, samen met u, en vele anderen en in deze verbondenheid groeten wij allen vanuit deze stad.

DOOPDIENST IN HEERENVEEN

Heerenveen - (W. de L.) Soms denk je wel eens, dat het werk in en door de gemeente verricht, geen vruchten meer geeft. Alles blijft maar bij het oude, alles lijkt wel stil te staan, er komen geen mensen tot overgave, er zijn geen doopdiensten meer.

Nu ben ik persoonlijk van mening, dat de zegen niet alleen moet worden afgemeten naar het al of niet komen van mensen, die voor de Heer kiezen. Wij zien het dan, dunkt mij, toch te beperkt. In en door de gemeente worden namelijk zij, die het ernst is met hun belijden, steeds weer gezegend, hetzij in het samenkomen van de gemeente, hetzij in het deelnemen, op welke wijze dan ook, aan allerlei gemeentelijke arbeid.

Maar toch blijft het een hoogtepunt in het gemeentelijk leven, als mensen bewust kiezen voor Christus en de gemeente.

Op de eerste zondag van dit jaar was dat bij ons het geval. Twee jonge mensen, een echtpaar, hadden het besluit genomen, Christus als hun Leidsman te volgen en dit in het openbaar ook door de doop, te belijden. Een kerk vol mensen was hiervan in de morgen dienst getuige.

Het kan niet anders, of van zo'n gebeuren moet een prediking uitgaan. Het moet positief ingestelde mensen tot nadenken stemmen.

Als gemeente komt men daarbij tot de conclusie, dat de arbeid, hetzij na kortere of langere tijd, toch vruchten blijft geven. Het „doet handeling totdat Ik kome" straalt als het ware van zo'n dienst af.

Wij hopen, en bidden, dat meerderen mogen komen en de weg der gehoorzaamheid willen gaan.

Des avonds werden onze jonge broeder en zuster bij het avondmaal verwelkomd. Onze bede is, dat zij een zegen mogen zijn voor allen met wie zij in aanraking komen.

DE CHRISTEN

Abonnees ..... wint een abonnee!

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Ingaande 1 januari 1968 zijn de prijzen van onze bundels verhoogd; nu gelden de volgende prijzen:

Eerst. eenv. uitgave rood, blauw, zwart	f 6,90
Eerst. eenv. uitgave rood met opdruk „eigendom der gemeente“	f 7,10
Eerst. luxe uitgave roodbruin, blauw, zwart	f 8,80
Eerst. luxe uitgave, beige	f 9,30
Eerst. zeer luxe uitgave zwart leren band verguld op snee	f 23,—
Harmonisatie deel I	f 8,50
Harmonisatie deel II	f 15,—
Orgelbegeleiding Psalmen	f 3,—

De prijs van het Tekstboekje „Lof zij den Heer“, dat we destijds op speciaal verzoek hebben samengesteld ten dienste van Evangelisatie-, Openlicht- en Tentsamenkomsten, hebben we door een grotere oplage kunnen verlagen tot f 0,15 per stuk. Voor aantallen boven 100 ex. gelden speciale prijzen op aanvraag.

Besteladres: J. Germeraad, Breitenstraet 77B, Rotterdam-2. Betalingen op giro: 281127 t.n.v. Zangbundel Comm. Rotterdam. Zendingen boven f 25,— franko.

Met dank aan God en grote vreugde geven wij u kennis van de geboorte van ons zoontje en broertje

PETER ANDRIES TJEERD

Hoogezand, 22 december 1969
Zuiderlaan 26.

Chr. EIJER
J. EIJER - v. d. WERF
Anita
Christa
Bert

Op tweede kerstdag behaagde het de Heer tot Zich te nemen onze zuster

AUKJE VAN DER MEI-POUTSMA

Sedert 7-7-1968 weduwe van Jocke van der Mei.

29 december 1969

Baptistengemeente Haulerwijk.

„De strijd is gestreden“

Bevorderd tot heerlijkheid onze zeer geliefde, dappere zuster, schoonzuster, tante en nicht

MARTHA VAN DER WOUDE

op de leeftijd van 68 jaar.

Jezus zegt: Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven. Joh. 11 : 25.

Hilversum:

W. VAN DER WOUDE
D. VAN DER WOUDE
G. VAN ECK

Weesp:

S. VAN ECK
L. VAN ECK
A. VAN ECK-RAM
en kinderen.

Hilversum, 27 december 1969

Talud-weg 117.

Op oudejaarsavond nam de Heer tot Zich onze broeder

SIEBE DE VRIES

in de leeftijd van ruim 70 jaar.

Baptistengemeente Sneek.

Na een langdurige ziekte is van ons heengegaan onze broeder

HENDRIKUS BREIDER

in de ouderdom van 70 jaar.

Baptistengemeente Amsterdam-Centrum.

HULPWERK VAN BWA VRAAGT IN 1970 HONDERZESTIG DUIZEND DOLLAR.

Washington — Een theologisch student in Cap Haiten, Haiti schreef onlangs aan de Baptist Federation of Canada, dat hij een fiets nodig had. Hij vertelde in zijn brief, dat hij elke dag tien kilometer liep om zijn school te kunnen bezoeken, nadat hij reeds vroeg in de ochtend zijn dagelijkse werk had verricht, om na de lessen te hebben bijgewoond dezelfde tien kilometer weer terug naar huis te lopen. Het ging hem niet om het lopen zelf, zo schreef hij, maar om de tijd die hij door te fietsen zou besparen en die hij dan voor zijn studie kon gebruiken. Frank H. Woyke, een van de toegevoegde sekretarissen van de Baptisten Wereld Alliantie, schreef naar de rektor van de school in Haiti voor nadere informatie. Deze antwoordde, dat de student, die geschreven had, de fiets niet meer nodig had dan 8 andere studenten van zijn school. Eigenlijk, zo schreef de rektor, hadden 8 pas afgestudeerden nog méér behoefte aan een fiets of een paard, om hun predikdiensten te kunnen vervullen.

R. Fred Bullen, uitvoerend sekretaris van de Baptist Federation of Canada en lid van het Hulpcomité van de BWA, vertelde dit verhaal aan enkele Canadese baptisten. Het resultaat was, dat 17 nieuwe fietsen gezonden konden worden naar Cap Haiten.

Dit is maar één verhaal van de vele hartverwarmende verhalen die onlangs verteld konden worden op een vergadering van het Hulpcomité van de BWA. Dr Woyke rapporteerde, dat in totaal voor \$ 103.414 via zijn bureau was besteed aan allerlei projekten in 15 landen gedurende de eerste tien maanden van 1968. Zo is er ook op andere wijze hulp geboden aan Haiti, het eiland dat een tijdje geleden getroffen werd door een overstroming: een elektrische centrale werd gegeven aan het hospitaal De Barmhartige Samaritaan te Limbe; ook werden schoolbanken gegeven voor 2000 schoolkinderen.

Ook aan hen die door overstroming in India en Brazilië werden getroffen werden allerlei goederen via de BWA verzonden; voedsel en huisvesting werden verschaft aan oorlogsvluchtelingen in Vietnam en Jordanië; papier voor het drukken van zangbundels werd geleverd in Oost-Europa; bovendien werden honderden pakketjes met medicijnen en vitamines gezonden aan baptisten in nood op vele plaatsen in de wereld. Het comité, waarvan R. Dean Goodwin voorzitter is, heeft voor 1970 begroot \$ 160.000 nodig te hebben. Op de lijst komen noodgebieden voor in de gehele wereld, met uitzondering van Noord-Amerika. Verscheidene baptistengroepen met zendingwerk in noodgebieden verzorgen hun eigen hulpwerk.

DECHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

POOLSE BAPTISTEN GEBRUIKTEN RADIO

Trans World Radio-Monaco heeft elke vrijdagmiddag in december een radio-programma uitgezonden dat geproduceerd werd door de baptisten in Polen. Het programma, dat 15 minuten duurde, is met toestemming van de Poolse autoriteiten geheel in eigen land tot stand gekomen.

ONTEVREDENHEID OVER BEROEPINGS-SYSTEEM

Slechts 4½ procent van de gereformeerde predikanten is tevreden met het huidige systeem van het beroepingswerk en zou aan dit systeem ook in de toekomst de voorkeur willen geven. Van de gereformeerde kerkeraadsleden denkt 9 procent er zo over.

Niet minder dan 70 procent van de predikanten en zelfs 77 procent van de kerkeraadsleden is voor een systeem van bemiddeling op partikuliere basis of onder toezicht van de synode. De meesten geven de voorkeur aan de laatste oplossing.

Dit is gebleken uit een enquête van het (gereformeerde) Landelijk comité Beroepingswerk, dat reeds enige jaren ervaring heeft als bemiddelaar tussen vakante gemeenten en predikanten die van standplaats willen veranderen. De enquête heeft een representatief karakter, omdat 53 procent van de predikanten er aan deelnam en 58 procent van de kerkeraadsleden.

Opvallend is, dat slechts 3 procent van de predikanten en 2 procent van de kerkeraadsleden kiest voor sollicitatie via advertenties. Aan een stelsel en overplaatsing door een deputaatschap van de synode gaf 15 procent van de predikanten de voorkeur, maar slechts 6 procent van de kerkeraadsleden.

Bij de bemiddeling, waarvoor verreweg de meeste kiezen, gaat het enkel om een centrale registratie van predikanten, die naar een andere gemeente zoeken en van gemeenten, die een predikant zoeken. Daarbij worden van beide zijden zoveel mogelijk gegevens genoteerd, ten einde goede kontakten tussen gemeenten en predikanten tot stand te brengen.

DE CHRISTEN

16 januari 1970

85e jaargang — 3

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00. — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

ER IS EEN VELDSLAG GAANDE

Dertig jaar geleden preekte ik in Leeuwarden twee keer over de vraag of de verkondiging van het evangelie nog zin had. Het was in de maand april 1940. Ik denk dat ik toen onder de indruk leefde van het hitleriaanse geweld dat losgebroken was.

Sindsdien zijn enige tientallen jaren voorbijgegaan en de predikanten zijn onverstoord verder gegaan met hun werk, zondag aan zondag, getrouw aan de opdracht. Sindsdien hebben mensen zich afgewend van hun vroegere levenswandel en zich tot God bekeerd, terwijl gelovigen bevestigd zijn in hun overtuiging dat zij tot de geroepenen behoren.

Dat neemt niet weg dat ik nu en dan terugval op die twee Leeuwarder toespraken. Met name op het thema: heeft het nog zin het evangelie te verkondigen. Als het dat niet had deed ik het niet meer. De vraag is dus beantwoord. Maar het is wel vooral in geloof gezegd en niet, althans minder, uit aanschouwen. In je jonge jaren wil je nog wel eens naar statistieken van gedoopten grijpen, met name wanneer ze gunstige cijfers geven, om je daardoor ook wat te laten optillen. En al zijn ze niet onbelangrijk, later bezie je de getallen wat gelatener, hoe ze ook liggen.

Die gelatenheid verandert in verontrusting als ik het leven lees. Ik denk niet aan moordaanslagen. Die zijn er sinds de dagen van Kain geweest. Niet aan oorlogen. In het Oude Testament, en elders zijn ettelijke genoteerd. Niet aan zedenmisdriven. In de oude boeken waren ze niet onbekend. Niet aan hongersnoden als wapens in de handen van machthebbers, van belanghebbenden. De geschiedenis herhaalt zich. Zeker, het

gaat allemaal massaler, geraffineerder en daardoor schokt het ons misschien toch wel, maar het neemt geen einde. Omdat niemand er een eind aan maakt. Hier wordt geleefd, gestreden, bedreven tot de dood er op volgt. Intussen zien door mensen hoog aan de hemel gebrachte satellieten op ons doen en laten neer en wordt beslag op de maan gelegd. We verlengen onze hersens met machines die alles sneller, veel sneller kunnen en verlaten ons steeds meer op het werk onzer hersens en handen. Miljoenen pillen regelen de grootte van nieuwe generaties ofschoon men zich eigenlijk moest afvragen waarom er nog een nieuwe generatie zou moeten zijn.

We leven zoals u wel weet in een revolutietijd. Er is een worsteling gaande tussen gister en morgen en wij zijn aanschouwers van de ondergang, het instorten van eeuwenoude gebouwen enerzijds en het nerveus speuren naar de omtrekken van de stad van de mens van morgen anderzijds. Wij kleinen kunnen het allemaal niet doorgronden, maar ondergaan doen we het wel.

In deze bevende wereld staan wij met het evangelie. De boodschap is goed, maar zwaar belast door de gedragingen en houding van hen, die ze brachten en ze brengen. Het kan buitenstaanders niet meer duidelijk gemaakt worden dat dit woord nog iets bij te dragen heeft aan de samenleving der volken en aan het leven van de enkeling. Zij hebben een vaag vermoeden dat de gelovigen een prachtige theorie hebben over de onbekende God en een begerenswaardige gemeenschap, maar daar ze niet kunnen constateren dat deze theorie werkelijk ingrijpend het leven verandert, hebben ze geen behoefte zich diepgaand in te laten met christelijke gedachtenkonstrukties. Dus groeit de afstand steeds meer tussen de ingewij-

den en de vervreemden, die zich geen voorstelling meer kunnen maken van wat de gelovigen denken. Omgekeerd staren sommige gelovigen met ontzetting naar de mensen, die zich zonder God en geloof door het leven slaan.

God zij dank is er in diverse kerken ongerustheid. De vraag naar hun bestaansrecht is aan de orde. In kerkelijke bijeenkomsten is een worsteling gaande om een duidelijk gezicht op wat nu te zeggen en te doen staat. Het laatste woord zal nog wel niet gezegd kunnen worden, omdat vele rustigen de taal der verontrusten gewoon niet verstaan, begrijpen. Nog minder zal het daarom kunnen komen tot verlossende handelingen. Tot het afstand nemen van posities die men sinds jaren innam. Het karrespoor der geschiedenis is dwingend. Maar wel duidelijk wordt dat, wil men de verkondiging tot een getuigenis laten uitgroeien, men konsekwenties zal moeten trekken, die alles te maken hebben met de vraag van schrijnende armoede en uitdagende rijkdom, met macht en onmacht, met geweld en gerechtigheid. Men kan niet langer zeggen het evangelie te verkondigen en tegelijk de ogen gesloten houden voor de conflicten op kleine en grote schaal, op welk terrein dan ook. Het evangelie heeft met alle zedeloosheid te maken, niet alleen met pornografie.

In mei zullen afgevaardigden uit het hele land bijelkaar zijn in Amsterdam. Is de tijd gekomen dat wij de meeste van onze zaken, waaraan we anders de dagen besteden, overlaten aan broeders en zusters, die wij verzochten die taken te behartigen en al onze tijd te wijden aan bezinning op de ene grote vraag: wat heeft het evangelie met ons gedaan, wat zou de Heer met ons willen doen, en wat doen wij met het evangelie? Wij zijn niet op manoeuvres, er is een veldslag gaande.

Huizinga

Brokstukken

Bijbelse vertellingen voor kinderen

Het vertellen van bijbelse verhalen voor kinderen is een moeilijke zaak, al zijn er dan sommigen die zich er zondag aan zondag zonder enige noemenswaardige voorbereiding aan wagen. Gelukkig zijn er velen, die het wel beter weten, en zich zorgvuldig voorbereiden op dit prachtige werk.

In onze tijd bestaat de neiging het bijbelse verhaal zodanig te moderniseren, dat het origineel er nauwelijks of helemaal niet meer in te vinden is. Dat gebeurt vooral bij de gelijkenissen van onze Heer. Die spelen in een andere tijd, een andere wereld, die voor kinderen moeilijk toegankelijk is. Men probeert dus een soortgelijk beeld of gebeuren uit de eigen tijd te vinden, waaraan men dezelfde strekking kan vastknopen, en vertrouwt dat de boodschap van zo'n gelijkenis dan beter overkomt.

Dat streven, om de boodschap van de gelijkenis goed over te dragen, is heel loffelijk.

Maar er zit ook een gevaar aan vast. Dit nl., dat we de kinderen van de bijbel zelf vervreemden. Wanneer ze later zelf de bijbel gaan lezen, herkennen ze het verhaal niet. En heel gemakkelijk ontgaat hen dan ook de betekenis ervan, omdat niemand geprobeerd heeft hun de betekenis van het verhaal in zijn originele vorm te verduidelijken.

Het lijkt mij daarom belangrijk, bij het vertellen aan het originele verhaal vast te houden. Wie zich zorgvuldig voorbereidt en net zo lang met het verhaal bezig is, tot hij zich de gang van zaken zelf levendig voor kan stellen, zal daarna zeker ook in staat zijn, die voorstelling aan de kinderen over te dragen in een levendige vertelling. Daarnaast kan dan, indien nodig, nog een eigentijds beeld gebruikt worden, om de betekenis van de gelijkenis nog beter te doen uitkomen.

* * *

Leiderschap

We peinsden wat over leiderschap; een paar anderen en ik. De aanleiding was de politiek van allerlei westerse regeringen ten opzichte van Biafra. Wat is het toch moeilijk goede politiek te bedrijven.

Je kunt je politieke leiders en vertegenwoordigers kiezen op grond van hun kennis. Omdat ze ter zake kundig zijn, weten waar ze het over hebben, het ook goed weten te zeggen, en omdat ze blijkbaar weten hoe ze iets moeten verkopen.

Maar belangrijker nog dan al deze dingen is dat de leider een moedig man is. Een man die weliswaar zijn angsten

kent maar er zich niet door laat ringeloren. Die wel eens staat te trillen op zijn benen, maar die desondanks de weg gaat die zijn geweten hem voorschrijft. We dachten dat onze leiders mensen moesten zijn, die niet zichzelf, hun succes, hun carrière, tot doel hebben.

We vonden dat de goede leider niet zichzelf tot meester moest hebben, maar bereid moest zijn te buigen voor een hogere wil dan de zijne, voor God.

We dachten dat een land, een volk, uiteindelijk meer gebaat is bij een man die er uitgewerkt wordt omdat hij het recht handhaaft en de barmhartigheid niet verloochent, dan bij een man, die het recht er uit werkt, om zichzelf en zijn positie te handhaven.

Onze Heer zou geen enkele heilsbetekenis voor de wereld gehad hebben en nog hebben en blijven houden, wanneer hij opportunistisch de wenken van satan

had gevolgd en een knieval voor de boze gemaakt zou hebben.

Ja, we peinsden samen wat. Hardop. En opeens begrepen we, dat we allemaal een stukje leiderschap te realiseren hebben. En dat ook van ons verwacht mag worden dat we integer zijn.

De we als christenen handelen. En dan niet als mensen die met een bundeltje principes zwaaien en daarmee af en toe een tik uit delen, maar veelmeer als mensen, in wie het nieuwe leven van liefde en gerechtigheid gestalte heeft aangenomen.

Wat heeft de wereld aan „Prinzipienreiter“, om dit schilderachtige woord maar eens te gebruiken. De wereld heeft mensen nodig, echte mensen, die, door Gods Geest aangeraakt, het durven wagen met Hem, met Zijn grote gebod der liefde, wat er ook van komt.

Wf.

Hartelijk afscheid van br. José Párraga en zijn gezin

Voor de meesten van ons is het vertrek van onze broeder, die van 1 maart 1965 tot 15 januari 1970 voor ons onder binnengekomen en binnenkomende Spaanse arbeiders en gezinnen werkte, als een verrassing gekomen. Die wat meer contact met hem hadden wisten dat hij voor een probleem stond. Meerdere gezinnen van de in die jaren gegroeide gemeenschap vatten het plan op naar Australië te emigreren en dat betekende dat slechts weinigen van hen in Enschede en omgeving zouden achterblijven. Rechtvaardigden die weinigen zijn blijven of moest hij als een herder bij de kudde zijn, die heenging? Het laatste bleek steeds zwaarder te wegen en zo rijpte het besluit, met recht onder biddend opzien tot God, ons land te verlaten, dat hij en de zijnen hadden liefgekreken. Hij overlegde al deze dingen met de broeders van de E.C.U., die geen vrijmoedigheid hadden om hem te weerhouden.

Op zondag 11 januari j.l. vier uur in de namiddag had 't Trefpunt der gemeente Enschede zich gevuld met vele belangstellende leden, met enige Spaanse families, waaronder vrienden van de vertrekkenden, met leden van het koor der gemeente, dat een paar prachtige liederen zong tijdens de dienst; terwijl van de E.C.U. de broeders W. Harkema, voorzitter en Ph. Lindeman Wzn, sekretaris-aanwezig waren. Ook br. Th. v. d. Laan, algemeen sekretaris, was tegenwoordig.

Ds H. P. de Boer heette allen welkom en hij leidde ook de bijeenkomst aan de hand van het door hem opgestelde programma vol met blijde liederen in twee talen, zodat iedereen in eigen taal kon meezingen. Ds F. E. Huizinga, Hengelo (O.), herinnerde aan de indrukwekkende woorden van de Heer, die hij sprak voor zijn scheiden op een heuvel in Galiléa: Mij is gegeven alle macht. Gaat dan heen. Ik ben met u. ! Christenen leven in de spanning van dat woord en deze werkelijkheid, zoals de gelovigen vanaf het begin, maar zij waren er wel bij door de inspiratie die Jezus geeft door zijn opdracht en belofte. De aarde in Nederland, Spanje en Australië is des Heren en de tijd is des Heren. Br Párraga werd aangemoedigd de weg van het geloof ook verder te gaan.

Ds Harkema liet iets van de geschiedenis herleven en in zijn woord dankte hij ook onze uniegemeenschap, die het mogelijk had gemaakt een broeder te laten werken onder zijn hierheen gedreven landgenoten. Hij dankte br Párraga voor de toewijding, die hij betoond had in de verzorging van mensen door het evangelie te verkondigen, zowel met het woord als in vele daden. Voor ons allen gaf hij br Párraga een prachtig platenboek over Nederland mee, waarin het volgende in drie talen geschreven stond:

„Aan onze geliefde broeder Párraga en zijn gezin, dit platenboek over Nederland is een klein teken van on-

„Want gij zijt gestorven en uw leven is verborgen met Christus in God. (Coll. 3 : 3).

Aan rustige wateren

Het verborgen leven

Het is tegenwoordig mode kritiek te hebben op het leven van de kerk. Misschien geven de kerken daartoe ook wel aanleiding. Het is immers al te vaak waar, wat er over de kerk gezegd wordt. Daarom mogen we ook niet hoogmoedig ons verheffen boven deze kritiek, maar moeten we er nederig naar luisteren. Het is vaker voorgekomen dat God zijn volk in het rechte spoor terugbracht door mensen die tegen Zijn volk getuigden. We hebben ook nu te luisteren naar wat de Geest tot de Gemeente zegt. Wanneer er echter mensen zijn die beweren dat er geen leven meer in de Gemeente is en dat alles dood is, dan moeten we op onze hoede zijn (en zij zelf ook). De Geest heeft dit nooit tot de Gemeente gezegd.

Het ergste oordeel dat over

een Gemeente werd uitgesproken vinden we in Op. 3 : 16, waar de Gemeente lauw wordt genoemd, maar niet dood. In ieder geval is er tegenwoordig in het leven van de Gemeenten — God zij dank — leven! De Gemeenten zijn niet koud en dood. In het verborgene en dus meestal vaak onopvallend gebeuren, vaak door de allereenvoudigsten, nog wonderen van offerbereidheid, liefdebetoon en toewijding. Iemand zei eens „Er is en blijft veel, waar men niet dankbaar genoeg voor kan zijn: een gemeenschap van gelovigen, die stil maakt; ernstige mensen, die langs een smalle weg gaan, die weten dat de gelovige ternauwernood behouden wordt, die nooit een an-

der, wél zichzelf aanklagen en die bij al hun innerlijke strijd toch voorbeelden zijn, van een geloof dat in liefde werkzaam is. Het zijn allemaal tekenen van leven, die we niet altijd zien, omdat er een in God verborgen leven is, waarvan de buitenwereld geen weet heeft”.

Het woord verborgen komt vaker in de bijbel voor. In Jes. 45 : 15 belijdt Jesaja: „Voorwaar, Gij zijt een God die zich verborgen houdt, de God van Israël, een Verlosser”. Jezus zegt in de bergrede dat onze barmhartigheid in het verborgene moet zijn, dat ons gebed in de binnenkamer moet plaats hebben en dat we ons vasten moeten maskeren. (Matth. 6).

Wat in de tekst, boven deze overdenking wordt genoemd, is in deze bedeling altijd een verborgenheid. Met Christus begraven te zijn — de oude mens die verdwijnt — en met Christus opgestaan zijn, — de nieuwe mens die wij moeten worden —, dat alles blijft voor anderen onzichtbaar. Alleen het uiterlijke teken voor deze inwendige zaak, van dit verborgen leven — de doop —, kan waargenomen worden.

De rest is Gods en ons geheim. Ons leven, dat met Christus begraven is in de doop, is ook met hem verborgen in God. Onder het masker van de alledaagsheid verbergt zich daarom veel dat van eeuwige waarde is en eens zal dat aan het licht worden gebracht. Dan zullen velen zich schamen over hun kleingeloof.

Zutphen W. G. Renken.

ze dankbaarheid voor het werk dat door u in ons land onder uw landgenoten is verricht gedurende het tijdvak van één maart 1965 tot vijftien januari 1970.

De baptisten in Nederland zijn dankbaar omdat zij door u het evangelie van Jezus Christus onder de Spaanse vrienden hebben kunnen brengen. Dit boek moge uw herinnering levendig houden aan onze gezegende samenwerking.

Wij wensen u en de uwen de zegen van God op uw weg.

Voor de Evang. Comm. der Unie:

W. Harkema, voorz.,

Ph. Lindeman, sekret.

Aan zr Párraga, die haar man in alles zeer terzijde heeft gestaan en daarnaast ook nog de zorg had voor zes kinderen, waarvan er vier in Nederland werden geboren, werd een prachtig boekje anders overhandigd door een blond dochtertje van ds De Boer. Het blonde haar wordt speciaal vermeld, want de zes keurige kinderen van de familie Párraga waren goed donker van haar en oog. Br Van der Laan memoreerde onze wereldwijde gemeenschap en deelde mee dat het hem langs allerlei wegen gelukt was contact op te nemen met een baptistengemeente in Brisbane, welke gemeente reeds aan gearriveerde leden uit Enschede haar liefde en zorg had

gegeven. Goed om te horen.

Br De Boer sprak ook nog hartelijke woorden namens de gemeente in Enschede, die kerk- en zaalruimte beschikbaar had gesteld aan de kleine gemeente der Spanjaarden — wij allen danken Enschede daarvoor van harte — en gaf bovendien een boekenbon voor het reeds bestelde boek over het mooie Twente. Plus nog een ingelijste foto van de kerk, die door de scheidenden niet licht zal worden vergeten.

Br Párraga luchtte zijn hart met blijdschap en in dankbaarheid, met name voor de steun die de Unie voortdurend had gegeven en dankte bovenal God, die Hij ook voor de toekomst vertrouwde.

De leider van de bijeenkomst dankte met en voor ons de Heer voor alles, ook voor de goede middag ons gegeven.

Na de bijeenkomst, die van vier tot bijna zes duurde, was er koffie en gelegenheid voor allen om van dit goede gezin afscheid te nemen.

U zult wel vragen of dit nu het einde is van ons werk onder de Spanjaarden. Houdt nu alles op? Wij hebben een lijst van br Párraga gekregen met namen van mensen met wie hij contacten onderhield. Wij hebben bovendien een broeder Luis Carrion Lara, Spanjaard, woonachtig in Hengelo, werkzaam aan de T.H., die wij verzocht hebben aandacht te willen geven aan de enkele baptist, die hier blijft en aan de vrienden, die op de een of andere wijze bereikt werden. Het leek ons onverant-

woord nu plotseling alles en allen los te laten. Hoe het zich in de toekomst zal ontwikkelen is nu niet geheel duidelijk.

H.

P.S. In de volgende Christen zult u eventueel foto's zien van de bijeenkomst en zult u nog enige mededelingen van de sekretaris van de ECU kunnen lezen.

DS A. J. H. VAN DER BEEK DEED INTREDE IN EVANGELISCHE GEMEENTE TE BRUGGE

Zondagmiddag 11 januari j.l. deed ds A. J. H. van der Beek, gekomen van Nieuwe Pekela, intrede in de Evangelische Gemeente te Brugge, België. Ds Van der Beek, een geboren Belg, studeerde aan European Baptist Theological Seminary te Rüschlikon; na voltooiing van zijn studie verbond ds Van der Beek zich op 15 september 1965 aan de baptistengemeente te Nieuwe Pekela.

BAPTIST DOCEERT AAN R.K.-UNIVERSITEIT TE ROME

Dr Dale Moody, hoogleraar aan Southern Baptist Theological Seminary (U.S.A.) doceert als gastdocent aan Pontificia Università Gregoriana, een rooms-katholieke universiteit te Rome. Dr Moody heeft als onderwerp tijdens zijn colleges De doop en de christelijke eenheid.

zand en zaad

Dat was een lang telefoongesprek en achteraf denk je: wat gaat er toch allemaal door die draden. Koop en verkoop, opgewonden geboortebereichten, bedroefde mededelingen over het overlijden van moeder, oproepen van de politie en bestellingen aan de slager. Dit gesprek lag anders.

Na het gerinkel nam ik de hoorn af en meldde mij. Van de andere kant begon een vrouwenstem, die na een korte inleiding vertelde dat ze die morgen bezoek gehad had van een mevrouw, lid van een der grote kerken en dat ze tijdens dat bezoek op geloofszaken gekomen waren. De bezoeker had gezegd dat ze al die verhalen uit de bijbel, met name ook de allereerste rondom de wording van wereld en mens niet zag als feitelijke gebeurtenissen, maar gewoon maar als beschouwingen van de een of andere schrijver. Zo'n vrijblijvende opstelling tegenover de bijbel kende mijn belster niet en of ik haar daarover iets kon vertellen. Ik heb geen bandrecorder, maar ik zal u hier ongeveer weergeven wat er toen gezegd werd, wetend dat we allemaal gedurig met de bijbel bezig zijn en dat we ook wel weten dat er voortdurend mensen met sleutels bezig zijn om alles op losse schroeven te zetten. Dat gevoel hebben we althans.

Ziet u, er zijn mensen, vooral dan gelovigen, die de bijbel als van God gegeven beschouwen. Dat doen u en ik ook. God heeft sommige mensen ingelicht (— en doet dat nog —) over verleden heden en toekomst en deze mensen hebben Gods gedachten in hun denken opgenomen en naar woorden gezocht om gestalte te geven aan wat zij ontvingen. Het is duidelijk dat het alomvattend weten Gods maar moeilijk in die omvang door een mens kan worden ontvangen en verwerkt. Paulus had er moeite mee. Petrus schrijft over hem: zoals ook onze geliefde broeder Paulus naar de hem gegeven wijsheid u geschreven heeft, evenals in alle brieven, wanneer hij over deze dingen spreekt. Daarin is een en ander moeilijk te verstaan. Ik stel me voor dat Paulus soms heeft moeten worstelen om Gods ondoorgrondelijke beschikkingen en onnaspeurlijke wegen te kunnen volgen en dan ook nog in woorden enigszins over te brengen.

En wat nu die verhalen van de eerste bijbelblad zijden betreft. Een volgende keer zou u uw bezoeker kunnen zeggen dat ze zonder die verhalen nergens was. Maar, zei ik, de blindelings, onnaden-

kende opvattingen van enigen jagen anderen in de woestijn van de verheerlijking van inzichten, die ze links en rechts bijelkaar zoeken. Waarom kan men de bijbel niet lezen zoals men een brief van een vader leest, die sommige dingen alleen maar aanduidt of die nu en dan in beeldspraak gaat schrijven. Ik zei: wat is nu belangrijker: dat Eva regelrecht uit een rib van Adam is opgebouwd — letterlijk genomen dus — of dat we zeggen dat Eva pas weer thuis is als ze bij Adam komt en dat Adam eerst compleet is als hij Eva aan zijn zij heeft. Waar gaat het eigenlijk om. Toch wel allermeeft om de zin van dat prachtige verhaal. Wat baat het mij indien ik alles overal altijd letterlijk geloof, maar de boodschap er in ontgaat mij. Ben ik in feite niet verder indien ik de achtergrond, de bedoeling ontdekt heb, ook al zou ik het kleed, waarin de boodschap tot mij komt zien als een gesponnen gewaad, waarin het God belijft zijn waarheid te doen wandelen? Ik verwerp niet dat gewaad, dat zij verre, want alleen zo komt de openbaring van God tot mij. Alleen zo versta ik dat God de Schepper is en Eigenaar van het leven van alle tijden. De letter doodt, de Geest maakt levend. Wie het profetische woord, en dat is toch te vinden in de bijbel, verstaan wil moet bidden om de Geest, die die mensen stuwde, die schreven. Dat is geen eigenmachtige uitlegging meer maar een ootmoedig gebed om Hem te leren verstaan die ons brieven uit de hemel schreef via mensen. Wie, wat, waar waren wij zonder Gods woord, maar wie, wat en waar zijn wij als we niet doordringen in de zin van wat God zegt. Dan wordt het een do, re, mi, fa, sol zonder achter het instrument te gaan zitten om die noten ook te spelen en af te tasten met het geestelijk oor.

Dat was een lang gesprek, het was natuurlijk nog langer dan hier weergegeven, en ik zuchtte diep toen het met de beste wensen werd afgesloten. Wat gaat er zo door de draden. Wat gaat er zo door een mensengeest. God zij dank voor onze geest, die bezig is met de dingen des Geestes en wat kunnen we liever wensen dan Hem te verstaan, die ons dit merkwaardig leven gaf. En dit hoogst merkwaardig boek.

* * *

Het is niet de bedoeling dat u De Zaaier — alweer die Zaaier, maar houdt u het nog even vol — het is niet de bedoeling dat u het blad op de straat deponeert. Maar dat doet toch ook niemand? Nee, maar dan is er kennelijk een exemplaar per ongeluk verongelukt en in Musselkanaal op de openbare weg terecht gekomen. En zelfs daar heeft het zijn werk gedaan. Br Jansma zond mij een brief, die hij ontving, door. Het is net een verhaal van de achterkant van

vroeger veelgelezen kalenders. De aanhef van de brief luidt:

„Ik vond uw blaadje als een stuk vuil op de straat maar las het met genoegen. Ingesloten vindt u dan mijn rijksdaalder, als van een Amerikaan afkomstig. Groot is onze God en zeer te prijzen, ja, tot in eeuwigheid. Hallelujah”.

De schrijver brengt dan een lied in de engelse taal, dat ik niet voor u kan vertellen, maar het gaat over een dwalend schaap, dat door de goede Herder gezocht werd. Over een verloren zoon, die zijns vaders huis verlaat, maar terugkeert. Het eindigt met een echte liefdesverklaring aan de Heer. En dan gaat hij verder:

„Dit is mijn geschiedenis. Veertig jaar geleden ontdekte ik in een Baptisten gemeenschap in Zwolle, op een tweede kerstdag, dat ik een zondaar was voor de Heer. Vreselijk was dat moment en ik riep: Bergen, valt op mij en heuvelen bedekt mij. Maar de bergen bleven staan, de heuvelen bleven liggen en ik stond naakt en bloot met al mijn zonden. Ik moest uitroepen: O Vader, wees mij zondaar genadig.”

Die rijksdaalder is kennelijk bedoeld voor de auto in Sona Bata, waarover u alles weet. Het was trouwens meer dan een rijksdaalder. Br Jansma meldde een ingesloten postzegelschat van 95 kinderpostzegels à 25 ct (+ 10 ct). Dat is wel wat meer. Heerlijk dat zo'n verwaalde Zaaier zo'n brief en zo'n reactie tevoorschijn roept. Heerlijk ook dat deze broeder hem vond en ons zijn getuigenis geeft. Wij wensen hem, br S. Buist in Musselkanaal, een gezegende levensavond.

Nu ik het toch over ons blad heb, ik zou er echt niet over geschreven hebben want je moet maat weten te houden, kan ik u wel medelen dat we waarschijnlijk in februari beginnen met een kort en geïllustreerd reisverhaal. Een paar jonge broeders zijn naar Israël gereisd en hebben met kwistige hand gefilmd en dia's gemaakt. Een van hen zal ons foto's ter beschikking stellen en daarbij een beetje vertellen. Dat kunnen een paar mooie pagina's worden.

Huizinga

VREDESMISSIE O.L.V. DR. TOLBERT BLEEK VERGEEFS TE ZIJN

Naar thans is bekend geworden heeft een delegatie van Afrikaanse christenleiders onder leiding van de president van de Baptist World Alliance, de Liberiaan dr William Tolbert Jr, nog in december een bezoek gebracht aan Lagos, de hoofdstad van Nigeria teneinde een onderzoek in te stellen naar het herstel van vrede in Nigeria. De missie blijkt, zoals de berichten van deze week aantoonen, tevergeefs geweest te zijn.

C NADER BEZIEEN

Interkerkelijke hulpverlening

Wie de laatste weken de reportages over de noodsituatie in Biafra heeft gevolgd moet óók onder de indruk zijn gekomen van het geweldige stuk hulpverleningswerk dat daar door de samenwerkende kerken is verricht. Steeds weer bleek er geld en mankracht beschikbaar te zijn voor de door Joint Church Aid maanden lang onderhouden luchtbrug. In dienst van Joint Church Aid hebben mensen zelfs hun leven gegeven; tenslotte vormden de vluchten van de samenwerkende kerken nog slechts de enige (voedsel)verbinding met het omsingelde Biafra.

Nee, het is nog geen tijd om — bij wijze van spreken — medailles en onderscheidingen uit te reiken. Het werk is nog lang niet gebeurd. Inte-

gendeel, juist in deze dagen en in de komende weken zal het brengen van voedsel en medicijnen — en nu het kan op nog grotere schaal — moeten voortgaan om de ramp waarvoor velen vrezen te voorkomen. Gelukkig, dat nu ook andere instanties kunnen/willen meewerken.

Toch is het goed om nu, terwijl dezer dagen alles en iedereen zich inspannt voor Biafra, even de aandacht op Joint Church Aid te vestigen, om vervolgens dankbaar vast te stellen dat geen enkele andere organisatie ter wereld een zo grote slagvaardigheid, voortvarendheid en doorzettingsvermogen in deze hulpverlening aan de dag heeft gelegd als juist de samenwerkende kerken.

Nota bene: de kerken! In veler ogen

slechts fossiele overblijfsels uit voorbije eeuwen. De kerken blijken niet dood te zijn; zij kunnen beschikken over organisatietalent, intelligentie, moed en offerbereidheid.

Natuurlijk: de kerken. Zó moest het eigenlijk gezegd worden.

Natuurlijk de kerken. Als niemand meer durft of kan of wil, als iedereen zich gekompromitteerd heeft, dan zijn er nog de kerken om het werk te doen. Zij hebben geen belangen in olie of zware industrie, maar in mensen. Zij behoren niet bij blok-links of blok-rechts, zij laten zich niet indelen bij front-rood of front-zwart. De kerken doen het werk van Jezus; zij zijn Zijn stem, Zijn voeten, Zijn handen. Zijn lichaam zijn zij.

Zo was het in elk geval de laatste maanden op die gebrekkige landingsbaan in Biafra. En bij al de naargeestigheid is dat tenminste een belofte.

v. D.

ALGEMENE VERGADERING 1970

Gemeenten en commissies van onze gemeenschap zullen in deze weken de balans op maken, nagaan hoe het jaar 1969 er uitzag en plannen en begrotingen maken voor 1970. Het is misschien in dit verband goed eens de aandacht te vestigen op al die mannen en vrouwen die steeds weer opnieuw hun tijd en vaak ook hun geld beschikbaar stellen voor het zgn. commissie-werk voor onze gemeenten. Deze mensen, die meestal weinig aan de weg timmeren, verdienen onze dank voor hun inzet en trouw.

Ook dit jaar zullen de gemeenten weer kandidaten kunnen stellen voor de verkiezingen die op de Algemene Vergadering van Amsterdam (13-15 mei) gehouden zullen worden. Omdat we graag willen dat u allemaal op de hoogte bent herhalen we hier nog eens wat we de gemeenten reeds door middel van een brief lieten weten. Voor de functie van voorzitter van de Algemene Vergadering kunnen kandidaten gesteld worden. Als leden van de Unie-Commissie treden de broeders A. Bosma en E. de Haan af, die niet meer opnieuw verkozen kunnen worden.

De voorgangers Ph. Lindeman Wzn (Utrecht) en J. Ketelaar treden af als leden van de Evangelisatie Commissie der Unie, maar zijn allebei herkiesbaar voor een tweede periode van drie jaar. Voor ds J. Bouritius is er een eind gekomen aan een 6-jarige periode als lid van de Commissie voor de Opleiding, zodat in zijn plaats dus in ieder geval

een kandidaat gesteld moet worden; br Jac. Germeraad is eveneens als lid van de C.v.d.O. aftredend en herkiesbaar. Aangezien ds J. Euwema vorig jaar de plaats innam van br J. Bijleveld, die tussentijds aftrad als lid van de Unie Zendingen Commissie, zal hij nu — evenals br Bijleveld dat nu had gemoeten — aftreden doch herkiesbaar zijn als lid van de U.Z.C.

Alle redacteurs van ons weekblad zijn, zoals altijd, aftredend en behalve ds J. A. Brandsma, ook allen herkiesbaar. „De Zaaier“-schrijvers zijn eveneens allen aftredend en herkiesbaar, behalve ds P. v. d. Werf.

Tenslotte nog een verzoek aan de raden van de gemeenten. U bewijst de Algemene Vergadering beslist een dienst als u nu reeds de namen en adressen van de afgevaardigden bekend maakt aan het algemeen secretariaat van de Unie. Wij kunnen op deze wijze deze afgevaardigden beter voorbereiden op hun toch wel verantwoordelijke taak. Hartelijk voor uw medewerking in dezen.

Th. van der Laan,
algemeen secretaris
van de Unie.

MEDEDELINGEN

Het adres van ds A. J. H. van der Beek, voorheen te Nieuwe Pekela, luidt thans: Naaldenstraat 18, Brugge, België.

Drs D. Slort, Kon Julianastraat 200, te Deventer is nu telefonisch bereikbaar onder nummer 05700-18102.

BIJ RUSSISCHE BAPTISTEN NIETS BEKEND OVER CHROESTIOVS BEKERING

Kerkelijke en religieuze bladen in de niet-kommunistische wereld hebben voor de tweede maal gezinspeeld op een mogelijke bekering tot het christelijke geloof van de voormalige Russische leider Nikita S. Chroestjov. Volgens dit gerucht zou deze bekering de onmiddellijke oorzaak van zijn politieke val in 1964 zijn geweest.

Dr C. Ronald Goulding, sekretaris van de Europese Baptisten Federatie, die kort voor kerstmis in Moskou was om er het 40ste kongres van de Russische Unie bij te wonen, heeft de Russische baptistenleiders naar de waarde van dit gerucht gevraagd. Zij gaven te kennen niet op de hoogte te zijn van de bekering van Chroestjov. — E.P.B.S.

KONFERENTIE IJSSELGEWEST

Voor belangstellende leden en vrienden van de baptistengemeenten in het IJsselgewest wordt op zaterdag 31 januari a.s. om 9 uur in de baptistenkerk, Binnensingel 16 te Deventer een konferentie gehouden. Op deze konferentie zullen door de heer E. Veen uit Zwolle (v. d. Vrije Zendingsgemeente) en door ds H. J. Stukker uit Arnhem inleidingen worden gehouden over het onderwerp „Overwegingen rondom de doop“. Na de inleidingen is er gelegenheid om met de inleiders van gedachten te wisselen. Om ongeveer 12 uur zal de konferentie worden beëindigd.

Verantwoording Unie-bureau

In de laatste maand van 1969 kwamen in het unie-bureau de volgende giften en bijdragen binnen:

1) voor de ECU: Apeldoorn f 7,36; Harlingen f 7,— (2x); Rotterdam-Centr. f 190,—; N. Pekela f 100,—; Valthiermond f 30,30; Treebeek f 112,—; Rotterdam-Zuid f 86,—; Haulerwijk f 92,—; Groningen-Zuid f 548,50; Utrecht f 200,—; N. Weerdinge f 154,—; Den Helder f 35,—; Almelo-Nieuwstr. f 65,20; Enschede f 268,83; Zwolle f 285,60; Foxhol f 67,77; IJmuiden f 200,—; Hengelo f 870,76; Sneek f 450,—; Alkmaar f 225,93; Arnhem f 114,—; Emmelerfseidenveen f 23,35; Delfzijl f 207,87; Amsterdam-Noord f 86,—; Eindhoven f 352,—; Muntendam f 100,—; Foxhol f 25,—; Hoogezand f 568,84; Hoogeveen f 180,—; Zutphen f 61,75; Dordrecht f 55,76; Coevorden f 187,—; Groningen-Noord f 180,—; Steenwijk f 14,—; Vriescheloo f 74,—; AB-L. H f 10,—; JG, R f 25,K; HS, G f 10,—; WS, S f 20,—; TEW, A f 2,—; SD, G f 7,50; HE, R f 7,60; JB, G f 5,—; AS, W f 1,90; EdG, R f 10,—; GHWP, P f 20,—; dN, W f 10,—; SB-B, A f 1,—; JvdH, S f 5,—; mej HK, G f 2,40; MEVD, US f 12,—; EB-B, B f 15,—; GdVMAp f 20,—; JP, B f 15,—; JT, R f 10,—; NN, A f 70,—; HK, TA f 25,—; V-N, V f 7,50; G JvdM, S f 100,—.

2) voor de arbeid onder Spanjaarden: Scheveningen f 66,04; Apeldoorn f 64,39; Harlingen 2 x f 5,—; Harderwijk f 26,60; Rotterdam-Zuid f 120,—; N. Pekela f 226,60; Amsterdam-C. f 66,23; Almelo-Geraniumstr. f 68,54; Treebeek f 77,—; Rotterdam-C. f 53,—; Haulerwijk f 58,—; Borne f 5,70; Amsterdam-C f 50,77; Den Helder f 35,—; Zwolle f 178,50; IJmuiden f 25,—; Arnhem f 71,—; Haarlem f 36,84; Amsterdam-Noord f 54,—; Muntendam f 100,—; Hoogezand f 100,—; Apeldoorn f 96,98; Zutphen f 51,—; Dordrecht f 34,85; Coevorden f 105,—; Veendam f 20,—; Groningen-Noord f 220,—; TB, V f 25,—; D, E f 10,—; AB-L, H f 10,—; MP, U f 50; HWH, D f 2,40; SD, G f 7,50; HS, G f 5,—; JB, G f 5,—; dN, W f 5,—; MEVD, US f 7,—; EB-B, B f 7,—; NN, A f 43,—; HK, TA f 12,—; HJ, DH f 25,—; Spaanse Baptisten f 50,—.

3) voor de opleiding: Scheveningen f 110,50; Apeldoorn f 45,83; Harlingen f 180,—; Rotterdam-C. f 320,—; Alkmaar f 115,15; Amsterdam-C f 62,40; Valthiermond f 40,45; Treebeek f 168,—; Rotterdam-Zuid f 120,—; Haulerwijk f 130,—; Deventer f 74,77; Utrecht f 200,—; Leeuwarden f 25,—; Borne f 16,13; Enschede f 432,86; N. Weerdinge f 180,—; Den Helder f 40,—; Foxhol f 62,07; IJmuiden f 150,—; Sneek f 500,—; Arnhem f 162,—; Groningen-Zuid f 447,37; Zwolle f 410,10; Emmelerfseidenveen f 33,45; Groningen-Zuid f 500,—; Amsterdam-Noord f 120,—; Eindhoven f 245,—; Muntendam f 100,—; Den Helder f 30,—; Foxhol f 25,—; Hoogezand f 499,68; Hoogeveen f 250,—; Amsterdam-C f 57,10; Apeldoorn f 152,06; Zutphen f 67,73; Delfzijl f 236,54; Dordrecht f 78,31; Coevorden f 225,—; Veendam f 35,—; Groningen-Noord f 350,—; Steenwijk f 21,55; P-P, U f 30,—; AB-L, H f 10,—; JG, R f 25,—; MB, H f 500,—; HS, G f 10,—; JB, G f 5,—; EdG, R f 10,—; GHWP, P f 20,—; dN, W f 10,—; MEVD, US f 17,—; EB-B, B f 20,—; GdV, AP f 10,—; JP, B f 15,—; NN, A f 98,—; HK, TA f 25,—; DB, M f 7,—; GJvdM, S f 100,—; Zusterhulp f 70,—.

4) voor het Jeugdwerk van de NBBJ: JR, B f 15,73; Assen f 23,25; JG, R f 10,—; Sneek f 55,—; N. Pekela f 27,—; Heerenveen f 100,—; Treebeek f 14,92; Rotterdam-Zuid f 7,—; Haulerwijk f 7,—; Groningen-Zuid f 67,50; Borne f 29,46; Leiden f 33,15; Westerhaar f 18,—; HS, G f 5,—; Veendam f 30,—; EdG, R f 10,—; GHWP, P f 10,—; IJmuiden f 25,—; Zwolle f 22,05; JH, M f 2,40; Hengelo f 138,74; Arnhem f 8,—; MEVD, US f 1,—; EB-B, B f 2,—; Harlingen f 25,—; Amsterdam-Noord f 7,—; Apeldoorn f 30,45; Utrecht

-Noord f 20,—; Dordrecht f 4,30; Groningen-Noord f 110,—.

5) voor Handelingen '69: Dokkum f 200,—; Apeldoorn f 350,—; Arnhem f 500,—; Enschede f 500,—; Delfzijl f 305,—; Hoogeveen f 100,—.

6) voor de zending (inklusief bufferfonds): Scheveningen f 153,20; Enschede f 850,—; Harlingen f 69,87; Coevorden f 45,—; Haulerwijk f 273,85; Harderwijk f 53,25; Rotterdam-C f 700,—; N. Pekela f 80,—; Heerenveen f 100,—; Alkmaar f 208,46; Amsterdam-C f 96,16; Treebeek f 280,—; N. Adam (Klazienaveen) f 257,47; Rotterdam-Zuid f 200,—; Deventer f 410,91; Utrecht f 250,—; Leeuwarden f 168,84; Borne f 31,60; Westerhaar f 164,35; Alblasserdam f 15,—; Amsterdam-C f 65,06; Veendam f 300,—; Leeuwarden f 118,30; Almelo-Nieuwstr. f 252,45; Enschede f 291,52; Foxhol f 102,56; IJmuiden f 200,—; Den Helder f 48,81; Siddeburen f 60,—; Hengelo f 1735,74; Emmen f 520,—; Arnhem f 55 en f 265,—; Deventer f 45,—; Zwolle f 667,80; Delfzijl f 297,91; Haarlem f 102,83; Harlingen f 100,—; Amsterdam-Noord f 200,—; Groningen-Noord f 1119,45; Eindhoven f 370,—; Muntendam f 139,—; Foxhol f 25,—; Hoogezand f 302,33; Hoogezand f 302,33; Hoogeveen f 400,—; Apeldoorn f 114,44; Zutphen f 91,77 en f 145,—; Delfzijl f 9,85; Dordrecht f 130,38; Veendam f 40,—; Groningen-Noord f 640,—; Hoogezand f 375,—; Stadskanaal f 1035,—; Vriescheloo f 30,—; AB-L, H f 10,—; JG, R f 25,—; DO, H f 100,—; DV, DH f 100,—; MB, H f 500,—; NN, X f 206,—; MP, U f 150,—; SD, G f 20,—; HS, G f 10,—; JB, G f 5,—; AS, W f 10,—; EdG, R f 10,—; CHWP, P f 20,—; dN, W f 25,—; MEVD, US f 28,—; EB-B, B f 30,—; GdV, AP f 20,—; NN, A f 162,—; HK, TA f 40,—; JvB, O f 25,—; GJcrM, S f 100,—; GL, A f 20,—; JL, E f 17,50; JS, G f 10,—; Dorcas, IJmuiden f 300,—; Zusterhulp, Zwolle f 131,27; NBBJ, Hoogezand f 160,—; Oranjeschool, Vroomshoop f 14,—.

7) voor „Auto Congo”: totaal is nu opgebracht f 7.200,79. Gespecificeerde verantwoording hiervan geschiedt in De Zaaier.

8) voor het '10-cents-fonds van de UBS: Emmen f 239,20; Rotterdam-C f 200,—; Amsterdam-C f 27,—; Valthiermond f 19,25; Haulerwijk f 37,67; Rotterdam-Zuid f 34,—; Treebeek f 49,—; Harlingen f 73,66; Sneek f 200,—; Utrecht f 50,—; Emmelerfseidenveen f 25,—; Westerhaar f 90,—; Den Helder f 10,—; Leeuwarden f 10,—; IJmuiden f 100,—; Sneek f 70,—; Groningen-Zuid f 43,05; Arnhem f 45,57; Delfzijl f 111,40; Amsterdam-Noord f 33,—; Eindhoven f 115,—; Hoogeveen f 70,—; Zutphen f 89,62; Dordrecht f 21,53; Coevorden f 75,—; Veendam f 40,—; JT, Y f 5,20; AB-B, H f 10,—; HS, G f 10,—; JvW, H f 6,—; JJB, G f 5,—; EdG, R f 10,—; MEVD, US f 5,—; EB-B, B f 6,—; GHWP, P f 10,—; NN, A f 27,—; HK, TA f 13,—; W, Z f 424,76.

9) voor het Noodfonds: Scheveningen f 30,75; Amsterdam-C f 5,—; Emmen f 500,—; Rotterdam-Zuid f 165,—; Stadskanaal f 1000,—; Amsterdam-C f 5,—; Sneek f 350,—; Utrecht f 20,—; AGS-W, H f 25,—; AB-L, H f 10,—; JG, R f 10,—; HK, TA f 25,—; HB, E f 50,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geefsters, die samen deze prachtige lijst vormen!

U zult er wel bijzonder belangstellend naar zijn hoe het, nu 1969 voorbij is, geworden is met de Vrijwillige Bijdragen. Immers per 1 november ontbrak er nog f 70.000,— en per 1 december nog f 55.000,—. Laat me het meteen zeggen: er ontbreekt per 1 januari 1970 nog „sléchts” f 20.000,—. Doch ik ga nu meteen maar gedetailleerd zeggen, wat in 1969 aan Vrijwillige Bijdragen is opgebracht:

voor de E.C.U.	f 24.949,80
voor de arbeid onder Spanjaarden	„ 11.313,96
voor de opleiding	„ 32.087,21
voor de zending (inkl. Bufferfonds)	„ 53.669,22
voor het '10-cents-fonds der UBS	„ 7.282,61
voor het jeugdwerk van NBBJ	„ 1.967,51
	<hr/> f 131.270,31

Al heeft dus, wat ons met grote dankbaarheid vervult, de maand december het schrikbarende tekort sterk teruggebracht, toch heeft geen van de Commissies het begrotingsbedrag bereikt.

Daaraan ontbreekt namelijk nog:

voor de E.C.U.	f 1.050,20
voor de arbeid onder de Spanjaarden	„ 4.936,04
voor de opleiding	„ 4.412,79
voor de zending (inkl. bufferfonds)	„ 7.080,78
voor het '10-cents-fonds van de UBS	„ 2.717,39
voor het jeugdwerk van de NBBJ	„ 32,49
	<hr/> f 20.229,69

Verblijvend is het ook vooral, dat de vergelijking met het vorige jaar, 1968, gunstig is. Er is namelijk in 1969 méér aan Vrijwillige Bijdragen opgebracht dan in 1968:

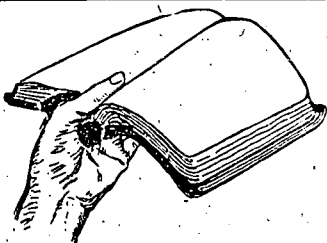
voor de E.C.U.	f 2.162,32
voor de arbeid onder de Spanjaarden	„ 252,37
voor de opleiding	„ 3.827,27
voor de zending (inkl. bufferfonds)	„ 6.525,46
voor het '10-cents-fonds van de UBS	„ 100,81
	<hr/> f 12.868,28

Bovendien nog voor het Jeugdwerk van de NBBJ „ 1.967,51 maar in 1968 liep dit via de unie-contributie, en wel met een bedrag van f 2.000,—.

T. Jansma

Uit het Unie-bureau

Aan de sekretarissen van onze gemeenten is een passend aantal exemplaren toegezonden van de speciale uitgave van Werelddiakonaat over vluchtelingen, zulks ter uitdeling aan leden en vrienden met het oog op de landelijke „hulpverleningszondag”, dat is de eerste zondag in februari. De hulpverlening aan allerlei nood in de wereld verzorgen wij baptisten in Nederland door middel van ons Noodfonds. Vandaaruit gaan bijdragen langs verschillende kanalen, soms door het interkerkelijke hulpver-

Wat zullen we lezen?

zondag	18 januari	Johannes 2 : 1-11
maandag	19 januari	Marcus 1 : 16-20
dinsdag	20 januari	Marcus 1 : 32-39
woensdag	21 januari	Marcus 2 : 1-12
donderdag	22 januari	Marcus 2 : 13-17
vrijdag	23 januari	Marcus 3 : 13-19
zaterdag	24 januari	Marcus 3 : 31-35

Wonder en teken
 Vissers van mensen
 Aan het goede adres
 Liefde maakt vindingrijk
 Geheel anders
 Mensen rondom Jezus
 Wat wil God eigenlijk?

leningswerk, soms door de eigen baptisten-hulpverleningsinstanties. Zo is in 1969, daartoe in staat gesteld door uw giften, f 3.200,— aan vluchtelingen besteed door het interkerkelijke hulpverleningswerk, en f 5.000,— aan allerlei hulp in de wereld verzorgd door baptisten-hulpverleningsinstanties. In 1969 werd in totaal f 8.233,42 voor dit Noodfonds bijeengebracht (helaas iets minder dan in 1968). Daarom bevelen wij de aandachtige lezing van dit speciale geschrift *Wereldiakonaat* van harte aan (sekretarissen, u zorgt toch voor de meest efficiënte verspreiding hiervan in uw gemeente, is het niet?). En de bijzondere kollekte voor dit werk der liefde in deze ontzaglijke wereldnood, bevelen wij eveneens van harte aan. Met belangstelling zien wij de giften en bijdragen tegemoet op gironummer 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam (met duidelijke vermelding: „voor Noodfonds”).

Wilt u in uw gemeente nog eens in deze maand extra evangelisatiewerk doen door uitreiking van *De Zaaier*? Dan kunnen wij u van het zo juist verschenen januari-nummer van *De Zaaier* — waarvan door omstandigheden nog een flink aantal beschikbaar is — een partij doen toekomen tegen de verzendkosten. Dus evangelisatiekommissies, Zaaier-verspreiders, jongeren, dit is uw kans. En wie eerst komt, eerst maakt!

Tenslotte zou ik een appèl willen doen op al onze abonnees. Het is aan meerderen ontgaan, dat het abonnementsgeld verhoogd is: f 17,60 in plaats van f 17,— (per half jaar f 8,80 in plaats van f 8,50 en per kwartaal f 4,40 in plaats van f 4,25). Om allerlei extra werk en extra kosten te voorkomen verzoek ik hierbij vriendelijk en dringend om het ontbrekende bedrag nu eigener beweging nog over te willen maken.

En dan nog vooral een appèl aan die abonnees, die helemaal nog niet betaalden: helpt ons klaar te komen met het arbeidsintensieve werk van *De Christen*. U bewijst uzelf en ons een goede dienst, als u niet wacht op de aanbieding van een kwitantie (kosten extra f 1,25),

maar nu het abonnementsgeld overmaakt op giro 9260 (lieft voor het gehele jaar 1970 ineens f 17,60). U is er dan zeker van, dat u 4 x de kwitantiekosten per kwartaal, dus 4 x f 1,25 = f 5,— bespaart. En u voorkomt veel arbeid en tijdverlies op het unie-bureau. Graag reken ik op aller medewerking, want besparing van kosten is ook weer in het belang van ons weekblad.

T. Jansma

BAPTISTEN IN DE HELE WERELD GEVRAAGD OM EEN DAGLOON VOOR HULPVERLENING

Washington, D.C. 'One Day's Pay for World Relief'. Dit is de oproep die het Hulpverleningscomité van de Baptisten-Wereldalliantie dezer dagen richten gaat tot alle baptisten in de gehele wereld, teneinde het menselijk lijden in 1970 te helpen lenigen. William R. Tolbert en Robert S. Denny, president en sekretaris-generaal van de Alliantie hebben de datum 1 februari aangewezen als de dag waarop deze campagne begint. De eerste februari, de eerste zondag van die maand, is de B.W.A.-zondag, die als bijzondere dag jaarlijks wordt gevierd door 30 miljoen baptisten in 120 landen. „Het geld dat u bijdraagt als uw inkomen van één dag zullen verlichting brengen in lijden en nieuwe hoop aan mensen in nood, gedurende het gehele jaar in de gehele wereld”, aldus dr. Denny in een oproep aan de baptisten overal ter wereld.

Frank H. Woyd, directeur van het hulpwerk van de B.W.A., verklaarde dat zijn bureau rapporten heeft over de nood in elk werelddeel. Deze nood varieert van natuurrampen in India en Haiti tot oorlogsleed in Nigeria, Kongo, Vietnam en het Midden-Oosten. Naar schatting 11 tot 17 miljoen vluchtelingen moeten geholpen worden aan nieuwe huisvesting. Voedsel, kleding, tenten en medicijnen moeten waar mogelijk verschaft worden. Allerlei 'zelf-help'-projekten, als naaimachines en timmergereedschappen moeten geleverd worden om noodlijdenden in sommige omstandigheden economische zelfstandigheid te geven.

Gaat uit in de wereld. . .

De kerk in Afrika maakt een spannende en erg interessante tijd door. Met de onafhankelijkheid verkreeg ze ook de verantwoordelijkheid en werd ze gekonfronteerd met de verkondiging van de Heilsboodschap in een jong land vol idealen en enorme problemen. Alles zou anders en beter worden.

Dat werd en wordt nog vooral gezocht in het zich verzetten tegen taboes en wetten die de blanken de kerk hadden opgelegd.

De polygamie is nog altijd een aktueel probleem. En de verdeeldheid der kerken is een schande door de blanken ingevoerd. Maar van het geijkte patroon van arbeid en organisatie werd niet afgeweken. Het onderwijs en de medische arbeid zijn nog altijd de belangrijkste activiteiten naar buiten toe, en de zondagse eredienst de belangrijkste geestelijke bijdrage. Zonder veel visie en fantasie wordt stevig vastgehouden aan dit door de zending overgeleverde patroon. Toch gaan er meer en meer stemmen op, vooral onder de jongeren, om de kerk meer te afrikaniseren. Een jonge predikant houdt zich bezig met het maken van Afrikaanse muziek en liederen voor kerkelijk gebruik. En enkele Afrikaanse theologen houden zich al enkele jaren bezig met een aan de Afrikaanse gedachtenwereld aangepaste theologie. Maar door het ijveren van — vooral — de ouderen voor de konsolidering van de kerkelijke arbeid en het institutionnalisme van de kerk gaat er weinig uit van de Heilsboodschap van vrede met God en gerechtigheid in de wereld. Het ongeduld van de jongere generatie wordt niet of nauwelijks begrepen. Het gevaar is daarom niet denkbeeldig dat daar een herhaling komt van wat hier gebeurd is: het stellen van vragen en het geven van oplossingen als die al lang door de tijd achterhaald zijn, of zoals M. L. King schreef: als achterlicht te fungeren in plaats van als koplampen.

Al met al een spannende zaak. Maar die geldt niet alleen voor daar, maar ook voor hier. De oplossing is echter niet te zoeken in imponerende gebouwen, akties en vergaderingen, maar door te beginnen bij het fundament: het weer tot God gekeerd zijn en van daaruit naar de medemens.

Gaat uit in de wereld... vanuit de gemeente, het gezin en in onze betrekkingen met de naaste omgeving.

(J. B. van der Veen in „De Klopper”)

VREUGDE IN DE ARBEID

Leiden — (J. C. S.) Vanuit de Sleutelstal willen wij u, onze broeders en zusters, gaarne deelgenoot maken van de vreugde die wij mochten smaken bij het werk in onze gemeente en de arbeid daarbuiten.

Hoogtepunten waren een dienst waar 3 broeders en 1 zuster hun Heer en Heiland in de doop beliden, en onze kerstfeestvieringen.

Kerstfeestvieringen van allerlei aard, zoals daar waren de kerstfeestviering van de bijbelclub van onze kinderen, van z'r Hanno met haar club van meisjes van 12-16 jaar uit gezinnen waar men zich doorgaans weinig aan het evangelie gelegen laat liggen.

Ook trok een 40-tal broeders en zusters in de kerstnacht door de professorenwijk van Leiden kerstliederen zingend, zoals ook eens de engelen hun liederen lieten horen in Efrata's velden.

Onze samenkomst op 1e kerstdag was in een bijzonder kleed gestoken, een wonderlijk en aantrekkelijk samenspel tussen voorganger, optredend als evangelist, zangkoor en gemeente terwijl een opgewekt samenzijn op 2e kerstdag, compleet met een familiemaaltijd, deze feestdagen afsloot.

En aldus gesterkt richten wij ons op het nieuwe jaar, een jaar waarin ons weer veel werk wacht, maar ook Gods zegen.

IN CHINA HOOPT MEN NOG STEEDS

Volgens een in Hong Kong verschijnend dagblad zijn geloof en hoop gebleven in de christelijke gemeenten van China, ondanks het nu reeds 20-jarig atheïstisch regiem. Hoewel er zware vervolgingen zijn, die door de overheid via de kulturele revolutie worden gestimuleerd, tengevolge waarvan alle kerken gesloten zijn, komen de christenen in groepen van acht tot tien personen in het grootste geheim bijeen in steden en dorpen in geheel China. Dezelfde krant weet ook te berichten, dat bijbels zeer schaars zijn. Radiostations in naburige Aziatische landen verzorgen nu uitzendingen naar China, waarin op dikteersnelheid uit de bijbel wordt gelezen.

Op het Chinese vasteland bevonden zich 123.000 baptisten toen in 1941 de zendelingen het land moesten verlaten.

McINTIRE NIET HERKOZEN

Dr Carl McIntire, een extreem fundamentalist, behoort niet meer tot het Uitvoerend Comité van de Amerikaanse Raad van Christelijke Kerken (ACCC), een organisatie door hemzelf in 1941 gesticht. Dr McIntire is leider van de Internationale Raad van Christelijke Kerken (ICCC). ACCC en ICCCK werden indertijd als tegenbeweging van de Amerikaanse Raad en de Wereldraad van Kerken in het leven geroepen. De ACCC zou 1.5 miljoen leden vertegenwoordigen.

Dr McIntire was tot voor kort ook president van ACCC. Sedert ongeveer een jaar bestaat er tussen hem en andere leidinggevende figuren in de ACCC fundamentele meningsverschillen. Nu dr McIntire niet werd herkozen kondigde hij

de stichting van een nieuwe fundamentalistische groepering aan, die de naam American Christian Action Council zou krijgen. Naar dr McIntire beweert zouden reeds 22 leden van ACCC bereid zijn tot de nieuwe groepering toe te treden. Het zou verder mogelijk zijn om 500 predikanten en 5 miljoen mensen met fundamentalistische opvattingen bijeen te brengen.

De kloof tussen dr McIntire en de ACCC is gedurende de laatste maanden steeds dieper geworden. Beschuldigt McIntire enerzijds de leiding van de ACCC ervan veel te zacht op te treden tegenover de liberalen, anderzijds verwijt men hem zijn zelfstandig optreden, zonder de bestuurskolleges te raadplegen.

CANADEES R.K.-POLITICUS WERD BAPTIST

Mr Frederik Colborne, een voormalig roomskatholiek politicus in Canada is togetreden tot de baptistengemeente. Hij, zijn vrouw, drie van hun acht kinderen en een nicht die bij hen inwoont werden onlangs gedoopt in de Braemar Baptist Church te Edmonton. Aldus een bericht in The Canadian Baptist.

De voormalige politicus, die eens minister voor gemeentelijke zaken in Alberta was, kwam een jaar geleden in aanraking met de evangelisatiecampagne van Leighton Ford. Dit contact is beslissend geweest.

BAPTISTEN IN BURMA

Ter gelegenheid van het feit, dat het in 1969 juist 150 jaar geleden was dat U Maung Naw, de eerste Burmees christen werd en zich liet dopen — als vrucht van de Amerikaanse baptisten-zending Adoniram Judson, werd in november j.l. een grote feestelijke bijeenkomst gehouden te Rangoon. De Burma Baptist Convention is thans de grootste protestantse geloofsgemeenschap van het land. De konventie telt 2.000 gemeenten met een ledental van meer dan 213.000.

KOOR UIT KAMEROEN POPULAIR IN U.S.A.

Een zanggroep van 19 studenten van Baptist Teacher Training College en Saker Baptist College in Kameroen hebben onlangs een toernee van 3 maanden door de Ver. Staten beëindigd. De zanggroep oogstte groot succes en warme waardering.

Eén van de optredens van dit koor was in de hal van het Capitool te Washington voor een publiek dat voor een groot deel uit leden van de volksvertegenwoordiging bestond. Een senator nodigde de groep na afloop uit met hem te lunchen in de restauratie van de Senaat.

DECHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

REGENT'S PARK COLLEGE ONTVING GIFT VAN £ 10.000

Regent's Park College, een baptisten-onderwijsinstituut in Oxford, Engeland heeft een gift van £ 10.000 (plm. f 85.000) ontvangen ter herinnering aan een oud-student. Het geld zal worden gebruikt om het Sydney James Henman Bursary-Fonds te stichten, ter nagedachtenis van Henman die in 1891 zich in Regent's Park liet inschrijven. Het fonds zal gebruikt worden voor studenten die uit de vroegere koloniën komen. De naam van de schenker is niet genoemd.

KORRESPONDENTIE

Br M. G. H. te D. Hartelijk dank voor uw uitvoerig schrijven. Uw suggesties konden wel eens waardevol blijken; in elk geval, ze zullen in de redactievergadering besproken worden! E.r.

Bespreek nu uw vakantie!

WOONARKEN: voll. ingericht voor 6 pers.

Juli-augustus f 115,— - f 165,— p.w.

MOTORBOTEN tot 6 pers.

om 'over de Friese meren te kruisen —

Juli-augustus vanaf f 198,— p.w.

Overige maanden belangrijk goedkoper.

SMIT — BOTENVERHUUR

STAVAREN a/h IJSSELMEER - tel. 05149-451.

Op 1 januari 1970 nam de Heer tot Zich onze broeder

JOHANNES A. BOGAARD

op de leeftijd van 80 jaar.

Sinds 20 juli 1918 was hij een trouw en meelevend lid van onze gemeente. Hij heeft zijn gaven in dienst van de Heer gebruikt.

Baptistengemeente Haarlem.

Op 4 januari nam de Heer, na een kortstondige ziekte uit ons midden weg, broeder

REIJNKE LEUTSCHER

op de leeftijd van 69 jaar.

Baptistengemeente Veendam.

Geheel onverwacht, zonder ziek zijn, nam de Heer op 9 januari j.l. tot Zich onze zuster

GERRITDINA, VELDHUIZEN

geb. Dubbink

in de leeftijd van 47 jaar.

Koor: Lied 133 (Joh. de Heer)

Vroomshoop, Julianastraat 22

Baptistengemeente Vroomshoop.

DE CHRISTEN

23 januari 1970

85e jaargang — 4

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

SOLIDARITEIT

Met goed fatsoen kan een mens zich daaraan nauwelijks onttrekken. We moeten solidair zijn met ieder en allen. Deze moderne slogan doet het. Goed voorgedragen levert deze slogan miljoenen op. Voor Biafra, voor Tunesië. Voor Griekenland waarschijnlijk niet.

Wie zich solidair met iemand of met een beweging verklaart, verklaart daarmee eensgezind te willen zijn met die andere, met dat andere. De onderlinge saamhorigheid komt erin tot uitdrukking.

Dat veronderstelt dan, dat er een gezamenlijke visie is. Een visie, die inspireert, en die activeert. Een visie, die grijpt, die een greep heeft. Een visie die de ogen opent, die de verborgen dingen aan het licht brengt, die de onderlinge samenhangen duidelijk maakt.

Het ligt in de lijn der dingen, dat de sterkere zich solidair verklaart met de zwakke. Het kan natuurlijk ook andersom, maar dat doet een beetje potsierlijk aan, zoals wanneer Lichtenstein zich solidair zal verklaren met Rusland. Tegen Amerika b.v. Alsof Rusland daarvoor geholpen wordt. Alsof Amerika zich daardoor zou laten afschrikken.

Daarmee is al een derde element ingevoerd: de sterkere verklaart zich solidair met de zwakkere tegen een vijand, die allereerst een vijand is van de zwakkere, maar die ook een bedreiging vormt voor de sterkere. Solidariteit heeft als regel te maken met een gezamenlijke vijand, met een macht, die men als gezamenlijke vijand ervaart.

Het is met name Christus geweest, die in dit opzicht Zich solidair verklaard heeft met de zondaren. Hij, de Sterkere, heeft Zich aan de kant van de zwakkeren geplaatst. Onvergetelijk mooi is dat gezegd in Jes 40 : 11 „Hij zal als een herder zijn kudde weiden, in zijn arm de lammeren vergaderen en ze in zijn schoot (is: in de plooiën van zijn opperkleed) dragen; de zogende zal Hij zachtken leiden”. Wie herkent in deze beelden niet de Man van Nazareth, gaande door het Joodse land? De handen legt

Hij op de melaatsen; de doven ontsluit Hij de oren; de blinden geeft Hij zonneglans; de verdwaalden zegt Hij: ga heen, zondig voortaan niet meer. De doden worden zelfs door Hem opgewekt. Waren die melaatsen niet zwakken? Evenals de doven, de blinden, de doden? Zij allen hadden het onderspit moeten delven in hun strijd tegen de machten van de ziekte, van de dood. Was zij, die op heterdaad betrupt werd, niet de prooi van sterke machten van mannen en van haar bloed geworden? Christus ging naast hen staan, verbond Zich met hen. Toen Hij zich liet dopen, heeft Hij het al willen zeggen: Ik ben saamhorig met jullie. Ik hoor bij jullie. Niet dwangmatig. En ook vanwege de bedreigdheid door een gezamenlijke en te vrezen vijand. Want vanaf de aanvang was Christus zeker van Zijn overwinning. Maar wel is het waar, dat de zonde, de duivel, de dood, vijanden van Christus waren, en zijn. Wat de mens ruïneert onteert de naam van de Schepper. Vrede kan er slechts zijn, als ook de laatste vijand, de dood, vernietigd is.

Daarom ging Christus staan aan de kant van de zondaren, verklaarde Hij zich solidair met de mens. Niet andersom. Welk mens zou Christus kunnen helpen? Toen Christus naar Golgotha gedreven werd, moest Hij Zijn kruis dragen. Allen hadden Hem verlaten; slechts enkele getrouwen stonden van verre; wel dicht bij het kruis, maar toch niet aan het kruis. Niet één van Zijn handen kwam daardoor vrij, niet één van Zijn voeten. Door beide handen, beide voeten, gingen de nagels. In de laatste uren stond Hij er alleen voor. De solidariteit van de zwakke voor de Sterke was een fictie, schijn. Hij stond er zo alleen voor, dat Hij zelfs moest uitroepen: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Eens en voor altijd echter overwon de Sterke de zwakkere, en daarmee werd zijn ban over de zwaksten verbroken.

Sindsdien blijft deze Sterke solidair

met de zwakken. Met u, mij. Met wie anders? Met alle zwakken, zondaren. Niemand uitgezonderd. De Overwinnaar staat nog steeds aan de kant van de bedreigden. Die het heft in handen heeft, staat nog steeds met opgeheven zwaard tegenover onze vijand.

Deze visie inspireert en activeert. Deze boodschap van het Evangelie zegt ons, dat we niet voor een verloren zaak vechten op verloren posten, maar voor een beklonken zaak op het veld der triomf. „De zege is ons beschoren” zong Luther. „We shall overcome” zong een andere Luther. Beiden hebben geput uit de berichten Gods: Hij is opgestaan!

Als teken van Zijn opstanding vergadert Hij Zijn gemeente uit alle volk en taal, uit alle culturen en systemen.

Tweeërlei solidariteit legt Hij Zijn volgelingen op. Daar is de solidariteit binnen de gemeente. „Zo zijn dan de sterken gehouden de zwakheden der zwakken te dragen”. Solidariteit van het zuiverste water: de sterken, die aan de kant gaan staan van de zwakken. Twee dingen drijven hen tot deze solidariteit: Het besef, bij elkaar te behoren en voor elkander verantwoordelijk te zijn, vanwege de liefde, die allen samenbindt. En het besef, dat de vijand, die de zwakken bedreigt, ook de sterken bedreigt. „Wie staat, zie toe dat hij niet valle”.

Daar is anderzijds de solidariteit van de gemeente met de wereld. Niet met de wereld, die het boze doet, maar die in het boze ligt. Twee dingen drijven tot dit besef: Het besef, dat alle dingen veranderlijk zijn, behalve het feit, dat de zondaren en zondaresen nog steeds Christus nodig hebben. En het besef, dat alleen de overwinning van Christus de nederlaag van de duivel is.

Ten aanzien van de solidariteit met de zwakken zouden nog een paar concrete punten genoemd kunnen worden.

Is de pacifist dat beginsel toegedaan, omdat hij geen bloed kan zien of omdat hij weet, dat altijd de zwaksten de slachtoffers zijn?

Is de geheelonthouder dat beginsel en die methode alleen toegedaan, omdat hij de drank niet lust, of omdat hij

weet, dat er in een glas eerder iemand verdrinkt dan in een plas?

Is de sociale bewogenheid alleen maar gericht op het behoud van de eigen positie tegenover de vijand, of ook en vooral op het verwerven van een menswaardig bestaan voor de sociaal en economisch zwakken?

We zouden ons kunnen afvragen — iets meer dan voorheen — met wie wij ons solidair te verklaren hebben. Christus heeft Zich met allen solidair verklaard, omdat en ondanks het feit dat zij zondaren zijn. Hij stootte niet één af, weg.

We kunnen ons alleen maar iets afvragen, als we ons iets laten zeggen: Luisteren naar het Evangelie bewerkt solidariteit. Het Evangelie is solidariserend. In dat woord solidariteit zit ook het woord solide: stevig, vast. Wat een combinatie: solide solidariteit. Daar valt de wereld (van de boze) van om.

Ploeger

zand en zaad

We hebben de tijd van terugzien en vooruitkijken weer achter ons en zijn al helemaal weer in de mallemlen van de dagelijkse plichten terechtgekomen. Er gaat toch ook maar niets boven die zo vaak verwenste sleur, de goede regemaat, het soepel meedraaien op de circuits van de drukbereden levensweg. Jawel, zou meneer de uil zeggen: Van de fabeltjeskrant weet u wel?

Dat is dit blad geenszins en de lezers en-essen zowel als de producenten zijn ernstige lieden, die voortdurend naar dieper water afsteken. Dat zit ons in het bloed. We rillen altijd als mensen zo verschrikkelijk oppervlakkig kunnen kakelen. Daar gaan we dan. Aan de hand van het verhaal dat in Exodus staat en waarin wordt meegedeeld dat het juist aan de slavernij ontkomen volk Israël vastgelopen is aan de oevers van de Schelfzee met achter zich de oprukkende troepen van Egypte. Als kind al verkeerden we in de hoogste spanning. Hoe moet dat wel aflopen. Ik lees dat het volk tot God schreeuwde en op Mozes schold. Alsof ze niet zelf uitgebroken waren. Mozes verwijst naar God, die krachtadig zal helpen. Maar ondertussen staat hij gebeden op te zenden, want de Heer zei tegen hem: Wat roept gij zo luid tot Mij? Zeg tot de Israëlieten dat ze opbreken! Ja, vóóruit, in de richting

van de zee en ze zullen door de zee kunnen gaan op het droge.

Het is een machtig verhaal en het vreemde voor mij is dat ik nooit geneigd ben om de bijbelse verhalen op historiciteit te onderzoeken — ik zou het niet eens kunnen — maar dat ze me onmiddellijk konfronterend met de staat en stand van de gemeente in dit tijdsgewricht. Dan zeg ik: zie, dat is nou net de positie van de kerk van Jezus Christus in onze dagen. Ingesloten en geen kans om uit te breken. Net een schip dat in het ijs is vastgelopen; ijs, dat al maar dikker wordt vanwege de heersende kou. En heinde en ver geen ijsbreker, die korte metten gaat maken met dat glasharde pantser. Overwintering met nauwelijks nog hoop op overleven. Of, weer een ander beeld, ik denk aan die kleine winkelman, die drie straten verderop woont en altijd wel een aardige klandizie had, maar nou is er een supermarkt gekomen en de ene klant na de andere verdwijnt in de deinnende massa van die markt, de kleine man zielig achterlatend. Hij zal zijn eigen winkel leegeten en zwijgend ondergaan.

Mozes zegt tegen de benauwde Israëlieten: Vreest niet, houdt stand, dan zult gij de verlossing des Heren zien. en dat zeggen de herders van de kudde nu weer, ofschoon zij ook de zeshonderd uitgelezen strijdswagens wel zien en de Schelfzee. Er is alle reden om in paniek te geraken. Dit is het einde. Ingehaald door het onbarmhartige verleden en verschrikt door een ondoorgroendelijke toekomst. De gemeente staat er slecht voor. Langzaam verbloedende tussen tempelruïnes.

Midden in deze toestand zegt de Heer: Openbreken! Het herinnert mij aan wat Jezus tegen Petrus zei: Kom! Dat zijn op het eerste gezicht dwaze woorden. Er zijn realiteiten waar wij ook niet tegen op kunnen. Met zulke bevelen wordt wel het uiterste gevegd, zo niet het menselijk onmogelijke. Maar een feit is dat in het 30e vers van Exodus 14 staat: En Israël zag de Egyptenaren dood op de oever van de zee liggen. Zij, het volk Gods, hadden het wel overleefd. Niet hun bedreigers.

Kan dit scheepke het opnemen tegen de ijsvelden? Kon die kleine man zich verweren tegen de grote machten? Kan David iets ondernemen tegen Goliath? Daniël tegen de leeuwen? Of de eerste christenen tegen tempelmacht en keizercultus? Maar God bestuurt het steentje en sluit de muilen der leeuwen en mensen. Tegen alle rede in. De Israëlieten moeten opbreken en later kruiken kapot slaan en met fakkels zwaaien of gewoon rondom Jericho marcheren. Als zij maar doen wat de Heer zegt zal Hij doen wat zij niet kunnen. Wie een oor heeft, die hore, wat de Geest door de Schriften tot de gemeenten zegt.

Huizinga

EEN NEGER IN DE KERK

Handelingen 13 : 1

We staan hier bij een belangrijk ogenblik in de kerkgeschiedenis: De jonge gemeente van Antiochie besluit de blijde boodschap van het heil in Jezus Christus uit te dragen over heel de wereld. Het was een stap, die zoals we lezen, gedaan werd onder leiding van de Heilige Geest. Het boek Handelingen der Apostelen zouden we ook wel Handelingen van de Heilige Geest kunnen noemen. De Geest van Christus is het die de mensen steeds er op uit stuurt. Ook vandaag nog!

In het eerste vers van hoofdstuk 13 lezen we over de uitzendingsdienst van de eerste zendelingen: Paulus en Barnabas. Een zending is iemand, die door een groep gelovigen wordt uitgezonden onder aandrang van de Geest.

Daar voor in de zaal liggen Paulus en Barnabas geknield. Een groep leiders uit de gemeente staat om hen heen en bidden voor het werk dat er gedaan moet worden. Let u vooral op die ene Simeon, die de bijnaam had van *Niger*. Simon de Zwarte zouden wij zeggen. Het is zo goed als zeker, dat deze Simeon een Afrikaanse neger was. Is dat niet een prachtige gedachte? Daar bij de wieg van de eerste zendingsreis naar het blanke Europa, staat een neger! Net omgekeerd zoals wij het meestal meemaken.

Het was daar in Antiochie toch een gevarieerd gezelschap in de gemeente. Ze kwamen van allerlei plaatsen in de wereld en waren uit allerlei lagen van de bevolking. Daar stond bijvoorbeeld vlak bij Simeon: *Manaén*, hij was een familielid van koning Herodes. In Christus waren ze echter één geworden. In Hem vallen rangen, standen, rassen verschillen en landsgrenzen weg.

Is het een wonder dat er kracht uitgaat van deze zendelingen, na zo'n prachtige uitzendingsdienst? We lezen verder in het hoofdstuk, dat tovenaars worden verblind en gouverneurs tot geloof komen! Van een gemeenschap, die ondanks onderlinge verschillen toch één is in de Heer gaat kracht uit in deze wereld, die verscheurd wordt door standverschillen en rassendiscriminatie.

(J. Euwema in Gemeentestem)

DOOR BIJBELVERSPREIDING 100 NIEUWE LEDEN

Dank zij de verspreiding op grote schaal van het Nieuwe Testament in hedendaags Engels heeft een baptistengemeente in Durham, North Carolina, U.S.A. tijdens de aktie The Crusade of the America's honderd nieuwe christenen gewonnen. De voorganger van deze gemeente gaf als kommentaar: In feite heb ik een nieuwe gemeente terwijl deze ervaring mij tot een nieuwe voorganger heeft gemaakt.

„Te vergeefs, te vergeefs, te vergeefs. Hij geeft het immers zijn bemin- den in de slaap”. Psalm 127 : 1 en 2.

Aan rustige wateren

Défaitisme?

Ik weet niet of u dit vreemde woord hierboven kent. Wel weet ik, dat wij allemaal haast dagelijks die instelling ontmoeten, welke met dit woord wordt aangeduid. Défaitisme: moedeloze stem- ming, men heeft alle moed opgegeven. De wereld ziet er zo donker uit, overal dreigin- gen, toch nooit iets anders dan tegenwerking, al zo vaak

geprobeerd maar steeds weer mislukt. Kortweg: het baat niet, of we ons wel of niet in- spannen, we kunnen er wel mee ophouden.

In de bijbel vinden wij ook wel teksten, die in diezelfde richting schijnen te wijzen: „Het is te vergeefs, dat gij vroeg opstaat, laat, opblijft,

brood der smarte eet...”, Ps. 127 : 2. Maar toch lijkt dat maar zo. Ook in het eerste vers komt het woord te ver- geefs tweemaal voor. Maar steeds verbonden met het woordje als! „Als de Here niet... dan zou alles te ver- geefs zijn”.

„De Heer geeft het Zijn be-

minden als in de slaap”. Een mooi beeld, een heerlijke toezegging. Daarop vertrou- wende, wijkt alle défaitisme van ons: geen moedeloosheid meer, maar vertrouwen.

Er ligt een jaar voor ons: in eigen leven, gezin en gemeen- te. Wij willen elkaar het zeg- gen: zie omhoog, want God zit nog altijd op de Troon. Wie daaraan vasthoudt en weet, dat God getrouw is en de zijnen niet vergeet, die „despereert” — wanhoopt — niet.

Leeuwarden G. Brongers

Ds. A. J. H. van der Beek ruilt Nieuwe Pekela voor een kansel in België

Nevenstaand interview publiceerde de Win- schoter Courant op 27 december 1969. We vonden het dermate interessant, dat we er graag plaats voor inruimen in ons week- blad.

Volledigheidshalve zij gezegd, dat enkele onjuistheden die in de oorspronkelijke weergave van het interview slopen op voor- stel van de geïnterviewde zijn gekorrigeerd. — e.r.

Ds A. J. H. van der Beek, baptisten- predikant, pas 31 jaar geworden, mor- gen voor het laatst op de kansel in Nieu- we Pekela. Op 30 december verhuizing naar Brugge in België en zondag 11 januari aldaar bevestigingen en intrede als predikant bij de vrije evangelische gemeente.

„Een hele verandering dominee”. „Ja, maar toch niet zo erg als u en anderen misschien denken. Het is een wat lang verhaal, maar ik wil het toch even ver- tellen. Vrije evangelische gemeente in België is namelijk niet hetzelfde als vrije evangelische gemeente in Neder- land. De evangelische gemeenten in Bel- gië zijn voortgekomen uit de BEZ, de Belgische evangelische zending. En die dateert uit de jaren 1914-1918, die van de eerste wereldoorlog dus. Het werk werd opgezet door Amerikaanse leger- predikanten en hun operatieterrein was gelegen bij de IJzer, bij welke rivier veel en langdurig gevochten is.

Zo begon het

Ds Norton was daar de man: hij legde veel contacten, onderhield deze ook na- dat hij in 1918 terug naar de VS was gegaan. Op verzoek van de bewoners van dat deel van Vlaanderen kwam hij later nog eens op bezoek en is in België gebleven.

In verschillende plaatsen verschenen kleine groepen, gemeenten konden ze niet genoemd worden en toen stond ds

Norton voor de vraag: Hoe nu en waar- heen om geestelijke leiders? Hij reisde naar Nederland, Zwitserland en Frank- rijk en daar werden predikanten van- daan gehaald, van allerlei kerken en richtingen.

Geen vaste lijn

„Hoe goed het ook ging”, zei ds Van der Beek, „geheel bevredigend was alles niet. Er was geen vaste lijn in het ker- kelijk leven, niet in bediening der sa- cramenten als doop enz. De zaak werd doorgezet totdat de tweede wereldoor- log kwam. De meeste gelden kwamen tot dan uit Amerika, maar in en na 1940-1945 veranderde alles. Verschillen- de groepen wilden op eigen benen staan en vormden hier en daar kleine gemeen- ten. Geheel zelfstandige gemeenten, zo- als dat het geval is bij de baptistenge- meenten — hier hebt u een aanknop- pingpunt — en bij vrije evangelische gemeenten in Nederland.

Bond

Geheel zelfstandig, onafhankelijk en het „vrije” kreeg steeds meer de nadruk vandaar dat al spoedig gesproken werd van vrije evangelische gemeenten, die zich aaneensloten in evangelische ge- meenten in België, een overkoepelend orgaan”.

Geen staatssubsidie

„Onze kerk, zo mag ik het wel reeds zeggen”, aldus ds Van der Beek, „is één van de kerken in België, die vrij zijn; in de betekenis dan, dat ze door de staat niet gesubsidieerd worden. Dat is wel het geval bijv. met de Protestantse kerk van België (Hervormden, Metho- disten, soms Gereformeerden) en de Anglicaanse kerk”.

Maar wat zoekt nu een baptistenpredi- kant in België. „U bedoelt, wat beweegt mij naar België te gaan, nu de historie

bekend is. Wel de zaak is heel eenvou- dig. We hebben het al over de doop ge- had en toen er meer lijn in het kerke- lijk leven kwam, bleken de meeste ge- meentelieden voor de doop op belijdenis — meer bekend als de volwassen-doop — te zijn, net als dat bij baptisten het geval is.

In België geboren

„En”, hier glimlacht onze gastheer, die op zijn verjaardag (19 december) en on- danks de voorbereidingen voor de druk- te rondom kerstmis en de jaarwisseling en de besognes in verband met de ver- huizing, alle tijd nam om ons te woord te staan, „ik ben in België geboren. Mijn vader is daar indertijd predikant bij de vrije evangelische gemeente geworden, al zou hij eerst als zendeling naar Afri- ka gaan. Hij ontving daarvoor een op- leiding in Duitsland, maar toen hij klaar was, was het gebied voor zendingen gesloten. Hij is van huis uit baptist en ook ik blijf mij met baptisten en Unie in Nederland verbonden voelen”.

Brugge

Maar nu naar Brugge. Is het een grote gemeente? „Voor onze begrippen, neen”, zegt ds Van der Beek. „Voor de Bel- gische namelijk: 90 leden, dat wil zeg- gen leden die belijdenis gedaan hebben. Daaromheen is er net als overal een randgemeente. Dat is dus net als hier, maar het werk, dat is wel heel anders. Bij ons hebben wat wij „buitenkerke- lijken” noemen, toch altijd nog wel een religieuze achtergrond. In België niet. Daar ontmoeten wij mensen, die werkelijk van niets weten of rand-ka- tholieken, die nimmer hun kerk zien of zagen.

Predikant doet alles

„En wat heel vreemd aandoet. De men- sen zijn nog echt leken. Wij in Neder- land kennen ambtsdragers, kerkelijke medewerkers, kortom personen en groe- pen, die actief deelnemen aan het ge- meentelieven. In België laat men echter

alles aan de predikant over. Er is dus nog heel wat te doen".

Op scholen

„Verder geven de predikanten in België les aan de scholen, aan middelbare scholen en dan kunnen de leerlingen kiezen welk godsdienstonderwijs ze willen volgen: protestants, rooms-katholiek, joods of zedeleer. Opmerkelijk is daarbij dat bijna alle leerlingen, ook de r.k., graag eens wisselen".

Uitdaging

„Waarom ik naar België ga. Ten eerste omdat ik de bevolking ken, die heeft immers een heel andere mentaliteit dan de Nederlandse. Nederlanders voelen zich nog wel eens superieur aan de Belgen, ook al spreken ze dezelfde taal. Ten tweede omdat er gebrek aan dominees is. Een groot tekort en daar velen, ook van de andere protestants-christe-

lijke kerken, het in België niet lang uithouden, is dat voor mij mede een uitdaging te gaan.

Pekela een mooie gemeente

„Hoe men in Nieuwe Pekela over mijn vertrek denkt? Ja, dat moet u mij niet vragen, maar aan de gemeente. Voor mij geldt: de gemeente van Nieuwe Pekela is een mooie gemeente, waaraan mijn vrouw en ik de beste herinneringen bewaren. En als er een beroep uit ons land gekomen was, dan zou het lang niet zeker geweest zijn, dat wij nu al weggingen.

Maar België met het grote tekort en de uitdaging. Ik moest het wel doen". De slotvraag: Wordt in de vacature Nieuwe Pekela spoedig voorzien?

„Een kort antwoord: Er is in de Nederlandse Baptistengemeenten geen predikanten-nood, zoals bij sommige kerken op het ogenblik het geval is".

's avonds hield niet zo goed meer werden bezocht. Daar voor in de plaats houdt men nu eens per maand 's ochtends een bijzondere dienst die men introductie-dienst noemt. De bedoeling ervan is, dat de leden vrienden en kennissen introduceren tot deze diensten.

De Schalm van de gemeente te ZWOLLE bood deze keer de plattegronden van de twee verdiepingen tellende kerk die men er zeer binnenkort hoopt te bouwen. Twee verdiepingen — beneden bevinden zich de werkruimten van het gebouw: zalen, 'praatkuil' en werk-kamer voor de predikant, boven de kerkzaal. Als de goedkeuring voor de plannen komt hoopt men in maart met de bouw te kunnen beginnen.

De gemeente GRONINGEN-Z houdt elk jaar een bijzondere kerstkollekte; dit jaar bracht deze inzameling het rekord-bedrag van f 5700,— op. Het kerstnummer, waarvan met er 3000 bestelde („het blad ziet er keurig uit en — daar staat de nu eens niet traditioneel uitgevoerde voorplaat borg voor — nodigt tot kijken en lezen uit") heeft men in Groningen-Z. dit jaar gratis verspreid, dank zij de vele giften die voor dit doel waren binnengekomen.

Dat over-smaak niet te twisten valt blijkt uit de mededeling in Tussentijds van GRONINGEN-N.: „We zullen het kerstnummer van de Zaaier dit jaar niet verkopen maar gratis verspreiden. Wij menen dat de omslagpagina's niet verkoopgeschikt zijn". Wat men er ook van zeggen wil, het is maar goed, dat beide gemeenten in 'stad' wat de gratis verspreiding betreft in elk geval één lijn trekken!

In Hoogezand heeft de gemeente de verbouwingsplannen — die een uitbreiding van de bestaande accommodatie betreffen — aanvaard. Er moeten ook nieuwe stoelen komen. Elk kan zijn, eigen' stoel kopen. Ook de verenigingen werken daadwerkelijk mee; de grote jeugd schonk f 1000,— aan het bouw-fonds!

De Unie van Baptistengemeenten in Schotland, die verleden jaar zijn honderdjarig bestaan herdacht, heeft — aldus een berichtje in De Band van HARLINGEN — ds J. C. Loot uitgenodigd om er in de gemeenten van het werk in Nederland te vertellen. Ds Loot en zijn vrouw zullen veertien dagen in Schotland verblijven..

Ds H. Sikkema van HAULERWIJK heeft met de kerstdagen alle kerken van zijn woonplaats 'bepreekt': eerste kerstdag 's morgens vroeg in de eigen kerk, om tien uur in de hervormde kerk — omdat de hervormde predikant ziek was — tweede kerstdag in de gereformeerde kerk in een interkerkelijke samenkomst.

v. D.

BIJ ONS

IN DE GEMEENTE

AMSTERDAM-W., laten we deze keer eens beginnen met de hoofdstad des lands, is druk bezig om alles in gereedheid te brengen voor de a.s. Algemene Vergadering der Unie die daar medio mei zal worden gehouden. De eerste opgave is om voldoende slaapplekken voor de AV-bezoekers te krijgen. Een moeilijke opgave want... „Nu de Dam door de Amsterdamse politie-verordening is uitgevallen als openbare logeergelegenheid zullen we onze gasten ergens anders moeten onderbrengen", schrijft de regelingskommissie in Gemeenteleven, een beroep doende op de gastvrijheid van de gemeenteleden.

„Zowel de Christelijke Gereformeerde Kerk als onze gemeente hebben met applaus besloten samen een kerk te gaan gebruiken", schrijft Gemeenteleven van AMSTERDAM-N. Het is de bedoeling, dat de kerk op naam van de baptistengemeente gebouwd zal worden. De architect heeft de tekeningen voor de nieuwe kerk reeds gereed.

Reeds eerder, toen vanuit Groningen, werd gepoogd om in het dorp Zuidlaren evangelisatie-arbeid te verrichten. Die pogingen mislukten. Vanuit de gemeente te ASSEN, zo lazen we in De Brug, is nu opnieuw een begin met deze arbeid gemaakt. De eerste bijeenkomsten geven hoop voor de toekomst.

De werkploeg die in EMMEN o.a. de oud-papierakkie verzorgt — om gelden bijeen te brengen voor een nieuwe kerk — heeft het in december ook geprobeerd door middel van een kerstboom-

verkoop. Men kreeg de beschikking over een kerstbomen-bos; in felle kou werden er een 160 geroid; wat de verkoop ervan opbracht is nog niet bekend. Intussen is het perceel nog lang niet leeg; volgend jaar kunnen er wel 1000 kerstbomen verkocht worden.

De nog betrekkelijk nieuwe kerk van de gemeente in EINDHOVEN is nodig aan een grondige onderhoudsbeurt toe. Men schat een bedrag van twintigduizend gulden nodig te hebben. Om dit geld bijelkaar te krijgen is een obligatielening uitgeschreven, tweehonderd stukjes van elk honderd gulden.

De kerstnummer-verkoop wordt in vele gemeenteblaadjes genoemd; de ene gemeente klaagt over het gebrek aan medewerkers dat men deze keer had, de andere gemeente roemt de ijver en toewijding van velen. Hoewel er meer goede voorbeelden te geven zijn halen we even de kleine gemeente te KLAZIE-NAVEEN voor het voetlicht; de 40 leden brachten samen 800 kerstnummers aan de man; dat is gemiddeld 20 per lid. Als alle gemeenten dit gemiddelde haalden de oplage zou tenminste verdubbeld moeten worden. En dan te bedenken, dat er ook nog wel gemeenten zijn — ook grotere gemeenten — die een nog hoger gemiddelde per lid hadden!

In DOETINCHEM moest men constateren, dat de bijzondere evangelisatie-samenkomsten die men er eens per maand

C NADER BEZIEEN

Het jaar 2000

„Alle tekenen wijzen erop, dat de kerk in het jaar 2000 in het christelijke Westen nog een klein kuddeke zal zijn. Er is een uittocht gaande, die snel in omvang toeneemt”. Aldus J. Noordmans in een hoofdartikel in de Leeuwarder Courant. Ter adstruering van deze mening verwijst de schrijver o.a. naar een bericht uit Duitsland, waar in één jaar tijds de roomskatholieke kerk en de evangelische kerk 135.000 leden hebben uitgeschreven. „De stille, niet-geregistreerde afval is uiteraard veel groter”. — „Wij leven in een heidens land met een christelijk verleden en christelijke resten”, zegt de roomskatholieke theoloog dr. Karl Rahner. Moeten we deze ontwikkeling — die ook in ons land bezig is zich te voltrekken — betreuren?

Ja en nee.

Ja, omdat deze ontchristelijking van onze samenleving ook betekent, dat het volk zich daarmee steeds verder van het heil verwijdt. Het mist de zegen die onmiskenbaar gegeven is met gewoonten en opvattingen die gegroeid zijn mede dankzij de invloed die van de evangelieprediking ook indirect uitgaat. Onze cultuur, ons beschavingsmilieu, is vele eeuwen geënt geweest op het evangelie. Die beschaving heeft meer schoonheid en goedheid tot stand gebracht dan enig andere cultuur.

Anderzijds: nee. De christianisatie heeft ook ten gevolge gehad, dat het het evangelie — als een boodschap van God die aan alle mensen persoonlijk is geadresseerd — steeds slechter werd verstaan en dat de grenzen van de gemeente die God Zich verloor vervaagden en tenslotte

geheel werden uitgewist. Staats- en volkskerken ontstonden.

Tegen deze vervalsing van het evangelie en van de gemeente hebben met name de Dopers zich van ouds verzet. Daarin ligt ten diepste hun pertinente afwijzing van de kinderdoop, omdat zij — afgezien nog van de bijbelse bezwaren die tegen deze traditie zijn in te brengen — daarin het beginsel van deze mystifikatie zien.

Overigens, men mene niet dat de overal te signaleren afval — laten we het verschijnsel gemakshalve zo maar even noemen — de deur van onze baptistengemeenten voorbij zal gaan. De gemeenten in andere Europese landen kennen het verschijnsel reeds terdege!

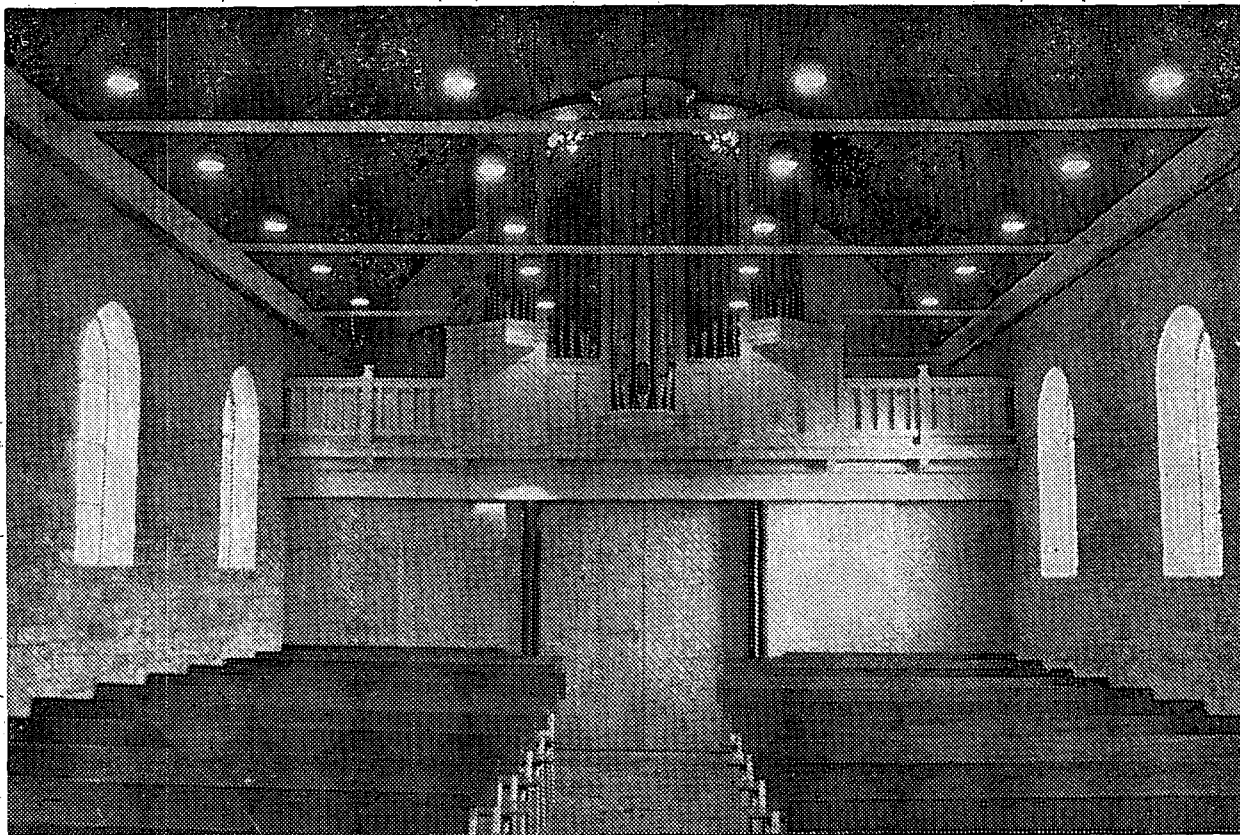
Desondanks geloven we, dat de geschiedenis het principe van de vrije gemeente, dat aan onze gemeentevorming ten grondslag ligt, in het gelijk zal stellen: de kerk verdwijnt, de gemeente blijft.

Martin Niemöller zei het jaren geleden al: de kerk van het jaar 2000 zal gemeente van gelovigen zijn.

v. D.

(foto. Winschoter Courant)

Dankbare gemeente MUNTENDAM nam gerestaureerde kerk weer in gebruik

Wij willen u deelgenoot maken van de blijdschap en dankbaarheid die er heerschen in onze gemeente, nadat wij zondag 10 januari j.l. voor het eerst weer diensten konden houden in ons geheel gerestaureerde kerkgebouw.

Deze restauratie zat al heel lang in de lucht, zoals velen wel gehoord zullen

hebben, maar aangezien eerst vele obstakels uit de weg geruimd moesten worden heeft alles langer geduurd dan wij verwacht hadden.

Maar gelukkig is nu alles tenminste wat de binnenkant van ons gebouw betreft, achter de rug. De vernieuwing heeft onze verwachting overtroffen!

Ik vermeldde hiervoor: de binnenkant. Van buiten zal het gebouw óók een heel andere aanblik krijgen, namelijk geheel wit. Maar hiermee zal gewacht moeten worden tot het voorjaar.

Zij die ons kerkgebouw kenden van voor de restauratie zullen, als ze het nu weer zien, hier niets meer van terug

vinden, want binnen is alles veranderd. Er zijn geheel nieuwe muren opgetrokken van grijze stenen; bij de ingang is een garderobe gekomen. Ook het podium is geheel vernieuwd. Verder is er overal in de kerk en in de bijzalen nieuwe vloerbedekking gelegd en in de gehele kerk is nieuwe verlichting aangebracht; alles heeft een frisse kleur gekregen. Tenslotte is er een nieuwe verwarmingsinstallatie geplaatst zodat wij nu in het gehele complex heteluchtverwarming hebben wat, naar het zich laat aanzien, zeer goed voldoet.

Zaterdag 9 januari j.l. hebben wij met veel gemeenteleden en vrienden een feestelijke avond gehad ter ere van het gereed komen van ons kerkgebouw; wij mochten die avond ook nog de verjaardag van onze voorganger ds K. Corporaal vieren. Dit was een prachtige avond waaraan door alle verenigingen werd medegewerkt. Dat de gemeente dankbaar is voor dit nieuwe gerestaureerd gebouw moge blijken uit het feit, dat op deze avond een kollekte werd gehouden voor het bouwfonds die bijna f 1000 opbracht!

Tijdens de restauratie hebben wij onze diensten in de Nederlandse hervormde kerk gehouden, die hiervoor door de Nederlandse hervormde gemeente welwillend beschikbaar werd gesteld; hiervoor zijn wij natuurlijk zeer erkentelijk. Dan rest mij nog mede te delen dat verder in onze gemeente alles goed gaat en dat wij vele zegeningen van de Heer mochten ontvangen. Wij bidden en hopen dan ook, dat deze vernieuwing er toe mag bijdragen dat er nog meer mensen zullen komen in de diensten dan voorheen, om zodoende ook hen de Blijde boodschap te kunnen doorgeven en zo hen te winnen voor onze Heer en Heiland Jezus Christus. Want dit is immers alleen het doel waarvoor dit alles is gedaan.

H. Brust, sekretaris

AMERIKAANS BIJBELGENOOTSCHAP KREEG GROOTSTE OPDRACHT VAN BAPTIST GENERAL CONVENTION OF TEXAS

Negenentwintig spoorwagens en vijftien vrachtwagens waren er nodig om de bestelling uit te voeren die door Baptist General Convention van Texas, U.S.A. (1.800.000 leden) aan het Amerikaanse Bijbelgenootschap werd verstrekt. Het is de grootste order ooit door dit Bijbelgenootschap ontvangen. De faktuur gaf een bedrag van \$ 276.620.000 aan.

Het materaal, waaronder meer dan een miljoen Nieuwe Testamenten, werd gebruikt bij de aktie The Crusade of the America's, een vier jaar durende evangelisatiecampagne van de baptistengemeenten in zowel Zuid- als Noord-Amerika.

In zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan.

— JEZUS
Matt. 25 : 40)

De roep om hulp... geldt vele dingen

Gezinnen in Haiti en India hebben nieuwe huizen nodig omdat de oude door overstromingen verwoest zijn.

Kinderen in Nigeria (Biafra), Congo, Vietnam en in het Midden-Oosten hebben voedsel nodig omdat oorlog zoveel verwoestte.

Oudere mensen in vele landen hebben medicijnen nodig; gezinshoofden hebben gereedschappen nodig; moeders kleren en vitamines voor hun kinderen.

U wordt gevraagd te helpen door één dagloon te betalen

De guldens die u bijdraagt als uw inkomen van één dag zullen verlichting brengen in lijden en nieuwe hoop geven aan mensen in nood gedurende het gehele jaar in de gehele wereld.

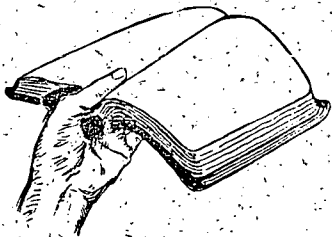
— Draagt elkanders lasten en vervult also de wet van Christus

(Gal 6 : 2 — oude vertaling)

Geef! op de B.W.A.-zondag, 1 februari

Bijdragen kunnen gestort worden op giro 9260 van de Unie van Baptisten Gemeenten te Amsterdam, met vermelding Noodfonds.

Wat zullen we lezen?

zondag	25 januari	Mattheus 8 : 5-13	Groot geloof
maandag	26 januari	Psalm 23	De Heer is mijn herder
dinsdag	27 januari	Psalm 24	Koninklijke intocht
woensdag	28 januari	Psalm 25	Het hart omhoog
donderdag	29 januari	Psalm 26	Voor Gods aangezicht
vrijdag	30 januari	Psalm 27	Licht en heil
zaterdag	31 januari	Psalm 28	Loon naar werken

br J. Visser toegesproken en welkom geheten in onze gemeente. Je kunt echt merken, dat de Heer steeds doorgaat met Zijn werken ook in onze kleine gemeente. Vooral als we weten dat deze jonge zusters al een tijd meewerken in onze muzieklub De Bethelingsers, die onder leiding staat van z'r I. de Haan-Fabrie, de moeder van twee van de dopelingen. De andere zuster is de dochter van onze penningmeester br Bijsma. Het is machtig voor de ouders mee te mogen maken dat hun kinderen voor de Heer kiezen.

In de dienst werd nog een lied gezongen door br H. Gorter; tevens konden we de oude broeder P. A. Terpstra, die vroeger in Welsrijp woonde welkom heten als lid van onze gemeente daar hij nu hier in Workum woont. Onze bede is dat door dit doopfeest nog vele vrienden die alle zondagen met ons opgaan, de weg naar de Heer mogen vinden.

EURO '70, INLEIDING EUROPESE TOERNEE BILLY GRAHAM

Tussen 5 en 12 april zal de bekende Amerikaanse evangelist Billy Graham weer een campagne in Europa voeren. Op 19 januari vond in de Hilversumse Zuiderkerk een soort „generale repetitie” plaats. Hierbij traden onder meer op de zangleider Cliff Barrows en de negerzanger Jimmy McDonald. Bovendien werd die avond informatie verstrekt over de toernee die in die ene week in veertig Europese steden tegelijk te horen en te zien zal zijn door een representant van de Stichting Billy Graham Appel. De NCRV zond die avond een korte impressie uit van de generale; dit programma werd samengesteld door Goos Kamphuis en Leen van Ginkel.

RECTIFICATIE ADRESSENBOEKJE VAN DE UNIE

De volgende aanvullingen en verbeteringen moeten worden aangebracht in het adressenboekje dat in december 1969 werd uitgegeven door de Unie: bladzijde 5: als adviserend lid van de E.C.U. wordt toegevoegd ds F. E. Hui- zinga, Hengelo (O.). bladzijde 21: Het telefoonnummer van ds H. P. de Boer is niet 05420-26186, maar 05420-60960. bladzijde 26: Het telefoonnummer van br A. Niessink is niet 2858 maar: 2754. bladzijde 29: Het telefoonnummer van z'r G. van Veen is niet 11326 maar: 11363. Wilt u deze veranderingen aanbrengen in uw adressenboekje?

Th. van der Laan

SPREKERSLIJST

De gemeente te Rotterdam-Centrum heeft de C.v.d.O. verzocht om br O. Oldenburger, thans woonachtig te Leek, op de sprekerslijst te plaatsen. Het adres van br. Oldenburger, die tot voor zeer kort lid van voornoemde gemeente was, en die nu als lid van de gemeente te Haulerwijk staat ingeschreven, luidt: 't Veer 35, Leek (Gr.).

Namens de C.v.d.O.,
J. A. Brandsma, sekretaris.

VERBETERING

Onder de verantwoording van december staat bij Zending vermeld: Groningen-Noord f 1.119,45. Dit moet zijn Groningen-Zuid f 1.119,45.

Gemeentebereichten

INTREDE DS. P. JAGER

Nieuw Weerdinge — (F.t.C.) Het is al een hele tijd geleden, dat de gemeente te Nieuw Weerdinge iets van zich liet horen. Dit houdt niet in dat het werk stilstaat, integendeel. Ondanks de vakantieperiode die nu achter ons ligt, ging het werk in de gemeente normaal door en werden nog enkelen gedoopt. We zijn echter blij dat ds P. Jager nu zijn arbeid in ons midden is begonnen en we zien de toekomst daarom hoopvol en met optimisme tegemoet, wetende dat de Heer met ons gaat.

Het was zondag 11 januari j.l. feest in de gemeente. Nadat kand. Jager in de morgendienst door ds Chr. Eijer in zijn ambt was bevestigd, volgde 's middags de intrededienst. Hierin waren vele broeders van elders genodigd en velen gaven ook aan de uitnodiging gehoor. Enkelen werden door de griep geplaagd en moesten verstek laten gaan. Ds Jager bepaalde zijn gehoor bij het onderwerp: „Want de liefde van Christus dringt ons”. Hij liet daarbij duidelijk naar voren komen dat hij geen predikant was geworden om het geldelijk gewin, doch dat het de liefde tot de Heer was die hem gedrongen had Zijn dienaar te worden.

's Avonds volgde nog de begroeting en kennismaking van gemeente en voorgangersgezin tegenop ongedwongen wijze plaatsvond en waarin ieder zijn beste beentje voorzette; vooral de jongensclub die ons deed denken aan de „Wiener Sängerknaben”.

Ds Jager heeft de vrijwel geheel opgeknapte pastorie betrokken en kan nu temidden van ons zijn roeping waarmaken en uitleven. Wij als gemeente wensen hem en zijn echtgenote een heel goede tijd toe in Nieuw Weerdinge.

Rest mij nog te vertellen dat de gemeente alle broeders, die in de vakantie tijd dienden, hiervoor hartelijk dank zegt. Er werd zelden een vergeefs beroep op hen gedaan.

Wij gaan moedig voorwaarts in de nieuwe tijd die ons wacht.

AFSCHIED DS. A. J. H. VAN DER BEEK

Nieuwe Pekela — (H.d.V.) De gemeente te Nieuwe Pekela mag er zich in verheugen, één van de oudste baptistengemeenten in ons land te zijn. Zij heeft verschillende prominente voorgangers gehad. Als we slechts de namen Feisser, Kloekers, Louw noemen, zijn we ons bewust te kort te doen aan verschillende anderen, die hier in deze oude (bijna de oudste) veenkolonie de Heer en de gemeente dienden.

Nieuwe Pekela ligt in een streek, die momenteel nog al in het nieuws is. Helaas niet in gunstige zin: o.a. door stakingen en vuil water. Deze dingen wijzen erop, dat men ons in „Den Haag” wat vergeten heeft. Omliggende plaatsen werden tot industriekernen verklaard; Oude- en Nieuwe Pekela moesten blijven teren op de aanwezige industrieën. En de veroudering daarvan had nadelige invloed.

U vraagt zich misschien af, wat dit politieke

praatje met de gemeente te maken heeft. Wel, heel veel. Pas getrouwde paartjes en jonge gezinnen trekken naar de omliggende industrieplaatsen. Daar zijn gelukkig ook baptistengemeenten, maar de gemeente te Nieuwe Pekela is ze kwijt. Daardoor daalde ons ledental tot even onder de honderd.

Dit alles klinkt erg pessimistisch. En toch schrijven wij dit stukje, om te laten weten, dat de Pekelder gemeente juist optimistisch is. Dat wij er ons over verwonderen, dat de gemeente nog bestaat, zoals ze bestaat. Dat ze in Nieuwe- en in Oude Pekela het blijde evangelie nog kan brengen aan gelovigen en ongelovigen, aan gemeenteleden en niet-gemeenteleden.

Sinds kort zijn we helaas zonder voorganger. Maar wij kunnen terugzien op een goede tijd. Ruim 4 jaar heeft ds A. J. H. van der Beek onze gemeente gediend en geleid. Zijn vrouw stond hem daarbij trouw terzijde. Verschillende keren hadden we een doopdienst; in het laatste jaar twee maal. De boodschap van het evangelie werd eenvoudig en duidelijk gebracht; de arbeid in de verenigingen en clubs ging geregeld door. Wij brachten ruim 1300 kerstzaaiers aan de man. Nee, men hoeft echt nog niet te spreken van een stervende gemeente!

Bij de actie „Handelingen 69” hielden we voor het eerst samenkomsten in Oude Pekela. De belangstelling was boven verwachting, en wij zijn dan ook van plan om daar door te gaan. Dat was ook ds Van der Beek van plan, maar toen kwam het beroep naar Brugge. Daarin hoorde hij de roepstem van de Heer — en wie zijn wij, dat wij hem zouden durven weerhouden? Bij het afscheid bleek, dat zowel ds Van der Beek als ook de gemeente een goede naam hebben in ons dorp. Moge dit bovenal zijn tot eer van de Heer der gemeente!

De gemeente gaat door, nu tijdelijk zonder voorganger. Maar wij hopen, dat wij binnen afzienbare tijd weer een broeder mogen vinden, die ons voor wil gaan. Dat we dan ook vaste voet zullen krijgen in Oude Pekela — een plaats waar wel verschillende kerken zijn, maar waar de onkerkelijkheid zeer groot is. En wat erger is: de ongelovigheid.

DOOPFEEST IN WORKUM

Workum — (J.d.L.) Een levensteken uit de kleine gemeente Workum. Gods werk gaat altijd door en de verrassingen komen altijd onverwacht. Het is alweer een paar maanden geleden dat men wat van ons hoorde. Maar nu kunnen we weer berichten van Gods liefde: drie jonge zusters, Meinie Bijsma, Anneke en Dineke de Haan mochten Jezus' naam belijden. Ze wilden gehoorzaam zijn om ook in het watergraf af te dalen om in een nieuw leven met de Heer te wandelen.

Zondag 11 januari j.l. was deze feestdag voor onze gemeente. Voor de prediking zongen onze jonge zusters gedrieën een getuigenislied; onze voorganger, ds F. G. J. Hofhuis sprak naar aanleiding van Hand 16, 14-15; dit gedeelte gaat over Lydia, de purperverkoopster die haar hart opende voor de Heer en toen ook gedoopt werd. Na de prediking werden de gebruikelijke vragen beantwoord; de doopsbediening die daarop volgde was een machtige belevens voor de hele volle kerk.

Bij het avondmaal werden de jonge zusters door

STUDIODIENST

Donderdag 29 januari zal ds J. Broertjes de morgenwijding voor de AVRO-mikrofoon verzorgen; 8.50-9.00 uur. De toespraak heeft als onderwerp Bijbelaars of spijbelaars.

EEN ZENDELING OP 275 LEDEN

Binnenkort zullen de baptistengemeenten in Noorwegen meer zendelingen in actieve dienst hebben dan ooit tevoren. Als de drie die binnenkort naar Afrika zullen reizen op hun plaats van bestemming in Kongo zijn gearriveerd is het totaal aantal zendelingen 24. Dat betekent dat er op elke 275 leden één zending in dienst is.

De Noorse baptisten drijven zending in het Uélé distrikt in Kongo. Zij verzorgen evangelistische, medische, opvoedkundige en landbouwkundige arbeid. Een groot deel van hun werk werd tijdens de ongeregelde jaren van 5 jaar geleden verwoest; met de herbouw is men reeds ver gevorderd.

Lezers

aan het woord

Geachte eindredakteur,

Naar aanleiding van het artikel van ds J. Broertjes over de baptisten in de U.S.S.R., (Onze gemeenten in de communistische landen De Christen 9 januari 1970), zou ik enkele vragen willen stellen, omdat hierin vooral de boeken en publicaties van ds Wurmbrand nogal worden aangevalen. Van deze man heb ik twee boeken gelezen. In zijn laatste boek „Wurmbrand-brieven” voerspelt hij een lastercampagne door de communistische partij tegen zijn persoon, en door wie kan deze partij dat beter laten doen dan door de kerkelijke leiders van het Westen?

Toch wil ik wel vooropstellen, dat ik niet kan beoordelen, wie er nu gelijk heeft, Wurmbrand aan de ene kant of Günter Wieske en Broertjes aan de andere kant? Daarom een paar vragen, waarbij ik enige dingen uit mijn geheugen moet opdiepen, die door u wel gecontroleerd kunnen worden.

Heeft enkele jaren geleden niet een zekere ds Visser, baptistenpredikant te Amsterdam, geprobeerd een auto met bijbels te brengen naar de Sowjet-Unie en werd toen bij de grens zijn auto niet in beslag genomen? Heeft er toen in ons weekblad geen verklaring gestaan, dat deze ds Visser geen Uniepredikant was? Als dat zo is, dan is mijn vraag: „Is het dan een misdaad, om te proberen het Sowjetvolk het levensbrood te brengen in de vorm van bijbels, die alleen predikanten van vrije gemeenten op hun geweten kunnen hebben? 1).

Tweede vraag: Wat is dat voor een overheid, die haar volk het Woord van God onthoudt en daarmee tevens te kennen geeft, dat zij bij de tegenstanders Gods hoort, dus in wezen satanisch is? 2) Waarom moeten die christenen achter het IJzeren Gordijn de communistische wetten volgens onze begrippen wel eerbiedigen, en verwijten we tegelijk de christenen in Zuid-Afrika, dat zij de regering daar steunen in zijn apartheidspolitiek? 3)

Wat kunnen wij eigenlijk oordelen over de geweten van anderen? 4) Wanneer kan men zeggen, dat de overheid een dienaar van Gods is en tot hoe lang? En wanneer komt het Beest uit de Openbaring aan de oppervlakte? Ook vele Duitse christenen hebben achter Hitler (ook een beest) aangelopen, maar hebben daar later berouw over gehad. 5)

Het probleem lijkt mij moeilijk. Ik weet niet, in hoeverre Wurmbrand de leidende broeders van de gemeenten agenten van de communistische partij mag noemen, maar men zal heel wat door hem genoemde citaten uit de atheïstische propaganda moeten weerleggen om hierover een zinnig artikel te kunnen schrijven. 6)

Er is er voor een man uit onze Baptistenkring, toch de mogelijkheid (als het tenminste financieel mogelijk is) om via de kanalen van de Ondergrondse Kerk of de I.C.C.C. te onderzoeken of de beweringen van Wurmbrand juist zijn, al zal zo'n man betrouwbaar moeten zijn, terwijl hij rustig in eerste instantie geen vrouwen in Wurmbrand hoeft te hebben. 7)

Hopende onze gemeenschap met dit stukje een dienst te hebben bewezen, groet ik u hartelijk. Hengelo, 11 januari 1970 W. Boerrigter

Opmerkingen:

1) Uw geheugen laat u niet in de steek: inderdaad is dit br J. A. Visser, indertijd voorganger van de Onafhankelijke Baptistengemeente te Amsterdam, enkele jaren geleden overkomen. Tegenover deze „smokkelpoging” staat echter het feit dat de christenen in de landen achter het zogenaamde IJzeren Gordijn de laatste jaren in meerdere gevallen in de gelegenheid zijn gesteld om op legale wijze bijbels te importeren, en soms zelfs zijn er bijbels gedrukt in de staatsdrukkerijen! Ds Broertjes die door zijn arbeid nauw betrokken is bij het werk van de bijbelverspreiding wil onze lezers hierover stellig wel informeren in een artikel; overigens hebben wij hierover meer dan eens in ons blad mededeling gedaan.

Hoewel wij de wetten van de Sovjet-Unie ten aanzien van de invoerrechten etc. niet kennen, menen we wel te mogen zeggen dat een toerist die naar een bepaald land reist zich moet houden aan die wetten. Doet hij dat niet, dan aanvaardt hij de konsekwenties daarvan.

2) De Sovjet-Unie maakt er geen geheim van een atheïstische staat te zijn. Dit atheïsme ligt vastgelegd in de grondwet van het land.

3) Eerbiedigen of steunen, dat zijn twee verschillende zaken! De christenen in de Sovjet-Unie, althans de meesten, eerbiedigen de wetten van hun land en voegen zich, gedwongen, in de beperkende maatregelen. Zoals wij het deden in de bezettingstijd. Dat is toch wel heel iets anders dan het steunen en goedpraten van bepaalde regeringsmaatregelen als bijvoorbeeld de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika!

4) Niemand oordeelt over de gewetens van anderen! Ook Wurmbrand niet. Wij dienen te bedenken, dat wij in dit vrije land wel allerminst het recht hebben om over de gewetens van hen te oordelen die in een atheïstische staat als christenen willen leven; zij dragen de gevolgen, wij niet!

5) Dat is een moeilijke vraag. Een poging, tot beantwoording: Elke overheid is in principe dienaar van Gods (Rom. 13) maar heeft tegelijk de potentie in zich een verschijningsvorm van het Beest uit de afgrond te zijn, namelijk daar waar die overheid absolutistisch heerst, totalitair is. Zie de Romeinse overheid waar Paulus het over heeft als hij zegt dat elke overheid Gods dienaar is, terwijl diezelfde overheid eerst Joden, later ook christenen vervolgt. Helaas hebben vele Duitse — en andere — christenen in het Derde Rijk deze mogelijkheid niet tijdig opgemerkt. De geschiedenis lere ons!

6) Hoe moeilijk de situatie voor onze gemeenten in de Oosteuropese landen is, ook om te beoordelen, omschreef ds Broertjes in zijn artikel.

7) Laten we toch de kanalen gebruiken die ons als baptisten ten dienste staan: de Europese Baptisten Federatie, de Baptisten Wereldalliantie, en in wijder verband, de Wereldbond van Bijbelgenootschappen. Overigens, broeder, leest u het artikel van ds Broertjes nog eens en vooral ook dat wat onder het kopje Veel lijden, veel vragen geschreven werd. v. D.

P.S. Juist voor het gereed maken van dit nummer ontvingen we nog twee brieven over dit onderwerp; hierop zal volgende week worden gereageerd.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs: bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

ADVERTENTIES

Geheel onverwacht nam de Heer op 15 januari j.l. tot Zich onze broeder

THIJS SAADHOFF

op de leeftijd van 66 jaar.

Hij heeft zijn gaven in dienst van de Heer en de gemeente gebruikt.

Baptistengemeente Ter Apel.

„De Heer is mijn Herder”
In haar Heer en Heiland is op 15 januari 1970 van ons heengegaan zuster

S. J. LOUW-SMIDT

op de leeftijd van 85 jaar.

Baptistengemeente Scheveningen.

Op de gezegende leeftijd van 85 jaar is op 15 januari in Christus ontslapen onze lieve zorgzame moeder, behuwd-, groot- en overgrootmoeder

SELINA JULIA SMIDT

sedert 11 september 1969 weduwe van ds J. Louw.

De begrafenis heeft op 19 januari te Den Haag plaats gehad.

Groningen:

M. E. Bolman-Louw
J. J. Bolman

Den Haag:

M. J. Prinsen Geerligs-Louw
G. Prinsen Geerligs

North Ryde (Austr.):

G. Pik-Louw

J. C. E. Pik

Orange (Calif.):

J. A. Louw

A. G. Louw-Vorstenburg
klein- en achterkleinkinderen.

Op de opstandingsdag des Heren werd tot Heerlijkheid bevorderd, onze lieve en zorgzame man, grootvader, overgrootvader en oom

DERK TER BRAAK

in de ouderdom van ruim 81 jaar.

Zijn leven was Christus, zijn sterven gewin. Alleluja.

Uit aller naam:

B. F. Z. ter Braak-Grotendiek.

Hengelo, 18 januari 1970

Hyacinthenpad 2.

De begrafenis vond plaats op woensdag 21 januari j.l.

DE CHRISTEN

30 januari 1970

85e jaargang — 5

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Hulzinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

WIJ DRAGEN ELKANDERS LASTEN

IN BIAFRA, nu weer Oost-Nigeria, sterven dagelijks mensen van de honger. De oorlog heeft de oogst vernietigd. De werkers op het land en in steden zijn het oerwoud in gevlucht. Een met ijzeren hand doorgevoerde voedselblokkade voorkwam, dat noodzakelijke levensmiddelen de hongerende Ibo-bevolking bereikten. Duizenden mensen, vooral kinderen, zijn intussen gestorven. Van duizenden anderen is de gezondheid onherstelbaar aangetast. Maar dankzij Joint Church Aid en andere organisaties zijn duizenden mensen in leven gebleven. Velen uit onze gemeenten hebben spontaan gereageerd. Maar ook in andere delen van de wereld hebben de Baptistengeldinzamelingen gehouden. Zij hielpen vaak rechtstreeks, maar ook wel via de kanalen van de Baptisten Wereld Alliantie.

Dat is trouwens al jaren het geval. Zij boden ook de helpende hand, toen Haïti en India destijds door overstromingen werden geteisterd. Velen moesten toen vluchten om het vege lijf te redden, maar Baptisten uit alle delen van de wereld zorgden voor onderdak en voedsel. In Vietnam zijn door de oorlog duizenden mensen van huis en haard verdreven. In Oost-Europa en Azië heeft politieke druk de levensstandaard van velen in ongunstige zin beïnvloed. De materiële omstandigheden van de negers in het zuiden van de Verenigde Staten zijn nauwelijks verbeterd. Op andere plaatsen in de wereld waren het natuurrampen, die slachtoffers onder de bevolking maakten. Maar ook hier is en wordt daadwerkelijk hulp geboden.

In het begin

De samenwerking van de Baptisten op het gebied van de hulpverlening — over de grenzen heen en wereldwijd — is mogelijk gemaakt door een speciale afdeling van de Baptisten Wereld Alliantie. Deze is geen hulpverleningsorgaan in eigenlijke zin. Maar wel biedt de

Baptisten Wereld Alliantie onze gemeenten en haar leden de gelegenheid om iets te doen voor mensen in nood.

De hulpverlening is onder de Baptisten pas goed op gang gekomen na de Tweede Wereldoorlog. Huizen en gebouwen waren verwoest, de akkers verschoeid, in grote delen van Europa heersten hongersnood en ontredde. In de bare winter van 1945-46 trokken honderdduizenden vluchtelingen van het ene land naar het andere. Zij hadden allemaal hulp nodig: voedsel en kleding, medische verzorging, onderdak, een nieuwe bestaansmogelijkheid. In die eerste jaren na de oorlog toonden de Baptisten, dat zij elkanders lasten wilden dragen.

In 1947 werd in Kopenhagen voor het eerst weer een congres van de Baptisten Wereld Alliantie gehouden. Tal van afgevaardigden uit Engeland, Canada en de Verenigde Staten kwamen diep onder de indruk van de nood onder de broeders op het Europese continent. Zij brachten grote sommen geld bijeen, in vele gevallen schonken zij hun beste pak en andere kledingstukken aan de vluchtelingen! In Kopenhagen werd ook

een comité benoemd, dat de hulpverlening moest organiseren en coördineren. In landen, waar welyaart heerste, gingen gemeenten en unies aan de slag, zodat al spoedig een stroom van goederen naar de rampgebieden ging. Ook werden duizenden ontheemden aan een nieuw onderkomen geholpen.

Hoe het groeide

De tijden zijn veranderd, gelukkig wel, maar de hulpverlening gaat door. Er zijn immers altijd wel ergens mensen in nood; is het niet door droogte of overstromingen, dan wel als gevolg van oorlog of onderdrukking. Er wordt ook in onze kringen nogal eens gevraagd, wat de Baptisten Wereld Alliantie op dit gebied zoal doet. Frank H. Woyke, hoofd van de afdeling hulpverlening, zegt er dit van: 'We horen allereerst van de nood die er is. Met haar 85 leden-unies in 67 verschillende landen is de Baptisten Wereld Alliantie in de gelegenheid om betrouwbare inlichtingen te verkrijgen, als ergens onder de Baptisten (of anderen) nood ontstaat'. Woyke noemt als voorbeelden: hulp aan Haïti (voedsel in Cap Haitien, een elektrische krachtinstallatie in een ziekenhuis te Limbe, een centrum voor beroepsopleiding), Nigeria (hulp aan de oorlogsslachtoffers), *verscheiden Europese landen* (medicamenten, hulp voor bijbeluitgaven en herstelwerkzaamheden aan gebouwen), India (verzoeken vanwege de overstromingen), Vietnam (vluchtelingen hulp, nieuwe vestigingen) en Ceylon (een tehuis voor bejaarde dames).

Vervolgens vestigt men de aandacht van de Baptisten op deze noden. Verzoeken om hulp en andere berichten, die op het kantoor in Washington binnenkomen, worden aan de verschillende Baptisten-instanties doorgegeven. Deze noden worden eerst bekend gemaakt door BWA-News Service en door mededelingen in *The Baptist World*. Op deze wijze worden leidinggevende personen en redacteurs geïnformeerd, zodat zij op hun beurt weer de aandacht van anderen op deze noden kunnen vestigen. Maar het komt ook dikwijls voor,

dat men bepaalde unie-functionarissen rechtstreeks aanschrijft, en hen erop wijst dat in dat of dat land hulp nodig is.

Woyke: „Dat betekent dus, dat wij fungeren als een kanaal voor hulpverlening. Wij zien erop toe, dat aan degenen die in nood verkeren ook metterdaad hulp geboden wordt. Dit kan vaak rechtstreeks aan de afzonderlijke unies (vooral de grotere) worden overgelaten, die daarvoor hun eigen mensen en middelen hebben. Maar het gebeurt ook wel, dat de nood groter is dan de mogelijkheden van een bepaalde unie of zendingsinstantie in zo'n getroffen gebied. Dan kunnen ook andere unies de helpende hand bieden, hetzij op eigen gelegenheid, hetzij via de B.W.A.

Ook in landen, waar geen Baptisten zijn, laat men zich niet onbetuigd. Geld en goederen vinden ook daar hun weg naar mensen in nood. Toch is de hulp via de Baptisten Wereld Alliantie in hoofdzaak gericht op de „huisgenoten des geloofs“, zo zij al niet door anderen geholpen worden. Men bedenke evenwel, dat diverse unies ook rechtstreeks bijspringen als in hun naaste omgeving of elders in de wereld zich rampen e.d. voordoen.

Hulp in veelvoud

Met het oog op de *Dag van de Baptisten Wereld Alliantie* — zondag 1 februari a.s. — is het goed om te weten, wat er de laatste tijd gedaan is en wordt. We beginnen met Nigeria en Biafra, waar de burgeroorlog veel ellende heeft veroorzaakt. Daarnaast zijn velen in India en Haïti geholpen als gevolg van de overstromingen. In Europa zijn bijbels gedrukt, is theologische literatuur vertaald, en werden gebouwen gerepareerd. In Bolivia kwam een medische kliniek, een ziekenhuis op Haïti kreeg een elektrische krachtinstallatie, arme studenten te Barapani in de Indiase deelstaat Assam kregen een nieuw onderkomen, zaaisel en naaimachines gingen naar de Angolese vluchtelingen in Congo.

Over het probleem van de vluchtelingen zou veel te zeggen zijn. Dr Chandler heeft er een boek over geschreven, waarin hij o.a. stelt: „Het vluchtelingen-vraagstuk is geen massaprobleem, maar een menselijke aangelegenheid. We moeten er niet naar kijken als naar een lijst van internationale statistieken, of als naar vage en verre plaatsen op een kaart. We hebben te doen met mensen en met mensenlevens, niet met vlaggetjes op een landkaart“. In dit verband verwijs ik ook naar een recentie publicatie van de Baptistenzendeling David Grenfell (*Angola, the story of a revolt*), waaruit blijkt hoe groot de nood wel is en hoe weinig we er in feite aan gedaan hebben.

Dat moet ons bescheiden maken. Maar het kan ons ook aansporen om méér te geven voor mensen in nood. Alle giften komen ten goede aan de projecten,

waarvoor zij werden ingezameld. Maar, zo schrijft Frank H. Woyke van de afdeling hulpverlening van de Baptisten Wereld Alliantie, „giften zonder een speciale bestemming zijn extra-welkom, want zij stellen ons in staat om snel te helpen waar de nood het grootst is, vooral bij overstromingen, aardbevingen en andere natuurrampen“. De Baptisten Wereld Alliantie, aldus Woyke, brengt geen kosten voor administratie en bemiddeling in rekening. Zij draagt deze zelf, opdat er zo efficiënt mogelijk geholpen kan worden.

Op alle unies en gemeenten wordt thans

vanuit Washington een beroep gedaan om het werk van de hulpverlening krachtadig te steunen. Ook wij willen ons niet onbetuigd laten. Want het gaat om mensen, het gaat om mensen in nood. Laten wij daarom elkanders lasten dragen, en zo de wet van Christus vervullen. Dat kost aandacht, dat kost liefde, dat kost geld; maar wij worden er niet minder van. Geven is beter dan ontvangen. Want Jezus heeft eeuwig gelijk: „Voorwaar, Ik zeg u, in zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan“.

J. A. Brandsma

Een boodschap voor de BWA-zondag 1 februari 1970

Aan onze medegelovigen in ieder land,

De B.W.A.-zondag keert ieder jaar terug om ons te herinneren aan de wereldwijde gemeenschap die wij beleven in het grote baptistengezin. Samenkomend in onze eigen kerkgebouwen en ontmoetingsplaatsen in de gehele wereld geven wij onszelf in meditatie en gebed teneinde ons geloof en onze verbondenheid met Christus te verdiepen, onze liefde in Christus te vermeerderen onze bereidheid te dienen in Christus te versterken.

Paulus omschreef onze gezegende gemeenschap met de woorden: Eén Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen (Ef. 4 : 5,6). Hij sprak over onze wederkerige verantwoordelijkheid toen Hij schreef: Draagt elkanders lasten en vervult alzo de wet van Christus (Gal. 6 : 2 — oude vertaling). Hij deelde ons ook het gezegende nieuws mede van de christelijke hoop en zending: God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende (2 Kor. 5 : 19).

Verzoend met God in Christus en met elkaar verzoend door ditzelfde Goddelijke beginsel, erkennen we dat we desondanks door diepe verdeeldheid in maatschappelijk opzicht van elkaar gescheiden zijn. We onderkennen de belangrijkheid — voor Christus en Zijn Rijk — van minderheidsgroepen in vijandige omgevingen. We weten van de smart veroorzaakt door scheidingen die groepen van ons gezin van elkaar gescheiden houden. We hebben weet van de pijn en het lijden, om des gewetens wil. We hebben weet van de smart en het lichamelijke lijden van hen die slachtoffer zijn van oorlog en natuurrampen. We wenden ons in ernstig gebed tot de soevereine Heer om Zijn hulp en genade, Zijn leiding en vertroosting.

„Verzoening door Christus“ is als thema gekozen voor het 12de Wereldkongres dat van 12 tot 18 juli 1970 in Tokio zal worden gehouden. Verzoening is meer dan een verzameling leuzen en banieren. Het vraagt veranderde levens. Het is meer dan een extra accent voor het kongres in Tokio. Het is een imperatief voor de wereld.

Josef Nordenhaug, de overleden sekretaris-generaal van onze alliantie van 1960 tot 1969, herinnerde ons eraan dat verzoening het hart van het evangelie is. God is niet slechts de God van de schepping, maar de God van de geschiedenis. Zijn verlossende wil werd zichtbaar in de vleeswording, het kruis en de opstanding van Jezus Christus.

Om geheel met God verzoend te zijn zullen wij ook met onze medemens verzoend moeten zijn. Onze roeping als gemeenschap van baptisten, is de gerechtigheid en de liefde van God, geopenbaard in Christus, zichtbaar te maken en alle volken en alle naties op te roepen zich met God te verzoenen.

Moge nu de God des Vredes ons bevestigen in alle goed, om Zijn wil te doen door Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid!

William R. Tolbert Jr., president

Robert S. Denny, algemeen sekretaris

C. Ronald Goulding, sekretaris

Frank H. Woyke, sekretaris

Men zegt — maar ik ben geen natuurkundige — dat de electrische stroom weerstand ondervindt bij zijn loop door een draad. Het ligt aan de samenstelling van de draad hoe groot die weerstand is. Het ligt aan de kracht van de stroom in hoeverre die weerstand van doorslaggevende betekenis is. Is de stroom sterk en de weerstand klein, dan gaat alles practisch onbelemmerd zijn gang. Is de weerstand groot en de stroomsterkte gering, dan komt er weinig van terecht. Nu is maar de vraag: Wat is het belangrijkste: de weerstand van de draad, óf de kracht van de stroom?

Een kerkvader, Tertullianus, heeft eens gezegd, dat de kracht van iets aan zijn tegenstand openbaar wordt. Wie een grote weerstand overwint, moet wel over veel kracht beschikken, dat kan niet anders! Wie kleine kracht heeft, moet zich derhalve niet aan een grote opgave wijden, want dan loopt het verkeerd af. Wie sterk is, kan het zich veroorloven aan een grootse taak te beginnen,

~ Aan rustige wateren ~

Leven met weerstand

want hij zal die kunnen vol-eindigen. Juister gezegd: die zal een grote taak moeten verrichten, want anders blijven zijn (overtollige) krachten onbenut.

Voor het geestelijk leven volgen daaruit een paar praktische consequenties:

1. Leven zonder weerstand is onmogelijk. Het kan een gelovige niet altijd voor de wind gaan. Dat is onbestaanbaar. Het is ook ongelukkig. Het is rondweg gevaarlijk. Een christen moet zorgen en problemen, moet vragen en tegenslagen hebben. Zijn kracht des geestes — en dat is ook de kracht des Geestes — wordt aan de tegenstand openbaar. Jezus heeft in de nacht voor Zijn sterven geboden: ik bid u niet, dat u hen uit de wereld wegneemt. Dát zou het gemakkelijkste zijn: alle weerstand opheffen; de gelovigen in de hemel

plaatsen. Maar hoe zou satan dan ooit ervaren, welk een kracht er in het bloed van het Lam is? Hoe zou de wereld dan ooit ervaren, dat de Heilige Geest onweerstaanbaar is?

2. Leven met weerstand vergt krachtsinspanning. Vergt inspanning van alle krachten. Waaraan besteedt u uw krachten? Ze kunnen maar voor één zaak gebruikt worden. Het is als met geld: je kunt het maar één keer uitgeven. De krachten die u voor dit gebruikt, kunt u niet voor dát gebruiken. De krachten, die de gelovigen verdoen aan twisten, kunnen ze niet besteden aan evangelisatie. De krachten, die gelovigen besteden aan koestering van het vlees, kunnen ze niet besteden aan de versterking van hun geloof, hun liefde, hun hoop.

3. Leven met weerstand be-

waard voor hoogmoed. Hoogmoedige mensen miskennen de aanwezigheid van tegenstand; ze lopen er om heen of ze zijn zó blind, dat ze geen tegenstand meer zien. Wie weet heeft van de weerstand, die het Evangelie ontmoet in deze wereld, die ook de gelovige ontmoet in zijn eigen vlees, zal nederig blijven.

4. Leven met weerstand maakt de overwinning glorieus. Het is beslist geen overwinning, geen grootse overwinning, als een wereldkampioen schaken het van mij wint. Wie het wint van een bijna evensterke tegenstander, is sterk. Christus maakt Zijn overwinning groot en groots in ons leven, ondanks de weerstand.

Dát is overwinning. En dát is overwinnend leven, dat het waagt met Christus. Niet uit de wereld weg, maar midden in de wereld, met alle weerstand en verzet tegen Christus, mogen we staan en getuigen. — En onoverwinnelijk zijn.

Scheveningen H. Ploeger

UIT EEN GEMEENTEBLAD:

Er is in de Unie op het einde van 1969 nogal wat zorg over de financiën ontstaan. Het ziet er naar uit, dat er een ernstig tekort dreigt. Ook daarover kreeg onze Raad brieven.

We delen in deze zorgen, want het gaat om ons werk. Maar we volgen in onze gemeente de regel onze bijdrage aan de Unie aan het begin van het jaar vast te stellen en in onze begroting op te nemen. Onze penninmeester vraagt vooraf aan het Uniebureau op welk bedrag gemiddeld per lid gerekend wordt en tot nu toe geven we dat dan ook elk kwartaal getrouw aan het landelijk werk. Het is een vrijwillig op ons genomen vaste, gegarandeerde bijdrage.

Onze Raad legt de latere brieven over het niet binnenkomen van de vereiste gelden dan ook meestal als kennisgeving terzijde. We vinden, dat deze vooral bestemd zijn voor gemeenten, die in hun aandeel achter blijven. In onze laatste vergadering zeiden we tegen elkaar: wanneer er in andere gemeenten onverwachte moeilijkheden zijn, waardoor zij niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen, willen we dat graag vernemen en dan zijn we zeker bereid met onze leden te overleggen, of we wat meer kunnen

doen, om de anderen te helpen. Maar zolang er nog gemeenten zijn, veel groter dan de onze, die nauwelijks dit gezamenlijk werk steunen, hebben we geen vrijmoedigheid enig initiatief te ontplooiën, om boven ons deel uit te gaan. Zou er ooit in onze gemeente een situatie ontstaan waarin we minder dan het noodzakelijke aan ons gezamenlijk werk kunnen geven, dan hopen we hiervan ook de Unie aan het begin van het jaar op de hoogte te brengen, zodat de commissies er met hun begrotingen en plannen rekening mee kunnen houden en niet in zorgen komen. Het ware gewenst, dat alle gemeenten in januari aan de Unie meedeelden, welk bedrag men kan verwachten, zodat het gehele werk daarmee gediend zou zijn.

ONDERSCHIEDING VOOR BRITS ZENDELING

Leslie Moore, oud-zending van de B.M.S. in Kongo en oud-veldsekreteraris voor Kongo van Baptist Missionary Society is onderscheiden in de Order of the British Empire. Moore was farmaceut in Bath, Engeland toen hij in 1939 naar Kongo vertrok. Hij werd tot veld-sekreteraris benoemd in 1966.

TWEE VRAGEN IN D.D.R.

Godsdienstige genootschappen in de D.D.R. (Oost-Duitsland) hebben twee gemeenschappelijke problemen, aldus dr Ernest A. Payne — een baptistenleider in Groot Brittannie en bekend figuur in de Wereldraad van Kerken — bij zijn terugkeer in Engeland na een rondreis in de D.D.R. De eerste vraag is hoe de autoriteiten bereid gevonden worden om grond en materialen ter beschikking te stellen om nieuwe arbeid te beginnen terwijl zij wijzen op het voortdurende gebrek aan nieuwe schoolgebouwen en culturele centra en ook op te grote lege kerkgebouwen. De tweede vraag, waarmee de kerken in de D.D.R. zich bezighouden is: hoe kunnen we het contact met de kerken in het Westen en in de 'Derde wereld' handhaven als reizen en het importeren van boeken zo goed als onmogelijk zijn?

Dr Payne, gepensioneerd sekretaris-generaal van de Baptisten Unie van Groot Brittannie en Ierland, is een van de presidenten van de Wereldraad van Kerken. Hij behoorde tot de uit 12 personen bestaande delegatie van Britse kerkelijke leiders die onlangs Oost-Duitsland bezocht.

Wat heeft het rustoord 'DE STRUBBEN' te bieden?

„De Strubben”, Hoofdstraat 4, tel. (05925) 380, Schoonloo, post Rolde, Drente

RUST

In een snelle wereld kan niet ieder het tempo bijhouden. Althans niet altijd even gemakkelijk. Vooral niet als een aantal problemen zich opstapelen.

HERSTEL

Niet ieder heeft de mogelijkheid na een ziekte — al of niet gepaard aan een operatie — thuis weer te herstellen van de geleden schade en nieuwe krachten op te doen.

In een beschermde en rustige omgeving met vaste regels gaat dat gemakkelijker.

CONTACT

Eenzaamheid is de grote kwaal van on-

ze tijd, zegt men. Het kan van groot belang zijn een gesprek van hart tot hart te hebben, waarin het besef groeit, dat er bij alle hardheid in deze wereld toch nog altijd mensen zijn, die om de ander geven.

En vooral, dat God om de mensen geeft.

UITZICHT

Na een verblijf van enkele weken (als regel maximaal zes) laten we onze gasten gaarne gaan, in de hoop, dat hun verblijf op De Strubben hen lichamelijk en geestelijk datgene heeft geschonken wat zij behoeven om weer verder te kunnen gaan.

Soms — b.v. bij bejaarden, die op op-neming in een bejaarden- of verpleeg-tehuis wachten — is verlenging van de verblijfsduur noodzakelijk. In onderling overleg kan dat dan geregeld worden.

HET IS GOED OM TE WETEN DAT

De Strubben uitgaat van de *Stichting Tabitha*. Deze stichting behartigt en stimuleert het diaconaal-sociaal werk van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. Het huis staat open voor ieder, ongeacht maatschappelijke positie, leeftijd of gezindte, zowel voor vrouwen als voor mannen, en heeft een 20-tal 1-persoonskamers met warm en koud stromend water en c.v., gedeeltelijk gelijkvloers.

DE STRUBBEN

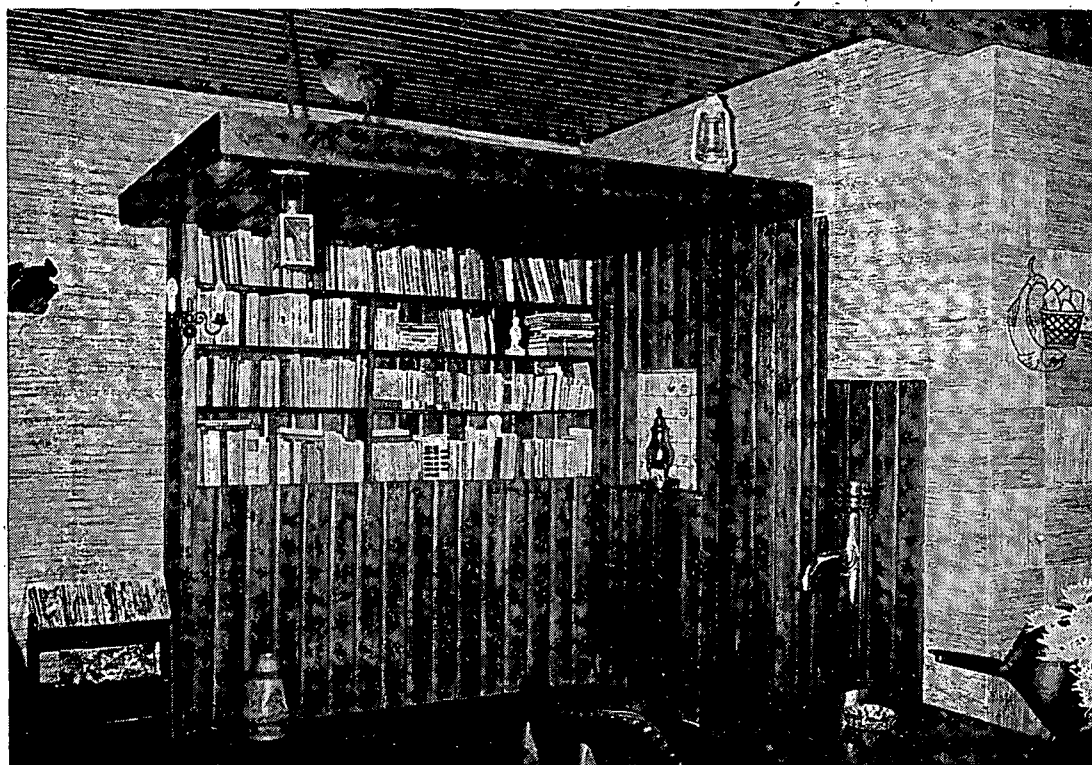
is gelegen in het hart van de Hondsrug, de bosrijke „hoogvlakte” van Drente, aan de weg Assen-Emmen en is dus gemakkelijk te bereiken vanuit alle delen van Nederland, b.v. per trein tot Assen, en vandaar met de bus naar Emmen.

Vlak voor De Strubben kan men uitstappen. Tegenover De Strubben ligt het natuurreservaat waaraan ons huis zijn naam ontleend heeft. Achter De Strubben liggen een prachtig ven en de niet minder prachtige bossen van Staatsbosbeheer, de grootste van Drente.

WAT MOET ER GEBEUREN OM OPGENOMEN TE WORDEN?

* bij de directie kan een aanvraagformulier tot op-neming worden aangevraagd, dat — ingevuld door de gega-digde of diens vertegenwoordiger — te-ruggezonden dient te worden.

* de directie draagt zorg voor de toe-zending van een medisch vragenformu-lier aan de behandelende geneesheer of spècialist, die voor inzending zorgt aan onze medisch adviseur.

Bibliotheekhoek

* de behandelende arts of specialist, of de medewerkende maatschappelijk werker(ster), kan zich, indien zulks nodig is, intussen tot het ziekenfonds, waarbij de gegadigde is aangesloten, wenden met de vraag, of dit bereid is een deel van de verblijfkosten ad f 25,— per dag te vergoeden. Ook is contact met de Gemeentelijke Sociale Dienst van belang, als er financiële problemen zijn.

* indien onze medische adviseur geen bezwaar heeft, en ook de betaling van de pensioenprijs geregeld is, krijgt de betrokkene bericht wanneer hij/zij opgenomen kan worden.

TENSLOTTE

* de dagelijkse leiding berust bij de directie

* de arts, die aan het huis verbonden is, adviseert de gasten, indien zulks nodig is, en begeleidt hen, opdat hun verblijf op De Strubben voor hen van zo groot mogelijk profijt zij

* voor maatschappelijke problemen kan een beroep gedaan worden op de „Stichting Maatschappelijk Werk Rolde” te Rolde, wier functionaris gaarne de helpende hand biedt

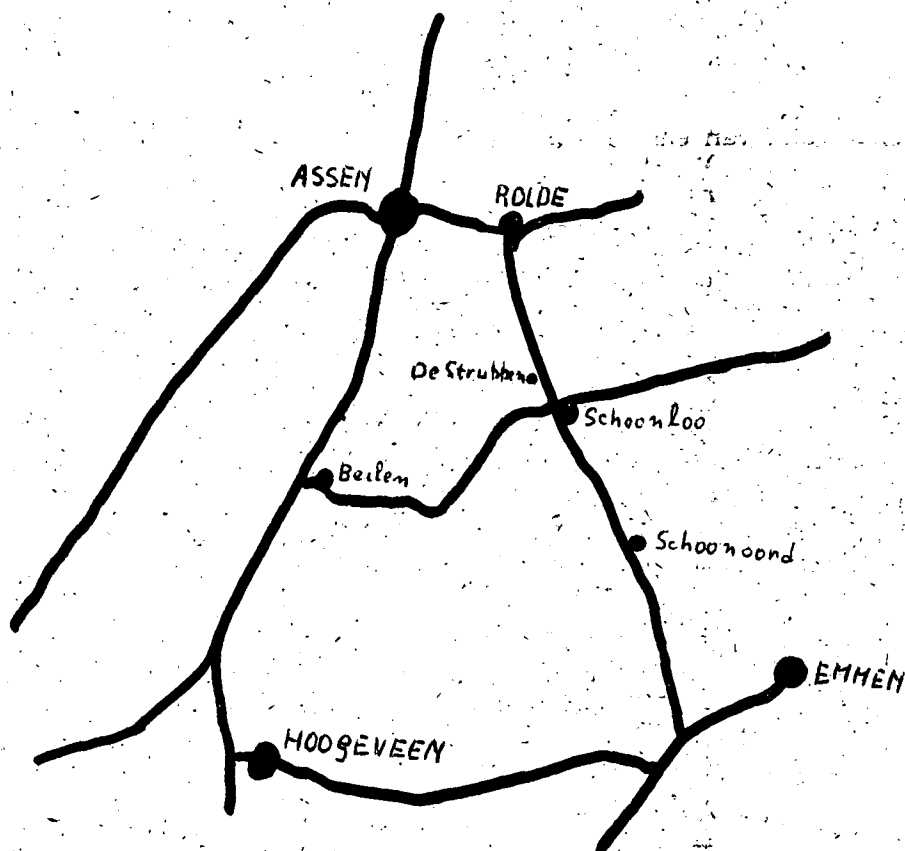
* voor kostbare diëten wordt een overeenkomstig bedrag in rekening gebracht

* bezoekdagen: woensdag van 19-21 uur;

Een deel van de zitzkamer

zaterdag en zondag van 15-17 uur
* radio en t.v. zijn aanwezig.

BAPTISTEN IN ANGOLA

De Conventie van Baptistengemeenten in (Portugees) Angola telt thans 8 gemeenten: 2 Portugese gemeenten, 5 inlandse gemeenten en 1 Engelstalige gemeente. De gemeenten tellen totaal 482 leden. In het laatste jaar werden 80 personen gedoopt.

Camping Den Borg-Rekken

Indertijd hebt u kunnen lezen, dat ds N. Bandstra uit Borne benoemd werd tot predikant-beheerder van deze camping. Dit gebeurde door vertegenwoordigers uit de Twentse en Gelderse gemeenten in samenwerking met de

Jeugdraad der N.B.J.B.

Een begrijpelijke vraag is: hoe komen we daaraan? Daarover de volgende keer iets.

Een belangrijke vraag is: wat beogen we ermee? Reeds jaren hebben we ons als baptisten bezig gehouden met jeugd- en gezinskampen. De laatste jaren ook via jeugdteams met dienstverlenend werk op diverse campings.

Het huren van deze camping is een nieuwe stap op het gebied van vakantie-besteding. We menen, dat het op dit terrein een noodzaak is geworden een daad van evangelisch dienstbetoon te stellen aan een ieder. Niet ieder weet dit belangrijker wordende element in zijn leven zinvol te besteden. Daarnaast menen we op dit „eigen” terrein de mogelijkheid te hebben, de ongrijpbare moderne mens nog doelbewuster te kunnen verwijzen naar de herscheppende kracht van onze Heer. We rekenen vooral dit eerste jaar er op dat onze eigen mensen die kamperen, ons helpen bij de start. We menen niet, dat dit ons eigen werk zal doorkruisen zoals iemand vroeg, omdat het hier gaat om diegenen onder ons, die gewoon zijn per tent of caravan er op uit te trekken. De camping ligt in de Achterhoek, 6 km van de hoofdweg Winterswijk-Enschede, niet ver van Eibergen, ± 1 km van de Duitse grens, en is verdeeld in 4 terreinen met daarnaast een spel- en sportweide, een klein hertenkamp en verder een prachtige kantine en een modern gebouw met toiletten, douches en wasgelegenheid.

Een volgende keer hopen we de lezers nog nader in te lichten.

U kunt zich voor nadere informatie wenden tot ds N. Bandstra, Kaufmannstraat 23 te Borne, tel. 05409-1774.

EEN GESCHRIFT OVER DE VOOR- GANGER

Van de hand van emeritus-voorganger ds K. Reiling is een geschrift verschenen dat tot titel heeft: *De voorganger in de praktijk van de gemeentelijke arbeid*, 75 pagina's kwarto formaat gestencild. Het is ontstaan uit de stof die de schrijver aan de studenten van De Vinkenhof doceerde.

In het eerste deel worden behandeld persoon en leven van de voorganger; daarin gaat het over zijn roeping en voorbereiding tot het voorgangerschap, zijn persoonlijk en zijn gezinsleven in het voorgangerschap met inbegrip van een hoofdstuk over beroepen. Daarna komt het werk van de voorganger aan de orde. In dit deel wordt hij achtereenvolgens beschreven als prediker, als herder, als leraar, als evangelist, als leider en bestuurder. In het derde deel wordt nader ingegaan op het werk van de gemeente: het eigenlijke gemeentelven, het verenigingswerk, het jeugdwerk, het evangelisatiewerk, het leidinggeven in het werk en de financiën van de gemeente.

Het boekje is in de eerste plaats geschreven ten dienste van de huidige en de toekomstige voorgangers en die zullen er ongetwijfeld veel nut van kunnen hebben. Maar ook voor ouderlingen en diakenen is het nuttige lektuur, omdat het hun een dieper inzicht kan geven in het werk en de positie van hun eigen voorganger en zijn gezin, terwijl met name het derde deel hun veel biedt voor

hun eigen werk en verantwoordelijkheid.

De Voorganger is verschenen en verkrijgbaar bij De Vinkenhof en kost franco per post f 2,— per stuk, bij 5 of meer exemplaren f 1,75 per stuk. Bestellingen kunnen worden gedaan door storting of overschrijving van het bedrag op giro 250591 t.n.v. Ned. Bapt. Centrum De Vinkenhof.

REGISTRATIEPROBLEEM IN SPANJE BLIJFT MOEILIKHEDEN VEROORZAKEN

De kwestie van de officiële registratie van gemeenten bij de overheid blijft moeilijkheden veroorzaken in de Spaanse Unie. Een speciale studiekommissie heeft bij wijze van proef voorgesteld, dat de gemeenten die zich niet laten inschrijven zich zouden verenigen. Dit zijn de gemeenten die zich loyaal houden aan het besluit tot niet-registratie zoals de Unie dat nam in 1967. Sinds de Algemene Vergadering in 1967 in Albacete hebben meerdere gemeenten zich overeenkomstig de zogenaamde Wet op de godsdienstvrijheid laten registreren. Zij vormen slechts een fractie van de meer dan 50 gemeenten die tot de Unie behoren.

De grootste zorg is, dat de Unie in twee groepen uiteen zal vallen indien de niet-geregistreerde gemeenten zich gaan verenigen.

DE ARBEID ONDER DE SPANJAARDEN IN VOGELVLUCHT

Enige weken geleden hebt u van de hand van ds F. E. Huizinga een getrouw verslag kunnen lezen van de afscheidsdienst die de E.C.U. had belegd ter gelegenheid van het vertrek van broeder José Párraga en zijn gezin naar Australië. Enige mededelingen van de E.C.U.-secretaris werden in het vooruitzicht gesteld. Deze zullen voornamelijk bestaan uit een uittreksel uit de toespraak, die de voorzitter van de E.C.U., ds W. Harkema, in de afscheidsdienst heeft gehouden, maar ook uit enkele belangwekkende mededelingen van broeder Párraga zelf en tenslotte uit een paar cijfers, die betrekking hebben op het financiële gedeelte van deze arbeid.

„Uw arbeid is niet tevergeefs geweest!”

Met grote vrijmoedigheid en dankbaarheid kon de voorzitter van de E.C.U. tot deze uitspraak komen. Verwijzend naar rapporten en verslagen maakte hij gewag van de toegewijde arbeid van broeder Párraga, „die nimmer zichzelf en zijn eigen belang zocht, maar altijd dat van het Koninkrijk Gods”. „In de goede contacten, die de E.C.U. rechtstreeks en via de begeleidingscommissie in deze jaren met u heeft gehad, heeft het steeds een diepe indruk op ons gemaakt, hoe u maar één verlangen had, namelijk uw landgenoten de boodschap van de Heer te brengen en hen te helpen waar u maar helpen kon”.

Bij al het sociale werk heeft broeder Párraga in deze jaren ongeveer 200 bijbels en nog meer Nieuwe Testamenten kunnen verspreiden. Elke maand bracht hij bij velen een Evangelisatie-krant, die hem uit Spanje werd toegezonden. De laatste jaren onderhield hij regelmatig contact met ongeveer 50 gezinnen. Veel

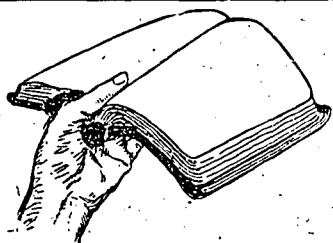
José Párraga

al ontstonden deze contacten via de kinderen die de zondagsschool bezochten. Elke zondag werd aan 20 tot 30 kinderen het evangelie gebracht. Bij bijzondere gelegenheden (doop, evangelisatie) werden de bijeenkomsten soms door 70 mensen bezocht.

„U hebt gezaaid en God heeft wasdom gegeven!”

Dat deze arbeid zichtbare vruchten heeft

Wat zullen we lezen?

zondag	1 februari	Matthéüs 8	: 23-27	Klein geloof
maandag	2 februari	Matthéüs 13	: 1-9	Een zaaier ging uit
dinsdag	3 februari	Matthéüs 13	: 24-30	Kaf en koren
woensdag	4 februari	Matthéüs 13	: 31-33	De groei van het Koninkrijk
donderdag	5 februari	Matthéüs 13	: 44-46	Alles op één kaart
vrijdag	6 februari	Matthéüs 13	: 47-50	De grote scheiding
zaterdag	7 februari	Matthéüs 13	: 10-17	Woord en beeld

afgeworpen, daaraan werden wij bij het afscheid en ook in een gesprek dat wij enkele dagen voor het vertrek nog met broeder Parraga hadden, met dankbaarheid herinnerd.

Tot overgave aan de Heer kwamen 23 mensen. Hiervan werden 17 gedoopt tot het nieuwe leven: 16 Spanjaarden en 1 Portugees.

„Waarom wij dit vermelden? — aldus de voorzitter — broeder Parraga, uw arbeid is niet tevergeefs geweest! U hebt met de gaven en krachten die God u gaf mogen dienen, samen met uw vrouw, op dit stukje van Gods arbeidsveld dat zo wijd is”.

En wij hebben het samen mogen doen.

Warme waardering en dank heeft de E.C.U. bij monde van haar voorzitter, namens ons allen, uitgesproken. Jegens broeder en zuster Parraga. Maar ook jegens de Begeleidingscommissie, de Unie Zendingen Commissie (die tot en met 1968 samen met de E.C.U. in dit werk participeerde) en aan onze gemeenten. Dat de speciale dank aan de gemeente Enschede even werd vergeten, zij hem niet euvel geduid — er moest immers in korte tijd zoveel gezegd worden... En immers met de gemeente Enschede hebben wij het als gemeenten in ons land samen mogen doen!

In ronde bedragen moest voor de arbeid onder de Spanjaarden in deze jaren f 66.000,— opgebracht worden. Met de vrijwillige bijdragen uit de gemeenten (f 44.000,—), de bijdragen vanuit de E.C.U. (f 13.500,—) en de U.Z.C. (f 8.500,—) hebben wij dit werk bijna vijf jaar lang samen mogen en kunnen doen.

„Uit Oost en West, uit Zuid en Noord zijn in de loop van deze jaren uit onze gemeenten gaven binnengekomen en voor deze spontane liefde tot het werk wil de E.C.U. de gemeenten hartelijk danken” (voorzitter)

Ph. Lindeman Wzn.
secr. E.C.U.

gemeentebertien

DOOPFEESTEN IN MAASSLUIS

Maassluis — (C.V.) Het is vrij lang geleden, dat we iets mochten vermelden uit onze kleine gemeente in de Europoort. Letterlijk en figuurlijk zijn we door de diepte gegaan en we hebben wel eens gedacht: zouden we er wel doorkomen? De Here heeft er ons echter doorheen geholpen en er is alle reden tot grote dankbaarheid. Zo was het een evenement dat we op zondag 23 november 1969 na lange tijd weer een doopfeest mochten vieren. Een jong meisje en twee jonge mannen hadden te kennen gegeven de Here Jezus in gehoorzaamheid te willen volgen en daarvan te getuigen door belijdenis en doop. In feite was het een dubbel feest daar ik, als voorganger, na een periode van ziekte weer actief in deze samenkomst mocht dienen, terwijl ds G. Vegter van Rotterdam-Centr. bereidwillig en bijzonder sympathiek zijn medewerking verleende door de doophandeling te vernichten. Wat deze dienst bijzonder reliëf gaf waren niet alleen de reacties van velen zoals: het was mooi, ontroerend, en zelfs: aangrijpend, maar het feit dat spontaan zich weer drie doopcandidaten aanmeldden.

Op zondag 7 december was er weer een grote blijdschap in de gemeente toen twee jonge zusters en één jonge broeder van hun geloof in de Heiland van zondaren in belijdenis en doop mochten getuigen. In beide diensten werd tevens bij de tekenen van Brood en Wijn de dood des Heren verkondigd.

Ook deze dienst was een dubbel feest, daar we een nieuw orgel in gebruik mochten nemen. En met vreugde namen we kennis van de actie van de jeugd die onder leiding van de jeugdouderling Hans v. d. Meer bezig is het interieur van de kerkzaal te verfraaien.

Dit alles te samen mogen wij zien en ervaren als een grote genade van onze trouwe God en Vader. Die na veel zorgen en verdriet ons deze stimulans wil geven om in eenvoudig en kinderlijk geloof ook als gemeente voorwaarts te gaan, ziende op onze Beginner en Voleinder des geloofs, onze Here Jezus Christus, het Hoofd der Gemeente wiens Naam te prijzen is nu en in de eeuwen der eeuwen.

1845—1970

Wist u, dat Stadskanaal, de oudste baptistengemeente in Nederland, D.V. in mei a.s. haar 125-jarig bestaan herdenkt?

SOUTHERN BAPTIST CONVENTION BIEDT HULP IN NIGERIA

De zending van Southern Baptist Convention (USA) die veel zendingswerk in Nigeria heeft, meer dan in enig ander Afrikaans land, heeft aangekondigd dat er op grote schaal hulp zal worden geboden aan de bevolking in het voormalige Biafra. Deze hulp zal bestaan uit voedsel en materialen voor de wederopbouw.

Een team van 4 zendelingen, werkzaam in Nigeria, zal zich gedurende meerdere maanden in Port Harcourt vestigen om van daaruit voedsel te distribueren en andere hulp te verlenen aan vluchtelingen.

Met het werk zal zo spoedig mogelijk worden begonnen.

ZESDE BAPTISTENGEMEENTE IN ISRAËL GESTICHT

In Haifa is dezer dagen de zesde baptistengemeente in Israël gesticht. De leden van de jonge gemeente zijn Joden, Arabieren en andere nationaliteiten. De diensten worden simultaan gehouden in Hebreeuws, Arabisch en Engels.

De gemeente is ontstaan uit het werk van dr. Dwight L. Baker, S.B.C.-zending in Haifa.

FILMSTROKEN VAN ISRAËL EN JORDANIË

(Ingezonden)

Stichting Audiovisuele Dienst heeft thans de beschikking over een drietal filmstroken in kleur, die een beeld geven van het Heilige Land in de dagen van Jezus. Voor deze serie werden speciale opnamen gemaakt in Israël en Jordanië. Vooral in Jordanië is het leven en werken sinds eeuwen praktisch ongewijzigd gebleven, waardoor het leven van alle dag bij het begin van onze jaartelling meer tot onze verbeelding gaat spreken.

De titels zijn: *Leven in het Heilige Land*; *Het land waar Jezus leefde*; *Archeologie van het Heilige Land*.

Deze programma's zijn uitermate geschikt voor scholen, zondagsscholen en voor bijbelstudie in kringen.

Besteladres: A.D., Postbus 515, Hilversum. Tel. 02150-51945. Prijs per stuk: f 15,—, gehele serie f 40,— (exclusief verzendkosten).

Hoe was het ook weer?

Het is niet alleen goud
dat blinkt—De Zaaier
straalt het uit!

In zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan.

— JEZUS
(Matt. 25 : 40)

De roep om hulp... geldt vele dingen

Gezinnen in Haiti en India hebben nieuwe huizen nodig omdat de oude door overstromingen verwoest zijn.

Kinderen in Nigeria (Biafra), Congo, Vietnam en in het Midden-Oosten hebben voedsel nodig omdat oorlog zoveel verwoestte.

Oudere mensen in vele landen hebben medicijnen nodig; gezinshoofden hebben gereedschappen nodig; moeders kleren en vitamines voor hun kinderen.

U wordt gevraagd te helpen door één dagloon te betalen

De guldens die u bijdraagt als uw inkomen van één dag zullen verlichting brengen in lijden en nieuwe hoop geven aan mensen in nood gedurende het gehele jaar in de gehele wereld.

— Draagt elkanders lasten en vervult also de wet van Christus

(Gal 6 : 2 — oude vertaling)

Geef! op de B.W.A.-zondag, 1 februari

Bijdragen kunnen gestort worden op giro 9260 van de Unie van Baptisten Gemeenten te Amsterdam, met vermelding Noodfonds.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam; Zeilstraat 34; Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

LAATSTE OPROEP!

Betaal NU uw abonnementsgeld op De Christen over 1970:

f 17,60 over het gehele jaar inéens of

f 8,80 over het eerste halfjaar of

f 4,40 over het eerste kwartaal.

Wacht niet op het aanbieden van een kwitantie (dat kost u f 1,35 per keer extra en ons veel tijd), maar maak NU het geld over op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

KORRESPONDENTIE

Willen zij die gereageerd hebben op het artikel over onze gemeenten in Oost-Europa, nog even geduld hebben? Op hun opmerkingen wordt ingegaan! e.r.

ADVERTENTIES

De Heer riep in Zijn heerlijkheid onze zus-
ter

ROELFIEN SCHOONBEEK-PRUIM

in de gezegende leeftijd van 85 jaar.

17 januari 1970

Baptistengemeente Stadskanaal.

Hoe scherp is een scherpe prijs?

Meubeltoonzaal van der Deen laat u dat zien! Op maar liefst 2000 meters ruimte vindt u er verrassende kwaliteitscollecties uit binnen- en buitenland. Meubelen en slaapkamers, tientallen kamerbreed tapijten en honderden gordijnstoffen, vitrages en tafelkleden. Er is veel te zien bij van der Deen. Er is veel te besparen. Kwaliteit, service en scherpe prijs maken uw bezoek aan deze toonzaal tot een ware ontdekking.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)

HENGEL (O.)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 102 86)

DE CHRISTEN

6 februari 1970

85e jaargang — 6

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

DOORLICHTEN

Het woord doorlichten gebruiken we vooral om aan te duiden dat we ons aan een geneeskundig onderzoek onderwerpen, dat daarin bestond dat we een foto van de binnenkant van het bovenlichaam lieten maken, opdat door deskundigen zou kunnen worden vastgesteld hoe het er met ons voorstond. Ik heb de indruk dat later het zelfde woord ook gebruikt is voor een diepgaand onderzoek van een bedrijf teneinde aan het daglicht te brengen wat anders verborgen bleef. Waarom ook niet eens dit woord genomen om een zo duidelijk mogelijk beeld van de gemeente, waarvan wij leden zijn, te verkrijgen?

Onze raadsvergaderingen worden voor een deel gevuld met het lezen van notulen plus aan- of opmerkingen naar aanleiding daarvan. Een zeer groot deel van de tijd wordt besteed aan ingekomen stukken van allerlei aard, waaronder vooral die van de uniegemeenschap een grote plaats innemen. Zo mogelijk worden daarna nog enige interne zaken afgehandeld. Het onbevredigende van deze bijeenkomsten ligt wel voornamelijk in het feit dat we zelden tot een geestelijke waardering, tot een inventarisatie van werkelijke waarden kunnen komen.

Het afhandelen van zakelijke aangelegenheden is een deel van onze taak, maar wanneer we vanwege de veelheid daarvan niet kunnen komen tot het essentiële van het gemeentelijk leven dreigen wij tot een bedrijf te verworden. Uit vrees daarvoor werd de vraag naar bezinning geboren. Het gevoel van onbehagen is in feite een bemoedigend teken, evenals het feit dat niemand de idee opperde om die bezinning over te laten aan ouderlingen. Ouderlingen en diakenen zijn geroepen om samen het gehele werk te overdenken. Wij kunnen ons zelfs afvragen of, nadat wij in onze kring ons hebben beraden, ook de gemeente niet moet worden uitgenodigd met ons samen dat te overwegen wat nu aan de orde is, zodat de leden deelgenoten kunnen worden van onze inzichten en wij die van hen vernemen. Het gaat immers om de gemeente.

Overigens, en zeer terzijde, misschien moesten onze raadsvergaderingen ook een „publieke tribune” hebben opdat ge-

interesseerde gemeenteleden de beraadslagingen kunnen volgen.

Hoe „meet” men een gemeente?

Het is de taak van een dokter om een diagnose over de gezondheidstoestand van een mens vast te stellen; van een rechter om kluwens van ongerechtigheid uit te rafelen en het schuldige als zodanig te openbaren; van een staatsman om in heldere bewoordingen de toestand van nationale en internationale situaties te tekenen. Twee dingen zijn daarbij steeds nodig: een volkomen ingeleefd zijn in de problematiek en een vermogen voldoende afstand te houden om tot een objectief oordeel te komen. Het zal u duidelijk zijn, broeders, dat het niet gemakkelijk is een afgerond, doorzichtig beeld van de geestelijke situatie van een gemeente te geven. Het is ons onmogelijk brieven aan de gemeente te schrijven, zoals we die in Openbaring vinden. Niettemin moeten wij trachten tot een doorlichting te komen. Hoe meet en weegt en telt, met alle voorbehoud, men een gemeente. Een gemeente immers bestaat uit meerdere leden, die alle hun eigen leven leven en die onderling zeer van elkaar kunnen verschillen. Natuurlijk wonen al die leden in dezelfde plaats, in dezelfde tijd, onder nagenoeg gelijke omstandigheden en in zoverre hebben ze ook wel gemeenschappelijke kenmerken. Overigens hebben ze ook het zelfde evangelie en dat al moest hen een gemeenschappelijk kenmerk verlenen. Maar waar treedt voor ons het beeld van de gemeente in verschijning?

Enige antwoorden zouden kunnen zijn:

in de gemeenschappelijke eredienst; bij de viering van het avondmaal; bij het houden van gemeentelijke vergaderingen; in de boeken van de penningmeester; in het verenigingsleven; in de omgang met elkaar. Aan de hand van deze punten zouden wij al vragend en antwoordend tot een inzicht in het leven van de gemeente kunnen komen, zij het altijd onder het voorbehoud dat wij met verschijnselen van dat leven te maken hebben.

Hieraan toe te voegen zou zijn de vraag naar de werfkracht, de groei van de gemeente. Of en hoe de groei van de gemeente was in de laatste tien of twintig jaren. Of die groei voortkwam uit eigen kring, gedacht wordt aan de kinderen, of ook door het toetreden van buitenstaanders en welke buitenstaanders het waren: van kerkelijke of onkerkelijke huize. Indien er toeneming was van het aantal: of die toeneming parallel loopt met de bevolkingstoename, daarbij achtenbleef of die overtrof.

Saecularisatie als bevrijding

Uit de „menselijke” konklusies van het bovenstaande zou men kunnen komen tot het vaststellen of wij in een geest van overwinning leven of dat wij voortdurend bedacht zijn op handhaving en verdediging van het bereikte. Of wij geïnspireerd voortgaan of dat gedachten opkomen, waarin een plaats is voor woorden als afval en niet geïnteresseerd zijn. Vandaar is het maar een stap naar de vraag naar de waarde van de bekering. Of achter dat woord inderdaad een goddelijke ingreep gezien mag worden of dat we met een overleveringsverschijnsel te maken hebben. Met dat laatste woord komen we tot wat wij vandaag in kerken en gemeenschappen vaststellen. Over de volle breedte is er een afstoten te constateren van niet doorleefde pseudo-godsdienstige ornamenten, versieringen en dat dwingt ons na te gaan of zulke versieringen onder ons gevonden worden. In feite moeten wij deze saecularisatie als een soort bevrijding begroeten. Als een soort scheiding tussen kaf en koren, al dreigt hier het gevaar dat wij, al scheidend ons zelf tot het koren rekenen. Wij hebben

de indruk dat er, ondanks alle welvaart in materiële zin, een serieus vragen is naar waarheid, echtheid, naar werkelijke overtuiging en kracht, die zich in daden manifesteert. De Grieken, die Jezus willen zien, staan voor de deur.

Onderwerping aan Schrift en Geest

Tot welke konklusies wij ook zullen komen, het is wel zeker dat daaronder ook deze zal zijn: nieuw leven wordt niet geboren uit het herinvoeren van oude vormen of door het handhaven

daarvan, maar zal afhangen van de mate waarin de Geest van God beslag zal kunnen leggen op ons denken en doen. Het zal daarbij minder gaan om het vaststellen van geestelijke waarheden, hoe nuttig dat zijn kan ter verduidelijking van de posities, het zal meer moeten leiden tot eerlijke onderwerping aan de woorden van de Schrift en de leiding van de Geest, die tezamen tot volkomen bereidheid om daadwerkelijk te handelen willen leiden.

Huizinga

De NCRV over de Evangelische Omroep

Iedere dag leest men in de krant over fusies. „Schaalvergroting” is een mode-woord geworden. De AVRO, die bezig was als A-omroep beneden de 400.000 leden te dalen, zag kans, door het indragen van Televizier in de AVRO-bode en het samengaan met de RTN, de grootste omroepvereniging te worden.

In tegenstelling tot deze „schaalvergroting” werden er in het brede verband van de NCRV, pogingen in het werk gesteld het bestaande samenwerkingsverband van protestants-christelijk Nederland op het terrein van radio en televisie te verstoren.

De Evangelische Omroep en de Gerefor-

nagelaten, dit verwijt aan de hand van een aantal concrete voorbeelden over een langere tijd waar te maken, heeft het Algemeen Bestuur van de NCRV dit verwijt getoetst aan het gevoerde programmabeleid in de afgelopen jaren in het licht van de opdracht van de NCRV. Deze opdracht is allereerst: het Evangelie aan het gehele volk door te geven in het Schriftwoord voor gezonden en zieken, ouderen en jongeren, maar ook in het lied, in lezingen, reportages en dergelijke. Daarnaast heeft de NCRV ook de brede roeping ten aanzien van het culturele leven, waar de inspraak van de Schrift niet mag worden gemist. Bovendien is de NCRV wettelijk verplicht een volledig programma uit te zenden, op straffe van het verlies van haar zendtijd.

Het Algemeen Bestuur — onder erkenning dat er hier en daar fouten worden gemaakt — kwam tot de conclusie dat, als men eens de moeite nam, het gehele weekprogramma b.v. een kwartaal lang te zien en te beluisteren, de NCRV een groot percentage van haar zendtijd voor het eerste doel gebruikt.

Bij de grote verscheidenheid van inzichten die er onder christenen gevonden wordt van zoveel Kerken, groepen en vergaderingen, is het voorts onjuist, het oor alleen te luisteren te leggen bij de mensen van één bepaalde groep. En omdat voor een bepaalde groep niet alle uitzendingen pasklaar, kunnen worden gemaakt, mag men niet constateren dat de „C” te weinig tot haar recht komt. Bovendien: zou het niet toe te juichen zijn als wij via de NCRV eens kennis namen van de overtuiging van anderen die de Heiland ook van harte liefhebben?

Met de Evangelische Omroep is door het Bestuur van de NCRV mondeling overleg gepleegd en lange tijd gecorrespondeerd. Men wilde ten slotte de aanvraag voor een zendmachtiging wel achterwege laten als de NCRV van haar eigen zendtijd drie uur radio en één uur televisie zou afstaan. Deze zendtijd zou dan geheel onder verantwoordelijkheid van de Evangelische Omroep worden ge-

vuld, terwijl de NCRV-programma's vanuit deze uitzendingen kritisch zouden worden begeleid.

Het Bestuur van de NCRV kon en kan aan dit streven geen medewerking verlenen. De vraag of het wettelijk geoorloofd is, zendtijd af te staan en de verantwoordelijkheid voor programma's in deze zendtijd aan anderen over te laten, zullen wij maar buiten beschouwing laten. Ook zullen wij niet trachten ons te verdiepen in de vraag welke bijzondere coördinatieregelingen zouden moeten worden getroffen om het mogelijk te maken, in NCRV-zendtijd aparte programma's te gaan uitzenden.

Een belangrijke vraag is naar onze mening: wat zullen de organisatorische gevolgen voor de NCRV zijn als een aantal NCRV-leden zulke voorrechten zou worden verleend?

Die vraag is niet moeilijk te beantwoorden: ook andere groepen van leden zullen naar voren komen, en zo zou in korte tijd een aantal kleine omroepjes binnen de NCRV met eigen specifieke verlangens ontstaan, met alle gevolgen van dien.

In een van de laatste aan de NCRV gerichte brieven sprak de Evangelische Omroep de mening uit dat er een **grondige** koerswijziging van de NCRV nodig was. Ons werd gevraagd, met hen in onderhandeling te treden over de wijze waarop deze **totale** koerswijziging gestalte moest krijgen. Men wil ons omroepwerk onderwerpen aan de inzichten van de Stichting door een grondige koerswijziging te eisen.

Het Bestuur van de NCRV heeft geantwoord, er onder deze omstandigheden geen heil in te zien de discussie te heropenen.

Zo staan de zaken wat het overleg betreft. Mede te delen valt nog dat tijdens de besprekingen van de zijde van de NCRV is gevraagd om een lijst van de door de Evangelische Omroep gewenste sprekers en onderwerpen, opdat aan redelijke verlangens van deze zijde dan procentsgewijs (er zijn nog andere NCRV-leden dan de E.O.-sympathisanten) zou kunnen worden tegemoet gekomen. Men weigerde echter hierop in te gaan.

Intussen hebben wij via de pers kunnen vernemen dat de Evangelische Omroep na twee jaar propaganda over 15.000 begunstigers beschikt. Een zendtijd-aanvraag is in zee. Welke gevolgen hieruit zullen voortkomen, weten wij niet. Vast staat evenwel dat deze gang van zaken alleen kan leiden tot versnippering van positief gerichte krachten. Ongetwijfeld zijn vele begunstigers van de Evangelische Omroep lid van de NCRV, maar gelukkig hebben tot nu toe slechts weinigen voor de NCRV bedankt. Wij hopen van harte dat een dergelijk separatisme geen voortgang zal vinden.

Het op deze pagina staande artikel is een gedeelte uit het jaarverslag van de NCRV over 1968.

In een persbericht van D.E.O., dat ook in ons weekblad werd gepubliceerd, heeft deze organisatie in de loop van 1969 meegedeeld dat de gevraagde zendtijd intussen is verkregen.

In maart zal met de uitzendingen worden begonnen. — e.r.

meerde Omroep Vereniging — komende uit de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) — maakten zich op om zendtijd te verkrijgen. De wet biedt daartoe in beginsel de mogelijkheid. Het nieuwe omroepbestel, dat een open bestel is, brengt dit nu eenmaal mee.

In de Omroepwet worden onder aspirant-omroeporganisaties verstaan instellingen die 15.000 houders van een radio- of televisiekaart als betalende leden of contribuanten hebben ingeschreven. Voldoet men hieraan en ook overigens aan enkele andere belangrijke voorwaarden, dan wordt een zendtijd toegewezen van drie uur per week voor de radio en één uur per week voor de televisie. Na twee jaar moet men 100.000 leden of contribuanten hebben ingeschreven om een definitieve zendmachtiging als C-omroep te verwerven. Zo niet, dan vervalt de verleende vergunning.

De Evangelische Omroep is van oordeel als zou de „C” in de naam van de NCRV te weinig tot haar recht komen. Hoewel de Evangelische Omroep tot nu toe heeft

Ik zat in de 1ste Petrusbrief te lezen en kwam enkele keren het woordje „gij” tegen. En dat begon mij — en hopelijk straks u — ineens aan te spreken. Vooral als je het leest vanuit de kern van deze brief. Die kern bestaat uit de woorden: afgestorven aan de zonden, leven voor de gerechtigheid. Leven voor het goede, voor dat wat God goed noemt. Ook al is er in en rond ons nog zoveel kwaad, het kwade mag ons echter niet overwinnen. We moeten er vrij van zijn. Vrij van het kwaad, vrij voor het goed doen. Ook als dat goed doen lijden betekent.

En daarbij herinnert Petrus ons telkens aan Christus, die „als Hij gescholden werd, niet terugschold, als Hij leed (onder het kwaad van anderen) niet dreigde, maar het overliet aan Hem die rechtvaardig oordeelt; die in zijn eigen lichaam onze zonden op het kruishout heeft gebracht”.

Met andere woorden: Chris-

Aan rustige wateren

GJ

tus is volhardend geweest in het goed doen. Ook al moest hij juist daarom lijden. Het kwade heeft Hem niet verleid; niet afgeleid. Hij wist: als men mij kwaad doet, zal God dit oordelen; Ik ben geroepen om voor de gerechtigheid te leven.

En nu roept Petrus de gelovigen op Christus hierin na te volgen. Met Hem, uit Zijn Geest, leven voor de gerechtigheid, voor het goede. En nu wat mij opviel...

Dat leven voor de gerechtigheid, voor het goede, moet vooral plaatsvinden in de situaties waarin wij ons als gelovigen bevinden.

Petrus houdt ons dicht bij huis.

Luister maar: *gij* slaven. *gij*

vrouwen. *gij* mannen. Voorts richt Petrus zich tot de leden der gemeente en spreekt hen op het lidmaatschap der gemeente aan. Verder richt hij zich tot de oudsten; tot de jongeren enz. Met andere woorden: leven voor de gerechtigheid moet je doen in eigen situatie. Je moet het doen in je huwelijk; in je werkkring (slaven); in de gemeente; je moet het doen in de functie die je hebt...

Wij hebben soms de neiging om met het leven voor de gerechtigheid ver van huis te gaan. Dat moet ook. Als het over-gerechtigheid gaat, dan moeten we ook daarvoor leven met het oog op Biafra, Vietnam enz. enz. Maar onze eerste taken liggen vlak bij

huis, soms in huis. Daar moet het nieuwe leven gestalte krijgen. En van daaruit moet het verder uitgaan in het leven buitenshuis.

Met dingen bezig zijn ver van huis is gemakkelijker dan bezig zijn met dingen binnenshuis. Vandaar dat wij ook meer spreken over wereldproblemen, dan over „huise-lijke” problemen...

Voor de gerechtigheid binnenshuis, voor het goede leven binnenshuis, komt het namelijk zo helemaal op jezelf aan... Dan gaat het om die „gij”... en dat zijn wij, die ons niet moeten laten overwinnen door het kwade in en rond ons. Dan wordt een beroep gedaan op onze bekering. Immers: „gij zijt bekeerd tot de Herder en Behoeder van uw zielen”.

Gij... leef het bekeerde leven, dat is het leven voor de gerechtigheid in eigen huis... in eigen situaties.

Enschede H. P. de Boer

Brokstukken

Wij in Nederland zijn echte tegenstanders van discriminatie.

Dat merk je duidelijk aan al die protestacties en demonstraties. En aan bepaalde TV-uitzendingen en een heleboel krantengeschrijf.

Je zou zo denken: als de blanken in de Verenigde Staten maar net zo waren als wij hier, dan was het rassenprobleem daar meteen uit de wereld.

Intussen hebben we niet altijd even vriendelijk gepraat over de gastarbeiders in ons land. En bar veel contact is er niet geweest tussen hen en ons. Maar er was ook een taalbarrière tussen hen en ons, zoals u terecht opmerkt.

Discrimineren: natuurlijk mag dat niet. Het is het einde van alle medemenselijkheid en naastenliefde. Maar: eenvoudig is het niet. En ik ben er helemaal niet zo zeker van dat wij Nederlanders het er beter af zouden brengen dan de blanken in Zuid-Afrika en in de V.S., wanneer ons land in diezelfde mate overstroomd zou worden met mensen van een ander ras en een andere kleur, als daar het geval is.

Discrimineren... doen we dat niet geregeld?

Ik denk aan de manier waarop soms oudere mensen benaderd worden.

Mensen die vroeger, toen ze in het maatschappelijk leven een plaats hadden, met

u werden aangesproken, worden opeens be-jidd en be-ioud als ze tachtig zijn, en heel vaak zijn ze te weerloos en te afhankelijk om te protesteren.

Mensen die vroeger respect afdwongen worden, als ze oud worden, op schouderklopjes getrakteerd en door mensen die werkelijk niet hun kleinkinderen zijn opa-tje en oma-tje genoemd. Terwijl er intussen nauwelijks tijd gevonden wordt om eens rustig van mens tot mens met hen te spreken. En veel van wat ze zeggen wordt nauwelijks meer serieus genomen.

Discrimineren... doen wij dat soms ook niet te gemakkelijk met jonge mensen, die wat uit de toon vallen, die wel dezelfde kleur hebben en van hetzelfde ras zijn als wij, maar die zich wat anders kleden en wat meer gewas op hun aanzicht hebben dan wij?

Discrimineren... doen we dat ook niet als we spreken over „dat mens van hiernaast” en „die vent met z'n slee”?

Onze Heer zag alleen maar mensen, schepselen van God de Vader, gekneusd, gevallen, verformfaaid, en voor elk van hen die Hij ontmoette was Zijn liefde. En nimmer discrimineerde Hij.

En met zijn hulp zullen wij het ook kunnen leren.

Laten we vooral niet farizeïstisch worden in ons demonstreren en protesteren. Maar daarbij goed beseffen dat de gemiddelde Nederlander (beter gezegd: u en ik) in wezen geen haar beter is dan

de gewraakte blanken in andere continenten.

***

Aktivisme

Onze tijd is de tijd van de aktiviteit. Een gemeente leeft pas als er veel aktiviteiten plaatsvinden. Door onze aktiviteiten overtuigen we er ons zelf van dat we levende gemeenten zijn.

Daar zit wel wat in. Want immers: waar leven is, daar is ook beweging, daar wordt ook gehandeld. Een van onze bijbelboeken draagt de naam Handelingen. Maar de andere kant van de zaak is, dat onze aktiviteiten niet zonder meer bewijzen dat we ook werkelijk leven in de zin zoals Christus dat wil. Wanneer we onze aktiviteiten alleen maar daarom ontplooiën om onszelf en anderen te bewijzen dat we als kerk bestaansrecht hebben, dan heeft alles weinig zin. En bovendien houden we het dan niet lang uit, want dat handelen in onze tijd is buitengewoon teleurstellend en vermoeiend.

Komt ons handelen voort uit liefdevolle gehoorzaamheid aan onze Heer, en is het Zijn Heilige Geest der Liefde die ons er toe aanspoort, dan ligt het anders. De Liefde van Christus in ons kan wel een stootje verdragen. Die heeft geduld, die kan wachten, die laat zich niet afschrikken door teleurstellingen. Die leeft en ontplooit zich niet bij de gratie van het

handgeklap van de mensen, maar die drijft op de goedkeuring van onze Heer. Zonder de echte geloofsverbinding met onze Heer worden we in deze tijd met ons aktivisme een nerveus volkje, dat al maar meer kommissies nodig heeft om nog weer nieuwere wegen te vinden, dat geen greintje vertrouwen meer inboezemt aan de buitenstaanders en waarvan niet méér die rust uitgaat, die in onze tijd nodig is om anderen in hun gespannen-zijn te helpen.

Wf.

BAPTISTEN IN NIGERIA VRAGEN LIDMAATSCHAP WERELDRAAD

Onder de vijf kerkgenootschappen die het lidmaatschap van de Wereldraad van Kerken hebben aangevraagd bevindt zich ook de Baptisten Conventie van Nigeria. In januari 1971 zal over deze aanvragen worden beslist tijdens de vergadering van het Centraal Comité te Addis Abeba, Ethiopie.

Het werk van de baptistengemeenten in Nigeria wordt gesteund door Southern Baptist Convention (U.S.A.); deze grootste baptistenkonventie, meer dan 11 miljoen leden, behoort zelf tot geen enkele oekumenische organisatie. De konventie in Nigeria is geheel zelfstandig. Volgens statistieken van de B.W.A. tellen de gemeenten in Nigeria 78.000 leden.

Indien de Nigeriaanse baptistenkonventie lid wordt van de Wereldraad is het aantal baptistenunies dat tot deze organisatie behoort op 13 gekomen. Van de unies in Afrika behoort alleen de Unie in Kameroen tot de Wereldraad.

SEMINARISTEN EN STAF IN HAMBURG GAAN VASTEN VOOR BIAFRA

Studenten, docenten en personeel van het baptistenseminarie te Hamburg hebben besloten één dag te vasten uit solidariteit met de hongerende bevolking van het voormalige Biafra. Zij hebben hiervan kennis gegeven aan de ambassadeur van Nigeria.

BAPTISTEN IN POLEN

Volgens de jongste gegevens tellen de 52 baptistengemeenten in Polen 2.328 leden. In 1969 werden 86 personen, hoofdzakelijk jongeren, gedoopt. De gemeenten hebben 87 posten en 50 zondagsscholen (met 830 leerlingen); 50 voorgangers en 137 lekepredikers dienen de gemeenten. Het maandblad van de Unie verschijnt thans in een oplage van 3200, 200 meer dan in 1968.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Antwerpen (Evangelische gemeente), G. van 't Wout, IJmuiden.

Ds N. BANDSTRA gaat achter de bar

Afgelopen zondag heeft de baptistenpredikant ds N. Bandstra afscheid genomen van zijn gemeente in Borne. Hij stond — althans voorlopig — voor het laatst op de preekstoel. Hij is benoemd tot (predikant-) kampbeheerder van de Camping Den Borg in Rekken. Het is gedaan met het voorbereiden van preken, met het regelen van begrafenissen, kerkelijke inzegeningen van huwelijken, kostertje spelen en kachels aanzetten. Dominee Bandstra — u raadt het al: een geheide Fries — wordt kampleider.

ETALAGE-CHRISTENDOM

Ds Bandstra schenkt zelf thee in en rolt een dun „shaggie”, naar verhouding even dun als hijzelf is.

„Ik kom uit Staveren. Mijn ouders waren arm en hadden zeven kinderen. Ze moesten allemaal al als kind werken maar ik werd gezien als een jongetje dat te fijn gebouwd is voor het harde wereldje. Ik moest dan maar naar de Mulo in Koudum. Het was meer een nood dan een deugd. Dat werd vier jaar lang trappen door weer en wind naar Koudum en toen kwam ik als volontair op het ge-

*Weg naar 't predikantendom
was geplaveid met paling,
polissen en afawsmiddelen.*

meentehuis in Stavoren. Ik hield dat een half jaar vol en werd daarna assistent bij de visafslag. Ik zat een jaar lang tussen de paling, de bot en de baars. Afwegen en bonnetjes uitschrijven. Maar het was oorlog en ik moest zo nodig onderduiken. Dat was bij ons een eenvoudige zaak. Dat deed ik gewoon in de huiskamer. Achteraf gezien is dat de gezelligste tijd van mijn leven geweest. Ik zat de hele dag schapenwol te spinnen... knotjes maken. Na de oorlog kreeg ik een baantje in Groningen op een assurantie-kantoor en dook ik dus tussen de polissen en schadeformulieren. Intussen deed ik veel jeugdwerk onder de suikerbietenjeugd van Hoogkerk. Daar maakten ze me wel eens zo hels dat ik een keer een zangbundel naar een kop smiet. Het werd het hoogtepunt in mijn vroege loopbaan als jeugdwerker want ik miste en die bundel kwam tegen een raam terecht waarachter juist een belangrijk persoon stond. Enfin, maar mijn jeugdverlangen om predikant te worden kwam in die tijd toch weer sterker in

mij op. Onze Baptistenmensen gingen vóór de oorlog vaak naar Hamburg studeren maar ik had daar toen niet veel puf in omdat ik de Duitsers haatte. Via kennissen kwam ik op de gedachte naar Amerika te gaan. Het conservatisme hier stond me ook wel tegen. In Amerika, dacht ik, spitsen ze zich meer toe op de toepassing van de bijbel dan op de bijbel zelf en dat trok me wel aan. Hier doen ze vooral veel aan het etalagechristendom. Ze wandelen langs de etalages en zeggen: kijk, dat deed Abraham allemaal. Mooi, zeggen de mensen, zij kijken even mee, maar ze gaan niks kopen uit die etalage...”

BORDENWASSER

Dit zijn brokstukken uit zijn verhaal. Hij dwaalt graag en snel op zijpaadjes, geeft duizend-en-één voorbeelden, schiet zijn eigen gedachten aan flarden en bouwt uit de details die overblijven een nieuw verhaal op, tomeloos, een shagje rollend, thee schenkend, koekjes presenterend.

„Zo kwam ik als werkstudent in Chicago terecht. Chicago, in mijn verbeelding zo groot als heel Nederland. De kleine jongen uit Stavoren had het gevoel of hij toen pas onderdook. O God, dacht ik, wat ben ik begonnen? Wie weet nu dat ik hier ben? Ik kwam in Chicago op de Northern Baptist Theological Seminary voor een opleiding van vijf jaar. Studeren en werken, want geld had ik natuurlijk niet. Het was een interne school en vier jaar lang heb ik in de kitchen gestaan als bordenwasser, assistent van de kok, schoonmaker en vloerendweiler. We hadden een dinningroom voor tachtig mensen, dus werk genoeg. Ik heb nog gewerkt met een Indiase professor en met een ex-aartsbisshop uit Argentinië of Brazilië. Een gefrustreerde man uit een welgestelde Italiaanse familie die min of meer gedwongen was bisshop te worden maar die tot andere gedachten was gekomen... Ik was waiter en pantyboy, maar 's zomers ging de school dicht en dan moest ik drie maanden lang als iets anders aan de kost proberen te komen. Vier zomers achter elkaar ben ik daarom liftboy geweest bij de rijken van Chicago die aan de Gold Coast aan het Michiganmeer in flats woonden. Eén zomer ben ik opperman geweest. Misschien de tengerste opperman ter wereld, maar ik wou me niet laten kennen en oefende mijn spieren urenlang aan de takken van een boom. En dan was het weer school, negen maanden lang. In het vierde jaar heb ik mijn vrouw leren kennen. Een Ameri-

Nevenstaand interview stond in Hengeloch Dagblad van 17 januari j.l.

CNADER BEZIEEN

Roma locuta, causa finita

De woorden die hierboven staan betekenen: Rome heeft gesproken, de zaak is afgedaan. De kerkvader Augustinus gebruikte in een preek deze uitspraak voor het eerst en bedoelde ermee te zeggen, dat Rome (de paus) het laatste woord heeft. Als hij, de paus, heeft gesproken is verdere discussie onmogelijk.

Welnu, de paus heeft gesproken: Over het verplichte celibaat van de priesters kan niet worden gediscussieerd; het is de hoogste kerkelijke wet.

Het celibaat zal niet worden losgemaakt van het priesterambt. Kardinaal Alfrink kan zich de moeite besparen naar Rome te reizen om met de paus van gedachten te wisselen,

want zelfs een gedachtenwisseling over de kwestie heeft alle zin verloren.

Zij die weet hebben van de fijne nuanceringen die er binnen de diplomatie van het Vaticaan bestaan, zelfs op het terrein van de dogmatiek, hebben zich vastklemmend aan een strohalm, gewezen op het verschil dat bestaat tussen een toespraak van de paus en een uitspraak van de paus. Wat in een toespraak wordt gezegd is niet bindend; een uitspraak wel. Maar, zoals gezegd, wie zich daaraan vastklemt houdt een strohalm vast.

Al is het voorlopig, Roma locuta est: Rome heeft gesproken. Is de zaak daarmee werkelijk afgedaan?

Wie dat meent onderkent niet het ge-

wicht van de revolutie die in de kerk van Rome gaande is. Het verplichte celibaat zal worden afgeschaft. Met of zonder toestemming van de paus. Er bestaat immers reeds een bepaalde praktijk waardoor straks op uitgebreidere schaal dan thans dispensatie kan worden verleend. Maar daar gaat het, nadat Rome gesproken heeft, in wezen al niet meer om. Het ging reeds, en dat zal zich toespitsen, om het gezag van hem die zichzelf de stedehouder van Christus noemt.

De zaak is niet afgedaan. Integendeel. Zien we het goed dan zal juist nu, nu zelfs een discussie is afgewezen, het gezag van de paus steeds duidelijker als een niet meer te handhaven traditie worden doorzien. Het bolwerk dat het Vaticaan sinds eeuwen is geweest zal nieuwe stormlopen te verduren krijgen en tenslotte zal het bezwijken.

Werkelijk gezag verdraagt tegenpraak en beroept zich niet op de letter van een wet die dood is.

v. D.

kaanse die een cursus van vier jaar deed. Haar laatste jaar stonden we samen in de keuken en via de chocolademelk die we op zangavondjes moesten serveren, liep het uit op een huwelijk. Wij zijn getrouwd toen zij klaar was. Ik moest nog een jaar. We gingen wonen in een flatje tegenover de school, midden in het rauwste leven van Chicago. Zo'n gang in zo'n flatgebouw doet je denken aan een ziekenhuisgang met veel deuren en achter elke deur is een flat. Dat wil zeggen een flat van een of twee kamers en daar woonden ze soms met gezinnen van acht of tien mensen in. Vader... als hij werk had... werkte dan bijvoorbeeld 's nachts en de moeder overdag zodat de kinderen daar, onverzorgd achterbleven. Het was een verschrikkelijke bende. Mijn vrouw en ik zijn daar in ons flatje begonnen met sociaal werk. Dit konden we niet aanzien. De omgeving van de school was trouwens ook in ander opzicht afschuwelijk. Je kon daar niet alleen lopen 's avonds. Knokken, roven, aanrandingen, hoererij, mesgevechten... vaak met Portoricanen- en Mexicanen..."

MONOLOOG

De gegraduateerde kandidaat theologie kwam in januari 1957 terug in Staveren. „Toen pas werd ik bang. Tussen de rovers en de aanranders heb ik nooit een spoor van angst vertoond, maar terug in Staveren werd ik bang. Heel Staveren ligt 's avonds om negen uur in bed. Dan is de wereld uitgestorven. Ik keek het verbijsterd aan en ik dacht: hier is geen

zonde en zijn geen zondaars. Wat moet ik hier? Ik kan beter teruggaan, daar zijn we harder nodig. Als er dan al zondaars zijn, zijn het geciviliseerde. Wat deed ik? Wachten op een beroep. Dat kwam uit Haulerwijk. Ik nam het aan en werd predikant in Haulerwijk. Zo uit de nieuwe wereld waar alles kan en waar je voor een kwartje in drie kwartier de hele was kon doen, zaten we in Haulerwijk zonder waterleiding en zonder gas. We hadden de regenton en we kregen het eerste van onze vier kinderen. In eenenzestig kwam een beroep uit Borne. We gingen en we bleven hier bijna negen jaar. Je bent dominee. Wat verwachten de mensen van hun dominee? Je doet je werk. Maar wij zitten beiden vol sociale bewogenheid, meer dan vol van het bijbeltje alleen. Ik ben ongedurig. Ik ben een creatief mens... ik wil niet langs de geijkte paden gaan... ik wil niet altijd die geijkte preek, dat monoloog zonder dat iemand ooit wat terug zegt. We hebben een kleine gemeente. Ik moest ook aan de financiële kant denken. Ik nam scholen aan om er les te geven in maatschappijleer, levensvragen en godsdienst. In Hengelo, in Goor, in Enschede...

Maar ik kan dat monoloog niet meer. Ik wil een gesprek. Ik wil liever gespreksleider zijn. In de bijbel staat immers alles? Ik wil dat wat in de bijbel staat toepassen op de toestanden in Borne en ik wil horen wat anderen daarvan denken. In de bijbel staat toch ook alles over verhoudingen tussen man en vrouw,

tussen werknemers en werkgevers, tussen gemeente en inwoners?..."

OPEN CAMPING

Hij schenkt nog eens thee in en probeert een ronde doos chocoladjes open te krijgen. Het lukt niet. Hij praat maar. Hij komt op het thema vakantiebeleving. De doos blijft dicht. Een van zijn kinderen stapt binnen en gaat op een stoel zitten. Het dringt nauwelijks tot hem door.

„Ik ben jarenlang ook kampeider geweest. In een vakantiecamp leer je pas de echte problemen van de mensen kennen. De meeste mensen die met vakantie gaan willen op de een of andere manier voor geld geamuseerd worden. Je gooit ergens een kwartje of een gulden in en is het kwartje op dan ben je uitgeamuseerd. Ik heb geleerd dat de mensen zich bevrijder voelen als ze uit eigen creativiteit tot vakantieplezier komen. Ze moeten het niet over zich laten komen, ze moeten het uit zichzelf laten komen. Ik zal een voorbeeld geven. Een keer had ik bedacht dat we een gekostumeerde optocht zouden maken aan de hand van de namen die ze hun tenten in het kamp hadden gegeven. De ene tent heette „De koe“, de andere „de Snoepjeswinkel“ en zo voort. U had moeten zien wat ze allemaal wisten te bedenken, om een koe en een snoepjeswinkel uit te beelden. De meisjes van de snoepjeswinkel bijvoorbeeld hadden zich uitgedost als Hawaïmeisjes met als

rokjes slierten snoepjes. Man, het was een feest! En het mooiste kwam natuurlijk toen na afloop de jongens die snoepjes eraf mochten eten. Het plezier de bevrijding moet uit de mensen zelf komen, maar daarbij moeten ze gestimuleerd en geholpen worden. Daarom voel ik voor mijn nieuwe baantje. Deze camping is tussen haakjes een open camping. Het is echt geen Baptistenaangelegenheid. Onze jeugdbeweging heeft de camping gehuurd en een werkgroep uit de kerkelijke gemeenten van de omgeving heeft mij benoemd tot kampleider. Predikant-kampleider heet dat dan. Ik

ben, geloof ik, de enige met zo'n functie in ons land..."

Voorlopig geen preken voor dominee Bandstra.

De meest humoristische preek die hij overigens ooit gehouden heeft, had plaats in volle zee.

"We waren juist buiten Engeland op weg naar Amerika en het schip deinde afschuwelijk. Ik was doodziek. Tijdens de preek moest ik zeker drie of vier keer het zaaltje uit om zo'n zak op te zoeken... weet u wel... En weet u waarover ik preekte? Ik had dit thema uitgekozen: „En hij reisde zijn weg met blijdschap..."

Het weten waard!

In een tijd waarin men koortsachtig zoekt naar wegen en woorden om de tijdgenoot nog te kunnen aanspreken met de boodschap van Jezus Christus, gaat in vele landen en werelddelen de boodschap nog steeds uit, en worden duizenden mensen bereikt.

Wanneer je, om daarvan een voorbeeld te noemen, in aanraking komt met een zendingswerk, dat met visie gebruikt maakt van de tegenwoordige mogelijkheden op communicatiegebied en door middel van de radio dagelijks tienduizenden in de verste uithoeken bereikt met de waardevolle tijding van onze Heer, dan ben je opnieuw dankbaar gestemd. Het werk gaat door.

Je wordt warm van binnen als je de volgende getuigenissen leest:

Bellabaci Kouider, Algerie: „Het Evangelie dat u mij zond is klein, maar zijn waarde is groot. Iedere avond lees ik voor het slapen gaan, want ik wil meer van mijn enige Redder weten. Ik zal voor eeuwig het Woord van God een plaats geven in mijn hart”.

Allouani Abderrahman, Algerie: „Heer Jezus, U bent de enige middeelaar tussen God en mensen; niet een wijs man onder de vele wijzen, maar de unieke Meester; niet slechts een profeet, maar de Messias, mijn Heer, Jezus!”

Sinds de apostel Paulus, nu bijna 2000 jaar geleden gehoor gaf aan de roepstem om de blijde boodschap ook aan Europa te brengen, is diezelfde vraag „Kom over en help ons” telkens en telkens weer aan christenen gesteld. En in veel gevallen is er gehoor aan gegeven door mensen die ernst maakten met de opdracht van de Heer, om uit te gaan in de gehele wereld. Zo kwam er een roepstem uit Noord Afrika.

In een land van diepe duisternis...

Westelijk van Egypte ligt een van de eenzaamste gebieden van de aarde. Een geblakerd land, overdekt met kale zand-

heuvels en rotsen. Langs de kust een smalle strook die hier en daar in cultuur is gebracht en waar enkele grote oases het bestaan mogelijk maken van steden als Benghazi en Tripoli. Tal van ruïnes uit de Romeinse tijd zijn stille getuigen van een verloren welvaart. Eeuwen geleden werd in dit gebied op verschillende plaatsen het christendom beleden. De grote kerkvader Augustinus kwam hier vandaan. Maar sedert het jaar 1300 is het nagenoeg in de macht van de Islam gekomen. Een godsdienst die de godheid en het verlossingswerk van Christus loochent. Eeuwen van duisternis volgden.

... straalt een licht!

Pas in 1881 werd een hernieuwde poging gedaan het Evangelie aan de Noord-Afrikanen te brengen en wel door de in Canada zetelende Noord Afrika Zending (kortweg de N.A.M.). In dit zendingsgenootschap werken vele gelovigen van verschillende richtingen samen in de bindende kracht van het Evangelie-naar-de-Schrift.

Wie er weet van heeft hoe moeizaam het zendingswerk onder mohammedanen is, zal begrijpen hoe groot de persoonlijke en financiële offers geweest moeten zijn. Maar het werk is voortgezet en is onder Gods zegen niet zonder vrucht gebleven.

Thans werken in Libië, Tunis, Algiers en Marokko, onder de in totaal meer dan 25 miljoen inwoners, een 120-tal zendelingen.

Door de technische ontwikkelingen is er nu een nieuwe weg geopend naar het hart van de Noord-Afrikaan. Wat is namelijk het geval? Onder de bevolking is de transistorradio zeer populair. De Noord Afrika Zending heeft die kans aangegrepen en sinds enkele jaren heeft zij, een zich steeds meer uitbreidende Radio-Bijbel-School. Het werk van deze school bestaat uit het verzorgen van radio-uitzendingen met evangelie-boodschappen en het zoeken naar

schriftelijk contact met luisteraars die naar aanleiding van het gehoorde vragen om onderricht.

Veel goede reacties

Iedere maand komen weer nieuwe verzoeken binnen voor een schriftelijke bijbelcursus.

Niet iedereen maakt zijn bijbelcursus af. Toch is het uiteindelijke „resultaat” zeer verheugend. In de maand december j.l. kwamen er 883 aanvragen en diezelfde maand beëindigden 370 mensen hun studies. Dat is geweldig.

Vanaf 1961 tot 1970 hebben 18.680 mannen en vrouwen hun bijbellessen van begin tot het einde af gemaakt. Velen zijn volgelingen van de Heer Jezus Christus geworden.

Wat hebben wij er mee te maken?

Eigenlijk alles! Al het werk dat gedaan wordt in Jezus' Naam gaat ons persoonlijk aan! Natuurlijk kunnen wij niet overal financieel aan bijdragen. Dat gaat onze draagkracht te boven. Toch meen ik dat we nog meer hart voor zendingsarbeid moesten hebben.

De voortgang van het Evangelie van Jezus Christus is afhankelijk gesteld van de zendingsijver van de Gemeente. Wij zullen het moeten en willen doen. Binnen afzienbare tijd zal er weer een zending door ons uitgezonden kunnen worden. Zullen de nodige gelden er dan zijn? Aan u is het antwoord.

Al zullen we aan de zendingsarbeid van de N.A.M. niet zo veel kunnen doen, laten we toch in ieder geval de taak die wij vrijwillig op ons hebben genomen en die steeds omvangrijker zal worden, met blijdschap vervullen.

M. Cohen.

P.S. Voor hen die graag wat meer over het werk van de N.-A.M. willen weten, geven we hierbij het correspondentie-adres van het Nederlandse comité door:

Pieter Langendijkstraat 374, Den Haag.

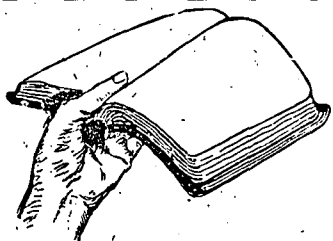
CAMPING „DEN BORG”, REKKEN (2)

Deze keer zouden we nog wat achtergrondinformatie geven.

Nog maar net was de kantine van de „Den Borg” verfraaid, een nieuw toiletgebouw en de beplanting voltooid, toen de eigenaar met zijn echtgenote bij een verkeersongeluk omkwam.

Voor verkoop nam een makelaar contact op met onze jeugdbeweging, die van de koop echter afzag, omdat het terrein voor landelijk werk niet centraal genoeg lag. Een en ander kwam ter sprake op het convent van de Twentse voorgangers, die enthousiast waren over de mogelijkheden in het algemeen en over de kansen voor het regionale jeugdwerk. Een vergadering van vertegen-

Wat zullen we lezen?

zondag	8 februari	Matth. 20 : 1-16
maandag	9 februari	Marcus 4 : 21-25
dinsdag	10 februari	Marcus 4 : 35-41
woensdag	11 februari	Marcus 5 : 1-10
donderdag	12 februari	Marcus 5 : 11-20
vrijdag	13 februari	Marcus 5 : 21-34
zaterdag	14 februari	Marcus 5 : 35-43

Te elfder ure
Het ware horen
Die avond op het meer
Roep uit de diepte
Heer over de machten
Door 't geloof behouden
Talitha koem!

woordigers uit het Twentse en het IJsselgewest, samen met de Jeugdraad, werd ten spoedigste bijeengeroepen. Ook daar bleek men enthousiast. Een werkgroep werd gevormd, n.l. ds H. P. de Boer, voorzitter; ds J. Euwema, dhr G. J. Lasthuis (Hengelo), dhr A. Post (Apeldoorn), dhr J. C. Kip (Hengelo), als administrateur-penningmeester/secretaris; namens de Jeugdraad: ds J. Schuil en dhr A. Bosma (Arnhem).

Bijdragen werden door de gemeenten toegezegd. De Jeugdraad bleek bereid om met haar naam en een beperkte lening te helpen bij het begin. Op grond hiervan kon een beheerder als parttime werker worden aangetrokken.

De camping is einde 1 januari j.l. voor twee proefjaren gehuurd en dit kan met tien jaar worden verlengd. De bedoeling is, dat de camping het hele jaar voor een ieder open zal zijn, zodat ook seizoenkampeers terecht kunnen en jeugdgroepen in de weekends of voor een weekweek. De prijzen zijn niet hoog te noemen. Baptist Nederland kan helpen, door wanneer men per tent of caravan kampeert, dit jaar op „Den Borg” een plaatsje te zoeken voor een goede start. Ons motto is: voor uw vakantietijd: ruimte, rust, gezelligheid. Camping „Den Borg”, Rekken (G.66). Beheerder ds N. Bandstra, Kaufmannstraat 23, Borne; tel. 05409-1774.

Lezers

aan het woord

ONZE GEMEENTEN IN OOST-EUROPA (1)

N.a.v. het plaatsen van Onze gemeenten in de communistische landen (van ds J. Broertjes) in het tweede nummer van januari van De Christen enkele opmerkingen:

U citeert dr R. Thaut, die ds Wurmbrand kennelijk een leugenaar vindt.

Als leek — ik ben nooit jaren in Rusland geweest — evenals u, op dit gebied, moet ik een van beiden op gezag geloven.

Als ik echter de Bijbel lees i.v.m. de laatste tijden, dan komt me de lezing van ds W. veel en veel reëler voor dan die van dr T.

Bovendien heb ik in zijn boeken gelezen — dr T. waarschuwt me dat vooral niet te doen — en de Geest der Waarheid, die zowel in W. als in mij verblijft, doet mij niet lang twijfelen wie van beiden hierin oprecht is. Uit deze boeken straalt nl. duidelijk de liefde Gods jegens zondaren.

Ds Broertjes schrijft „Hij is een fervent bestrijder van de communisten en hekelt alles wat ruikt naar een normale omgang met hen.”

Deze onjuistheid zij ds B. vergeven, maar als hij ook de boeken van W. gelezen had, zou hij geweten hebben dat W. juist een grote liefde jegens hen koestert, maar het communisme, en te recht, verafschuwt (maar hij mocht ze niet lezen noch geloven).

Dr T. schrijft: „Het is veelbetekenend dat W's bijbelse aanhalingen meer van Joh. de Doper dan van Christus en zijn apostelen komen.” Ik had de redactie hoger aangeslagen om zo'n lage insinuatie over te nemen.

Ik ben nog maar sinds enkele maanden baptist en kan niet alles in zo'n korte tijd leren, maar vroeger dacht ik dat de gehele bijbel door één Geest was ingegeven, is dat verkeerd?

„Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt” heeft dat minder gezag of is dat soms Oudtestamentisch of zo iets?

Overigens zou ik bij elke alinea van T's geschrift wel kanttekeningen kunnen plaatsen, maar dan zou deze brief nog wel ettelijke malen langer worden.

Daarom, protest redactie: audi et alteram partem. Vraag ds W. eens of hij zijn visie in De Christen wil weergeven. Ik ben er van overtuigd dat daar meer van zal uitgaan dan van dit brouwsel.

In de hoop dat u deze brief ook zult publiceren, verblijf ik, de uwe in Christus,

Zwijndrecht

C. W. Buizert

ONZE GEMEENTEN IN OOST-EUROPA (2)

„Bevreesd voor publicaties in het westen van door gevangengenomen baptisten geschreven brieven, verleende de Russische regering grótere vrijheid aan deze groepen en zorgt ervoor dat kerk-gangers uit het westen een goede indruk van het kerkelijke leven krijgen; omdat het toerisme een begeerde bron van inkomsten is en toeristen de kerkgang niet verboden kan worden.”

(Vlgs dr E. Rudén, voormalig sekretaris EBF in „Veekoposten”; zie De Christen 2-1-'70)

„Wie boeken van Wurmbrand verkoopt, koopt, leest en gelooft, doet onrecht aan onze broeders ginds. Met eigen ogen heb ik hun sterk geloof en hun toewijding gezien bij hun eeuwfeest in '67. Daar wordt een groots werk verricht.”

(Vlgs ds J. Broertjes; zie De Christen 9-1-'70). „Tengevolge van door de overheid via de culturele revolutie gestimuleerde vervolgingen zijn vele kerken in China gesloten. Desondanks komen de christenen in groepen van acht tot tien personen in het grootste geheim bijeen in steden en dorpen over geheel China.”

(Vlgs een dagblad uit Hongkong; zie De Christen 16-1-'70)

Drie berichten uit drie achtereenvolgende edities van hetzelfde weekblad: Wie zich op dit blad abonneert en de artikelen daarin leest en gelooft, zou de indruk kunnen krijgen dat het door dr

Rudén gesignaleerde meer invloed op de stelling van ds Broertjes heeft gehad dan de laatste zich bewust is.

Hij heeft althans een zodanige indruk van het Russische kerkelijke leven gekregen dat hij op straffe van het plegen van onrecht aan de broeders ginds een ieder het recht ontzegt de boeken van Wurmbrand te verkopen, te kopen, te lezen en zelfs te geloven.

Doch wie zal bepalen in hoeverre de boeken van ds Wurmbrand van invloed zijn geweest op het door dr Rudén gesignaleerde?

Het vertrouwen in het geloof en de toewijding van de broeders ginds voor de zaak van de Heer sluit het vertrouwen in de toewijding van de rode kameraden ginds voor de zaak van het Russische of Chinese, maar beide met hetzelfde atheïstische sop overgoten Communisme, niet uit. Een systeem immers, dat in het openbaar misdaden als Budapest, Praag of Tibeth bedrijft, mag in staat worden geacht in het verborgene geen enkel middel te schuwen om haar doel te bereiken.

Een mooi zangkoor en notities makende kerkleden in te kleine kerken en zelfs het drukken van 100.000 Bijbels in Roemenië zijn, mede gezien hetgeen dr Rudén schrijft, nog geen aanleiding om Wurmbrand onder een zo zware beschuldiging te stellen. Dit zal dan toch beter gedocumenteerd moeten worden dan door het nietszeggende wegkruipen achter dr R. Thaut, die het veelbetekenend vindt dat Wurmbrands aanhalingen meer van Johannes de Doper komen dan van Christus en Zijn apostelen.

Het zou de redactie van De Christen sieren, wanneer zij de andere kant van de zaak ook liet belichten door een terzake kundige, daarbij de lezers wél de vrijheid latend hun eigen mening hierover te vormen, waartoe het kopen, lezen en al of niet geloven van de boeken van Wurmbrand ook kunnen bijdragen. Het risico dan maar nemend dat daardoor de broeders ginds onrecht wordt aangedaan. Hij mócht eens de waarheid spreken. Dann haben wir es nicht-gewusst.

Elst-OB

P. Dubbeldam

ANTWOORD AAN MIJN BROEDERS:

De broeders, die op mijn artikel zijn ingegaan, pleiten alle drie (zie ook De Christen van 23 januari) voor meer informatie over onze gemeenten in de communistische landen. Ze wensen „de andere zijde van de zaak” te horen van een terzake kundige, van de ICCC of van Wurmbrand zelf. Laten we de situatie echter zuiver stellen.

Die „andere zijde” heeft gesproken: een Sovjet-leider in zijn blad en de Lutherse ex-voorganger Wurmbrand in zijn boeken. Zij hebben onze broeders aangevallen. Dan is het nu aan ons, om in ons eigen blad onze eigen broeders te verdedigen, waar ze te verdedigen zijn. Zelf hebben ze daartoe de middelen en mogelijkheden niet. Zo blijven we in het goede spoor met hen en laten ons niet van hen vervreemden door welke aanvallen van buitenaf ook — temeer waar deze aanvallen niet juist zijn.

Moeten we nu inderdaad de aanvallers opnieuw de kans geven onze broeders zwart te maken?

Als een communist ons blad gelezen had, had die misschien ook „zijn” kant nog eens willen laten verduidelijken door iemand, die hij deskundig acht. Hadden wij die dan eerder geloofd dan onze eigen voormannen? Natuurlijk niet.

Zo is het ook met Wurmbrand, de ICCC, e.d. Kunnen we een betere voorlichting ontvangen over onze eigen broeders dan door onze eigen broeders, de presidenten en secretarissen e.a. van de Europese Baptisten Federatie en de Baptisten Wereld Alliantie? Ook zij weten zich geleid door Gods Geest en lopen met open ogen langs de wegen, die voor hen opengaan. Vijftien jaren lang vinden er wederzijdse bezoeken, conferenties, uitwisselingen met onze Russische gemeenten via hen plaats. Er is toch geen enkele reden, om hen niet te geloven en de Lutheran Wurmbrand — die er lange tijd niet geweest is — wel!

Deze Wurmbrand weet grote overtuigingskracht in zijn boeken en toespraken te leggen, maar daardoor mogen wij ons niet laten verleiden om onze eigen broeders te wantrouwen. Ze laten ons niet in het onzekere over de met name genoemde punten, zodat we weten, hoe het werkelijk met

onze gemeenten ginds gesteld is. Die zijn géén instrumenten in de handen van de partij. Die zijn van Christus getuigende geloofsgemeenschappen, waarvoor we God mogen danken en bidden. Bovendien en ondergronds.

Mag ik de broeders vragen me niet te zien als een door de communistische partij aangezette medewerker aan een lastercampagne tegen Wurmbrand, want dat ben ik niet, al zou Wurmbrand u dat straks ook willen laten geloven. Ik doe mee aan de verdediging van onze eigen broeders tegen een op hen gerichte lastercampagne. Mag ik de broeders vragen mijn artikel niet met kleinerende woorden af te doen — waaruit blijkt hoe moeilijk

het is objectief te zijn, als je eenmaal Wurmbrands boeken hebt gelezen — maar mag ik hen vragen te geloven wat ik gehoord en gezien heb. Wanneer ze met vertrouwen mijn uiteenzetting nog eens lezen, zullen ze tot andere conclusies komen en noch dr Thaut, noch anderen, noch mij worden uit de pen laten vloeien, die we niet geschreven hebben.

Mag ik het bij deze hoofdstrekking laten, anders nemen we teveel plaatsruimte in. Een laatste woord: het gaat om onze eigen broeders en zusters. Ze zijn het waard, dat we voor hen doen wat we kunnen. Dat we voor hen bidden, zo vaak er gelegenheid voor is.

Broertjes

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 05150-4300 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-423007; giro 9260 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

MEDEDELINGEN

VAN DE R.J.C.-RAAD

Namen van kandidaten voor de R.J.C.-Raad en voorstellen voor de jaarvergadering kunnen tot 15 februari a.s. worden ingediend.

Namens de R.J.C.-Raad:

J. W. van der Craats, sekretaris;
Spitaal 13, Sneek; tel. 05150-2418.

MUTATIE

Sekretaris van de baptistengemeente te Eindhoven is thans: H. J. Dorgelo, Winterjanstraat 4, Eindhoven.

ADVERTENTIES

Met dank aan God en grote vreugde geven wij u kennis van de geboorte van ons zoontje en broertje

HARRY WILLEM

K. Corporaal
M. Corporaal—Bots
Ronald

Muntendam, 27 januari 1970
Bredeweg 5.

Op 14 februari hopen onze lieve ouders en grootouders

K. TALENS

en

M. TALENS—ZOET

hun 50-jarige echtvereniging te gedenken.

Dat zij nog lang voor ons en voor elkaar gespaard mogen blijven is de wens van hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

Receptie van 16:30-18:30 uur in het Mauritshuis, Mauritsstraat 13, Groningen.
Groningen, februari 1970
Korte Nieuwstraat 4.

Na een zeer moedig leven is moeder heengegaan. Haar leven was in Christus, haar wens is vervuld, zij is thuis.

— JOHANNA STENVERS

wed. van A. G. Fischer, op de leeftijd van 75 jaar,

Uit aller naam: Joh. Fischer

Corr.adres: Weth. Kampstraat 137
Hengelo (O), 31 januari 1970.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden op woensdag 4 februari.

In de protestants-christelijke psychiatrische inrichting

GB

„Groot Bronswijk”

te Wageningen (Gr.)

kunnen worden geplaatst

jonge mensen

die willen worden opgeleid tot verpleegkundige.

De voorbereidingscursus vangt aan begin april 1970. De opleiding voor het Rijksdiploma Ziekenverpleging B duurt 3 jaar.

Kandidaten dienen tenminste 18 jaar oud te zijn en moeten een ULO-, Inas- of gelijkwaardige opleiding hebben genoten. 17-jarigen kunnen worden geplaatst als aspirant-leerling.

Sollicitaties te richten aan de adjunct-directrice, die tevens bereid is tot het verstrekken van nadere gegevens, tel. (05964) 231.

N.B.: Mocht U meer voelen voor een 2-jarige cursus, informeer dan naar de opleiding tot ziekenverzorg(st)er.

Tijdens de opleiding wordt een salaris betaald, dat bedraagt, gedurende het

1e jaar bruto f 405,67 netto f 281,97 per maand.

2e jaar bruto f 435,66, netto f 301,92 per maand.

3e jaar bruto f 494,56 netto f 341,— per maand.

Hierboven vrije kost en inwoning, toeslag voor onregelmatige diensten, ruime tegemoetkoming in de reiskosten.

Aan de directrice van de psychiatrische inrichting

GB

„Groot Bronswijk”

te Wageningen (Gr.).

Gaarne zou ik van U inlichtingen ontvangen voor de opleiding tot leerling-verpleeg(st)er/leerling-ziekenverzorg(st)er.

Naam .....

Adres .....

Ik heb deze advertentie gelezen in .....

DE CHRISTEN

13. februari 1970

85e jaargang — 7

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

EEN JAAR VOL HOOGTEPUNTEN

Veel dingen in het leven hebben hun bestemde tijd. Ik denk even aan het buiten-spel van de kinderen dat vol regelmatige afwisseling is. Zomaar op eens — lijkt het — verschijnen de rolschaatsers ten tonele, dan plotseling schijnt elk kind te moeten touwtjespringen, tot het knikkertijd wordt en ieder kind dat zichzelf respecteert met een zakje knikkers rondloopt.

Het gezinsleven kent ook zijn vaste punten: de verjaardagen, moederdag, vaderdag, enz. In het volksleven is het niet anders: daar hebben we de vorstelijke verjaardagen en andere gedenkdagen.

Wanneer we vragen hoe het dan in het kerkelijk leven is, komen we bij het z.g. „Kerkelijk Jaar” terecht. Ook in het kerkelijk leven heeft alles zijn bestemde tijd, zijn vaste gang. In het „Kerkelijk Jaar” zijn alle grote heilsfeiten opgenomen: geboorte, leven, lijden, sterven, opstanding en Hemelvaart van onze Heer hebben daarin hun vaste plaats, terwijl ook de uitstorting van de Heilige Geest erin is ondergebracht. In dit Kerkelijk Jaar staat Christus centraal omdat (zegt dr. W. F. Golterman in „Liturgiek”) in Christus God is ingegaan in de tijd en in de wereld om haar te behouden.

Het Kerkelijk Jaar in zijn meest uitgewerkte vorm bestaat uit een feesttijd (Kerst, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren) en een feestloze tijd, ook wel Trinita-

tistijd genoemd, naar de eerste zondag. Iedere zondag heeft zijn eigen naam en bestemming.

Het Pinksterfeest (als kerkelijk feest) wordt door Tertullianus (2e eeuw na Christus) al genoemd. Het Paasfeest was oorspronkelijk een feest ter gedachtenis aan de dood des Heren. In de loop van de derde en de vierde eeuw na Christus kreeg dit feest een uitgebreider betekenis. In een driedaagse herdenking werden toen respectievelijk de dood, de begraving en de opstanding van onze Heer herdacht. (Goede Vrijdag, Stille Zaterdag, Paaszondag). Een vastentijd ging aan dit driedaagse pasen vooraf. Die vastentijd beleven wij protestanten nu als Lijdenstijd.

Het Kerstfeest ontstond in de vierde eeuw na Christus, de adventstijd, als voorbereiding erop, kort daarna.

Het Doperse Christendom heeft wel de grote feesten met de voorbereidings-tijden vastgehouden, maar zich verder van dat Kerkelijk Jaar, zoals dat in de loop der eeuwen in de Katholieke Kerk gegroeid is, niet al te veel aangetrokken. En zo vieren ook wij wel de grote feesten, maar „storen” ons in het algemeen niet verder aan de gang van het Kerkelijk Jaar.

Heeft dat Kerkelijk Jaar, en dan bedoel ik het vieren van de grote feesten op de aangegeven tijden en het zich houden aan de tijden van voorbereiding (Advents- en lijdenszondagen) voldoende zin om er zich ieder jaar weer aan te houden?

Die grote feesten laten zich nauwelijks wegdenken uit het kerkelijk leven, ja zelfs niet uit het leven van ons volk. Juist omdat het algemeen (ook buiten de kerk) geaccepteerde feesten geworden zijn, komt er van de echte viering vaak zo weinig terecht. En toch hebben die feesten op hun vastgestelde tijden zin. Ze zorgen er voor, dat het evangelie niet eenzijdig verkondigd wordt. Dat in

ieder geval de hoofdmomenten uit het heilsgebeuren niet verwaarloosd, niet vergeten worden.

Een gevaar is, dat we naar verhouding extra grote aandacht besteden aan het geboortefeest van onze Heer, dat we soms te veel isoleren van de andere heilsfeiten, en dat b.v. het opstandingsgebeuren te weinig aandacht krijgt, nadat in de lijdensweken bijzonder veel aandacht besteed kon worden aan het kruislijden van onze Heer. Dat laatste is natuurlijk prachtig, en niet iets om aan te tornen. Maar we zouden toch wel willen dat onze Paasliederen vaker gezongen werden dan op die ene (eerste) Paasdag in het jaar. En komen Hemelvaart en Pinksteren er ook niet erg bekaaid af?

Gelukkig zijn er andere grote dagen in onze gemeenten, die bij uitstek de gelegenheid bieden om de feiten van Pasen en Pinksteren te vieren. Ik denk aan onze Doop-zondagen. Rondom de doop kunnen kruislijden, opstanding en pinksteren tegelijkertijd gevierd worden. Daarbij beleven we immers het gedoopt worden in Christus' dood, het deel krijgen aan Zijn opstanding en het vervuld worden met de Heilige Geest.

Ook de Avondmaalszondagen brengen ons zonder meer bij de grote heilsfeiten: we denken aan het zoenoffer van Christus, en heel in het bijzonder ook aan Zijn wederkomst (Doet dit tot Mijn gedachtenis totdat Ik kom).

Het is zeker zinvol zich aan de hoogtepunten van het Kerkelijk Jaar te houden en op die dagen samen met allen die van Christus zijn, te herdenken en feest te vieren. Maar we moeten er wel voor waken dat het lied van opstanding, hemelvaart en pinksteren niet slechts enkele dagen per jaar opklinkt, maar het hele jaar door!

Wf.

Billy Graham zoekt voor campagne in Hilversum 1200 „Nazorgers”

DOORN - Twaalfhonderd zgn. „raadgevers” zijn er nodig voor het geestelijke nazorgwerk, dat de evangelisatie-campagne „Billy Graham Euro '70 in Nederland met zich mee zal brengen. Zoals bekend, houdt dr. Graham van 5 t/m 12 april meetings in Dortmund, die via een gesloten televisie-circuit naar 40 zalen in Europa, waaronder de Expohal in Hilversum, worden uitgezonden.

De Stichting „Billy Graham Appèl” heeft een bijbelcursus samengesteld voor „raadgevers”. Deze mensen moeten tijdens de samenkomsten in april beschikbaar zijn om te kunnen spreken met degenen die ingaan op dr. Graham's uitnodiging een beslissing voor Christus te nemen. De cursus, die uit vier lessen bestaat, is overigens geheel vrijblijvend; ook zij die niet als raadgevers aan de campagne willen meewerken, kunnen er aan deelnemen. Wie aan het einde van de cursus besluit zich als nazorger op te geven, moet nog een vijfde les volgen, betreffende de procedure in de Expohal.

GEBED NOODZAKELIJK

De Stichting „Billy Graham Appèl” roept de Nederlandse christenen op tot gebed voor de campagne. Er zijn twee gebedsdagen uitgeschreven: de zaterdagen 28 februari en 28 maart. In acht plaatsen in het land worden op die data gebedsbijeenkomsten gehouden, die — behoudens enkele uitzonderingen — alle om acht uur 's avonds beginnen, voor zover hieronder niet afzonderlijk vermeld, worden de bidstonden in dezelfde lokaliteiten als de lessen voor nazorgers gehouden. Het schema voor de cursus-avonden ziet er als volgt uit:

Amsterdam: Augustanakerk, Egidiusstraat 1 (hoek Erasmusgracht), donderdag 19 en 26 februari, 5 en 12 maart.

Rotterdam: kerk „Het nieuwe verbond”, (baptistenkerk), Jagerslaan 9, zuid, dinsdag 17 en 24 februari, 3 en 10 maart.

Den Haag: Mirtekerk (baptistenkerk), Vier Heemskinderenstraat 91, maandag 16 en 23 februari, 2 en 9 maart.

Utrecht: gebouw „Silo” (baptistenkerk), Herenstraat 34, donderdag 19 en 26 februari, 5 en 12 maart.

Hilversum: kerk van de Vrije Evangelische Gemeente, Taludweg 35, woensdag 18 en 25 februari, 4 en 11 maart.

Arnhem: Sionskerk, Callunastraat (hoek Gentiaanstraat), van station bereikbaar met lijn 9: donderdag 19 en 26 februari, 5 en 12 maart.

Groningen: gebouw Leger des Heils, Viaductstraat 1a (achter hoofdstation), woensdag 11, 18 en 25 maart en 1 april.

De lessen beginnen om 8 uur.

De gebedsbijeenkomsten op 28 februari en 28 maart beginnen in Arnhem niet om acht, maar om zeven uur; in Groningen worden zij niet, zoals de cursus-avonden, in het Leger des Heilsgebouw

maar in de Vrije Evangelische kerk, Schoolstraat 13, gehouden en zij beginnen om drie uur 's middags. In Rotterdam worden op twee plaatsen gebedsmeetings gehouden: behalve in de kerk „Het nieuwe verbond”, ook in de kerk van de Vrije Evangelische Gemeente aan de Jan van Loonslaan.

In Leeuwarden worden op beide data gebedssamenkomsten gehouden in de baptistenkerk, M. H. Trompstraat, 's avonds om acht uur. Degenen die niet naar de gebedsbijeenkomsten kunnen komen wordt verzocht thuis voor de campagne te bidden, liefst gelijktijdig met hen die wél in de bidstonden bijeen zijn (dus over het algemeen van 's avonds 8 uur af).

Speciaal voor dames wordt ter voorbereiding van de campagne Billy Graham Euro '70 een samenkomst gehouden in de Vrije Evangelische kerk te Hilversum (Taludweg 35) op maandag 23 februari, 's avonds om acht uur. Mrs. Milderd Dienert uit Amerika zal daar spreken. Zij wil Nederlandse christenvrouwen, op basis van jarenlange ervaring, vertellen hoe zij hun woning het best kunnen openstellen voor gebedskringsen. Mrs. Milderd heeft in talloze meetings gesproken in verband met Billy Graham campagnes.

Op 14 februari is er een bijeenkomst voor jongeren, eveneens in de Vrije Evangelische kerk te Hilversum, 's mid-

dags om drie uur. De jongeren krijgen daar onder meer te horen hoe zij bij het werk voor Billy Graham Euro '70 kunnen worden ingeschakeld.

FILMS

Er zijn films over het werk van Billy Graham beschikbaar, die in het kader van de voorbereidingen tot de campagne worden vertoond. Op aanvraag komt een medewerker van de Stichting „Billy Graham Appèl” graag een filmavond houden. Inlichtingen bij het kantoor van Billy Graham Euro '70, postbus 23, Doorn, telefoon 03434-2114.

VRAGEN OVER BILLY GRAHAM

(uit Die Gemeinde)

Dr. Robert Ferm, theologisch medewerker van de Amerikaanse evangelist **dr. Billy Graham** bezoekt op 't ogenblik die steden in Duitsland die deel zullen nemen aan de Europese **Tele-Evangelisatie Euro 70** om er in predikantenbijeenkomsten vragen te beantwoorden betreffende de evangelist. **Dr. Ferm** die vele jaren verbonden is geweest aan **Houghton College (New York)** heeft in alle delen van de wereld met meer dan 1400 mensen die bij een campagne van Graham tot geloofsbeslissing kwamen vraaggesprekken gehad.

Op het predikantenkonvent van de kerkenkring te **Dortmund**, waar dr. Ferm zijn toernee begon vertelde hij dat dr. Graham zijn evangelisatie-arbeid als dienstbetoon aan die mensen beschouwt die buiten de kerk staan, in het bijzonder aan de jongeren.

Bij de laatste campagne in Londen maakten soms de 25-jarigen, en jon-

ger 80% van het publiek uit, van hen die naar voren kwamen waren 60% tussen de 15 en 25 jaar oud. Ook bij de komende Tele-Evangelisatie zal Graham zijn toehoorders tot de beslissing vóór Christus uitnodiging en hen uitnodigen naar voren te komen — „heel eenvoudig en direkt, zo eenvoudig en onemotioneel als maar mogelijk is”.

Op vragen naar het **sociale engagement** van dr. Graham beklemtoonde dr. Ferm, dat de evangelist in sociale kwesties zeer concreet handelt. Hij heeft zich met sociale vragen meer bezig gehouden dat men wel weet. Vooral ten aanzien van het Amerikaanse probleem van de armoede is Graham zeer actief geworden. Zo heeft hij een bijeenkomst van Amerikaanse predikanten bijeengeroepen om hen tot handelen op te roepen. Weinig predikanten hebben ook zo duidelijk over het rassenprobleem gesproken als hij. Graham en **Martin Luther King** waren goede vrienden. King bezocht vele

„De Here neige uwe harten tot de liefde Gods en tot de volharding van Christus”, 2 Thess. 3 : 5.

Aan rustige wateren

Liefde die tegen een stootje kan

Liefde en volharding horen bij elkaar. Volharding zonder liefde wordt gemakkelijk tot halsstarrigheid en liefde zonder volharding strandt vroeg of laat op één van de vele klippen van de levenszee. Dat is in het leven met de Heer al niet anders. God zoekt geen „doordouwers” van het type ferme jongens, stoere knapen. Die maken te veel brokken. God kan ook

niet veel aanvangen met liefde, die niet tegen een stootje kan. Maar de Heer weet hoe moeilijk volharding en liefde samengaan. Het is bijna altijd het een of het ander. Daarom slaat Paulus — zoals gewoonlijk — de spijker op de kop door te schrijven: De Here neige uw harten...

Als we het daar maar eerst mee eens kunnen worden, zijn we al een heel eind op streek. Want dan komen we met ons eigenwijze hart bij de Here Jezus terecht met een ootmoedig gebed: schep mij een rein hart, o Heer. Doe gij het werk, maak Gij mij goed... Het is geweldig, dat de Heer

met onze harten raad weet. Hij, die de hemelen dacht en zij waren, kan ook nog als *H e r s c h e p p e r* optreden en mensen van binnen vernieuwen. Hij kan ook onze harten neigen, buigen tot de liefde Gods en tot de volharding van Christus.

Zijn we bereid en zien we de noodzaak ervan in? Dan gaan we met onze koppigheid, slaphed of bezeerde liefde vol hoop het heiligdom binnen. Als wij veranderen, verandert ook onze omgeving en onze gemeente.

R. Reiling

Leiden

evangelisatie-bijeenkomsten van Graham. „Hij was van mening dat hij zijn veldtochten op de straat moest houden, Graham gelooft dat hij het op een andere manier moet doen.”

Wat de veel besproken en veel omstreden toespraken van Graham voor de Amerikaanse soldaten in **Zuid-Vietnam** betreft stelde dr Ferm vast, dat Graham op het uitdrukkelijke verzoek van de soldaten naar Vietnam was gegaan, om hen een 'Boodschap van bemoediging en hulp' te brengen. Hij heeft zich niet met politieke activiteiten ingelaten maar net zo gesproken als in andere evangelisatie-campagnes. „Hij gelooft, dat de mensen eerst tot God gebracht moeten worden eer zij tot elkander gebracht worden”. Hij heeft de soldaten in Vietnam „hetzelfde evangelie gebracht dat hij hier in Dortmund zal verkondigen”.

MEVROUW CORETTA KING IN NEDERLAND

Deze week bracht mevrouw Coretta King, de weduwe van de vermoorde Amerikaanse negerleider dr Martin Luther King, een bezoek aan ons land. Aanleiding hiertoe was het verschijnen van haar boek **Mijn leven met Martin Luther King**.

Op 11 februari organiseerde de NCRV-televisie in samenwerking met Uitgeverij W. ten Have N.V. in Amsterdam in de grote zaal van het RAI-congrescentrum een vrijheidsconcert, waar mevrouw King zong en sprak.

Medewerking verleenden het koor 'The Rivals' o.l.v. Rob van Dijk en het trio Louis van Dijk.

Het concert, dat door de NCRV werd opgenomen, zal zaterdag 14 februari in een extra-t.v.-uitzending om 22.45 uur via Nederland 2 worden uitgezonden.

MEDEDELINGEN

Het adres van ds D. Boschma is thans: Oostersingel 40, Dokkum. Het telefoonnummer is nog niet bekend.

Evangeliseren op weg naar Tokio

In juli ontmoeten 8000 baptisten uit de gehele wereld elkaar in de Budokan-hall in Tokio, Japan, onder het motto „Verzoening door Christus”. Voor het eerst in de geschiedenis wordt er in Azië een baptisten-wereldcongres gehouden. Eens in de vijf jaren vindt dit evenement plaats. Er gaat een samenbindende en bemoedigende werking van uit op de baptisten in alle landen. Daarom onmisbaar.

Vrij veel Europeanen hebben belangstelling voor „Tokio”. Engeland, Zweden en West-Duitsland leveren het grootste aandeel in deze Europese deelneming. Nederland zal ook met een paar man aanwezig zijn.

De reis wordt gezamenlijk gemaakt. Hoe precies is op dit moment nog niet helemaal bekend, omdat er wijziging kwam in de oorspronkelijke plannen om met één gecharterd vliegtuig samen via de Pool naar Tokio te vliegen. De organisatie is in handen van het reisbureau „Raptim Nederland”, dat veel voor zendingsgenootschappen doet.

Op „zendingsbodem”.

Verreweg het hoogste aantal deelnemers komt uit Amerika. Nu dit congres gehouden wordt op het „zendingssterrein”, maakt het zendingsbestuur van de „Southern Baptists” er gretig gebruik van om een evangelisatie-campagne te ontketen in Korea, Okinawa, Indonesië, Oost-Pakistan, Thailand, Kenya en andere landen. Reizigers op weg naar Tokio zijn uitgenodigd aan deze campagne mee te werken.

Eén van de activiteiten bij deze campagne is de verspreiding van het Johannes Evangelie in een miljoenenoplage. De helft hiervan wordt door de Southern Baptists betaald, die hierin samenwerken met de bijbelgenootschappen.

Dit evangelie verschijnt in een speciale uitgave, die bijzonder goed is. Nieuwe

wegen voor produktie en verspreiding worden ingeslagen, die ook stimulerend kunnen werken op andere kerken.

Deze mededeling hoorden we van Warner Hutchinson, een jonge Amerikaan, die in dienst van de Wereldbond van Bijbelgenootschappen Azië onder zijn zorgen heeft. De heer Hutchinson was eind vorige maand voor een kort bezoek in ons land.

Minder dan 1% op 100 miljoen

Ook verder gebeurt er nogal wat in Japan zelf. De werelttentoonstelling vindt er deze zomer plaats. Daar ontbreekt de bijbel niet. Er verschijnen speciale selecties — o.a. 1 Johannes — die via de kerkelijke instanties hun weg zullen vinden naar de talrijke bezoekers. Japan staat in de aandacht. Er wonen 100 miljoen mensen, maar minder dan 1% van hen is christen. Meestal arm, slechts enkelen rijk. Er heeft zich een grote activiteit ontwikkeld op kerkelijk terrein en de Japanse christenen doen verrassend veel aan de verspreiding van het Evangelie — in Japan en in de wereld.

„Tokio 1970” kan een aanmoediging voor hen worden — zoals „Rio de Janeiro 1960” dat voor Brazilië is geweest. Wie naar Tokio reist — wie voor dit congres bidt — steunt op bijzondere wijze de voortgang van het Evangelie in Azië.

Broertjes

DE VRIJE GEMEENTE GROEIDE DANKZIJ MARTELAREN

Het koude blauwe water van de Limmat, gevoed door de sneeuw en de bronnen van de op niet zo verre afstand zichtbare Alpen verdeelt Zwitserlands grootste stad precies in het stadscentrum in twee bijna gelijke gedeelten op zijn tocht van het Meer van Zürich naar de Rijn.

Langs de oevers van deze lieflijke rivier, of eigenlijk in de stroming ervan, heeft zich een van de belangrijkste episoden van Zürich voltrokken. Een episode die ook een groot deel van de geschiedenis van het leven van de vrije gemeente — kerkelijk leven vrij van overheidsbemoeïing — in Europa heeft uitgemaakt en een belangrijk deel van het protestantisme in de wereld heeft beïnvloed.

Wat hier gebeurde heeft stellig grote betekenis gehad voor die stromingen, o.a. het baptisme, die in grote vasthoudendheid de doop van gelovigen voorstaan en de kinderdoop afwijzen.

De hamerslagen waarmee Maarten Luther in 1517 zijn 95 stellingen aansloeg aan de deur van de kerk in Wittenberg en die in geheel Europa werden gehoord vonden vooral in de dalen en op de bergen van Zwitserland sterke weerklank. Ze werden het duidelijkst gehoord door Ulrich Zwingli, die in 1518 naar Zürich kwam als pastoor van de Grossmünster, de grootste kerk van de stad. Nog prijkt deze majestueuze kerk met zijn twee ge-

lijke torens, waarin Zwingli 450 jaar geleden op krachtige wijze tegen de dwalingen in de roomskatholieke kerk predikte, boven de rivier uit, staande op een heuvel. Na vijf jaar besloot het stadsbestuur dat de stad protestants zou zijn...

Twee jongemannen, die opgetogen luisterden naar Zwingli's preken werden ijverige supporters van Zwingli's reformatie-activiteiten, Konrad Grebel en Felix Mantz. Zij vonden echter, dat de hervorming te langzaam ging.

In het huis van Mantz, even achter de Grossmünster, was een kleine groep verenigd in bijbelstudie. Grebel was een uitnemende kenner van het Grieks, Mantz van het Hebreeuws. Beiden werden specialisten op het gebied van de reformatie en zij kwamen tot zulke radicale voorstellen dat Zwingli niet bereid was hen nog langer te aksepteren. Op een muur in de Altstadt, de oude stadswijk van Zürich kunnen de volgende woorden gelezen worden: (vertaald), „In dit huis woonde Konrad Grebel, 1508-1514 en 1520-1525, die, samen met Felix Mantz, de stichter was van de doperse beweging”.

De doopvraag bracht Zwingli en zijn beide vroegere medestanders in twee vijandige kampen. De kwestie werd zeer akuit toen de doopopvatting ook de kerkopvatting ging bepalen. Welke gemeente moest er zijn: een door de staat

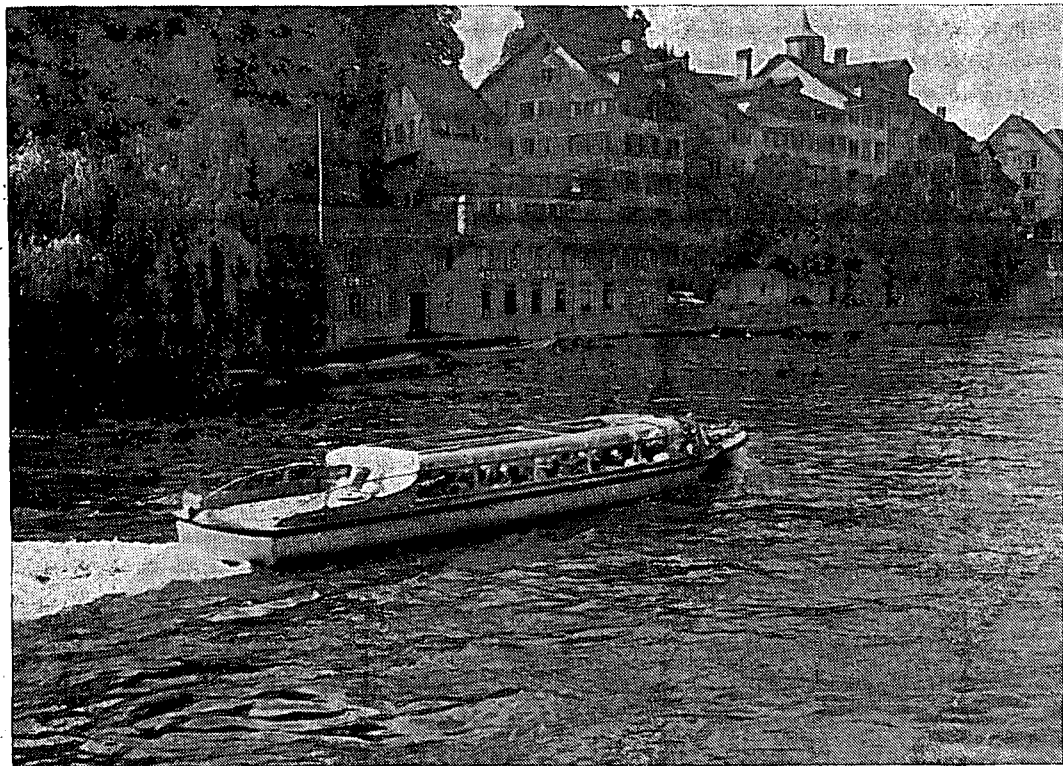
gesteunde kerk of een gemeente die slechts uit gelovigen bestaat? Een kerk waartoe allen behoorden die als kind waren gedoopt of een gemeente waartoe alleen zij behoorden die gedoopt waren nadat zij persoonlijk hun geloof in Christus hadden beleden?

In de kamers van het Stadhuis, aan de oever van de Limmat, was nog een andere beslissing gevallen: Zwingli werd uitgeroepen als de overwinnaar in een debat met zijn tegenstanders over de doop. Het stadsbestuur gaf opdracht, dat ouders die geweigerd hadden de babies te laten dopen hun kinderen binnen acht dagen naar de geestelijke moesten brengen om ze alsnog aan dit ritueel te onderwerpen. Zo niet dan moesten ze het land verlaten. Verdere bijbelkringen in partikuliere woningen werden verboden. Het werd Grebel en Mantz verboden in het openbaar te spreken. Zwingli en de vroede vaders van het stadsbestuur voelden, dat zij deze 'afgescheidenen' voor eens en altijd het zwijgen moesten opleggen. Zij wisten niet, dat op dezelfde avond een kleine groep het stadsbesluit tartte door in het geheim in Mantz' huis bijeen te komen. Ofschoon een diep pessimisme de kleine kamer vulde terwijl zij samen spraken en baden, besloot de kleine gemeenschap dat men Gode meer gehoorzaam moest zijn dan de mensen. Plotseling stond een voormalig rooms priester, Jörg Blaurrock op en hij vroeg Grebel hem te dopen. Nadat dit was gebeurd doopte Blaurrock de anderen. De datum waarop dit plaats vond, 21 januari 1525, en het huis — juist achter Zwingli's eigen kerk — waarin het geschiedde worden beschouwd als de geboortedatum en geboorteplaats van de huidige vrijkerkelijke beweging.

Gedurende de daarop volgende week werden nog ongeveer 30 personen gedoopt. De meesten waren boeren uit Zollikon, een dorp aan de Oostelijke oever van het Meer van Zürich, vandaag een deel van Groot-Zürich. (De doop werd op dat moment nog niet door onderdompeling voltrokken).

Hoewel gewoonlijk niet erg emotioneel, braken deze boeren in tranen uit toen zij hun zonden beleden nadat zij de boodschap van de reformatie hoorden: Gods zondenvergevende genade gold ook hen! Hun eenvoudige aanvaarding van Christus en hun doop vormden een groot contrast met het pronkerige roomskatholicisme en de ingewikkelde kerkelijk voorgeschreven riten en praktijken. Wat Luther was begonnen en waarvoor Zwingli het middel was geweest had door deze eenvoudige boeren een belangrijke stap voorwaarts gemaakt op zijn weg naar het oorspronkelijke christelijke ideaal. Of mogen we, zoals sommige kerkhistorici doen, spreken van een derde reformatie?

De vrijheid eindigde een week later. Op

Nu varen rondvaartboten waar in 1526 de eerste Dopers als martelaren voor de zaak van de vrije gemeente werden verdronken. (foto: E.B.P.S.)

C NADER BEZIEEN

Tweeërlei doopprediking op zendingsterrein

Volgens een bericht dat in enkele dagbladen verscheen, heeft ds G. Kuyt — zendeling van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (niet te verwarren met de Gereformeerde Kerken) — in de binnenlanden van West-Irian onlangs 96 volwassen Papoea's en 51 kinderen gedoopt. Als bijzonderheid vermeldde het bericht, dat de volwassenen door ds Kuyt werden gedoopt door onderdompeling in een daartoe gegraven baptisterium, omdat deze vorm (we citeren) „aansloot bij de prediking over de doop, zoals die aan de hand van het bijbelse voorbeeld van de doop van Johannes en de doop van Christus plaats vond”. Bovendien, zo

meende deze zendeling, spreekt deze vorm van doopsbediening de primitieve bevolking meer aan. De doop van de 51 kinderen werd in het kerkgebouw door besprenkeling bediend.

We zijn het zonder meer met ds Kuyt eens, dat de doop door onderdompeling aansluit bij de prediking van de doop van Johannes en van Christus. Bij de gehéle doopprediking van het Nieuwe Testament, vinden wij trouwens. Deze vorm spreekt daarom ook zo aan. Niet alleen primitieve volken, maar ieder mens die, bevrijd van de traditionele doopopvattingen (waarin het gaat om verbondszegel, genade die aan de menselijke beslissing voor-

af gaat, etc.), deze prediking heeft aangehoord en verstaan. Die prediking verklaart de christelijke waterdoopt immers als een afwassing, als een begraven worden, kortom: als een door het geloof van de dopeling totaal betrokken zijn bij Christus' dood en opstanding.

Wij zijn er intussen wel benieuwd naar welke prediking is vooraf gegaan aan de plechtigheid die in het kerkgebouw plaats vond en waarbij de 51 kinderen werden besprenkeld. Dat moet, dachten wij, wel een geheel andere prediking zijn geweest. Eén die persé n. i. e. t „aansloot bij de prediking over de doop, zoals die aan de hand van het bijbelse voorbeeld van de doop van Johannes en de doop van Christus plaatsvond”. En we vragen ons nu af hoe de — inderdaad — primitieve bevolking in de binnenlanden van West-Irian op deze tweeërlei prediking heeft gereageerd. v. D.

bevel van het stadsbestuur van Zürich werden alle 'Anabaptisten', of: wederdopers, gearresteerd en voor verhoor voorgeleid. Na herhaalde gevangenisstraffen en steeds feller wordende lijfstraffen gaven de meesten het ideaal, een nieuwtestamentische vrij gemeente te vormen, op.

Wijlen dr Fritz Blanke, de bekende kerkhistoricus van de Universiteit van Zürich beschreef de mannen en vrouwen van Zollikon als mensen, die een standpunt innamen "waarvoor de tijd nog niet rijp was. In werkelijkheid was dat geen fout maar een heroische daad. Er zullen altijd mensen nodig zijn die, niet beheerst door de geest des tijds, zich inspannen voor nieuwe doeleinden en zich uitstrekken naar een nieuwe dageraad". Blanke zegt verder, dat de boeren van Zollikon zulk een voorhoede vormden, "in dankbaarheid brengen we hen vandaag een eresaluut!"

Hoewel de mensen van Zollikon moesten kapituleren, de idee van de vrije gemeente stierf niet. Het ideaal werd als vernieuwd op verscheidene andere plaatsen opnieuw gesteld. Blaurock bleek een goed evangelist te zijn.

Felix Mantz en Jörg Blaurock werden in het volgende jaar, in 1526, gevangen genomen toen zij bijeen waren in een woud in de buurt van Zürich. Mantz kwam voor de vierde maal in de gevangenis; het zou de laatste keer zijn, want deze keer werd hij ter dood veroordeeld. Hij werd ervan beschuldigd een nieuwe kerk te willen stichten, te leren dat een christen geen zwaard mocht dragen en

voort te gaan met dopen hoewel dit verboden was.

In de namiddag van de 12de mei werden Mantz en Blaurock buiten de zaal van het Stadhuis gebracht om in het openbaar te worden terechtgesteld. Blaurock werd gegeseld op straat en door de stadspoorten buiten de stad geleid. Later werd hij in Oostenrijk opnieuw gevangen genomen en verbrand. Mantz werd verdrinken, in die tijd de meest vernederende vorm van doodstraf. Toen hij neergelaten werd in een vissersboot haastten zijn moeder en zijn broer zich om bij hem in de buurt te komen en zij spoorden hem aan standvastig te blijven tot aan het eind. De plaats waar hij terechtgesteld werd was ongeveer 450 meter van het huis waar hij geboren werd. Mantz' handen en voeten waren gebonden. Een van de tegenstanders van de doperse beweging die getuige was van de terechtstelling heeft later verteld, dat Mantz al die tijd, vóór hij sterven mocht vóór Christus, God loofde en prees.

In zijn laatste momenten zong Mantz, nog maar 25 jaar oud, met luide stem: In Uwe handen beveel ik mijn geest. Hij werd het water ingeduwd en stierf als de eerste martelaar op protestantse bodem. Het snelstromende blauwe water van de Limmat verzwolg hem en deed zijn lichaam stroomafwaarts drijven. Vandaag de dag varen rondvaartboten over de plek waar dit gebeurde..

Door Mantz terecht te stellen wilden Zwingli en het stadsbestuur het meest afschrikwekkende voorbeeld stellen op dat andere 'herrieschoppers' voor goed

het zwijgen zou worden opgelegd. Het tegendeel gebeurde; Felix Mantz werd een voorbeeld voor andere dappere christenen die hun leven waagden en soms ook offerden voor de zaak van de vrije gemeente.

Het water van de Limmat, nu een deel van de beroemde Rijn, stroomt langs en door Keulen in Duitsland op zijn weg naar de Noordzee. De vraag van kinderdoop of doop van gelovigen wordt op 't ogenblik opnieuw gesteld aan de oevers van dit water. Een groep van 350 Lutherse en 'reformierte' predikanten in het distrikt Keulen heeft de synodes van beide kerken een petitie aangeboden waarin erop aangedrongen wordt de eis tot kinderdoop te laten vervallen. Laten de ouders zelf beslissen of zij hun kinderen willen laten dopen, zeggen deze kerkelijke leiders.

HARRY MAANSUS (E.B.P.S.)

'THE SMALL WOMAN' OVERLEDEN

Gladys Aylward, de baptisten-zendingster in China, wier leven werd beschreven door Alan Burgess in het boek 'The Small Woman', later verfilmd in de wereldberoemde film 'Inn of the Sixth Happiness' is op 3 januari van dit jaar op 68-jarige leeftijd te Taipei, Formosa overleden.

Miss Aylward, van Londen afkomstig, werkte als zendelinge vele jaren in China.

zand en zaad

Br H. te A. heeft me een brief gezonden en hij meent het zo goed. Nu heb ik nauwelijks de moed om het onderwerp, dat hij aansnijdt, hier nog eens onder uw zeer gewaardeerde aandacht (radio-term) te brengen. Iets in mij waarschuwt mij: overdrijf het niet. Bovendien bereik je lang niet alle baptisten. In geen geval de tienduizend, die onze broeder ruwweg schat over Nederland verstrooid te zijn. Misschien haal je de helft. En voor de ene helft van die helft is het niet nodig te schrijven; die weten het al. De andere helft, de resterende, weet het ook al, maar gelooft het wel. Wat een vreemde uitdrukking. Alsof geloof iets is dat je voor kennisgeving kunt aannemen en daar zonder kunt overgaan tot de orde van de dag.

U vraagt natuurlijk: wat heeft die br H. dan wel geschreven? Over geld beste mensen. En als me nou iets de keel uithangt dan is het geld. Vooral vragen om geld. Natuurlijk moet je de mensen, die het niet door hebben, attenderen op het feit dat het geld alleen maar een levensmogelijkheid biedt maar zeker geen god mag worden, die vereerd en aanbeden wordt. Als ik Jezus tenminste goed begrepen heb. Vragen om geld vind ik gewoonweg verschrikkelijk en een angstig bewijs dat we aardig in het spinrag verstrikt zijn geworden. Uitzonderingen bevestigen de regel. Er zijn namelijk uitzonderingen. Die moet u niet rangschikken onder lichtzinnige lieden. Ik neem aan dat sommigen denken dat het wat onevenwichtige figuren zijn, maar ik betwijfel die onevenwichtigheid. Ze hebben gewoon gelezen wat Jezus zei en daar houden ze zich aan.

Laat ik die br H. toch aan het woord laten: „Is het niet mogelijk dat we die tienduizend leden, die we hebben, bewegen om hun liefde tot Christus te betonen door elke week f 5.— mee te nemen naar de kerk. Als ze die liefde eens op konden brengen kregen we elk jaar 2.600.000 gulden binnen. Dan hoefden de leden geen geld in 't zakje te gooien en zou de Unie in staat zijn de predikanten een goed salaris te geven.”

Br H. houdt dan nog heel wat over dat hij rentedragend wil maken. Och ja, we hebben allemaal wel eens zitten cijferen en zeggen: Als de leden en zo voort.

Br H. vergat te bedenken dat vijftig — ik rond ook maar af — predikanten de gemeenten 800.000 gulden kosten. Dat diezelfde gemeenten door bouw schulden hebben, die ze moeten verrenten en aflossen en ik durf niet te schatten

waarop dat per jaar komt. Dat daarnaast nog opleiding, zending, evangelisatiewerk en uniekontributie te betalen is en dat is samen een f 300.000.

Zeker, als alle leden f 5.— per week zouden geven zouden we er wel uitkomen. Maar wat wanneer er in een gezin drie of vier leden zijn en de man en vader het alleen verdienen moet en het minimumloon heeft?

Br H., het is prachtig dat u meedenkt en meeleeft. Gelukkig, er zijn meerderen, die dat doen. Er is een betere weg. Dacht ik. Alleen, ik heb die vaker aangewezen en ik val toch al in herhalingen. Ik riskeer het: Als onze leden het tiende deel van hun inkomen zouden brengen voor het werk des Heren, zouden er geen schulden meer zijn; zou elke commissie ruimschoots in de middelen zitten en geen klaagzangen meer kunnen zingen; zou geen predikantsgezin uitzien naar de komst van de penningmeester en zouden we nog zoveel over hebben, dat we zalen konden bouwen, noodlijdenden kunnen helpen op een vorstelijke manier. Het zou ons zijn alsof alle vensters

van de hemel open stonden. In geen bijeenkomst zou meer gekollekteerd worden of kontributie geïnd. Onze periodieken zouden bij alle leden zonder kwitanties afgeleverd worden. Geen club zou subsidie hoeven te vragen. De gemeente zou een volle schatkist hebben. Is dit verhaal te mooi? Iedereen kan me narekenen.

Van de 125 leden, die uw gemeente telt, zijn er 50 loontrekkenden, die samen 50 maal 12000 verdienen. Een tiende deel daarvan is 60.000. Nietwaar, u hebt er nog nooit zo goed voorgestaan. En onze Unie ook niet. Althans, wat dat geld betreft.

Ik sta zwaar in de verleiding nog verder te rekenen en te fantaseren, maar waarom zal ik dromen dromen? 't Is net als in de bergen: je denkt dat ze vlakbij liggen maar als je de weg erheen lopen moet, zijn ze toch verder weg dan je denkt. Ze liggen voor 't grijpen, maar het wordt, helaas, een slag in de lucht. Tenzij...

Huizinga

PAUL SCHMIDT OVERLEDEN

Op 28 januari j.l. is in Bergisch Gladbach, W.-Duitsland op 81-jarige leeftijd overleden Prediger Paul Schmidt. De begrafenis vond 2 februari plaats. Paul Schmidt was gedurende vele jaren leider van de baptistengemeenten in Duitsland.

Na zijn studie aan het seminarie te Hamburg diende de overledene de gemeenten in Breslau (thans een deel van Polen) en Zürich, Zwitserland. In 1928 werd Schmidt belast met de leiding van de publikatie-arbeid van de Bond; in 1935 vestigde hij zich in Berlijn om leider van de gemeenten in Duitsland te worden. Voor het Hitler-tijdperk is Prediger Paul Schmidt lid geweest van de Reichstag (het Duitse parlement).

Na zijn emeritering in 1959 heeft Schmidt zich nog gewijd aan vele gemeentelijke en interkerkelijke activiteiten; zo was hij enkele jaren sekretaris van E.B.M.S. en president van de Evangelische Alliantie in W.-Duitsland en in Europa.

Paul Schmidt stond, vooral na de oorlog, aan kritiek bloot, omdat hij, naar de mening van velen zowel in Duitsland als in de voormalige bezette gebieden, bereid was om met de nationaal-socialistische autoriteiten samen te werken.

WILDE GANZEN VLIEGEN VOOR SONA BATA (KONGO)

De wekelijkse IKOR-radiohulpactie Wilde Ganzen zal zondag 15 februari a.s. gehouden worden voor keuken en slaapzaal van het ziekenhuis te Sona Bata. Een bedrag van f 14.000 is voor dit doel nodig.

Gelijk bekend werken in dit ziekenhuis o.a. onze zendelingen S. Edens en Corrie Brouwer.

(De Wilde Ganzen vliegen voor dit doel, onder voorbehoud van een zich plotse-ling voordoend ander doel).

SNEKER KERKSCHIP 'DE BOEI' GEZONKEN

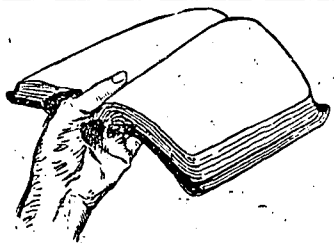
Het kerschip 'De Boei', eigendom van een Stichting waarin verschillende kerkgemeenschappen te Sneek participeren (ook de baptistengemeente) en dat in de zomermaanden gemeerd is aan een eilandje in het Snekmeer ten gerieve van de vele watersporters, is gezonken. Waarschijnlijk is een lek in een andere boot waaraan 'De Boei' vastgebonden lag er de oorzaak van. Het bestuur van de Stichting vreest dat er een grote schade is aangericht die door de verzekering niet wordt vergoed.

Reeds meerdere jaren is De Boei als kerschip in dienst geweest. Zondags werden er kerkdiensten belegd. In deze diensten zijn ook meerdere van onze voorgangers voorgegaan. De eindredakteur van De Zaaier, ds F. E. Huizinga, heeft in dit blad verleden herfst in een tweetal nummers over deze "zomerarbeid" geschreven.

JAARBOEKJE HEERENVEEN 1969

Van de enkele jaarboekjes die onze gemeenten uitgeven is dat van Heerenveen weer het eerste dat ons werd toegezonden. Het bevat, als in andere jaren, alle wetenswaardigheden zowel verslagen van gemeente en verenigingen als adressenlijst. Een keurige uitgave waarvoor de gemeente te Heerenveen gekomplimenteerd kan worden! v. D.

Wat zullen we lezen?

zondag	15 februari	Marcus 9 : 2-10	De verheerlijking
maandag	16 februari	Psalm 29	Gods stem en onze stemmen
dinsdag	17 februari	Psalm 30	Het klagen wordt gezang
woensdag	18 februari	Psalm 31 : 1-15	Geloven ondanks alles
donderdag	19 februari	Psalm 31 : 16-25	Gebod en getuigenis
vrijdag	20 februari	Psalm 32	Open hart, open mond
zaterdag	21 februari	Psalm 33	Het volle accoord

STUDENTEN-SPREEKBEURTEN-CENTRALE

Met ingang van 1 februari wordt de leiding van de studenten-spreekbeurten-centrale niet meer waargenomen door student Hofman maar door student Bok. Het adres is ongewijzigd gebleven, d.i. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bosch en Duin, tel. 030-784823.

Het lijkt mij niet onaardig via deze weg aan de verschillende gemeenten die reeds verscheidene jaren een beroep op ons doen en aan hen die dit misschien in het afgelopen jaar voor het eerst deden, onze dankbaarheid tot uitdrukking te brengen. Het aantal door ons verzorgde spreekbeurten van het afgelopen jaar dat tussen de 170 en 180 ligt, was namelijk aanzienlijk hoger dan in de voorafgaande jaren. Een zaak die zoals u zult begrijpen ons tot bijzondere tevredenheid stemt daar zij enerzijds ons een hart onder de riem steekt ten aanzien van de toekomst en anderzijds blijk geeft van het feit dat zij frequent in een belangrijke behoefte van de gemeenten kan voorzien. Onze service was dan ook, zoals gewoonlijk, in het afgelopen jaar onbeperkt. Dat de service onbeperkt was bleek o.a. wel uit het feit dat wij tot op enkele uren van te voren, omdat die of die voorganger plotseling verhinderd of ziek was geworden, waren te mobiliseren om zijn plaats in te nemen. We zien dan ook met belangstelling uw aanvragen voor dit jaar tegemoet in de hoop dat het record van afgelopen jaar spoedig zal sneuvelen en... eh... zieke of verhinderde voorganger, zo ziet u maar weer, Paulus heeft alweer, gelijk: alle dingen werken mede ten goede.

Namens de studenten-spreekbeurten-centrale van N.B.S.S.G. John Smith

Stud. H. Bok.

'KADER, HET BOEK VAN HET JAAR'

Het is met groot genoegen, dat ik in dit artikeltje uw aandacht vraag voor het boekje Kader, dat zich in onze gemeenten verheugt in een steeds groeiende belangstelling, en hier en daar als 'het boek

van het jaar' gretig wordt gelezen en toegepast.

Vorig jaar september is van de hand van onze Algemeen Vormingsleider ds M. G. Boeschoten, het boekje Kader verschenen. Door de grote belangstelling is het herdrukt, waardoor wordt bewezen dat Kader het aanschaffen waard is. Kader wil een handreiking zijn bij gemeente- en jeugdwerk, twee zaken die onlosmakelijk aan elkaar zijn verbonden.

Naast de hoofdstukjes, waarin aandacht wordt besteed aan L.Z.C. en J.M.C., vinden we in Kader ook een hoofdstuk, waarin het werk onder de rijpere jeugd in onze gemeenten aan de orde wordt gesteld.

Op directe en begrijpelijke wijze wordt in Kader dit jeugdwerk, dat gemeentewerk is, uiteen gezet en behandeld. Juist in een tijd waarin zoveel zaken van de jeugd en haar optreden diskutabel worden gesteld kan Kader voor jeugd- en gemeenteliders bijzonder verhelderend werken. Dit boek mag dan ook niet aan uw belangstelling ontgaan.

Graag zou ik Kader in handen van alle jeugdwerkers onder jongere en oudere jeugd in de Rijpere Jeugd Centrale willen zien. Kader kan leiden tot hernieuwde bezinning en aanpak van ons rijpere jeugdwerk. Kader maakt ons duidelijk, dat het jeugdwerk een geïntegreerd onderdeel van de gemeentelijke arbeid moet zijn, (en niet een liefhebberij van enkelingen).

Kader voorziet in een heel dringende behoefte. Daarom is het de wens van de Rijpere Jeugd Centrale, dat in al onze gemeenten Kader wordt bestudeerd en besproken door jeugdleiders en gemeente, om zodoende het jeugdwerk en de gemeente nader tot elkaar te brengen en elkaar te dienen in opdracht van de Heiland.

Bestel vlug een aantal exemplaren bij het Jeugdbureau, De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bos en Duin, Bilthoven. De prijs van Kader, 'het boek van het jaar' bedraagt f 2,50 en is daarmee zo laag mogelijk gehouden, zodat het binnen ieders bereik ligt.

Stuur per omgaande uw bestelling op; u zult er geen berouw van hebben.

O. Oldenburger, Stadskanaal.

Voorzitter Rijpere Jeugd Centrale.

gemeenteberichten

DOOPDIENSTEN IN STADSKANAAL

Stadskanaal — (D.M.) Werden er in januari j.l. twee zusters en één broeder gedoopt, zondag 1 februari j.l. was onze gemeente opnieuw bijeen voor de doop van één zuster en twee broeders. In deze dienst sprak onze voorganger, ds O. Oldenburger, boeiend naar aanleiding van Hand. 8 vs 26-40, met als thema „De mooiste dag van het leven”. Bij de avondmaalsviering hierna werden de nieuwe leden hartelijk welkom geheten, en werd de wens uitgesproken, dat ze spoedig hun plaats in onze gemeente mogen vinden. Een plaats, die niet moeilijk te vinden moet zijn, want op onze pas gehouden jaarvergadering bleek opnieuw de grote verscheidenheid van verenigingen in onze gemeente.

En nu we D.V. in mei a.s. ons 125-jarig bestaan herdenken verwonderen we ons soms over de nog steeds toenemende levendigheid van onze gemeente, maar tegelijkertijd weten we, dat het de Heer Zelf is, Die Zijn gemeente in stand houdt; onze Heer Jezus Christus, Die gisteren en heden dezelfde is en tot in eeuwigheid!

Lezers

aan het woord

DE GEESTELIJK GESTOORDE BEJAARDE

Geachte eindredacteur,
Met instemming van dr W. L. Meijering, Inspecteur voor de Geestelijke Volksgezondheid voor Noord-Holland en Utrecht en mede op verzoek van ds H. Ploeger, sekretaris van Tabitha-Nederland, vragen wij u het hieronder volgende gedeelte van de rede van dr Meijering die hij hield op vrijdag 23 januari j.l. ter gelegenheid van de opening van het verpleegtehuis „De Nieuwe Laan” te Amsterdam, te willen plaatsen. Het luidt als volgt:

Het is een verwijt aan het gehele nederlandse volk, wanneer wij moeten konstaten, dat 10, 20 jaar nadat het probleem van de behandeling en verzorging van geestelijk gestoorde bejaarden aan ons werd gepresenteerd nog zo vreselijk weinig mogelijk heden hiertoe zijn gerealiseerd.

Wel bestaan tal van plannen, plannen die gedeeltelijk zij het langzaam worden gerealiseerd, maar van welke plannen ook vele gedoemd zijn om in de ijskast te verdwijnen. De geestelijk gestoorde bejaarde immers is een patiënt, die zelf geen zeggenschap heeft, die geen pressure groep kan vormen en die daardoor in de aller aller laatste plaats aan zijn trekken komt. In de zwakzinnigenzorg heeft men de ouderverenigingen zien ontstaan, die een krachtige motor zijn geweest bij de verbetering van de zwakzinnigenvoorzieningen, die thans goed op gang begint te komen.

Maar de geestelijk gestoorde bejaarde mist dergelijke verdedigers. Het is zelfs zo, dat hij niet kan profiteren van de sociale wetten die tot stand zijn gekomen, met name van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten omdat passende inrichtingen die erkend kunnen worden ontbreken. Zelfs mag gekonstateerd worden dat indien hij verpleegd wordt voor rekening van deze wet de bejaarde de enige is, die een eigen bijdrage moet geven in de

verpleging (indien hij tevens a.o.w.-trekker is), terwijl andere patiënten geheel voor rekening van de A.W.B.Z. worden verpleegd. Voor waar een duidelijke discriminatie.

Ik moge dan ook van deze gelegenheid gebruik maken om allen wie het welzijn van het nederlandse volk ter harte gaat, dat zij de belangen van deze groep, die zichzelf niet kan helpen, als eerste in het oog nemen.

Ik moge ook de overheid met name ook de gemeentelijke overheid vragen: houdt ook deze groep van uw burgers, die dan wel in het algemeen hun stemrecht niet meer zullen uitoefenen, maar die desondanks toch ook burgers van de gemeente zijn, in het oog. Laat het niet zo zijn zoals zo vaak voorkomt, dat wanneer plannen gerealiseerd moeten worden voor deze groep patiënten er plotseling in de uitbreidingsplannen der gemeente niet op gerekend blijkt te zijn, zodat zij blijken te moeten worden afgeschoven naar de periferie, iets wat voor dergelijke patiënten funest is.

In de talloze besprekingen die ik meemaak over dit onderwerp wordt tekens weer gesproken over het gevaar wat met een lelijk engels woord genoemd wordt overbedding, de vrees, dat een aantal plaatsen zullen worden gekreëerd die niet zullen kunnen worden bezet bij gebrek aan patiënten.

Hoewel gesteld kan worden, dat het gevaar voor deze overbedding nog lang niet bestaat, zou ik toch thans reeds vast willen stellen dat het gevaar van onderbedding veel en veel groter is. Wel is het juist dat overbedding economisch verlies met zich meebrengt, maar onderbedding veroorzaakt een verlies aan levensgeluk en welzijn, dat veel en veel groter is.

Vaak wordt ook voorgesteld dat de nederlandse economie niet in staat is om op een redelijke termijn het probleem tot een oplossing te brengen.

Dames en heren, de hoeveelheid geld, die aan deze bevolkingsgroep wordt uitgegeven is belachelijk laag, vergeleken met de bedragen die voor andere doeleinden worden uitgetrokken. Het moet mogelijk zijn om ook deze bevolkingsgroep te laten delen in de welvaart. Mogelijk dat dan andere zaken, die het leven in de welvaartsstaat zouden kunnen veraangename zouden moeten worden afgeremd.

De taak van de inspecteur voor de geestelijke volksgezondheid, aan wie bij de Wet bescherming van de belangen ook van deze groep patiënten is opgedragen, is heden ten dage bijzonder moeilijk. Hij moet lijdelijk toezien hoe de patiënten al hun bezittingen moeten opofferen om een minimaal menswaardige verzorging te krijgen. En vaak is dan nog niet eens zeker dat zij deze menswaardige behandeling krijgen. Hij moet lijdelijk toezien, dat patiënten overlijden, die bij een betere behandeling gered hadden kunnen worden. En dit laatste is geen zeldzaamheid, het komt regelmatig voor. Hij moet deze toestanden tolereren omdat er te weinig voorzieningen zijn, te weinig initiatieven genomen worden, te weinig grond en te weinig geld beschikbaar wordt gesteld. Het is hier niet de plaats om nader op de vervulling van deze taak in te gaan, maar ik meende er toch goed aan te doen even uw aandacht voor dit aspect te vragen.

Moge de strekking van dit ingezonden stuk onze gemeenten en met name de diakonieden aan het denken zetten. Hebben wij nog een taak op dit terrein? Wat doen we eraan? Zijn we wel voldoende doordrongen van kansen en mogelijkheden om bruggen te vinden en te bouwen naar de medemens? Het ontbreekt ons toch niet aan verantwoordelijkheidsbesef noch aan ondernemingslust? Waarom zullen wij geen recht verschaffen daar waar 't mogelijk is? De wegen om iets te doen zijn er. Waar blijven onze mensen die zich toch roeping en taak bewust zijn?

Hartelijk dank voor de plaatsing. Weest allen de Heer bevolen die onze kleine kracht gebruiken kan.

Met hartelijke groeten,
Amsterdam

W. Veenstra

E.O. EN N.C.R.V.

Geachte redactie,

Naar aanleiding van het stuk in De Christen van 6 februari over de Evangelische Omroep het volgende:

Ik voel zo aan dat de redactie van De Christen tegen de Evangelische Omroep is. En dwars door alles heen de NCRV de hand boven het hoofd wil houden. Dat kan ik niet begrijpen, dat bekeerde en wedergeboren mensen, zich keren tegen een omroep, die op bijbelse grondslag nog evangelie wil brengen, aan een verloren gaande wereld. Doet de NCRV dat ook wel? Ik hoorde van ds. (naam door de red. weggelaten) die met een deputatie naar de NCRV geweest was: „Het grote verschil tussen ons en de NCRV was, de bekering prediken, daar hebben zij helemaal geen weet van”. Als dan de NCRV daar geen weet van heeft, maar het ook niet wil, dan moet er een ander komen, die het wel doet. De redactie is het toch wel met mij eens, dat zonder bekering en wedergeboorte geen mens kan behouden worden? Daarom zou ik willen zeggen, steun toch de E.O. want de tijd wordt voorts kort. U wilt toch niet het werk van de Heer in de weg staan? Door uw schrijven bestaat de kans, dat u er ook een massa lezers van afhoudt. Volgens mij moet iedere gelovige, dit werk toejuichen en steunen.

Nieuw-Amsterdam J. v. d. Werf
Antwoord: Nadat we de laatste maanden zonder enig commentaar onzerzijds de persberichten van de E.O. publiceerden meenden we er goed aan te doen ook de zienswijze van de NCRV over de toestandkoming van E.O. bekend te maken. De (door E.O.) aangeklaagde heeft toch het recht zich te laten horen? We herhalen: het was niet ons artikel, maar een gedeelte uit het jaarverslag van de NCRV.

Wat de NCRV betreft, men bedenke, dat het een vereniging is met enkele honderduizenden leden die voor het merendeel tot die kerken behoren waarmee wij als baptisten (en enkele andere gemeenschappen) verschil van opvatting hebben over, voor ons, zeer belangrijke akcenten van het evangelie. Dat verschil dateert niet van vandaag of gisteren.

In het algemeen: aangezien over hetzelfde onderwerp reeds eerder, nog niet eens zo lang geleden, in ons weekblad is gediscussieerd menen we deze rubriek niet open te mogen stellen voor een hernieuwde discussie.

v. D., e.r.

FRIES KONVENT

Het konvent van voorgangers in Friesland hoopt maandag 23 februari in Sneek bijeen te komen. Bij verhindering tijdig bericht aan de gastheer.

ADVERTENTIES

Met grote dankbaarheid jegens God willen wij langs deze weg alle familieleden en vrienden mededelen dat onze ouders en grootouders en overgrootouders

CORNELIS VRIEZEMA

en
MARTJE VRIEZEMA-WAGENAAR

op 21 februari a.s. hun 50-jarige echtvereniging hopen te vieren.

Hun dankbare kinderen
kleinkinderen en
achterkleinkinderen.

Heerlen, Amstelstraat 12.

Welke dame is bereid de huishouding op zich te nemen van een bejaard echtpaar in een mooie plaats in het noorden van het land.
Inlichtingen: ds W. Harkema, Schoolstraat 58, Musselkanaal, tel. 05990-2384.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Schöner Ferienort vieler Holländer, Haus Messerschmidt, 3569 Hartenrod, (Raum Braunfels, Dillenburg-Marburg) Ruf: 02776-439.

Waldr. Ggd., schöne Wanderweg u. Ausflugsziele f. Autofahrer, mod. Gästezi., Gute Küche, Prosp. a. Wunsch, Baldige Anmeldung, nur noch kl. Gästekreis.

„GELOVEN MET HANDEN EN VOETEN”

Zo maar een kreet, of....?

We zouden ons kunnen voorstellen, dat iemand voor zichzelf meer inhoud wil geven aan deze slogan!

Je geloof metterdaad beleven en je dienstbaar maken voor de ander, is nog steeds de opdracht, die Christus ons geeft!

Mogelijkheden genoeg, ook en misschien vooral in uw beroepsuitoefening.

Die „ander” is wellicht de man, die in de gevangenis zit of anderszins met de justitie in aanraking kwam.

Wat denkt u van een functie in de reclassering? In verschillende delen van het land heeft de Stichting Het Leger des Heils plaatsingsmogelijkheden voor

MAATSCHAPPELIJK WERK(ST)ERS

wier belangstelling uitgaat naar het brede terrein, waarop de reclassering zich beweegt (standplaatsen o.a. te Groningen, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag).

Zegt u:

Ja, maar ik heb geen opleiding in die richting en....

zeggen wij:

Daar valt over te praten, zeker wanneer u voldoet aan bepaalde eisen van vooropleiding.

Wilt u „Geloven met handen en voeten” tot uw persoonlijk motto maken op de bovenomschreven wijze, maak uw verlangen dan kenbaar in een aan de Kommandant van het Leger des Heils gericht schrijven, dat u kunt sturen aan het Centraal Bureau voor de Reclassering, Nieuwe Leliestraat 13-15 te Amsterdam (tel. 020-224478).

Op dit adres kunt u verder alle gewenste informatie krijgen, alsmede bij de plaatselijke reclasseringsbureaus van onze instelling.

De Heer nam tot Zich in Zijn heerlijkheid,
broeder

JACOB ELSKAMP

oud 75 jaar.

28 januari 1970

Baptistengemeente Apeldoorn.

DE CHRISTEN

20 februari 1970

85e jaargang — 8

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

IETS OVER DE AMBTSDRAGER IN ONZE GEMEENTE IN DEZE TIJD

We weten het wel — er is een vlucht uit het ambt!

Predikanten zien het niet meer.

Ouderlingen en diakenen zijn in veel kerken in één moeilijke positie; omdat hun rangen niet worden aangevuld. Men durft het niet meer. Men begint er niet meer aan.

Zoeken totdat je vindt, is dan vaak het parool. Begrijpelijk is het dan, als men het in de keuze niet meer zo nauw neemt. Het zou me niet verbazen als men ook in onze gemeenschap te lichtvaardig iemand kandidaat stelt voor dit moeilijke ambt.

WANT MOEILIK IS HET TOCH?!

Met de collega-ambtsdragers heb je er maar op toe te zien dat de gemeente, „Lichaam van Christus” is, midden in de wereld. Met hen heb je er toch op toe te zien dat de eeuwig onveranderlijke boodschap van de Heer verstaanbaar aankomt in deze snel veranderende tijd.

In het zich totaal veranderende wereldbeeld van vandaag dient de gemeente haar plaats onwrikbaar te blijven innemen als de kracht Gods.

De ambtsdrager ziet zijn gemeente in de grote moeilijkheid om steeds weer opnieuw plaats te bepalen en standpunten in te nemen. En vaak weet hij het zelf niet meer. Toch moet hij het weten...

Als gemeente van gelovigen heb je te maken met kerken waar de bijbelse boodschap beïnvloedt wordt door de moderne theologie.

Als gemeente van gelovigen heb je te maken met christenen die aan het woord evangelisatie in de eerste plaats een sociale betekenis willen hechten.

Als gemeente van gelovigen heb je te maken met een R.K.-kerk waar het nu in feite niet gaat om het bewaren van

de zogenaamde reinheid van de priester, het celibaat, maar om het gezag van de Paus.

Als gemeente van gelovigen heb je te maken met de mensen van de gehele wereld. De Heer had hen allen lief, daarom kwam Hij tot hen. Daarom dienen wij hen ook lief te hebben. Van deze liefde kun je maatschappelijke bewogenheid onmogelijk uitsluiten en dus word je voor de vraag gesteld, of men in actie moet komen als b.v. in Brazilië 5% van de bevolking 80% van het nationaal inkomen in handen heeft.

Als gemeente heb je te maken met ontwakend sociaal bewustzijn in de kerken en signaleer je het gevaar dat het verlossingsplan van Christus, in vergeving en vernieuwing, op de tweede plaats dreigt te komen.

Als gemeente heb je te maken met een overwaardering van de sexualiteit, met een tolerante sanctionerende houding ten opzichte van de homo-sexualiteit, met de vrije liefde, het communeleven, het abortusvraagstuk, met het ouderwets verklaren van het huwelijk, en ga zo nog maar even door.

Als gemeente heb je te maken met het onleefbaar worden van de wereld door overbevolking en het steeds groter gebrek aan voedsel.

Als gemeente heb je te maken met het steeds terugkerende verschijnsel van de angst voor het leven. Men wil er voor wegvlugten en de werkelijkheid liever niet meer onder ogen zien. Geestverruimende middelen, verdovende middelen, worden dan als een tijdelijke „uitweg” gebruikt.

Als gemeente heb je te maken met het militarisme, waaronder dienstplicht en het gebruik van kernwapens.

EN WE KUNNEN ER NIET OMHEEN...

Al deze dingen roepen vragen op en we kunnen er niet om heen. De ambtsdra-

ger ziet zich er mee geconfronteerd en men verwacht van hem een antwoord. Veel van deze dingen zijn er de laatste jaren bijgekomen en goede raad is duur! De ambtsdrager is er voor de gemeente en de gemeente is er voor de wereld. De ambtsdrager zal er dus op toe moeten zien dat de gemeente er inderdaad voor de wereld is.

De ambtsdrager zal daarom de gemeente steeds weer moeten voorhouden dat zij dan pas als gemeente trouw is als ze in haar omgeving een getuigende gemeente is geworden. Dit is haar eerste taak en opdracht.

De ambtsdrager zal de strijd moeten aanbinden tegen de ongeïnteresseerdheid, onwil en weigering van de individuele gelovige om zijn roeping in deze te aanvaarden.

Moge de Heer ons helpen als goede ambtsdragers onze gemeenten voor te gaan in de uitvoering van haar missionaire opdracht.

Mogen wij de wijsheid krijgen om de gemeenten voor te gaan door het labirint van vragen en problemen.

ALS GOD VOOR ONS IS...

Toch kunnen wij als ambtsdragers er tegenop! Dat wil zeggen, op voorwaarde dat we ons geroepen weten en de gemeente onze roeping van Godswege, volledig aanvaardt en helpt uitvoeren.

In dit verband vraagt de schrijver van de Hebréeënbrief: „Bidt voor ons...” Deze aktieve rol dient de gemeente te vervullen.

De ambtsdragers moeten waken over de hen toevertrouwde gemeente; ze zullen later rekenschap moeten geven. De ambtsdrager behoeft het niet af te leggen vanwege zijn onmacht en vragen. Zijn Opdrachtgever is sterker dan degene die in de wereld is, zegt Johannes. Het is Jezus Christus, die gisteren en heden en voor altijd, te midden van de veranderingen, dezelfde blijft.

M. Cohen.

zand en zaad

(Zie Luk. 5 : 33-39)

Er voltrekt zich aan mijn voeten weer een hevige oorlog. Een achttal jongens, verdeeld in twee kampen, hebben zich allemaal voorzien van een lang geweer, een korte of een pistool en sluipen om de hoeken van het huis, verbergen zich tussen geparkeerde auto's en storten zich plotseling op elkaar onder driftige pangpang geluiden en verschrikkelijke kreten. Sommigen tulmelen om zonder er zich om te bekommeren hoe en waar ze terecht komen. Nadat hun dood gekonstateerd is staan ze weer op en even later wordt de strijd met grote ernst voortgezet. Er is dus niets veranderd sedert de tijd dat ik met pijl en boog en een houten mes ten strijde trok. Wat een heerlijke tijd was het. Goed dat een mens veranderd kan worden. Vermoedelijk denkt u dat ik nog eens over oorlog en vrede met u wil praten. U vermoedt verkeerd. Indien iemand in deze wereld daaromtrent geen problemen heeft en rustig verder eet en drinkt, zal ik hem niet storen. Eet smakelijk zei eens een kommentator via de radio, ongeacht welke schokkende dingen hij had blootgelegd. Ik volg hem. Nee, een paar mij toegezonden programma's van jeugdappels zetten mij op het spoor dat ik hier achter zal laten. Ik las daarop van het binnenkomen van de predikant, begeleid door een ouderling. Ik zag votum en groet staan. En lezing van de geloofsbelijdenis. En ik verbaasde mij omdat ik een eigen stijl van de jongeren verwacht had. Wat ik las was een getrouwe kopie van een of andere kerkdienst. Wat komt een mens toch moeilijk los van zowel inzichten als vormen en wat is het moeilijk om zelf iets nieuws te creëren. Waar staat dat toch: De oude is voortreffelijk. Dat zei Jezus toen men Hem aanviel over het feit dat de discipelen van Johannes en der farizeeën vastten en baden, maar dat die van Hem aten en dronken. Toen maakte Jezus aan een paar beelden duidelijk dat er een nieuwe tijd was aangebroken met nieuwe opvattingen en leefregels. Je scheurt van een nieuw kledingstuk geen lap af om er een oud mee te repareren. Zo gaat het nieuwe kapot en het oude is er niet mee gebaat. Nieuwe wijn kun je niet in uitgerekte, stramme zakken doen. Die zakken zullen de spanning niet kunnen verdragen en zakken én wijn gaan verloren. Maar het nieuwe kledingstuk is er immers en de nieuwe wijn. Waarom dan teruggesprepen op het oude. Ja maar,

de oude is voortreffelijk. Beleggen heeft z'n waarde sedert lang bewezen. Geen eksperimenten. Vasthouden aan wat de vaders deden, zeiden, formuleerden. Zelfs wanneer dat oude de verdwijning nabij is of als een harnas het jonge leven van David in de weg staat. Geloof u dat Jezus een gelovige was? U is verontwaardigd over zo'n vraag. Is er iemand geweest die zo met zijn God wandelde? Hij gaf wel geen godsdienstige demonstraties weg op de hoeken der straten, maar hoe vaak beklom Hij in de avond de heuvels om te bidden. Juist, maar „deskundigen” zeiden dat Hij een duivel had, een Samaritaan was. Men behoefde slechts naar het gezelschap te kijken, waarin Hij verkeerde. Hij kwam juist van een groot feest met Levi waar een grote menigte van tollenaars en anderen aanwezig waren. En zijn volgelingen gingen op de sabbat maar door het veld en aten losgewreven korrels uit het koren. Bij Jezus mocht alles. Het kon er allemaal maar bij door. Waar bleef je zo als men allerlei voorschriften eenvoudig terzijde schoof. Nergens!

Deze revolutie was al begonnen bij Johannes, de Doper, die weinig respect vertoonde voor instellingen en uitingen uit het verleden. En op deze wegbereider volgde Jezus van Nazaret. Zulke reformaties hebben van tijd tot tijd plaatsgevonden en we hebben de indruk dat wij in een tijd mogen leven waarin het weer gaat om een afstoten van overleden woorden en gebruiken, hoe welgemeend ook in het verleden. Er is een bijna niet te beredeneren afkeer van wat eerder als heilig ervaren werd. Overal is een drang naar nieuwe

uitdrukkingen van wat wordt beleefd. U hoort en ziet dat om u heen en misschien vreest u nu en dan; de oude is voortreffelijk. U vindt dat de h' achter Nazaret gehandhaafd moet blijven. Dat was natuurlijk bij wijze van spreken, maar het is een symptoom van onze instelling. En dat in de gemeente van Jezus Christus; die beloofd heeft dat de Heilige Geest haar zal leiden. Dat wil zeggen: op nieuwe wegen zal voeren. Van ogenblik tot ogenblik worden wij wedergeboren en bekeren we ons. En steeds vaker hoor ik het woord van Paulus citeren: wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken. Stemt uw gedrag niet af op deze wereld; wordt andere mensen, geleid door een nieuw inzicht. Hebben wij niet Jezus Christus aangedaan? Daar wij door de Geest leven, moeten wij de Geest ook volgen. Die zal ons bemoedigen in onbelangrijke, kleine dingen én in grote, belangrijke beslissingen voortdurend het verleden te verlaten en anders te spreken en te handelen dan de vaders deden. En dat slaat dan letterlijk op alles.

Verlaten wij dan niet de fundamenteën van ons geloof? Als u het bovenstaande goed gelezen hebt, zult u beter weten. We zouden geen been hebben om op te staan. Maar staan is niet stilstaan. Het is een gebed om de rechte woordverklaring vandaag; om het echte samenzijn van de gemeente; om het goede gebouw voor de bijeenkomsten; om de juiste levensstijl. Want Jezus, en de Geest hebben ons tot de vrijheid geroepen.

Huizinga

Ontmoeting met zuster King

Slechts 48 uren was zuster Coretta King-Scott in ons land, de weduwe van de vermaarde baptistenvoorganger dr Martin Luther King Jr. Op haar toernée door Europa bezocht ze Amsterdam en werkte een vermoeiend-druk programma af.

Anderhalf uur was gewijd aan een exclusieve „persconferentie”, waar de drie Amsterdamse voorgangers onze gemeenten en de Unie vertegenwoordigden. We brachten zuster King uw zegenwensen en gevoelens van meeleven en hoogachting over. Op het vrijheidsconcert, dat ze 's avonds gaf, was er een bloemstuk uit de Martin-Luther-King-kapel.

Als u dit stukje leest, is ze met haar gezelschap weer in Amerika terug. Met graagte vertelde zuster King over haar werk: mede-voortzetting van de beweging, waarvan haar man 12½ jaar geleden de centrale figuur werd. Haar

boek „Mijn leven met Martin Luther King” is in het Nederlands verschenen en is de moeite van het lezen ten volle waard.

Ze heeft het geschreven om de ervaringen, die ze met haar man deelde, door te geven, zodat we hem beter zouden begrijpen. „U hebt hem gekend als de leider van een beweging”, zei ze, „maar wij hebben hem leren kennen als man en vader — als iemand vol humor. Hij kende vele vrolijke momenten naast ogenblikken van vrees. Geen vrees voor wat van buiten kon komen, maar voor het welslagen van de beweging. Welke richting moest telkens gekozen worden? Welke motieven gaven de doorslag en waren deze wel zuiver?” Hij raadpleegde regelmatig zijn vrienden over de juistheid van zijn beleid en was bereid daarvan al de gevolgen te aanvaarden! Naast de vele acties nam hij tijd voor meditatie en gebed.

Het Koninkrijk Gods is gelijk een zuurdesem. — Matthéüs 13: 33.

De laatste jaren wordt er nogal veel gepraat en geschreven over de vraag of de kerk nog toekomst heeft. Nu is de kerk een instituut, dat naar onze mening elke bijbelse grond mist. In en naast die kerk is er echter een Gemeente Gods. Van deze Gemeente zegt de Here Jezus zelf, dat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen.

Deze gemeente wordt gevonden in elke „gemeente” en in elke „kerk”. Als we zeggen dat deze gemeente geen toekomst meer heeft, zeggen wij eigenlijk, dat Jezus geen toekomst meer heeft. Misschien zal er uit de crisis van deze tijd een gelouterde gemeente te voorschijn komen. Volgens de berichten die via de pers van Hong Kong naar de westerse wereld doorkomen is er ook in het China

~ Aan rustige wateren ~

De gemeente blijft!

van 1970 nog steeds een kleine gemeente. Christenen uit allerlei kerken behoren tot deze gemeente. Misschien zijn er ook nog enkele baptisten onder. Zeker is dat de namen die wij hier kennen, daar achter het bamboegordijn niet meer bestaan.

De gemeente is er echter nog wel, omdat Jezus leeft.

Van deze gemeente wordt gezegd, dat zij is als een zuurdesem. Het zit er in! In deze wereld en ook in China en Kongo, of welk land ter wereld ook. Niemand kan dat ongedaan maken. Niemand kan zeggen tot het zuurdesem: Halt, hier mag je niet komen, hier mag je niet doorwerken.

Of er in China bijbels zijn? Waarschijnlijk niet.

Radiozenders zorgen echter dat de bijbel voorgelezen wordt in het Chinees op dikteersnelheid. En... Gods Woord werkt door! Hoe blij maakt ons dit weten.

Als men ons vraagt: Heeft het christendom nog toekomst, zeggen we: ja! Want Jezus heeft toekomst!

Het Koninkrijk Gods is gelijk een zuurdesem. Een wereld en een mens die er eens mee in aanraking kwamen, komen er niet van los. Jezus heeft het in deze wereld verwerkt. Kneden is zwaar werk. Onze Heiland heeft Zijn bloed en leven gegeven om Zijn heil in deze wereld

en in uw leven te verwerken. Door Zijn genade wordt dat weerbarstige taai deeg tot kracht, die wonderen doet. Zware vervolgingen hebben de kerk in China en ook de gemeenten weggevaagd, maar de gemeente is gebleven en zal blijven, want Jezus is overwinnaar! Wat voor China geldt, geldt ook voor die Gemeente over de hele wereld. Eens komt Jezus weer om Zijn gemeente tot zich te nemen. Wondere beloften staan in de bijbel. Zij zullen in vervulling gaan!

Eens zal genade overwinnen;

Dan zinkt terneer de helse macht.

Eens zal het heilig rijk beginnen;

Dan is de strijd ten eind gebracht.

Eens treedt voor 's Vaders aangezicht;

Een nieuwe wereld in het zicht.

Haarlem G. W. Tijman

Zuster King gaf hem steeds alle steun en probeerde de huiselijke sfeer rondom hem te bouwen die hij nodig had. Hun privé-leven was niet gescheiden van de gemeente, noch van de beweging. Opvallend, hoe groot de plaats van de gemeente in het leven van „MLK” was, en hoe nadrukkelijk hij zich predikant voelde!

Zuster King wil vooral ook de vrouwen aanspreken, om hen te inspireren zich voor een doel te geven en verandering in de maatschappij te brengen. Meer diepte in de beweging

Het is niet gemakkelijk reeds nu vast te stellen, of de beweging sinds Kings dood wijzigingen heeft ondergaan. De wettelijke barrières zijn alle gesloopt, maar er zijn nog vele andere bezwaren tegen rassengelijkstelling te overwinnen. Er zijn nu minder demonstraties. Het „werk in de diepte” krijgt meer aandacht: opvoeding tot leiderschap. Steeds meer openbare functies worden door negers bekleed. Er komen meer neger-vertegenwoordigers in gemeenteraden. Hun aantal moet door vorming en opleiding worden opgevoerd, zodat hun invloed en visie groeien. Een vreedzame poging om meer macht te krijgen. Maar een macht, die men samen met de blanken wil uitoefenen!!

Houding van de gemeenten

Toen dr King in 1964 bij ons was op de Europese Baptisten Conferentie, vertelde hij, dat een andere houding en telde hij, dat een andere houding en medewerking van de „Southern Baptists” — de grootste groep (11 miljoen)

baptisten in Amerika (en in de wereld) — de situatie tussen de rassen en de positie van de negers diepgaand zouden kunnen verbeteren. Kon zijn vrouw nu 6 jaren later ons laten weten, of onze broeders en zusters ginds inderdaad meer doen voor de gelijkstelling en samenwerking van de rassen? Er was intussen een neger tot president van de Baptisten Wereld Alliantie gekozen — nog wel op het congres in Miami, het eigen „territoire” van de Southern Baptists! Er waren resoluties aangenomen! Helaas kon ze slechts verklaren, dat de gemeenten weinig vorderingen maakten en achteraan kwamen in deze strijd. In haar toespraak op het Baptisten Wereldcongres in Tokio straks zal zuster King een krachtig beroep doen op de baptisten om zich voor een verandering van de maatschappij in te zetten. Als goddelijke opdracht. De grootscheepse zendingsarbeid van de Southern Baptists is indrukwekkend, maar ze mogen hun taak in eigen land — waar zoveel aandacht op valt — niet verontachtzamen!

Een groot vrouw was even bij ons. Het was een „feest” naar haar te luisteren. Maar ze geeft zich voor één van de grootste en ernstigste doeleinden in de wereld, die haar man het leven kostte. Zal ze zelf niet ook gevaar lopen?

En: spreekt haar geweldloze beweging voor vrede en rassengelijkstelling, tegen honger en armoede, ons aan? Wat kunnen wij er voor doen? Ook in het internationale verband

van Europese Baptisten Federatie, van Baptisten Wereld Alliantie, van Raad en Wereldraad van Kerken?

Een onderwerp voor raden van gemeenten, voor radenconferenties, voor een Unievergadering? Deze en andere vragen van onze tijd komen op gemeente en gelovige af. We kunnen er ons niet aan onttrekken.

Broertjes

TOOGDAG IJSSELGEWEST

Op zaterdag 14 maart a.s. zal er in de Apeldoornse „Open Hofkerk” een bijzondere toogdag gehouden worden voor de gemeenten in het IJsselgewest. Broeders en zusters uit gemeenten buiten dit gewest zijn natuurlijk ook hartelijk welkom!

We verwachten een goede opkomst voor deze buitengewone ontmoetingsdag. Het hele gezin wordt verwacht, aangezien we in deze kerk speciale ruimten beschikbaar hebben voor de kinderen. Er zal goed voor hen worden gezorgd!

Op deze dag willen we graag zingen, luisteren en stil zijn voor de Heer.

Houdt u deze zaterdag alvast gereserveerd?

De voorgangers van het IJsselgewest:

H. J. Stukker

W. G. Renken

B. Posthumus

M. Cohen

BEROEPINGSWERK

Bedankt voor Antwerpen (Evangelische Gemeente) G. van 't Wout te IJmuiden.

William Carey (1761-1834)

Te Leicester in Engeland wordt een vergadering van predikanten gehouden. Tussen de oude, wijze dominees met hun witte, grijze baarden, zit een jonge dominee van nog geen 30 jaar. De wijze mannen spreken met elkaar over hun kerk. De jonge dominee, William Carey, luistert maar. Het past hem niet te spreken, voordat de ouderen uitgesproken zijn.

Eerst zat hij stil te luisteren, maar nu groeit er een onrust in hem, hij kan bijna niet meer stil zitten. Als de vergadering bijna is afgelopen staat hij ineens op.

Hij kijkt de kring rond. De oude, wijze mannen kijken hem verwonderd aan. Wat zou hij te vertellen hebben? Hij, de eenvoudige schoenmaker. In Moulton was hij dominee geworden.

Zou hij weer? O ja, hoor maar, daar komt het weer: „Broeders, we hebben over allerlei dingen gesproken betreffende onze gemeenten in Engeland. Maar over één heel belangrijk ding hebben we niet gesproken, weer niet. Ik bedoel: de uitbreiding der Kerk onder de heidenen.”

Daar begint hij alweer, denken de oude mannen. Daar heeft hij al vaker over gepraat. Maar dat is toch niet de bedoeling van Jezus' bloed aan de discipelen. Wat verbeeldt die jongeman zich. Eén van hen valt hem in de rede en zegt: „Ga zitten, jongeman. Gij zijt een misrabele ijveraar. Wanneer God de wereld bekeren wil, kan hij dat best zonder jou doen”.

Ziezo, daar kan Carey het mee doen. Afgedaan is het. Maar nee, het is niet afgedaan. Want God heeft Carey bestemd om een van de grootste zendingen te worden.

William Carey werd 1761 in een dorpje in Midden-Engeland geboren. Zijn vader was er onderwijzer. Al vroeg werd hij tuinmansjongen. Hij kon goed leren en daarom mocht hij in de dorpskerk gedeelten uit de Bijbel opzeggen. Toen hij 16 was, werd hij schoenmakersleerling. Nu bracht hij de hele dag door in 'n kleine werkplaats in plaats van in de vrije natuur. In deze werkplaats werkte ook een knecht die de Heer vreesde. Deze knecht werd een middel in Gods hand tot Williams bekering.

Toen hij zich een kind van God wist, kon hij het in de Engelse staatskerk niet langer uithouden. Daar was teveel vormendienst en te weinig levend geloof. Hij werd lid van de Baptistengemeente. Op twintigjarige leeftijd trouwde hij, maar zijn huwelijk was niet gelukkig. Dit kwam misschien ook wel, doordat Carey en zijn vrouw het zeer arm hadden. Carey leerde graag, vooral talen. Ieder vrij uur zat hij over de boeken gebogen, vaak tot diep in de nacht en het duurde niet lang of hij kon vijf vreemde talen spreken, nl. La-

tijn, Grieks, Hebreeuws, Frans en Nederlands. Later leerde hij er nog veel meer. Hij heeft het tot vierendertig gebracht.

De mensen in het dorp bemerkten al gauw, dat Carey meer wist dan iedere andere schoenmaker. En toen hij 24 jaar was, werd hij dominee. Zijn traktement was nog geen vier gulden in de week. Dus bleef hij er schoenmaker bij. Hij vond ook nog tijd om te lezen. Het liefst las hij de verhalen van de beroemde ontdekkingsreiziger Cook over de menseters op het eiland in de Stille Zuidzee.

En toen hij hoorde dat er in Amerika een grote opwekkingsbeweging begonnen was om het evangelie aan de heidenen te gaan prediken, ontwaakte in hem het verlangen om zending te gaan worden. Hij maakte een grote wereldkaart en hing die in zijn werkplaats op. Hij tekende daarop precies aan waar heidenen woonden en hoeveel er waren. Hij wilde graag naar Tahiti als zending gaan. Maar voorlopig kwam daar niets van. In zijn gemeente bad hij telkens voor de heidenen en op een vergadering voor predikanten in Leicester vroeg hij, of het niet de plicht van alle dominees was om zending te worden. Toen had hij het gedaan! En het was bij deze gelegenheid dat een oude grijze dominee tegen hem zei: „Ga zitten, jongeman, ga zitten! Gij zijt een misrabele ijveraar”. Carey ging zitten, maar stil zitten deed hij niet meer. Hij greep de pen en schreef een boek, dat later heel beroemd is geworden. Men heeft het „het eerste en grootste zendingsgeschrift in de Engelse taal” genoemd, maar doordat hij zo arm was, kon zijn boek niet gedrukt worden. Zes jaar heeft hij daarop moeten wachten.

Toen kwam het grote ogenblik in zijn leven. Op een predikantenvergadering hield hij een prachtige preek over Jes. 54 : 2 en 3. De preek had twee punten. 1e Verwacht grote dingen van God, en 2e. onderneemt grote dingen voor God. Nog vijf maanden moest hij wachten. En toen op 2 oktober van het jaar 1792 werd de Baptisten Zendingsvereniging gesticht. Dit was het begin van het geweldige zendingswerk der 19e eeuw.

Carey bood zich als eerste zending aan. Hij zou echter niet naar Tahiti, maar naar India gaan. In deze tijd maakte hij kennis met een zekere Tho-

mas, een scheepsarts. Deze haalde hem over samen naar India te gaan.

De Engelse Oost-Indische Compagnie wilde geen zendingen in India toelaten. Een van de directeurs zei: „Het uitzenden van zendingen in onze oostelijke bezittingen is het dolste, kostbaarste en onverantwoordelijkste voorstel, dat ooit een dwaas gedaan heeft. Zulke een plan is verderfelijk, nutteloos, gevaarlijk, onvruchtbaar en fantastisch. Het brengt de vrede en veiligheid van onze bezittingen in gevaar”.

Het is droevig en we begrijpen dat Carey geen toestemming kreeg om naar India te gaan. Maar toch kwam hij er. Een goedhartig kapitein nam hem mee op zijn schip. Maar een hevige storm noodzaakte de kapitein weer naar de haven terug te varen. Carey werd aan land gezet en zijn vriend Thomas kwam in de gevangenis terecht wegens schuld. Carey vond een ander schip en samen met zijn vrouw, die eerst niet mee gewild had, voer hij af.

Na een half jaar kwam hij in India aan. Hij kon er echter niet als zending beginnen. Dat mocht immers niet! Dus begon hij als boer in de grote moerassen bij Calcutta, waar het wemelde van de tijger. Hij woonde er in een armoedige hut en leed honger. Hij zou er van de honger omgekomen zijn als een medelijdende inboorling hem geen eten had gebracht. Zes maanden hield hij het uit. Toen gaf de Heer uitkomst. Hij kreeg een betrekking aan een indigo-fabriek en een goed salaris. Hij predikte het evangelie aan de arbeiders op de fabriek, leerde hun taal en stichtte enkele zendingsposten in de omgeving. Hij kreeg twee helpers maar nu ging het mis. Hij bracht immers de vrede en veiligheid der bezittingen in gevaar?! Op zekere dag werd hij met zijn twee helpers door de Engelse regering het land uitgejaagd. Waarheen? Niet naar Engeland terug. Dat nooit!

Vlak ten noorden van Calcutta lag een Deense kolonie. Daar ging hij heen en daar mocht hij vrij het evangelie prediken. Het werk voor de zending is daar van onschatbare waarde geweest. Hij stichtte daar een drukkerij en begon in zijn vrije tijd de bijbel te vertalen. De ene vertaling na de andere, grotereels bewerkt door Carey zelf, kwam van zijn drukpers. Nu waren de jaren van tegenspoed voorbij. Wel werd hij bespot en belast, wel verbasterde men zelfs zijn bijbels en gaf die weer uit om zijn werk onmogelijk te maken, maar dat lukte niet. Langzamerhand begon men hem te eren, als een man, die grote gaven had.

En toen, na lange jaren van studie en harde arbeid, benoemde de gouverneur-generaal van Calcutta, de stad waaruit hij eens verjaagd werd, hem tot professor in drie moeilijke Indiase talen! Carey nam de benoeming aan en de arme schoenmaker was professor ge-

CNADER BEZIEN

Een vals beeld

Verleden week zond de NCRV-televisie een programma uit, waarin Jan van Hillo — anders een vakman op zijn terrein — een vraaggesprek had met de enige nog in leven zijnde drager van de hoogste Amerikaanse militaire onderscheiding, de beroeps-militaire Joe Hooper. Deze Amerikaanse sergeant deelde in dat interview o.a. mee, dat hij bij een bepaald gevecht in Vietnam tenminste 24 tegenstanders had gedood. Joe Hooper vertelde christen te zijn en tijdens de gevechten in de ene hand het machinepistool te hebben en in de andere hand de bijbel... Jan van Hillo luisterde belangstellend toe en liet na wat een verslag-

gever van, zijn niveau — gewoon al uit journalistieke overwegingen — niet had mogen nalaten: vragen hoe een zinnig mens tot een dergelijke verbijsterende uitspraak kan komen.

Natuurlijk weten we, en ook Jan van Hillo weet dat, dat er onder de christenen — helaas — geen eenstemmigheid is, aangaande de vraag of het een christen geoorloofd is mee te doen aan het oorlogsbedrijf. Er zijn er — en hun getal is groeiende — die radikaal elke deelname aan oorlog en oorlogstoerusting afwijzen. Anderen aanvaarden de oorlog als een noodzakelijk kwaad om een nog groter kwaad te voorkomen of te be-

strijden. Rondom deze beide opvattingen heeft zich in de christelijke ethiek de vraag naar het geoorloofde van oorlogsdeelname gepolariseerd. Van een kruistocht: het geweer in de ene hand, de bijbel in de andere hand. — „Kill a commy for Christ” (dood een kommunist voor Christus) — schreeuwen (gelukkig) slechts enkelen.

Daarom had de interviewer — een NCRV-man nota bene — deze uitspraak van Joe Hooper niet zonder meer mogen laten passeren. Door dat toch te doen heeft hij het extremisme van een enkeling als een kennelijk normale christelijke opvatting min of meer gesanktioniseerd.

Dat Van Hillo daarmee de NCRV een slechte dienst heeft bewezen is niet het allerergste. (we vragen ons wel af of zo'n uitzending de NCRV ook leden kost...), maar wel dat opnieuw een volkomen vals beeld van evangelie en christelijk geloof is gegeven.

v. D.

worden! Zijn drukkerij liet hij niet in de steek. Hij drukte tenslotte de bijbel in 40 verschillende talen en dialecten van India, China en midden Azië. Wie zal zeggen hoeveel er door deze bijbelvertalingen tot de Here Jezus gekomen zijn?

De arbeid van deze eenvoudige man werd door God rijk gezegend. Tien jaar na zijn aankomst in India waren er reeds 30 zendingsposten met 63 zendingelingen. Door zijn toedoen vaardigde de Engelse regering een verbod uit tegen het verdrinken van kleine kinderen en het verbranden van weduwen. Zo werkte hij ruim 40 jaar in het geweldige grote land met zijn meer dan 300 miljoen inwoners.

Op 73-jarige leeftijd — op 9 juni 1843 — nam de Here hem tot Zich. Hij werd begraven in Serampore. William Carey, hoe heeft men hem bespot en tegengewerkt. Men noemde

hem de „heilige” schoenlapper, maar tenslotte is hij, „de miserabele ijveraar”, de vader der nieuwere zending geworden. Een nieuwere zending van geweldige bloei. Dat is het resultaat van zijn grote liefde voor hen die de Here Jezus niet kennen, dat is het resultaat van zijn onwrikbaar Godsvertrouwen, dat is zijn onvergankelijke ere. En toch: het gaat in de zending nooit om mensen. Het gaat tenslotte alleen om de eer van God. Daarvoor heeft Carey gewerkt met een ijver, die nooit verflauwde en waarvoor we slechts diepe bewondering kunnen hebben.

Bovenstaand verhaal troffen we aan in De Herdersfluit, het blad van de Landelijke Zondagsschool Centrale der N.B.J.B. Hoewel de inhoud velen bekend zal zijn is het toch de moeite waard dit echte zendingsverhaal nog eens te lezen.

— e.r.

INTERKERKELIJK GEZANGBOEK OOK VOOR GEREFORMEERDE KERKEN

Ook de Gereformeerde Kerken nemen deel aan de uitgave van een interkerkelijk gezangboek voor Nederland. Dit is met 54 tegen 7 stemmen en 1 onthouding besloten door de Generale Synode. Het concept voor een bundel van 450 liederen, samengesteld door een groep dichters en musicologen, zal door een interkerkelijke commissie nog kritisch bekeken worden, waarbij ook rekening zal worden gehouden met een aantal

speciale wensen van de Gereformeerde Synode. Daarna kan de gezangenbundel vrijgegeven worden voor voorlopig gebruik. Het definitieve aantal gezangen, waaronder een vrij grote collectie schriftliederen van eigentijdse dichters, zal vermoedelijk rond de 400 liggen. Het boek is in principe ook aanvaard door de hervormde, de lutherse en de oud-katholieke kerken, alsmede door de doopsgezinde en remonstrantse broederschappen, terwijl de meeste gezangen ook zijn opgenomen in de nieuwe bundel van de evangelische broedergemeenten, die ruim 700 liederen telt.

Martin Luther King Memorial Centre

In Atlanta wordt een centrum gesticht, dat een actieve herinnering aan Dr King wil zijn. Een groot studie- en vormingscentrum als de centrale van allerlei acties, die een geestelijke opleving beogen ten gunste van een sociale verandering.

Giftten voor dit centrum kunt u storten op postrekening 43842 van de Baptisten Gemeente Amsterdam-centrum (Martin Luther King Kapel) met vermelding „Atlanta”. Deze gemeente zorgt voor doorzending van uw steun.

Brokstukken

Het testament van Vader Jakob

De toekomst van Gods volk heeft altijd al aan een zijden draad gehangen.

We denken aan Vader Abraham. Op Gods bevel trekt hij naar het land Kanaän. Daar is het land, waar hij en zijn nageslacht wonen zullen. Ook zal hij tot een groot volk uitgroeien. Maar als hij daar is, lijkt alles toch op niets uit te lopen, want er is geen zoon. Tot Isaäk geboren wordt en het licht der genade weer duidelijk gaat stralen.

Maar dan weerklinkt de opdracht dat Isaäk geofferd moet worden op de berg Moria. En weer lijkt Gods plan op niets uit te lopen. Echter: Isaäk wordt gespaard en de zoon gaat weer volop schijnen als vader en zoon van de hoogte afdalen.

De laatste hoofdstukken van Genesis vertellen ons, hoe Jacob en de zijnen het beloofde land verlaten moeten (honger) en zich in Egypte vestigen. In het beloofde land rusten alleen de doden (Abraham, Sara, Isaäk, Rebekka, Lea en Rachel — 49 : 31 en 48 : 7); de levenden zijn in Egypte, dat hen straks tot slaven maken zal, hun kracht zal trachten te vernietigen en dat hen eeuwenlang in de knel zal houden.

Wonderlijk is het geloof van Jakob dat tot uitdrukking komt in de woorden die hij kort voor zijn dood spreekt.

Dan roept hij Jozef en die moet hem beloven dat hij zijn vader in het beloofde land, in de spelonk van Machpela, zal begraven. Want Jakob gelooft zeker dat de Here zijn nakomelingen eenmaal naar dit land terugbrengen zal (Gen. 48 : 21).

Merkwaardiger is nog een ander stukje uit het testament van Jakob. Hij zegt n.l. tegen Jozef: „En ik geef U, boven uw broeders, een *bergrug*, die ik met mijn zwaard en mijn boog aan de Amonieten heb ontrukkt.

Een *bergrug* in het beloofde land, ver van Egypte, waarover Jakob daadwerkelijk niets meer te vertellen heeft, die misschien allang weer in handen van andere stammen gekomen is! Op koninklijke wijze schenkt de oude, stervende man die aan zijn zoon Jozef. En Jozef accepteert dit present, in het geloof op Gods beloften.

Altijd al hing de toekomst van Israël aan een zijden draad.

Als de Israëlieten eenmaal, na de intocht, in het land wonen, zijn er al maar dreigingen. En later volgen de deportaties van grote delen van dit volk naar andere landen. Maar steeds weer komt er een volgend hoofdstuk in de geschiedenis die God met zijn volk heeft en maakt.

Dan komt het jaar 70, na de verwerping door de Joden (in het algemeen) van

de Messias. Jeruzalem valt en het duurt niet heel lang meer of de verstrooiing van dit volk over heel de wereld wordt een feit. Is nu de geschiedenis van dit volk Israël tot een einde gekomen? Jazeker, de draad waaraan Gods plannen met dit volk hangen, is heel dun, maar ijzersterk. Ze breekt niet. Zelfs niet nadat in de laatste wereldoorlog miljoenen Joden vermoord werden.

Opeens zien we het oude volk van God weer in het Beloofde land. De staat Israël wordt geproklameerd, een oud, geslagen volk leeft en bouwt aan zijn toekomst. De Heer maakt zijn beloften waar. Maar nog steeds zien we die dunne draad, waaraan Gods plannen hangen. Het volk wordt weer bedreigd: 100 miljoen mensen keren zich tegen de enkele miljoenen Joden en eisen hun vernietiging. Toch zal eens het moment komen, dat dit volk, gekomen tot erkenning van Jezus als Messias, werkelijk in vrede en vreugde in dit land zal wonen en zich zal buigen voor de grote Davidszoon die zal zitten op de troon van zijn vader David.

De zijden draad

En hangt ook de toekomst van Gods gemeente op aarde niet aan diezelfde dunne, maar oersterke draad van Gods almacht en trouwe liefde?

Zo was het al in de dagen van Jezus. Eerst veel volgelingen. Maar opeens verdwijnen de massa's en Jezus blijft met een handjevol over. Zal nu de beweging ineenstorten?

De Heer zelf wordt gegrepen, verhoord, veroordeeld, gekruisigd. En onder de ogen van velen lijdt Hij en sterft Hij.

De lamp van Zijn leven dooft uit. Dit is toch zeker het einde?, denken zijn volgelingen. Maar de draad houdt het. Enkele dagen later is de glorierijke opstanding van de Heer een feit. Helse machten en krachten zijn bestreden en overwonnen. En opeens, op Pinksteren begint een machtige, prachtige bloei. Echter: steeds weer wordt die gemeente bedreigd: door heidendom, door dwaalleraars, door mensen die het hart uit het evangelie willen snijden, door overheden die het met wortel en tak willen uitroeien. Maar de dunne draad van Gods trouw blijkt ijzersterk en houdt het uit.

Zo was het, zo is het vandaag (want ook nu is er de dreiging) en zo zal het ook zijn wanneer de gestalte van de antichrist zichtbaar zal worden. Onze Heer zal Zijn Gemeente bewaren, haar tot zich nemen, haar naar het feest voeren, en zo is de toekomst van die gemeente veilig in de sterke handen van haar Heer.

Jakob, in Egypte, een machteloze oude man, schonk aan Jozef een *bergrug* in het beloofde land. Christus, de versmaade en verguisde Messias, die niets had om Zijn hoofd op neer te leggen, schonk in Zijn grote bergrede aan de Zijnen de hele aarde. Zalig zijn de zachtmoedigen want zij zullen het aardrijk be-erven. Vandaag als christen leven kan alleen als we het vertrouwen dat de dunne draad waaraan de toekomst van het oude volk en van de Gemeente hangt, ijzersterk is, onbreekbaar. Zij die geloven kunnen altijd verder...

Wf.

STERKE VERGRIJZING IN GEREFORMEERD PREDIKANTENCORPS

Het percentage jongere predikanten (25-35 jaar) is de laatste tien jaar in de Gereformeerde Kerken sterk teruggegaan. In 1959 telde men 246 predikanten in deze leeftijdsgroepen. Dit waren er in 1969 nog maar 116. Het percentage jonge predikanten in het geheel van het predikantencorps is daarmee in tien jaar gehalveerd, namelijk van 27 procent in 1959 tot 13,1 procent in 1969. Deze cijfers zijn ontleend aan een publicatie van het bureau Kerkopbouw van de Gereformeerde Kerken over de predikantsvoorziening in Nederland. Tegenover de dalende cijfers voor jonge predikanten staat een procentuele toename van het aantal predikanten boven 55 jaar. Zij vormen thans 29,1 procent van het totale predikantencorps. In 1959 was dit 25,7 procent.

De vergrijzing is het sterkst in de provincie Groningen. Hier is 42,5 procent van de gereformeerde predikanten ouder dan 55 jaar. Tien jaar geleden was dit nog maar 26,7 procent. De enige pro-

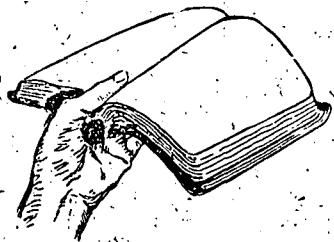
vincie waar het percentage predikanten boven 55 jaar terugliep was Zuid-Holland. Hier was het in 1959 namelijk 30,5 procent en in 1969 was het verminderd tot 27,8 procent.

Het bureau Kerkopbouw noemt deze ontwikkeling bijzonder verontrustend en vraagt zich af of geen onderzoek moet worden ingesteld naar de oorzaken van deze vergrijzing. Hierbij zou ook de vorming en opleiding van predikanten moeten worden betrokken.

Ter vergelijking met de cijfers van het bureau Kerkopbouw van de Gereformeerde Kerken in Nederland over de leeftijdsopbouw van het predikantencorps in deze kerken zijn de volgende cijfers, betrekking hebbend op ons voorgangerscorps interessant.

De gemiddelde leeftijd van onze voorgangers is ongeveer 45 jaar. Ruim 20% van hen is ouder dan 55 jaar; beneden de 35, 15-16%. In de provincie Groningen is de gemiddelde leeftijd 44/45 jaar; in Friesland 50; in Drenthe 37; in Overijssel en Gelderland 43 jaar; in de Randstad 46/47 en in het Zuiden 47. — v. D.

Wat zullen we lezen?

zondag	22 februari	Matth. 15 : 21-28	Brood voor de honden
maandag	23 februari	Matth. 5 : 1-12	Umwertung aller Werte
dinsdag	24 februari	Matth. 5 : 13-16	Zout en licht
woensdag	25 februari	Matth. 5 : 17-20	Geen ontbinding der wet
donderdag	26 februari	Matth. 5 : 21-26	Gij zult niet doden
vrijdag	27 februari	Matth. 5 : 27-32	Gij zult niet echtbreken
zaterdag	28 februari	Matth. 5 : 43-48	Adeldom verplicht

OPERATIE ANDREAS

„Operatie Andreas”: een actie, die ten doel heeft gedurende de Europese Billy Graham-campagne (5 t.e.m. 12 april) zoveel mogelijk mensen naar de Expo-hal in Hilversum te krijgen.

„Christenen moeten hun ongelovige familieleden en kennissen persoonlijk uitnodigen mee naar de samenkomsten te gaan”, zeggen de organisatoren.

In enkele delen van het land zijn regionale commissies ontstaan, die acties ontketenen. Méér van die werkgroepen zijn hard nodig.

Een belangrijke taak van de commissies: het organiseren van bustochten en groeps-treinreizen (tegen gereduceerd tarief) en het coördineren van vervoer met particuliere auto's. In verscheidene plaatsen gaan christenen huis-aan-huis de mensen uitnodigen, mee te gaan naar de Billy Graham-meetings.

De Expohal staat, zoals bekend, via een gesloten t.v.-circuit in verbinding met de Westfalenhalle in Dortmund, waar dr. Graham spreekt.

„Operatie Andreas” heeft heel veel medewerkers nodig. Biddende medewerkers. Om deel te nemen aan huis-aan-huis-acties. Om treinkaartjes voor de groepsreizen te verkopen. Om babysit-centrales te kunnen opzetten, ten behoeve van ouders, die alleen naar de samenkomsten kunnen als er oppas is bij hun kinderen.

Er worden kaarten beschikbaar gesteld waarop men namen kan invullen van mensen voor wie men wil gaan bidden en die men wil uitnodigen. Een dringende oproep tot alle christenen in Nederland: Help mee „Operatie Andreas” te doen slagen.

Schrijf of bel naar het bureau van Billy Graham Euro 70, postbus 23, Doorn, telefoon 03430-2114.

Neem anderen mee naar de Billy Graham-campagne.

RADIODIENST

Het Konvent van Kerken zendt zondagmiddag 22 februari a.s. te 5.00 uur de dienst uit van de baptistengemeente te

Rotterdam-Zuid; voorganger ds P. van der Werf.

Gemeenteberichten

UIT DE WATERPOORTSTAD

Sneek — (J.J.S.) We eindigden ons vorige gemeenteb Bericht met de vermelding van enkele doopkandidaten. Inmiddels hebben we enkele doopdiensten gehad: op zondag 21 september werden een broer en een zus uit een gezin van 13 kinderen gedoopt; op 5 oktober vier jongemannen uit verschillende gezinnen en op 7 december één jonge broeder. Het waren alle vreugdevolle diensten, waarbij veel belangstellenden en veel familieleden van de dopelingen aanwezig waren. Soms worden deze diensten bezocht door mensen die voor het eerst een dergelijke doopdienst meemaken. Onze voorganger, ds J. van Dam neemt dan ook wel de gelegenheid te baat om aan de hand van dit zichtbare teken het Evangelie, de Blijde Boodschap op duidelijke wijze te verkondigen: de kruisiging, de dood en de opstanding van onze Heer en onze reiniging, de afwassing onzer zonden door het bad der wedergeboorte. Kan deze boodschap een duidelijker weergave vinden dan in de bijbelse doop?

Na de vakantie brak weer een periode van vele activiteiten aan. De zondagsscholen in de verschillende stadswijken namen weer een aanvang. Ook het jongens- en meisjesklubbewerk begon weer. Door al deze arbeid worden honderden kinderen en hun ouders bereikt en in aanraking gebracht met de grote Kindervriend, de Verlosser en Heer. Zaterdag 20 september hield de zondagsschool een kindermiddag in ons kerkgebouw, nog in het kader van Handelingen 69. De verteller, de heer Oosterwelder uit Amsterdam werkte mee. Zondag 16 november werd een oogstdienst gehouden. Ook aan deze dienst had de zondagsschool en de jeugd een belangrijk aandeel. Er was veel fruit en bloemen gebracht; het podium was er mee bedekt. Het was een goede dankdienst; na afloop werden het fruit en de bloemen door de kinderen en de jeugd gebracht bij zieken, eenzamen en bejaarden.

Ook in de kapel in Bolsward werden eens in de maand bijzondere samenkomsten gehouden. Zo werkte op 16 november het zangkoor uit Sneek mee. Er was veel volk aanwezig. De zaal was eigenlijk te klein om allen een plaats te kunnen geven. Het was een opwekkende dienst, waarin door onze voorganger een goede Boodschap is gebracht. Hetzelfde geldt van de andere diensten in Bolsward, zowel de bijzondere als de gewone; telkens is er veel volk dat begeert naar de Boodschap van het heil in Jezus' Bloed. Luistert.

Op 23 november hadden we in Sneek een Forumdienst; op 30 november een dienst met de Tussenjeugd van Friesland. Steeds weer samenkomsten met grote belangstelling en een duidelijke verkondiging.

In de adventstijd wordt er steeds hard gewerkt, vooral in de laatste weken. Met man en macht wordt er met het kerstnummer gewerkt hetgeen voor ieder een bijzondere belevenis is. Men komt dan bij de mensen aan de deur met wie men een

persoonlijk contact en gesprek kan hebben. Wat kun je dan mooie ontdekkingen doen, vooral als je jaren dezelfde route loopt. Je begint elkaar te kennen en ook ontdek je, dat men De Zaaier waardeert en ook het Evangelie dat toch altijd weer uit de verhalen en het andere geschrevene naar voren komt.

De kersttijd is een fijne tijd. Ieder doet wat. Ons zangkoor verzorgde ook dit jaar weer een kerstzangdienst in een van de bejaardentehuizen waarbij door onze voorganger een kort woord gesproken werd. Op eerste kerstdag werden ook nog twee van onze zusters gedekoreerd door de Nederlandse Zondagsschool Vereniging. Ds Van Dam reikte de dames Van Netten te Heeg namens de NZV de gouden erespeld uit voor de ruim 40-jarige zondagsschoolarbeid. Het was voor deze beide zusters een ware verrassing die erg werd gewaardeerd; ook door de hierbij aanwezige ouders werd met deze geste hartelijk ingestemd. Bij al de vreugdevolle gebeurtenissen moeten we ook een sterfgeval melden. Nadat we in de oudejaarsavonddienst reeds onze gestorvenen hadden herdacht werd in de nieuwjaarsdienst door onze voorganger bekend gemaakt dat op oudejaarsavond onze broeder Siebe de Vries plotseling was heengegaan. Deze broeder werd op 18 februari 1899 te Sneek geboren, en is op 2 mei 1926 in de oude Vredekerk door wijlen ds H. Visser gedoopt. Sindsdien leefde hij met zijn gezin in het midden der gemeente. De ouderen weten zich nog te herinneren hoe hij vroeger met De Blijde Boodschap, het evangelisatieblad waarmee in Sneek toen gewerkt werd, werkte. Van die Blijde Boodschap wilde hij getuigen. Hij laat een lege plaats achter, allereerst in zijn familiekring maar ook in de gemeente. Hij is op 5 januari na een rouwdienst vanuit onze kerk te Sneek begraven.

Op nieuwjaarsdag hield de gemeente na de dienst zoals gewoonlijk weer haar nieuwjaarsreceptie in een van de bijzalen van de kerk. Deze was weer druk bezocht; de broeders en zuster konden elkaar weer geluk wensen onder het gebruik van koffie met koek.

De verbouwingsplannen zijn intussen reeds in uitvoering. We krijgen naast onze kerk een jeugdhonk terwijl in ons kerkgebouw enkele ingrijpende verbeteringen zullen worden aangebracht, o.a. een hall die zeker twee maal zo groot wordt als de tegenwoordige.

Zo zijn we dan weer een nieuw jaar begonnen, met een blik van afscheid op het jaar dat ging. Er was vreugde, er was droefheid. Maar als gemeente, gelovigen moeten we steeds weer zien naar het nieuwe dat voor ons ligt, en waarheen de Heilige Geest ons wil leiden, naar Zijn toekomst, naar Zijn Rijk!

JAARBOEKJE WINSCHOTEN 1969

Het tweede jaarboekje 1969 dat we ontvingen is dat van de gemeente te Winschoten. Het bevat alle gegevens die voor de jaarvergadering nodig zijn. Maar ook het hele komende jaar kan het van dienst zijn. Onze complimenten voor de keurige uitvoering! v. D.

DUITSE PREDIKANTEN OVER DE DOOP

De evangelische broederschap van predikanten in Hessen en Nassau staat een doopbepaling in de kerkorde voor, volgens welke de 'volwassenendoop' van niet meer dan uitzondering bevorderd wordt tot de — naar hun mening vanuit het Nieuwe Testament gezien: — normale gangbare regel. De huidige kinderdoop zou dan terug gebracht moeten worden tot een bij uitzondering te praktiseren vorm van doopbediening. Als het aan deze predikanten ligt zal het dopen van volwassenen niet langer gezien mogen worden als „uitstel van de kinderdoop”. Door een team van de broederschap is een aantal stellingen opgeworpen. Daarin wordt o.a. principieel vastgesteld dat de vooronderstellingen, waarop de kinderdoop gebaseerd is, in deze tijd aanvechtbaar zijn geworden. Als vooronderstellingen voor de kinderdoop worden o.a. genoemd: patriarchale verhoudingen binnen het gezin en het vanzelfsprekend-zijn van het christelijk geloof, van het kerklidmaatschap in bepaalde maatschappelijke verhoudingen. Ook wordt aangestipt dat tegenwoordig in het bijzonder jongeren de kinderdoop zien als een „manipulatie”, waarmee „de kerk vooruitloopt op de vrije beslissing van de mondige mens, over zijn deelname”. Aldus een bericht in Haarlems Dagblad.

HET B.W.A.-KONGRES IN TOKIO

Reeds uit 49 landen hebben zich deelnemers gemeld voor het wereldkongres van de Baptisten Wereldalliantie dat 12-18 juli te Tokio zal worden gehouden. De landen die door één of meer afgevaardigden vertegenwoordigd zullen worden zijn: Argentinië, Australië, Brazilië, Burma, Canada, Columbia, Congo, Denemarken, El Salvador, Engeland, Finland, Frankrijk, Formosa, West-Duitsland, Ghana, Guam, Haiti, Hongkong, India, Israël, Jamaica, Japan, Jordanië, Kameroen, Kenya, Korea, Liberia, Maleisie, Mexico, Nederland, Nieuw Zeeland, Nigeria, Noorwegen, Paraguay, Peru, Philippijnen, Rhodesia, Schotland, Singapore, Spanje, Thailand, Uruguay, U.S.A., U.S.S.R., Wales, Zambia, Zuid-Slavië, Zuid-Afrika en Zwitserland.

De grootste delegaties komen uit U.S.A., Canada en Japan. Daarna volgen Hong Kong met 125 en Formosa met 83 deelnemers. Uit Canada hebben zich tot nu 254 personen gemeld. Wat U.S.A. betreft: Texas is aanwezig met 117 personen, Illinois met 96, Michigan met 90 en Virginia met 81. Van de 50 Amerikaanse staten hebben 12 nog geen vertegenwoordigers aangemeld: Alaska, Connecticut, Idaho, Iowa, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, Utah, Vermont, West-Virginia en Wyoming.

Leestafel

Opstanding en nieuw leven in de bijbel, dr. R. Bijlsma; zeven radiovoordrachten; uitgave N.B.G./B.K.V. 1969; Serie Verken de bijbel. Kanttekeningen bij het lijdensverhaal naar Matteüs, drs Tj. Baarda; zeven radiovoordrachten; uitgave N.B.G./B.K.V. 1969; Serie Verken de bijbel.

Beide boekjes zijn in brochure vorm uitgegeven radiolezingen die de N.C.R.V. vorige zomer uitzond in de serie Bijbelse Verkenningen. De complete serie Bijbelse Verkenningen is te krijgen bij abonnement ad f 19,—; elke afzonderlijke brochure kost f 2,90.

Kerk, waarheen? Een ernstige waarschuwing tegen de nieuwe koers; C. van der Haagen; uitgave van Evangelische Pers, Dieren; 1969; 19 pag.; f 1,— (bij afname van meerdere exemplaren korting).

Een eenvoudige brochure waarin de schrijver verontrust — en dat terecht — door de modernistische koers van kerk en theologie wijst op de noodzaak van persoonlijke wedergeboorte (Joh. 3 : 3b). Gewezen wordt o.a. ook op het grote gevaar het evangelie der verlossing in te ruilen voor sociaal evangelie.

Hoewel we het in grote lijnen hartelijk met de schrijver eens zijn delen we niet zijn konklusie, „dat de kerk volgens de Schrift niet kan en mag samenwerken met de wereld in haar streven naar maatschappelijke gerechtigheid, sociale hervorming, morele herbewapening (voor die uitdrukking zijn we trouwens wel huiverig, v. D.) en wereldverbetering”.

v. D.

Concordantie op de Bijbel. Uitg. Kok, Kampen, afl. 6 en 7.

In totaal zullen plm. 27 afleveringen verschijnen. Prijs per aflevering van minstens 48 pag. f 3.75. Aan wat we eerder over deze reeks schreven, hebben we niets toe te voegen. Op een overzichtelijke wijze worden de woorden gerangschikt en de verwijzingen gegeven. Wie een goede gids voor zijn bijbelstudie wenst, schaffe zich dit werk aan.

Pl.

GEREFORMEERDE SYNODE OVER HET OORLOGSVRAAGSTUK

Bij de verdere besprekingen van het oorlogsvraagstuk in de Gereformeerde Synode is duidelijk geworden, dat het vooral gaat om de vraag hoe de kerk tot een effectieve uitspraak kan komen. Dit komt aan de orde in de synode-zittingen in de eerste week van maart. Ter voorbereiding van deze discussie heeft de synode zich in de februarizitting gesplitst in vijf gespreksgroepen teneinde een diepgaande gedachtenwisseling mogelijk te maken. Het was voor het eerst dat een dergelijke vergadermethode werd toegepast.

Verwacht wordt, dat de synode zal streven naar een beleid, dat ook plaatselijke kerken in de meningsvorming betreft. Van verschillende zijde is gesuggereerd, dat de synode richtlijnen en overwegingen zou kunnen formuleren, die dan plaatselijk onder leiding van de kerkeraden kunnen worden besproken, zodat de gehele kerkgemeenschap betrokken wordt in de discussie. Over de resultaten hiervan zou aan de synode moeten worden gerapporteerd.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam. — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

EIGENLIJK

Het bijwoord eigenlijk is door de duivel uitgevonden. Wanneer iemand zegt: dominee heeft *eigenlijk* gelijk, bedoelt hij: Ik geef hem met de mond gelijk maar ben niet van plan naar zijn vermaning te handelen. (De Strijdkreet)

ADVERTENTIES

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Ingaande 1 februari 1970 zijn de prijzen van onze diverse bundels herzien en gelden de volgende prijzen:

Eenst. eenv. uitgave	f 7,15
rood, blauw, zwart	
Eenst. eenv. uitgave rood met opdruk „eigendom der gemeente”	f 7,15
Eenst. luxe uitgave	f 9,—
roodbruin, blauw, zwart	
Eenst. luxe uitgave, beige	f 9,50
Eenst. luxe uitgave	f 17,50
zwart leren band	
Eenst. zeer luxe uitgave	f 25,—
zwart leren band verguld op snee	
Harmonisatie deel I	f 10,—
Harmonisatie deel II	f 17,—
Orgelbegeleiding Psalmen	f 2,50

Tekstboekje Lof zij den Heer f 0,12

Besteladres: J. Germeraad, Breitnerstraat 77B, Rotterdam-2.

Betalingen op giro n°. 281127 t.n.v. Zangbundel Comm. Rotterdam.

Zendingen boven f 30,— franko.

Met grote dank aan God berichten wij u met vreugde de geboorte van onze dochter en zusje

JORRIENDA MIRIAM

A. J. v. Doorn

H. v. Doorn-Amersfoort
Andrike

Utrecht, 12 februari 1970
Orchideestraat 39.

Welke jonge vrouw tot ± 40 jaar wil mijn 3 kinderen helpen opvoeden; één meisje van 12 jaar; twee jongens van 10 en 7 jaar. Brieven te richten aan: G. Sikkema, Zevenhuisterweg 104, Noordbergum (Friesland). Inlichtingen bij ds J. H. Blenkers, Zevenhuisterweg 104, Noordbergum (Friesland).

Schöner Ferienort vieler Holländer, Haus Messerschmidt, 3569 Hartenrod, (Raum Braunfels, Dillenburg-Marburg) Ruf: 02776-439. Waldr. Ggd., schöne Wanderweg u. Ausflugsziele f. Autofahrer, mod. Gästezi., Güte Küche, Prosp. a. Wunsch. Baldige Anmeldung, nur noch kl. Gästekreis.

DE CHRISTEN

27 februari 1970

85e jaargang - 9

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Nee! tegen staatssubsidie aan kerken

Blijkens een bericht in Trouw dezer dagen heeft de regering meegedeeld nog steeds op het standpunt te staan, dat de jaarlijkse uitkeringen aan een aantal kerkgenootschappen moeten worden afgekocht. Dat betekent dus, dat de regering De Jong blijft bij zijn afwijzing van het voorstel van de Staatscommissie Van Walsum, die niet alleen deze oude uitkeringen wenste te verhogen maar zelfs wilde uitbreiden tot alle kerken.

Commissie Van Walsum

De Staat der Nederlanden betaalt jaarlijks sinds jaar en dag — in sommige gevallen al vanaf de tijd waarin zich de Reformatie voltrok — gelden aan de volgende kerkgenootschappen:

de Roomskatholieke Kerk, de Hervormde Kerk, de Lutherse Kerk, de Remonstrantse Broederschap, de Doopsgezinde Gemeenten, de Oud-Katholieke kerk en de Israëlitische kerk. Totaal ruim 3,5 miljoen gulden. Deze betalingen vinden plaats op grond van de rechten, die de Staat deze genootschappen heeft toegekend, mede als gevolg van door de Staat gekonfiskeerde kerkelijke goederen. Een en ander ligt vast in de grondwet.

Bij Koninklijk Besluit van 21 mei 1946 werd een Staatscommissie voor de Zaken van de Erediensten ingesteld, die als opdracht kreeg na te gaan of de bestaande praktijk inzake de financiële verhouding tussen de Staat en de onderscheidene godsdienstige gezindten en meer bepaaldelijk met betrekking tot de uitvoering van art. 178, (thans 185) van de Grondwet herziening behoeft, zo ja op welke wijze en in welke mate (en welke regelingen daarbij zouden dienen te worden gevolgd, voor het geval het zowel wenselijk als mogelijk mocht blijken te zijn de bestaande praktijk en de daaraan ten grondslag liggende aanspraken hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk te liquideren).

Deze commissie, sindsdien naar zijn voorzitter Commissie Van Walsum geheten, ging aan het werk en kwam in 1967 (na ruim twintigjarige arbeid!) ge-

reed. De resultaten van deze arbeid luiden in concreto (voorbijgaand aan enkele ondergeschikte voorstellen): Elk jaar 50 miljoen gulden te verdelen over de kerken met meer dan (volgens de volkstellingen) 10.000 leden. Die verdeling zou als volgt moeten plaats vinden:

Roomskatholieke kerk	leden	bedrag
Ned. Hervormde Kerk	4.634.478	25.160.000
Gereformeerde Kerken	3.243.539	17.609.000
Gereformeerde kerken (art. 31)	785.278	4.263.000
Gereformeerde Gemeenten	96.241	522.000
Chr. Gereformeerde Kerken	93.481	507.000
Evang. Lutherse Kerk	73.751	400.500
Doopsgezinde Broederschap	67.112	364.500
Apostolisch Genootschap	62.928	341.500
Vrije Evangelische Gemeenten	32.657	177.500
Oud-Gereformeerde Gemeenten	20.155	109.500
Unie van Baptistengemeenten	19.849	107.500
Ned. Israëlitisch Kerkgenootschap	17.591	95.500
Oud-Katholieke Kerk	13.349	72.500
Port. Isr. Kerkgenootschap *)	10.584	57.500
	446	2.500

Voorstel minister Witteveen

Vijftig miljoen gulden jaarlijks uit de rijksmiddelen. In een brief van de minister van financiën, dr. Witteveen, aan de voorzitter van de Tweede Kamer deelt de regering zijn standpunt aangaande dit voorstel van de Commissie Van Walsum mee. De regering wijst het voorstel af en zegt o.a.:

Het voornaamste bezwaar van de regering tegen de argumentatie van de Staatscommissie ligt echter hier-

in, dat deze bijna ongemerkt en zonder nadere motivering overstapt van de subsidiëring van maatschappelijke en culturele voorzieningen — ongeacht de geestelijke achtergronden van waaruit deze worden getroffen — naar subsidiëring ten behoeve van de verzorging van het godsdienstige leven zelf. Hierin ligt onzes inziens 'n principiële scheidslijn. De geloofsovertuiging en geloofsbeleving ligt bij uitstek in de persoonlijke levenssfeer van de mens. De gewetensvrijheid, die wij als een grondbeginsel van onze samenleving erkennen, vraagt een volkomen vrije keuze van iedere burger op het terrein van godsdienst en levensbeschouwing. Het behoort

niet tot de taak van de overheid het godsdienstige leven te verzorgen of enig oordeel hierover te geven. De overheid moet zelfs de schijn vermijden alsof zij door permanente subsidiëring van de kerken invloed zou moeten, willen of kunnen uitoefenen in de sfeer van deze ker-

*) Voor dit genootschap wordt een uitzondering op de 10.000-leden-regel gemaakt omdat het reeds nu valt onder de toepassing van art. 185 van de grondwet.

ken, waarvan het wezenlijke karakter als geloofsgemeenschap algehele vrijheid en zelfstandigheid vergt, uiteraard binnen de burgerlijke rechtsorde. Die vrijheid berust op de vrijwillige deelneming en offervaardigheid van de kerkleden.

Wanneer men daarbij dan nog bedenkt, dat een subsidiërende overheid verplicht is criteria aan te leggen voor een verantwoorde besteding van het subsidie en de controle daarop, is het duidelijk, dat een overheidssubsidie voor de verzorging van het godsdienstige leven zelf een aan het karakter van de kerken wezensvreemd element is, dat bovendien het gevaar in zich zou dragen, dat daardoor de eigen verantwoordelijkheid van de kerkleden zou worden uitgehold.

De regering stelt afkoop van de bestaande verplichtingen voor door 60 miljoen gulden (als basis hiervan de huidige bedragen van de traktementen, pensioenen en andere uitkeringen) ter beschikking te stellen aan die kerkgenootschappen welke thans reeds overheidsuitkeringen ontvangen.

Motieven van de Commissie Van Walsum

Minister Witteveen wees er in zijn brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer reeds op: de Commissie Van Walsum gaat bijna ongemerkt en zonder nadere motivering over van de subsidiëring van allerlei maatschappelijk en cultureel werk naar de subsidiëring van godsdienstig leven. We citeren uit het rapport van de Commissie Van Walsum:

Moet nu daarbij voor het godsdienstige leven een uitzondering worden gemaakt? Niet te ontkennen is, dat dit voor brede lagen van de bevolking van grote waarde is en evenmin, dat het de volkskracht ten goede komt.

In hetzelfde rapport staat echter enkele alinea's eerder:

Weliswaar staat daar tegenover, dat tengevolge van de groei van het nationale inkomen in vele gevallen ook de particuliere inkomens in termen van koopkracht aanzienlijk gestegen zijn, maar daarbij moet er rekening mede gehouden worden, dat met de gestegen welvaart parallel lopen aanwijzingen in het levenspatroon van de bevolking en dat deze zwaardere eisen stellen aan de besteding van het inkomen. Het gevolg daarvan is, dat niet te verwachten is, dat de leden van de kerken in vergelijkbare omvang de gelden opbrengen, die nodig zijn om het kerkewerk te bekostigen.

Wat dat laatste betekent heeft de voorzitter van de Commissie zelf uitgelegd.

In een interview, dat dr G. E. van Walsum had met het *Algemeen Dagblad* (4 maart 1969) zegt hij: *De overheid kan toch in gemoede niet vergen dat gelovigen zich buiten het algemeen aanvaardbare levenspatroon plaatsen alleen maar om de kerkgenootschappen in leven te houden?*

Nee! tegen staatssubsidie

Reeds verleden jaar is deze zaak in een ingezonden stuk (van ds H. P. de Boer te Enschede) in ons blad aan de orde gesteld. We hoopten, dat dit het begin zou zijn van een gedachtenwisseling in ons blad. Niemand reageerde. Interesseert ons de zaak niet?

De Commissie der Unie heeft een commissie ingesteld, die over deze kwestie zou rapporteren. Zolang deze commissie met zijn werkzaamheden bezig was en de UC de zaak nog in bespreking had meenden wij, als lid van de redactie, in ons blad te moeten zwijgen om de meningsvorming op geen enkele wijze te belemmeren, temeer waar we persoonlijk deel uitmaakten van de studiekommissie. Intussen is deze studiekommissie (reeds geruime tijd geleden) gereed gekomen en heeft de UC een standpunt bepaald. Dáarover te rapporteren ligt uiteraard niet op onze weg. We menen intussen wel, dat het nu goed is om ook in ons weekblad te komen tot een gedachtenwisseling, die leiden kan tot een goed gefundeerde mening.

Er behoeft ten aanzien van onze persoonlijke mening geen onzekerheid te bestaan: wij zeggen hartgrondig nee! tegen het voorstel van de Commissie Van Walsum.

We hebben o.a. het volgende motief voor onze afwijzing: Als het waar is, dat het godsdienstige leven grote waarde heeft voor brede lagen van de bevolking (zoals de Commissie Van Walsum zegt), dan zou die waarde door die brede lagen tot uitdrukking gebracht moeten worden door het tonen van een grote offerbereidheid voor de kerken die deze waarden dragen en verkondigen. De verzuchting, die de heer Van Walsum zich permitteerde in het genoemde interview in het *Algemeen Dagblad* („De overheid kan toch in gemoede niet vergen dat gelovigen zich buiten het algemeen aanvaardbare levenspatroon plaatsen alleen maar om de kerkgenootschappen in leven te houden” — (curs. van ons, v. D.) is, naar onze overtuiging, tegen de achtergrond van die in het rapport bedoelde grote waarde diep beschamend. Het aanvaarden van overheidssubsidie compromitteert elke kerk die ermee instemt van grote waarde voor zijn leden te zijn. De niet-gelovige, die mee aan de instandhouding van die kerk moet betalen via zijn belastinggeld, zal terecht aan die grote waarde twijfelen. Immers, zij die van die grote waarde overtuigd zeggen te zijn blijken niet bereid te zijn onaangepast bij het

algemeen aanvaarde levenspatroon te leven alleen maar om hun kerk in leven te houden. Die grote waarde blijkt in de praktijk nog geen (zeggen we) tientje extra per jaar waard te zijn. (Alsof dat tientje de gelovigen zou afhouden van het algemeen aanvaardbare levenspatroon.)

De kardinale fout van de Commissie Van Walsum — reeds door de niet-christen Witteveen aangetoond in zijn brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer — is dat de kerken in het voorstel op één lijn geplaatst worden met allerlei, op zichzelf nuttige instellingen van culturele en maatschappelijke aard. De kerk (zeggen wij liever: de gemeente) is echter géén Vereniging tot Nut van het Algemeen met als specialisatie de geestelijke en zedelijke verheffing van het volk. De kerk, de gemeente van Jezus Christus is onvergelijkbaar.

Er zouden nog vele andere overwegingen genoemd moeten worden. Helaas is het onmogelijk ze alle te noemen in een artikel als dit, dat leesbaar moet blijven. We hopen dat intussen reeds zoveel is losgemaakt, dat — zoals hierboven reeds gezegd — ook andere hun mening te kennen geven. Wellicht hebben ook wij dan de gelegenheid verder en uitvoeriger op de zaak in te gaan.

v. D.

HIJ KREEG ZIJN BIJBEL

Een paar weken geleden kwamen twee mannen elkaar tegen in een straat in het Zweedse Eskilstuna. De ene man zei: Ik ben negen jaar bij u op de zondagsschool geweest, toen moest ik verhuizen. Ik heb nu niet de bijbel kunnen krijgen die aan hen beloofd werd die 10 jaar de zondagsschool bezochten. Toch zou ik die bijbel graag hebben; wat denkt u, zou ik hem nu nog kunnen krijgen? De andere man antwoordde: kom binnenkort maar op onze zondagschool.

En inderdaad, tijdens de eerstvolgende zondagsschooldienst werd de bijbel uitgereikt. De beide mannen die elkaar op straat hadden ontmoet speelden bij deze gelegenheid de belangrijkste rol: Pastor Carl-Einar Hedebäck, voorganger van de Eerste Baptistengemeente reikte de bijbel uit aan Folke Anderson, een bekend opera-zanger en zangpedagoog. Anderson toonde zijn dank door een solo te zingen. Hij bezocht de zondagschool van de baptistengemeente in de jaren 1895-1904. De beloofde bijbel werd meer dan 65 jaar later uitgereikt!

MEDEDELINGEN

Ingaande 1 maart wordt het sekretariaat van de baptistengemeente te Sneek vervuld door: J. van der Velde, Marnezijlstraat 32, Sneek.

Het telefoonnummer van ds D. Boschma te Dokkum is: 05190-3793.

„In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goede moed, ik heb de wereld overwonnen” — Joh. 16 : 36 (S.V.)

Aan rustige wateren

Moed gevraagd

„Hebt goede moed”. Dit woord wordt vaak gebruikt door mensen, die in hun werk in aanraking zijn gekomen met personen, die onder moeilijke omstandigheden moeten leven. Als je die woorden hoort, — je zou ze het beste weer kunnen geven met: sterkte —, dan wekken zij de indruk, dat het wijs gesproken advies, een bewijs van het menselijk onvermogen is om in de huid van de lijdende, de verdrukte te kruipen om op die manier werkelijk mee te leven met de aangesprokene. Het komt mij voor, dat de raad: „hebt goede moed” voor de mens in nood een zoethoudertje is, daar niemand in staat is een oplossing van de situatie te geven.

Als Jezus de discipelen aanspoort goede moed te houden, dan zegt Hij dat, op het moment waarin deze woorden zeker op hun plaats zijn. Hij neemt afscheid van zijn leerlingen en gaat zijn weg van

zelfverloochening om de overwinning op de wereld en op zijn demonische machten te behalen. De werkelijkheid waarin zijn volgelingen komen te staan ziet Hij wel terdege. In die overwonnen wereld zullen zij toch nog verdrukking ontmoeten en ondergaan.

Die toekomst zonder Jezus, hun leider, en met de zorgen voor het behoud van hun leven wordt hen geschilderd. Het is een toekomst, waarin je je geloof en je hoop en je moed zou gaan verliezen als je te veel naar de moeilijkheden van een navolger van Jezus Christus kijkt. Als ternegerlagenen zouden de discipelen verder geleefd hebben wanneer er geen grond aangebracht werd onder de uitspraak „hebt goede moed”. Zonder meer, de uitdrukking zou een losse kreet geweest zijn.

De discipelen — en de discipelen van de twintigste eeuw

— kunnen en zullen moed hebben als zij zich ervan bewust zijn dat Jezus Christus de wereld overwonnen heeft. Hij, die op het punt staat om zijn leerlingen te verlaten en die de strijd tegen de wereld en zijn trawanten aangaat, leeft reeds in de overwinning, daar de strijd innerlijk reeds achter Hem ligt.

De wereld heeft het verloren! Dus, ook de verdrukkingen, die de wereld teweeg brengt, kunnen de navolgers van Christus niet meer ontmoedigen, daar de beslissende slag gestreden is. Jezus heeft de laatste vijand, de dood, overwonnen.

Moeilijke tijden kunnen daarom de jongeren dan ook niet meer verontrusten. „Hebt goede moed, want Ik, Jezus Christus heb de wereld overwonnen”.

De gelovigen leven in deze volstrekte zekerheid, daar Hijzelf de waarborg van de verzekering is. Dat is het

overwinningsleven waaraan wij als individuen en als gemeenschap (gemeente) deel hebben.

Hebt goede moed! Hoe vaak klinkt dat uit de mond van een gelovige, die zijn zuster of broeder wil bemoedigen, niet als een dooddoener. Mensen, die in het pastoraat bezig zijn, proberen de verdrukten, de vermoeiden, de aangevochtenen, ermee op te beuren. Predikanten proberen de gemeente ermee door moeilijke tijden heen te loodsen.

De uitdrukking heeft in zichzelf geen enkele kracht, maar zij wordt krachtig en werkelijkheid als Jezus' woorden er op volgen: Ik heb de wereld overwonnen.

Persoonlijke moeilijkheden en die van de gemeente krijgen daardoor uitzicht op de tijd waarin zij uiteindelijk als overwinnaars zullen leven, met Hem, die overwonnen heeft.

Gemeente van onze Here Jezus Christus: „Hebt goede moed”.

Nieuw Weerdinge P. Jager

DE BAPTISTEN IN RUSLAND

Een vooraanstaande baptist uit Rusland, Sergei Timchenko — eerst aangewezen vice-president van de Russische Unie — heeft tijdens een bezoek aan Amerika verklaard, dat er in zijn land een opleving van de evangelisatie gaande is. Sergei Timchenko, een van de voorgangers van de baptistengemeenten in Moskou, vertelde dat er gedurende de laatste drie jaar in de bij de Unie aangesloten gemeenten 13.000 personen werden gedoopt. In 1969 werden alleen reeds in zijn gemeente te Moskou 182 personen gedoopt. Pastor Timchenko vertelde, dat er in Moskou 13 nieuwe baptistengemeenten zijn geregistreerd, met elk 2 tot 3 duizend leden. Alleen de „hoofdgemeente”, waaraan Timchenko is verbonden, heeft de beschikking over een eigen kerkgebouw.

Timchenko verstrekke deze gegevens in een interview te Richmond, Virg., nadat hij een toespraak had gehouden voor de Zendingsraad van de Southern Baptist Convention. De Russische leider zei, dat regeringstoestemming kan worden verleend indien christenen in par-

tikuliere woningen bij elkaar komen als zij geen kerkgebouwen bouwen of huren.

De Russische baptisten leggen veel nadruk op de godsdienstige vorming thuis, aldus Timchenko. Vele kinderen maken deel uit van de Jonge Pioniers en Komsomol, kommunistische jeugdorganisaties. Timchenko zei, dat zijn eigen zes kinderen lid waren van deze organisaties, en ook allen, op één na, lid van de gemeente.

Tot het gezelschap dat Amerika bezocht behoorden ook Ilia Orlov en mevrouw Klaudia Pillipuk, beiden leden van de gemeente te Moskou en van de Raad van de Unie.

Adolf Klaupiks, voormalig coördinator van de Commissie voor Hulpverlening van de Baptisten Wereldalliantie trad op als tolk voor Timchenko die in het Russisch sprak. Het gezelschap is in Amerika op uitnodiging van de Alliantie. Washington D.C., Philadelphia en Chicago zijn eveneens in het reisschema opgenomen. Aldus een bericht van E.B.P.S.

NES AMMIN ORGANISEERT PAASREIS NAAR ISRAEL

(Ingezonden)

Met medewerking van de christelijke nederzetting Nes Ammin in Galilea wordt in de tweede helft van maart een bijzondere paasreis naar Israël georganiseerd. Men zal niet alleen de bijbelse plaatsen bezoeken, maar kennis maken met het moderne Israël en met de bewoners van het land.

Gedurende de eerste helft van de reis logeert men in het oude Jeruzalem en de tweede helft wordt doorgebracht in Galilea. Ds C. B. Bavinck, secretaris van de deputaten voor Evangelie en Israël van de Gereformeerde Kerken, zal de deelnemers ontvangen op de christelijke nederzetting Nes Ammin, waarvan hij waarnemend predikant is. Pasen viert men in de tuin van het graf te Jeruzalem. De reis duurt 14 dagen en wordt per vliegtuig gemaakt; dank zij een speciale subsidie zijn de kosten slechts f.980,—.

Inlichtingen verstrekt Nes Ammin, Noordsingel 11, Rotterdam.

Pinkster- en baptistenvoorgangers hielden conferentie

Zaterdag 14 februari j.l. hielden 12 voorgangers van de Broederschap van Pinkstergemeenten in Nederland en 14 voorgangers van onze gemeenten een zogenaamde Oriëntatie-conferentie in de kapel van de baptistengemeente te Arnhem.

Waarom zo'n conferentie?

De gemeenten hebben op de Algemene Vergadering van 1968 de wens te kennen gegeven behoefte te hebben aan meer contact met kerk- en geloofsgemeenschappen die leven uit hetzelfde persoonlijke geloof in de Heer Jezus Christus.

De Commissie der Unie heeft daarom enkele kleine werkgroepen benoemd die gesprekken zijn begonnen met de Broederschap van Pinkstergemeenten in Nederland, met de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland en met leden van de Vergadering van Gelovigen. De predikanten J. Bouritius, C. Mostert en Th. van de Laan voerden besprekingen met vertegenwoordigers van de Broederschap van Pinkstergemeenten. Deze gesprekken waren een werkelijke ontmoeting: hartelijk en openhartig werd er gesproken. Unaniem waren de vertegenwoordigers van mening dat een ontmoeting in breder verband moest worden opgezet.

Daarom werd de Oriëntatie-conferentie van Arnhem voorbereid. Slechts 15 voorgangers werden uitgenodigd van iedere groepering teneinde een gesprek mogelijk te maken. De voorgangers van onze gemeenschap werden vrij willekeurig gekozen; er werd rekening gehouden met een vertegenwoordiging uit alle delen van het land opdat de broeders hun ervaringen zouden kunnen doorgeven aan de raden-conferenties en predikantenconventen in hun gewest.

De conferentie

De leiding was 's morgens in handen van ds C. Mostert, voorzitter van de Commissie der Unie en 's middags van de heer A. van Polen, alg. secretaris van de Broederschap van Pinkstergemeenten. Het morgenprogramma bestond hoofdzakelijk uit twee inleidingen.

Allereerst sprak de heer D. Voordenwind over „De identiteit van een Pinkstergemeente (in het bijzonder de Broederschap van Pinkstergemeenten)“.

Daarna hield ds J. Bouritius een inleiding over „De baptistengemeenten in Nederland — iets over hun ontstaan, hun organisaties en hun opvattingen“. De conferentie-deelnemers ontvingen vóór de conferentie allerlei informatie-

materiaal om zo goed mogelijk voorbereid te zijn. Na een uitstekende lunch, verzorgd door de kostersfamilie van de baptistengemeente te Arnhem, gingen de deelnemers uiteen in drie groepen waarbij ieder de gelegenheid kreeg aan het gesprek deel te nemen. De eerste groep werd verzocht voornamelijk te spreken over de gemeenten; de tweede groep over het werk van de Heilige Geest en de derde over evangelisatie. Er werd zeer geanimeerd gediscussieerd in de groepen.

Resultaten?

Het was een oriëntatie. Daarom moet u geen resultaten verwachten in de vorm van resoluties en verklaringen. Duidelijk werd dat de aanwezigen zich met elkaar verbonden wisten door de Heer Jezus Christus. Over gemeente en evangelisatie hebben beide groeperingen in vele opzichten dezelfde gedachten.

Zodra het gaat over het werk van de

Heilige Geest en de gebedsgenezing zijn er verschillen in beleving en in de uitleg van de Schrift. Het ligt voor de hand dat over deze punten uitvoerig werd gesproken. Het verheugende in deze gedachtenwisseling was dat men zich als broeders in Christus aan elkaar durfde toe te vertrouwen zodat er niet tijdens het gesprek allerlei deuren dicht gingen. Men kon over de verschillen spreken zonder de liefde en de achting voor elkaar te verliezen. Wie zichzelf en de kerkgeschiedenis kent zal begrijpen dat de deelnemers dankbaar en blij naar hun gemeenten teruggingen. Dankbaar jegens God die een ontmoeting met kinderen Gods die een andere naam dragen mogelijk maakte. Algemeen was de gedachte dat deze conferentie op de een of andere manier een gevolg zal hebben. Dit zal door de daartoe benoemde werkgroepen besproken en uitgewerkt worden in overleg met de besturende commissies.

Th. van der Laan, alg. secretaris.

Ontmoeting in Arnhem

Br. Van Wier, voorganger in Almelo, en ik spoedden ons in zijn wagen, door hem met voorzichtige hand geregeerd naar Arnhem om daar samen met nog een aantal van onze predikanten leidinggevende broeders van pinkstergemeenten te zien en te horen. We hadden geen duidelijke voorstelling van wat we die zaterdag, 14 februari, zouden moeten geven of mogen ontvangen. Laten we eerlijk zijn, de meesten van ons hebben het vage gevoel dat pinkstermensen op verhoogde toon spreken en zingen en vuurspattend door het leven gaan. Dat zou alleen maar benijdenswaardig zijn. Nee, we vermoeden meer onevenwichtigheid, een onnatuurlijkheid, die zich vroeger of later zal wreken.

Dat wij zo denken is te danken aan verhalen, die we wel eens horen. Aan een enkele t.v. uitzending van her of der, die ons wat ongewone beelden liet zien. En dan, we hebben ook wel eens zich pinkstergelovigen noemenden ontmoet, die ons niet jaloers konden maken. Nu weet ik niet of de ons bezoekende broeders zichzelf allerlei beperkende maatregelen hadden opgelegd — ik had niet die indruk — maar de ontmoeting kende geen moeilijke spanningen. Het tegendeel kan eerder gezegd worden. Er heerste een ontspannen sfeer, waarin het heel natuurlijk toeging. Dan heb ik wel moeilijker vergaderingen meegemaakt, waarin de andere je liet speuren

dat je toch maar een ondermaatse christen was. Dat besef werd ons hier niet aangepreikt. Men liet ons ook niet met een soort van hoogmoed voelen dat wij er eigenlijk nog niet waren.

Zeker, deze broeders geloofden wel dat er ook een doop des Geestes was, die zich dan vooral daarin manifesteerde dat de aldus gedoopte in tongen sprak, maar ze wisten ook dat niemand Jezus de Heer kan noemen zonder de Geest. En daar Jezus onze Heer is en wij Hem als zodanig roemen, kan niet ontkend worden dat wij ook de Geest hebben, die ons Vader laat zeggen tegen God. In een persoonlijk gesprek met een van hen herinnerde ik aan het slot van Petrus' toespraak: Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden; en gij zult de gave van de Heilige Geest ontvangen. Is het ontvangen van die Geest niet gelijk aan het vervuld zijn? Vervalt men dan niet in het kloven van haren? Vanzelfsprekend vermanen wij ons zelf en de gemeente vervuld te zijn van de Geest. Aan die Geest alle ruimte te geven opdat wij gelijkvormig worden aan Jezus. Ik kan mij vergissen maar ik had niet de indruk dat wij minder hadden of waren dan zij noch dat zij zich uitten alsof zij meer waren of hadden.

Een ander punt, waarop nog al eens de aandacht wordt gevestigd, is de gebedsgenezing. Het werd ook in onze bijeen-

komt aangeroerd, maar het is mijn stellige indruk dat sommigen onder hen met innerlijke reserve daarvan spraken. Precies zoals wij doen. Want ook wij geloven dat de Heer machtig is de hele mens te zegenen. Het is een hele tijd geleden dat ik hier vertelde eens een gesprek te hebben gehad met een broeder die de gebedsgenezing met grote letters in zijn vaandel schreef. Hij was ontstemd toen ik hem vroeg wat hij deed als bleek dat een van zijn kiezende het langzaam maar zeker, veel pijn veroorzakend, opgaf. Terwijl een kies toch evenzeer deel is van het lichaam als de rug of het hoofd. Ik herinner daaraan niet om te spotten. Dit lichaam wordt afgebroken. Daarmee kan men niet spotten, hier noch daar.

Zoals wij daar samen waren waren er geen twee verschillende werelden. Hoe het in de gemeenten onzer broeders is kan ik niet zeggen. Mij trof wel de mededeling van twee broeders, die zeiden

dat er in hun gemeenten gebeden was voor deze ontmoeting. Nogeens: waren zijn anders als wij? Dan moet men ook vragen: zijn wij allemaal gelijk? In Gods tuin bloeien vele bloemen en het zou verarming betekenen als wij alleen maar geraniums zouden begeren. Moge de Geest ons voorbij leiden aan de klippen van sektarisme en beginselloosheid.

Ik geloof niet dat kosters beroepen worden, maar dat een kostersfamilie zeer kan bijdragen tot een vergadering is ons in de gemeente te Arnhem wel gebleken. De broeder en zijn vrouw hebben voortreffelijk voor ons gezorgd. Dank komt ook toe aan de gemeente, die ons zo welwillend ontving in haar mooie zalen. Zelfs de catacombe, in dit geval geen begraafplaats maar duidelijk door fabuleuze platen een bewaarplaats voor kinderen, was een aangenaam oord. Op naar de toekomst.

Huizinga

ZIJN . . . DOEN!

Met alle respekt voor Feijenoords prestaties op voetbalgebied zou ik toch wel willen opmerken dat ik het lijflied van deze voetballers een „smartlap” vind „Geen woorden, maar daden”. Daar plegen we elkaar nu mee op te juttelen.

Dergelijke uitspraken beluisterde ik ook in oecumenische gesprekskringen. Het gesprek is te weinig „produktief”. Het nuttigheidsbesef gaat overheersen. Dat dit pluspunten heeft valt niet te ontkennen. Toch heb ik mijn bezwaren. Probeert men niet de spanning tussen geloof en ongeloof te verdringen, te verborgen achter een muur van goed-doen? Je kunt niet samen christen zijn, dus gaan we samen „christelijk” doen?!

In een ander geval wordt twijfel en gebrek aan Godsvertrouwen niet zo belangrijk geacht als je maar wat doet. Als je actief bezig bent dan denk je er niet zo aan en gaat het wel weer over. Met actief bezig zijn onderdrukken we vaak gevoelens van eenzaamheid, vrees en bovenal die ellendige onrust.

Ds H. v. d. Werf schrijft in „De Christen” van 6 februari j.l. „Zonder de echte geloofsverbinding met de Heer worden we in deze tijd met ons aktivisme een nerveus volkje, dat al maar meer commissies nodig heeft om nog weer nieuwe wegen te vinden, dat geen greintje vertrouwen inboezemt aan de buitenstaanders en waarvan niet meer die rust uitgaat die in onze tijd nodig is om anderen in hun gespannen-zijn te helpen”.

Zonder bewegen is er geen leven zeggen we.

We moeten evangeliseren, zeggen we. We voegen er dan terecht aan toe: dat

de gemeente dan pas trouw is, wanneer zij in haar omgeving een getuigende gemeente is geworden. Dus sjouwen we maar weer de deur uit.

Waar zijn de vruchten, de resultaten van deze vloed aan activiteiten? Wat haalt het werkelijk uit?

PIJNLOZE OVERGANG

Veel christenen gedragen zich als arrivees. Hun reis is betaald. Maar als je ze ontmoet dan ervaar je niets bijzonders. Ze zijn christen geworden, zonder dat er veel veranderd is. Het was een pijnloze overgang. Ze zijn wel actief; altijd bezig voor de Heer.

Ik denk aan wat Jezus zegt in Mattheus 7. Hij spreekt daar over personen die wij als geestelijke elite zouden zien. „Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd en in uw naam boze geesten uitgedreven en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal ik hen openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der weteloosheid.”

Wanneer de Heer ons leven kan doortrekken met zijn gloed, zijn warmte, ontspannende rust en Zijn blijdschap, zal ons christen-zijn meer indruk wekken dan een serie goede en nuttige daden. Het „doen” moet als een gevolg gezien worden van het „zijn”. Deze christenen heeft de wereld nodig.

Een gemeente die bestaat uit veel levenslustige en levenskrachtige christenen, beschikt over het beste evangelisatiemiddel. Het christen-zijn is de meest effectieve evangelieverkondiging

en zal altijd zijn vruchten afwerpen. Professor Ellul, die doceert aan de juridische fakulteit van de Universiteit van Bordeaux, en zich bekeerde tot Christus, zegt in zijn boek „Staan in de wereld van nu” enkele zeer belangrijke dingen. Hij vindt dat de theoloog aan de wereld niets te zeggen heeft, omdat de „leek” zorgvuldig geloof en leven gescheiden houdt en dus met zijn geloof weinig of geheel geen inbreng heeft in de omgeving waar hij woont en werkt. Niemand merkt iets bijzonders aan hem. Hij is er niet vol van en loopt er niet hard voor. Hij neemt genoeg met een dubieus christelijke status die voor anderen verborgen blijft. Over het algemeen weet men wel dat een dergelijk persoon tot een kerk behoort. Wisten ze dat laatste maar niet!! Hierdoor wordt in plaats van belangstelling een zekere afkeer opgewekt voor dit futloze, kleurloze en lauwe geloofsleven.

ZIJN EN DOEN

Het gaat er niet om u een nieuwe levensstijl aan te praten. Ook dat zou te verstandelijk zijn. We moeten elkaar aanmoedigen Christus te volgen. En in belijden en in beleven tot uitdrukking brengen wat wij in Hem ontvingen.

Wanneer gemeenteleden in hun eigen omgeving, waar zij wonen en werken, niet of weinig inbreng hebben, men amper weet of bemerkt dat zij christenen zijn; dan kan een evangelisatiecommissie die leemte en dat verzuim nooit goedmaken of compenseren. Zelfs wanneer de evangelisatiecommissie een aantal mensen in onze diensten weet te krijgen dan nog kan die arbeid kapot lopen op de gevoelloze ongeïnteresseerdheid van de leden. Deze dingen gebeuren meer dan eens en het is afschuwelijk!

Wanneer de Heer ons met Zijn Geest en Woord aanraakt en vervult, kunnen wij opnieuw die geloofskracht en dat Godsvertrouwen gaan ervaren, dan keert ook de christelijke blijheid terug. We zijn opnieuw gelukkig een kind van God te zijn. Dit christen-zijn is aanstekelijk en hartverwarmend.

Het gaat in de eerste plaats om het christen-zijn en dan om het christelijk-doen!!!

Luistert u maar naar wat Jezus er van zegt.

„Gij ZIJT het zout der aarde”.

„Gij ZIJT het licht der wereld”.

„Ik BEN de wijnstok, gij ZIJT de ranken”.

„Gij zult kracht ontvangen. En gij zult mijn getuigen ZIJN”.

Moge er een krachtige bekeringsgolf door onze christelijke gelederen gaan en ons opwekken tot het NIEUWE ZIJN; DOOR JEZUS ONZE HEER!

M. Cohen

Brokstukken

Buitengesloten

De grote zonde van de rijke man (over wie Jezus in Lucas 16 vertelt) is, dat hij de arme Lazarus niet als naaste in zijn leven laat binnenkomen en een plaats geeft, maar hem buitensluit. Lazarus werd door zijn vrienden neergelegd bij het voorportaal van de rijke, en daar bleef hij liggen. Dagelijks passeerden de rijke man en zijn vrienden hem, maar nooit naderden ze hem met hun liefde, belangstelling, bijstand. Misschien heeft de rijke wel opdracht gegeven dat men de restanten van het heerlijke voedsel dat zij aten, aan de arme zou geven, maar daarbij bleef het dan ook. De stakker bleef buiten de deur en buiten zijn leven. Het verdere verloop van de gelijkenis doet ons rechtsgevoel goed. De arme Lazarus belandt in de schoot van Abraham en de rijke krijgt zijn loon uitbetaald. Prachtig.

Maar is die gelijkenis ook niet een gelijkenis voor ons?

Er zijn blanke christenen die zwarte christenen buitensluiten. Natuurlijk willen ze wel iets voor hen doen, maar ze moeten toch beslist buiten de deur van kerk en gezin blijven.

Er zijn christenen die, wanneer ze rijk worden, of een „hogere” status in het leven gekregen hebben, omzien naar een gemeente van hun gelijken. Zij kunnen niet meer samenleven met mensen van mindere stand, mindere ontwikkeling e.d.

Ja, en misschien staan wij, na dit aangehoord te hebben, nog steeds buiten schot. Want bij deze categorieën mensen kan men ons niet indelen.

Maar: laten wij misschien ook mensen die vlakbij zijn, buiten de deur van ons leven staan?

Wie zijn de mensen met wie wij af en toe vrolijk feest vieren? Zijn het doorgaans niet uitsluitend onze vrienden?

Hoe vaak verschijnt er aan onze zondagse maaltijden een eenzame, die niet direct bij onze familie- of vriendenkring behoort?

Zeggen wij vaak niet te gemakkelijk dat bejaarden in een bejaardentehuis thuishoren?

Verschuilen we ons vaak niet te snel en te gemakkelijk achter Sociale Zaken wanneer we mensen ontmoeten die financiële moeilijkheden hebben? Zijn we werkelijk klaar met de hongerenden in deze wereld wanneer we ons giroboek pakken en een paar guldens van ons tegoed af laten schrijven?

Is datgene wat wij geven ook niet vaak een restant of een fooi, terwijl we ons eigen levensfeest achter gesloten deuren voortzetten?

Kortgeleden las ik van een groot lief-

dadigheidsbal, gehouden door de rijken van een grootstad in Europa. De opbrengst was voor de armen, op het feest zelf waren ze buitengesloten.

Laten we niet te snel de rijke man veroordelen en zeggen: wat een vent! Misschien moet de profeet Nathan, die bij David op bezoek kwam, ook soms tegen ons zeggen: Gij zijt die man, gij zijt die vrouw!

Afkopen per giro, of door schenking van oude kleding (die wij niet meer willen dragen) is te goedkoop. Het gaat om het binnensluiten van de arme, eenzame naaste in ons hart, de gemeenschap, ons leven. Wie van ons zonder zonde is, werpe de eerste steen op de rijke van Lucas zestien.

Een neger over dominees

Een neger, die Europa bezocht, schrijft dat hij in ons werelddeel heimwee kreeg naar de diensten in eigen land. Daar is alles gebrekkig: het kerkgebouw, de banken, het (slobberende) pak van de dominee — maar God is er en de vreugde vanwege de gemeenschap met Hem. De dominee heeft het moeilijk als hij zijn gebeden stamelt, alleen als hij preekt, kan hij de woorden vinden. Want: „terwijl hij preekt bidden wij”. En dan zegt hij: „voor vele dominees hier (in Europa) hoeft men niet te bidden. Die zien er uit of ze het zelf wel kunnen”. Dat is beslist shocking. Heeft onze zwarte broeder niet gelijk? Onze dominees hebben doorgaans een goede theologische vorming gehad, ze weten hoe je een preek moet maken, ze beschikken over een goede bibliotheek, ze hebben geleerd de taal te beheersen en dus: „daar gaan we dan!”

Ach, het getal van hen die in onze tijd zo gemakkelijk preken slinkt! Gelukkig maar. Velen hebben met hun preken de grootste moeite. Die preken worden hier en daar nauwelijks meer aan gehoord, laat staan afgenomen. We komen er niet meer met onze training, onze wel-sprekendheid, onze kennis. Slechts een enkele preek nog alsof hij alles tot in de puntjes weet. En dat is dan bijzonder gevaarlijk. Het is zeker goed, dat we ontdekken dat wij, dominees, niet preken kunnen. Daarvoor is nodig de bijstand van de Heilige Geest. Daarvoor is nodig een biddende gemeente.

Wf.

RADENCONFERENTIE GEWEST HOLLAND

Deze wordt gehouden D.V. zaterdag 21 maart 1970, 's middags 3 uur in de tuinaal van de baptistenkerk in Utrecht, SILO, Herenstraat 34-36.

Onderwerp: *Stort de traditionele godsdienst in elkaar?*

Inleider: ds G. Vegter, Rotterdam-C.

K.F.

EVANGELISATIE-CAMPAGNE IN NOORD-EUROPA

De baptisten-unies van Finland, Zweden, Noorwegen en Denemarken werken samen om speciale nadruk te leggen op de evangelisatie in de gemeenten van Noord-Europa gedurende 1969 en 1970. Dit is het resultaat van het appel dat uitging van de BWA en de EBF.

Vijf folders — elk slechts 10 korte stellingen bevattend — worden in alle vier landen gebruikt. Er is een uitwisseling van sprekers en zangers(essen) tot stand gekomen. In augustus 1969 vond in Gothenburg, Zweden een voorgangerskonferentie plaats en een grote „toogdag” waarbij deelnemers uit geheel Skandinavië aanwezig waren.

Finland en Noorwegen gebruiken het symbool en gedeelten van het materiaal van de Duitse „Gebetsmission” en dr

Günter Wieseke, de organisator van deze „mission” was niet slechts de belangrijkste spreker op de konferentie in Gothenburg, maar hij aanvaardde ook het verzoek van de Noorse Baptisten om, vanaf 1970, gedurende 5 jaar de gemeenten als evangelisatie-instrukteur te dienen.

In Denemarken heeft dr Virgil Moorefield, docent te Rüschiikon, het programma „Operatie Agape” geïntroduceerd.

De landelijke baptisten-bladen hebben in hun kolommen veel ruimte gegeven voor artikelen en nieuws over evangelisatie. Het Zweedse blad Veckoposten verzorgde in oktober een extra uitgave in een oplage van 67.000 exemplaren om gebruikt te worden in „opwekkings-werken” etc.

Er is in Noord-Europa een groeiend begrip voor de noodzaak om nieuwe wegen voor de evangelisatie te vinden, in het bijzonder voor voortdurende evangelisatie.

BIJBELPROJEKT IN ZUID-AFRIKA

Het Bijbelgenootschap in Zuid-Afrika is er in geslaagd Afrikaans- en Engeltalige kerken bij elkaar te brengen teneinde een bijbelcursus in zeven Bantotalen op te zetten. Aan deze arbeid nemen deel: anglikanen, baptisten, lutheranen, presbyterianen, methodisten en de verschillende Nederduitse hervormde kerken.

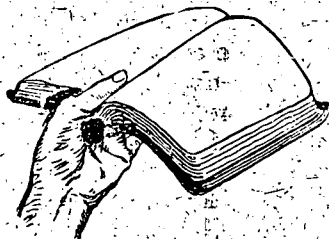

zand en zaad

Men moet wel blind en doof zijn om niet de explosies te zien en te horen, die zich op alle terreinen voordoen. U kunt het een geest van verzet noemen of die van vernieuwing. „Ze” nemen het niet meer in de partij, in de kunst, in de kerk, in de universiteiten. Alle banden en verbanden tot en met die van het huwelijk heten het leven te ketenen en dus is men bezig ze van zich te werpen. Dat lijkt tot je reinste chaos te leiden en hier en daar is dat ook wel het geval. Dat zal weer tegenkrachten oproepen die, om forse maatregelen, om een vaste hand, een sterke arm schreeuwen. En zo gaat het heen en weer tussen bezetting en bevrijding, terwijl niet zelden de bezetting een bevrijding bedoelde en de bevrijding meer een bezetting leek.

Een dezer dagen zag en hoorde ik mensen tegen elkaar inpraten over het toneel. Dat is mijn terrein niet en ik moet dus voorzichtig zijn, maar ik kreeg de indruk dat er opstandigen waren, die zich ergerden aan voorstellingen, die uit een oude doos kwamen. Nu is niet alles wat in een oude doos zit verwerpelijk — er zijn nu eenmaal elementaire levensbeschouwingen en -ervaringen, waarop de tijd geen vat heeft — maar ieder van ons houdt op zijn manier wel eens opruiming onder eigen of anderer produktie: het past niet meer, het slaat niet meer aan. Toen wel: die muziek, die wandversiering, dat boek. We geven het nu, zij het wat aarzelend, met de op haaldienst mee. Ik meende ook te vernemen dat er verzetters waren die het onzindelijk vonden van acteurs om stukken te spelen, waar ze zelf niet met lijf en leden, met hart en ziel achter stonden. Daar kan ik in komen, al zul je bij toneelspel altijd wel eens situaties tegenkomen, die niemand helemaal werkelijk beleefd kan brengen. Doorleefd is duidelijker.

De vernieuwers wilden met force majeure, met sterke overmacht, dus, en niet als een farce, een klucht, de vraagstukken van het leven van hier en nu op de planken behandeld zien en dan ook de gelegenheid hebben om als toeschouwer en toehoorder dat spel binnen te stappen om mee te praten, zodat een voorstelling een happening zou worden. U moet me al die vreemde woorden niet kwalijk nemen, dat komt door de EEG en de NAVO. Ik bedoel: er zijn binnenkort geen grenzen meer en dan krijg je zo'n koeterwaals. Of is koeterwaals ook geen Nederlands? En of, je kunt zeggen: ik heb gekoeterd. Zie Van Dale. Terug tot de ernst. Als ik deze fel om

Wat zullen we lezen?

zondag	1 maart	Lucas 11 : 14-28
maandag	2 maart	Marcus 8 : 27-30
dinsdag	3 maart	Marcus 8 : 31-33
woensdag	4 maart	Marcus 8 : 34-38
donderdag	5 maart	Marcus 9 : 30-32
vrijdag	6 maart	Marcus 9 : 33-37
zaterdag	7 maart	Marcus 9 : 38-42

Jezus en Beëlzebul
De goede belijdenis
Eerste lijdensaankondiging
Kruisdragers gevraagd!
Tweede lijdensaankondiging
Waarover spraken zij?
Scheiding der geesten

zich heengrijpende drift naar vernieuwing zie en dat overal in de hele wereld en op haast alle terreinen, kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat onder die zogenaamde herrieschoppers mensen zijn, die onze wijze van leven gewoon móe zijn. Ze hoeven niet rijk te worden. Ze hebben helemaal geen lust aan topproducties. Ze willen ook nog eens leven. En het leven is wat anders dan een best salaris en een uitstekende ouderdagsvoorziening. Ze verfoeien dit materialistisch systeem. Waarvan ze dan toch maar profiteren zegt u. Goed. Maar nu ben ik nog steeds niet toe aan dat wat ik ook en vooral wilde zeggen. Predikers zijn naar ik hoop geen acteurs, die stukken ten beste geven die irrelevant zijn. In feite dus dingen zeggen die niet ter zake zijn. Dat zou wel heel erg zijn al is het moeilijk een oordeel uit te spreken over het zeggen van anderen. Misschien vinden zij dat juist belangrijk wat u als niet ter zake doende kwalificeert. In dit verband herinner ik me plotseling een gesprek dat we onlangs hadden en waarin het ging over de verkondiging van het evangelie. De standpunten liepen uiteen. Voor de een was het: Neem de wereld, geef mij Jezus! en voor de andere: Help me als een zonstraal te schijnen, waarbij die andere teruggreep op: Gij zijt het licht der wereld. Beide gedachten zijn juist, maar het schijnt moeilijk om geloof en leven te combineren, om te ontdekken dat we een rechter- en een linkerhand hebben. Wanneer wij prediken doen wij dat naar aanleiding van wat de Schriften zeggen. Maar dan toch wel zo dat wij de bedoeling van de Schriften midden in het ziedende leven van 1970 zetten. De prediker is een mens die in het heden leeft en dat heden ook werkelijk beleeft. Hij voert geen drama uit het verleden op maar is met huid en haar, met huis en haard betrokken bij het dramatische gebeuren van deze jaren. En dan mogen wat mij betreft de aanwezigen met hun woord zijn woord binnenstapen. Het gaat om de weg, de waarheid en het leven. Indien de verkondiger, de verkondigers, daarvan vervuld zijn wordt elke bijeenkomst een happening, een gebeuren. Een gebeuren dat het to-

tale leven op het diepst raakt en verandert. Het zal er toch wel niet om gaan dat wij een aardige, een mooie dienst hebben. Het gaat om de inspiratie en die ontbrandt daar waar God zelf en de mens zelf elkaar ontmoeten.

Huizinga

DE RTIENDE ALGEMENE VERGADERING VAN DE PROTESTANTSE FEDERATIE

Van 8 tot 11 november is te Grenoble onder leiding van Pierre Bruneton de dertiende algemene vergadering van de protestantse federatie van Frankrijk gehouden. De zes hervormde, lutherse en baptistische kerken van de federatie alsmede de door haar erkende instellingen en bewegingen werden door 220 afgevaardigden vertegenwoordigd.

De met uiterste vrijmoedigheid gevoerde debatten hebben de onderlinge tegenstellingen scherp blootgelegd en tot een dergelijke verwarring geleid, dat uiteindelijk geen enkele tekst van wezenlijk belang de stemming heeft gehaald.

Eén van de agendapunten was de eenwording van de Franse protestantse kerken. Aangezien de „Schets voor de eenwording” (1967) is verworpen, zoekt men de eenheid thans niet meer zozeer op het plan van een eenheidsbelijdenis of van een erkend pluralisme als wel op dat van de konkrete samenwerking op regionaal niveau: de eenheid dient aan de basis te beginnen.

Waarschijnlijk in oktober 1970, zullen de bestuursraden van de vijf hervormde en lutherse kerken der federatie bijeenkomen voor nadere besprekingen over de eenheid, op het thema ecclesiologie en pluralisme. De baptistengemeenten wensen een dergelijke eenheid niet en doen hier dus niet aan mee. De buiten de federatie staande kerken (pinksterbeweging, doopsgezinden, Leger des Heils) staan, naar het getuigenis van ds Westphal, met name vijandig tegenover betrekkingen met de Wereldraad en met de katholieke kerk.

Op 7 maart a.s. hopen wij met onze broer en schoonzuster, zwager en zuster,
J. TIMMER

en
T. TIMMER-PINKSTER

aan 40-jarige echtvereniging te gedenken.
 Huisadres: Javastraat 8, Zwolle.

Fam. Timmer-Zwiers
 Fam. Timmer-Flobbe
 Fam. Weiland-Pinkster
 Fam. Oorburg-Pinkster

Receptie van 3.30 tot 5.00 uur in Zaal Borst,
 Th. a Kempisstraat, Zwolle.

Schöner Ferienort vieler Holländer, Haus Messerschmidt, 3569 Hartenrod, (Raum Braunfels, Dillenburg-Marburg) Ref: 02776-439.

Waldr. Ggd., schöne Wanderweg u. Ausflugsziele f. Autofahrer, mod. Gästezi., Gute Küche, Prosp. a. Wunsch. Baldige Anmeldung, nur noch kl. Gästekreis.

1e Christelijke Industrie en Huis-
 houdschool, Utrecht,
 Oudenoord 26

Gevraagd per 1 april 1970 voor
 het internaat der school een

JUFFROUW

als leidster van het internaat.

Het internaat telt 16 leerlingen.
 Positief Christelijke beginselen.

Inlichtingen verstrekt de direc-
 trice der school.

Telefoon: 030-14650.

De Here heeft tot Zich genomen onze
 broeder

HENDRIK WILTJER

op de leeftijd van 82 jaar.

Gez. 168 : 4 (Lofzangen en gebeden).

17 februari 1970

Baptistengemeente Hoogezand.

„De Heer is mijn Herder”.

In zijn Heer en Heiland is op 14 februari
 1970 van ons heengegaan broeder

ARENT DIJKSTRA

in de ouderdom van 80 jaar.

Baptistengemeente Deventer.

Hemelvaartsdag 7 mei a.s.

Nationale Jeugdtoogdag te Emmen!!

De Heer is mijn Herder, Ps. 23.

Heden werd door de Heer thuisgehaald, na een voorbeeldig gedragen lijden,
 onze lieve man, vader, behuwd- en grootvader

ARENT DIJKSTRA

echtgenoot van G. Hof, eerder weduwnaar van H. Houkes, in de ouderdom
 van 80 jaar.

DEVENTER:

G. DIJKSTRA-HOF

WAGENINGEN:

E. DIJKSTRA

E. DIJKSTRA-DE VRIES

DIEPENVEEN:

G. M. HEMELTJEN-DIJKSTRA

G. A. HEMELTJEN

Kleinkinderen.

Deventer, 14 februari 1970
 Oudegoedstraat 70.

De begrafenis heeft inmiddels plaats gevonden in Haulerwijk (Fr.).

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
 Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J.
 van Dam, ds. F. E. Huijzinga en ds. H. van der
 Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredak-
 teur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon
 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds. T. Jansma,
 Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro
 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeen-
 ten in Nederland, Amsterdam — Voor abonne-
 menten en advertenties: Administratie De Christen,
 Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij
 vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwar-
 taal), voor abonnees in het buitenland f 23,—
 per jaar.

Hoe was het ook weer?

De beste stuurliu
 staan aan wal om
 Zaaiers uit te delen!

**Hoe scherp
 is een
 scherpe prijs?**

Meubeltoonzaal van der Deen laat u dat
 zien! Op maar liefst 2000 meters ruimte
 vindt u er verrassende kwaliteitskollekties
 uit binnen- en buitenland. Meubelen en
 slaapkamers, tientallen kamerbreed tapijten
 en honderden gordijnstoffen, vitrages en
 tafelkleden. Er is veel te zien bij van der
 Deen. Er is veel te besparen. Kwaliteit,
 service en scherpe prijs maken uw
 bezoek aan deze toonzaal tot een ware
 ontdekking.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamersstraat 2 (i/o kerkhof Deurningerstraat)
 HENGELÓ (O)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66
 (na zes uur 102 86)

DE CHRISTEN

6 maart 1970

85e jaargang — 10

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Wat doen we met de bijbel?

ER IS in allerlei kerken en christelijke gemeenschappen een groeiende zorg met betrekking tot het goede bijbelgebruik. Vandaar dat op verschillende plaatsen in ons land speciale diensten worden gehouden, waarin deze zaak in de prediking ter sprake komt. Soms is er ook gelegenheid om daarop in te haken. Dat stelt de prediker in staat om nader tekst en uitleg te geven, zodat de kerkangers niet het gevoel krijgen tòch niets wijzer te zijn geworden. Ook gebeurt het wel, dat een leeuurtafel wordt ingericht met daarop diverse bijbeluitgaven, kinderbijbels en hulpmiddelen bij het bijbel-lezen. Maar vóór alles gaat het natuurlijk om de vraag: Wat is de bijbel voor een boek? Hoe komen we eraan? Wat doen we met de bijbel?

Dat zijn duidelijke vragen. Ze leven tegenwoordig onder de mensen. De tijd, dat wij critiekloos aanvaardden, zonder te vragen naar het hoe en waarom, ligt achter ons. Wij leven in een moment van de geschiedenis, dat de dingen worden beoordeeld op praktische zin en bruikbaarheid. 't Ligt daarom voor de hand, dat de vraag gesteld wordt: Wat doen we met de bijbel?

Lamp en licht

Maar misschien gaat aan deze vraag een andere vooraf. Ik bedoel deze: Wat is de bijbel voor een boek? De bijbel is 't woord Gods, maar wat betekent dat? De psalmdichter — David was er één, maar hij was niet de enige — zegt ergens: 'Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad'.

Dat is een veelbetekenende aanduiding. Want er staan uiteraard nogal wat historische bijzonderheden in de bijbel — natuurrampen, veldslagen, volksverhuizingen, etc. —, maar hij is geen gewoon geschiedenisboek. De bijbel geeft ons een hele reeks levensbeschrijvingen — Abraham, Mozes, Samuël, Jeremia, Paulus —, maar hij is geen biografisch handboek.

Wat dan wel? De bijbel, het woord dat God ons gegeven heeft, is een lamp en een licht. Hij is een lamp voor onze voet, zodat wij niet struikelen, maar op de been blijven. En hij is een licht op ons pad, zodat wij niet verdwalen, maar het rechte spoor houden.

De vraag omkeren

Wat doen wij met de bijbel? Maar wij moeten de vraag eerst omkeren. Wat doet de bijbel ons? 'De bijbel is het boek van Gods machtige daden van schepping en verlossing. Alle profeten en apostelen — van Mozes tot Johannes — wijzen naar Jezus Christus. Hij is het hart van het bijbels getuigenis, het middelpunt. Zie het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt'.

De God van de bijbel is de sprekende God. God roept de mens tot Zich: 'Waar zijt gij?' God vraagt: 'Waar is uw broeder?' Zoals de herder het verloren schaap naloopt, zo loopt de Here God ons na met zijn woord. Niet Gods vermeende afwezigheid is 't grote probleem, zoals de moderne filosofen ons willen doen geloven, maar dat wij verstek laten gaan en ons schuil houden.

Ik vind het een wonder, dat God het woord opneemt. God heeft het eerste woord. Hij heeft ook het laatste woord. En God geeft ons zijn woord. Hij wil het aan ons kwijt. Zonder dat woord ligt ons leven in de dood. Maar nu God zijn woord gesproken en gegeven heeft, komen we er niet meer onderuit. Wij die ons verbergen gelijk de mens en zijn vrouw in de hof — niet in het struikgewas, maar achter onze onverschilligheid en zelfgenoegzaamheid, achter argumenten waar we zelf niet in geloven — wij moeten tevoorschijn komen.

Wat doen we met de bijbel?

Eerst nu — niet eerder, — komt er

ruimte voor de vraag: Wat doen we met de bijbel? Kaj Munk had gelijk: 'De bijbel is een groot, dik boek, waar wel erg veel in staat'. Maar hoe wist hij, begenadigd verwoorder van het Godswoord, daarvan het hart te laten spreken, zodat er voor de kleine gemeente van Vedersø, aan de kust van Jutland in Denemarken een nieuwe wereld openging.

Wat doen we met de bijbel? Ter hand nemen, lezen natuurlijk, maar hoe? De volgende suggesties van Billy Graham lijken de moeite van het overwegen en beproeven waard:

Houd een vaste tijd aan vóór het dagelijks lezen van de bijbel. Kies daarvoor een tijdstip, waarop de geest fris en ontvankelijk is.

Bega niet de fout, te vlug of te veel in één keer te lezen. Lees langzaam en laat de gedachten bezinken.

Begin met het leven van Jezus, zoals u dat in de evangeliën (Matthéüs, Marcus, Lucas en Johannes) beschreven vindt. Lees ook de psalmen en de spreken. Het boek der Psalmen leert ons, hoe wij tegenover God hebben te staan. En het sprekenboek, hoe wij met onze medemensen moeten omgaan.

Laat u niet afschrikken door teksten, die u niet begrijpt. Ik lees de bijbel nu al dertig jaar, maar er zijn nog altijd bijbelgedeelten, die mij een raadsel zijn. Gebruik een moderne vertaling. De Statenvertaling is een meesterwerk van taalgebruik, maar in de meer dan driehonderd jaar sinds haar verschijning zijn heel wat woorden en uitdrukkingen daaruit onbegrijpelijk geworden.

Lees boeken en commentaren, die licht werpen op tijd en plaats van bijbelse gebeurtenissen en personen.

Maak het dagelijks lezen van de bijbel tot een vast onderdeel van uw gezinsleven. Geen gezin heeft het zo druk, dat daarvoor niet een paar minuten kunnen worden gevonden.

Begin ermee en zet door. U zult verbaasd staan over het resultaat. Want het lezen van de bijbel kan uw leven veranderen, zoals het dat van vele andere mensen veranderd heeft.

Met de psalmist belijden wij: 'Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad'. Zonder dat woord waren wij in duisternis, het licht schijnt in de duisternis, het licht van het woord. En de lamp van het woord schijnt waar onze voeten gaan. Wij zullen niet wanhopen.

'Dit is een getrouw woord en alle aan-neming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te be-houden...' Het begint ons te duizelen: zondaren! de wereld! Wij hebben een woord voor de wereld. Alle mensen van hoog tot laag, fatsoenlijk en onfatsoen-lijk, moeten dat woord horen en gelo-ven.

Zo roepen wij — God wil het — elkaar en al de anderen tot het licht van het woord, tot het woord, dat vlees gewor-den is. Want Jezus Christus is het licht der wereld, 'De nacht is vergevorderd, de dag is nabij'. Zo vinden wij samen de weg, tot de morgen aanbreekt.

J. A. Brandsma.

zand en zaad

Noach werd getroost door de duif, die tegen de avond terugkeerde met een vers olijfblad in haar snavel en misschien in-spireerde dit troostrijk verhaal, bericht gevend van een nieuwe levensmogelijk-heid, de dichter van het kinderlied: Er komt een vogel gevlogen....

Ons brengt de postbode, en zijn naam is niet eens Gerrit, nu en dan een brief waaruit blijkt dat u mijn geschrijf leest. Wat wil men meer. In de regel reageer ik niet via Z & Z, maar deze keer wel. U zult begrijpen waarom.

Een onbekende, N.N. te H. schrijft naar aanleiding van mijn praatje met br H., die ons uit onze financiële perikelen wil-de halen en die ik toen herinnerde aan het advies van Maleachi — een raad van de Heer zelf —: Brengt de gehele tiende naar de voorraadkamer... N.N. schrijft: In De Christen van 13 februari lazen wij over de tienden. Wij geven al jaren onze tienden en bij een actie nog wel eens wat extra's. Dit bevalt ons uitstekend en wij raden dit een ieder aan.

Vanmorgen, 18 februari, is er een brief van een broeder K. uit V., die, na een korte inleiding waarvoor ik hem dank-zeg, schrijft: Mijn vrouw en ik en geluk-kig meerderen met ons hebben deze zaak wel eens besproken wat betreft Uw suggestie, n.l. onze tienden. Stel ik ver-dien f 164,— per week (enig inkomen),

betaal f 25,— huur, hebben vijf kinde-ren. Onze buurman vangt f 174,— per week, verwoont f 15,— heeft één kind. Weet u wat voor regels nu aanvaard-baar zijn? Is het door te voeren?

Br K. wil duidelijk maken dat de situa-tie voor de een anders ligt als voor de andere. Ja broeder, en daarom kan er geen regel opgesteld worden, geen voor-schrift gegeven worden. Misschien zit uw buurman ook nog met een schuld uit vroegere dagen, die hij moet aflossen. Hij maakt nu en dan wat geld aan een oude tante over, die een beetje finan-ciële steun best gebruiken kan. Er is een kind, dat door omstandigheden meer geld kost dan normaal. Hij kan op zijn werk niet met een overall toe, maar moet zich goed kleden. En dan hebben we het nog niet eens over de hogere eisen die de een nu eenmaal, en volgens hem of haar volkomen gerechtvaardigd, stelt aan het interieur van zijn of haar woning. Wie weet moest er eigenlijk ook een auto zijn, die er dan ook is, zij het met zorg. Zo zijn er vele zaken te beden-ken die maken dat men geen dwingende regel kan voorschrijven. Dat zou, dacht ik, ook niet in overeenstemming zijn met de totale inhoud van het nieuwe verbond. Ieder van ons staat in feite in alles alleen tegenover de Heer van zijn leven. De uitgaven, die wij doen, moeten wij verantwoorden voor Hem, daar wij slechts rentmeesters zijn. Het geld in onze hand is niet van ons maar van Hem. Hij geeft ons gezondheid en een mogelijkheid om het te verdienen. Geld is een stukje van mijn gezondheid, van mijn kennis, mijn ijver, toewijding, maar ik ben van Hem met alles wat ik ben en heb.

Eigenlijk is daarom de uitdrukking: de tienden geven, onjuist. Maar een mens wil zo graag een wet, een regel. Als hij daaraan voldaan heeft zit hij goed en kan hij met de rest doen wat hij wil. Wat hij wil?

U schrijft, br K., aan het einde van uw brief: ik wil dit niet zien als een Z & Z zaak, het zou misschien een vervelen-de droge stof zijn. U ziet dat ik het hier toch maar weer bracht. De zaak is niet vervelend noch droog. Het is zeer de moeite waard om te bedenken hoe de bevrijding in alle lagen van het leven doordringt. Soms heb je de indruk dat bij het woord verlossing alleen maar aan roken, drinken en seksuele verdwalin-gen gedacht wordt. Vergeten we niet de macht van de mammon, die ons heel losjes en ongemerkt een strik om de hals kan leggen. Laten we ons niet laten han-gen!

Maar, vraagt u misschien, wordt het le-ven niet verschrikkelijk benauwd als je zo ook met je geld moet omgaan? Ik dacht het niet. Ik althans onderga het niet zo. En kennelijk ook N.N. niet, die als het zo uitkomt meer geeft. Zou je

van geven arm kunnen worden? Eigen-lijk: van teruggeven?

Ik groet u beiden met heel mijn hart.

Huizinga

TIENDEN-EIS?

Geldt de eis tot het geven van tienden ook voor de nieuwe bedeling waarin wij leven?

Mogen de christenen die tienden geven dus ook de hand leggen op de beloften, door God onder het oude verbond aan het geven van tienden verbonden? Als een christen tienden van zijn inkomen geeft moet dat dan niet **de vrucht** zijn van ervaren liefde en dankbaarheid voor genoten zegeningen? Of moet het aan dezen voorafgaan?

Er zijn kerkgenootschappen, die het ge-ven van tienden voor hun leden ver-plichtend stellen. Wij menen, dat de ge-meente daarvoor geen bijbelse grond heeft. Dat het Israëlitische volk onder die verplichting stond geeft ons geen grond om het ook te eisen.

Als ik het goed begrijp waren de tienden een soort belasting — men zou kunnen zeggen: kerkelijke belasting. Maar daar in Israël de verhouding tussen „Staat en Kerk" wel wat anders was dan bij ons, zijn van hieruit geen richtlijnen te trek-ken.

Als advies? Ja, dat mag in elk geval. We mogen de raad geven om tienden te ge-ven van alle inkomen voor het werk des Heren. Ook in het geven moet regel zijn en daar we wel weten, dat we moei-lijk zonder regels een goed leven kunnen leiden, legge elk die zich gerust op. Onze Heiland had ze ook — niet om Zijnszels wil, maar om de orde en re-gelmaat in het leven niet te verstoren.

J. Louw †

GROTE TOOGDAG IN APeldoORN

Zaterdag 14 maart a.s. is het zover! Op die dag hopen de gemeenten van het IJsselgewest hun toogdag te houden in de „Open Hofkerk" te Apeldoorn.

De voorganger of sekretaris van uw ge-meente kan u alle informatie geven die u nodig hebt. U hoeft zich ook niet thuis te laten houden door uw kinderen, aangezien u hen gewoon meeneemt. Er zal goed voor ze worden gezorgd!!

Mist u de kans niet om met honderden broeders en zusters een fijne dag te hebben.

Natuurlijk zijn bezoekers uit gemeen-ten buiten het IJsselgewest heel harte-lijk welkom!!

Aanvang: 10 uur; sluiting 3.00 uur.

Voorgangers IJsselgewest.

Hier in Joh. 19 worden wij door Pilatus uitgenodigd, om even heel goed naar Jezus te kijken. Dat willen we nu samen even proberen te doen. Want als er één plaats in de Schrift is, waar de Heer voor ons tot een bron van vertroosting en vreugde is, dan is het wel hier, waar wij Hem door diepe smart zien gaan.

Hier staat de Bidder uit Gethsemané, die de zondaars niet wilde loslaten, ondanks alles. Wiens zweet tot grote druppels bloed werd, vanwege de helse angsten, die zijn ziel verscheurden. De Man van smarten, die als een worm

Aan rustige wateren

Zie de mens

over de grond kroop vanwege de benauwdheid, die op Hem af kwam. Hier staat Hij, de Mens bij Wiens komen in de wereld de hemelen openingen en de engelen nederdaalden, om Gods lof te zingen.

Zie de Mens.

Zie wat er geworden is van Hem, Die melaatsen aanraakte en zij werden rein. Zie, wat er terecht gekomen

is van Hem, Wiens handen het brood gebroken hebben voor de duizenden.

Zie Hem daar staan, als Verteenwoordiger van zondaars. Zie, hoe ellendig het eigenlijk wel met u zelf gesteld is. Gij allen, die voorbijgaat, kom naderbij en ziet naar Jezus, hoe Hij om wille van u met doornen werd gekroond.

Zie hoe de HEER der heren en de KONING der koningen

wordt veracht, bespot, gehoord.

Zie op Hem allen, die het moeilijk hebt en door smart wordt verteerd; zie hoe Hij door smarten aangegrepen u in uw smart kan verstaan.

Indien wij Zijn smarten zien en onze smarten brengen in dat licht, dan zal een diepe vrede onze harten doorstromen en ons dankbaar en blij maken, dat onze Heiland door al dit leed is heen gegaan, om maar dicht bij ons te zijn. Zie op Hem in Zijn verandering en smart, het zal uw leven rijker maken.

Dank U Heer, dat ik op u mag zien.

Haulerwijk H. Sikkema

VOORRECHT

Nee de drukker is niet aangeschoten geweest, toen hij de kop van dit artikel zette. Zoals het hier staat hoort het, en op dezelfde wijze ziet u het staan voorop het eerste denkpapier, bepraat en bedacht door de commissie voor levensvragen in de NBJB. Ook die uitdrukkingen als „denkpapier”, „bepraat” en „bedacht” vindt u in deze eerste uitgave van de Commissie voor Levensvragen. Sommige mensen hebben zich afgevraagd wat dat voor een commissie was of zij nog wel in goede staat van gezondheid verkeerde en of zij misschien te zeer geschrokken was van de geringe belangstelling die er vorig jaar in baptist Nederland bleek te bestaan rondom het al of niet in dienst gaan. Maar heus de commissie is goed levend. Maar levensvragen ga je niet beantwoorden op de manier waarop de sneldichter zijn verzen aflevert. Er zijn heel wat schrijfsels en vergaderingen aan voorafgegaan voordat een van de onderwerpen rijp was om den volke voor te leggen.

U hebt al wel gemerkt dat, als de drukker dan niet onbekwaam geweest is, er bewust met de titel gespeeld is. U kunt op twee manieren lezen: voorrecht en voorrecht. U kunt zelfs uit de titel opmaken dat voorrecht iets minder is dan voorrecht en dan bent u al aardig op spoor van de inhoud van dit denkpapier. Want om over-te-denken is deze brochure geschreven. De vragen rondom huwelijk en verkering zullen actueel blijven zo lang als de uni-sex nog niet volledig doorgezet heeft. Anders gezegd: zo lang wij nog bevoorrecht zijn met het onderscheid jongens-meisjes. Het antwoord op hiermee verbonden vragen

ligt nu anders dan duizend jaar geleden. Zelfs anders dan 25 jaar geleden, maar wij willen die antwoorden toch wel vinden in overeenstemming met bedoelingen van de Heer die naar hun wezen tijdloos zijn. Sommigen zullen dit denkpapier ter hand nemen in de gedachte: „het zal wel behoudend zijn”; anderen zullen het doen met de gedachte: „hoe veel gaat er op de heiling”. Daarom zeggen wij nadrukkelijk dat dit denkpapier van de Commissie voor Levensvragen geen voorschriftenboekje is met absolute uitspraken die van nu af aan voor iedereen zouden moeten gelden. Er heeft een commissie gedacht, zich werkelijk rekenschap gevend van vraagstellingen en spanningen die zich rondom het seksuele vraagstuk voordoen, vooral als het punt van het voorechtelijk geslachtsverkeer aan de orde komt. Een neerslag van dit denken vindt u in het denkpapier.

Ouders en jongeren nodigen we uit om met ons mee en verder te denken, hetzij in de kleine kring van het gezin of misschien op de vrouwenkring, eventueel thema-avonden voor jongeren of welke plaats u ook maar geschikt acht. Voorrecht is beschikbaar voor de prijs van f 0,50 op De Vinkenhof.

M. G. Boeschoten

KADERWEEK 1970

De zomer nadert! Dat vindt iedereen natuurlijk verrukkelijk. Al lijkt de vakantie nog ver weg, voor we het weten is het zo ver en denken we: hadden we bepaalde dingen nou maar eerder voor onszelf of voor anderen geregeld. Midden in die vakantie (van 25 juli-1

augustus) is er een unieke gelegenheid om het aangename en het zinvolle met elkaar te verbinden in de kaderweek, voor iedereen die maar geïnteresseerd is in het werk met kinderen, jeugd en jongeren. Ditmaal wordt het bijzonder boeiend, want we willen wat dieper ingaan op de wijze waarop we het evangelie kunnen doorgeven aan jongeren en ouderen uit eigen kring of daarbuiten. Kortom, een heel kaderkamp in het teken van de evangelisatie.

De eerste aanmeldingen zijn al binnen. Hebt u: voorganger, raadslid, jeugd-ouderling, voorzitter van het zondagschoolbestuur, jeugdleider, vader, moeder al overwogen wie u op deze kaderweek zult attent maken? Maakt u daar dan nu even serieus werk van. Moedig deelname aan door geheel of gedeeltelijk de kosten te dragen en die kosten zijn dan inclusief de reis niet meer dan f 47,50.

Aanmelden aan De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bosch en Duin.

Mededeling

Het adres van ds K. Corporaal is nu: Bredeweg 13, Muntendam.

RADENKONFERENTIE FRIESLAND

De voorjaarskonferentie van de raden der baptistengemeenten in Friesland wordt gehouden D.V. op zaterdag 7 maart 1970 in de Jeugdzaal van de baptistengemeente te Sneek, Willem Lodewijkstraat 4. Aanvang 10 uur, sluiting plm. 4.00 uur.

BAPTISTEN IN JOEGOSLLAVIE

Het ledental van de baptistengemeenten in Joegoslavië is tussen de jaren 1965 en 1969 gedaald van 3.600 tot 3.200. De oorzaak van deze daling ligt in de emigratie van vele jonge baptisten naar Australië en andere Westerse landen.

AV der Russische baptisten

Van 9 tot en met 4 december 1969 werd te Moskou, in de baptistenkerk aldaar, de drie-jaarlijkse Algemene Vergadering van de Al-Unie van Evangelische Christenen-Baptisten in de Sovjet-Unie gehouden. Deze vergadering werd bijgewoond door 478 afgevaardigden en een bijna even groot aantal gasten uit de gemeenten in geheel

Rusland. Voor de eerste keer werd de Algemene Vergadering ook bijgewoond door een gast uit het Westen, namelijk dr. Ronald Goulding, toegevoegd sekretaris van de Baptisten Wereld Alliantie en algemeen sekretaris van de Europese Baptisten Federatie. Dr. Erik Rudén thans algemeen sekretaris van de Zweedse Baptisten Unie,

die ook uitgenodigd was, was door ziekte verhinderd aan de uitnodiging gehoor te geven. Enkele weken geleden hebben we van deze Algemene Vergadering reeds een kort verslag, van de hand van dr. Goulding, gepubliceerd.

(Cliché The European Baptist)

SPREKEN MET JONGEREN

(A look at some Problems in speaking with Young People — The European Baptist)

door Robert Sommerville (Frankrijk)

De problemen van de jeugd vormen het nieuws over de gehele wereld. Bij de oudere generatie vindt men ongerustheid over de houding van tieners en studenten, terwijl onrust en opstandigheid de kenmerken zijn van de jongere generatie. Studentenrelletjes overal en, althans in Frankrijk, de gebeurtenissen in mei '68 hebben plotseling alle lagen van de maatschappij doen opschrikken om de mensen die nadenken hun houding tegenover de jongeren te doen herzien.

Natuurlijk kan de verhouding tussen jong en oud niet onveranderd blijven. Dit geldt ook de gemeente. Daarom heeft de Broederschap van Baptistenvoorgangers in Frankrijk aandacht aan dit probleem geschonken. Het hieronder volgende is de weergave van deze aan-

dacht die we graag aan anderen willen doorgeven. Men zal hierin meer vragen aantreffen dan antwoorden, maar we geloven dat de vragen met de meeste ernst gesteld moeten worden.

In elke periode van de geschiedenis is er sprake van generatiekonflikten geweest. Wat nieuw is vandaag de dag, is dat de jeugd meer domineert dan ooit in het verleden. Niet alleen zijn er thans meer jongemensen maar ook ontvangen zij meer aandacht (soms teveel!). Kinderen worden eerder volwassen, toch moeten zij er langer op wachten dat zij ook als volwassenen worden beschouwd. Hun studie en opleiding duren steeds langer, zodat vele jongemensen die reeds lang geen kinderen meer zijn gedurende een lange tijd nog leven zonder de verantwoordelijkheden van de volwassen-

heid. Op deze manier is het te verklaren dat de jeugd bezig is een nieuwe sociale klasse te worden, met eigen tradities, smaken, meningen, enz.

Het probleem van de kommunikatie

De wereld is bezig zo snel te veranderen, dat ouderen er moeite mee hebben bij te blijven. De jonge generaties passen zich veel gemakkelijker aan bij nieuwe situaties, met het gevolg dat het gebruikelijke argument van de ouders — dat van de ervaring — geen gewicht meer in de schaal legt.

Volwassenen verwachten meestal van jongeren dat zij zich gedragen zoals zij zelf en staan kritisch tegenover het gedrag en de ideeën van teenagers. Deze kritische instelling verbreedt de kloof tussen de generaties.

Een van de klachten van de jongemensen is dat teveel ouderen er geen moeite voor doen om hen te begrijpen. Ouders en leraren hebben pasklare antwoorden op hun vragen maar luisteren niet serieus naar hen. Een onderzoek ingesteld onder Franse tieners toont aan dat de meerderheid op de vraag:

CNADER BEZIEN

Een gevaarlijk sprookje

Dit is uw orgel, Heer, dit is uw kerk.

Ik loop zo maar binnen, Heer, net van m'n werk.

Niet voor de priester, Heer, of voor 't antiek,

Ik kom alleen maar hier voor de muziek.

Dat zijn enkele regels uit een lied, dat tot de toppers schijnt te behoren van de vaderlandse grammofoonplaten-industrie. Of de zanger nu wel of niet in zijn lied gelooft — aan het eind komt hij tot een gebed in die lege kerk — het is een liedje dat typisch van onze tijd is.

De Telegraaf heeft er onlangs een artikel aan gewijd: De kerken lopen leeg — Gelovigen nemen het steeds makkelijker. In dat artikel heeft de bisschop van Groningen enkele gegevens over de kerkgang aan de schrijver verstrekt:

in het bisdom Groningen daalde het kerkbezoek gedurende de laatste drie jaar tot 66%; in het bisdom Haarlem tot 45% en in het bisdom Rotterdam zelfs tot 39%. Hoewel niet vermeld zijn ook de percentages van de pro-

testantse kerkgangers schrikbarend gedaald. Het artikel in De Telegraaf noemt met alle andere groeperingen, ook de baptisten die 'het steeds makkelijker nemen met hun kerkbezoek'.

De konklusie, die hieraan weleens verbonden wordt, is dat dit dalende kerkbezoek niet persé behoeft te betekenen, dat de mensen met de kerkgang ook het geloof hebben 'afgeschapt'. Zie het liedje van D. C. Lewis hierboven. Dorothee Sölle, een Duitse theologe, heeft er een mooie naam voor gevonden en noemt die niet-kerkgangers de latente kerk, de verborgen kerk.

Die konklusie delen we niet. Integendeel. Misschien is het wat de Engelse taal wishful thinking noemt, het is in elk geval een sprookje. Een gevaarlijk sprookje zelfs, vooral wanneer kerkelijke leiders zich ertoe laten verleiden om het verder te vertellen.

Het is een oud verhaal, dat wel. Vroeger zeiden zij die de zondagse kerkgang verzuimden, dat God óók te aanbidden was in de tempels van

ongekorven hout, een poëtische naam voor bos en hei. Met de poëzie is ook deze verontschuldiging uit het leven verdwenen om plaats te maken voor een veel-pragmatischer excuus: het komt tenslotte aan op geloven op maandag...

Alsof je op maandag kunt geloven, bedoeld wordt: je geloof in geloofsdaden transformeren, als je niet eerst samen met anderen, en dat telkens weer, herinnerd bent aan de grond van het geloof. Dát gebeurt in de kerk, op zondag.

We schrijven deze regels omdat binnenkort de tenten, de caravans, de boten en de weekendhuisjes weer nagezien en in orde gemaakt worden. Misschien — we hopen het tenminste — is het nog niet helemaal waar wanneer de schrijver van het artikel ook de baptisten noemt bij hen, die het steeds makkelijker nemen met hun kerkbezoek.

Laten we in elk geval elkaar waarschuwen voor het sprookje, dat kerkbezoek — en de regelmaat ervan — niets te maken zou hebben met ons geloof. Wie de 'onderlinge bijeenkomsten' verzuimt, meent op zijn eentje — zonder medegelovigen en zonder de Verkondiging — te kunnen staan in het geloof, ondergraaft zijn geloof. Hij doet zichzelf en de zijnen te kort en onthoudt zijn broeders en zusters zijn getuigenis. v. D.

Wat zou je het fijnst van je ouders vinden?, antwoordt: begrip. Het gebrek aan begrip verafschuwen zij het meest van alles.

Het is een feit, dat de jongeren veel minder zeker van zichzelf zijn dan het lijkt. Zij zijn bezig hun weg te vinden in de doolhof van vergissingen en fouten en hebben daarbij de hulp van begripvolle volwassenen nodig. Als ze de kans hebben over hun vragen te spreken met mensen die met hen meevoelen zijn ze erg dankbaar.

Zou de gemeente niet een plaats moeten zijn waar iedereen, in het bijzonder de jongeren, sympathie vindt in plaats van kritiek, begrip in plaats van veroordeling? Zouden christenen niet bereid moeten zijn om te luisteren naar anderen en niet hen moeten afwijzen alleen maar om hun vreemde gewoonten en manieren? Natuurlijk betekent dat niet dat ze automatisch bijval moeten vinden. Integendeel. Het moet hen aangetoond worden wanneer ze verkeerd doen, maar niet met bitterheid alsof zij hopeloze gevallen waren. Zij wensen vertrouwd te worden; ze hebben het nodig verantwoordelijkheden te dragen. Zij moeten niet de indruk hebben, dat de volwassenen eenvoudigweg van hen

verlangen dat zij zich aanpassen bij de maatschappij zoals die is; veeleer dat zij bereid zijn hen te helpen rijper te worden en zichzelf te zijn.

Een duidelijke konsekwentie van het evangelie is, dat iedere scheidsmuur is afgebroken. Het is zeker onze inspanning waard om de moeilijkheden van de communicatie met de jongeren te overwinnen. Veroordeling leidt tot verzet, begrip tot vertrouwen en samenwerking.

Gezagskrisis

Van de 1968-revolutie in Frankrijk is opgemerkt: Het moderne karakter van de anti-autoritaire revolutie wordt duidelijk bij de jeugd, het is een opstand tegen de Vader. Elke vorm van autoriteit schijnt vandaag de dag een uitdaging te zijn, vooral voor jongemensen. Het gevolg is, dat vele ouders voelen dat zij bezig zijn hun gezag te verliezen.

En toch, indien de jongemensen van vandaag het niet langer aksepteran dat hen gezegd wordt wat zij moeten doen en verlangen het waarom van de dingen te begrijpen, dan betekent dat niet dat zij van plan zijn elk gezag te verwerpen. Zij weten dat zij leiding nodig hebben. Maar 't gezag dat zij verlangen

is niet dat van de Pater Familias, de directeur of de slavenhouder. Alle gezag moet in hun ogen gerechtvaardigd worden door bekwaamheid en belangstelling voor anderen. Het mag niet op slechts traditie berusten, of op ambt of titel. Een tiener van nu respecteert zijn ouders of zijn leraars niet om hun functie maar enkel om de waarde die hij in hen gevonden heeft.

Zou het niet de plicht van de kerken zijn en van de christen-ouders om zich te bezinnen op de grondslagen van het gezag, zodat het een werkelijke hulp voor de jongeren zal zijn? Wij geloven, dat gezag rusten moet op de roeping van godswege. Maar het is niet voldoende het alleen maar zo te zeggen. De bekwaamheid en de liefde van de persoon moeten de oprechtheid van zijn roeping bewijzen. Geen kerkelijke of maatschappelijke positie is er waarmee een mens zijn onbekwaamheid, zijn zongeloosheid en egoïsme kan kamoufleren of verdoezelen. Het is goed er op te letten, dat Jezus geen officiële titel of benoeming had; hij was niet als rabbi gevormd. Toch sprak Hij als een Die gezag had. De mensen werden gedwongen om naar Hem te luisteren, alleen reeds door de kracht en oprechtheid van Zijn woord.

Te vaak hebben we in de kerk het tegenovergestelde gedaan. We hebben meer aandacht geschonken aan de uiterlijke tekenen van het gezag dan aan zijn oorsprong.

Op zoek naar een leven vol betekenis

De kindertijd ontgroeien is gelijk aan het verlaten van een wel bekende wereld waarin alles zijn eigen plaats heeft — daar geplaatst door de ouders. De tiener ziet uit naar een nieuwe wereld, waarin hij zelf de dingen regelt overeenkomstig de waarden die hij eraan hecht. Het is geen verrassing te zien dat hij de waarden van de volwassen maatschappij probeert. Als we eerlijk zijn moeten we erkennen, dat de wereld die wij voor de jongeren hebben opgebouwd niet erg aantrekkelijk is. Die wereld biedt gemak en overvloed aan, maar geen betekenis, geen doelstelling. De Franse Minister voor Jeugdzaken schreef in juni 1968: „Het is onze plicht ons te realiseren, dat jongemensen in opstand kwamen om uitdrukking te geven aan hun bezorgdheid voor de maatschappij waarin zij leven”.

Op zoek naar een doelstelling in het leven, hebben de jongeren een ideaal nodig, iets om voor te werken en te bouwen. Velen van hen voelen dat niemand hen zulk een ideaal aanbiedt. Zij ontdekken geen leidster en worden de „twijfelende generatie” genoemd. Er is niets dat hen werkelijk interesseert, behalve dat wat ze uit het leven kunnen persen, nu. En als niemand hen helpt te ontdekken de werkelijke waarde der dingen moeten we dan verwonderd zijn als ze idolen maken van de tekenen van materieel succes? Motorfietsen, pick up's, kleren en cosmetica schijnen voor sommigen het enige levensdoel te zijn. En als de wereld te duf en te hopeloos schijnt is het altijd nog mogelijk die wereld te ontvluchten door alcohol en verdovende middelen.

Dit geldt natuurlijk lang niet voor alle jongeren — en het is al evenzeer waar voor de wereld der volwassenen, al dragen dan de idolen andere namen.

Jongemensen halen vaak hun schouders op als ouders hen vertellen dat iets verkeerd is. Zij hebben te vaak volwassenen het zus horen zeggen en het zo zien doen. Als ouders geen leiding kunnen geven in zaken van goed en kwaad, als ze zelf niet klaar zijn met de vragen van bijvoorbeeld eerlijkheid en sexueel gedrag, als al hun argumenten op vrees zijn gebaseerd, dan zullen de jongeren nergens van overtuigd worden. Van de vier tieners spraken drie als hun mening uit, dat ieder zelf moet beslissen wat goed en verkeerd is.

Zeker, de gemeente kan en moet de jongere generatie helpen. Maar niet op een wettische, moralistische manier. Preken helpen niet. Jongemensen leven in een wereld waarin bijna alles en iedereen aantonen dat men best leven kan zon-

der God. Een Franse arts, schrijvende over de jeugd van vandaag, zegt: „Weinig jongeren hebben de gelegenheid gehad een oprecht getuige te ontmoeten die hem het authentieke objekt van geloof aanbiedt. Godsdienst is voor de meesten van hen een substituuut, voor morele opvoeding geweest, een bijvak op school. Daar waar het werkelijk om gaat, de grond van het godsdienstig geheimenis is hen nooit getoond. De tiener hoopt, ondanks zijn innerlijke opstand, te ontdekken dat hetgeen hem geleerd is waar is: gelovigen, die — als Christus — in staat zijn, krachtig te zijn, lief te hebben, moedig en rechtvaardig te zijn en geen bijeenkomsten van kerkmensen, verloren in aanbidding”.

gemeenteberichten

BLIJDE DAG IN EMMEN

Emmen — (D.M.) Al hebben we niet elke keer melding gemaakt van onze doopdiensten, toch was zondag 1 maart jl. weer zo'n blijde dag. Een jonge broeder had het verlangen te kennen gegeven zijn Heer en Heiland te volgen door zich te laten dopen, wat die dag dan ook plaats vond. Onze voorganger ds J. Bouritius verkondigde in de stampvolle aula, die wij nog steeds kunnen gebruiken ook voor deze diensten, met grote vrijmoedigheid weer de blijde tijding van redding en verlossing. De tekst was dit maal Joh. 11 : 28 „De Meester is daar en Hij roept U”. Deze roep was niet tevergeefs, want een drietal jonge mensen gaf zich aan de Heer over. Het is een voorrecht dat de laatste tijd zoveel jongeren in ons midden de Heer mogen vinden.

Met een zeer grote schare verkondigden wij de dood des Heren; we vertrouwen dat onze gemeente in deze tijd voor velen een wegwijzer naar boven mag zijn!

DOOPFEEST IN WORKUM

Workum — (J.d.L.) Zondag 1 maart was het weer feest in onze kleine gemeente: het doopvont werd weer geopend. In januari mocht ik u reeds berichten van het doopfeest van drie jonge zusters, nu mag ik het doen van een jonge broeder, Andries van der Plaats die beleed dat hij de Here Jezus wilde volgen en die ook gedoopt wilde worden om dan een nieuw leven met de Heer te beginnen. Zondag 1 maart was het zo ver in het geheel bezette kerkje. Dominee Hofhuis bepaalde ons bij het woord van Hand. 10, vers 47, „Toen merkte Petrus op: Zou iemand het water kunnen weren om deze te dopen, die even als wij de Heilige Geest hebben ontvangen? Hij (Petrus) beval hen te dopen in de naam van Jezus Christus”. Een ding uit de preek wil ik u toch vertellen. Onze voorganger zei dat hij jaloers was op Petrus, want die beval om te dopen in de naam van Jezus Christus. Konden wij dit maar doen, zei ds Hofhuis, want dan beval ik het aan meerderen van u, die elke zondag opgaan.

Daarna volgde de doopsbediening. Het is steeds machtig om de doopsbediening mee te maken. Daarna volgde het Avondmaal waar onze broeder toegesproken en welkom werd geheten door br J. Visser. Daarna werd ook nog gesproken door br P. Terpstra, oud-voorganger van Welsrijp en oom van onze broeder. Deze sprak over het Pinkstervuur waarvan een vonkje brandde in de kleine gemeente Workum; hij hoopte dat dit nog

Wij geloven, dat het evangelie van Jezus Christus het enige antwoord is wanneer mensen op zoek zijn naar een leven vol betekenis. Alleen het geloof in Christus kan de mensen bevrijden van al de idolen van de moderne wereld. De taak van de christenen is te leven in het licht van Christus op een zodanige wijze, dat jongemensen tot het geloof gebracht worden, dat de werkelijke vrijheid is „de vrijheid van de kinderen Gods”, dat het enige leven dat in orde is het leven is waarvan Christus de leiding heeft.

Het is niet een kwestie van methoden. Waar het om gaat is, of de jeugd christenen zal ontmoeten wier geloof oprecht is en wier leven geheel bepaald wordt door de liefde van Christus.

een grote vuurzee mag worden. Dat hopen we met hem!

Wij hopen en bidden dat de Here mag doorgaan met zijn werk, in alle gemeenten maar ook in het bijzonder in onze kleine gemeente Workum!

Lezers

aan het woord

STAATSSUBSIDIE (1)

Geachte eindredacteur,

In ons gewaardeerde weekblad schrijft u over staatssubsidie onder het hoofd: Nee! tegen staatssubsidie aan kerken. Ik weet dat u met het woordje „wij” niet meer bedoelt dan uzelf in alle bescheidenheid. Voor de goede lezer is dat ook zonder meer duidelijk; het wordt hier en daar in zoveel woorden gesteld. Een oppervlakkige lezer zou mogelijk afleiden, dat wij als baptisten een hartgrondig „nee” uitspreken tegen overheidssubsidie. Dat is dunkt mij bepaald niet het geval. Veel baptisten denken over deze dingen niet na. Het is ze veel te moeilijk. Ze zijn baptist geworden omdat ze in onze groep werden geboren en zijn getogen en hier de Here Jezus leerden kennen. Ze hebben in overwegend groot getal niet een bepaalde principestructuur gekozen. Ze delegeren gemakkelijk als ze maar vertrouwen dat de gekozen en geroepen broeders het goed doen. Mocht onze leidende groep tot zo'n krachtig „nee” komen als u wel wilt, dan vinden ze het ook wel goed, ofschoon een aantal het jammer zal vinden dat ons dan jaarlijks zo'n kleine ton ontgaat. Voor ons jeugdwerk en voor de kerkbouw aanvaarden we sinds jaar en dag overheidssubsidie waardoor ons vormingswerk op gang komt en vershillende kerken gebouwd konden worden.

We kunnen die ton best gebruiken voor administratie, pensioenfondsen en kerkbouw. Wanneer we nu al tamelijk goed kunnen uitrekenen dat ons Uniewerk in de komende jaren 'n steeds grotere belasting voor onze gemeente wordt, die ook met steeds grotere moeite zal worden gevolgd, dan moet ik u zeggen persoonlijk dankbaar te zijn voor de mogelijkheid van het staatssubsidie. Tegenover uw persoonlijk hartgrondig „Nee” plaats ik mijn persoonlijk „prachtig op tijd”.

Ik zou wel met u mee willen gaan, als onze broeders en zusters werkelijk flink zouden bijdragen voor het gemeentewerk. Maar in de meeste gemeenten is dat een steeds moeilijker kaart. Uw gedachtengang is schoon en ongetwijfeld herleidbaar op hooggeestelijke schriftprincipes. Maar het getal van hen die hier mee werken is te ge-

ring en dreigt relatief steeds geringer te worden. Een werkelijk absolute navolging van deze beginselen op alle gebied lijkt mij bovendien niet mogelijk. Dat neemt niet weg dat ik uw puur idealistische stem zeer waardevol vind. Ze heeft het voordeel krachtig te zijn en kan steunen op het hart van het evangelie. Ze heeft het nadeel dat ze tamelijk ongenueanceerd is en het compromis afwijst. Ons volk is warm, gezellig en gemeedelijk. Onze mensen zijn over de breedte nog maar kort in betere doen en ze genieten uitbundig van het betere leven, maar ze willen kennelijk nog niet in verhouding bijdragen voor de arbeid. We hebben behoefte aan vorming, cultivering en pastoraat voor de gemeente als schare. De apparaatskosten daarvoor zijn zeer hoog voor onze kleine gemeenschap. Wanneer dit voor een deel betaald kan worden met een overheidssubsidie zal er onder ons meer ruimte komen voor acties voor zending, wereldnood en andere dingen die de geest verwijden naar de kant van de wereld. Wanneer de eigen gemeenschap met het minimale apparaat al je energie vergt betekent dit schade. De jongeren die wat meer willen zien en horen, en in een meer mondiale kring betrokken willen worden gaan het dan bij ons te eng vinden, of ze worden nog erger dan wij. Wat mij betreft: dat subsidie maakt het ons mogelijk om als uniegemeenschap beter te functioneren. Ik ben blij dat wij een overheid hebben die ons ziet als „nuttige instelling van kulturele en maatschappelijke aard”, om u even te citeren. We betalen als goede burgers ook heel wat belasting voor al die dingen. We bouwen huizen, rijden in auto's en huwen burgerlijk. We hebben een betrekkelijk voortreffelijke maatschappijstructuur. Zeker, ik weet van de „machten”. Hoe gecompliceerder de samenleving, hoe demonischer ze worden. Mocht het ons duidelijk worden geen subsidie van de overheid meer te mogen aanvragen, dan moeten we weigeren. Ik zie niet in dat het al zo ver is. Voorlopig moesten we het maar aanvragen.

Uw broeder in Christus,

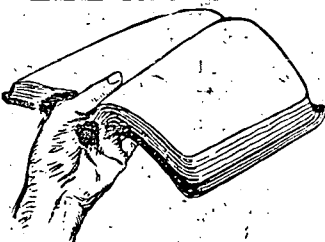
Groningen

Ph. Lindeman

STAATSSUBSIDIE (2)

Waarde eindredakteur,

U had een levendige discussie verwacht omtrent het onderwerp staatssubsidie. Waarom geen reacties? Er wordt wellicht gedacht: Witteveen is er niet voor; dan komt het er ook niet door. Men zal het zeker niet op een rogeringscrisis laten aankomen. U zegt hartgrondig neen! tegen subsidie. Ik zeg hartgrondig: grijp wat je grijpen kunt, de overheid gaat ons hierin voor. Als de commissie Van Walsum er 20 jaar over gedaan heeft, mogen wij ergens verwachten, dat het van alle kanten bekeken. Door wie (welke leden zaten in de commissie) weet ik niet. Ik wil zonder meer niet aannemen, dat het een stelletje klets-kousen geweest is en de zaak niet grondig bestudeerd is. Witteveen zegt: De overheid heeft geen verplichting het godsdienstige leven te verzorgen. Het wezenlijke karakter van een geloofsgemeenschap, vergt algehele vrijheid en zelfstandigheid. Die vrijheid berust op de vrijwillige deelname en of-fervaardigheid van de kerkleden. Verzorging van het godsdienstig leven zelf door de overheid, is een aan het karakter der kerken wezensvreemd element. De eigen verantwoordelijkheid der leden mag niet uitgehold worden. Dit onderstreep ik volkomen. Als het gemeentelijk leven en werk volledig door de overheid verzorgd zou worden, waren wij geen gemeente van Christus meer, maar een staatsinstelling. Maar een beetje subsidie is heel wat anders. Wat wordt er al niet door de overheid gesubsidieerd. Om hier in Voorburg te blijven. Pracht, zwembad, open en overdekt plus sporthal. Iets geweldigs. Exploitatietekort f 900.000. Leidschendam plm. 8 km. verder, heeft ook plannen voor een sporthal, en het komt er. Wie betalen er aan mee om het tekort weg te werken? Immers ook wij. Een sportcomplex is een zeer nuttig ding. Maar wij betalen ook mee aan vele zaken, die wij als gelovigen volledig afwijzen, maar door de overheid ook gesubsidieerd worden. Oorlogsapparaat volledig voor de staat. Maar toneel- en cabaretgezelschappen, schrijvers,

Wat zullen we lezen?

zondag 8 maart
maandag 9 maart
dinsdag 10 maart
woensdag 11 maart
donderdag 12 maart
vrijdag 13 maart
zaterdag 14 maart

Johannes 6 : 1-15
Marcus 9 : 43-50
Marcus 10 : 1-12
Marcus 10 : 13-16
Marcus 10 : 17-22
Marcus 10 : 23-27
Marcus 10 : 28-31

Vijf broden en twee vissen
Tot zonde verleiden
Gesprekken onderweg
Jezus en de kinderen
De rijke jongeling
Alle dingen zijn mogelijk
De eersten en de laatsten

kunstenaars, en straks de dolle Mina's. Alles ook nuttig om het zedelijk welzijn van de gemeenschap?

Comm. Van Walsum: Niet te ontkennen is, dat dit voor brede lagen der bevolking van grote waarde is, dat het de volkskracht ten goede komt. Volledig mee eens.

Verder, welvaartsbehoeften: Het gevolg daarvan is, dat niet te verwachten is, dat leden van de kerken in vergelijkbare omvang (inkomststijging) de gelden opbrengen, die nodig zijn om het kerkewerk te bekostigen.

Verder, uit het interview: De overheid kan toch in gemoede niet vergen, dat de gelovigen zich buiten het algemene levenspatroon plaatsen, alleen maar om de kerkgenootschappen in het leven te houden. Ja, wij moeten de wereld gelijkvormig worden. Maar wat zegt de bijbel?

Op deze gronden zeg ik ook evenals u hartgrondig, neen. Subsidie moet voor de gemeentelieden ook geen aanleiding wezen, om zich aan de financiële verplichtingen te onttrekken. Meer een aansporing om zich meer in te zetten. Wat hebben de profeten rake dingen gezegd. Wat kunnen wij, als wij een preek beluisteren, naar aanleiding van deze oude broeders, soms gesticht en gesterkt worden. Maar een van die grijsaards heeft het ergens ook over tienden en God beproeven, en vensters in de hemel die geopend zullen worden. Wat doen wij hiermee? Onze consumptie, auto, vakantieplannen enz. gaan vaak voor. Van wat er over is, wordt bekeken, welk deel ervan bestemd zal worden voor de gemeente. Nogmaals subsidie, grijp het. Werk wat nu blijft liggen kan wellicht aangevat worden. Maar tevens volledige inzet van ieder lid der gemeente.

Groetend

W. Pots.

Voorburg

Zoals gezegd: we verwachten nog meer reacties; de aanleiding om verder en uitvoeriger op de materie in te gaan is met deze beide reacties trouwens wel reeds aanwezig. — v. D.

VAN DE LANDELIJKE KAMPKOMMISSIE

Bent u reeds in het bezit van een kampfolder 1970? Nee? Ze zijn reeds verzonden aan al onze gemeenten!

Hebt u reeds vakantieplannen?

Bekijkt de folder eens goed.

U kunt met uw gezin terecht op De Vinkenhof in de weken van 18 juli tot 8 augustus.

Nog nooit een gezinskamp meege-maakt?

Probeert het dan eens in 1970.

Ook de jongeren kunnen aan hun trekken komen. Jongeren van 17 jaar en ouder hebben een kans in de weken 18-25 juli en 1-8 augustus, terwijl in de week van 25 juli-1 augustus het beken-

de kaderkamp wordt gehouden, eveneens op De Vinkenhof.

Jongeren van 14 t.e.m. 16 jaar zijn welkom in de drie weken van 18 juli-8 augustus, terwijl jongelui van 12-14 jaar in diezelfde periode kunnen komen.

Wacht niet te lang u in te schrijven voor één dezer kampen. U bent allen hartelijk welkom op De Vinkenhof.

Aanmeldingen aan De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bos en Duin, post Bilthoven. Inschrijfgeld ad f 20,— storten op postrekening 250591, t.n.v. De Vinkenhof.

Vervolgens willen we nog wijzen op het buitenlands kamp voor jongeren vanaf 16 jaar, dat gehouden zal worden in „Haus Heimatrüh” bij Wuppertal van 1-8 augustus. De deelnameprijs is f 150. Ook hiervoor is spoedige aanmelding gewenst!

Voor jong en ouderen staat verder een reis naar Villach (Oostenrijk) op het programma van 27 juli-7 augustus. De prijs voor deze reis bedraagt f 350. Deze reis is bijna volgeboekt. Als u nog mee wilt, mag u zich wel vlug opgeven, daar u anders de kans loopt niet meer mee te kunnen. Deze reis gaat D.V. met het aantal opgeven wel door!

Aanmelding voor de buitenlandse reizen bij mej. G. van Veen, Meidoorn 55, Emmen. Het inschrijfgeld ad f 30,— te storten op postrekening 818988 van mej. Van Veen voornoemd.

Voor verdere gegevens gelieve u de kampfolder te bezien.

Namens de Landelijke Kampkommissie, G. van Veen, sekretaresse.

MEDEDELINGEN

Het penningmeesterschap van de baptistengemeente Bethel te Drachten is vanaf 1 maart 1970 in handen van: B. Ketelaar, De vier tijden 3, Drachten.

De sekretaris van de baptistengemeente Veendam is nu: G. Steenhuis, Meezenbroekstraat 46, Veendam.

D. de Boer, lid van de gemeente Groningen-N., slaagde maandag 2 maart j.l. aan de Rijks Universiteit te Groningen voor het kandidaatsexamen theologie. Hij ontving het predikaat „met genoe-gen”.

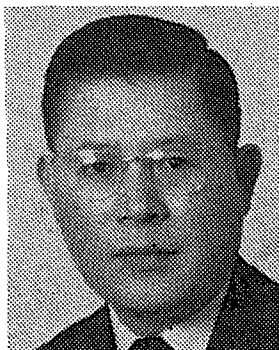
Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Vrijdag 6 maart zijn onze geliefde kinderen
J. TIMMER

en
T. TIMMER-PINKSTER
40 jaar getrouwd. Wij hopen, zo de Heer wil, dit feestelijk te gedenken zaterdag 7 maart.
Foxhol, Korte Gron. weg 5,
Fam. E. Timmer.

Ik koos Jezus Christus

door

TRAN THUYEN

Het getuigenis
van een
Vietnamees

Omvang
60 bladzijden.
Fraai uitgevoerd
in geplastificeerd
omslag.

PRIJS f 3,90

Dit boek — het geloofsgetuigenis van een voormalig Vietnamees diplomaat — heeft in de christelijke pers sterk de aandacht getrokken, zoals uit onderstaande recensies moge blijken:

„Tran Thuyen heeft een lange, bewogen weg moeten afleggen om eindelijk te ontdekken dat het Evangelie van Jezus Christus het onvergankelijke zaad der vrijheid is. Wanneer hij vertelt hoe hij gaat leven uit het evangelie, is het beschamend te zien hoe deze mens geestdriftig de blijde boodschap gaat verkondigen. Beschamend, omdat zoveel christenen, en misschien wijzelf wel, zo stuntelig met de boodschap omgaan. Christenen als Tran Thuyen zouden de traditionele kerkgangers op een bijzondere wijze kunnen aansporen om niet alleen voor de Bijbel te buigen, maar ook van dit blijde Woord te getuigen!”

De Blijde Boodschap

„Wie dit doordachte en blijde geloofsgetuigenis goed leest, doet meteen aan zelfbeproeving”.
Nederlands Dagblad

„Dit frisse boekje zouden we graag in veler handen willen zien. Het is een getuigenis van wat God kan doen, ook in de wereld van hooggeplaatsten.”

Het Zoeklicht

De wederkomst van Christus

Naar de
Evangelien van
Mattheüs,
Markus en
Lukas

door
Drs D. SLORT

Omvang
163 bladz.
Fraai uitgevoerd
in geplastificeerd
omslag.

PRIJS f 8,90.

Ook dit boek ontving talrijke enthousiaste aanbevelingen. Om slechts enkele te noemen:

„Wij zijn blij met deze uitgave, vooral omdat het een Baptisten-predikant is, die dit zo vaak vergeten onderwerp voor ons behandelt. Nu in onze tijd de roep „Christus komt!” zo weinig vernomen wordt — waaraan het ontbreken van de nodige Bijbelkennis niet vreemd zal zijn — is daarmee ongetwijfeld in een behoefte voorzien. Het boek is bovendien zeer bevattelijk geschreven en dus voor een ruime kring toegankelijk”.

Het Zoeklicht

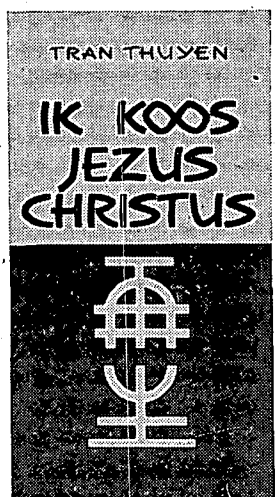
„Dit boek heeft recht op de aandacht van iedere christen... Voor persoonlijke lectuur en voor onderlinge bespreking van harte aanbevolen”.

Ons Orgaan

„Wij hebben dit boek met klimmende belangstelling gelezen. Het gaat op zeer zorgvuldige wijze om met de gegevens uit de evangelien en tekent zo een beeld, dat vele nevels doet opklaren... Hartelijk aanbevelen, vooral aan hen, voor wie de wederkomst steeds verder terugwijkt en die daardoor een stuk geloofsperspectief kwijtraken, waardoor hun leven alleen maar armer wordt”.

Utrechts Kerkblad

Recensies als deze laten er geen twijfel aan bestaan: deze boeken verdienen te worden gelezen en aan anderen te worden doorgegeven! Schaf ze aan, voor uzelf, voor vrienden of kennissen! Maak voor uw bestelling gebruik van onderstaande bestelbon. U kunt deze ongefrankeerd verzenden, in open envelop, met vermelding: drukwerk. U hoeft dus geen postzegel op de envelop te plakken. Adresseer als volgt:

BESTELBON

Zend mij z.sp.m.

* rechtstreeks/via boekhandel:

.... ex. Tran Thuyen Ik koos Jezus Christus. Prijs f 3,90

.... ex. D. Slort De Wederkomst van Christus. Prijs f 8,90

Naam .....

Adres .....

Woonplaats .....

* Doorhalen s.v.p. wat u niet wenst

Uitgeverij T. Wever

Antwoordnummer 5 — FRANEKER

Heden is voor ons nog onverwacht in Jezus ontslapen, mijn innig geliefde man, onze lieve vader, behuwd-, groot- en overgrootvader

ROELOF BOLMAN

in de gezegende ouderdom van 84 jaar.
„Veilig in Jezus armen”.

Groningen, 21 februari 1970
Paterswoldseweg 267

A. Bolman-Poelstra

F. J. Boeren-Bolman
I. C. Boeren

G. Tammeling-Bolman
I. Tammeling

J. J. Bolman
W. J. Bolman-Kelder

F. Bolman
J. Bolman-Spreuwers

A. R. Westera-Bolman
B. Westera

R. Spijkman
klein- en achterklein-
kinderen.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

Herplaatsing wegens misstelling

Met grote dank aan God berichten wij u met vreugde de geboorte van onze dochter en zusje

JORRINDA MIRJAM

A. J. v. Doorn
H. v. Doorn-Amersfoort
Andriek

Utrecht, 12 februari 1970
Orchideestraat 39.

Schöner Ferienort vieler Holländer, Haus Messerschmidt, 3569 Hartenrod, (Raum Braunfels, Dillenburg-Marburg) Ruf: 02776-439.
Wald. Ggd., schöne Wanderweg u. Ausflugsziele f. Autofahrer, mod. Gästez., Gute Küche, Prosp. a. Wunsch. Baldige Anmeldung, nur noch kl. Gästekreis.

DE CHRISTEN

20 maart 1970

85e jaargang — 12

Redactie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Hulzinga en ds. H. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00. — Administratie: ds. T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam. — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs: bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal); voor abonnees in het buitenland: f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Al negen maanden zonder dokter

Hoe kan een ziekenhuis eigenlijk nog functioneren als er geen dokter is? Gelukkig, in Nederland zult u nooit voor deze vraag komen te staan.

Maar in een ontwikkelingsland als Kongo zijn er zelfs meerdere ziekenhuizen, die moeten blijven functioneren zonder arts.

Sinds negen maanden heeft Sona-Bata dit zelfde probleem.

De zieken gaan niet, met verlof en de mensen blijven komen om behandeld te worden.

Door een chronisch tekort aan artsen in een land als dit, wordt er meer verwacht van het verplegend personeel. Al sinds jaar en dag functioneren de dispensaires (poliklinieken in de diverse dorpjes) als huisartsenpraktijk, vandaar, dat ook de opleiding van het verplegend personeel anders is.

Enkele verplegers hebben zelfs speciale opleidingen gehad zoals chirurgie, verloskunde enz.

Meerdere jaren praktijkervaring helpen dan ook enorm!

Dankzij dit feit is het mogelijk om een groot deel van het medische werk te laten verrichten door verplegend personeel, waar anders een arts nodig is.

Het is natuurlijk geen ideale oplossing om een groot medisch werk als Sona-Bata, met een ziekenhuis van 100 bedden, waarnaast 6 dispensaires in de wijde omgeving met tevens het toezicht over een streekziekenhuis met 40 bedden, 80 km van hier met de daar behorende 4 dispensaires, zonder arts zo te laten functioneren!

Sona-Bata heeft bovendien altijd een opleidingsschool voor verpleger(sters) gehad, die nu ook door de afwezigheid van de dokter voor een jaar gesloten is. Ondertussen wordt er door verschillende zendingsgenootschappen uitgekeken naar een dokter voor Sona-Bata, met name door de Canadese baptisten, de

United Church of Canada, de A.B.M.S. en de Nederlandse baptisten.

Ook de Congolese regering doet zijn best.

Een dokter of niet, het werk gaat door en de leidinggevende verantwoordelijken zijn verdeeld over:

De heer Kimpiatu, die alle chirurgie verzorgt, poliklinieken houdt en zaalvisites doet.

Zr Corrie Brouwer die, als verloskundige de kraamafdeling onder haar leiding heeft; de prae-natale kliniek verzorgt, de linnenkamer beheert en op distriktreizen meegaat.

Ondergetekende, die zich bezig houdt met de interne geneeskunde, en evenals de heer Kimpiatu de poliklinieken en zaalvisites verzorgt, heeft de röntgenafdeling onder zijn leiding, bezoekt elke twee maanden de dispensaires in het distrikt en heeft als directeur van het

ziekenhuis de algehele leiding over ziekenhuis en administratie.

Verder hebben we meer gediplomeerde verplegers met speciale verantwoordelijkheden, zoals b.v. één die leiding heeft over de morgenpoliklinieken, waaronder ook het baby- en kleuterbureau, vaccinatie en gezondheidsvoorlichting valt. Eén, die de apotheek verzorgt en tevens de algehele leiding heeft over het verdere verplegend personeel. Weer een andere, die mee de dispensaires bezoekt en voordat we met het onderzoek van de patiënten beginnen hen lessen geeft in hygiëne. Een hulpverpleger met een speciale opleiding, die het werk met enkele hulpjes in het laboratorium doet. **Ds Marués** zorgt voor het geestelijk heil van de zieken en hun familie.

Over het ziekenhuiswerk als zodanig is natuurlijk weinig te schrijven.

Het is een huis vol zieke mensen met hun familie erbij, die er voor moet zorgen, dat de patiënt te eten krijgt. Ook de griep vergat deze streken niet, zodat er in die periode heel wat zieken waren. Dan nog de auto-ongelukken, die altijd weer voor verrassingen zorgen, vooral gedurende het weekend.

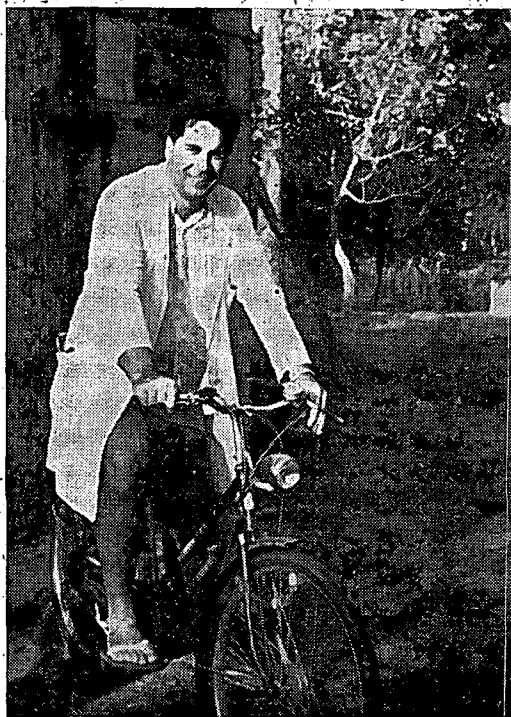
Natuurlijk is **zr Brouwer** ook heel wat avondlijke en nachtelijke uren in touw op haar verloskundige afdeling.

Eén vraagstuk begint ons meer en meer bezig te houden en er is helaas nog weinig aan gedaan n.l. hoe de mensen te leren ziekten te voorkómen; door hygiënischer te leven en een beter gebruik te maken van voedsel.

Onhygiënische toestanden en ernstige ondervoeding komen vooral in het binnenland frequent voor. Maar over dit onderwerp zullen we u in details iets meer vertellen in een volgend artikel.

Een ander groot sociaal probleem is het vrouwenoverschot. Vroeger hielp de polygamie dit probleem uit de weg maar dit komt nu niet zoveel meer voor. Gelukkig maar. Helemaal tot het verleden behoort het zeker nog niet.

Veel van deze vrouwen willen niet alleen blijven en hebben zodoende wel één of meer kinderen. Een groot sociaal probleem, waarin een grote taak voor de

Zending S. Edens, schrijver van dit artikel

gemeente ligt.

Tenslotte willen we u graag nog enkele statistieken doorgeven, die we over het jaar 1969 ontvingen. Deze statistieken betreffen het gehele Sona Bata-distrikt in een omtrek van ongeveer 180 km.

Aantal gemeenten:	65
Totaal ledenaantal	6292
Aantal gedoopten	377
Scholen	15
Aantal leerlingen lagere school:	

jongens	3075
meisjes	1567

Middelbare school:

jongens	464
meisjes	157

Medisch werk

Verpleegd in het ziekenhuis:	7127
poliklinisch behandeld:	35.498

We hebben getracht u een globaal overzicht te geven van een deel van dit grote werk.

Wilt u dit werk blijven herinneren in uw gebeden en in uw gaven?

Beide hebben we nodig om door te kunnen gaan. S. Edens

„Vader vergeef...”

Forse spijkers zijn zojuist door Zijn handen en voeten gegaan.

Enorme pijngolven gaan dwars door Hem heen.

Hij is „verhoogd” van de aarde om een urenlange reis door het doodsgebied te maken.

Zij die met Hem zijn jonge leven leefden deïnzèn machteloos naar achteren; een fraktie van Zijn dood gaan zij mée-sterven.

Hopeloosheid, verlatenheid, intens verdriet is hun deel.

Vijandige ogen van volksgenoten kijken Hem aan. Hun hart en mond spot. Onverschillige ogen van soldaten hebben meer aandacht voor Zijn kleding dan voor Zijn lijden en sterven.

Links een moordenaar. Rechts een moordenaar.

Een God en Vader die terug gaat trekken.

Een naderende duisternis.

Een man van 33 jaar, God geopenbaard in het vlees.

Naaktheid. Iedereen ziet Hem.

De zonden van alle mensen, van alle tijden, uit alle landen, golven op Hem aan en vereenzelvigen zich met dit menselijk, dit Goddelijk offer. Alle zonden....

Hij is voor ons tot zonde gemaakt, zegt de bijbel ons.

Een verschrikkelijke concentratie van geestelijk lijden.

Een menselijk lichaam dat zich kromt onder de vreselijkste pijn. De spot van de mensen voor wie hij gaat sterven.

Midden in deze vijver van lijden en pijn richt Hij zich op; staat Hij op uit Zijn verschrikking en ziet de enorme nood van de door de geestelijke dood getekende mensen om Hem heen!

EN DAN KOMT HET ONBEGRIJPelijke: „VADER VERGEEF HET HUN, WANT ZIJ WETEN NIET WAT ZIJ DOEN!”

Het is niet grootser te bedenken. Ik kan er niet bij.

In deze omstandigheden

VERHORING

Voor ontelbaren is dit ontroerende gebed in vervulling gegaan.

Ook mij heeft God de Vader vergeven. Want „ook ik sloeg Hem die wonde”.

De mens die van dit bovenmenselijke gebed niet wil weten zal in zijn eigen vuil omkomen. Hij zal ondergaan aan onvergeven schuld.

De mens heeft overvloed. We staan aan de staatsruif in Rusland of aan de gouden trog van Amerika, het doet er niet toe.

Al voedert een boer zijn beesten nog zo goed en mest de stal waarin zij zijn niet uit, die dieren komen toch om in eigen vuil.

Zonder vergeving kunnen wij niet. Van vergeving leven wij!

Het is mij haast onmogelijk om weerstand te bieden aan dit eenzijdige liefdegebed van onze Heer.

De liefde is immers van één kant?

Hier komt op een geweldige wijze een woord Gods tot leven:

„Te raadplegen was Ik voor hen die naar Mij niet vroegen; te vinden voor hen die Mij niet zochten; Ik zeide tot een volk dat Mijn Naam niet aanriep: Hier ben Ik, hier ben Ik. De ganse dag breidde Ik mijn armen uit naar een opstandig volk, dat volgens eigen overleggingen wandelde op een weg, die niet goed is”. Jes. 65.

Daarmee bedoelde Hij ook mij. Ik vind mezelf er in terug. U ook?

We ontvingen vergeving, niet waar?

Hij bad echter ook voor hen die we met het Evangelie nog niet mochten bereiken. Hij bad ook voor hen die Zijn gebed niet aanvaardden.

WAS DIT NORMAAL?

Nee, uit eigen ervaring weet ik dat deze reactie van Jezus menselijk gezien niet normaal was.

Als ik terugdenk aan het moment dat ik Herr Eichmann in zijn kogelvrije glazen kooi van het gerechtshof in Jeruzalem zag en men in vervolg hierop via de T.V. beelden vertoonde van Auschwitz, flitste het door mij heen „door de poorten van die hel, is een gedeelte van mijn familie gegaan”. Heel normaal was het toen, dat ik vervuld werd met een ster-

ke haat voor die man en zijn handlangers.

Geen mens zal het mij kwalijk nemen! God nam het mij kwalijk! Ik mag een volgeling van Jezus zijn en niet een slaaf van mijn gevoelsleven.

Is er dan geen ruimte voor wat wij zo prachtig zeggen „heilige verontwaardiging”? Hier op Golgotha en daar in Auschwitz werd toch het recht vertrapt? Natuurlijk! Het enige wat van Jezus lippen komt, zijn enige protest is de zielekreet „Vader, vergeef het hun....”

Hier zien we regelrecht in het hart van Jezus Christus.

Hier leren wij iets van God kennen. Dit is Godsopenbaring.

In deze woorden mogen we op een schitterende wijze zien wat onze Heer bewoog, wat Hem het allerbelangrijkste was!!!

DE ENIGE WEG!

Mijn eigen vergeving, van God ontvangen, liep gevaar. Ik haatte Eichmann en zijn trawanten. De Heer vroeg en vraagt mij te vergeven.

Had Hij niet gezegd:

„Want indien gij de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven; maar indien gij de mensen niet vergeeft, zal ook uw Vader uw overtredingen niet vergeven”. Matth. 6:14, 15.

Haat is gif voor je geestelijk leven. Het lijkt wel of je innerlijk begint te verdorren.

Ik bad om vergeving. Die werd me geschonken. Ook die, wellicht begrijpelijke, haat had Jezus aan het kruis gebracht. Ook voor die zonde van mij heeft Hij gebeden. De haat verdween en ik mocht leren zien dat ik met de Heer mocht méebidden, ook voor deze oorlogsmisdadigers:

„Vader, vergeef het hun...” (ook al hebben ze het wel geweten).

M. Cohen

NEDERLANDSE DELEGATIE NAAR RUSSISCHE BAPTISTEN

Ds C. Mostert te Winschoten, voorzitter van de Commissie van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, en br E. de Haan te Beerta, lid van de Commissie van de Unie, zullen op uitnodiging van de Unie van Baptistengemeenten in Rusland namens de Unie in Nederland een bezoek brengen aan enkele gemeenten in Rusland. Zij zullen zaterdag 21 maart naar Moskou vertrekken. Op 30 maart hopen zij terug te keren.

Een delegatie uit Rusland zal van 13 tot 16 mei een tegenbezoek brengen en o.a. aanwezig zijn op de a.s. Algemene Vergadering der Unie te Amsterdam.

Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zeide Hij: Het is volbracht!
Joh. 19 : 30.

Voor ieder mens, maar in het bijzonder voor de christen, is het van levensbelang met eerbied te luisteren naar wat de „levende“ Jezus tot hem of haar te zeggen heeft, in alles wat Hij sprak of deed. Vergêet u echter nooit, dat het minstens even belangrijk voor een ieder is, om naar de stervende Jezus te luisteren. Misschien is het u nog nooit opgevallen, maar is het niet merkwaardig, dat de vier evangelisten bij hun beschrijvingen van het leven en sterven van onze Heer, steeds uitvoeriger worden naarmate

Aan rustige wateren

Wat is volbracht?

het einde van Christus' leven nadert? Dat zegt ons toch wel veel over de grootheid en belangrijkheid van Zijn dood.

Wel moeten wij oppassen om niet eenzijdig te worden. Veel christenen spreken slechts over de „levende“ Jezus en weten geen raad met de dood van Gods Zoon. Anderen daarentegen kennen slechts die Heiland, die door Zijn dood onze zondenschuld

heeft gedragen. Willen wij de volheid van de gave Gods, ons geschonken in Zijn Zoon Jezus Christus ervaren, dan moeten wij Hem geheel aanvaarden zoals Hij zich aan ons wil geven, zowel in Zijn leven en woorden, als in Zijn sterven en offer!

De Heiland is niet gestorven met een nietszeggend „hier is het einde“ op de lippen, maar met de bewuste triomfkreet van de overwinning:

„Het is volbracht“
Wat is volbracht? Het!
Alles wat God de Vader Hem heeft opgedragen om ons zondaren te redden! Hij is het lam Gods, dat de zonde van de wereld wegneemt. Hij heeft de weg tot verzoening tussen God en de mens gebaad.
Waar wij niets tot een werkelijk volmaakt einde kunnen brengen, heeft Hij dit voor ons gedaan!
Hij heeft liefgehad tot het einde toe!
Daar, en daar alléén ligt ons behoud.
Luister naar de woorden van onze Heiland, zie op Zijn leven, Zijn sterven!
Harlingen J. C. Loot

Jaarverslag 1970

I. DE UNIE IN 1969

a. Algemene beschouwing.

De gemeenten werkten ook in 1969 gestaag en rustig verder aan de voortgang van de gemeentelijke arbeid. Dit zelfde geldt voor de inter-gemeentelijke arbeid in de unie. Onze opdracht was in 1969 dezelfde als in andere jaren. God zij dank beleden ook nu weer mannen en vrouwen in de doop het heil in Christus gevonden te hebben en vonden zij hun plaats in de gemeente. Velen werkten op vele plaatsen en op allerlei wijzen aan de voortgang van het Woord. De evangelisatie-actie „Handelingen 69“ heeft de gemeenten geïnspireerd tot vele bijeenkomsten en activiteiten. Hier en daar bleek de reactie verrassend bemoeuwend, terwijl elders teleurstellingen werden geboekt.

Onze opdracht was dezelfde, maar onze samenleving is op een ingrijpende wijze aan het veranderen. De schaalvergroting van ons aller leven en gezichtsveld, doet óók zijn invloed gelden in onze gemeenten al hoeven we geen gewag te maken van protestvergaderingen en -acties. Onze jongeren groeien op in een totaal andere denk- en leefwereld dan de ouderen destijds. Is er in onze gemeenten een gesprek gaande tussen de generaties? Of verwachten de ouderen dat de jongeren het overgeleverde erfgoed zonder meer overnemen en wenden zich daarom sommige (vele?) jongeren teleurgesteld af van onze gemeenten omdat ze niet begrepen en niet geaccepteerd worden? God geve dat het antwoord op deze laatste vraag volmondig „nêe“ zal zijn, daar wij anders weinig geestkracht en vindingsrijkheid zullen hebben om in de komende decennia het aloude Woord van het heil in Christus te brengen aan jonge wereldburgers die veel weten, die van alles genoeg hebben, die in het algemeen werkelijk bewogen zijn over het onrecht en het kwaad in onze wereld, maar die niet gegrepen zijn door Hem die de wereld overwonnen heeft.

In deze situatie is het niet gemakkelijk christen te zijn. In deze situatie is ook het ambt van voorganger niet gemakkelijk. Van hem verwachten wij dat hij een brug zal slaan tussen de generaties. Van hem verwachten we een Woord dat eigentijds, evangelistisch, gemeentepbouwend, pastoraal, profetisch, corrigerend enz. zal zijn...! En dát terwijl de man het ook wel eens even niet meer weet! Geluk-

kig de voorganger, die een raad en een gemeente heeft die dit begrijpen, die hem begrijpen en niet alles verwachten, maar samen met de voorganger als leider een team vormen en al hun gaven gelijkelijk inzetten tot dienst van het geheel. Dan hoeft de voorganger niet steeds op zijn tenen te staan en steeds maar te geven, maar dan zal hij en zijn gezin ook veel ontvangen van de gemeente.

Terwijl de welvaart stijgt, stijgen ook de kosten. Het gezamenlijke werk en ook de gemeenten hebben in 1969 ervaren dat deze kostenverhogingen slechts met de allergrootste krachtsinspanning bijgehouden kunnen worden. De laatste maanden van het jaar werden gekenmerkt door een dreigend begrotingstekort voor wat de vrijwillige bijdragen betreft. Ernstige bezinning en overleg met gemeenten en commissies is in deze situatie een noodzaak. Dit neemt niet weg dat wij met dank willen vermelden dat over het geheel genomen onze gemeenten weer ruim f 27.000,— meer dan in 1968 hebben opgebracht voor de gezamenlijke arbeid.

b. Kroniek.

19 januari:

Ds J. C. Loot neemt afscheid van de gemeente te Vriescheloo.

25 januari:

Opening van een nieuwe kerk van de gemeente Zandbulten in Zwagerveen; voortaan noemt deze gemeente zich Baptisten Gemeente te Zwagerveen.

26 januari:

Ds C. de Jong neemt afscheid van de gemeente te Klazienaveen en legt zijn ambt neer.

9 februari:

Ds J. C. Loot doet intrede in de gemeente te Harlingen.

23 februari:

Ds J. H. Blenkers neemt afscheid van de gemeente te Staveren.

25 februari:

Op deze datum overlijdt br. Johannes Segaar op 62-jarige leeftijd; in leven achtervolgens voorganger in Schiedam, Winschoten, Den Helder en Haulerwijk.

1 maart:

Nieuwe kapel in IJmuiden geopend.

9 maart:

Ds J. H. Blenkers doet intrede in de gemeente te Noordbergum.

9-21 maart:

Actieweken Handelingen 69.

Ds Th. van der Laan —
algemeen secretaris der Unie

30 maart:

Ds H. C. van der Flier doet intrede in de gemeente te Vriescheloo.

april:

Ds H. Th. Plevier, voorganger van de gemeente te Almelo (Geraniumstraat) wordt door een vrij ernstige ziekte getroffen en moet zich op medisch advies aan de gemeentelijke arbeid onttrekken.

1 april:

Ds H. D. Dekker, voorganger te Westerhaar, legt zijn ambt neer.

19 april:

De Noordelijke Bond van Baptisten Gemeenten en de Veenkoloniale Bond van Baptisten Gemeenten voegen zich samen tot de Groninger Bond van Baptisten Gemeenten.

20 april:

Br J. Zoer neemt afscheid als lerend-ouderling van de gemeente te Hoogkerk.

26 april:

C.C.-vergadering van de N.B.J.B. in Zwolle.

27 april:

Ds J. Zoer doet als voorganger intrede in de gemeente te Ter Apel.

sfeer en resulteerden op het eind van het verslagjaar in het besluit tot het houden van een gezamenlijke predikantenconferentie op 14 februari 1970 in Arnhem.

De gesprekken met vertegenwoordigers van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten waren minder frequent i.v.m. ziekte en mutaties van enkele leden. De vertegenwoordigers van de Unie, de brs S. W. Vis en R. J. Voorhaar rapporteerden dat men eveneens in het voorjaar van 1970 een gezamenlijke predikantenconferentie hoopt te kunnen houden.

Met vertegenwoordigers van de Vergadering van Gelovigen hadden de broeders C. Mostert en H. van der Werf een eerste bespreking die een oriënterend karakter had.

Verder liet de Unie-Commissie zich door ds W. Harkema vertegenwoordigen op de Jubileum-toogdag van „Het Zoeklicht”, terwijl de alg. secr. de Unie vertegenwoordigde op de jaarvergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap.

De Commissie der Unie hield zich meermalen bezig met het lidmaatschap van de Raad van Kerken in Nederland. Deze besprekingen resulteerden in een voorstel aan de gemeenten om het gastlidmaatschap aan te vragen.

Tevens werkten wij mee in IKOS/N.P.B. (H. Sikkema); Interkerkelijke Stichting inz. Israël (D. Slort); Geestelijke Verzorging op passagierschepen (T. Jansma); Raad voor Contact en Overleg (Th. van der Laan) en Contact inz. Overheid (T. Jansma). Ds Jansma heeft in laatst genoemd contactorgaan o.a. deelgenomen aan een hearing in de Tweede Kamer waar het rapport van de Staatscommissie Van Walsum werd besproken.

Baptisten in wereldverband.

Als vertegenwoordiger van de Unie heeft de algemene secretaris deelgenomen aan de vergaderingen van het Uitvoerend Comité van de Baptisten Wereld Alliantie die in augustus werden gehouden in Baden bij Wenen. Hier werd o.a. gesproken over de verkiezing van een opvolger voor de inmiddels overleden dr. Josef Nordenhaug.

Gekozen werd dr. R. Denny als algemene secretaris van de B.W.A. Zaken als de B.W.A.-financiën, het relief werk, de wereldvrede, het programma van het B.W.A.-Congres in Tokio, het internationale bijbelgenootschapswerk enz. werden besproken. Tevens bracht ieder lid van de Uitvoerende Raad ca. 10 uur door, in een studietoelichting die naast de bovengenoemde vergaderingen werden gehouden.

De Nederlandse vertegenwoordiger nam deel aan de studietoelichting inz. de oecumene (Commission on Cooperative Christianity). Helaas bleek drs J. Reiling verhinderd te zijn; hij is voorzitter van de Commissie inzake Geloofsleer.

De Europese Baptisten Federatie hield een groot congres in Wenen in augustus waaraan verschillende Nederlandse baptisten deelnamen. Als één der sprekers mocht de algemene secretaris zijn bijdrage leveren aan het congres, waaraan o.a. ongeveer 1000 geloofsgenoten uit Oost-Europese landen deelnamen. Verder werden de contacten met geloofsgenoten onderhouden en versterkt door correspondentie en door het bijwonen van conferenties of het vervullen van spreekbeurten door algemene secretaris in achtereenvolgens Zwitserland, Engeland, Schotland en Zwitserland.

k. Wereldiakonaat.

Unie Zendingscommissie en Unie-Commissie besloten deel te nemen aan de tweede actie KOM OVER DE BRUG die naar alle waarschijnlijkheid volgend jaar zal worden gehouden. Namens de Unie-Commissie werd ds T. Jansma benoemd en namens de U.Z.C. werd ds J. Euwema benoemd.

Voor het Noodfonds brachten dit jaar de gemeenten weer een bedrag samen dat echter lager was dan de opbrengst in 1968.

De Unie-Commissie besloot geen aanbeveling te doen bij de gemeenten voor de advents-actie Solidaridad t.b.v. Zuid-Amerika aangezien

er in de adventsweken reeds andere inzamelingen liepen in de gemeenten.

Tenslotte zij vermeld dat ds T. Jansma de Unie vertegenwoordigt in het bestuur van de Stichting Oecumenische Hulp terwijl wij als Unie via ons lidmaatschap in de Nederlandse Zending-Raad ook deelhebben aan o.a. het werk D.O.G., d.i. Dienst Over Grenzen.

l. Contact met nevenorganisaties.

De Unie-Commissie kwam voor een bespreking samen met vertegenwoordigers van de Jeugdraad van de N.B.J.B. teneinde enkele financiële aspecten van het jeugdwerk te bespreken. Het U.C.-lid br. A. Bosma hield de U.C. op de hoogte van de stand van zaken in „Baptisten-jeugdland”.

Met de N.B.V.B. zijn er geen organisatorische banden al verheugt de Unie-Commissie zich uiteraard over de inzet en toewijding die de N.B.V.B. toont t.b.v. het gezamenlijke uniewerk.

m. Vertrouwenscommissie.

De aard van de arbeid brengt met zich mee dat de Vertrouwenscommissie aan geen enkele persoon of instantie verslag uitbrengt over zijn werkzaamheden. De broeders D. Olijslager, G. Planting en W. Veenstra hebben ook dit jaar weer gediend met adviezen, waar hen dit door de gemeenten of voorgangers werd gevraagd. Er vonden twee gesprekken plaats tussen de Vertrouwenscommissie en het Dagelijks Bestuur van de Commissie der Unie over de naam en functie van de Vertrouwenscommissie. Deze samenspreking resulteerde in een voorstel op de agenda van de Algemene Vergadering van 1970.

III. TOEKOMSTIGE WERKZAAMHEDEN.

Het is moeilijk nu reeds te zeggen welke de werkzaamheden zullen zijn van de Commissie der Unie.

Deze werkzaamheden bestaan immers voor een groot deel uit al die zaken die vanuit de gemeenten en door de diverse unie- en andere instanties aan de orde worden gesteld.

Daarnaast zal de Unie-Commissie tezamen met de Commissie voor de Opleiding grote aandacht moeten schenken aan de situatie rondom het toerustings- en vormingswerk ten behoeve van de volwassen gemeentelieden.

Bovendien zal de Unie-Commissie het coördinerend orgaan moeten zijn voor heel ons werk. In de nabije toekomst zal veel overleg nodig zijn rondom de financiële mogelijkheden

den van onze gemeenten. Het ligt ondermeer in de bedoeling om de gemeenten bij te staan in de bezinning en voorlichting over het rentmeesterschap van alle leden t.a.v. hun tijd en geld.

Moge de Heer der gemeenten geven dat ook het werk van de Unie-Commissie en van alle met hen meewerkende instanties, er toe mag bijdragen dat onze gemeenten hun getuigenis en dienst in deze wereld zo goed mogelijk zullen kunnen vervullen op zo veel mogelijke terreinen van het leven.

Alles om ons heen en veel in ons mag dan veranderen, we weten dat de Heer getrouw is tot in eeuwigheid. In Zijn hand ligt de toekomst van de wereld en van de Gemeente. Dat geeft ons moed en alle reden om voort te gaan op de weg met Hem.

Voor de Commissie der Unie,
Th. van der Laan, alg. secretaris.

OPNIEUW GROEI BIJ SBC

Het totale ledental van de 34.000 bij Southern Baptist Convention (U.S.A.) aangesloten gemeenten is in 1969 gegroeid met 157.384 tot 11.489.613. De Southern Baptist Convention is de grootste protestantse geloofsgemeenschap in Amerika.

In 1969 werden 368.255 personen gedoopt, dat is 5.000 minder dan in 1968. Het grootste aantal dopelingen kende 1959, n.l. 429.063.

Het totale inkomen bedroeg \$ 842.707.390 ongeveer 48 miljoen dollar meer dan in 1968.

Het aantal zondagsschoolleerlingen (alle leeftijden) daalde met 127.446 tot 7.418.067. Het grootste aantal zondagsschoolleerlingen werd in 1964 bereikt, n.l. 7.671.165. Sindsdien daalde dit getal elk jaar.

Een paar kleine? zaaierszaken die u wel mag weten

We hebben een tiental voorgangers onder ons, over het hele land verspreid wonend en al enige of meerdere jaren bezig in uw gemeente en woonplaats, verzocht ons een beeld te willen schetsen van het leven van hun plaats- en streekgenoten. Deze broeders zijn nu al bezig met hun bijdrage, die t.z.t. verlicht met hun foto in ons blad zal verschijnen. In het aprilnummer zult u de voorganger van de gemeente te Emmererfscheidenveen ontmoeten. Wij hopen met u het hele land door te reizen en te vernemen hoe het evangelie werkte en werkt.

Voorts delen we u met grote dankbaarheid en blijdschap mee dat onze

aktie voor een nieuwe auto ten behoeve van het werk in Congo — de oude Landrover laat het al maar door afweten — binnen drie maanden tijds meer dan f 9000,— heeft opgeleverd. We hebben hoop dat we niet ver van de f 10.000,— zullen eindigen. Waarschijnlijk hebben ook velen van u daaraan bijgedragen al is ons bekend dat eveneens door niet-baptisten voor dit doel werd gegeven. Prachtig!

Ter Algemene Vergadering in Amsterdam hopen wij dit bedrag te kunnen overdragen aan de commissie die het zendingswerk behartigt. Heerlijk zo met u te mogen samenwerken. Bedankt allemaal. Van harte.

Red. De Zaaiers

ANGOLA

De UNIE ZENDINGSCOMMISSIE ontving van ds J. A. Brandsma uit Groningen een belangrijk bericht van o.m. de volgende inhoud:

„Bij het Angola Comité, Klarenburg 253 te Amsterdam (tel. 020-196511), heeft men thans een serie kleurendia's over de Angolese vluchtelingen in Congo-Kinshasa. Ze zijn destijds gemaakt door de Baptistenzending David Grenfell, een goede vriend van ds en mevrouw J. ter Braak. De Grenfells hebben enkele tientallen jaren in Angola gewerkt, maar werden na de opstand, in februari/maart 1961, zonder opgave van redenen het land uitgezet.

David Grenfell heeft in zijn onlangs verschenen boek **ANGOLA — THE STORY OF A REVOLT** verslag gedaan van de misdadige slachting onder de weerloze Angolese bevolking”.

„Rev. Grenfell en zijn vrouw richtten in 1961 in Kibentele, niet ver van de grens van Angola, een opvangcentrum voor Angolese vluchtelingen op, dat zij tot augustus 1968 hebben geleid. In de beide eerste jaren alleen al werden hier ruim 40.000 vluchtelingen gevoed en gekleed”.

Deze diaserie kunt u met behulp van een handleiding vertonen op zendings-, jeugd- of gemeenteavonden. Bij vertoning van deze dia's verwacht het Angola Comité een gift van u. Gedeeltelijk zullen van dit bedrag de onkosten worden betaald en het restant zal besteed worden aan de hulp die de Angolese vluchtelingen geboden wordt.

Het is goed dat wij als christenen gewezen worden op de verantwoordelijkheid die wij dragen voor onze medemens. Deze diaserie vormt een nuttig avondprogramma. Laat deze kans niet aan u voorbij gaan.

Laat u meer en meer de ogen openen voor de nood waarin de naaste zich bevindt.

M. Cohen

STUDENTENKONTAKT IN GRONINGEN

Op 10, 11 en 12 april wordt in de „Cirkel”, Korreweg 47, Groningen een weekend gehouden voor Baptisten Studenten. Thema: **De gemeente**.

Aanmeldingen bij: mej. G. Olijslager, Paterwoldseweg 37, Groningen.

Welkom zijn allen die aan een universiteit studeren en zij die een hogere beroepsopleiding volgen.

Binnenkort volgen verdere gegevens.

gemeentebereik en

BOUWPLANNEN

Hoogezand - (S.). Het is alweer een hele tijd geleden, dat er enig bericht uit onze gemeente werd medegedeeld. Dit wil niet zeggen dat wij stil zitten. Grote plannen staan op stapel om in de komende zes maanden te worden voltooid. Grote verbouw van de kerk en het kerkgebouw zullen behoudens goedkeuring deze zomer klaar komen.

Ook het interieur zal geheel worden aangepast. Dat dit de leden van de gemeente en van de bouwkommissie veel werk geeft, alsmede veel offers vraagt, is de gemeente zich terdege bewust. Wij mochten hiervoor uit de gemeente echter zoveel medewerking ontvangen, dat wij met moed en vertrouwen hieraan kunnen werken.

Ook mochten we weer getuige zijn van een doopdienst waarin een zuster tot de gemeente werd toegevoegd. Er was ook een oudere broeder, die graag gedoopt wilde worden, maar dit moest helaas door ziekte worden uitgesteld.

Met het jeugdwerk in de gemeente gaat het uitstekend. Wij zijn zeer verheugd U dit alles te kunnen mededelen. Een gemeente waar veel activiteiten zijn is zeker een levende gemeente.

DOOPDIENST IN STADSKANAAL

Stadskanaal - (D. M.). Het maakt blij, wanneer er telkens weer mensen hun leven aan de Heer en Zijn gemeente geven.

Zo mochten we zondag 1 maart j.l. weer een doopdienst hebben, waarin twee zeer jonge zusters, en een jonge zuster en een jonge broeder werden gedoopt.

In deze dienst, waarin ook veel vreemden waren, sprak onze voorganger naar aanleiding van Hand. 9 vs 1 t/m 19, met als thema „Hoe een blinde ziende kan worden.” Een kwartet zong een paar fijne liederen.

De doopplechtigheid was ontroerend, ook toen onze voorganger na de doopsbediening de woorden „En nog is er plaats” uitsprak. Bij het avondmaal hierna werden de nieuwe leden hartelijk gefeliciteerd met het geweldige voorrecht, te mogen behoren bij de gemeente van Jezus Christus.

Meerdere zusters en broeders dankten de Heer voor de vele zegeningen.

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Medio februari stuurden we onze predikanten een enquête-formulier betreffende Lofzangen en Gebeden, in verband met een voorgenomen herdruk.

Hierop hebben we dd. 7 maart reeds van een 17 predikanten een reactie gekregen, waarvoor we zeer dankbaar zijn.

Graag willen we ook de resterende broeders predikanten opwekken, met spoed het hun toegezonden formulier ingevuld te willen retourneren.

Mogen we op aller medewerking rekenen, zodat ons werk voortgang kan vinden?

Bij voorbaat hartelijk dank.

Gaarne de uwe
Namens de Zangbundel Comm.
J. Germeraad
Breitnerstr. 77B, Rotterdam-2.

Lezers

aan het woord

STAATSSUBSIDIE (4)

Als Ph. Lindeman te Groningen in zijn reactie op het artikel van de eindredacteur „Nee, tegen staatssubsidie aan kerken” schrijft: uw gedachtengang is schoon en ongetwijfeld herleidend op „hooggeestelijke principes”, dan verwacht men later geen „prachtig op tijd” meer. Vooral niet als zo iets moet berusten op de vaststelling dat onze mensen niet in verhouding willen bijdragen en er zodoende schade in eigen gemeenschap kan ontstaan.

Wat laatste is erg genoeg, maar men mag dan hen die niet voor de kerk kozen via hun belastingbiljet deze tekorten laten aanvullen?

Punt 1, zij kozen nu eenmaal niet voor de kerk. Punt 2, het is beneden onze waardigheid als christenen.

En als W. Pots te Voorburg schrijft „de overheid heeft geen verplichting het godsdienstige leven te verzorgen”, dan moet daar een punt komen te staan en later niet gezegd worden dat wij toch maar staatssubsidie moeten aanvaarden, omdat christenen ten slotte ook nogal eens mee betalen aan zaken, waar men het een en ander op tegen kan hebben. Dan begint het te lijken op „kwaad met kwaad vergelden”.

W. Pots noemt één argument dat hout zou kunnen snijden als het gaat om de vraag of we wel dan niet staatssubsidie moeten aanvaarden. Dat is het argument dat hij omschrijft met: het godsdienstig leven komt de volkskracht ten gedge.

Van hieruit zou men kunnen stellen dat aanvaarding gegrond is omdat het algemeen belang van ons volk wordt gediend.

Nu is dat overigens het standpunt van ons, christenen.

De niet-christen zal dit niet zo willen stellen.

De titel van het boekje van Joachim Kahl **Het onheil van het christendom** onderstreept dit voldoende.

Daarom is dit argument slechts vanuit een geloofsstandpunt te hanteren.

En als wij gelovigen dit argument gebruiken — en we mogen het vanuit ons geloof in de kracht van het evangelie — dan moesten we deze kracht maar „om niet” aan ons volk ten goede laten komen.

Dat is dan weer zo'n hooggeestelijk argument, maar 't is tenminste geestelijk.

Het principe, dat wij als baptisten altijd zo sterk gehuldigd hebben: de gewetensvrijheid vraagt een keuze van iedere burger op het terrein van godsdienst- en levensbeschouwing, moesten we ook principieel aanvaarden en uitwerken.

Voor hen die kozen voor Christus en zijn kerk houdt dit principe consequenties in.

Je kunt dan geen christen zijn die met een dubbeltje klaar is, vooral niet als je de niet-christen niet mee wilt laten betalen voor dingen die hij niet voor zijn verantwoording wilde nemen.

Maar waarom zouden we ook? We zijn toch de mensen die graag in onze kerkdiensten zingen dat we voor offers niet bevreesd zijn (zie Lofz. en Gebeden 541:3).

Zeker: niet aanvaarden van staatssubsidie heeft consequenties.

Het zal ons tot grotere inspanningen verplichten.

En als dat niet mogelijk blijkt of onvoldoende, dan moesten we ons maar beperken tot het meest wezenlijke van ons gemeente-zijn.

Onze broeders en zusters in Rusland moeten zich ook erg beperken, maar slecht gaat het niet blijkens de berichten in hetzelfde nummer van „De Christen”, dat het nee! tegen staatssubsidie m.i. terecht liet horen.
Enschede H. P. de Boer

We wachten nog even op nog meerdere reakties; daarna willen we nogmaals op deze materie ingaan.
v. D.

Verantwoording Unie-bureau

In de maanden januari en februari kwamen in het unie-bureau de volgende bijdragen en giften binnen:

1. voor de ECU: Hengelo f 20,—; „Elim”, Drachten f 47,35; Harlingen f 54,96; Winschoten f 45,—; Noordbergum f 116,51; Musselkanaal f 179,35; Emmererfscheidenveen f 33,71; Amsterdam-Centr. f 37,28; Leeuwarden f 137,37; Den Helder f 27,94; Almelo-Nieuwstr. f 52,—; Westerhaar f 40,—; Almelo-Geraniumstr. f 56,26; Apeldoorn f 49,72; Den Haag f 417,42; Vroomshoop f 55,50; Klazienaveen f 53,74; NN, X f 10,—.

2. voor de arbeid onder Spanjaarden: Sneek f 200,—; N. Pekela f 25,—; „Elim”, Drachten f 295,9; Winschoten f 25,50; Sneek f 312,35; Den Haag f 76,82 (laatste bijdragen, daar deze arbeid onder Spanjaarden, zoals bekend, is beëindigd).

3. voor „Handelingen 69”: Sneek f 55,50; Hoogeveen f 300,—; Musselkanaal f 500,—; Groningen-Noord f 500,—; Treebeek f 200,—.

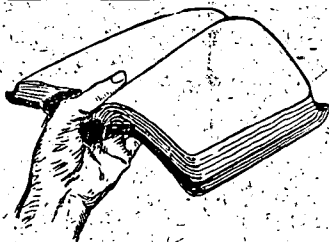
4. voor de opleiding: Hengelo f 20,—; „Elim”, Drachten f 66,47; Harlingen f 17,50; Winschoten f 62,50; Klazienaveen f 58,94; Noordbergum f 107,30, f 94,— en f 113,37; Musselkanaal f 149,05; Almelo-Geraniumstr. f 71,59; Harlingen f 68,65; Amsterdam-centr. f 57,35; Leeuwarden f 84,89; Alkmaar f 106,55; Den Haag f 311,51; Vroomshoop f 150,—; A. B. A. f 200,—.

5. voor het jeugdwerk van de NBJB: „Elim”, Drachten f 3,65; Leeuwarden f 125,76.

6. voor de zending: Emmererfscheidenveen f 651,27; Staveren f 257,50; Sneek f 149,50; Alkmaar f 117,98; Haulerwijk f 27,73; Hengelo f 40,—; N. Pekela f 12,—; Haarlem f 68,20; „Elim”, Drachten f 110,63; Harlingen f 30,—; Assen f 111,81; Winschoten f 109,37; Valthermond f 128,75; Coevorden f 60,—; Noordbergum f 329,82; f 83,— en f 158,19; Musselkanaal f 295,50; Emmererfscheidenveen f 100,—; Harlingen f 105,13; Amsterdam-centr. f 199,30; Ter Apel f 202,—; Leeuwarden f 68,66; Den Helder f 23,65; Rotterdam-Zuid f 159,56; Borne f 49,07; Vriescheloo f 135,—; Den Helder f 35,80; Apeldoorn f 100,10; Den Haag f 618,84 en f 20,—; Vroomshoop f 200,—; J.W.H. f 100,—; CBG f 20,—; NN,X f 10,—; CM,G f 15,—; RN,TA f 100,—; HGW,E f 7,50; vdR,A f 75,—; FEW-V,A f 6,—; M,C f 180,50; NAH,M f 35,—; GHH,NP f 173,36; HGW,E f 7,50; FEW-V,A f 5,—; JvdM,H f 104,—; BEZ, België f 107,—; Bejaarden Ons. Thuis, Apeldoorn f 200,—; NBVB f 2000,—; Zusterhulp, Foxhol f 20,—; Jonge Jeugd, Leeuwarden f 75,—; Dr. Visser-school, Hengelo f 40,—; Da Costaschool, Hengelo f 24,—; Zondagsschool, Heeg f 560,—(!); Dr. Kuyperschool, f 40,—; CNO Oranjeschool, Vroomshoop f 19,—.

7. voor „auto Congo”: zie verantwoording in De Zaaier.

8. voor het Noodfonds: Zwolle f 120,—; Amsterdam-West f 72,25; Emmen f 133,—; mej. Z,A f 20,—; MPJ,A f 30,—; B,H f 15,—; RB, TA f 50,—; IRN,W f 25,—; Amsterdam-Centr. f 200,—; Alblasterdam f 80,—; Steenwijk f 43,88; Eindhoven f 569,—; Stadskanaal

Wat zullen we lezen?

zondag	22 maart	Matthéüs 21 : 1-9
maandag	23 maart	Marcus 15 : 1- 5
dinsdag	24 maart	Marcus 15 : 6-15
woensdag	25 maart	Marcus 15 : 16-21
donderdag	26 maart	Marcus 15 : 22-32
vrijdag	27 maart	Marcus 15 : 33-41
zaterdag	28 maart	Marcus 15 : 42-47

Intocht in Jeruzalem
Koning der Joden
De stem van het volk
En zij leidden Hem weg
Met de misdadigers gerekend
Bestorven voor onze zonden
En Hij is begraven

VAN DE LANDELIJKE KAMPKOMMISSIE

De kampen op De Vinkenhof lopen al lekker.

Kamp A2. (gezinskamp) is reeds volgeboekt, terwijl voor de andere kampen de aanmeldingen regelmatig binnenkomen. Een vlugge aanmelding is wel gewenst als U verzekerd wilt zijn van een plaatsje.

Hebt U reeds een foldertje bemachtigd? In al onze kerken en/of jeugdgebouwen zullen folders verkrijgbaar zijn!

Voor de kampen in het buitenland is spoedige opgave ook zeer gewenst.

Het kamp voor jongeren in de buurt van Wuppertal (Dl.) kan nog deelnemers bergen vanaf 16 jaar, doch ze moeten zich wel haasten als ze mee willen.

Het kamp voor jongeren en ouderen in de buurt van Villach (Oostenrijk) is op 3 plaatsen na geheel volgeboekt!

Zie voor nadere gegevens de kampfolders!

G. van Veen, sekretaressé

VAN DE KERNGROEP VOOR HET VORMINGSWERK

Het boekje Kader is thans weer volop verkrijgbaar, daar de herdruk gereed is gekomen. De prijs bedraagt f 2,50 per exemplaar. We zien dit boekje graag in handen van alle gemeentelieden die meeleven met het wel en wee van ons gehele werk.

Het boekje is te bestellen bij de administratie van De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bos en Duin, post Bilthoven. Het giro-nummer is 25 05 91 en tel. 030 - 78 48 23.

G. van Veen, sekretaressé

FRIESE BOND VAN BAPTISTEN GEMEENTEN

Door het vertrek uit Friesland van br. R. Kavelaar is opnieuw gekozen tot penningmeester van de Friese Bond van Baptistengemeenten: B. Steenberg, Rijksstraatweg 64, Noordbergum, Telefoon 05110-2788. Amro-Bank, Zwaagwesteinde nr. R.S. 445910 t.n.v. Friese Bond van Baptistengemeenten.

f 938,32; Hoogeveen f 191,11; Enschede f 342,50; FEW-V,A f 8,—; H.S.L f 10,—; Klazienaveen f 38,26; Siddeburen f 177,—; Assen f 64,29; Amsterdam-West f 135,95; Workum f 167,—; Utrecht f 257,23; Hoogezand f 388,—; Groningen-Zuid; Dokkum f 398,—; IJmuiden f 109,67; Foxhol f 210,40; Harlingen f 190,21; Amsterdam-C. f 5,—; Leeuwarden f 380,93; Vroomshoop f 215,88; Foxhol f 10,—; Scheveningen f 126,—; Deventer f 258,18; Emmen f 142,04; Haulerwijk f 19,15 en f 148,35; Borne f 76,63; „Elim”, Drachten f 125,66; Deventer f 19,50; Apeldoorn f 101,35; Apeldoorn f 70,27; Den Haag f 216,50; Vroomshoop f 134,—; CV,L f 100,—; Emmererfscheidenveen f 154,95; BP,D f 10,—; GV,Z f 12,50; JAJ,A f 100,—; DJB,A f 25,—; V,G f 50,—; MJB,H f 10,—; C,S,Z f 25,—; HP,O f 40,—; WB,DH f 35,—; AdH,P f 25,—; HPN,H f 50,—; CAH,G f 25,—; FM,W f 30,—; HI,G f 5,—; JvdM-B,G f 50,—; B,Z f 35,—; AdJ,S f 10,—; JHN,K f 25,—; PA,H f 10,—; NN,M f 250,—; B,G f 10,—; PvH,H f 10,—; JT,Y f 12,50; JFvW,H f 100,—; JvdV,R f 50,—; GS,BD f 100,—; JD,H f 10,—; HWH,D f 25,—; HJA t,B,H f 25,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geefsters! Dit is een goed begin in 1970! Dat geeft hoop, want er is weer heel wat nodig in dit jaar! Hoeveel? Kijk eens, hier volgen de bedragen, zoals die volgens de begrotingen van de commissies verwacht worden:

voor de E.C.U.	f 31.000,—
voor de opleiding	„ 39.100,—
voor de zending	„ 58.750,—
voor '10-centsfonds	
U.B.S.	„ 8.000,—
voor jeugdwerk N.B.J.B.	„ 4.900,—
	f 141.750,—

Goed zo, zegt u, want nu hebben we wat te doen en weten we, waarvoor we offeren. Fijn! We verwachten graag uw bijdragen en, broeders penningmeesters, graag regelmatig (minstens eens per kwartaal). Dank bij voorbaat voor uw medewerking.

Giro 9260 ten name van Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam.

Giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam.

T. Jansma

MEDEDELINGEN

Br R. Kavelaar is verhuisd van Sneek naar Delft, Lisztstraat 25. Telefoon (via Gemeent. Sociale Belangen) 01730-33111 toestel 577 (v.m.).

De telefoonnummers van ds J. Tromp en van de sekretaris van de gemeente te Treebeek zijn ingaande 21 maart 1970: ds Tromp: 045-211761; sekretaris H. Bos: 045-214066.

DRENTSE BONDS DAG

De blijdschap van de opstanding willen wij samen beleven in onze Drentse Bonds dag op maandag 30 maart a.s. te Emmen in de Chr. Aula aan de Baander. Aanvang 10 uur v.m. precies; sluiting ± 1.00 uur n.m. D. M.

STUDIEDAG PASTORALE ZORG AAN ALKOHOLISTEN EN ANDERE VERSLAAFDEN

Het werkverband voor alcoholvraagstukken van het Nationaal Protestants Centrum voor de Geestelijke Volksgezondheid belegt op 21 april a.s. in Esplanada in Utrecht een studiedag over het onderwerp „pastorale zorg aan alcoholisten en andere verslaafden”.

Bij de uitdrukking „andere verslaafden” wordt in het bijzonder gedacht aan druggebruikers. Aanvang 10.00 uur; sluiting 15.45 uur.

Drie sprekers zullen de discussie inleiden, ds H. Ploeger (Scheveningen), ds H. J. Teutscher (Hattem) en ds E. Daalder (Groningen).

Aanmeldingen en inlichtingen: Duinweg 23, Den Haag; tel. 070-512521.

BRAZILIAANSE BAPTISTEN BLIJVEN ANTI-OEKUMENE

De Baptisten Conventie van Brazilië heeft besloten de „anti-oekumenische” stellingname van de konventie in 1964 opnieuw te benadrukken. Een motie, waarin de aanwezigheid van katholieke geestelijken als gasten op de konventievergaderingen „onmogelijk” werd gemaakt, werd echter verworpen. In de verworpen motie werd ook gezegd, dat de konventie geen gebruik zou mogen maken van katholieke gebouwen en centra.

Het aantal bij de konventie aangesloten gemeenten is met 64 nieuwe gemeenten in 1969 vermeerdert tot 2.226. Het totale ledental bedraagt thans 320.000. Tijdens de Algemene Vergadering werd Pastor Rubens Lopes voor de 13e keer tot president van de konventie gekozen.

AFRIKA

Volgens statistieken van het katholieke persbureau DIA te Kinshasa (Kongo) telt men op 330 miljoen Afrikanen 33 miljoen katholieken; 26 miljoen protestanten en 16 miljoen orthodoxen. De Islam telt 87 miljoen volgelingen en 158 miljoen Afrikanen volgen animistische godsdiensten.

ADVERTENTIES

Donderdag 12 maart j.l. werd vrij plotseling, op Gods tijd, thuisgehaald onze zuster

U. SMIT—VAN DIJK

in de leeftijd van 80 jaar.

Zij was 50 jaar lid der gemeente.

Baptistengemeente Staveren.

In volle zekerheid des geloofs is op 17 maart 1970 in de Heer ontslapen ons oudste lid der gemeente, broeder

AGE ZOETHOUT

op de leeftijd van bijna 86 jaar.

Baptistengemeente Workum.

Wed. Baptist zou graag kennismaken met een nette man ± 40 jaar. Brieven onder nummer 150 van Adm. De Christen, Dalweg 77, Arnhem.

Bapt. dame, 52 jaar, in het noorden des lands, zag zich gaarne geplaatst als

HUISHOUDSTER

bij alleenstaande heer of wedn. Leeftijd 52-56 jaar, bij voorkeur Baptist.

Inlichtingen: Ds K. Corporaal, Bredeweg 13, Muntendam, tel. 05987-3700.

VERPLEEGTEHUIS TABITHA

Badhuisweg 99, Scheveningen, tel. 070-553888, vraagt:

- ★ 1 NACHTZUSTER
- ★ 1 VERPLEEGSTER
- ★ 1 HUISHOUDELIJKE HULP

In- of extern. Salaris volgens rijksregeling. Soll. aan de directrice Zr P. Vijfvinkel.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland
Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 05150-4300 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-423007; giro 9260 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Wie wil tegen vrije kost en inwoning de verzorging op zich nemen van een invalide dame. (Weduwe opgewekt karakter). Wonende in een mod. conf. huis. (Geen flat) met c.v. in Geleen, Z.-Limburg. Inl. worden gaarne verstrekt door Mevr. Maters, Churchillstr. 9 Geleen, tel. 04494-6050. Evt. rechtstreekse aanb. aan Mevr. Herweie, Ruysdaelstr. 34, Geleen.

FARM HELP FOR CANADA-ONTARIO, Single man-to help on modern dairy farm PIPELINE MILKER.

Registered Guernsey herd. Room and board provided. Apply, stating age, experience and references to Mrs. J. van der Steen p/a A. C. van Well, Randweg 135, Alblasserdam.

In verband met de plannen tot uitbreiding van het BEJAARDENTEHUIS TABITHA te STADSKANAAL heeft de STICHTING TABITHA op korte termijn een bedrag van f 30.000,— nodig. In overleg met de Commissie der Unie doet het bestuur van voormelde stichting een beroep op hen, die hem daarbij kunnen helpen door het verstrekken van een GELDLENIING.

Gaarne willen wij daaromtrent contact met dezulken opnemen omtrent de looptijd, de aflossing en de rente van een lening. Ook kleinere bedragen zijn uiteraard hartelijk welkom.

Met nadruk wijzen wij erop, dat voor een belangrijk deel de verwerkelijking van deze uitbreidingsplannen afhangt van het verkrijgen van een lening van f 30.000,—.

Inlichtingen bij de secr.-admin. van de Stichting Tabitha, Ds H. Ploeger, Westduinweg 1107, Scheveningen, tel. 070-553888.

FRIESE BAPTISTEN GAAN TWEDE PAASDAG NAAR DE BONDS DAG IN NOORDBERGUM!

Ook voor de kinderen is er weer een eigen programma.
(Kosten kinderprogramma f 1,— per gezin!)

DE CHRISTEN

27 maart 1970

85e jaargang — 13

Redactie: ds J. A. Brändema, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 tén name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnements- en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Christus is opgestaan — Hij is waarlijk opgestaan

Eens hield een Russische volkskommissaris een boeiende en welluidende toespraak. Hij deed dit vanuit zijn atheïstische levensbeschouwing. Het was doodstil in de propvolle zaal. Overmoedig geworden, door het schijnbare sukses, nodigde hij zijn toehoorders uit voor een overigens ongebruikelijk debat. Ieder kreeg vijf minuten de tijd. Vanuit de menigte stond een wat sjofele priester op, die vertelde de vijf minuten niet nodig te hebben. „Ik heb maar één regel te zeggen, het is onze paasgroet: **CHRISTUS WOSKRESSE**”. (Christus is opgestaan!). Het leek wel of de toehoorders hierop hadden gewacht, want als één man gingen zij staan en blij klonk hun reactie door de zaal: „**WOISTINU WOSKRESSE**”. (Hij is waarlijk opgestaan). Deze paasjubel maakte een einde aan de glorie van de volkskommissaris en het de- door de zaal: „**WOISTINU WOSKRESSE**”. (Hij is waarlijk opgestaan). Ook wij hebben alle reden om dit onovertroffen feit te vieren, want met Pasen vieren wij het begin van de algehele vernieuwing.

IS HET ECHT GEBEURD?

Twijfel aan deze goddelijke ingreep, de lichamelijke opstanding van de Heer, is een verschrikkelijke zaak. Een kwestie van leven of dood. Wat blijft er over als het geloof aan deze opstanding niet (meer) aanwezig is?

Paulus zei:

„En indien Christus niet is opgewekt, dan is uw geloof zonder vrucht, dan zijt ge nog in uw zonden. Dan zijn ook zij die in Christus ontslapen zijn, verloren. Indien wij alleen voor dit leven onze hoop op Christus gebouwd hebben, zijn wij de *beklagenswaardigste mensen*”.

Van drs J. Reiling las ik: „Als de opstanding niet echt gebeurd was, zou het christendom een grote vergissing zijn. Er zou geen evangelie en geen geloof zijn”. Ons leven zou zinloos en ons geloven tevergeefs zijn, omdat zonder opstanding alles op niets zou uitlopen... Opstaan uit de dood is toch eigenlijk onmogelijk, zeggen velen. Ze willen niet met de natuurwetenschap in strijd komen.

Moet het verstand dan altijd mee kunnen komen? Willen we iets dan pas geloven als we erbij kunnen?

Ds Huizinga schreef hierover: „Eist het christelijk geloof teveel geloof? Hoe overtuigen we elkaar? Geloof is niet een kwestie van intelligentie of geen intelligentie. Geloof gaat soms met het

verstand mee, om het een ogenblik-later duizelig-achter te laten”.

Velen houden niet van deze „duizeligheid” en proberen ijverig een oplossing te vinden voor dit opstandingsgebeuren zoals dat beschreven staat in het Nieuwe Testament. Zij proberen dan deze geschiedenis te vergeestelijken en plaatsen deze wonderlijke gebeurtenis buiten de werkelijkheid van hun leven. Ze vinden het voldoende als Jezus' gedachten enigszins in hen voortleven.

Zo heeft de bijbel de opstanding van de Heer niet gepresenteerd. In de opstandingsgeschiedenis zien we hoe God in verweer komt tegen „de overste dezer wereld”, hoe de regering van de „vorst der duisternis” zijn kracht is ontno- men.

God deed een inval in de geschiedenis van de mens en het gevolg daarvan is de overwinning van het leven op de dood.

Het nieuwe, eeuwige leven is doorgebroken.

Er is een begin gemaakt aan de algehele opstanding en vernieuwing van alle din- gen!

Wat zijn die mensen die het zonder de opstandingsgeschiedenis moeten doen er ellendig aan toe. Zij zijn mensen zonder hoop en zonder toekomst, omdat het alles op niets uitloopt.

HET IS ECHT GEBEURD!

De bijbel leert de feitelijke, de lichame- lijke opstanding van Jezus Christus.

Het gaat niet (alleen) om de voortle- ving van Jezus' gedachten; dit zou bij- bels gezien volstrekt onvoldoende zijn. Het gaat om de historische, lichamelijke werkelijkheid van Jezus Christus, voor en na Zijn sterven.

Zijn lichamelijke tegenwoordigheid na de opstanding betekent de overwinning op ongerechtigheid en dood, en houdt een zekere en vaste belofte in voor onze persoonlijke opstanding en de algehele herschepping van alle dingen.

Ja, de opstandingsverschijningen van de Heer hadden een duidelijke lichamelijke kant. (Lees: Math. 28 : 9, Lc. 24 : 30, Lc. 24 : 39, 43, Joh. 20 : 27) Het graf was leeg. En Hij verscheen duidelijk en tast- baar aan hele groepen mensen. Paulus spreekt over meer dan 500 getuigen. (1 Cor. 15).

OPSTANDING VOOR U VERLEDEN — HEDEN — TOEKOMST

De opgestane Heer is niet een eenling, maar de eersteling. Vanuit Zijn opstan- ding predikten de apostelen de opstan- ding ten leven voor een ieder die ge- looft.

Zonder opstanding zou alles op niets uitlopen. Daarom is voor de gelovige de toekomstige opstanding de enige wer- kelijkheid.

Deze werkelijkheid ligt echter niet al- leen in het verleden en in de toekomst. De opstanding kan reeds in veel op- zichten een alledaagse realiteit zijn.

De Geest deed ons „opnieuw geboren worden”.

De Geest „dooft de werkingen des vle- ses” in ons.

De Geest maakt levend en geeft dat Le- ven in Overvloed! *Wij zijn nu reeds ge- grepen door de opstandingskracht van de Heer*.

Zoals de gave van de Heilige Geest ons nu nog niet de volle rijkdom van God doet bezitten, zo is de opstanding van-

daag nog niet de volledige opstanding, waar wij straks deel aan zullen hebben.

Met de schepping staan wij op onze tenen en zien uit met „reikhalzend verlangen”, naar het moment dat we totaal op een geestelijke en lichamelijke wijze de volkomen opstanding zullen beleven. De Eeuwige zal ons „vernederd lichaam veranderen zodat het gelijkvormig wordt aan Zijn verheerlijkt lichaam”.

Nu reeds mag het nieuwe Leven in ons doorbreken en ons denken, doen en zijn beheersen.

Straks zullen we totaal opstaan, niet in onze oude lichamelijke, maar met een lichamelijke die door de Geest is herschapen, om voluit volmaakt eeuwig te leven!

De opgestane Heer zij gedankt.

M. Cohen

zand en zaad

De postbode wordt, als we hem zien, altijd met vreugde begroet. Hij reikt ons immers de draadjes aan, die ons met familie, geloofsgenoten of de wereld verbinden. Op vrijdagmorgen wordt helemaal op hem gewacht. Vanwege dit blad, Achterkant, voorkant, binnenkant vlug inventariserend om dan later het ene na het andere te verteren. Een paar van u zullen De Christen — de naam zal weer in de raden ter discussie staan — van vandaag, vrijdag 13 maart, ene beetje teleurgesteld bekeken hebben want ruim het vierde deel werd door de agenda van de komende Algemene Vergadering in beslag genomen. Die stof is hun te zwaar, te droog. Anderen hebben zich als hongerige wolven meester gemaakt van diezelfde pagina's omdat ze graag willen weten wat er in Amsterdam aan de orde zal komen. Als altijd zullen we een dezer weken wel een voorbeschouwing onder ogen krijgen.

Ik heb de dichtbedrukte bladzijden ook gelezen en eindigde licht bedrukt tot ik kwam tot onze permanente commissies en de stichtingen, die ons ter vergadering met het levende werk zullen konfronteren.

Natuurlijk aarzel ik om te schrijven wat mij enigszins drukte. Tenslotte vormen wij als unie een soort organisatie en elke organisatie heeft regels nodig om haar zo goed mogelijk te laten functioneren. Daarom hebben we nagenoeg elk jaar voorstellen die zich als doel gesteld hebben de organisatie te vervolmaken. Dat is goed en men moet de broeders respecteren die de tijd nemen en zich de moeite getroosten om in die richting hun gedachten op papier te zetten om ze ons allen voor te leggen.

U moet geduld hebben. Het duurt altijd lang voordat ik met mijn hoofd ben waar mijn hart mij hebben wil. Want, vraag ik me af, zo'n Algemene Vergade-

ring, die maar eens in het jaar bijeenkomt, heeft daar en dan alle aandacht te besteden aan die organisatie en niet minder aan het werk van zending, opleiding, evangelisatie, kerkbouw, verzorging van zieken en bejaarden en wat verder ter tafel komt. Als je dat zo ziet vraag je je wel af hoe dat allemaal kan in een paar uren tijds. Wat moet ieder goed voorbereid zijn en wat moet er al fundamenteel een overeenstemming zijn, wil dat allemaal bevredigend afgehandeld worden.

Nu eindelijk, maar het voorgaande moest gezegd worden om uitdrukking te geven aan de waardering voor wat er op papier staat, nu eindelijk kom ik tot wat ik mis en wat mij toch enigszins angst inboezemt. Het mag er nog uitkomen bij een of ander onderdeel, doch, dan zal het wel zeer terzijde worden. Lezen we geen kranten? Kijken we niet achter het

nieuws? Staat niet bijna alles in de wereld in brand en in het brandpunt van de aandacht van miljoenen? Draagt deze tijd niet het kenmerk der botsingen en het zoeken naar vormen van nieuwe samenleving? Er is toch wel geen terrein van het leven aan te wijzen of er leeft onzekerheid, onrust. Aan alle kanten barst en scheurt het. De grondslagen van het geloof van velen worden zwaar aangetast en normen voor het leven verdampen. Enfin, u weet zelf wat er gaande is op deze planeet in deze jaren.

Van dat alles vind ik niets terug in de agenda. Hier wordt naar binnengekeken, en dat slaat dan op de organisatie, en een beetje omgekeken op het eigen erf. Nu weet u waarom die lange inleiding nodig was, want ik waardeer het werk aller broeders die streven naar een goede samenwerking en die menen dat daar intern wel aan te verbeteren valt. Maar van wat daarbuiten gebeurt valt zelfs geen schaduw over wat ik op deze vrijdag lees. Hoort die wereld niet bij ons in Amsterdam? Sterker nog: hoort die wereld niet als punt 1 op de agenda te staan? Ik zal mij oprecht verheugen als ik ontdek dat ik er met het voorgaande volkomen naast zit en dat met name bij evangelisatie, zending en opleiding zal blijken dat deze ontredderde wereld iedereen als gloeiende as op het hart brandt.

Huizinga

OVER MOED GESPROKEN!

Als ik het lijdensevangelie lees en dan denk aan de houding die Petrus heeft aangenomen ten opzichte van zijn Heer, denk ik in de allereerste plaats aan hem als aan een **moedig mens**.

Ik geloof dat we er naast zijn als we hem een bangerd, een lafaard noemen, omdat Hij zijn Heer verloochende. Petrus heeft al, vóór de gevangenneming, een **eed van trouw** afgelegd. Heer, al zouden ze U allemaal in de steek laten, verloochenen, ik zal U in geen geval in de steek laten, verloochenen. Op mij kunt U helemaal rekenen. Dat waren zijn **woorden**. Die klonken goed. En nu zijn **dadens**. Zijn die in overeenstemming met zijn woorden? In eerste instantie: Ja!

Terwijl Judas zijn Heer verraaft en verkoopt, omdat hij de „bui” ziet aankomen, blijft Petrus Hem trouw. Hij gaat mee naar Gethsémane, en er is geen spoor te bekennen van een poging om er tussenuit te gaan nu het nog kan.

Als Jezus gevangen genomen wordt, trekt Petrus zijn zwaard en hakt er op in. Hij weet, wat hij beloofd heeft. Hij

zal trouw zijn, en al zal niemand een hand uitsteken, hij Petrus, wel! Het is een daad, die getuigt van moed, dat Petrus, als **enige** het zwaard trekt en er op in slaat.

Ik heb de indruk dat, wanneer Jezus deze uitbarsting van gewapend verzet niet in de kiem gesmoord had, Petrus zou hebben doorgevochten tot het einde. Vermoedelijk zijn einde, zijn dood. Hij zou als een held zijn tenonder gegaan, en van een verloochening zou dan geen sprake geweest zijn.

Verder is er nog het waaghalzerige feit dat Petrus Jezus volgt naar de plaats waar Hij in eerste instantie berecht wordt. Als volgeling van Jezus is dat een gevaarlijke daad. Nog gevaarlijker is het doordat Petrus zich openlijk verzet heeft tegen de gevangenneming. Maar blijkbaar kan hij het niet over zijn hart verkrijgen om te vluchten, zijn eigen hachje te redden, en Jezus te vergeten. Wanneer Petrus, evenals de andere volgelingen van Jezus, zijn eigen leven veilig gesteld zou hebben in een vlucht, zou hij nooit tot die bekende daad van verloochening gekomen zijn.

Wie er over nadenkt huivert:

„Toen dan de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen zij zijn klederen en maakten daarvan vier delen, voor iederen soldaat één deel, en zijn onderkleed. Dit kleed nu was zonder naad, aan één stuk geweven. Zij zeiden dan tot elkander: „Laten wij dit niet scheuren, maar er om loten...” Joh. 19, 23/24.

Het zijn de soldaten die juist hun handwerk hebben verricht. Ze hebben een vonnis voltrokken, drie mannen aan een kruis gehangen. Alsof het niets is. Drie mannen de dood ingestuurd. En nu verdelen zij de schamele erfenis van die Ene wiens naam Jezus is.

Het zal wel hun gewoonte geweest zijn. Een extraatje voor deze dienst. Zo gebeurde het altijd, zo gebeurt het ook nu. Het leven gaat gewoon door. Soldaten dobbelen om een poore buit, diplomaten konfereren, mannen gaan naar hun werk, vrouwen doen de huishouding, kinderen spelen en

Aan rustige wateren

Gaat het leven gewoon door?

maken ruzie. En intussen hangt Jezus aan het kruis. Alsof er niets gebeurt.

Alsof! Als Jezus aan het kruis hangt, er lijdt en sterft wordt de wereld uit zijn voegen gelicht, worden aard en hemel verenigd tezaam, wordt de tijd in tweeën gesneden. Als Jezus aan het kruis hangt wordt het bloed vergoten dat reinigt van alle zonden, wordt de schuld — niet alleen de onze maar die van de ganse wereld...! — weggedragen, is God bezig het handschrift dat tegen de mens getuigt weg te wissen. Wordt de satan zijn prooi ontnomen, wordt het fundament gelegd van een nieuwe wereld, waarin gerechtigheid woont.

En toch gaat het leven gewoon door en dobbelen soldaten om wat kleren. Twintig eeuwen later gaat het leven nog gewoon door. De di-

plomaten konfereren nog steeds, de Krupps en de Schneiders smeden hun wapens, wordt tot oorlog en hongerblokkade besloten, stelen de dieven, moorden de moordenaars, plegen de overspeligen overspel, zijn de trouwelozen trouweloos. Alsof er niets gebeurd is.

Is Jezus dan tevergeefs gestorven?

Is het kruis dan toch een laatste poging die achteraf een mislukking bleek?

Née, zegt het geloof. Née, née!

Straks, op de morgen van de eerste dag van een nieuwe week, als de zon opgaat, zullen de dobbelende soldaten, die dan de dodenwacht houden bij een gesloten graf tot in hun merg verschrikken voor Hem die door de dood is heengewaad en de vaste oever van het eeuwige leven

heeft bereikt. De Waarheid is niet te doden! We weten het, nieuwe leugens zullen bedacht worden om het te loochenen. Maar het leven gaat niet gewoon door — tot de dood er op volgt — voor hen die Hem, de Verrezenen, hebben ontmoet. Niet voor Maria, niet voor Kephas, niet voor Thomas... Hij leeft!

Het leven gaat niet gewoon door voor al die duizenden die sindsdien de gestorven en verrezen Heer hebben ontmoet. De glans en de heerlijkheid van Hem stralen gewoon van hen af. Zij zijn andere mensen geworden. Gestorven aan zichzelf, omdat hun oude wereld ineenstortte.

Mensen, die niet van gisteren zijn, maar van vandaag en vooral van morgen. Van de toekomst die reeds begonnen is en waarnaar zij zich uitstrekken.

Nee, het leven kan sindsdien niet meer gewoon door gaan. Jezus leeft.

v. D.

Ja, hoe komt zo'n moedig man, tot zo'n toch wel verschrikkelijke daad? Daar heb ik vaak over zitten peinzen.

Vermoedelijk komt het hierdoor dat zijn denken nog niet hervormd is. Hij denkt, zoals dat op aarde gebruikelijk is. Hij heeft nog steeds zijn eigen voorstelling van de messias, zijn toekomst, zijn rijk. Hij gelooft dat je, om iets te krijgen, moet vechten, op desnoods alle wapens die maar beschikbaar zijn, en dat het eerloos is om je zonder strijd over te geven. Daarom trekt hij zijn zwaard. Hij is overrompeld, verbijsterd, wanneer zijn Heer hem dat zwaard ontnemt, het weg-commandeert. Wanneer hij niet meer vechten mag voor zijn Heer, voelt hij zich een leeuw zonder tanden en klauwen, machteloos, vreemd, verloren. Dan weet hij niet meer hoe hij het heeft. Dan is de situatie onbegrijpelijk geworden voor hem. Omdat hij nog niet verstaan kan, dat de strijd toch, maar dan op andere wijze, doorgaat, raakt hij de draad en zijn zekerheid kwijt. Hij kent niet het denkpatroon van Jezus, van God. Hij weet niet, hoe Zijn Heer geroepen is langs de weg van de liefde, het offer en het zichzelf helemaal geven het grote doel van het Messiaanse Rijk te verwezenlijken.

En zo (maar er spelen meer motieven mee) komt deze moedige man, wiens

leven volkomen ontwricht is, tot de daad van een drievoudige verloochening.

Zo ook ontdekt hij, dat menselijke moed en menselijke groothartigheid niet genoeg zijn, wil men de Heer en zijn Rijk dienen. De Heer dienen, getuige, apostel zijn, dat kan men alleen wanneer het denken hervormd wordt, wanneer we iets gaan begrijpen van de wegen die Jezus gaat, en wanneer we ontvangen de Geest der liefde die ons de weg wijst en de christelijke moed van geloof, hoop en liefde geeft.

Een trouwe volgeling van Jezus kun je niet zijn door eigen moed, maar alleen door Gods kracht. Daarom is waken en bidden belangrijker dan het scherpste zwaard.

Wf.

ONTWIKKELINGSHULP IN INDIA

Dankzij giften van Baptist World Alliance kon de socio-ekonomische sekte van de Conventie van Telegu Baptistengemeenten (India) nieuwe woningen beschikbaar stellen aan 258 gezinnen die het slachtoffer waren geworden van cyclonen. Eveneens dankzij de fondsen van de BWA kon een begin worden gemaakt met het slaan van 106 waterbronnen. Elke bron kost \$ 700, elke pomp \$ 400. De baptisten in Telegu hopen in 1970 nog 200 bronnen te kunnen aanboren.

CONFERENTIEDAG

van de baptistengemeenten Eindhoven, Genk (België), Sittard en Treebeek

op Tweede Paasdag, 30 maart 1977 in de baptistenkerk te Eindhoven.

Programma:

Van 10.00 - 10.30 uur ontvangst en kofiedrinken.

Om 10.30 uur opening door ds. Jac. Schouten.

Inleiding over het onderwerp:

„Gemeente zijn in deze tijd”

door ds. Jac. Schouten.

Naar aanleiding van dit onderwerp kunnen er vanuit de zaal vragen worden gesteld. Een forum onder leiding van ds. J. Tromp en bestaande uit leden van de verschillende gemeenten, zal op deze vragen ingaan.

Van 12.30 - 13.30 uur pauze.

(Brood meenemen, voor koffie wordt gezorgd).

Om 13.30 uur opening middagbijeenkomst.

Zang- en getuigenisdienst, o.l.v. ds. J. Tromp.

Toespraak door ds. Y. Flietstra over het onderwerp:

„De wereld in deze tijd”.

Sluiting om ongeveer kwart over drie door ds. J. Tromp.

Bij de statistiek van 1969

BIJ DIT NUMMER VAN ONS WEEKBLAD treffen onze lezers weer de jaarlijkse statistiek aan die, althans in cijfers uitgedrukt, het wel en wee van onze gemeenten weergeeft. Waarschijnlijk zal de eerste blik van de geïnteresseerde lezer naar de totaal-kolommen gaan om vast te stellen of we, en in welke mate we gegroeid zijn. Welnu, dat is deze keer niet een opvallende groei geweest: van 9556 leden naar 9611 leden. Het aantal gedoopten, dat in 1968 slechts 295 was bedroeg in 1969 354. Is dat veel? Weinig? Onderstaande opmerkingen geven wellicht wat richting aan de gedachten en overwegingen, die bij het bestuderen van deze nieuwe statistiek zullen opkomen.

Een dekade afgesloten

Met de statistiek van 1 januari 1970 is het tijdvak van de zestiger jaren afgesloten. Het is daarom wel interessant om na te gaan wat die zestiger jaren ons, cijfermatig gezien, gebracht hebben. Op 1 januari 1960 gaf de statistiek aan, dat er bij de Unie 65 gemeenten waren aangesloten met 'n ledentotaal van 8247. De Unie telt thans 69 gemeenten met totaal 9611 leden. Een groei van 1364 leden, of — in percentage uitgedrukt — 16.5%. In de periode van 1950 tot 1960, de eerste volle dekade na de oorlog, was de groei aanmerkelijk groter, namelijk van 45 gemeenten met 6452 leden op 1 januari 1950 tot; zoals gezegd, 65 gemeenten met 8247 leden op 1 januari 1960; een groei dus van 1795 leden oftewel 27.8%.

Het is interessant te zien hoe deze groei zich in de verschillende provincies/gewesten heeft voltrokken:

	1950	1960	1970
Groningen	2306	2516	2795
Friesland	1191	1126	1306
Drente	664	960	1237
Overijssel	813	1271	1461
Gelderland	170	326	526
Randstad	1025	1674	1835
Zuiden	283	374	451

Uit dit staatje blijkt, dat de provincies Groningen en Friesland slechts een lichte groei vertonen — ver beneden het landelijk gemiddelde — en dat de andere regio's daarentegen, een soms opvallende vooruitgang laten zien. Vooral Drente en Overijssel. Voor deze groei hebben in beide provincies niet de oude gevestigde gemeenten gezorgd maar vooral de daar in de loop van de laatste 20 jaar nieuw gestichte gemeenten.

Doopcijfers

In 1969 werden 354 personen gedoopt. In procenten uitgedrukt: 3.7%. Daarmee is 1969 precies het gemiddelde jaar, want het dooppercentage van de jaren '60 is eveneens 3.7%. Ter vergelijking: in de jaren '50 was dit 4.1%, in de veertiger jaren 3.8%. In de dertiger jaren daarentegen 5.7% en in de twintiger jaren 5.4% (volledigheidshalve zij opgemerkt, dat we wat de jaren '20 betreft slechts de beschikking hadden over de gegevens uit de jaren 1920, 1921, 1922, 1923, 1925 en 1927).

Dit aantal dopelingen was in 1969 in de verschillende provincies/gewesten als volgt gespreid:

Groningen 88, Friesland 40, Drente 48, Overijssel 49, Gelderland 47, Randstad 66 en het Zuiden 15. In percentages uitgedrukt: Groningen 3.1%, Friesland 3.0%, Drente 3.9%, Overijssel 3.5%, Gelderland 8.9% (!), Randstad 3.05%, Zuiden 3.3%.

Enkele gemeenten

Enkele gemeenten hebben in de afgelopen tien jaar een opmerkelijke groei getoond. Daarbij springen vooral Emmen en Arnhem in het oog. Nemen we voor Emmen de gegevens vanaf het begin, dus vanaf 1950, dan constateren we dat deze gemeente in die periode gegroeid is van 67 leden tot 436. In die tijd werden meer dan 200 personen gedoopt, werden ver over de 300 attestaties ontvangen en werden slechts iets meer dan 100 attestaties afgegeven (+ 45 die ten behoeve van de nieuwe gemeente te Klazienaveen werden verstrekt).

Arnhem, en nu zien we naar de ontwikkeling in de zestiger jaren, heeft zich in 10 jaar bijna verdubbeld. Op 1 januari 1960 telde de gemeente er een 150 leden, nu 292. Die groei is voor een deel mee te danken aan een attestatie-overschot, p.m. 40, maar er werden bovendien ongeveer 150 personen gedoopt!

Ook de oudste van onze gemeenten, in mei a.s. 125 jaar oud, Stadskanaal, blijkt nog steeds een levende gemeente te zijn. In het begin van de zestiger jaren telde deze gemeente iets meer dan 300 leden, nu 415. Dat is niet alleen te danken aan het attestatie-verkeer — er werden iets meer attestaties ontvangen dan afgegeven — maar ook aan de bijna 150 dopelingen die tot de gemeente toetraden.

Eindhoven kan hier ook genoemd worden; het ledental groeide van 212 tot 290: ongeveer 120 dopelingen in tien jaar tijds, terwijl het attestatieverkeer elkaar praktisch in evenwicht houdt. Volledigheidshalve noemen we ook de gemeente te Sneek: gegroeid van 170 leden tot 257 (ongeveer 100 dopelingen en iets meer binnengekomen attestaties dan afgegeven).

De gemeente te Den Haag groeide van 306 tot 316, maar hier moet bedacht

worden dat 65 attestaties in het begin van de jaren '60 werden afgegeven ten behoeve van de nieuwe gemeente te Scheveningen.

Nemen wij willekeurig enkele grotere gemeenten:

Enschede 1960 248, 1970 245; Delfzijl 1960 218, 1970 239; Leeuwarden 1960 248, 1970 292; Groningen Z. 1960 371, 1970 313; Groningen N. 1960 370, 1970 380; Hengelo 1960 354, 1970 378.

Dat de vanouds zo sterke gemeenten in de Veenkoloniën de laatste twintig jaar een zware tol (aan leden) hebben moeten betalen aan de industrialisatie — dus aan de trek naar de steden en de nieuwe industrie centra — blijkt het duidelijkst in de gemeente Nieuw Weerdinge. Telde de gemeente hier in 1950 nog 256 leden, thans nog slechts 140. De gemeente te Tweede Exloërmond, toch ook onder de rook van de nieuwe fabrieken in het genabuurde Emmen, heeft zich véél beter kunnen handhaven: in 1950 telde de gemeente een 130 leden, nu iets meer dan 160. Deze gemeente vooral, toch óók met een groot vertrekoverschot, heeft in deze 20 jaren veel mensen kunnen dopen: ongeveer 150! Als — vergeef ons het woord — 'toeleveringsbedrijf' heeft vooral deze gemeente een grote betekenis gehad, en dat is nog het geval! In datzelfde verband kan ook even naar de gemeente te Emmer-erscheidenveen gekeken worden. Ook daar is sprake van een groot vertrekoverschot maar desondanks ging de gemeente in ledental slechts achteruit van iets meer dan 200 in 1950 tot 178 in 1970. In deze 20 jaren werden er toch nog ruim 125 personen gedoopt!

Konklusies

Zijn er konklusies te trekken?

Ja; in elk geval deze, dat ons werk — en dat ondanks ons — gezegend werd. Ondanks ons. We bedoelen dat beslist niet als een vrome frase, want we denken daarbij ook, misschien zelfs vooral, aan een ander cijfer in de statistiek, namelijk het getal van hen die zich aan de gemeenschap hebben onttrokken, 220! Weliswaar is in dat aantal ook een aantal korrekties van de ledenlijst verwerkt — in sommige gevallen gaat het dan nog om dezelfde zaak! — het blijft toch een getal dat te denken geeft. Het is nota bene vier keer onze groei.

Ondanks ons... Immers velen van hen die zich onttrokken, hebben in de gemeente niet gevonden wat zij er hadden moeten vinden: gemeenschap, aandacht, liefde, vergevingsgezindheid, begrip. Stellig, er zullen er ook zijn die zich hebben onttrokken omdat het hen aan deze christelijke eigenschappen ontbrak, maar daarachter zullen we ons niet mogen verschuilen wanneer we hier het totaalbeeld voor ons hebben.

We hebben op dit moment niet de beschikking over de cijfers van de bevol-

kingsgroei en die van de kerk- en geloofsgemeenschappen naast ons. Er zouden interessante vergelijkingen te maken zijn. Op voorhand betwijfelen we of onze groei veel groter is dan die van onze bevolking — wat dat betreft ligt hierin voor onze gemeenten alleen maar een mogelijkheid tot vergelijking over een langere reeks van jaren. Een onze studenten aan het seminarium zou hieraan eens aandacht en studie moeten besteden!

De vergelijking met de kerk- en geloofsgemeenschappen naast ons, met een uitzondering voor wellicht enkele pinkstengroeperingen en misschien ook de Getuigen van Jehovah, valt stellig in ons voordeel uit. Het valt buiten het kader van dit artikel om nader in te gaan op de factoren die hierbij een rol spelen.

Tenslotte, cijfers zijn geen mensen. Mensen kunnen niet in statistische eenheden worden uitgedrukt. Honderd mensen zijn niet belanger dan één mens. De Heer der gemeente telt niet — dat doen wij als we spreken over goede opkomsten en als we aan het eind van het jaar de balans van onze ledenregisters opmaken. De Heer weegt de mensen. Dat kan betekenen dat 300 mensen, die zich zonder reserve's stellen in Zijn dienst van meer betekenis zijn dan 3000, of 30.000 of 30 miljoen... Een Gideons bende, dat moeten we zijn!

Onze kracht ligt niet in grote getallen. Zijn kracht wordt pas dan volbracht wanneer wij onze zwakte Hem erkennen en dus alles van Hem verwachten.

v. D.

BEGROTING VAN DUITSE BAPTISTEN

De Bond van Evangelische Vrijkerkelijke Gemeenten in West-Duitsland, voornamelijk bestaande uit baptistengemeenten, heeft voor 1970 een begroting opgesteld met een totaal bedrag van ruim vier miljoen Mark. Ruim 800.000 Mark wordt besteed aan zendingsprojecten in Afrika en Zuid-Amerika, en aan speciale projecten in Israël en Jordanië.

Aan ontwikkelingshulp, een groot deel gaat naar de aktie Brood voor de wereld, wordt totaal ruim 600.000 Mark besteed. Ongeveer 365.000 Mark wordt uitgegeven aan het evangelisatie-werk in eigen land, met name aan de tentzending. Iets meer dan 300.000 Mark wordt uitgegeven aan hulp aan noodlijdende gemeenten en de evangelisatie onder gast-arbeiders. Het jeugdwerk ontvangt 3% van de begroting, dat is 125.300 Mark; voor het zondagsschoolwerk is 70.000 Mark uitgetrokken.

Om deze begroting te halen is het nodig, dat elk gemeentelid 15 Mark per jaar extra opbrengt voor het werk van de Bond. De gemeenten tellen ongeveer 67.500 leden.

Unie-sekretarissen in konferentie

„Baptistengemeenten moeten zich in hun dienstbetoon specialiseren”, adviseert dr Rudolf Thaut, president van het seminarium te Hamburg en president van de Europese Baptisten-Federatie. „Er zijn gemeenten die zich op een bepaald type werk moeten richten, andere weer op een ander soort werk”, aldus Thaut in een toespraak tot de bijeenkomst van Unie-sekretarissen onlangs gedurende twee dagen in Rüschlikon gehouden. „De plaatselijke gemeenten zijn op het ogenblik niet voldoende bereid tot samenwerking”, meent dr Thaut.

Knud Wümpelmann, algemene sekretaris van de Deense Unie, waarschuwde ervoor, dat de autonomie van de plaatselijke gemeenten voor de baptisten geen obsessie wordt. „Het is een ontwaard individualisme”, aldus Wümpelmann, „wanneer mijn plaatselijke gemeente belangrijker is geworden dan het Koninkrijk Gods”. „De eerste plaats mag niet door mijzelf, noch door mijn gemeente maar moet door 't Koninkrijk Gods worden ingenomen”. Wümpelmann legde er de nadruk op, dat het Griekse woord *ekklesia* (= gemeente) in zijn twee betekenissen verstaan moet worden, 1. als het geheel van Gods volk, en 2. als de plaatselijke gemeente. „De plaatselijke gemeente is de lokale expressie van de universele gemeente”. In de algemene discussie werd de vraag gesteld, of de baptisten nog wel een eigen, afzonderlijke rol kunnen spelen in die landen waar ze een kleine minderheid vormen.

Een zeer grote groep baptisten, als bijvoorbeeld de Southern Baptist Convention in Amerika, heeft zich gevormd tot een denominatie die aantrekkingskracht heeft voor een groot deel van de middenklasse der bevolking. Daarom wordt deze groep niet gekonfronteerd met de omstandigheden waaronder de Europese unies moeten werken, was de algemene mening.

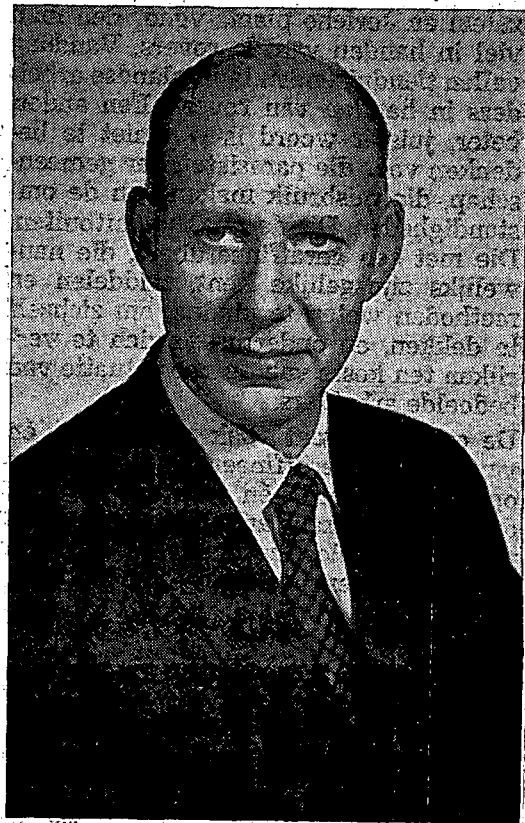
Dr C. Ronald Goulding uit Londen, sekretaris van de Europese Baptisten Federatie, merkte op dat het grootste deel van de jeugd zich afvraagt of het baptistische geloof nog wel de toets van de bijbelse openbaring kan doorstaan. Mevrouw Rudén uit Stockholm, sekretaress van de Europese Baptisten Vrouwen-unie, verklaarde dat de jongemensen in haar land kontakten zoeken over de grenzen van de denominaties heen. Zij zijn meer bezig met de betekenis van het christendom in de wereld van vandaag dan met de plaats die de baptisten als denominatie innemen.

Th. van der Laan, algemene sekretaris van de Unie in Nederland, stelde dat de situatie in Nederland weer anders is dan die in Zweden. Hij vertelde, dat de

Nederlandse jongeren zich nog wel tot de baptistengemeenten aangetrokken voelen en illustreerde dit met een gemeente waar verleden jaar nog 25 jongemensen werden gedoopt.

DR KIWIET BRENGT IN 1971 STUDIEVERLOF IN NEDERLAND DOOR

Dr J. J. Kiwiet, sinds 1962 werkzaam in U.S.A. — sinds 1968 als docent in de geschiedenis van de theologie aan South-

western Baptist Theological Seminary te Fort Worth, Texas — zal in 1971 zijn sabbathjaar in Nederland doorbrengen om te werken aan een studie over „Faith and Good Works” — a study of the theme of „Christian Voluntarism” in Dutch theology (1589-1650).

Dr Kiwiet wordt tot deze studie in staat gesteld door American Association of Theological Schools.

Voor deze studie zal dr Kiwiet zich vooral moeten wenden tot de Universiteitsbibliotheek te Leiden en de Koninklijke bibliotheek te Den Haag.

Dr Kiwiet studeerde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht waar hij zijn doctoraal examen in de theologie deed; daarna behaalde hij de B.D.-graad aan het seminarium te Rüschlikon, Zwitserland en promoveerde, cum laude, tot doctor in de theologie aan de universiteit van Zürich.

BEROEPINGSWERK

Te Nieuwe Pekela, G. Brongers te Leeuwarden.

De huisvesting van gastarbeiders

**een taak voor u?
een taak voor onze gemeenten?
een taak voor Tabitha?**

U hoeft uw dagblad maar te lezen, om te weten welke schrijnende toestanden er op dit terrein zijn. Er gaat wel geen week voorbij, of u hoort en ziet er wel iets over voor radio en t.v.

Met recht gaat een christen denken aan een zoveelste herhaling van de roofpartij, die eens ook aan de weg tussen Jeruzalem en Jericho plaats vond. Een man viel in handen van de rovers. Vandaag vallen tienduizenden buitenlandse arbeiders in handen van rovers. Een ander, beter, juist woord is wel niet te bedenken voor die parasieten der gemeenschap, die misbruik maken van de omstandigheden. Die de zwakken uitbuiten. Die met een geraffineerdheid, die nauwelijks zijns gelijke kent, middelen en methoden weten te vinden, om zichzelf te dekken, en ondertussen zich te verrijken ten koste van de noodsituatie van bedoelde arbeiders.

De overheid staat vaak machteloos, en vanwege de geraffineerdheid, waarmee opgetreden wordt, en vanwege het feit, dat de betrokken arbeiders, uit vrees voor represailles, het nauwelijks wagen een mond open te doen.

***

Is er niets aan te doen? Is er niets tegen te doen?

Natuurlijk wel. Maar dat gaat niet vanzelf. Niets gaat vanzelf.

Behalve, dat „vanzelf” de zon opgaat. Ook over de gastarbeiders.

In hun geboortelanden schijnt de zon uitbundig. In onze lage landen aan de zee minder. Maar — en dat bedoel ik — het is God, Die Zijn zon laat opgaan, over Nederlanders en over Marokkanen. Zal God willen, dat deze mensen uitgebuit worden? Vast niet. Zou God van u en mij in dit opzicht wat verwachten? Ik ben er van overtuigd.

Zoals ik er ook van overtuigd ben, dat wij bij de plaatselijke overheden — en met die hebben we het vooral te maken — een open oor vinden, als we met concrete en constructieve voorstellen en plannen komen. Ik ben er van overtuigd, dat zij willen helpen bij het opsporen van panden, die voor huisvesting van gastarbeiders geschikt gemaakt kunnen worden. Dat zij willen helpen bij het verlenen van credieten en garantieverklaringen. Dat zij willen helpen door de inzet van bekwame ambtenaren voor begeleiding. Maar waar ze op wachten, dat is op mannen en vrouwen, die initiatieven nemen. Die bereid zijn een deel van hun vrije tijd op te offeren voor een bestuurlijke taak. En op die anderen zitten

de plaatselijke overheden te wachten, die willen koken, en schoonhouden, en die gezelligheid willen brengen.

En als die overheden niet willen? Dan zullen ze uitgedaagd moeten worden, zelf betere plannen te realiseren. Zelf betere voorwaarden te scheppen. Dan zullen de stadsbestuurders zelf de handen uit de mouwen moeten steken.

Ik ben er van overtuigd, dat we ook bij het betrokken bedrijfsleven een open oor zullen vinden. Zij hebben er gewoon belang bij — mogen ze? — dat hun buitenlandse werknemers een prettig woonklimaat hebben. Maar ze zijn niet gek. Ze willen weten, waar hun geld blijft — mogen ze? — dat ze er in steken. Maar ze willen wat doen.

***

Maar het wachten is op mannen en vrouwen, die de handen uit de mouwen willen steken. Die zich niet willen scharen aan de kant van het volk, dat hoort en ziet, maar slechts vanuit de verte hoort en toeziet, zonder wat te doen.

Het wachten is op gemeenten — baptistengemeenten — die hier kansen zien liggen om in de Naam van hun Heer, Jezus Christus, tekenen op te richten van Zijn barmhartigheid. Die bereid zijn voorrang te verlenen aan deze nood.

Het gaat om enthousiaste mensen. Niet om mensen, die geestdriftig gaan reageren op dit artikel, maar daarna, niet thuis geven.

Neen, het gaat om mensen, die „in God” (en dat betekent toch dat woord enthousiasme) zijn, die geworteld zijn in de liefde van God en die daarom door de liefde van Christus gedreven worden. Gedreven worden tot dichten en tot zingen, maar ook tot daden en tot zuiveren van vuile maatschappijvlekken.

Het gaat ook om geld, om giften en om leningen, die niet alleen maar een grondkapitaal vormen, maar vooral bewijzen van de ernst, die deze mannen en vrouwen, die onze beweging bezielt om wat te doen. Te doen in Christus Naam. Te doen aan de vreemdeling binnen onze grenzen.

***

Neen, het Tabitha-bestuur weet niets van dit schrijven. Maar ik ben ervan overtuigd, dat het mee wil helpen, mee wil denken, mee wil werken. Het Tabitha-bestuur kent in onze beweging verschillende bekwame mensen, die leiding kunnen geven. Het heeft contacten op verschillende niveau.

Wat dunkt u, zou het een flop zijn, als straks gesproken kan worden van

PENSIONTEHUIS „TABITHA”

(stichting voor de huisvesting van gastarbeiders),
zou het misstaan, dacht-u?

***

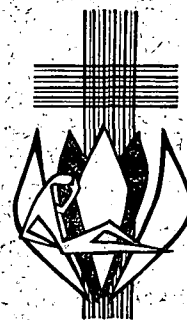
Wat doen we? Wat doen we met onze Portugezen, Spanjaarden, Italianen, Marokkanen, Turken, Joego-Slaven?

De weg van Jeruzalem naar Jericho is nog altijd een weg, die naar beneden gaat. Er zitten nog altijd rovers.

Als u suggesties hebt, u kunt me schrijven: Westduinweg 1107, Scheveningen.

H. Ploeger

TABITHA BOUW AKTIE

We melden met dankbaarheid, dat we in de beide eerste maanden van 1970 ruim f. 1150 aan giften hebben ontvangen.

Deze giften helpen ons duidelijk en merkbaar bij de financiering van onze objecten.

Ze zijn ook voor de toekomst nodig voor de financiering van onze plannen.

In een voorlopig stadium moeten we onze plannen financieren. Als onze plannen werkelijkheid worden, worden de bedragen die op tafel moeten komen zo enorm hoog, dat we met leningen moeten werken.

Wilt u ons blijven helpen plannen te kunnen maken? Onderzoeken te blijven instellen naar de mogelijkheden voor nieuw diaconaal werk (zie ook het artikel „De Huisvesting van Gastarbeiders” in dit nummer)? Dank u wel, gemeenten, zusterhulpafdelingen, broeders en zusters!

Ons giro-nummer is 530092 ten name van Penningmeester Tabitha Bouw Actie, Westduinweg 1107, Scheveningen.

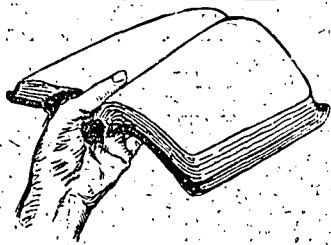
H. Ploeger

ONS WEEKBLAD

* Van tijd tot tijd bereiken ons opmerkingen en vragen over de vormwijze van ons weekblad. Ieder zal het er wel over eens zijn, dat de huidige vormwijze geen mooie is. Het is echter een technische kwestie en heeft te maken met de machine die dat werk doet. We zoeken naar een verbetering en menen reeds iets gevonden te hebben waardoor het blad iets „toonbaarder” bij onze lezers bezorgd kan worden. Nog even geduld!

* Telkens weer zendt men advertenties aan het adres van de redactie. Zij behoren gezonden te worden aan de administratie te Arnhem!

e.r.

Wat zullen we lezen?

zondag	29 maart	Marcus 16 : 1-7
maandag	30 maart	1 Corinthen 15 : 1-8
dinsdag	31 maart	1 Corinthen 15 : 12-22
woensdag	1 april	1 Corinthen 15 : 23-34
donderdag	2 april	1 Corinthen 15 : 35-42a
vrijdag	3 april	1 Corinthen 15 : 42b-49
zaterdag	4 april	1 Corinthen 15 : 50-58

Ten derde dage opgewekt
Apostolisch getuigenis
De dood is overwonnen
Hij moet als Koning heersen
Over het opstandingslichaam (I)
Over het opstandingslichaam (II)
Dit is uw toekomst!

CAMPING „DEN BORG” - Rekken (3)

Graag even een enkele informatie, omdat reeds meermalen wordt gevraagd, hoe het met de camping gaat. Allereerst dan, dat aan elke gemeente een aantal folders met tarieven-lijst en aanmeldingskaart is toegezonden, die men waarschijnlijk al heeft kunnen aantreffen bij de ingang van onze kerkgebouwen.

Van verschillende kanten komen er al aanmeldingen binnen. Een bijzonderheid is wel, dat bewoners uit de buurt op de camping komen kamperen en niet elders met vakantie gaan, omdat men de omgeving zo prachtig vindt.

Een Duitse groep jongeren komt; een hervormde groep wil er het pinksterweekend doorbrengen; een gereformeerde vader vroeg, of er ook kampen voor jongeren werden gehouden.

Het is mogelijk dat de eerste „kampers” er nu al zijn en wel heel bijzondere, n.l. een paard, een muilezel en twee ponies... De eigenaar zegde toe, dat dit viertal gebruikt mocht worden als attractie voor kampeerders en bezoekers.

Waar we nog op wachten is, of jongeren bereid zijn en zich willen melden om een vakantieweek te geven voor het recreatieve werk in evangelische zin. Verder wachten we op hulp uit de omgeving voor de verbouw van het jeugdhoeve bestemd voor weekends en werkweken. De eerste twee, vader en zoon, kwamen al opdagen en er wordt al flink geholpen bij de voorbereiding om zo gauw mogelijk te kunnen starten. Als u kunt, meld u.

De beheerder: N. Bändstra.

DS J. B. VAN DER VEEN IN RADIO-RUBRIEK ONDER DE HOOGTEZON

Zaterdagmorgen 28 maart a.s., van 11.05 tot 11.55 uur zal ds J. B. van der Veen — zendeling met verlof uit Kameroen — medewerking verlenen aan Solarium, een hoogtezonprogramma van de NCRV-radio (Hilversum 2). Ds Van der Veen verzorgt een collage voor Stille Zaterdag, „Was u erbij?”. (Zie ook pag. 66 van de NCRV-gids).

DUITSE BAPTISTEN NIET BIJ WERELDDRAAD

Het Uitvoerend Comité van de Bond van Evangelische Vrijkerkelijke Gemeenten in West-Duitsland (hoofdzakelijk baptistengemeenten) heeft besloten geen stappen te ondernemen om het lidmaatschap van de Wereldraad van Kerken te verkrijgen. Volgens een mededeling van de algemene sekretaris van de Bond, Gerhard Claas te Bad Homburg, heeft een aantal gemeenten in de Bond te kennen gegeven zich uit de Bond terug te trekken indien aansluiting bij de Wereldraad gezocht wordt.

Claas verklaarde, dat het Uitvoerend Comité van mening was dat de eenheid der gemeenten binnen de Bond van groter belang is dan een band met de Wereldraad. Naar zijn mening is voor de nabije toekomst de zaak gesloten.

Het Uitvoerend Comité is wel van mening, dat de Duitse baptisten met andere groeperingen kunnen samenwerken. In een verklaring wordt gezegd: „Onze gemeenten dienen open te staan voor kontakten en samenwerking met andere kerken en geloofsgemeenschappen op plaatselijk niveau of op bepaalde gebieden”. Bij die bepaalde gebieden rekent men evangelisatie- en zendingswerk en dienstbetoon in plaatselijke gemeenschappen.

PAASMAANDAG

ZIJN ER

GEWESTELIJKE ONTMOETINGS-DAGEN

IN

EINDHOVEN

EMMEN

NOORDBERGUM!

GA ER HEEN!

„DE ZOON DES MENSEN”

De door Ikor/CvK vertoonde film 'De Zoon des Mensen', voor Nederland 2 op donderdagavond 18 maart jl., is zondagmiddag jl. gevolgd door een panelgesprek, dat eveneens door het Ikor/CvK op het televisiescherm werd gebracht. Van de zijde van de Unie Radio en Televisiekommissie nam ds M. G. Boeschoten aan dat panelgesprek deel.

Lezers

aan het woord

Staatssubsidie (5)

Geachte ds. Van Dam

... Toen wij jong waren leerde moeder ons: wat jullie aan geld uitgeeft voor de gemeente en voor het werk van de Heer is altijd goed besteed en daar worden jullie zelf nooit armer van. Dat heeft ze ons voorgeleefd in een tijd die vergeleken met nu bijna armoedig was. Zelf ben ik al meer dan 40 jaar aan de gemeente en ik weet uit ervaring, dat ze gelijk had.

We zijn geen gemeenten van vele rijken. Maar, Gode zij dank, ook weinig armen. Als we zien wat tegenwoordig velen van ons kunnen doen, dan zeg ik: we moeten ons schamen voor het werk dat over moet gaan omdat er geen geld is.

Daarom, probeer met en in uw werk de gemeente te leren, wat we kunnen en moeten voor Hem. Geen staatssubsidie. Vrij staan en in de wereld uitleven wat we belijden te zijn. We hoeven geen prachtige kerken als daar geen geld voor is. De mensen in nood helpen. Voor een goede opleiding van onze voorgangers zorgen, enz. enz.

Ik ben ervan overtuigd, dat vele broeders en zusters zo denken.

De bovenstaande regels zijn fragmenten uit een brief die de (bejaarde) inzender niet voor deze rubriek bedoelde; we zijn echter van mening, dat dit getuigende woord bij deze discussie niet mag ontbreken en zijn ervan overtuigd, dat de inzender er geen bezwaar tegen heeft dat op deze wijze meerderen van haar mening kunnen kennis nemen.

v. D.

Staatssubsidie (6)

Geachte redactie,

Door middel van De Christen is het onderwerp staatssubsidie onder onze aandacht geplaatst. Moeten wij daar afwijzend tegenover staan?

Dit is een zaak die ons als Christus' gemeente en als christenen aangaat.

Ten eerste is het de vraag uit welk oogmerk men dit wil. Is het om de arbeid in Gods Koninkrijk te steunen omdat men daarmee sympathiseert en er respect voor heeft, het waardevol en nuttig vindt en als overheid zich er mede verantwoordelijk voor weet? De overheid is toch ook Gods dienaar? Of wil die overheid om toekomstige redenen steunen, om bijvoorbeeld medezeggenschap of inspraak te hebben?

In het eerste geval lijkt het mij geoorloofd de subsidie te aanvaarden in dankbaarheid; in het tweede geval moeten we radikaal afwijzend staan. Jezus Christus is de Heer der gemeente en Hij alleen heeft van Godswegen het zeggenschap en Zijn geboden gelden, die Hij ons openbaart door Zijn Woord en Geest.

De norm voor het aanvaarden van staatssubsidie moet liggen in de gezindheid van waaruit de subsidie wordt gegeven. Een paar bijbelse voorbeelden: Bij de tempelbouw van Salomo, een Huis

Gods, speelt een oude vriendschap tussen Hiram en Salomo's vader, David, mede een rol. Die vriendschap wordt voortgezet tussen Hiram, koning van Tyrus, en Davids zoon Salomo. Erkend wordt dat God dit zo gewild heeft. Hiram heeft mede zijn inbreng aangaande de tempelbouw, een werk dat te maken heeft met God en Zijn dienst. Er staat nergens, althans voorzover mij bekend, dat God daar tegen is. Een tweede voorbeeld vinden we in Lukas 7, 1-10: De Hoofdman van Kapernaum van wie we lezen, dat hij liefde had voor de Joden en waardering voor hun godsdienst, misschien tevens achtung en liefde. Hij toont dit door het bouwen van hun synagoge. Als deze hoofdman met zijn nood en verlangen tot Jezus komt merken wij bij Jezus geen afkeuring op het getuigenis van de Joden over de bouw van de synagoge, veelmeer een welwillendheid om zich te laten overhalen; in ieder geval, er is geen afwijzende houding tegenover deze hoofdman, en het getuigenis over hem. Jezus heeft, na de openbaring van de hoofdman als mens, die zich onwaardig weet en zijn vertrouwen in Jezus belijdt, verwondering over deze zich onwaardig wetende maar tevens kinderlijk aanvaardende.

F. G. de Ruyter

Utrecht

DE TIENDEN

Ik verzoek u beleefd nog even terug te mogen komen op mijn ingezonden stuk d.d. 6 maart omtrent subsidie en tevens het onderwerp, de tienden. Alles wat in ons weekblad staat, moet juist en waar zijn. Na het lezen van een artikel in de Nieuwe Revu Nr 11, onder motto „Dans om de subsidiepot” heb ik ontdekt, dat mijn bewering dat cabaretgezelschappen werden gesubsidieerd onjuist was. Dus dat neem ik terug. Wel geef ik graag een paar cijfers uit genoemd artikel. **Begroting 1970** subsidie culturele zaken f 164.388.500,—. Subsidieverdeling **seizoen 67-68**. Twaalf toneelgezelschappen totaal ruim f 13.000.000. Aantal bezoekers 1.500.000. Drie operagezelschappen ruim f 8.000.000. Aantal bezoekers 190.000. Veertien orkesten ruim f 30.000.000. Aantal bezoekers 1.100.000. Voor toneel, opera en orkest dus totaal ruim f 51.000.000 voor totaal 2.790.000 bezoekers, per bezoeker dus aan subsidie ruim f 18,—. Als een gezelschap tegen het eind van het seizoen in de gaten krijgt, f 30.000,— over te houden van een subsidie van b.v. f 100.000 wordt alles gedaan om het overschot weg te werken, om voor het volgende seizoen maar weer f 100.000 te ontvangen, in plaats van f 70.000. Er zijn acteurs die soms maanden vacantie hebben, omdat er voor hen geen geschikte rol is. Velen grijpen tevens een flink extraatje door middel van een reclamebabbeltje voor radio of tv. Bovenstaand artikel heeft mij nog meer versterkt in mijn opinie: Grijp wat je grijpen kunt. Stel dat het er door komt, voor ons f 95.000 beschikbaar. Wij zouden meteen in staat zijn om b.v. br Edens en z'r Brouwer een up to date, van alles voorziene rijdende polikliniek ter beschikking te stellen. Want mijn bedoeling was zeker niet om het te verdelen over de gemeenten. Neen, de Algemene Vergadering zou over de bestemming moeten beslissen. Nu nog graag even over „de tienden”. Wel toevallig dat dit onderwerp in De Christen van 6 maart, drie keer wordt aangeroerd. Eerst over „tienden, eis?” van wijlen ds Louw. Wij weten allen dat datgene wat uit zijn pen vloeide, weloverwogen en doordacht was. Hij stelde tienden geven, geen grond voor, onder de nieuwe bedeling. Advies, ja het mag, mag zelfs aangeraden worden, maar is zeker geen eis. Daar heb ik als leek, niets aan toe te voegen. Ik wil het echt niet beter weten dan deze overleden wijze broeder en theoloog. In Zand en Zaad wordt het ook aangehaald. Zeker men kan in omstandigheden verkeren dat het niet gaat. Een ieder zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd. Ik heb het ook wel een beetje zwart wit gesteld. Er zijn een paar voorbeelden genoemd. Mag

ik ook nog even een geven. Stel inkomen f 15.000 af 10% blijft f 13.500. Daar tegenover f 25.000, af 10% blijft f 23.500. Nou, nou, nog nog al wat verschil in wat overblijft voor eigen behoeften. Zo'n kleine 40 jaar geleden, was ik het ergens al niet helemaal met de profetie eens, vergeef het mij, maar een beetje wringt het wel.

Ik wil ook wel erkennen, dat in het begin van ons huwelijk de omstandigheden ook zo waren, dat wij de tienden, zonder gewetensbezwaar, niet opbrachten. Maar wel hebben wij het ons als doel gesteld, zodra het mogelijk was het te doen. Nooit een apothekersweegschaal gebruikt. Wij zullen er ook wel eens onder gebleven zijn, maar vaker er boven. Wel delen wij de ervaring van br Huizinga. Een voorbeeld. Kerstijid 1968: Via de tv werden wij met de neus gedrukt op de nood onder de Arabische vluchtelingen. Mijn vrouw en ik hadden besloten om van een echt gezellig en welvoorziene kerstmaal te genieten met onze kinderen en wat er also in de loop der jaren bij aan was gegroeid door trouwen en verlovén. Afspraak: eerst allen wat stoppen in één doosje met gleuf, om die arme stakkers wat te helpen, voordat wij beginnen. Het bedrag wil ik niet noemen. Maar het resultaat was voor ons allen verblijdend. Met een gerust geweten hebben wij allen kunnen genieten van de maaltijd, en daarbij ook nog kunnen denken aan onze medemens in nood. Dit geef ik echt niet

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Janisma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal); voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

door, in de houding van de Farizeër en de Tollenaar, u weet wel: O God wij danken U, enz. Nee, wij waren blij met het resultaat en de maaltijd; maar in de overtuiging, enkel door genade zijn wij een kind van God. Ik geef het als voorbeeld, om te laten zien, wat mogelijk is in kleine kring. Laat het geld maar rollen, maar laat het bewust rollen; en kijk uit in welke richting het rolt. Laat ik gauw eindigen, want al met al is het al weer veel te lang geworden.

Voorburg

W. Pots

ADVERTENTIES

PROT. STICHTING VOOR SOCIALE ARBEID IN DE OUDE MIJNSTREEK

Als Zuid-Limburg u aanrekt en u van een ZELFSTANDIGE werkkring houdt, dan is er bij ons een dringende vakature van

MAATSCHAPPELIJK WERK(ST)ER

Gedacht wordt aan een kandidaat met diploma S.A. met zo mogelijk enige ervaring.

— Salaris volgens alg. landelijke regeling

— Ruime auto-kosten vergoeding

— Voor huisvesting wordt alle medewerking verleend.

Inlichtingen te verkrijgen bij en sollicitaties te richten aan de voorz. de heer H. Sikkema, 1213-Laan 10, Nieuwenhagen, tel. 04443-1851.

NU SPAREN, STRAKS VAREN naar Israël van 5 tot 25 november a.s. met maar liefst elf dagen verblijf in Israël. Autobustochten door het gehele land. Prima verzorging zowel aan boord als in de hotels. **TWINTIG DAGEN OP REIS** en dat voor slechts f 1.175,— af Genua plus f 55,— aan havenrechten. Reisleiding: Wim Malgo, Chr. A. van Duuren en Joh. H. v. Oostveen. Ga zelf of geef deze reis als geschenk aan anderen. Vraag ommegaand reis-prospectus aan de Middernachtsroep, Postbus 59, Alphen a.d. Rijn. **NU SPAREN? STRAKS ALS PELGRIMS NAAR ISRAËL.**

Heden nam de Heer in Zijn Heerlijkheid op onze lieve man, vader en grootvader

AGE ZOETHOUT

in de ouderdom van bijna 86 jaar.

De wetenschap, dat hij bij Jezus is, is onze troost.

G. Zoethout—van Velden

Dokkum:

J. Zoethout

O. Zoethout—Ouderkerken

Calgary, Canada:

L. Zoethout

H. Zoethout—van Klinken

Groningen:

L. Zoethout

A. A. Zoethout—Kuilmian

Workum, 17 maart 1970

Dwarsoord 16

Op 18 maart heeft de Heer tot Zich genomen in Heerlijkheid en na een moedig gedragen lijden mijn innig geliefde man, onze lieve vader en grootvader

ANNO FABER

op de leeftijd van 71 jaar.

Het leven was hem Christus, het sterven gewin.

Veendam, Nassastraat 36

S. Faber—de Vries

kinderen en kleinkinderen

De begrafenis heeft 21 maart plaats gehad vanuit de baptistenkerk te Muntendam.

Na een moedig gedragen lijden werd door de Heer thuisgehaald op woensdag 18 maart onze broeder

ANNO FABER

op de leeftijd van 71 jaar.

Baptistengemeente Veendam

De Here heeft voor ons zeer onverwacht in Zijn heerlijkheid opgenomen mijn innig geliefde man, onze lieve vader en opa

BEREND KOMDUUR

op de leeftijd van ruim 64 jaar.

„Neem mij, Heer God, het roer dan maar uit handen en laat mij zingend op de voorplecht staan, dan zal mijn schip niet op de rotsen

stranden maar veilig in Uw haven binnengaan.

G. Komduur—Schipper

Emmen:

H. Feijen—Komduur

A. P. Feijen

Gineke

Bruun

Corry

Berty

Emmen, 22 maart 1970

A. L. Lesturgeonstraat 6

De begrafenis heeft donderdag 26 maart j.l. plaats gehad.

DE CHRISTEN

3 april 1970

85e jaargang — 14

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Raad van kerken - gastlid of niet?

„Op grond van de ontvangen informatie heeft de Unie-Commissie de indruk gekregen dat uit organisatorisch oogpunt het gastlidmaatschap het best aansluit bij het federatieve karakter van onze gemeenschap daar een gastlid geen stemrecht heeft en dus geen medeverantwoordelijkheid draagt voor de besluiten van de raad”. Aldus een mededeling van de UC aan de Algemene Vergadering van verleden jaar in Eindhoven. De UC heeft sindsdien de besprekingen over onze relatie tot de Raad van Kerken voortgezet en heeft als resultaat daarvan aan de a.s. Algemene Vergadering die in mei te Amsterdam wordt gehouden voorgesteld (punt 8 (7) van de agenda): (a) voor de Unie het gastlidmaatschap aan te vragen van de Raad van Kerken in Nederland waarvan het secretariaat gevestigd is te Utrecht, Maliebaan 88.

Het is een voorstel, dat opnieuw vele tongen los zal maken...

De voorgeschiedenis

De voorgeschiedenis tot dit voorstel is tweërlei. Het heeft enerzijds te maken met ons terugtrekken uit de Oecumenische Raad van Kerken (in 1963), anderzijds met het opheffen van deze Raad — waarbij we volgens besluit met algemene stemmen (eveneens in 1963) als waarnemers waren vertegenwoordigd — en het konstitueren van de huidige Raad (die het waarnemerschap niet kent).

In 1963 trok de Unie zich terug uit de Oecumenische Raad en uit de Wereldraad van Kerken. Vanaf de oprichting in 1948 maakten we deel uit van deze oekumenische organisaties, ondanks de tegenstemmen die van tijd tot tijd zich lieten horen. In het begin van de zestiger jaren waren deze tegenstemmen zo luid — en soms ook zo dreigend — dat tenslotte, na een toch wel niemand bevredigende discussie — besloten werd deze lidmaatschappen ongedaan te maken en, wat de Oecumenische Raad betreft, de relatie met deze organisatie om te zetten in een waarnemerschap.

Hoe fel de gemoederen voor, tijdens en kort na de discussie in 1963 soms ook in beweging waren, eigenlijk is er sindsdien van een voortgezet gesprek over deze materie geen sprake geweest. Er waren andere dingen waarmee we ons bezig hielden, vooral binnen-kerkelijke zaken als die van een betere organisatie.

Helaas. Er viel bovendien een zekere matheid te bespeuren, een soort lusteloosheid, waardoor eigenlijk niemand onze oekumenische plaats nog aan de orde wilde stellen. Weliswaar zijn, mede dankzij een motie van de gemeente te Eindhoven, in de laatste jaren pogingen tot gesprek en contact ondernomen met die groepen welke in hun geloofsbeleving aan ons verwant zijn — dikwijls vooral ook een sociologische verwantschap! — van een relatie tot de 'kerken' is, afgezien van het interkerkelijke overleg over bepaalde praktische zaken, niets te bespeuren. Althans landelijk. Plaatselijk liggen deze dingen anders. Het is zelfs zo, dat in vele plaatsen waar Raden van Kerken zijn gesticht, ook de baptistengemeenten ter plaatse op een of andere wijze, hetzij als leden hetzij als gastleden, erbij betrokken zijn.

Déze voorgeschiedenis — die we hier uiteraard slechts summier weergeven, zonder in te gaan op de motieven die een rol hebben gespeeld — doet ons nu met gemengde gevoelens de discussie op de komende Algemene Vergadering tegemoet zien.

Hebben we geleerd van elkaar?

We hoeven er geen doekjes om te winden: er zijn duidelijk elkaar soms tegengestelde stromingen in onze gemeenten. Om bij voorbaat alle misverstanden uit

te sluiten haasten we ons te zeggen, dat deze stromingen niet van wezenlijke betekenis zijn voor ons één zijn in de gemeente en in de Unie. Om een voorbeeld daarvan te noemen: er zijn er onder ons, die — mogen we het zo gemakshalve even noemen — de maranathaleer van Het Zoeklicht (we bedoelen: zoals die door het blad Het Zoeklicht sinds jaren wordt verkondigd) voorstaan; en er zijn er, die deze leer niet kunnen onderschrijven en een andere visie op Israël, de toekomst des Heren, het duizendjarige rijk, enzovoorts, hebben. Dat mag. Daar is niets op tegen. Dat verschil in opvattingen, in afgeleide-leer, is niet wezenlijk voor de eenheid des Geestes in Jezus Christus onze Verlosser en Zaligmaker. Onze eenheid is, dat we allen geloven in dezelfde God en Vader, in dezelfde 'algenoegzame' Zaligmaker, Jezus Christus, dezelfde Geest kennen en in de ene doop dat geloof hebben beleden en beleefd.

Welnu, dat bedoelen we met stromingen die niet van wezenlijke betekenis zijn. Zo is er ook verschil van mening over onze plaats in de oekumene. De een ziet het als een opdracht van Christus' wege om méé te doen in de oekumenische organisaties van Wereldraad en Oecumenische Raad en het benauwt hem wanneer christenen, aan wier oprechtheid hij niet twijfelt, bij voorbaat het contact met anderen uitsluiten omdat ze, naar zijn mening, slechts een andere taal, een ander dialect spreken, maar hetzelfde bedoelen, en op een andere wijze dan op de in zijn kring geijkte en gewaarmerkte manier hun geloof beleven. Anderen zien daarentegen in elke poging tot contact met deze mensen, met deze kerken en hun theologieën, een gevaar voor het eigen geloofsleven en van de groep die zij vertegenwoordigen omdat hun aandacht vooral getrokken wordt door de daar wel heersende opvattingen als die van de Schriftkritiek, de vermenselijking — dus ontgoddelijking — van

de Boodschap, de verwaarlozing, wil men: ontkenning, van de boodschap van bekering en wedergeboorte, de wel gehoorde loochening van het Bloed van Christus. Om het heel pregnant te zeggen: zij zien in de oekumeniciteit van Wereldraad en Raad van Kerken de schaduwen van de komende antichrist, waarmee zij — uiteraard — geen gemeenschap kunnen hebben.

Onmiddellijk toegevend dat we op deze wijze wel wat erg ongenueanceerd de tegenstellingen hebben geschetst, zijn we toch van mening dat hiermee ongeveer de fronten zijn aangegeven.

De vraag is nu of deze verschillende zienswijzen van wezenlijke betekenis voor onze eenheid zijn. Met andere woorden: mag de een het zo zien en mag de ander het zo zien?

Onze persoonlijke mening is: ja.

We willen daar echter tegelijk aan toevoegen, dat beide uiterste zienswijzen (het gaat nu over dit onderwerp maar het geldt vele andere ook) slechts dan kunnen co-existeren, naast elkaar bestaan, wanneer er wederzijds het oprechte begeren is, dat — binnen de gemeente en de Unie — de een de ander uitnemender acht dan zichzelf. Dat betekent, het is eigenlijk vanzelfsprekend, dat er wederzijds de bereidheid moet zijn om naar elkaar en naar elkaars argumenten te luisteren, om van elkaar te leren.

Hebben we nu in de laatste jaren in dit opzicht van elkaar geleerd?

Zijn de voorstanders van de aansluiting bij de Raad van Kerken ervan overtuigd geworden dat de tegenstanders zich om zeer ernstige redenen als tegenstanders opstelden? En omgekeerd: zijn de tegenstanders ervan overtuigd geworden, dat de voorstanders van aansluiting zich zo opstelden omdat zij ernstig van mening waren, dat ook deze weg door de Geest gewezen werd?

Wij kunnen de vraag slechts stellen. Het antwoord geve ieder voor zichzelf!

Voor — tegen

Naar onze, persoonlijke, mening zijn het respectabele motieven welke zowel tot aansluiting als tot niet-aansluiting bij de Raad van Kerken kunnen leiden.

We kunnen proberen deze motieven te omschrijven.

Uitgangspunt moet daarbij de overtuiging zijn, dat de vele kerken (en gemeenten en kringen) onze kerken zijn, ons werk. Zo heeft de Heer het beslist niet gewild. Wij hebben ons van elkaar afgescheiden, soms om werkelijk van de Heer gewilde redenen en soms om redenen die wij als van de Heer gewild zagen en wensten. Hier zal ieder het mee eens zijn. Wel niemand onder ons zal bewerpen, dat de grenzen van Christus' gemeente samen vallen met de grenzen van de baptistengemeenten. Christus' ge-

meente kan slechts één en onverdeeld zijn.

En hier begint onder ons het verschil van mening.

Ook als baptist kan men er voorstander van zijn om te streven naar de zichtbaarwording van de eenheid der gelovigen langs, laten we zeggen, de kerkelijke weg. Die manier bestaat dan uit samspreken en samenwerken waar dit mogelijk is. Het gevolg van die kontakten zou kunnen zijn — over en weer — begrip voor elkanders standpunten, van elkaar leren en tenslotte het elkaar herkennen als broeders van hetzelfde huis. De vooronderstelling van deze keuze is dat de Heilige Geest waait waar Hij wil. Anderen letten daarentegen vooral op allerlei uitlatingen, theorieën en opvattingen van mensen die een bepaalde rol spelen in de oekumenische beweging en welke er duidelijk op wijzen, dat de eenheid die wordt gezocht niet die is welke is gebaseerd op hetzelfde geloof in de Christus der Schriften. Het is, vrezen zij, een uiterlijke eenheid die ten koste van de Waarheid tot stand komt. Zelfs een gastlidmaatschap — inderdaad tot niets verplichtend — kunnen zij daarom niet aksepteren.

Tussen-de-regels-door

Inderdaad, de motieven van zowel de voorstanders als de tegenstanders zijn respectabel. Laten we die motieven dan ook over en weer in elkaar respecteren! Intussen kunnen tussen-de-regels-door ook minder respectabele motieven een rol spelen. Bijvoorbeeld:

Aansluiting bij de Raad van Kerken, ook al is het slechts in de vorm van een gastlidmaatschap, kan voor de voorstanders een soort statussymbool zijn. In de trant van: we worden erkend, we tellen mee. Een minderheidsgroep — als de onze — kan aan een kollektief minderwaardigheidsgevoel lijden. Dat begint dan al op school waar onze kinderen — vooral vroeger gebeurde dat wel — een uitzonderingspositie hadden omdat ze niet 'gedoopt' waren, naar een andere kerk gingen — soms een heel klein kerkje — dan de kinderen waarmee ze op het schoolplein en in de straat speelden... Dat gevoel van anders-zijn, de ervaring dat er weleens spottend of gekscherend over ons en onze opvattingen gesproken werd, de wijze waarop tot op vandaag in sommige gevallen de baptisten tot de sekten gerekend worden, het kan hebben bijgedragen tot dat minderwaardigheidsgevoel. Als men dan als kleine groep met de groten mee kan doen, gekend en geteld wordt, wordt het gevoel voor eigen waarde en betekenis gestreeld.

Hoe begrijpelijk ook, als dit meespeelt zijn de motieven van de voorstanders niet legitiem, niet respectabel.

Op diezelfde hier en daar aanwezige ge-

voelens nog even doorbordurend: het kan ook leiden tot fanatisme. Tot de belangrijkste oorzaken van fanatisme behoren angst en onzekerheid. In dit geval de angst voor de ander die anders spreekt en denkt, en de onzekerheid omtrent eigen inzichten als die aangevallen worden met argumenten die niet of nauwelijks afgeweerd kunnen worden wegens een dan aan het licht komend tekort aan of angst voor kennis. Het is dan de weg van de minste weerstand, het gemakkelijkst en het veiligst, om slechts in de kring van gelijkgezinden en gelijkdenkenden te blijven. Ook dit motief, dat wel nooit door iemand toegegeven zal worden, is niet legitiem, niet respectabel.

Wat te doen?

Intussen ligt het UC-voorstel ter tafel. Wat moeten we ermee doen?

In de eerste plaats: er fatsoenlijk met elkaar over praten. Fatsoenlijk in de zin van: gewoon, netjes, christelijk. Geen grote woorden gebruiken waardoor de ander in zijn luisteren wordt geblokkeerd en reacties worden opgeroepen. Luisteren naar elkaars overwegingen en motieven.

Het zal (het is — dachten we — al duidelijk) blijken dat er over deze zaak geen eenstemmigheid is. Dat is dan jammer. Het is geen ramp — tenminste... als de discussie goed gevoerd is.

De tegenstellingen, de verschillende denkwijzen zullen opnieuw aan het licht komen. Daarmee moet bij voorbaat rekening gehouden worden. Een stemming over deze kwestie heeft daarom geen zin omdat ten aanzien van een dergelijke zaak nu eenmaal niet op deze wijze beslist kan worden. De meerderheid kan niet beslissen over de minderheid, en de minderheid mag niet heersen over de meerderheid.

Wat dan te doen?

Mogen we een poging doen om de richting aan te geven?

Na de discussie zou er vastgesteld moeten worden, dat de UC — zich, gezien zijn voorstel, op het standpunt stellend dat kontakt met de Raad van Kerken gewenst is — de gemeenten aanbeveelt als (gast)leden toe te treden tot de plaatselijke Raden van Kerken waar deze aanwezig zijn.

v. D.

Lees ook het artikel Dilemma, elders in dit nummer.

GEVONDEN

Op de Bondsdag te Noordbergum is een gouden hoefijzerspeld gevonden; terug te krijgen bij ds J. H. Blenkers, baptistenpastorie, Noordbergum, tel. 05110-2351.

Na Pasen kan de gelovige de dood uitlachen: dood, waar is uw overwinning?

Nee, dat is geen hoogmoed; en ook geenpraat tegen beter weten in...

Gelovigen lopen met beide benen op de aarde, die aarde waarin nog steeds graven gedolven worden. Zij lopen, dat weten ze, ook zelf met de dood in de schoenen. Ze behoeven slechts te zien naar de grafstenen die in rijen zijn geplaatst op de nog steeds groeiende begraafplaatsen, naar de ziekenhuizen waar tenslotte toch vergeefs wordt gestreden, naar verschroeide steden die makabere monumenten van destructie en moordlust zijn om te weten dat de dood overwinnaar is. Zelfs Hij die van Zichzelf ge-

Aan rustige wateren

Dood, waar is uw overwinning?

tuigde het Leven te zijn ont-kwam niet aan de kille dood... En toch, het geloof ziet verder dan de graven diep zijn. Hen heeft het gerucht bereikt dat reeds op die allereerste paasdag in Jeruzalem van mond tot mond ging, het gerucht dat bevestigd werd door getuigen die Hem hadden gezien en gehoord en getast: Jezus leeft. Een gerucht dat de blijmare werd van een onloochenbaar feit — al noemde men het een leugen — en dat sindsdien de eeu-

wen door klonk en tot aan de einden der aarde verkon-digd werd: De Heer is waar-lijk opgestaan!

Hij is de eersteling van de oogst, zegt Paulus. De graan-korrel die in de aarde viel om te sterven draagt vrucht. Die eerste vrucht belooft een grote oogst!

Op die eersteling ziende kan het kind van God de dood uit-lachen: dood, waar is uw overwinning? Nee, dat is geen hoogmoed maar de goe-de moed van hen die weten

dat, al wordt de aardse tent afgebroken, zij een gebouw van God hebben, in de heme-len, niet met handen ge-maakt, een eeuwig huis. Geen praat tegen beter weten in, maar de taal van hen die in het geloof weet hebben van een nieuwe werkelijkheid die de oude heeft verzwolgen in de overwinning van Jezus Christus.

Ja, met de dood in de schoe-nen naderen we het graf om dan te ontdekken dat de steen is weggerold. Het graf is open en we weten het: eens zullen alle graven wor-den geopend!

Jezus leeft en wij zullen met Hem leven.

In eeuwigheid!

Dáárom: dood, waar is uw overwinning? v. D.

STUDENTENWEEKEND IN GRONINGEN

Thema: De gemeente.
op 10, 11 en 12 april in De Cirkel.

Programma:

Vrijdagavond (na soep en broodjes): De opkomst van het baptisme.

Zaterdag 9.30 uur: Verhouding tussen kerk en maatschappij, in te leiden door prof. dr. P. J. Roscam Abbing en ds Ph. Lindeman.

2.30 uur: Gemeentestruktuur — groepsdiskussie en forum;

4.30 uur: De doop als toelatingseis der gemeente, in te leiden door de heer H. de Vlas, Nieuwe Pekela.

's Avonds: kennismaking met het kulturele en studentikoze leven van Groningen.

Zondag 10.00 uur: experimentele kerk-dienst;

's middags: evaluatie;

± 4.00 uur: sluiting.

De konferentiekosten bedragen maxi-maal f 7,50; de reiskosten worden hoof-delijk omgeslagen.

Opgaven uiterlijk 8 april bij: Gretta Olijslager, Paterswoldseweg 37, Gronin-gen; tel. 050-25083.

RADENKONFERENTIE TWENTE

Op zaterdag 11 april a.s. wordt in het baptistenkerkgebouw, Hammerstr. 8 de Radenkonferentie van het gewest Twente gehouden. Aanvang 14.30 uur; sluiting ± 17.30 uur.

Op deze konferentie, waar allerlei ge-westelijke belangen aan de orde zijn, zal ds Th. van der Laan een inleiding houden over het onderwerp *Positie, taak en toekomst van de voorganger*.

zand en zaad

We hebben inderdaad maar weinig man-kracht — alsof er niet ook vrouwen zijn — en de mannen die we hebben zijn wel aardig bezig, zodat je ze niet met nog meer werk mag opknappen, maar soms denk je: daar moest, toch eens een keer door onze leidende broeders een woord over gezegd kunnen worden. Niet dat we voorschriften van hen zouden bege-ren. Eerder een advies, en dat woord is dan al zwaar genoeg. Laten we zeggen: we zouden hun mening willen horen.

Onze commissies regelen het uniewerk en al betekent dat niet dat daarbij alle nadruk op de organisatorische en admi-nistratieve zijde valt, er gaat naar die kant wel zoveel denken en tijd, dat er nauwelijks ruimte overblijft voor be-raadslaging over het essentiële leven van christenen in deze tijd. Men kan dat die commissies, die onze zuilen verzor-gen, niet kwalijk nemen. Ze worden der-mate in beslag genomen door het bin-nenwerk van de uniegemeenschap, dat ze zich ternauwernood grondig kunnen bezighouden met de vraagstukken, die het leven vandaag onder druk zetten.

Ik vergeet niet dat van tijd tot tijd een aantal voorgangers samen komen om de hete kwesties metelkaar te benaderen, maar zij zenden voorzover ik weet geen brieven uit aan de gemeenten om ons op de hoogte te stellen van aldaar geuite opvattingen of geformuleerde konklusies. Het betekent in elk geval winst voor hen dat zij zich met de levensvra-

gen van nu bezighouden. Zij vormen on-gezocht een aanvulling op de broeders, geringer in aantal, die zich meer verdie-pen in min of meer dogmatische kwes-ties.

Zo, dat was dat en nu maar op de zaak zelf af. Ik val niet over de een of andere mode, maar raak hoe langer hoe meer verward in de wurgende knellingen van geweld, verachting, vernieling. Verbijs-terd over de gelatenheid, waarmee de mensheid dit verricht en ondergaat. Ik kom niet klaar met homofilie, met pillen en abortus. Om nu maar een paar voor de hand liggende dingen te noemen, die zo diep in het leven ingrijpen. En waar-over sommige mensen zo gemakkelijk praten als gold het een bijkomstige zaak, die terloops in het levenspatroon kan worden opgenomen.

Misschien kan ik niet meer meekomen. Ik word te oud en val in de fout van alle oudere mensen, die alleen maar meer onheil zien. Maar dat zij verre; zou Pau-lus zeggen. Want het wordt weer lente. Wat meer is: we gaan het Paasfeest vie-ren en het Pinksterfeest en dat allemaal vanwege het Kerstfeest. Met daartussen de goede vrijdag, waarop wij mensen het leven schonden als nooit tevoren. Wat er nog goed aan die dag was kwam van God.

Ik kom wel mee, maar — bij wijze van spreken: beter met God dan met het le-ven van hier en nu. Met God en het le-ven hebben we te maken. De Eeuwige liet U en mij in deze tijd geboren worden en leven. Hoe moet ik aan met het le-ven? Om nu maar bij de sex te blijven. Hebben we een te benauwde, enge op-vatting gehad over dat groot stuk van het bestaan? Is het seksuele verkeer in feite weinig anders dan een goede sigaar roken of een lekker maal eten genieten?

Iedereen gaat wel eens met iedereen eten en voor vervelende gevolgen zijn er altijd nog Rennies.

We aarzelen om deze dingen openlijk aan te snijden. Dat hoeft niet meer, want we krijgen letterlijk alles over de beeldbuis thuis. Maar van wie en hoe? Er zijn publikaties van protestantse zijde over de aangeduide zaken, maar wie leest ze en, indien, wie aksepteert het daar gegevene? En zo kwam ik tot onze kommissies, die zwaar belast zijn met het werk van zending, evangelisatie, opleiding, kerkbouw, verzorging van zieken en bejaarden. Die dus niet kunnen worden aangesproken om ons te zeggen wat zij denken. Maar we hebben enige geneesheren in ons midden, die zowel naar God als naar ouders luisteren. Wie weet of er niet ook enige voorgangers zijn, die zich indringend met de ethische vragen rondom het leven bezighouden. Wat zouden deze broeders duizend gezinnen een grote dienst bewijzen als ze zich eens openhartig tot ons richtten. Wellicht

zouden ook jonge mensen met belangstelling kennis nemen van wat onze broeders zouden hebben mee te delen uit hun denken en praktijk.

Daarmee begeven we ons niet op de gemakkelijke weg van voorschriften. Ieder draagt zelf verantwoordelijkheid voor wat hij laat of doet, maar het is toch goed naar anderen te luisteren. Waarom zouden we niet willen worden voorgelicht? Het zal toch niet nodig zijn om weer een commissie in het leven te roepen. Deze dienst kunnen de broeders ons zo wel bewijzen. Het zou een lichtende, verlossende dienst kunnen worden.

Huizinga

— — —
Dit artikel (en het volgende) werd geschreven voor de aankondiging van het geschriftje. Voorrecht, enkele weken geleden. Het onderstreept nog eens de noodzaak van dergelijke publikaties.

e.r.

DILEMMA

Naar aanleiding van het voorstel van de U.C. inzake het gastlidmaatschap van de Raad van Kerken in Nederland.

Waarom zullen wij daar zijn? Geven we daardoor uitdrukking aan een oprecht en diep verlangen om de gemeenschap met gelovigen, onder een andere naam levend, voortdurend te beleven? Welke zijn de motieven, die ons bewegen, moeten bewegen om er te zijn? Schieten wij tekort in wijsheid en liefde, indien we ons afzijdig houden? Schaden wij ons zelf en hen door er wel of door er niet te zijn?

Allemaal vragen. Vragen die we wel moeten stellen terwille zowel van de Raad als terwille van onze gemeenten. Het ligt voor de hand dat een beantwoording afhangt van het gezicht op deze Raad van Kerken. Zien wij in bedoelde Raad een lichaam dat waarachtig streeft naar die broederschap, die ontspruit uit het behoren bij Jezus, Gods Zoon, de Heiland der wereld? Zijn zij, die deze Raad vormen, door Gods Geest geïnspireerden, die naar een openbaring van het lichaam van Christus hunkeren of zijn zij alleen vertegenwoordigers van bestaande kerken en worden hun overwegingen en besluiten door de kerken, waartoe zij behoren, ingegeven? Waarmee we niet willen beweren dat het een het andere wel uit moet sluiten. Het staat ons ook niet toe over de bewegredenen van anderen te oordelen. Indien echter bovenstaande zinnen te zwaar geladen zijn en wanneer we alleen maar aan een organisatie van ker-

ken hebben te denken, die een zekere samenwerking beoogt, die het karakter en de zelfstandigheid van de deelnemenden onaangetast laat, zal onze instelling weer een andere zijn als wanneer kan worden verwacht dat langs organisatorische weg een eenheid tot stand moet worden gebracht. Tot dusver kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat organiseren en combineren de overhand hebben. Scheidingen mogen in het verleden soms ontstaan zijn door misverstanden zowel van de Schrift als van elkaar of ook door kwesties van persoonlijke aard, nu en dan waren fundamentele zaken aan de orde: de persoon van Jezus, het wezen van de gemeente, de wedergeboorte van de mens. Indien men nu toegang zoekt tot een gemeenschap van kerken of uitgenodigd wordt mee aan te zitten, moet het duidelijk zijn wat die gemeenschap van kerken is en bedoelt. Is zij een puur organisatorisch lichaam of wil zij meer zijn dan dat. Indien zij krachtens een gemeenschappelijke bron van herkomst meer moet zijn dan een koöperatief lichaam, dan komen de vragen naar het fundament, naar basis en bovenbouw: wie is Jezus, waar is gemeente en wat is wedergeboorte.

Voor ons is er naast Jezus niemand die ten aanzien van het heil Gods voor de mens iets kon of kan ondernemen. Hij is de geheel Enige, de Andere. Hij is Gods Zoon en er is geen middelaar naast hem. Geen kerk en geen persoon in welke tijd ook kan zijn plaats innemen; zelfs niet ten dele. Hij is het Lam Gods. Het woord van Johannes, de Doper, is onze diepste belijdenis, die ik niet in alle omvang kan vatten of verklaren, maar wel van harte uitspreken. Is deze Jezus in die Raad?

Ieder mens, en dus ook ik, leeft in het

gevaar zijn inzichten, overtuigingen, geloof voor het alleen juiste te houden. Voor hem is dat ook zo. Hij moet echter naar anderen willen luisteren en kan daarna zwijgen of getuigen. Wat zou ons kunnen bewegen in de Raad te gaan zitten? Het besef dat wij daar moeten leren en ook daar ons getuigenis te deponderen. Dat is inderdaad een punt dat ons aanspreekt. Men kan zich ook afvragen of dat getuigenis sterker is als wij daar wel aanwezig zijn of er niet zijn. Het er niet zijn kan ook een getuigenis zijn, zowel aan de daar vergaderden als aan de buitenstaanders. Die er wel zijn komen uit diverse kerken, die voorzover ik weet bijna allemaal ten aanzien van de gemeente van Jezus Christus een volkomen ander uitgangspunt innemen dan wij. We kunnen hier afzien van lange uiteenzettingen. In onze ogen is het ten enenmale fout om kinderen, zuigelingen — en wij hebben ze niet minder lief terwijl ook wij geloven in Gods genade voor hen — de kerk binnen te dragen en ze te (laten) dopen, daarmee tot uitdrukking willende brengen dat deze kinderen nu ook ingelijfd zijn in het lichaam van Christus. Deze handeling is in tegenspraak met de Schriften en de ervaring haalt eveneens een streep door die leer. Indien het hier om een bijkomstige zaak ging, zouden we er niet over spreken. Dan zou er in de geschiedenis nooit over gesproken zijn. Nu kunnen we alleen maar spreken van een ontstellende wijl misleidende dwaling.

Want hoevelen geloven niet, in de kerken, die in de Raad zitting hebben, dat de door hen nog gehandhaafde 'doop' heilbrengend en noodzakelijk is. Voortdurend hebben wij betoogd dat hun uitgangspunt verkeerd is en dat zij door deze doop, onder verschillende motieven bediend, de gemeente verduisteren. Zij is, o.i. naar het Nieuwe Testament, een vergadering van wedergeboren mensen, die het woord Gods gehoord hebben en door de Geest Gods tot een ander leven zijn gewekt. Indien nu deze kerken bij die instelling persisteren en daarmee naar ons gevoelen de gemeente schade berokkenen, deformeren, hoe kunnen wij dan bij hen zijn als wij althans de indruk wekken dat wij een zodanige kerk aksepterén.

Wij zijn niet gelukkig met deze situatie. Blijven wij buiten de Raad dan zijn we niet gerust. Maken we deel uit van de Raad, dan is onze onrust niet minder groot. Misschien kunnen wij de Raad door ons dilemma in verlegenheid brengen. Men moet weten dat we serieus zijn, niet furieus.

We schrijven met schroom want we weten dat ook in de andere kerken oprechte gelovigen zijn en dat onze gemeenschap onvolkomenen en onvolkomenheden bergt. Maar het gaat in en uit liefde om duidelijkheid en waarheid.

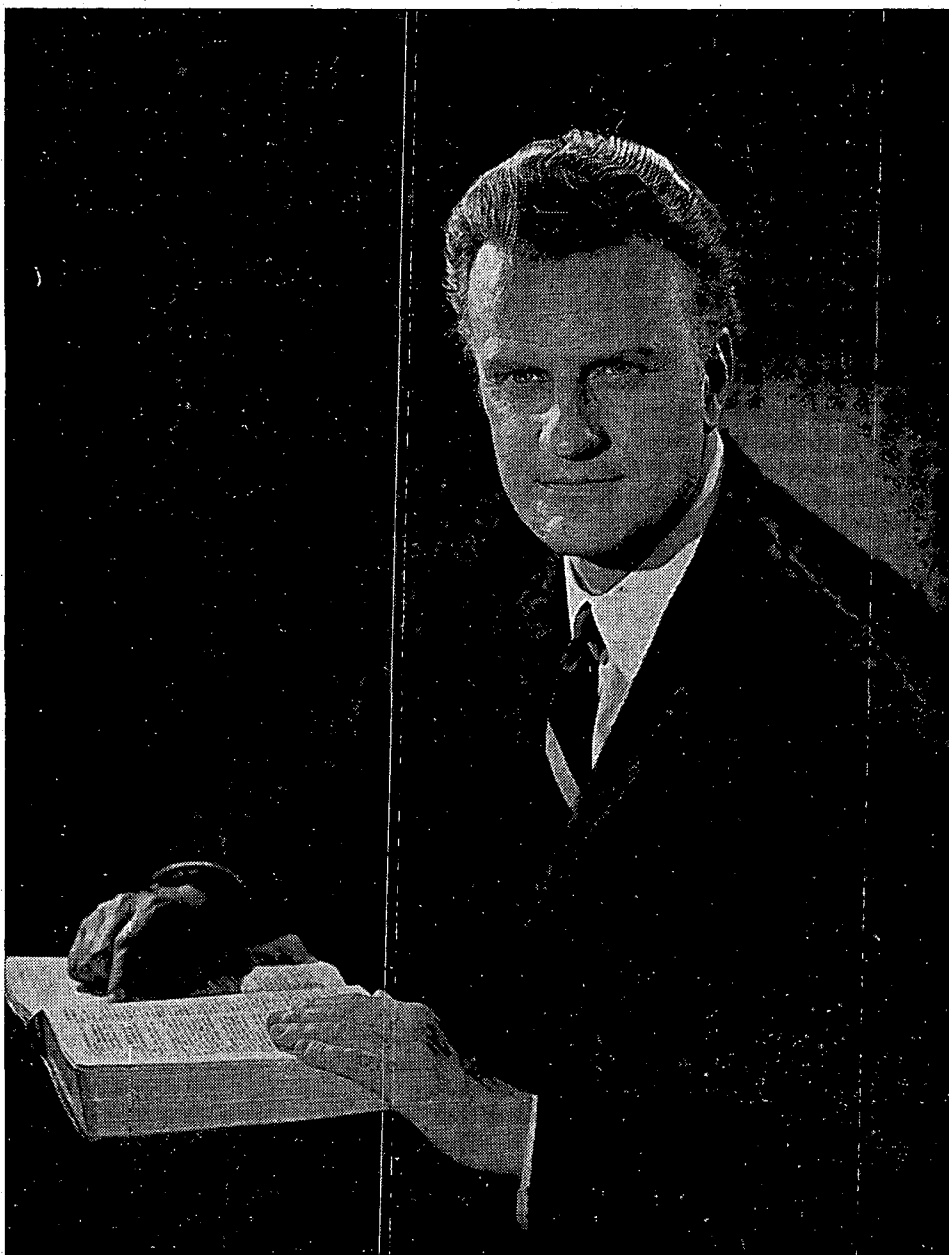
Huizinga

Billy Graham

Euro '70

Van zondag 5 april a.s. tot en met zondag 12 april houdt de bekende Amerikaanse evangelist dr Billy Graham zijn campagne Euro '70 te Dortmund, W.-Duitsland. De bijeenkomsten in Dortmund kunnen meebeleefd worden in verschillende steden in geheel Europa via het — naar men vermoedt — grootste gesloten televisie-circuit dat ooit is gebruikt. In Nederland zal in de Expohal te Hilversum de campagne van Graham gevolgd kunnen worden via het groot-beeldscherm.

De bijeenkomsten in Nederland zullen bijgewoond worden door belangstellenden uit het gehele land. In vele plaatsen hebben comité's bussen gecharterd om bezoekers naar Hilversum te brengen.

GOEDE BONDS DAG IN NOORDBERGUM

Enkele honderden Friese baptisten woonden de tweede paasdag de traditionele paasbondsdag bij, die dit jaar in het gastvrije Noordbergum werd gehouden. De leiding berustte bij ds H. Bijleveld van Heerenveen, voorzitter van de Friese Bond.

In de morgenbijeenkomst kon men luisteren naar solozang van mevrouw R. Lodewijks-Harkema uit Franeker en naar een toespraak van ds F. G. J. Hofhuis uit Workum. Een van de hoogtepunten van dit morgenprogramma was het vraaggesprek (Tien vragen aan...) dat mevrouw M. van der Werf van der Veen had met mevrouw W. A. M. van Dam-Deursen, beiden uit Sneek. De samenhang werd 's ochtends begeleid door het muziekkorps Bernlef van Noordbergum.

Het middagprogramma begon met de uitdagende vraag Wat doet de jeugd...? De jeugd van Sneek had deze uitdaging aanvaard en verzorgde een geïmprovi-

seerd programma van ongeveer drie kwartier met zang, muziek en een quiz. Ook de zang van het koor uit Heerenveen, dat deze middag zich liet horen, werd zeer gewaardeerd. Naar een toespraak van de plaatselijke voorganger, ds J. H. Blenkers werd met aandacht geluisterd; een korte getuigenisdienst besloot tenslotte deze goede bondsdag. Niet onvermeld mag blijven, dat de kinderen — ruim 100 — weer hun eigen programma hadden dat door jeugdleiders van de ontvangende gemeente in een nabij gelegen gebouw op voortreffelijke wijze werd verzorgd.

Bz.

gemeenteberichten

HOOGTIJDAGEN

Pernis, Hoogvliet, Spijkenisse — (A.T.V.) Hoogtijdagen in een gemeente behoeven nog niet altijd doopdiensten te zijn, hoe belang-

rijk deze ook zijn om doorgegeven te worden aan andere gemeenten. In het kort willen wij u deelgenoot maken, van wat zich in onze omgeving afspeelt. Eén maal per maand wordt er een bijzondere dienst gehouden. In januari mochten wij ons tijdens zo'n dienst verheugen in een goede belangstelling; het Haags gemengd koor verleende medewerking. (prachtig). In februari werd een dienst gehouden, welke verzorgd werd met eigen krachten, waarbij ons zangkoor en het duo mevr. Opstal-Jansen-Sj. v. d. Steen een bijzonder mooie tint aan deze avond gaven. In maart mochten wij twee bijzondere diensten houden ('s morgens in Pernis en 's middags in Hoogvliet) waarbij het zangkoor uit Musselkanaal, medewerking verleende. De opkomsten in deze diensten waren bijzonder goed. Dat geeft ons kracht en moed om verder te gaan. Het was geweldig fijn om deze broeders en zusters in ons midden te hebben en dat ook zij door middel van het lied ons wezen op de Grote Redder Jezus, onze Heiland. Ergens is het een vreemde gewaarwording dat „vreemden” uit andere gemeenten toch eigen zijn: alleen door het geloof in den Heer.

De arbeid hier is, mede door diverse factoren, moeilijk en daarom doet het ons goed medewerking te verkrijgen van andere gemeenten, zodat wij nog beter in staat zijn het Evangelie uit te dragen.

De baptisten in Rusland

EBPS bericht, dat de afgescheiden baptistengroepen in Rusland pogingen in het werk stellen om zich bij de overheid te laten registreren. Deze registratie betekent, dat deze groepen terugkomen op hun oorspronkelijke weigering zich te onderwerpen aan de overheidsmaatregelen die voor godsdienstige gemeenschappen gelden. Verschil van mening over dit punt was een van de belangrijkste oorzaken van de scheiding met de officiële baptistengemeenten, die in 1961 begon. De afgescheiden groepen verweten de Unie een te grote onderworpenheid aan de staatswetten.

Zoals in het reeds eerder gepubliceerde verslag over de driejaarlijkse Russische Unievergadering meegedeeld konden tijdens deze bijeenkomst, in december j.l. te Moskou gehouden, reeds meerdere groepen van voormalige afgescheiden baptisten worden verwelkomd, die tot de Uniegemeenschap terugkeerden.

Ook van de zijde van de officieel erkende baptistengemeenschap in Rusland wordt erkend, dat de afgescheiden groepen moeilijkheden hebben te verduren. Zij voegen er aan toe, dat zij deze moeilijkheden ondervinden „niet vanwege hun religieuze overtuigingen”, maar omdat zij „aangesproken worden op hun niet naleven van de wetten op de religie en het verstoren van de openbare orde”.

Een document, dat de laatste tijd in het Westen cirkuleert maakt eveneens melding van de vervolging van afgescheiden baptisten. Dit document, dat geschreven zou zijn door de „Eerste Al-Union Conferentie van familie van ge-

vangengenomen leden van de gemeente van Evangelische Christenen-Baptisten in Sovjet-Rusland” is gedateerd november 1969. Het is ongeveer van dezelfde inhoud als die welke in voorgaande jaren cirkuleerden. In het geschrift wordt ingegaan op de details van personen die veroordeeld zijn of berecht worden in Rusland „wegens het gehoorzamen aan de geboden van onze beminde Heer Jezus Christus”. Het document is „een appel tot alle christelijke gemeenten en alle christenen in de wereld”. Het maakt gewag van lichamelijke wreedheid, hechtenis, konfiskatie van bijbels en gezangboeken, en van hard optreden van de politie tegen de afgescheiden baptisten. Ook namen en plaatsen worden genoemd.

In het voorwoord van het geschrift schrijft de Amerikaanse uitgever: „Hoewel van Sovjetzijde herhaaldelijk is verklaard, dat er volledige godsdienstvrijheid in Rusland bestaat, bewijzen vele authentieke brieven die wij uit dat land

ontvangen dat dergelijke verklaringen al even weinig geloofwaardigheid bezitten als hun verklaringen dat de invasie in Tsjechoslowakije broederlijke hulp was”. De brochure, „Religion in Communist-Dominated Areas”, is gedrukt door de Nationale Raad van Kerken in U.S.A. Het geeft informatie over de godsdienstige situatie in kommunistische landen.

Michael Zhidkov, voorganger te Moskou en oud-president van de Europese Baptisten Federatie, verklaarde tegenover de Europese Baptisten Persdienst te Rueschlikon, Zwitserland, dat de officiële Russische Unie van Baptisten op de hoogte was van de aanklacht van de familieleden van de gearresteerde afgescheidenen. Hij zei, dat in het eerste nummer van 1970 van het officiële baptistenblad „Broederlijke Boodschapper” een weerlegging werd gepubliceerd. Hierin werden de beschuldigingen overdreven genoemd. Het blad drukte ook zijn spijt uit over de onvriendelijke geest, waarin de brief was geschreven, aldus Zhidkov. „Wij moeten onze problemen oplossen in eigen land en geen beroep doen op buitenstaanders”.

„VAKANTIEGANGERS IN ZICHT”

(INGEZONDEN)

Wanneer kerken de rekreatie en rekreatanten willen begeleiden, vraagt dat meer dan alleen „zomerwerk”. Na lezing van het boekje „Vakantiegangers in zicht” wordt die konsekwentie wel duidelijk. Dit „testament” van wika-L. A. C. van Ginckel, tot oktober 1969 directeur van de afdeling Rekreatiewerk van de Bijbel Kiosk Vereniging, spreekt ook klare taal over de vraag van de vakantiegangers en de niet-opgedrongen dienst vanuit de kerken.

De B.K.V. gaf het boekje uit ter introductie van de STIRK, de Stichting ten dienste van het rekreatiewerk van kerken. Het bevat een schets van de nog jonge, maar stormachtige ontwikkeling van het „interkerkelijke rekreatiewerk”. Het geeft een grote hoeveelheid praktische informatie. Het stelt vragen en uitroptekens t.a.v. uitgangspunten en toekomstige ontwikkeling.

Voor ieder, die bij dit experiment van een nieuw-kerk-zijn geïnteresseerd is, betekent „Vakantiegangers in zicht” een boeiende bundeling van actuele gegevens.

Dit boekje, kost f 3,— en is bij aantallen goedkoper. Voor f 3,50 (inkl. BTW en verzendkosten) kunt u één exemplaar bestellen bij B.K.V., De Beukenhorst, Hoofdstraat 55 te Driebergen, giro: 230703. In deze prijs is een kleine bijdrage aan het „goede doel” begrepen.

MEESPELEN

MET DE KERK EN DE REKREATIE
(INGEZONDEN)

Het aantal vakantiegangers, dat in de zomermaanden met tenten en caravans de kampeerterreinen bevolkt, is de laatste jaren geweldig toegenomen.

Per jaar gaan ongeveer 8.500.000 mensen op vakantie. Deze mensen willen allemaal dat hun vakantie een tijd wordt, waarin ze weer eens „lekker op adem komen”. Veel mensen zijn echter niet in staat dit uit zich zelf te doen: ze stellen daarbij de hulp van anderen op prijs.

Vandaar dat de laatste jaren op diverse campings in ons land een team van jongemensen aanwezig is, die de mensen een handje helpen om werkelijk van hun vakantie te „genieten”.

Deze teams bestaan meestal uit vier tot zes jongeren, die zorgen voor allerlei activiteiten: wedstrijden, wandelingen, kinderspelen, muziekavonden, volksdansen, handenarbeid, etc.

Dit rekreatiewerk gaat uit van de kerken en is oekumenisch van opzet. De kerken doen dit omdat ze menen dat „het evangelie het waard is gedaan te worden”, omdat ze menen dat de „begeleiding” van de rekrerende mens een taak is, die voortvloeit uit haar opdracht „te werken aan een betere wereld”. Het werk op de campings en stranden wordt begeleid door een plaatselijke, interkerkelijke rekreatiecommissie, terwijl de landelijke stichting ten dienste van het rekreatiewerk van kerken deze commissie adviseert en bemiddelt bij het aantrekken van teamleden. Vandaar dat zij een oproep doet aan jongeren om „mee te spelen”.

Om als lid van een rekreatieteam te kunnen deelnemen moet men minstens 18 jaar zijn. Er wordt 2 of 3 weken gewerkt tegen een zakgeldvergoeding van f 25,— per week; kost en inwoning vrij, en de reiskosten worden vergoed.

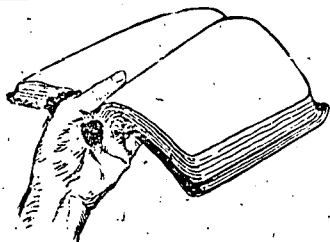
Nadere inlichtingen bij het bureau van de STIRK, De Beukenhorst, Hoofdstr. 55 te Driebergen, telef. 03438-3164 of 2942.

BWA OPENDE REKENINGEN BIJ „ZWARTE” BANKEN

De Baptisten Wereldalliantie heeft rekeningen geopend bij enkele bank-associaties die door negers worden geleid. „Wij hopen, dat mede hierdoor een bijdrage geleverd wordt aan de zo noodzakelijke economische ontwikkeling van de zwarte gemeenschap”, aldus de algemene penningmeester van de BWA, dr. Carl W. Tiller.

Michael Zhidkov (Moskou): ... overdreven.

Wat zullen we lezen?

zondag	5 april	Johannes 20 : 19-23
maandag	6 april	Johannes 20 : 24-29
dinsdag	7 april	Johannes 21 : 1-8
woensdag	8 april	Johannes 21 : 9-14
donderdag	9 april	Johannes 21 : 15-19
vrijdag	10 april	Johannes 21 : 20-23
zaterdag	11 april	Johannes 20 : 30, 31 Johannes 21 : 24, 25

Vrede zij u
Mijn Heer en mijn God!
Een wonderbare visvangst
Om nooit te vergeten
Een ander zal u gorden
Niet hij, maar ik
Tot besluit

Dr J. D. W. WATTS TREEDT AF

Dr. John D. W. Watts, sinds 1964 president van het seminarium in Rüschlikon, heeft in een brief aan de curatoren van het seminarium bekend gemaakt als president te willen aftreden. Dr Watts, die reeds vanaf het begin — in 1948 — als docent aan het seminarium werkzaam is geweest, blijft wel als docent aan het opleidingsinstituut verbonden. In juli a.s. gaat dr Watts voor een verlofjaar naar Amerika terug om er als gastdocent het Oude Testament te doce-

BEKEERLINGEN VAN GRAHAM'S CAMPAGNE IN WENEN GEDOOPT.

Van de 75 personen die tijdens de campagne van de Amerikaanse evangelist dr Billy Graham op de slotdag van de konferentie van de Europese Baptisten Federatie te Wenen, in augustus 1969, te kennen gaven tot geloofsbeslissing te zijn gekomen, zijn onlangs zes in de gemeente te Wenen gedoopt.

Van de 75 die de 'beslissingskaart' invulden waren 55 Oostenrijkers. Enkel van hen gaven naderhand te kennen, dat hun beslissing niet zo 'radikaal' was bedoeld. Met de anderen wordt nog contact onderhouden.

De namen van de 20 niet-Oostenrijkers zijn doorgegeven aan de baptistengemeenten in de stad of het land waar zij wonen.

Het tekort van de konferentie bedroeg ongeveer \$ 7.000. Men verwacht, dat het stadsbestuur van Wenen een subsidie zal aanbieden om dit tekort te dekken.

VOORMALIG UNIEVOORZITTER IN INDIA VERMOORD

Eerst thans bereikt ons het bericht, dat Edward Singha, voorganger te Gauhati, India — voormalig voorzitter van de Raad van Baptistengemeenten in Noord-Oost India en lid van het Uitvoerend Comité van de Baptisten Wereldalliantie, door een onbekende door geweer-schoten is gedood. Het incident gebeurde op 12 januari j.l. toen Singha met zijn auto op een grote verkeersweg reed.

UNIEBUREAU IN ROEMENIE DOOR BRAND VERWOEST

Het Uniebureau van de Roemeense baptisten, gevestigd in Boekarest, is begin januari van dit jaar door brand verwoest. Het bureau was gevestigd op de bovenverdieping van de Eerste Baptistkerk. Het werd gebouwd in 1947. De brand werd veroorzaakt door een niet goed funktionerende schoorsteen. Het uit 20 personen bestaande personeel, dat

tijdens de brand aanwezig was, kon het pand tijdig verlaten. De papieren van de Unie, hoewel veel door het bluswater beschadigd werd, kon worden gered. Ongeveer 50 vrijwilligers, leden van de gemeenten in de Roemeense hoofdstad, zijn intussen met de herstelwerkzaamheden begonnen.

BRITSE BAPTISTEN HELPEN GEMEENTE IN BRATISLAVA

Britse baptisten hebben ongeveer 8000 gulden bijeengebracht om de baptistengemeente te Bratislava, Tsjechoslowakije te helpen bij de bouw van een nieuwe kerk. De nieuwe kerk die de gemeente in Bratislava wil bouwen kost ruim een miljoen gulden. De autoriteiten van de stad hebben voor het nieuwe centrum een bijzonder mooie plaats ter beschikking gesteld. Het oude kerkgebouw, dat reeds veel te klein is voor de nog steeds groeiende gemeente is voor verder gebruik afgekeurd.

De gemeenteleden hebben voor de bouw van het nieuwe gebouw reeds zoveel bijeengebracht of toegezegd als maar mogelijk is. Sommigen hebben zelfs hun loon van zes maanden toegezegd.

MEDEDELINGEN

Het sekretariaat van de gemeente te Haarlem berust thans bij: W. Vos, Voor-
duinstraat 52, Haarlem; tel. 023-267900.

Sekretaris van de gemeente Groningen-Zuid is thans: D. Striezenau, Re-
viusstraat 11, Groningen; tel. 050-53851.

ADVERTENTIES

Hoe scherp is een scherpe prijs?

Meubeltoonzaal van der Deen laat u dat zien! Op maar liefst 2000 meters ruimte vindt u er verrassende kwaliteitskollekties uit binnen- en buitenland. Meubelen en slaapkamers, tientallen kamerbreed tapijten en honderden gordijnstoffen, vitrages en tafelkleden. Er is veel te zien bij van der Deen. Er is veel te besparen. Kwaliteit, service en scherpe prijs maken uw bezoek aan deze toonzaal tot een ware ontdekking.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)
HENGELO (O.)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 1 02 86)

ren aan Southern Baptist Theological Seminary te Louisville.

Een nieuwe president moet, in overleg met de Europese curatoren, benoemd worden door Foreign Mission Board of the Southern Baptist Convention, U.S.A. Het seminarium wordt door deze zendingsorganisatie gefinancierd.

Heden is na een kortstondige ziekte, nog vrij plotseling van ons heengegaan mijn lieve man en zorgzame vader

KLAAS BLAAUW

op de leeftijd van 63 jaar.

1 Kor. 15 : 19, 20 —

„Indien wij alleen voor dit leven onze hoop op Christus gebouwd hebben, zijn wij de beklagenswaardigste van alle mensen, maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen die ontslapen zijn”.

D. M. BLAAUW—VAN DER BAAREN
WILMA — HANS

Hengelo (O.), 31 maart 1970
Tuindorpstraat 4.

De teraardebestelling zal plaats hebben vrijdag 3 april des namiddags 1.00 uur op de Algemene Begraafplaats, Oldenzaalsestraat te Hengelo (O.).

Vooraf zal een rouwdienst worden gehouden om 12.00 uur in de Baptistenkerk, Jac. Catsstraat.

De overledene is opgebaard in de aula van het Koningin Juliana ziekenhuis. Gelegenheid tot condoleren aldaar, donderdagavond van 6.15 uur tot 6.45 uur.

Voor vervoer van kerk naar begraafplaats wordt gezorgd.

Na een langdurige ziekte maar nog onverwacht nam de Here tot Zich onze broeder

JAN BOK

op de leeftijd van 65 jaar.
Hij is verlost, God heeft hem wel gedaan.

20 maart 1970

Baptistengemeente
Eindhoven

ABONNEES, die nog niet het abonnementsgeld over het 2de kwartaal (f 4,40) hebben voldaan en die de kwitantiekosten (f 1,35) willen besparen, moeten **nu het abonnementsgeld** overmaken op giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

Natuurlijk kan men ook voor de laatste 3 kwartalen ineens voldoen door overmaking van f 13,20. Dank bij voorbaat voor de medewerking. De Adm., Arnhem.

Met uw **SPAARGELD** naar uw eigen **SPAARBANK**: de U.B.S., Arnhem!

U krijgt spaarbankrente overeenkomstig de gewenste opzegtermijn..

Spaar naar eigen-mogelijkheden!

Maak uw spaargeld over op giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam. De rente begint vanaf de dag van ontvangst.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Ansvar steunt daadwerkelijk de geheelonthoudersgedachte

kijk, dit is een alcoholvrij wegrestaurant!

Helaas, u zult het **nog** niet in Nederland vinden.

Deze staat in een van de vele landen waar Ansvar werkt; opgericht door Ansvar, de verzekeringsmaatschappij voor geheelonthouders, en geëxploiteerd door een geheelonthouders vereniging. U zult het met ons eens zijn dat zo'n wegrestaurant een daadwerkelijke bijdrage is om de alcohol uit het verkeer te bannen.

Ansvar is in Nederland nog klein, maar het groeit! En die groei is noodzakelijk om Ansvar de gelegenheid te geven op vele fronten actief te zijn.

verzekert u daarom bij ANSVAR!

U hoort bij ons. Samen zijn wij sterker in de niet aflatende strijd tegen het alcoholisme. Daar komt nog bij dat u als geheelonthouder minder risico's neemt en loopt. U kunt dus profiteren van zeer aantrekkelijke premies en voorwaarden.

Niet alléén autoverzekering, maar ook ongeval-, brand- en complete gezinsverzekering.

Vraag daarom eens inlichtingen bij de verzekeringsmaatschappij voor nuchtere mensen.

ANSVAR

Vossiusstraat 52, Amsterdam, telefoon 760942.

DE CHRISTEN

10 april 1970

85e jaargang — 15

Redactie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga en ds. H. van der Werf — Alle Kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds. T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van: de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnements- en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Onze sociale verantwoordelijkheid

DE BELANGSTELLING voor de vragen van mens en samenleving is groeiende onder ons. Daar zijn verschillende oorzaken voor aan te wijzen. Om te beginnen de moderne publiciteitsmedia, die ook ons informeren over wat er in eigen land en elders in de wereld momenteel gaande is. Daarnaast wordt in de huidige theologische literatuur beklemtoond, hoezeer het evangelie ook een „diesseitig” karakter heeft, waarbij het gewone leven in het volle licht komt te staan; en dat is ook in onze kringen niet onopgemerkt gebleven. In de derde plaats valt hier te denken aan het getuigenis van Martin Luther King, die ons als geen ander op onze sociale verantwoordelijkheid gewezen heeft. Deze factoren konden wel eens de voornaamste verklaring zijn voor de groeiende belangstelling onzerzijds voor deze materie.

Dat is een nieuwe ontwikkeling, lijkt mij. Over het algemeen — er zijn natuurlijk uitzonderingen — hebben wij onze maatschappelijke interessen ondergeschikt gemaakt aan ons evangelistisch engagement. Dat is, goedbeschouwd, een vreemde zaak. Gelet op onze aanvaarding van de bijbel als richtsnoer voor geloof en leven, zou men stellig een grotere belangstelling voor de vragen van mens en samenleving mogen verwachten.

Het bijbelse getuigenis

Gods eerste vraag aan de mens luidt: „Waar zijt gij?”. En de tweede vraag: „Waar is uw broeder?”. Daarin resonanceert het grote gebod, dat we de Here God én onze naaste zullen liefhebben. Jezus zegt, dat het gebod om de naaste lief te hebben, gelijk is aan het gebod van de liefde tot God. Dat is nogal wat!

Wie de boodschap der profeten hoort, komt onder de indruk van hun maatschappelijke betrokkenheid. Een man als Amos bezweert het volk van zijn dagen: „Laat het recht als water golven en gerechtigheid als een immer vloeiende beek”. En Micha wordt niet moe zijn tijdgenoten voor te houden, dat Jahweh dit van hen vraagt: recht te doen, getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met hun God.

Toen Jezus in de wereld kwam, was Hij zich ervan bewust: „De Geest des Heren is op Mij, daarom, dat Hij Mij gezalfd heeft, om aan armen het evangelie te brengen; en Hij heeft Mij gezonden om

aan gevangenen loslating te verkondigen en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijheid, om te verkondigen het aangename jaar des Jaren”. Hij trok door het Galilëse land en de steden en dorpen van Juda, en intussen verkondigde Hij het evangelie van het Koninkrijk en maakte de zieken gezond. Hij zag de scharen, voortgejaagd en afgemat als schapen zonder herder. Later weet één van zijn discipelen — ze werden toen trouwens al apostelen genoemd — het met een paar woorden te zeggen: „Hij, Jezus, is rondgegaan, weldoende en genezende allen, die door de duivel overvuldigd waren; want God was met Hem”.

En dan die eerste christengemeente! Geen geruzie, geen gebekvecht, maar een opkomen voor elkaar, waar wij niet aan toekomen. Lucas vertelt: „En allen, die tot het geloof gekomen en bijeenvergaderd waren, hadden alles gemeenschappelijk; en telkens waren er, die hun bezittingen en have verkochten en ze uitdeelden aan allen, die er behoefte aan hadden”. En verderop: „En de menigte van hen, die tot het geloof gekomen waren, was één van hart en ziel, en ook niet één zei, dat iets van hetgeen hij bezat zijn persoonlijk eigendom was”.

In het licht van het bijbels getuigenis is het onbegrijpelijk, dat wij het evangelie vaak zo eenzijdig hebben opgevat en toegepast. De Amerikaanse kerkhistoricus Robert G. Torbet heeft wel een

verklaring voor het geringe sociaal besef van de Baptisten:

1. zij leggen grote nadruk op de bekering van de enkeling en stellen deze min of meer centraal;
2. het principe van scheiding tussen kerk en staat, weerhoudt hen ervan om aan het politieke leven en de parlementaire arbeid deel te nemen, tenzij het gaat om zaken van godsdienstige of morele aard;
3. hun policy van decentralisatie leidt dikwijls tot een verspreid en individueel optreden, waardoor een gemeenschappelijke aanpak bemoeilijkt wordt;
4. zij zijn bevreesd voor de h.i. liberale theologische implicaties van het *Social Gospel*, vooral in het zuiden van de Verenigde Staten.

Natuurlijk schrijft Torbet vanuit zijn eigen situatie, maar zijn opmerkingen zijn ook voor ons belangrijk. Feit is, dat een soms vergaand individualisme in dit opzicht remmend werkt.

Uit de geschiedenis

Toch hebben in het verleden sommigen blijk gegeven van hun besef van verantwoordelijkheid voor mens en samenleving. Ik denk aan John Howard, wiens onderzoek naar de toestanden in de Britse gevangenissen in 1774 tot aanzienlijke verbeteringen heeft geleid; ook op het gebied van de wetgeving. Aan Robert Raikes, die in 1780 een school voor onwetende en verdorven kinderen begint waar zij op zondag (hun enige vrije dag in de week!) worden onderrecht in lezen, schrijven en rekenen, en waar zij met de inhoud van de bijbel vertrouwd worden gemaakt. Ik denk aan William Knibb, die de openbare mening in Engeland ten gunste van de op Jamaica in opstand gekomen negerslaven beïnvloedt, zodat het parlement in 1838 besluit tot afschaffing van de slavernij.

In de Verenigde Staten kwamen mannen als Roger Williams en Isaac McCoy op voor de indianen. Ook voor de negers hebben de Baptisten het nodige gedaan, vooral op onderwijsgebied. In 1954 sprak het Hooggerechtshof uit, dat rassenscheiding op de openbare scholen in strijd is met de grondwet. Na een uitvoerig debat aanvaardde de Zuidelijke Conventie nog datzelfde jaar de verklaring van de Christian Life Commission, dat de beslissing van het Hooggerechtshof in overeenstemming is met de constitutionele garantie van gelijke vrijheid voor alle burgers, en met de christelijke beginselen van gelijk recht en gelijke liefde voor alle mensen!

Op het Europese continent is van verantwoordelijkheidsbesef voor de maatschappij onder de Baptisten tot dusver weinig gebleken. Onken beschouwde sociale ontevredenheid en revoltes als machinaties van de satan! God wil niet de gelijkheid van allen, zo zei hij, maar slechts de eer voor hem die haar verdient! In ons eigen land wijden sommigen zich aan drankbestrijding, aan zieken- en bejaardenzorg, terwijl anderen zich bezig hielden met de bewapening, het vraagstuk van oorlog en vrede en — maar dat gaat verder — de maatschappijstructuren (de blauwe revolutie, etc.).

Meerderden onder ons zien thans in, dat onze sociale verantwoordelijkheid een onderdeel is van onze roeping om het evangelie te verkondigen, m.a.w. dat getuigenis en dienst samengaan. Ten behoeve van de analyse mogen we dan een onderscheid maken tussen getuigenis en dienst, maar in feite getuigen wij door wat wij *zijn* en wat wij *doen* evenzeer als door wat wij *zeggen*, door het laatste misschien nog wel het minst.

Een profetisch woord

Nu wordt er verschillend gedacht over de vraag, of wij als christenen en als christelijke gemeenten in dit opzicht een taak hebben. Sommigen menen van niet, anderen vinden van wel. Luther King behoort tot de tweede categorie. In zijn toespraak over Revolutie en Verlossing, die hij hield op 16 augustus 1964 in het Rai-congrescentrum in Amsterdam, zei hij, o.a.: „De grote verzoeking voor de kerk bestaat daarin, dat zij poogt de wereld terug te roepen tot de rustige tijd, die achter ons ligt; en onze gemeenten te vermanen, de wegen der vaders niet te verlaten... Maar God roept ons om met Christus te leven temidden van een revolutionaire wereld... Als de kerk blijft in het veilige bestaan van de achttiende eeuw, terwijl de wereld zich voortbeweegt, dan is zij ten dode opgeschreven. En zonder het profetisch getuigenis van de kerk zal de hele wereld één grote moordpartij worden!”

En verder: „In een massa-maatschappij, in de ban van de techniek, is het niet voldoende om pakjes voor de zending te sturen. Zullen de miljoenen worden gevoed, gekleed en gehuisvest, dan moeten de hulpbronnen van de volkeren worden aangeboord. Grootse programma's voor de ontwikkeling van hele gebieden (te vergelijken met het Marshallplan voor de wederopbouw van Europa) moeten worden ontworpen om Afrika en Azië te helpen. Christenen moeten hun regeringen niet slechts aanmoedigen, maar van haar eisen, dat zij de hen toevertrouwde financiële en technische rijkdommen zo gebruiken, alsof deze aan God toebehoren, en ze aanwenden tot Gods eer en tot welzijn van Gods kinderen, die gebrek lijden”.

Wij leven in een snel veranderende wereld. In zijn boek *The Churches and Rapid Social Change* (London, 1961) roept Paul Abrecht, een Baptist, de ker-

ken op om bedacht te zijn op de sociale omwenteling, die zich in Azië, Afrika en Latijns-Amerika voltrekt. Abrecht: „Het probleem van onze dagen is misschien niet zozeer, dat wij nieuwe vormen van christelijk handelen vinden, maar veeleer dat onze ogen opengaan voor wat Christus nu reeds doet; dat wij delen in zijn last en nood, zoals ook in zijn overwinning, opdat de gehele mensheid haar ware bestemming erkent”.

De ware bestemming van mens en samenleving, van kerk en maatschappij is, dat zij Christus toebehoren en Christus' heerschappij gelovig aanvaarden.

Dat is een belofte, maar ook een opdracht, een taak. Christenen zijn (en behoren te zijn) „het zout der aarde”, waarvan Jezus sprak. Als het zout zijn kracht verliest — en dat kan blijkbaar —, dan is het goed voor de vuilnisman.

J. A. Brandsma.

zand en zaad

Met het volgende schend ik geen vertrouwen. Niet alleen omdat geen zwijgplicht werd opgelegd — ook zonder dat opleggen moet men kunnen zwijgen — maar ook omdat het gesprek plaatsvond tussen een u volkomen onbekende en mij. Dat ik erover schrijf is omdat het enigszins aansluit bij dat van verleden week.

Hij is zeventien jaar en scholier. Hij is niet het enig kind van zijn ouders. Een van de ouders is niet helemaal gezond. Laten we zeggen wat onevenwichtig. De jongen heeft, zo zei hij mij, een zekere vrees voor meisjes. Hij vindt ze wel lief, ze zijn ook nodig, maar hij ondergaat iets van angst bij een ontmoeting. Hij mijdt ze min of meer en voelt zich tot sommige jongens ontzettend aangetrokken. Met een enkele onderhoudt hij een intieme vriendschap, die nu en dan tot seksuele handelingen voert. Hijzelf rangschikt zich onder de homofielen. Of hij dat werkelijk is kan ik niet beoordelen. Soms vrees je dat sommigen het interessant vinden een ongewone te zijn. Die indruk kreeg ik niet van hem ofschoon raffinement zelfs deskundigen een tijdlang kan misleiden. Hij was enigszins nerveus, bij het schichtige af. Hij formuleerde zijn zinnen goed en begreep onmiddellijk elke beeldspraak. Zijn liefde ging vooral uit naar de natuur.

Daarom hebben we uitgebreid over de natuur gepraat. Elkaar op bossen en vennen attent gemaakt, op plaatsen waar de zonnedauw groeit en waar je

nog wild tegen kunt komen. We cirkelden steeds nauwer om het toch altijd ietwat bedekte stuk van het leven heen totdat we een plankje vonden om de sloot over te steken. Ja, zei ik, er zijn in de natuur altijd een mannetje en een vrouwtje en die twee zoeken elkaar of worden tot elkaar gebracht. Zij sluiten op elkaar aan, vullen elkaar aan en vormen een eenheid. Die eenheid garandeert de prolongatie van de soort. De vereniging voert tot de volgende generatie. Ze betekent de voortzetting van het leven, terwijl dat wat jij bedoelt nooit het leven handhaaft maar gedoemd is tot de dood. Daarom ligt van die kant uit al een oneindig trieste damp over wat een bron van vreugde kan zijn. Hij beaamde dat zonder meer.

Maar ik lust geen griesmeelpudding zei hij. Nee, zei ik, maar die het wel lusten kunnen zo moeilijk begrijpen dat anderen kolenstof zoeken. Ja, ik geef toe, het is een vreemd beeld, maar er steekt voor een gewoon natuurlijk levend mens iets onnatuurlijks, iets afwijkends in bepaalde gedragingen. Ik weet wel dat er mensen zijn, die wat anders gekonstrueerd zijn dan de meesten. Sommigen worden met afwijkingen geboren en niemand kan helpen dat hij met een bochel geboren wordt. We hebben ook zo iets als medelijden in ons met een mens die defekten vertoont. We zullen ook elke bijzondere aandacht in die richting vermijden, want we willen niet kwetsen. Maar diep in ons is er ten aanzien van waarover wij het hebben een zekere afweer, een intuïtieve distantie. Geen verachting.

We zaten wat moeilijk tegen elkaar aan te denken. We hadden elkaar begrepen en waren daardoor nader tot elkaar gekomen en tegelijkertijd ontdekten we wat ons scheidde. Ik kwam er niet toe in dit verband sommige Schriftplaatsen

„Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Dit zeide Hij van de Geest, welke zij, die tot geloof in Hem kwamen, ontvangen zouden”, Joh. 7 : 38, 39.

Aan rustige wateren

Stromen van levend water

We hebben het opstandingsfeest van onze Heer gevierd. Het was een blij gebeuren, want we geloven, niet alleen dat Jezus is opgestaan, maar dat ook wij eens met Hem in de hemelse vreugde zullen delen. Daarom is Pasen altijd een dubbel feest. Maar er is meer: Jezus is naar de Vader gegaan, maar heeft de zijnen niet als wezen achtergelaten. Hij heeft hen Zijn Geest gezonden. Een ieder die in Hem gelooft mag nu de kracht van zijn opstanding ervaren, door de Trooster die gezonden is.

Daarom is Pasen niet het laatste feest van het kerkelijke jaar, het moet nog Pinksteren worden! Daar mogen we dan de komende weken naar toe leven.

Onze tekst zegt ons allereerst iets over het ontvangen van de Geest. Jezus zegt hier duidelijk, dat de Geest is voor hen die tot geloof gekomen zijn. Geest en geloof horen bijeen. Je kunt de een niet van de ander scheiden. Het geloof wordt gewekt in ons hart door de Geest van God. Het is dezelfde Geest die in ons blijft, zolang wij bij Je-

zus blijven. Jezus zelf is het die op de discipelen blaast, en zegt: Ontvangt de Heilige Geest.

Maar het geheim van Pinksteren is, dat de nieuwgeboren mens niet alleen overgezet wordt in het Rijk van God, maar dat hij ook kracht ontvangt om daar werkzaam te kunnen zijn. Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Het zal in beweging zetten. De zendingen zullen uitzwermen over heel de wereld. Kerkdiensten, zangdiensten zullen de lof des Heren verkondi-

gen. Het springt er aan alle kanten uit. Maar het belangrijkste is wel dat er een levende kracht aanwezig is in de harten van de gelovigen zelf. Een kracht die niet stilstaat maar tot een zegen wil zijn voor de anderen.

Hebben we wel gebeden om deze kracht? Voorwaarde is, dat we dorst hebben. Wie begriipt, dat hij het zelf niet heeft, weet zich dorstig naar het levende water. Tot zo iemand zal Jezus het zelfde zeggen als tot de Samaritaanse vrouw: „Maar wie gedronken heeft van het water, dat Ik hem zal geven, zal geen dorst krijgen in eeuwigheid, maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden tot een fontein van water, dat springt ten eeuwigsten leven”.

Vroomshoop J. Euwema

aan te halen, die hier wel eens met enige hardheid geciteerd worden. Indien er mensen zijn die met wellust het tegennatuurlijke najagen moge dat op zijn plaats zijn, aarzeling overvalt ons als we een anders zijn, een ander zijn ontmoeten.

In het bovenstaande heb ik slechts vagelijk en oppervlakkig een nood aangeduid. Ik kan niets onthullen omtrent de oorzaken van die nood. Het was daarom dat ik verleden week een beroep deed op onze artsen om zo mogelijk wat licht te laten schijnen. Toen noemde ik ook de pil, het plegen van abortus. Ik blijf hopen dat onze broeders, die door hun werk nog meer met deze zaken in aanraking komen dan ik, iets van zich zullen laten horen. Nu de aarde en het leven en het samenleven weer binnen ons blikveld gekomen is en op allerlei wijze onderwerp geworden is van denken en spreken, stoten wij op vraagstukken, die niet in een handomdraai afgedaan kunnen worden. Echte levensproblemen zijn nooit op te lossen met enige woorden. En vooral niet wanneer waarachtige liefde tot de medemens inspraak mag hebben.

Huizinga

DS D. BOSCHMA ZIEKENHUISPREDIKANT

Ds D. Boschma, voorganger van de baptistengemeente te Dokkum, is ingaande 1 april benoemd tot ziekenhuispredikant in De Sionsberg, protestants christelijk ziekenhuis te Dokkum. Het betreft hier niet een volledige dagtaak zodat ds Boschma als parttime voorganger aan de gemeente Dokkum verbonden kan blijven.

AANTAL BAPTISTEN GROEIDE IN 1969 MET HALF MILJOEN

Het totale ledental van de baptistengemeenten in de 125 verschillende landen waar zich baptistengemeenten bevinden, is gedurende 1969 met 536.035 gegroeid tot 31.023.937, ruim 31 miljoen. Van deze 31 miljoen behoren 26.499.346 tot de 85 konventies en unie welke aangesloten zijn bij de Baptisten Wereldalliantie. In tien jaar tijd is het totale aantal baptisten gegroeid met 3.297.077. Een vergelijking met 1 januari 1960 leert verder, dat het aantal baptisten in Afrika groeide met 383.494 tot 721.311 (35 landen); in Azië met 317.920 tot

1.122.860 (16 landen); in Centraal Amerika met 104.770 tot 215.670 (18 landen); in Europa met (slechts!) 3.644 tot 1.178.042 (28 landen); in het Midden-Oosten met 500 tot 949 (in 7 landen); in Zuid-Amerika met 197.684 tot 389.555 (12 landen); Zuidwest-Pacific met 69.996 tot 145.412 (6 landen); Noord-Amerika met 6.733.660 tot 27.250.138 (3 landen).

DRENTSE BOND

Radenkonferentie maandag 20 april a.s. te Emmen nam. 7.45 uur. Bespreking Agenda Alg. Vergadering der Unie, welke te Amsterdam zal worden gehouden.

RADENKONFERENTIE GRONINGER BOND

Zaterdag 18 april aanstaande houden wij onze voorjaarskonferentie in de baptistenkerk te Winschoten. **Aanvang:** Precies 14.30 uur.

Op deze konferentie zullen wij voornamelijk met het „A.V.-boek” bezig zijn. Mogen we alle raadsleden en afgevaardigden voor de a.s. Algemene Vergadering verwachten? Tot ziens in Winschoten op 18 april.

MEDICI NODIG IN NIGERIA

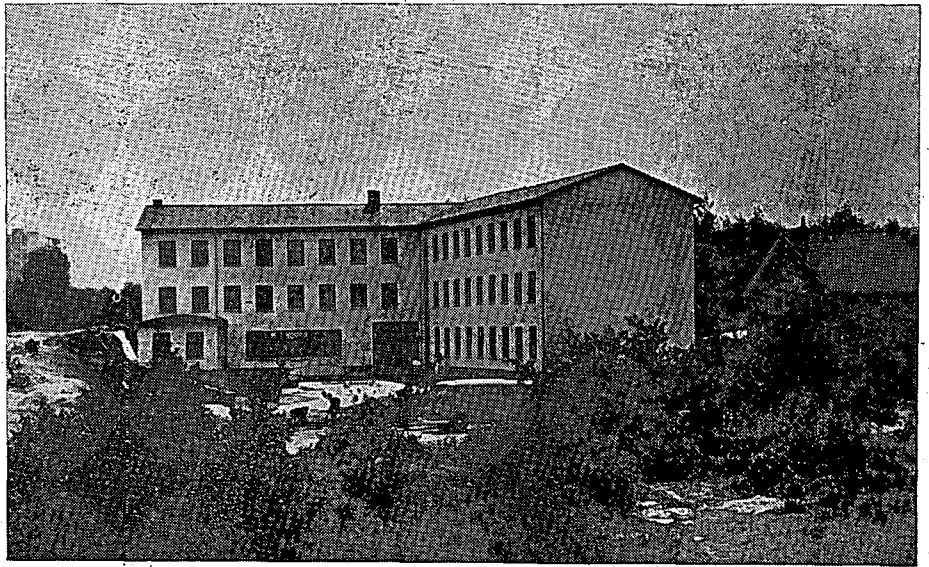
Tenminste drie baptisten-hospitalen in Nigeria hebben ernstig gebrek aan artsen. Zij kunnen hun werk niet naar behoren doen. Edgar H. Burks Jr., uitvoerend sekretaris van Nigeria Baptist Mission, verklaart, dat de ziekenhuizen in Kontagora, Joinkrama en Shaki in het geheel niet de beschikking hebben over zendingartsen. Een tiental artsen en verpleegsters kan in deze gebieden direkt werk vinden.

Hemelvaartsdag 7 mei a.s. Nationale Jeugdtoogdag te Emmen!!

alle solisten, duetten, kwartetten, zang- en muziekgroepen
worden uitgenodigd mee te doen aan het Talentarium.

HET WETEN WAARD

„Dit gebouw heeft bijna f 800.000,— gekost. Bij de aanvang van de bouw beschikten we over een totaalbedrag van f 5.000,—. Nu, na enkele jaren is de gehele schuld afgelost en is dit prachtige kinderkuis volledig eigendom”.

Het zijn de op een rustige toon geuite woorden van mejuffrouw M. de Jong, hoofd van „Het Kinderhuis” te Genk, België.

Ik had al wat meer van dat wonder in België gehoord en dacht dat het de moeite waard moest zijn om één en ander eens van dichterbij te bekijken.

Toen ik naar Genk reed waren mijn verwachtingen niet te hoog gespannen. Maar na een ontmoeting met de dynamische tante Rie (mej. De Jong) en dit schitterende brok naastenliefde, dacht ik, dat al m'n broeders en zusters die ons weekblad ontvangen en ook lezen van dit Belgische wonder moesten afweten.

HET BEGIN . . .

Het was in het jeugdkamp in Doorn in 1951 dat mej. De Jong ook voor het eerst hoorde van een groep kinderen die gehuisvest waren in een oud vervallen pand, zonder wateraf- of -aanvoer.

Er werd verteld van de behoefte aan

een huismoeder en kinderverzorgster. Na ernstige overweging en gebed, gepaard gaande aan een bezoek aan Genk werd het voor haar duidelijk dat de Heer haar riep. Haar eigen woorden waren: „God heeft me hier geroepen, ik kom”.

Het kindertal was inmiddels op twaalf gekomen en de gehele verzorging werd aan tante Rie toevertrouwd. Een andere leidster moest bij de bakker gaan werken om geld te verdienen, zodat ze ook samen te eten hadden.

Sinds die eerste dagen zijn er onnoemelijk veel zorgen en problemen geweest. Veel gebeden werden opgezonden. Veel gebeden zijn op een geweldige wijze verhoord. Het zou tever voeren om in dit blad al die gebeurtenissen te verhalen.

Op zekere dag werd bij gebrek aan voedsel de idee geopperd om een voedselaktie te houden. De reacties waren enorm. Tonnen aan giften in natura, voedsel en kleding, werden en worden aangevoerd. Honderden in Vlaanderen en Nederland hebben zich nu achter het werk geplaatst en noemen zich met vreugde „Stichting Vrienden van Genk”.

GROEI PROBLEMEN . . .

Het aantal te verzorgen kinderen, dat hoofdzakelijk afkomstig is uit gebroken gezinnen en van ongehuwde moeders, groeide gestaag.

Er moesten meer leidsters komen. Dat probleem bleek niet zo groot. Alhoewel de meisjes geen salaris, slechts een zeer bescheiden zakgeld ontvingen, waren er toch voldoende aanbiedingen voor hulp. Nee, het grootste probleem was de ruimte. In de loop der jaren volgde de ene verhuizing op de ander, totdat het niet meer zo kon en moest uitgezien worden naar een permanente oplossing. Er moest een groot kinderkuis komen. Bovendien kwam het bericht van de overheid dat de kinderen en leidsters binnen twee jaar uit de bewoonde panden moesten verdwijnen, aangezien de

betreffende huizen voor bewoning waren afgekeurd. Goede raad was duur.

GOD DOET WONDEREN

Toen kwam er actie. Met behulp van het bestuur van het comité Vrienden van Genk werd van alles gedaan, om aan geld te komen. Als motto voor deze actie koos men een vers uit Nehemia 2 „De God van de hemel, Hij zal het ons doen gelukken, en wij zijn knechten, zullen ons gereed maken en bouwen”. (vers 20).

Zonder de beschikking te hebben over voldoende geld begon men met de bouw. Er waren er in die tijd ook die alleen maar meewarig glimlachten. Velen hebben echter iets mogen ontdekken van de grootheid van God en hebben met eigen ogen gezien hoe God wil zorgen voor weduwen en wezen, zoals Hij dat heeft beloofd.

Twee jaar na de aanvang van de bouw kon het kinderkuis in gebruik worden genomen. Naast de ingang staat op „de eerste steen”: „Geprezen zij de Here, want Hij heeft gehoord”. Psalm 28:6. Er staat nu een prachtig huis. Het wordt thans bewoond door 60 kinderen en 12 „tantes”.

De financiële situatie is inmiddels sterk verbeterd. Het gebouw, dat bijna f 8000.000,— kostte, is betaald! De leidsters krijgen nu iets meer dan een minimaal zakcentje. Vorige maand vernam ik dat ze nu een vergoeding ontvangen van ongeveer f 145,— per maand. Dat wil zeggen, als de inkomsten niet dalen.

BLIJ EN DANKBAAR

Ja, voor me zit een blijmoedige dankbare tante Rie. Ze kan haar geluk niet op. Jaren van armoede en narigheid zijn afgesloten met een bewijs van Gods trouw. Opnieuw ben je overtuigd geraakt van het feit dat God je hemelse Vader is geworden en voor je zorgen wil, zodat je niet bezorgd hoeft te zijn.

CNADER BEZIEN

Buskes en Graham

In Hervormd Nederland van verle-
den week heeft dr J. J. Buskes, naar
aanleiding van de campagne Euro '70,
een hoofdartikel geschreven onder de
titel 'Billy Graham — een ingekap-
seld evangelist'.

In dat artikel ontwikkelt dr Buskes
enkele bezwaren tegen het optreden
en de persoon van de Amerikaanse
evangelist. Het voornaamste bezwaar
is wel, dat Graham zou behoren tot
het Amerikaanse establishment, om
het met de woorden van Buskes te
zeggen: dat hij ingekapseld is in de
Amerikaanse status quo. „De drie-
eenheid van Nixon, Agnew en Billy
Graham heeft het mij definitief on-
mogelijk gemaakt, Graham te blijven
zien in de lange rij bijbels-legitieme
representanten van het methodisme”.
„Op zijn wijze behoort Graham tot
het Amerika van Nixon. Aan zo'n in-
gekapselde evangelist hebben het te-
genwoordige Duitsland en Nederland
geen behoefte”, aldus dr Buskes.

Het kost ons niet zoveel moeite om
toe te geven, dat ook aan het optre-
den van Graham fouten kleven. Wij
behoren niet tot die verwoede ver-
eerders van de evangelist, die boos
worden zodra er maar één woord ten
ongunste van hem gezegd wordt („Nu
moeten verwoede vereerders van
Graham niet boos worden”, zegt Bus-
kes). En wat de politieke keuze van
Graham betreft, ook wij hebben —
al staan we op een afstand ervan, net
als Buskes zelf trouwens — niet zo-
veel vertrouwen in het Nixon-
Agnew beleid. Maar om nu uit het
feit, dat ook Graham behoort tot die
predikers die voorgaan in de privé-
godsdienst oefeningen van Nixon in
het Witte Huis, te konkluderen —
zoals Buskes doet — dat Graham in-
gekapseld is in de Amerikaanse sta-
tus quo, is beneden de stand van een
man als dr Buskes — voor wie we
verder altijd zoveel waardering heb-
ben gehad. Tot die status quo be-

hoort bijvoorbeeld ook de rassense-
gregatie, de apartheid, en het moet
ook Buskes wel bekend zijn, dat dr
Graham zich openlijk, en dat meer
dan eens, zich vóór de integratie heeft
uitgesproken. Dat hij het niet alleen
bij woorden heeft gelaten bewijst zijn
weigering om in Zuid-Afrika te spre-
ken als de samenkomsten die hij zou
leiden niet voor alle rassen toegan-
kelijk werden gesteld.

Het is jammer, dat dr Buskes, nog
wel in een 'leading', een hoofdartikel,
aan de vooravond van Grahams Euro
'70-campagne zo negatief over de
evangelist heeft geschreven. Ook wij
kunnen ons niet zo gemakkelijk vin-
den in de Amerikaanse opzet van de-
ze campagne, maar we geloven dat
God van alle middelen gebruik wil
maken om mensen tot Hem te bren-
gen, mits ze oprecht worden gebruikt.
Wat dat betreft, Hij — de Heer — be-
nutt daarvoor zowel onze Nederlandse
methoden, die bescheidener en min-
der overrompelend en imponerend
zijn, als de Amerikaanse van Gra-
ham. De methode waarop mag ter
diskussie worden gesteld, de persoon
— in dit geval die van dr Graham,
aan wiens ernst en integriteit niet ge-
twijfeld behoeft te worden — moet
daar buiten blijven.

v. D.

Op het ogenblik bestaat er een sterke
behoefte aan een echtpaar, waarvan de
man naast normale werkzaamheden
buiten de deur, in het kinderkuis prac-
tisch werk kan verrichten. Zij die hier-
van meer willen weten moeten zich
maar wenden tot Ds J. Lukasse, Erf-
straat 10 te Genk, België.

Ter gelegenheid van het 20-jarig be-
staan van „Het Kinderhuis” en uit
dankbaarheid voor het wonder dat ze
mochten beleven, gaat een kinderkoor
uit dit tehuis op verschillende plaatsen
in Nederland zingen. Zij willen dit doen
tot eer van hun Hemelse Vader!

M. Cohen

gemeenteberichten

DOOPDIENSTEN IN LEIDEN

Leiden — (Sch.) De Heer is echt opgestaan. Een
heerlijk Paasfeest hebben wij in Leiden gevierd. Is
de opstanding van onze Heer en Heiland op zich
altijd al een feest, hoeveel te meer als op deze
Paasdag de gemeente zich tevens mag verzamelen
rondom de tekenen die Hij de gemeente naliet,
doop en avondmaal.

Voor de tweede maal in de maand maart mocht-
ten wij delen in de vreugde van mensen die zich
aan Jezus gaven.

Op de eerste zondag in maart daalde een jonge
broeder en een zending, met verlof vanuit een

zendingsgebied in Peru in Nederland vertovende,
in het watergraf af en op de eerste Paasdag een
echtpaar.

Deze broeder en zuster, streng rooms katholiek
opgevoed, maar het laatste jaar zonder geloof en
zonder God dwalende, vonden hun rust aan de
voet van het kruis en lieten zich op hun belij-
denis met blijdschap dopen. De vreugde in onze
gemeente was onuitsprekelijk en de dank tot
God, die ons zo rijk zegende, klonk alom uit de
samenkomst op.

Aan het avondmaal verenigd konden wij nog drie
echtparen en een zuster, overgekomen met at-
testatie of van een andere geloofsgemeenschap,
welkom in de gemeente heten.

Onze bede is, dan ook, dat wij betrouwbaar be-
vonden zullen worden om de kudde te hoeden.
Dat ons gebed bij voortdurend zal blijven op-
klinken om ons open te blijven stellen voor de
leiding van de Heilige Geest.

Wij zijn dankbaar u deelgenoot te kunnen ma-
ken van onze zegeningen, maar wij beseffen ook
terdege dat wij onze schat in aarden vaten heb-
ben. Het is niet ons werk, maar het werk van
Hem, die de schuld van ons allen op Zich nam
en het werk alleen volbracht.

De Heer is waarlijk opgestaan! Hij leeft en wij
met Hem.

Een jonge vrouw meldde zich bereids om door
de doop aan de gemeente te worden toegevoegd.

BAPTISTENGEMEENTE IN ZEELAND

Vlissingen — (K.v.B.). Sedert 7 december 1969
worden wekelijks samenkomsten gehouden op
zondagmiddag 5 uur in het Maarten Luther Huis,
Groenewoud 58 te Vlissingen. Al spoedig bleek,
dat deze samenkomsten, die op initiatief van J.
S. Buisman te Vlissingen werden gehouden, in een
behoefte voorzien. Hoewel er tot op dit ogen-
blik niet één baptistengezin deel uitmaakt van

deze gemeenschap, (behalve dan dat van de voor-
ganger zelf), heeft een aantal gezinnen wel deze
overtuiging zonder zelf ooit lid van enige bap-
tistengemeente te zijn geweest.

Het vaste voornemen bestaat echter, om tot in-
stituering van een baptistengemeente te komen;
de vooruitzichten daartoe zijn zonder meer gun-
stig te noemen. Het werk van de vier afgelopen
maanden heeft duidelijk getoond levensvatbaar-
heid te bezitten, niettegenstaande het feit, dat
van de grond aan moest worden begonnen.

Ten einde de nodige activiteiten te kunnen ont-
wikkelen heeft de baptistengemeente van Alphen
aan de Rijn zich op ons verzoek bereid verklaard
om tot het ogenblik van de instituering als moe-
dergemeente te fungeren. Gedoopte gelovigen
kunnen tijdelijk lid zijn van de gemeente te Al-
phen aan de Rijn, nieuwe leden kunnen daar ge-
doopt worden. Zodra voldoende gedoopte leden
zijn ingeschreven zal tot instituering van de ge-
meente te Vlissingen worden overgegaan. Alle
dan vanuit Zeeland daar ingeschreven leden gaan
dan met attestatie over naar Vlissingen. Momen-
teel is het reeds zo, dat de gemeenschap te Vlis-
singen, voor wat betreft pastorale zorg en finan-
ciën op eigen benen staat. Voorganger is br K.
van Berghem uit Middelburg, die sinds 7 decem-
ber in alle zondagmiddagdiensten voorgaat. Van-
af 1 maart j.l. worden de diensten in de pers
aangekondigd als uitgaande van de baptistenge-
meente. Wanneer de voorganger om de één of
andere reden verhinderd zou zijn om voor kortere
of langere tijd voor te gaan in de diensten
zijn er zodanige afspraken gemaakt, dat de voort-
gang van het pas begonnen werk verzekerd is.
Tijdens zijn opleiding aan de Franstalige afdeling
van het Bijbel Instituut te Brussel diende br Van
Berghem de aan de Franse grens gelegen gemeen-
te van de Belgische Evangelische Zending te Doornik.
Sinds zijn terugkeer in Nederland is br Van
Berghem in dienst van de Stichting Het Licht

des Levens, een zelfstandige Nederlandse afdeling van de Eastern European Mission te Pasadena, California, U.S.A. Naast het praktisch werk worden de studies voortgezet aan London Bible College voor het behalen van een graad aan de Universiteit van Londen.

In Middelbrug werd vorig jaar april, gestart met een werk onder de kinderen in een geheel nieuwe woonwijk; na 1 jaar zijn er 4 assistentes om dit werk verder uit te breiden. Behalve het werk voor de baptistengemeente te Vlissingen worden

vaak spreekbeurten vervuld voor verschillende Vrije Evangelische Gemeenten alsmede voor de Eglises Wallonnes (Franssprekende hervormde gemeenten in Nederland). Momenteel wordt druk deelgenomen aan de voorbereidende activiteiten van de Billy Graham Euro '70 Evangelisatie Campagne te Antwerpen waarin deze nieuwe gemeente ook een actief aandeel wil hebben en zich er op wil voorbereiden om voor jonge christenen een geestelijk huis gereed te maken.

Nogmaals:

Staatssubsidie voor de kerken (1)

Zoals beloofd zouden we terugkomen op het vraagstuk van de eventuele staatsubsidie aan de kerken, zoals door de Staatskommissie Van Walsum is voorgesteld. Om even te rekapituleren: De Commissie Van Walsum stelt voor jaarlijks 50 miljoen gulden uit de rijksmiddelen aan de kerken ter beschikking te stellen en die te verdelen naar rato. Aanvaarding van dit voorstel zou betekenen, dat bijvoorbeeld de Rooms-katholieke kerk jaarlijks ruim 25 miljoen gulden ontvangt (volgens de volkstelling van 1960 4.634.478 leden), de Nederlandse Hervormde kerk ruim 17½ miljoen gulden (3.243.539 leden) en de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland het veel bescheidener maar toch altijd nog lieve bedrag van f 95.500 (17.591 leden volgens de volkstelling). De huidige regering is tegen dit voorstel en heeft de Tweede Kamer het plan van minister Witteveen voorgelegd, dat — de oude rechten erkennend — voorziet in een afkoopsom van de grondwettelijk vastgelegde overeenkomsten door een bedrag van 60 miljoen gulden ineens. Ten overvloed zij opgemerkt, dat de baptistengemeenten nimmer hebben gedeeld in deze tussen kerk(en) en staat gesloten overeenkomsten.

In het artikel dat wij (zie De Christen van 27 februari j.l.) aan deze materie hebben gewijd hebben we ons op het standpunt gesteld, dat, naar onze mening, Nee! tegen de voorstellen van de Commissie Van Walsum moest worden gezegd. We hebben dat gemotiveerd door in te gaan op de motivatie van deze Commissie: Als de kerken van zo grote waarde zijn voor het volksleven moeten de leden van die kerken die waarde ook maar aantonen en geloofwaardig doen zijn door er dan maar een tientje extra per jaar voor over te hebben.

We hoopten met dat artikel een begin te maken met een discussie (in ons blad) over dit vraagstuk, dat, zodra de regering het opnieuw aan de orde gaat stellen, ook voor onze gemeenten aktueel wordt.

Helaas hebben slechts enkelen gereageerd.

Met nadruk zeggen we helaas. Zoals wij het zien is deze vraag veel belangrij-

ker voor ons dan bijvoorbeeld de vraag of we ons als Unie al dan niet zullen aansluiten bij de Raad van Kerken. Deze vraag raakt ons wezenlijk als gemeente. Als doperse gemeente, als vrije gemeente, als nieuwtestamentische gemeente.

ANTWOORD AAN PH. LINDEMAN

De eerste die inging op onze uitnodiging zijn mening kenbaar te maken was ds Ph. Lindeman uit Groningen (ed. 6 maart). Voor een deel is hier reeds op ingegaan door ds H. P. de Boer (in ons blad van 20 maart). Toch willen ook wij bij het stuk van Lindeman nog enige opmerkingen maken. Je zou kunnen zeggen: dat vraagt er gewoon om. Ds Lindeman denkt, dat onze mensen over deze dingen eigenlijk niet nadenken en dat het hen wel goed is wat een leidende groep — mits betrouwbaar — in dit opzicht beslist en besluit. In zijn algemeenheid is dat natuurlijk wel waar. Er is een 'zwijgende meerderheid', overal, ook in onze gemeenten. Men kan nu eenmaal niet verwachten, dat — laten we zeggen — een huisvrouw met een druk leven voortdurend zich ernstig bezighoudt met allerlei kwesties waarvan zij noch de konsekwenties noch de draagwijdte kan overzien. Dat mag natuurlijk nooit betekenen, dat dus die leidende groep — in vroegere eeuwen het denkende deel der natie genoemd — de dingen beslist en bedisselt. Dat zal, nemen we aan, Lindeman ook niet bedoeld hebben. Integendeel, zolang we ons er op voor blijven staan mondige gemeenten van mondige mensen te willen vormen — naar nieuwtestamentisch voorbeeld — zolang zullen de leidinggevenden, van wie verwacht mag worden dat ze wel over de dingen nadenken, voortdurend weer informatie en voorlichting moeten geven.

Ronduit verwerpelijk achten wij het motief op grond waarvan onze opponent meent Ja! tegen staatssubsidie te moeten zeggen. We citeren:

„Ik zou wel met u mee willen gaan, als onze broeders en zusters werkelijk flink zouden bijdragen voor het gemeentewerk. Maar in de meeste

gemeenten is dat een steeds moeilijker kaart. Uw gedachtengang is schoon en ongetwijfeld herleidbaar op hooggeestelijke schriftprincipes. Maar het getal van hen die hier mee werken is te gering en, dreigt relatief steeds geringer te worden. Een werkelijk absolute navolging van deze beginselen op alle gebied lijkt mij bovendien niet mogelijk. Dat neemt niet weg dat ik uw puur idealistische stem zeer waardevol vind. Ze heeft het voordeel krachtig te zijn en kan steunen op het hart van het evangelie. Ze heeft het nadeel dat ze tamelijk onge-nuanceerd is en het compromis afwijst”.

Lindeman stemt toe, dat ons uitgangspunt steunt op het hart van het evangelie (nota bene!) en ongetwijfeld herleidbaar op hooggeestelijke schriftprincipes is.

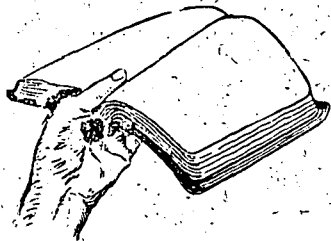
Dan rest ook hem slechts één ding, namelijk als herder van de kudde zijn mensen voor te gaan in deze principes, hen daarin te onderwijzen en de gevolgen van dit gehoorzaam zijn aan de Heer der kudde over te laten. Lindeman weet, dat wij niet gewend zijn met bijbelwoorden te strooien; in dit geval willen we hem toch één woord van de Heer in herinnering brengen, dit woord (als het gaat om het geven van de tienden): Beproof Mij toch daarmee, zegt de Here der Heerscharen, of Ik dan niet voor u de vensters van de hemel zal openen en zegen in overvloed over u uitgieten (Mal. 3, 10).

Dan hebben we geen rugdekking nodig van de staat. In dat geloof dienen de gelovigen te staan en tot dat geloof moeten voorgangers de hun toevertrouwde gemeenten opvoeden. Het aanvaarden van die dekking in de rug is, zo zien wij het, kwetsend, beledigend voor de Heer die Zijn gemeente toe-zegt in alles te zullen voorzien. Betekent dat, dat er dan geen tekorten meer zullen zijn?

Ja, dat betekent het. En als ze er toch zouden zijn — omdat wij het ondanks de toezeggingen niet wagen — dan zullen we die tekorten niet mogen afwentelen op de staat maar moeten leven en werken op het niveau, waarop we ons bevinden. Dat kan dan betekenen dat we ons moeten beperken. Dat is dan onze verantwoordelijkheid.

Ook wij weten — de ervaring in eigen leven en in dat van anderen heeft het ons wel geleerd — dat in dit leven soms compromissen gesloten moeten worden. (Ds Lindeman stelt, al is het terloops, ook dit in dit verband aan de orde). In dit opzicht ook? Nee. Naar onze mening zijn compromissen slechts dan gerechtvaardigd wanneer ze door de barmhertigheid worden gemotiveerd. Gemak-zucht, eigenbelang etc. kunnen nooit een compromis rechtvaardigen.

Wat zullen we lezen?

zondag	12 april	Johannes 10 : 11-16
maandag	13 april	1 Petrus 1 : 1-5
dinsdag	14 april	1 Petrus 1 : 6-12
woensdag	15 april	1 Petrus 1 : 13-25
donderdag	16 april	1 Petrus 2 : 1-10
vrijdag	17 april	1 Petrus 2 : 11-17
zaterdag	18 april	1 Petrus 2 : 18-25

Herder, geen huurling
Een levende hoop
Bedroefd, maar altijd blij
Elkander liefhebben
Gods volk onderweg
Dat gaat zomaar niet
Lijden als voorrecht

De opmerking van ds Lindeman, die we hierboven uitvoerig citeerden, komt eigenlijk hier op neer: het is in beginsel wel juist, maar we hebben er te weinig mensen voor... Mogen we collega Lindeman eraan herinneren, dat ook Luther dit gezegd heeft toen hij met het beginsel van de vrije gemeente van gelovigen gekonfronteerd werd? Ook Luther heeft het niet gewaagd slechts te steunen, op het hart van het 'evangelie' en sloot het compromis. De oude dopers weigerden een 'minnelijke schikking' en waagden het met het handjevol dat ze telden... Van wie zijn we nu als baptisten de erfdragers?

We willen nog ingaan op enkele andere opmerkingen.

Terecht maakt Lindeman er melding van dat we sinds jaar en dag overheids-subsidie aanvaarden voor ons landelijke jeugdwerk en voor de kerkbouw. Het is bekend, dat wij persoonlijk steeds afwijzend hebben gestaan tegenover de subsidie die onze NBJB, landelijk, van de overheid ontvangt. Wij zijn uiteraard nog steeds de mening toegedaan dat ook deze subsidie niet aanvaard had moeten worden — hoewel hier dadelijk aan toegevoegd kan worden, dat de motivering bij deze staatssubsidie een andere is dan die welke de Commissie Van Walsum aanvoert. Overigens, mocht de Unie in de toekomst zich duidelijk uitspreken voor afwijzing van staats-subsidie aan de kerken, dan zal tegelijk op de (nog steeds autonome) NBJB een beroep moeten worden gedaan eenzelfde gedragslijn te volgen, zich garant stellend voor de financiën, die als dan gemist worden.

Wat de premie (méér dan een ander woord voor subsidie) betreft, die in bepaalde gevallen van overheidswege gegeven wordt bij kerkbouw, kan het volgende gezegd worden: het aanvaarden van deze premie is geen unie-zaak maar zaak van de plaatselijke gemeente; 't is een eenmalige bemoeienis van de overheid met die plaatselijke gemeente, en is als zodanig te vergelijken met de

premie die een partikulier kan ontvangen bij de bouw van een woning; deze premie kan beschouwd worden als een tegemoetkoming aan de hogere kosten bij kerkbouw die het gevolg zijn van eisen die de overheid stelt.

Overigens verdient ook deze zaak onze oplettendheid, opdat de gemeente die bouwt er op toe ziet niet in verzoeking te komen... bijvoorbeeld door de dingen anders voor te stellen dan ze zijn.

We menen met het bovenstaande voldoende te zijn ingegaan op de vragen en opmerkingen die naar aanleiding van de reactie van ds Lindeman konden opkomen. In een volgend artikel zullen we aandacht schenken aan de andere brieven die we in dit verband publiceerden. Het is niet de bedoeling, dat reeds nu weer gereageerd wordt; men doet er goed aan met eventuele reacties te wachten tot wij van onze kant gezegd hebben wat we meenden te moeten zeggen.

v. D.

Lezers

aan het woord

Opmerking:

Menende, dat niemand meer zou reageren op het artikel 'Neel tegen staatssubsidie'; begonnen wij met de beantwoording van de brieven die we naar aanleiding van dat artikel ontvingen (zie het desbetreffende artikel in dit nummer). Juist met de laatste post ontvingen we onderstaand ingezonden stuk. Natuurlijk hebben we er graag plaats voor ingeruimd — v. D. — e.r.

STAATSSUBSIDIE (7)

Geachte Redactie,
Na het lezen van het artikel met bovenstaande titel in De Christen van 27 februari j.l. mocht ik weinig commentaar vinden in de volgende nummers van ons weekblad. In feite heb ik op commentaar zitten te wachten om te kunnen nagaan

hoe gedacht wordt over staatssubsidie, om daar na zelf achter mijn typewriter te gaan zitten om op papier te zetten wat mij terzake op het hart ligt.

Laat ik vooraf zeggen, dat ik het met het artikel van de 27e februari j.l. eens ben. Een afwijzende stellingname is de enig juiste houding ten opzichte van staatssubsidie aan kerken.

Toch wil ik naast die stellingname erop wijzen, dat subsidiëring van overheidswege toch in het bestel van onze gemeenten is ingeslopen. De vraag kan dan terecht gesteld worden: „Waarom het ene wel accepteren en het andere niet?”

Zoals men weet, wordt de vrijheid van godsdienst in de grondwet in ons land gegarandeerd, terwijl in de „Wet tot regeling van het toezicht op de onderscheidene kerkgenootschappen” van 1853 — waaronder ook alle baptistengemeenten vallen — die godsdienstvrijheid nog eens wordt herhaald en benadrukt. In die wet worden ook bepalingen vermeld, waaraan de kerken en dus ook onze gemeenten dienen te voldoen. Juist die bepalingen wijzen op de omstandigheid, dat de kerken en dus ook onze gemeenten in onze Nederlandse samenleving een wezenlijke plaats innemen, waarvan de invloed — hoewel tanende, helaas! — toch zeer wel merkbaar is.

Als het juist is een afwijzende houding aan te nemen tegenover staatssubsidie in de traktementen van onze voorgangers*), wat de Commissie Van Walsum voorstelt, hoe dan te denken over andere vormen van subsidie of het accepteren van bepaalde overheidsvoorzieningen?

Mag ik enkele voorbeelden noemen. Graag wordt de vrijstelling aanvaard voor de grondlasten — grondbelasting, straatbelasting e.d. — voor onze kerkgebouwen en pastoriën. Verder wordt alles in het werk gesteld om bij nieuwbouw in aanmerking te komen voor een 30% premie ingevolge de Wet Premie Kerkbouw. Hier worden toch normen gesteld? Het landelijk jeugdwerk draait toch voor het grootste deel op rijks-subsidie! Om hiervoor in aanmerking te komen, wordt ervoor gezorgd aan de door de overheid gestelde normen te voldoen. Ook de plaatselijke gemeenten weigeren zeer stellig niet een gemeentelijke subsidie voor jeugdwerk en willen graag voldoen aan de gestelde normen. En bestaat er niet de neiging zeer snel te lopen naar de uitvoerende organen van de Algemene Bijstandswet? Overal worden normen gesteld en het moet mij van het hart, dat de organen van de Algemene Bijstandswet vaak hogere morele normen stellen ten opzichte van de milieusalarieëring van eventuele „uitgerangeerde” voorgangers dan in het milieu van de baptistengemeenten worden gesteld.

Hiervoor dus enige voorbeelden. Natuurlijk zal gezegd worden, dat die overheidsmaatregelen gelden voor alle Nederlanders of voor Nederlandse organisaties. Dat is juist. Maar waar ligt de grens? Hiermede bedoel ik de grens van onze verantwoordelijkheid. Ik ben ervan overtuigd, dat velen in onze kring het fijn zullen vinden, dat van overheidswege een bijdrage in kosten van traktementen van onze voorgangers*) zou komen. Ik stel hier tegenover, dat de verantwoordelijkheid voor onze voorgangers dan ten dele op de overheid wordt afgeschoven, een neiging die overal te vinden is.

Voor het stellen van normen ben ik niet bang. Beïnvloeding door de overheid zal — nog — niet plaats vinden. Waar het om gaat in het hele scala van voorzieningen in onze baptistengemeenschap is, dat wij als gemeenten en persoonlijk voor alles verantwoordelijk zijn; zowel in geestelijk als in materieel opzicht. Dat ligt in elkaars verlengde en is niet te scheiden. Het is een zaak van het geloof, het geloof in Christus, dat ons aanspoort de volmaaktheid na te streven, een volmaaktheid in het geloof en materieel ten opzichte van datgene wat ons geloof noodzakelijkheid voorkomt: jeugdwerk, zending, zorg voor onze voorgangers, bouw van kerken, enz. enz.

Ijmuiden

J. H. Wolters

*) Om misverstand te voorkomen: bij de voorgestelde subsidie gaat het niet persé om predikants-traktementen. — e.r.

Autonomie als afgod

De Baptistengemeenten werken samen in een zogenaamd Unie-verband. Zij zijn ge-unieerd. Dat is op zichzelf een merkwaardig woord. Het verraaft namelijk heel wat, als je er maar goed naar luistert. Ik vraag me soms af, of we dat wel doen. Nóg wel doen. Er moet een tijd zijn geweest dat men zocht naar een woord om de saamverbondenheid van de plaatselijke gemeenten te duiden. In die tijd heeft men bewust het woord Unie daarvoor gekozen. Men heeft er mee willen zeggen dat elke gemeente zelfstandig is, zijn eigen macht heeft. Op basis van een gemeenschappelijke belijdenis en een aanvaardbare huisorde is iedere gemeente baas in eigen huis. De Unie is dan een vereniging van zelfstandige gemeenten. Elk van die gemeenten is autonoom. Auto = zelf en Noom = wet of regel. De autonome gemeente regelt zichzelf en heeft zijn eigen wetten. De gemeentevergadering heeft dan ook het laatste woord. Daar vallen de definitieve beslissingen. Of de gemeente heeft de kerkeraad gesteld als een instantie die macht heeft verdragende beslissingen te nemen. Zo hebben we de Baptisten getekend en de Gereformeerde kerken. Beide kennen de autonome kerk, of gemeente. Beide spreken van „gemeenten of kerken in Nederland”. Daartegenover is er een Hervormde Kerk in Nederland. Het is duidelijk dat de plaatselijke gemeente bij Gereformeerden en Baptisten machtiger is dan bij de Hervormden. Bij de Hervormden is de plaatselijke gemeente „onderdaniger”, meer in een samenhangende kerkelijke, wil men gemeentelijke, structuur opgenomen.

Mij dunkt dat het één van de kernvragen is die we ons in de komende tijd moeten stellen wat juist is: een verbintenis van plaatselijke autonome gemeenten, of één gemeente met ambtelijke structuren waarbinnen de lokale gemeente een meer afhankelijke plaats inneemt. Ik ben steeds meer geneigd om over te hellen naar de gedachte dat de autonome gemeente geen bijbelse zaak is in de diepste zin van het woord. Onder ons heeft altijd de gedachte opgang gemaakt dat de autonome gemeente gemeente is „naar nieuw-testamentische beginselen”. Dat stond voorheen ook op de kop van onze „Christen”-krant. Er zal een diepgaande studie voor nodig zijn om dit uit te maken. Mij komt het voor dat dit één van de studietaken moet zijn van onze Commissie voor Theologisch Beraad. Begrijp me goed: mijn gedachte dat we met de autonome gemeente op het verkeerde spoor zijn is van voorlopige aard. Ik heb steeds meer het gevoel gekregen dat „autonomie” van de plaatselijke gemeente slechts zou kunnen bestaan bij

de gratie van tot en met perfecte gemeenten, die naar me voorkomt nergens bestaan. De geschiedenis van ons Baptisme in Nederland en mogelijk ook daarbuiten, geeft een beeld van zelfstandige machtsblokken die het begrip „autonomie” tot een heilig machtszwaard hebben verheven. Als dat zo is, dan is de autonomie tot een afgod geworden. We zouden heel wat gelukkiger en plezieriger kunnen leven wanneer we die autonomie eens aan de wilgen gingen hangen en het een tijd lang eens gingen proberen met iets anders dan een Unie. We zouden mogelijk eens kunnen gaan spreken van de Baptistengemeente in Nederland, en voor die éne Baptistengemeente in Nederland eens een gemeente-orde gingen ontwerpen, naar het voorbeeld van de Herv. Kerk. Iedere Baptistengemeente zou zich moeten onderwerpen binnen het landelijke gemeenteverband. In vele opzichten zou het plaatselijke gemeenteleven blijven zoals het nu is, maar op het punt van de kritieke momenten zouden er „hogere” organen zijn die het gemeenteleven begeleiden en corrigeren. Kritieke kerke-raads- en gemeente-beslissingen zouden aan hogere oordelen onderworpen worden. Gemeenten kunnen dan geen solo-spelers meer zijn en niet meer kunnen zeggen: bemoei je met jezelf, we zijn baas in eigen huis. Nog eens, we zijn nog niet zo ver, en deze dingen zullen grondig doorgedacht moeten worden, maar er kon wel eens een bijbelse oplossing in zitten voor heel wat noden, waar we zo langzamerhand in ons Baptistenwereldje mee te kampen hebben en krijgen.

Een mooi beeld om het onderwerp mee te vergelijken is de kwestie van de bomen en het bos. Zijn wij als gemeenten met mekaar een bos, of zijn we een verzameling van bomen. Daarbij moet het duidelijk zijn dat een verzameling van bomen op zichzelf geen bos is. Als het goed en mooi is, dan is een samenspel van bomen een bos. Het mooie van dit beeld is, dat een boom een organisme is, en dat een bos ook een organisme is. Geen van beide is een „organisatie”. In de situatie die we nu al tientallen jaren kennen is de Unie een organisatie en zijn de plaatselijke gemeenten vaak tot organisaties geworden, of maken ze op anderen de indruk een organisatie te zijn. En de ellende is, dat je het er mee moet doen, zolang het nog zo is.

PH. L.

(Uit: Gemeentebode, Groningen-Zuid en -Noord)

DE CHRISTEN

Abonnees wint een abonnee

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Wij zijn blij en dankbaar, omdat God ons een zoon toevertrouwde. Wij noemen hem
PETER JANNES
J. Schuil
J. M. M. Schuil—Akkerman
2e Exloërmond, 26 maart 1970
Zuiderdiep 84

Heden, op 1e Paasdag in de overtuiging dat de Heer ook voor hem is opgestaan, overleed geheel onverwacht, in de leeftijd van 50 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader en grootvader

ADRIAAN RASENBERG

echtgenoot van Jantje Ploeg

De bedroefde familie:

J. Rasenberg—Ploeg

J. H. Dragstra—Rasenberg

J. Dragstra

A. F. Frölich—Rasenberg

J. A. Frölich

Patrick

Fam. Rasenberg

Fam. Ploeg

De begrafenis heeft op 1 april plaats gehad vanuit de Bapt. Kerk te Treebeek. Treebeek-Heerlen, 29 maart 1970
Spoorstraat 6

Op 22 maart 1970 werd door haar Heer en Heiland thuis gehaald zuster

W. HESSELS—VONK

in de ouderdom van 74 jaar.

Baptistengemeente Haulerwijk

Voor geïnteresseerden is in het Unie-bureau, Dalweg 77, Arnhem, verkrijgbaar A.V. BOEK 1970 à f 3,— franco, met alle rapporten en verslagen, plannen en begrotingen voor onze gezamenlijke arbeid. STATISTIEK per 1 januari 1970 à f 1,50 franco op goed beschrijfbaar papier voor het noteren van eventuele aanvullingen en wijzigingen.

Die fraaie Zaaier

net een blad voor de buurman,
voor m'n collega op 't werk.

Toch 't minste wat ik ze geven kan!

DE CHRISTEN

17 april 1970

85e jaargang — 16

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

DUIZENDEN BELIDEN CHRISTUS IN HET „NA-CHRISTELIJKE” EUROPA

Toch mogelijk

Verwonderd en dankbaar zien we terug op de „Euro '70”-campagne van de evangelist dr Billy Graham. In de Expohal te Hilversum dromden totaal 35.000 mensen naar binnen. Ruim duizend, meestal jonge mensen kwamen op de uitnodiging „Christus te aanvaarden” naar voren. In Europa luisterden totaal 800.000 mensen naar de evangelieverkondiging van Graham en 15.000 gaven gehoor aan de uitnodiging en „namen een beslissing voor Christus”.

Eigenlijk ging dit boven ieders verwachting, of je nu voor of tegen was. Ook Graham en zijn team waren zichtbaar

verrast. Iedereen hield er rekening mee dat Graham in Europa als Amerikaan en „vriend van Nixon” meer tegenstand zou ondervinden dan ooit tevoren. We staan nu voor de nuchtere en verrassende feiten dat in bijna alle vijf en dertig steden de grootste zalen te klein waren. In Dortmund en Neurenberg moesten in allerijl meer zalen aangesloten worden. Duizenden gaven te kennen christen te willen zijn.

Reeds voor deze campagne werden honderden gezegend in de voorbereidende samenkomsten. „Nazorgers” zullen de momenten niet vergeten toen ze van nabij mochten meemaken dat mensen zich tot God bekeerden. Ze hadden zich hier-

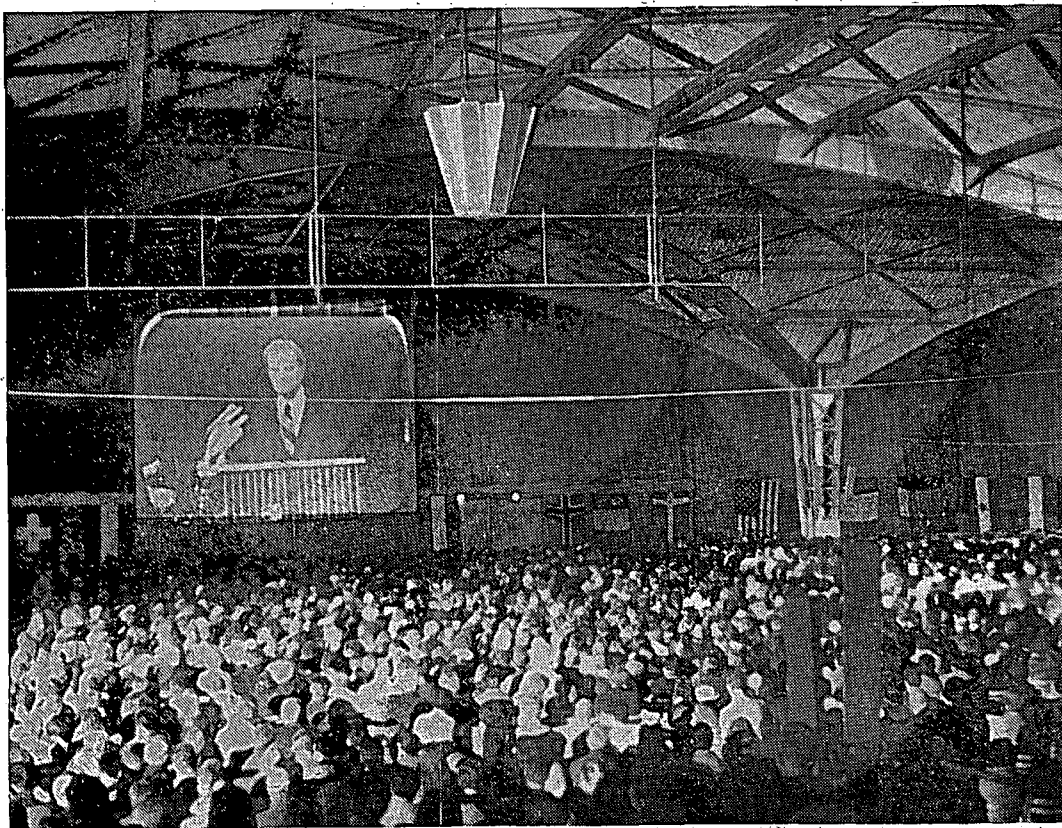
op voorbereid en nu mochten ze mee helpen de oogst binnen te halen.

De nazorg is intussen nog niet afgelopen. Getrainde bijbelkringleiders vormen speciale bijbelkringen voor hen die naar voren zijn gekomen. Deze bijbelkringen worden begeleid door radiouitzendingen. Dan wordt er ook contact gezocht met plaatselijke predikanten.

Graham dringt er op aan vooral Christus te belijden met de christelijke gemeente. **Hoe is het mogelijk**

Toen elke avond tientallen en soms honderden naar voren kwamen vroeg een oudere predikant zich af wat toch het geheim is van deze uitwerking. Een volledig antwoord op de vraag wat het geheim is van de zegenrijke dienst van Billy Graham zal wel niet te geven zijn. Zelf wijst hij steeds weer op zijn Heer, die hem gezonden heeft en op de gebeden van duizenden gelovigen over de gehele wereld. Toen een journalist hem een dergelijke vraag stelde antwoordde hij: „Dat zal mijn eerste vraag zijn als ik in de hemel kom.” Deze eenvoud is te waarderen. Dr Graham is heel wat bescheidener dan „evangelisten”, die het moeten hebben van de afbraak van anderen. Al sta je ook helemaal achter het antwoord van Graham, toch werpt juist dit antwoord nog meer vragen op. Kan of wil God maar enkele „grote Godsmannen” gebruiken? Heeft de wereld niet veel meer evangelisten nodig? Moesten in vele streken en steden, waar het merendeel onkerkelijk of ongelovig is, niet meerdere „kruistochten” ondernomen worden?

En als er hier dan evangelisatie-campagnes gehouden worden dan gebeurt dat toch óók in geloof en met toewijding? Dat moet je wel aannemen. Wat dan te zeggen van de resultaten? Bij het ontbreken van de resultaten kan men elkaar wel troosten met de „eeuwigheid, waar het geopenbaard zal worden”, maar is het niet geweldig als die „eeuwigheid” wat dichterbij komt? Staat God dan niet achter een arbeid waar geen tientallen — laat staan duizenden komen? Waar niet één — laat

staan honderden zich bekeren? Is er dan niet gebeden, is er dan geen geloof, is God dan niet aan het werk?

Als dat zo was zou iemand vertwijfeld het bijltje erbij neer leggen. Als het echter wel Gods werk is, mogen we dan, zo niet hetzelfde, dan toch meer resultaat verwachten dan soms gezien wordt? Er zijn vragen waarop geen antwoord komt.

Met alleen vragen stellen kom je ook niet verder.

Wat we niet over het hoofd moeten zien

We willen voorop stellen, dat we meer open moeten staan voor de macht van het gebed en de God "Die wonderen doet". Het woord van God is het evangelie, "de kracht van God tot behoud". Billy Graham is een evangelist "die stevig op Gods Woord staat".

Toch zouden we enkele "gewoon menselijke" zaken ter harte moeten nemen, zeker in Nederland.

In de evangelisatie-arbeid van het "Billy Graham team" gaan gebedsvorbereiding en strakke organisatie hand in hand. Zonder zorgvuldige planning komen we niet ver.

Iemand die ooit iets met bouwen heeft te maken gehad weet van zorgvuldige berekeningen en moeizame voorbereidingen. Hij stemt volledig in met het woord van de Here Jezus, dat iemand die bouwt ook moet berekenen.

"De wind waait waarheen hij wil", maar willen we de wind in de zeilen hebben dan moeten ze, klaar zijn om gehesen te worden. We zeggen "zo de Heer wil", maar dan moet je wel weten wat je van plan bent. Wie de hand aan de ploeg slaat, moet niet achterom zien, maar wel verder dan zijn neus lang is.

Naast een goede organisatie moet het teamwork genoemd worden. Men werkt niet zo maar te hooi en te gras samen. Men weet elkaars gaven en taken te respecteren en af te bakenen. Het is werkelijk iets bijzonders dat zo'n groot team nu al twintig jaar samenwerkt. Voor onze Nederlandse situatie ronduit een uitdaging. Tijdens conferenties en evangelisatie-campagnes in ons land treden meestal teveel sprekers op. De sprekers zijn in de regel predikanten en voorgangers van gemeenten, die geschikt geacht worden het woord te voeren. De vrijgestelde evangelist kennen we in onze gemeenten en kerken vrijwel niet. Voor velen is een evangelist iemand die minder gestudeerd heeft en geen dominee kan worden. Een enorme ontwaarding van het werk van de evangelist. Een doctor in de theologie kan de dienst van een evangelist verrichten. Naast Graham zijn vele voorbeelden te noemen.

Een predikant, die voorganger van een gemeente is, kan moeilijk voor langere tijd het werk in zijn gemeente loslaten om evangelisatie-campagnes te leiden.

Hij heeft zeker niet de mogelijkheid zich goed voor te bereiden op zo'n campagne. Afgezien van de voorbereiding voor de prediking, is hij meestal helemaal niet betrokken bij de voorbereidingen van de evangelisatie-diensten in de gemeenten of landelijke conferentie, die gehouden worden. Er zijn evangelisten in ons land, die zo duidelijk los staan van een (hun) gemeentelijke of kerkelijke arbeid, dat er bijna geen begrip is voor het pastorale werk van een voorganger. Het evangelisatiewerk van Billy Graham is een zelfstandige organisatie, maar hij integreert zijn evangelisatiewerk duidelijk met kerken en gemeenten. Persoonlijk staat hij midden in het werk van zijn (baptisten)gemeenten en heeft hij een leidende positie in het wereldverband van deze gemeenten. Hij erkent steeds, dat zijn werk een aanvulling is van het werk dat de plaatselijke kerken doen. Zo werkt hij ook samen met gelovigen uit alle kerken en kringen.

Een ander opmerkelijk feit is dat zangers, zangkoren en musici niet meewerken om hun repertoire af te draaien. Beroeemde zangers zingen tijdens de samenkomsten soms maar één lied van twee coupletten. Het zangkoor met honderden stemmen zingt niet meer dan twee liederen.

Het evangelie wordt verkondigd — hoe dan ook

Velen menen dat Billy Graham het niet goed doet. Voor de één is hij te vrijzinnig, voor de ander te orthodox. Iemand klaagt dat hij zo methodistisch is, een ander is teleurgesteld omdat hij geen "bijbels-legitieme representant van het methodisme" zou zijn, wat dat ook maar moge betekenen. Voor sommige fundamentalisten is hij te oecumenisch en belangrijke figuren in de oecumene wijzen hem af omdat hij niet de geijkte taal van het oecumenisch jargon spreekt.

Het zal wel waar zijn dat Europa en Nederland hem niet nodig hebben en dat hij wel "naar huis kan gaan". Graham zal zelf ook wel blij geweest zijn, net als de meeste mannen en vaders, dat hij weer naar huis ging.

Maar we zouden de mensen die Graham niet wensten voor Nederland en Europa of hem de groet "go home" stuurden toch wel willen vragen, wat zij dan wel voor Europa doen. We zouden er op willen wijzen dat duizenden jongeren en ouderen "thuis" gekomen zijn als verloren zonen en dochters, omdat ze God gevonden hebben, onder de prediking van deze evangelist.

Er is een week van eenheid geweest in Europa zoals zelden, zo ooit, werd beleefd. Duizenden hebben samen, in hun eigen taal, God gebeden om vergeving. Zij stonden als Europeanen bij het kruis van Christus. In het Europa dat sommigen afgeschreven hebben als "na-chris-

telijk" buigen duizenden de knieën niet voor Baäl.

Ik dacht dat we een overbodige vraag stellen of Europa behoefte zou hebben aan Billy Graham. Iedereen die Graham een beetje kent, weet wat zijn antwoord zou zijn.

Natuurlijk is Billy Graham niet nodig. Waar Europa echter wel behoefte aan heeft is aan deze duidelijke, directe, indringende, eenvoudige evangelieverkondiging.

Velen worden in en buiten de kerk overladen met problemen zonder dat het antwoord gehoord wordt op de vraag hoe iemand behouden wordt en gered van zijn zonden. We moeten heel beslist zeggen dat dit niet de enige vraag is waar antwoord op gegeven moet worden. Maar het is wel de eerste vraag. Anders stappen we in het donker, zonder ooit een weg te wijzen.

Jezus, de Weg, de Waarheid en het Leven. Dat is het evangelie dat door Graham werd verkondigd.

Dat was duidelijk. Glashelder.

Dat hebben de duizenden begrepen — en geloofd!

Daarvoor zij de Heer van harte geprezen!

G. van 't Wout

INTERNATIONAAL KONGRES VOOR VORMING EN DIENSTBETON IN TOKIO

Onmiddellijk voorafgaande aan het wereldkongres van de BWA te Tokio, in juli a.s., zal door het BWA-comité voor Vorming en Dienstbeton (Commission on Christian Teaching and Training) een internationale konferentie worden belegd onder voorzitterschap van dr Clifton J. Allen. Men verwacht deelnemers uit Azië, Australië, Groot Britannië en Amerika. Dergelijke internationale ontmoetingen werden ook gehouden voorafgaande aan de vorige wereldkongressen in Rio de Janeiro en Miami Beach.

TSJECHISCH KOOR NAAR ZWEDEN

Het zangkoor van de baptistengemeente te Bratislava, Tsjechoslowakije, zal in juni a.s. gedurende de jaarlijkse Algemene Vergadering van de Zweedse Unie van Baptistengemeenten in Oestersund optreden. Het koor zal eveneens medewerken aan een bijeenkomst van de Oerebro-baptisten.

OPWEKKING IN DALLAS, TEXAS

Tijdens een evangelisatie-week van de Plymouth Park Baptist Church in een voorstad van Dallas, Texas, USA (2500 leden) kwamen 708 personen tot geloof. Onder hen waren zeer veel jongeren.

Een groot aandeel in deze opwekking had de Folk Music Group The New Hope Singers, een 175 leden tellende zang- en muziekgroep van de gemeente.

„Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen, die ontslapen zijn”,
1 Cor. 15 : 20

Aan rustige wateren

Het kernstuk van ons geloof

Sinds de eerste paasmorgen, na het donkere gebeuren van de Goede Vrijdag, weet de gemeente van Jezus Christus: het hart van het christelijke geloof is de boodschap van de opstanding van Jezus uit de dood.

Het is niet iets van de laatste tijd en van onze tijd, maar onmiddellijk na het paasgebeuren is deze boodschap bestreden geworden. De loochening van de opstanding werd niet alleen vertegenwoordigd door hen die Christus hadden gekruisigd, maar ook door mensen, die vanwe-

ge hun wetenschappelijke vorming en inzicht de lichamelijke opstanding van een dode voor onmogelijk hielden.

Het paasgebeuren is echter niet een zaak van begrijpen, maar een zaak van vertrouwen en gehoorzaamheid. Niet een zaak van het hoofd, maar van het hart.

Onze houding tegenover dit gebeuren staat en valt met ons geloof in God. Hij is de Schepper. Hij alleen schept

door zijn woord de nieuwe scheppingsdag. Jezus Christus is in zijn nieuwe lichamelijke na zijn opstanding de eersteling van deze nieuwe wereld van God. Op de onthulling en de voleinding van deze nieuwe wereld wacht de gemeente van Jezus Christus.

Een belangrijke vraag, die de paasmorgen ons stelt, is deze vraag: vertrouwen wij het de levende God toe, dat Hij over het graf van zijn Zoon

heen het eeuwige scheppingswoord gesproken heeft en daarmee een begin heeft met zijn nieuwe wereld?

De opstanding van Jezus Christus is de hoop en de verwachting van zijn gemeente. Als wij zijn opstanding loochenen, beroven wij ons van onze toekomst. En alles zou tevergeefs zijn, wat in zijn naam geloofd, geofferd, gebeden, gewerkt en geleden is.

Nu echter mogen wij het over en weer, elkaar zeggen: „Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen, die ontslapen zijn”. Dit zekere en blijde bericht mag niets en niemand ons ontnemen!

Utrecht, Ph. Lindeman Wzn.

Nogmaals:

Staatssubsidie voor de kerken (2)

ANTWOORD AAN W. POTS

De tweede brieven-schrijver, br W. Pots uit Voorburg, distantieert zich van de motivering van de Commissie Van Walsum en verwijst naar de beloften Gods die bij monde van de oude profeten gegeven zijn: de vensters in de hemel zullen geopend worden. En toch konkludeert br Pots: „Subsidie, grijp het. Werk wat nu blijft liggen kan wellicht aangevat worden. Maar tevens volledige inzet van ieder lid der gemeente”.

Deze brieven-schrijver heeft eigenlijk maar één motief om de toe te kennen staats-subsidie in de toekomst te aanvaarden; het is een motief, dat vaak gehoord wordt en velen nogal vanzelfsprekend voor komt: er wordt al zoveel door de overheid gesubsidieerd, ook vele-activiteiten en instellingen waarbij wij als gelovigen geen belang hebben of die we soms zelfs veroordelen en afwijzen. Aan die dingen betalen wij, via ons belasting-geld, óók mee; dus: „grijp wat je grijpen kunt”.

Het is inderdaad zuur — om geen andere woorden te gebruiken — als je als belastingbetaler meent te moeten opmerken, dat de overheid de algemene middelen gebruikt voor doeleinden waar je het niet mee eens bent, meer nog: die je afwijst.

Wij vinden, dat de overheid dat eigenlijk niet mag doen... Dat geld, voor een deel ook ons geld!; zou beter besteed moeten worden. En we geven onze volks-vertegenwoordigers, via onze stem die we hen bij verkiezingen geven, opdracht

om namens ons hun stem daar tegen te verheffen. Helaas, die er anders over denken — om welke redenen dan ook — zijn in de meerderheid en het subsidie-beleid, zoals de overheid zich dat voorstelde, wordt uitgevoerd. En we betalen. Met pijn en met verdriet. Zo is deze wereld nu eenmaal, kunnen we dan verzuchten.

Nu ons geval, onze doeleinden. Er zijn kerken in Nederland, en wij horen daar — in dit verband — ook bij, die, zoals zijzelf verkondigen, zeer hoge waarden vertegenwoordigen. Er moeten (kostbare en onrendabele) kerkgebouwen voor gebouwd worden, de omvangrijke administratie moet modern en efficiënt worden gevoerd, de dienaren der kerk moeten, na hun opleiding, een adaequate honorering ontvangen, soms oude en monumentale gebouwen moeten onderhouden worden (door kerkvoogdijen die niet weten waar het geld vandaan te halen), er moet zending gedreven worden, etc. etc. Dat alles is bijkans financieel onmogelijk en gelukkig biedt de staat aan de kerken te helpen.

Maar nu zijn er, ook in Nederland, die van mening zijn dat de kerken niet anders zijn dan een fossiel overblijfsel uit vroegere eeuwen. Zij zijn er tegen, dat mede door de algemene middelen, dus ook hun geld, deze vroegere-eeuwse instituten (op deze wijze: kunstmatig) in stand worden gehouden. Zij zijn op grond daarvan tegen en zij geven hun volksvertegenwoordigers opdracht... Het verhaal wordt eentonig. Wat we

maar wilden zeggen is dit: wat u niet wil dat u geschiedt doet dat ook de ander niet. Of, om het positiever te zeggen: Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook aldus (Mat. 6, 12). Deze gedragsregel, deze levenshouding zij bepalend voor de kerken. Die van: grijp wat je grijpen kunt, is van deze wereld. Nooit mogen wij ons laten leiden door het motief: de ander doet het ook. Nee, wat en hoe de ander het ook doet, wij behoren het anders te doen. Geen opportunisme, want dat zou het zijn wanneer 'grijp wat je grijpen kunt' ons motief wordt.

Bijna honderdduizend gulden per jaar zou ons als Unie in de schoot geworpen worden als het voorstel van de Commissie Van Walsum er door komt en als wij, als Unie, deze subsidie aanvaarden. Weliswaar rekent het voorstel met de cijfers van de volkstellingen — dan is het vijf gulden per baptist, ongeveer — maar als wij rekenen met de cijfers van onze statistiek dan is het een tientje per lid per jaar. Is het eigenlijk geen lachertje? Om daar zoveel drukte om te maken. Als inderdaad ieder lid zich volledig ging inzetten, er zou geen werk blijven liggen... We zouden naar werk moeten zoeken om het geld te kunnen besteden. (Dat werk zou gevonden worden, men stelle zich gerust...).

Voor de grote kerken, die hun leden met honderdduizenden tellen, is de voorgestelde subsidie wel een groot bedrag. De Hervormde Kerk, bijvoorbeeld, waarbij — alweer volgens de volkstelling — zich 3 miljoen tweehonderdduizend mensen rekenen, kan dan ruim 17½ miljoen jaarlijks uit de belastingpot innen.

Als ieder lid van die kerk zich ook eens volledig ging inzetten... Maar, hoeveel van die miljoenen zijn werkelijk meele-

vende, mééwerkende en mééofferende leden? Omdát dat er té weinig zijn — oh ja, bij ons zouden er ook méér moeten en kunnen zijn! — en omdát deze kerk persé volkskerk wil blijven is de 'noodzaak' van staatssubsidie ontstaan. Door onze stem hier niet tegen te verheffen werken wij mee aan de instandhouding van deze kerkstruktuur die wij als baptistengemeenten als onjuist beschouwen. Baptistengemeenten zijn, naast de bestaande kerkelijke instituten, getuigende en exemplarische gemeenten: zó behoort de gemeente gevormd te worden... Die taak is zwaar en duur. Daarom: volledige inzet van ieder lid der gemeente!

ANTWOORD AAN D. VENEMA

Deze briefschrijver vergelijkt staatssubsidie aan de kerken met het 'pensioen' dat hij van de staat als A.O.W'er ontvangt, en hij vraagt zich af: als ik dit ontvang zouden we dan ook geen subsidie van de staat mogen ontvangen?

Het wordt vragenderwijs gesteld; we mogen daaruit wel konkluderen, dat deze broeder inderdaad wel het verschil ziet tussen de ene overheidsbemoeiing en de andere. Dat verschil is er dan ook. Namelijk dit: alle Nederlanders betalen, percentueel, evenveel voor dezelfde uitkering. Aan de A.O.W. ligt de verzekeringsgedachte ten grondslag, dat is een hoofdelijke omgeslagen risikodekking. Dat is per definitie geen subsidiëring, zomin als het subsidie is van de assurantiemaatschappij wanneer deze na brand de schade vergoedt.

ANTWOORD AAN F. G. DE RUYTER

Aan de hand van enkele voorbeelden, aan de bijbel ontleend, toont F. G. de Ruyter aan, dat God er niet tegen is wanneer niet-bij-het-volk behorende partikulieren steun verlenen aan activiteiten van het volk Gods (Hiram bij de tempelbouw; de hoofdman van Kapernaum bij de synagogegebouw). Het komt op de intentie aan, zegt br De Ruyter; deze mensen deden het uit vriendschap of uit waardering, achting en liefde.

Wij dachten, dat we deze voorbeelden konden gebruiken als het in onze discussie zou gaan om de vraag of vrijwillig aangeboden bijdragen van hen die niet bij ons behoren aanvaard kunnen worden. Wij zeggen dan: ja, mits hun oogmerken oprecht zijn.

Voor onze nu gevoerde discussie gaan de gegeven voorbeelden niet op. Deze regering is in elk geval al op het voorstel Van Walsum tegen; het zou dus door de Tweede Kamer met een meerderheid afgedwongen moeten worden. De tegenstemmers, die bezwaren hebben tegen staatssubsidie aan de kerken, worden dan gedwongen méé te betalen. Van vrijwilligheid, zoals in de voorbeelden,

is beslist al geen sprake... We vrezen zelfs, dat de misschien nu nóg wel aanwezige gevoelens van vriendschap, achting en waardering bij deze mensen behoorlijk op de proef zullen worden gesteld.

ANTWOORD AAN J. H. WOLTERS

Waar ligt de grens? vraagt tenslotte br J. H. Wolters. Hij zegt, na eerst zijn instemming met ons Nee! te hebben betuigd, dat er meerdere vormen van al of niet verkapte staatssubsidie bestaan (bijvoorbeeld vrijstelling van grond- en straatbelasting) die we toch graag blijken te aanvaarden.

Op het ook door deze briefschrijver aan de orde gestelde subsidie- en premiebeleid van de overheid betreffende landelijk jeugdwerk en kerkbouw, zijn we reeds ingegaan; we achten ons daar nu van ontslagen. Bij de ook als voorbeeld gegeven vrijstelling van grond- en straatbelasting merken we het volgende op.

In de eerste plaats: van die vrijstelling wisten wij niet af — een mens is nooit te oud om te leren... Bij informatie bleek ons, dat de straatbelastingen onderworpen zijn aan plaatselijke verordeningen, zodat hier van plaats tot plaats verschillen kunnen optreden. De grondbelasting is een rijksbelasting, en inderdaad geldt hier dat kerkgebouwen van deze belasting zijn vrijgesteld. Voor de bijgebouwen, waarin de verenigingen bijeenkomen etc., dient echter wel straatbelasting, in elk geval grondbelasting betaald te worden. (wàarschijnlijk ligt daarin ook de oorzaak dat wij van deze vrijstellingsmogelijkheid niet op de hoogte waren: baptistenkerken zijn immers pas compleet met bijgebouwen en we kennen geen andere...).

Dit onderdeel van ons onderwerp kan ons licht verleiden tot de vraag: is het juist, dat de kerken in Nederland een bevoorrechte positie innemen, bijvoorbeeld door deze vrijstellingsmogelijkheden van belasting, de ontheffing van de militaire dienstplicht voor predikanten en zo zouden wellicht meer vragen gesteld kunnen worden.

Wat ons onderwerp in direkte zin betreft, wij menen dat onze gemeenten van het recht op vrijstelling van grond- en straatbelasting — waar dat inderdaad het geval is — beter geen gebruik zouden kunnen maken. Om zelfs de schijn van bevoorrecht te willen worden — een vorm van diskriminatie — te voorkómen.

Hopelijk hebben we met de beantwoording en reactie op deze lezersbrieven een bijdrage geleverd tot de meningsvorming in onze gemeenten. Wie meent, dat iets nog on gezegd is gebleven — en dat is zeer wel mogelijk — kan natuurlijk zijn opinie nog steeds kenbaar maken in ons blad.

v.D.

Zand en zaad

Deze keer meer bladvulling en als u het druk hebt kunt u het volgende wat mij betreft overslaan. Want ik heb gisteravond vier uur naar de televisie gekeken en geluisterd, zijnde alleen thuis. Op een redactievergadering werd mij gezegd, dat ik indertijd in een dergelijke vergadering was aangewezen om nu en dan hier te signaleren wat zo 's avonds aan miljoenen Nederlanders werd voorgeschied. Ik had daaraan zullen denken toen ik enige weken terug geboeid naar De zoon des mensen luisterend keek. Wat greep dat stuk mij aan en telkens zei ik: ja, zo ken ik Jezus. Deze Jezus ken ik ook. Later ontdekte ik dat er allerlei mensen zware kritiek hadden en ik begreep er niets van. Natuurlijk werd het hele leven van Jezus niet gebracht. Zijn geboorte niet noch zijn opstanding. Het was bij wijze van spreken maar een hap uit dat geweldige leven. Maar dat stuk werd dan wel indringend en voortreffelijk voor ons neergezet. Of alles theologisch verantwoord was? Ik zou de preken en toespraken der deskundigen wel eens op dat onderdeel willen testen. Maar wie ben ik dat ik zou willen testen. En wie zijn zij die dat nu doen? Ik zei bij mezelf die avond: hoeveel zouden nu teruggrijpen op de bijbel om nader met Jezus kennis te maken. Die steeds weer verrijzende Jezus, die na 19 eeuwen nog springlevend onder ons staat en de mensen geen rust laat.

Maar nu gisteravond. Eerst zag ik een uitzending van de nieuwe omroep EO. Aardig vond ik dat de jeugd aan bod kwam. Een oud gezicht heb ik niet gezien. Een oud geluid wel gehoord. Nu houd ik van de aloude tijding, maar ben er wel voor dat die in nieuwe zakken vervoerd wordt. Ik weet niet hoe vaak ik het woordje hemel en hemels heb gehoord. Ik had het zullen aanstrepen, maar wist ik van tevoren dat het zovaak zou zijn? Om alle misverstand te voorkomen: ik geloof in de hemel, maar ben tegelijk zozeer een mens van deze aarde dat het afwezig zijn van die aarde me hinderde. Is christendom dan alleen maar: ik ben zo blij? Zei de zoon des mensen dat? Daarna was er een soort onderhoud tussen twee jongemannen, waarvan de student sympathie aanteed. Maar het gesprek ging volkomen de mist in. Goed, het moet allemaal geleerd worden. Maar dan toch niet in het openbaar. Frisser was het varen met de zingende Zweden, al was ook daar de hemel niet van de lucht. Niettemin, mij verheugde het te zien en ik bedacht dat

CNADER BEZIEEN

King en Graham

De campagne Euro '70, die de evangelist dr Billy Graham verleden week in het Westduitse Dortmund heeft gehouden en die via een gesloten televisie-circuit in vele grote plaatsen in Europa te volgen was, heeft vele commentaren op dit gebeuren ten gevolge gehad. Sommigen hebben lovend over deze campagne en het aandeel dat de evangelist erin had geschreven, anderen stelden rondom de aktie enkele kritische vragen en bemerkingen, en weer anderen hadden er geen goed woord voor over.

Sommige critici hebben in hun commentaren de beide Amerikanen, dr Martin Luther King Jr., de vermoorde negerleider, en de evangelist dr Billy Graham tegenover elkaar geplaatst en zelfs getracht ze tegen elkaar uit te spelen. Graham zou een evangelie verkondigen dat niet zeer doet en niet kwaad maakt, terwijl King daarentegen ook het evangelie

verkondigde en deswege als onruststoker en oproerkraaijer werd doodgeschoten.

Inderdaad, er is een verschil op te merken in de dienst die beide Amerikaanse baptisten — beiden als dienaren van hetzelfde evangelie — verrichtten. Dr King, die nooit de positie die hij innam heeft gezocht — hij is er heen geleid door allerlei schijnbaar toevallige gebeurtenissen in zijn onmiddellijke omgeving — is, op bijna onnavolgbare wijze en daartoe geïnspireerd door het evangelie, de strijder voor vrijheid, verzoening en gerechtigheid geweest. Door zijn optreden maakte hij het evangelie, dat zijn inspiratiebron was, geloofwaardig. Ook dat is verkondiging van het evangelie!

Graham ziet zijn terrein, al is het wereldwijd, beperkt tot de direkte verkondiging. Hij richt zich in zijn boodschap, die Gods Boodschap is,

niet allereerst tot de structuren van samenleving en maatschappij (zijn die eigenlijk wel aanspreekbaar?) maar wendt zich met de boodschap van persoonlijke bekering tot de mens, die tenslotte de door King en anderen terecht als zondig aan de kaak gestelde structuren heeft veroorzaakt.

Het is natuurlijk onjuist om de verkondiging van Billy Graham als de enig bijbels legitieme te monopoliseren. Maar we verzetten ons al even hardnekkig wanneer tegenstanders van Grahams boodschap hetzelfde doen ten aanzien van de verkondiging van de ook door ons zeer bewonderde Martin Luther King.

Dat King en Graham niet tegenover elkaar geplaatst mogen worden, laat staan tegen elkaar uitgespeeld, werd wel duidelijk aangetoond door het gezamenlijke optreden van King en Graham tijdens de opstand in het negerghetto van Watts, nu al weer enkele jaren geleden. Beiden waren zich ervan bewust, dat het geloof in de Heer Jezus Christus zowel (vergeef ons de zo langzamerhand versleten uitdrukkingen) vertikaal als horizontaal beleefd moet worden.

v. D.

ik een paar jaren geleden hier in dit blad droomde dat onze jongemensen met zo'n boot over de meren trokken, zingend en getuigend; zoals ze, dat nu op enige campings doen. Is er nou geen baptist, die zo'n boot heeft en zegt: wel ja, als u hem kunt bemannen mag het van mij. 't Moet natuurlijk wel een 'zeewaardige bodem' zijn. Nee, deze zin moet doorgehaald worden. Voor het hoogste het beste.

Toen heb ik het barre nieuws der aarde gevolgd, dat maar bar blijft van dag tot dag. Van jaar tot jaar. Bij 't Schaep met de 5 pooten heb ik nu en dan zitten lachen, maar misschien vindt u het niet goed dat ik daar naar keek en dan ook nog glimlachte. Ik heb wel naar slechtere dingen moeten kijken in gewijde ruimten. Of herinnert u zich geen samenspraakjes, die lichter waren dan een veer en flauwer dan zoutloos brood?

Het pastoraal concilie kwam natuurlijk ook op de buis en ik geloof zeker dat velen van ons geïnteresseerd naar de r.k.-kerk kijken en naar wat daar gaande is. Hete hangijzers zijn nog steeds: de ongehuwde staat van geestelijken; de heerschappij van Rome, culminerend in het gezag van de paus, die deze wereldkerk moet besturen; het vieren van het

Avondmaal (eucharistie) met gelovigen uit en in andere kerken; het gemengde huwelijk. Men kan niet zeggen dat dat alleen maar vragen zijn die aan de rand van die kerk gesteld worden, al kan ik me voorstellen dat sommigen onder ons wel graag een niet-ingewikkelde, duidelijke uitspraak zouden horen over wat nu het geloof in Jezus Christus is en bewerkstelligt. Rome is niet op één dag gebouwd en zal ook niet op één dag omgebouwd kunnen worden. Men krijgt wel de indruk dat er meer en meer naar de bijbel wordt gegrepen en als dat aanhoudt is er hoop. Hoe meer de zoon des mensen aan het woord mag komen, hoe moeilijker en heerlijker zal het worden.

We zullen het hierbij maar laten. Laten we blij zijn dat er via de televisie vele goede zaken bij ons binnenkomen. Natuurlijk is er ook nonsens, maar niemand verplicht u een krant of boek te lezen, waarvan u van tevoren weet dat u zich eraan zult ergeren. Is het niet prachtig vissen en vogels te zien, landstreken te bereizen, mensen te ontmoeten, die we anders nooit gezien zouden hebben? Wat deden we toch toen het wereldvenster nog niet in onze kamers stond. Naar Paul Vlaanderen en Han Hollander luisteren. En daarvoor? Halma, kienen,

kwartetten, dammen, schaken. En soms het deksel van het orgel opschuiven en spelen. Dat zouden we natuurlijk nog eens kunnen doen. Want uw kinderen willen dat wel. Die zijn minder 'kapot' van uw series dan u dankt.

Indien het dus mijn taak was nu en dan over luidsprekers en beeldbuizen te schrijven en ik dat niet deed, dan mag u het wijten aan het feit dat we altijd minstens een week achteraan komen; dat anderen al veel eerder hun indrukken weergaven; dat uw schrijver lang niet alles hoort en ziet wat aangeboden wordt en tenslotte dat hij zijn eigen oordeel niet zo hoog taxeert.

Huizinga

Mededeling

Het telefoonnummer van ds H. v. d. Werf, Tomatenstr. 157, Den Haag, is nu 070-254754.

BEROEPINGSWERK

Bedankt: voor Nieuwe Pekela, G. Brongers te Leeuwarden.

gemeenteberichten

HET GAAT GOED IN AMSTERDAM-C

Amsterdam-C — (D. K.). Gaarne willen wij weer eens wat van ons laten horen. Het gaat goed met onze gemeente. In januari, februari en maart mochten we er getuigen van zijn, dat de Geest Gods werkzaam was: een oudere en twee jonge zusters konden niet langer weerstand bieden en wilden de Heer volgen in gehoorzaamheid. Daarom hadden we drie maal een doopdienst. Wat een feest voor ons allen; iedere doopdienst wordt steeds een hernieuwde beleving.

Maar er is niet alleen blij nieuws. Ook droefheid werd ons niet bespaard dit jaar, want op 5 maart nam de Heer plotseling door een droefig ongeval tot Zich onze br. Marten Hettema in de leeftijd van 70 jaar. Onze broeder trad nimmer op de voorgrond, doch was een noeste, stille werker. Met dankbaarheid gedenken wij zijn werkzaamheden, welke hij verrichtte voor de gemeente, in het bijzonder de bijbelstudie voor onze maandelijkse samenkomst.

Zojuist hebben we onze winter evangelisatiecampagne onder de naam „Dienst met zoekenden” afgesloten. Iedere zondagavond ging onze voorganger ds W. Veenstra met veel élan voor in deze diensten, waarbij we steeds verzekerd waren van diverse muzikale medewerkers; o.a. hadden we twee maal het muziekkorps De Bazuin uit Treebeek in ons midden. Het was geweldig fijn om deze broeders met enige zusters in ons midden te hebben.

Nu hebben we enige maanden rust, doch we zien al weer uit naar de volgende wintercampagne. Zo ziet men dus, dat het goed gaat met de gemeente Amsterdam-C.

KANSEN IN ARNHEM

Arnhem — (H. G. d. W.). Eigenlijk is het al te lang geleden dat men iets uit onze gemeente hoorde. Het is echter geen teken dat de gemeente te Arnhem zou zijn ingeslapen. Gelukkig leeft het aan alle kanten, er is veel aktiviteit en ook zegen.

Terwijl we dit schrijven staan we aan de vooravond van een doopdienst, waarin vier mensen gedoopt zullen worden, die de Heer reeds lang kenden. Het contact met één zuster dateert al van ca. 19 jaar geleden, toen een broeder begon met haar De Zaaiër te bezorgen. Ze is 19 jaar lang een trouwe lezeres van dat blad geweest, en toen ze hem op een dag niet kreeg (vergeeten) ging ze maar eens naar de kerk waar hij vandaan kwam. Dat was het verdere contact. U ziet: misschien moet u af en toe eens een keer overslaan, zaaiers.

Ook hopen wij naast de doopkandidaten een echtpaar welkom te heten dat opname in de gemeente vroeg.

In de oude stadswijk Klarendal werd als vervolg op Handelingen 69 een zondagsschool geopend; er is niet alleen een aardig aantal kinderen, maar er zijn ook kontakten met sommige ouders. Zo'n zondagsschool opent nieuwe mogelijkheden.

Jongere en oudere zondagavondjeugd hebben beide niet over belangstelling te klagen. De jeugdzaal is te klein voor de oudere jeugd, en daarom wordt zondagsavonds de kapel gezellig gemaakt. Het trekt wel, want sommigen maken er een reis van 20 km. voor. De jongelui hopen in juni weer een 14-daagse „koffiebar-evangelisatiecampagne” te houden, waardoor vorig jaar heel wat jonge mensen bereikt zijn die nauwelijks weten hoe een kerk er van binnen uitziet.

Dankbaar zijn we ook dat de diensten op zondagmorgen zeer goed bezocht worden en dat wij steeds weer nieuwe gezichten zien. Zo is elke zondagmorgen ook voor onze voorganger, ds Stukker, een kans om het evangelie te verkondigen aan een groot aantal mensen.

Wij bidden om de begeleiding van Gods zegen in ons gemeentelijk werk.

RIJKE ZEGEN IN HARLINGEN

Harlingen — (H. v. W.). Graag willen we weer eens iets vertellen over het werk in onze gemeente. We doen dit met grote dankbaarheid daar het afgelopen jaar een rijk gezegende tijd voor onze gemeente is geweest. Het jeugdwerk, dat geruime tijd stil gelegen had, begint weer op gang te komen, zodat we de jeugd tussen 12 en 18 jaar nu ook weer op een aan hun leeftijd aangepaste wijze het evangelie mogen brengen. De bidstond en gespreksamenkomsten worden goed bezocht en we hebben vaak een rijke zegen ontvangen door het samen bespreken van onze tijd vanuit de bijbel.

Onze maandelijkse evangelisatieamenkomsten, die we de afgelopen winter weer mochten houden werden ook goed bezocht en stuk voor stuk waren dit rijke avonden. Verschillende voorgangers van andere gemeenten hebben op deze avonden het Woord gebracht en het stemt ons dankbaar dat al het zaaien dat in onze gemeente gebeurt niet vruchteloos is. In de dienst op paasmorgen mocht onze voorganger ds J. C. Looft ons vertellen, dat drie broeders en een zuster Jezus Christus als hun Verlosser hadden aanvaard, en nu graag gedoopt wilden worden. Dit gebeurde in de morgendienst van zondag 5 april in een overvol kerkgebouw. Onze voorganger sprak naar aanleiding van het bekende gedeelte uit Handelingen 8 vers 37a, „Indien gij van ganser harte gelooft, is het geoorloofd”. Deze vraag, later aan de drie broeders en zuster gesteld en met een duidelijk „ja” beantwoord, ging aan de doopsbediening vooraf, waarna ook zij door de doop aan de gemeente werden toegevoegd.

's Middags in de avondmaaldienst werden de nieuwe leden, samen met een zuster die reeds eerder bij een andere geloofsgemeenschap gedoopt was en nu graag lid van onze gemeente wilde worden, welkom geheten door ouderling br Postma. In deze verkwikkende dienst werd door verschillende broeders en zusters de Heer gedankt voor de rijke zegeningen die Hij ons schenkt, en met de zekerheid dat Hij nog meer heeft te geven gaan wij met vertrouwen de toekomst hier in Harlingen tegemoet.

DOOPDIENST IN NOORDBERGUM

Noordbergum — (W. K.). Graag willen wij vanuit onze gemeente weer iets van ons laten horen, want het is al weer geruime tijd geleden dat wij ons lieten horen. Vandaag, zondag 5 april, hadden wij een doopdienst. Een jonge zuster, opgegroeid in de gemeente waar zij in de zondagsschool reeds meewerkte en in de jeugd, had haar jonge leven gegeven aan Hem. Wiens opstandingsfeest wij een week eerder mochten vieren. Haar begeerte was ook met Hem te sterven en weer op te staan. Daarom werd zij in de middagdienst door de doop aan de gemeente toegevoegd. Dit zijn altijd prachtige diensten en velen waren gekomen zodat onze kerk goed bezet was. Onze voorganger ds J. H. Blenkers, kon dan ook aan een flinke schare aanwezigen, waaronder nog velen die de laatste stap tot Jezus nog niet gedaan hebben, de boodschap doorgeven die een duidelijke verklaring was van de betekenis van de doop zoals wij die kennen. Onze bede is dat zij die steeds maar op de rand van de gemeente leven en meeleven de laatste stap zullen gaan doen.

De 2de Paasdag hadden wij in onze gemeente de Friese Bondsdag, die door velen werd bezocht en ook een goed getuigenis heeft nagelaten. Verder gaat de arbeid getrouw door. Het zaad wordt gezaaid en wij bidden om de vruchten die Hij wil geven.

DANKBAARHEID IN LEMMER

Lemmer — (S.V.). We willen u graag iets vertellen van de gemeentelijke arbeid in Lemmer. Er zijn zo van die hoogtepunten, ook in het gemeentelijk leven. We mochten onze jaarvergadering houden op 18 februari en terugziende op het jaar 1969 konden we aan het einde van onze vergadering spontaan zingen „Ik Wil U-o God mijn dank betalen”. Waar we het in het geloof met onze God gewaagd hebben zijn we niet beschaamd uitgekomen. Met veel liefde en overgave mag onze voorganger ds W. Hessels iedere zondagavond de verlossende boodschap doorgeven. Ook in andere

plaatsen mag hij het evangelie verkondigen, vaak drie keer per zondag en het is hem nooit te veel als het om de zaak des Heren gaat. Ds Hessels geeft nu ook twee dagen per week godsdiensten op de Chr. Technische School. Hij heeft daar een fijne kans om het evangelie door te geven aan vele jonge mensen.

Onze diensten, speciaal onze bijzondere samenkomsten, worden heel goed bezocht. Op 15 februari hadden we een zangkoor in ons midden; ds B. Fabrie was toen tot ons overgekomen, omdat ds Hessels met griep te bed lag. We hadden een fijne dienst met elkaar. Op 15 maart hadden we een soliste en ook toen was ons kerkgebouw geheel gevuld. 12 april hopen we een kinderkoor uit Genk in ons midden te hebben. We hebben daarvoor een zaal gehuurd omdat we verwachten dat de kerk dan te klein zal zijn. Met de zondagsschool en de clubs gaat het ook goed. Allemaal reden tot grote dankbaarheid.

Vlak voor kerst, terwijl we druk met kerstnummers op stap waren, kregen we een elektronisch orgel cadeau van vrienden der gemeente, ook daar zijn we zeer dankbaar voor.

We zingen soms: „Tel uw zegeningen, één voor één” en „Wie op de hogen God vertrouwt, heeft zeker op geen zand gebouwd”; als kleine gemeente in Lemmer kunnen we dit bevestigen.

Er ligt nu weer een nieuw jaar voor ons, ook dat leggen we weer in Gods hand. Niet door kracht of geweld, maar door zijn Geest zal het ook in dit jaar weer goed gaan. De Heer zal ons niet begeven en niet verlaten.

Dat we wakende en biddende mogen zijn, de Heer verwachtede en dat Hij ons bezig vindt in de dingen van Zijn koninkrijk is de wens van de broeders en zusters in Lemmer.

JUBILEUMVIERINGEN IN STADSKANAAL

Ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de baptistengemeente te Stadskanaal worden D.V. de volgend bijeenkomsten en diensten gehouden: **zondag 17 mei, 5.00 u.**, radio-kerkdienst waarin voor zullen gaan ds K. Reiling en ds O. Oldenburger.

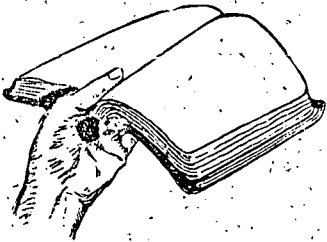
Zaterdag 23 mei, 3.00 u., officiële herdenkingsdienst in de baptistenkerk; voorganger in deze dienst is ds O. Oldenburger. Als een der hoogtepunten de onthulling van een herdenkingssteen door de brs J. Reiling en W. Kruit — nazaten van hen die behoorden tot de eerste zeven baptisten in Nederland; als gastspreker o.a. dr Rudolf Thaut, president van de Europese Baptistenvederatie. Na de dienst van 5 tot 6 uur officiële receptie.

Zondag 24 mei, 3.30 u., avondmaalsdienst; in deze dienst zullen ook de oudvoorgangers aanwezig zijn.

Dinsdag 26 mei, 10.00—4.00 u., de Zusterhulpgroepen van Stadskanaal en wijk-gemeente Nieuw Buinen zullen o.a. een gezamenlijke broodmaaltijd houden.

Woensdag 27 mei, een avond voor buurtbewoners.

Vrijdag 29 mei, een avond voor de jeugd. **Zaterdag 30 mei** kindermiddag; 's avonds de eerste steenlegging, of eerste spade, van de nieuwe baptistenkerk in de nieuwe woonwijk Plan ter Maars. Daarna, plm. 8.00 u., feestelijke gemeentelijke avond.

Wat zullen we lezen?

zondag	19 april	Johannes	16 : 16-24	Vreugde die blijft
maandag	20 april	1 Petrus	3 : 1-7	Over het huwelijk
dinsdag	21 april	1 Petrus	3 : 8-12	Waar het op aankomt
woensdag	22 april	1 Petrus	3 : 13-22	De reddende doop
donderdag	23 april	1 Petrus	4 : 1-4	Alles is anders
vrijdag	24 april	1 Petrus	4 : 7-11	Als goede rentmeesters
zaterdag	25 april	1 Petrus	4 : 12-19	Van vreugd tot vreugd

Lezers

aan het woord

RAAD VAN KERKEN (1)

Met zeer veel interesse heb ik in ons blad van 3 april j.l. de artikelen gelezen van de brs Van Dam en Huzinga die zich beiden bezig hielden met het „gastlidmaatschap” van de Raad van Kerken. Br H. schrijft onder het hoofd „Dilemma”, en dit woord is wel juist gekozen als hij in het slot van zijn betoog speciaal het verschil in doop-inzicht naar voren brengt, al doet hij dit, naar zijn eigen bewoordingen: „met schroom”, en blijft bij hem de ongerustheid voortleven. Maar maakt hij er niet zelf een dilemma van? Is die doop het allerbelangrijkste als struikelblok voor de samenwerking met anderen? Prevaleert de doop boven het geloof?

In onze Unie, in de Europese Federatie en in de Wereldalliantie zijn we allen baptisten, kennen we allen dezelfde doop, al zijn er ook nog wel nuance-verschillen, naar ik meen. Maar overigens is er ook nog wel zeer grote verscheidenheid, zowel in geloofsinzichten als in opvattingen omtrent het gemeente-zijn. We weten dat er in het grote geheel ook modern-theologisch denkende baptisten zijn, dat anderen nog altijd het rassen-verschil handhaven en dat in blankte gemeenten de zwarte broeders en zusters worden geweerd, dat er ook ons verschillen zijn in opvattingen t.a.v. het avondmaal enz. Toch zijn we bij elkaar gekomen en bij elkaar gebleven. Was dat alleen vanwege die doop of vanwege een historische achtergrond? Of hadden we toch ook nog wel gemeenschappelijke doeleinden die boven een gemeenschappelijke doop-opvatting uitgingen, die verschillen overbruggden en daarom waard waren de gezamenlijke krachten te bundelen?

Ik stel hier enkele vragen en misschien is het wat „zaad- en zanderig” maar bij mij klemmt de vraag, waarom het een wel kan en het andere niet. Make wij de dilemma's niet zelf?

Br Van Dam stelt de motivering van „al” of „niet” gastlidmaatschap bij de Raad van Kerken in Nederland, naast of tegenover elkaar op grond van de stromingen die er in onze Unie zijn. Zijn konklusie is dat een stemming over het U.C. voorstel wel geen zin zal hebben omdat t.a.v. een dergelijke zaak niet op deze wijze beslist kan worden. De meerderheid kan niet beslissen over de minderheid en de minderheid mag niet heersen over de meerderheid. Is dit wel zo?

Is in 1963 de uittreding van onze Unie uit de Wereldraad, waarvan wij vanaf de oprichting in 1948 zonder moeilijkheden lid waren, niet 't gevolg geweest van de dreigende houding van een minderheid? Om de eenheid in onze Unie te be-

waren was er toen een voorstel van de U.C. dat de plaatselijke gemeenten zich zouden aansluiten en dit leek toen voor vele gemeenten een aanvaardbare oplossing. Maar bij de behandeling van deze zaak moest de U.C. mededelen dat bij nadere informatie dit niet mogelijk gebleken was waardoor er grote verwarring in de kringen der voorstanders ontstond. Men wilde uitstel voor nader beraad in de gemeenten, omdat men hiermede niet had kunnen rekenen, doch de tegenstanders eisten met klem een direkte uitspraak. En zo kon het gebeuren, dat terwille van de eenheid ook de voorstanders medewerkten aan het besluit tot uittreding, in de hoop dat een verdere ontwikkeling, wel spoedig tot andere inzichten zou leiden. Maar een meerderheid boog zich voor de wil van een minderheid.

Het advies van br Van Dam gaat nu ook in de richting van plaatselijk al of niet aansluiten bij plaatselijke Raden van Kerken, een nood-oplossing die de moeilijkheden in sommige gevallen weer naar de plaatselijke gemeenten terugdringt, daar tot dezelfde resultaten kan leiden, en het wezen van de zaak tenslotte niet raakt.

Het is dus toch de minderheid die beslist, zoals dat ook in 1963 in Sneek het geval was. Een van de meest fervente tegenstanders van het lidmaatschap kwam in 1968 in Hengelo bij de bespreking omtrent het lidmaatschap van de Raad van Kerken tot de verklaring, dat hij het nu anders zag, maar anderen volgden hem daarin niet na.

Naar aanleiding van wat ik toen over dit onderwerp opmerkte werd mij door een broeder „Het Zoeklicht” gezonden waarin een artikel voorkwam van br B. over Jezus' gelijkenis omtrent het zout dat niet smakeloos zou mogen worden. Deze broeder stelde daarin dat zout altijd zout bleef, tenzij men het vermengde met salpetermin. Met dit preparaat, 'n ontdekking van de laatste jaren, was 't zout smakeloos te maken en hij vergeleek daarmee de Raad van Kerken. Maar Jezus sprak zijn gelijkenissen in voor zijn discipelen begrijpelijke woorden en termen. Hij sprak ook over het licht dat men niet onder een korenmaat verborg, maar dacht daarbij zeker niet aan Eindhoven. Zoiets acht ik een misbruiken van Gods Woord en ik heb er maar niet op gereageerd want daar had ik geen antwoord voor. Uitgaande echter van de stelling van ds Van Dam, dat het wel geen zin zal hebben om tot een stemming te komen, mogen we ons dan toch wel afvragen of we in die lijn moeten voortgaan en in het negatieve moeten blijven zitten.

Zullen de jongeren dit ook blijven aanvaarden of zullen ze zich afwenden? Ik stel deze vraag met de meest ernstige klem. Allenwege zien we dat de jongeren de realiteit boven oude theorieën stellen en daden willen waar woorden niet genoeg zijn. Zij willen over de kerkmuren heen om 'n gezamenlijke daadkracht de wereld een ander gezicht van onze christelijke samenleving laten zien. Zo ook de jonge kerken in de vroegere koloniale gebieden. Zij wijzen de gescheidenheid van voorheen af en menen dat zij voor hun volkeren meer betekenis

zullen hebben als zij in Christus meer één zijn.

Maar — en dat vind ik het belangrijkste en ook het geruststellende — de Heilsgeschiedenis is niet opgehouden bij het laatste hoofdstuk van de Openbaring van Johannes. De Heilige Geest hield ook in de meest duistere perioden van een in alle opzichten verworpen kerk het licht op de kandelaar. Hoewel pausen en kardinalen zich in machts- en sex-wellust wentelden, bleven er eenvoudige priesters en monniken die het Evangelie van de opgestane Heiland bleven doorgeven, al was het misschien in een in onze ogen vreemde verpakking. Maar het Woord bleef. En toen onze Heer daarvoor de tijd gekomen achtte riep Hij een Maarten Luther om het woord ook van die verpakking te ontdoen. Was het toevallig dat ook in die tijd de boekdrukkunst was uitgevonden en was het toevallig dat na zijn verantwoording voor de Rijksdag van Worms zijn vrienden hem voor zijn veiligheid ontvoerden naar de Wartburg waar hij de tijd vond om de geschreven, aan een ketting geketende, Bijbel in de landstaal om te zetten zodat een wijdere verspreiding van het Woord in leesbare taal mogelijk werd? We kunnen het Luther hoogstens verwijten dat hij niet radicaal genoeg was en bepaalde dingen als de kinderdoop in stand hield.

Ook de reformatie werd weer door verschil van menselijk inzicht vertroebeld. Zwingli kwam met een andere Avondmaalsopvatting, Calvijn met de praedestinatieleer en door het invoegen van allerlei leerstellingen ontstond er een dogmatisch Christendom. De tegenstellingen groeiden, maar ook de afval.

Was daarom, na een aanvankelijk reeds begonnen samenwerking vóór de Tweede Wereldoorlog het oprichten van de Wereldraad van Kerken in 1948 zo verwonderlijk? Was het doorstane leed ook niet mee een gevolg van de verdeelde christenheid waarbij ieder volk zijn eigen God had om de wapenen te zegenen?

Was het niet ook dankzij de samenwerking in de Wereldraad, dat verschillende dingen op gang kwamen zoals het Werelddiakonaat, de hulpverlening aan onderontwikkelde gebieden enz? Wereld daardoor 's Heren gebod ten aanzien van onze naast niet meer daadwerkelijkheid? En zou de Heilige Geest aan dit alles vreemd zijn geweest? Zou ook het contact tussen Wereldraad en de R.K.-kerk buiten die Geest zijn omgegaan? En was het ook toevallig dat God in die tijd paus Johannes zond, die losmaakte wat geen „gekozen paus Paulus” meer kan hechten? (Zo noemde een R.K.-priester het mij). Begripen zij, die zich in hun bestrijding van Wereldraad of Raad van Kerken tegen het gesprek met de R.K.-Kerk afzetten, dat daar een proces gaande is dat ver boven pil of celibaat uitgaat en teruggaat naar de historische verwording en daarop gebaseerde grondslagen?

Ik zou nog meer vragen kunnen stellen maar als we niet ziende blind en horende doof willen zijn, zien we oude vormen en dogma's ineens toenemen en horen we de voetstappen van onze Heiland door alle kerken gaan. Hij laat niet varen het werk dat Zijn hand begon. En, ook als wij niet weten wat we moeten, zal Hij zijn werk volenden. Ook zonder ons. Mijn verontrusting geldt niet zijn werk maar ons doen of laten.

Amsterdam

J. de Jonge Pzn.

RAAD VAN KERKEN (2)

Geachte redactie,

Ds Van Dam en ds-Huizinga hebben ons al aardig ingeleid in de vragen rondom het (gast)lidmaatschap van de Raad van Kerken.

Ds Van Dam stelt — als we het goed begrepen hebben — dat er in andere kerken heel verschillende gedachten worden over o.a. de „verwaarlozing”, wil men: ontkenning van de boodschap van bekering en wedergeboorte, en de wel gehoorde loochening van het Bloed van Christus.” Even verder stelt hij de vraag: „Mag de een het zo zien en de ander het zus zien? Onze persoonlijke mening is: ja”.

In dit punt kunnen we het niet met ds Van Dam eens zijn. En dit is mogelijk een van de essentiële punten voor of tegen aansluiting. In Joh. 3 : 3 zegt de Heer Jezus: Voorwaar, voorwaar, ik

zeg u: tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het koninkrijk Gods niet zien. Dat zien hebben we dan wel in zijn volledige omvang te nemen: Hij heeft er geen oog voor, hij begrijpt er niets van, hij heeft er geen deel aan.

Nu zal zelfs niet in elke „schriftgetrouwe” kerk altijd even veel nadruk gelegd worden op bekering en wedergeboorte, maar waar de wedergeboorte ontkend wordt, is eenheid niet meer mogelijk. 1 Kor. 2 : 14 is hierin duidelijk genoeg.

Wij wezen reeds vroeger op de basis waarop men zich beroept Joh. 17 : 22. De eenheid onder elkander wortelt in de eenheid tussen Vader en Zoon. Wat uit God geboren is, behoort bij God en bij elkaar.

Hoewel wij het uiterwaard eens zijn met ds Huizinga, dat de gemeente de vergadering is van wedergeboren mensen, en dat die gemeente het best en het meest volgens de Schrift openbaar wordt door de doop op belijdenis, menen we dat we begrip moeten hebben voor wat bij anderen in een tijdverloop van honderden jaren scheefgegroeid is. Dat kun je niet ineens recht buigen; daar is liefde en geduld voor nodig, maar anderszins ook een duidelijk standpunt.

Concreter: wij menen dat vormen van samenwerking mogelijk zijn met reformatorische kerken, die het verlossingswerk van Jezus Christus onverkort prediken.

Maar wat moeten we t.a.v. de Rooms Katholieke Kerk, die toch ook deelneemt aan de Raad van Kerken? En dan gaat het niet om individuele R. Katholieken, waarvan sommigen zeer dicht bij ons staan — maar om wat die Kerk leert en van waaruit ze dus werkt. Ook de Nieuwe Katechismus leert nog dat wij het lijden en sterven van Jezus Christus niet moeten zien als een offer ter genoegdoening, en dat we „het verkeerd benaderen door te menen dat de Vader wilde, dat er bloed moest vloeien”; „Jezus geeft zijn bloed niet aan een straf-eisende Vader, maar aan ons”.

Terwille van de plaatsruimte geen verdere aanhaling uit deze Katechismus. We dienen wel voor ogen te houden, dat deze een groot deel van het denken van de R.K.-Kerk — zeker in Nederland — weergeeft. Een ander punt: De preambule: „Zij doen dit in het geloof in de ene Heer Jezus Christus, het Hoofd der Kerk en de Heer der wereld. „Hoofd der Kerk”, daar zullen we geen bezwaar tegen hebben. Weliswaar zou „Hoofd der gemeente” bijbelser zijn. Maar „Heer der wereld”, wat bedoelen we daarmee?

Als o.i. in het Nieuwe Testament het woord wereld wordt gebruikt, is dat vrijwel altijd in de zin van de menselijke samenleving, die van God is afgefallen en onder de heerschappij ligt van de „overste van deze wereld”.

De Heer Jezus Christus kwam om de wereld te verlossen, om het koninkrijk Gods te vestigen. Dat Koninkrijk Gods staat dus tegenover de tegenwoordige wereld, en is iets heel anders, iets nieuws. Nu is de opvatting van de Kerk door de eeuwen heen veelal geweest, dat die heerschappij van Jezus Christus als een feit erkende diende te worden en opgelegd aan de volken. Het Koninkrijk Gods werd vereenzelvigd met de Kerk. En vroeger werden dus — koste wat koste — de volken onder heerschappij van die kerk gebracht, en daarmee — naar men meende — onder de heerschappij van Christus. Tegenwoordig ziet men die maatschappij van Christus meer in het sociale vlak: De kerk moet duidelijk maken, dat het Heer-zijn van Christus zichtbaar moet worden in vernieuwing van de structuren, in sociale gerechtigheid. Vele kerken zien het dan ook als hun hoofdplicht om de heerschappij van Christus, dat Koninkrijk Gods, zichtbaar te maken door sociale vernieuwingsprogramma's te introduceren. Op deze wijze zal het vredelijk van Christus gerealiseerd moeten worden.

Naar wij menen leven deze opvattingen ook onder ons Baptisten. Daartegenover staat de visie, die ds Van Dam gemakshalve aanduidt met „de maranathaleer van Het Zoeklicht”. Deze visie bestond al lang voor „Het Zoeklicht”, en is dus niet van haar afkomstig, maar dat bedoelt ds Van Dam waarschijnlijk ook niet.

Deze visie is, dat de gemeente in een tussen-tijd-

vak leeft. De profetieën van het Koninkrijk Gods, dat op aarde de zo zeer begeerde omwenteling, vrede, gerechtigheid — ook sociale — en afwezigheid van de oorlog zou brengen, waren met de komst van Jezus Christus klaar voor hun vervulling. „Het Koninkrijk Gods is nabij gekomen.” Van dat Koninkrijk was Jezus Christus de oorsprong en de eersteling. Met de verwerping van de Christus verwierp Israël het koninkrijk. De vervulling van de profetieën werd uitgesteld. Deze vervulling hangt samen met de persoonlijke aanwezigheid van Jezus Christus, „Die de hemel moest opnemen tot de tijden van de wederoprichting van alle dingen”. Hij is nu afwezig, en het Koninkrijk Gods krijgt zijn volledige, duidelijk zichtbare gedaante pas bij zijn wederkomst. Dus niet in deze tijd.

Dat betekent dan ook dat wij, die de dingen vanuit dit standpunt bezien, niet er aan kunnen meewerken om vanuit de kerken allerlei sociale vernieuwingen te presenteren als het groeiende koninkrijk Gods. Wij kunnen de heerschappij van Jezus Christus niet opleggen aan anderen, want die heerschappij is gebaseerd op vrijwillige aanvaarding. Alleen door de Heilige Geest zal men Jezus als Heer erkennen. En de oproep tot erkenning van Jezus, m.a.w. de bekering tot Hem, zal de eerste en voornaamste taak van de gemeente/kerk moeten zijn. Pas waar Hij als Heer aanvaard wordt, zal ook sprake zijn van levens- en structuurvernieuwing.

En daar in deze bedeling van elk geslacht slechts een klein deel Hem als Heer en Verlosser aanvaardt, kan er thans geen sprake zijn van de vestiging van Zijn rijk op aarde. Dat „vredelijk” is dus de volgende bedeling, het is toekomst.

Deze overwegingen zouden voor „maranathamensen” (gemakshalve zo genoemd!) een struikelblok kunnen zijn voor lidmaatschap. Tegen deze achtergrond vragen we ons zelfs af of gastlidmaatschap van de Raad van Kerken wel mogelijk is, gezien de af te leggen verklaring „dat men geen bezwaar heeft tegen de preambule van het statuut”.

Wij hopen met ds Van Dam op een waardige discussie, en hopen hieraan een kleine bijdrage te leveren te hebben.

Nijmegen, 4 april 1970 H. G. de Winkel

*) Het is niet onze bedoeling in de rede te vallen, maar hier moet toch wel onzerzijds opgemerkt worden dat de schrijver — natuurlijk ongewild — door het zo te stellen, op een onjuiste wijze weergeeft wat wij schreven. Wie ons artikel er nog eens op na leest — De Christen, 3 april — zal ontdekken dat wij beslist niet van mening zijn dat — ten aanzien van de boodschap van bekering en wedergeboorte, etc. — de één het gerust zo en de ander het gerust zus mag zien. Wat wij — toch wel duidelijk, meenden we — betoogden was, dat er in onze gemeenten ten aanzien van de Raad van Kerken verschillende zienswijzen bestaan en dat deze diversiteit gerust mag bestaan: de een mag het zus zien, de ander zo.

v. D.

Mogen we de ingezonden-stukschrijvers verzoeken zich in de lengte van hun meningsuiting wel te beperken? Het zal de leesbaarheid van hun bijdragen zeker ten goede komen.

Intussen houden wij ons het recht voor — met bewaring uiteraard van het wezenlijke — te lange artikelen te bekorten

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 085-42 30 07; giro 92 60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

KORRESPONDENTIE

Mevr. E. A. D.-P., te V. Hoewel we uw mening volkomen delen menen we, dat het beter is uw schrijven niet te plaatsen. We hopen dat u daar begrip voor kunt hebben.

De heer H. K. te A. Ook uw schrijven menen we niet te moeten opnemen. v. D. - e.r.

KONVENT IN FRIESLAND

Het konvent van voorgangers in Friesland wordt D.V. maandag 27 april gehouden bij J. C. Loot, Harlingen. Aanvang 10 uur.

Bij verhindering tijdig bericht aan de gastheer.

SBC ZENDT ZENDELINGEN NAAR LAOS

De Zendingsraad van Southern Baptist Convention (U.S.A.) heeft besloten zendelingen te zenden naar het door oorlog bedreigde Laos, in Zuid-Oost Azië. Het begin van deze nieuwe arbeid zal waarschijnlijk zijn aan een nieuwe universiteit in Vientiane, de hoofdstad van Laos. De eerste zendelingen die in 1902 in Laos aankwamen behoorden tot de Zwitserse Broedergemeente. In 1927 kregen zij, op hun verzoek, versterking van Christian and Missionary Alliance. De Broedergemeenten werken in de vijf zuidelijke provincies, de Alliance heeft zijn arbeid in de zeven noordelijke distrikten.

Laos telt op het ogenblik ongeveer 30.000 christenen op een bevolking van 2.800.000. Het boeddhisme is staatsgodsdienst.

Hoe was het ook weer?

De beste stuurlui staan aan wal om Zaaïers uit te delen!

Hemelvaartsdag 7 mei a.s.

Nationale Jeugdtoogdag te Emmen!!

o.a. met medewerking van de jonge Surinaamse zanger

EWALD DUNDAS

DE CHRISTEN

24 april 1970

85e jaargang — 17

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92 60 ten name van 'de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam'. — Voor abonnementen en advertenties: Administratie 'De Christen', Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs: bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f. 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Brief van Julius Köbner aan Johannes Elias Feisser

Hamburg, 11 april 1845

Geliefde broeder in Christus,

Wat is het toch iets kostelijks, dat broeders die naar het lichaam van elkaar gescheiden zijn elkaar kunnen schrijven! Zodra men de pen ter hand neemt om aan een dierbare, afwezige broeder te schrijven, doemt zijn persoon in onze gedachten op, onze liefde wordt opgewekt en zegenwensen en gebeden vloeien uit het hart. Dat ervaar ik ook op dit moment, waarop ik met deze brief begin. Geloofd zij de lieve Heer, Die ons in dit jammerdal zo menigvuldige troost, zo dikwijls voorsmaak geeft van de hemel, die wij voorlopig nog ontberen moeten.

Ik zou graag willen weten hoe het u op het ogenblik gaat en onder welke omstandigheden deze brief u bereikt; één ding weet ik echter: dat deze brief u bereikt terwijl u in Christus bent, dat wil zeggen: in de armen van de eeuwige liefde Gods. Ik weet, dat deze brief u niet bereiken kan in omstandigheden welke, naar de berekening van de hoogste Wijsheid, niet medewerken ten goede. De troost is zo oneindig groot, dat de gedachten der genade van de Drieënige Gods onveranderlijk zijn en dat er eveneens geen zweem van verandering is in Zijn liefde tot Jacob! Daaraan moeten wij denken — en ons geloof zal zich elke dag en elk uur oprichten uit zijn mate, zich opnieuw aangorden en ons het hoofd doen opheffen. Onze blijdschap in de onveranderlijke God moet zich telkens vernieuwen en verlevendigen, opdat de wereld daarin het getuigenis opmerke, dat het goed is een kind Gods te zijn! dat het goed is een Heiland te hebben.

Thans, mijn geliefde broeder, is spoedig de tijd aangebroken waarop ik aan mijn belofte denk, tot u te komen. Maar eerst moet ik u nog een voorstel van

broeder Oncken mededelen. Deze geliefde broeder wenst namelijk persoonlijk u te leren kennen en met u te spreken. Er is echter helaas geen kans op, dat hij naar Holland kan komen. U zult deze wens stellig gepast en natuurlijk vinden, omdat wij immers in de toekomst allerinnigst met elkaar verbonden zullen zijn en gemeenschappelijk in de arbeid des Heren zullen werken. U zult zeker dezelfde wens koesteren ten aanzien van broeder Oncken. Hij doet u daarom het voorstel naar ons toe te komen en is gaarne bereid de reiskosten te betalen. Mijn belofte om naar u te komen blijft van kracht indien het u helemaal niet mogelijk is naar ons toe te komen. En ook in het geval, dat u komt hoop ik een bezoek te brengen aan Gasselter-Nieuwveen, Zutphen, Harlingen, Leeuwarden etc. Ik zou echter graag vooraf uw mening willen horen, of het beter is dat ik eerst naar Holland kom om daar het noodzakelijke te doen en u en de andere broeders behulpzaam te zijn bij de tot standkoming van de gemeenten en dat u, geliefde broeder, mij daarna vergezelt op mijn terugreis naar Hamburg, of, dat u eerst naar Hamburg wilt komen en dat ik u dan op uw terugreis naar Holland vergezel? Hierover verwacht ik uw antwoord zo spoedig als mogelijk is.

Van de geliefde broeder De Liefde in Zutphen heb ik een brief gehad, die ik reeds beantwoord heb. Ik heb me buitengewoon over deze brief verheugd; dit schrijven getuigt van een gezindheid waarvan men slechts kan houden. Hij schrijft mij zijn mening over de vraag betreffende de successie, waarover ook u in uw laatste brief hebt geschreven. Ik heb hem geantwoord, dat wij een dergelijke leer absoluut niet hebben en de noodzaak van een voortdurende apostolische successie in geen enkel opzicht zien. Hoewel wij echter de doop die door een ongedoopte is voltrokken niet

voor ongeldig verklaren, achten wij dit evenwel wel voor onordelijk. De bediening van de doop immers is door de Heer aan de gemeente toevertrouwd; die overeenkomstig Zijn wil is gevormd, derhalve aan een gedoopte! De doop is immers de opname-handeling in de gemeente. Is het dan niet verkeerd een ander te dopen en dan pas zelf gedoopt te worden, dat betekent: een andere in de gemeente opnemen eer men zelf daarin opgenomen is? Een ander een recht toebedelen, dat men zelf nog niet ontvangen heeft? Dat hierin een onordelijkheid ligt is gemakkelijk vast te stellen, wanneer men hier de Hand der Apostelen raadpleegt. Maar onze God is een God die orde in alle dingen wil, ook in het eigen huis, Zijn gemeente. Bovendien zullen de gemeenten in Gasselter-Nieuwveen en Zutphen de eerste baptistengemeenten in Holland zijn; alle gemeenten die daarna worden gesticht zullen zich bij deze gemeenten aansluiten. Daarom zou het dubbel erg zijn, wanneer men met een onordelijkheid zou zijn begonnen. Het is onmogelijk te zeggen, welke andere onordelikheden uit één onordelijkheid kunnen voortkomen. Tenslotte, er is geen enkele noodzakelijkheid bij de Hollandse broeders aanwezig om van dit middel gebruik te maken, daar zij hun doel kunnen bereiken op ordelijke en bijbelse wijze. Dit alles tezamen was voor ons aanleiding de broeders in Zutphen absoluut af te raden de doop te laten bedienen door een ongedoopte.

Uw opmerkingen betreffende 't schaamtegevoel der vrouwen bij de doop etc., hebt u reeds zelf beantwoord door de daaropvolgende opmerking: 'Maar misschien is al dit schrijven van mij overtollig, omdat ik de rechte wijze van doopen, die gij hebt, niet ken'. Zo is het precies, geliefde broeder, en daarom zal ik op dit punt niet verder ingaan.

Nu zal Hij, op Wien ons hart, onze ganse ziel schouwt ons leiden. Hij zal alles in orde maken en zal ons wijsheid en kracht schenken! Wij hebben immers gezien hoe men zich niet tevergeefs op Hem verlaat. Daarom willen wij nu ook vast op Hem vertrouwen, en in de kracht

van dit vertrouwen, in de kracht van de Heilige Geest, in alle opzichten Zijn goede en heilige wil doen. Wanneer wij de dwaling hebben ingezien, het beeld voor het wezenlijke te houden, de lichamelijke kinderen te stellen op de plaats van de geestelijke — wanneer wij deze verwisseling, door 's Heren grote genade, hebben opgegeven, dan zullen wij nu ook door diezelfde genade geestelijke kinderen zijn, en dat in de volle zin van het woord en geheel in overeenstemming met het ons gegeven beeld. Wij willen in onszelf niets zijn, hulpeloos als een kind. Wij willen alles wat God zegt geloven zoals een kind zo gemakkelijk alles gelooft; wij willen alles aanvaarden wat Jezus door Zijn dood en Zijn leven ons geeft, alles wat Hij ons in Zijn Woord aanbiedt, zoals een kind zonder bedenking snel alles aanvaardt wat hem aangeboden wordt en hem aanstaat; wij willen ons verheugen zoals een kind, in onze God, onze Vader, Broeder, vriend, Die ons alles is, have en goed, eeuwig erfdeel. Wij willen met kinderlijke onstuimigheid bidden; wij willen onze God vertrouwen zoals een kind zich gemakkelijk en zonder argwaan toevertrouwt aan hem die hij liefheeft. Tenslotte, wij willen sterk zijn in de liefde, zoals een kind met zijn hart zeer sterk en innig kan liefhebben, terwijl zijn verstand nog uiterst klein en onwetend is. En, als de helse machten van de grote en machtige wereld en de onbeschrijflijke hindernissen van allerlei aard die het Rijk van God in de weg staan zich aan ons als aan machteloze kinderen konfronterende, ja, wanneer we ons als baptisten heel in het bijzonder zelf als kleine kinderen zien... dan moeten wij temeer, overeenkomstig de beloften van het Woord Gods, geloven dat de grote God, met Zijn gehele liefde en met Zijn ganse macht aan onze zijde staat en wij zullen vanuit ons kindschap Gods jubelen: Ik vermag alles door Hem die mij macht geeft, Christus! — 'Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?' De wereld is groot en geweldig, wij echter zijn klein en gering. Zalig zijn wij! Want dat is het teken van hun ondergang en van onze uiteindelijke triomf. Want de grotere zal dienstbaar zijn aan de kleine.

Wij hier in Hamburg zijn ook nog steeds het 'wormpje Jacobs' van de zwakken Israëls, en dat niet alleen in de ogen van de wereld maar ook in de ogen van de gelovigen der Staatskerk. Maar onze Heiland zegent ons in stilte. Hij schenkt ons de ene ziel na de andere, en dikwijls zijn het dezulken die nog in de kracht hunner jaren zijn, ambachtslieden, die later vaak, als zij door de voeding van de reine zuivere melk in Christus zijn opgewassen, de wandelstaf nemen en naar andere streken trekken om daar onder hun landslieden het Rijk van onze Heer uit te breiden. Dezer dagen zullen 12 van zulke mensen, die onder

ons tot wedergeboorte kwamen, door de heilige doop in de gemeente opgenomen worden.

Onze geliefde broeder Oncken en zijn levensgezellin bevinden zich nog steeds in de beproeving van het lijden, dat zeer groot is. Onze arme zuster lijdt dagelijks onzeglijk grote pijnen en haar man kan haast niet anders doen dan haar verbinden. Vergeet deze beiden niet als u tot de Heer bidt!

Thans een broederkus en een handdruk, met mijn hartelijke groet aan uw lieve vrouw, en ook aan al de broeders en zusters in Christus Jezus, die met ons reeds van voor de grondlegging der wereld gerust hebben onder het hart Gods. De Geest, in Wien wij alles bezitten, worde rijkelijk over u allen uitgestort. Dan zal Hij voor alle dingen in u bewerken, wat Jezus zeide: 'Hij zal Mij verklaren'. En als Jezus ons verklaard wordt, wat ontbreekt ons dan nog? Dan zijn wij rijk genoeg!

Mijn vrouw, broeder Oncken en alle broeders en zusters aan deze plaats groeten u allen broederlijk in de Heer. Groet insgelijks de gemeente bij u aan huis!

Laat Israël nu zeggen: Zijne goedertierenheid is tot in eeuwigheid!

Schrijf spoedig aan uw in Christus trouwe broeder,

J. KÖBNER

— — — — —
Zoals uit het boek van dr. G. A. Wumkes, 'Opkomst en Vestiging van het Baptisme in Nederland' blijkt is dr. Feisser ingegaan op het aanbod van Oncken om in Hamburg kennis te maken met de gemeente daar; in gezelschap van Köbner reisde Feisser terug. Op 15 mei van dat jaar — nu 125 jaar geleden — doopte Köbner te Gasselternijveen de eerste zeven gelovigen: J. E. Feisser, A. Speelman, R. Reiling, G. Reiling-Teissens, W. Kruit, J. Kruit en H. Kruit.

De hier uit het Duits vertaalde brief is opgenomen in de Bijlagen van het genoemde boek van dr. Wumkes.

v. D.

zand en zaad

Wat nu volgt is geen belangrijk nieuws, maar wij willen graag dat u kennis neemt van dit verslag van een vergadering, die vijf mannen op kamer vier van een Zwols restaurant op 13 april gehouden hebben. Het hadden er zes mannen moeten zijn, maar de zesde moest een andere bijeenkomst ondergaan. De redactie van De Zaaier was met de bijna alomtegenwoordige br. Jansma samen gekomen om zo mogelijk tot bezinning en bezieling te komen en dat zijn ze dan ook. Hier volgt een zwak echo.

Natuurlijk werd het blad zelf, zij het niet onbevooroordeeld, bekeken. Tenslotte prijzen alle ouders hun eigen kinderen en verzwijgen ze de fouten, die ze zelf ook wel zien. Dankbaar zijn we de voorgangers, die in de komende maanden eigen streek, volk en werk beschrijven. Zo zult u in het meinummer over de IJmond kunnen lezen waarover br. Van 't Wout met verve heeft geschreven. In juni geven we aan br. Tromp van Treebeek het woord om ons zijn stuk Limburg te laten zien. Andere bijdragen worden tegemoet gezien.

Het klinkt vreemd, maar we zijn uitgebreid bezig geweest over het kerstnummer, dat in december uitkomt. Het algemeen thema zal de zoon des mensen zijn: Jezus, met als ondergrond het woord uit Joh. 3-17: Want God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behouden worde.

U weet zelf hoe belangrijk illustraties zijn en als u overtuigd bent ons een dienst te kunnen bewijzen met platenmateriaal of met raadgevingen, zullen wij daaraan dankbaar grote aandacht geven. Tenslotte werden in 1969 niet minder dan 82.000 eksemplaren van het kerstnummer gedrukt en dat dwingt eenvoudig tot de grootste zorg voor het volgende nummer.

Ja, er komt weer een Zaaierdag. Een dag, waarop allen die actief bezig zijn in dit stuk werk, elkaar ontmoeten en van gedachten wisselen. Zo God wil zal die gehouden worden op **zaterdag 26 september**. Hengelo zal blij zijn velen in het Venster uit Oost en West, uit Noord en Zuid te zien binnenstromen. We zullen eten, drinken en vrolijk zijn voor het aangezicht van de Heer, die ons allen in dienst wil nemen. Later zult u nader nieuws vernemen, maar noteert u alvast in uw agenda die datum.

We zijn blij dat vele samenstellers van gemeentebladen en -blaadjes gebruik maken van de zeer korte bijdragen, die hen van het unieburo, uit regelmatig worden toegezonden om ook langs die weg nog meerderen uit 'de luie stoel' te halen. Wie weet komt spoedig een groot ontwaken. Of zijn we allen klaarwakker? Natuurlijk kwam het evangelisatiewerk in het algemeen aan de orde en werd er ter vergadering stevig gedroomd. Gefantaseerd? U had eens moeten zien hoe de broeders recht op gingen zitten toen we het hadden over de wenselijkheid van een paar teams van twee man, die uit zouden moeten gaan om gemeenten te bezoeken teneinde met Gods hulp en onder Zijn zegen het vuur aan te wakkeren om zielen te winnen. Maar toen waren ze druk bezig op het erf van de ECU en dus retireerden ze voor een

Volhardt in het gebed. Dat is een apostolische vermaning, waar wij in onze drukke dagen en zwaar bezette tijd echt wel even aandacht aan mogen schenken. Want hoe licht schiet de tijd om te bidden er bij in. Wij hebben het zo druk en we zijn zo gehaast, dat het bidden vaak ook al haastig moet gaan.

Het is interessant om te zien wat een ruimte de bijbel biedt aan bidden. En wat een voorbeelden van bidders er gegeven worden, met de daaraan verbonden beloften. We zijn nog maar nauwelijks met het lezen in de bijbel begonnen, of daar wordt ons reeds verteld, dat mensen begonnen de Naam des Heren aan te roepen. Dat gaat zo door tot we bij het einde nog lezen van de gebeden der heiligen, die opstijgen tot God.

Aan rustige wateren

Volhardt in het gebed

Hier zien we Jacob worstelen met de engel, daar ontmoeten we Daniël, die open vensters heeft naar Jeruzalem en driemaal per dag neerknielt om te bidden. Een David, die in zijn gebeden zijn hart uitstort voor God. Op de top van de Karmel zien we Elia staan en in de gevangenis zijn we getuigen van de lofhederen van Paulus en Silas.

Wij mogen ons er van overtuigd houden, dat hetgeen zulk een grote plaats inneemt in het woord van God, óók

wel een grote plaats mag hebben in ons leven.

Er wordt ons zoveel in de bijbel verteld over het gebed, omdat God weet, dat wij het zo nodig hebben. Het is de ademtocht voor onze ziel. Onze noden zijn zo groot en daarvoor is er ten diepste maar één hulp, en dat is het gebed. Daarom: volhardt in het gebed.

Of zegt u met een van de gemeenten uit Openbaring: ik heb aan geen ding gebrek? Dan vrees ik, dat u niet weet, wat armoede is. Hebt u geen

dankbaar hart meer nodig? Dan geve God u veel genade en doe Hij u uw armoede zien. Een ziel zonder gebed is een ziel zonder Christus. Bidden is het fluisteren, van het gelovige kind, de vreugdezang van de met de Heer door het leven gaande gelovige.

Het is het wachtwoord, de vertroosting, de kracht en de eer van een kind van God. Het kind van God, dat steeds weer zoekt des Vaders aangezicht en 's Vaders liefde.

Bid om ootmoed, liefde, ijver en geduld en een vuriger toewijding, aan de Heer en aan Zijn zaak.

Bid, dat u mag zijn een voorbeeld van liefde en toewijding.

Haulerwijk

H. Sikkema

moment, wachtend op wat van die kant misschien zou kunnen worden overwogen of zelfs ondernomen.

We konden het niet laten aan die auto voor Congo te denken, waarvoor de tienduizend nu wel binnen zijn. Het zal een heerlijk ogenblik zijn, wanneer dat bedrag zal worden overgedragen aan de UZC op de komende vergadering in Amsterdam. Br. Euwema wilde wel graag, dat we op een dergelijke manier een beetje zouden kunnen bijdragen voor de salarissen van de werkers op het veld. Dat kan natuurlijk niet in De Zaaier, althans ik zie (nog) niet hoe. Overigens wij, gemeenten, staan daar voor. Maar 't leek er wel op dat deze broeder wat kwijt wilde van zijn zorgen. Wie weet horen we daar ook van in Amsterdam.

Goed, er werd nog veel meer gezegd, maar ik had geen bandrecorder bij me. Het is heerlijk zo samen te werken en het allerheerlijkste is dat niemand van u aan de wal hoeft te staan, waar in de regel de beste stuurlui hun afkeuringen staan uit te bazunen. Als iedereen van ons doet wat zijn hand vindt om te doen en waartoe zijn hart hem moge aanzetten, dan gaan we een gezegende toekomst tegemoet. Jezus zei eens — en ik geloof dat hij het vandaag weer zou zeggen —: Zie, ik zeg u, slaat uw ogen op en beschouwt de velden, dat zij wit zijn om te oogsten. Zoals hij waarschijnlijk ook zou herhalen: Wij moeten werken de werken desgen, die mij gezonden heeft, zolang het dag is; er komt een nacht, waarin niemand werken kan. En dat is niet zo maar een bijbeltekst.

Huizinga

De Raad van Kerken in Nederland — gerepresenteerd door: de Stichting Oecumenische Hulp aan Kerken en Vluchtelingen, de Generale Diakonale Raad der Ned. Hervormde Kerk, de Stichting 'Mensen in Nood', het Algemeen Diakonaal Bureau van de Gereformeerde Kerken — het Humanistisch Verbond, de Collectieve Israël Actie, het Ned. Comité Unicef, de Nederlandse Jeugd Gemeenschap, de NOVIB, Nederlandse Organisatie voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking, het Unesco Centrum Nederland hebben hun initiatieven om tot activiteiten te komen rondom de herdenking 25 jaar bevrijding Nederland gebundeld in een comité genaamd 'Vrijheid ook voor de ander'. Het wil zich hiermee plaatsen achter de gedachten en doelstellingen, die het Natio-

naal Comité geïnspireerd hebben bij zijn voorbereidende werkzaamheden rondom de aanstaande herdenking.

Het wil deze gedachten vorm geven in een nationale actie gericht op hen, die buiten onze grenzen onvoldoende mogelijkheden hebben zich in vrijheid te ontplooiën.

Tevens wil het daarmee het Nederlandse volk de gelegenheid bieden de viering van de eigen vrijheid te plaatsen in een ruimer, internationaal verband. Door middel van een aantal konkrete projecten is hieraan vorm gegeven.

Deze projecten zijn o.a. een kinderpulp-plan in India; hulp aan vluchtelingen, politieke gevangenen, en slachtoffers van rassendiscriminatie en steun aan joodse emigranten en de bijscholing van immigranten-kinderen.

Mededelingen

Het adres van de sekretaris van de baptistengemeente te Scheveningen is met ingang van 27 april J. D. J. Meijer, Ambachtherenlaan 391, Zoetermeer.

J. Bos, sekretaris van de baptistengemeente te Hoogezand, woont thans: Reviusstraat 32, Hoogezand; tel. 05980-3067.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Staveren, E. J. Huizing te Hoogezand.

EEN RETOURTJE RUSLAND

Langzaam komen de motoren op toeren. Terwijl het vliegtuig naar de startbaan rijdt, scheert een meeuw over het gras en wiekt weg van de gierende metalen vogel. Het toestel drukt zich door de nevel tot een hoogte van 10 km. De bestemming is Moskou.

Voor het toerisme van de Westerse wereld is Rusland nog niet alledaags. Het lijntoestel zit niet bepaald "vol". Er zijn evenwel regelmatige vluchten en van officiële Russische zijde wordt een vacantie naar Moskou beslist gestimuleerd. Voor ons echter was de reis veel meer een werkbezoek. De Russische Unie van Evangelische Christenen-Baptisten, zoals dat in officiële termen heet, nodigt regelmatig delegaties uit om kennis te maken "met hun land en de gemeenten". Zo ontving dit jaar ook onze Unie een uitnodiging. De Unie Commissie ging ermee accoord, dat twee leden uit haar midden werden afgevaardigd, t.w. br E. de Haan en de schrijver van dit artikel. Onze verwachtingen waren hoog gespannen. Onze fototoestellen waren voorzien van rolfilms. Hoe zou het allemaal zijn?

De eerste indrukken deden we op bij de douane. Nadat onze passen en visa waren gecontroleerd kwamen twee typische contrôles. De eerste had betrekking op de economie. Men wilde nauwkeurig weten hoeveel geld werd ingevoerd. In en uitvoer van Russisch geld is verboden. De tweede contrôle gold de lectuur, die we bij ons hadden. Beide contrôles zijn symptomatisch voor de manier van leven in dat wijde land; dat 1/6 deel van de wereld omvat.

De ontvangst was allerhartelijkst. De president van de Unie, br Ivanov, een rijzige gestalte van meer dan 70 jaren oud, schudde ons de hand en riep ons een welkom toe. Later zouden we nog enkele Russische wijzen van begroeten leren. Ons onderkomen was al geregeld en we werden de andere dag (zondag) om kwart voor negen verwacht in de kerk. Toen hadden we nog geen idee wat dit inhield!

Eén der broeders, die zich in het gezelschap van br Ivanov bevond, werd ons voorgesteld als onze tolk en begeleider voor de komende dagen. Hij had zijn Duits in een gevangenkamp in Duitsland geleerd op 15-jarige leeftijd. Hij bracht ons naar ons hotel en beloofde ons de andere dag weer op te halen. Vanwege de onbekendheid met de stad en de taal was dit niet overbodig. Een ringweg van 106 km. sluit geheel Moskou in. Men kan er dus verdwalen.

De taxi, die ons bij de kerk bracht had

alle gelegenheid de passagiers af te zetten. Er lag nog wat sneeuw, maar een parkeerverbod was nog niet nodig. Het blijkt een uitzondering te zijn per taxi naar de kerk te komen. Er wordt gebruik gemaakt van het openbare vervoer. Auto's behoren nog niet tot de lintbebouwing van de straten. Door een zijingang kwamen we in het kantoor van de Unie, waar de broeders van de raad der gemeente bijeenkwamen voor gebed en een laatste voorbereiding voor de dienst. We volgden br Ivanov door een aantal gangen en kamers. Overal ontmoetten we mensen, die in de nevenvertrekken zaten te wachten tot de dienst begon. In deze ruimten waren luidsprekers aangebracht, zodat men de dienst door het hele gebouw heen kon volgen in deze nevenvertrekken.

Toen we de kerk betraden was deze reeds tot de laatste staanplaats bezet. De stoelen in het middenvak werden bezet tussen 6 en 8 uur 's-morgens. De gangpaden opzij en de galerij waren eivol. De wenteltrappen in de hoeken van de kerkzaal, die naar de galerij leidden, waren eveneens bezet. Alleen het middenpad was vrij gehouden om de leidende broeders doorgang te verlenen. Dit pad evenwel werd onmiddellijk opgevuld door een rij mensen, nadat de laatste broeder het podium had bereikt. Vanaf het podium was het een grote schare, vrouwen en mannen, jongeren en ouderen, die samen de hechte gemeente van Moskou vormen.

De gemeente zong: Grote God, wij loven U. Het koor zong o.a. het Ambrosiaanse lofgezag. Allen tesamen getuigden wij: Gezegend zij de band, gelegd door onze Heer!

De gezangen werden niet ritmisch gezongen, maar in de 'slow motion' lag een diepte van geloofservaring. Elk vers werd voorgelezen, want men beschikt niet over gezangboeken voor iedereen. Maar er werd gezongen met een bewogenheid en een bezieling, die je wat deden.

In het algemeen duurt elke dienst twee uur. Dat kan soms iets uitlopen, of ook iets korter zijn. Er wordt een aantal liederen gemeenschappelijk gezongen. Het koor zingt zeker vier keer, en er zijn drie tot vier sprekers, die een bijbels onderwerp behandelen. Men krijgt de tijd dus wel om. Terwijl de dienst gaande is worden briefjes doorgegeven. Het blijken groeten te zijn uit andere gemeenten, of ook wel verzoeken om voorbede. De groeten worden voorgelezen. In een gemeenschappelijk gebed wordt de voorbede in het midden van de gemeente gelegd. Het is allemaal zo anders, levendiger en massaler dan bij ons. Maar in de

Ds C. Mostert, de schrijver van dit artikel.

massa is er plaats voor de enkeling. Het maakte een overweldigende indruk op ons.

Was de morgendienst blijkbaar meer voor de oudere gemeenteleden, de middagdienst was meer afgestemd op de jongeren. Er was een jeugdkoor, dat nu zong en vele jeugdigen bevonden zich in de kerk en op de galerij.

De gemeente in Moskou bestaat uit ongeveer 5000 leden. Daarnaast zijn er nog twaalf posten in de buitenwijken van Moskou, die tesamen nog eens 2500 leden tellen. De kerkdiensten worden druk bezocht. Zo waren er die zondagmorgen ongeveer 2000 personen. In de middagdienst om twee uur waren er wat minder, doch altijd nog wel een 1800 personen. De avonddienst wordt dan om zeven uur gehouden en ook daar komt een groot aantal personen. Dan zijn er nog bijeenkomsten in de week, maandags-avonds, donderdagavonds en zaterdag. Een druk gemeentelijk programma. De wet verbiedt alle soorten jeugdwerk. Maar men laat de gezinnen vrij om daar godsdienstonderwijs te geven. Ook de gemeenten zijn vrij in de verkondiging binnen het kerkgebouw. Dit maakt wel eens een verschilpunt uit. Vooral de leden van de z.g. Initiatief-groep hebben zich tegen de wetten opgesteld en openbaar jeugdwerk georganiseerd. Men noemt dit in Rusland dan ook onwettig optreden. Met nadruk verklaarden onze broeders, dat er velen van dit onwettig handelen terug komen. Eveneens verklaarde men, dat men het recht heeft in Rusland officieel tegen deze wet appél aan te tekenen, zodat lang legale weg mogelijk een wetsverandering kan komen.

Sommige wetswijzigingen hebben in Nederland een hele lange voorgeschiedenis.

Het zal in Rusland wel niet anders zijn! Over de wet gesproken. Elke burger mag zich op zijn achttiende jaar aansluiten bij een culturele vereniging. Daar kerkgenootschappen onder de culturele verenigingen vallen, geldt deze wet ook voor leden van de gemeente. Er wordt kinderen niets in de weg gelegd om de kerkdiensten te bezoeken. Daar wordt dan ook gebruik van gemaakt. Sommigen zijn nog te klein de gehele dienst bij te wonen. In een aangrenzend vertrek worden ze dan beziggehouden. Als moeder in het koor zingt lopen ze onder het zingen eens even naar moeder toe en gaan dan weer rustig terug. Sommige moeders nemen hun babies mee in het pak. In één gemeente zagen we een moeder op de galerij plaats nemen met haar baby en de volle twee uur heeft ze daar gezeten.

Het komt er blijkbaar op aan om de rechten die er zijn te gebruiken. Uit andere publicaties die hierover verschijnen is dan ook wel op te maken, dat de algemene sfeer in de Sovjet-Unie niet bevorderlijk is voor kerkelijk leven. Maar wie wil heeft een mogelijkheid.

We bezochten in de tijd dat we er waren drie hoofdsteden van republieken in de Sovjet-Unie: **Moskou**, **Kischinev** in Moldavië en **Yeresvan** in Armenië. We legden in Rusland evenveel kilometers af, als de reis heen en terug Amsterdam-Moskou! Niettemin konden we slechts in drie van de 5000 gemeenten komen. Het ging om een indruk.

De indruk, die wij kregen, is dat de gemeenten daar leven bij de bron van het christelijk geloof; dat het kerkbezoek uit een zeer gemengde leeftijdsopbouw is samengesteld; dat er grote behoefte is aan bijbels en dat slechts mondjesmaat aan deze behoefte tegemoet gekomen kan worden.

We kregen de volgende inlichtingen over de gedrukte bijbels in Rusland. Voor 1917 was het recht van het drukken van de bijbel in handen van de Orthodoxe kerk. Door de baptisten-unie zijn vier bijbeluitgaven verschenen. In 1925 werden 10.000 exemplaren uitgegeven in Kiew; in Leningrad in 1927 35.000 ex.; in 1956 10.000 in Moskou en in 1968 eveneens in Moskou 20.000 bijbels. Opgeteld betekent dit voor 500.000 baptisten in 45 jaar 75.000 bijbels. Anders gezegd: één op de zes beschikt in 45 jaar over een bijbel. Een povere balans van de uitvoering van gewetensvrijheid door de Staat. Er zijn dus duizenden bijbels nodig om aan de behoeften in de baptistengemeenten enigszins tegemoet te komen. Hoe het in andere geloofsgemeenschappen gesteld is laat zich raden. Bijbels invoeren? Zouden de gezamenlijke bijbelgenootschappen of de B.W.A. het vertrouwen van de autoriteiten kunnen winnen op dit punt? Het gaat hier niet om de overtreding van Russische wetten

als zij pleiten voor meer bijbels ten behoeve van de gelovigen. Integendeel, de autoriteiten geven toestemming tot het drukken van deze boeken in eigen land. Miljoenen geloofsgenoten zouden zich over de gehele wereld willen inspannen om hun broeders en zusters bijbels te bezorgen als dit op legale manier mogelijk werd gemaakt.

De gemeenten waar we te gast waren gaven blijk van hun dankbaarheid voor het feit, dat we elkaar konden ontmoeten. De gemeente van Yerevan liet de Unie groeten door het schenken van een boekwerk over kerkelijke kunstschaten in Armenië. Het is voor de gemeenten een verademing gezamenlijk de hoogte en breedte en lengte en diepte van de liefde Gods te mogen beleven. We vonden dit in het bijzonder tot uitdrukking komen in de gastenboeken die overal aanwezig waren, speciaal in één glazenkast te Moskou waar de diverse tekenen van verbondenheid tesamen waren ge-

bracht. We vonden daar gedenkplaten van diverse landen en organisaties zoals die van de Baptisten Wereld Alliantie, de Wereldraad van Kerken, en nog vele andere bewijzen van christelijke verbondenheid.

Na het lezen van dit verhaal en het bezien van de dia's die ons de reis weer doen verlevendigen, blijken nog vele kleine details te ontbreken. Maar wat kunnen we? Het lezen van een verslag roept soms meer vragen op, dan dat het antwoorden geeft.

De gemeente te Yerevan zong ons dit oude bekende lied toe:

Nu tot wederziens,
zij het hier, of aan de Gods rivier.
Straks zal de grote schare die niemand tellen kan, het loflied aanheffen ter ere van het Lam en dan zullen de vragen zijn beantwoord.

Winschoten

C. Mostert

Antwoorden van Billy Graham

(Naar gegevens uit *Die Gemeinde*, d.d. 19 april 1970)

Naar aanleiding van vragen die men de evangelist dr. Billy Graham stelde voor en tijdens de campagne Euro '70, die in het begin van deze maand te Dortmund werd gehouden, heeft Graham o.a. het volgende gezegd:

Rassisme.

Vanaf het begin van mijn dienst als prediker heb ik begrip en harmonie tussen de rassen gepredikt. Reeds in 1951 heb ik geweigerd om in gesegregeerde bijeenkomsten te preken. Als eerste ging ik naar Clinton, Tennessee (waar in het begin van de vijftiger jaren de eerste rassensrelltjes waren) en hield er nog tijdens de onlusten geïntegreerde samenkomsten, hoewel men mij toen van verschillende kanten bedreigde.

Als eerste ging ik naar Little Rock, Arkansas, en sprak er nog tijdens de crisis die daar heerste op een geïntegreerde bijeenkomst. Onder groot persoonlijk gevaar reisde ik door de staat Alabama toen de rassensonlusten er hun hoogtepunt hadden en ik preekte in stadions en zalen voor geïntegreerde samenkomsten. Reeds vele jaren geleden stelde ik mijn teams uit mensen van verschillende rassen samen. Van de tien evangelisten in mijn team zijn twee zwart, één Indiër en één uit Zuid-Amerika. Vele jaren lang heb ik artikelen geschreven over de rassensverhoudingen in tijdschriften als *Reader's Digest*, *Life* enz. Dr. Martin Luther King, Jr nam als spreker deel aan mijn samenkomsten reeds lang voor hij een beroemd man was. In het jaar 1960 zei dr. Martin Luther King op het BWA-kongres in

Rio de Janeiro, Brazilië: Wanneer Billy Graham in het Zuiden zijn predikdiensten niet had gehouden, mijn werk zou nog veel moeilijker geweest zijn.

In 1963 ontving ik op de wereldtentoonstelling in New York de George Washington-Carver onderscheiding — de hoogste neger-onderscheiding in Amerika — voor mijn bijdragen tot het thema van de rassensvragen.

Dikwijls heb ik de wetgeving op de burgerrechten ondersteund. Mij ten aanzien van de rassensverhoudingen te bekritisieren zal niet alleen bij de blanke maar ook bij de zwarte leidende figuren in de Verenigde Staten grote verwondering wekken.

Men heeft gezegd, dat ik me positief over de Zuidafrikaanse apartheidspolitiek zou hebben uitgelaten. Dat is absoluut onjuist. Ik heb nog nooit een verklaring hierover gegeven, die als steun aan de apartheidspolitiek zou kunnen worden uitgelegd. Meerdere malen heeft men mij in Zuid-Afrika uitgenodigd, maar telkens heb ik deze invitaties van de hand gewezen vanwege de apartheidspolitiek.

Oorlog

Men heeft van mij geëist dat ik me over het thema oorlog zou uitspreken. Welnu, ik ben tegen elke oorlog. Ik ben voor de vrede onder de volkeren. De bijbel leert ons, dat wij voor de vrede moeten werken en bidden, maar Jezus zegt óók, dat er tot aan het wereld einde oorlog en gerucht van oorlog zal zijn vanwege de boosheid van het menselijke hart. Ik geloof, dat de bijbel leert dat er een Dag zal komen waarop de wereld duurzame vrede geschonken zal worden. Deze Dag zie ik met vreugde tegemoet.

Ik heb nog nooit een verklaring voor of tegen de oorlog in Vietnam afgelegd. Een uitdrukking, die ik enkele jaren geleden heb gedaan werd door een plaatselijke krant uit zijn verband gerukt en is sindsdien door andere kranten dikwijls geciteerd. De samenhang, waarbinnen deze uitdrukking hoort, toont echter duidelijk aan, dat ik toen voor de vrede opkwam.

Het is waar dat ik twee keer in Vietnam ben geweest om voor Vietnamese en geallieerde soldaten te preken. Als ik echter mij voor een geestelijke dienst onder soldaten op het slagveld begeef betekent dat nog niet, dat ik de oorlog goed praat — net zo min als ik, wanneer ik in Rusland zou preken daarmee het kommunisme goed praat. Toen ik in Vietnam was heb ik openlijk zowel voor Noordvietnamese en de Viet Cong gebeden als voor de geallieerde troepen en ook heb ik publiekelijk voor de vrede gebeden.

Sinds het eind van de tweede wereldoorlog zijn er ongeveer 40 oorlogen gevoerd. Het is onmogelijk mij zelf voldoende informatie verschaffen om te weten wie in al deze oorlogen gelijk en wie ongelijk had. Ik denk bijvoorbeeld aan de oorlog in het Midden-Oosten; aan de oorlog in de bergen van Columbia, waar duizenden worden gedood; aan de oorlogen in India; aan de geweldpleging bij de onderdrukking van de Tsjechen; aan de schermutselingen tussen Chinezen en Russen; aan de onlangs beëindigde oorlog in Nigeria, enz. Welke zijde stond in zijn recht? Aan welke zijde was het ongelijk? Het zijn allemaal situaties waarop ik geen antwoord heb — behalve dan de verkondiging van die vrede Gods die alle verstand te boven gaat. Daarom heb ik besloten slechts de vrede te prediken en

alle mensen op te roepen in vrede met elkaar te leven.

Sociale dimensies

Men heeft gezegd, dat ik mijn hoorders uitsluitend bij hun persoonlijke problemen bepaal en hun ogen voor de sociale verhoudingen gesloten houd. Dat is absoluut onwaar.

Nadat dr Dan Potter, uitvoerend sekretaris van de Raad van Kerken in New York 16 weken achtereen mijn prediking in New York had beluisterd zei hij openlijk: Billy Graham heeft met meer moed over de sociale problemen van onze generatie gesproken dan ooit een geestelijke in New York zou wagen. Daar mijn toespraken echter zeer persoonlijk zijn gericht, waar ik mijn toehoorders vraag zich persoonlijk over te geven aan Jezus Christus, worden mijn bijna in elke preek voorkomende meningen over sociale kwesties in de publieke pers naar de achtergrond geschoven. Tijdens een evangelisatiecampagne is er bijna geen sociaal thema, dat niet door mij genoemd wordt en waarmee ik mijn toehoorders niet duidelijk konfronteer. Ik geloof, dat het evangelie zowel horizontaal als vertikaal gericht is. Wij moeten een vertikale betrekking met God hebben en een horizontale tot onze medemensen. Onze Heer Jezus Christus zei: „Gij zult de Heer, uw God liefhebben, met geheel uw hart, met geheel uw ziel en met geheel uw verstand... en uw naaste als uzelf”. Dat sluit beiden in. Het is mijn opdracht de mensen te brengen tot de rechte verhouding tot God. Wanneer de liefde en barmhartigheid Gods hun harten beheersen zijn zij ook in staat om hun naasten metterdaad lief te hebben.

Verantwoording Unie-bureau

In de maand maart kwamen de volgende giften en bijdragen in het unie-bureau binnen:

1. voor de E.C.U.: Emmererfscheidenveen f 40,20 en f 41,80; Hoogezand f 242,97; Harlingen f 91,77; Amsterdam-Centr. f 35,78; Leiden f 76,18; Apeldoorn f 98,40; Makkum f 70,—; Zwolle f 118,80; Staveren f 120,—; Deventer f 102,33; Emmen f 431,—; Treebeek f 41,25; Almelo-Geranumstraat f 60,21; 2e Exloërmond f 160,38; Arnhem f 297,23 en f 273,50; Assen f 8,69; Amsterdam-Noord f 56,90; Amsterdam-West f 91,—; Alblasserdam f 54,70; NN, X f 10,—; MEvD, US f 47,—.

2. voor de C.v.d.O.: Emmererfscheidenveen f 36,75 en f 38,85; Hoogezand f 238,08; Harderwijk f 17,75 en f 26,30; Amsterdam-C f 62,01; Leeuwarden f 124,66; Apeldoorn f 37,63; Makkum f 70,—; Zwolle f 122,10; Staveren f 120,—; Deventer f 63,83; Emmen f 444,—; Treebeek f 41,25; 2e Exloërmond f 164,84; Harlingen f 52,38; Assen f 11,21; Arnhem f 344,70; Amsterdam-Noord f 71,70; Amsterdam-West f 114,—; Alblasserdam f 69,—; MEvD, US f 57,—.

3. voor de N.B.J.B.: Zwolle f 15,30; Staveren f 20,—; Stadskanaal f 211,65; Emmen f 56,—; Treebeek f 7,56; 2e Exloërmond f 20,65; Assen f 3,06; Arnhem f 43,20; Amsterdam-N. f 9,—; Amsterdam-West f 14,30; Alblasserdam f 8,68; MEvD, US f 8,—.

4. voor de U.Z.C.: Hoogezand f 326,72; Harderwijk f 19,—; Amsterdam-Centr. f 39,28; Coevor-

den f 60,—; Leeuwarden f 162,09; Enschede f 428,86; Apeldoorn f 48,08; Makkum f 73,98; Pernis f 169,29; Zwolle f 183,60; Staveren f 170,—; Deventer f 149,70; Emmen f 668,—; Treebeek f 66,—; Almelo-Geranumstraat f 103,75; 2e Exloërmond f 247,86 en f 122,56; Emmererfscheidenveen f 208,63; Alkmaar f 110,65; Harlingen f 50,13; Assen f 17,36; Arnhem f 518,30; Amsterdam-Noord f 107,75; Amsterdam-West f 172,—; Alblasserdam f 103,50; NN, X f 10,—; HGW, E f 7,50; MEvD, US f 86,—; Bapt. zondagsschool Harlingen f 104,—; Savornin Lohmanschool Hengelo f 30,—.

5. voor „auto Congo”: zie verantwoording in De Zaaier. Totaal is per 1 april f 9.846,69 opgebracht! Geweldig!

6. voor het „Noodfonds”: Emmererfscheidenveen f 154,95; Harderwijk f 47,25; Sneek f 1000,—; Amsterdam-Centr. f 5,—; Leeuwarden f 438,50; Rotterdam-Centr. f 263,16; Staveren f 125,—; Zwolle f 89,11 en f 70,16; Arnhem f 60,— en f 349,—; Amsterdam-Noord f 110,—; Almelo-Nieuwstraat f 79,20; Alkmaar f 86,42; BP, D f 5,—; PM, S f 10,—; GM, U f 25,—; CR, E f 2,50; WRK, D f 10,—; JLH, V f 50,—.

7. voor het „10-cents-fonds” van de U.B.S.: Zwolle f 24,90; Harlingen f 5,—; Winschoten f 18,—; Klazienaveen f 78,50; Den Haag f 5,25; Leiden f 49,05; Treebeek f 9,10; Assen f 2,50; Arnhem f 70,30; Amsterdam-Noord f 14,65; Amsterdam-West f 23,06; Alblasserdam f 14,12; EH, H f 12,—; NN, X f 10,—; MEvD, US f 12,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geefsters!

Hoe staat het nu met de opbrengst in het eerste kwartaal van 1970? Er is voor onze vier „zuilen” en de N.B.J.B. bijeengebracht f 18.012,79. Dat ligt op bijna dezelfde hoogte als in 1969, toen in het eerste kwartaal inclusief de bijdragen voor de arbeid onder Spanjaarden f 18.228,42 bijeengebracht werd. Daarenboven is dan nu in het eerste kwartaal 1970 voor het Noodfonds f 11.778,76 bijeengebracht terwijl dat verleden jaar in het eerste kwartaal f 3.168,02 was. Verleden jaar liep echter ook de speciale actie „Handelingen '69” en nu de actie „auto Congo”. Graag blijven wij de Vrijwillige Bijdragen in een konstante stroom voor onze gezamenlijke takken van arbeid verwachten! Giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, AMSTERDAM.

Giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, AMSTERDAM.

T. Jansma.

1845—1970

125-jarig bestaan van de baptisten-gemeente te Stadskanaal.

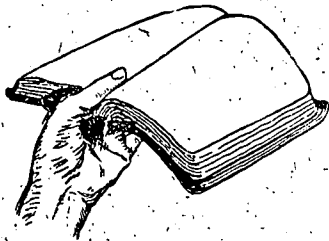
D.V. zaterdag 23 mei a.s. 's middags 3 uur: Herdenkingsdienst.

Zondag 24 mei a.s. 's middags 3.30 uur: Bijzondere avondmaalsdienst.

Beide diensten in de baptistenkerk te Stadskanaal.

Als men het plan heeft één of beide diensten te bezoeken en eventueel logies wenst, wil men dit dan vóór 28 april a.s. melden aan de sekretaris van uw gemeente?

Zo helpt u mee aan een goede organisatie.

Wat zullen we lezen?

zondag	26 april	Johannes 16 : 5-15
maandag	27 april	1 Petrus 5 : 1-7
dinsdag	28 april	1 Petrus 5 : 8-14
woensdag	29 april	Psalm 34 : 1-11
donderdag	30 april	Psalm 34 : 12-23
vrijdag	1 mei	Philémon 1-12
zaterdag	2 mei	Philémon 13-25

De Trooster komt
God Zorgt voor u
Blijf Hem maar trouw
De Heer is goed (I)
De Heer is Goed (II)
Mijn kind Onésimus
Van slaaf tot broeder

CAMPING „DEN BORG” REKKEN

2e Paasdag, koud en nat, maar ze kwamen van Deventer, Amsterdam, Den Haag, Arnhem, Groningen. In regenkleiding gingen ze het terrein op en algemeen was de opmerking: „Het terrein is goed, er staat geen plas op.” Bij de warme kachel in de kantine was het gezellig keuvelen. Opvallend was het gesprek van twee gereformeerde echtparen, die indertijd trouwe bezoekers waren op „Renderloo” en die een groot aantal namen van onze voorgangers opnoemden, toen nog de kampeiders, en die ze als hun familie beschouwden. Nu hadden ze belangstelling voor de camping en ze proefden in de kantine iets van de sfeer van „Renderloo”. Het was voor ons een bevestiging, dat we met ons kampwerk meer betekend hebben, dan we beseffen en dat we met deze camping op de goede weg zijn. Er is behoefte aan. Inmiddels zijn ruim honderd personen geweest, waarvan meerderen zich lieten inschrijven.

Graag noemen we u nu twee belangrijke data, n.l. **Koninginnedag** en **Hemelvaartsdag**. Dan houden we op de camping „open huis”, d.w.z. we nodigen een ieder uit, ook die niet kamperen, de camping te bezoeken, eventueel om er de hele dag op visite te zijn. Wij trakteren de groten op een kop koffie, de kinderen op een glas limonade.

Het zou een verrassing zijn, wanneer onze muzikale mensen, zangers, muziekmakers, eventueel in groepen kwamen om de dag met muziek en/of zang op te luisteren.

Dat kan ook elke zondag. Wie komt en maakt er iets blij's van?

„Komen er veel kerkse mensen”, vroeg een echtpaar schuchter. Ons al even schuchter antwoord was: „Mogelijk veel Baptisten”. „O, gelukkig”, zeiden ze, „want dan is er meestal meer orde”. Hebt u het begrepen? Kom!

N. Bandstra

Lezers aan het woord

HEER DER WERELD

Het schrijven van br H.-G. de Winkel over de Raad van Kerken geeft mij aanleiding tot enkele opmerkingen. Deze zijn niet bedoeld als bijdrage tot de discussie over het voor en tegen van het gastlidmaatschap van deze Raad. Ik hoop — anders dan br De Winkel en de eindredacteur — niet op een waardige discussie over dit onderwerp; ik hoop dat er helemaal geen discussie zal worden gevoerd. Het zou m.i. een groot misverstand zijn te menen dat wij een principiële discussie over onze verhouding tot andere kerken en gemeenschappen zouden kunnen voeren op basis van de kwestie van het gastlidmaatschap van de Raad van Kerken. Oecumenisch gezien stelt deze raad niet veel voor, want in de praktijk is het niet meer dan een overlegsgorgaan. Het gastlidmaatschap, dat geen enkele verplichting met zich meebrengt, stelt nog veel minder voor. Een gastlid praat mee als halve buitenstaander, meer niet. Hoewel het mij uit algemeen-christelijke en kerkelijk-organisatorische overwegingen raadzaam lijkt dat de Unie gastlid wordt van de Raad van Kerken, zal ik er niet wakker van liggen als de meerderheid, om wat voor redenen dan ook, er niet voor voelt. Ik hoop alleen dat we bewaard blijven voor een z.g. principiële discussie over een in wezen zo weinig principiële zaak.

Voor een principiële discussie over onze plaats in kerk en wereld hoeven we niet naar de kwestie van het gastlidmaatschap te grijpen. Dit laat zich illustreren aan hetgeen, br De Winkel schrijft over de praëamble van het statuut van de Raad, waar o.a. sprake is van Jezus Christus als de Heer der wereld. Br De Winkel meent, dat dit een onjuiste betiteling is omdat de wereld in de macht van de overste der wereld is. Hij vraagt zich af of het gastlidmaatschap wel mogelijk is als we toch verklaren moeten tegen de praëamble, dus ook tegen de formule Jezus Christus de Heer der wereld, geen bezwaar te hebben. Wat hij in dit verband over onze plaats in de wereld zegt is zeer belangwekkend en nadere bespreking waard. Maar misschien mag ik hem er op wijzen dat deze zelfde formule sinds 1952 in de Statuten van de Unie staat, met de bedoeling dat het geloof in Jezus Christus als Heer der wereld een van de punten is, waaraan men een baptistengemeente kan herkennen. Immers artikel 2 van de Unie-statuten luidt:

„De Unie bestaat uit gemeenten die leven uit de openbaring van God in Jezus Christus, zoals die in de Bijbel tot ons is gekomen en Jezus Christus

belijden als de Zoon van God, de Heiland van zondaren, het Hoofd der gemeente en de Heer der wereld, en wier leden op hun belijdenis zijn gedoopt”.

Hiermee wil ik maar zeggen dat de discussie over de vraag of Jezus Christus de Heer der wereld is, met alles wat daaraan vastzit ten aanzien van onze taak in de wereld, niets te maken heeft met de kwestie van het gastlidmaatschap, maar wel met onze eigen verschillen in bijbelinterpretaties. Laten we daarom deze kwestie snel en zonder emoties afdoen en ons dan wijden aan belangrijker zaken, zoals de vraag naar onze plaats en verantwoordelijkheid in de wereld als volgelingen van Hem, die gezegd heeft: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

Bilthoven, 19 april 1970

J. Reiling

HUISEVESTING VAN GASTARBEIDERS (II)

Mijn eerste artikeltje in dit blad van 27 maart j.l. over dit onderwerp ontlokte enkele lezers een reactie. Slechts op twee daarvan wil ik graag nader ingaan.

De eerste reactie betreft een brief van een lezer van dit blad (dat De Christen en niet De Cristen heet, en het wordt uitgegeven door baptisten en niet door babtisten!) uit Haarlem. De inhoud van deze brief getuigt van zo weinig begrip en liefde voor de medemensen, dat ik daaraan voorbij kon gaan, ware het niet, dat de schrijver (of schrijfster) niet de moed had een naam en adres op te geven. Slechts één citaat geef ik u door: „Hoe eerder dat volk weggaat hoe beter. Kain zou zeggen ben ik mijn broeders hoeder?” Inderdaad, alleen een Kain kan zo'n vraag stellen.

***

Gelukkig heeft de Heer ook anderen! Mensen, die besef hebben van hun roeping ten aanzien van medemensen, van welk ras, huidskleur of godsdienst deze ook zijn. Mensen die ook hun krant lezen en weten dat er Italiaanse bankrovers zijn. En dat soms een Turk een Nederlandse vrouw doodschiet. Alsof er geen Nederlandse bankrovers en verkrachters en moordenaars zijn. Mensen, die vrij zijn van het rassenvooroordeel van bovenaangehaalde briefschrijver/ster. Mensen, die weten dat Christus voor allen, ook voor de gastarbeiders, is gestorven. En opgestaan. Zulke mensen zijn we dankbaar voor hun medeleven en bemoeiende beloften voor de toekomst. Een eerste gift is al binnen. We ontvangen van een broeder f 150,—. We zijn daar ontzaglijk blij mee. We zullen verder gaan op deze weg. We hopen u binnenkort meer te kunnen laten horen. Ondertussen willen we graag ook horen van zulken, die op de een of andere wijze willen medewerken aan de bestrijding van het kwaad, dat uitbuiting heet. Mijn adres is nog steeds: Westduinweg 1107, Scheveningen.

H. Ploeger

Brokstukken

Bezitten.

In de gelijkenis van de verloren zoon wordt ons een proces getekend dat overal in de wereld waarneembaar is. Een emancipatie-proces.

De verloren zoon is bij vader thuis, maar het zint hem niet langer, dat hij steeds met zijn vader te maken heeft.

Op zekere dag vraagt hij van vader het deel dat hem toekomt. „Vader, geef mij...”. Wat hij krijgt, weten we niet. Een aantal dieren van de kudde, wat landerijen, wat gereedschap en werktuigen misschien. Nu heeft hij dan omschreven, afgebakende bezittingen, op eigen naam, waarmee hij kan doen en laten wat hij zelf wil. Waarvan hij kan zeggen: dat is van mij!

Maar het emancipatieproces schrijdt verder. Hij maakt alles te gelde en met dat geld reist hij naar een vergelegen land. Daarmee is dan de emancipatie voltooid. Hij heeft zijn bezittingen losgescheurd uit het grote goed van vader, en met dat bezit onttrekt hij zich nu ook zelf aan de invloed van vader.

Wie iets van de geschiedenis van de mensheid weet, ontdekt dat we als mensheid eigenlijk dezelfde dingen gedaan hebben als de verloren zoon. We hebben ons deel opgeëist, het losgepeuterd, losgescheurd uit het grote goed van God, en zijn afgereisd naar een vergelegen land, om met ons bezit, met de aarde, met al haar rijkdommen, te doen en te laten wat we zelf willen.

We vragen Gods advies niet meer bij het besteden van aardse rijkdommen, (het goud, het ijzer, de olie en andere ener-

giebronnen, e.d.). Als gevolg daarvan zijn nu velen arm en enkelen rijk, en ontstaat er steeds nieuwe spanning en nieuwe strijd om het bezit te beschermen of uit te breiden.

Bezeten.

Bezitters zijn — los van God — bezeten. Het bezit overheerst hen, het bepaalt hun houding, hun doen en laten.

Bij de bekering keert een verloren mens naar de hemelse Vader terug. En als het goed is, brengt hij ook het losgescheurde bezit weer mee, om het opnieuw te brengen waar het hoort: onder de liefdevolle heerschappij van God en van Koning Jezus. Bij de bekering erkent de mens: „ik was het vergeten, maar al het mijne is het Uwe! Voortaan wil ik niet meer zijn dan rentmeester over datgene wat U mij toevertrouwde.” Zo worden onze bezittingen weer „kroon-goederen” en wij de rentmeesters ervan.

Vergeten.

Wij Christenen vergeten al te gemakkelijk dit belangrijke punt. Heel dikwijls zijn we net zulke felle bezitters als anderen die geen persoonlijke relatie tot de Vader hebben. We gaan weer op ons bezit „zitten”, we groeien er mee samen, we bouwen er een positie mee op, we ontleen er ons prestige aan, we worden er (menen we) iemand door. We bezitten niet meer als „niet bezittende”, en we staan er maar moeilijk iets van af aan een ander en ook aan de zaak van de Heer.

Ja, hoe moet je dat nu eigenlijk formuleren: Zo: „Hoeveel moet ik afstaan voor de zaak van de Heer”? of: „Hoeveel mag ik houden voor mijzelf en de mijnen”? In het Oude Testament vinden we de richtlijn van de tienden. Een nieuw-

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van

Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, telefoon 0 85 - 42 30 07; giro 92.60 ten name van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Amsterdam — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Dalweg 77, Arnhem. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar. (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

testamentisch christen, die gegrepen is door de liefde van Christus, en die zegt God en de naaste hartelijk lief te hebben, heeft, als het goed is, deze richting niet nodig. De liefde zal hem in staat stellen met gulle hand en een warm en blij hart te geven. Want liefde heeft grotere mogelijkheden en komt tot grotere daden dan plichtmatige gehoorzaamheid. Christenen die niet blijmoedig geven, zijn pompen die droog staan.

Ze zijn vergeten van Wie ze zijn en aan Wie hun bezit, hun inkomen, toebehoort. Ze willen voor een kwartje het beste plaatsje in de hemel hebben. Ze zijn bezig hun Heer en Zijn gemeente „af te zetten”. Ze zijn ziek.

„Ze”, zei ik. Maar zijn we het allemaal af en toe niet?

Als het liefdevuur maar weer echt brandt, loopt alles weer goed. Ook het geven. Dan is het geen moeilijke vraag meer, maar een blijmakende mogelijkheid.

Wie geeft, investeert in het Rijk van God. Wf.

EEN GEBRANDE TEGEL

(formaat 11 bij 26 cm).

met VIS EN BROOD motief &
in MODERNE KLEUREN
goud - zilver - rood - groen.

EEN LUST VOOR elke KAMER

en EEN PRACHTIG CADEAU BIJ elke GELEGENHEID!

De sekretarissen van onze gemeenten, vooral die met kerkbouwplannen, kunnen een monster aanvragen bij

br J. ZEVEN, ACACIASTRAAT 17, ARNHEM.

De kostprijs is f 6,—. De verkoopprijs is f 8,—.

De meerdere f 2,— zijn bestemd voor het EIGEN PLAATSELIJKE BOUWFONDS!

Haast u met aanvragen van monster (f 6,—) en wekt uw leden op tot een spoedige bestelling!

**Hemelvaartsdag 7 mei a.s.
Nationale Jeugdtoogdag
te Emmen!!**

o.a. met medewerking van een spelgroep uit Rotterdam
met 125 jaar BAPTISME — 25 jaar VREDE

**Hoe scherp
is een
scherpe prijs?**

Meubeltoonzaal van der Deen laat u dat zien! Op maar liefst 2000 meters ruimte vindt u er verrassende kwaliteitskollekties uit binnen- en buitenland. Meubelen en slaapkamers, tientallen kamerbreed tapijten en honderden gordijnstoffen, vitrages en tafelkléden. Er is veel te zien bij van der Deen. Er is veel te besparen. Kwaliteit, service en scherpe prijs maken uw bezoek aan deze toonzaal tot een ware ontdekking.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)

HENGLO (O.)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 102 86)

DE CHRISTEN

1/8 mei 1970

85e jaargang - 18/19

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

NA DE BEVRIJDING

*Schoon en stralend is, gelijk toen, het voorjaar,
Koud des morgens, maar als de dagen verder
Opengaan, is de eeuwige lucht een wonder
Voor de geredden.*

*In 't doorzichtig waas over al de brake
Landen ploegen weder de trage paarden
Als altijd, wyl nog de nabije verten
Dreunen van oorlog.*

*Dit beleefd te hebben, dit heellijfs uit te
Mogen spreken, ieder ontwaken weer te
weten: heen is, en nu voorgoed, de welhaast
Duldloze knechtschap.*

*Waard is het, vijf jaren gesmacht te hebben,
Nu opstandig, dan weer gelaten, en niet
Eén van de ongeborenen zal de vrijheid
Ooit zo beseffen.*

Het getal van hen, die dit gedicht van J. C. Bloem kunnen lezen en beleven slinkt. Alleen zij die uit de grote verdrukking van '40-'45 zijn gekomen, de geredden, zullen zijn woorden verstaan. Het leed, het veelzijdig leed, dat ons toen besprong en nacht en dag omringde, is niet verbleekt. Wij hebben slechts de deur der herinnering te openen en weer grijpt ons de angst. Opnieuw luisteren wij naar nachtelijke voetstappen en dreunende colonnes, horen wij het overtrekken van doodstrooiende luchtvloten. Dat waren de dagen, waarin men niet meer mocht zeggen of schrijven wat toch gezegd en geschreven moest worden. Waarin kommunisten en predikanten vrienden waren, omdat beiden leden en waarin christenen van vele landen elkaar op bevel van machthebbers ombrachten. Wij stonden in de brandende straten van Rotterdam-West, zochten bescherming achter machtige beuken aan de Velperweg tegen rondvliegende kogels en zagen bij het hertenkamp in Veendam de laatste Duitsers rovend vluchten.

Ondragelijke knechtschap eindigde voor ons op een onvoorstelbare plotselinge wijze en de ongeborenen van toen zullen nooit de vrijheid zo beseffen.

Wij waren letterlijk als degenen die

droomden en in hun droom van geluk schreiden.

Waar zijn we nu. Op deze eerste mei 1970? Niemand danst meer op de straten. Omdat er geen vreugde meer is. Omdat de wegen vol zijn van driftige, giftige wagens, die naar de welvaart jagen. Er staan geen juichende kinderen meer langs die overvolle banen. Wat zou er nog te juichen zijn. Nooit verdienden de mensen meer geld dan nu, nooit gaven ze meer uit en zelden waren ze ongelukkiger. Het zou ondankbaar zijn niet op te merken dat in dit land geen honger geleden wordt. Dat globaal gezien er werk is voor iedereen. Dat in een prachtige strijd nieuw land aan het oude werd toegevoegd. Dat langs onze voortdurend bedreigde kusten machtige werken verricht worden ter beveiliging. Dat er een toenemende zorg is voor het verminkte leven en voor hen, die het leven achter zich hebben. Dat binnen onze grenzen de vrijheid wel kan wonen. En toch...

En toch is een geest van nieuw verzet geboren tegen dit bestaan; dat uitgerekte en vastgebonden is op de vliegende wielen van de ekonomie. Niemand schijnt zich meer te kunnen vinden in de bedingen, die gegraven of geboren werden en waardoor tot dusver het leven

stroomde. Er is een merkwaardige onrust in de kerk, in de politiek, in de school en wij in het land vragen ons af waarop men een Oranje-Vrijstaat sticht en wat er achter de kabouters steekt. Vreest men het leven van heden? Is het een verweer tegen de verstikkingsdood die sommigen in de huidige orde over zich voelen komen?

Misschien zijn wij in deze vijfentwintig jaar tot de ontdekking gekomen dat Nederland in een wervelende periode van de wereldgeschiedenis terecht is gekomen en valt de ellende van oorlog, honger en pestilentie, van onderdrukking en uitbuiting van hele volken ons zo zwaar dat we in ergernis daarover ons verdriet omzetten in genadeloze kritiek. Want wij kunnen niet veranderen wat veranderd moet worden. Machteloosheid en moedeloosheid kunnen tot onredelijke handelingen drijven en slechts openbaringen worden van een werkelijk diep onbehagen.

De bevrijding is ook na die bevrijding niet gekomen. De hunkering naar het rijk van God moet wel toenemen en allen die dat rijke Rijk kennen mogen uitgaan en verkondigen dat de dag aanstaande is waarop de Heer der schepping deze aarde en ons zal verlossen van al wat tot de oude orde behoort. 't Zal toch eenmaal lente zijn. Dan eerst is de eeuwige lucht een wonder voor de geredden.

Huizinga.

DE ALGEMENE VERGADERING DER UNIE 1970

Nog slechts enkele weken en deze vergadering zal een aanvang nemen. Een paar dagen daarna... en de voorbereidingscommissie zal dan, naar wij hopen althans, opgelucht zijn taak kunnen neerleggen.

Naar wij hopen..., en dat is zeer terecht; want terwijl dit geschreven wordt — 20 april — bezorgt de post nog steeds aanmeldingen, een maand over tijd! En dat is nog niet het ergste, maar, naar ons gevoel, heeft ieder zich nog niet aangemeld. Toch is dat noodzakelijk, wil men toegang tot de vergadering hebben.

Wie u ook bent, en waar u ook aan deelneemt of niet deelneemt, u dient zich in elk geval te melden.

Het is voor u nodig; en voor de commissie wel zo prettig als deze nu eens kan afwerken.

De secretaris van uw gemeente heeft nog wel formulieren, of weet waar ze te krijgen zijn, kingskerk.

Hier enkele richtlijnen voor het vinden van de Herdenkingskerk, die als u het nog niet wist gevestigd is op de **Postjesweg 150**.

Komt u met de trein aan op het **Centraal Station**, dan kunt u tramlijn 17 of 13 nemen en dan overstappen op buslijn 18; deze bus stopt voor de kerk. **Amstelstation**, buslijn 15 en dan over op 18. **Station Sloterdijk**, buslijn 15 en dan over op 18.

Komt u met de auto van richting Den Haag, Rotterdam, Utrecht? Volgt u dan de borden, waarop staat „Havens West”; dan bent u in elk geval in de goede richting.

Komt u per auto van het Noorden via

de Afsluitdijk? Dan door de Coentunnel, dan bent u vlak bij de kerk.

Komt u via Hoevelaken, Bussum, dan ook de borden Havens West volgen.

Ik ben mij ervan bewust, dat dit slechts summiere gegevens zijn maar het kan bijna niet anders zonder u in de war te maken.

Voor de trampassagiers: vraagt u gerust de conducteur, chauffeur, waar u moet overstappen resp. uitstappen; zij zijn u ongetwijfeld behulpzaam.

Op het plein van het Centraal Station is een inlichtingenburo waar u alle inlichtingen kunt bekomen over tram, buslijnen, tarieven etc.

De autorijders kunnen alle vragen stellen aan iedere politieagent die u vriendelijk te woord zal staan. Overigens kunt u de tram en/of buslijnen volgen en dan komt u er ook wel.

Tot ziens in Amsterdam!

Jac. L. de Vries,
secr. Voorber. comm.

Welkom in Amsterdam!

Reeds omstreeks 1840 was er in Amsterdam een groepje gelovigen bezig, dat samen de bijbel besprak en daarbij ook de ontdekking deed, dat de kinderdoop onschriftuurlijk was en dat de doop uitdrukking moest geven aan de gemeenschap met de Heer in Zijn dood, begrafenissen en opstanding. Enkel van dit groepje konkludeerden zelfs: wij zijn eigenlijk niet gedoopt!

Hoe het contact is ontstaan is onbekend — wellicht via ds J. de Liefde in Zutphen, die met vele banden aan Amsterdam gebonden was — feit is, dat de beide broeders Köbner en Feisser, enkele dagen na de eerste doopsbediening in Gasselternijveen op 15 mei 1845, via Zutphen reeds naar Amsterdam reisden en daar — de doop werd voltrokken door Köbner — vier leden van deze groep doopten.

Tot gemeentevorming — ondanks de aanporingen van Feisser — kwam men echter nog niet. Weliswaar groeide men er naar toe, maar toen Feisser in 1850 er door de groep als voorganger beroepen werd meende hij — mede om het tekort aan gemeentelijk besef — hieraan geen gehoor te kunnen geven.

't In die tijd opkomend Darbisme kreeg invloed op de kleine gemeenschap en meerderen verlieten de baptistengemeente. Aan de wat los-vaste verhoudingen kwam een einde toen men omstreeks 1862 H. G. Tekelenburg, die vanaf het begin de ziel van de groep was geweest, als voorganger aanwees. Men kan zeggen, dat vanaf die tijd de gemeente ook werkelijk als geordende gemeente ging functioneren.

Het grote probleem waarmee de gemeenten in de grote steden, met name

in het Westen van het land, altijd hebben geworsteld is dat van de huisvesting, het beschikken over een goede lokaliteit. Dat was ook in Amsterdam het geval. Toen Spurgeon in april 1863 een bezoek aan Amsterdam bracht wilde hij er ook kennismaken met zijn medebaptisten in die stad. Maar niemand wist van hun bestaan af! Toen de kleine baptistengemeente hiervan hoorde en Spurgeon inviteerde om te komen had deze hiervoor helaas geen tijd meer... In een brief die Spurgeon daarna aan de gemeente schreef en waarin hij zich verontschuldigde, vermaande de „prins der predikers” de Amsterdamse baptisten toch geen verborgen leven te leiden, „Laat uw wachtwoord zijn: Cedo Nulli. Holland heeft behoefte aan moedige Christenen. Vreesachtigheid nut niet.” Door deze brief heeft Spurgeon er eigenlijk de beslissende stoot toe gegeven, dat al spoedig daarna met openbare prediking werd begonnen. Ondanks veel tegenstand en teleurstel-

Amsterdam, havenstad — internationaal centrum

Vrede laat Ik u, mijn vrede geef ik u; niet gelijk de wereld die geeft, geef Ik hem u' - Joh. 14, 27.

Aan rustige wateren

Het afscheidsgeschenk van Jezus: vrede

In Johannes 14 bereidt Jezus Zijn discipelen voor op Zijn naderend afscheid, de hemelvaart. Hij groet hen ten afscheid: Vrede! Mijn vrede laat Ik u; niet zoals de mensen buiten Mij, de wereld, vrede bieden; zij zeggen óók ten afscheid: shaloom, vrede! Het ga u wel... Die vrede is slechts een vrome wens, biedt tenslotte niets aan, is machteloos en inhoudsloos.

Dat is het eerste wat Jezus Zijn discipelen met deze groet die Hij hen ten afscheid geeft, leert. Ook in de wereld wordt over vrede gesproken, maar diezelfde wereld is machteloos om die vrede te realiseren. Even onmachtig als de man die iemand 'goededag' wenst en niet in staat is ervoor te zorgen, dat het ook werkelijk een goede dag

wordt...

Ja zeker, de wereld, de mensen zonder Jezus, wensen óók vrede; voor zichzelf en voor elkaar. Het is de droom waarvan alle geslachten dromen, om daarna ontnuchterd en verschríkt weer te ontwaken in een wereld die vol is van het lawaai van onvrede en oorlog. Zo was het in Jezus' dagen, zo is het in de dagen waarin wij leven. De droom van 1945 is allang als bedrog onmaskerd. Ondanks UNO en vredeskonferenties, de wereld spreekt wel over vrede, velen wensen zelfs die vrede, maar het is een machteloos spreken.

Niet gelijk de wereld over vrede spreekt; 'shaloom' zegt en begeert — zegt de Hei-

land. Ik laat u vrede, Mijn vrede...!

Dat is de vrede die Hij verworven heeft door de oorzaak van alle onvrede weg te nemen; de zonde. Dat is het werk dat Hij volbracht heeft en dat Zijn afscheidsgroet, ja Zijn 'afscheidsgeschenk' is voor Zijn volgelingen. Als Hij spreekt is het er. Zijn Woord is macht. Zijn vredesgroet gééft vrede.

Vrede, omdat het weer goed is tussen God en ons. Vrede in het hart, in alle omstandigheden. Zelfs temidden van onvrede...

Alleen die vrede op dat kleine territorium?

Nee, vrede op aarde. Dat óók. Als Hij weerkomt als Vrede-

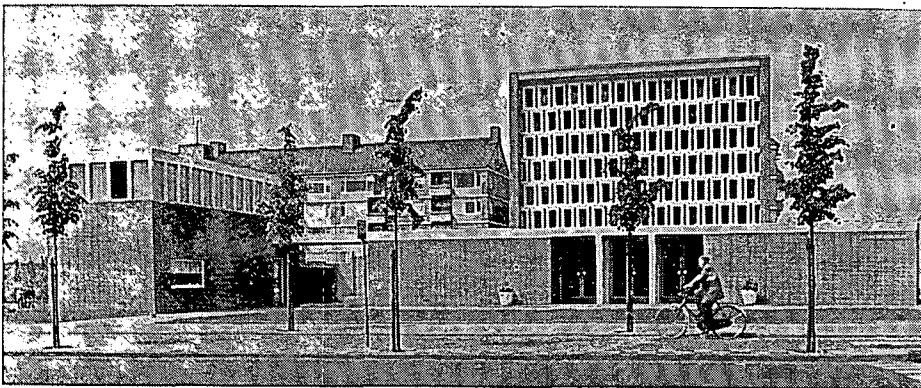
vorst, op de wolken des hemels — zoals Hij is heengegaan.

Dan zal de vrede uitbreken, zoals nu nog oorlogen uitbreken. En de aarde zal er vol van zijn. Dan gaan de vlaggen uit. Het zal bevrijdingsfeest zijn voor altijd.

Moeten we in afwachting daarvan dan nu alleen maar wachten tot de tijden zijn veranderd? Natuurlijk niet. Mijn vrede laat Ik u', zegt Jezus. Laat Ik bij u achter, hoort de gelovige in die woorden. Om er iets mee te doen, om ervan uit te delen, er mededeling van te doen. Opdat het zich vermeerdert! Opdat er meer van die vrede van Jezus zichtbaar gemaakt zal worden.

Straks komt Hij weer. Óók om te zien wat wij met die Vrede van Hem, die Hij achterliet bij ons, hebben gedaan. Wat hebben we ermee gedaan?

v. D.

De Herdenkingskerk te Amsterdam-West

lingen — zoals eigenlijk overal in de gemeenten — groeide de baptistengemeente van Amsterdam. Het 'huisvestingsprobleem' van de gemeente behoort thans wel geheel tot het verleden. De uit de 'oude' gemeente voortgekomen nieuwe gemeente in West — waar thans de Algemene Vergadering wordt gehouden — heeft sinds 1964 de beschikking over een riant kerkgebouw met kosterij aan de Postjesweg, de John Smyth-Herdenkingskerk. Dit nieuwe gemeentecentrum is mede tot stand gekomen dankzij genereuze giften uit het buitenland.

De 'moeder'gemeente in Centrum zag zich enkele jaren geleden geplaagd voor het feit dat — op last van de hoofdstedelijke bouwpolitie — het oude gebouw in de Kerkstraat, bij wijze van spreken: van de ene dag op de andere, moest worden verlaten. In dezelfde Kerkstraat staat nu de gloednieuwe Dr. Martin Luther King-kapel.

De gemeente Amsterdam-Noord, die weer is voortgekomen uit de gemeente-West, heeft eveneens vergenvorderde bouwplannen zodat verwacht mag worden dat ook deze gemeente binnen niet al te lange tijd de beschikking heeft over een goed gemeentecentrum.

De niet bij de Unie aangesloten Onafhankelijke Baptistengemeente komt bijeen in een — als we goed zijn ingelicht — gehuurd kerkgebouw aan de Keizersgracht.

De gemeente-centrum wordt gediend door ds W. Veënstra (144 leden); de gemeente-West door ds G. Liebe (107 leden) en de gemeente-Noord (73 leden) door ds J. Broertjes. Voorganger van de Onafhankelijke Baptistengemeente (361 leden) is evangelist J. A. Malgo.

v. D.

gemeenteberichten

OPNIEUW DOOPDIENST IN 2E MOND

2e Exloërmond — (W. v. d. V.). Mochten we in maart het blijde nieuws doorgeven, dat zeven jonge mensen, op hun belijdenis, door de doop de gemeente werden binnengeleid, ook in april hadden we weer een feestdag. Nu was het een jonge broeder, die evenals de anderen zijn leven aan Christus had gegeven. Ook hij was gehoorzaam aangaande de doop. Zondagavond 5 april was ons kerkgebouw hierbij overvol. Onze voorganger, ds J. Schuil, sprak over de tekst: Kom tot de waarten, alle gij dorstigen.

Met grote aandacht werd naar deze ernstige boodschap geluisterd. Nadat onze jonge broeder gedoopt was, sprak onze voorganger nog éénmaal tot de schare, die getuige was van deze plichtigheid, Kom tot de waarten, alle gij dorstigen. Wij hopen en bidden dat nog velen mogen komen tot de Heer en Zijn Gemeente.

Br J. Niemeijer sprak bij het avondmaal woorden van welkom. Vele anderen brachten hun vreugde en dankbaarheid onder woorden.

Het opstandingsfeest werd ook blijde gevierd. In de morgendienst mochten we luisteren naar de goede paasboodschap van onze voorganger. Hierin werd hij bijgestaan door ons zangkoor. Samen verkondigden zij het grote nieuws: De Heer is waarlijk opgestaan!

's Avonds hadden we weer het liefdemaal (getuigenisdienst). Velen kwamen naar voren om te getuigen van hun Heer. Wat is het een zegen van oud en jong te mogen horen wat de Heer voor hen betekent.

Onze jeugd had het goede plan opgevat, om aan alle ouden en zieken, óók niet-gemeentelieden, een fruitbakje te bezorgen. Ruim honderd stuks werden bezorgd. Uit de vele reacties bleek, hoe zeer dit op prijs werd gesteld.

DE 26ste UNIEVERGADERING NA DE BEVRIJDING

VOOR DE ZESENTWINTIGSTE KEER na de bevrijding (plus één extra Algemene Vergadering) komen van 13 tot en met 15 mei de gemeenten in de Unie verenigd weer bijeen om samen te beraadslagen over het werk, dat zij gezamenlijk in binnen- en buitenland mogen doen. Van die eerste Algemene Vergadering na de bevrijding — te Groningen in november 1945 gehouden — herinneren we ons niet zo veel meer. Een paar flarden slechts.... De openingstoespraak van de voorzitter van toen, ds J. W. Weenink, waarin deze — zo is het ons althans bijgebleven — op nogal lyrische wijze de maand november bezong: November . . . uw naam is stilte! Het was, de eerste keer na de bange jaren van verdrukking en terreur, trouwens niet zo'n 'stille' vergadering. Dát herinneren we ons ook nog. Geen wonder trouwens. Er was immers weer vrijheid, en ieder kon weer zeggen wat hij meende te moeten zeggen.

De negentigste Algemene Vergadering in het jaar waarin 125 jaar baptisme in Nederland wordt herdacht.

Juist op 15 mei, de laatste dag van deze komende Unievergadering, is het 125 jaar geleden, dat in een veenwijk te Gasselternijveen de eerste zeven gelovigen werden gedoopt, door Julius Köbner, en de eerste baptistengemeente werd gesticht. Er zal stellig ook in Amsterdam op een of andere wijze aandacht aan worden geschonken.

Het is ook de negentigste Algemene Vergadering. Ook al een beetje een jubileum. In 1881 werd te Foxhol tot de oprichting van de Unie besloten door de gemeenten Stadskanaal, Foxhol, Groningen, Hengelo, Nieuwe Pekela, Haulerwijk en Sneek. Enkele gemeenten bleven toen nog buiten de Unie: Franeker, Makkum, Staveren, Amsterdam, Haarlem. Deze gemeenten wensten aan-

sluiting bij de Duitse baptisten en waren anders georiënteerd; ze waren calvinistischer, minder opwekkingsgemeenten. Zij die samen gingen in de Unie, reeds in 1881, hadden sterke invloeden ondergaan van de arbeid van mannen als De Liefde, Holleman, Gerdas, Horn, Roeles, Kloekers — mannen, die van een evangelistisch vuur waren bezielde en geen grotere passie kenden dan zielen te winnen voor de Heer. De gemeenten, die, tenminste aanvankelijk, nogal aarzelend tegenover de baptistenunie van Foxhol stonden waren vruchten van de arbeid van de al even ijverige De Neui — hadden er althans mee in relatie gestaan — en waren door diens calvinistische inzichten beïnvloed. Later zijn ook deze gemeenten, met een uitzondering voor de gemeente te Franeker, tot de Unie toegetreden en thans is er van verschil in prediking en leer geen sprake meer. Heeft de Unie nivel-

Bij de ingebruikneming van de John Smyth-Herdenkingskerk te Amsterdam-West - 1964. In deze kerk zal de 90ste Algemene Vergadering van de Unie van Baptistengemeenten worden gehouden van 13 tot en met 15 mei a.s.

ONS WEEKBLAD

zal volgende week NIET verschijnen in verband met het feit dat — als zovele bedrijven — ook de drukkerij waar ons blad wordt gemaakt van 4 tot 11 mei gesloten is. Als tegemoetkoming daaraan verschijnt ons blad deze week met 12 pagina's. Het spijt ons, dat we onze lezers hiervan niet eerder in kennis konden stellen. Red.

lerend gewerkt? Is er sprake van gelijk-schakeling?)

Wanneer met gelijk-schakeling bedoeld wordt, dat de pluriformiteit die in Christus' gemeente aanwezig mag zijn, tot uniformiteit wordt: iedereen denkt en beleeft gelijk, en geeft daaraan vorm en gestalte op dezelfde wijze, dan is ons antwoord: Nee! Wel heeft het samengaan en samenwerken in de Unie geleid tot grotere eenheid des Geestes. Eigen tradities — elke gemeente heeft ze! — werden, dikwijls zonder opzet, getoetst aan de inzichten en tradities van de ander. Sommige van die 'overleveringen' verloren hun betekenis en waarde, andere werden gemeengoed. Dát is de zegen van de Unie.

Onze verhouding tot elkaar

We hebben als baptistengemeenten elkaar nodig! Dat is in elk geval de les van negentig jaar Unie. We hebben korrektie van elkaar nodig. Dat is een zegen. Die zegen missen de gemeenten die — omdat ze, naar ze zeggen, het met sommige dingen niet eens zijn, of om welke andere redenen dan ook — buiten de Unie staan.

Op de agenda van de komende Unievergadering komt zo'n onderwerp voor, waarbij we van elkaar kunnen leren: het voorstel van de Commissie der Unie om als gastlid toe te treden tot de Raad van Kerken in Nederland.

Op zichzelf achten wij dat eventuele lidmaatschap, ook al omdat het zo'n vrijblijvende zaak is, van weinig betekenis — al zijn we er persoonlijk dan vóór. Dát het op de agenda staat — we schreven reeds eerder, dat er onzes inziens niet over afgestemd behoeft te worden — is intussen wel belangrijk, omdat een discussie over een dergelijke kontroversiele zaak, als onze oekumenische relaties, opnieuw de gelegenheid biedt vast te stellen wat ons nu eigenlijk samen doet gaan. Hoe is onze verhouding tot elkaar? Vormen we een gemeenschap van gemeenten, die ondanks hun uitgesproken afkeer van geschreven belijdenissen, elkaar slechts kunnen aanvaarden op grond van, laten we zeggen, ongeschreven belijdenissen waarin al even dogmatisch en orthodox interpretaties en inzichten absoluut worden gesteld? Of zijn we een gemeenschap van gemeenten, die hun eenheid vinden in het gezamenlijk belijden en beleven van de

éne Heer en de éne Heilige Geest? Die eenheid verdraagt afwijkende meningen, gevoelens en inzichten en gaat er vanuit, dat de ander óók de Heilige Geest heeft ontvangen.

Ook in het verleden van de Unie zijn er kontroversiele onderwerpen ter sprake geweest. De meeste van deze tegenstellingen spreken ons nu niet meer aan. Om een voorbeeld te noemen, de opleiding van voorgangers. Toen de gemeente te Haulerwijk reeds op de derde Algemene Vergadering, in 1883, dit ter sprake bracht door voor te stellen, dat de Unie naar vermogen de opleiding van jongelieden tot evangeliepredikers mocht bevorderen, bleek dat de meningen hierover zeer verdeeld waren. Met name de voorganger van Stadskanaal, H. Kruit — landbouwer-voorganger — wees een dergelijke opleiding fel van de hand; hij was van mening, dat de mens moest blijven in zijn eigen beroep en verklaarde pal te blijven staan voor dit beginsel. De voorgangersopleiding is er gekomen — eerst in Hamburg — en er zal nu wel niemand meer zijn, die de noodzaak ervan niet onderkent.

Organisatorische onderwerpen

Veel van de agenda — veel te veel — wordt verder in beslag genomen door organisatie-kwesties. Twee gemeenten hebben zich erin verdiept hoe de Algemene Vergadering beter kan functioneren. De gemeente **Groningen-Noord** wil deze vergadering in omvang beperken door een kleiner getal afgevaardigden: een gemeente beneden de 100 leden één afgevaardigde; boven de 200 leden twee afgevaardigden. Voor elke 50 leden wordt dan één stem uitgebracht, hetgeen inhoudt dat, bijvoorbeeld, een gemeente van 320 leden twee afgevaardigden zendt die met hun beiden zes stemmen kunnen uitbrengen.

De voorgestelde wijze van samenstelling biedt, naar onze mening, veel nadelen. Ze zijn door de UC in zijn prae-advies al genoemd.

Ook **Emmen** wil de Algemene Vergadering inkrimpen; zo zeer zelfs, dat het een vergadering wordt van slechts 45 leden. Emmen tracht dit te bereiken door een distriktenstelsel, waarbij het land is ingedeeld in zeven distrikten. Deze gewesten kunnen naar rato afgevaardigden zenden, bijvoorbeeld: Friesland 5 (waarvan 2 niet-voorgangers), Groningen 10 (3 niet-voorgangers), etc. Uit de motivering tot dit voorstel lichten we één zin; deze: „Vele afgevaardigden ondergaan de A.V. meer dan dat zij deze mee-constituëren”. Deze opmerking lijkt ons zeer belangrijk, en wáár. Naar onze mening ligt dat echter niet aan de (betrekkelijke) omvangrijkheid van de vergadering, maar aan de wijze waarop thuis, in de gemeenten, de afvaardiging wordt samengesteld. De gemeenten zullen daar meer aandacht aan

Eén van de hoogtepunten van elke Unievergadering: de koffiepauze . . .

moeten besteden, opdat er mensen worden aangewezen, die de zaken overzien en beheersen. Die mensen zijn er wel in elke gemeente! Helaas stellen zij zich vaak niet beschikbaar, omdat ze het met andere zaken te druk hebben, bijvoorbeeld; en de tijd er niet voor over hebben om vergaderingen bij te wonen die, zoals zij hebben gehoord, niet op bevredigende wijze functioneren (de laatste konklusie kan opnieuw getrokken worden uit de toelichting die Emmen geeft). En zo komen we nooit uit de vicieuze cirkel . . . Er moeten afgevaardigden komen die — we zijn het hartelijk met Emmen eens — de vergadering méé-constitueren. Dáár ligt het probleem.

Dat Emmen aan de gewesten een belangrijke plaats wil geven, is op zichzelf een goede zaak. Maar hoe? In dit verband hebben wij ons zelf ook vaker dan eens de vraag gesteld — en dit jaar vooral — of het beslist nodig is, dat er elk jaar een 'dure' Algemene Vergadering moet worden gehouden. Zou het ook niet om de twee jaar kunnen, terwijl dan de lopende en de routine zaken — waarbij gemeen overleg, hoor en wederhoor niet nodig is — in de distrikten worden besproken en beslist?

In elk geval, zoals het voorstel er nu ligt lijkt het ons onjuist, omdat bij een op deze wijze samengestelde Algemene Vergadering niet de stemmen van alle gemeenten gehoord kunnen worden (uit het prae-advies van de UC).

Kruimelwerk

Het nu genoemde zal wel de hoofdmoot vormen — dat wil zeggen: buiten de eigenlijke arbeid, die door de Permanente Commissies wordt verricht en waarvan,

uiteraard, verslagen en begrotingen zijn ingediend.

Wat rest is, oneerbiedig gezegd, wat kruimelwerk. Er wordt voorgesteld een jaarlijkse tweedaagse uniekonferentie te houden; er is weer eens een voorstel om aan ons weekblad een andere naam te geven (vóór!); er moet, zegt een gemeente, een 'agendakommissie' en ook een 'voorkeuzekommissie' komen; dezelfde gemeente vindt, dat de voorzitter van de AV géén lid van UC, PC's of stichtingsbesturen mag zijn (hij moet deze functie drie jaar achter elkaar vervullen); er worden enkele wijzigingen voorgesteld in het Huishoudelijk Reglement en, last but not least, er ligt een nieuw Reglement op Ambten en Diensten op de AV-tafel. Twee gemeenten vragen om het lidmaatschap van de Unie, namelijk Drachten-Elim en Doetinchem. Verder zijn er de diverse verkiezingen en herverkiezingen.

Eén voorstel halen we nog even met meer nadruk voor het voetlicht; het is van Groningen-Noord (dat zich dit jaar wel erg geweerd heeft om voorstellen in te dienen) en zegt, dat de Uniecommissie moet bestaan uit regelrecht door de AV gekozenen ('t aantal wordt niet genoemd) en uit telkens één lid van elke Permanente Commissie. Het is misschien wel bekend, dat wij reeds vele jaren pleiten voor een UC waarvan de leden als zodanig gekwalificeerd worden gekozen. Dat er kommunikatie tussen UC en PC's moet zijn is juist, maar kan onzes inziens geen motief zijn om tegen dit voorstel te zijn (en dat is de UC). Die kommunikatie is er ook wanneer elke PC via één lid zitting heeft in de UC. De PC's kunnen dan voor de

Duizenden woonden in 1956 te Groningen de viering van het 75-jarig bestaan van de Unie bij

ONS WEEKBLAD

zal volgende week NIET verschijnen in verband met het feit dat — als zovele bedrijven — ook de drukkerij waar ons blad wordt gemaakt van 4 tot 11 mei gesloten is. Als tegemoetkoming daaraan verschijnt ons blad deze week met 12 pagina's. Het spijt ons, dat we onze lezers hiervan niet eerder in kennis konden stellen. Red.

ze vertegenwoordiging een primus en een secundus aanwijzen.

Amsterdam 1970

Zo trekken straks de afgevaardigden van onze gemeenten naar het roerige Amsterdam om daar, in de Herdenkingskerk die gebouwd werd als een herinnering aan John Smyth — ter gelegenheid van het 350-jarig baptisme in de wereld — de negentigste Algemene Vergadering te houden. Amsterdam 1970, 25 jaar na de bevrijding, precies 125 jaar nadat de eerste gemeente werd gesticht. Het is wel een tijd en een plaats vol herinneringen aan historische gebeurtenissen.

Of deze negentigste Unievergadering ook zulk een historisch gebeurtenis zal worden? v. D.

Brokstukken

Vrijheid

In deze dagen van herdenken van de bevrijding wordt veel gesproken en geschreven over het recht dat ieder mens moet hebben om zichzelf te zijn.

Een mens moet vrij zijn in het vormen en hebben van een eigen mening. Hij moet vrij zijn die te uiten. Hij heeft recht op godsdienstvrijheid. Velen onzer herinneren zich hoezeer onze vrijheid beknot was in de jaren '40-'45. Er werd vanwege de bezettende macht aan de lopende band gedecreteerd en over ons beschikt. Iedere uiting of daad die gevaar betekende voor het regime dat ons overheerste, werd fel bestraft. Concentratiekampen en vuurpeletons maakten er, een eind aan en ontketenden angst bij hen die op „vrije” voeten rond liepen.

Het is verbazingwekkend, 25 jaar na het einde van de bezetting mensen te horen eisen dat er ook in ons land een soort generaalsbewind moet komen om met straffe hand te regeren, en met geweld neer te slaan wat in hun ogen niet deugt.

Grenzen

Natuurlijk heeft echte vrijheid grenzen. Stel dat ieder mens de vrijheid had, niet begrensd door spelregels en wetten, om te doen en laten wat hij zelf wilde! De wereld zou onleefbaar worden.

Stel dat de machtswellustige-sterke onbegrensde vrijheid zou hebben, zou hij niet spoedig aan de vrijheid van ieder die zwakker is dan hij een einde maken? Stel dat de geldberige-sterke onbegrensd vrij zou zijn, zou hij niet binnen afzienbare tijd de zwakkeren hun bezit hebben afgenomen en zich zelf verrijkt hebben? Geef de sadist vrijheid, de wraakgierige, de fanatiekeling, etc. en zie dan wat er gebeurt.

Wie met vrijheid bedoelt het recht om zichzelf uit te leven, is een a-sociale egoïst, die zich om andermans vrijheid niet bekommert. Vrijheid is alleen veilig bij mensen die zich verantwoordelijk weten ten opzichte van de naaste en de samenleving, en die naaste liefhebben als zichzelf. Vanwege die liefde zullen ze de hun gegeven vrijheid niet misbruiken, want de liefde doet de naaste geen kwaad. Vrijheid is alleen veilig bij de mensen die God boven alles stellen, respecteren en liefhebben, die Hem volledig vertrouwen en daarom bereid zijn Zijn koers te varen.

Goed doen (1)

Er zijn veel goed-willende mensen in de wereld. Mensen die onrecht zien en protesteren; mensen die zien hoe alles (rivieren, zeeën, de lucht die we inademen, etc.) vervuult, en die acties ontketenen om er wat aan te doen; mensen die meer waarheid, eenlijkheid en gerechtigheid betracht willen zien in het politieke handelen der overheden, en er zich voor inzetten. Zelden is er zo-

veel geprotesteerd en gedemonstreerd als in onze na-oorlogse tijd.

We hebben geen bezwaar tegen mensen die uit edele overwegingen protesteren tegen onrecht, bedrog, rechtsverkrachting e.d. Integendeel! We beseffen alleen dat we zo makkelijk, al demonstrerende, de schuld van allerlei kwaad zoeken bij anderen, terwijl we zelf buiten schot blijven. En toch: hoe vaak zijn we niet betrokken bij allerlei kwaad en onrecht in eigen kring, waaraan we zelf mee schuldig zijn? Het gevaar is dat we al demonstrerende enkele zondebokken vinden op wie we alle schuld laden, terwijl in feite wijzelf aan heel veel onrecht in de wereld mede deel hebben.

Het is goed, alvorens de beschuldigde wijsvinger op een ander te richten, eerst het eigen harte te onderzoeken.

Goed doen (2)

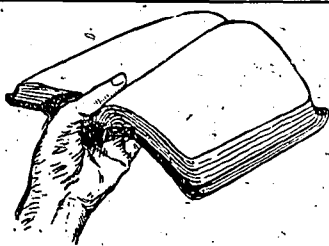
Zijn we klaar met goed doen? We kunnen doen wat goed is in eigen ogen. Maar in de bijbel lezen we dat het er op aankomt te doen wat goed is in de ogen des Heren.

Wanneer we zelf gaan bepalen wat goed en wat kwaad is, zullen we er vaak naast zijn. Want ons eigen egoïsme, onze eigen begeerten e.d. tasten onze normen aan. Graag passen we onze maatstaven aan bij onze eigen verlangens, in plaats van omgekeerd.

Het komt er op aan, naar God te luisteren, en Hem Heer te laten zijn.

Wf.

Wat zullen we lezen?

zondag	3 mei	Joh. 16 : 25-33
maandag	4 mei	Openb. 21 : 1-5
dinsdag	5 mei	Ps 116
woensdag	6 mei	Hand. 1 : 1-8
donderdag	7 mei	Marc. 16 : 14-20
vrijdag	8 mei	Hand. 1 : 9-14
zaterdag	9 mei	Hand. 1 : 15-26

Onvergetelijke woorden
 Alles wordt nieuw
 Dankend gedenken
 Laatste instructies
 Opgenomen in de Hemel
 Volhardend in het gebed
 De twaalfde apostel

Angolese vluchtelingen in Kongo-Kinshasa

Na de opstand van de Angolezen van februari-maart 1961 begon de bloedige Portugese terreur, waarbij in enkele maanden tijds 50.000 Angolezen het slachtoffer werden van bombardementen, napalm, executies, mishandelingen en plunderingen.

Sinds maart 1961 vluchtten een 1/2 miljoen Angolezen naar Kongo. De Baptistenzending David Grenfell werd toen na twintig jaar arbeid in Angola het land uitgezet, waar hij zelf vaststelde dat Portugal napalmbommen van de NATO gebruikte op burgerdorpen. Hij begon vanaf augustus 1961 te Kibentele bij Moerbeke ten zuiden van de Kongolese hoofdstad Kinshasa, een vluchtelingenopvangcentrum. Hij heeft hier alleen al de eerste twee jaar ongeveer 40.000 vluchtelingen opgevangen, waarbij hij het werk vanaf de grond moest beginnen, nadat het Rode Kruis om politieke redenen de vluchtelingen-hulp had gestaakt.

In de eerste jaren kwamen dag in, dag uit vluchtelingen naar Kibentele, en niet alleen Angolezen van stammen uit Noord-Angola, maar bijvoorbeeld ook groepen Bailoendoes uit het zuiden van Angola. Deze mannen waren „contratados”, contractarbeiders van koffieplantages in het noorden. Nadat hun plantage door guerrillas werd aangevallen, verborgen zij zich samen met de dorpsbevolking, en nadat hun schuilplaatsen steeds vaker door Portugezen werden aangevallen, gingen ze naar Kongo. Soms waren vluchtelingen zo gelukkig dat ze zich in hun beste kleren konden omkleden voordat ze een Konkolees dorp binnengingen, zoals de 16.400 in 4 dagen uit de streek van Carmona, die geen enkele Portugees tegenkwamen en zodoende met het meest van hun bezittingen erdoor kwamen. Dit was in 1962 en hierna kwamen geen grote groe-

pen meer. Portugese patrouilles werden ten opgevoerd en er werden mijnevelden gelegd.

★

Andere groepen kwamen in uiterst behoeftige omstandigheden aan, en hadden voor-zichzelf onderweg grasschorten moeten maken die erg versleten raakten na zo'n lange tocht. Of men vervaardigde noodkleding van boom-schors, omdat men op een overhaaste vlucht voor een Portugees bombardement alles had moeten achterlaten.

In november 1964 kwam er een jonge vluchteling aan met een groot litteken over de hele rechterkant van zijn gezicht. Hij werd in 1961 tezamen met de gehele mannelijke bevolking van zijn dorp door de Portugezen gevangen genomen. Met de polsen met touw op de rug gebonden, werd een legertruck vol van hen naar een rivier gereden. Daar moesten ze op een rij langs de rivier gaan staan, met hun rug naar de waterkant. Een Portugees liep de rij langs en sloeg hen met een „catana”, een kapmes, in de nek zodat ze stuk voor stuk in de rivier vielen. Deze jongen kreeg een houw langs zijn hoofd en verloor het bewustzijn niet toen hij in het water viel. Hij zwom weg en wist naar Kongo te ontkomen.

Voor de vluchtelingen werd in de Kongolese dorpen tot in de wijde omtrek plaats gezocht, waar zij zich konden vestigen en in eigen onderhoud voorzien. De Kongolese dorpsoudste besliste of een vluchteling mocht blijven. Zo ja, dan werd de vluchteling gezegd waar hij zijn huis mocht bouwen, waar zijn tuin te planten, etc. Een vluchteling bezat geen land, kreeg geen rechten, zoals stemrecht bijvoorbeeld. Hij was dus een tweederangs burger, hoe lang hij ook zou blijven. Daarom hopen de Angolese

vluchtelingen altijd nog eens naar hun land terug te kunnen gaan.

★

Het voedselprobleem van de Angolezen was het belangrijkste probleem. Men heeft in Kongo taferelen gekend, zoals later in Biafra. Baptistenzending David Grenfell besloot in zijn opvangcentrum Kibentele vanaf het begin over te gaan tot voedseldistributie.

Sommige vluchtelingen liepen elke week 25 kilometer voor voedsel naar Kibentele. De distributie was op woensdag. Om een goede plaats in de rij te krijgen, kwamen sommigen al op dinsdag, en bleven de hele nacht op hun plaats staan of gingen in een rij liggen slapen. Soms was zo'n rij meer dan honderd meter lang. Omdat dit een moeilijke zaak werd, vooral in het regenseizoen, begon David Grenfell en zijn staf voortaan op dinsdag met het uitreiken van nummerkaartjes. Men paste verschillende kleuren toe — in elke kleur plm. driehonderd nummers — zodat wanneer de vluchtelingen hun voedsel konden afhaken, telkens alleen maar één kleur kaartjes in de rij (en in de hete zon) hoefde te staan. De mensen werden in groepen van vijftig op het terrein toegelaten, voor elk gezin de man of de vrouw. De distributiekaarten, die aan de gezinnen waren uitgereikt direct na hun aankomst uit Kongo, en die hun een jaar lang recht op voedselhulp gaven, werden daarna onderzocht en afgestempeld, en het totale aantal rantsoenen, dat elk gezin naar gelang van zijn gezinsgrootte mocht afhaken, werd op het gekleurde kaartje genoteerd.

★

Alleen al te Kibentele werden wekelijks 18.000 rantsoenen uitgedeeld in 1966. Er waren daarnaast nog twee distributiecentra, nl. te Songololo en te Lufu. Een der producten die men uitdeelde was *boelgar*, dat uit 'n soort tarwe gemaakt werd, zoiets als rijst. In feite noemde iedereen het rijst. Het uitdelen van de rantsoenen was afhankelijk van wat in voorraad was, in de regel tussen een half en een heel kilo per persoon. Boelgar was erg geliefd.

Ook werd geplette tarwe uitgereikt. Dit werd alleen maar per tinvol uitgedeeld, totdat de tarwe aankwam in dozen. Dat bespaarde veel werk. Distributiekaarten voor één tot vijf personen kregen één pak, zes tot tien mensen kregen twee pakken, enz. Dit rantsoen gold ook voor olie, zout en in voorkomende gevallen: zeep.

Indien voorradig kregen de Angolezen bonen, gewoonlijk gedopte bonen. De hele bonen werden nooit gegeten, maar uitgezocht en geplant! Steevast kwamen na de distributie de vrouwen en kinderen de gevallen boontjes oprapen. Daarnaast werd olie uitgedeeld, om er het eten mee te bereiden. Dit was katoenzaadolie of sojabonenolie. In het be-

gin waren er geen flessen, kannen of kommen, en waren er grote moeilijkheden met het uitdelen van de olie. Church World Service stuurde geld om plaatselijk kookpannen aan te schaffen, en later stuurde „War on Want Britain” twee zendingen per schip van elk 10.000 legerpannen.

★

Elke week werden er 4200 broden gebakken. Het brood werd uitgereikt aan de mensen als ze in de rij stonden voor hun rantsoenen, en aan de patiënten in de kliniek. Soms had men zo'n tekort aan voedsel dat er alleen brood en melkpoeder uitgedeeld kon worden. In het droge seizoen konden de zakken buiten worden opgeslagen, dag en nacht onder bewaking natuurlijk. In de regentijd was het huis van de Grenfells de opslagplaats voor voedsel en medicijnen. Tot eind 1964 was er geen opslagplaats of schuur.

Balen kleding werden in een slaapkamer uitgepakt en gesorteerd. Distributie vond plaats vanuit de eetkamer van de Grenfells. Men kampte met veel problemen. Toen stuurde het Britse OXFAM geld voor de bouw van een opslagplaats en „War on Want” zond een geprefabriceerde schuur.

★

Het hospitaal, een klein gebouw met 40 bedden te Kibentele, was een gift van de Verenigde Naties. Door de ondervoeding waren er veel bedden nodig. Het grootste aantal bedden dat er ooit was bedroeg 80, maar er waren soms wel 280 patiënten. Er is een boek te vullen over de medische problemen bij het opvangwerk der Angolezen! Er stierven vooral in het begin veel baby's en peuters die te zeer ondervoed waren, in de regel na een lange strijd om hen te helpen. Er is een zeker punt in de ondervoeding, waarbij de beengewrichten en het lichaam opzwellen, en als dit punt bereikt is, is er geen terug meer mogelijk.

Ondervoeding ontstond door de kleine tuintjes en omdat de mensen geen goed zaad konden krijgen. Tweemaal werd een programma uitgevoerd, waarbij aan tweeduizend families (ruwweg 10.000 mensen) 35 pond zaad — maïs, bonen en aardnoten — werd uitgereikt. De eerste keer werd het betaald door de Duitse actie „Brot für die Hungerigen” en de tweede door de Verenigde Naties. Daarnaast werd er een groentezaai-programma georganiseerd. Dit programma loste de problemen van de slechte voeding op. Church World Service (V.S.) stuurde in 1965 zaad: 1,6 miljoen pakjes tomatenzaad, koolzaad, uienzaad, enz., twintig soorten in totaal.

Sindsdien werden tot en met 1969 elk jaar meer dan 1 miljoen pakjes gestuurd. Het was geen gemakkelijke taak dit zaad te distribueren.

De helft van de 400.000 vluchtelingen bestond uit kinderen. De Grenfells organiseerden 100 dorpsscholen, soms zonder gebouw, en altijd met erg weinig materiaal. Toch wisten sommige leerlingen uitstekende resultaten te behalen, zodat ze naar de middelbare school konden. Middelbaar schoolwerk werd ook door de Grenfells gedaan. In 1967 gaven de Verenigde Naties geld voor de bouw van lagere scholen. De dorpsbevolking deed het bouwwerk, terwijl de Grenfells voor het materiaal zorgden: stenen, cement en hout.

Het geheim van succesvol vluchtelingenwerk is ervoor te zorgen dat de mensen zichzelf helpen. De Grenfells hielpen iedereen om voor zichzelf te zorgen, zodra er maar een mogelijkheid voor hen was. Er was een groep die plastic boodschappentassen maakte. Er kwam een oude naaimachine en garen voor dit werk. Verschillende groepen werd geleerd hoe manden gemaakt moesten worden, en dit ontwikkelde zich tot een bloeiende industrie. Alles werd door de Grenfells opgekocht en zonder winst verkocht in Kinshasa.

Er kwam een gereedschappenprogramma voor handwerkslieden; er waren namelijk veel timmerlui, tinslagers, metselaars en schoenherstellers, die hun brood niet konden verdienen omdat ze geen gereedschap hadden. Ze kregen gereedschap uitgereikt, zodra ze konden bewijzen dat ze hun vak verstonden. Dit bewijs konden ze leveren door mee te bouwen aan vluchtelingenscholen e.d. Zoals de bakkers meehielpen met het bakken van de portie van 4200 broden. Zonder vakkennis kregen ze geen gereedschap, dat schaars genoeg was.

★

Met behulp van gekregen naaimachines zette men kleermakers aan het werk. Dit was een onderdeel van het gereedschappenprogramma. Elk dorp in Afrika heeft zijn eigen kleermaker. Onder de Angolese vluchtelingen waren honderden kleermakers, niet in staat hun bedrijf uit te oefenen. De „Baptist World Alliance” stuurde meer dan 200 nieuwe naaimachines. De kleermakers moesten op het centrum hun vakbekwaamheid bewijzen door kleren te naaien voor de vluchtelingen: duizenden jurken en werkbroeken. Daarna konden ze aanspraak maken op een naaimachine.

Sinds 1962 wilden de Grenfells graag

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van

Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

iets doen voor de duizenden, handige jongemannen onder de vluchtelingen, die nog nooit naar school waren geweest en werkloos waren. Zij schiepen een tamelijk groot sociaal probleem speciaal in grote steden zoals Kinshasa en Matadi.

Te gelegener tijd kon een ambachts- school met een snelcursus in kleermaken, timmeren en techniek in een centrum te Thysville worden opgericht. Maar de lening voor dit centrum raakte op. Men zocht naar een mogelijkheid voor een nieuw centrum met meer mogelijkheden speciaal voor landbouw. Het is een boekvullend verhaal hoe dit centrum, CEDECO, het „Centre de Developpement Communautaire”, werd opgericht, hoe er voldoende geld voor werd gevonden, en hoe de gebouwen gereed kwamen vlak voor de dag van de officiële opening. Rev. Hans Schaffert, Zwitser, de directeur van de „Protestant Relief Agency”, was de man die in Kongo voor het geld en de grond voor de gebouwen zorgde.

Het vluchtelingenwerk onder de Angolezen, die praktisch alleen een woonplaats vonden in Kongolese dorpen of in grote steden, wordt momenteel gedaan door Rev. Jim Grenfell, neef van David Grenfell, die na zo'n 30 jaar tropenarbeid in 1968 met pensioen ging. Het opvangwerk ligt praktisch stil, want de Portugezen maken het de vluchtelingen onmogelijk nog naar Kongo te trekken. Bovendien maken de oorlogshandelingen in Noord-Angola de situatie daar uiterst explosief, zodat een doortocht door dit gebied een levensgevaarlijke zaak is geworden.

Wereld-Vrede, 18e jaargang, no. 2 — maart 1970. Uitgave Pax Christi Nederland. — J.A.B.

BELANGRIJK!

DE ADMINISTRATIE VAN „DE CHRISTEN” gaat MET INGANG van HEDEN, 1 mei 1970 over van Dalweg 77, Arnhem naar: „DE VINKENHOF”, Biltseweg 10, BILTHOVEN. Vanaf heden 1 mei dus

- ◆ ADVERTENTIES,
- ◆ ADMINISTRATIE-GEGEVENS (nieuwe abonnees, adreswijzigingen)
- ◆ ABONNEMENTSGELDEN

naar: N.B.C. „DE VINKENHOF”, Biltseweg 10, BILTHOVEN, Giro 250591, tel. 030-784823.

DE CHRISTEN

15 mei 1970

85e jaargang - 20

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huijzinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Bezinning op standvastigheid

Toespraak waarmee ds C. Mostert de negentigste Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland — 13, 14, 15 mei 1970 — opende.

De negentigste Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland wordt dit jaar tussen het nationale bevrijdingsfeest en het christelijke Pinksterfeest geklemd. We leven van de ene bevrijding naar de andere! Wie deze vergaderingen regelmatig bezoekt zal weten, dat onze geloofs-gemeenschap méér van onze Unievergaderingen verwacht, dan slechts een zakelijke vergadering van federatief karakter. Voorstellen om te komen tot een ontmoeting waarvan geloofsinspiratie zal uitgaan, bereiken regelmatig onze agenda. We hopen dan ook op deze vergadering niet te zullen stranden in organisatievraagstukken, maar vanuit de ontmoeting met God en elkander moed te grijpen voor heden en toekomst. Laten de verslagen het mogen getuigen en de besprekingen voor de toekomst er blijk van geven, dat de gemeente van Jezus Christus kracht ontvangen heeft om te getuigen: Jezus Christus is Heer! Een uitspraak van de apostel Paulus diene ons als uitgangspunt ter bezinning en opening. Aan de Galaten schrijft Paulus met het doel om standvastig te zijn: „Opdat wij waarlijk vrij zouden zijn, heeft Christus ons vrijgemaakt”, Gal. 5 : 1.

In de gemeente der Galaten dreigde het grote gevaar, dat de hervijding van Christus werd ingeruild voor een vrijwillige slavernij. Steeds kwamen er mensen in de gemeente die de christenen leerden, dat het geloof in Christus niet genoeg was, maar dat ze nu ook de joodse feestdagen moesten gaan houden, de besnijdenis gaan toepassen, kortom zich gaan gedragen naar de godsdienstige wetten van het joodse volk. Tegen deze dienstbaarheid trekt Paulus

fel van leer! De wetten door God gesteld zijn door Jezus Christus volbracht! Laat u dan geen slavenjuk opleggen, door deze wetten opnieuw te willen volbrengen. Want door het willen volbrengen van de wetten door God gesteld, tracht men te komen tot een zelf verdiende gerechtigheid. Ten diepste wil men dan het eigen pad schoon vegen. De zondige mens is niet in staat Gods wetten zo waar te nemen, dat het eigen behoud daardoor wordt bewerkt. Dit is de bijbelse boodschap: De mens is een veroordeelde, een schuldige. Het loon van de zonde is de dood. Doch Jezus Christus verschaft de ware vrijheid. De Heiland heeft de volle eis van Gods wet vervuld. Zijn verzoenend sterven en zijn overwinnende opstanding brengen de gelovige in een andere dimensie van leven. Gods eis is nu niet meer: Doet dat en gij zult leven, maar: geloof en vertrouwt op Jezus Christus, aanvaardt Mijn genade om Christus' wil, en laat uw geloof door de alles overwinnende liefde werkzaam zijn in uw leven!

Paulus komt tot de conclusie: Want in Christus vermag noch besnijdenis iets, noch besneden zijn: maar geloof door liefde werkende.

Het gevaar van 1900 jaar geleden bedreigt de gemeenten van 1970 eveneens. Met name in ons land. Het gevaar dreigt, dat de christen de bevrijding door Jezus Christus inruilt voor een vrijwillige slavernij, in de veronderstelling dat men zo God ook wel dienen kan. Drukt het slavenjuk van de zelf-zucht de christelijke gemeenschap niet in sterke mate? We moeten helaas constateren, dat de drang naar zelfbehoud meestal de grootste drijfveer is om, al dan niet taktisch, op eigen basis terug te trekken. Schijnbaar moeiteloos brengen de volken van de aarde 750 miljard gulden bijeen om een jaar de vrede te handhaven en nog bestaat de vrede niet.

Hoeveel geld wordt er uit gegeven voor wat geen brood is, en hoe groot is het vermogen dat neergeteld wordt voor wat niet verzadigen kan?

Een blik op de lijst van vrijwillige bijdragen leert ons, dat er wel moeite bestaat om onze gezamenlijke unie-taken te laten functioneren. Is er in het leven dan geen plaats meer voor de waarachtige offerande?

Hoewel onze gemeenschap in vergelijking met andere kerkgenootschappen daarbij niet ongunstig afsteekt, moet het me toch als een zorg van het hart, dat velen de bijbelse maatstaf der dankbaarheid niet aanhouden. In een tijd van grote maatschappelijke welvaart behoort het blijkbaar tot de goede toon om het Koninkrijk van God met minder geldmiddelen te willen laten functioneren. Het heet dan, dat het allemaal veel efficiënter moet. Het juk van de zelf-zucht verleidt echter velen om te geven naardat er nodig is. En dan wordt er voor gezorgd, dat 't strikt noodzakelijke beperkt wordt. Laat de dankbaarheid niet verdwijnen uit het leven en geef naar de mate waarmee men heeft ont-

vangen, en niet van wat men kan missen.

Bij de volgende vraag komt een ander aspect van zelfzucht om de hoek kijken. Is het nog mogelijk, dat christenen elkaar de broederhand reiken over verschilpunten heen? Er bestaan roerend, schone verhalen uit de oorlogstijd, dat vijanden vrienden werden in het aangezicht van de dood. Brengt onze christelijke gemeenschap het op om als vrienden, ja als broeders te leven, terwijl God ons het leven schenkt? Laten we ons toch geen slavenjuk op laten leggen door te stellen: 'Het recht is, aan onze zijde'. In dit verband past hier ook wel eens een woord over onze altijd voortdurende reorganisatie. Graag erken ik de waarde van een goede organisatie en een sluitend reglement. Doch komt het niet te vaak voor, dat we de reglementen gebruiken en willen wijzigen opdat ons recht en ons inzicht in dat recht beter tot uitdrukking zullen komen? Zouden we niet beter doen om onze eindeloze disputen over reglementswijziging züs of zo te staken? Christus leert ons de weg van zelfverloochening en liefdevolle vrijheid om elkaar goed te doen. Ja, Hij droeg daarom een doornenkroon, en zelfs aan het kruis waren Zijn armen uitgestrekt tot hen die niet wisten wat ze deden, tot de moordenaar die om genade vroeg en tot Zijn moeder die eenzaam leed. Voordat we naar reglementair recht grijpen en onze rechtsregels gaan lezen om te zien of we gelijk hebben, zouden we Galaten zes steeds weer moeten lezen: „Verdraagt elkanders moeilijkheden en vervult alzo de wet van Christus.”

Het zelfzuchtige juk van de welvaart brengt velen van Christus af. We hebben het immers goed, en dat komt ons toe want een ander heeft het ook; wat zou ik me druk maken om de verlossing van Christus; toen ik jong was heb ik wel beleden, maar dat gaat allemaal voorbij; ik heb er geen tijd meer voor. Hebt u zo mensen in uw omgeving wel eens horen spreken? Ik ben ervan overtuigd, dat elke gemeente meerdere leden heeft men een dergelijke levenshouding die tot onverschilligheid leidt. Er zou nog wel een aantal aspecten te noemen zijn die voortvloeien uit een zelfzuchtige levenshouding. Ik denk aan onze vrije tijdsbesteding en het beschikbaar stellen van onze tijd voor de gemeentelijke activiteiten, bijvoorbeeld. Maar genoeg hierover. De vrijheid van Christus brengt ons en onze gemeenten naar het hart van de blijde boodschap. Christus verlost ons van ons egocentrisch handelen en denken. De openbaring van Christus' liefde gaat uit boven wetenschappelijke formules en gereglementeerde daden.

Gemeenten van Jezus Christus, laat u in geen enkel opzicht een slavenjuk opleggen, waardoor de vrijheid van Christus in gevaar komt. De norm van de

oudtestamentische wet is: Volbreng die wet en gij zult leven. De norm van het Koninkrijk Gods is: Geloof in Christus, door liefde werkende!

Aan het begin van deze negentigste Algemene Vergadering zou ik dan ook een dringend beroep willen doen op al onze gemeenten, haar leden, haar raadsleden, haar predikanten, en alle leden van de verschillende commissies en stichtingsbesturen in de Unie, zich erop te bezinnen, hoe de vrijheid van Christus persoonlijk en gemeenschappelijk bezit en uitgangspunt is geworden. Laat u geen slavenjuk opleggen — in welke vorm ook — dat u van de verlossende genade van Jezus Christus' afbrengt. Zelfs bij het gaan van verschillende wegen, en bij het aanhangen van uiteenlopende ideeën, zal de fundamentele bevrijding van Jezus Christus basis moeten blijven in de gemeenschap, die de Heiland zelf heeft gevormd door de Heilige Geest. Laat, én op deze vergadering én in de gemeente waar u thuis bent, het geloof door liefde werkende zijn.

De vrijheid van Jezus Christus geeft ons grote mogelijkheden. Bij het bezoek aan gemeenten in Rusland, dat kortgeleden op uitnodiging van de Russische Unie werd gemaakt, ben ik onder de indruk gekomen van het feit dat de vrijheid van Jezus Christus de gemeenten standvastig doet zijn. Zij zijn getuigen in een atheïstische wereld. Ik heb geleerd, dat hun getuigenis sterker is dan een oppervlakkige protest-houding. In een van onze gesprekken over broederlijke liefde trof het me, dat een vergrijsde broeder stelde: „het is niet slechts ons voorrecht om om Christus' wil de broeders lief te hebben, maar ook hen die niet onze broeders zijn.” Geen anti-houding dus, maar een innerlijke bezieling om instrument van Gods liefde te zijn.

Hoe gebruiken wij onze vrijheid die we hebben in ons staatsburgelijk bestel om de ware vrijheid van Christus uit te dragen? Wij hebben de beschikking over drukpersen. We hebben de mogelijkheden om de moderne communicatiemedia van radio, televisie en telefoon te gebruiken. Onze gemeenten mogen vrij bijeenkomen zonder enige registra-

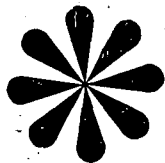
tie. Niemand legt ons bij het bouwen van een gemeente-centrum iets in de weg. De bijbelverspreiding is een vanzelfsprekende zaak. Ja, welke mogelijkheden ontbreken ons? Onze jaarverslagen en financiële overzichten geven ons de mogelijkheden duidelijk aan. Menigeen zal hier óók beperkingen vinden. Hoewel die er duidelijk zijn, zou ik nu de klemtoon willen leggen op onze vrijheid en onze mogelijkheden.

Voor de gemeente van Jezus Christus komt het erop aan, de mogelijkheden op de juiste manier te gebruiken. De bezieling van het geloof in Jezus Christus die ons vrijgemaakt heeft van oordeel en verdoemenis, stelt ons in staat bewust te kiezen. Dringt de liefde van Christus? Een door Christus gearresteerde man of vrouw vindt een weg tot zijn naaste met of zonder mogelijkheden! Geen stelsel of ideologie kan het getuigenis door de Heilige Geest smoren. De gemeente van Jezus Christus bestaat uit bevrijde mensen. Zet uw zelfzucht overboord. Laat uw ingekapselde levenshouding varen en leef als een bezielde christen in deze tijd. Het christengetuigenis klinkt krachtiger door dan het protest. Het getuigenis van Martin Luther King kon daarom zo sterk doorklinken, omdat zijn ogen de heerlijkheid van de Heer der Heren hadden aanschouwd, zoals hij zelf aan het eind van zijn leven getuigde in zijn welhaast beroemd geworden uitspraak: My eyes have seen the glory of the Lord, I fear no man.

Een tweede voorbeeld van krachtig getuigenis wil ik u in gedachten roepen. Een dezer dagen hebben we een fascinerend gebruik van technische middelen kunnen waarnemen voor de verkondiging van het evangelie. Het getuigenis van de evangelist Graham klinkt nog steeds, omdat ook hij mag staan in de vrijheid waarmee Christus hem heeft vrijgemaakt.

God geve, dat wij allen het slavenjuk zullen afwerpen, dat de satan ons op de schouders wil drukken en dat wij door het geloof in liefde werkende getrouwe getuigen zullen zijn van de vrijheid waarmee Christus ons heeft vrijgemaakt.

Tweede Pinksterdag zijn er landdagen

Voor de noordelingen in Schipborg
en Emmen

Voor de Twentenaren in Deldenerbroek
Voor het westen in Velsen

„En zij werden allen vervuld met de heilige Geest". Hand. 2: 4a.

Het Pinksterfeest is erg belangrijk, temeer omdat vele gelovigen er niet goed raad mee weten. Veelal wordt als verschil met kerst en pasen aangevoerd, dat laatstgenoemde feesten betrekking hebben op wat met Jezus gebeurd is, en dat pinksteren betrekking heeft op ons leven.

Dat is wel een voor de hand liggend onderscheid. Het werpt echter de vraag op: „worden kerst en paasfeest dan wel begrepen?" Immers wij mogen niet alleen beschouwend spreken over de

Aan rustige wateren

Pinksteren

gebeurtenissen van Jezus' leven. Wij zijn daar ook zelf bij betrokken. Hij kwam voor ons redding brengend; wij mogen die redding ervaren. Wij sterven in en met Hem en ontvangen het nieuwe leven in en door Hem.

Het Pinksterfeest ligt helemaal in dezelfde lijn. We mogen het zien als sluitstuk, als bekroning. Het is Gods bewijs in deze wereld dat de overwinning is behaald door

Jezus, Die heen is gegaan om ons een plaats te bereiden. Het koninkrijk van God is gevestigd op aarde. De Heilige Geest kenmerkt de mensen, die mogen behoren tot dit rijk. Het is een legitimatiebewijs.

Nu is het Pinksteren 1970; tenminste in deze week. De vraag, die velen nu bezighoudt is: „Waar is de heilige Geest?" Hij is in deze wereld. Is Hij ook in ons leven?

Dat is altijd het probleem. We willen er iets van merken. Dat moet ook, anders is er iets helemaal mis. Hoe staat u tegenover de mensen om u heen? Hoe tegenover de broeders en zusters? Kunt u ze aanvaarden en iets voor ze opbrengen? Nee? Dan is er inderdaad iets helemaal mis.

Kunt u ze wel liefhebben? Dan is dat één van de vele bewijzen, die er zijn, dat de Heilige Geest in uw leven gekomen is. Dat mag u met vreugde vervullen.

Laat de Heilige Geest, dat is: laat de Heer toe in uw leven. Een gezegend Pinksterfeest!

2e Exloermond J. Schuil

JEUGD HIELD TOOGDAG IN EMMEN

De jeugd van onze gemeenten — althans een groot deel ervan — was op Hemelvaartsdag in Emmen bijeen. De 'Muzeval' was overvol! En dat ondanks het prachtige zomerweer dat voor velen toch wel een uitnodiging moet zijn geweest om de dag buiten in de zonneschijn door te brengen!

Het programma was afwisselen en werd met vaart gebracht. Veel muziek en zang. Bij het Talentarium bleek dat de Relaters uit Arnhem als de beste groep door de jury was aangewezen — een beslissing waar het jeugdige publiek het mee eens was. Een cabaretgroepje uit Rotterdam — over: 125 jaar baptisme, 25 jaar vrede — bracht enkele goede nummers; sommige andere 'acts' waren eigenlijk alleen maar voor de ingewijden te begrijpen, in elk geval spraken ze jongemannen van zeg rond de 15 jaar niet aan.

Hoogtepunten waren het optreden van de White Gospel Singers uit Delfzijl en vooral dat van Ewald Dundas en zijn combo. Hoewel niet bevoegd tot oordelen maakte dit optreden op ons een professionele indruk. Dat laatste geldt dan alleen maar de kwaliteit van het gebodene; de presentatie maakte beslist geen beroepsmatige indruk, integendeel: de boodschap die uitgezongen en uitgespeeld werd, kwam óver. v. D.

HERDENKINGSDIENST IN STADSKANAAL

Ook zij, die als gast de herdenkingsdienst op zaterdag 23 mei a.s. 's middags 3 uur in de baptistenkerk te Stadskanaal willen bijwonen en zich nog niet hebben opgegeven worden, met het oog op o.a. de plaatsruimte, dringend verzocht dit vóór 20 mei a.s. te berichten aan: mevr. J. Fietje-Knigge, Oosterparallelstraat 4, Stadskanaal.

JUBILEUMBOEKJE STADSKANAAL

Ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de baptistengemeente te Stadskanaal wordt er een Jubileumboekje uitgegeven.

In dit boekje (geschreven door ds O. Oldenburger en geïllustreerd met historische foto's) wordt verteld over het ontstaan, groei en toekomst van deze gemeente.

Ongetwijfeld zullen zeer velen interesse hebben voor dit boekje, vooral „old-knoalsters". Daarom wordt u allen in de gelegenheid gesteld, dit boekje te kopen voor de geringe prijs van f 2,— (twee gulden).

U kunt per postgiro bestellen onder vermelding „Jubileumboekje" door storting van dit bedrag op postgirorekening 903676 t.n.v. Baptistengemeente Stadskanaal. T. M.

'KERK EN WERELD IN LATIJNS-AMERIKA'

Van de hand van onze mederedakteur, ds J. A. Brandsma is in de AO-reeks een boekje verschenen dat tot titel heeft 'Kerk en wereld in Latijns-Amerika'. De AO-reeks, een serie van populair-wetenschappelijk informatie, verschijnt wekelijks; losse nummers kosten f 0.70; abonnementen f 20,— per jaar en f 11,— per half jaar. Uitgave: Stichting IVIO, Koninginneweg 62, Amsterdam.

TABITHA-NIEUWS

Het Bestuur van de Stichting Tabitha deelt met dankbaarheid mede, dat het uit de nalatenschap van wijlen de Heer J. H. Bouma Tuininga te Dokkum een legaat ad f 10.000,— heeft ontvangen. Scheveningen, 8-5-70

H. Ploeger, secr. admin.

gemeentebereichten

VEEL ZEGEN IN ASSEN

Assen — (A.T.D.) Graag willen we ook eens uit Assen iets laten weten, vooral omdat de Heer onze kleine gemeente zulke grote zegeningen gaf. Dan willen we u eerst vertellen dat we op 12 april j.l. een doopdienst mochten houden waarin br Van Veen uit Zuidlaren zijn Heer beleed in de doop. Het was een geweldige dienst waarin onze ds K. Reiling Gods Woord bracht op een eenvoudige en duidelijke wijze. Nu hebben zuster Olsder en zuster Duursema ook de doop aangevraagd en we mogen, zo de Heer wil, dit feest vieren op 24 mei a.s. We zijn de Heer dankbaar voor deze bemoedigende zegeningen.

Aan ds K. Reiling hebben we veel steun in onze gemeente; hij is elke 14 dagen een lang weekend in ons midden voor kerkdienst, raadsvergaderingen en huisbezoeken. We hebben nu 80 leden; daarin zijn ook begrepen 9 leden wonende in Zuidlaren, die samen lid van onze gemeente geworden zijn, maar toch een geheel zelfstandige post vormen, onder auspiciën van onze gemeente en „consulent". Er wordt in Zuidlaren elke 2e zondag van de maand een evangelisatiedienst gehouden, in de Ned. Herv. kapel. We mogen ons in een bijzonder goede opkomst en gezegende diensten verheugen in de Heer. Ook wordt er eens per maand een gespreksavond gehouden, die ook goed bezocht wordt. Het is een bemoedigend begin van een goede zaak voor onze Heer.

Als we zo onze zegeningen tellen, en ook de kleinere niet vergeten, kunnen we niet anders dan de Heer dankbaar zijn. Die ons nog steeds de kracht en de gelegenheid geeft om in Zijn wijngaard te werken.

DOOPDIENST IN STADSKANAAL

Stadskanaal — (D.M.). „Hem zij onze lofzang gewijd", zongen wij aan 't begin van de doopdienst in onze gemeente op zondag 3 mei j.l. Een broeder was zich steeds meer bewust geworden van Gods wonderbare daden in zijn leven, was zo tot het geloof gekomen en wilde dit ook belijden in de doop. Onze voorganger, ds O. Oldenburger, sprak in deze dienst over: „Zij dan die zijn woord aanvaardden lieten zich dopen", Hand. 2 vs 41. Na de doopsbediening werd bij het avondmaal de jonge broeder hartelijk welkom geheten.

FEISSER

na 125 jaar
aktueller
dan ooit

Op de dag waarop dit nummer van ons weekblad verschijnt, 15 mei, is het precies honderdvijfentwintig jaar geleden, dat de eerste zeven geloovigen in Gasselternijveen werden gedoopt. Na deze doopsbediening in een veenkanaal werd in de boerderij van Roelof Reiling de eerste baptistengemeente in Nederland gesticht. Dominee Johannes Elias Feisser werd als voorganger van de kleine gemeente aangewezen; broeder Roelof Reiling als diaken. De gemeente te Stadskanaal, die de regelrechte voortzetting van de gemeente te Gasselternijveen is, zal in de komende dagen op verschillende wijzen aandacht aan dit jubileum schenken.

Wie was Feisser eigenlijk?

Aan het ontstaan van de eerste gemeente is onlosmakelijk de naam van doctor Johannes Elias Feisser verbonden. Wie was hij eigenlijk?

Geboren op 10 december 1805 als oudste zoon van Johannes Feisser en Anna Maria Bouer te Winsum, groeide hij op in Veendam waar zijn vader Rijksontvanger werd. De jonge Feisser ging theologie studeren aan de Groningse universiteit. Na zijn proponentsexamen zette hij gedurende een jaar zijn studies nog voort te Leiden. Op de eerste zomerdag van 1828 promoveerde Feisser tot doctor in de godgeleerdheid te Groningen op een kerkhistorisch onderwerp. Een predikantenloopbaan zou volgen. Lekkuum en Miedum in Friesland diende hij eerst; vervolgens Winschoten en daarna Franeker. Daar trof hem een groot verdriet: hij moest zijn vrouw (Geertruida Elisabeth Barbara Orck, baronesse van Heeckeren) en twee van zijn kinderen aan de dood afstaan. Bovendien werd hijzelf ziek; zijn rechteroog werd door een ontsteking bijna geheel blind. Feisser legde als een gebroken man tijdelijk het ambt neer en trok zich in het ouderlijke huis in Veendam terug.

In deze tijd van inkeer en bezinning, gelouterd door het lijden, werd hem 'de waarheid des Woords dierbaar aan het hart gelegd' (zo vertelt hij later zelf). Hij durft het weer aan. Reeds een half jaar later wordt hij bevestigd te Gasselternijveen.

Feisser moet een goed en talentvol spreker geweest zijn. De kerk in Gasselternijveen was al gauw te klein! Het kerkewerk bloeide in alle opzichten en er was voor Feisser alle reden om dankbaar te zijn. Hij was het echter niet: 'Wanneer iemand wat dieper doordrong met zijne blikken, wanneer iemand zich met de zoogenaamde leden der gemeente in gesprek begaf over het ware leven der ziele; wanneer men zelfs maar over den inhoud van eene gehoudene leerrede wilde handelen, o! wat zag men zich dan jammerlijk teleurgesteld. Het was meest alles doode sleur en gewoon-

tewerk. Ik stond verbaasd en verslagen, toen ik na een jaar werken en beproeven, met vrij volle overtuiging gewaar werd, dat er zich hier geen vijf ware Christenen bevonden, en geen tien zelfs die met den rechten weg des heils bekend waren', deelt Feisser mee in het geschriftje 'Getrouw Verhaal'.

Er is intussen ook iets met hem gebeurd! Waarschijnlijk door het lezen van een in die tijd geliefd boek, het uit drie delen bestaand werk Cardiphonia, van de Engelse predikant John Newton, heeft Feisser gebroken met de theologie van zijn dagen. De Groninger Richting (van Hofstede de Groot c.s.) — een compromis-theologie die Schleiermacher trachtte te verzoenen met het rationalisme — eens door Feisser met enthousiasme aangehangen — werd voor hem 'een weer opwarmen van duizend en één dwalingen'. Feisser ging de bekering van de enkeling prediken.

Konflikten

We zullen hier niet uitvoerig verhalen welke konflikten het gevolg waren van Feissers veranderd optreden. Allereerst kwam hij in botsing met zijn kerkeraad omdat hij bij nieuw te benoemen kerkeraadsleden de eis van persoonlijk geloof meende te moeten stellen. Dat konflikt laaide nog feller op toen Feisser dezelfde voorwaarde ook ging stellen in betrekking tot de viering van het avondmaal. Telkens weer zijn inzichten en opvattingen toetsend aan het Nieuwe Testament deed Feisser steeds meer ontdekkingen. In een lezing welke hij in juni 1843 hield voor predikanten van de Ring Assen trachtte hij reeds een antwoord te geven op de vraag die voor hem steeds belangrijker werd: 'Welk begrip behooren wij ons te vormen van de gemeente des Heeren?'. Het stond hem op dat moment ook zelf nog niet duidelijk voor ogen. Wat de kinderdoop betrof week hij in die weken reeds af van de opvattingen die ten grondslag lagen aan de gangbare dooppraktijk; hij sprak tegenover de gekommitteerden van het Klassikaal Bestuur die een bui-

tengewone kerkvisitatie hielden als zijn mening o.a. uit, dat 'de teekenen van het Genadeverbond alleen voor geloovigen verordineerd zijn en voor de kinderen der geloovigen', (spatiëring van ons, v.D.). Dat was zijn mening nog op 18 augustus 1843. Maar reeds een maand later, in september, zijn-Feissers gedachten over de doop:

'Alleen geloovigen mogen gedoopt worden. De kinderdoop is lang na de Apostolische tijden, tegen het bevel des Heeren aan, in de kerk ingeslopen. Indien het Gode behagen mag, wederom eene kerk tot stand te brengen, gefundeerd op den Heere Jezus en de Apostelen, dan zal ook wel eene der eerste bepalingen bij die kerk worden, dat men alleen de geloovigen doope. Men versta mij wel, niet de volwassenen of bejaarden, omdat die zoo oud zijn of zoo veel weten; maar de geloovigen, die eerst van den Heer geroepen, en als zoodanig kenbaar geworden zijn.'

Feisser weigerde de kinderdoop te bedienen! Het konflikt spitste zich toe en het Provinciaal Kerkbestuur moest zich er wel mee bemoeien. Feisser hield vol; hij wenst van zijn gevoelens omtrent kerk, tucht, doop en avondmaal geen duimbreed af te wijken. Tenslotte werd op nieuwjaarsmorgen van de kansel te Gasselternijveen voorgelezen, dat dominee Feisser door het Provinciaal Kerkbestuur van zijn ambt was ontzet 'wegens stellige weigering van een gedeelte van zijn dienst en het stichten van ergerenis en wanorde'. Dominee Feisser stond op straat.

Kontakt met de Duitse baptisten

In de dertiger jaren van de 19e eeuw waren in Duitsland enkele baptistengemeenten ontstaan. Aan het ontstaan van deze gemeenten is vooral de naam van Johann Gerhard Oncken verbonden (al dienen volledigheidshalve hier ook de namen van Lehmann en Köbner genoemd te worden). De Hamburgse baptisten, die het gerucht van de afzetting van dominee Feisser hadden gehoord, zonden ter nadere kennismaking twee broeders naar Gasselternijveen, Julius Köbner en A. F. Remmers. Dat was in november 1844. Feisser had nog nooit van baptisten gehoord. Hun opvattingen bleken in vele opzichten gehele met de zijne overeen te stemmen! Op uitnodiging van Oncken zelf reisde Feisser daarop begin mei 1845 naar Hamburg om daar met de gemeente kennis te maken. In gezelschap van Köbner werd de terugreis weer aanvaard.

De kennismaking met de Duitse baptisten zou verreikende gevolgen hebben. Op — naar dr G. A. Wumkes heeft vastgesteld — zondagavond 15 mei 1845 trok een klein gezelschap, Köbner, Feisser

en enkele van de getrouwen die ook na zijn afzetting bij hem gebleven waren en zijn inzichten volkomen deelden, naar het ondiepe water in een veenwijk, dicht bij de boerderij van Roelof Reiling. Köbner daalde af in het water en doopte als eerste Johannes Elias Feisser, vervolgens Arend Speelman, Roelof Reiling, diens vrouw Geertruida Reiling-Teissens, Willem Kruit, Jannes Kruit en Hendrik Kruit. De eerste 'gemeente van gedoopte christenen' — zoals zij zich aanvankelijk bij voorkeur noemden — was daarmee in Nederland openbaar geworden. "Het was ons alsof wij nu door de rechte poort waren ingegaan, waarvan Bunjan in zijn 'Christenreis' spreekt en niet meer over den muur geklommen, ofschoon die gewoonte reeds meer dan duizend jaar oud is", vertelt Feisser als hij van deze historische gebeurtenis nadien verslag doet in 'Hamburger Missionsblätter'.

Voortgang

Ondanks de vijandschap en het onbegrip, die van deze daad van gehoorzaamheid de onmiddellijke gevolgen waren in de directe omgeving, leek het er even op, dat Feissers inzichten ten aanzien van de gemeente en de doop door meerderen in het land gedeeld zouden worden. Velen immers hadden hem nog het jaar ervoor gevraagd zijn opvattingen neer te leggen in een geschrift. Graag had Feisser daaraan gevolg gegeven en hij liet daarom (in september 1843) een boekje verschijnen, dat hij als titel meegaf 'Beknopte Aanwijzing van het ongeoorloofde in den doop der kleine kinderen' (Groningen - 1843). Vooral van ds Jan de Liefde, die in Zutphen in ongeveer dezelfde ontwikkelingen was geraakt als hij, verwachtte Feisser veel. Bij de vele teleurstellingen die de kleine gemeente in Gasselternijveen moest inkasseren kwam ook nog het feit, dat De Liefde zich van de baptistische beginselen losmaakte en zich van Feisser en de zijnen afwendde. De kleine gemeente die desondanks omstreeks dezelfde tijd in Zutphen ontstond, onder leiding van J. B. de Pinto, bestond slechts enkele maanden. Ook in Amsterdam, waarheen Köbner en Feisser reisden in de week volgend op zondag 15 mei en waar Köbner vier gelovigen doopte, kwam het niet tot gemeentevorming zoals Feisser die als een van de Heer gewilde zaak bepleitte.

De strijd kostte Feisser veel inspanning. Het onbegrip maakte hem moe. In Gasselternijveen scheen het ploegen op rotsen te zijn. Zou Nieuwe Pekela, de woonplaats van broeder Speelman, meer perspectief bieden? In 1849 besloot Feisser naar Nieuwe Pekela te verhuizen en er ontstaat inderdaad een kleine huisgemeente. Zijn laatste levensjaren wenste hij slechts 'stil zijn

weg met God te gaan'. Op 2 juni 1865, nog geen 60 jaren oud, stierf Johannes Elias Feisser.

In de jaren die zouden volgen kwam eindelijk de zo begeerde uitbreiding.

Daarvoor zijn twee hoofdstromingen aan te wijzen. Enerzijds was er de invloed die met name in de veenkolonien — maar daar niet alleen — uitging van de leerlingen van ds Jan de Liefde, dezelfde in wie Feisser eens zo werd teleurgesteld! De evangelisten die door De Liefde werden opgeleid en het land werden ingezonden waren typische opwekkingspredikers en door hun werk kwamen velen tot geloof en tot de gemeenten die uit deze arbeid ontstonden. De tweede hoofdstroming die hier genoemd moet worden is ontstaan door het werk van de prediker J. P. de Neui, die zich in de zestiger jaren in Franeker vestigde en vandaar uit vele plaatsen in Friesland bewerkte en zelfs sterke kontakten onderhield met de gemeenten in Amsterdam en Haarlem.

De tegenstellingen die aanvankelijk aanwezig waren — de uit het werk van De Neui ontstane gemeenten legden andere accenten dan de opwekkingsgemeenten elders in het land — en die nog duidelijk bleken bij de oprichting van de Unie in 1881 (waarbij de gemeenten van De Neui, om ze zo even te noemen, zich pas later zouden aansluiten) zijn in de loop der jaren zo goed als geheel verdwenen. Wat hen verenigde was de gemeenschappelijke overtuiging, dat de gemeente van Jezus Christus per definitie gemeente van gelovigen behoort te zijn.

Daar ging het om: gemeente van gelovigen zijn

Het is uit het citaat, dat we uitvoerig gaven, reed duidelijk geworden: Als

Feisser over de doop spreekt, spreekt hij tegelijk over de gemeente. Wellicht vindt men dit aanvankelijk nog niet zo nadrukkelijk bij Feisser geformuleerd. Als de jonge gemeente in Gasselternijveen zich in een adres tot de koning wendt, 'streckende ter bekoming van toelating tot het inrichten eener Christelijke Afgescheiden gemeente', wordt gezegd, dat de belijdenis van de gemeente die der Gereformeerden is, met uitzondering van de doop.

Betekent, dat, dat die eerste baptisten eigenlijk gereformeerd minus de kinderdoop waren? Beslist niet. Dadelijk nadat Feisser de hervormde kerk had verlaten zochten de Afgescheidenen contact met hem. Dominee Brummelkamp — ds De Cock was toen al overleden — die op zijn verzoek een samenspreking met Feisser had kwam al spoedig tot de konklusie, dat Feisser niet bij hen behoorde; en dat was niet alleen om Feissers afwijzing van de kinderdoop! Feisser zelf meende, dat het de Gereformeerde 'anderhalve voet te hoog zat'. Later, in een brief aan H. Kruit omtreeks 1850, zegt hij, dat de Afgescheidenen 'zijn inziens nog niet eens begonnen het Evangelie te kennen'.

Het ging Feisser om de gemeente van gelovigen. "Welk begrip behooren wij ons te vormen van de Gemeente des Heeren?" was zijn vraag. Feissers antwoord daarop is, wat dat betreft, nog steeds van de allergrootste aktualiteit. Als Feissers nazaten kunnen wij in zijn spoor verder gaan. Want als in onze dagen opnieuw, en nu met veel breder kracht, de kerk als instituut ter discussie is, is het antwoord dat dr Johannes Elias Feisser gaf ook nu nog geldig: De gemeente van morgen zal zijn als de gemeente van het begin, gemeente van gelovigen.

v. D.

Tabitha-nieuws

DANKBAAR

melden wij u, dat we in de maanden maart en april aan giften hebben ontvangen 'n bedrag van f 525.25. Van baptistengemeenten ontvingen we f 230.25 van Zusterhulpafdelingen f 70,— en van particulieren f 225.—

We zijn allen heel dankbaar voor deze blijken van medeleven met onze activiteiten. Ze zijn tevens tekenen van de wil van onze gemeenten en leden en vrienden, om daadwerkelijk dienend bezig te zijn in deze wereld.

Tevens delen wij mede, dat het Tabithabestuur uit de nalatenschap van zr H. Visser, laatstelijk verpleegd zijnde in Tabitha-Scheveningen, via br Boeschoten te Culemborg, ontvangen heeft een bedrag ad f 725.—

Ook hiervoor is het bestuur uitermate dankbaar.

Voor wie het diaconaal-sociaal werk onzer gemeenten wil steunen bij testamentaire beschikking, delen we mede, dat de juiste tenaamstelling moet luiden: STICHTING TABITHA, gevestigd te 's-Gravenhage, p.a. ds H. Ploeger, Westduinweg 1107, Scheveningen. Het gironummer van de Tabitha-Bouw-Actie is nog steeds 530.092 te Scheveningen.

In afwachting,

H. Ploeger; penningmeester TBA

Kracht van God

De Heer Jezus leeft!

De werkzaamheid van de Heilige Geest is daarvan een duidelijk bewijs!

Jaren geleden vertrok een zekere Nansen, een Noor, voor een expeditie naar de Noordpool. Na een verblijf van twee jaar, in barre omstandigheden, bond hij een klein briefje aan de poot van een sterke jonge postduif. De vogel cirkelde enkele malen boven zijn hoofd en vertrok voor een reis van 3000 kilometer naar Noorwegen. Deze reis was voor de vogel een schokkende ervaring. De kou was hevig en zover het oog reikte zag je sneeuw, water en ijs. Door de aankomst van de duif werd de vrouw van de ontdekkingsreiziger ervan overtuigd, dat in die donkere poolnacht haar man nog in leven was en zijn werk voortzette.

Met de komst van de Heilige Geest, de hemelse duif, werden de discipelen ervan overtuigd, dat de Heer hen niet had vergeten. Met de komst van de Heilige Geest in ons persoonlijk leven, zijn wij overtuigd geworden van schuld en vergeving; van blijheid, levensmoed en kracht.

WAT IS DE HEILIGE GEEST?

U moet niet van mij verwachten dat ik „even” ga uitleggen wat de Heilige Geest is. De Geest behoort tot die zaken die „onuitsprekelijk” zijn. Het is heel moeilijk om te denken en te spreken over dingen die boven ons begrip uitgaan.

Cyrrillus van Jerusalem zou zeggen: „De genade van de Heilige Geest is nodig om over de Geest te handelen; niet om Hem in ons spreken recht te doen (want dat is onmogelijk), maar om te zeggen wat de Goddelijke Schriftten bevatten en zo zonder gevaren door ons onderwerp heen te komen”.

Het moeilijke, het onuitsprekelijke, moet ons er niet van weerhouden om toch over de Geest te gaan denken en spreken. Het is noodzakelijk omdat de Heilige Geest een sterk verwaarloosd onderwerp is geweest; jaren achtereen. De christelijke kerken hebben voor een belangrijk gedeelte aan de Heilige Geest voorbij geleefd. Dit leidde tot ondervoeding van belijdenis en leven. Ik vraag mij af of daarin veel verandering is gekomen.

De Geest van God kan ons even dichtbij komen als onze eigen geest. Meer nog: onze geest kan door de Heilige Geest in beslag worden genomen.

Deze Geest is God en is Jezus Christus, wonende in de harten van hen die gereinigd zijn en zich openstellen voor Zijn inwoning. Hij gaat die levens bewonen, van hen die Hem voortdurend en steeds weer opnieuw binnennodigen.

Het is wonderlijk en geweldig te mogen weten dat God in ons wil wonen en in ons leven actief bezig wil zijn.

De Heilige Geest is een bijbels gegeven; een Waarheid; een realiteit; een dynamische goddelijke kracht.

Als de Heilige Geest alleen als waarheid beleden wordt, lijden we voortdurend aan geestelijke bloedarmoede. Je kunt spreken van de werkelijkheid van de Heilige Geest buiten je leven. Maar dat is nooit de bedoeling geweest. Alleen als de Heilige Geest ons leven bewoont en vervult is Hij tot nut. Ook alleen via de volgelingen van Jezus wil Hij als Gods grote zending de wereld aanspreken met het evangelie.

Het is noodzakelijk dat wij de Geest, de ruimte van ons leven aanbieden. Als wij hiervoor geen werkelijke belangstelling tonen zal ons geestelijk leven een kwijnende dorre en steriele indruk maken! De wereld heeft niets aan christenen die de vitaliteit van de Geest missen. Zij zijn als wolken zonder water.

HEEFT U DE HEILIGE GEEST WEL ONTVANGEN?

Iedere christen heeft het geschenk van de Geest ontvangen.

Niet als een paragraaf uit zijn geloofsbelijdenis maar als een levende geestelijke kracht.

Paulus zegt dat de Geest ons gegeven is zo zeker als Christus voor ons gestorven is (Rom. 5 : 5).

De Heer zegt zelf (Joh. 7 : 39) dat een ieder die gelooft de Heilige Geest ontvangt. Door het geloof zijn we zelfs een tempel van de Geest Gods geworden. We zijn met de Heilige Geest verzegeld. Hij is ons gegeven als een onderpand, een belofte van nog grotere heerlijkheid.

Toch moeten we niet vergeten dat deze bijbelse gegevens ons niet voor altijd tot onafhankelijke bezitters van dit Goddelijk geschenk maken. Vanuit het Nieuwe Testament leren we dat de gelovigen verschillende malen vervuld werden. Ik las eens: „One baptism; many fillings”. Eénmaal gedoopt in en vele malen vervuld met de Geest van Jezus Christus. En vooral op dat laatste hebben we nauwkeurig toe te zien. Het kan gebeuren dat we de Geest hebben uitgedooft, zoals de bijbel dat uitdrukt.

Er zijn mensen die hun vervulling met de Heilige Geest proberen waar te maken door het etaleren van hun geestelijke gaven. Dit is onbijbels, onchristelijk en liefdeloos. Door dit meêrwaardigheidsgevoel kweken ze bij de ander een minderwaardigheidsgevoel. Wat heb je daar nu aan? Helemaal niets!

We moeten niet teveel te koop lopen

met ons geloofsbezit. Zo iets zal altijd weer tegenvallen.

Je kunt beter met de Heer te koop lopen.

Als de Heilige Geest uw leven bewoont is dit zonder twijfel zichtbaar. Het komt altijd tot uitdrukking in zachtheid, vriendelijkheid, zelfbeheersing, liefde en blijdschap etc.

GEVOLGEN VAN DE INWONING DOOR DE HEILIGE GEEST

De Geest brengt ons op de juiste wegen en helpt ons de goede beslissingen te nemen.

De Geest is sterker dan de dodenmacht en vervult ons met vrede, blijdschap, kracht en moed. De Heilige Geest maakt ons christenleven waar en geloofwaardig.

Volgens Johannes 7 en 14 zijn de voorwaarden voor de vervulling met deze dynamische kracht, geloof en gehoorzaamheid.

Wees uw Heer gehoorzaam, geloof in Hem en reken er op dat Hij Zijn belofte niet vergeet.

M. Cohen

BELANGRIJKE DATA:

5 6, 7 JUNI

Te beginnen op vrijdag 's avonds 8 uur van die 5de juni zullen de zangers en speellieden van MUZIEK-CONTACT elkaar ontmoeten op hun jaarlijkse conferentie. Ditmaal in de stad, waar voor rijkelijk 15 jaren de wieg van onze beweging stond: HENGEL O.

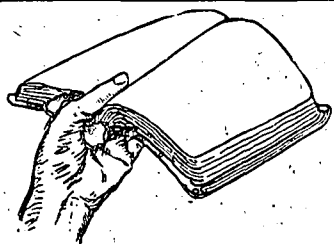
Dat we nu onze kinderjaren achter ons hebben gelaten achten wij een feit, dat met meer luister dan gewoonlijk gevierd mag worden. Immers de Heer stond ons terzijde reeds toen slechts enkelen hun krachten gingen bundelen in het verlangen ook anderen op muzikaal terrein van dienst te zijn. Met het toenemen van het aantal medewerkers konden we steeds meer taken op ons nemen. Daarbij was het meest kenmerkende de prettige sfeer in onze samenwerking alsook tijdens de conferenties.

Gaat u dit eens meebelevén op de bovengenoemde data!

U heeft toch geen last van drempelvrees hoop ik. Soms zou ik dat kunnen begripen, omdat een buitenstaander ons stille voortwerken mogelijk beschouwt als een ijveren van een gezelschap hobbyisten! Met de meeste aandrang nodig ik u daarom uit, uw vermoedens te toetsen aan de werkelijkheid, die zeker in Hengelo aan de dag zal treden.

Draal niet! Geef u op aan onze secretaresse Mevr. C. Kiwiet-Blaauw, Uitslagsweg 66. De kosten zullen geen beletsel zijn. Voor naar ik meen omstreeks f 17,— zult u ervaringen opdoen die u lang nadien nog blij en dankbaar maken!

C. Brandt

Wat zullen we lezen?

zondag	17 mei	Handelingen 2 : 1-11	Alle volken, alle talen
maandag	18 mei	Handelingen 2 : 12-21	De Geest op alle vlees
dinsdag	19 mei	Handelingen 2 : 22-28	God evenwel . . . Goddank!
woensdag	20 mei	Handelingen 2 : 29-36	Jezus, de Verhoogde
donderdag	21 mei	Handelingen 2 : 37-42	Wat moeten wij doen?
vrijdag	22 mei	Handelingen 2 : 43-47	Alles gemeenschappelijk (I)
zaterdag	23 mei	Handelingen 3 : 1-10	Een Naam als geen andere

CAMPING HET WOLFSVEN

Tussen Eindhoven en Helmond, in de gemeente Mierlo, ligt de mooie camping „Het Wolfsven” (tel. 04927-661). Een commissie, uitgaande van de baptistengemeente, de Christelijke Gereformeerde kerk en de Gereformeerde kerk (vrijg.) te Eindhoven, is in deze maanden bezig met de voorbereiding van het kerkewerk dat daar in juli en de eerste helft van augustus door een team van jonge mensen gedaan zal worden. Er zullen programma's worden geboden voor kinderen en ouderen! Het is wellicht de moeite waard, in uw zomervakantie eens met deze camping en het werk dat daar verricht wordt, kennis te komen maken!

Uit het Unie-bureau

Hoe zijn de gelden, die we samen voor het noodfonds bijeen hebben gebracht besteed? Leest u nu maar goed:

- f 7.000,— voor de slachtoffers van het conflict Nigeria/Biafra
- „ 1.000,— voor de slachtoffers van het conflict in het Midden-Oosten
- „ 1.500,— voor de vluchtelingen heren en der in de wereld
- „ 1.000,— voor de slachtoffers van de oorlog in Vietnam
- „ 1.000,— voor de slachtoffers van de aardbevingramp in Turkije
- „ 1.000,— voor het ontwikkelingsproject op Haïti (onderwijs, ziekenhuis)
- „ 500,— voor Solidaridad (Zuid-Amerika)
- „ 300,— voor de neger-integratie (arbeid van wijlen dr M. L. King)
- „ 1.000,— voor bijbelverspreiding in nood-gebieden.

Deze bedragen gaan eensdeels door de kanalen van het hulp-comité van de Baptisten Wereld-alliantie en anderdeels door de kanalen van de stichting Oecumenische Hulp aan kerken en vluchtelingen.

Blijvend bevelen wij het Noodfonds in uw aandacht aan, opdat we daardoor kunnen meehelpen aan de realisering van het evangelie. U begrijpt het heel goed: uw bijdragen zijn hartelijk welkom op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam, met vermelding „noodfonds”, of nadere bestemming.

T. Jansma

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Apeldoorn, G. van 't Wout te IJmuiden.

Aangenomen: naar Staveren, E. J. Huijzing te Hoogeveen.

RADIODIENST

A.s. zondagmiddag 17 mei, 5 uur zal het Convent van Kerken een dienst van de baptistengemeente te Stadskanaal uitzenden. De dienst zal in het teken staan van de herdenking van het 125-jarig bestaan van de gemeente te Stadskanaal.

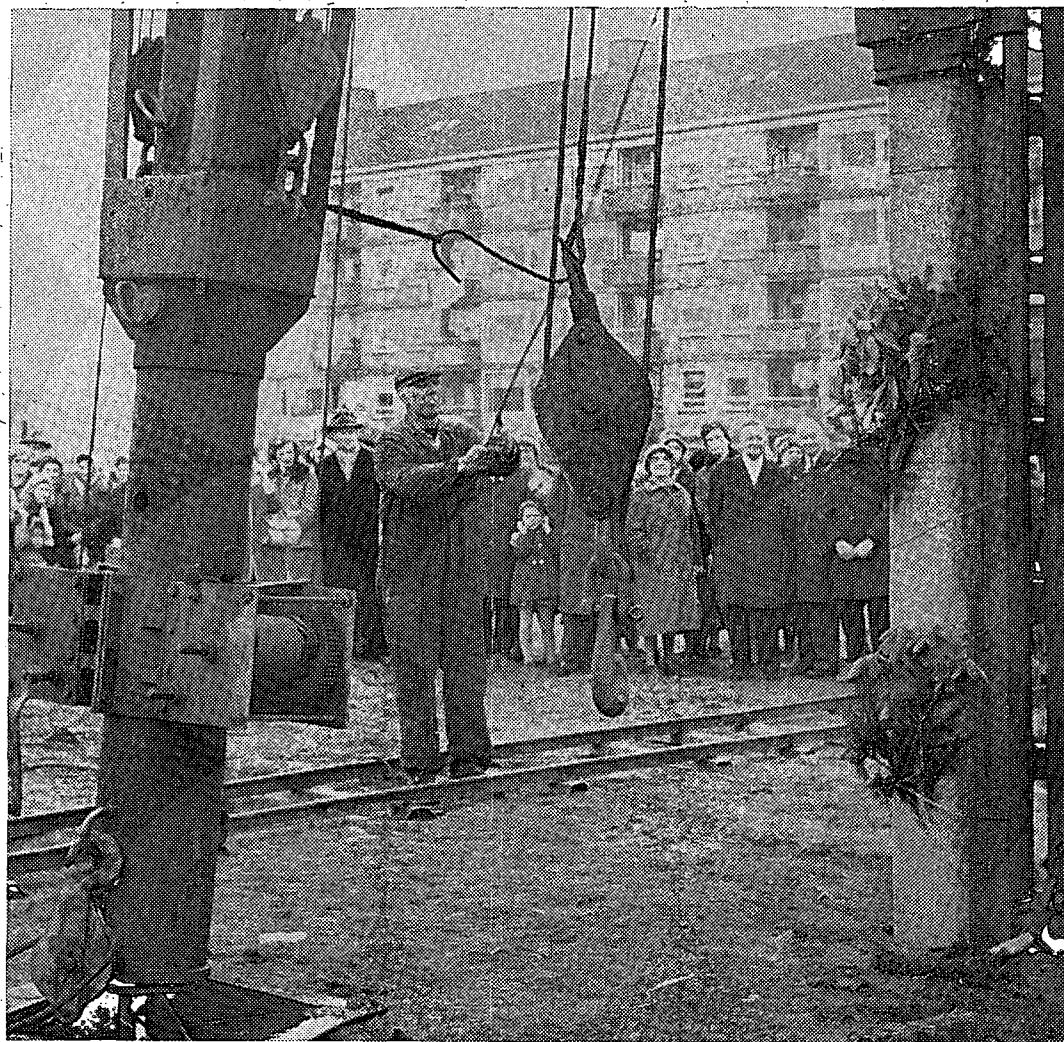
In de dienst zullen voorgaan: ds O. Oldenburger, plaatselijk voorganger, en ds K. Reiling, em. voorganger te Hengelo (O.).

Mededeling

Het adres van de sekretaris van de baptistengemeente te Assen luidt Epe 19, Assen. Men wordt nadrukkelijk verzocht de plaatsnaam Assen niet weg te laten!

Een plaatje uit het archief: De eerste heipaal voor de Herdenkingskerk te Amsterdam-West, waar thans de 90ste Algemene Vergadering van de Unie wordt gehouden.

De eerste paal werd in 1963 'geslagen' door dr Erik Rudén, in die periode sekretaris van de Europese Baptisten Federatie en toegevoegd sekretaris van de Baptist World Alliance.

ADVERTENTIES

Jezus haalde thuis, mijn lieve vrouw en onze lieve moeder

GEESKE VISSERMAN—BLEEKER

op de leeftijd van bijna 49 jaar.

„Geef uw lot in handen van uw Vader, Laat uw toekomst over aan de Heer”

J. VISSERMAN

Geeske en verloofde
Folkje
Anke
Simone
Sierd

Staveren, 1 mei 1970.
a.b. „Nieuwe Zorg”

De begrafenis heeft plaats gevonden op woensdag 6 mei te Staveren vanuit de Baptistenkerk.

God heeft in Zijn heerlijkheid opgenomen onze zuster

GEESKE VISSERMAN—BLEEKER

op de leeftijd van bijna 49 jaar.

„Jezus is mijn Heer en Koning, Die mij woning in Zijn Vaderhuis bereidt”

Staveren, 1 mei 1970.

Baptistengemeente Staveren

Heden ontsliep in haar Heer en Heiland, onze lieve moeder, behuwd-, groot- en overgrootmoeder

ANTJE LOMEIJER

sedert 1967 weduwe van Johannes G. Brongers, op de gezegende leeftijd van 80 jaar.

„De Heer is mijn Herder”, Psalm 23.
Eindhoven:

K. BRONGERS

T. BRONGERS—BENUS

Leeuwarden:

G. BRONGERS

R. BRONGERS—v. d. WERF

Sappemeer:

F. G. BRONGERS

T. BRONGERS—MENGEDOTH

Breda:

G. F. BRONGERS

G. A. NELEMANS

klein- en achterkleinkinderen
en verloofden

Diaconessenhuis, Breda, 28 april 1970

Correspondentie: Kortenaerlaan 28, Breda.
De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

In haar Heer en Heiland is ontslapen onze zuster

ANTJE LOMEIJER

sedert 1967 wed. van Johannes G. Brongers op de gezegende leeftijd van 80 jaar.

Baptistengemeente Hoogezand

Op 10 mei 1970 werd door haar Heer en Heiland thuis gehaald onze zuster

M. DE VRIES—ADEMA

in de hoge ouderdom van 94 jaar.

Reeds in 1905 werd zij een lid van onze gemeente.

Baptistengemeente Harlingen

De Heer heeft tot Zich genomen onze zuster

SAARTJE VAN DER DEEN

geb. Boiten

op de leeftijd van 74 jaar.

„Zalig zijn zij die deel hebben aan de eerste opstanding”

2 mei 1970.

Baptistengemeente Veendam

Op D.V. 21 mei 1970 hopen onze geliefde ouders, opa en oma

G. MATEBOER

en

T. MATEBOER—PLEIJSER

de dag te herdenken, dat zij 40 jaar in de echt zijn verbonden.

Dat de Here hen nog lang voor elkaar en voor ons wil sparen is de wens van hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

Hoogakkerlaan 52 II, Apeldoorn.

Receptie van 5 tot 6.30 uur in Hotel-Restaurant Haiting, Loolaan, Apeldoorn.

Hoe was het ook weer?

De beste stuurman

staan aan wal om

Zaaiers uit te delen!

't Is haast niet te geloven . . .

Zelfs sommige afgevaardigden op de Algemene Vergadering in Amsterdam waren niet geabonneerd op „De Christen” . . .

WAAROM NIET?

ZUINIGHEID? ONGEINTERESSEERDHEID?

Welnee, 't kwam er gewoon niet van. Het bleef bij een voornemen.

Ze vullen daarom onderstaand formuliertje in en zonden het aan:

Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven.

Als u nog geen abonnee bent moet u dat ook doen; gewoon invullen en inzenden, bijvoorbeeld op een briefkaart plakken.

Naam

Adres

geeft zich op als abonnee op De Christen, het weekblad dat geen meelevende baptist kan missen.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van

Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50-43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en ad- vertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abo- nees in het buitenland f 23,— per jaar.

Stichting Verpleeghuis „Tabitha”,

Amstelveenseweg 591, Amsterdam; tel. 020-761133 vraagt:

- VERPLEGENDEN B en/of A
- ZIEKENVERZORGER(STER)
- BEJAARDENVERZORGER(STER)
- BEJAARDENHELPER(STER)
- VERPLEEGHULPEN

Onze psychische-geriatrie- sche verpleegden hebben uw hart nodig. Daarom hebben wij u hard nodig. Sollicitaties aan bovengenoemd adres.

Wedn. 59 jaar, bapt., zou graag KENNIS MAKEN met dame (lieftst ongehuwd geweest zijnde), op- gewekt en zachtmoedig karakter. Gaarne met fo- to, discretie is verzekerd. U ontvangt antwoord en foto terug. Brieven onder no. 755 adm. De Christen.

Een
geschriftje
dat:

— in elk geval —
ieder lid van de raad
in zijn bezit
moet hebben:

DE VOORGANGER

geschreven door

ds K. Reiling

slechts f 2,— per stuk
(bij 5 of meer f 1.75 per stuk)

★

Te bestellen door storting op postgiro, 250591
t.n.v. DE VINKENHOF, Bosch en Duin.

DE CHRISTEN

22 mei 1970

85e. jaargang - 21

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Enkele opmerkingen na de negentigste Algemene Vergadering van de Unie in Amsterdam

We zouden wel willen weten, wat onze Russische gasten — mevrouw Klaudia Pillipuk en de beide predikanten Arthur Mitskevitch en Michael Tchernopiatov, alle drie uit Moskou — teruggekeerd in eigen land en gemeente hebben verteld van de Algemene Vergadering van de Nederlandse baptistengemeenten. Uiteraard konden zij geen woord verstaan van de diverse discussies en toespraakjes. Het enige wat zij mee naar huis konden nemen was de sfeer waarin de gedachtenwisselingen plaats vonden. Welnu, die sfeer was goed. Dat zullen zij bepaald wel als indruk hebben ervaren en meégenomen! Zij die de discussies wel konden volgen hebben de negentigste Algemene Vergadering al evenzeer zo ervaren.

Broederlijk

Misschien dat met het woord broederlijk — al mag gezegd worden, dat het aantal *vrouwelijke* afgevaardigden (is onze indruk) kennelijk elk jaar toeneemt! — deze negentigste Unievergadering het best getypeerd kan worden. Weliswaar kwam de vergadering wat moeizaam op gang (misschien wel het gevolg van een zekere gespannenheid die weer voort kwam uit een aanvankelijk wat al te 'strenge' leiding?), na de eerste koffiepauze begon de machine wat soepeler te lopen en maakte die gespannenheid plaats voor een grote goedmoedigheid.

Eigenlijk bleek de Herdenkingskerk — de plaats waar dit jaar de Unievergadering werd gehouden — wat aan de krappe kant te zijn voor een dergelijke vergadering. De afgevaardigden vullen de gehele kerk, terwijl de gasten genoeg moesten nemen met minder riante zitplaatsen. De andere beschikbare ruimten, die gewoonlijk gemakkelijk bij de kerkruimte getrokken kunnen worden, moesten nu afgesloten blijven om de dames en heren van de regelingskommissie de gelegenheid te geven telkens weer alles in orde te brengen voor de koffie- en theepauzes. Ook de geluidsinstallatie werkte in het begin een beetje als de Engelse zender in oorlogstijd — met storende bijgeluiden. Dat euvel was echter gelukkig gauw verholpen!

Ja, terugziende op deze Unievergade-

ring kunnen we niet anders zeggen: het was een vergadering, waarin de broederlijke gezindheid en toon op voor treffelijke wijze werden bewaard.

Zal in de toekomst de pers aanwezig zijn?

Het komt ons vóór, dat we in de komende maanden moeten gaan nadenken over de vraag of de pers op onze Unievergaderingen aanwezig mag zijn. Enkele jaren geleden is deze vraag, zij het

wat aarzelend, ook al eens gesteld en toen luidde het antwoord ontkennend. Zou diezelfde vraag ook vandaag de dag nog met nee beantwoord moeten worden?

Met een uitzondering voor de bijeenkomsten van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken — misschien wel omdat deze gezindte steeds zijn eigen dagbladpers heeft gehad — waren tot voor kort alle 'top'-vergaderingen van de Nederlandse kerken en geloofsgemeenschappen gesloten voor de pers. Intussen is men, ook op aandrang van de pers zelf, op dit standpunt terug gekomen en zijn de vergaderingen van synoden en daarmee te vergelijken bijeenkomsten voor de mensen van de pers toegankelijk gesteld.

Wij moesten dat ook gaan doen, vinden we.

Eigenlijk was de ruimte te klein...

(foto: J. Hofman)

Natuurlijk zullen daarbij zekere regelingen getroffen kunnen worden. In de eerste plaats kan de UC bepaalde vertegenwoordigers van de pers akkreditoren; dat wil in dit verband dus zeggen, dat slechts door de UC uitgenodigde verslaggevers aanwezig mogen zijn. Verder kan vastgesteld worden, dat bij die onderwerpen waarbij dat gewenst of noodzakelijk is, de vergadering 'achter gesloten deuren' beraadslaagt.

Een snellere, en misschien ook: betere, berichtgeving in de dagbladpers kan hiervan het gevolg zijn. Weliswaar verstrekt de perssekretaris van de Unie tijdens en na de vergaderingen informatie aan de pers, maar desondanks komt het voor, dat — door wie dan ook maar — onjuiste, of sterk gekleurde berichten worden doorgegeven. In dit geval bedoelen we een bericht in Friesch Dagblad van vrijdag 15 mei waarin — nota bene! — werd gesuggereerd dat de gemeente Elim te Drachten niet door de Unie als zelfstandige kerk (sic!) zou zijn erkend...

Bovendien: de pers vraagt om toelating tot de vergaderingen. Deze belangstelling dient onzerzijds, dachten we, gehonoreerd te worden door ten aanzien van de publiciteitsmedia de grootst mogelijke openheid te betrachten.

Overigens, en dit terzijde, de 'undergroundpress' was, evenals verleden jaar in Eindhoven, wel aanwezig. We bedoelen de krant, die tijdens de vergaderingen voortdurend met nieuwe edities verscheen en die op soms satirische maar altijd ludieke wijze verslag deed van de vorderingen en niet-vorderingen van het Uniediscours. Deze 'vrije pers' — wat heet vrij...! — was een Vinkenhof-studentenproduktie. Laten we ook maar hardop zeggen, dat dit krantje werd gewaardeerd; we hopen dat de kosten die aan papier, drukinkt en stencils gemaakt zijn er dubbel en dwars uitgekomen zijn.

Ons jeugdwerk

We zouden kunnen opmerken, dat er toch eigenlijk te weinig tijd besteed werd aan de eigenlijke arbeid die we gemeenschappelijk doen: Opleiding, zending en evangelisatie (resp. CvdO, UZC en ECU). Om een woord van de goed leidende voorzitter, ds Mostert te gebruiken: men vroeg er eigenlijk niet op in... Komt dat omdat alles zo naar wens gaat? Omdat men de broeders die dit werk behartigen volkomen deze arbeid overdraagt? Wij dachten, dat er — misschien wel door deze PC's zelf in de eerste plaats — in dit opzicht gerust wat meer gespreksstof aangedragen mocht worden. De gemeenten moeten duidelijk gekonfronteerd worden met de problematiek waarmee deze PC's hebben te maken.

Dit tekort aan — hoe moeten we het noemen? — aandacht viel ons het meeste op toen het vormingswerk en het jeugdwerk van de NBJB ter tafel lag. Twee afgevaardigden gingen er op in,

toen het jaarverslag van de sekretaris aan de orde werd gesteld; later, bij de bespreking van de financiële gegevens, werd er geheel gezwegen over dit uiterst belangrijke werk. In dit verband vroegen we ons af, of de verzelfstandiging van ons landelijke jeugdwerk zoals dat vroeger gestalte heeft gekregen in de NBJB, ons nog altijd parten speelt. Nog steeds zijn wij van mening, dat Carthago verwoest moet worden. Aan de zelfstandigheid van het jeugdwerk moet een einde komen. Het is gemeentewerk, plaatselijk; dus uniewerk, landelijk. Alleen dan, denken we, kan ook op de Algemene Vergadering die aandacht aan het vormings- en jeugdwerk van de NBJB geschonken kunnen worden die noodzakelijk is.

In dit verband opperen we nog eens de noodzakelijkheid van een soort jeugddepartement — de huidige Jeugdraad bijvoorbeeld — als onderdeel van het Unie-apparaat. Leden van dit departement — men mag ook een andere naam bedenken — moeten voor een deel door de Algemene Vergadering gekozen worden en aan dit lichaam verantwoording schuldig zijn. Daarmee wordt óók de positie van de algemene vormingsleider duidelijker!

Raad van Kerken

Het voorstel van de UC om toe te treden als gastlid van de Raad van Kerken werd afgewezen. Gelukkig werd de discussie zonder heftigheid of geëmotioneerdheid gevoerd. Dat was, vergeleken met 1963 en zelfs nog met de gedachtenwisseling van enkele jaren geleden, een winstpunt. Het was wellicht mede te danken aan het feit, dat de voorzitter slechts één spreekronde toestond? (Hierop komen we straks nog even terug).

De verhouding van de uitgebrachte stemmen (59 vóór, 94 tegen) geeft wel duidelijk aan, dat het onderwerp voorlopig niet opnieuw ter discussie behoeft te worden gesteld. Persoonlijk hebben we er (alweer: voorlopig) vrede mee. Ook al omdat we ons weinig van deze voor twee jaar opgerichte Raad van Kerken voorstellen. Toetreding tot de Raad — ook als volwaardig lid — zouden wij, persoonlijk, trouwens positief hebben gewaardeerd als uitdrukking van onze al of niet latente verbondenheid met die kerken en geloofsgemeenschappen die evenzeer als wij op zoek zijn naar de gestalte van Christus' éne kerk. Niet dat wij, lettend op de huidige ontwikkelingen binnen de oekumene, veel verwachtingen dienaangaande koesteren. Die ontwikkelingen tonen immers duidelijk aan, dat de pedobaptistische kerken elkaar gaan vinden — op zichzelf verblijdend — op grond van het gemeenschappelijke 'basissakrament' van de kinderdoop. Dat de structuur van de kerk gewijzigd moet worden en plaats moet maken voor de gemeente van gelovigen — welke naam die gemeente

Mevrouw Klaudia Pillipuk uit Moskou; vertaald door ds J. A. Brandsma.

(foto: J. Hofman)

verder ook draagt — is helaas nog buiten het gezichtsveld van de huidige oekumenische theologie. Dat ons getuigenis nu niet binnen deze oekumenische kringen gehoord wordt, ontslaat ons natuurlijk niet van onze plicht om er dan elders, waar dan ook — bij voorkeur in de plaatselijke raden! — vorm en gestalte aan te geven. Wij blijven ervan overtuigd, dat de voortgaande saekularisatie steeds duidelijker afbreuk zal doen aan de kerk als eeuwenoud instituut en de grenzen van Christus' gemeente als gemeente van gelovigen zal aftekenen. De dechristianisering van ons werelddeel zal van meer invloed zijn dan ooit ons zwakke getuigenis.

Vergadertechnisch

Tenslotte veroorloven we ons nog enkele opmerkingen over de vergadertechniek. Voor het eerst werd, als een proeve, een soort ordereglement gehanteerd. In het begin was dat wat onwennig. Zowel voor hen die 'achter de tafel' zaten als voor de afgevaardigden. Dat is niet zo heel erg. Alles moet leren. Er is ook geleerd. Bijvoorbeeld dat een motie van orde zonder nadere motivering aan de orde gesteld kan worden, omdat de inhoud van de motie de motivering zelf is. Bijvoorbeeld: gehoord de besprekingen besluit de vergadering dit of dat, en gaat over tot de orde. Het karakter van de 'motie van orde' brengt dat mee: het sluit de beraadslagingen af. Alle andere moties daarentegen dienen wel gemotiveerd te worden. (Volgens Van Dale:

... maar gij hebt ontvangen den Geest van het zoonschap, door welken wij roepen: Abba, Vader — Rom. 8, 15b.

Gelovigen zijn kinderen Gods. Zonen Gods, géén slaven. Slaven vrezen voor hun Heer; kinderen behoeven voor hun vader niet bang te zijn. Integendeel!

In die relatie staan wij tot God. Zijn kinderen zijn wij geworden. Aangenomen kinderen, want er is slechts één ééngeborene, Jezus.

Het is goed om te bedenken, dat wij adoptieve kinderen Gods zijn. We zijn het door genade; omdat Hij zich over ons, verweesden, ontfermde. Hij boog zich in goedertierenheid over ons neer en nam ons op in Zijn huis. Het is uit genade, dat Hij ons Zijn naam geeft en ons als Zijn kinderen beschouwt.

Zijn we dan eigenlijk wel echte kinderen Gods?

Aan rustige wateren

De Geest van het Zoonschap

Kinderen die weten geadopteerd te zijn kennen die twijfel. Diezelfde twijfel kan ook bij ons op komen. Nee, zegt Paulus, met pinksteren hebben we de Geest van het Zoonschap gekregen, de Heilige Geest van de Zoon, Jezus. Zijn identiteit is ons verleend.

We worden niet slechts kinderen Gods genoemd; we zijn het ook!

Jezus is voor ons de verweesde geworden, de verlatene — zelfs de van de Vader verlatene. Dáár is de adoptie begonnen die op pinksteren is voltooid. Wij die Zijn vlees en bloed niet zijn heeft voor ons Zijn vlees en bloed

gegeven; en zijn identiteit, de Geest van het Zoonschap!

Alle twijfel kan worden uitgebannen. Gij hebt ontvangen... zegt Paulus. En elders: toen gij gelovig werdt zijt gij verzegeld met de Geest der belofte! Wij hebben de Geest van Jezus. Wij zijn werkelijk kinderen Gods. Even werkelijk als Hij, de Eniggeborene.

De relatie tot de Vader is een vertrouwelijke geworden. Geen vreesachtige.

Dóór die Geest van het Zoonschap roepen wij: Abba, Vader. Dat woord Abba is gevoelsmatig geladen en zegt eigenlijk nóg meer dan vader. Het is het woord dat het

kind gebruikt als het zich tegen de vader aanveilt, zich in liefde aan hem overgeeft... Zó vertrouwelijk, zó intiem mag onze omgang zijn met de Vader die in de hemelen is. We worden behandeld zoals Jezus, de Eniggeborene, behandeld wordt. God rekent met ons, zoals Hij met Jezus rekent. Hij ziet ons in Christus aan. We zijn met Hem op één lijn gesteld. Omdat we de Geest van het Zoonschap hebben zij we ook erfgenamen van God en mederfgenamen van Christus... Als wij delen in Zijn lijden — als broeders van Jezus aan Zijn kant staan! — is dat om óók te delen in Zijn verheerlijking. Omdat wij met pinksteren, bij onze wedergeboorte, de Geest van het Zoonschap hebben ontvangen is de toekomst van Jezus onze toekomst!

v. D.

motie, uitnodiging van een of meer leden van een beraadslagende vergadering aan hun medeleden om ten aanzien van een niet rechtstreeks aan die vergadering voorgestelde vraag een verklaring uit te spreken). De UC, die onze vergadertechniek — en wat dies meer zij — in studie heeft zal zich ook over deze aangelegenheden nog eens moeten buigen om er ook zelf volledig mee vertrouwd te worden.

Een andere zaak, we stelden die hierboven reeds in het vooruitzicht, is de vraag of het juist is wanneer de leiding van een vergadering slechts één spreekronde toestaat. Bij een betrekkelijk onbelangrijke zaak zou deze vraag wellicht niet bij ons zijn opgekomen. Toen echter bij de bespreking van het UC-voorstel over het gastlidmaatschap van de Raad van Kerken slechts die ene ronde werd toegestaan rees bij ons twijfel over de juistheid ervan. We kwamen tot de konklusie — op zichzelf helemaal niet zo verrassend eigenlijk — dat er een recht van repliek en dupliek bestaat in een samenwerkingsverband, dat democratische regels hanteert. Dat recht van repliek houdt een tweede spreekronde in.

Aan de hand van hetgeen er tijdens de bedoelde ene ronde gezegd is kan, menen we, duidelijk aangetoond worden dat dit recht zonder meer erkend had moeten worden (al stemmen we dadelijk toe, dat niemand er op dat moment nadrukkelijk om gevraagd heeft — al hadden wij persoonlijk er op gerekend). Er is bijvoorbeeld gezegd, in die ene

spreekronde, dat wij als baptistengemeente onze identiteit als 'bruid van Christus' verliezen wanneer we als gastleden tot de Raad van Kerken toetreden; er is gezegd, dat dit gastlidmaatschap een bondgenootschap met de participerende kerken zou betekenen; er is gezegd, dat de prae-ambule voor baptisten te vaag zou zijn... Al deze uitspraken zijn nu onweersproken gebleven. Uiteraard gaan we er nu niet al te uitvoerig op in, maar merken slechts op dat men ook juist vanwege die versluierde identiteit van de bruidsgemeente — de onversluierde kan toch niet door de baptistengemeenten gemonopoliseerd worden...! — zich tot bijvoorbeeld de Raad van Kerken wendt; dat een zo vrijblijvende zaak als gastlidmaatschap toch moeilijk als bondgenootschap uitgelegd kan worden, en dat de vermeende vaagheid van zoiets als een prae-ambule ons als doperse christenen in wezen bijzonder weinig interesseert (we hebben toch nooit een zo overdreven waarde gehecht aan geschreven belijdenissen?).

Déze opmerkingen en meerdere hadden ter vergadering gemaakt moeten worden in een replicerende tweede ronde! Maar die ontbrak helaas.

Ook dat zal wel een les voor een volgende keer zijn, menen we. Bij de voorgenomen studie aangaande een reglement van orde — inderdaad zo langzamerhand noodzakelijk — zal het recht van repliek en dupliek geregeld en vastgelegd moeten worden. Het lijkt ons een democratisch recht te zijn.

Waardering

Laten we besluiten door onze waardering uit te spreken voor de voorzitter die de moeilijke en wel erg vermoeiende taak had de besprekingen te leiden en in de hand te houden. Hem een 'tien' geven hoeft niet; volmaakt is immers niemand. Een ruime voldoende houdt hij er echter wel van over! Bedankt, broeder!

v. D.

DS VAN DER LAAN NAAR AZIE

De algemene sekretaris van de Unie, ds Th. van der Laan, zal namens de Unie aanwezig zijn op het wereldkongres van de BWA dat in juli a.s. in Tokio zal worden gehouden. Voorafgaand aan het kongres in Japan zal ds Van der Laan, daartoe in de gelegenheid gesteld door de Mission Board van de Southern Baptist Convention (USA) medewerken aan evangelisatiecampagnes in Azië, o.a. in Pakistan, Laos, Maleisië en vooral in Indonesië.

SPREKERSLIJST

De gemeente te Groningen-Noord heeft de C.v.d.O. gevraagd om br D. de Boer, cand. theol. en lid van voornoemde gemeente, op de sprekerslijst te plaatsen. Het adres van br D. de Boer luidt: Grote Leliestraat 6a, Groningen. Namens de Commissie voor de Opleiding,

J. A. Brandsma, secretaris.

P.S. Het telefoonnummer van br O. Oldenburger te Leek, voorkomend op de sprekerslijst, is: 05945-2193.

De agenda op de voet gevolgd . . .

Verslag van de 90ste Algemene Vergadering te Amsterdam

In het hieronder volgende verslag van de 90ste Algemene Vergadering, welke verleden week in de Herdenkingskerk te Amsterdam werd gehouden, hebben we getracht ons zoveel mogelijk te houden aan de volgorde zoals die door de agenda van deze vergadering werd gegeven. Voor hen die niet aanwezig waren en de in ons weekblad afgedrukte agenda hebben bewaard is deze methode van verslaggeving wellicht het gemakkelijkst en, in elk geval, het meest overzichtelijk. Voor een nabeschuiving verwijzen we graag naar het hoofdartikel van deze week.

Verkiezingen

Al dadelijk afwijkend van de in uitzicht gestelde methode vatten we onder dit hoofdje alle verkiezingen samen. Tot voorzitter van de vergadering werd ds C. Mostert, de voorzitter van de Unie Commissie (UC) gekozen. Tot leden van de UC, in de plaats van de aftredende broeders A. Bosma en E. de Haan werden gekozen de broeders ds W. Veenstra en ds G. van 't Wout. Tot lid van de Evangelisatie-Commissie, der Unie (ECU), in de plaats van ds J. Ketelaar (aftredend en herkiesbaar), werd ds H. P. de Boer gekozen; tot lid van de redaktiecommissie van De Zaaier, in de plaats van de niet herkiesbare ds P. van der Werf, ds Chr. Eijer. Mevrouw J. Krause-Boiten, die haar reglementair toegestane zittingsperioden in de Unie Zendings Commissie (UZC) had vervuld, werd opgevolgd door mevr. H. Tijman-Schröder. Ds P. van der Werf zal, ingaande september a.s., deel uitmaken van de redaktiecommissie van het weekblad De Christen, in de plaats van ds

J. A. Brandsma, die aftredend en niet herkiesbaar was. Als nieuw lid van de Commissie voor de Opleiding (CvdO) werd gekozen ds H. Bijleveld, in de plaats van ds J. Bouritius die aan beurt was om af te treden.

Unie-financiën

De tijd waarin lang en breed gesproken werd over de financiën is voorbij. Wellicht een welvaartsverschijnsel? Wie echter mocht denken, dat er luchtig over gedacht en gesproken werd vergist zich. Het rapport van de Financiële Commissie (FC), waarin o.a. er op geattendeerd werd dat verhogingen van de verplichte uniebijdragen niet ten koste zullen mogen gaan van de vrijwillige bijdragen ten behoeve van de gezamenlijke arbeid, was voor sommige afgevaardigden aanleiding om ernstig ervoor te waarschuwen dat tussen beide manieren van financiering geen te grote diskrepantie mag ontstaan. De penningmeester van de Unie, ds T. Jansma wist echter met de stukken aan te tonen, dat de verhouding tussen ener-

zijds de vrijwillige bijdragen en anderzijds de verplichte kontributies vanaf het moment waarop tot het beginsel van de 'vrijwilligheid' werd besloten praktisch onveranderd is gebleven, ja dat er zelfs een trend is op te merken ten voordele van de vrijwilligheid.

UC-voorstellen-organisatorisch

De verschillende UC-voorstellen, die met de organisatie — en dat in wat bredere zin — te maken hadden werden alle door de vergadering aanvaard. Er is 'n nieuw Reglement inzake voorgangers gekomen (ter vervanging van het oude Reglement op Ambten en Diensten); de voorgangers in bijzondere dienst (legerpredikanten, zendingspredikanten, etc) worden overeenkomstig het in art. 8 van dat nieuwe Reglement inzake voorgangers bepaalde nu ook als zodanig beschouwd; etc. Van belang is ook, dat nieuwe aandacht geschonken werd aan de Vertrouwenscommissie, die door zijn nieuwe naam (Adviescommissie voor het Beroepingswerk) beter zal kunnen beantwoorden aan het doel waartoe door het instellen van deze commissie in 1961 (op voorstel van Hengelo) werd besloten. Of de hoop van de UC om, naar aanleiding van dit voorstel een vruchtbare discussie op de AV te hebben over de taak en de mogelijkheden van deze commissie — waaraan de vertrouwenscommissie behoefte had — ook werkelijk is vervuld valt echter wel te betwijfelen. En dat was dan jammer.

Andere UC-voorstellen

Het voorstel van de UC om als gastlid toe te treden tot de Raad van Kerken in Nederland, bracht — nadat eerst door de overgrote meerderheid per motie werd uitgesproken dat we bij elkaar zouden blijven in de Unie, ongeacht de te nemen beslissing — vele tongen in beweging. Het werd tenslotte verworpen met 94 tegen en 59 vóór. De motieven van de tegenstemmers waren van verschillende aard. Sommigen stemden tegen en motiveerden hun stem door uit te spreken, dat zij een dergelijk gastlidmaatschap niet in overeenstemming achtten met het federatieve karakter van de Unie; anderen vreesden de moderne theologische tendenties die zij in dit gezelschap opmerkten en meenden daarom dat onze gemeenten op geen enkele wijze mee mocht doen aan het werk van de Raad (er is van werkelijke eenheid in getuigenis en dienstbetoon en van verwantschap geen sprake); weer anderen merkten op, dat de Unie door gebruik te maken van de clausule welke het gastlidmaatschap mogelijk maakt zichzelf plaats in de rij van geloofsgemeenschappen welke niet-kerkgenootschap zijn, als bijvoorbeeld de Protestantenvond, en zij verbonden daaraan de konklusie dat wijzelf allereerst klaar moeten komen met de vraag wat we als Unie eigenlijk zijn: vereni-

„Wie ondersteunt de motie...?”

(foto: J. Hofman)

ging, of méér? Een vierde groep gaf als stemverklaring, dat het voorstel niet ver genoeg ging: zij wensten het volledige lidmaatschap van de Raad van Kerken.

Wat te verwachten was gebeurde: de aanvraag van de baptistengemeente Elim te Drachten om lid te worden van de Unie was oorzaak van een ogenblik waarin de gevoelens van de aanwezigen sterk werden bewogen. Een sterk applaus gaf uitdrukking aan de gevoelens van opluchting, en bewondering voor het genomen besluit, toen de aanwezige broeders van de Elim-gemeente bij monde van één hunner mededeelden, dat de aanvraag voor een jaar opgeschort zou worden, in afwachting van de pogingen die — waartoe werd besloten — een Commissie van goede diensten (door de AV te benoemen) zou aanwenden om tot betere verstandhoudingen in Drachten te komen.

Het voorstel tot aanvaarding van de baptistengemeente te Doetinchem als lid van de Unie werd zonder meer aanvaard.

Voorstellen van de gemeenten

Slechts twee gemeenten, Groningen-Noord en Emmen, hadden voorstellen ingediend. Op grond van de mededeling van de UC, dat er een uitvoerig rapport in behandeling is waarin de samenstelling, continuïteit en werkwijze van AV en UC aan de orde zijn gesteld, besluit de vergadering alle voorstellen die op ditzelfde vlak liggen van de agenda af te voeren. Slechts één voorstel blijft over, van Groningen-Noord: de naam van ons weekblad te veranderen in Baptistenweekblad. Het wordt afgestemd, 42 vóór, de rest — behoudens enkele onthoudingen — tégen. (Tussen haakjes: Men kan dus blijven adresseren: De Christen te Sneek...; alle post wordt dan bij die ene christen van Sneek bezorgd...)

Onze gezamenlijke arbeid

Tot nieuwe leden van de Financiële Commissie werden, bij enkelvoudige kandidaatstellingen, benoemd ds J. Broertjes en br S. W. Vis.

Bij de bespreking van de arbeid van de ECU werd vooral aandacht geschonken aan het werk onder de buitenlandse arbeiders in ons land. Betreurd werd, dat de arbeid onder Spanjaarden moest worden stopgezet; algemeen was men an oordeel, dat de ECU alles in het werk moest stellen om opnieuw met dit werk te beginnen; werk dat dan niet slechts gericht zou mogen zijn op Spaanse gastarbeiders maar op de buitenlandse werknemers van alle nationaliteiten; een daartoe strekkende motie werd aangenomen. Vooral de financiële aspecten van de Zaaier-arbeid werden onder de loep genomen; sommige afgevaardigden keken wat op tegen het bedrag dat voor de eindredactie (n.b. niet voor de eindredakteur!) werd uitgetrokken. Of al-

len zich door de overtuigende argumentatie van de ECU-voorzitter lieten overtuigen weten we niet, wel, dat er alom waardering bleek en dat verslagen en begrotingen werden aanvaard.

Het werk van Tabitha — dat steeds omvangrijker wordt — en van de Zangbundelcommissie werd amper besproken; een duidelijk bewijs van vertrouwen in de broeders die dit werk verrichten? Meegedeeld werd, dat ds J. A. Brandsma was toegevoegd aan de Zangbundelcommissie.

Het werk van de UZC nam wat meer tijd in beslag. Verslagen en begroting werden goedgekeurd. Meegedeeld werd, dat het echtpaar Van der Veen in augustus a.s. weer naar zijn werkterrein in Kameroen zal terugkeren en dat het echtpaar Ter Braak, binnenkort zijn studietijd in Amerika zal voltooien (ds Ter Braak zal dan enkele graden hebben behaald in de theologie en sociologie). Een al even zeer verblijdende mededeling, was dat, de in De Zaaier gevoerde actie voor een Landrover in Kongo ruim f 10.000 had opgeleverd. Een kollekte tijdens de AV voor hetzelfde doel gehouden bracht nog eens f 415,48 op! De UZC gaf uitdrukking aan zijn dankbaarheid, dat 'zr Brouwer die enkele maanden geleden gebeten werd door een dulle hond hiervan geen nadelige gevolgen had ondervonden (hoe gevaarlijk deze zieke hond was bleek uit de mededeling, dat twee kinderen tengevolge van beten van dit diër gestorven waren...).

Verslagen en begrotingen van resp. De Christen, Unie Bouw Stichting, Vormingswerk der NBBJ en Pensioen- en Invaliditeitsfonds bleken slechts hamerstukken te zijn. Ook het werk van de CvdO nam niet veel tijd in beslag. Ds G. Liebe, voorganger van Amsterdam-West, werd als unie-predikant erkend. Interessant waren de vergelijkende cijfers van de kosten per theologisch student in de opleidingsinstituten in verschillende landen. Of het nu echt Nederlands koopmanschap is dan wel al even onvervalste Nederlandse zuinigheid is een vraag die wij onbeantwoord moeten laten, feit is dat de Nederlandse a.s. baptistenvoorganger het goedkoopst wordt opgeleid. Mede dank zij de omstandigheid, dat in Nederland het gebouw van de opleiding, De Vinkenbof, ook in het zomerseizoen nog rendabel gemaakt wordt... (Dus toch koopmanschap?).

Slot

Waarmee zullen we dit verslag eindigen?

Dat het een goede vergadering was, waarin in een goede sfeer van gedachten werd gewisseld? Het kan inderdaad zo gezegd worden.

Nee, laten we dit verslag eindigen met de regelingskommissie van Amsterdam-West lof toe te zwaaien. Die lof is verdiend. Een gewone AV-deelnemer kijkt

niet achter de coulissen; dat doet de UC, die zoveel meer met de interne organisatie te maken heeft — en dat uren voordat de eigenlijke vergadering begint — wel; we vernamen dat ook de UC zeer dankbaar was voor het goede werk dat er in Amsterdam werd verricht. Als men bedenkt, dat de ontvangende gemeente slechts een honderd leden telt — en dus niet de beschikking heeft over veel mankracht! — wordt die dankbaarheid tot bewondering voor hetgeen met zoveel energie werd gedaan. Daarom: alle lof voor Amsterdam!

v. D.

SAMENSTELLING NIEUWE UNIECOMMISSIE

De Commissie der Unie werd voor het komende jaar als volgt samengesteld:

Ds W. Veenstra (AV), Amsterdam-C.,

Ds W. Veenstra, de nieuwe voorzitter van de Unie.

*voorzitter; ds H. van der Werf (AV), Den Haag, vice-voorzitter; br S. W. Vis (AV), Hengelo, alg. adj.; ds M. Cohen (UZC), Zwolle; ds W. Harke-
ma (ECU), Musselkanaal — deze vijf broeders zullen het Dagelijks Bestuur van de Unie vormen. Andere leden: ds J. Eeuwema (UZC), Vroomshoop; br F. Bos (AV), Utrecht; ds C. Mostert (ECU), Winschoten; br J. van der Velden (CvdO), Hengelo; ds S. J. Zijlstra (CvdO), Delfzijl en ds G. van 't Wout (AV), IJmond. Adviserende leden: ds T. Jansma (Arnhem), alg. penningmeester en ds Th. van der Laan (Arnhem), alg. sekretaris.*

Achter de namen staat vermeld namens welke instantie zij in de UC zitting hebben.

TOOGDAG EMMEN

Op de Toogdag te Emmen zijn enige muziekbundels blijven liggen, t.w. The Hymnal en Sjaloom.

Terug te bekomen bij mej. G. van Veen, Emmen, Meidoorn 55, tel. 05910-11363 ('s avonds).

BEGROETINGSVOND OP WOENSDAG 13 MEI

Het is woensdag 13 mei 1970 en 8.00 uur. Dat betekent het begin van de 90ste Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. Zonder ons boekje te kunnen gebruiken zingen we het openingslied, 'Gezegend zij de band, gelegd door God de Heer'. Het wezenlijke van deze woorden blijkt in de avond die volgt en wordt zelfs benadrukt als na een welkomstwoord één van de drie Russische baptisten-gasten ons de groeten overbrengt van geloofsgenoten achter „het ijzeren gordijn”.

Wij krijgen te horen, dat alhoewel hun kerkgebouwen niet zo mooi zijn als de onze, de gebouwen bij iedere dienst, dat zijn er dan minstens drie per week, ge-

De drie gasten uit Moskou (foto: J. Hofman)

vuld zijn met mensen die willen groeien in het geloof. Onze Moskouze broeder spreekt verder van een levende Heer Jezus in een atheïstisch land, en van de Heilige Geest, Gods grote zending die velen daar beweegt tot het dankbaar aanvaarden van het nieuwe leven en die bij duizenden per jaar hiervan belijdenis afleggen in de doop.

Na deze bemoedigende woorden ontvangen onze drie gasten een door Rembrandt versierde bijbel.

Hierna spreekt ds Mostert over de vrijheid waarmee Christus ons wil vrij maken. Hierbij wordt vooral de nadruk gelegd op het vrij worden van de zelf-zucht. (Zie De Christen van 15 mei).

Na een danklied besluiten we deze blijde openingsavond van de 90ste Algemene Vergadering.

M. Cohen

WAAROM BAPTIST?

Terwijl wij denken aan het feit dat 125 jaar geleden zeven mensen zich in de vaart te Gasselternijveen lieten dopen en een gemeente gingen stichten is er zeker wel reden om te vragen: Waarom deden zij dat? En evenzeer is er reden voor ons om ons rekenschap te geven van het feit, dat wij ook nu nog baptisten zijn.

Voor de eerste zeven was het een geweldige stap. Zij hebben die dan ook heus niet overhaast gedaan. Ik meen wel te mogen zeggen dat zij die stap alleen gedaan hebben omdat zij niet anders konden.

Met dr J. E. Feisser als leidsman waren zij tot het inzicht gekomen, dat de kinderdoop geen bijbelse grond heeft. Bij de gedachte dat de gemeente van Christus een Volkskerk zou zijn, waar men door geboorte bij behoort, lag deze instelling voor de hand. Bij hetgeen zij in het Nieuwe Testament over de gemeente hadden gevonden, was die niet te handhaven en moest worden afgewezen. Dat velen geacht worden leden van Christus' gemeente te zijn, terwijl ook de zorgvuldigste zieleherder bij hen geen leven uit het geloof kon ontdekken, had voor een belangrijk deel zijn oorzaak in het feit dat zij door de kinderdoop — zoals het heet — waren ingelijfd in de kerk van hun ouders.

Toen dr Feisser, predikant in de Nederlandse Hervormde kerk, deze inzichten openlijk verkondigde, ontstond in zijn gemeente grote beroering. Dat kon niet anders. En toen hij tenslotte weigerde een doophandeling te verrichten, was hij in zijn kerk onmogelijk geworden. Hem werd officieel aangezegd dat hij uit zijn ambt ontzet was en met ingang van 1 januari 1844 uit de dienst was ontslagen.

Feisser en die het met hem eens waren kwamen hiermee — kerkelijk gedacht — in een soort „luchtledig” terecht en aanvankelijk was het hun helemaal niet duidelijk wat zij moesten doen. Voortgezet bijbelonderzoek en ervaringen in die tijd opgedaan brachten hen tenslotte tot het besluit om zich te laten dopen en een gemeente te stichten. Zij werden baptisten omdat zij niet anders konden. Dat was in mei 1845.

Sinds is er veel veranderd in de wereld en ook in de christelijke kerken, vooral gedurende de laatste vijftig jaren. De geest van onze tijd, die alles opnieuw wil onderzoeken om te weten wat het waard is, gaat ook aan het kerkelijk leven en denken niet voorbij. Ook is de voortgang van de oecumenische beweging in dezen van grote betekenis. Het schijnt dat hier en daar kerkelijke scheidsmuren zullen verdwijnen. Enkele voorbeelden daarvan zijn reeds aanwezig. In deze tijd zou het

van geestelijke bijziendheid getuigen, indien men eenvoudig — zonder na te denken — verder wilde gaan op lang te voren ingeslagen wegen. Ook zij die behoren tot de grootste kerkelijke gemeenschappen kunnen zich de zelfkritiek niet sparen. Een kleine groep als de baptisten zijn kan dat zeker niet. Daarom stellen wij opnieuw de vraag: Waarom baptist?

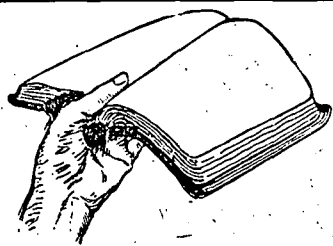
Ik meen thans gerust te mogen te zeggen dat Feissers inzicht omtrent het onbijbelse van de kinderdoop juist is gebleken. Het is bekend dat velen die tot de kinderdopende kerken behoren met deze instelling grote moeilijkheden hebben. Dr Karl Bahrt is immers niet de enige die hierover zijn mening kenbaar heeft gemaakt. Wat ook veranderd of verbleekt mag zijn, het inzicht van dr Feisser en die met hem waren omtrent het onbijbelse van de kinderdoop is niet verzwakt maar bevestigd en versterkt.

Niet anders staat het naar mijn mening met hun inzicht dat de gemeente in principe gemeente van gelovigen moet zijn. Om elk misverstand buiten te sluiten zij opgemerkt, dat hier niet gedacht wordt aan de grote, alle gelovigen omvattende maar onzichtbare gemeente, die het lichaam van Christus is. In ons leven op aarde hebben wij te doen met plaatselijk geordende gemeenten zoals er waren te Jeruzalem, te Antiochië, in Thessalonika en waar niet al en zoals er thans zijn overal verspreid over de wereld.

Uit hetgeen tegenwoordig hier en daar gesproken wordt over het behoren bij zulk een gemeente moet wel worden gekonkludeerd, dat hier iets aan het verbleken schijnt te zijn. Het niet willen behoren tot een kerk of kerkelijke gemeenschap treft steeds meer de aandacht. Naar het mij voorkomt hebben we hier te doen met iets dat kenmerkend is voor de geest van onze tijd. Men heeft een afkeer van gebondenheden en wil niet graag medeverantwoordelijk worden gesteld voor het ongewenste, dat ook een geordende gemeenschap aankleeft. Ik moest hier denken aan het woord in Hebr. 13 : 13 „Laten wij tot Hem uitgaan buiten de legerplaats en zijn smaad dragen”. Om Christus' wil behoort men bereid te zijn de moeilijkheden van de gemeente te aksepteren. Maar dat velen dit niet willen betekent niet, dat de gemeente ook wel iets anders zou mogen zijn dan gemeente van gelovigen. En daarom ging het de pioniers. Hun overtuiging is niet vervaagd maar wordt ook door velen buiten onze gemeenschap beleden en verdedigd.

In dit verband mag niet voorbijgegaan worden aan het feit dat in de praktijk van het leven het principe van de ge-

Wat zullen we lezen?

zondag	24 mei	Matthéüs 28 : 16-20
maandag	25 mei	Handelingen 3 : 11-16
dinsdag	26 mei	Handelingen 3 : 17-26
woensdag	27 mei	Handelingen 4 : 1-12
donderdag	28 mei	Handelingen 4 : 13-22
vrijdag	29 mei	Handelingen 4 : 23-31
zaterdag	30 mei	Handelingen 4 : 32-37

Het volle accoord
 Als ge het nog niet wist
 Een woord op de man af
 Niet wij, maar Hij!
 Vergeefse tegenstand
 En spraken met vrijmoedigheid
 Alles gemeenschappelijk (II)

meente van gelovigen slecht onvolkomen wordt verwerkelijkt. Dat was trouwens ook al zo toen de apostelen nog bij de gemeenten waren. Het zal in deze bedeling ook nooit anders zijn. Mensen kunnen elkander slechts gedeeltelijk kennen. God alleen kent de harten. Van hen die tot de gemeente willen toetreden mag alleen worden gevraagd dat zij hun geloof in Christus belijden en dat zij om Zijnentwil tot de gemeente wensen te behoren.

Nog een zaak moet nadrukkelijk genoemd worden: Niet alle regelen en gebruiken die in de onderscheiden gemeenten worden aangetroffen behoren tot het wezenlijke van het baptisme. Of de gemeente democratisch of aristokratisch wordt bestuurd is veelal een kwestie van nuttigheid en van mogelijkheden in bepaalde tijden en onder zekere omstandigheden. Of het avondmaal open of gesloten gevierd moet worden raakt het wezen van de gemeente van gelovigen niet. Van de vraag of vrouwen wel een ambt in de gemeente kunnen bekleden, of de Unie van Baptistengemeenten zal toetreden tot de Raad van Kerken in Nederland, en nog van veel meer andere aangelegenheden geldt hetzelfde. Tot het wezenlijke van het baptisme behoort het niet. Dit blijkt ook duidelijk uit het feit, dat er in de praktijk van het gemeenteleven op verschillende plaatsen en in onderscheiden landen vele variaties voorkomen. Wie voor een van deze variaties zou willen strijden zou licht in sektarisme vervallen. Vooral in deze tijd zou dat noodlottig voor onze gemeenschap kunnen worden.

Na een periode van 125 jaar leven we in een wereld die in vele opzichten is veranderd. Wij hebben te doen met problemen waaraan de pioniers in hun tijd niet konden denken. In de toekomst zullen we ongetwijfeld telkens weer met nieuwe problemen gekonfronteerd worden. Maar de twee factoren die voor de pioniers beslissend zijn geweest bestaan nog steeds en hebben nog dezelfde beslissende waarde: De gemeente van Christus is gemeente van gelovigen.

Daarbij past de kinderdoop niet. Kinderen kan men aan de Heer opdragen in het gezin en in de gemeente. Gedoopt behoren te worden die gelovig zijn en dat belijden.

Wij leven in een tijd van omwentelingen. De praktijk van ons gemeenteleven zal daardoor ook worden aangeraakt. Er kunnen veranderingen komen die op het eerste gezicht velen verontrusten. Weest niet bevreesd als er iets moet verdwijnen dat niet tot het wezenlijke bleek te behoren. Verzet u niet, al betrof het iets dat u dierbaar is. Het zal onder alles telkens weer blijken dat het wezenlijke aan de gemeente van Christus niet verandert. Als we daaraan vasthouden en daarvoor staan, staan we goed. Het is dan tevens duidelijk waarom we baptisten zijn.

God helpe ons om getrouw te worden bevonden!

Toespraak van ds K. Reiling, uitgesproken in de middagdienst van zondag 17 mei j.l. te Stadskanaal ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van het baptisme in Nederland. De dienst werd per radio uitgezonden door Convent van Kerken.

DS J. A. BRANDSMA TREEDT AF ALS REDAKTEUR VAN DE CHRISTEN

In september a.s. zal ds J. A. Brandsma te Groningen-Zuid geen deel meer uitmaken van de redaktiekommissie van

Ds P. van der Werf

De Christen. In zijn plaats werd gekozen ds P. van der Werf te Rotterdam-Z. Ds Brandsma trad reglementair af en was niet herkiesbaar.

gemeentebereichten

DOOPDIENST IN HAULERWIJK

Haulerwijk — (O. O.). Het is een lange tijd geleden, dat men iets hoorde uit de gemeente Haulerwijk. Zondag 2 mei was voor onze gemeente een feestdag. Een jonge zuster had te kennen gegeven de Heer te willen volgen door het watergraf, wat ons als gemeente blij maakte. De lofzang klinkt uit 's Hemels zalen', was het lied waarmee de dienst werd aangevangen. Het werd inderdaad een lofzang. Onze voorganger, ds H. Sikkema, bepaalde ons op indringende wijze bij het Woord. Na de belijdenis van z'r Tjakkes, werd de doopsbediening voltrokken. Tijdens het avondmaal werd onze zuster welkom geheten door onze ouderling br T. Diekema. Hij sprak de hoop uit dat zij voor velen ten zegen mocht zijn.

Het was een dag waarop wij het weer eens diep beseften, dat ook al zijn we een kleine gemeente, God ons toch gebruikt. We weten ons verbonden met al de gemeenten in ons land. De arbeid in 's Heren wijngaard gaat door.

OOK VERBLIJDENDE DINGEN

Leeuwarden — (F. v. d. W.). Gezien de gebeurtenissen van de laatste tijd lijkt het ons goed weer eens te laten horen hoe het in Leeuwarden gaat. Niet dat er zulke sensationele dingen zijn te vermelden, maar wel zaken die ons kunnen verblijden en andere die ons tot nadenken stemmen.

De eerste zondag van maart was voor ons een feestdag, omdat een jonge broeder door de doop beleed het eigendom van de Heer te zijn. Veel mensen waren er getuige van en mochten ervaren dat Gods Geest nog in ons midden werkt. Weer heeft een echtpaar de wens te kennen gegeven om gedoopt te worden.

Als wij op ons zelf zien dan moeten we bekennen dat wij als gemeente deze zegeningen niet verdienen. Hoewel het werk voortgang vindt kunnen we niet spreken van vooruitgang, van een groeiende belangstelling voor het werk of een grote offervaardigheid. De verkiezingen moesten worden gestaakt wegens het ontbreken van kandidaten die zich voor ouderling of diaken beschikbaar konden stellen. De behoefte aan materiële welvaart, recreatie etc. dreigt steeds meer gelovigen te gaan beheersen en staat hun volledige inzet voor de gemeentelijke arbeid in de weg.

Overigens betekent dat niet, dat wij bij de pakken gaan neerzitten. Door het verenigingswerk wordt een groot aantal gezinnen bereikt en door de verenigingen bij de middagdiensten in te schakelen wordt getracht het kerkbezoek te stimuleren. Van tijd tot tijd wordt er een Friese dienst gehouden, wat altijd weer een aantal „vreemden" trekt. Ook mochten wij worden voorgelicht over het zendingswerk in Kameroen door zending ds J. B. van der Veen. Zo ploegen wij voort in het vertrouwen, dat Christus ons zal leiden en ons in onze zwakheid te hulp zal komen.

Enkele weken geleden kreeg onze voorganger een beroep van de gemeente te Nieuwe Pekela. Wij waren blij toen we hoorden dat hij onze gemeente zou blijven dienen, terwijl wij ons tegelijkertijd bewust waren van de teleurstelling die dit voor de gemeente te Nieuwe Pekela moest zijn. Wij kunnen onze voorganger die nog steeds met toewijding de boodschap verkondigt en doet wat mogelijk is om de arbeid te stimuleren, moeilijk missen. Onze oprechte wens is dat de gemeente te Nieuwe Pekela spoedig weer een eigen voorganger heeft.

Lezers

aan het woord

In de rubriek „Lezers aan het woord” geeft dit weekblad zijn lezers gelegenheid tot inspraak, evt. tegenspraak, meestal aan de hand van eerder geplaatste artikelen of actuele gebeurtenissen.

Ons is daarbij de afwezigheid van problemen waarvan men letterlijk wakker ligt, die van de seksualiteit opgefallen. Misschien zijn de meesten van ons van opvatting, dat dit niet in dit weekblad thuishoort, maar eerder in periodieken als „Gezond gezin”, „Ouders van nu”, enz.

De ondergetekenden, een arts en een opvoedkundige, zouden graag in contact treden met die lezers die bereid zijn met hen na te denken en te overleggen op welke manier wij elkaar en anderen uit de kringen van baptistengemeenten van dienst kunnen zijn, bijv. door onszelf en anderen op de hoogte te stellen van feiten en meningen die het gebied van het seksuele leven van de mens betreffen.

Naar onze opvatting en ervaring bestaat er ook in onze kringen een veelal in zwijgen verholde onduidelijkheid en onzekerheid aangaande de seksualiteit. Wij menen zelfs te kunnen spreken van een nood die wij elkaar nauwelijks durven bekennen.

Hiermee worden ouders geconfronteerd in de opvoeding van hun kinderen, jongeren die hun seksualiteit gaan ontdekken en daarmee experimenteren, gehuwden die te maken krijgen met gezinsplanning.

Met andere woorden: wij denken aan onderwerpen als: seksuele voorlichting, zelfbevruchting, seksuele relaties voor het huwelijk, het gebruik van anticonceptionele middelen, enz. Daarnaast moeten wij onze ogen niet langer sluiten voor de problemen van een minderheid onder ons, de homofiele geloofsgenoten waarvan er — uitgaande van de percentages die daar voor staan — 200 tot 500 onder ons kunnen zijn.

Hoe jammerlijk de officiële kerk ook op het gebied van de seksualiteit te kort is geschoten, wordt nog eens uit historisch onderzoek aangetoond door dr J. M. W. van Ussel (Geschiedenis van het seksuele probleem; Boom en Zn, Meppel, 1968), die concludeert dat de kerk met een achterstand van 50 tot 100 jaar burgerlijke, ongodsdienstige normen huldigt. D.w.z.: de kerk ligt niet alleen een halve tot een hele eeuw achter, maar propageert wereldse opvattingen als eeuwige waarden. Over wereldgelijkvormigheid gesproken! Omdat wij de kerk, of liever: de gemeente zijn, lijkt het ons noodzakelijk de nood, ook de seksuele nood, en dan allertst: onze eigen nood serieus te nemen, die niet te verzwijgen, te bagatelliseren of belachelijk te maken.

Wanneer u van mening bent dat u wat dit betreft een verantwoordelijkheid draagt die niet alleen uzelf maar ook andere geloofsgenoten raakt, wilt u — en laat het niet alleen een mannen-aangelegenheid worden — dan vóór 25 mei a.s. naar een der onderstaande adressen schrijven.

Hopelijk kunnen we dan op korte termijn besluiten tot een eerste ontmoeting, waarbij we mogelijk tot concrete plannen komen.

J. Bijleveld, Haarstraat 144, Rijssen.
C. J. Huizinga, Mendelssohnstraat 3, Hengelo-O.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Almelo (Geraniumstraat), H. van der Werf te 's Gravenhage.

Uit het Unie-bureau

De maand april bracht de volgende giften en bijdragen in het unie-bureau:

1) voor de E.C.U.: Westerhaar f 100,—; Apeldoorn f 96,90; Amsterdam-Centr. f 31,58; Rotterdam-Centr. f 150,—; Foxhol f 51,28; Veendam f 200,—; Almelo-Nieuwstraat f 82,50; Utrecht f 275,—; Drachten „Elim” f 54,31; Musselkanaal f 223,20; Scheveningen f 211,51; Hoozevee f 110,—; YK.A f 25,—.

2) voor de C.v.d.O.: Westerhaar f 100,—; Pernis f 185,85; Apeldoorn f 44,36; Den Helder f 55,94; Sneek f 300,—; Amsterdam-Centr. f 55,65; Rotterdam-Centr. f 150,—; Foxhol f 52,87; Veendam f 200,—; Almelo-Nieuwstraat f 84,45; Haulerwijk f 65,77; Utrecht „Elim” f 275,—; Drachten „Elim” f 76,24; Musselkanaal f 184,40; Hoozevee f 125,—; YK.A f 25,—; Zusterhulp, Emmerefscheidevee f 25,—.

3) voor de N.B.J.B.: Rotterdam-Centr. f 50,—; Veendam f 50,—; Utrecht f 60,—; Drachten „Elim” f 4,18; Hoozevee f 25,—.

4) voor de U.Z.C.: Westerhaar f 100,—; Apeldoorn f 44,95; Den Helder f 34,85; Sneek f 600,—; Amsterdam-Centr. f 53,68; Rotterdam-Centr. f 250,—; Nieuw Weerdinge f 600,—; Foxhol f 58,08; Veendam f 185,20; Den Helder f 100,—; Veendam f 200,—; Stadskanaal f 900,—; Assen f 52,90; Haulerwijk f 85,27; Utrecht f 330,—; Almelo-Geraniumstraat f 89,66; Drachten „Elim” f 126,90; Coevorden f 60,—; Musselkanaal f 390,—; Scheveningen f 340,05; Hoozevee f 150,—; NNE f 7,50; YK.A f 25,—; Bapt. Gem. te Brugge f 325,—; J.M.C. f 400,—; Oranjeschool, Vroomshoop f 14,—; Sav. Lohmanschool Hengelo f 30,—; Da Costaschool Hengelo f 20,—; Groen van Prinstererschool f 50,—.

5) voor „auto Congo”: zie verantwoording in De Zaaier (er is nu bijeen! f 10.402,99).

6) voor het Unie-werk: MEVD,US f 70,—; Assen f 65,38; JMGE,T f 10,—; Hoozevee f 25,—.

7) voor het „10-cents-fonds” van de U.B.S.: Westerhaar f 30,57; Amsterdam-Centr. f 70,90; Veendam f 50,—; Utrecht f 60,—; Hoozevee f 25,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geefsters!

En u weet het: wij blijven bezig, en daarom blijven wij uw bijdragen verwachten. Want ons gezamenlijk werk is uw werk!

Giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

Giro 1505 t.n.v. Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Amsterdam.

T. Jansma

HERDENKINGSDIENST STADSKANAAL

23 mei 1970 's middags om 3 uur: herdenkingsdienst in de baptistenkerk te Stadskanaal, ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van deze gemeente.

In deze dienst zal een jubileumkollekte worden gehouden.

Oud-leden, die niet kunnen komen en toch graag aan deze kollekte mee willen doen, worden verzocht hun gift te storten op postgiro 903676 t.n.v. Baptistengemeente, Stadskanaal.

T.M.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van

Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma; ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

VAN DE C.v.d.O

Sinds de Algemene Vergadering is de samenstelling van de C.v.d.O. als volgt:

Voorzitter: ds J. A. Brandsma

2de voorzitter: br J. Germeraad

Secretaris: ds H. Bijleveld

Lid: br J. v. d. Velden

Lid: ds S. J. Zijlstra

Namens de C.v.d.O. hebben de broeders J. van der Velden en S. J. Zijlstra thans zitting in de Commissie der Unie.

Alle stukken bestemd voor de C.v.d.O. dienen voortaan te worden gezonden aan ondergetekende, Leliestraat 11, Heerenveen.

Namens de Commissie voor de Opleiding,
H. Bijleveld, secretaris.

SEKRETARIAAT N.B.J.B.

Het sekretariaat van de N.B.J.B. wordt thans waargenomen door O. Oldenburger, 't Veer 35, Leek (Grn.); tel. 05945-2193.

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Ingaande 1 februari 1970 zijn de prijzen van onze diverse bundels herzien en gelden de volgende prijzen:

Eenst. eenv. uitgave rood, blauw, zwart	f 7,15
Eenst. eenv. uitgave rood met opdruk „eigendom der gemeente”	f 7,15
Eenst. luxe uitgave roodbruin, blauw, zwart	f 9,—
Eenst. luxe uitgave, beige	f 9,50
Eenst. luxe uitgave zwart leren band	f 17,50
Eenst. zeer luxe uitgave zwart leren band verguld op snee	f 25,—
Harmonisatie deel I	f 10,—
Harmonisatie deel II	f 17,—
Orgelbegeleiding Psalmen	f 2,50

Tekstboekje Lof zij den Heer f 0,12

Besteladres: J. Germeraad, Breiterstraat 77B, Rotterdam-2.

Betalingen op giro no. 281127 t.n.v. Zang- bundel Comm. Rotterdam.

Zendingen boven f 30,— franko.

Met blijdschap en dank aan God kondigen wij u de geboorte aan van

DANIEL

30 april 1970

Andries en Elly Van der Beek-van Hoozevee
Joël

Naaldenstraat 18 - 8000 Brugge, België.

DE CHRISTEN

29 mei 1970

85e jaargang - 22

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Er is maar één Stadskanaal

DE TIJDEN zijn wel veranderd. Werd dr Johannes Elias Feisser destijds afgezet (hij weigerde de kindertjes te dopen en zou daardoor, ergernis en wanorde hebben gesticht!), verleden week zaterdag woonde een deputatie namens de Hervormde gemeente van Gasselternijveen de dienst bij, die in Stadskanaal gehouden werd ter herdenking van de doop van het eerste zevental en het ontstaan van de Baptistengemeente aldaar. Tijdens een drukbezochte receptie daarna overhandigden de gasten uit Gasselternijveen bij monde van de heer Panneman een enveloppe met inhoud. Er bleek een bedrag van honderdvijfentwintig gulden in te zitten, één gulden voor elk sinds 1845 verstreken jaar! Een kennelijk verraste ds Oldenburger merkte in zijn dankwoord op, dat na zoveel jaar Hervormden, Baptisten en Gereformeerden in Gasselternijveensemond thans gezamenlijk evangelisatiewerk verrichten!

Velen waren voor het bijwonen van de herdenkingsdienst naar Stadskanaal gekomen. Voorgangers waren ds K. Reiling, emeritus-predikant te Hengelo(O), en de plaatselijke voorganger ds O. Oldenburger. Deze las na samenzang en gebed Psalm 92, het woord waarmee de Deense Baptistenprediker Julius Køb-

Ds O. Oldenburger, thans voorganger van de gemeente te Stadskanaal.

ner de kleine schare direct na de doopplechtigheid indertijd bemoedigde. In antwoord op de schriftlezing zong de gemeente van Gods trouw, wiens plannen nimmer falen. Nadat het koor van Stadskanaal onder leiding van br Joh. van der Baaren gezongen had, onthulden de broeders W. Kruit en J. Reiling een gedenksteen, met daarop aangebracht de namen van dr J. E. Feisser, br Arend Speelman, br Roelof Reiling en echtgenote, en de gebroeders Willem, Jannes en Hendrik Kruit. De gemeente zong 'O

God, die droeg ons voorgeslacht', en toen was het woord aan ds K. Reiling.

Dankbaar gedenken

Deze zei, dat er alle reden was om feest te vieren. Maar toch: de herinnering maakt stil. Van welk een geloofsmoed hebben die eerste zeven in 1845 blij gegeven. Wie zich in die dagen liet dopen, sneed daarmee alle banden door: met familie, kerk en dorpsgemeenschap. Maar hoe groot was hun blijdschap nadat zij 'de stâp' gedaan hadden. Niet allen komen tot de doop; soms uit angst, uit vrees voor de mensen. Maar het gebeurt ook wel, dat mensen zich niet laten dopen uit liefde voor ouders en verwanten omdat zij hen geen pijn willen doen. Maar Feisser en de zijnen hebben zich laten dopen. Zij konden niet anders, het was hen een heilig moeten geworden. De herinnering maakt ons allereerst stil, aldus ds Reiling, die vervolgens memoreerde hoe de kleine gemeente er alles aan gelegen was om te voorkomen, dat zij door woord en wandel haar belijdenis en de naam des Heren in opspraak zou brengen. In deze tijd, nu het lidmaatschap van de gemeente géén beperkingen meer met zich meebrengt (bij sollicitaties e.d.), nu onze mensen delen in de welvaart, moeten wij dankbaar zijn, maar mogen wij daarnaast de voorzichtigheid ('onze voorrechten maken ons ook wel eens onvoorzichtig')

niet uit het oog verliezen. De vrucht van dit feestelijk herdenken moet de dankbaarheid zijn en hernieuwde toewijding aan 's Heren zaak. Dan zal er blijdschap zijn bij de engelen Gods.

Ewald Dundas

Een hoogtepunt in deze dienst was het optreden van Ewald Dundas, die langzamerhand onder ons geen onbekende meer is. Hij werkte laatst mee aan de NBBJ-toogdag in Emmen, waar honder-

Ewald Dundas — een golf van ontroering ging door de kerk toen hij zong 'Lord, I want to be a christian'....

den jongemensen hem hoorden zingen. Ook in Schipborg, waar de Groninger Baptisten op Pinkstermaandag hun jaarlijkse ontmoeting hielden, was de jonge Surinaamse zanger van de partij. Zijn aanwezigheid in Stadskanaal in de herdenkingsdienst — hij zou trouwens ook tijdens de receptie nog enkele liederen ten gehore brengen — was voor velen een verrassing. Met begeleiding van Johan Pots zong Ewald Dundas eerst 'Give me that old time religion', die ook, zo merkte hij ondeugend op, voor ons

volkje 'goed genoeg' is; en daarna (er ging een golf van ontroering door de kerk) 'Lord, I want to be a christian'.

Verkondiging en verwachting

Ds O. Oldenburger, voorganger van de gemeente te Stadskanaal, las een gedeelte uit de eerste Thessalonicenzen-brief. Hij bepaalde zijn gehoor bij de verzen 8 en 10 van hoofdstuk 1, waar de apostel der gemeente eraan herinnert, hoe uit haar midden het woord des Heren heeft weerklonken en haar leden leefden in de verwachting van Jezus' komst uit de hemelen. Ons werk is niet volmaakt, aldus ds Oldenburger, zelfs is ons werk het onze niet, maar ook vanuit Stadskanaal is Gods woord verkondigd. God heeft gesproken en wij hebben, in alle zwakheid, Gods stem verstaan en weerkaatst. Hij hield ons vast, in liefde en trouw. In Thessalonica stond de gemeente voor ogen: Jezus komt! Heeft de gemeente van Stadskanaal toekomst? Ja, als zij het woord bewaart en haar opdracht vervult, in de verwachting dat de Heer komt.

Drukbezochte receptie

Na de dienst vond in de ds J. W. Weenink-zaal een receptie plaats, waar zeer velen van hun belangstelling blijk gaven. Er waren gasten uit alle delen van het land, vertegenwoordigers van kerkelijke en burgerlijke instanties, voorgangers uit omliggende gemeenten, ds Weenink was er met zijn echtgenote, ds en mevr. Stukker uit Arnhem; ds Tijman, thans in Haarlem, en zijn vrouw waren helaas wegens familie-omstandigheden (de jongste dochter trouwde!) verhinderd. Namens de Unie van Baptistengemeenten sprak ds Mostert, terwijl ds Brandsma en ds Nieman het

Van 1949 tot 1960 werd de gemeente te Stadskanaal gediend door ds G. W. Tijman, thans voorganger te Haarlem.

woord voerden namens resp. Groninger Bond en Z.O. Drenthe. Burgemeester De Vries van Gasselte, die mede sprak namens de eerste burgers van Borger en Stadskanaal, bracht de gelukwensen van de drie gemeentebesturen over. Er was ook een deputatie aanwezig van de Hervormde gemeente van Gasselternijveen, die bij monde van de heer Panne-

man een enveloppe met inhoud aanbod.

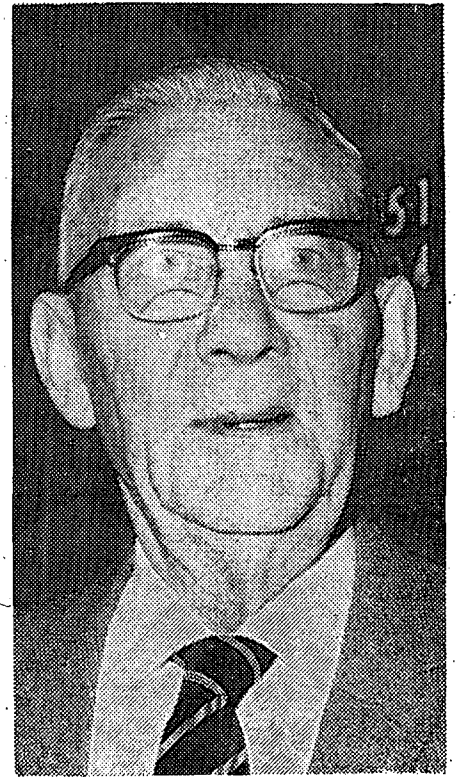
Met aandacht werd geluisterd naar een toespraak door dr Rudolf Thaut uit Hamburg, president van de Europese Baptisten Federatie. Hij feliciteerde ook namens de Duitse Bond en het Predigerseminar in Hamburg, waar velen van onze voorgangers hun opleiding hebben ontvangen. Dr Thaut stelde, dat Feisser c.s. hun tijd ver vooruit waren met dat zij Gods woord hoorden en daaruit de consequenties trokken. Zich speciaal tot de talrijke aanwezige jongeren wendend, merkte hij op: 'Het evangelie is geen ouderwetse aangelegenheid. Lees de bijbel, maar neem God dan ook op zijn woord. Wie daarnaar handelt is, net als die eerste zeven honderdvijfentwintig jaar geleden, zijn of haar tijd ver vooruit'.

Moedig voort

Deze week is er in en rondom de gemeente van Stadskanaal van allerlei te doen. J.l. zondag sprak de oud-voorganger ds H. J. Stukker in de dienst, die door ds Oldenburger werd geleid. 's Middags vond een bijzondere avondmaalsdienst plaats, waarin o.a. ds Weenink (hij stond niet minder dan 36 jaar in Stadskanaal!) het woord voerde. Verder zijn en worden in deze dagen verschillende bijeenkomsten gehouden, zowel voor de opgroeiende jeugd als voor de oudere generatie. De radio-kerkdienst op Pinksterzondag mag in dit verband niet ongenoemd blijven.

Ter gelegenheid van het Stadskanaalster jubileum is een herdenkingsgeschriftje verschenen, waarin ds Oldenburger ook een hoofdstuk wijdt aan heden en toekomst van de gemeente. Ik citeer: 'De gemeente telt momenteel 430 leden, waaronder een groot aantal jonge gezinnen met opgroeiende kinderen. Op velerlei terrein wordt door de gemeente voor de Heer in de wijngaard gewerkt. De gemeente Stadskanaal heeft de beschikking over twee kerkgebouwen, één te Nieuw Buinen en één te Stadskanaal, waarin elke zondag één of meerdere diensten worden gehouden. Maar ook door de week vinden in deze gebouwen diverse activiteiten plaats onder jong en oud. De gemeente heeft nog steeds een zeer bloeiend jeugdwerk, zodat de perspectieven voor de toekomst zeer moedgevend zijn. Daarnaast is de gemeente op velerlei gebied geëngageerd bij haar evangelische opdracht in de wereld'.

Nu tal van jonge gezinnen in de nieuwe wijk Ter Maars zijn komen wonen, heeft de gemeente van Stadskanaal besloten om in die omgeving haar derde gemeentecentrum te bouwen. De plannen zijn reeds in een vergevorderd stadium, zodat met de bouw wellicht nog

Ds J. W. Weenink, sinds 1956 emeritus, diende 36 jaar de gemeente te Stadskanaal.

dit jaar (het kerkje in Nieuw Buinen dateert uit 1928, terwijl de nieuwe kerk aan de Handelsstraat begin 1964 in gebruik werd genomen) kan worden begonnen. De gemeente moge zich van de blijvende belangstelling en voorbede van zeer velen verzekerd weten!

J. A. Brandsma

EERSTE PAAL VOOR TABITHA - AMSTERDAM

Dinsdag 26 mei j.l. werd te Amsterdam-West, in de wijk Geuzenveld, de eerste paal geheid voor het te bouwen verpleegtehuis van Tabitha voor psychisch-geriatrie patiënten. Het nieuwe verpleegtehuis wordt gebouwd aan de Sam van Houtenstraat, hoek Jan Bongastraat.

De eerste paal werd geslagen door dr K. Ittmann, directeur van de Amsterdamse G.G. & G.D.

We hopen volgende week op deze gebeurtenis terug te komen.

DUITSE BAPTISTEN BENOEMEN VRIJGESTELDE VOOR EVANGELISATIEWERK

Prediger Joachim Zeiger (46), voorganger te Wiehl (in de buurt van Keulen) heeft de benoeming tot sekretaris voor het evangelisatiewerk van de baptistengemeenten in West-Duitsland aanvaard. Het is voor de eerste maal in de geschiedenis, dat de Westduitse baptisten voor deze functie een full-time vrijgestelde hebben aangesteld. De benoeming gaat 1 oktober a.s. in.

„Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde” (Mattheüs 28 : 18)

Vlak voor Zijn hemelvaart spreekt Jezus nogmaals met Zijn discipelen. Hij geeft hen de opdracht, om het evangelie te verkondigen. Hij laat hen niet achter, alvorens hen verzekerd te hebben van Zijn bemoeienissen met dit gigantische karwei. „En zie, ik ben met U al de dagen, tot aan de voleinding der wereld”. Ook verzekert de Heer Zijn volgelingen van de macht, die Hem gegeven is. God heeft Hem alle macht gegeven in hemel en op de aarde.

Wanneer wij bezig zijn met de verkondiging van het

Aan rustige wateren

Alle macht

evangelie — we kunnen ook gewoon zeggen: wanneer we christenen zijn in de wereld — dan staat er dus wat achter ons. Dan staat alles achter ons. Immers, de Heer, aan wie alle macht gegeven is, is er. Het geloof in Jezus en in diens macht, moet ons sterk maken.

Het is niet gemakkelijk, om in de realiteit van dit woord te geloven. We moeten met

dit woord in een even dramatische als tragische werkelijkheid leven. De wereld schreeuwt om vrede en gerechtigheid, maar wat zijn we daar nog ver van verwijderd! Duistere machten en krachten zijn in de wereld aan het werk en dikwijls bekruipt je het gevoel dat zij de wereld bezig zijn te overwinnen. We willen zo graag de vrede, maar zijn we in feite niet on-

machtig om die te bewerkstelligen?

Als we eerlijk zijn, vinden we het gemakkelijker te geloven, dat de Heer alle macht in de hemel gegeven is, dan dat we moeten geloven dat Hem alle macht op aarde is geschonken. En toch: Waarlijk, Gods Rijk zal op aarde niet worden verslagen! Want Christus is alle macht gegeven in hemel én op aarde.

Wat onze opgave is? Onvoorwaardelijk geloof in de macht van onze Heer, gehoorzaamheid die daarmee korrespondeert en een evangelische opstelling inzake brandende vragen.

Hoogezand

Chr. Eijer

zand en zaad

Met een kleine twintig meisjes van rondom de twintig jaar reden we in vier auto's door de stad om kerken te bezoeken. Ja, deze Saul is ook onder de profeten. Sedert enige jaren ben ik aan een cursus verbonden, die is ingesteld om hen, die zich op bejaardenzorg prepareren, zo mogelijk wat te laten leren. Afdeling: levensvragen, godsdienst plus wat kerkgeschiedenis. Het kost mij van herfst tot zomer twee uren per week en ik heb de dames wel eens gevraagd of ze niet dachten dat ik die tijd beter in de gemeente kon besteden. Nee, zeiden ze, want u praat met ons ook wel eens zoals u ook wel bij huisbezoek met de mensen zult spreken. Op grond daarvan ben ik blijven hangen.

We gingen eerst naar de synagoge, want daar is alles begonnen, toen naar een gereformeerde kerk, daarna naar 't Venster, waar ze zich onmiddellijk bij de doopvont opstelden en verklaring vroegen en tenslotte naar een rooms-katholieke kerk. In de laatstgenoemde kerk werd bij het scheiden van de markt ook nog naar het celibaat gevraagd en van de pastoor mocht de ont-koppeling wel plaatsvinden. Dat wil zeggen: voor hem zou een priester wel mogen trouwen. Maar hij geloofde niet dat daardoor het tekort aan priesters zou worden opgeheven, want in protestantse kerken waren ook vele plaatsen vakant. En verder: wat had zo'n vrouw, zo'n gezin dan nog aan een man en vader, die voortdurend in de gemeente bezig moest zijn. Die vraag kon men ook aan een dokter stellen, meende iemand.

En: een getrouwde begreep een gezin toch beter dan een ongetrouwde zei iemand anders. Een chauffeur zei: „Meneer pastoor, eigenlijk is u maar een half mens, want in het paradijs zelfs gaf God aan Adam een vrouw om hem compleet te maken”. Wie kan op tegen zoveel eenvoudig geweld?

We zitten soms wat met het seksuele leven. Het door mensen ingestelde celibaat — het ongehuwd moeten blijven van een geestelijke in de r.k. kerk — zou de gedachte kunnen oproepen dat geestelijk leven moeilijk verenigbaar is met geslachtelijke omgang. Dat is een verkeerde gedachte. Dan zit er iets scheef met onze natuurlijkheid of met onze geestelijkheid. Maar God gaf ons zowel het ene als het andere. En wat Hij wil verenigen in een mens, scheidde die mens niet. Zo moeten misvormingen ontstaan en misvattingen. Onderwaarding van het lichamelijke leidt tot een verkrampt leven en indien geestelijk leven het lichaam zou onderdrukken, kunnen explosies niet uitblijven. Men moet niet te geestelijk willen zijn.

Daartegenover staat dan: men moet niet te lichamelijk worden. Alsof we alleen maar een lichaam zouden hebben. Dan wordt het mooie lichaam een verfstuk, een kapstok, een spierenbundel, een seksueel apparaat, een afgod. Gisteravond laat keek en luisterde ik naar een programma, waarin een portret van één van de zeshonderdvijftigduizend Nederlanders, die op grond van hardnekkige misverstanden door velen van ons als inferieure medemensen worden beschouwd. Zo luidde de gedrukte aankondiging. De uitzending eindigde met dit merkwaardig woord: „Mensen die homoseksualiteit smerig vinden, vinden hun eigen seksualiteit waarschijnlijk ook smerig.”

Het zou wel eens kunnen zijn dat dit

woord voor enigen opgaat, ik heb de indruk dat het net andersom is. Omdat de natuurlijke omgang van een man en vrouw iets geweldigs is in zijn beleving en konsekwenties; omdat het meer is dan aangename tijdspassing en speels vermaak:

Nacht en een man, een vrouw, een minnen woordloos-wijd:
één kostbaar, fonklend bloed, één sterke en prachtige
harts slag, één ruisende ademhaal, één machtige
schoonheid, hel bloeiend boven
aarde en tijd -

De liefste engel Gods houdt zorgend wacht en
een klein vertrek staat zwaar van eeuwigheid.

Omdat wij God nooit buiten welke deur ook kunnen houden — is dat té geestelijk? — daarom is er niets smerigs aan dit beleven. Integendeel, het is even verheven als het tafelgebed van een kind. En juist vanwege die verhevenheid zou het wel eens kunnen zijn dat elke andere koppeling ons als inferieur voorkomt zonder met dit woord een oordeel te willen vellen over mensen die andere wegen gaan. Naar het ons voorkomt: woestijnwegen.

Huizinga.

IN ISRAEL GEDOOD

Mrs. Barbara Ertle, echtgenote van een baptistenvoorganger te Detroit, U.S.A., werd onlangs gedood ten gevolge van het optreden van verzetstrijders in het door Israël bezette deel van Jordanië. De toeristenbus waarin het slachtoffer was gezeten werd beschoten in de buurt van Hebron. Twee andere dames werden bij dit incident gewond.

WAT DUNKT U VAN DE CHRISTUS?

De CHRISTUS der Schriften

De vraag die boven dit artikel staat is op onze laatste Algemene Vergadering enkele malen gesteld. Zij was niet tot de aanwezigen gericht maar kwam voor in het relaas van sommigen die haar aan anderen hadden gesteld. Die anderen waren leden van andere kerken, die men ontmoette op vergaderingen van oecumenische strekking. Op de vraag: wat dunkt u van Christus?, was of in 't geheel geen antwoord verkregen of een antwoord, dat de vraagstellers niet het vertrouwen gaf dat de ondervraagden geloofden in de Christus der Schriften. Een en ander was aanleiding om niet voor het aangaan van een vorm van contact en gemeenschap met die kerken te stemmen.

Nu kan men van mening verschillen over de vraag of kerkgemeenschappen elkaar eerst moeten meten alvorens enig contact te onderhouden, maar dat moet iedere gemeente voor zichzelf uitmaken. Het is echter allerm minst zeker dat de vraag naar de Christus der Schriften daarvoor een geschikt beginpunt vormt. Juist vertrouwde termen kunnen zeer misleidend zijn, omdat wij menen zonder verder nadenken te weten wat ze betekenen. Ze worden dan een soort code, winnen daardoor aan gevoelswaarde en verliezen aan duidelijkheid. Lusterend naar de broeders die de vraag hadden gesteld en niet het gehoopte antwoord hadden gekregen vroeg ik mij af of wij ons van het code-karakter van de vraag wel voldoende bewust waren. Mijn indruk was dat dit niet het geval was. Het feit dat andere christenen deze code blijkbaar niet kenden, er althans anders op reageerden dan wij, is nog bepaald geen bewijs dat er, tussen hen en ons niet een geloofsverbondenheid in Christus zou kunnen bestaan, maar wel een aanwijzing dat dit codewoord minder geschikt was om de aanwezigheid of het ontbreken van geloofsverbondenheid aan het licht te brengen. Dat zal duidelijk worden wanneer wij de uitdrukking de Christus der Schriften eens aan een nader onderzoek wat betreft herkomst en inhoud gaan onderwerpen. Om bij 't beeld te blijven: wanneer wij gaan decoderen.

Antithese

Waar de term voor het eerst opduikt heb ik niet kunnen nagaan. Ze is echter duidelijk een polemische term en dankt haar ontstaan aan de behoefte om duidelijk te maken dat het gaat om Jezus Christus zoals Hij ons in de Bijbel wordt beschreven en niet om... Ja, waar gaat het niet om? Welke antithese schuilt achter de term?

Er is reden om aan te nemen dat het volgende is bedoeld: de Christus der

Schriften staat tegenover de z.g. historische Jezus van de liberale theologie in de 19e eeuw. Deze theologie hoopte met de middelen van de geschiedeniswetenschap de Christus van het Nieuwe Testament te ontdoen van alle bovennatuurlijke dingen waarmee de kerk hem vanaf het eerste begin had omhangen, om zo weer zicht te krijgen op de historische Jezus, de mens Jezus zoals hij werkelijk was geweest en had geleerd. Wie deze ontkleding en vereenvoudiging van het nieuwtestamentisch Christusbeeld niet mee wilde maken, hield vast aan de Christus der Schriften.

Zeer waarschijnlijk is dit het hoofdfront geweest, maar vermoedelijk heeft de term ook nog dienst gedaan om een andere tegenstelling aan het licht te brengen. Het Pietisme van de 18e eeuw en het daaruit voortgekomen Biblicisme van de 19e vonden een tegenstelling tussen het belijdenisgeloof en het „echte” geloof. Waarop moest dit echte, persoonlijke geloof zich anders baseren dan op de Bijbel? Zo kwam de Christus der Schriften te staan tegenover de Christus van de geloofsbelijdenis. Maar hier ligt de zaak inhoudelijk toch veel minder duidelijk. Was er werkelijk een essentieel verschil tussen de confessie en de Bijbel? Spraken confessionelen en biblicisten niet dezelfde taal? In feite blijkt dit inderdaad wel zo te zijn, want de biblicisten zijn over 't algemeen goed orthodox in hun Christusbeschouwing. Toch is het van belang om de spanning tussen Schrift en confessie goed in het oog te houden. Want er blijkt uit dat wij nooit het schriftgetuigenis definitief kunnen vangen en vastleggen in een confessie. Wanneer dat gebeurt ontstaat er door voortgaand schriftonderzoek een zekere onrust. Er komen vragen naar voren waarop de formuleringen van de vaders geen antwoord geven. Dan moeten wij over de belijdenis heen terug naar de Christus der Schriften.

Zo kan deze term tweemaal onrust aanduiden, de onrust om wat door de critiek weggestreept dreigt te worden en de onrust om wat in de confessie dreigt te verstenen. Beide vormen zijn ook vandaag nog actueel al is het op een heel andere manier dan in de vorige eeuw. Daarom zullen we vandaag ook op een andere manier moeten spreken over de Christus der Schriften.

Verstening

Nu doet zich echter het merkwaardige feit voor dat in onze dagen bij voorkeur van de Christus der Schriften wordt gesproken wanneer de polemiek met de critische theologie wordt gevoerd. Het lijkt alsof de onrust om wat dreigt te worden weggestreept de vrees voor ver-

stening heeft overwonnen. Dat is begrijpelijk maar niet zonder gevaar. Want juist tegenover de belijdenis die vastligt is de Schrift voortdurend in beweging. Als het levende Woord van God brengt de Bijbel telkens weer beweging. Daarom is er in Christus' gemeente ook altijd voortgaand bijbelonderzoek. Waar het verwaarloosd wordt, treedt met of zonder confessie verstening op. Wij zien het daarom ook onder ons gebeuren dat wij uit verontrusting over wat weggestreept wordt, ons overgeven aan de illusie dat de werkelijke inhoud van ons geloof voor altijd vastligt en dat wij dat op een voor ieder duidelijke wijze aantonen door te spreken van de Christus der Schriften.

Voor mijn besef wijst de uitdrukking de Christus der Schriften, op zichzelf genomen, juist in tegenovergestelde richting. Zij fixeert niet de inhoud van de Christusbelijdenis, maar wijst naar de bron daarvan: de Schriften, het Oude en het Nieuwe Testament. Zij is daarom eerder een uitnodiging om op zoek te gaan naar de Christus dan een aanduiding van een vast omlijnd Christusbeeld. Heeft de Heer zelf de godgeleerden met wie Hij in gesprek was niet naar de Schriften verwezen (Joh. 5:39)? Laten wij dat voorbeeld volgen en Hem daar zoeken en het getuigenis der Schriften beluisteren en dóórgeven.

Het zou ons baptisten die geen vast omschreven geloofsbelijdenis hebben niet moeilijk moeten vallen deze weg in te slaan. Wij houden het immers — zij het van op een veilige afstand — onze medechristenen geregeld voor, dat niet confessie of catechismus maar Gods Woord gezaghebbend is in geloofszaken. Toch leert de praktijk anders. Wij werken met ongeschreven belijdenissen en hanteren die alsof ze de Bijbel zelf waren. Ik beschouw dat als een verarming en als een verlies van een kostbaar dopers erfgoed. Het doperdom heeft het altijd willen wagen met de Schrift alleen. Durven wij dit vandaag niet meer aan? Of ontbreekt ons daartoe eenvoudigweg de kennis van de Bijbel? Dit zijn vragen die mij meer verontrusten dan het al of niet gastlid worden van een raad van kerken.

Verkenning

Het lijkt mij daarom goed om in de kolommen van dit blad met de onveranderlijke naam op verkenning te gaan naar de Christus der Schriften. In een aantal volgende artikelen willen we dat doen, in de hoop dat allen die deze Christus dierbaar is, mee willen zoeken. Hun reacties op wat geschreven wordt zullen op prijs worden gesteld en indien mogelijk worden versterkt. Zo hopen we een bijdrage te leveren tot een beter verstaan van de Christus der Schriften.

J. Reiling

(Merellaan 5, Bilthoven)

C NADER BEZIEEN

Zwijgende meerderheid

Voor de vorige verkiezingen (in maart van dit jaar) hebben we in deze rubriek gepleit voor het ter stembus gaan, omdat er — ondanks het afschaffen van de wettelijke opkomstplicht — toch van een morele opkomstplicht, vooral voor christenen, gesproken kan worden. Het percentage van de kiesgerechtigden dat van zijn stemrecht gebruik maakte bleek rond de 70% te liggen. Sommigen verwachten, dat er bij de gemeenteraadsverkiezingen van volgende week minder mensen zullen thuis blijven, omdat men zich bij de zaken van eigen woonplaats nu eenmaal meer betrokken weet.

Zeventig procent van de kiesgerechtigden maakte dus van zijn rechten gebruik. Is dat weinig?

Wij dachten dat ook in dit opzicht de wereld de gemeente ten voorbeeld kan zijn, in elk geval de baptisten-gemeenten. Want, in welke gemeente komt het voor dat er bij een gemeen-

tevergadering een opkomst is van 70% van het aantal gemeenteleden? Voorafgaande aan de Unievergadering (om een voorbeeld te noemen) — die toch een vergadering van de gezamenlijke gemeenten bedoelt te zijn — zijn in alle plaatselijke gemeenten gemeentevergaderingen gehouden waar de agenda van deze Unievergadering werd besproken. Afgaande op de gemeentebladjes die we onder ogen kregen zijn deze vergaderingen — en dat is al vele jaren het geval — zo slecht bezocht, dat een opkomst van 10% soms al goed genoemd wordt. Desondanks spreken de afgevaardigden — nu en dan zelfs met enige nadruk daarop — namens de gemeente. Hetgeen, goed beschouwd, een farce is. Zoals het eigenlijk ook een farce is wanneer op Unievergaderingen genomen besluiten gelden als besluiten van de gezamenlijke gemeenten. Het is gewoon niet waar. Het zijn de besluiten van, laten we zeggen, 10% der baptisten minus een niet nader

vast te stellen, percentage dat tegen de te nemen besluiten stemde. (Tegen deze achtergrond zie men eens, opnieuw: om een voorbeeld te noemen, het besluit om geen gastlid van de Raad van Kerken te worden, met 94 tegen 59!)

Zoals overal is er ook in onze gemeenten een grote zwijgende meerderheid. Met dat gegeven, we weten het, moet toch gewerkt worden. Toch moet de vraag gesteld worden waarom die meerderheid, vooral en ook ten aanzien van Uniezaken, zwijgt. Zwijgt die meerderheid omdat men niets te zeggen heeft? Is het ongeïnteresseerdheid? Wie het weet mag het zeggen.

In elk geval, er moet wat aan gedaan worden. Het moge dan waar zijn, dat het antwoord op de vraag of de gemeente democratisch of aristokratisch geregeerd wordt niet tot het wezenlijke van het baptisme behoort (zie in dit verband de herdenkings toespraak van ds K. Reiling, in De Christen van verleden week), in onze tijd en in onze omstandigheden is de keuze voor medezeggenschap en medeverantwoordelijkheid een duidelijke konsekwentie van onze gemeentetopvatting.

v. D.

Brokstukken

Zingen.

Het zingen van de gemeente kan een wonderlijke bezigheid zijn. Het is een der manieren waarop we ons kunnen uiten.

Zingen is soms bidden: „Och Heer, och werd mijn ziel door U gered”.

Soms loven: „Wij prijzen U God voor de komst van Uw Zoon”.

Soms danken: „k Wil U o God mijn dank betalen”.

Soms getuigen: „De Heer is mijn herder”.

Soms smeken: „Uit diepten van ellende roep ik...”

Soms uitnodigend: „Komt tot Uw Heiland”.

Soms bemoedigend: „Zoek dan Uw troost bij Jezus”.

Soms gezongen weergave van een stukje van de bijbelse boodschap: „Al was 't dat ik de talen van mens en engel sprak...” (Gez. 365)

Soms ook belijden (van zonde en van geloof), of verootmoediging, of oproep tot nieuwe toewijding. En nu heb ik nog niet eens alles genoemd. Het is fijn dat we zo'n grote liederenschat bezit-

ten uit de kerk der eeuwen, samengebundeld in Lofzangen en Gebeden, en dat er in onze tijd ook nieuwe liederen ontstaan, eigentijdse liederen, waarin het smeken, danken, prijzen, getuigen e.d. verwoord is.

Moet dat nou zo?

Soms wordt het christelijk lied op ietwat vreemde manier gebruikt. B.v. om een hinderlijke pauze tussen twee bedrijven van een toneelstuk „op te vullen”.

Onlangs hoorde ik een machtig koor het mooie lied zingen: „We shall overcome” en: „we shall not be moved”. Het klonk uit vele duizenden kelen, en het klonk werkelijk goed. Maar het werd gezongen door supporters van een bekende Engelse voetbalclub en diende ter ondersteuning van de spelers!

Het bekende lied van „The saints go marching in” wordt ook te pas en te onpas gespeeld en gezongen.

Vergeten wordt bij het zingen vaak dat de eigenlijke bedoeling ervan is: loven, danken, prijzen, getuigen, smeken, uitnodigen, aanmoedigen etc. en dat het zingen een manier is waarop we dit doen.

Zingen als geloofsdaad.

Het echte zingen is een geloofsdaad. In Psalm 89 staat: „van de gunstbewijzen des Heren wil ik altoos zingen”. Dat „altoos” is een moeilijke zaak. Er zijn immers zoveel omstandigheden waaronder zingen niet voor de hand ligt. Waarin je eerder opstandigheid, verzet, wanhoop en tranen „produceert”. Van Paulus en Silas, die een bijzonder zware gevangenisstraf kregen opgelegd, lezen we dat ze lofliederen zongen.

Dit zingen als geloofsdaad is een holy happening, een heilig gebeuren. In dit zingen is God met je bezig en ook dóór je bezig. In dit zingen handelt God, met jezelf en door jezelf met anderen. Toen Paulus en Silas zongen, luisterden de medegevangenen naar hen. Het versterkte hun eigen geloof en riep in de anderen iets wakker.

Zolang er geloofd wordt, zal er ook gezongen worden en eenmaal, wanneer we voor eeuwig met onze Heer verenigd zijn, zal ons lied helderder dan ooit klinken. Het zal zelfs een nieuw lied zijn, waarin de glorie van God en Christus wordt bezongen in duizenden toonaarden.

Mooi zingen.

Bijna iedere gemeente heeft een koor

dat af en toe in de diensten en ook bij bijzondere gelegenheden zingt. Het is fijn als een koor goed zingt. Als een koor erbarmelijk zingt, wordt het opnemen van de inhoud een onmogelijkheid, en kan het beter niet meerstemmig zingen. Belangrijk is dat de koorleden al zingende zich bewust zijn van datgene waarom het gaat.

Zingen is pas helemaal goed wanneer we het met ons hele wezen doen. Zoals in Psalm 138 staat:

„Ik zal met mijn ganse hart Uw eer bezingen Heer,
U dank bewijzen”!

Wf.

JUBILEUM-MUZIEKCONTACT

Programma van de 16e weekend conferentie Muziekcontact op 5-6-7 juni 1970 in de baptistenkerk, Jac. Catsstraat te Hengelo.

Vrijdagavond 5 juni:

- 7—8 uur • aankomst en begroeting
- 8—10 uur • opening van de conferentie door de voorzitter, de heer C. Brandt
- muziek door 'Gospel five'
- historisch overzicht
- kennismaking met de te zingen muziek door de heer H. Prins.

Zaterdag 6 juni:

- 9.30—12.00 • koorrepetitie o.l.v. de heer H. Prins
- 12.00 • lunchpauze
- 14.30—18.00 • vervolg koorrepetitie met afwisselend een gesprek over muziekbenadering
- 18.00 • broodmaaltijd
- 19.30—20.00 • kennismaking met 'Jong Elad'
- 20.00—21.30 • generale koorrepetitie met instrumentale begeleiding o.l.v. de heer H. Prins

Zondag 7 juni:

- 10 uur • kerkdienst voorganger ds R. J. Voorhaar, met medewerking van het conferentie-koor organist de heer L. C. Ambachtsheer
- 14.30 • concert aangeboden door koren en orkest van Hengelo in de 'God is Liefde'-kerk
- 15.30 • Slotbijeenkomst in de Jeugdzaal, J. Catsstraat

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Hoogeveen, G. Brongers te Leeuwarden.

Bedankt: voor Apeldoorn, G. van 't Wout te IJmuiden.

HONDERDEN BAPTISTEN HIELDEN GESLAAGDE LANDDAG IN SCHIPBORG

NAARMATE de tijd verstreek, steeg het enthousiasme en groeide de landdag in Schipborg naar een climax. Veel mensen, steeds meer mensen, dromden rondom het podium met daarop de jonge Surinaamse zanger Ewald Dundas en verschillende muziek- en zanggroepen uit Groningerland en aangrenzend Assen. Tegen half vijf kon ds Chr. Eijer, die op voortreffelijke wijze leidde, terecht gewagen van een fijne en gezegende dag.

Al vóór het eigenlijke begin liet de muzikale familie Faber uit Muntendam zich horen, een vrolijke verwelkoming van de honderden, die van alle kanten naar mooi Schipborg in Drènthé waren gekomen. De weersomstandigheden waren bijna ideaal te noemen: de zon scheen en toch was het dankzij de voorjaarswind ook weer niet te warm. Naar schatting hebben zo'n twee duizend mensen de landdag bezocht, een paar honderd meer dan het jaar daarvoor.

Na een welkomstwoord door ds Eijer werden o.l.v. br H(arry) Pots enkele liederen gezongen. Daarna konden we luisteren naar zang van de jonge Surinamer Ewald Dundas, een prachtig en ontroerend getuigenis. Hoogezand leerde ons twee mooie koren: *Zijn naam is wonderbaar* en *Geef mij kracht*. Een woord-uit-het-hart, een woord-op-de-man-af werd gesproken door br E. de Haan, u allen bekend. Na massale zang van de koren o.l.v. br J(ohan) Pots en een tweede optreden van Ewald Dundas vonden allerlei spelen voor de diverse leeftijdsgroepen plaats. In het com-

petitiespel ging de wisselbeker, toen nog in het bezit van Hoogezand, naar jubilerend Stadskanaal, waarbij zr L. Speelman-Kruit zich ontpopte als een verrassend onpartijdige presentatrice!

De Russische delegatie, bestaande uit mevr. Klaudia Pillipuk, ds Arthur Mitskevich en ds Michael Tchernopiatov, die dezer dagen mede ter gelegenheid van de Algemene Vergadering in ons land was, werd op Schipborg eveneens hartelijk welkom geheten. Ds Mitskevich hield een korte toespraak en mevr. Pillipuk sprak, nadat onze gasten elk een ets met daarop afgebeeld de Martinitoren, aangeboden hadden gekregen, een dankwoord uit.

Na de lunchpauze (maar wie had er fatsoenlijk tijd om te eten en te drinken? zeker niet de familie Faber en de Jonge Strijders uit Hoogezand, die zongen en speelden dat het een lust was) bleek de poppenkast niet alleen de kinderen, maar ook de vaders en moeders en de nog wat ouderen veel plezier te verschaffen! Onder leiding van br S. de Vries zongen de zondagsschoolkinderen een paar bekende liederen en koren. Toen was het moment aangebroken, waarop de zangers en speellieden 'wapenschouw' hielden: Ewald Dundas, fam. Faber (Muntendam), Happy Sounds (Stadskanaal), Jonge Strijders (Hoogezand), Bamugro (Groningen-Z.), Hennie Wijsbeek (Muntendam) en Joyful Minstrels (Assen). Ook gaven enkelen door een gesproken getuigenis uiting aan hun vreugde in de verhoogde Heer. Hij is de Koning aller tijden, de Koning ook van mensen van deze tijd. *Glory to his Name!*

J. A. Brandsma.

DOM HELDER CAMARA ONTVING ERE-DOCTORAAT

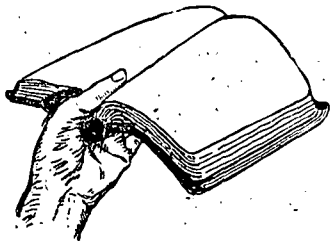
Dom Helder Câmara, de bekende aartsbisschop van Recife in het noord-oosten van Brazilië, ontving de vorige week donderdag een ere-doctoraat in de theologie van de Universiteit van Leuven, België. In het kader van zijn Europese reis doet hij nu ook ons land aan. Op 29 mei zal hij in Utrecht een bijeenkomst, bijwonen van vertegenwoordigers van verschillende kerken, vredesbewegingen en organisaties-voor-ontwikkelingswerk. De dag daarop, zaterdag 30 mei, hoopt hij in de Bergkerk te Amersfoort aanwezig te zijn op een vergadering van de Nederlandse afdeling van CLASC, het christelijk vakverbond van Latijns-Amerika.

Enkele leden van het Zweedse parlement hebben Dom Helder voorgedragen als kandidaat voor de Nobelprijs voor de Vrede 1970. De internationale Pax Christibeweging en het Nederlandse

episcopaat hebben zich daarachter geplaatst. Langzamerhand is de kleine bisschop een symbool geworden voor allen die hopen, dat de kerken in Latijns-Amerika een meer sociaal bewogen richting zullen inslaan.

Zijn opvattingen heeft hij neergelegd in tal van artikelen, preken en toespraken, die in Nederlandse vertaling in boekvorm zijn verschenen onder de titel **Revolutie in vredesnaam** (Utrecht/Antwerpen: A. W. Bruna & Zoon, 1969). In de serie Kosmostories, een uitgave van Sjaloom-Odiik, is als nummer 9 een kleine levensschets van Helder Câmara verschenen, geschreven door Jan Glisse-naar. Wie zich breder wil oriënteren, vindt een betrouwbare gids in de Franse journalist José de Broucker, die alle geïnteresseerden met zijn boek **Portret van een vredelievende geweldenaar** (Brugge/Utrecht: Desclée de Brouwer, 1969) een dienst bewezen heeft.

J. A. B.

Wat zullen we lezen?

Zondag	31 mei	Lucas 14:16-24
Maandag	1 juni	Handelingen 5:1-11
Dinsdag	2 juni	Handelingen 5:12-16
Woensdag	3 juni	Handelingen 5:17-25
Donderdag	4 juni	Handelingen 5:26-33
Vrijdag	5 juni	Handelingen 5:34-42
Zaterdag	6 juni	Handelingen 6:1-7

Mijn huis moet vol worden
Al is de leugen nog zo snel
Teken en wonderen
Gelovige halsstarrigheid
Het geheim van de moed
Gamaliël, die wist het wel
Alzo wies het woord

VAN DE LANDELIJKE KAMPKOMMISSIE

Er is in alle jeugdkampen op De Vinkenhof nog plaats!! Alleen de gezinskampen zijn hoegenaamd vol. Ook het kaderkamp kan nog kampers en kampsters noteren, doch wees er vlug bij!

Voor al deze kampen dient u zich te melden op De Vinkenhof. Zie de folders. Het buitenlands kamp voor jong en oud in Oostenrijk is volgeboekt!

Er zijn in het buitenlands kamp in Haus Heimatrüh in Duitsland nog plaatsen vrij. De prijs is f 150,— voor 8 dagen. Haast u echter wel als u nog mee wilt. Aanmelding hiervoor bij mej. G. van Veen, Emmen, Meidoorn 55, tel. 05910-11363 's-avonds.

Wat is er in de zomer fijner dan samen

als jongeren een week bij elkaar te zijn in een goede sfeer!
Kom en geniet met ons mee!

G. van Veen, sekretaresses
land. kampkommissie.

Mededelingen

Het secretariaat van de Baptistengemeente te Groningen-Zuid wordt thans behartigd door br D. Striezenau, Revijsstraat 11, Groningen, telefoon 5 38 51.

De sekretaris van de baptistengemeente te Veendam G. Steenhuis is nu per telefoon bereikbaar onder nr. 05987-2833.

Lezers

aan het woord

Getuigenis en dienst

Hiermee wil ondengerekende u en de gemeenschap in den lande deelgenoot maken van de gedachten en perspectieven die hem bezig houden, en wat daarmee in verband staat. Het gaat hier om de problematiek van een christendom dat in haar grote verscheidenheid van denken tevens — en daar gaat het nu juist om — een grote gescheidenheid openbaart in haar handelen en zo een verwarrend beeld geeft aangaande de God van de bijbel die het belijdt. Die problematiek gaat dus allen aan, die belijden volgelingen van Jezus Christus te zijn; dus alle gemeenschappen, onder welke naam ook, waarin Jezus Christus centraal staat en als Hoofd der gemeente wordt erkend. Dat is de gemeente, die onverdeeld is in plaatselijke gemeenten; of misschien duidelijker gezegd: het komende Rijk van God, dat zichtbaar is, althans moet zijn, in de plaatselijke gemeenten, als getuigen van Gods liefde.

Confronteer het genoemde met een wereld in nood, waarin het getuigenis in opdracht door Jezus gegeven aan de apostelen en daarmee ook aan ons (zie Matth. 28, 16-20; Mark. 16, 15-20; Luk. 24, 47-49 en Hand. 1, 8), dan verliest het getuigenis veel, zo niet alles, aan waarde en kracht daar de gestalte van Gods liefde in Jezus Christus geopenbaard niet volledig wordt geopenbaard door Jezus' volgelingen, en hun getuigenis wordt ongeloofwaardig als zij van een onveranderlijke God getuigen. Wiens Woord waarheid is en samenbindt (Joh. 17, 15-21).

Ook in elke gemeente en gemeenschap speelt vaak dezelfde problematiek een rol; het is voor alle belijd(st)ers een opdracht om zowel in eigen kring als daar buiten de eenheid te zoeken en te bevorderen. Dit kan alleen onder leiding van Gods Woord en de Heilige Geest die ons wil leiden in alle waarheid.

Utrecht

F. G. de Ruyter.

ADVERTENTIES

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Ingaande 1 februari 1970 zijn de prijzen van onze diverse bundels herzien en gelden de volgende prijzen:

Eenst. eenv. uitgave	f 7,15
rood, blauw, zwart	
Eenst. eenv. uitgave rood met opdruk „eigendom der gemeente“	f 7,15
Eenst. luxe uitgave	f 9,—
roodbruin, blauw, zwart	
Eenst. luxe uitgave, beige	f 9,50
Eenst. luxe uitgave	f 17,50
zwart leren band	
Eenst. zeer luxe uitgave	f 25,—
zwart leren band verguld op snee	
Harmonisatie deel I	f 10,—
Harmonisatie deel II	f 17,—
Orgelbegeleiding Psalmen	f 2,50

Tekstboekje Lof zij den Heer f 0,12

Besteladres: J. Germeraad, Breitnerstraat 77B, Rotterdam-2.

Betalingen op giro. 281127 t.n.v. Zangbundel Comm. Rotterdam.

Zendingen boven f 30,— franko.

Hoe was het ook weer?

De beste stuurliu
staan aan wal om
Zaaiers uit te delen!

Natuurzuivere
King pepermint
is een rondje
frisse
energie

De „scherpe toonzaal“ heet van der Deen

Want meubeltoonzaal van der Deen verkoopt aan moderne mensen, die kritisch zijn ingesteld op kwaliteit en prijs. Geeft bovendien het volle pond aan allure, unieke keus en service. Desondanks ziet u alleen uiterst scherpe prijzen. Omdat van der Deen een „scherpe toonzaal“ is. Met unieke kollekties meubelen en slaapkamers, vloerbedekking en gordijnen op ruim 2000 meters ruimte. Een toonzaal die uw bezoek alleszins waard is.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)
HENGELO (O.)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66
(na zes uur 102 86)

Nog onverwacht nam God kalm tot Zich onze zeer zorgzame vrouw, moeder en grootmoeder

ANNA MODDERMAN, geb. Van der Heide

op de leeftijd van 63 jaar.

Lied 64 (Lofzangen en Gebeden).

Sneek, 26 mei 1970

Willemstraat 9.

W. MODDERMAN

E. HUGHES—MODDERMAN
G. HUGHES

Anna Elizabeth

Guildford / Engeland

De rouwdienst zal plaats vinden D.V. zaterdag 30 mei 1970 om 11.00 u. in de baptistengemeente, W. Lodewijkstraat, waarna de begrafenis zal plaats vinden op de Algemene Begraafplaats te Sneek.

Na de begrafenis is er gelegenheid te condoleren in de Hartman Visser-zaal (ingang Jan van Nassaustraat).

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Ansvar steunt daadwerkelijk de geheelonthoudersgedachte

Met droefheid geven wij kennis van het sterven van onze zuster

**ANNA MODDERMAN—
VAN DER HEIDE**

Geboren 10 april 1907.

Gedoopt 1 mei 1932.

Meerdere jaren diende zij in getrouwheid de gemeente als diakones.

26 mei 1970

Baptistengemeente Sneek.

De Heer heeft tot Zich genomen onze zuster

JANTJE SJOERDS—LIST

op de leeftijd van 78 jaar.

Groningen, 18 mei 1970.

Baptistengemeente
Groningen-Zuid

Met dankbaarheid aan God delen wij u mede, dat wij een zoontje en broertje hebben gekregen.

Wij noemen hem

M A R C O

O. OLDENBURGER

H. K. OLDENBURGER—TRIP
Mariëtte.

Stadskanaal, 18 mei 1970
Plantsoenstraat 4.

Wie wil met een jongen van 15 jaar naar Engeland?

Een jongen van ongeveer dezelfde leeftijd. We gaan op de fiets. Jan van Melle, Dennenlaan 21, AAdorp (post Almelo), Tel. 05490-19643 na 8 uur.

kijk, dit is een alcoholvrij studenten-tehuis!

Helaas, u zult het nog niet in Nederland vinden.

Deze staat in een van de vele landen waar Ansvar werkt; opgericht door Ansvar, de verzekeringsmaatschappij voor geheelonthouders, en geëxploiteerd door een geheelonthouders vereniging. U zult het met ons eens zijn, dat wij door het stichten van zulke tehuizen daadwerkelijk meewerken om de alcohol uit onze maatschappij te weren.

Ansvar is in Nederland nog klein, maar zij groeit! En die groei is noodzakelijk om Ansvar de gelegenheid te geven op vele fronten actief te zijn.

verzekert u daarom bij ANSVAR!

U hoort bij ons. Samen zijn wij sterker in de niet aflatende strijd tegen het alcoholisme. Daar komt nog bij dat u als geheelonthouder minder risico's neemt en loopt. U kunt dus profiteren van zeer aantrekkelijke premies en voorwaarden.

Niet alléén autoverzekering, maar ook ongeval-, brand-, en complete gezinsverzekering.

Vraag daarom eens inlichtingen bij de verzekeringsmaatschappij voor nuchtere mensen.

ANSVAR

Vossiusstraat 52, Amsterdam, telefoon 760942.

DE CHRISTEN

5 juni 1970

85e jaargang - 23

Redactie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga en ds. H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23; postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

EN WIJ HOUDEN ONS STIL

Vier zieke mannen krijgen-het opeens benauwd. Ondanks de nabije dood hebben ze gegeten, gedronken, gegapt en gegraven en plotseling hebben ze het door dat ze fout zitten. Vlak bij is een stad waar ze kinderen slachten van de honger en zij schijnen zich er niets van aan te trekken. "Wij doen niet goed! Deze dag is een dag van blijde boodschap, en wij houden ons stil!" (2 Kon. 7).

Vier gezonde mannen luisteren met open mond naar Jezus en alle vier zielen hebben één gedachte: die verlamde uit de Zeestraat moest hier kunnen komen. Maar die kan niet komen, omdat hij verlamd is. Ze staan op en haasten zich naar zijn huis, leggen hem op een ladder en brengen hem naar Jezus. En als het door de deur niet kan, dan door het dak. (Mark. 2).

Nadat Stefanus onder hagelende stenen biddend ontslapen is, breekt een verwoestende vervolging over de gemeente in Jeruzalem los. Zij dan, die verstrooid werden, trokken het land door, het evangelie verkondigende. Hallelujah! Die waren wel in de stroom.

Paulus, Barnabas, Silas, Timotheüs verlaten de veiligheid van een burgerlijk bestaan en reizen, belaagd door goed en kwaad gerucht, door wilde beesten en mensen, steeds verder westwaarts met niets anders dan de goede boodschap van God, geschikt voor de denkers van Athene en de machthebbers in Rome.

Eeuw in eeuw uit zijn mannen en vrouwen op pad gegaan of thuisgebleven, maar ze hebben met brandende harten verder verteld wat ze gehoord en ervaren hebben. Tot op deze dag horen wij de echo van de knecht Gods, Martin Luther King, van de zangeres Mahalia Jackson, die met al wat in en aan haar was het evangelie verkondigde, en van Billy Graham, die door de continenten

reist om te spreken van gerechtigheid en genade.

De eerste, die in het Nieuwe Testament een lift kreeg, was Filippus. Hij zet zich naast de neger uit Ethiopië en verkondigt hem, uitgaande van het schriftwoord, Jezus. God zegende de jood en de neger en als ze scheiden hebben ze het van blijdschap niet eens in de gaten.

Niemand van ons heeft iets tegen commissies, maar de verkondiging geschiedt door gegrepenen. We zijn voor orde en regel en organisatie, maar de inspiratie komt van de Heer door de Heilige Geest en die Geest wordt niet gegarandeerd door welke perfecte organisatie ook.

Er schuilt zelfs een gevaar in dat delegeren naar mannen, die het maar moeten organiseren. Zo gemakkelijk schuift men eigen opdracht en verantwoordelijkheid af op enigen, die er maar voor moeten zorgen. Het geld willen we wel fourneren.

Er zijn twee motieven, die u wel in beweging moeten zetten, zodat u niet kunt blijven zitten.

Daar is allereerst het onbetaalbare en niet te schatten voorrecht dat u een kind van God mag zijn. Misschien zegt u deze uitdrukking niet zoveel, maar dat komt dan omdat u nog nooit goed nagedacht hebt over dat wonder. U is een geroepene, een uitverkorene. God heeft u opgeroepen en uw verloren gaand leven gered uit de zinloosheid, uit het verderf. God is uw leven binnengekomen en heeft u nieuwe levenskansen, levensmogelijkheden en uitzichten gegeven, die gewoon verbijsterend zijn. Hij heft u op en betreft u in Zijn werk en leven. Misschien is dat besef u in de loop der jaren ontvallen. Dan moet u terug tot de eerste liefde en opnieuw ontdekken dat God grandioos voor u zorgt en u voor tijd en eeuwigheid in Zijn dienst neemt. U hebt zich nergens om te bekommeren.

Dat mag u aan Hem overlaten. U is immers Zijn eigendom, Zijn kind. Jezus, de Middelaar, heeft uw hand in de hand van de Vader gelegd en u verliest tijd door u op te winden over bijkomstige zaken. Uw leven nu en later is volkomen in Zijn hand en het enige dat Hij van u verwacht is dat u uit dankbaarheid aan anderen vertelt dat God goed is.

En dan is er nog het volgende: in Samaria sterven de mensen van de honger; de lamme ligt nog altijd in zijn huis; de minister heeft het nog niet gevonden in het oude heiligdom. Nog nooit eerder in onze geschiedenis zijn we zo veiliggesteld op onze weg van de wieg tot het graf. Nog nooit eerder werd het leven zo bedreigd als in deze dagen. En alom is er honger en dorst naar gerechtigheid. Dat de mens niet bij brood alleen leeft wordt ons nagenoeg van alle straathoecken door kort- en langharigen in het gezicht geslingerd. Overal zit ieder verlegen met het lege leven. De dorst wordt niet geleest door benzine en de honger niet door opslag. En wij houden ons stil.

God zij dank hebben wij vele uitnemende ouderlingen en diakenen, die nauwgezet hun werk doen. Zijn er mensen, die met liefde de jeugd tot Jezus willen leiden.

Maar zijn er niet velen, die zwijgen? Is er een zwijgende meerderheid?

**'t Is nu de tijd om op te staan,
er is teveel aan tijd vergaan,
we waren jaren slaven.**

**Nu staat de vrijheid voor de deur,
wij naderen door God het uur
dat wij dit land verlaten.**

Huizinga

VRIJE EVANGELISCHE PREDIKANTEN ontmoeten BAPTISTEN-PREDIKANTEN

Predikantenconferentie op woensdag 27 mei 1970 in de Vrije Evangelische Kerk te Nijverdal waarbij twaalf Vrije Evangelische predikanten aanwezig waren en negen baptisten.

Deze conferentie was voorbereid door de twee broeders uit de Uniecommissie, Voorhaar en Vis. Twee afgevaardigden van de Vrije Evangelische Gemeenten waren de predikanten Postma en De Goede.

Reeds tijdens de voorbereidingen bleek dat bij beide gemeenschappen veel instemming was met deze gesprekken met elkaar. Uit diverse besprekingen resulteerde bovengenoemde ontmoeting. De onderwerpen waren zeer indringend en reëel.

Vijf punten waren opgesteld, n.l.:

- Erkennen wij elkaar als gemeenten van gelovigen?
- Mag (moet) ons verschil in visie op de doop een doorslaggevende reden zijn voor gebrek aan samenwerking?
- In hoeverre erkennen wij elkaars doop?
- Kan een bepaalde doopvorm beslissend zijn voor de waarde ervan?
- Ziet u mogelijkheden tot samenwerking, en zo ja, welke?

Vanzelfsprekend allemaal onderwerpen die de tongen losmaakten. Typerend, maar verblijdend was dat open en zonder enige terughoudendheid met elkaar gesproken is.

Op de eerste vraag was het unanieme antwoord: ja!!

Deze uitspraak opende de weg voor bespreking van de andere vragen. Als je elkaar erkent als gemeenten van gelovigen, dan moet je elkaar zoeken en zul je elkaar vinden. Dan is dezelfde Heer en Heiland de Samenbinder van verschillende opvattingen.

De beantwoording van de tweede vraag kan in de volgende konklusies samengevat worden:

- Samenwerking impliceert, dat bepaalde afspraken gemaakt moeten worden.
- Wij moeten als gemeenten van gelovigen samenwerking zoeken in de erkenning van elkaar. Wij hebben elkaar nodig en zijn grotendeels gelijk gericht.
- De liefde van Christus en de huidige wereldsituatie dwingen ons tot samenwerking.
- Wat een éénheid is moet door samenwerking openbaar worden.

De derde vraag bracht vanzelfsprekend geen overeenstemming. Wel werd het volgende vastgesteld:

- De baptisten erkennen alleen de doop

op persoonlijke belijdenis volgens de Heilige Schrift.

- De Vrije Evangelische Gemeenten erkennen de doop der baptisten zonder enige restrictie. Wanneer men zegt op eigen belijdenis gedoopt te zijn en het eigendom van Christus te zijn, wordt men daar geaccepteerd als lid.
- De Vrije Evangelische Gemeenten zien de kinderen als van de Heer, dus zet men er de naam des Heren op door de doop. Voorwaarde is alleen dat de ouders belijdende leden zijn, dus bekeerde mensen.
- De baptisten eisen "herdoop" als iemand als kind (baby) besprengd, begoten of ondergedompeld is. In gevallen waar op belijdenis besprengd of begoten is, zijn de meningen onder de baptisten verdeeld. Evenals bij de Vrije Evangelischen zijn ook baptistengemeenten autonoom; gangbaar is evenwel: "herdopen".
- Erkennen en respecteren zijn twee verschillende dingen.
- Wij moeten elkaars mening en overtuiging erkennen als waar voor de ander.

De wens werd uitgesproken dat op een der volgende predikantenconferenties de vragen over de doop, enz. uitgediept zullen worden.

Vraag 4 gaf in de discussies de volgende opmerkingen:

- Bij de Vrije Evangelische Gemeenten is geen bezwaar tegen onderdompeling.
- De doopvorm bepaalt niet de waarde ervan voor de gedoopten.
- De verschillende doopvormen worden in beide gemeenschappen anders gewaardeerd.
- Essentieel is dat gedoopt wordt in de naam van de Drieënnige God.

Op vraag 5 kwamen de volgende suggesties:

- kerkenbouw
- kanselruil.
- samen diensten houden
- samen kerkeraadsvergaderingen houden
- gezamenlijke predikantenconferenties
- gezamenlijke evangelisatie
- jeugd- en kadervorming
- elkaars gemeentevergaderingen bezoeken
- samen avondmaal houden.

Fusie voor optimale samenwerking zag men eerst in het verre verschieft. Wel moeten we ons bewust worden dat we samen op weg zijn en dezelfde opdracht hebben.

De gehele conferentie ademde een geest van vertrouwen in elkaar en vreugde

over de ontmoeting. Dat bleek uit het afscheid toen wij elkaar de hand drukten met de woorden: tot weerziens! De morgenvergadering werd geleid door ds H. J. Jansen Klomp; Vrije Evangelische predikant en Bondsvoorzitter. De middagvergadering leidde de ons bekende ds C. Mostert.

Hengelo (O.)

S. W. Vis

Terwijl ik op woensdag 27 mei j.l. 's morgens om 10.00 uur een verenigingslokaal van de Vrije Evangelische kerk te Nijverdal binnenstap maakt een vaag gevoel van vreugde zich van mij meester. Voor mij zie ik zo ongeveer 25 voorgangers uit Vrije Evangelische en baptistengemeenten en ze praten alsof ze elkaar al jarenlang kennen. En is dat misschien ook niet zo?

Ook al ontmoeten we velen die we nog nooit eerder zagen, toch ervaren we die typische christelijke verbondenheid. We weten ons verwant met hen die behoren tot hetzelfde huisgezin Gods en bovendien betrokken zijn bij een zelfde arbeid, de Gemeente van gelovigen.

INTRODUKTIE

Om half elf opent ds H. J. Jansen Klomp, voorzitter van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten, de samenspreking en merkt onder meer op dat als voornaamste punt van overeenkomst onze beide geloofsgemeenschappen de bekering en het persoonlijke geloof in de Heer Jezus Christus, prediken en belijden.

Ten overvloede wees hij op het feit dat het hier niet in de eerste plaats gaat om elkaar ontmoetende voorgangers, maar dat het behoort te gaan om elkaar ontmoetende gemeenten...

Ds H. Postma, Vrij-Evangelisch predikant, kreeg hierna het woord en vertelde hoe de toenadering tussen de beide gemeenschappen ontstaan was. Hij merkte op dat uit plaatsen waar Vrije Evangelische en baptistengemeenten gevestigd zijn de voorgangers van die gemeenten werden uitgenodigd. Dit bleek voor een belangrijk gedeelte gelukt. Verder vertelde ds Postma, dat het de voorbereidingscommissie het beste leek om die onderwerpen, waar verschillend over wordt gedacht, het eerst aan de orde te stellen. Natuurlijk werd toen de doop genoemd! Na deze probleemstelling werden we in vier verschillende discussiegroepen verdeeld om de zaak nader te bestuderen.

DISKUSSIE

In de gespreksgroepen moesten we, voordat we op het onderwerp van de doop werden losgelaten, spreken over de

Honderdvijfentwintig jaar gemeenteleven ligt achter ons. Van een kleine groep van zeven pioniers, die als levende stenen wilden funktionieren in Gods werk, groeide de gemeente Stadskanaal uit tot wat ze vandaag is. Neen, het zijn niet de kwaliteiten van het voorgeslacht, noch onze verdiensten waarop wij willen bogen. Juist in deze jubileum-maand worden we herinnerd aan Hem, die de levende steen is en blijft. Jezus Christus heeft ons als gemeente willen leiden en gebruiken door deze 125 jaar. Het is Zijn zegen en verdienste dat wij dit jubileum deze maand mogen gedenken.

De Opgestane heeft de gemeente willen gebruiken in Zijn werk in de Kanaal-

Aan rustige wateren

Levende stenen in Gods
bouwwerk

streek, om in alle gebrekkigheid en menselijke beperktheid Zijn koninkrijk uit te dragen. Dit is het wat ons tot grote dankbaarheid stemt. De Heer der gemeente heeft ons in het verleden steeds weer mannen en vrouwen geschonken, die in Zijn naam de grote daden Gods hebben doorgegeven en zich als levende stenen lieten gebruiken.

Ook nu roept dezelfde levende Heer ons vandaag toe ons

als levende stenen te laten invoegen in Zijn bouwwerk. Daar waar de gemeente zich in Gods dienst wil laten inschakelen, heeft zij tot op heden een woord voor de wereld.

Neen, niet omdat wij alles zo goed weten, maar omdat de Heer gisteren en heden, tot in alle eeuwigheid dezelfde is. En daar waar gelovigen zich door de Heilige Geest laten drijven, daar komen grote

verrassingen en zegeningen aan het licht.

Als wij getrouw blijven in Zijn dienst, dan zal de zegen van God ons in de toekomst blijven geleiden. Dan zal de toekomst vele verrassingen in zich bergen, die ons deelachtig worden als wij ons als levende stenen willen laten gebruiken om de grote daden Gods te verkondigen.

Laten we allen, die geroepen zijn tot Zijn dienst, die overgeplaatst zijn van de duisternis naar het licht als een koninklijk priesterschap, doorgaan met het uitdragen van Gods blijde boodschap, totdat Hij komt!!

Stadskanaal O. Oldenburger
(De Schakel)

vraag of we elkaar als gemeenten van gelovigen erkennen. Deze vraag werd van beide zijden bevestigend beantwoord. Hieruit trok ik voor mezelf de konklusie dat we dus ook als gemeenten van gelovigen samen onderweg moeten zijn.

In elkaar opgaan bleek niet mogelijk omdat de Vrije Evangelische Gemeenten vasthouden aan de kinderdoop en een samengaan van een doop op grond van geloof van ouders en een doop op grond van persoonlijk geloof vanuit bijbels en pastoraal oogpunt ongewenst leek.

Wel werden we voor de vraag gesteld of het gebrek aan contact een gevolg is geweest van vrees voor concurrentie en men slechts "eigen bedrijf" wil zien. Heeft het te maken met onvoldoende visie of het ontbreken van tijd? Eén van de broeders wees, waarschijnlijk terecht, op de mogelijkheid van kortsluiting tussen voorgangers en andere vertegenwoordigers van de gemeenten.

SAMEN-DOEN

Die dag werden we opnieuw aangesproken door de liefde van de Heer die ons samenbrengt en ons zal helpen de éénheid in Christus, die er toch is, te realiseren!

Als integratie niet mogelijk is, wat is dan wel binnen ons bereik? Op deze ontmoetingsdag werden de volgende mogelijkheden genoemd:

Gezamenlijke evangelisatie; kanselruil en ruildiensten; kerkbouw; opleiding; theologisch beraad; studiegemeenschap; kadervorming; gemeentevergaderingen; avondmaalsvieringen; predikantenvergaderingen.

Landelijk, maar ook plaatselijk, dienen

wij ons met deze mogelijkheden te gaan bezighouden.

Natuurlijk kun je je blindstaren en doodlopen op de verschillen die er zijn; maar is het niet veel belangrijker én urgenter om je broeders en zusters in Christus te ontmoeten en zoveel mogelijk samen op te trekken? Vooral als die broeders en zusters óók samengebracht zijn in gemeenten van gelovigen? Hier ligt ongetwijfeld een opdracht met geweldige perspectieven!

M. Cohen

TABITHA-NIEUWS

Het bestuur van de Stichting Tabitha deelt met dankbaarheid mede, dat nadat in 1969 reeds een bedrag ad f 9.000,— werd ontvangen, nogmaals uit de nalatenschap van de fam. Hof te Nijverdal een bedrag ad f 1.000,— is ontvangen.

H. Ploeger, alg. secretaris

LANDDAG DELDERNERBROEK

Op het terrein zijn gevonden: 2 bruine nylon regenjassen en een bruine portemonnaie. Terug te bekomen bij Mevr. G. J. de Vries-Vis, Aanslagsweg 32, Borne; tel. 2571.

NOODFONDS

Overstromingsramp in Roemenië: medicijnen, verbandmiddelen, babyvoedsel, melkpoeder, enz. enz. benodigd. Herstelwerkzaamheden omvangrijk: 1700 bruggen verwoest, 40.000 H.A. akkers verwoest, 140 K.M. spoorweg vernietigd.

Oproep tot hulpverlening: geeft uw bijdrage aan het Noodfonds, met bijschrift "overstromingsramp Roemenië", op giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

T. Jansma

125

Het getal 125 staat nogal fors in de linkerbovenhoek van het jubileumboekje dat de baptistengemeente te Stadskanaal heeft uitgegeven. Het is een boekje — geschreven door ds O. Oldenburger, de plaatselijke voorganger — dat ieder wel wil bezitten, in ieder geval zij die in de geschiedenis van de oudste baptistengemeente zijn geïnteresseerd. Het 16 pagina's tellende drukwerkje bevat weliswaar niet zoveel nieuws meer — na de verschillende publikaties naar aanleiding van dit jubileum elders — maar 't is toch prettig om de verschillende wetenswaardigheden op deze wijze in brochurevorm te bezitten. Er komen enkele foto's in voor, o.a. van dr Feisser, van Julius Köbner, van de oude kerk te Stadskanaal en ook van de tekening van de nieuw te bouwen tweede (eigenlijk: derde — als de wijkkerk van Nieuw Buinen wordt meegerekend!) baptistenkerk in de nieuwe wijk Plan Ter Maars.

Het boekje is te bestellen bij: ds O. Oldenburger, Plantsoenstraat 4, Stadskanaal; het kost f 2.00, franko thuis.

v. D.

DIENTWEIGERAARS IN W.-DUITSLAND

Het aantal dienstweigeraars, op grond van gewetensbezwaren, in W.-Duitsland stijgt nog steeds. In 1969 bedroeg hun aantal 12.000, waaronder ongeveer 3500 die reeds in dienst waren.

TABITHA-AMSTERDAM VAN/IN DE GROND

Dinsdag 26 mei was de grote dag: een lange betonnen paal werd door een moderne beistelling snel de grond ingedreven. Dr K. Ittmann, directeur van de GG&GD te Amsterdam, geassisteerd door br G. Veenstra, voorzitter van het bestuur, hanteerde vakkundig de touwen, gehoord door een witte helm en tegen de oliespatten beschermd door een witte jas. Beide — jas en hoed — kwamen schoon uit de strijd tevoorschijn; uiteraard dus ook de heren Ittmann en Veenstra.

Wat in de diverse, gebruikelijke toespraken duidelijk naar voren kwam, was vooral de vaststelling, dat alles nog betrekkelijk snel gegaan is. Al met al heeft de aanlooptijd nog geen vijf jaar in beslag genomen. Dat kan in de huidige situatie als een merkwaardige zaak gelden. Hoeveel hoofden moeten zich niet buigen over tekeningen? Hoeveel instanties (dat is een onbekend aantal mensen keer een groot aantal instanties) moeten niet hetzelfde doen? Voor en tegen moeten tegen elkaar worden afgewogen. Het gaat tenslotte niet om een peuleschilletje, maar om een gebouwencomplex met een investering van rond **9 miljoen gulden**. Het gaat niet om een enkel gezin, maar om **180 bejaarden**, die **"als enige wapen hun weerloosheid hebben"**, zoals ds Veenstra het uitdrukt. Het gaat verder om **ruim honderd personeelsleden** — van schoonmaakster tot directeur — die in zulk een gebouw hun werk moeten doen, en voor zich en anderen het levensonderhoud moeten verdienen. Dan is het niet verantwoord lichtvaardige besluiten te nemen, die naderhand niet meer ongedaan gemaakt kunnen worden, en die helaas een bron van voortdurende ergernis kunnen zijn. Dit alles betekent niet, dat er niet nog sneller gewerkt had kunnen worden. We leggen echter liever de nadruk op het behaalde resultaat, en brengen daarmee hulde aan met name de Amsterdamse gemeentelijke instanties, die 1) voor een goed gelegen terrein gezorgd hebben, en 2) hun gewaardeerde medewerking hebben gegeven zoveel zulks mogelijk was.

De zaal van de Gereformeerde Sionskerk, gelegen naast het terrein waarop voor het zusterhuis de eerste paal geslagen zou worden, was geheel gevuld met afgevaardigden van Amsterdamse instanties, met personen uit onze beweging, met leden van het personeel van het huidige Tabitha aan de Amstelveenseweg 591, en verdere genodigden, toen br G. Veenstra, voorzitter van het bestuur van de Stichting Verpleegthuizen Tabitha Amsterdam (een "dochter" stichting van de Stichting Tabitha), de bijeenkomst met een woord van welkom opende. Ds W. Veenstra, broer van de voorzitter, memoreerde in een geestige en bewogen toespraak een stukje ge-

schiedenis. Een stukje slechts, maar toch te veel om hier door te geven. Slechts dit ene: Het is allemaal begonnen vanuit een relatie van vertrouwen en vriendschap tussen br G. Veenstra en enkele ambtenaren (hoofden van diensten) van de Amsterdamse GG&GD.

Br Veenstra bracht dit op zekere dag in het Tabitha-bestuur ter sprake, en dit leidde tot een contact tussen o.a. dr Reinders Folmer, hoofd van de afd. Geriatrie van de GG&GD, en de "Tibetanen", zoals de ze placht te zeggen. Op 14 januari 1967 kon reeds begonnen worden in een leegstaand gebouw aan de Amstelveenseweg 591 met de verpleging van 50 bejaarden, onder directie van br G. v. d. Bijl, voorheen reeds in deze sector werkzaam. De bedoeling was duidelijk: ervaringen opdoen voor het werk in een verpleeginrichting voor lichamelijk en geestelijk zieke bejaarden, dat gesitueerd zou worden op een terrein aan de Sam van Houtenstraat/hoek Jan Bongastraat in het Amsterdamse Geuzenveld. Naderhand bleek, dat de behoefte aan een verpleegtehuis voor geriatisch-psychiatrische patiënten bijzonder sterk was. Het inmiddels door de Stichting Tabitha benoemde college van beheerders (vier man sterk) was spoedig accoord met een veranderde opzet. De architect, de heer S. van der Mei te Groningen, was soepel genoeg om zich aan de veranderde opzet en de daaruit voortvloeiende andere eisen aan te passen. Zo kon in een snel tempo gewerkt worden, en passeerden de stukken de diverse bureaux, zodat reeds in 1969 de goedkeuring voor de bouw door de Staatssecretaris voor de Volksgezondheid gegeven kon worden. Ook de financiering kwam rond, na diverse wijzigingen in de nodig geachte bedragen.

Ds Veenstra stelde voorts, dat de uitdaging: een groot aantal weerlozen helpen, aangenomen was. En dat vanuit de overtuiging, dat het de volle moeite waard was, de liefde en bewogenheid van Christus, zoals die onder ons leeft, te investeren in dit werk. Hij citeerde een door hem in Engeland geziene spreuk: If we stop to blood, we stop to bless (als wij niet meer bloeden, zullen we niet meer tot zegen kunnen zijn). Over de hoofden der aanwezigen heen, richtte ds Veenstra zich met deze woorden tot Baptist-Nederland, en met name tot de verpleegkundig, huishoudkundig en ander-kundig geschoold personeel.

Want in het nieuwe huis zullen over twee jaar de werkzaamheden beginnen. Het zou verschrikkelijk zijn, indien de beschikbare bedden dan leeg zouden moeten blijven staan, omdat er geen personeelsleden zijn. Daarom doen we nu reeds een appel op in aanmerking komende (jonge) mensen, om contact op te nemen met de directeur, de heer

C. v. d. Bijl, Amstelveenseweg 591, Amsterdam.

Tenslotte: de Geuzenvelders moeten het zich tot een eer rekenen, dat dit verpleegtehuis in hun midden komt te staan. Ds Veenstra rekent er op, dat zij de bewoners van Tabitha in hun hart een plaats zullen geven.

Dr Ittmann stelde na het slaan van de betonnen paal (alles in Amsterdam staat op palen en komt op z'n pootjes terecht!) dat hij getroffen was — vanaf het eerste begin — door de toewijding en de daadkracht en het enthousiasme van de broeders van Tabitha. Dat had hem vertrouwen gegeven voor de toekomst. Dat had hem ook de vrijmoedigheid gegeven de bestuurders van de stad Amsterdam te adviseren zich garant te stellen voor de lening, die door Tabitha moest worden aangegaan voor de bouw van dit tehuis.

De architect, de heer S. v. d. Mei te Groningen, stelde dat het gebouw functioneel moest worden ontworpen. Het gaat om bewoners, die zich binnen het gebouw vrijelijk moeten kunnen bewegen. Vandaar, dat de verpleegafdeling rondom een hof is gezet, in twee bouwlagen. Deze u-vormige afdeling leunt tegen een rechthoek, waarin de keuken, de administratie en de behandelafdelingen zijn ondergebracht. De installaties, die het geheel schragen, zijn uitermate modern, o.a. een installatie die voor een behandeling van de lucht zorgt, waardoor deze op temperatuur en schoon blijft. De personeelsafdeling, juister gezegd: het internaat, kon buiten het gebouw geplaatst worden, op een afstand van ongeveer 200 meter. Hiervoor is deze middag de eerste paal geslagen. Zowel de bouw van het Internaat als het verpleegtehuis zullen gelijktijdig plaats vinden.

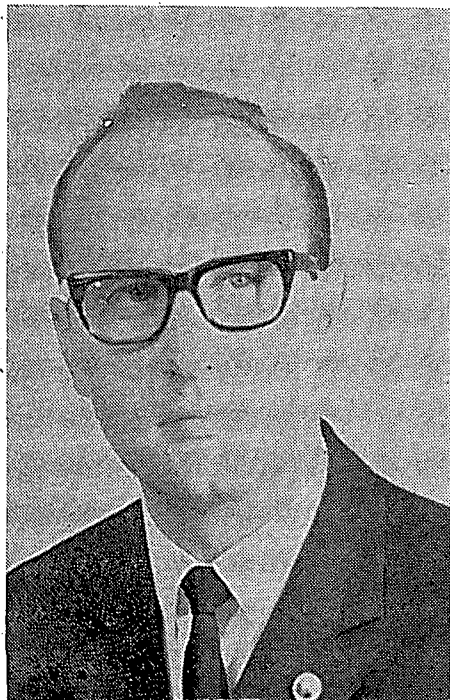
Dr Reinders Folmer, wiens bewogenheid met de bejaarden zo aanstekelijk werkt(e), wees er aan het eind van de bijeenkomst op, dat de vrees van sommige omwonenden volkomen ongegrond is: het wordt geen krankzinnigeninrichting. Het gaat om de kinds geworden bejaarden, die veel vrijheid nodig hebben om rustig te kunnen zijn. Hij is er van overtuigd, dat hij in zijn verwachtingen voor de toekomst ten aanzien van dit verpleegtehuis Tabitha niet beschaamd zal worden.

Na een slotwoord van ds Veenstra was er voor de aanwezigen gelegenheid de tekeningen te bezien, en met elkaar van gedachten te wisselen.

Voor ons als baptisten was een groots moment voorbij: het begin van een stuk werk, dat alleen onder de zegen van Christus voltooid kan worden. Mogen vele gebeden dit werk maar vergezellen!

H. Ploeger, alg. secr.
Stichting Tabitha

Ds Van der Laan vertrekt a.s. maandag naar het Verre Oosten

In gezelschap van Rev. Andrew MacRae, algemene sekretaris van de Unie van Baptistengemeenten in Schotland zal ds Th. van der Laan, algemene sekretaris van de Nederlandse Unie a.s. maandag 8 juni naar het Verre Oosten vertrekken om er in verschillende landen mee te werken aan konferenties en evangelisatiecampagnes. In juli zal ds Van der Laan aanwezig zijn op het B.W.A.-kongres te Tokio, Japan.

Het reisschema ziet er als volgt uit: 9 juni, Oost-Pakistan; 13 juni Thailand; 16 juni Maleisië (studentenkonferenties); 18 juni Djakarta, 21-28 evangelisatiecampagnes in Surabaya; 29 juni-5 juli evangelisatiecampagnes in Kedri; 7 juli-19 juli Tokio en Hongkong; 22 juli terugreis. Met nadruk verzocht ds Van der Laan voor zijn reis, in het bijzonder voor zijn deelname aan evangelisatiecampagnes — in een andere cultuur en in een andere taal... — de voorbede van de gemeenten in Nederland.

Het ligt in de bedoeling, dat ds Van der Laan op 17 juli a.s. in de NCRV-rubriek 'Wijd als de wereld' vanuit Tokio een impressie zal geven van het B.W.A.-kongres.

Ook in ons blad hopen we t.z.t. de indrukken, in het Verre Oosten opgedaan, te kunnen publiceren. We wensen onze ambassadeur een goede en gezegende reis!

v. D.

Het leven brengende graan....

Dankbaar zijn we, dat één van ons, in dit geval ds Van der Laan — de algemene sekretaris van de Unie — dezer weken ook het graan dat eeuwig leven brengt mag uitdelen aan de mens in Azië.

"MODERNE MUZIEK"

Zo af en toe — niet al te vaak — ga ik naar de kapper. Dat is een onderneming, die heel wat tijd kost, en ik weet niet of dat uit mijn luiheid dan wel uit mijn ijver voortkomt, maar de gang naar de figaro is bepaald niet mijn favoriete uitstapje. Toch probeert de man zijn gasten zo aangenaam mogelijk bezig te houden.

Zodra de onderwerpen "duiven" en

"voetbal" uitgeput zijn zet hij de radio wat luider aan. 't Gebeurt dan wel, dat er juist een uitzending van klassieke muziek is, wat bij hem een merkwaardige reactie veroorzaakt. Hoewel hij geen woord zegt drukken zijn schielijke gebaren een brandend verlangen naar vergifenis over zoveel onattentheid uit.

Ondertussen manipuleert hij net zo lang

aan de knoppen van z'n radio tot dreunend slagwerk, snikkende saxofoons en blèrende trompetten het verblijf meer dan vullen. Je moet je klanten terwille zijn, nietwaar?

Misschien zal mijn gemis aan waardering door enkelen worden verklaard als een helaas begeleidend verschijnsel van het grijzer worden van mijn haren. Daartegen meen ik te mogen en te moeten protesteren. Van het bovengenoemde instrumentarium ben ik zeker geen

vijand en mijn gemoed is flexibel genoeg om onder de bekoring te komen van syncopen. Ook dissonanten geef ik royaal recht van bestaan, zelfs al worden ze onder omstandigheden niet opgelost. Maar aan één eis houd ik onverbiddelijk vast! Wat daaraan niet beantwoordt laat ik liggen.

Die eis is *eerlijkheid*. Ik zal proberen dat duidelijk te maken. Om het even of men amateur of als vakman zich begeeft op het pad van de scheppende kunst kan de werkzaamheid uit twee zeer verschillende bronnen gevoed worden. Men kan uitgaan van een innerlijke aandrang om uiting te geven aan de diepste gevoelens. Zo is de kans ook het grootst, dat het voor anderen betekenis krijgt. Men zal soms in die schilderij, dat beeld of dat lied iets van de eigen vreugde of vertwijfeling — of welke gevoelens dan ook — ontdekken of herkennen. En niets werkt zo bevrijdend als de vertolking van gevoelens waarvoor men zelf geen formulering kon vinden.

Men kan als er voldoende vakmanschap is, ook uit een andere bron scheppen. Dan stelt men zich ten doel slechts te behagen en wendt dan alle maniertjes aan waarvan men uit ervaring weet, dat ze in de smaak vallen. Hier heeft berekening de plaats ingenomen van de innerlijke bewogenheid. Maar berekening en eerlijkheid hebben niets met elkaar van doen! Het kan dan ook niet leiden tot die zelfherkenning, die zo bevrijdend werkt. Ook in de muziek is deze richting aanwezig, die meer knevelt dan boeit

(aan zich verbindt!); meer overdondert dan overtuigt, of zó je wilt soms narcose toedient maar niet geneest. En dat is oneerlijk!!

Denk nu niet dat de grenslijn tussen eerlijke en oneerlijke muziek samenvalt met het verschil tussen geestelijke en wereldse muziek. Ook onder de zogenaamde geestelijke muziek komen we dingen tegen, die kennelijk zijn voortgevloeid uit de bronwel, die ik niet de juiste acht. Daar tegenover ken ik "wereldse" muziek, die me tot in het diepst van mijn ziel treft. Evenmin loopt de scheidslijn tussen ernstige en vrolijke klanken. Elegische zowel als humoreske muziek, marsen en — schrik niet — walsen kunnen bij mij een echo oproepen omdat mijn gevoelsleven al die stemmingen ook kent. Zo blijft die ene voorwaarde: geen pose maar eerlijkheid! Alleen waar het hart spreekt kan het hart iets verstaan.

Komaan! na deze röntgenfoto van mijzelf te hebben gegeven trek ik mijn jasje maar weer aan... en ga ik op zoek naar een andere kapper!!

C. Brandt

Dit artikel namen we over uit 'Muziek-contact', het orgaan van de gelijknamige organisatie die het a.s. weekend in Hengelo zijn 15-jarig bestaan viert. Als een bescheiden tribuut aan de jubilerende organisatie — welks bestaan de waardering aller gemeenten verdient — plaatsen we dit artikelje! — e.r.

Een zondagavond-dienst bij ds Paisley

Op Ravenhill Road, op werkdagen een drukke invalsweg naar het centrum van de stad, reed nauwelijks een auto toen ik er op een zondagmiddag mijn wandeling begon; zelfs op het trottoir was ik haast de enige.

In de buurt van de huisnummers in de 300 werd het trottoirverkeer opvallend drukker. Op de rijweg parkeerden autobezitters hun wagens tegen de stoepranden. Nog geen 100 meter verder werd het zelfs druk op het trottoir.

Het liep tegen 6.00 u. namiddags. Het doel van al die mensen, voetgangers en anderen, was een gebouw van nieuwe rode stenen opgetrokken, precies tegenover het stadsplantsoen.

Wil men in de kerken in Noord-Ierland een goede plaats hebben, dan moet men in de meeste gevallen op tijd aanwezig zijn, zelfs in de avonddiensten. In deze stad van kerken — en dat is Belfast stellig — zijn zelfs avonddiensten nog populair! De stad telt kerken van allerlei richtingen. Waar ik me ook bevond, ik zag kerken van Zevende Dags Adventisten, Baptisten, Methodisten, Moravi-

sche Broeders, Anglikanen, Pinkstergemeenten, Presbyterianen, Congregationalisten, Rooms-katholieken.

Het bord in de tuin op Havenhill Road vertelt me, dat ik mijn doel heb bereikt, Martyrs Memorial Free Presbyterian Church." Authorized Version Only Used" (vrij vertaald: „Slechts de Statenvertaling wordt gebruikt") licht het bord me verder in. Ik begrijp, dat dit betekent dat Engelse bijbelvertalingen die nieuwer zijn dan de King James-vertaling van 1611 onaanvaardbaar zijn.

De kerk waarover ik al zoveel had gehoord en gelezen, maar die ik nooit eerder had bezocht, was in zijn eenvoud aantrekkelijk. Er bleken 1500 tot 2000 zitplaatsen te zijn.

Toen om vijf over half zeven het elektronische orgel begon te spelen was de kerkzaal vol. Er werden ijzeren klapstoelen in de paden gezet. Het orgel speelde een potpourri van geestelijke liederen, maar niemand zong mee. Ook in de nevenruimten werden klapstoelen neergezet; de dienst zou er te volgen zijn via luidsprekers. Verscheidene de-

koratieve houten zetels, bestemd voor de ouderlingen, voor en naast de preekstoel, werden weggehaald om meer ruimte voor de klapstoelen te krijgen. Een speciale groep gin er onmiddellijk op zitten.

Tien minuten over zeven, Ian R. K. Paisley, gekleed in een zwarte toga, treedt binnen en loopt regelrecht op de kansel toe. Hij komt alleen binnen, zonder enige entourage. De ouderlingenplaatsen blijven leeg. Paisley kondigt dadelijk het te zingen lied aan. De gemeente begint te zingen, 'When the Roll Is Called Up Yonder I'll Be There'. Paisley stampst licht met zijn voeten, bijna onmerkbaar, terwijl hij met arm- en handbewegingen het zingen leidt.

Het openingsgebed, waarin de predikant zelf voorgaat, geeft de inhoud van de dienst aan. Paisley bidt om zielen die gered mogen worden, maar ook: 'Heer, bewaar ons voor bloedvergieten en geweld', en om de bewaring en het welzijn van het Verenigd Koninkrijk (waartoe de zes 'counties' van Noord-Ierland behoren). Enkele bescheiden 'amens' onderstrepen het gebed. Paisley besluit het gebed door te zeggen: 'En het gehele volk zeide: Amen'. En de gemeente zei Amen.

Als de mensen weer zitten begint Paisley Psalm 27 te lezen. De mensen lezen mee in hun eigen bijbels. Zij die geen bijbel bij zich hebben zijn ver in de minderheid. Hetzelfde vindt men in vele kerken in Belfast.

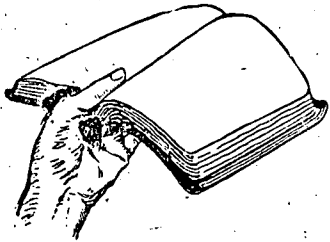
"De Heer is mijn licht en mijn heil". Hij pauzeert even. "Zijn we niet verheugd, dat niet de paus ons licht is?", vraagt Paisley. Sommigen reageren met een diskreet 'hallelujah!'.
Bij vers 12 stopt hij voor de 12de maal om zijn persoonlijk commentaar te geven. "Want valsche getuigen zijn tegen Mij opgestaan". Paisley gaat er nader op in wie die valse getuigen zijn. Het komt er op neer, dat twee leden van de pers de censuur hadden verdiend...

Bij de bekendmakingen herinnert Paisley eraan, dat hij zal spreken in een samenkomst van alle protestantse kerken in een naburige stad. Hij vertelt van een week durende campagne in Bangor, 20 kilometers verwijderd, gedurende welke week "elf kostbare zielen werden gered".

Paisley verwelkomt de gasten. Speciale aandacht krijgt de groep waarvoor voor in de kerk ruimte is gemaakt. Het is een gezelschap van zijn volgelingen uit Bannside, het distrikt dat Paisley koos als zijn afgevaardigde in het regionale parlement van Noord-Ierland.

In zijn preek, een handige vermenging van een politieke rede en dierbare 'zielen-winnende' uitspraken, klaagt Paisley het pausdom aan, gaat te keer tegen de toestanden in de Church of England, oefent kritiek uit op andere protestantse predikanten in Noord-Ier-

Wat zullen we lezen?

zondag	7 juni	Lucas 15 : 1-10
maandag	8 juni	Handelingen 6 : 8-15
dinsdag	9 juni	Handelingen 7 : 1-10
woensdag	10 juni	Handelingen 7 : 11-22
donderdag	11 juni	Handelingen 7 : 23-34
vrijdag	12 juni	Handelingen 7 : 35-43
zaterdag	13 juni	Handelingen 7 : 44-53

Verloren, maar gevonden
Opkomende tegenkanting:
Stephanus' verdediging (I)
Stephanus' verdediging (II)
Stephanus' verdediging (III)
Stephanus' verdediging (IV)
Stephanus' verdediging (V)

gemeenteberichten

EERSTE DOOPDIENST IN DOETINCHEM

Doetinchem - (G.v.M.). Zondag, 3 mei was het dan zover: br en zr Van de Berg uit Gaanderen werden in het midden der gemeente gedoopt. Tot nog toe was het zo, dat wij voor een doopdienst 's zondagsmiddags naar Arnhem trokken omdat aan onze outillage in Doetinchem een doopvont ontbrak. Naar 't voorbeeld van een gemeente in Drenthe werd door een der broeders zo'n doopvont gemaakt en later door enkele broeders met een technische knobbel vakkundig in elkaar gezet en in de kapel opgesteld. Voorzien van enkele palmen en gedrapeerd met groene stof was het om zo te zeggen net de Jordaan.

Doch afgezien van dit technisch begin: het was een bijzonder fijne dienst. Onze consultant-voorganger ds Th. van der Laan bracht op een heel fijne en duidelijke wijze het woord naar aanleiding van de bekering en doop van de kamerling uit Candace (Hand. 8). Zoals altijd was het ook nu weer een ontroerend ogenblik getuige te zijn van de doophandeling: het ondergaan met Christus in Zijn dood en het weer opstaan met Hem tot een nieuw leven. Nadat onze broeder en zuster door een der ouderlingen als nieuwe leden der gemeente waren verwelkomd, schaarden wij ons met velen aan de dis des Heren.

Wij zijn God dankbaar, dat deze doopdienst voor het eerst in Doetinchem kon plaats vinden en we hopen hartelijk dat nog velen de bijbelse weg van bekering, doop, gemeente, ook in deze contreien zullen gaan.

Ook was het bijzonder fijn dat zr Bosma uit Arnhem in de gelegenheid was deze dienst mee te maken. Het was immers met wijlen ds J. Bosma, dat de eerste dienst uitgaande van de baptistengemeente te Arnhem op 5 maart 1961 in Doetinchem werd gehouden.

Inmiddels hebben weer een broeder en zuster, die reeds elders op bijbelse wijze werden gedoopt, het lidmaatschap der gemeente aangevraagd. Voorts verheugt het ons bijzonder, dat wij op de A.V. in Amsterdam als 70e gemeente in het jaar 1970 als lid der Unie werden aanvaard.

Tot slot: In onze gemeente is werkzaam een actieve werkgroep voor evangelisatie die in overleg en samenwerking met de raad der gemeente een tentcampagne voorbereidt welke eind juni-begin juli a.s. in Doetinchem zal worden gehouden. Moge onze grote God al het werk dat in alle gemeenten wordt aangevat, ook deze tentcampagne zegenen.

PINKSTEREN IN DEN HAAG

Den Haag - (A.K.). Op eerste pinksterdag was het voor onze gemeente een dubbel feest. We mochten niet alleen de stichting van de gemeente des Heren herdenken, we mochten ook het jonge echtpaar Dijk door de doop aan de gemeente toevoegen. Het is van dit jonge paar beslist geen overrijd besluit geweest, want reeds lang voordien waren zij in de samenkomsten der gemeente.

En zo had de Pinksterpreek uit Handelingen 2:37 en 38 dubbele inhoud. En wij allen smaakten de vreugde, dat het na bijna tweeduizend jaren nog altijd pinksteren kon zijn. Broeder ouderling De Jong sprak het jonge paar toe in een welkomstwoord en gaf hun de bekende wandversiering, ons embleem, ten geschenke.

land (zonder hen met naam te noemen) die te kort schieten in bijbelgetrouwheid, en bejammert de alles toelattende maatschappij die er reeds in geslaagd is een bruggehoofd te vormen 'aan de andere zijde van het water' (doelend op Engeland) en die nu Ierland in gevaar brengt.

Hij vraagt zijn gemeenteleden hun handtekening te plaatsen op een petitie waarin geprotesteerd wordt tegen 'de voorgestelde opening van het zwembad en watersport-vijver in Victoria Park op de Dag des Heren'.

Maar de gemeente voelt dat nog sterkere uitspraken zullen komen. Voorspellend dat er op 18 juni nieuwe algemene verkiezingen voor het Britse parlement zullen komen (zoals in de meeste kranten werd gezegd), waarschuwt Paisley ervoor dat een grote tragedie zich in Ierland zal voltrekken als Harold Wilson eerste minister blijft. Naar Paisley's mening staat Wilson een verenigd Ierland voor, hetgeen voor Paisley gelijk staat aan overgave aan de katholieken.

De eerste minister van de Ierse Republiek wordt door Paisley ervan beschuldigd een sleutelfiguur te zijn in de samenzwering — op dat moment oorzaak van politieke sensatie — die wapens smokkelt vanuit de Republiek naar Noord-Ierland om de katholieken te ondersteunen tegen de protestanten. Paisley dringt er op aan, dat woningen en onderkomens in de katholieke buurten van Belfast en Londonderry worden onderzocht op verborgen wapens.

Paisley's preek prijst Enoch Powell ("sommigen zeggen dat hij een racist is"), een bekend en controversieel lid van het Britse parlement, want 'hij zegt wat hij denkt', en 'laat ons weten aan welke kant hij staat'. Hij zou zelfs Powell begeren als eerste minister van Groot Brittannië. (Powell wil de toevloed van immigranten in Groot Brittannië stoppen).

Dan komt Paisley tot het hoogtepunt van zijn boodschap. Hij bevestigt het gerucht, dat hij van plan is zich bij de ver-

kiezingen in juni voor het Britse parlement in Londen kandidaat te stellen. "Ik kan bij deze verkiezingen niet aan de kant blijven staan, de dingen waar het om gaat zijn van te groot belang voor Noord-Ierland!", roept hij uit.

Als de preek ten einde loopt wordt Paisley de vurige evangelist. Hij doet een beroep op de verloren zielen om tot Christus te komen. "Hoe kunnen wij ons land redden als u zelf niet gereed bent?", dringt hij aan.

Als hij een openbare uitnodiging geeft om tot Christus te komen, vraagt Paisley dat elk hoofd zich buigt en alle ogen zich sluiten. De organist begint te spelen 'Zoals ik ben', terwijl Paisley hen die tot geloof willen komen vraagt hun hand op te steken. Hij zegt, dat hij met hen zal spreken in een zaal achter de kansel, na de dienst. En terwijl de gemeente zingt 'I Am Coming, Lord' komen zes tieners en drie volwassenen naar voren om de zaal binnen te gaan. Dan wordt de zegen uitgesproken en allen zeggen eenstemmig 'amen'; Paisley roept 'God zegene u allen!' en de mensen verlaten de kerk.

Theo Sommerkamp (E.B.P.S.)

JEHOVA'S GETUIGEN

De drukkerij van de Jehova's Getuigen in Brooklyn heeft in de eerste acht maanden van 1969 meer dan 17 miljoen boeken en bijbels geproduceerd; bovendien werden 132 miljoen tijdschriften gedrukt. Naast de drukkerij in Brooklyn bezit het genootschap nog drukkerijen elders in de wereld die in het voorjaar van 1969 96 miljoen tijdschriften in 40 verschillende talen drukten.

De levensmiddelen die het personeel van de drukkerij in Brooklyn nodig heeft worden verbouwd op de eigen boerderij van het Genootschap (850 ha). Alle personeelsleden van het Hoofdkwartier zijn Jehova's Getuigen en ontvangen geen loon; zij krijgen een zakgeld van 14 dollar per maand.

Brokstukken

Gekooide vogels.

Op 21 april 1967 werd de Griekse dichter Mikis Theodorakis gevangen gezet. De kolonels hadden naar de macht gegrepen en hij werd een van hun eerste slachtoffers.

Ook in de gevangenis bleef hij dichter, en één van de regels die hij daar als een gekooide vogel schreef, luidt zo:

"Tevergeefs trachten mijn wachten mijn lied te kooien."

Het boek Handelingen vertelt ons van mensen, volgelingen van Jezus, die een lied hebben, een Woord, een Boodschap. Op Pinksteren zetten ze hun lied in, en het klinkt helder op in de ruimten van de tempel en daarbuiten.

Bijna meteen worden de wachters van het jodendom wakker en starten hun akties om de zangers te kooien en hun lied te doen verstommen. Handelingen is het boek van de zangers Gods en van de wachters die hen bedreigen en hun stemmen tot zwijgen willen brengen. - We lezen er al van in Handelingen drie. Een verlamde wordt genezen, een duizendkoppige menigte neemt de naam van Jezus en Zijn apostelen op de lippen, en dan komen ze te voorschijn, de "wachters van Israël".

Petrus en Johannes worden "gekooïd", maar ze spreken met grote vrijmoedigheid tot hun rechters over de grote Heer wien ze toebehoren en die ze dienen. Daarna wordt hun een spreekverbod opgelegd: Ze mogen tot niemand meer spreken op gezag van de Naam van Jezus. Maar: het lied kan niet gekooïd worden, want "men moet God meer gehoorzamen dan de mensen, en... wij kunnen niet nalaten te spreken van wat we gehoord en gezien hebben". En ondanks het spreekverbod staan ze straks weer blijmoedig te zingen van Jezus, en van Zijn oneindige liefde en macht. In Handelingen vijf wordt de volgende gevangenneming verteld. Maar een engel van de Heer bewerkstelligt hun bevrijding, en daarna staan ze weer in de tempel te leren. Als hun bevrijding ontdekt wordt, volgt een nieuwe voorgeleiding voor het Sanhedrin, een nieuwe ondervraging, nieuwe bedreigingen, maar het einde van dit alles is dat ze weer in de tempel te vinden zijn, elke dag, om het evangelie van Jezus Christus te verkondigen.

Och, en zo gaat dat het hele boek door. Stervend getuigt Stefanus nog. Paulus en Silas zingen lofliederen in de gevangenis, Paulus staat voor koning Agrippa, geboeid en wel, en zingt voor een illustre gezelschap de lof van Jezus. Johannes wordt gekooïd op Patmos, maar blijft zingen. Werkelijk: Tevergeefs hebben de wachters geprobeerd hun lied te kooien.

Hebben wij een lied?

Ja, dat is een vraag aan ons: Hebben wij

ook zo'n lied, dat er uit moet, omdat wij het eenvoudig niet kunnen nalaten te spreken van wat we met en door Jezus ervaren hebben? Of hebben we alleen maar beschouwingen, en voeren we alleen maar discussies die de gestalte van Christus eerder verduisteren dan verhelderen? Het lied is een "afscheidingsproduct" van levend geloof, blijde hoop en vurige liefde. Waar dit alles gevonden wordt, kan het lied niet gekooïd worden.

We kunnen het ook anders zeggen, hoe wel het op hetzelfde neer komt: Alleen waar de Geest van God woont en werkt, wordt werkelijk zo gezongen dat niemand het keren kan en dat het dóórdringend vermogen heeft. Het is dan ook niet toevallig dat in datzelfde boek Handelingen zoveel gesproken wordt over de Heilige Geest.

Celbrief.

In het "Geuzenliedboek" 1940-45 wordt in het gedicht "celbrief" verteld van een gevangene, die wacht op het vuurpeleton, samen met nog een ander. Hij vraagt zich gepijnigd af of zijn strijden voor vrijheid en recht, en zijn opkomen voor de verdrukten wel de moeite waard geweest is. Wint de duivel misschien toch dit vreselijke spel?

Hij vraagt het zijn vriend:

Zeg mij, wat jij gelooft!

En dan citeer ik verder de dichter zelf:

Plots wordt dan onze cel licht, want hij lacht naar mij:

"God overwon de hel",

zegt hij, "voor jou en mij"

Jij, die de vrijheid zocht,

streed in een goede strijd.

God heeft je vrijgekocht,

Hij wil geen dienstbaarheid.

Zal bij een goed begin

ook niet het eind goed zijn?

Treed tot de vrijheid in!

Lach om de zonneschijn!"....

Morgenvroeg als ik ga,

ga ik samen met hem

dien ik door Gods genade

nu als mijn broeder ken.

En met een blijde lach

groeten wij dan elkaar:

Dit is de vrijheidsdag!!

Dit is het jubeljaar!

De Zon der eeuwigheid

omstraalt ons zo vol licht,

dat wij, voorgoed bevrijd,

Aad'men met ogen dicht.

Achter ons zinkt de muur,

ver is het peleton,

en als een stem roept: "Vuur!"

zien wij alleen de Zon.

De lucht is hier zo warm,

dat wij, als vallend graan

gevangen in Gods arm,

liggen en slapen gaan.

Werkelijk: tevergeefs trachten wachten hun lied te kooien. Wf.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00. — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

ADVERTENTIES

Heden nam de Here na een langdurige ziekte tot Zich, onze lieve vrouw, moeder en oma

ALIDA MOSTERT, geboren Brandt

in de ouderdom van 75 jaar.

„Want indien wij geloven, dat Jezus gestorven en opgestaan is, zal God ook zo hen, die ontslapen zijn, door Jezus, wederbrengen met Hem.”

1 Thessalonicenzen 4 vers 14.

Zwolle: N. B. Mostert

Ermelo: A. G. J. Hoogteijling-Mostert

D. Hoogteijling

Kampen: M. Koster-Mostert

H. Koster

en kleinkinderen.

Zwolle, 26 mei 1970

Deventerstraatweg 27a.

Met grote vreugde en dank aan God hopen wij met onze ouders en grootouders

D. VAN KOMEN

J. VAN KOMEN—VAN DE VEEN

op 9 juni de dag te herdenken waarop zij 55 jaar geleden in het huwelijk traden.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

Buiksloterdijk paal 40, Amsterdam-N.

Verpleegtehuis TABITHA, Badhuisweg 99, Scheveningen, heeft plaats voor een

VERPLEEGSTER

in verband met het vertrek van de directrice. Voorts kan een **huishoudelijke hulp** geplaatst worden.

In- of extern. Salaris volgens rijksregeling. Soli. schriftelijk, of telefonisch onder nr 070-55 38 88.

Hoe was het ook weer?

De beste stuurlii
staan aan wal om
Zaaiers uit te delen!

DE CHRISTEN

12 juni 1970

85e jaargang - 24

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51-50-43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Wat zegt u er van?

Bent u een christen?

Ja? Dat is erg fijn!

Voor uzelf en voor een heleboel andere mensen is dat heel fijn. Uw christenzijn is iets goeds voor uw man, uw vrouw, uw kinderen, uw mede-gelovigen en voor hen die wonen en werken in uw omgeving.

Een christen is namelijk niet alleen bezig met zijn reis naar de hemel; neen, bovenal is hij aangesteld om een christenpriester te zijn.

Het is dus en voor u en voor veel anderen erg fijn dat u christen bent geworden.

Of... bent u zo iemand die alleen „maar” christen is en nooit heeft begrepen dat er priesterdiensten op hem liggen te wachten?

Alleen kerkganger?

Alleen kerkganger of ook een priester (es)?

Uit de grote wereldbevolking van 3,5 miljard mensen heeft God een volk geroepen. Petrus zegt: „Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap...” 1 Pet. 2 : 9.

Veel christenen geloven wel in deze roeping, maar beleven haar nauwelijks! Wij geloven in „het algemeen priesterschap der gelovigen”; maar wat brengen we ervan terecht? Zijn wij priesters in houding, woord en daad?

In het Oude Testament mochten alleen de Levieten de priesterdienst verrichten; nu zijn we allen geroepen om het priesterkleed metterdaad te dragen.

Het lidmaatschap van de baptistengemeente houdt meer in dan een zondagse kerkgang en een financiële bijdrage. Een lidmaatschap zonder actieve priesterdienst is een zeer onvolledig lidmaatschap. Wel, consument, geen producent zijn...

U en ik, wij dragen verantwoordelijkheid in de gemeente. Ons leven behoort toe aan de mede-broeders en -zusters. Johannes spreekt over „ons leven inzetten voor de broeders”. (1 Joh. 3 : 16) Dat is duidelijke taal; dat liegt er niet om!

Een priester, u dus, staat naast de mede-gelovige, voor het aangezicht van God, om voorbede te doen. Vanuit deze priesterschap kunt u helpen, troosten, bemoedigen, desnoods bestraffen.

Wij kunnen en mogen niet om de ander heen...

Verkeerde priesterdienst

Goede wil is echter niet voldoende. Reeds in het Oude Testament mocht de priester geen dienst doen in het heiligdom als hij niet eerst zichzelf gereinigd had in het daarvoor bestemde wasvat. Dit wasvat was bekleed met spiegels. In die spiegels konden zij zichzelf zien.

Zonder een redelijke mate aan zelfkennis kun je onmogelijk priester zijn! We moeten, voordat we naar een ander gaan, eerst zelf gereinigd zijn.

Die spiegels, dat zelfonderzoek, houdt je klein. Ziende op onszelf kunnen we dan naar de ander toe, kunnen wij het ons permitteren de ander onze priesterdaad aan te bieden.

Paulus zegt tot de ouderlingen van de gemeente te Efeze hun werk te doen in een bepaalde volgorde. „Ziet dan toe op u zelf en op de gehele kudde...” Hand. 20 : 28.

Wij allen behoeven priesterdienst.

Wij allen dienen priesters te zijn.

De gemeente funktioneert best niet onvoldoende als er geen zorgvuldige priesterdienst verricht wordt door de voorganger, de ouderlingen, diakenen en door de gemeenteleden.

Zij zijn allen, hoofd voor hoofd, geroepen!

Het priesterhart

De nieuwtestamentische priester heeft niet genoeg aan zijn roeping. Er worden eisen gesteld aan deze priester. Zijn dienst moet de volgende kenmerken dragen: zelfkennis, barmhartigheid, werkelijk medelijden, zachtaardigheid en een bijna eindeloos geduld.

Zonder deze eigenschappen kunnen we beter thuisblijven. Met deze eigenschappen kunnen we het werk van de Heer Jezus Christus voortzetten en tot enorme zegen worden. Een zichzelf wegcijferende, opofferende gezindheid, die ook in de Heer Jezus was. (Phil. 2 : 5 e.v.)

Ook de Heer heeft „de rokende vlaswiek niet uitgeblust” en het „gekrookte riet heeft Hij niet gebroken”.

Priesters zonder een priesterlijk hart zijn een een levensgroot gevaar.

Priesters dragen de zorgen, zonden en zwakheden van de anderen op het hart. Ze willen zich daarmee vereenzelvigen. Ze willen zich met die ander identificeren. Ze willen die ander, met het gewicht aan zwakte en zonde, radeloosheid en angst, dragen voor de Heer die alle macht heeft. Welk een kracht zal aan deze gebeden verleend worden?

Het is een moeilijke, soms bijna onmogelijke taak.

Maar naast ons staat de *hogepriester*. De bijbel zegt van Hem: „... daar hij altijd leeft om voor hen te pleiten”. De schrijver van de Hebreeënbrieff voegt eraan toe: „Zulk een hogepriester hadden wij ook nodig...”

M. Cohen

NOOD-FONDS

Ontzettende aardbevingramp in Peru! Leed, ellende, schade onbeschrijfelijk... Steek de helpende hand uit!

U en uw gemeente.

Giro 9260 ten name van Unie van Baptistengemeenten in Nederland te Amsterdam, met bijschrift: "Voor Peru".

T. Jansma

zand en zaad

Er was op vrijdag 15 mei niet zoveel verdriet in mijn hart toen ik over het bloeiende kerkhof naar de groeve der vertering wandelde. Het overschot, het stoffelijk overschot, van een oude vriend en broeder werd teruggegeven aan de aarde. Op een andere plaats heb ik woorden aan hem gewijd, die ik nu niet zal herhalen. Zijn lijfspreuk was: Godt verligt soeckenden. Hij wandelde met God en op zijn 78^e verjaardag nam de Heer hem weg.

Wel dacht ik met enige weemoed aan de vergadering te Amsterdam, die ik die dag niet kon meemaken. En dat terwijl nog wel de ECU en De Zaaier op die dag ter sprake zouden komen. Ik had mij voorgenomen om bij die gelegenheid iets te zeggen. Helaas. Of, wat zal een mens zeggen, gelukkig.

Het verheugde mij zeer te vernemen dat de begroting van de ECU ongewijzigd werd aangenomen, ofschoon daar wel een paar cijfers in voorkwamen die stof tot spreken konden geven. Daar was o.m. het in onze ogen ongehoord hoge honorarium dat de eindredakteur van het maandblad zou ontvangen. f 2500,—. Niet dat het onbillijk hoog is. De man besteedt geschat een vijfde van zijn leven en werktijd aan het blad en het is niet helemaal juist dat een gemeente iemand voor de volle tijd betaalt, die die volle tijd niet aan de gemeente geeft. Het is daarom duidelijk dat genoemd bedrag van 2500 gulden rechtens de gemeente toekomt. Die dat dan ook zal ontvangen. Meerderen onder ons weten dat het een voornemen is in de loop van komende jaren nog hoger te gaan in de hoop dat men t.z.t. zal kunnen overgaan tot het aanstellen van iemand, die al zijn tijd zal kunnen besteden aan het evangelisatiewerk. Daarbij wordt niet gedacht aan iemand die alleen maar schrijfmachines verslijt, al is dat ook al een opgave, maar meer aan een mens, die praktisch in dit vlak werkzaam zal zijn. Hij zal op zijn wijze De Zaaier verzorgen, natuurlijk in overleg en samenwerking met andere medewerkers(sters). Hij zal van zijn kant voortdurend bereid zijn om de gemeenten te bezoeken om zaaiers te stimuleren en te instrueren. Zoals dat nu al, nu en dan en onvolmaakt, gebeurt. Hij zal met de andere ECU leden samen initiatieven ontwikkelen met het oog op de geplande evangelistische appels. Onze ECU is namelijk meer dan een subsidieverstrekkend college. Haar taak is breder, rijker, blijer.

Zij droomt ervan om in overleg met de gemeenten bijeenkomsten te houden, die

zowel een afsteken naar de diepte beogen als een uitwerpen van de netten, teneinde mensen te vangen. Het is bekend dat in sommige gemeenten nog geregeld 'samenkomsten' worden gehouden. Dat men echter in andere gemeenten steeds meer afstand doet van deze soort bijeenkomsten om de eenvoudige reden dat men én gemeente én wereld niet meer bereikt. Het zal dus wel een zaak van overwegen worden hoe men deze appels zal opzetten. En of er naast de oude weg ook nieuwe wegen te vinden zijn. U hebt gelijk: het zou de moeite waard zijn eens een uitgebreid gesprek met velen van U te houden over het hoe van de evangelisatie. Wie weet kan dat, zij het zijdelings, op de Zaaierdag van 26 september a.s. ter sprake komen.

Over de motieven hoeven we toch niet te spreken. Wij pendelen heen en weer tussen de opdracht van de Heer en de erbarmelijke nood van onze tijdgenoot. Wij vinden geen rust omdat we van alle zijden onder druk staan. Het is niet goed dat wij op zondagmorgen heerlijk gezegend worden en daarna overgaan tot de orde van de dag. We hebben het gevoel dat we dat niet kunnen verantwoorden. Deze spanning zal voor velen van ons opgeheven kunnen worden, indien wij op staan. Indien wij gaan bidden en werken.

Zou u ooit gedachten hebben die ons in deze weg kunnen voorthelpen, aarzel niet ze ons te schrijven. Evangelisatie is niet een taak voor een paar onder ons. Leest u vanavond eens Nehemia 4.

Huizinga

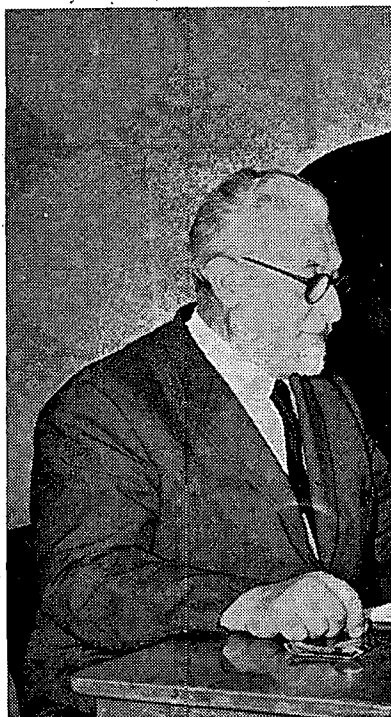
Internationaal bekend baptistenleider overleden

Op 25 mei j.l. is op 70-jarige leeftijd overleden dr. Manfredo Ronchi, sinds 1934 voorganger van de Teatro Valle Baptistengemeente te Rome. Dr. Ronchi was meerdere jaren president van de Italiaanse Unie van Baptisten en bekleedde een vooraanstaande plaats in het Italiaanse protestantisme. De overledene heeft gedurende vijf jaren de Baptisten Wereldalliantie als vice-president gediend en de Europese Baptisten Federatie als president.

Dr. Ronchi is in het Methodistenziekenhuis te Zürich, Zwitserland overleden; ook de begrafenis vond te Zürich plaats. Tijdens zijn leven deed dr. Ronchi zich

kennen als een strijder voor godsdienstvrijheid, hetgeen hem dikwijls in moeilijkheden bracht met de rooms Katholieke kerk in zijn land. Bekend is het verhaal, waarin dr. Ronchi — in 1949 — een openluchtsamenkomst wilde houden. Een politieagent verbood echter het houden van een godsdienstige samenkomst. Op de vraag of het houden van een politieke bijeenkomst toegestaan werd antwoordde de politiemans: Natuurlijk, er is in ons land volledige vrijheid om over de politiek te spreken. Dan zal ik een politieke bijeenkomst houden, verklaarde dr. Ronchi daarop en hij kondigde zijn onderwerp aan: Waarom men niet op de Christen-Demokraten moet stemmen... De Katholieke partij moet niet gesteund worden want deze partij doet de beginselen van de christelijke vrijheid geweld aan...

Ondanks zijn moeilijkheden met de rooms Katholieke praktijken was dr. Ronchi binnen het Uitvoerend Comité van de B.W.A. een van de weinige leden die er voor pleitten de uitnodiging om als waarnemer het Tweede Vaticaanse Concilie bij te wonen, te aanvaarden.

dr. Manfredo Ronchi

40% GROEI IN LATIJNS AMERIKA

Uit verslagen van de 4-jarige evangelisatiecampagne 'Crusade of the Americas', waaraan 50 nationale baptistenconventies meewerkten blijkt, dat alleen reeds in het laatste jaar (1969) 494.018 mensen een beslissing voor Christus hebben genomen. Tussen 1965 en 1969 is het aantal leden van de baptistengemeenten in Zuid-Amerika met ca 40% gegroeid.

Het is meestal niet ons probleem wat we met onze krachten en gaven moeten beginnen. Die kunnen we gemakkelijk kwijt, want er zijn altijd wel mensen en instellingen, die er van willen profiteren.

Een heel andere vraag is: waar moeten we met onze zwakheden naar toe?

Voor zover het onze karakter-zwakheden betreft: die houden we zoveel mogelijk onder de dekmantel. Het gaat niemand iets aan.

Onze lichamelijke zwakheden hebben ook al geen aantrekkingskracht op anderen. Ze zijn onze klachten spoedig beu en troosten ons met de welgemeende raad om er de moed maar in te houden. Zijn onze toehoorders vroom, dan zullen ze wellicht adviseren: zie op de Heer en vertrouw

Aan rustige wateren

DE HEER STAAT AAN
ONZE KANT.

op Hem.

Al wordt deze raad soms gegeven om van het gezeur af te zijn, toch is het nog de beste oplossing. Niet, dat de Heer een soort zelfbedienings-winkel heeft, waarin de oplossingen kant en klaar op de plank op ons staan te wachten. Velen verwachten dat eigenlijk van God op grond van goed of verkeerd begrepen bijbelteksten. Ze zijn teleurgesteld als hun gebieden in deze geen verhoring vinden en hun geloof lijdt er onder. Maar zien op de Heer betekent niet in de eerste plaats, dat we op staande

voet uit de moeilijkheden komen. Het betekent, dat Hij wil delen in onze ellende, van welke aard die ook mag zijn. Dat moeten we niet onderschatten, wij verwende mensen van 1970. Want de Heer is God! Kontakt met Hem is de bron van het leven vinden.

Onze zwakheden, van welke aard die ook mogen zijn, behoren allemaal tot de tekenen van de misvorming van het leven. Het leven is niet stralend meer, het is ook niet gaaf. Dat is geen zaak, die zo één-twee-drie hersteld kan worden. Daarvoor zit het te

diep, duurt het te lang en is het te kwaadaardig. Eigenlijk is dit probleem niet op te lossen en de welvaartstaat met al z'n voorzieningen en mogelijkheden is daarvoor het beste bewijs. Het grote nieuws is dan ook: God staat aan onze kant. Hij is in het probleem van het ontworpen leven gedoken in Jezus Christus. Dat wil de bijbel ons duidelijk maken, ook in deze woorden over de grote Hogepriester. (Hebr. 4, 14-16). De Heer is bezig en het zal Hem wel lukken ook om een eeuwige oplossing te vinden.

Daarom is dat zien op Hem zo moedgevend. Hij begrijpt ons, aanvaardt ons en.... Hij zal het voor ons voleindigen, hoe dan ook.

Stil maar, wacht maar:
alles wordt nieuw,
de hemel en de aarde.

Leiden R. Reiling

BAPTISTEN IN RUSLAND

„De beschuldigingen van de Russische autoriteiten jegens de christenen zijn in de meeste gevallen volkomen ongerijmd”, schrijft dr Erik Rudén, algemene sekretaris van de Baptisten-Unie van Zweden, in zijn wekelijkse rubriek in Veekoposten. Volgens dr Rudén luiden deze beschuldigingen soms: seksuele perversies, kinderoffers, samenwerking met nazi's en andere anti-sovjiet activiteiten.

„Ofschoon de Sovjet-Unie de Westerse pers ervan beschuldigt leugens te verspreiden over onderdrukking van de godsdienst in Rusland zijn de bewijzen over gevangen genomen voorgangers en de diskriminatie van gelovigen zoals die het Westen hebben bereikt, niet door de regering weerlegd”, aldus dr Rudén.

„De Russische autoriteiten beschouwen de straffen die zij godsdienstige leiders opleggen als het straffen van misdadigers”.

Rudén richt zich in zijn kommentaar ook tot de christenen in het Westen. „De leiders van de officiële baptistenbeweging in Rusland ontvangen dikwijls ten onrechte kritiek van hun broeders in het Westen. Die kritiek is soms nog harder dan die welke de Russische politici ontvangen”. De Zweed merkt verder op, dat die kritiek vanuit het Westen de Sovjet autoriteiten goed te pas komt en de regering versterkt in zijn pogingen om het christendom uit te roeien.

„Persoonlijk word ik er steeds meer van overtuigd, dat we vertrouwen moeten tonen in de leiders van de Russische Unie in hun moeilijke omstandigheden

waarvan de kritici in het Westen weinig weet hebben. Sommige aanvallen op hen verergeren alleen maar het lijden waaronder zij gebukt gaan”, besluit dr Rudén.

BOND VAN VRIJE EVANGELISCHEN OVERWEEGT CONCENTRATIE

De Bond van Vrije Evangelische Gemeenten verwacht in de komende tien jaar een sterke achteruitgang van het aantal predikanten, aldus bericht De Rotterdammer.

In verband hiermee komt op de aanstaande bondsvergadering (8 tot 10 juni) een voorstel in bespreking, om de 47 gemeenten te concentreren in eenheden van tenminste 220 leden. Op deze wijze zal het tevens mogelijk zijn, de predikantensalarissen aan te passen tot een aanvaardbaar niveau. (Thans verdient een vrije evangelisch predikant gemiddeld tienduizend gulden.)

Van de 47 gemeenten zijn er 34, die minder dan 220 leden tellen. Het voorstel voorziet in een overgangperiode van circa zeven jaar.

Op het ogenblik werken in deze gemeenten 32 predikanten. Daarnaast zijn er negen vrije evangelische predikanten werkzaam bij de binnen- of buitenlandse zending, de theologische school, als leger- of als vlootpredikant.

Van de 32, die in de gemeenten werken, hopen in de komende tien jaar tien predikanten de pensioengerechtigde leeftijd te bereiken. Aan de theologische school studeren acht studenten, maar er bestaat geen zekerheid dat zij predikant zullen worden in de gemeenten. Ook

moet op grond van de ervaring van de laatste jaren verwacht worden, dat een aantal jongere predikanten om redenen van uiteenlopende aard het ambt zal verlaten.

HARDERWIJK OPENT EIGEN KERKGEBOUW

De officiële ingebruikneming van het eigen kerkgebouw van de in 1965 geïnstitueerde baptistengemeente te Harderwijk zal zaterdag 20 juni a.s. plaats vinden. De bijeenkomst begint om 3.00 u.

Het kerkgebouw, dat gevestigd is aan de Kl. Marktstraat, was voorheen synagoge. Na de oorlog werd het gebouw gekocht door het Apostolisch Genootschap. Reeds verleden jaar kon het gebouw, mede door medewerking van de Unie Bouw Stichting, in eigendom worden verkregen.

Hoewel enkele verbouwingen moesten worden aangebracht kwam de gemeente reeds geruime tijd in de eigen kerk bijeen.

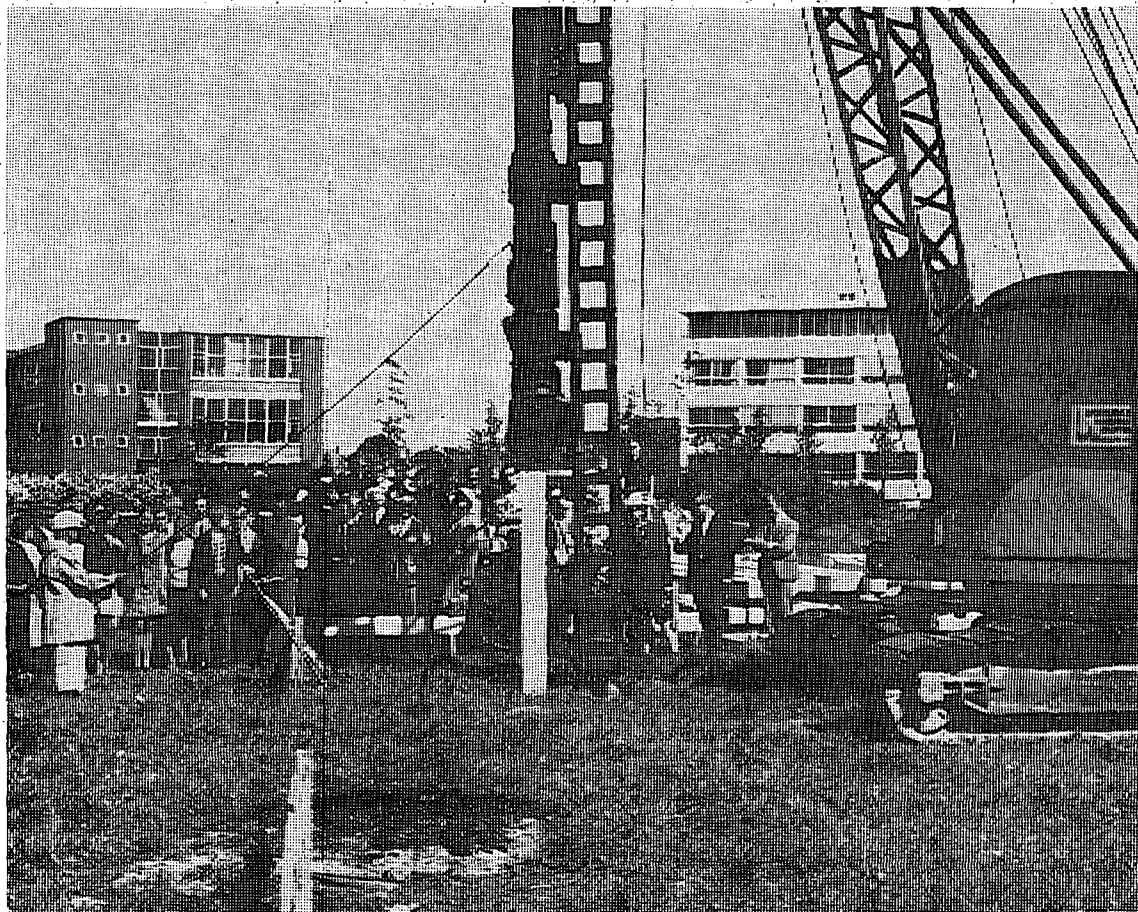
MEDEDELINGEN

- Sekretaris van de gemeente te Coevorden is thans: H. J. Lups, J. Naardingstraat 7, Coevorden.
- Sekretaris van de gemeente te Deventer is thans: E. J. Ulfman, Reinckenstraat 4, Deventer.
- Ds J. Schuil woont thans: Middenlaan 28, 2e Exloërmond; Tel. (05997) - 428 (per augustus).

Grote dag voor
Zwolse baptisten

Eerste paal voor nieuw gemeente- centrum geslagen

Eindelijk was het dan zover. Na maanden van voorbereiding, gesprekken met commissies, besprekingen met bouwkundigen, uitwerking van tekeningen en goedkeuring van alle instanties, kon op dinsdag 2 juni jl. 's middags om half vier de eerste paal geslagen worden voor ons gemeentecentrum.

Veel gemeenteleden, de pers en andere belangstellenden waren getuige van dit voor de Zwolse gemeente belangrijke feit.

Aannemersbedrijf Trebbe uit Enschede (de bouwer van ons centrum) had alles in gereedheid gebracht om de eerste van een serie van 68 palen, waarop het centrum gebouwd zal worden, in de grond te doen verdwijnen.

Een van onze oudste gemeenteleden, de heer A. H. Verheul (84) mocht namens ons allen assistentie verlenen bij deze eerste paalslag.

Geweldig was het om deze oude broeder, gestoken in een hel-geel pak en met een witte helm op, bij de hei-installatie te zien staan. Hij hield het touw waaraan het heiblok was bevestigd strak in handen, en hielp op deze manier dapper mee om de paal van 8 meter stukje voor stukje in de grond te laten verdwijnen. Het nieuwe gemeentecentrum zal gebouwd worden aan de Zamenhofsingel, een prachtige plaats vlakbij het centrum van Zwolle. Een beter terrein is in Zwolle haast niet denkbaar. Verbindingswegen vanuit alle wijken van Zwolle, zullen straks een ieder die de diensten wil bezoeken, snel op de plaats van bestemming brengen. Ook voor gas-

ten uit andere gemeenten, die Zwolle met een bezoek willen vereren, is het centrum vanaf het station rechtstreeks met de bus te bereiken. Er is een bushalte op nog geen honderd meter afstand.

Als alles naar wens verloopt, zal het moderne gemeentecentrum, eind van dit jaar gereed zijn. De gemeente Zwolle

ziet er verlangend naar uit dit gebouw in gebruik te kunnen nemen, en om ons oude pand te kunnen verlaten. Het zal ons een grote vreugde zijn, om u allen van de bouwactiviteiten op de hoogte te houden, zodat u er op kunt rekenen dat dit beslist niet het laatste nieuws uit Zwolle zal zijn.

G. R. Pool

WAT DUNKT U VAN DE CHRISTUS ? (2)

De Schriften

Wat moeten wij verstaan onder „de Schriften”? Dat lijkt op het bekende vragen naar de bekende weg en in zekere zin is het dat ook. Wij weten immers allen dat daaronder de bijbel te verstaan is, die wij als enige autoriteit in zaken van geloof en leven erkennen. Geen kerkelijk leergezag hoeft ons te vertellen wat wij hebben te geloven, geen belijdenis of catechismus wordt door ons als gezaghebbende omschrijving van het geloof der Schriften aanvaard. Juist daarom echter is het goed om eerst stil te staan bij aard en wezen van het schriftgezag.

Nu heeft het woord gezag tegenwoordig geen goede klank en dat geldt ook voor het schriftgezag. Er is een drang naar vrijheid en ongebondenheid die voor de grenzen van het geloof en de bijbel geen halt maakt. Dit roept dan weer een reactie aan de andere kant op waar de

onaantastbaarheid van de Schriften krachtig wordt verdedigd. Nu voel ik mij bij de laatste groep het beste thuis, maar geloof toch dat er in die krachtige verdediging een gevaar kan schuilen. In de eerste plaats zou het kunnen lijken alsof de bijbel voor zijn erkenning van onze bescherming afhankelijk zou zijn en in de tweede plaats geldt ook hier dat gezag zich moet waarmaken.

Gods Woord

De bijbel is het Woord van God. Gezien de grote verscheidenheid van geschriften die in de bijbel een plaats hebben gevonden is dat een merkwaardige uitdrukking. Het zou eigenlijk moeten betekenen: dit heeft God gezegd, maar dat gaat niet op want er staat heel wat in dat beslist niet door God maar door een mens is gezegd. Maar als we dat laatste zouden willen aftrekken, om aldus het „echte” Woord van God over te houden, lopen we zo vast als een huis. Het helpt

ONADER BEZIEEN

Wie zwijgt is ook schuldig

Natuurlijk zijn de politieke partijen van Nederland zelf medeschuldig aan de bij de laatste verkiezingen opnieuw gebleken politieke ongeïnteresseerdheid van een groot deel van ons volk. Hun onderlinge geharrewar, de baantjesjagerij en al wat dies meer zij hebben de aversie jegens het politieke bedrijf alleen maar groter gemaakt. Met het gevolg, dat velen zelfs niet meer de moeite namen om de gang naar de stembus te maken nu de opkomstplicht is afgeschaft.

Intussen is het ook nog altijd waar, dat — vooral in een democratie — een volk de regering krijgt die het verdient. We zouden onrecht doen aan de velen die oprecht en eerlijk in de politiek bezig zijn om de belangen van gemeente, provincie en land te behartigen, wanneer de schuld van de huidige politieke crisis — zo moet de situatie nu toch wel genoemd worden — alleen maar bij de politici gezocht wordt. Het heeft óók te maken

met de mentaliteit van velen in ons volk.

Als gebrek aan politieke belangstelling als deugd wordt aangemerkt — en dat gebeurt, lettend op de manier waarop door sommigen met trots wordt vermeld, dat ze niet aan politiek 'doen'! — geeft men daarmee toch wel blijk van een zeer bedenkelijke mentaliteit.

Wie niet aan politiek wil 'doen' — en dat mag óók in een democratie — verliest daarmee het recht om kritiek uit te oefenen. Een deugd wordt het nooit. Integendeel: Politieke ongeïnteresseerdheid grenst aan parasitisme. Immers, de politiek ongeïnteresseerden genieten wel de vruchten van, bijvoorbeeld, onze sociale wetgeving en, om een ander voorbeeld te geven, maken gebruik van ons wegnnet. Ook deze zaken zijn resultaten van politiek handelen.

Politieke ongeïnteresseerdheid is bovendien levensgevaarlijk!

Uit een onderzoek, al weer enkele jaren geleden gehouden, is gebleken dat buitenkerkelijken minder belangstelling voor de politiek hebben dan kerkmensen. In dat onderzoek waren de kerkelijken onderverdeeld in de drie grootste groepen en daaruit bleek, dat de gereformeerden de meeste interesse voor de politiek aan de dag legden, vervolgens de hervormden en daarna de roomskatholieken. Kleinere groepen, als de baptisten, waren in dat onderzoek niet betrokken. We denken, dat dan gebleken zou zijn, dat ook onder ons betrekkelijk weinig belangstelling voor de politiek bestaat.

Als onze konklusie — die van een bedenkelijke mentaliteit — juist is wordt het voor hen onder ons die niet aan politiek 'doen' wel de hoogste tijd zich van deze houding te bekeren. Wie zwijgt is al even schuldig als hij die verkeerd spreekt en handelt. Wie ook in politieke zaken de dingen laat gebeuren zoals zij zich ontwikkelen zal medeschuldig staan als straks onze democratie wordt ingeruild voor een regiem als bijvoorbeeld dat in Griekenland. Hoe ondenkbaar dat laatste op dit moment ook nog schijnt te zijn.

v. D.

ook niet, als we God tot de Auteur van de bijbel maken, want dan blijven we met precies hetzelfde probleem zitten, ja we zitten er nog dieper in, want dan maken we God nog verantwoordelijk voor de vele al te menselijke uitingen die er in voorkomen. Zou iemand bijvoorbeeld Psalm 137:9, "gelukkig hij, die uw kinderen zal grijpen en tegen de rots verpletteren" aan God willen toeschrijven?

Het is duidelijk dat we er zo niet komen. Er moet een andere reden zijn waarom de bijbel het Woord van God is. Laten we nu eens niet van buitenaf maar van binnenuit beginnen. Er staat in de bijbel om de haverklap: "En God sprak". Dat begint al op de eerste pagina. Lezen we dan verder dan blijkt dat God, menselijk uitgedrukt, niet hardop aan het denken was, maar dat er dingen gingen gebeuren. De schepping kwam op gang, de volkeren ontstonden, gerichten voltrokken zich, een man ging uit Ur der Chaldeenweg, een volk trok uit Egypte weg en vestigde zich in Palestina. Temidden van dit volk stonden mannen op en zeiden: "Zo zegt de Heer", en weer zette hun boodschap gebeurtenissen in beweging: ballingschap, terugkeer, herbouw van de tempel. Maar meer en meer begon er in dit spreken van God door de profeten iets door te klinken dat boven deze gebeurtenissen uitging. Het Woord werd Belofte, voorspel op een nieuw, beslissend, definitief Woord van God.

Maar dat Woord bleek, toen het kwam, géén gesproken woord te zijn maar een woord van vlees en bloed. Het Woord werd vlees, persoon, mens in Jezus van Nazaret. In Hem sprak God definitief en voor altijd, en net als in de schepping gebeurden er daarom ook weer beslissende dingen, zoals na de schijnbare tragedie van Golgotha de opwekking van de Nazarener uit de doden door God bevestigd. En opnieuw stonden er mensen op om dit beslissende spreken en handelen van God weer verder te brengen in de wereld. Zij spraken, zegt Lucas, het Woord van God. Weer datzelfde Woord. Eigenlijk is het, bovenstaande in zeer kort bestek de bijbelse geschiedenis, de verkorte inhoud van de bijbel. Deze geschiedenis van het spreken van God is als het ware de dragende kern van de twee Testamenten. Aan deze geschiedenis ontlelen de geschriften van de beide Testamenten hun betekenis en hun gezag. Door dit Woord zijn de bijbelboeken tot Woord van God geworden.

Inspiratie

Tot dusverre kwam de Heilige Geest nog niet ter sprake, werd althans nog niet vermeld. Maar onvermeld kwam de Geest er toch wel in voor want wie Woord zegt bedoelt ook Geest. Dat is juist het merkwaardige van het spreken van God, dat het door mensen geschiedt. De profeet zegt: "Zo zegt de Heer" en

dat hij dat zegt is het werk van Gods Geest. Hij heeft 't niet bedacht of gedroomd, maar het is hem door de Heilige Geest geïnspireerd.

Daarmee is het woord gevallen dat in de discussie over de bijbelbeschouwing telkens weer opduikt, de inspiratie. De bijbel is het geïnspireerde Woord van God. Dat is een zin die ik van harte onderschrijf, maar ik moet er meteen aan toevoegen dat ik mij geen Woord van God kan indenken dat niet geïnspireerd is. Met andere woorden: het begrip inspiratie voegt aan het gezegde over het Woord van God niets toe; het is een andere manier om hetzelfde te zeggen. De kern van de zaak ligt dan ook niet in het al of niet aanvaarden van de inspiratie van de bijbel, maar in het aanvaarden van het Woord van God dat Jezus Christus heet. Het gaat niet om eerst te "bewijzen" dat de bijbel Gods Woord is en om dan uit de bijbel te "bewijzen" wie de Christus der Schriften is. Om het eens wat toegespitst te zeggen: Jezus Christus is de bijbel in persoon. Wie Hem aanvaardt als Heer, aanvaardt de bijbel als het Woord van God en omgekeerd.

Zelfgetuigenis

In Joh. 5:39 verwijst Jezus de Joden naar de Schriften omdat die van Hem getuigen. Daarmee bedoelt Hij uiteraard het Oude Testament, want het Nieuwe

was er nog niet. Het is dus blijkbaar zo dat wij ook in het Oude Testament een getuigenis aangaande Hem kunnen vinden. We mogen daaruit concluderen dat we om Jezus Christus te leren kennen de hele bijbel van Oude en Nieuwe Testament nodig hebben, niet elke bijbeltekst apart natuurlijk maar het getuigenis van de beide verbonden samen. Toch doen wij er goed aan om het aangehaalde woord van onze Heer in zijn verband te lezen. Hij verwijst zijn opponenten naar de Schriften omdat zij zijn eigen getuigenis niet willen aannemen. Als ze dan persé van Hemzelf niet willen aannemen wie Hij is, kunnen ze het ook in de Schriften vinden. Dat is voor ons een aanwijzing voor de weg die wij moeten bewandelen om de Christus der Schriften te vinden. Het zelfgetuigenis van Jezus is immers ook tot Schrift geworden, samen met het getuigenis der apostelen. Het ligt voor ons in de vier evangeliën van het Nieuwe Testament. Waar zouden wij beter kunnen beginnen dan bij het getuigenis dat Jezus van zichzelf geeft? Het zal dan blijken dat dit getuigenis niet op zichzelf staat maar zijn weerklank vindt in het getuigenis van Mozes en de profeten en van de apostelen.

J. Reiling

OPNIEUW DALING LEDENTAL IN GROOT-BRITTANNIE

Blijkens het jaarverslag van de Baptist Union of Great Britain and Ireland is het ledental in 1969 gedaald met 5.996. Het totale ledental van de aangesloten gemeenten is thans 274.871. In Schotland en in Ierland was sprake van een kleine groei, resp. van 65 en 161 leden. Het aantal gemeenten bedraagt thans 3.264, 11 minder dan in 1968. Het aantal voorgangers groeide met 9 tot 2.081.

STRIPTease CLUB GESLOTEN

"Closed Forever — See you in Church" (Voor altijd gesloten; tot ziens in de kerk!) staat nu op de deur van Green Gate, een striptease club in San Antonio, Texas.

De eigenaar Guy Linton vertelde, dat hij aan Gods kant was gaan staan en daarom de club voor altijd had gesloten. Linton besloot tot deze daad nadat hij naar de boodschap had geluisterd van Bob Harrington, een baptisten-evangelist uit New Orleans, beter bekend als 'de dominee van Bourbon Street'.

Linton, die in show business magazines aangeduid wordt als 'King of the Strippers', keerde na zijn beslissing naar zijn zaak terug en vertelde de meisjes en het andere personeel dat Green Gate gesloten was.

Het ligt in de bedoeling dat het pand nu gebruikt zal worden als evangelisatie-centrum.

Zondagsschool-werkers bereiden zich voor op de toekomst

"Het is noodzakelijk de begeleiding van de godsdienstige opvoeding van het kind niet tot de zondagsschool — hoogstens vijf kwartier per week — te beperken, maar uit te breiden tot gezin en school. Er moeten werkmaterialen komen voor alle levensverbanden van het kind, die op elkaar zijn afgestemd!"

Dit was één van de punten uit het ambitieuze toekomstprogramma, dat directeur Jac. J. Sinnema van de Nederlandse Zondagsschool Vereniging op "Congres 104" zaterdag jl. te Utrecht ontvouwde voor enige honderden zondagsschoolleiders en -leidsters uit heel het land. Er zal nog meer gebeuren. Naast de gebruikelijke hulpmiddelen komen ook andere, die gericht zullen zijn op een nieuwe opzet van de "orde van dienst" in de zondagsschool. Er komt meer variatie. Gedacht wordt aan een leer-, een speel- en een werkdienst in afwisselende volgorde. "De plaats van het kind is in de eredienst, niet er naast. Dat vergt een wijziging van de eredienst, die niet meer tegen is te houden" — aldus de NZV-directeur. "In zondagsschoolverband kunnen we alvast met "voor oefeningen" beginnen om enige ervaring te krijgen. De vormgeving van ons instructieblad "Kind en Zondag" hangt met deze ontwikkeling nauw samen."

Bijzonder hulpmiddel

Een buitengewoon goed hulpmiddel voor allen, die met de godsdienstige opvoeding van de jeugd te maken hebben, is de fraaie serie "Vertel het uw kinderen", in 9 delen. Het eerste deel is verschenen en verwierf naast veel binnenlandse waardering ook een hoge internationale onderscheiding — een eerste prijs op de internationale kinderboekenbeurs te Bogota — vanwege de uitzonderlijk goede didactische en consequente opzet. Het tweede deel — over de Genesis-verhalen — is in voorbereiding.

Bij het 105-jarig bestaan van de NZV — het eerste lustrum in de 2e eeuw genoemd — op 24 oktober a.s. wordt een ballonnenwedstrijd georganiseerd. Ook zijn de plaatselijke kerken, waarvan de zondagsschoolarbeid door de NZV begeleid wordt, aangeschreven om steun voor het fonds vormingswerk.

Samenwerking

Het grootste deel van de zondagsscholen in Nederland staat of valt met het werk

van de NZV, wat een grote verantwoordelijkheid betekent en een efficiënt beleid. Er is contact met de andere zondagsschoolorganisaties. Met nadruk deelde de heer Sinnema mee, dat de NZV niet uit dit overleg is getreden, maar wacht op unaniem door de andere partners aanvaarde en realiseerbare plannen voor een gezamenlijke aanpak.

Orthodox gebeuren

Het toekomstplan schotelde de heer Sinnema zijn gehoor voor, nadat hij was ingegaan op enkele actuele problemen. Een nieuwe samenleving wordt geboren, die mede "ons kind" is en waarbij we nauw betrokken moeten blijven. Geen onrustig verzet, geen afwerend zich onttrekken, maar een positief aanvaarden van de hierin gelegen opdracht is de juiste houding. "Vanuit de Bijbel moeten we inzicht krijgen in de structuren van het handelen Gods. Door de nieuwe inzichten is het Evangelie losgekomen uit de "handelsmerken en dogmata", die wij er opgeplakt en omheengeweven hebben en is het een boodschap voor deze tijd geworden als nooit tevoren. Het gaat niet om "christelijke waarden", die onzeker en vaak misbruikt zijn, maar ons werk is er op gericht het kind te laten beleven de ziens- en zijnswijze, die in de Bijbel aan de orde is".

"Geen nieuwe vorm van vrijzinnigheid nestelt zich onder ons. Het is een zeer orthodox gebeuren: ons laten gezeggen door de oorspronkelijke inhoud van de bijbelse verhalen. Orthodoxer kan het niet!". Met deze woorden beklemtoonde de heer Sinnema de theologische achtergronden van het instructiemateriaal.

Wat kan dat moet.

Op andere wijze had interim-voorzitter ds M. G. Kampstra uit Stedum over dit laatste probleem gesproken onder het thema "Wat kan dat moet". Hij wees daarbij op de vele ontdekkingen, die een nieuwe kijk op de Bijbel hadden doen groeien en die de ogen geopend hadden voor de menselijkheid van de Bijbel. Deze komt niet in mindering van het feit, dat God ons aanspreekt en ons besef van onze verantwoordelijkheid geeft. Het is een feest de kinderen in aanraking te brengen met de verrassende en inspirerende wijze, waarop de Bijbel ons dit laat zien. "Gebruik deze mogelijkheden ten volle!" raadde ds Kampstra aan.

Acties

Ter vergadering werd een bedrag aan-

geboden, dat de kinderen in 11 dorpen in de Noord-Oost Polder hadden verzameld ten bate van een Biafraans kind. De NZV gaat deze actie in het najaar krachtig voortzetten.

Verdere programmapunten van "Congres 104" — zoals deze NZV-vergadering heette — waren: "Zing een lied" — samenhang olv. Gerard van Hulst, "Speel een lied" — het uitspelen van bijbelse liederen door een kindergroep uit Arnhem olv. mevr. F. van Klaveren-Schotte, en medewerking van de zang- en muziekgroep "Aidoomen" uit Amstelveen.

De opening geschiedde door ds P. W. Spruijt te Amsterdam, secretaris der NZV en de sluiting door ds A. H. Helleman, nu afgetreden als bestuurslid. In zijn plaats werd gekozen mevr. dra. L. J. Visser, Evang. Luth. predikante te Harlingen. Voor onze gemeenten heeft ds J. van de Geer te Veendam zitting in het NZV-bestuur. Br.

gemeenteberichten

DANKBAARHEID IN DELFZIJL

Delfzijl - (P.W.B.). De eerste zondag in mei was voor onze gemeente een vreugdevolle dag. Niet alleen dat we mochten luisteren naar het blijde evangelie, maar ook dat we getuige mochten zijn dat een broeder en zuster in de gemeente werden opgenomen: een echtpaar waarvan de vrouw reeds was gedoopt bij de Vergadering van Gelovigen, en haar man die ook al jaren zich een kind van God wist, maar nu ook graag gehoorzaam wilde zijn in de doop. Onze voorganger ds S. J. Zijlstra bracht op duidelijke wijze de bijbelse boodschap, waarna de doopsbediening volgde.

Aan de dis des Heren werden onze nieuwe leden door een der ouderlingen welkom geheten. Wat is het een vreugde als we zulke dagen met elkaar mogen beleven.

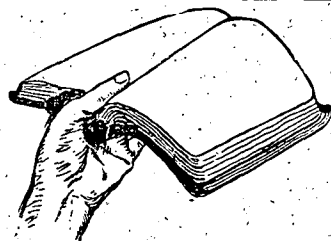
Blij en dankbaar is de gemeente ook voor het feit dat onze voorganger zijn taak in het midden der gemeente mag doen, hoewel hij in dit voorjaar een paar keer de arbeid moest onderbreken. Na een grondig onderzoek in het ziekenhuis bleek dat er niets verontrustend aan de hand was, maar zijn grote werklust toch ook weer niet moest forceren.

Zegene de Here al de arbeid in onze gemeenten.

"IK ZAL MAKEN, DAT GIJ VISSERS VAN MENSEN WORDT"

Noordoostpolder - Emmeloord - (Korr.). Vanaf maart j.l. worden wekelijks samenkomsten gehouden op zondagmiddag 5 uur in de Chr. Geref. Kerk, Zuiderkade in Emmeloord.

De baptisten-kontaktgroep van de Noordoostpolder is deze diensten gaan houden. De kontaktgroep werd in 1969 op initiatief van ds J. H. Blenkers gevormd en zij besloot eens in de maand bij elkaar te komen. Nadat ds Blenkers uit Stavenaar naar Noordbergum vertrok, is deze kontaktgroep een tijd onder eigen leiding doorgegaan. De ene inspirator ging en de andere kwam. Ds J. van Dam van Sneek werd bereid gevonden om één keer per maand in Emmeloord te komen en de leiding op zich te nemen (sinds september vorig jaar). De groep bestond uit veertien personen, welk aantal intussen reeds met enkelen is gegroeid. De dames zijn naast de gezamenlijke kontaktavon-

Wat zullen we lezen?

Zondag	14 juni	Lucas 5 : 1-11
Maandag	15 juni	Handelingen 7 : 54-8 : 3
Dinsdag	16 juni	Handelingen 8 : 4-13
Woensdag	17 juni	Handelingen 8 : 14-25
Donderdag	18 juni	Handelingen 8 : 26-40
Vrijdag	19 juni	Handelingen 9 : 1-9
Zaterdag	20 juni	Handelingen 9 : 10-19a

Een wonderbare visvangst
Gemeente onder het kruis
Christus in Samaria
Nabij en toch zo ver
De blijde reis
Met blindheid geslagen
In de rechte straat

den begonnen samen te komen bij één van hen, als baptisten-vrouwen-kontakt.

De gesprekken op de kontaktavonden waren fijn, maar meerdere malen kwam de vraag aan de orde, hoe we met onze groep meer naar buiten zouden kunnen treden. De eerste activiteit bestond uit een evangelisatiedienst op 27 november 1969 o.l.v. ds Van Dam (Sneek) m.m.v. de muziekgroep "The Je Followers" (eveneens Sneek). De opkomst was boven verwachting. We mogen terugzien op een gezegende avond.

We hadden meer plannen. Alhoewel klein in getal, wilden we de boodschap blijven uitdragen. Vreugde was er, toen de Unie (E.C.U.) ons de gevraagde subsidie verleende. De volgende stap kon toen gezet worden: diensten op zondagmiddag 5 uur. Er werd afgesproken de diensten voorlopig voor de tijd van drie maanden te houden.

De opkomst was niet altijd hoopgevend, maar ontmoedigend zijn we niet. Er is een licht groeiende belangstelling en voor die belangstelling mogen we dankbaar zijn. Er zijn reeds enige nieuwe kontakten gelegd.

Het werk heeft getoond een kiem van levensvatbaarheid te bezitten. Het is een klein begin van een goede zaak voor onze Heer.

Naast de zondagsdiensten worden de kontaktavonden van eens per maand met het Sneker voorgangersechtpaar nog steeds voortgezet. Op de laatste avond werd besloten met de diensten door te gaan.

Als u op vakantie of een weekend bij ons in de buurt bent, versterk ons met uw aanwezigheid in de dienst. Wij hebben uw steun nodig, is 't niet persoonlijk, dan ook door uw gebed.

JUBILEUMVIERINGEN IN STADSKANAAL

Stadskanaal - (D.M.). Onze gemeente heeft een fijne jubileum-feestweek gehad. Over de herdenkingsdienst hebt u reeds kunnen lezen! In de dienst van zondagmorgen sprak ds H. J. Stukker. 's Middags kwamen we opnieuw bijeen voor de viering van het avondmaal, waarin ds J. W. Weenink een meditatie hield en ds Stukker het liturgische gedeelte verzorgde. Het was fijn, om onze oud-voorgangers in ons midden te hebben, hoewel het jammer was, dat ds G. W. Tijman verhinderd was.

's Dinsdags was de dag voor onze zusterhulpen. 150 dames, met onder hen ook vele niet-baptisten, waren in een blijde sfeer tezamen, met als hoogtepunt een gezamenlijke maaltijd.

Woensdagavond hadden we een z.g.n. jubileum-visite voor de buurtbewoners van onze gemeente. Hiervoor hadden we 1000 uitnodigingskaarten huis aan huis persoonlijk overhandigd. ± 65 gasten mochten we deze avond ontvangen. Er was muziek en zang, een gezelschapspel en pauzes met traktaties. Onze voorganger sprak over "waarom wij baptist zijn", waarover later een goede discussie werd gehouden. Aan het eind van de avond werd gelegenheid gegeven tot bezichtiging van ons kerkgebouw, en zo gebeurde het, dat onze voorganger met een groep "vreemden" een ge-

sprek rûndom het doopvont had.

Vrijdagavond „jeugdavond" en zaterdagmiddag „speelmiddag", voor onze zondagsscholen en clubs.

Zaterdagavond, de slotavond, was het feest voor onze gemeente. Bijna de hele gemeente was aanwezig, en genoot o.m. van een revue, genaamd „Uit het leven van dr Joh. Elias Feisser" geschreven door br Joh. v. d. Baaren. Het zingen van het lied „Dankt, dankt nu allen God", met als laatste regel: „Gij blijft dezelfde altijd, die Gij steeds zijt geweest", aan het eind van deze avond, was een goed einde van onze 125-jarige herdenking.

Verantwoording Unie-bureau

In de maand mei werden de volgende giften en bijdragen in het unie-bureau ontvangen:

1) voor de E.C.U.: Dokkum f 91,—; Den Helder f 32,72; Emmererfscheidenveen f 41,20; Heerenveen f 49,60; Leeuwarden f 109,—; Apeldoorn f 53,27; Nieuw-Weerdinge f 150,—; Alkmaar f 123,85; Amsterdam-Centr. f 31,07; Workum f 100,—; Emmen f 431,—; Westerhaar f 75,—; Assen f 24,44; Arnhem f 273,56; Amsterdam-Noord f 56,90; MEVD, UN f 30,70; Ned. Bapt. Vrouwenbeweging f 3.024,40.

2) voor de U.Z.C.: Groningen-Noord f 215,46; Den Helder f 36,38; Leeuwarden f 190,90; Apeldoorn f 64,32; Amsterdam-Centr. f 76,40; Coevorden f 60,—; Harderwijk f 95,26; Harlingen f 88,—; Workum f 80,—; Pernis f 46,—; Heerenveen f 201,35; Vroomshoop f 150,—; Harderwijk f 76,12; Emmen f 668,—; Almelo-Geraniumstr. f 5,—; Westerhaar f 75,—; Arnhem f 518,30; Amsterdam-Noord f 107,80; NN,X f 15,—; WB, E f 25,—; HGWE f 7,50; ET-H,W f 10,—; MEVD,US f 58,10; Chr. Ger. Kerk, Dordrecht f 75,—; Zusterhulp, Hilversum f 50,—; Ned. Bapt. Vrouwenbeweging f 4.130,77; Zondagschool "De Schaapskooi", A'dam f 250,—.

3) voor „Auto Congo": zie verantwoording in De Zaaier; totaal f 11.359,97.

4) voor de C.v.d.O.: Groningen-Noord f 114,94; Pernis f 53,47; Emmererfscheidenveen f 39,10; Leeuwarden f 122,50; Heerenveen f 91,25; Apeldoorn f 51,03; Nieuw-Weerdinge f 150,—; Amsterdam-Centr. f 61,57; Leiden f 70,05; Workum f 80,—; Vroomshoop f 100,—; Emmen f 444,—; Almelo-Geraniumstr. f 57,86; Westerhaar f 75,—; Assen f 30,80; Arnhem f 344,70; Amsterdam-Noord f 71,70; MEVD, US f 38,60; Zusterhulp, "Elim", Drachten f 25,—; Ned. Bapt. Vrouwenbeweging f 1250,—.

5) voor het Jeugdwerk van de N.B.J.B.: Leiden f 54,40; Emmen f 56,—; Westerhaar f 44,65; Assen f 3,86; Arnhem f 43,14; Amsterdam-Noord f 9,—; MEVD,US f 4,80.

6) voor het '10-cents-fonds' van de U.B.S.: Harlingen f 50,07; Pernis f 54,—; Assen f 6,28; Arnhem f 70,30; Amsterdam-Noord f 14,60; MEVD, US f 7,80.

7) voor het Noodfonds: Groningen-Noord f 195,12; Utrecht-Noord f 59,15; Heerenveen f 181,85; Apeldoorn f 65,45; Harderwijk f 34,21; BP,D f 5,—; Zusterhulp "Elim", Drachten f 25,—; 8) voor ontvangst Russische baptisten: NN f 400,—; EM,A f 100,—; Z,D f 10,—; W,DH f 10,—; JG,R f 25,—; JGdH,M f 200,—; NN f 10,—; WSS,f 50,—; GG,D f 25,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geefsters!

Wat er voor de vijf gezamenlijke arbeidstaken tot en met mei is bijeengebracht? Dat is:

voor de E.C.U.	f 7.248,99
voor de C.v.d.O.	„ 9.345,31
voor de U.Z.C.	„ 16.591,28
voor '10-cents-fonds' van de UBS	„ 812,95
voor Jeugdwerk van de NBBJ	„ 951,84

En wat denkt u dat er in dit hele jaar 1970 verwacht wordt? Dat is:

voor de E.C.U.	f 31.000,—
voor de C.v.d.O.	„ 39.100,—
voor de U.Z.C.	„ 58.750,—
voor '10-cents-fonds' van de U.B.S.	„ 8.000,—
voor Jeugdwerk van de N.B.J.B.	„ 4.900,—

Hieraan te denken geeft u een mooie vakantie. En het uwe hiervoor te doen geeft verblijding en dankbaarheid, en voortgang aan ons gezamenlijk werk!

T. Jansma

Giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

Giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

NIEUWE VERTALING ONTVING R.K. IMPRIMATUR

Richard Kardinaal Cushing, de aartsbisschop van Boston, U.S.A. heeft het 'imprimatur' verleend aan een vertaling van het Nieuwe Testament in het hedendaags Engels. Kardinaal Cushing gaf daarbij de volgende verklaring: Ik ben verheugd over het sukses van het boek. Ik stel mij voor, dat het allerwege zal worden bewonderd en gebruikt. Toen ik het boek las, realiseerde ik mij dat wij tot God spreken als wij bidden; als wij het Nieuwe Testament lezen spreekt Christus de Heer tot ons.

De vertaling is de arbeid van Robert G. Bratcher, een baptist. Hij behoort tot de staf van het Amerikaans Bijbelgenootschap. De vertaling is zeer populair hetgeen blijkt uit de verkoop van 17 miljoen exemplaren binnen de drie jaar.

BEROEPINGSWERK

Aangenomen: naar Hoozeveen, G. Brongers te Leeuwarden.

Bedankt: voor Almelo (Geraniumstraat), H. van der Werf te 's Gravenhage.

FRIES KONVENT

Het konvent van voorgangers in Friesland dat a.s. maandag bijeen zou komen gaat niet door.

ADVERTENTIES

De Heer nam tot Zich in Zijn heerlijkheid onze zuster

R. Duursma-Hoekstra

op de leeftijd van 77 jaar.

20 mei 1970

2. Corinth 5:1.

Baptistengemeente Hoogezand.

Een jongeman van 34 jaar, baptist, zoekt een jonge vrouw van 35 tot 40 jaar, liefst baptist. Brieven onder nummer 769.

Dankbaar voor wat de Here ons gaf, hopen wij D.V. met onze geliefde ouders en grootouders.

**S. Bakker en
T. Bakker-de Boer**

op 12 juni hun 40-jarig huwelijk te gedenken.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

Jan Schotanusweg 80-82, Oudemirdum.

NOORDBERGUM (Fr.)

Wegens huwelijk van de tegenwoordige, gevraagd aan de C.N.S.-school, op nader te bepalen datum

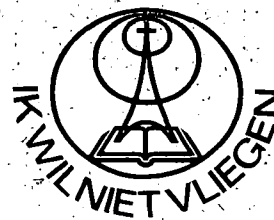
ONDERWIJZERES

voor het tweede leerjaar (± 25 l.l.) in vaste dienst, bevoegd voor j, k en r. Bij voorkeur baptist. Woensdagmiddag en zaterdag geen school. Prima busverbindingen met Leeuwarden. Brieven z.s.p.m. aan G. Tilstra, H.d.S., Rijksstraatweg 56, Tel. 05110-2347.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 05150-4300 — **Administratie:** N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-784823, postgironummer 250591 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — **Voor abonnementen en advertenties:** Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Begrijpelijk, maar waarom dan niet naar Israël varen? Twintig dagen vakantie — heerlijk zonnen aan boord — en maar liefst ELF DAGEN in Israël zelf. Excursies per toerigeaar door het gehele land. Heerlijk verwend worden aan boord en in hotels.

GEVAARLIJK IN ISRAËL? — Welneen, U komt immers niet aan de grenzen? Daar zorgen wij wel voor. Wij varen onder goede pos. chr. reisleiding van 5 TOT 25 NOV. A.S. met een modern, luxueus schip naar Israël. De prijs is slechts ELF HONDERD VIJF EN ZEVENTIG GULDEN, af Genua, incl. uitstekende verzorging. Betaling in maand. term. mogelijk. Vraag nog heden vrijblijvend ons reisprogramma aan bij DE MIDDER-NACHTSROEP, POSTBUS 59, ALPHEN A.D. RIJN.

De gemeente Stadskanaal wil hierbij allen die ter gelegenheid van het 125-jarig jubileum een gelukwens hebben gezonden

HARTELIJK DANKEN.

Op 12 september a.s. weer

met duizenden naar Epe!

Toogdag op De Jagerstee

DE CHRISTEN

19 juni 1970

85e jaargang - 25

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellastraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

VERLOREN IN DE MIST....

Tot de aangrijpendste woorden van Amos behoren wel die van het achtste hoofdstuk: Dan zullen zij zwerven van zee tot zee, en van het Noorden naar het Oosten zullen zij dolen, om te zoeken het woord des Heren; maar vinden zullen zij het niet.

Amos was geen theoloog van professie. Zijn boodschap begint met de woorden: De woorden, die Amos, een van de schapenfokkers uit Tekoa, geschouwd heeft over Israël.

Als een intrigerende dienaar in Bethel hem adviseert zijn biezen te pakken, omdat men van hem niet gediend is in het koninklijk heiligdom, in deze staats-tempel, antwoordt hij: Ik ben geen profeet en ik ben geen profetenzoon, maar ik ben veehouder en kweker van moerbeivijgen. Doch de Heer nam mij achter de schapen vandaan, en de Heer zei tot mij: Ga heen, profeteer tegen Mijn volk Israël...

Amos heeft een open oog gehad voor de korrupte justitie, die de geringe vertrapte en hem geschenken in koren afperste. Voor de middenstand vindt hij geen goed woord, want ze verkopen de geringe voor geld en de arme voor een paar schoenen, terwijl ze afval in plaats van graan leveren. En dat wil nog godsdienstig zijn. In de naam van God fulmineert hij tegen dat theater: Ik haat uw feesten en kan uw samenkomsten niet luchten.

De samenleving was wel verziekt. Maar het zal hun opbreken. Er zal een dag komen, waarop ze walgen van het hele bedrijf, van hun eigen bedrog. Ze zullen opeens ontdekken dat ze metelkaar voor een afgrond staan. Zo zag Amos het 2800 jaar geleden en wij zitten nu in onze situatie op die dag, dat uur te wachten.

Wij zijn Cambodja zat en Vietnam, Biafra en het Midden-Oosten. Wij verdra-

gen Oost en West niet meer, Noord noch Zuid, ideologie noch armoede. Want het leven staat op sterfden. De maden kruipen uit de voorraden, die wij voor morgen hebben, opgeslagen, terwijl andere mensen van honger maden eten. We zitten aan met al onze technieken en wetenschappen, met onze spaarbankboekjes en welvaartsbezetenheid. Alsof dat het hoogste ware, het beste en het enige, waarvoor een mens op aarde leeft.

Er breekt een geheimzinnig verlangen baan naar een bewoonbare wereld, waarin het niet gaat om kommunisme of kapitalisme, om alleen maar sex en spel. We lopen op alle fronten vast en hunkeren naar een nieuwe aarde met een nieuwe hemel er boven.

De kreet dat God dood zou zijn leek een verlossing voor sommigen, maar de dag komt dat men Hem zal zoeken, want zonder God vaart niemand wel. Voor 2800 jaar wist Amos het en wij weten het weer. Er ontstaat een honger en dorst, die niet in het Pentagon, het Kremlin of op de Dam te verzadigen is. Maar, zegt Amos, ze zullen tevergeefs omdolen van links naar rechts. Ze gaan een dodelijke mist in. Zelfs de jeugd van zijn dagen haalt het niet omdat ze gezworen hebben bij de goden van hun eeuw. Het is een mistroostig woord.

Want waar zal een mens op terugvallen, als hij het niet kan op God. Als een verloren zoon terugkeert en zijn vader is verhuisd. Als een Saul heeft en vraagt naar de Heer, maar de Heer antwoordt hem niet, noch door dromen noch door de Urim noch door de profeten. Als een mens een plaats des berouws zoekt, maar die plaats is er niet.

Amos leefde voor de pinksterdagen, voor de nacht van Bethlehem en Golgotha. Hij zag het niet meer voor zijn medemensen. Wij zien het nog. Zal de Heer, als Hij de honger zendt en de dorst, niet ook het brood en het water om te leven

geven? Verrijst hier en nu niet in majesteit onze Jezus, die ons de Vader openbaart? Enkelingen mogen nog de wind najagen — zij zullen ontdekken dat het ijdelheid is en dat de mens eerst weer tot leven komt en tot evenwicht als God de Heer zijn God wordt.

Onder ons wordt gedacht aan evangelisatiewerk en de wereld ziende zou men wel kunnen zeggen dat we een tijd tegemoet gaan, waarin mensen naar waarheid, gerechtigheid en liefde gaan vragen, omdat ze allerwege bedrogen zijn. Het bedrog wordt openbaar, langzaam, maar zeker.

Nu staat de vrijheid voor de deur, wij naderen door God het uur dat wij dit land verlaten.

Wij werden knechten van het geld, wij werden dienaars van 't geweld, nu zijn wij vrij van haten.

God geeft de mens een nieuwe dag, want Jezus won de grote slag, de liefde gaat ons leiden.

Huizinga.

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties zal ons weekblad in de maanden juli en augustus — als in voorgaande jaren — om de veertien dagen verschijnen. De nummers die uitvallen zijn die van 10 juli, 24 juli, 7 augustus en 21 augustus.

Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden.

AUTONOMIE EN FEDERATIE

Onlangs schreven we over autonomie als afgod. *) Ik heb behoefte om nog eens op dit aambeeld te slaan, want het komt me voor dat dit één van de onderwerpen is die we in de komende jaren steeds meer aan de orde zullen krijgen. Hoe het verhaal zal aflopen weet ik niet. In elk geval zal deze autonomie aan macht moeten inboeten willen we als gemeenten dichter bij elkaar komen. De autonomie zoals die nu veelal functioneert is een struikelblok en verhindert ons om echt samen verder te komen waar het gaat om de vragen van gemeente en wereld.

Laten we nog eens proberen onder woorden te brengen wat in het algemeen in onze gemeenten onder autonomie verstaan wordt. Ik zou het zo willen stellen: Iedere gemeente is baas in eigen huis. Iedere plaatselijke gemeente kan haar eigen beslissingen nemen op het gebied van gemeente en wereld. Iedere gemeente beslist op eigen houtje of ze ergens aan mee wil doen of niet wil meedoen. Iedere gemeente beroept wie ze beroepen wil en oefent haar eigen tucht uit.

De gemeente kent geen hogere organen aan wie ze zich om Christus' wil heeft te onderwerpen. Iedere gemeente heeft haar eigen gesloten huishoudelijk bedrijf.

Als volledig zelfstandige gemeenten kunnen ze zich met elkaar verbinden in een unie of bond, een federatie waarvoor een aantal minimum afspraken gelden, maar deze afspraken mogen in geen enkel opzicht het zelfstandige karakter van de plaatselijke gemeente aantasten. Ten aanzien van het attestatieverkeer en ledenopname zijn er zelfs geen regels vastgelegd. Soms gelden er een aantal ongeschreven fatsoensregels, maar deze fatsoensnorm wordt door de praktijk bepaald en kan dan ook voortdurend in verschuiving zijn. Als het er op aan komt hebben en hoeven de gemeenten onderling niets met elkaar te maken hebben. Ze erkennen elkaars autonomie. Het woord autonomie betekent letterlijk: zelf-wetgeving, zelfregering.

Alleen als alle gemeenten het willen kan de unie, de federatie aansluiting vinden bij bv. de Raad van Kerken in Nederland. Al zou maar één gemeente er zich tegen verzetten dan is aansluiting van onze federatie al onmogelijk in eigenlijke zin.

We zouden in ons blad hierover graag een gesprek op gang krijgen, en deze dingen graag naar alle kanten afgetast willen zien.

We zouden de vraag kunnen stellen of we de idee van de autonomie en de fede-

ratie geheel of gedeeltelijk vervangen willen zien door andere structuren en welke. We zouden bij een principiële vasthouding aan de grondgedachte van de autonomie een „geestelijke” code kunnen ontwerpen, die we allemaal zouden kunnen aanvaarden als uniegemeenten en die het ons mogelijk zou kunnen maken om toch samen verder te komen als uniegemeenten en meer met elkaar van doen zouden krijgen. Middels deze code zouden overlegs- en beoordelingsraden in het leven geroepen kunnen worden, mogelijk visitatiecolleges in regionaal en landelijk verband, mogelijk centrale kerkeraadscommissies voor een aantal elkaar nabijliggende gemeenten, mogelijk zodanige commissies voor gemeenteopbouw en kerkbouw in kleinere en grotere verbanden. Misschien zouden we hogere organen in het leven kunnen roepen die we „geestelijke macht” zouden willen verlenen.

We kunnen de vraag stellen of we in het nieuwe testament ook gemeenten kunnen vinden waar de autonomie in meerdere of mindere mate duidelijk aanwijsbaar is, waarbij we ook de vraag open willen houden of de structuren die we in het nieuwe testament vinden normatief van aard zijn of misschien mogelijke voorbeelden kunnen zijn.

We kunnen de vraag stellen naar het functioneren van andere structuren in andere kerkverbanden en in hoeverre we zulke structuren in het nieuwe testament terug vinden en of ze mogelijk kunnen voortkomen uit gegevens van het nieuwe testament, ofschoon ze in die tijd mogelijk nog niet voorkwamen.

Het moge duidelijk zijn dat het me er om gaat dat we de dingen waarmee we zo vertrouwd zijn en waarmee we zijn opgegroeid aan bezinning en aan beoordeling gaan onderwerpen. Het kon wel eens zijn dat we nieuwe dingen gaan vinden waar we beter mee kunnen werken. We zullen ons intens bewust moeten maken wat we aan de gemeente van Christus hebben, en wat we er mee kunnen doen in deze wereld. Immers de Gemeente is van, voor, met en door ons allen die in Christus zijn. In een veranderde wereld waarin ieder mens steeds meer op zichzelf komt te staan en voor zichzelf leeft is Christus' gemeente, als die tot op de draad beleefd wordt, een machtig goddelijke ervaring en gelegenheid tot broederschap in dienstbaarheid.

Ph. L.

(Uit: Gemeentebode)

*) Ook dat artikel namen we over in ons weekblad.

Bij het overlijden van broeder Hendrik Dirk Dekker

In het ziekenhuis 'De Lichtenberg' te Amersfoort, waar hij al enige tijd verpleegd werd, is vrijdag 12 juni j.l. overleden br H. D. Dekker, nog maar 33 jaar oud. Een zware slag voor zijn vrouw en kinderen en naaste familie. Maar ook vele anderen zullen van het bericht van zijn heengaan met verslagenheid kennis genomen hebben.

Onze broeder, afkomstig uit Groningen, ontving zijn theologische opleiding aan het Seminarie der Unie van Baptisten-gemeenten in Bosch en Duin, waar hij studeerde van 1959-1963. Na zijn beroepbaarstelling door de Commissie der Unie, in 1963, werd hij in december van dat jaar voorganger te Zutphen, waar hij bijna vier jaar bleef. In oktober 1967 deed hij z'n intrede te Westerhaar, zijn tweede gemeente.

Met name het werk onder en met de jeugd had het hart van onze broeder. In Zutphen stimuleerde hij o.a. het interkerkelijk jeugdwerk. Ook verleende hij pastorale hulpdiensten in de jeugdge-

vangenis aldaar. Daarnaast was hij actief in onze eigen N.B.J.B.

In het voorjaar van 1969 beëindigde br Dekker zijn werk in Westerhaar om een leidinggevende functie te aanvaarden bij het Christelijk Jongeren Verbond. In de gemeente te Harderwijk, waarvan zijn vrouw en hij na hun vertrek uit Westerhaar leden waren, ging hij eenmaal in de maand in de diensten voor en hielp hij ook op andere wijze mee.

Nu heeft de Heer onze broeder na een ziekte, die hij moedig en gelovig heeft gedragen, tot Zich genomen. Mogen zijn vrouw en jonge kinderen, en al die anderen die van hem hielden, troost en kracht putten uit het zekere weten, 'dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die over ons geopenbaard zal worden' (Rom. 8:18). De uitvaart heeft woensdag 17 juni plaats gehad in het crematorium te Dieren, terwijl voorts in Harderwijk een rouwdienst gehouden werd, waarin ds M. Cohen van Zwolle voorging.

J. A. B.

Naar de indeling van het kerkelijk jaar leven we nu in de feestloze tijd. De grote kerkelijke feesten zijn voorbij en de cyclus begint pas weer op de eerste adventzondag.

Maar mogen we dat eigenlijk wel zeggen? De feesten die we gevierd hebben zijn toch voor ons geen herdenkingen van lang vergrijsde gebeurtenissen, waaraan we de herinnering op een soort folkloristische manier levend trachten te houden; ze zijn veel meer de verkondiging van de werkelijkheid van Gods verlossingswerk aan ons leven. De tijd die daarop volgt is daarom ook nooit feestloos, maar

Aan rustige wateren

Feestloos

juist vol van feest van het waarmaken van wat wij hebben beleden.

Het heeft alleen zin in de verlossing te roemen, als we er in willen leven. En juist zij die er in leven ervaren het feestelijke ervan. Ons is weer gepredikt dat de Heilige Geest woont in wederomgeboren harten. Maar dat zullen

we alleen ervaren wanneer we in volstrekte overgave de Heiland volgen, ook in onze dagen. De gave van de Heilige Geest is dood kapitaal, is als een begraven talent zonder rente, wanneer het niet uitwerkt in daden van geloof en liefde.

Het wordt mij de laatste tijd steeds duidelijker dat nie-

mand de komende tijd van satanische verzoeking door zal komen, die niet vol is van de Geest van God. We kunnen het alleen volhouden Jezus te volgen, wanneer we dat consequent doen. Dat kan men in de leunstoel niet leren, doch alleen in de daden van trouw, offerbereidheid, naastenliefde en getuigenis.

Wanneer we beginnen te volgen, zal de Heilige Geest ons steeds de volgende stap wijzen. En dan zullen we ervaren dat het feest blijft en uitloopt op het grote feest dat ons door God is beloofd.

Emmen

J. Bouritius

Exodus '70

Exodus '70. Zo wordt de landelijke ontmoetingsdag genoemd, die zaterdag 12 september a.s. op het recreatiecentrum De Jagerstee te Epe zal worden gehouden.

Uit het programma:

- Korte toespraken van o.a. ds K. Reiling, ds G. van 't Wout, dr R. Gouling, prof. dr J. Verkuyl
- Samenhang en koorzang
- Zang van Ewald Dundas
- Een combo speelt en zingt
- De jeugd 'manifesteert' zich rondom de tent en heeft inbreng in het programma
- Een evangelistisch appèl zal worden gegeven

Er zullen speciale programma's voor de jonge kinderen zijn!

In 1968 waren er 4800 mensen die deelnamen aan de toogdag Handelingen 69, eveneens gehouden op De Jagerstee. De voorbereidingscommissie verwacht nu nog meer!!

DE FAMILIE J. TER BRAAK TERUG IN NEDERLAND

Vrijdag 26 juni a.s. hoopt de fam. Ter Braak weer voet op vaderlandse bodem te zetten. Na hun studie in Amerika denken ze de zomermaanden in Nederland door te brengen. Ze zullen de tijd gebruiken met de voorbereiding voor de heruitzending naar Kongo en het doen van deputatiewerk in onze gemeenten. Onze broeder is genegen om zondags in de diensten voor te gaan. Afspraken hiervoor kunt u maken via tel. 05400-18549. Het voorlopig adres is p/a Vijverlaan 13, Hengelo (Ov.). Als zendingscommissie zagen we graag, dat veel gemeenten van deze gelegenheid gebruik maakten om de band met de fam.

Ter Braak te verstevigen. Over enkele maanden zullen ze waarschijnlijk weer naar Kongo gaan. Het zou jammer zijn als uw gemeente geen contact met dit jonge zendingsechtpaar gehad zou hebben. We bevelen deze mogelijkheid dan ook van harte bij u aan.

Namens de U.Z.C.,
J. Euwema

NOOD-KREET VAN TABITHA- SCHEVENINGEN

We zoeken een verpleegster... We plaatsen een advertentie, maar kregen geen reacties... Is er dan niemand, die ons wil helpen? Die ons kan helpen? We vragen geen levenslange arbeidsduur. We bieden ook geen hemel op aarde. We hebben wel twee en dertig patiënten. Sommigen van hen zijn goed ter been en wandelen. Anderen moeten de hele dag op bed liggen. Ze willen allemaal graag verzorgd worden. Niemand van hen is een heilige, maar ieder van hen heeft een lichaam en een hart. Wie wil zich vooral om dat lichaam bekommeren? We hebben een verpleegster, die als hoofd van de verpleging fungeert. Zij heeft een vervangster nodig.

Schrijf mij eens... a.u.b.

Ds H. Ploeger, waarnemend directeur
p.a. Badhuisweg 99 Scheveningen
tel. 070 - 550 529.

„EEN VAKANTIE-TIP VOOR AMSTERDAM”

(Ingezonden)

Náást de zo bekende toeristische trekpleisters als rondvaarten, Artis en Schiphol, gaat onder de grote musea in de hoofdstad een kleine verzameling bijna schuil, dit toch de moeite waard is, ontdekt te worden: het **Bijbels Museum van Oudheden**, Hemonylaan t.o. nr. 19. Vele tienduizenden hebben, sinds de

opening in 1925, genoeg beleefd aan deze interessante en tegelijk zo leerzame bijbelse modellen, maquettes en archeologische vondsten. Met name de grote **Gouden Tabernakel** is een uniek model, op 1/7 ware grootte, alsook de maquettes van de Tempel van Herodes en van de huidige Tempelberg te Jeruzalem, met de beide moskeeën, de Klaagmuur en de „Stallen van Salomo”. En bovenal: door dit illustratieve materiaal gaat de bijbel zelf meer voor u leven, omdat „wereld van de bijbel” hier aanschouwelijk wordt gemaakt.

Neem de kans waar, als u in Amsterdam bent! Let op de openingsuren: iedere werkdag, behalve donderdags, van 10-12 en van 14-17 uur. Corr.adres: Stadhouderskade 137, telef. 020-72.64.10. Groepen gratis, rondleiding na afspraak.

JAKOB MEISTER OVERLEDEN

In de leeftijd van 80 jaar is onlangs in een ziekenhuis te Zürich, Zwitserland overleden Prediger Jakob Meister.

Jakob Meister werd te Zürich geboren. Na zijn opleiding aan het seminarium te Hamburg diende hij de gemeenten te Danzig (het huidige Gdansk in Polen) en Königsberg (thans deel uitmakend van Rusland). Van 1935 tot 1956 was Prediger Meister directeur van het Bethelziekenhuis te Berlijn. Meerdere jaren diende de overledene de Duitse Bond als voorzitter; ook fungeerde hij een periode als vice-president van Baptist World Alliance.

De laatste gemeente die hij diende was die in zijn geboorteplaats.

Mevrouw Meister woont nog te Zürich. Het echtpaar had twee zoons, Claus en Theophil. Dr Claus Meister is docent aan het seminarium te Rüschlikon en thans president van de Zwitserse Unie. Theophil Meister is arts te Zürich.

GEVESTIGDE KERKEN BEINVLOEDEN EVANGELISATIE

DOOR THEO SOMMERKAMP (EBPS)

Hoe evangeliseren baptisten als hun werkterrein beheerst wordt door een gevestigde protestantse kerk?

Met deze vraag hebben de baptisten in vele Europese landen te maken.

„Indien zij regelmatig de Lutherse kerk bezoeken, beschouwen wij hen niet als mensen die bewerkt moeten worden”, aldus Knud Wümpelmann, Kopenhagen, algemene sekretaris van de Deense Baptisten Unie. Hij legde uit, dat 95% van de Deense bevolking geacht wordt lid te zijn van de officiële Lutherse kerk.

„Indien zij niet regelmatig de kerk bezoeken en er blijk van geven geen kerkelijke belangstelling te hebben beschouwen wij hen als mensen die door onze boodschap bereikt moeten worden, ook al denken sommige Lutherse predikanten er anders over”, voegde Wümpelmann er aan toe.

Dit is het Deense (en Skandinavische) probleem voor de evangelisatie. Na als kind te zijn gedoopt en ingeschreven te worden in de staatskerkelijke registers beschouwen velen zich als christenen, hoewel zij in geen enkel opzicht er iets aan 'doen'... Aldus enkele baptistenvoorgangers in Denemarken, die wij interviewden.

Een jeugdleader van de gemeente zei het op deze manier: De Lutherse kerk is een 'service-kerk'. „Zoals wij naar een tankstation rijden om er benzine voor de auto te kopen, zo gaan velen naar de kerk — alleen maar om wat service te halen; zij weten niets af van persoonlijke toewijding.” De service die dan verlangd wordt is de doop, de konfirmatie, huwelijk en begrafenissen.

Zowel de evangelisatie als al het andere werk van de vrijkerkelijke gemeenten (niet-Lutherse kerken) wordt voor een groot deel beïnvloed door het feit, dat de vrije kerken volkomen overschaduwd worden door de Lutherse staatskerk. Het zondagsschoolwerk voor de kinderen is er een voorbeeld van. Ongeveer de helft van de kinderen die de baptisten-zondagsscholen bezoeken komt uit Lutherse gezinnen. Men zou kunnen denken, dat dit een aanwijzing is voor de toekomstige groei van de baptistengemeenten. Desondanks is het ledental van de baptistengemeenten in Denemarken langzaam gedaald! Met 7.000 leden zijn de baptistengemeenten nog wel de grootste vrijkerkelijke gemeenschap in het land.

Intussen betekent dit grote aantal niet-baptisten kinderen op de zondagsschool — en het geldt evenzeer voor de andere vrije kerken — dat de baptistengemeenten er een soort zondagsschool-bedrijf

voor de kinderen in Denemarken op na houden, zonder ooit de vruchten ervan te plukken.

Meestal gaat het zo: de Lutherse ouders nemen hun kinderen van de baptisten-zondagsschool af, zodra ze de leeftijd hebben om in overeenstemming met de traditie gekonfirmeerd te worden in de Lutherse kerk. De kinderen zijn dan 11, 12 jaar. Heel zelden bezoeken zij daarna nog de baptistenkerk. En zo gaat het al jaren.

Het is zelfs heel vaak zo, dat Lutherse ouders die eens zelf de baptisten-zondagsschool bezochten op hun beurt hun kinderen naar dezelfde zondagsschool sturen. Maar ze denken er niet over om hun kinderen baptist te laten worden. De huidige generatie in de gemeenten, aldus Knud Glönborg — leider van het jeugdcentrum in Hirtshals — is bijna geheel gevormd uit kinderen van baptisten-ouders.

De meeste baptistenvoorgangers, die ik sprak, verwachtten dat de Lutherse kerk vroeger of later zijn officiële status zal verliezen, ondanks het feit dat enkele autoriteiten van de kerk beweren dat de kerk altijd zijn oude positie zal behouden. De baptistenvoorgangers merkten op, dat reeds nu een deel van de (staats)kerkelijke pers aandringt op andere verhoudingen. Wat deze verandering ten gevolge zal hebben voor de baptisten ligt nog volkomen in het duister, aldus de baptistenvoorgangers. Zij herinnerden eraan, dat ofschoon 95% van de Deense ingezetenen zichzelf als Luthers beschouwt, slechts 3% — soms nog minder! — zondags de diensten bijwoont.

In het begin van de vijftiger jaren ontdekte een Lutherse predikant, dat slechts 1½% van de bevolking van Kopenhagen zondags naar de kerk ging. Van dit percentage bezocht tweederde de diensten van niet-Lutherse kerken... Aldus Wümpelmann.

De baptisten hebben nooit officieel een dergelijk onderzoek ingesteld. Wümpelmann veronderstelt, dat in de 42 baptistengemeenten ongeveer de helft van het aantal leden zondags de diensten bijwoont.

Dit voorjaar werden de resultaten gepubliceerd van een onderzoek waaraan zes jaar was gewerkt. Een van de redenen om dit onderzoek in te stellen was de vraag waarom het Deense volk er mee voort gaat de kinderen te laten dopen terwijl de kerk verder zo goed als niets voor deze mensen betekent. Het onderzoek werd gedaan door het departement voor godsdienstsociologie

van het Instituut voor Deense Kerkgeschiedenis. De leiding berustte bij Per Salomonsen, predikant in de Lutherse kerk.

Een van de resultaten van dit onderzoek was vooral voor de baptisten interessant. Het onderzoek toonde namelijk o.a. aan, dat tenminste 20% van de ondervraagden zich positief over 'volwassen-doop' uitsprak. En dat ondanks de eeuwenoude praktijk van de kinderdoop.

De reactie van Wümpelmann op deze uitslag: „De statistiek is verbazingwekkend en ongewoon hoog; indrukwekkend... zal ertoe bijdragen dat er in Denemarken meer tolerantie komt ten aanzien van de vrije kerken”.

In het dagelijkse leven wordt Denemarken beheerst door de hoofdstad en grootste stad, Kopenhagen. Van de 4,8 miljoen inwoners woont een derde deel in Kopenhagen. De baptisten zijn het sterkst in Noord-Jutland. De grootste stad daar is Aalborg, met 100.000 inwoners.

Met al deze feiten hebben de baptisten te maken als zij hun evangelisatiejaar houden. Over een eerder gehouden gezamenlijke nationale evangelisatie-campagne is men over het algemeen niet enthousiast. Op hun laatste voorgangerskonferentie hebben de baptistenpredikanten opnieuw over dit onderwerp gediskussieerd. „De noodzaak van een dergelijke campagne werd niet gevoeld”, aldus Wümpelmann. De Deense baptisten hebben dientengevolge niet besloten opnieuw zulk een campagne te houden; de 'buren' in Zweden en Noorwegen wel.

„Dit sluit het houden van een dergelijke campagne later niet uit; als de omstandigheden geschikter zijn”, aldus de Deense algemene sekretaris. Naar zijn mening heeft het regelmatige werk in en van de gemeenten groter effect dan campagnes.

De baptisten in Denemarken verwijzen naar een onderzoek waaruit is gebleken, dat het padvinderswerk onder jongens en meisjes een van de beste evangelisatiemiddelen is. Bijna elke baptistengemeente heeft zulk een padvindersgroep. Uit dat onderzoek in 1964 ingesteld bleek dat van de 139 dopelingen 58 uit de padvindersgroepen kwamen. Veertig procent van hen kwamen uit niet-baptisten gezinnen.

DISSERTATIE OVER ZENDING IN KONGO

David Lagergren, rector van het baptisten-seminarie te Stockholm is tot doctor in de theologie gepromoveerd aan de universiteit van Uppsala op het proefschrift 'Religious Mission and State in the Congo, 1885-1903'.

Dr. Lagergren diende als zendeling meerdere jaren in Kongo.

CNADER BEZIEEN

Vrijheid van godsdienst en geweten

Zoals uit een berichtje elders in dit nummer blijkt dringen de Zweedse en Noorse baptisten — althans de door hen uitgegeven weekbladen — er bij het a.s. B.W.A.-kongres, dat in juli te Tokio wordt gehouden, op aan zich duidelijk uit te spreken tegen de diskriminatie en onderdrukking, die o.a. de baptisten in Sovjet-Rusland hebben te verduren.

Het ligt inderdaad op de weg van onze Wereldalliantie om alle beschikbare middelen aan te wenden teneinde overal in de wereld vrijheid van godsdienst en geweten te bepleiten. Ook in het verleden is dit meerdere malen gebeurd. We denken hier vooral aan Roemenie (waar wijlen dr Rushbrooke met succes zijn invloed namens de B.W.A. aanwendde) en, om nog een land te noemen, aan Italië. Het behoort tot het baptistisch eigene, ook en vooral historisch gezien, op te komen voor vrijheid van godsdienst en geweten. Meer dan

enige andere geloofsgemeenschap zijn het de baptisten geweest, die deze menselijke rechten in hun vaandel schreven!

Uit allerlei berichten — hoewel sommige tendentius en dus onbetrouwbaar zijn — is de laatste tijd wel duidelijk geworden, dat er met name in Rusland op het ogenblik van diskriminatie en onderdrukking sprake is. Het staat ook voor ons vast, dat we hier niet stilzwijgend aan voorbij mogen gaan.

We sluiten ons, wat dat betreft, graag aan bij de oproep van onze Skandinavische broeders en zijn evenals zij van mening, dat onze wereldwijde gemeenschap zich via de daartoe nuttige organen tot de Sovjet-autoriteiten dient te wenden met een duidelijk protest.

Enkele opmerkingen dienen hierbij echter nog wel gemaakt te worden:

In de eerste plaats: we geloven niet, dat volstaan kan worden met een re-

solutie van het aanstaande kongres. Het komt ons voor, dat dergelijke verklaringen en uitspraken weinig meer dan een gebaar zijn die in praktijk geen enkel effect sorteren. Naar ons oordeel zal het Uitvoerend Comité zich — moeilijke opgave! — ermee moeten belasten contact te zoeken met de Sovjetregering.

Verder: er zal gepleit moeten worden voor een volledige vrijheid die niet slechts onze medebaptisten betreft maar ook andere groepen, als bijvoorbeeld de Joden en de kunstenaars. Tenslotte: Uit dit pleidooi voor vrijheid van godsdienst en geweten zal duidelijk moeten blijken, dat er geen politieke overwegingen aan ten grondslag liggen. Het politieke antikommunisme is een even grote bedreiging voor de vrijheid als het huidige totalitaire optreden in Sovjet-Rusland, waar tegen terecht geprotesteerd dient te worden. v. D.

— — —

We bieden bovenstaande opmerkingen de Commissie der Unie ter overweging aan; wellicht wil de UC deze opmerkingen ter kennis brengen van het Uitvoerend Comité van de B.W.A. v. D.

BWA GEVRAAGD ZICH UIT TE SPREKEN TEGEN COMMUNISTISCHE REPRESSIE

Twee Scandinavische baptisten-weekbladen hebben het komende kongres van de Baptisten Wereldalliantie gevraagd zich uit te spreken tegen de onderdrukking welke de christenen in kommunistische landen hebben te verduren. Het BWA-kongres wordt in juli te Tokio gehouden.

In het Zweedse blad **Veckoposten** schrijft dr Erik Rudén o.a.: „Tot de belangrijkste taken van de BWA gedurende zijn 65-jarig bestaan behoorde altijd

op te komen voor vrijheid en andere menselijke rechten. Nu zal de diskriminatie waaraan protestanten en andere christenen (in kommunistische landen) zijn onderworpen duidelijk onder de aandacht van het kongres gebracht moeten worden. De BWA moet zich uitspreken over deze konkrete problemen die met godsdienstvrijheid te maken hebben”. Dr Rudén is algemene sekretaris van de Unie in Zweden en oud-sekretaris van de BWA (voor Europa).

Het blad van de Noorse baptisten, **Banneret**, publiceerde een overzicht van de godsdienstige diskriminatie in Rusland — de informatie werd voor een deel ont-

vangen van een Slavische zendingsorganisatie te Stockholm — en merkt daarbij op: „Dit zijn bedroevende omstandigheden. De menselijke rechten moeten erkend worden. De (kommunistische) regering moet grotere bereidheid tonen zich te houden aan internationale verplichtingen”. „Als nabuurland (van Rusland) en als medemensen zouden wij in staat moeten zijn om hiertegen duidelijker en krachtiger onze stem te verheffen. Als medegelovigen zouden wij onze stem helder moeten laten klinken via onze Algemene Vergadering (van Noorse Baptisten) en via de Baptisten Wereldalliantie deze zomer”.

Een brief uit Dacca, Oost-Pakistan

Vrijdag, 12 juni 1970

Na een voorspoedige vliegreis via het stoffige en een woestijn gelijkend vliegveld van Karachi arriveerden mijn Schotse collega en ik precies op tijd in Dacca, Oost-Pakistan. Dit was dinsdag 9 juni. De zeer vochtige hitte heeft iets beklemmends, vooral wanneer de stank van deze miljoenenstad daarbij gevoegd wordt.

In dit voor Westerlingen onvoorstelbaar onderontwikkelde gebied werden we

verwelkomd door twee Oost-Pakistaanse voorgangers en door drie Amerikaanse zendelingen.

Over de voorzitter van de Plancommissie van de evangelisatiecampagne moet ik iets meer vertellen.

Zijn naam is ds Sangma en hij is voorzitter van Garo Baptisten Unie. De Garo's wonen in het grensgebied, in de omgeving van Assam, India. De Unie telt ca. 7000 leden en heeft een geweldige opwekking beleefd in de laatste paar

weken. Niet minder dan 450 mensen werden bekeerd door middel van bijbelcursussen die enkele dagen duurden. De Garo's zijn van Mongoolse afkomst en zijn animisten. Het is „gemakkelijker” een animist tot Christus te brengen dan de Moslims. Tot de Islam behoort verreweg het grootste gedeelte van de Pakistaanse natie die deze godsdienst tot officiële staatsgodsdienst heeft verheven.

Ik moet even terug komen op ds Sangma. Deze vijftiger zwemt (!) grote af-

standen in deze tijd van het jaar om de mensen te bereiken, als hij evangeliseert. Het is nu de regentijd en dat betekent dat ca. 40% van het land onder water loopt. Er zijn vaak geen boten, geen pontjes. Dus zwemt de predikant...! U moest overigens kunnen zien hoe de mensen hier leven. De meeste mensen leven niet, maar vegeteren. In Oud-Dacca kun je in de straten nauwelijks met de auto rijden. Het zijn allemaal mensen, mensen. Mensen zonder werk en zonder huis. Misschien hebben ze een krot van golfplaten ergens boven een stilstaand water waarin letterlijk alles gedaan wordt. U begrijpt dat het sterftecijfer van kinderen bijzonder hoog is. Een (baptisten) ingenieur die hier de watervoorziening helpt ontwikkelen, zei tegen me: „Als een kind 7 jaar haalt en het heeft van dit water gedronken, behoort het tot de allersterksten”. De kostersvrouw van een gemeente in een dorp kreeg onlangs haar 12e baby, er zijn nog 7 kinderen in leven; ze is slechts 30 jaar! Meisjes trouwen met 14 jaar, heel vaak reeds zodra ze de eerste periode hebben gehad. Soms zelfs nog vóór die tijd. De mannen met wie ze trouwen zijn meestal zo'n tien jaar ouder.

Het is vreemd dat je op de straat geen vrouwen ziet. De paar vrouwen die je ziet behoren tot de laagste klasse en hoeden enkele koeien in het midden van de stad. Over deze stad zou ik natuurlijk veel kunnen schrijven, maar onze

speciale belangstelling geldt vooral de christenen hier.

Oost-Pakistan is wat de zendingsgeschiedenis betreft historische bodem. Niet ver van Dacca begon de grote William Carey van de B.M.S. zijn zendingswerk. Vanmorgen bezochten we de voorgangersonderwijschool van de B.M.S. in het hartje van Oud-Dacca. Dit werk gaat terug tot het jaar 1800! De zuidelijke Baptisten (vanuit Amerika) werken hier sinds 1947 met 25 zendelingen.

Aangezien de mensen tot de Islam behoren — althans in naam — is dit een bijzonder moeilijk zendingsveld. Ik heb verschillende keren mogen preken in het kader van de evangelisatiecampagne. O.a. mocht ik het bevrijdend Woord van Christus brengen in een gemeente van de 'Assemblies of God'. Dit is een Amerikaanse pinkstergemeente waarmee o.a. de Broederschap van Pinkstergemeenten in Nederland is geassocieerd.

De lijfarts van de Amerikaanse astronauten is een jonge baptist, die eveneens wordt ingezet in deze campagne. Dokter Clarence A. Jernigan wordt op vele belangrijke plaatsen in de stad ontvangen waar hij een kleurenfilm van de NASA toont betreffende de medische aspecten van de Apollo-vluchten. Zodoende waren we gisteren in het enige christelijke ziekenhuis hier (R.K.) en vandaag (12 juni) brachten we een bezoek aan het

Internationale Instituut voor cholera-onderzoek. Ongeveer 50 artsen van de SEATO-landen *) onderzoeken op grote schaal de verschrikkelijke cholera. We zagen een paar ernstige gevallen die dank zij nieuwe ontdekkingen kunnen genezen, mits men niet te laat is.

Aangezien dr Jernigan een man is die iedereen wil ontmoeten werden wij vanmiddag in audiëntie ontvangen door de vice-kanselier (rector-magnificus) van de Dacca-universiteit. Het land wordt geregeerd door president Yahya Khan die het land onder een militaire wetgeving heeft geplaatst; hij is n.l. zelf een generaal. De vice-kanselier die tevens lid is van de Hoge Raad is een man met grote invloed. Dr Jernigan overhandigde hem een boek van de evangelist Billy Graham "World Aflame" („Wereld in vlammen").

Vanavond hopen we een Bengaalse baptistengemeente te bezoeken om speciaal de jongelui te bereiken. Laat mij hier deze brief uit Dacca beëindigen. Bidt voor dit land dat nauwelijks in staat lijkt de 20ste eeuw te bereiken. Bidt voor de gemeenten hier die klein en zwak zijn.

Uw secretaris Th. van der Laan.

*) SEATO: Zuid-Oost Aziatische Verdrags Organisatie.

Brokstukken

Het wespennest

Sipke van der Land, redakteur van het mooie jeugdblad *Aktie*, vertelt in het februari-nummer over zijn ontmoeting met de Trio-indianen in de Surinaamse jungle. Hij ontmoet daar een bekeerde medicijnman, die zijn bekeringsgeschiedenis vertelt, en ook, op welke wijze hij nu zelf aan zijn stamgenoten en anderen het evangelie doorgeeft.

Dat gebeurt op zeer beeldende wijze. Zo bijvoorbeeld: „Ik vraag: als jullie op jacht geweest bent en je komt terug en er zit een wespennest in je hut, wil je dan graag naar binnen en daar slapen? Nee, dan gingen ze een andere hut bouwen. Zo, zegt onze medicijnman, is het ook met God. Hij komt niet in ons hart binnen als de zonde er is. Die moet eerst weg en dan komt Hij binnen. Eerst moet je om vergeving bidden aan God.”

We hebben bewondering voor de doeltreffende manier waarop deze ex-medicijnman aan zijn stamgenoten de blijde boodschap doorgeeft.

En bovendien is het mogelijk dat hij ook ons met zijn wespennesten wat te zeggen heeft.

Alleen maar in de oude tijd?

In zijn boekje „Hoe leven wij”, maakt dr Kraan enkele opmerkingen over de doop. Hij merkt op dat die doop in onze tijd vaak verschrikkelijk gedevalueerd is. „In de oude tijd” — zegt hij — „toen het christendom begon, werden de mensen, die tot het geloof kwamen, bij hun doop in het water ondergedompeld. Ze moesten hun kleren uitdoen. Dat was de oude plunje van hun oude leven, dat ze helemaal overgaven aan God. Dan gingen ze kopje onder. Ze werden als het ware in het water begraven. God zei dan tegen hen: Ik verklaar dat ik je oude mens aan Jezus gegeven heb. Die is nu voortaan voor zijn rekening. En Hij maakt je nieuw. Dan kregen ze, als ze weer uit het water kwamen, een nieuw wit gewaad. Daar stamt nog de doopjurk van onze kinderen van af.

Tenslotte kregen die mensen in plaats van hun oude, heidense namen een nieuwe naam — ze werden dan vaak naar een apostel genoemd. Vandaar dat zovelen Johannes (Jan), Petrus (Piet), Jacobus of Thomas heten. We noemen onze voornaam nog altijd onze doopnaam en in Engeland heet de voornaam de „Christian name”, de naam die men krijgt als Christen”.

Inderdaad, het is waar: als we de nieu-

we tijd met de oude tijd vergelijken dan heeft er wel een devaluatie plaats gevonden. Naar het geloof van de doeping wordt in de meeste gevallen niet meer gevraagd (hoe kan het ook bij een baby). Het „kopje onder gaan” is er niet meer bij, nergens herinnert de doop meer aan een begrafenis. Het grote doopkleed van vroeger is verkleind tot een mooi jurkje en van de „christian name” willen we in het algemeen niets meer weten.

Misschien, als de christenen van nu weer beter gaan verstaan wat bekering is en wedergeboorte, wat het is naar de oude mens te sterven en met Christus op te staan tot een nieuw leven, misschien komt dan ook het verlangen weer op om de bijbelse doop weer in eer te herstellen.

Er is geen woord Frans bij...?

Onlangs hoorde ik iemand pleiten voor het spreken en schrijven van een zuiverder (Nederlandse) taal. Hij vond het te pas en te onpas gebruiken van vreemde woorden een te laken zaak. Wat blijft er — vraagt hij — van onze mooie taal dan nog over?

Inderdaad is het gebruik van vreemde woorden soms van die aard, dat je je

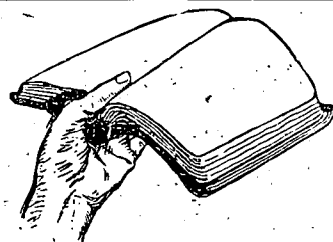
afvraagt of het toch niet een beetje anders kan.

Wat zegt u van deze (overigens vernuftig geconstrueerde) zin? „De frustraties die het gevolg zijn van de rationalisering van het bestaan laten zich niet opheffen door de rationalisering te minimaliseren en te fragmentariseren, doch uitsluitend door de rationalisering te optimaliseren en perfectioneren.”

Dr A. Nijk schreef deze zin in een artikel over: „Meer vrijheid voor meer mensen?”

Vroeger zei men, op de duidelijkheid van een uitspraak doelend: er is geen woord Frans bij.

De zin van dr Nijk lezend, zou je bijna kunnen zeggen: er is geen woord Nederlands bij. Wf.

Wat zullen we lezen?

zondag	21 juni	Matthéüs 5 : 20-26
maandag	22 juni	Handelingen 9 : 19b-30
dinsdag	23 juni	Handelingen 9 : 31-43
woensdag	24 juni	Handelingen 10 : 1-8
donderdag	25 juni	Handelingen 10 : 9-16
vrijdag	26 juni	Handelingen 10 : 17-23a
zaterdag	27 juni	Handelingen 10 : 23b-33

Jezus en de wet
Het kan verkeren
Aenás en Dorcas
Een godvruchtig man
Aanschouwelijk onderwijs
Maar nu de praktijk
Tekst en uitleg

gemeenteberichten

HET FEEST GAAT DOOR!

Hoogeveen - (D.W.). Een opwekkingsprediker zei onlangs: „Vrucht is dátgene wat kan worden getoond”. Welnu, in Hoogeveen kunnen vruchten worden getoond van de arbeid die in en door onze gemeente wordt verricht. We mochten in het eerste halfjaar drie maal rond het „geopende graf” staan. Jonge mensen hadden te kennen gegeven Christus een realiteit te doen zijn in hun leven. Daarvan werd getuigenis afgelegd in hun leven. Daarvan werd getuigenis afgelegd in hun gehoorzaam worden aan het Goddelijk bevel! Onze voorganger ds E. J. Huizing mocht de vreugde beleven eigen kinderen deze weg te zien gaan!

Het feest gaat ook in Hoogeveen door. Dit wil echter niet zeggen dat er geen wensen zijn. Integendeel! De bezinningsavond is nog altijd het stiefkind der gemeente. Dit zal op veel plaatsen wel zo zijn. Het is echter geen reden tot pessimisme! Er is nog aktiviteit! Met het koor, duet, gemengd dubbelkwartet, en mannenkoor mochten we zingend het Evangelie uitdragen. Vooral dankbaar zijn de bewoners van de verzorgingscentra. Eind augustus, begin september houden we een grote tentcampagne! Bidt mee opdat tekenen en wonderen de gelovigen zullen volgen!

Onze voorganger, br Huizing heeft gemeend het beroep naar Staveren te moeten accepteren. Een br ouderling zei: „Ik heb er zo voor gebeden dat dominee zou blijven en nu gaat hij toch weg!” Dit is wel tekenend. We zullen br Huizing missen. Maar veel van de vruchten, mede van zijn arbeid, blijven. Het werk gaat door, tot dat Jezus komt. Maranatha!

VAN DE WESTDUITSE 'UNIE-VERGADERING'

Ruim 600.000 gulden zullen deze zomer besteed worden om het seminarium te Hamburg te verbouwen en opnieuw in te richten. Zodra de cursus is beëindigd, begin juli, zal met de restauratie worden begonnen; men hoopt er mee klaar te zijn als de nieuwe cursus, in oktober, begint.

Het huidige gebouw werd kort na de oorlog, in 1947, gebouwd. De slechte kwaliteit van de toen beschikbare bouwmaterialen maakt deze restauratie noodzakelijk.

Het geld voor deze verbouwing zal door

extra kollekten in de gemeenten worden bijeengebracht. Toen tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering, welke te Oldenburg werd gehouden, hiertoe besloten werd bood iemand dadelijk 60.000 gulden voor dit doel aan.

De voorgenomen verbouwing betekent niet, dat hiermee de besprekingen welke gaande zijn tussen de baptistengemeenten en andere vrijkerkelijke gemeenschappen om de opleiding van voorgangers te coördineren, worden doorkruist. Tijdens de Algemene Vergadering werd voorts naar voren gebracht, dat het onjuist is wanneer predikanten en theologische studenten van militaire dienst worden vrijgesteld. De plaatselijke gemeenten worden opgeroepen dit onderwerp in het komende jaar nader te bestuderen. Men hoopt, dat men in 1971 samen met andere vrijkerkelijke gemeenten zover zal zijn, dat de regering verzocht kan worden deze uitzonderingspositie op te heffen.

Hoewel door het Uitvoerend Comité van de Bond reeds eerder was besloten de gemeenten aan te bevelen niet toe te treden tot de Wereldraad van Kerken, werd op de 'Theologische dag' van de Algemene Vergadering uitvoerig over eigen oekumenische relaties gesproken, die voor het merendeel zich op plaatselijk niveau afspelen. De afgevaardigden drongen er bij de gemeenten op aan, dat afwijzing van de Wereldraad niet mag betekenen dat men zich isoleert; waar mogelijk zal men zich plaatselijk aan de interkerkelijke arbeid niet mogen onttrekken.

De Bond van Baptistengemeenten in West-Duitsland behoort tot de 'Arbeitsgemeinschaft', een nationale groep van kerken welke niet is aangesloten bij de Wereldraad van Kerken. De 'Arbeitsgemeinschaft' is geen formele organisatie maar een informele konferentie. De afgevaardigden spraken als hun mening uit, dat er geen bezwaar was om ook rooms-katholieken aan deze konferentie te laten deelnemen indien het informele karakter van de konferentie er niet door werd aangetast.

AMERICAN BAPTIST CONVENTION ROEPT OP TOT NATIONALE VERNIEUWING

De American Baptist Convention, bijeen op zijn Algemene Vergadering in Cincinnati, Ohio heeft zich uitgesproken voor vernieuwingen ten aanzien van de internationale veiligheid. De nieuwe conceptie zal o.a. moeten voorzien in een herziening van nationale en internationale prioriteiten. Bij deze vernieuwingen behoort ook het stichten van een Amerikaans Departement van Vrede. Dit departement dat regeringsniveau dient te hebben zal zich o.a. hebben in te spannen de militaire uitgaven aan te wenden voor ontwikkelingshulp en bevolkingsvoorlichting.

In een andere resolutie welke door de afgevaardigden werd aanvaard werd de dood van de studenten betreurd die omkwamen gedurende de recente studentenopstanden. In deze resolutie werd o.a. voorgesteld het weekend van Memorial Day (ieder jaar aan het eind van mei) te wijden aan het gesprek met de jeugd 'over zaken die met de vrede te maken hebben'.

In een verklaring werd het besluit van president Nixon om de Amerikaanse troepen terug te trekken toegejuicht; verder drong men er bij de president op te aan zijn verkiezingsbeloften om de Amerikanen uit het Vietnamese konflikt te halen' waar te maken.

Vanuit de jeugd werd er bij de Conventie op aangedrongen de regering te vragen het werk van de Verenigde Naties te steunen en alle militaire hulp aan Zuid-Afrika en Angola (bedoeld zal zijn: Portugal, e.r.) te stoppen. De jongeren spraken als hun mening uit, dat de waarde van het menselijke leven prioriteit moet hebben boven eigendomsrecht. Tijdens de zittingen van de Algemene Vergadering zetten de jongeren aan hun voorstellen kracht bij door in de zaal met vredesborden te lopen. Onder deze groepen bevond zich ook een 'vredesdelegatie' van de universiteit van

Berkeley, waarmee American Baptist Seminary is verbonden.

De Algemene Raad, het uitvoerend comité van de Convention, werd in een resolutie opgedragen er zorg voor te dragen, dat de generatie 'onder de 30' meer betrokken zal worden bij het leven van de denominatie.

Van geheel andere aard was de uitspraak, dat slechts de plaatselijke gemeenten zich er over uit moeten spreken of alleen de doop door onderdompeling moet worden erkend. Hiermee werd een vroegere uitspraak opnieuw bevestigd. Tegelijk werd er bij de gemeenten op aangedrongen het getuigenis aangaande de doop door onderdompeling te versterken.

BAPTIST VICE-PRESIDENT VAN RAAD VAN KERKEN IN D.D.R.

Adolf Pohl, rector van het baptisten-seminarie in Buckow, D.D.R. is gekozen tot vice-president van de onlangs opgerichte Raad van Kerken in Oost-Duitsland. Bij de Raad zijn zowel de Lutherse als de vrije kerken aangesloten.

BAPTISTEN IN IERLAND

Blijkens de laatste statistiek heeft zich de groei van de gemeenten ook in 1969 voortgezet. Deze groei is ononderbroken sinds 1941, toen het totale ledental 4.600 bedroeg. Het is thans 7.186.

De Unie van Baptisten behoort niet tot de Europese Baptisten Federatie en ook niet tot de Baptisten Wereldalliantie. Men onderhoudt wel sterke banden met de Fellowship of Evangelical Baptist Churches in Europe.

MEDEDELINGEN

- Welke baptisten-predikant wil in de periode 11 juli tot 3 augustus a.s. één zondag waarnemen in Treebeek en Sittard?
- Berichten gaarne aan de secretaris: H. Bos, Ed. Wintgensstr. 14, Treebeek.
- Ds B. Fabrie te Harlingen is wegens vakantie in de maand juli a.s. niet beschikbaar voor het waarnemen van spreekbeurten in onze gemeenten.

ADVERTENTIES

Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij. Psalm 23.

Na een tijd van ziekte en blijmoedig geloven is tot zijn Heer gegaan mijn lieve man en onze papa

HENDRIK DIRK DEKKER

op de leeftijd van 33 jaar.

S. Dekker-Bakker
Peter
Mark

Hoewelaken, 12 juni 1970
Julianalaan 53.

De crematie heeft inmiddels plaatsgehad.

Psalm 91 : 1

Op 8 juni 1970 ging vredig heen, na een langdurig lijden, onze zeer geliefde moeder, behuwd- en grootmoeder, zuster, behuwdzuster en tante

MARGARETHA CATHARINA ENTER

weduwe van Berend Evenhuis, op de leeftijd van 81 jaar.

Uit aller naam:

A. J. A. EVENHUIS

Voorburg, Sonnenburghlaan 4.

Corr.adres: Graaf Dirk 2 laan 12, Maasland (Z.H.).

De bijzetting in het familiegraf heeft vrijdag 12 juni plaatsgehad op de Zuiderbegraafplaats aan de Verlengde Hereweg te Groningen.

In de volle verzekering des geloofs, is zacht en kalm van ons heengegaan, onze innig geliefde moeder, groot- en overgrootmoeder

WILLEMINA STEENKAMP

in de ouderdom van 87 jaar, sedert 15 mei 1933 weduwe van P. de Raaf.

Lied 19 Joh. de Heer.

2e Exloërmond, 8 juni 1970.

Kijl zuid 105.

Nieuw, Buinen:

H. Beekman-de Raaf

2e Exloërmond:

L. Baptist de Raaf

W. Baptist

2e Exloërmond:

H. de Raaf

A. de Raaf-Bergmeester

Exloërkijl:

D. de Raaf

2e Exloërmond:

P. de Raaf

Alblasserdam:

N. de Raaf

I. de Raaf-van der Veen

Alkmaar:

M. de Raaf

G. de Raaf-Deen

Utrecht:

W. Zwiers-de Raaf

H. Zwiers

Dalen:

G. Ottens-de Raaf

G. Ottens

2e Exloërmond:

A. J. de Raaf

S. de Raaf-Roffel

Klein- en achterklein-

kinderen.

De begrafenis heeft plaatsgevonden op vrijdag 12 juni te 2e Exloërmond.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven; telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland: f 23,- per jaar.

De Heer riep tot Zich onze broeder

HENDRIK DIRK DEKKER

De Heer is zijn herder.

Harderwijk, 12 juni 1970.

Baptistengemeente Harderwijk.

Onverwacht heeft de Here tot Zich genomen onze broeder

PIET STEENBERGEN

op de leeftijd van 70 jaar.

Deventer, 10 juni 1970.

Baptistengemeente Deventer.

Het behaagde de Here tot Zich te nemen onze zuster

WIEPKE VAN VELDEN

in de ouderdom van 72 jaar.

Haar loyaliteit en stille werkzaamheid in de gemeente zullen ons een dierbare herinnering zijn.

Amsterdam, 12 juni 1970.

Baptistengemeente Amsterdam-C.

In volle vrede is heden in haar Heer en Heiland overleden, in Huize Tabitha, Scheveningen, onze lieve zuster, schoonzuster en tante

WIEPKE VAN VELDEN

op de leeftijd van 72 jaar.

M. van Velden

J. Hamersma-van Velden

F. Hamersma

J. L. van Velden

E. van Velden-Seweing.

Scheveningen, 12 juni 1970.

Correspondentieadres: F. Hamersma, Surinameplein 66, Amsterdam.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgehad.

Exodus '70

betekent op z'n minst, dat u
12 september met uw kinderen
uittrekt naar Epe!

[Zie folders en affiches in uw gemeente]

DE CHRISTEN

26 juni 1970

85e jaargang - 26

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23; postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

PLAATSELIJKE AUTONOMIE EN KOLLEKTIEVE VERANTWOORDELIJKHEID

„Baptisten geloven . . . dat Christus is het hoofd en het middelpunt van elke gemeente. Ofschoon zij daarom nadruk leggen op de autonomie van de plaatselijke gemeente, even belangrijk is voor hen de aanvaarding van het beginsel der samenwerking. Hierdoor verenigen baptisten zich in plaatselijke verbanden en in staats- en nationale unies teneinde elkaar te steunen en samen te werken”. (Robert T. Handy en Ernest A. Payne in 'A Handbook of Christian Theology').

Van plaats tot plaats verschillen de opvattingen der baptisten en dat maakt het moeilijk precies en exakt uit te leggen wat baptisten geloven. De verklaring die hierboven werd geciteerd schijnt echter een goede omschrijving te geven van de theorie en de praktijk onder de baptisten.

Er is natuurlijk een historische achtergrond voor deze baptistische opvatting aangaande de plaatselijke gemeente. Namelijk de sterke, overheersende en gelijkschakelende positie die de staatskerken van Europa innamen en die een afscheidings- en vrijkerkelijke beweging opriep.

Een vergelijkbare situatie in Noord-Amerika is door Gaines S. Dobbins beschreven in 'Building Better Churches': "De Amerikaanse baptisten waren in de aanvang organisatie-schuw. Zij hadden de druk van vervolging van de zijde van de gevestigde kerk ondervonden en hadden de onverdraagzaamheid van de eerste georganiseerde godsdienstige groepen in de Nieuwe Wereld reeds tot hun huiver leren kennen. Zij waren gegrepen door het ideaal van de gemeente, plaatselijk, onafhankelijk en autonoom. Hoe zouden zij met andere gemeenten kunnen samenwerken — zelfs als deze

hetzelfde geloof beleden — zonder iets prijs te geven van dit kostbare ideaal?

Twee factoren bepaalden tenslotte het 'distriktsverband': de gemeenschap en de bereidheid tot samenwerking in een klein verband dat op geen enkele wijze afbreuk zou doen aan de rechten van de gemeenten".

Indien deze korte uiteenzetting over het baptistische standpunt aangaande de plaatselijke gemeente en de samenwerkingsverbanden — en hun historische achtergronden — juist is moeten we de vraag stellen:

Is deze opvatting in overeenstemming met hetgeen het Nieuwe Testament leert?

Het komt ons voor, dat de sterke nadruk op de onafhankelijkheid van de plaatselijke gemeente van groot belang en waarde, en zelfs noodzakelijk, is geweest ten tijde van de machtige staatskerken. Ja, dat dit tot op zekere hoogte nog het geval is in die landen waar christenen worden gediskrimineerd.

Indien het gezag en de autonomie van de plaatselijke gemeente worden benadrukt om de leden der gemeente te helpen meer en beter verantwoordelijk te kunnen zijn voor de primaire zendings-taak van de plaatselijke gemeente, dan is het een juist en bijbels gefundeerd beginsel.

Maar wordt deze typisch baptistische nadruk op onafhankelijkheid en autonomie misschien ook overtrokken? Het is gebaseerd op een uitgesproken individualisme dat gekenmerkt wordt door het volgende citaat uit het reeds genoemde boek van dr Dobbins: „De individu is de basiseenheid welke waarde heeft (the basic unit of value), aan het welzijn van de individu moet altijd de uiterste zorg worden besteed".

Is dit individualisme niet degelijk op de Schrift gefundeerd? — en is het niet de kracht van onze vrijkerkelijke en baptis-

tische traditie? Stellig!!

Evenwel, individualisme onttaardt wanneer de individuele persoon, of de individuele gemeente op de allereerste plaats komt — als 'mijn gemeente' voor mij belangrijker is geworden dan het Koninkrijk van God. En dit schijnt werkelijk weleens het geval te zijn in sommige baptistengemeenten en in sommige unies en konventies.

Waaraan de uiterste zorg moet worden besteed is niet het welzijn van de individu — of het nu een persoon is dan wel een plaatselijke gemeente of denominatie — maar de bevordering van Gods Koninkrijk!!

Het zal altijd wel moeilijk blijven om het evenwicht te vinden tussen individualisme en kollektivisme, zowel op het persoonlijke als het gemeentelijke vlak. Maar we kunnen veel leren van de geschiedenis van Israel dat een diep bewustzijn tot volk van God bestemd te zijn heeft ontwikkeld. Bovendien dienen we niet te vergeten, dat — zoals uit de evangeliën blijkt — het hoofdthema van Jezus' prediking was de verkondiging van het Koninkrijk Gods (Mark. 1, 14-15), en dat Hij ons leerde te bidden: "Uw Koninkrijk kome!", alvorens Hij leerde te bidden: "geef ons . . .".

Inderdaad, de baptistische opvatting aangaande het gezag en de autonomie van de plaatselijke gemeente — hoe waardevol en belangrijk ook — kan beslist te ver doorgedreven worden. En tegelijk moeten we er aan toevoegen: de opvattingen die onder ons heersen aangaande de gemeenschap met andere gemeenten zijn aantoonbaar veel te oppervlakkig.

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties zal ons weekblad in de maanden juli en augustus — als in voorgaande jaren — om de veertien dagen verschijnen. De nummers die uitvallen zijn die van 10 juli, 24 juli, 7 augustus en 21 augustus.

Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden.

Moet de wijdere, onderlinge gemeenschap der gemeenten gebaseerd zijn op doelmatigheid en gelijkgezindheid?

Dr Dobbins geeft de volgende redenen voor het zoeken naar een wijdere gemeenschap: om effectief bezig te kunnen zijn is samenwerking tussen de gemeenten noodzakelijk; deze coöperatie en gemeenschap dienen allereerst op gelijkgezindheid gebaseerd te zijn.

Is dat waar? Zijn efficiency en gelijkgezindheid de hoofdmotieven voor samenwerking en gemeenschap? Natuurlijk, het zijn goede motieven, maar is het juist ze op de eerste plaats te stellen? Als we spreken van 'Baptisten-Unies', geven wij ermee aan, dat dr Dobbins daarmee uitdrukking geeft aan de algemene baptistische opvattingen over deze zaak. Met het woord Unie bedoelen wij coöperatie die op gelijkgezindheid en efficiency is gebaseerd — een 'bij-elkaar-gaan' op eigen initiatief en zo lang als wij dat wensen en nuttig vinden.

Maar zou eigenlijk onze gemeenschap niet beschouwd moeten worden als een 'bij-elkaar-gebracht-zijn', op Gods initiatief? Is onze gemeenschap niet veel méér dan een unie? Zou het niet beter uitgedrukt worden als een 'ingekorporeerd' zijn? Een bijelkaar-behoren in hetzelfde corpus, het Lichaam van Christus?

Het zou wellicht dichter bij het nieuwtestamentische patroon van gemeenschap der plaatselijke gemeenten zijn als wij zouden gaan spreken van de nationale baptistengemeente (enkelvoud!, v.D.) in plaats van de nationale baptistenunie.

Het is interessant om op te merken, dat we in het Nieuwe Testament het woord *ekklesia* (= gemeente) niet eerder in het meervoud aantreffen dan in Hand. 15, 41 en dat we het in Hand. 9, 31 in het enkelvoud lezen ofschoon het daar gaat

om de gehele groep van verstrooide gemeenten. In het gehele Nieuwe Testament heeft het woord *ekklesia* twee betekenissen: 1. het geheel van Gods volk, de universele gemeente en 2. de plaatselijke gemeente.

Op ongeveer dezelfde manier gebruiken wij sommige woorden ook. Bijvoorbeeld: Als we een politieagent op straat zien, zeggen we: daar gaat de politie. Het belangrijkste is de politiemacht, de politiemans is aktuele (lokale) expressie van die macht. Zo is het ook met het woord gemeente in het Nieuwe Testament. Met dit woord wordt niet het totaal van alle plaatselijke gemeenten bedoeld. Het is net andersom. De plaatselijke gemeente is de uitdrukking van de universele gemeente.

Joh. Arndt van Hamburg zei het ongeveer op dezelfde manier toen hij op het jubileumkongres in Londen preekte over Mat. 16, 18; hij zei: "Christus is bezig Zijn gemeente te bouwen; Hij zei niet, dat Hij onze gemeente zou bouwen."

Het kan nooit zo zijn, dat wij Christus' assistentie inroepen op de plaats waar wij onze gemeente bouwen. Hij is het Die ons roept op de plaats waar Hij bezig is Zijn gemeente te bouwen. Dit is niet een spel met woorden. Deze gedachten leiden ons direkt naar het doel van onze plaatselijke gemeenten, bonden, unies en internationale organisaties.

Ons gemeenschappelijk doel

Een organisatie moet omschreven kunnen worden door zijn doelstellingen. Onze gemeenschappelijke doelstelling is: een uitdrukking te zijn van het Koninkrijk Gods, tot eer van God en het heil der wereld.

Zoals God Abraham riep met het hoofd-doel, dat hij een zegen zou zijn voor alle

volkeren, zo roept God Zijn gemeente om precies dezelfde reden. En bij alles wat we doen of van plan zijn te doen — plaatselijk of in wijder verband — allereerst zal nagegaan moeten worden of het inderdaad dit beoogt. Want de gemeente bestaat niet voor zichzelf maar voor de wereld.

Als dit inderdaad ons hoofddoel wordt: hoe dienen we het best deze wereld — dan is het zonder meer duidelijk, dat er veel activiteiten zijn die slechts door individuele leden en door plaatselijke gemeenten ondernomen kunnen worden. Het is dan echter ook duidelijk, dat vele van deze functies effectiever zullen zijn wanneer hulp geboden wordt door grotere verbanden: bij kadervorming, gedrukt materiaal, financiële hulp aan kleine groepen, etc. En het staat wel vast, dat verschillende missionaire ondernemingen — buitenlandse zending, bijvoorbeeld — direkt gedragen moeten worden door zo groot mogelijke lichamen.

Bij al deze inspanningen zijn niet de methode en de techniek het belangrijkste, maar ons fundamenteel verstaan van onze eenheid als het volk van God, hierbij niet uitsluitend denkend aan ons als baptisten, maar aan alle christenen. Een eenheid, niet gegrond op onze keus, maar op de goede en volmaakte wil van God; niet met het doel om onze gemeente te bouwen, maar om de wereld te dienen opdat het Rijk van God kome!

Knud Wümpelmann

Dit artikel — uit The European Baptist — is een samenvatting van de inleiding welke Knud Wümpelmann enkele maanden geleden hield op de sekretarissen-konferentie te Rüslikon, Zwitserland. Knud Wümpelmann is algemene sekretaris van de Deense Unie. e.r.

zand en zaad

Dit wordt een heel wild stukje met van alles er in. Het is maandagmorgen en ik ben er klaar voor. Corrie Brouwer is naar de drukker van De Zaaier en het julinummer kan wat mij betreft gezet worden. Ik lig altijd in de zenuwen voor dat alles van iedereen de deur uit is, maar dat hoeft u niet te interesseren zomin als het feit dat ik weer jarig was. Dat is tenslotte iedereen. We hebben dan in de gemeente een heerlijk feest, dat ik u van harte aanbeveel. De jarige aksepteert in dankbaarheid geschenken en hij geeft op zijn beurt een broodmaal-

tijd weg aan alle vaders, moeders, kinderen, vrienden en vreemden, die maar willen komen. Ik verzeker u dat het een verbluffende, verblijdende gemeenschap produceert. Dat samen eten en drinken. Dat moet meer onder ons gedaan worden. Het bevordert meer de saamhorigheid dan duizend dringende vermaningen. De ouderling, die het eetfeest leidde, herinnerde in het inleidende woord aan Hebr. 13:7. Zoekt U het zelf even op. Juist, het staat in het Nieuwe Testament en dan wat naar achteren. Hij knoopte enige beschouwingen vast aan wat daar staat. Ik zat aldoor te denken aan wat er in vers 17 staat, maar hij liet het buiten beschouwing. Dus preekte ik daarover. Tenslotte was ik jarig geweest en nader ik de stranden en dan kan dat wel.

Dat begint met: Gehoorzaamt uw voorgangers en onderwerpt u aan hen! En dat in een baptistengemeente. Dat staat

er natuurlijk niet bij. Maar ik moest wel even aan de heer J. Luns denken, nog altijd minister van buitenlandse zaken, die tegen een interviewer van Het Parool zei: Ik behoor tot de kerk die niet democratisch is opgebouwd en die ik ook niet anders zou willen hebben. Ik zou niet tot een kerk kunnen behoren waar de gelovigen zelf kunnen uitmaken wat het geloof is.

Kennelijk bedoelt deze r.k.-gelovige dat deskundigen in zijn kerk uitmaken wat de leek te geloven heeft. Wij zullen niet ontkennen dat verstand, inzicht iets te maken heeft met geloven, maar u zou uw geloof niet graag willen binden aan uitspraken van anderen. U zou waarschijnlijk ook geen voorschriften, liggend in het levensvlak, blindelings willen opvolgen. Tenslotte zijn wij vrije mensen, niemand's knecht en dragen zelf de verantwoordelijkheid voor doen en laten. Jawel, maar het staat er dan toch

dienden hem. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet zal vergaan....". In wat gewoner Nederlands staat daar dat er iemand uit de hemel kwam, die er uitzag als een mens. Aan deze ietwat mysterieuze iemand werd de heerschappij over alles gegeven.

Dit schriftwoord is in de joodse wereld van de laatste twee eeuwen voor onze jaartelling het startpunt geweest van een grootse toekomstverwachting. De "iemand gelijk een mensenzoon" werd tot de Mensenzoon, de goddelijke verlosser die in de grote eindstrijd zou verschijnen met zijn tienduizenden engelen om de macht van de boze te vernietigen en de heerschappij van God voor eeuwig te vestigen in de hele schepping. Zo werd de titel Zoon des Mensen tot het codewoord voor een hooggespannen toekomstverwachting in Israel. Wanneer Jezus verschijnt en zich aandient als de Zoon des Mensen, dan gaan de harten sneller kloppen vanwege deze grootse verwachting. Het lijkt er op dat het zo ver is. De eindtijd is aangebroken, de tijd van heil en verlossing en van gericht.

Heeft Jezus deze verwachting vervuld? In de ogen van zijn tijdgenoten waarschijnlijk niet. We moeten er echter meteen bij vermelden dat Jezus nooit de verwachtingen die mensen van hem hebben in rechte lijn vervult. Er is altijd iets bij dat het anders maakt dan werd verwacht. Dat geldt ook ten aanzien van de verwachtingen opgeroepen door de naam Zoon des Mensen.

Zoon des Mensen

Het valt op dat Jezus pas spreekt over de komst van de Zoon des Mensen in heerlijkheid als de ontknoping van zijn levensdrama nadert. Pas voor de Hoge Raad der Joden komt het hoge woord er uit: gij zult de Zoon des Mensen zien gezeten aan de rechterhand van de Macht en komende met de wolken des hemels (Marcus 14:62). Daarvoor had hij er uitsluitend over gesproken in de kleine kring van zijn discipelen. Nu alles op scherp staat en het kruis onafwendbaar is, komt Jezus er mee voor de dag. Waarom toen? Waarom niet eerder? Waarom niet bij zijn triomfantelijke intocht in Jeruzalem? Of bij het wonder van de spijziging van de vijfduizend? Toen zou het geen moeite hebben gekost om duizenden er in te laten geloven. Nu haalt het niets meer uit, hoogstens levert het een laatste argument om Hem ter dood te veroordelen.

Dat komt omdat er bij Jezus iets bij is, en dat iets is nu juist beslissend. Jezus heeft nl. veel over de Zoon des Mensen gesproken, ook tegenover buitenstaanders. Hij heeft gezegd dat deze geen plaats had om z'n hoofd neer te leggen, dat hij gekomen was om te dienen en niet om gediend te worden, ja dat hij

veel moest lijden van de kant van de geestelijke leiders en zelfs door hen gedood zou worden. Dat was heel andere taal. Het wees op vernedering en verwerping in plaats van triomf. Pas als die vernedering onafwendbaar is zegt Jezus dat de Zoon des Mensen zal verschijnen in heerlijkheid. Dan is als het ware pas de voorwaarde voor de overwinning vervuld.

Het is niet nodig om hierbij alleen aan 't plaatsbekledende en verzoenende karakter van Jezus' lijden te denken. Slechts een enkele keer heeft de Heer daar zelf over gesproken. Het gaat om iets dat veel meer omvat dan de verzoening alleen, nl. om de weg tot het Koninkrijk van God. Het gaat God er om dat Hij tot zijn heerschappij komt langs de weg van de overmacht der liefde. Het lijden van de Zoon des Mensen is niet nodig om God te verzoenen, maar om Gods liefde tot overwinning te brengen. De Zoon des Mensen, in de hooggespannen verwachting van Jezus' tijdgenoten, degene die als Gods generaal de duivelse machten verslaat, is degene die Gods liefde komt bewijzen en verwerkelijken. Dat bewijs brengt Hem aan het kruis en via dat kruis tot de overwinning.

Bekering

Wie Jezus van Nazaret als de Zoon des Mensen belijdt, heeft daarmee heel wat uitgesproken, over God en over zichzelf. Over God omdat de Zoon des Mensen Gods generaal is. Zoals de generaal zo is God zelf. De strategie van de liefde die Jezus uitvoert, is wezens kenmerk van God. Deze strategie loopt uit op het kruis, dat — verre daarvan een fiasco te zijn — de beslissende overwinning van God is.

Maar ook over zichzelf. Want wie zo'n belijdenis over God en Jezus van Nazaret uitspreekt, die houdt 't niet meer uit met zichzelf. Hij weet zich door deze Zoon des Mensen geoordeeld. Hij voelt zich mee schuldig aan de kruisiging. Hij kan niet blijven die hij was. Hij moet veranderen. Hij moet zich bekeren en zich aanmelden voor de navolging van Jezus.

Wie wil spreken, schrijven of alleen maar denken over de Christus der Schriften moet hier beginnen. Hij vindt hier niet een meetlat om eigen en ander rechtzinnigheid te meten, maar een appèl om zichzelf op te geven en Jezus van Nazaret na te volgen.

Ondertussen rijst een nieuwe vraag. Waarom is het nu juist Jezus van Nazaret die als Zoon des Mensen de generaal van God is? Wat is er dan tussen Hem en God aan de hand? Wat is zijn speciale verhouding tot God? De bijbel geeft daarop als antwoord: Hij is de Zoon van God.

J. Reiling

BEROEP OP VRIENDEN VAN NBG

Ds J. H. Sillevius Smitt heeft een beroep gedaan op de vrienden van het Nederlandsch Bijbelgenootschap om het uit de financiële moeilijkheden te helpen. Hij stond op tijdens een toespraak van de algemene secretaris, mr F. L. S. F. Baron van Tuyll van Serooskerken die het jaarverslag toelichtte op de algemene vergadering in Utrecht.

Mr Van Tuyll stak niet onder stoelen of banken dat hij somber gestemd is. Hij noemde in het bijzonder twee donkere problemen. In de eerste plaats is het aantal bijbels dat via kerken, scholen en verenigingen werd verspreid, drastisch gedaald. In de tweede plaats is er een enorm tekort. Eén van de belangrijkste oorzaken daarvan is het feit dat het dak van het Bijbelhuis te Amsterdam — de zetel van het NBG — geheel verteerd is door zwam en gerestaureerd moet worden.

Ds Sillevius Smitt sprong op en vroeg of vele vrienden van het bijbelgenootschap in de zaal en in het land niet wilden helpen. Hij kreeg een spontaan applaus van de afgevaardigden.

Tijdens deze vergadering bleek dat het NBG geweldige kansen en mogelijkheden heeft. Ds Ype Schaaf, net terug uit Indonesië, zei dat de nieuwe bijbelvertaling voor Indonesië persklaar is. Maar willen de Indonesiërs deze bijbel kunnen betalen, dan zullen wij er per exemplaar vier gulden moeten bijleggen.

Ds Sverre Smaadahl vertelde over plotseling nieuwe open deuren in Oost-Europa. Dit jaar kan veel meer gedaan worden dan vorig jaar werd begroot. Hij deed een beroep op het Nederlandsch Bijbelgenootschap om nu te helpen met de bijbelproductie voor Oost-Europa.

HARDERWIJK

Volgende week hopen we in ons weekblad aandacht te kunnen schenken aan de officiële ingebruikneming van de baptistenkerk te Harderwijk.

SPREEKBEURTEN ZENDELING TER BRAAK

Ds J. ter Braak hoopt vanaf 26 juni weer in ons land te zijn. Hij is dan in de gelegenheid om de gemeenten te dienen met het woord. U kunt hem bereiken via nr. 05400-18549, en per adres: Vijverlaan 13, Hengelo (Ov.).

Namens de U.Z.C., J. Euwema

AFSCHEID DS E. J. HUIZING

Ds E. J. Huizing hoopt a.s. zondag 28 juni afscheid te nemen van de gemeente te Hoogeveen. De afscheidsdienst wordt in de Remonstrantse kerk in de Grote Kerkstraat gehouden en begint om 3 uur.

De secretaris, G. J. P. Olijslager.

C NADER BEZIEEN

Individualisme en kollektivisme

In het frontartikel van deze week — dat we, gezien de belangrijke opmerkingen die er in gemaakt worden, overnamen uit het kwartaalblad *The European Baptist* — wordt nader ingegaan op het individualisme, dat ons als baptisten zou kenmerken. We menen daar op deze plaats een enkele opmerking aan toe te moeten voegen.

Inderdaad is individualisme ons en onze gemeenten — vooral in betrekking tot de 'autonomie' van de gemeente (wie verlost ons toch van dat in wezen onbruikbare woord...!) — niet vreemd. Godsdienstpsychologen mogen, wat ons betreft, uitzoeken of deze aanleg ook iets te maken heeft met onze voorkeur voor een prediking en geloofsbeleving waarin de persoonlijke beslissing en persoonlijke verantwoordelijkheid zo'n grote

rol spelen. Hoë de uitslag van zo'n onderzoek ook zou mogen zijn, het komt ons voor dat individualisme beslist geen schone deugd kan zijn. Integendeel. Het is een ondeugd, die de individuele gelovige en de individuele gemeente (zo kan het woord wel gebruikt worden) ontsiert.

Want wat bedoelt men met individualisme? Kort gezegd: het individualisme leert, dat de rechten van de enkeling boven die van de gemeenschap gesteld moeten worden, dat vóór alles de persoonlijke zelfstandigheid moet worden bewaard.

Nu moeten we van de weeromstuit niet naar het andere uiterste gaan streven, naar kollektivisme. Die neiging is weleens merkbaar, zowel in de unie als in de plaatselijke gemeente, vooral wanneer de individualistische opvatting van de 'autonomie' der ge-

meente (en van de individuele gelovige!) geleid heeft tot soms 'onverkwikkelijke verhoudingen en toestanden. Want wat betekent kollektivisme? Dit: het vooropstellen van de gemeenschap in de plaats van de enkeling. Wie deze opvatting konsekwent toepast kan komen tot de konklusie: gijzelf zijt niets, uw volk is alles...!

Beide -ismen zijn verwerpelijk en voor een karakterisering van ons geloof en wezen onbruikbaar. Individualisme leidt tot 'splendid isolation', tot vereenzaming — met alle gevolgen van dien — en tot ontrouw aan het gebod de ander te dienen en lief te hebben. De keerzijde ervan, het kollektivisme, onteert de menselijke identiteit en veracht de mens die, ook en juist als enkeling, naar Gods beeld is geschapen.

Zouden wij een woord moeten kiezen dat recht doet aan ons geloof en wezen, wij zouden voor het woord personalisme kiezen.

v. D.

LATEN WE EERLIJK ZIJN . . .

En dat zal dan toch wel moeilijker zijn dan we zo gemakkelijk zeggen. Hoe zouden we anders tot dit veel gehoorde gekomen zijn: laten we eerlijk zijn. Met andere woorden: we draaien er zo lang mogelijk om heen en als het dan helemaal niet meer anders gaat laten we iets los wat in de richting van de waarheid gaat. Maar zelfs dan heeft die eerlijkheid nog bijgeluiden.

Nu hebben we de wind wel mee. Althans op godsdienstig en kerkelijk terrein. Wij zijn aanschouwers van een onthutsende striptease. U weet toch wat dat vreemde woord betekent? Een langzaam en geraffineerd uitdoen van allerlei kledingstukken totdat het naakte bestaan overblijft. Nu kan men de kerken en gelovigen niet beschuldigen dat ze met raffinement bezig zijn zich uit te kleden, maar het valt niet te ontkennen dat ze heel wat afleggen. Het opvallendst is daarmee de r.k.-kerk bezig. Deze kerk had ook rijkelijk veel aan. Maar ook de andere kerkgemeenschappen verliezen het een na het andere. Zelfs de meest devote vromen zijn niet meer zo zeker van de noodzaak zich te omhullen met de ouderwetse gewaden, die leraren in geloof en leven gewezen hadden. Met deze ontwikkeling groeit de onzekerheid die tot gevolg heeft dat sommigen alles overboord gooien en dat

anderen krampachtig grissen naar wat vorige geslachten produceerden.

Kortgeleden schreef ik aan enige vrienden een brief, waarin o.m. het volgende stond: De vraag komt op in hoeverre wij het geloof in de allesregelende God kwijt zijn. In hoeverre de eeuwigheid nog speurbaar is in ons levensgedrag en of zondebesef een reële faktor is in ons leven. Het komt hier op neer of dat wat wij zeggen te geloven realiteit voor ons betekent of dat het geloof alleen maar een verzameling geformuleerde overleveringen is, waarmee we in feite geen raad weten. Die we niet durven los te laten maar evenmin kunnen hanteren.

Laten we eerlijk zijn . . .

Zondagmorgen zingt u: beveel gerust Uw wegen aan Hem die het al regeert, en daarin belijdt u, dan de oppermacht van de Eeuwige, maar tegelijkertijd overweegt u wat u moet doen om uw toekomst 'veilig' te stellen. Natuurlijk hebt u God achter de hand als alles fout loopt, maar voorshands zit u achter 't stuur en regelt u richting, snelheid en inhaalspogingen. Zeker, dat mag u en moet u ook, maar laten we eerlijk zijn: God komt er eerst aan te pas als er brokken komen.

Met welbehagen luisteren we naar de prachtige, machtige woorden uit het evangelie naar Mattheüs: Mij is gegeven

alle macht in hemel en op aarde . . . maar ziet u er wat van? We zitten dermate aan met de problemen van geweld en armoede dat de gewone man er niet meer bij kan. Ach, hij kan er wel bij, maar hij kan er niets aan veranderen. De olie- en staalmagnaten zitten aan het schakelbord en zetten onder of zonder stroom allen die wat anders zouden willen als zij zich hebben voorgesteld. Wat is dan de Heer ver weg. Misschien meent iemand Hem nog te ontdekken op zijn vakantietocht in de bergen, maar de armoedzaaiers van het Zuiden en de slachtoffers in het Oosten hebben slechts zweet, bloed en tranen.

Laten we eerlijk zijn . . . Ik hoor der vromen tent weergalmen van hulp en heil, maar als iemand speurt naar tekenen van een werkelijke verlossing, die zij zo geestdriftig bezingen, stoot je op een doodgewone, kleine, eierzuchtige, hebzuchtige mens.

Om eerlijk te zijn: ik zou iets schrijven dat voor niet-ingewijden niets te maken heeft met het bovenstaande. Mij werd een brief terhand gesteld waarin een broeder schreef over onze verantwoordelijkheid in deze wereld. In zijn brief vraagt hij naar de betekenis van het koningschap van Jezus Christus: of die reeds reëel aanwezig is in deze tijd of dat wij daarop nog moeten wachten. En wat wij, gelovigen, nu en hier te maken hebben met wat zich om en over ons voltrekt. Of wij ons maar zullen terugtrekken en afwachten of dat wij het

spanningsveld van dit leven moeten binnentreden.

Ik zal proberen er de volgende keer wat mee bezig te zijn. Eigenlijk was ik er reeds mee bezig door naar de geloofwaardigheid van ons geloof te vragen. Niet zozeer voor de buitenstaander als wel voor de insider, de belijder. Wat een woord: be-lijder!

Huizinga

In een tweetal artikelen gaat ds F. E. Huizinga in op een brief die de redaktie uit de lezerskring ontving. In deze brief wordt de vraag gesteld hoe wij het 'Heer-zijn van Jezus Christus' in de samenlevingsverbanden moeten verstaan, eventueel realiseren. Waar de briefschrijver — en we vallen hem daarin graag bij — wenst, dat meerderen over dit onderwerp hun gedachten formuleren beschouwe men het eerste artikel over dit onderwerp (dat op deze pagina staat) als een aanloop tot deze gedachtenwisseling waaraan ieder vrijelijk mee mag doen die meent er zinvolle dingen over te kunnen zeggen! c.r.

NORDENHAUG MEMORIAL FONDS

Studenten en staf van het seminarium te Rüschlikon, Zwitserland hebben een bedrag van 1300 Zw.fr. (ruim 1000 gulden) bijeengebracht voor het Nordenhaug Memorial Fonds. De bedoeling van dit Fonds is om lezingen en gastkolleges van hoog academisch niveau, aan het seminarium te geven, mogelijk te maken.

Het Fonds is gesticht ter nagedachtenis aan dr Joseph Nordenhaug, vanaf de stichting tot 1960 president van het seminarium. Dr Nordenhaug, die in 1960 algemene sekretaris van de B.W.A. werd overleed in de herfst van 1969.

SOUTHERN BAPTISTS NEMEN KOMMENTAAR OP GENESIS TERUG

Tijdens de Algemene Vergadering, te Denver, Colorado gehouden hebben de afgevaardigden van de gemeenten aangesloten bij de meer dan 11 miljoen leden tellende Southern Baptist Convention besloten met 5.394 stemmen tegen 2.170 een kommentaar op Genesis terug te nemen. Het kommentaar op Genesis is een deel van een uit 12-delen bestaand werk, dat uitgegeven wordt door de konventie.

In het teruggenomen deel werd door de schrijver als zijn mening uitgesproken, dat God niet werkelijk Abraham verzocht zijn zoon Izaäk te offeren, maar dat dit een psychologische reactie was van de zijde van Abraham.

Tot nieuwe president van de konventie werd dr Carl E. Bates (56) gekozen. Dr Bates is voorganger van First Baptist Church te Charlotte, North Carolina.

In een resolutie sprak de konventie zich uit voor steun aan president Nixon's pogingen om een rechtvaardige en eervolle vrede tot stand te brengen in Zuid-Oost Azie en om binnen de kortst mogelijke tijd de Amerikaanse soldaten naar huis terug te brengen.

Martin Luther King-huis in Schmiedeberg (D.D.R.)

Onlangs konden de baptistengemeenten in Oost-Duitsland, in tegenwoordigheid van Mevrouw Corretta King, de weduwe van de vermoorde negerleider dr Martin Luther King Jr, het naar hem genoemde konferentiecentrum in Schmiedeberg (tussen Dresden en Praag) in gebruik nemen. Het huis werd gebouwd dankzij de hulp

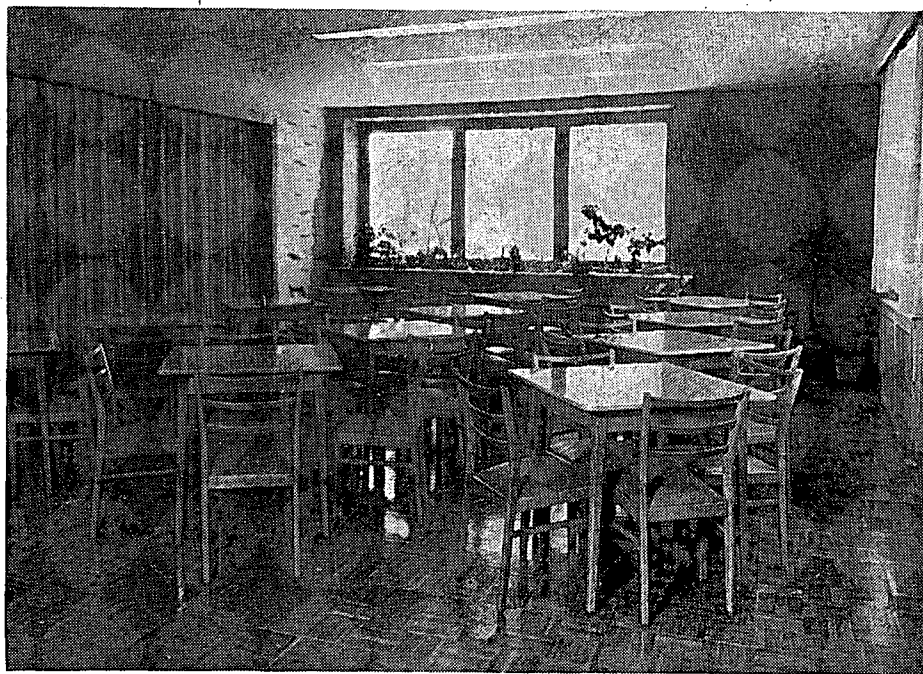
van vele jongeren uit verschillende Oosteuropese landen die hier in de afgelopen jaren hun werkkampen hielden. Ook gepensioneerden gaven hun krachten eraan.

Het huis biedt accommodatie aan 40 personen.

De Unie in de D.D.R. telt ongeveer 25.000 leden.

Het Martin Luther King-Huis te Schmiedeberg, D.D.R.

De eetzaal in het nieuwe Martin Luther King-Huis
(cliché's The European Baptist)

Lezers

aan het woord

GETUIGENIS EN DIENST (2)

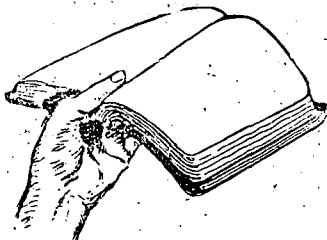
Nadat ik in het eerste gedeelte mijn verontrusting heb uitgesproken aangaande de opdracht door God in Jezus Christus aan de Gemeenten gegeven (zie De Christen van j.l. vrijdag 29/5), terwijl de wereld wacht op de openbaring van de kinderen Gods, verwijzende naar de enige weg om daartoe te komen, liggende in het zich volkomen onderwerpen aan Gods geboden, onder leiding van de Heiligen Geest, als vrucht van de liefde tot Jezus, die ons eerst heeft liefgehad (Joh. 13:34 en Joh. 15), nu willen we even stilstaan bij het uitzicht dat ontstaat als wij daar positief op reageren en de prijs betalen die in verband staat tot het volgen van Jezus, d.i., ons eigen ik. (Luk. 9:23-26). De perspectieven zijn voor het vlees niet aangenaam, maar wel noodzakelijk om deel te hebben aan Jezus Christus' en Gods Koninkrijk, dat komende is (Rom. 8). In deze laatste twee bijbelgedeelten komen drie elementen voor nl. als volgelingen van Jezus Christus: deel hebben aan Zijn lijden, maar ook aan de vreugde, eventueel als wij verkeerd kiezen door naar het vlees te wandelen: de dood. Laten wij ons leiden door God en Zijn Woord, dan kunnen wij de opdracht vervullen om als Gemeenten van Jezus Christus waar te maken de liefde van onze Heiland tot het ganse menselijk geslacht door woord en daad, zowel onderling als buiten eigen kring. Wij moeten elkander kunnen vinden om plaatselijk en centraal het getuigenis van de eenheid in Jezus Christus waar te maken. Daarvoor is nodig de bereidwilligheid om elkander te willen ontmoeten en in gesprek te komen over onze gezamenlijke opdracht met al Gods kinderen, die evenals wij geloven Gemeenten van Jezus Christus te zijn. Wij willen toch hopelijk niet beweren dat alleen de baptistengemeenten daar aanspraak op kunnen maken? De eenheid die God gewild heeft en nodig acht voor het getuigenis naar buiten, in de wereld, moeten wij zo veel mogelijk zoeken en behartigen. God gaf ons Zijn Woord en daar kunnen wij het gerust mee wagen. Bidden wij om een groot geloof en vertrouwen om de zware, maar tevens zo heerlijke opdracht te volbrengen in Gods kracht voor zover ons dit gegeven zal worden en dit te mogen doen in vreugde, die verbonden is aan het dienen van God.

Utrecht

F. G. de Ruyter

Mededelingen

- Het telefoonnummer van Jac. Germe-raad te Rotterdam, beheerder van de uitgave Lofzangen en Gebeden is ingaande 15 juli: 363321.
- Wegens vakantie kunnen van 27 juni tot 18 juli geen bestellingen van Lofzangen en Gebeden worden uitgevoerd.
- Het adres van de penningmeester der gemeente Zwolle is: br J. Nap, Henri Dunantstraat 7, Kampen.
- Zondagmorgen 5 juli houdt de baptisten-jeugdgroep uit Workum een open-luchtsamenkomst op het vakantie-centrum 'Boszicht', Smalbroek 46, Beilen.
(De Workumer jeugd verblijft dat weekend op de kampeerboerderij).

Wat zullen we lezen?

zondag	28 juni	Marcus 8 : 1-9
maandag	29 juni	Handelingen 10 : 34-43
dinsdag	30 juni	Handelingen 10 : 44-48
woensdag	1 juli	Handelingen 11 : 1-18
donderdag	2 juli	Handelingen 11 : 19-30
vrijdag	3 juli	Handelingen 12 : 1-17
zaterdag	4 juli	Handelingen 12 : 18-24

Niets te eten
Jezus, Hij alleen
Wie kan het water weren?
Woord en wederwoord
Naar Antiochië
Nacht der bevrijding
Een mens is maar een mens

HET PRAATBOEK IS UIT

Het Praatboek is uit; het Palaver kan beginnen. Als de vakanties voorbij zijn gaan duizenden jongeren op catechisatie, school, vereniging of 'zomaar' praten over de bijbel. Dit Praatboek, dat 'weinig' boek en 'volop jeugdmagazine' is, zal dit gesprek stimuleren en richting geven.

In 1964 was Palaver een dag. Toen kwamen in Utrecht meer dan 20.000 jonge mensen in de Irenehal bijeen. Palaver '70 is meer. Het is een boek om over te praten, een dag — 2 januari 1971 — om bij te wonen en een markt om dan op rond te dolen. Het is bovendien een actie om bijbelverspreiding in Oost-Europa, Indonesië en Afrika te bevorderen.

Het zojuist verschenen Praatboek wil bijdragen aan de herontdekking van de bijbel door jonge mensen. Uitgangspunt is het bijbelse verhaal over de ontdekking van de vergeten wetsrollen in de tempel door de zestien-jarige koning Josia. De vondst stimuleerde de restauratie van de tempel, gaf de stoot tot reformatie van het volksleven en bracht

een revolutie tegen het bijgeloof op gang.

Het boek, geschreven door de jonge auteur Sipke van der Land daarbij bijgestaan door protestantse en rooms-katholieke theologen, mijdt langdradige inleidingen. Het zoekt op speelse wijze met gebruik van veel cartoons en foto's het gesprek op gang te brengen. Dagbladen noemden het al een pop-boek, maar het wil niet gewild populair doen ten koste van de inhoud.

Het ziet er naar uit dat de belangstelling voor dit Praatboek als aanzet voor gesprek groot zal zijn. Reeds nu komen op het bureau van Palaver, Herengracht 366 te Amsterdam, honderden aanvragen om exemplaren binnen. De grote bestellingen voor gebruik op catechisaties, scholen en verenigingen moeten nog komen.

Het Praatboek kost f 1,— per stuk. Bestelling geschiedt door vooruitbetaling van het desbetreffende bedrag op postgirorekening 75651 t.n.v. de N.V. Crediet en Effectenbank te Utrecht, onder vermelding 'Rekening Palaver '70', bestelling van ... Praatboeken'.

WIE ?

Wie helpt de administratie aan het juiste adres van mej. B. Hof, voorheen wonende Utrechtsedwarsstraat 99-111, Amsterdam-C.

DR HENRY COOK OVERLEDEN

In de leeftijd van 83 jaar is onlangs te Londen overleden dr Henry Cook, van 1955-1959 sekretaris van de Baptisten Wereldalliantie (voor Europa).

Dr Henry Cook heeft als voorganger baptistengemeenten gediend in Blackburn, Leeds en Londen. Nadien diende hij als superintendent de gemeenten in Groot-Londen.

Tijdens zijn dienst als sekretaris van de B.W.A. bezocht dr Cook ook ons land

en fungeerde hij eens als spreker op een vergadering van de Broederschap van Baptistenvoorgangers.

B.W.A. BIEDT HULP IN ROEMENIE EN PERU

Het hulp- en dienstverleningscomité van de Baptisten Wereldalliantie heeft een begin gemaakt met zijn hulpverlening aan beide door natuurrampen getroffen landen door zowel 5000 dollar te zenden aan het Roemeense Rampenfonds als aan het Rampenfonds te Peru.

De sekretaris van de Europese Baptisten Federatie, dr Ronald Goulding heeft de baptisten van Europa uitgenodigd bijdragen te zenden om vooral de noden van de Roemeense baptisten te kunnen helpen lenigen.

ADVERTENTIES

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Ingaande 1 februari 1970 zijn de prijzen van onze diverse bundels herzien en gelden de volgende prijzen:

Eenst. eenv. uitgave	f 7,15
rood, blauw, zwart	
Eenst. eenv. uitgave rood met opdruk „eigendom der gemeente“	f 7,15
Eenst. luxe uitgave	f 9,—
roodbruin, blauw, zwart	
Eenst. luxe uitgave, beige	f 9,50
Eenst. luxe uitgave	f 17,50
zwart leren band	
Eenst. zeer luxe uitgave, zwart leren band verguld op snee	f 25,—
Harmonisatie deel I	f 10,—
Harmonisatie deel II	f 17,—
Orgelbegeleiding Psalmen	f 2,50

Tekstboekje Lof zij den Heer f 0,12

Besteladres: J. Germeraad, Breitnerstraat 77B, Rotterdam-2.

Betalings op girono. 281127 t.n.v. Zangbundel Comm. Rotterdam.

Zendingen boven f 30,— franko.

Gereed haar Heer te ontmoeten ging naar het Vadenhuis onze zuster

F. G. KIEWIET—KRUIZINGA

op de leeftijd van 80 jaar.

14 juni 1970

2. Corinthiërs 1:5

Baptistengemeente Winschoten

Zaterdag 6 juni 1970 heeft de Heer tot Zich geroepen onze geliefde zuster

BERENDJE SCHUUR

in de leeftijd van 78 jaar.

Baptistengemeente Foxhol

De Heer heeft tot Zich genomen onze zuster

MARIA SPRINGER

op de leeftijd van 91 jaar.

Sappemeer, 17 juni 1970

Baptistengemeente Hoogezand

Na een geduldig gedragen lijden, ontsiep in haar Heer en Herland onze zuster

FEMMECHIENA GROENEVELD

op de leeftijd van 69 jaar.

21 juni 1970

Nieuwe Pekela,

Zuidwendingerweg 22

Familie Groeneveld

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Natuurzuivere
King pepermunt
is een rondje
frisse
energie

Epe is niet het doel van Exodus '70

wel een ravitaillingsplaats
voor baptisten die onderweg
zijn!

De „scherpe toonzaal” heet van der Deen

Want meubeltoonzaal van der Deen verkoopt aan moderne mensen, die kritisch zijn ingesteld op kwaliteit en prijs. Geeft bovendien het volle pond aan allure, unieke keus en service. Desondanks ziet u alleen uiterst scherpe prijzen. Omdat van der Deen een „scherpe toonzaal” is. Met unieke kollekties meubelen en slaapkamers, vloerbedekking en gordijnen op ruim 2000 meters ruimte. Een toonzaal die uw bezoek alleszins waard is.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELN

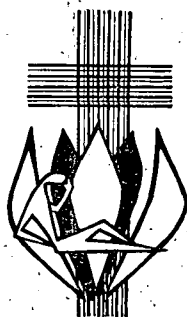
Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)

HENGEL (O)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 102 86)

STICHTING VERPLEEGTEHUIZEN TABITHA-AMSTERDAM
roept sollicitanten op voor de functie van

administrateur

in haar verpleegtehuis voor psychisch-geriatrische patiënten te Amsterdam.

De exploitatie van het huidige verpleegtehuis aan de Amstelveenseweg 591, alhier met 54 bedden zal over ca 1½ jaar worden voortgezet in het momenteel in aanbouw zijnde nieuwe verpleegtehuis Tabitha in Amsterdam-West met een capaciteit van 150 bedden.

Verlangd wordt een ontwikkeling op middelbaar niveau; bij voorkeur met diploma S.P.D.; leeftijd 25-40 jaar.

Eigenhandig geschreven brieven gaarne te zenden aan het bestuur van Stichting Verpleegtehuizen Tabitha-Amsterdam; Secretariaat: Witte Klok 72, Amsterdam-West.

DE CHRISTEN

3/10 juli 1970

85e jaargang - 27/28

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 030 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

EEN ALLEEN IS MAAR VERDRIETIG

DE AUTONOMIE of zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente, waarover onder ons lange tijd geen discussie mogelijk of zelfs maar nodig scheen, is kennelijk toch niet zo'n vanzelfsprekende zaak. Verschillenden hebben daar de laatste weken in ons blad hun mening over ten beste gegeven, en dan veelal in kritische zin. Zo wil J. van Dam van 'dat in wezen onbruikbare woord' autonomie af. Van het individualisme, dat daarvan de achtergrond en voedingsbodem is, zegt hij dat dat, in zijn opvatting althans, 'beslist geen schone deugd' kan worden genoemd. Hij plaatst deze kanttekeningen bij een opstel van Knud Wümpelmann, waarin deze de plaatselijke autonomie van de gemeenten en hun kollektieve verantwoordelijkheid in nationaal en internationaal verband aan een nadere beschouwing onderwerpt. Wümpelmann sprak over dit onderwerp op een bijeenkomst van secretarissen, die laatst in het Zwitserse Rüschlikon gehouden is.

Nu valt moeilijk te ontkennen, dat de gemeentelijke autonomie onder ons (en dat geldt ook voor de Baptisten in de meeste andere landen) altijd bijzonder hoog is aangeschreven. Niet dat wij geen oog hebben voor het universele karakter van de christelijke gemeente, maar de plaats en taak van de lokale gemeente staan in ons denken toch wel centraal. Wümpelmann verklaart dat, m.i. niet ten onrechte, uit de dominerende positie van de staatskerken op het Europese continent. In ons land kennen wij geen staatskerk, maar de kerken van calvinistische signatuur (en de Rooms-Katholieke kerk niet te vergeten!) nemen, alleen getalsmatig al, hier wel een min of meer overheersende plaats in.

Christus het Hoofd

Naar onze overtuiging is Christus het Hoofd der gemeente, ook plaatselijk. In de *Geloofsbelijdenis en Constitutie* van de Duitse Baptisten, waarvan in 1870 — precies honderd jaar geleden dus — te Franeker (?) een Nederlandse vertaling verscheen ten behoeve van de Friese gemeenten, heet het: „Alleen de Heer Jezus Christus is het Hoofd der (ge)meente; zichtbare opperhoofden op aarden kent zij niet”. Daaruit volgt, dat elke plaatselijke gemeente haar eigen aangelegenheden kan behartigen in gehoorzaamheid jegens de Heer. Christus is het Hoofd der gemeente, en daarom moeten haar leden zijn heerschappij gelovig aanvaarden en zijn wil trachten te doen.

Alle gelovigen, zo menen wij, zijn voor God gelijk. De opvatting van het algemeen priesterschap der gelovigen houdt in, dat alle leden der gemeente, principieel gesproken, dezelfde rechten (en plichten!) hebben. Zij kunnen bijv. worden gevraagd om bepaalde taken in de gemeente op zich te nemen. Zij hebben, in vergadering bijeen, het recht ambtsdragers te kiezen, een voorganger te be-roepen, regels in verband met doop en lidmaatschap van de gemeente vast te stellen, over opname en uitsluiting een beslissing te nemen, de begroting aan te nemen, resp. te amenderen of te verwerpen, etc. Ook kunnen één of meer van deze zaken ter behartiging en uitvoering aan een kleinere groep worden opgedragen. Maar het is aan de gemeente om daarover een beslissing te nemen.

— 0 —

Tegenwoordig hebben de meeste gemeenten voorgangers, die een daartoe geëigende opleiding hebben ontvangen. Dat is niet altijd zo geweest. Er was in het begin geen geld voor, ofschoon er ook wel andere bezwaren waren. Julius Köbner, de man die indertijd Feisser c.s. heeft gedoopt, bracht ze eens zo onder woorden: „Het woord van een broeder, die in het maatschappelijk leven zijn brood verdient, zal ongetwijfeld onafhankelijker zijn — en in ieder geval niet minder indruk maken — dan (het woord) van een broeder, die van het evangelie leeft”. Ook in ons land waren er, die aanvankelijk weinig voor de op-

leiding voelden. Zo huiverde H. Kruit voor 'heertjes-op-kamer' (dat was in de jaren tachtig van de vorige eeuw), terwijl anderen financiële bezwaren zagen. Trokken deze jonge broeders daarom meest naar het buitenland, eerst naar Hamburg en later naar Rüschlikon, sedert 1958 hebben onze gemeenten een eigen voorgangersopleiding, die gevestigd is in 'De Vinkenhof' te Bosch en Duin, Biltshoven.

De handen ineen

Over de plaatselijke gemeente zou natuurlijk veel (meer) te zeggen zijn. Maar uit wat hierboven over de opleiding van onze voorgangers werd opgemerkt blijkt al, dat de gemeenten voor bepaalde taken de handen ineenslaan. Wümpelmann vindt, dat efficiëncy voor samenwerking en gemeenschap geen hoofdmotief mag zijn. Hij stelt, dat het samengaan van de gemeenten in een Unie daarvan uitdrukking behoort te zijn, dat de Here God ons als gemeenten bijeenbrengt en — houdt. Daar valt veel voor te zeggen.

Aan de andere kant moesten we er voor willen uitkomen, dat praktische overwegingen voor het aangaan en instandhouden van een kerkverband óók een legitiem motief zijn. Oncken heeft destijds — in 1857, meen ik — als zijn mening uitgesproken, dat een algehele onafhankelijkheid van de gemeenten van elkaar een gevaar is, dat tot hun ondergang kan leiden!

— 0 —

Toen onze Unie in 1881 werd opgericht, geschiedde dat: a. tot bevordering van liefde, achting en samenwerking onder haar leden; b. tot het scheppen van gelegenheden om de beginselen van de bij haar aangesloten gemeenten bekend te maken; en c. tot verbreiding van het evangelie in binnen- en buitenland. Ofschoon in haar Statuten de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente niet met zoveel woorden wordt genoemd, wordt deze daarin wel, stilzwijgend, verondersteld. In andere landen — ik denk aan Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Sowjet-Unie — heeft het kerkver-

band een grotere mate van zeggenschap over de gemeenten. Uit het afwijzen of discutabel stellen van de gemeentelijke autonomie door sommigen onzer valt af te leiden, dat deze kennelijk niet zo'n vanzelfsprekende zaak is als wij, denkend en sprekend over de Unie, altijd aangenomen hebben.

Oorspronkelijk christendom

Voor de inrichting en opbouw van de gemeente plegen wij uit te gaan van de Bijbel, i.c. het Nieuwe Testament. Bij nader inzien blijkt echter, dat de bijbelse gegevens in dit opzicht minder talrijk zijn dan wij wel zouden willen. De eerste hoofdstukken van het boek Handelingen geven de indruk, dat het gemeentelieven zich toen spontaan ontwikkelde, en dat men over vragen van organisatorische en bestuurlijke aard zich nauwelijks het hoofd brak. Ten tijde van de apostelen had de gemeente voorts een sterk charismatische inslag, zoals ook uit de brieven valt op te maken. Men verwachtte dat Christus komen zou, dat Hij spoedig komen zou.

In het begin bestond de gemeente hoofdzakelijk uit bekeerde Joden. Later kwamen er nieuwe gemeenten bij, vooral door de zendingsarbeid van Paulus, wier leden in toenemende mate een heidens-Griekse achtergrond hadden. Ofschoon de gemeenten op verschillende plaatsen en in verschillende landen ontstonden, was er een sterk besef van saamverbondenheid. Dat kan binnen dit bestek niet verder aangetoond en uitgewerkt worden, maar men leze schriftplaatsen als 1 Cor. 4 : 17; 7 : 17; 11 : 16; 14 : 34; Col. 4 : 16; Hand. 11 : 29v; Rom. 15 : 25vv; 1 Cor. 16 : 1vv; 2 Cor. 9 : 1vv; Rom. 16 : 3vv; 1 Cor. 16 : 19v; 2 Cor. 13 : 12; Philipp. 4 : 21v; Col. 4 : 14v; Hebr. 13 : 24; Ephes. 6 : 18v; Col. 4 : 3v; 1 Thess. 5 : 25; 2 Thess. 3 : 1. Etc. etc.

Hoe het saamhorigheidsgevoel der gemeenten organisatorisch tot uitdrukking kwam, valt daaruit nauwelijks op te maken. Maar wel blijkt uit de genoemde schriftplaatsen, dat de gemeenten van het Nieuwe Testament lang zo autonoom en van elkaar onafhankelijk niet waren als wij altijd — of meestal — gedacht hebben. Daarom mogen wij ons ter ondersteuning van de gemeentelijke autonomie zoals-wij-die-kennen en het federatieve karakter van onze Unie-gemeenschap dan ook niet te gauw of te gemakkelijk beroepen op het Nieuwe Testament, dat zich daarover niet, in bijzonderheden uitspreekt, maar verschillende mogelijkheden openlaat.

Hemd en rok

De kritiek van Knud Wümpelmann op de gangbare baptistische opvatting aangaande het gezag en de autonomie van de plaatselijke gemeente lijkt mij dan ook allesbehalve ongegrond. Integendeel, veel van wat hij zegt heeft mijn harte-

lijke instemming. Ook zijn opmerking, dat wij als gemeenten plaatselijk en in wijder verband uitdrukking moeten zijn van Gods Koninkrijk, tot eer van God en tot heil van de wereld. De gemeentelijke autonomie kan immers zover worden doorgevoerd, met een hoogst twijfelachtig beroep op de Schrift nog wel, dat zij niets meer te maken heeft met de Geest van Christus, maar alles met zondige en verwerpelijke zelfhandhaving.

Wij houden elkaar de laatste jaren bij voortdurend voor, dat de organisatorische structuur van onze Unie-gemeenschap moet worden aangepast aan deze tijd en aan de eisen van deze tijd. Ik deel die opvatting en heb dat ook nimmer onder stoelen of banken gestoken. Maar we kunnen ook zo introvert met deze dingen bezig zijn, dat we aan onze eigenlijke taak niet toekomen: de verkondiging van het evangelie aan wie maar horen wil. Bovendien zal een nieuwe organisatorische vormgeving ons niet helpen, als wij ook niet bezielde worden

door een nieuwe geest en mentaliteit: dat wij niet slechts letten op ons eigen belang, maar ook op dat van anderen (Philipp. 2 : 4).

Ik eindig. Maar niet dan na opgemerkt te hebben, dat wij het in de toekomst moeten hebben van de geest van samenwerking en solidariteit. De tijd is voorbij, dat het hemd van de eigen gemeente ons nader kon zijn dan de rok van het Unie-verband. Anders maken wij ons schuldig aan een stuk wereldgelijkvormigheid, dat zich met het evangelie niet verdraagt. 't Is goed, dat wij de geesten beproeven, of zij soms uit God zijn. Ook in het verband van onze Unie en haar arbeid. Want één alleen is maar verdrietig. Dan mag er, wat mij betreft georganiseerd en gereorganiseerd worden. Immers, organisatie en het leven zijn niet per definitie elkanders tegenpolen. Organisatie is zelfs een voorwaarde voor het leven. Maar organisatie is niet het leven zelf.

J. A. Brandsma

zand en zaad

Wat kunnen mensen diepzinnige fouten maken op een schrijfmachine. Een der medewerkers van De Zaaier informeerde in een begeleidende brief naar mijn welstand en wenste mij aan het einde een goede gezindheid. Nu ligt de o op de machine naast de i, zodat er minder is dan een stap van gezondheid naar gezindheid en omgekeerd.

En daar zit wellicht meer waarheid in dan u op het eerste gezicht ziet. Gedenk hoe ingetogen u waart toen uw maag overstag ging en ook hoe lichtzinnig u huppelde toen u niet eens in de gaten had een lichaam te hebben. Dat is dacht ik het toppunt van gezondheid, dat laatste.

Intussen zitten velen met een beschadigd huis. Bij sommigen was het van de aanvang af al niet zo solide en zij kennen vele dokters. Bij anderen openbaart zich plotseling een afwijking en dat schrikt hen op. Iedereen kon ziek worden, maar zij toch niet. God zij dank zijn er vele middelen gevonden om de zaak weer in evenwicht te brengen. En elke dag zijn duizenden over de hele wereld bezig om nog onoverwonnen ziekten te achtervolgen teneinde ze te verdrijven. Natuurlijk, aan het einde gaat de vlag toch halfstok omdat die van de dood bovenaan komt.

Misschien is u wel eens een paar vreemde woorden tegen gekomen als u een artikel las over het op weg zijn naar het

sterven: reanimatie en euthanasie. Het eerste woord staat voor het pogen een mens kunstmatig tot het leven terug te brengen: door mond op mond beademing, door toediening van zuurstof, door injecties of bloedtransfusie. Men kan zich voorstellen dat een dokter wel eens in twijfel verkeert of hij onafgebroken moet voortgaan met die pogingen, met name wanneer de patiënt oud is of ongeneselijk ziek. Voor de meeste mensen komt de tijd dat ze graag willen heengaan en wie zal, indien die wens gezond is, daar tegen in willen gaan. Euthanasie, dat letterlijk het goede sterven betekent, is niet alleen het nalaten van het bestrijden van de dood, maar een ingreep, die het sterven bespoedigt. Het bekort het leven. Dat is bij de wet verboden. Gelukkig, want het vertrouwen in de arts, die geroepen is het leven te verdedigen, mag niet geschonden worden door de angst dat hij dat leven maar beëindigt. Maar dat diezelfde dokter als hij tegenover een wrak staat, pasgeboren of afgeleefd, ook in verzoeking kan komen, vooral wanneer van de zijde van de familie erop wordt aangedrongen er toch maar een eind aan te maken, is begrijpelijk.

Nu las ik iets merkwaardigs van dr Leslie D. Weatherhead, een bekende predikant van de Methodisten in Engeland. Waarschijnlijk heeft uw voorganger in zijn bibliotheekje wel een of meer boeken van hem. Hij is nu al 76 en verklaarde onlangs in het openbaar dat hij het recht had om te sterven. Hij schreef in The Times: In de stad, waarin ik leef, zijn velen die verlangen te sterven en ik geloof dat onze achterkleinkinderen zich zullen verbazen dat wij mensen hebben gedwongen te leven — als dat nog leven genoemd mag worden... Oude, invalide

Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij elkander liefhebt. Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander. - Johannes 13 : 34-35.

Aan rustige wateren

Het kenmerk!

Dikwijls word ik geboeid door de gesprekken van Jezus met Zijn discipelen vóór de gevangenneming in Gethsémané. Onder de bijzonderheden van die gesprekken trekt vooral het gebod van Jezus in Joh. 13 : 35 mijn aandacht. Een nieuw gebod! Maar liefde komt niet op bevel, dat weet ieder en dat heeft Jezus ook wel geweten. Dat Hij nu toch nadrukkelijk gesproken heeft van een bevel, is mijns inziens een bewijs dat de hier genoemde zaak Hem bijzonder hoog moet hebben gezeten. Voor ons is dat een teken, dat we ons van dit onderwerp vooral niet goedkoop af mogen maken.

Dit gebod van Jezus plaatst ons voor een moeilijke opdracht. Het is vaak gemakke-

lijker om een zending in een ver land lief te hebben dan iemand met wie we gedurig moeten omgaan. Voor die zending hebben we al dadelijk sympathie, omdat hij veel opgeeft en bereid is de Heer te dienen onder moeilijke omstandigheden. Bovendien is hij zó ver bij ons vandaan, dat zijn menselijke hebbelijkheden (die hij natuurlijk ook heeft) ons nooit persoonlijk raken, zodat wij ons daaraan niet kunnen ergeren. De ander, die vlak bij ons leeft, maakt het ons meermalen moeilijk. Natuurlijk irriteren wijzelf ook meermalen een ander, maar dat merken wij doorgaans niet zo duidelijk op. Als echter deze of gene ons ergert laten wij hem daarna graag links liggen. En Jezus zegt: „Een nieuw ge-

bod geef Ik u! dat gij elkander liefhebt!”

Dit is alleen mogelijk, indien wij getrouw letten op de liefde van Jezus... op Zijn zelfovergave voor ons. Dat helpt! Jezus heeft dat ook aangeduid in het vervolg van de tekst: „Gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkander (= elk de ander) liefhebt!” Wij hebben nodig dat wij leven uit Zijn liefde voor ons. Maar wie werkelijk tot Jezus bekeerd is doet dat ook. Je zou wel kunnen zeggen: „Leven uit 's Heilands liefde is het kenmerk van de bekering”.

Nu betreft dit vooral het verborgen leven met Jezus. De vrucht daarvan, namelijk het elkander liefhebben, wordt naar buiten opgemerkt en dat is het kenmerk van Jezus’

discipelen voor derden. Zo heeft Jezus zelf het gesteld: „Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander”.

Wij moeten veel evangeliseren. Dit is een nimmer eindigende opdracht voor de gemeente van Christus. Maar wij kunnen pas goed evangeliseren als wijzelf leven uit de liefde, die ons getoond is in de overgave van Christus. Daarom is het verborgen leven van de gelovigen van het grootste belang voor de activiteiten van de gemeente. Maar activiteit kan ook natuurlijke oorzaken hebben; denk maar aan mensen, die agressief van aanleg zijn. Daarom is dit nog niet het kenmerk van het leven met Jezus. Liefde onder elkander, dat is het kenmerk van het discipelschap. Zó leerde Jezus, toen Hij zich gereed maakte tot het volmaakte liefdewerk voor ons.

Hebt u het kenmerk van Jezus?

Hengelo (O) K. Reiling.

Eskimo's gaan vrijwillig in de ijzige eenzaamheid en vallen daar in hun laatste slaap, liever dan tot een last te worden voor hun families en het brood der kinderen te eten. Die euthanasie op religieuze gronden veroordelen schijnen hun verstand te hebben verloren. Ze zeggen: Laat dat over aan God, maar ik zou ze een paar stukjes van mijn tuin willen laten zien, die ik overliet aan God... Ik zou bereid zijn een patiënt het avondmaal te geven en dan te blijven terwijl de dokter zijn maatregelen trof om de patiënt te veroorloven over te gaan in de volgende fase van zijn zolang er nog iets van waardigheid is overgebleven. En indien het te belastend voor de verantwoordelijke dokter zou zijn waarom zou een patiënt niet een pil mogen nemen om een einde te maken aan zijn lijden?

Ik kan me voorstellen hoe u reageert. Misschien mompelde u het woord: moord of zelfmoord. Ik dacht er aan. Maar waar ik ook aan dacht: hoe oneerbiedig springen wij met het leven om. We hebben alles in eigen hand genomen. We gunnen het leven de mogelijkheid van ontstaan door het niet gebruiken van een pil en beëindigen het straks door een andere in te nemen. Men moet zich wel afvragen wat het leven nog eigenlijk voorstelt. Of wij ten aanzien van geboortekaartjes en overlijdensberichten tot andere formuleringen moeten ko-

men? Hebben we dit leven al te zeer in relatie met God gebracht? Moeten wij ons bestaan wat meer los laten weken van de Schepper en dit leven in eigen hand nemen en daarmee experimenteren naar eigen lust en wil? De 'wereldse' werkelijkheid bevestigt wel de gedachte dat dit voor velen een normaal gedragspatroon geworden is. Gelovigen zullen toch anders denken en leven. In elk geval zolang ze nog het Onze Vader bidden. Want met dat gebed stellen we lichaam en geest onder de zorg van de Vader.

Huizinga

Van de landelijke kampkommissie

Nog even een berichtje voor de latkomers!

Er is in het gezinskamp AI (18-15 juli) een kamer voor 4 personen vrij gekomen! We kunnen dus nog één gezin helpen. De volgende gezinskampen zijn volgeboekt!

In de 2 B-kampen (17 jaar en ouder) is ook nog plaats. De 3 C-kampen (14-16 jaar) zijn behoorlijk bezet, doch er zijn nog wel enkele gaatjes vrij. Je moet er echter wel vlug bij zijn!

In de 3 D-kampen (12-14 jaar) is nog volop plaats!

Jongelui van 17 jaar en ouder, die werkzaam zijn in enige tak van gemeentelijke jeugdarbeid of dit in de toekomst willen doen en die het nuttige aan het aangename willen koppelen, kom naar het kaderkamp, dat gehouden wordt van 25 juli-1 augustus op het terrein van De Vinkenhof.

Voor bovenstaande kampen dient men zich aan te melden bij de administratie van De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bos en Duin, post Bilthoven.

In het buitenlandse jongerenkamp E I in Wuppertal (DL) van 1-8 augustus zijn nog een paar plaatsen beschikbaar, doch dan moet je er wel vlug bij zijn. De prijs is f 150,- per persoon.

Aanmeldingen bij mej. G. van Veen, Emmen, Meidoorn 55, tel. 's avonds 05919-11363.

Kamp E II voor jong en oud naar Villach (Oostenrijk) is volgeboekt!

Zie verder de folders!

Namens de land. kampkommissie, G. van Veen, sekretaresse.

RADIONIEUWS

Dinsdag 7 juli a.s. (8.50-9.00 u. v.m.) zal ds W. Veenstra van 'Amsterdam-Centrum voor de AVRO-mikrofoon de morgenwijding verzorgen. Het onderwerp luidt: Kontakt gezocht met moedeloze mensen.

Evangelisatie in Noorwegen

door Theo Sommerkamp (E.B.P.S.)

Als jongeman won hij — dominee Ola Ishol — een veldloop skikampioenschap in Noorwegen. Nu, terwijl hij 44 is, wijdt hij zich met een even grote inzet en even veel enthousiasme aan zijn werk als baptistenvoorganger in Sarpsborg, een plaatsje aan de kust met 15.000 inwoners, ten Zuidoosten van Oslo, in de buurt van de Zweedse grens.

In de negen maanden waarin dominee Ishol deze gemeente leidt zijn ongeveer 50 mensen tot geloof in Christus gekomen. Ongeveer de helft van hen waren echtparen; teenagers vormden de andere helft. In een week tijds kwamen drie mensen van over de 50 tot geloof!

Dominee Ishol houdt zich ook regelmatig bezig met alcoholisten en verslaafden, hoewel hij voor deze arbeid geen speciaal programma heeft. Deze mensen komen volkomen individueel bij hem met hun problemen. Dit werk biedt zoveel kansen en mogelijkheden, dat dominee Ishol tot de overtuiging is gekomen dat zijn gemeenteleden hem moeten helpen in deze arbeid. Een van de vroegere dronkaards die tot Christus kwamen was een man die vanaf zijn 21ste jaar zwaar dronk. Hij is nu 36. Na een persoonlijk gesprek en na met hem gebeden te hebben in hun huis kon Ishol zowel de man als zijn vrouw tot Christus leiden. De man die nu in staat is regelmatig te werken woont in een huis dat afgebroken moet worden; maar nu denkt hij eraan voor hem en zijn gezin een nieuw huis te bouwen.

Van de 50 die tot geloof in Christus kwamen zijn reeds 15 gedoopt. De meeste jongelui waren van Lutherse huize. Ishol oefende geen enkele pressie op hen uit zich te laten dopen. Hij is zich goed bewust van de traditionele banden die hun ouders binden aan de Lutherse staatskerk en hij heeft er begrip voor dat velen aarzelen de staatskerk te verlaten voor een minderheidsgroep als de baptistengemeente die door velen nog verworwd wordt met zoiets als de Mormonen.

Dominee Ishol diende als 'raadgever' tijdens Billy Graham's campagne 'Euro 70'. Deze campagne was vanuit Dortmund, W.-Duitsland via een televisie-circuit te volgen in vele andere steden in Europa. Sarpsborg was een van de negen Noorse steden die in dit circuit waren opgenomen. Gedurende de acht dagen durende campagne bezochten totaal ongeveer

30.000 mensen de zaal in Sarpsborg, waar voor 3000 personen plaats was. Volgens een officiële opgave van Graham's organisatie kwamen in Sarpsborg 181 personen tot geloof. Dominee Ishol heeft met vele van deze bekeerlingen gesproken; „de baptistengemeente heeft er nog geen direkte vruchten van gezien”, vertelde hij European Baptist Press Service.

* *

Dit verhaal, de geschiedenis van wat in Sarpsborg is gebeurd en nog gebeurt, is een van de mooiste die verteld kunnen worden over het Evangelisatiejaar van de Noorse baptisten (en van hun Scandinavische burens), dat spoedig ten einde loopt. De Graham-campagne 'Euro 70' vanuit Dortmund paste zeer wel in dit Evangelisatiejaar.

Volgens Kaare Lauveng, algemene sekretaris van de Noorse Unie, heeft de evangelisatie-campagne niet overal tot dat resultaat geleid dat men hoopte en verwachtte. „Slechts enkele gemeenten maken melding van bekeerlingen; de definitieve rapporten moeten we trouwens nog ontvangen”.

In geheel Scandinavië, waar de Lutherse kerk de gevestigde kerk is, behoren de meeste mensen tot de staatskerk. In Noorwegen is 96% Luthers. Op een totale bevolking van 3,8 miljoen tellen de baptistengemeenten 6.600 (gedoopte) leden. De grootste vrije gemeenschap wordt gevormd door pinkstergelovigen.

De Noorse baptisten vinden dat elk jaar evangelisatiejaar moet zijn. Wat onderscheidde dan de periode 1969-1970? Lauveng: „Dit jaar werd speciaal nadruk gelegd op de evangelisatie door alle baptisten in geheel Scandinavië. De Unie in ons land hielp daarbij vele kleine gemeenten die anders niet in staat waren geweest aparte akties te houden. Onze grotere gemeenten hebben elk jaar dergelijke campagnes”. (Men herinnert zich uit een vorig artikel van S., dat de Unie in Denemarken niet participeert in deze Scandinavische campagne - v. D.)

Dat was ook het geval in Bergen, de derde grote stad in Noorwegen (118.000 inwoners). De gemeente daar, 370 leden, viert dit jaar het honderdjarig bestaan. Twee oud-voorgangers van de gemeente komen in september naar Bergen om er, in het kader van de jubileumviering, evangelisatie-samenkomsten te leiden. De huidige voorganger in Ber-

gen, Pastor Eilert Mossige, werd baptist op 20-jarige leeftijd. Hij was van afkomst Luthers. Een medearbeider op een boerderij was baptist. Deze vroeg hem met hem mee te gaan naar de gemeente. „Daar, bij de baptisten voelde ik een sfeer van vrijheid en geluk. Ik werd er ook overtuigd van de doop”, herinnert Mossige zich.

Een aantrekkelijke jonge vrouw in de gemeente van Bergen had een zelfde ervaring als haar voorganger. Zij is een 23-jarige onderwijzeres op een van de eilandjes in de haven van Bergen. Toen zij eens voor zichzelf in de Romeinen-brief las werd zij ervan overtuigd, dat het Nieuwe Testament de doop der gelovigen leert. Zij was als baby gedoopt in de Lutherse staatskerk. „Ik werd bang toen ik mij de konsekventies van mijn nieuwe visie op de doop realiseerde”, zei ze. Na korte tijd stemde haar familie er in toe, dat zij zich bij een vrije gemeente aansloot. De familie bleef zich aan de traditie houden.

In Stavanger en in Kristiansand, plaatsen die ook met 'Euro 70' verbonden waren, verwacht men, dat weinigen van hen die voor Christus kozen tijdens 'Euro 70' de weg naar de baptistengemeente zullen vinden.

Bjorne Taranger, baptistenvoorganger in Kristiansand, was de enige baptist in Noorwegen die een leidende funktie had in het comité dat de Graham-campagne in Noorwegen voorbereidde. Hier in Kristiansand kwamen de mensen bijeen in een vliegtuighangar waar voor 4.000 personen plaats was. „Het was elke avond overvol”, vertelde Taranger; „één avond was er een file auto's van 10 kilometer op de weg naar de luchthaven; een verkeerschaos was er het gevolg van”.

Het gebied rond Kristiansand, Sørland, wordt door dominee Taranger de meest godsdienstige streek van Noorwegen genoemd. Alle kerken worden goed bezocht. Ook de Lutherse kerken in deze streek houden opwekkings-samenkomsten.

De baptistengemeente van Kristiansand telt 110 leden, oud en jong. Zoals in bijna alle gemeenten in Noorwegen — en eigenlijk in geheel Scandinavië — worden er ook zondagsavond diensten gehouden. Deze avonddiensten worden beter bezocht dan de morgendiensten. Dominee Taranger gelooft, dat deze diensten daarom zo goed bezocht worden omdat er dan medewerking is van zang- en muziekgroepen.

Een feestdag in Noorwegen is voor de baptisten vaak aanleiding om een speciale avonddienst te beleggen. Halverwege de dienst wordt dan gepauzeerd voor koffie en broodjes. Daarna gaat de dienst weer verder.

„De situatie in Noorwegen verandert snel”, vertelt Lauveng. Hij vouwt een krant open; het is een dagblad dat in Oslo, de hoofdstad en grootste stad, verschijnt. Er staat een advertentie in: „Hebt u uw naam al uit het register van

C NADER BEZIEEN

Het 'kraken' van zwembaden

De laatste zondagen zijn in enkele, zwaar orthodoxe plaatsen de zwembaden gekraakt (zoals dat tegenwoordig heet). De (uiterst) rechtse meerderheid in die plaatsen stond het gebruik van de openbare zwemgelegenheden niet toe en de minderheid had zich daar maar bij neer te leggen.

Sommige schrijvers in kerkelijke bladen hebben zich naar aanleiding daarvan bezig gehouden met de vraag of men op zondag eigenlijk wel zwemen mag... Het komt ons voor dat die vraag — als het tenminste een vraag is — helemaal niet aan de orde is. Waar het wel om gaat is de op-

vatting welke bijvoorbeeld door ir J. v. de Graaf in het blad van de Gereformeerde Bond in de Ned. Hervormde Kerk, 'De Waarheidsvriend' wordt voorgestaan en die naar aanleiding van het 'kraken' van zwembaden op zondag met nadruk stelt, dat de wet Gods ook voor de samenleving en het openbare leven geldt.

Een dergelijke opvatting lijkt op het eerste gezicht bijzonder christelijk, zoals het vele christenen bijvoorbeeld ook wel zal aanspreken dat in vele gemeenteraden — openbare bestuurslichamen — met een rechtse meerderheid de vergaderingen met gebed worden begonnen.

Wat aan deze opvattingen echter ten grondslag ligt is de onzalige verwisseling die eens plaats vond en waarbij de kerk, het christelijke Europa (Nederland), de plaats ging innemen van Israël. Deze 'orthodoxe' opvattingen hebben alles met het Oude Testament — en dan ook nog op een onjuiste wijze verstaan — en niets met het Nieuwe Testament te maken.

In het Nieuwe Testament is de plaats van de gemeente in de wereld die van de vreemdelinge die als gast en bijwoner er vertoeft. Dat betekent o.a. ook, dat het levenspatroon en de opvattingen van de gemeente over hetgeen wel of niet geoorloofd is nooit aan de 'wereld' opgelegd kunnen worden. Ook niet wanneer die gemeente op een bepaald moment ergens in de samenleving numeriek de meerderheid zou vormen.

v. D.

de Lutherse kerk laten schrappen?", wordt met grote letters in deze advertentie gevraagd. „Ofschoon 96% van het Noorse volk tot de staatskerk behoort beschouwt slechts een betrekkelijk gering aantal zichzelf als gelovige christenen", staat verder in de advertentie te lezen. „Dit is een onwaardige toestand welke er toe bijdraagt, dat een zekere kerkelijke groep de macht houdt in staat, school en het kulturele leven, hetgeen niet in overeenstemming is met het principe van godsdienstvrijheid", zegt de advertentie verder. „Vrije mensen, die zichzelf en anderen respecteren moeten weigeren zich te laten gebruiken als onderpaard voor dogma's en systemen waarin zij niet geloven. Besluit om u van de kerk los te maken. Ieder boven de 15 kan dat doen zonder dat daarvoor toestemming van de ouders noodzakelijk is", aldus besluit de advertentie.

In de advertentie is een invulformulier opgenomen, dat men naar de kerkelijke bureaus kan opzenden.

„Er zijn niet velen die de kerk verlaten", vertelt Lauveng, „maar het is wel een aanwijzing van de veranderende tijden". Hij kijkt nog eens naar de advertentie en zegt dan: „Zoiets heb ik nog nooit eerder gezien. De vrije gemeenten hebben met deze advertentie niets te maken. De mensen die deze advertentie betaalden proberen zoveel mogelijk prominente leden van de staatskerk voor hun zaak te winnen", zegt de Noorse algemene Unie-sekretaris en hij noemt de namen van bekende auteurs, professoren en juristen die betrokken zijn bij de advertentie die geplaatst werd door het Aktiecomité tegen de Staatskerk.

„Wat de toekomst zal zijn van de vrije gemeenten is ons volledig onbekend", vertelt Lauveng verder. „We hebben nu wel de gelegenheid om de mensen te informeren. De komende tien jaar zullen ook beslissend zijn voor verscheidene baptistengemeenten. Als ze nu geen hulp ontvangen, lopen deze gemeenten het gevaar op te houden te bestaan". Enkele Noren maken zich er bezorgd over, dat de verandering die zich bezig is te voltrekken ook zal betekenen dat er een „invasie van liberalisme" komt uit het naburige Zweden en Denemarken. Zij leggen er de nadruk op, dat men in Noorwegen tegenover vrije pornografie in het algemeen een conservatieve houding aanneemt.

Dominee Ishol was, 13 jaar voorganger in Zweedse baptistengemeenten voor hij naar Sarpsborg kwam. „Zweden en Denemarken zijn ten aanzien van porno te ver gegaan", vindt hij. „Sex is tot een zaak gemaakt, die wat zijn betekenis betreft buiten alle verhoudingen ligt. Ik vrees dat dit straks ook in Noorwegen het geval zal zijn. In Noorwegen is men nog van gedachte, dat de gewone, fatsoenlijke mensen geen sexflms gaan zien en geen porno kopen, terwijl dit heel gewoon is in Zweden", voegt dominee Ishol er aan toe.

De Noorse Unie-sekretaris Lauveng is optimistisch wat betreft de toekomst van de Noorse baptisten, ondanks het feit, dat het aantal baptisten is teruggelopen nadat het eens 8.000 was (nu 6.600, v. D.) „Hoe het ook zij, wij verloren een generatie; in vele gemeenten mist de middelbare leeftijd", zegt Lauveng.

Teneinde de Noorse baptisten te helpen bij hun evangelisatie en toekomstige groei, hebben zij zich verzekerd van de hulp van dr Günter Wieske, een Duitse baptist die zich in het onderwerp evangelisatie heeft gespecialiseerd. Dr Wieske begint deze maand met zijn werk. (Dr Wieske, ook in Nederland wel bekend, is gehuwd met een Noorse; v. D.). „We hopen, dat hij ons helpt bij het ontwikkelen en organiseren van gebeds- en bijbelstudiegroepen, huisbezoeken, traktaatproductie, bijeenkomsten en het stimuleren van gezamenlijke acties van de gemeenten", aldus Lauveng. „Gedurende de campagne 1969/70 hebben wij de waarde daarvan leren kennen".

UITZENDINGSDIENSTEN

In verband met het komende vertrek van de familie J. B. van der Veen (naar Kameroen) en de familie J. ter Braak (naar Congo) zullen er uitzendingdiensten gehouden worden. We nodigen de gemeenten uit zich in elk geval bij een van beide diensten te laten vertegenwoordigen.

Zondag 16 augustus afscheidsdienst van de fam. Van der Veen, in de baptistenkerk te Rotterdam-C, om 3.30 uur.

Zondag 30 augustus nemen we afscheid van de fam. Ter Braak. Deze dienst wordt gehouden in de baptistenkerk, Jac. Catsstraat te Hengelo; aanvang 7 uur 's avonds.

Namens de U.Z.C.
J. Euwema

LATEN WE EERLIJK ZIJN . . .

Is Jezus, de in de historie verschenen God, werkelijk Heer der wereld? Wat heb ik daar neergeschreven: in de historie verschenen God. Dat valt buiten elke meetbare waarneming. Het is een kreet, maar dan wel uit de diepte. Indien namelijk God niet naar ons omziet bevinden we ons in een wanhopige situatie. Dan is er voor ons geen God en zijn we aan de mens, onszelf en anderen, overgeleverd. Voor ons besef is dat nu de werkelijkheid. Er staat niemand boven de mens. De mens is het einde en boven hem komen we niet uit. Dat zou betekenen dat we, zolang de mens bestaat, omsingelden zullen zijn. Ons geloof zegt ons God-zij-dank! dat God met ons is. God is vóór ons.

En deze Eeuwige, voor wie wij geen naam hebben, die alles omsluit en insluit heeft Jezus alle macht gegeven. Maar waar zien wij dat. Onze ervaring protesteert tegen deze geloofsuitspraak. Hier heersen ongelimiteerd Kaïn, Saul en Judas, Herodes en al hun nakomelingen, die Abel doden, David vervolgen, de Heer verkopen en des Heren volgelingen ombrengen. Wie heeft niet andere figuren voor de geest die als on-mensen, maar dan toch wel mens, andere mensen uitroeiden en uitroeien als onkruid en schadelijk wild? Men kan deze bladzij vullen met namen van heersers die op allerlei plaatsen op een onvoorstelbare wijze morsten met de levens van miljoenen. Hoe worden mensen misbruikt, gemanipuleerd, verkocht. En Jezus is de Heer der Wereld?

Hij is het ongetwijfeld. Maar dan op Zijn wijze. En Zijn wijzen zijn hoger dan de onze. Zijn regering ontgaat ons en zo rest ons niets dan het geloof. Elke poging tot verklaring moet eindigen in verwarring en duisternis.

Wel moet Zijn heerschappij openbaar worden in de gemeente. Daar geldt Zijn woord en recht. Indien daar de mens de lakens uit gaat delen is die gemeente afgeschreven. Zij is verworpen tot een verzameling van lieden, die de naam des Heren niet meer moesten gebruiken. Laten we eerlijk zijn. Met name in de gemeente.

Niet ieder gemeentelid schijnt doordrongen te zijn van het feit, dat hij niet meer van deze wereld is. Petrus citeert wel het Oude Testament, maar hij is er zeker van dat dit woord ook het derde geslacht: de christenen, geldt: Gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk (Gode) ten eigendom. Ieder van ons kent de uitdrukking: Vreemdeling en bijwoner. Misschien mag men de vraag stellen of iedere gelovige zich als zodanig ziet. Of hij waarachtig kan zeggen: 'k ben hier niet thuis.

Betekent dat dat het hem nu ook niet meer interesseert hoe het verder op deze

planeet zal gaan? Dat is onmogelijk, want de Heer heeft Zijn hand gelegd op de volken. Ik had een oom die mijn vader vermaande zich te distancieren van alle politiek. Christenen hadden volgens hem niets meer te maken met wat hier reilt en zeilt. Deze wereld leefde naar de ondergang toe. M.i. was dat fout en ik herinner mij wel dat ik hem de woorden van Jezus voorhiel: Gij zijt het zout der aarde, het licht der wereld.

Ik geloof niet dat de wedergeborenen, de vernieuwden van denken, een pressiegroep of politieke partij moeten vormen om ongelovigen te dwingen een levenspatroon te volgen dat hun naar zijn wezen vreemd is. Ik geloof wel dat de gelovige zich duidelijk kan opstellen in het volk, een partij, de fabriek, de handel — in het hele leven — waarin hij door getuigenis én leven demonstreren kan dat

hij andere normen, impulsen volgt dan de „natuurlijke” mens. Vergis ik mij als ik zeg dat er bij ons nogal een grote afstand is tussen het loflied op zondagmorgen en het werk-woord op maandag? Laten we eerlijk zijn.

Laten we de eindjes van geloof en leven aan elkaar pogen te knopen om zo het nieuwe leven te manifesteren dat zich tenvolle zal ontplooiën wanneer de Heer der wereld komt in Zijn heerlijkheid. Want naar die dag zien wij uit. Sommigen zelfs met reikhalzend verlangen, omdat hun de wereld steeds onherbergzamer voorkomt en steeds onbereikbaar voor het woord dat gerechtigheid en vrede elkaar zullen kussen.

Wij zijn Gods volk. Dat dat de wereld wete.

En wij zijn er hier en nu maar tevens onderweg naar daar en dan!

Huizinga

Deelgenoot maken

Deze week las ik een lezing van prof. Firet waarin hij een poging doet om het begrip evangelie — en daarmee tevens het begrip evangeliseren — zo goed mogelijk te vertalen. Evangelie is volgens hem: „Bericht van verandering”, omdat het koninkrijk Gods „verandering van de werkelijkheid” betekent.

Als de Kaderweek N.B.J.B.-1970 het thema „Deelgenoot maken” heeft, dan vinden we ook daarin een pogen om het begrip „evangeliseren” opnieuw te formuleren. Het gaat niet om het louter doorgeven van informatie maar om het met anderen deel hebben aan het gebeuren van het koninkrijk. Als we in deze kaderweek niet zonder meer het vertrouwde begrip „evangelisatie” willen gebruiken, dan heeft dat zijn reden. Evangelisatie betekent voor velen een methode, gericht op een zeer persoonlijk emotioneel gebeuren. Het bijbelse begrip is aanmerkelijk ruimer. We zijn er van overtuigd, dat ons werken met kinderen, jeugd en jongeren door dit ruime begrip gedragen moet worden. Terwijl u met vakantie bent op Majorca of aan het Uddelermeer, is er van 25 juli t/m 1 augustus een groep jeugd- en kinderleiders intensief bezig met de theoretische en praktische vragen van dit „deelgenoot maken”.

Op zoek naar de ander

Wie een ander deelgenoot van iets wil maken, zal hem eerst op moeten zoeken, er achter moeten komen waar hij zich bevindt. Dat vraagt meer dan hem alleen te localiseren. Van groter belang is immers te weten op welk punt van denken, ervaring en inzicht hij zich bevindt.

Immers daar zullen we bij moeten aansluiten willen we niet het gevaar lopen dat we finaal langs hem heen praten.

In een cultuur, die we vroeger „christelijk” noemden, zijn allerlei vervormde voorstellingen en gedachten aanwezig. Woorden en uitdrukkingen roepen zelfs binnen het christendom bij de een heel andere voorstellingen op dan bij de ander. Het is belangrijk de begrippenwereld en de ervaring van degene te kennen met wie je in gesprek bent. De deelnemers aan de kaderweek, worden daarin geoefend, geholpen door bepaalde aanwijzingen afgestemd op de leeftijdsgroepen waarmee ze in de gemeente werken. Inzicht ontstaat het beste, wanneer zo theorie en praktijk hand in hand gaan en behalve dat deze methode leerzaam is, is ze ook bijzonder aantrekkelijk voor de deelnemers.

Het evangelie en de kernbegrippen

We willen anderen deelgenoot maken, maar waarvan? We kunnen zeggen: van ons geloof. We hoeven dan maar één accent aan te brengen, „ons geloof”, en we voelen al dat uiterste voorzichtigheid geboden is. Wie anderen deelgenoot wil maken van de dingen van God en van de bijbel, doet er goed aan opmerkzaam te luisteren naar wat de bijbel ons te zeggen heeft. Daarom zal een van onze jonge theologen met ons nadenken en praten over hoofdlijnen en kernbegrippen van bijbels denken i.v.m. ons weekthema. Het is de bedoeling, dat de deelnemers aan de kaderweek ook met dit inzicht direct in de praktijk gaan werken d.w.z. ze zullen in ontmoetingen met kinderen en jongeren pogen gewaar te

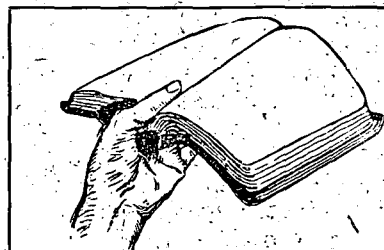
worden, wat er aan bijbels inzicht aanwezig is en op welke wijze er het best in een gegeven situatie iets van overgedragen kan worden. Iemand deelgenoot maken van de bijbelse geloofsinhoud, kun je immers alleen wanneer je juist op dit punt aansluit bij of rekening houdt met hetgeen aanwezig is.

Kinderen en jeugdigen in soorten

Steeds beter gaat in onze gemeenten het besef doordringen, dat elke leeftijds-groep zijn eigen aanpak vraagt; een kleuter en een achtjarige hebben een verschillende belevingswereld en die van een jonge puber is weer heel anders. Er zal dan ook in de kaderweek een regelmatige opsplitsing plaats vinden tussen de deelnemers die in verschillende soorten werk staan. Op deze wijze ontstaan er verschillende praktijkgroepen (workshops) die natuurlijk hun bevindingen wel weer in de plenaire groep brengen.

De kamp-gemeenschap

Hoewel een kaderweek in zekere zin een werkweek is, wordt er toch terdege rekening mee gehouden dat we te maken hebben met mensen die hier een gedeelte van hun vakantie voor uittrekken en die het hele jaar door al vrije tijd in deze arbeid steken. Het programma wordt dus niet te zeer overvoerd zodat er ruim tijd voor kamprecreatie over blijft. De deelnemers vormen een select en interessant gezelschap vol vindingrijke humor en gezelligheid waardoor de deelname

Wat zullen we lezen?

zondag 5 juli
maandag 6 juli
dinsdag 7 juli
woensdag 8 juli
donderdag 9 juli
vrijdag 10 juli
zaterdag 11 juli

Matthéüs 7 : 15-21
Handelingen 12 : 25-13 : 5
Handelingen 13 : 6-12
Handelingen 13 : 13-25
Handelingen 13 : 26-41
Handelingen 13 : 42-52
Handelingen 14 : 1-7

Wat voor vruchten?
De wijde wereld in
Onbegrensde macht
Van Mozes tot Johannes
De belofte vervuld
Weerstand tegen de weg
Groeiend verzet

zondag 12 juli
maandag 13 juli
dinsdag 14 juli
woensdag 15 juli
donderdag 16 juli
vrijdag 17 juli
zaterdag 18 juli

Lucas 16 : 1-9
Handelingen 14 : 8-18
Handelingen 14 : 19-28
Handelingen 15 : 1-11
Handelingen 15 : 12-21
Handelingen 15 : 22-33
Handelingen 15 : 35-41

De wereld als voorbeeld
Geen goden, maar mensen
Terug naar Antiochië
Een weg tot behoudenis
Waar het op aankomt
Hoofdzaken en bijzaken
Scheiding der wegen

aan een kaderweek altijd weer een bijzondere belevenis is.

Er zijn soms mensen, die pas op het allerlaatste ontdekken dat ze best zo'n kaderweek zouden kunnen en willen meemaken. Sommige aanmeldingen gaan op het laatste ogenblik op een holletje naar de brievenbus. De kosten zijn (met inbegrip van reiskeld): f 47.50. Adres: Administratie Zomerkampen N.B.J.B., p/a Biltseweg 10, Bilthoven. M.G.B.

standelijk geloof dat ons hart, ons innerlijk, niet in beweging brengt.

"De letter doodt, maar de Geest maakt levend".

Je kunt geloven dat Jezus inderdaad lichamelijk opstond uit de dood, terwijl je geen deel hebt aan het opstandingsleven.

Je kunt geloven in de wederkomst van de Heer, zonder Hem werkelijk te verwachten.

Je kunt geloven in de maagdelijke geboorte van Jezus, zonder dat deze verlosser wordt geboren in eigen hart en leven.

GEVOELSMATIG GELOOF

Er zijn ook mensen die er enkel een gevoelsmatig geloof op na houden. Ze bezitten een geloof dat niet dieper gaat dan hun gevoelsleven.

Het ene moment juichen ze van blijheid, het volgende moment zie je ze gedeprimeerd in een hoek zitten prullen.

Ze bezitten een "geloof", dat niet tegen de omstandigheden van het normale leven op kan. Hun "geloof" bezwijkt als ze niet meer "high" zijn.

Als ons geloof niet dieper gaat dan de oppervlaktelaag van ons gevoelsleven, dan is het niet veel waard.

De moeilijkheden van dit leven zijn er niet om ons het geloof te ontnemen, maar om het te versterken.

WONDERGELOOF

Juist dit "geloof" heeft de schijn van echt geloof.

Juist dit geloof kan enorm gevaarlijk zijn, omdat het eerst wil zien en dan geloven.

Een geloof dat z'n kracht ontleent aan wonderen en tekenen heeft niet zoveel

SCHIJBEBEWEGINGEN

Als de bijbel zegt, dat ons geloof de wereld overwint, dan moet dat geloof wel een bijzonder belangrijke zaak zijn.

Het moeilijke van het geloof is dat er zich zoveel schijntoestanden kunnen voordoen. Hoe gek het ook moge lijken, geloof is niet altijd geloof. Deze moeilijkheid werd door een Engelsman zo onder woorden gebracht: "Faith is more than belief". Hiermee wilde hij zeggen, dat het geloofsvertrouwen meer is dan het statische, leerstellige geloof.

Het verschil tussen geloof en imitatiegeloof is, dat in het laatste, het noodzakelijke element ontbreekt dat geloof tot geloof maakt, en dat is: geloofsvertrouwen.

"Ziet dan toe of gij wel in het geloof staat" is een verstandig advies dat uit de bijbel tot ons komt.

DOGMAGELOOF

Ontelbaren in Nederland houden er enkel een dogmageloof op na. Zij sluiten zich aan bij die kerk, die hun speciale leerstelling predikt. Deze mensen ko-

men op zondag niet in de eerste plaats samen rondom de Heer Jezus Christus, zoals dat behoort te zijn in de gemeente van gelovigen, neen, ze komen samen rondom hun bepaalde theologische voorkeur en specialiteit.

Deze dingen staan de éénheid van de gelovigen in de weg.

Het is een onbijbelse scheiding.

Leert de bijbel ons niet, dat we ongeacht ons verschil in opvatting bij elkaar komen als gelovigen en niet als gelijkdenkenden?

Wij dienen elkaar in onze gemeenten daarom de ruimte te laten.

Ik ben blij tot een gemeente te mogen behoren die samen wil komen rondom de Heer en niet rondom een bepaalde leer....

Toch vind je ook in onze gemeenten mensen die er enkel een dogmageloof op na houden. Ze geloven, zeggen ze, in de bijbel en wel "van kacht tot kacht". Maar de inhoud van die bijbel beroert en verandert hen niet. Het godsvertrouwen ontbreekt.

Wij moeten waken voor een louter ver-

waarde als wij geneigd zijn om aan te nemen.

In Mattheüs 7 staat:

"Velen zullen te dien dage zeggen tot Mij: Here Here, hebben wij niet in Uw naam geprofeteerd en in uw naam boze geesten uitgedreven en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hen openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid".

Wonderen en tekenen zijn geen tekenen van echtheid (Hand. 8:13 en 21). Je kunt strijden voor het Koninkrijk en er zelf geen deel aan hebben.

GELOOF.

Is het geloof niet anders dan overgave aan en vertrouwen stellen in de Heer Jezus Christus, zoals Hij vanuit het Nieuwe Testament tot ons komt? Toch kan een dergelijke wijze van geloven op zichzelf al moeilijk genoeg zijn om werkelijk in praktijk te brengen. Deze laatste overweging brengt je tot een gebed dat eens door een man uit een bijbels verhaal werd gebeden: "Heer, ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp". Moge ons aller leven het kenmerk dragen van overgave aan, en vertrouwen stellen in de Heer Jezus Christus.

M. Cohen

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek; telefoon 0 51 50 - 43 00. — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30- 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementen- prijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

GRATIS GRAMMOFOONPLATEN

Ingezonden mededeling

Stichting „De Band met God” te Bloemendaal stelt ook dit jaar via mededeling in alle christelijke bladen voor $\pm$ f 30.000,— beschikbaar aan gratis grammofoonplaten met geestelijke liederen (uitsluitend tijdens juli en augustus). De pakketten platen zijn speciaal bedoeld voor zieken, blinden en gehandicapten.

De gratis pakketten kunnen worden aangevraagd bij Stichting „De Band met God”, Postbus 34, Bloemendaal met bijsluiting van f 5,— per aanvraag voor verzend- en administratiekosten. De aanvraag moet zijn voorzien van naam, adres en handtekening van predikant en/of huisarts. De aanvraag kan alleen worden ingediend door chronisch zieken, gehandicapten, blinden en bejaarden en door hen, die in sanatoria e.d. zijn opgenomen en niet in staat zijn ooit met vakantie te gaan. Aanvragers van vorige jaren komen niet meer in aanmerking.

Het is de wens van Stichting „De Band met God” door deze actie veel blijdschap en bemoediging te brengen. Een dergelijke jaarlijkse actie wordt mogelijk gemaakt door de velen, die hun geestelijke muziek via BmG. Gram. platen te Bloemendaal kochten, of reeds een gift voor dit doel gaven. Uw giften voor deze actie, groot en klein, worden dankbaar tegemoet gezien op giro 1918183 t.n.v. Stichting „De Band met God”, Bloemendaal (onderop strookje vermelden: gift ziekenactie).

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties zal ons weekblad volgende week (10 juli) NIET verschijnen. Andere nummers die uitvallen zijn die van 24 juli, 7 augustus en 21 augustus. Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden!

Grote NZR kalenderactie

Herinnert u zich nog die oude zendingskalender met chocoladekleurige plaatjes? Ieder kerkgenootschap had zijn eigen uitgave en het gevolg was meestal dat je ze eigenlijk niet in de huiskamer kon ophangen. Ze waren vaak maar amper mooi genoeg voor een slaapkamer of bepaalde kleine kamertjes.

Na de oorlog is er meer samenwerking gekomen tussen de kerken, ook op het gebied van de zending. Hier in Nederland hebben we de Nederlandse Zendingsraad, waaraan bijna alle protestantse zendingsverenigingen deelnemen. Ook wij als baptisten hebben onze vertegenwoordigers in deze Raad. Deze N.Z.R. heeft besloten ook dit jaar samen te werken op het gebied van kalenders. De secretaris van uw gemeente heeft enkele bladen ontvangen, die u een indruk kunnen geven van de kwaliteit van deze kalender. Als u ze gezien heeft, zult u ongetwijfeld het met ons eens zijn, dat het werkelijk een prachtig geheel is geworden. Dit is nu eindelijk een zendingskalender die u ook in uw huiskamer kunt hangen.

De kosten zijn f 3,50 per exemplaar. Hiervan komt minstens f 2,— ten goede aan ons eigen zendingswerk! Dat is een mooi bedrag. De kalender kunt u aanbieden aan onze eigen mensen, maar ook daarbuiten, omdat hij uitgaat van zo goed als alle zendingsgenootschappen, het Bijbelgenootschap etc.

Het lijkt ons het beste, dat elke gemeente een broeder of zuster uit haar midden verzoekt de actie plaatselijk te willen organiseren. Dan kunnen de verenigingen via hem of haar de kalenders bestellen bij ons Unie Bureau te Arnhem.

Zou u ook willen meewerken? Informeert u dan eens bij uw secretaris of predikant, wie bij u in de gemeente de actie leidt, en geeft u dan zo spoedig mogelijk op.

We zagen graag, dat er inderdaad

vele van deze kalenders de deur uit gingen.

De familie Ter Braak hoopt weer terug te gaan naar Congo. Daar is veel geld voor nodig! Helpt u ook mee?

Namens de U.Z.C.,
J. Euwema

ADVERTENTIES

DEO VOLENTE

Op woensdag 8 juli hopen onze geliefde ouders en grootouders

W. BAPTIST en
L. BAPTIST-de RAAF

hun 40-jarig huwelijk te gedenken.

Dat wij ze nog lange jaren in ons midden mogen hebben, is de wens van hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

W. J. Knotlaan 15,
Tweede Exloermond.

Onverwacht heeft de Heer tot Zich genomen onze zuster.

IMMINA SANDERS,

op de leeftijd van 71 jaar, sedert 25 april 1961 weduwe van Arend de Vries.

13 juni 1970

Baptistengemeente Stadskanaal.

De Heer nam uit ons midden weg, Zijn geliefd kind, en onze zeer gewaardeerde broeder.

G. MEIJER

op de leeftijd van 74 jaar, sinds 1923 lid van de gemeente.

Want ik ben er zeker van, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die over ons geopenbaard zal worden. Rom. 8 : 18.

Drachten, 22 juni 1970

Baptistengemeente „Elim”, Drachten.

Plotseling riep de Heer tot Zich onze broeder

DURK DE VRIES

in de ouderdom van 68 jaar.

„Wandel maar stillekens achter Hem aan”

Jarenlang diende hij in grote getrouwheid de gemeente als koster.

24 juni 1970

Baptistengemeente Zwagerveen.

DECHRISTEN

17/24 juli 1970

85e jaargang - 29/30

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Gods onvermogens

Ik schei er mee uit

In een bekend Amerikaans tijdschrift vertelt Merv Rosell, president van „The American Crusade” het belangwekkende verhaal van zijn loopbaan als prediker van het evangelie, waarbij hij eerst strandde maar later toch weer met vreugde verder kon gaan.

In het kort komt zijn verhaal hier op neer:

Als pasbeginnend predikant had hij grote verwachtingen. Hij was goed onderlegd, had zorgvuldig plannen gemaakt en startte met grote kracht en toewijding. Hij wilde geen goedkoop succes en vermeed daarom een verkeerde emotionaliteit.

Reeds na enkele jaren arbeid was hij volkomen gedesillusioneerd. Hij was er van overtuigd geraakt dat zijn geestelijke arbeid een mislukking was en bovendien constateerde hij dat het er met zijn eigen geestelijk leven slecht voor stond.

Collega's die hij in zijn nood raadpleegde, wezen hem allerlei mogelijkheden: Meer studeren, meer en geconcentreerder bidden, betere relaties aanknopen met vooraanstaande figuren uit het kerkelijk leven, etc.

Hij probeerde van alles maar niets hielp.

Toen eens bij zijn moeder thuis, waar hij logeerde, hun eigen dominee een bezoek bracht, stortte hij zijn hart voor hem uit, en het laatste wat hij er uitgooiden was, dat hij het opgaf.

Het antwoord van zijn oude predikant was een schok: „Dat is goed nieuws, Merv, ik ben blij te horen dat je het opgeeft. Je hebt altijd precies geweten hoe je het doen moest en wat een ander ook zei, je hebt het nooit opgegeven. Maar nu ben je aan het einde van jezelf gekomen en het kan zijn dat de Heer nu een mogelijkheid heeft Zijn werk in jou te beginnen.”

Toen Rosell informeerde hoe hij dat precies bedoelde, kreeg hij een heel kort antwoord dat hij nooit weer vergat: „Merv, sta eenvoudig de Heilige Geest toe door jou het leven van Jezus Christus te leven, tot glorie van de hemelse Vader.”

Daarna, diep geraakt, stelde hij zich biddend open voor Góds Geest, Góds kracht, Góds Woord, Góds leiding.

Hij werd een instrument in Gods handen en steeds weer beving hem verwondering dat God zulke grote dingen kon doen door zo'n kleine man als hij was. Nu eerst ontdekte hij wat God kan doen door een mens die open staat en die luisteren wil en gehoorzamen.

God gaat beginnen

Ja, 's mensen verlegenheid is Gods gelegenheid. Als wij het niet meer weten, willen we misschien waarlijk luisteren naar God. God werkt met „onvermogens”, met mensen die weten het niet te kunnen. Zijn kracht wordt in onze zwakheid volbracht. Als ik zwak ben is Hij machtig.

We kunnen veel leren, veel kennis verzamelen. We kunnen ons kennis van de oude talen eigen maken (Hebreeuws ingesloten), archeologisch goed op de hoogte zijn, theologisch werkelijk „bij” zijn, psychologisch goed getraind zijn en dan toch merken dat je met alle opgedane kennis geen mens tot Christus kunt brengen. Die kennis kan een mens enorm verrijken, maar krijgt pas waarde voor het werk van Christus wanneer God door Zijn Geest van ons gebruik gaat maken om Zijn werk te doen en Zijn plannen te volvoeren.

We zullen ontspannender werken en leven, wanneer we dit als arbeiders van de Heer in het oog houden.

Wf.

zand en zaad

Ik heb er geen bezwaar tegen dat u mijn bijdragen als bladvulling en tot uw verpozing geschreven beschouwt. Mijnerzijds koester ik de zwakke hoop dat er nu en dan toch iets blijft haken in uw gedachtenwereld.

Binnen de honderd meter van mijn woning staat een mooie, moderne kerk, die onder dezelfde architectuur stond als de Herdenkingskerk in Amsterdam. Dat is duidelijk te zien. Het aantal zitplaatsen schat ik op 600. Als de hervormde gemeente er zit zijn omstreeks 100 zitplaatsen in gebruik. Als de gereformeerden er een dienst houden staan er driemaal zoveel auto's bij de kerk. Het is duidelijk dat die kerk te groot gebouwd is voor het aantal bezoekers, ofschoon te klein voor het aantal doopleden en belijdende leden van in elk geval de hervormde gemeente, aan wie dit kerkgebouw behoort. Geen gelovige, van welke denominatie ook, zal zich over dit trieste feit verheugen.

Reeds eerder schreef ik iets over kerkbouw. Toen, herinner ik mij, fantaseerde ik over een heel complex woningen, een soort flatgebouw, met beneden winkels, daarboven woningen en ergens in dat geheel ook een ruimte voor bijeenkomsten, niet alleen in gebruik bij de eigenaresse: de baptistengemeente, maar ook open voor andere niet met het geloof strijdige doeleinden. Ik herhaal hierbij dus deze fantasie omdat ik geloof dat er enig zaad in dit zand zit. Niet dat het zo spoedig al een goede aarde zal vinden, maar goed zaad kan tegen een stootje.

Inmiddels ben ik al weer verder. Die overgrote kerken, die onderbezette gebouwen drijven je gewoon om naar andere wegen te zoeken. Want heden zij, morgen wij. Ik bedoel: onze kerken, gewoonlijk tamelijk centraal in een bebouwd gedeelte of van een hele stad, zouden ook eens kunnen gaan lijden onder de exploderende steden, waarvan de wijken steeds verder weg raken van het hart van de stad. Het is ten enenmale onmogelijk om in al die nieuwe wijken kerken neer te zetten. Wanneer u nu zegt dat dat ook helemaal niet nodig is en dat de leden best dat eindje kunnen rijden, dan valt dat theoretisch moeilijk te bestrijden. Al vergeten we dan wel de duizenden in de nieuwe wijken die door niets meer herinnerd worden aan het bestaan van een kerk. Maar dat zal wel steeds meer het geval worden. En ook wanneer er een kerk(je) staat komen verreweg de meesten er niet meer binnen.

Wat denkt u van het volgende: we gaan

samen met een familie, een paar families, in verschillende stadsdelen een huis bouwen. In dat huis heeft de gemeente 60% van de bouwkosten gestoken. Het daarin wonend gezin stort de resterende 40%, dat ook 40% van de geschatte huurwaarde betaalt. In dat huis is een kamerruimte geprojecteerd van vijf bij acht meter. In zo'n kamer kunnen gemakkelijk 60 personen bijeen zijn. Inderdaad zou daar een huishouding bijeen kunnen komen, die geleid wordt door een door de gemeente aangewezen ouderling. In die ruimte kan ook door vrouwen- en andere clubs vergaderd worden gedurende de weekdagen. En eens in de maand komen ze uit alle hoeken samen in de oude kerk om samen een dienst te beleven, die besluitend met de viering van het Avondmaal. De in de huizen wonende families houden de gemeentekamer' schoon.

Indien het waar is wat men zegt: dat vele mensen wel gemeenschap zoeken, maar die in een koele kerk niet kunnen vinden, dan zou hier wellicht een mogelijkheid liggen om die gemeenschapsvorm te bieden, die gezocht wordt.

Nieuws van De Strubben

Het gaat goed met deze jongste loot aan de Tabitha-stam. In deze zomermaanden ligt het huis te baden in de zon, terwijl er voor de gasten nochtans voldoende mogelijkheden zijn om de schaduw te vinden. Want de bomen bieden deze in overvloed. En als de zon niet schijnt? Als de nacht over Schoonloo gedaald is? Dan ligt het huis onder de flonkerende sterren, terwijl de stilte slechts af en toe verbroken wordt door een voorbijrijdende auto. En als de nieuwe dag aanbreekt? Dan gaan de vogels hun loflied zingen ter eer van die Ene, die alles zo wonderlijk gemaakt heeft.

— 0 —

Met de bezetting loopt het goed. De maximale capaciteit is vrijwel geheel benut en bezet. Uit het hele land komen mensen naar Schoonloo. Wie altijd in het vlakke Hollandse polderland heeft gewoond, ervaart een weldaad, als hij/zij een tijdje in de bossen mag leven.

De onderlinge gemeenschap is goed. Natuurlijk geldt voor de tijdelijke bewoners wat voor ieder geldt: leven is de kunst van geven en nemen beoefenen. Daarzonder kan het ook op De Strubben niet.

Dat er ook gemeenschap is door de aanwezigheid van de Here Jezus Christus, is een zaak, die door meerderen ervaren wordt in grote dankbaarheid.

Om op de bezetting door tijdelijke bewoners terug te komen: het blijkt wel steeds duidelijker, dat het huis in een behoefte voorziet, én dat denken aan

Voor de prijs van een kerkje heeft men dan vier brandhaarden en niemand der leden krijgt de kans om op onverdiende lauweren uit te rusten, eenvoudig omdat bij zulk een spreiding ieders medewerksaamheid nodig is. In welke vorm dan ook.

Maar hoe zal het dan wel met onze gemeente gaan. Naar mijn mening uitstekend, al zult u niet elke zondag met dezelfde mensen sedert tientallen jaren naast u in de zeer vaste banken zitten. Het is niet een kwaad om naast die zo vertrouwde figuren te zitten, maar of het alleen maar een goed is mag u nader overwegen.

Voor dat u nu alles afdoet met wild, waardeloos, onuitvoerbaar, studeerkamertheorie en zo voort, verzoek ik u zich het bovenstaande eens voor te stellen. Het is zo gemakkelijk het karretje op de brede weg voort te laten sukkelen of zelfs in enige gevallen draven, het is de vraag of we daarmee wel op de beste weg zijn.

Bedankt voor de aandacht. Denkt u er nog eens aan.

Huizinga.

uitbreiding geen overbodige zaak is. Met name dan denken aan uitbreiding op de begane grond. Gelukkig is het terrein zo groot, dat dat gemakkelijk kan. Alleen vormen de financiën een handicap. Hoe we die moeten oplossen?

— 0 —

Tenslotte zij meegedeeld, dat de administratie van De Strubben, die tot nu toe door de algemene sekretaris van de landelijke stichting Tabitha gedaan werd, door deze wegens een groeiende hoeveelheid werk moest worden afgestoten. De penningmeester van het bestuur van De Strubben, br E. de Haan, Hoofdstraat 223, Beerta, heeft nu de administratie overgenomen.

Het secretariaat blijft voorlopig nog bij ondergetekende berusten. Stukken voor het bestuur van De Strubben kunnen dus aan zijn adres: Westduinweg 1107, Scheveningen, gezonden worden.

H. Ploeger.

TABITHA-NIEUWS

De Evangelische Omroep zal in haar programma op Hilversum I op vrijdag 31 juli, om ongeveer 14.20 uur, een vraaggesprek uitzenden over Tabitha met de algemene sekretaris dezer stichting, ds H. Ploeger te Scheveningen.

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties zal ons weekblad volgende week NIET verschijnen. Andere nummers die uitvallen zijn die van 7 en 21 augustus. Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden.

„hoeveel te meer zal uw Vader uit de hemelen den Heiligen Geest geven aan hen, die Hem daarom bidden?” (Lucas 11 : 13).

Aan rustige wateren

Niet met mate!

Een christen wordt zelden zo bescheiden als wanneer hem gevraagd wordt naar de Heiligen Geest in zijn leven. Wie durft er dan ook zo maar te zeggen: „Ik heb de Heiligen Geest”, of „Ik ben gedoopt met de Heilige Geest”? Je loopt immers het risico, dat men naar de bewijzen gaat vragen. Welke bijzondere dingen zijn er dan wel in je leven? Ben je in staat om dingen te doen of te zeggen, die boven het menselijke uitgaan? Die de grenzen van het vermogen of van de taal doorbreken? Nogmaals, wie waagt het om hier uitspraken te doen? „Ik heb” of „Ik ben”. Bij een christen past bescheidenheid. Geen status-zoekery. Dat neemt toch niet weg, dat hij met vreze en beven wonderen in zijn leven kan herkennen, die niet op hemzelf, noch op iemand anders teruggaan dan op God. Neem bijvoorbeeld het ongelooflijke feit, dat Jezus Christus je zo werkelijk en groot gewor-

den is, dat je Hem Heer hebt leren noemen. Of ook, dat je de Schepper van hemel en aarde en Koning van alle Koningen vertrouwelijk Vader noemt. Dat kan allemaal niet anders dan door de Heilige Geest.

Het kan natuurlijk zijn, dat er nog een heleboel menselijks meespeelt en mee blijft spelen. Zozeer zelfs, dat er veel te weinig in je leven door deze getuigenissen wordt gedragen of bepaald. Maar niettemin is het daar. Aangevochten, misschien. Bedekt, teruggedrongen soms. Zozeer, dat je je aan de ene kant schaamt en aan de andere kant toch diep dankbaar bent. Het wonder is er! En soms ben je geneigd te zeggen: het wonder is er nog!

De vraag naar de Heilige Geest kan ook zo geformuleerd worden: Hoeveel is er van God in je leven? Chris-

tus leert ons, dat al onze verzoeken aan God beginnen moeten met de vraag naar zijn heerschappij. En als Hij mensen leert bidden dan vertelt Hij hun, dat de Vader in de hemel geen stenen voor brood geeft. Dat wil zeggen: zijn Heilige Geest aan hen, die Hem daarom bidden.

In de paralleltekst staat: „Hoeveel te meer zal uw Vader in de hemel het goede geven aan hen, die daarom bidden”. Het „goede” is Gods tegenwoordigheid in je leven. De Psalmddichter weet dat: „Velen zeggen, wie zal ons het goede doen zien?” Maar hij gaat verder: „Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns”. In gewoon Nederlands: „wees a.u.b. tegenwoordig in ons leven”.

God wil ons echt wel eens verwennen door zijn tegenwoordigheid zo groot te maken, dat we de verrukking er

van niet aan kunnen. Dat zijn heilige, grootse ogenblikken. We kunnen ze samen beleven, maar alleen vooral ook in de binnenkamer. Maar het gaat om Zijn heerschappij! Niet om onze privé-genietingen. Hij wil ons doen en laten zo beheersen, dat wij worden, zoals ons volkslied zegt: „En God zal mij regeren als een goed instrument”.

Hoeveel mogelijkheden er dan voor elk willekeurig christen zijn, is niet te zeggen. Christus zegt: „God geeft zijn Geest niet met mate!” Zolang wij hier op aarde zijn, zal de tegenwoordigheid van God in ons leven ons steeds sterker doen beseffen het tekort en de menselijkheid, die aan onze kant zijn. Wat het wil zeggen om zondaar te zijn, ontdek je pas goed in de jaren ná je bekeering. Er is geen reden tot zelfverzekerdheid, maar er is wel reden om met grote dankbaarheid te constateren: ik mag van Hem zijn. Zijn Geest is werkzaam in mijn leven. En ik mag nog veel meer verwachten, want Hij geeft Zijn Geest niet met mate!

M. G. Boeschoten

Brief uit Surabaja

donderdag, 25 juni 1970

Vanuit Bangkok en Kuala Lumpur kon ik u niet schrijven helaas. We worden betrokken bij allerlei activiteiten in de gemeenten, zodat er naast rusten en reizen weinig tijd overblijft. Ik hoop vanaf september een serie artikelen te schrijven over de arbeid in de landen die ik heb bezocht. Dit berichtje is bedoeld als een groet vanuit het prachtige Indonesië en als een verzoek om uw gebed voor dit land.

Nadat vanaf de dichtsbijzijnde moskee (soort Moslim-„kerk”) via een luidspreker een gebed is gereciteerd, word ik gewekt. Het is eigenlijk nog nacht. Het is half vijf in de morgen. Ik haast me om op dit voor een Nederlander ontiegelijk vroege uur klaar te zijn. Ik ga nl. samen met een zendeling naar de baptistengemeente waar we iedere morgen om 5.00 uur de bidstond leiden. Dit gebeurt elke morgen zolang de opwekkingssamenkomsten worden gehouden. Er zijn vanmorgen ongeveer 20 mensen, ouderen en jongeren. Om half zes is de bidstond afgelopen. Het is inmiddels dag geworden. Het is het enige ogenblik in een etmaal dat het enigszins „koel” is.

De markt is inmiddels al in volle gang. Van 8.00 tot 10.00 uur 's morgens ga ik op huisbezoek met de Ambonese vooranger van de gemeente waar ik acht avonden achtereenvolgend het woord mag verkondigen. Alle bezoeken zijn aan de zgn. kampongbewoners. Een kampong is een stadsdeel waarin duizenden huisjes (van kippenhokken tot tuinhuisjes) als het ware aan elkaar gebouwd zijn. De „straten” zijn te klein voor een fiets. Voor velen is de open riolering badkamer en w.c. tegelijk. Sommigen, die wat meer geluk hadden konden zich een ste-

nen huis(je) veroorloven. Bij deze „bezoeken” dien ik als een soort „living ad” (levende advertentie, e.r.), want ik word voorgesteld als de „toean belanda”, de man uit Nederland die vanavond spreekt.

Om acht achtereenvolgende avonden (van 18.00 tot 19.00 u.) deze mensen te boeien is moeilijk. Daarna nog eens zeven avonden in Kediri. Gelukkig kan ik in het Nederlands spreken, aangezien mijn tolk zowel Engels als Nederlands kent. Er zijn 10 mensen die een beslissing namen en naar voren kwamen.

Vanuit het prachtige Java, een hartelijke groet.

Uw secretaris, Th. van der Laan

VRIJE EVANGELISCHE GEMEENTEN IN CIJFERS

Blijkens de uit de gemeenten ontvangen gegevens was het totale aantal leden van de 47 bij de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland aangesloten gemeenten op 31 december 1969 8.650; het jaar er voor was het 8.645. Naar schatting — niet alle gemeenten verstrekten hierover de gegevens — bedroeg het aantal doopleden 5.460.

Uit de gemeenten vertrokken 43 perso-

nen naar andere kerken (26 naar de Hervormde kerk; 7 naar de Ger. Kerken; 4 naar de baptistengemeenten; naar het Leger des Heils, Chr.-Ger., Vrije Ger. Kerk, Chr. Gemeenschap telkens 1.).

Uit andere kerken kwamen 108 personen over (uit de Hervormde kerk 67; uit de Ger. kerken 22; uit het Leger des Heils 6; baptistengemeenten 2; Vrijgem. Ger. 6; de rest uit andere gemeenschappen.)

In de 41 gemeenten die opgave deden legden 181 personen geloofsbelijdenis af.

Ingebruikneming baptistenkerk Harderwijk

Vreugde, vreugde, louter vreugde... waren de woorden van het lied waarmee de dienst begon, die zaterdag 20 juni j.l. werd gehouden ter gelegenheid van de officiële ingebruikname van de baptistenkerk te Harderwijk.

En zó was iedereen gestemd. Blij dat nu eindelijk het moment was aangebroken, waarop we dit heugelijke feit mochten vieren.

„Een gebouw, waarin de gemeente samenkomt als gelovigen”, aldus onze konsulent, ds M. Cohen van Zwolle. Hij bepaalde ons bij wat geschreven staat in 1 Kron. 29, „Want het komt alles van U, en wij geven het uit Uw hand”. „Laten we hier niet alleen gezellig samen komen, maar ons er allereerst van bewust zijn van hieruit te moeten werken om mensen tot de Heer te brengen. Moge zo de gemeente een zegen zijn voor de plaats waarin zij is gesteld.”

„Als Abraham hebben we gezworven”, betoogde ds D. Slort, die de arbeid — vanuit Apeldoorn begonnen — lange tijd heeft begeleid en gestimuleerd. „Eindelijk heeft de gemeente nu een eigen huis gekregen. Er gaat veel in mij om als ik u zo voor mij zie en daarbij bedenk, dat we hier met zeven mensen zijn begonnen.”

Ja, zo is het. Dertien jaar geleden begon men hier met huissamenkomsten en trok daarna van gebouw tot gebouw. Nu zijn we thuis, en wat eens een synagoge was is thans een baptistenkerk, van

waaruit de Heilsboodschap van Christus wordt verkondigd.

Ook de burgemeester sprak, namens B & W, zijn vreugde uit over het feit dat een van de oudste gebouwen in Harderwijk nu deze functie heeft gekregen. „In

een plaats, die thans 25.000 inwoners telt, maar in de toekomst het centrum zal worden van de Noord-West Veluwe met vier maal zoveel zielen”.

De gelukwensen van de Unie en de Bouwstichting werden overgebracht door ds T. Jansma: „Het is bemoedigend te mogen zien dat reeds vijf jaar na de instituering u over een eig. centrum mag beschikken. Kapsel u niet in, maar gebruik dit huis als een werkplaats om de Boodschap naar buiten te laten doorstromen.”

Ook de plaatselijke kerken waren aanwezig en feliciteerden ons met dit gebeuren. Er liggen goede contacten op het interkerkelijk evangelisatiegebied. „Laten we de Boodschap samen uitdragen”, aldus ds Staüttener.

PROFESSOR DR J. SCHNEIDER OVERLEDEN

Enkele weken geleden is in de leeftijd van 75 jaar na een korte ziekte overleden dr Johannes Schneider.

Dr Schneider, van 1945 tot 1962 hoogleraar (Nieuwe Testament) aan de theologische fakulteit van Humboldt Universiteit te Berlijn was lid van de baptistengemeente Berlijn-Steglitz. De overledene was de eerste baptist die in Duitsland theologie doceerde aan de universiteit.

Johannes Schneider werd op 23 september 1895 als zoon van een baptistenvoorganger geboren. Hij studeerde filosofie, staatsleer en theologie aan de universiteiten van Berlijn en Göttingen. In 1923 promoveerde Schneider tot doctor in de politieke wetenschappen. In 1927 behaalde dr Schneider zijn tweede doctorstitel met een dissertatie over „Die Passionsmystiek des Paulus”. In deze tijd werkte dr Schneider mee als redakteur aan het baptistenorgaan Der Wahrheitszeuge. Een benoeming tot gewoon hoogleraar bleef hem in de jaren van het nationaal socialisme onthouden. In deze periode verbleef dr Schneider twee maal in Zweden en de Ver. Staten om te doceren aan de de universiteit van Uppsala (Zweden), Eastern Theological Seminary te Philadelphia (U.S.A.) en University Ottawa te Kansas (U.S.A.).

De wetenschappelijke betekenis van dr Schneider blijkt uit zijn oeuvre, dat 16 oorspronkelijke publikaties omvat en vele tientallen bijdragen aan wetenschappelijke tijdschriften. Ook voor Kittel's Theologisch Woordenboek (een begrip in de theologische wereld) leverde dr Schneider meer dan 30 bijdragen.

Van zijn hand verscheen in 1939 bij Oncken Verlag „Die Gemeinde nach dem Neuen Testament”. Bij Kohlhammer ber 1969 26.220.

Br H. Lamain dankte als tweede voorzitter voor alle goede woorden. „De Heer haalde onze voorganger weg, maar gaf een gebouw terug. Het werk van de Heer zal steeds doorgang vinden, en het zal onze opdracht zijn het Evangelie uit te dragen.”

Het was een bijzonder fijne dag, wel in schril contrast met de woensdag daaraan voorafgaand, toen we onder grote belangstelling afscheid moesten nemen van onze br H. D. Dekker. Het „waarom” komt dan in ons op, maar tegelijkertijd beseffen we, dat Hij ons nog wil gebruiken voor het Werk waartoe onze broeder zich geroepen voelde. En met die wetenschap mogen we op de ingeslagen weg doorgaan.

We hebben nu een eigen huis, waarin we u kunnen ontvangen. Het zal ons een vreugde zijn u daar, als u met vakantie in de buurt bent, zondagsmiddags om vijf uur te begroeten. J. H.

Verlag in 1951 „Die Taufe im Neuen Testament; bij Oncken (1955) „Gemeinde und Welt im Neuen Testament” en „Die Auferbauung des Leibes Christi”. In de reeks „Das NT Deutsch” verscheen van de hand van dr. Schneider in 1961 deel 10, „Die Kirchenbriefe”.

Allerwege werd dr Johannes Schneider zowel als christen en als overtuigd baptist gewaardeerd. „Hij was een leraar, die opleidde tot kennis en tot geloof en zich een getuige van het evangelie betoonde”, (bisschop Scharf).

In de jaren '50 was dr Schneider aanwezig op een konferentie van de Broederschap van Baptistenvoorgangers in Nederland om er een lezing te verzorgen.

v. D.

ZWITSERSE BAPTISTENUNIE LID VAN NATIONALE RAAD VAN KERKEN

Met 66 voor en 9 tegen heeft de Zwitserse Baptistenunie besloten als lid toe te treden tot de Nationale Raad van Kerken in Zwitserland (in oprichting). De Raad zal gevormd worden door de Hervormde kerk, de Rooms-katholieke kerk, de Oud-Katholieke kerk, de methodisten en de baptisten.

MEER DOPELINGEN IN ZWEDEN

Gedurende het eerste half jaar van 1970 werden in de gemeenten in Zweden 190 gelovigen gedoopt. Dit aantal is bijna gelijk aan het aantal dat in geheel 1969 werd gedoopt. Verondersteld wordt, dat deze groei een eerste vrucht is van de evangelisatiecampagne welke door de 470 baptistengemeenten van Zweden verleden herfst werd gehouden.

In 1969 daalde het totale ledental van de bij de Unie aangesloten gemeenten met 600. Het ledental bedroeg op 31 december 1969 26.220.

C NADER BEZIEN

De doop onze belijdenis

„Geen Confessie drukt zoo sterk de dooding van den ouden mensch uit als onze doopsbelijdenis en immer weer moeten wij toonen, dat wij waarlijk gestorven zijn”. Deze gedenkwaardige woorden zijn van H. Kruit, ouderling van de Gemeente van Gedoopte Christenen te Stadskanaal; hij sprak ze uit op een conferentie van baptistengemeenten in Nederland, die dezer dagen precies honderd jaar geleden (9-11 juli 1870) te Amsterdam werd gehouden.

Het was het antwoord op de pogingen van de gemeente te Franeker om de andere gemeenten in ons land — Stadskanaal, Amsterdam en Haarlem — in één verband met één gemeenschappelijk belijdenisgeschrift samen te brengen. Dat zou dan het belijdenisgeschrift van de Duitse Bond van Baptistengemeenten moeten zijn, waarvan Franekers voorganger, De Neui — zelf een Duitser van afkomst — ter gelegenheid van deze uniëringspogingen een Nederlandse vertaling

ter tafel legde. (J. A. Brandsma herinnerde aan deze dezer dagen 100 jaar oude belijdenis in zijn artikel „Eén alleen is maar verdrietig”, in De Christen van 3 juli j.l.).

De poging mislukte. Niet in de eerste plaats omdat men het met de inhoud van die belijdenis niet eens was (de belijdenis was calvinistisch ter zake van de uitverkiezingsleer), maar omdat men — vooral de gemeente van Stadskanaal — van mening was, dat er geen eenheid van belijdenis noodzakelijk was, „behalve die van het lidmaatschap in Christus”.

Deze opvatting is sindsdien het kader geweest waarbinnen de gemeenten in de in 1881 gestichte Unie hebben samengewerkt. Dat was niet altijd even gemakkelijk! Het heeft vaker dan eens aanleiding gegeven tot zo grote spanningen, dat nu en dan bij deze en gene de begeerte opkwam elkaar geloofsregels voor te schrijven. Orthodox te zijn, een vastgelegde en overgeleverde geloofsleer te bezitten

geeft immers het veilige gevoel beschut te zijn voor allerlei soort van geloofsaantasting, zowel van binnen als van buiten uit. In de nu al jaren gaande discussie — soms met enige heftigheid gevoerd — over onze verhouding tot andere kerken en geloofsgemeenschappen, is dit verlangen soms ook van tijd tot tijd duidelijk merkbaar geweest...

Orthodoxie, het hebben van omschreven geloofsregels — geijkt en gewaarmerkt door de traditie, en hanteerbaar om het geloof van anderen te meten — is, naar onze mening, wezensvreemd aan het baptisme. Onze belijdenis, we zeggen het van harte de oude broeder Kruit van Stadskanaal na, is hetgeen we in de doop hebben beleden. Tegenover anderen, wie dat ook zijn, hebben we slechts onze pretentie: gemeente van wedergeborenen te zijn, wáár te maken. Als we dat niet doen missen we elk recht de ander op zijn geloofsuitspraken te beoordelen.

Het komt ons voor, dat de zeer memorabele woorden van een eenvoudige boer van honderd jaar geleden nog steeds aktueel zijn!

v. D.

A.V. lijdend aan manische tweeslachtigheid

Dat is de restindruk die we van onze algemene vergadering hebben. Een tweeslachtig geval.

Bedoeld om gewoon nuchtere „bedrijfsvergadering” te zijn, door velen geprojecteerd als een heerlijke belevenis van ontmoeting en broederschap. Maar het is geen van beide. Het is niet de noodzakelijke bedrijfsvergadering waar een aantal mensen in nuchtere zin en met optimale deskundigheid bijeen zijn om de instanties en commissies die op ons erf werken te beoordelen en te begeleiden. Dat is jammer. Want aan zo'n vergadering hebben we behoefte. Waar de dingen zo gewoon en rustig gezegd kunnen worden zonder de verdenking op je te laden dat je niet voldoende roeping of geloof zou hebben. Waar rustig en evenwichtig zonder manipulatie en autoritair optreden gewerkt kan worden. Daar zijn niet veel mensen voor nodig. Een honderdtal, uit elke gemeente één à twee, ware ruim voldoende.

Zo'n groep kundige vrouwen en mannen zou niet bespeeld behoeven te worden. Dan viel er op volwassen wijze te werken. Dan kon er balans gehouden worden in de arbeid en kon het voorkomen

worden in de arbeid en kon het voorkomen worden dat er een topbelasting kwam aan landelijk werk. Je zou met eenvoudige en onautoritaire structuren kunnen werken, kunnen bijsturen, afhouden en op het doordachte en zinnig verworvene doorsturen. Werken aan organisatorische structuren zou een elementair stuk werk kunnen zijn.

Daarnaast heeft onze gemeenschap behoefte aan jaarlijkse gemeenteden, zoals de hervormde AKV of het RK-pastoraal concilie. Daar zou men met drie à vierhonderd leden uit de verschillende gemeenten kunnen samenkomen om allerlei kerkelijke en maatschappelijke problematiek te doordenken. Levensvragen in het klein en in het groot kunnen daar aan de orde komen. Grondig voorbereid door studiegroepen kan daar in gespreks- en discussiegroepen gewerkt worden aan meningsvorming en positiebepaling. Resultaten in de vorm van rapporten, conclusies, reacties, bevindingen en verantwoorde probleemstellingen kunnen naar de gemeenten ter verwerking worden doorgegeven.

Sinds jaar en dag heeft men wel ge-

pogd deze dingen in te bouwen in de traditionele algemene vergadering, maar dat heeft even vaak schipbreuk geleden, en zal telkens mislukken omdat je nu eenmaal twee zulke verschillende zaken als huishoudelijke vergadering en ge-engageerd bezig zijn in de wereld niet aan elkaar kunt koppelen. We hebben de laatste algemene vergadering dan ook beleefd als een bewijs hiervan.

Zeker, de draaimolen draait nog, maar het is een vreemde vertoning. Een hopeloos tweeslachtig geval waar niet mee te spelen en te werken valt. De lust om op deze wijze in de draaimolen mee te draaien wordt me steeds weer benomen. De verwachting dat we deze dingen zinvol in discussie krijgen verschraalt van jaar tot jaar. We hadden nog de armzalige verwachting dat er dit jaar een ontwaken in die richting zou komen, maar op een wonderlijke manier zijn de aanknopingspunten die we daartoe in de vorm van een aantal voorstellen hadden aangeboden zonder enig protest van de kant van de uniecommissie van de tafel geveegd.

Vanzelfsprekend ging het ons er niet om dat alles exact en precies zo zou moeten worden als neergelegd in onze voorstellen. Maar op z'n minst hadden

we ons werk gehonoreerd willen zien door een discours over het falen van de huidige werkwijze, en een richting zoeken naar andere wegen en vormen. Daarvan is niets gekomen. Men had daar kennelijk geen behoefte aan, en voelt zich nog tevreden met een situatie van betrekkelijke veiligheid en zekerheid. Weer hebben we uitgesproken, net zo als destijds in Sneek, dat ons samenzijn als gemeenten in de Unie prevaleert boven een deelnemen aan het gevaarlijke leven in de wereld en in de andere kerken.

We zitten nog steeds in onze splendid isolation. Wanneer wij hierboven stellen dat onze gemeenschap behoefte heeft aan jaarlijkse kerkedagen of hoe men ze ook wil noemen, dan betekent dit niet dat hier sprake is van een bewuste behoefte. We willen het meer stellen als een indicatie in de zin van de patiënt heeft er behoefte aan. Maar hij wil niet, en hij wil het ook niet weten. Ik denk dat zij die zo iets onder ons willen een betrekkelijk kleine groep vormen. Een hele kleine groep in dat

toch al heel kleine kerkgemeenschapje als het onze. Toch zal ook zo'n kleine groep iets in beweging kunnen zetten. Wanneer we dan via onze organieke structuren niet tot landelijke gemeentedagen kunnen komen zullen we het moeten proberen langs de weg van het particulier initiatief.

We zullen ergens tot spreken en handelen moeten kunnen komen waarin we van Christus' wege thuis zijn en met een ander levensgevoel kunnen werken dan op onze AV's, waar het is alsof de muren op je vallen. We hebben het gevoel dat in een zodanige context waar we indringend en zinvol met de problematiek bezig zijn, de AV haast vanzelf tot een betrekkelijk kleine en ook gewoon zinvolle bedrijfsvergadering van onze Unie zal worden. Een bedrijfsvergadering die betrekkelijk geruisloos werkt en de gewone zakelijke kant van het werk van gemeenschappelijke besturen, stichtingen, commissies en wat ook behartigt.

(Ph. L. in Gemeentebode)

Brokstukken

Christen zijn.

Er wordt wel eens wat oppervlakkig gesproken over Christus als onze Verlosser en Zaligmaker. Vooral die laatste aanduiding is erg aanlokkelijk. Wie zou niet graag zalig willen worden? Wie zou niet graag het grote geluk deelachtig willen worden, nu al in klein en later in groot formaat?

Bij het werk van Christus gaat het echter om veel meer. Zijn Verlossing is er op gericht ons vrij te maken van onze waan, ons verkeerde denken, onze schuld, de overheersing van de boze. Want dit hele complex verhindert ons te leven als echte mensen van God. Zijn vrijmaking is er op gericht dat we nieuwe mensen zullen worden, verzoend met God, in staat God en de naaste lief te hebben en ons vrijwillig en in geloofsvertrouwen over te geven aan Zijn wil. Zijn vrijmaking is erop gericht dat ons leven in hemelse bodem zal wortelen en vandaaruit groeien.

Wie Christus alleen maar als verlosser, als Zaligmaker ziet, en Hem niet erkent als Heer van zijn leven, heeft niet begrepen waartoe Christus zich heeft overgegeven tot in de dood aan het Kruis.

Christenen zijn mensen met een **vertikale binding** aan God, en aan Christus, door de Heilige Geest. Ze zijn van boven af geboren, wortelen in hemelse bodem; van hen wordt verwacht dat ze het Woord van God horen en het niet in de wind slaan. En die verticale binding belist over hun spreken, handelen, leven,

op het **horizontale vlak**. Het is juist die verticale binding die hun zijn en meespelen op het horizontale vlak belangrijk maakt. Want zo kan Christus, door hen heen, tot Zijn recht komen. En iets belangrijkers, iets groters is niet denkbaar.

Wanneer die verticale binding werkt, hebben we een Woord voor de wereld. Dan kunnen we getuigen zijn en zo nodig martelaren. Dan neemt Zijn liefde door ons gestalte aan, en zullen we goede naasten zijn van de verlorenen, de verdrukten, de rechtelozen, enzovoort.

Wanneer die verticale binding werkt, zullen we nooit gedesillusioneerd worden, want we weten dat God in vervulling zal doen gaan wat Hij beloofd heeft en we zullen vol verwachting Zijn toekomst tegemoet leven.

—o—

Een man van de Toekomst

In "Mensen die je niet vergeet" wijdt dr J. J. Buskes ook enkele bladzijden aan de bekende maranatha-prediker Johannes de Heer. Hij waardeert onze br De Heer heel positief als de man die velen geleid heeft tot een leven in de verwachting van de Toekomst des Heren.

Interessant is het verhaal over een maranatha-bijeenkomst waarop als sprekers fungeerden ds Hoekendijk Sr, (vrij-evang.), ds Berkhof, (Chr. Ger.) en ds Buskes. Als eerste spreker trad Johannes de Heer op. Ds Berkhof, die naast ds Buskes in de bank zat te luisteren, stootte deze even aan en fluisterde dat naar zijn gevoelens br De Heer toch alles wel wat te veel in kaart bracht. La-

ter op de avond, toen ds Berkhof zelf aan het woord was, kreeg ds Buskes weer een stootje, nu van br De Heer; die precies dezelfde opmerking maakte met betrekking tot de boodschap van ds Berkhof. Toen ds Buskes later aan beide broeders vertelde, wat ze over elkaar gezegd hadden, was het Johannes de Heer, die die opmerking met veel vrolijkheid accepteerde! Een man met gevoel voor humor!

Een ander punt dat dr Buskes naar voren brengt is, dat Johannes de Heer, anders dan sommigen van zijn volgelingen, nooit louter negatief over de kerken geoordeeld heeft. Vanzelfsprekend had hij heel veel kritiek, en een groot verlanglijstje wat betreft de kerken, maar hij heeft ze nooit weggeworpen. Hij is altijd lid van de Hervormde kerk gebleven en toen hij zijn arbeid op hoge leeftijd moest staken, sloeg hij, in Driebergen wonend, nooit een avondmaalsviering in de Hervormde kerk aldaar over.

Br Johannes de Heer had kritiek, maar in plaats van alleen maar te verwerpen ging hij met al zijn energie en gaven bezig om er iets aan te doen, want hij had ook geloof in de machtige werking van het Woord, en in hem woonde ook iets van de liefde van Christus die nooit koud en hoogmoedig verwerpt, maar zichzelf inzet om te behouden.

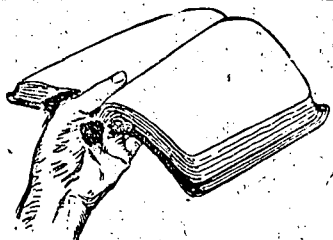
Geloof zonder liefde maakt dat we fanatiekelingen worden. Wanneer geloof met liefde gepaard gaat, blijven we hopen en werken. Wf.

VOORGANGERSSALARISSEN IN AMERIKA

Uit een onderzoek dat werd ingesteld door de Nationale Raad van Kerken in Amerika is gebleken, dat het gemiddelde inkomen van predikanten ver onder dat van andere hogere beroepen ligt en zelfs soms onder dat van ongeschoolden. Het onderzoek waarbij twintig protestantse denominaties waren betrokken, toonde aan dat het gemiddelde jaarinkomen in 1968 \$ 8037,00 was (alle emolumenten inbegrepen!) De voorgangers van American Baptist Convention komen met een jaarinkomen van \$ 7490 op de 13e plaats; die van Southern Baptist Convention met \$ 6874 op de 17e plaats.

Uit het onderzoek bleek verder, dat de doorsnee-predikant 42 jaar is, niet gescheiden is en met echtgenote en drie kinderen in pastorie of dienstwoning woont. De door hem gediende gemeente is zijn tweede of derde; hij telt 14 dienstjaren; zijn gemeente heeft 200 tot 300 leden.

Bijna de helft van de voorgangersvrouwen heeft een werkkring (dat is tweemaal zoveel als in 1963).

Wat zullen we lezen?

zondag	19 juli	Lucas 19 : 41-48
maandag	20 juli	Handelingen 16 : 1-5
dinsdag	21 juli	Handelingen 16 : 6-10
woensdag	22 juli	Handelingen 16 : 11-15
donderdag	23 juli	Handelingen 16 : 16-24
vrijdag	24 juli	Handelingen 16 : 25-34
zaterdag	25 juli	Handelingen 16 : 35-40

Jeruzalem, Jeruzalem!
Met Paulus op reis
Het gezicht in de nacht
De bekering van Lydia
In de gevangenis
Wat moet ik doen?
Leve de vrijheid

zondag	26 juli	Lucas 18 : 9-14
maandag	27 juli	Handelingen 17 : 1-9
dinsdag	28 juli	Handelingen 17 : 10-14
woensdag	29 juli	Handelingen 17 : 15-21
donderdag	30 juli	Handelingen 17 : 22-28
vrijdag	31 juli	Handelingen 17 : 29-34
zaterdag	1 aug.	Handelingen 18 : 1-8

Wie van de twee?
Weer hetzelfde liedje
Doe jij evenzo!
Op de Areopagus
Aan religie geen gebrek
Drieërlei reactie
Corinthe voor Christus

D Z dat zijn

de zatten, die zeggen dat ze zalig zijn en soms ook nog ernstig de hoop uitspreken dat anderen het zullen worden; de zwakken, die voortdurend hun tekortkomingen demonstreren en beklaagen en dat voor godsdienst aanzien; de zuchters, die ononderbroken jammeren over het verderf in de wereld, hartgrondige verzuchtingen slaken en stiekem hun geld tellen.

Dat zijn ook de zwoegers, die alle ellenden in zichzelf en van de wereld wel kennen, maar die zich er niet bij neerleggen en iedereen vriendelijk tegemoet komen met de intentie ze op Jezus te attenderen, de kleinen zowel als de groten. Dat zijn ook de zaaiers, die onverdroten voortgaan de grote Opdrachtgever te gehoorzamen en overal de blijde boodschap deponeren, wetend dat een deel van het zaad in goede aarde zal vallen.

D Z

dat zijn de mensen, die op zaterdag 26 sept. a.s. naar 't Venster in Hengelo reizen om samen te kijken, te luisteren en te praten over het werk rondom De Zaaier.

Het is nog te vroeg om een gedetailleerd programma te vermelden, maar er is ongeveer van alles te beleven: een zinnige film, inspirerende muziek, prikkend gepraat van Rotterdamse jongelui, wekkende woorden van een paar sprekers, die niet in de lengte van een toespraak geloven, uitwisseling van ervaringen en vooral verwachten we dat de Heer er zijn zal om ons blij te maken. Iedere zaaier is welkom. Adspirant-zaaiers ook.

Spreekt u vast met elkaar af wie naar dit midden-oosten komen zal. Een paar

van u hebben wel een auto. U reist wel op eigen kosten, maar voor de rest zorgen wij. Geen brood of drank meenemen. 't Is hier in overvloed.

Het zou wel goed zijn dat u tijdig afsprekt wie zullen komen. Dan kan een van u dat aan br. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, melden. U begrijpt: dat heeft iets met de ruimte te maken en met uw voeding.

26 september. Een zaterdag. Een vrije, blijde dag. 't Lijkt nog ver weg en 't is al zo dichtbij. Welkom!

Naar alle waarschijnlijkheid vieren we dit jaar weer het kerstfeest. De rest kunt u wel raden. Laat ik u verzekeren dat we er aan bezig zijn: aan het kerstnummer. Ja, midden in de zomer. We hebben rust noch duur. We hebben al prachtig platenmateriaal en de schrijvende medewerkers zetten zich neer om de beste woorden te vinden voor de boodschap, die nog altijd de schoonste is. Werkt u met ons mee door raad en daad. Laten we een hechte werkgemeenschap vormen, die zich in wil spannen om de woorden Gods aan onze tijdgenoten bekend te maken. Laten we elkaar beloven ons best te doen. Meer kan een mens niet.

Huizinga.

Verantwoording Unie-bureau

In de maand juni kwamen in het unie-bureau de volgende giften en bijdragen binnen:

1). voor de E.C.U.: Hengelo f 173,38 en f 299,48; Emmererfscheidenveen f 48,65; Pernis f 50,75; Muntendam f 125,—; Amsterdam-Centr. f 28,55; Apeldoorn f 42,25; Deventer f 55,77; Harderwijk f 25,18; Zwolle f 119,29; Delfzijl f 222,13; Hoogezand f 272,48; Harlingen f 45,32; Treebeek f 54,50; Borne f 24,22; Harlingen f 50,—; Stave-

ren f 120,—; Emmererfscheidenveen f 32,25; Harderwijk f 21,02; CvD, R f 25,—; MEVD, US f 15,40.

2) voor de opleiding: Emmererfscheidenveen f 36,70; Muntendam f 125,—; Amsterdam-Centr. f 63,07; Apeldoorn f 49,39; Zwolle f 123,12; Delfzijl f 252,45; Hoogezand f 286,64; Leeuwarden f 121,88; Harlingen f 97,30; Treebeek f 54,50; Borne f 21,64 en f 32,21; Staveren f 120,—; Scheveningen f 103,71; Almelo-Nieuwstr. f 68,50; Dokkum f 113,50; MEVD, US f 19,20.

3) voor het Jeugdwerk van de NBB: Muntendam f 100,—; Zwolle f 15,43; Haulerwijk f 32,91; Treebeek f 10,86; Harlingen f 104,83; Staveren f 15,—; MEVD, US f 2,40.

4) voor de zending: Heerenveen f 10,—; Hengelo f 844,44; Muntendam f 125,—; Nieuwe Pekela f 368,96; Den Helder f 29,13; Heerenveen f 10,—; Amsterdam-Centr. f 53,83; Apeldoorn f 47,54; Deventer f 295,92; Zwolle f 185,26; Hoogezand f 862,24; Leeuwarden f 239,86; Treebeek f 87,20; Musselkanaal f 385,49; Staveren f 175,—; Emmererfscheidenveen f 262,64; Scheveningen f 133,67; Deventer f 75,62; Almelo-Nieuwstr. f 118,—; WB, E f 25,—; mej. HK, G f 100,—; HGdW, E f 7,50; MEVD, US f 29,—; Sav. Lohmanschool, Hengelo f 30,—; Beatrixschool, Treek f 29,—; Chr. School, Gasselternijveen f 25,—; Dr. de Visserschool, Hengelo f 45; Prot. Chr. School, N. Weerdinge f 20; Prot. Chr. Kleuterschool, N. Weerdinge f 20,—.

5) voor auto Congo: zie verantwoording in „De Zaaier”. Het totaal is nu f 11.417,47.

6) voor het '10-cents-fonds' van de U.B.S.: Treebeek f 12,—; Amsterdam-Centr. f 50,21; Den Helder f 22,34; Zwolle f 25,11; Scheveningen f 48,58; NN, X f 10,—; MEVD, US f 4,—.

7) voor ontvangst delegatie Russische baptisten: vdV, H f 25,—; EdH, B f 300,—; Delfzijl f 25,—; ER, B f 50,—.

8) voor het Noodfonds (overstromingsramp Roemenië, aardbevingsramp Peru, enz.): Amsterdam-Centr. f 5,—; Delfzijl f 68,77; Den Haag f 705,67; Alblasserdam f 93,51; Zwolle f 244,—; Stadskanaal f 570,10; Siddeburen f 100,—; Den Helder f 100; Vriescheloo f 240,—; Hengelo f 342,50; Rotterdam-Centr. f 195,58 en f 25,—; Heerenveen f 1.112,05; Staveren f 318,95; Workum f 155,—; Emmererfscheidenveen f 110,15; Deventer f 215,09; Ter Apel f 132,01; Harlingen f 331,—; Scheveningen f 405,22; Veendam f 137,30; 2de Exloërmond f 213,56; Foxhol f 48,—; Haarlem f 99,61; Amsterdam-Noord f 75,80; LvdV, L f 100,—; WvdM, L f 50,—; WRK, D f 10,—; NN, X f 50,50; HS, G f 25,—; JMCE, DH f 100,—; WB, G f 10,—; CjdB, S f 10,—; CV, L f 105,—; mevr. LS-H, Z f 25,—; JS, DH f 50,—; DO, H f 100,—; G, O f 200,—; WB, E f 35,—; GS, N f 10,—; mej. BB, E f 50,—; KG, U f 100,—; mej. JMG, U f 50,—; mevr. H., S f 10,—; EW-V, A f 15,—; HS, NL f 10,—; AW, D f 25,—; mej. HR, M f 50,—; R, S f 10,—; mej. BB, B f 50,—; mevr. A, A f 25,—; JHB, A f 10,—; AGS, H f 25,—; JA en BO, A f 50,—; ET, W f 15,—; NN, X f 10,—; GdH-E, G f 10,—; CR, E f 10,—; JF-V, D f 10,—; EdGS, R f 100,—; JAH, G f 20,—; RvdG, D f 25,—; Zusterhulp, Foxhol f 50,—.

Dank zij veler spontane bijdrage is ter hulpverlening gegaan naar Roemenië f 1.000,— en naar Peru f 8.000,—!

Hartelijke dank, zeer hartelijke dank aan allen, die gaven!

Giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Amsterdam. Giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten in Ned., Amsterdam.

T. Jansma.

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties zal ons weekblad volgende week NIET verschijnen. Andere nummers die uitvallen zijn die van 7 en 21 augustus. Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden.

TABITHA BOUW ACTIE

In het verleden hebben verschillende mensen, die nog in het arbeidsproces staan, een deel van hun vacantiégeld besteed voor een gift aan de Tabitha-Bouw Actie, dus voor ons gezamenlijk diaconaal werk.

Wij waren daar altijd zeer dankbaar voor. We zullen ook dankbaar zijn, als deze zomer zulks weer gebeurt. Voor het geval u dat (ook) wilt doen, geven we voor de goede orde even ons giro-nummer: 530.092 t.n.v. penningmeester Tabitha Bouw Actie, Westduinweg 1107, Scheveningen.

H. Ploeger

DEZE WEEK B.W.A.-KONGRES IN TOKIO - JAPAN

In Tokio, de hoofdstad van Japan, werd in de afgelopen week het wereldkongres van de Baptisten Wereldalliantie gehouden. Men verwachtte een deelname van plm. 8.000 personen waarvan het merendeel uit de Ver. Staten. Het thema van het kongres luidde: Verzoening door Christus.

Ds Th. van der Laan, algemene sekretaris van de Unie in Nederland, heeft het kongres bijgewoond ter afsluiting van zijn zendingstoernée in het Verre Oosten. We hopen binnenkort verslagen van zijn hand in ons blad te kunnen publiceren.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltsehoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltsehoven. Abonnementen- prijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

SBC-ZENDELINGEN LEREN NEDERLANDS

Mr. en Mrs. Harold W. Lewis, zendelingen van Southern Baptist Convention (USA) zijn bezig de Nederlandse taal te leren in verband met hun aanstaande uitzending naar Suriname. Suriname is door de konventie gekozen als een nieuw zendingsterrein.

Het echtpaar Lewis heeft tot nu toe gewerkt op Trinidad.

VOOR DE VAKANTIEGANGERS IN EN NABIJ ENSCHEDE

De diensten in de gemeente te Enschede zijn des zondags voormiddags om

9.00 uur in De Wegwijzer aan de B. W. ter Kuilestraat (stadsdeel Pathmos) en om

10.30 uur in Het Trefpunt aan de Spechtstraat (stadsdeel Mekkelholt — behalve de zondagen:

26 juli, dan is er dienst alleen om 10.00 uur v.m. in De Wegwijzer

2 augustus; dan is er alleen dienst in Het Trefpunt om 10 uur.

Tijdens de afwezigheid van de voorganger zullen gastsprekers in de diensten voorgaan.

BAPTISTENKERKEN DOOR OVERSTROMING VERWOEST

De overstromingen in Roemenië en Hongarije hebben o.a. ook drie baptistenkerken in deze landen verwoest, twee in Hongarije en één in Roemenië. Er is geen melding gemaakt van slachtoffers in baptistengezinnen.

Mededelingen

Van 26 juli tot en met zondag 30 augustus zullen er te Hoogeveen geen avond- diensten worden gehouden.

Met ingang van 30 juli 1970 is het adres van ds E. J. Huizing: Voorstraat 81, Sta- veren, tel. 05149-229.

LEESTAFEL

VERKEN DE BIJBEL, een reeks radiovoor- drachten over bijbelse onderwerpen, uitgege- ven door het Nederlands Bijbelgenootschap in Amsterdam en de Bijbel Kiosk Vereniging in Driebergen.

Voor de lezingen, die dinsdagmorgens in de ru- briek 'Bijbelse Verkenningen' voor de NCRV- microfoon gehouden worden, blijkt een grote be- langstelling te bestaan. Vandaar dat N.B.G. en B.K.V. destijds besloten om deze radiovoordrachten in brochurevorm uit te geven. Voor weinig geld (de prijs is f 2,90 per deeltje, terwijl men voor de complete reeks van 8 deeltjes slechts f 19,— be- taalt) kan men zich verzekeren van een voortref- felijk hulpmiddel bij het lezen en goed begrijpen van de bijbel.

Met genoegen kondig ik u enkele nieuwe nummers aan.

Nr. 6: Dr G. P. Hartvelt (Kampen), Tussen de tijden, over de oorsprong en opdracht van de christelijke gemeente;

Nr. 7: Dr B. J. Oosterhoff (Apeldoorn), Taal en symbool, over de profeten en de taal der profeten;

Nr. 8: Dr W. C. van Unnik, (Utrecht), Leven door de hoop, over de eerste brief van Petrus;

Nr. 9: Dr J. J. Buskes (Amsterdam), De kring van de dood, over sterven en dood;

Nr. 10: Ds W. C. Verstoep (Amsterdam), Wer- kelijk waar, over bijbelverhalen die feiten vormen.

Achterin elke brochure vindt men een aantal lees- en gespreksvragen. Omslagontwerp en basis- layout zijn van Henk Krijger GVN. Nieuwe deelt- jes zijn in voorbereiding. J.A.B.

ADVERTENTIES

Jongeman, 21 jaar, zoekt NET SERIEUS MEISJE. Brieven onder nr. 780.

„Soli Deo Gloria”

D.V. zaterdag 25 juli a.s. hopen we met onze ouders

B. v. d. MEER

T. v. d. MEER—BERGSMA

de dag te gedenken dat zij 25 jaar geleden in het huwelijk traden.

Hun dankbare kinderen

Harlingen, Prinses Beatrixstraat 48.

JOHN MEIJWES

en

JOSÉ DUIZENDSTRA

geven elkaar hun jawoord D.V. op donderdag 30 juli 1970. Om 14 uur in het gemeentehuis te Vreeswijk.

Hun huwelijk zal worden ingezegend om 15 uur door ds J. Reiling in het gebouw van de her- vormde wijkgemeente Dijkveld, Wierselaan te Vreeswijk.

Gelegenheid tot gelukwensen van 16.30-18.30 uur in hetzelfde gebouw.

Toekomstig adres: Sweelinckstraat 31 bis, Utrecht

In de volle verzekering des geloofs is door Zijn Heer thuisgehaald mijn innig geliefde man, onze vader, groot- en overgrootvader

DANIËL WEVER

in de gezegende leeftijd van 81 jaar.

Joh. de Heer no. 5.

2e Exploërmond, 12 juli 1970
Middenlaan 129

R. WEVER—PEKER

kinderen, klein- en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft donderdag j.l. plaatsge- had.

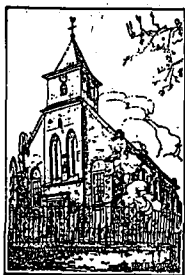
CULTUUR en VRIJHEID VAN GODSDIENST zijn synoniem, tenminste in ons land.

Respect van deze door de eeuwen heen gegroeide verdraagzaamheid dwingt tot behoud van haar monumenten en rond- om begraven dragers. Zo dus van de PETRUSKERK met haar kerkhofje bij het Sloterdijkstation te A'dam-West, dat thans door zgn. vooruitstrevende en materialistisch niet-belevenden dreigt te worden opgeofferd.

BEHOORT U OOK TOT HEN DIE DIT NIET KUNNEN VERDRAGEN?

Om het voortbestaan te verzekeren, kunt U naar vermogen daartoe bijdragen. Dezer dagen mocht nog een grote gift van f 5.000,— ontvangen worden. Doch minder, véél minder is even welkom.

U kunt een bijdrage storten op Gem. Giro A'dam P. 8899 of Postgiro 1975530 t.n.v. de STICHTING TOT BEHOUD VAN DE PETRUSKERK en OMGEVING OUD SLOTER-DIJK. Van tijd tot tijd worden begunstigers op de hoogte ge- houden.

DE CHRISTEN

31 juli/7 aug. 1970

85e jaargang - 31/32

Redactie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga en ds. H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f. 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Hoe vertel ik het hem?

Donderdagavond, half tien.

Er is op de bel gedrukt en ik ga deurwaarts.

Er staan een jongetje en een jongeman. De jongste steekt van wal en zegt zijn zegje: ze komen van de kerk van Jezus Christus van de heiligen der laatste dagen en willen met mij spreken. Ik prijs hem omdat hij het zo keurig heeft opgezegd.

De oudste, duidelijk uit het land van Nixon, zegt dat ze bij mij willen binnen komen. Ik antwoord hem dat het te laat is en dat hij zijn tijd ook, althans in zijn ogen, beter kan besteden. Jezus Christus zendt ons, zegt hij. U moet zich bekeren. Een beetje boos - ben ik toch onbekeerd? - zeg ik hem dat we elkaar nog maar twaalf seconden gezien hebben en dat ik mij niet kan voorstellen hoe hij in die korte tijd heeft kunnen konstaten of ik wel of niet bekeerd ben. Nee, antwoordt hij, want u behoort niet tot de kerk van Jezus Christus van de heiligen der laatste dagen. Ik vertel hem dat ik inderdaad niet bij die organisatie behoor, maar vraag hem of hij wil beweren dat allen, die zich christen noemen en niet tot genoemde organisatie behoren, onbekeerde mensen zijn. Hij gaat daar niet op in en zegt opnieuw binnen te willen komen. Ik antwoord geen behoefte te hebben aan hun bezoek. Maar u moet zich bekeren en laten dopen, gaat hij verder. Waarop ik hem zeg: ik ben zowel bekeerd als gedoopt en dat nog wel in deze volgorde. Maar u moet door een priester gedoopt worden, zegt hij. Door een priester?

vraag ik. Ik meen me uit het Nieuwe Testament te herinneren dat alle gelovigen priesters zijn. Hij gaat opnieuw niet op dit woord in maar beweert dat Jezus zijn mannen, zijn discipelen, de handen heeft opgelegd en ze zo tot priesters heeft verheven. Waar mag dat toch staan denk ik. Wacht, zeg ik tegen hem, ik haal even een Nieuw Testament zodat u mij dat kunt opzoeken. Nee, zegt hij, dat doe ik niet. Maar, zeg ik, u citeert daar de bijbel en ik wil dat boek er graag bijhalen om het na te zien. Ik haal het. Nee, herhaalt hij, alleen op voorwaarde dat ik bij u binnen mag komen ze te prijzen. Hij geeft blijk op de hoogte te zijn met wat er te zien is in men. Dat is fraai, ga ik verder, u stelt kondities. U belt bij mij aan aan op dit uur, ik sta u te woord, u zegt dingen waarvoor u geen grond hebt en als ik een bijbel wil halen begint u voorwaarden te stellen. Ik haal dus even het Nieuwe Testament. Nee, zegt hij, dan gaan we verder. En zij gingen verder.

Moet het nou zo? Goed, ze doen het dan toch maar. Ja maar dan wel zo dat je je hoofd schudt en je je afvraagt of ze het bij iedereen zo versieren. De buitenstaanders, die ook zo overvallen en aangevallen worden, moeten wel een verbijsterend beeld van 'christenen' krijgen.

Ik moest aan Paulus denken en aan zijn konfrontatie, met allerlei filosofen en ander volk op de straten van Athene. Wat zal hij zich verschrikkelijk geërgd hebben aan de vele afgodsbeelden. Een ware gruwel. Niettemin begint hij

de stad en later citeert hij ook een paar dichters uit vroegere eeuwen. Hij brandt er niet zonder meer op los. Ja, wat zou Paulus zeggen als hij een paar dagen verkeerde bij het volk op de Dam, bij arbeiders van de V.M.F., in de wandelingen van het parlement of in een zusterkamer van een ziekenhuis. En vooral: wat zou u zeggen. U zingt want: ik geloof en daarom zing ik. U is dus onnoemelijk rijk in deze wereld van letterlijk zweet, bloed en tranen.

We zullen ons eerst op de hoogte moeten stellen van het leven der anderen. Wat hebben ze en wat hebben ze niet. Jullie hebben goden van goud, zilver en steen, zegt de zendeling in Athene. En zelfs een altaar voor een nog onbekende godheid. Vermoedelijk kunnen we dat wel herhalen. Want voor het kalf liggen vrij veel mensen op de knieën. En voor nog veel meer dingen, letterlijk en figuurlijk. Wat sloven velen zich uit en brengen ze offers aan tijd en geld en krachten. We moeten dus goed op de hoogte zijn van de macht dezer goden. Maar dan in alle gemoede vragen of deze goden antwoord geven op de werkelijke vragen van het leven. Ze mogen tot op zeker hoogte enige wensen bevredigen, maar wordt het leven doorzichtig, doorschoten van licht en gaat de zon op als de lampen uitgaan?

Demonstreer de ontoereikendheid aller goden, die geen mond open doen in levensgrote konflikten en de mens in de mist laten staan. Men heeft wel eens gesuggereerd dat Paulus' methode op de Areopaag toch fout geweest is want je leest nooit van een gemeente in Athene en die paar bekeerlingen zouden ook nergens weer opduiken in brieven. Toch lijkt ons zijn weg een mogelijkheid: we moeten eerst gaan staan waar de andere staat om hem te kunnen brengen waar wij zijn. We moeten trachten de andere de ogen te openen, de onhoudbaarheid van zijn positie duidelijk maken, hem laten ontdekken dat hij bezig is op drijfzand zijn huis neer te zetten. We zouden hem graag in een uur tot inkeer zien komen, maar we moeten ook voor jaren geduld hebben.

Huizinga

Twaalfde baptisten- wereldcongres - Tokio 1970

Boodschap aan de gemeenten

Wij, die het voorrecht en de vreugde hebben om deel te nemen aan het twaalfde kongres van de Baptisten Wereld Alliantie te Tokio groeten u allen, leden van de gemeenten welke met elkaar in de alliantie verbonden zijn. In deze geschreven boodschap zal het ons niet gelukken het wonder van de inspiratie welke wij hier beleven in aanbidding, dankzegging en gemeenschap met een zo grote menigte van vertegenwoordigers van zo vele landen — voor het eerst in Azië bijeen — over te dragen. Hier kunnen wij slechts op de meest duidelijke wijze uitspreken, dat baptisten een belangrijke bijdrage hebben te leveren aan de gehele Kerk van Jezus Christus en aan de wereld.

Het staat ook voor ons vast, dat onze beste bijdrage geleverd wordt wanneer we leven als waarachtige volgelingen van onze Heer, ons houdende aan het geloof in Hem, ons onderwerpende aan de leiding van Zijn Heilige Geest en in deze wereld levende zoals de Heer dat wenst.

Maar de inzichten die ons onderscheiden van onze medechristenen zijn, geloven we, evenzeer belangrijk in de huidige snel veranderende situatie waarin allerlei instituten, tradities en geloofsvoorstellingen aan scherpe kritiek worden onderworpen. Wij zouden willen, dat allen de Heer Jezus Christus erkennen, zoals Hij in de Schriften is geopenbaard, als de enige en absolute autoriteit in alle dingen van het geloof en de praktijk — ons ervan bewust zijnde, dat deze uitspraak onszelf ertoe verplicht om ook zelf voortdurend naar zijn wil te vragen om die steeds beter te leren kennen.

Wij houden het ervoor, dat iedere gemeente de vrijheid heeft om onder de leiding van de Heilige Geest Christus'

onderricht te verstaan en toe te passen, waarbij er van uitgegaan dient te worden dat op ons de verantwoordelijkheid rust om er zorg voor te dragen dat elke gemeente is een ware gemeenschap van gelovigen. Onze opvattingen betreffende de doop als doop van gelovigen benadrukt de noodzaak van bekering en persoonlijk geloof en sluiten de erkenning in, dat wij in Christus geroepen zijn tot een nieuw leven in gemeenschap met Christus en met elkaar. Onze opvatting betreffende het wezen van de gemeente sluit de erkenning in, dat allen die waarlijk in Christus geloven leden van de ene gemeente zijn. Wij zijn daarom verplicht contact te zoeken met andere christenen om met hen samen dienstbaar te zijn en met hen een te zijn in lofprijzing en gemeenschap voorzover het geweten het toestaat.

In een tijd waarin zo vele pogingen worden ondernomen om het denken van de mens te indoktrineren en waarin velen van hun vrijheden worden beroofd is het noodzakelijk voor ons ons te blijven inzetten voor vrijheid; ook voor de vrijheid van het geweten. Intussen moeten wij er voor waken, dat we zelf niet worden misleid door de halve waarheden van propagandisten en vooral om niet te vallen in de dwaling anderen de vrijheden te ontnemen die we voor onszelf opeisen.

Terwijl we ons verheugen in de opmerkelijke vooruitgang in dit 'ruimte-tijdvak', zijn we tegelijk ons ervan bewust dat onze wereld steeds meer door sekularisme wordt beheerst en dat de moraal en de geestelijke grondslagen in gevaar zijn. Onze generatie wordt geroepen om Christus te dienen in een wereld vol van revolutie, waarin oorlog, rassenvooroordelen en raciale spanningen, armoede, hongersnood en ziekte een tragische ellende en lijden veroorzaken. Zowel politiek-handelen als persoonlijk en gemeenschappelijk dienstbetoon zijn nodig om al dit kwaad te bestrijden. Tegelijk dient er onder ons een openlijke erkenning te zijn van het verschil in politieke beoordeling en van het feit, dat onderscheidene baptistengemeenschappen in evenzovele onderscheidene situaties verkeren, ook in betrekking tot de vraag in hoeverre zij de publieke opinie kunnen beïnvloeden en het politieke handelen kunnen stimuleren. Het blijft noodzakelijk, dat, in overeenstemming met onze omstandigheden en mogelijkheden, wij ernaar blijven streven te helpen en te dienen in de naam van onze Heer. Noodzakelijke voorwaarde is daarbij een nauwgezette studie van de oorzaken van al dit kwaad opdat wij te weten komen welk handelen doelmatig is. Tegelijk dienen we te werken voor de verzoening tussen de mensen en moeten we bereid zijn de goede dingen die we door de genade van God bezitten te delen met anderen.

Wij weten, dat veel van de onrechtvaardigheid en van het lijden in deze wereld het gevolg is van de zonde. De liefde tot het geweld, het bezit, de zelfzucht, de hoogmoed, toorn en andere zonden hebben gevolgen in de maatschappij. De wereld heeft de meeste behoefte aan een Verlosser, door Wien de mens vergeving van zonden en een nieuw leven kan ontvangen. Daarom zal onze allereerste taak daaruit bestaan, dat we het Evangelie verkondigen in woord en daad — niet alleen door de grote daden Gods te vertellen maar ook door op te roepen tot berouw en tot geloof en tot de weg van het kruis.

Het hoofdthema van het kongres is 'Verzoening door Christus'. Dit is naar onze overtuiging het antwoord op de vragen van onze tijd, zowel persoonlijk als gemeenschappelijk — ook nationaal.

Wij die weten dat ware eenheid slechts gegeven is in de God en Vader van onze Heer Jezus Christus dragen een zware verantwoordelijkheid en bezitten heerlijke kansen. Zoals Paulus zegt: God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende... en heeft ons de boodschap der verzoening toevertrouwd! (2 Kor. 5 : 19).

Ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht, omdat ik ook door Christus Jezus gegrepen ben.
Philipp. 3 : 12.

Aan rustige wateren

Gegrepenen grijpen

Voor mij persoonlijk betekenen deze woorden veel, en ik hoop dat dit voor u allen geldt. Wanneer we dit woord goed verstaan zal immers ons leven komen te staan in de juiste spanning die we zo nodig hebben.

We mogen en kunnen als gelovigen maar niet rustig blijven zitten en de dingen op hun beloop laten, maar we gaan jagen. Maar het fijne is, dat we niet jagen omdat we zelf nog heel veel moeten bereiken en ons heil nog aan

een zijden draadje hangt, maar juist omdat we gegrepen zijn door Christus. We zijn veilig in Zijn sterke hand en weten ons daarom nu en straks geborgen. En vanuit dat gegrepen zijn gaan we grijpen naar het volmaakte. Ik zou het haast willen vergelijken met een gripper van een kraan. Juist omdat de gripper door de kraanmachinist bestuurd wordt gaat hij grijpen en grijpt er niet naast.

Ons geloofsleven is niet een wat wild in het rond maaien in een eerste golf van enthousiasme, om daarna wat amechtig te blijven zitten waar we zitten als de eerste liefde is opgebrand, maar een steeds nauwkeuriger gericht zijn op wat het grijpen waard is, omdat we in de omgang met de Heer die hand die ons greep steeds krachtiger gaan voelen.

Zo is daar enerzijds de troost

van het gegrepen zijn. Het is goed, voor eeuwig, door Hem die ons gegrepen heeft. En anderzijds is er de aansporing om nu als gegrepenen te gaan grijpen naar de volle rijkdom van Zijn genade en Zijn overwinning. Dan kent ons leven zowel de innerlijke rust van het gegrepen zijn als ook de vurige activiteit van het grijpen. Dan pas kunnen wij ons in dit leven inspannen vanuit de ontspannenheid van het geloof, zodat we niet overspannen raken. Wie het grijpen kan, die grijpe het. En dat zijn gelukkig allen die zich waarlijk door de Heer willen laten grijpen.

Emmen

J. Bouritius

Hargroves nieuwe voorzitter B.W.A.

V. Carney Hargroves, een Amerikaanse dominee, is voorzitter geworden van de Baptisten Wereld Alliantie. Voor het eerst in de 65-jarige geschiedenis van de Alliantie werd door de afgevaardigden gestemd tussen twee kandidaten.

Hargroves, voorganger van de tweede baptistengemeente in Germantown (Philadelphia) Pennsylvania, werd aanbevolen door de voorkeuze-commissie, waarvan de vertegenwoordiger van de Nederlandse baptisten ook lid was. Nadat de voorkeuze-commissie Hargroves had voorgesteld vroeg een lid van de voorkeuze-commissie het woord en stelde Rev. Herschel H. Hobbs, dominee van de eerste baptistengemeente in Oklahoma City, Oklahoma, V.S., voor. Na een zeer uitgebreide discussie kozen de afgevaardigden Hargroves tot president. L. Venchael Booth, uit Amerika, voorzitter van de voorkeuze-commissie zei dat de commissie „unaniem en in een geest van eenheid en gebed tot een aanbeveling was gekomen”.

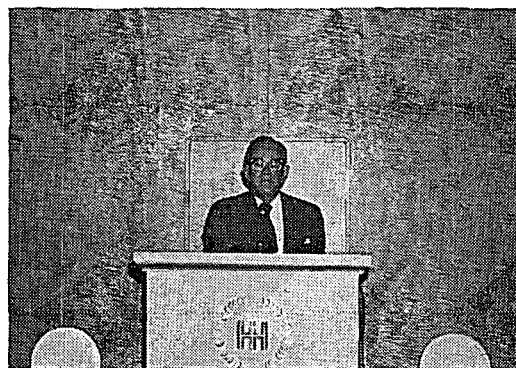
Duke K. McCall, president van het Zuidelijke Baptisten Theologisch Seminarie Louisville, Kentucky, zei Hobbs te nomineren om de grote vergadering van het Baptisten Wereld Congres in staat te stellen op een zinvolle wijze deel te nemen aan de verkiezing van een president.

McCall sprak over ontevredenheid bij sommige leden van de voorkeuze-commissie. „Negenendertig baptisten behoren niet zonder consultatie met de 8 duizend congresgangers een president te kiezen om 31 miljoen baptisten te representeren.” McCall zei, dat Hobbs de eerste ex-voorzitter van de Zuidelijke Baptisten Conventie was die sedert 1934 werd voorgesteld als voorzitter van de B.W.A.

Hargroves, de kandidaat van de voorkeuze-commissie, behoort tot American Baptist Convention (de vroegere Noordelijke Baptisten). Hij is afkomstig uit de staat Virginia maar heeft gestudeerd aan het Zuidelijke Baptisten Seminarium. Hij is sedert 1932 voorganger van een gemeente in Philadelphia.

David Russell, algemene secretaris van de baptisten in Groot-Brittannië stelde zich openlijk op tegen de nominatie van Hobbs. Hij zei, dat de mogelijkheid in de statuten gegeven om ook vanuit het congres te nomineren, slechts gebruikt moet worden in noodsituaties. „De nominatie door McCall gedaan kan uitgelegd worden als een twijfelen aan de integriteit van de voorkeuze-commissie” zei Russell. „De commissie heeft zich bezonnen over vele namen en Hargroves ontving een geweldig ontvangst in deze zeer representatieve commissie”. Russell was zelf ook lid van de voorkeuze-commissie.

Het is opmerkelijk dat 38% van de Zui-

Dr V. Carney Hargroves, de nieuwe president van de B.W.A.

(foto Th. van der Laan)

delijke Baptisten-afgevaardigden, die uiteraard in de meerderheid waren, niet op de Zuidelijke Baptisten kandidaat Hobbs maar op Hargroves hebben gestemd. Hiermee is bevestigd dat ook de meerderheid van de congresgangers het gevoel had dat men de nominatie van de voorkeuze-commissie moest volgen.

De uitslag van de stemming was als volgt: 841 voor Hargroves en 636 voor Hobbs.

Wat mij het meest ontroerde

Tijdens het appèl der naties worden alle vlaggen van de volken die een vertegenwoordiger hebben gepresenteerd. Steeds komt dan een „gecostumeerde” vertegenwoordigster naar de microfoon om in haar taal het thema van het congres („verzoening door Christus”) uit te spreken.

Toen de vlag van Zuid-Afrika door een Japans meisje het podium werd opgedragen kwam niet één Zuidafrikaanse vrouw naar de microfoon, maar liepen een zwarte en een blanke zuster hand in hand naar voren en zeiden tegelijk „Reconciliation through Christ”.

Ik droomde toen van een Zuid-Afrika en van een wereld waar deze verzoening op zulk een wijze concrete vormen aanneemt.

Wie meent dat het evangelie van Christus een overleefde, ouderwetse godsdienst is heeft de boodschap van Christus niet begrepen. Wie een volgeling van Christus zegt te zijn en onverzoenlijk is tegenover z'n broeder heeft het evenmin begrepen.

Th. v. d. L.

Verzoening door Christus

B.W.A.-WERELDCONGRES IN TOKIO

Van 12-18 juli waren ca. 10.000 afgevaardigden uit meer dan 75 landen bijeen in de Budokan — grenzend aan de keizerlijke paleisdomeinen — in de grootste stad ter wereld, Tokio. Deze vertegenwoordigers (waaronder de schrijver van dit artikel) constitueerden samen het 12e wereldcongres van de Baptisten Wereld Alliantie.

Opzet

Zo'n wereldcongres is een heel bedrijf. Vooral als je slechts de kleine, intieme Nederlandse gemeenten gewend bent zijn de massabijeenkomsten een hele belevens. Met name de samenhang deed ons voelen dat wij allen verbonden zijn in Christus, Heer van alle leden, alle gemeenten, alle volkeren en alle culturen.

De opzet van een congres was in grote lijnen als volgt: 's Morgens werd er een bijbelbespreking gehouden waarna de voornaamste inleiding plus nog een preek werden gepresenteerd. Vervolgens werden deze toespraken verwerkt en gecommentarieerd in een forumdiscussie.

Op de middagen kon men excursies maken of de sectie-bijeenkomsten bezoeken. Er werden bijeenkomsten gehouden voor mannen, vrouwen, jeugd, lekepredikers, voorgangers enz. De voor 5 jaar benoemde studie-commissies hebben ook op enkele middagen hun bijeenkomsten gehouden, evenals het Uitvoerend Comité van de Baptisten Wereld Alliantie.

Het avondprogramma was vooral afgestemd op de inspiratie — met veel goede muziek, zang en dans. Het Tokio Symphonie Orkest werkte twee avonden mee. Verder was het verblijdend dat men vooral Aziatische kunstenaars, koren en musici had uitgenodigd om mee te werken. De vele Amerikaanse koren zongen vóór de aanvang der zittingen. De zang van een negerzanger was ongetwijfeld — muzikaal gezien — een hoogtepunt. Het prachtige van de muziek is dat het de internationale taal van het hart spreekt.

Thema

„Verzoening door Christus” luidde het thema van het congres. Allereerst werd dit toegepast op onze verhouding tot God: wij mensen zijn zondig en hebben Christus nodig die ons door zijn offer aan het kruis kan en wil verzoenen met God. De noodzaak van een prediking van boetedoening, bekering en vernieuwing werd onderstreept. Wereldevangelisatie en -zending werden genoemd als de pei-

lers onze gemeenten en als onze voornaamste opdracht.

Toch werd de meeste tijd en aandacht besteed aan de vraag hoe de verzoening door Christus onze verhouding tot onze mede-mensen bepaalt. Hoe wij in onze samenleving moeten staan als volgelingen van Christus; welke taak wij hebben in de politiek, internationale ontwikkelingshulp, in het vraagstuk van de vrijheid van de mens enz. waren vragen die werden besproken en ten dele werden beantwoord.

Voornaamste sprekers

Er werkten ongeveer 220 personen mee aan het programma, wanneer men de musici en de koorleden niet meetelt. Mevrouw Angie Brooks, voorzitter van de V.N., was ongetwijfeld de belangrijkste spreker. Deze baptistenvrouw, dochter van een baptistenvoorganger, ging de diplomatie in op reeds jeugdige

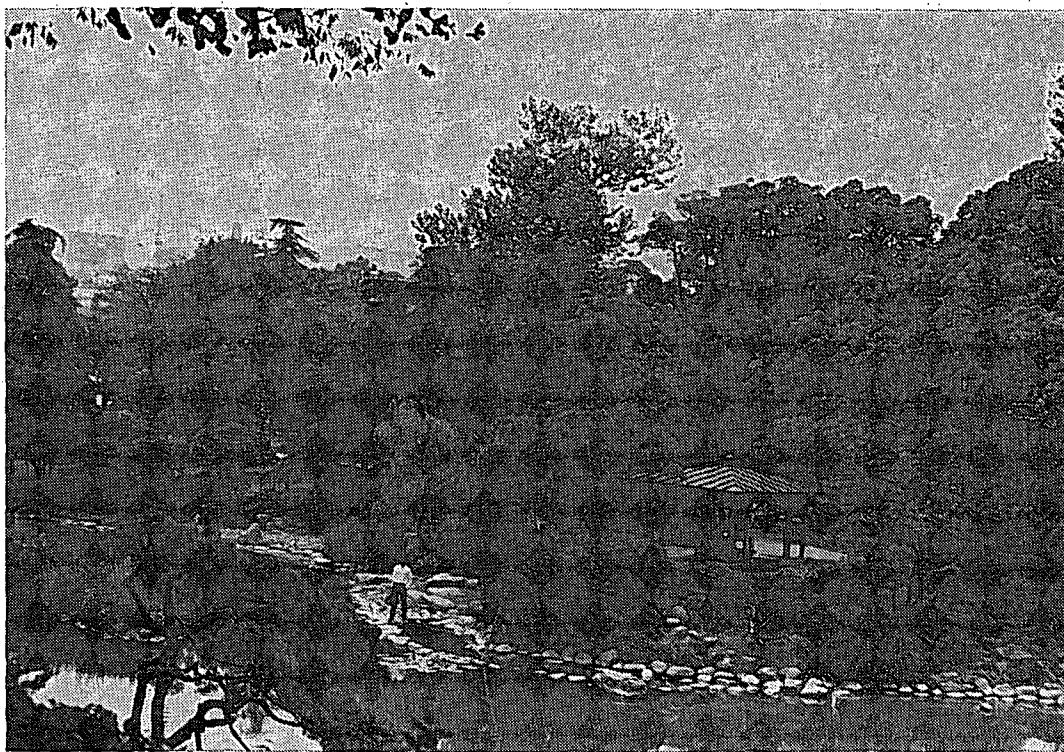
leeftijd en vervult nu de hoge positie van voorzitter van de 25e Assemblee van de Organisatie der Verenigde Naties. Mevrouw Angie Brooks is afkomstig uit Liberia, waar vele geloofsgenoten wonen.

Ze sprak over de rol die de gemeenten kunnen spelen in deze wereld. Haar toespraak kan worden samengevat door de volgende uitspraak: „Vrede en gerechtigheid zullen spoedig worden gerealiseerd indien in het hart der mensen broederlijke woont, zoals God dat wil”. De Amerikaanse baptist Harold Stassen, in 1945 één der ontwerpers en ondertekenaars van het Charter van de V.N., pleitte voor grotere openheid in deze wereldorganisatie. Uitgaande van de christelijke leer, dat alle mensen schepselen Gods zijn spoorde hij allen aan zich in te zetten voor een verbreding van de V.N. Hij pleitte voor een V.N.-zetel voor zowel West-Duitsland als Oost-Duitsland, voor zowel Noord- als Zuid-Vietnam, voor zowel Noord- als Zuid-Korea en voor Rood-China.

De negerpredikant Thomas J. Kilgore noemde de Amerikaanse samenleving racistisch en meende dat de blanke kerken grote schuld hebben in dezen. Op een zeer bijtende wijze bracht hij het probleem van de rassendiscriminatie ter tafel.

De evangelist Billy Graham sprak op de slotbijeenkomst over de rebellerende jeugd. Op een boeiende, indringende wijze ging hij in op de problematiek van de hedendaagse jeugd die in een geestelijk vacuum leeft. „Alleen Christus kan de jonge mensen hoop op een zinvol leven geven”, aldus Graham.

Honderden jongeren en ouderen gaven

Japanse tuin in het hartje van Tokio

(foto Th. van der Laan)

aan zijn oproep gehoor naar voren te komen om Christus te aanvaarden.

Tegenstand

Richard Würmbrandt, een ex-Roemeen- se, lutherse predikant uit de Verenigde Staten, kwam naar Tokio om tijdens de openingsceremonie de orde te verstoren door te schreeuwen. Deze niet-geregistreerde „gast” begon te roepen toen de Russische vlag werd gepresenteerd tijdens het appèl der naties, waarbij de vlaggen van alle vertegenwoordigde naties op het podium werden gedragen. Würmbrandt riep toen: „Aan deze vlag kleeft het bloed der christenen”. Deze dramatische maar eenzijdige vechter voor de vervolgte en gevangene geloofsgenoten in de USSR vond weinig of geen gehoor vanwege een geweldig applaus voor de Russische delegatie.

Jongelui van enkele Japanse baptisten-gemeenten deelden folders uit waarin ze meedeelden tegen het congres in Japan te zijn. Ze zagen geen enkel nut voor de Japanse gemeenten. Hun voor- naamste kritiek gold echter Billy Graham, die men een vriend van Nixon's bestiale Vietnampolitiek noemde.

Toen Billy Graham zijn toespraak op de slotbijeenkomst begon, probeerden ap- plaudiserende jongeren de orde te ver- storen. Politie in burger had de situatie binnen enkele minuten zonder lawaai of arrestaties onder controle.

Waardering

Dr Robert S. Denny, algemene secreta- ris van de Baptisten Wereld Alliantie, hoorde ik zeggen, dat dit congres ca. 44 miljoen gulden heeft gekost als men alle hotel- en reiskosten meerekent. De vraag moet gesteld worden: is zo'n kapi- taal goed besteed? Wellicht stel ik deze vraag omdat ik uiteindelijk uit de Gro- ninger veenkoloniën afkomstig ben...

Allereerst moeten we bedenken dat de Amerikanen naar schatting 80% van de rekening betalen — inclusief de reiskos- ten van vertegenwoordigers van kleine unies en van mensen uit de ontwikke- lingslanden. Verder moeten we beden- ken dat duizenden Amerikaanse geloofs- genoten in ieder geval een wereldreis maken en het dus meestal combineren met een congres van de Baptisten We- relld Alliantie. En in feite is het zo dat de zesduizend Amerikanen een wereld- congres financieel mogelijk maken.

Toch zullen er andere vormen gevonden moeten worden, opdat er méér gelegen- heid is tot gesprek en discussie in klei- nere kring en er minder gepredikt wordt. Uw vertegenwoordiger kon in ieder geval onmogelijk drie vergaderin- gen per dag bijwonen én het dan ook nog verwerken.

De openheid en de eerlijkheid waarmee de problemen en de verschillende stand- punten werden behandeld waren bijzon- der verfrissend. Aan geestelijke struis-

De nieuw gekozen vice presidenten van de B.W.A.: v.l.n.r. (de sekretaressse van het B.W.A. kantoor; dr Ronald Goulding, toegevoegd sekretaris van de alliantie voor Europa; dr Robert S. Denny, sekretaris generaal van de alliantie; dr William Tolbert Jr, aftredend president van de alliantie); J. T. Ayorinde, algemene sekretaris van de Nigeriaanse Unie; L. Venchaël Booth, voorganger in de Ver. Staten; Daniel Y. K. Cheung, voor- ganger in Hong Kong; Mej. Alma Hunt, algemene sekretaressse van het vrouwenwerk van Southern Baptist Convention, U.S.A.; Janos Laczkovszki, voorganger in Hon- garije; T. B. Mc Dorman, hoogleraar in Canada; B. R. Moses, algemene sek- retaris van de Unie in India; Owen Cooper, industrieel, U.S.A.; Austin Masa, algemene sekretaris van de Philippijnse Baptistenkonventie. Niet op de foto zijn de vice- presidenten Isama Chiba, Japan; Rubens Lopez, Brazilië; Rudolf Thaut, West-Duitsland. De B.W.A. heeft twaalf vice-presidenten.

(foto Th. van der Laan)

vogelpolitiek werd gelukkig niet gedaan en dat is hoopgevend voor de toekomst.

Volgend congres

De B.W.A.-wereldcongressen worden om de vijf jaar gehouden. Het eerste congres werd in 1905 in Londen gehou- den. Het volgende congres vindt in 1975 in Europa plaats. Wenen, Duisburg en Zweden dingen om de eer gastheer te mogen zijn van een congres waar dan ongetwijfeld meer Nederlanders zullen zijn dan in Tokio waar slechts uw se- cretaris als enige u mocht vertegenwoor- digen. Het was een eer onze fijne ge- meenschap daar te mogen representeren.

Th. van der Laan.

Christenen in Japan

TOKIO, Japan - Het aantal christenen in Japan bedroeg volgens het in 1968 ver- schenen christelijk jaarboek totaal 803.615. Het aantal roomskatholieken was 348.422 terwijl de andere kerken 455.193 leden telden. Het aantal baptis- ten was ongeveer 32.000.

Op een bevolking van 101.090.000 bete- kent dit dat ongeveer 0.8% christen is.

Dichtbij Rood-China

Maandag 20 juli zag ik samen met ca. 100 Europese en Afrikaanse geloofs- genoten de grens tussen Hong Kong en Rood-China. Vredig en in een prachtig groen ziet men een heel klein stukje van een groot land met een rijk verleden en een grootse cultuur. Maar schijn bedriegt.

De 3 miljoen Chinese vluchtelingen in het 4 miljoen inwoners tellende Hong Kong getuigen van de grote ellende in Rood-China.

Dr David Russell, algemene secretaris van de Unie van Baptisten Gemeenten in Groot-Brittannië en Ierland, ging ons daar aan de grens met Rood-Chi- na voor in gebed. We hebben daar ge- beden voor de volgelingen van Chris- tus in het grote China die niet mogen samenkomen in de naam van Jezus, die niet de naam van Jezus mogen prediken en zelfs zijn naam niet mo- gen noemen... In onze harten zijn wij bij hen en bidden wij: Heer, bewaar Uw gemeenten, ook in Rood-China en geef spoedig vrijheid.

Jezus' woord, dat zelfs de poorten van de hel de gemeenten niet kunnen overweldigen is in dit verband een grote troost. Hij heeft immers de we- relld overwonnen!

Th. v. d. L.

Billy Graham geen politicus of adviseur van Nixon

Op een persconferentie werd de evangelist Billy Graham gevraagd of het juist was wat het belangrijke Amerikaanse weekblad „Newsweek” had gepubliceerd enkele dagen tevoren. In een zogenaamde „coverstory” werd Billy Graham getekend als een belangrijk politiek adviseur van president Nixon. Hij werd op een ietwat romantiserende wijze een „smoother Rasputin” genoemd.

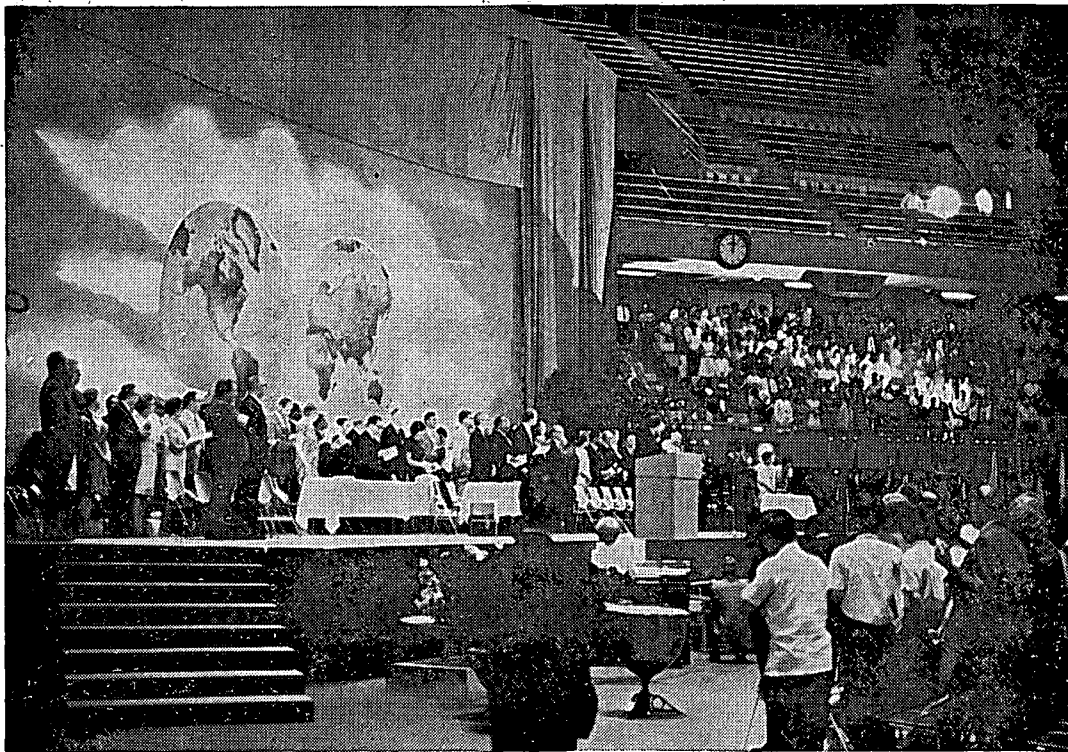
Graham zei dat „Newsweek” een goed artikel had geschreven over hem maar dat het blad op dit punt schromelijk overdreef. „Ik ben slechts een prediker van het evangelie”, aldus Graham.

„Ik spreek met de president, die een vriend van mij is, niet over politiek maar over geestelijke zaken.” Graham vertelde dat president Nixon kortgeleden nog op een opwekkingsamenkomst, waarin Graham evangelist was, heeft gesproken.

Ik heb tegenover dr Graham gewag gemaakt van de dankbaarheid voor de door hem in Europa per T.V. gehouden actie en hem tevens gevraagd te willen reageren op de kritiek van bijvoorbeeld een zeer geacht christen als dr J. J. Buskes die o.a. van mening is dat evangelieverkondiging in onze tijd niet tijdloos is doch heel concreet en relevant in de nationale of lokale situatie moet passen. Graham antwoordde het als zijn taak te zien het eenvoudige evangelie van verlossing en bevrijding door Christus te prediken. De mens is in zijn nood en in de situatie waarin hij verkeert in wezen dezelfde als vele generaties terug. Ook God is in Christus dezelfde. Uiteraard verschillen de problemen van land tot land en van mens tot mens. Maar er is een universele boodschap die oproept tot boetedoening en tot aanvaarding van nieuw leven in Christus, aldus Billy Graham.

Billy Graham citeerde „Newsweek” in dit verband: „Dit blad heeft uitgerekend dat er sinds 1945 ca. 90 oorlogen en oorlogjes zijn gevoerd. Ik kan toch onmogelijk een standpunt in al deze conflicten innemen. Ik ben geen politiek expert. Natuurlijk ben ik tegen oorlog. Ik bid dagelijks voor de vrede. Het probleem zit overigens in het hart van de mensen. In Amerika bijvoorbeeld hebben we de beste wetten wat de rechten der burgers betreft. Toch is de mentaliteit der Amerikanen nog discriminerend. Daarin kan het evangelie verandering brengen”, aldus Billy Graham op een persconferentie gehouden in Tokio tijdens de zitting van het 12e congres van de Baptisten Wereld Alliantie.

Th. v. d. L.

Slotbijeenkomst met Billy Graham (zichtbaar in het midden)

(foto Th. van der Laan)

zand en zaad

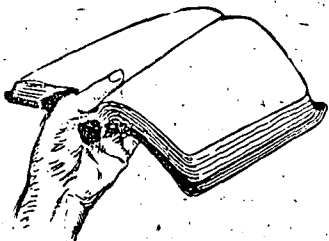
Evangeliseren is geen liefhebberij, geen hobby en geen werk voor mensen met een korte adem. Die op de een of andere wijze meedoet aan het doorvertellen van het beste nieuws weet dat hij of zij moet rekenen met tegenslagen en tegenwerking. En daar kan lang niet iedereen tegen. Het is hard voor een zaaiër te zien dat vogels zijn zaad wegpikken of doornen het verstikken. Waarom is er nogal eens wisseling bij het zondagschoolpersoneel en onder hen, die zich met oudere jongens en meisjes bezighouden? Waarom geven zelfs sommige predikers van het woord het op? Ze doen het niet lichtvaardig. Ze hebben ook wel het gevoel dat ze deserteren, maar ze zijn moe geworden. Ze vragen zich af of het nog wel zin heeft. En wanneer er dan geen enkele reactie te bespeuren valt, vallen ze uit als zij, die de vierdaagse wel begonnen, maar vanwege de blaren en andere ongemakken blijven zitten tot de bezemwagen voorbijkomt. Ik denk nu in het bijzonder aan hen die het Zaaierwerk behartigen. Het is in

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties verschijnt ons weekblad volgende week NIET. Het eerstvolgende nummer is dat van 14 augustus a.s. Kopij voor dat nummer dient uiterlijk 7 augustus bij de eindredakteur te Sneek te zijn! (Advertenties naar het adres van de administratie).

elke gemeente vaak maar een kleine groep en zij vallen niet op. Ze doen hun werk geruisloos. Ze komen nooit eens voor 't front van de troep om geprezen te worden. Ze zouden het ook niet willen want in de regel zijn het de stillen, die geloven dat zij op deze wijze hun opdracht kunnen uitvoeren.

Een meelevende broeder gaf mij een stuk krant. Trouw. Hij had een artikel ontdekt dat mij wel zou interesseren. Titel: Waarom krijgt „De open deur” minder abonnees? U weet waarschijnlijk wel dat de hervormde kerk dit blad als evangelisatieblad bedoelt. In de laatste jaren werkten er ook lutheranen, gereformeerden en roomskatholieken aan mee. Misschien hoopte men daardoor ook een groter afzetgebied te krijgen. Het tegendeel is waar. Ofschoon geen cijfers genoemd worden is de teruggang toch wel van dien aard dat men er in de synode over gesproken heeft. Hier volgt een citaat: „Het wordt in tal van gemeenten steeds moeilijker kerkelijke medewerkers te vinden, ook voor het Open Deurwerk. Het is waarschijnlijk mede hieraan te wijten dat de oplage van de Open Deur/Onderweg terugloopt. Een factor is het feit, dat er met name bij jongere medewerkers hier en daar twijfel bestaat aan de mogelijkheid van het evangelie per blad.” Even verder: „Naast de reeds in het jaarverslag genoemde factoren, die aanleiding geven tot de daling, kunnen er nog wel meer genoemd worden. Wij denken bijv. aan de verminderde belangstelling voor kerkelijke en religieuze zaken op publiekheidsgebied bij hen, die over of aan de rand van de kerk leven. Ongetwijfeld heeft de daling te maken met de algemene malaise, die er op kerkelijk ge-

Wat zullen we lezen?

zondag	2 augustus	Marcus 7 : 31-37
maandag	3 augustus	Handelingen 18 : 9-17
dinsdag	4 augustus	Handelingen 18 : 18-23
woensdag	5 augustus	Handelingen 18 : 24-28
donderdag	6 augustus	Handelingen 19 : 1-10
vrijdag	7 augustus	Handelingen 19 : 11-20
zaterdag	8 augustus	Handelingen 19 : 21-29

zondag	9 augustus	Lucas 10 : 25-37
maandag	10 augustus	Handelingen 19 : 30-40
dinsdag	11 augustus	Handelingen 20 : 1-12
woensdag	12 augustus	Handelingen 20 : 13-24
donderdag	13 augustus	Handelingen 20 : 25-38
vrijdag	14 augustus	Handelingen 21 : 1-14
zaterdag	15 augustus	Handelingen 21 : 15-26

Effatha! Wordt geopend!
Voor de stadhouder
Werken zolang het kan
Broeder Apólos
Terug naar Paulus
De zonen van Scaeva
Zaken zijn zaken, nietwaar?

Triomf der barmhartigheid
Het nuchtere woord
Die nacht in Tróas
Gelovige onverschilligheid
Scheiden doet lijden
Bereid tot de dood
In de broederkring

bied heerst."

U hebt hier twee factoren: gebrek aan medewerkers in en gebrek aan belangstelling buiten eigen kring. Het blad zelf: inhoud en wijze van uitgave heeft misschien niet ter discussie gestaan. Ik lees er niet over.

We hebben begrip voor het motief: twijfel over de zin van het aanbieden van het evangelie per blad. Natuurlijk verdwijnt die twijfel indien men er in slaagt via het blad kontakten te leggen. Het neemt wat meer tijd, maar vooral zo groeit de mogelijkheid van benadering van de andere. We hoeven niet altijd bij dezelfde deur staan te praten, maar moesten toch ook niet gelijk zijn aan die jongelui, die hier 's morgens vroeg al de étages afrennen om hun ochtendbladen in de bus te duwen. Het is moeilijk om een handleiding voor verspreiders uit te geven, maar wanneer het hart erbij is zal zich vandaag of morgen een deur openen. Zo krijgt het werk kleur en warmte. Ik schreef vaker dat er misschien betere wegen zijn, maar helemaal geen weg te gaan lijkt mij schadelijk.

En dan die algemene malaise. Hebben de mensen werkelijk helemaal geen belangstelling voor de boodschap? Hebben we ze het ooit gevraagd? Grijpen we dit verhaal niet graag met beide handen aan om onze eigene in onschuld te kunnen wassen? Uw welvarende buuren en straatgenoten zijn ook mensen met conflicten, problemen, verdriet. Vandaag lijden ook vaders en moeders onder hun kinderen en omgekeerd. Zou daar toch soms geen ruimte kunnen zijn voor een blijde boodschap, gebracht door een blij mens, die van Gods zorg en meeleven weet? U staat er niet alleen voor, maar zij wel. En dan helpt een t.v. of wagen niet veel. Daar is een persoonlijk woord beter. En dat kunnen wij spreken.

Neemt u eens een jaar vijf Zaaiers per maand en geef die aan bepaalde mensen. Wie weet wachten ze na een paar maanden op u, op uw blad en op uw woord.

Huizinga.

ZENDELINGEN IN INDIA IN VOORTDURENDE ONZEKERHEID

Tijdens de jaarvergadering van Baptist Missionary Society, onlangs te Dundee, Schotland gehouden vertelden zendingen die met verlof uit India waren, dat zij voortdurend in onzekerheid verkeerden over de vraag hoe lang zij nog in dit land zouden mogen werken. In toenemende mate worden aan de Britse zendingen allerlei beperkingen opgelegd. Intussen drongen zij er bij de B.M.S. op aan voort te gaan met het zenden van zendingen — zolang het nog kan — naar dit land om de bestaande gemeenten te assisteren. „Onze Indiase kollega's nemen steeds meer verantwoordelijkheden van ons over; spoedig zal alles in hun handen zijn. Er rest ons dan niets meer dan hen te helpen en bij te staan", aldus Miss Winifred Gow uit Baurut, Noord-India.

Ook vanuit Oost-Pakistan en Kongo kwam de vraag om meer zendingen te sturen; in deze landen worden geen beperkingen gesteld aan het verlenen van inreisvisa. Hier kunnen ook mensen te werk gesteld worden die voor kortere tijd de zending willen helpen; in het bijzonder zijn artsen nodig. „Zendingsdienst is nog altijd het meest boeiende beroep", aldus John Carrington uit Kinsangani, Kongo. Intussen is de financiële positie van de B.M.S. ernstig, hoewel er direkt geen reden tot paniek is. De ontvangsten uit de gemeenten bedroegen dit jaar £ 17.000 minder dan in de overeenkomstige periode van verleden jaar.

CAPITAL BAPTIST: PAUS EN BLAKE SAMEN NAAR IERLAND!

In een redactioneel artikel in Capital Baptist, weekblad van de baptistengemeenten van Columbia Baptist Convention werd onlangs een beroep gedaan op paus Paulus en op Eugene Carson Blake van de Wereldraad van Kerken om samen naar Noord-Ierland te gaan om te trachten verzoening tot stand te brengen tussen het protestantse en rooms-katholieke volksdeel. In een interview met Washington Post gaf James O. Duncan, de schrijver van het artikel, o.a. de toelichting: „Ik denk, dat het verschijnen van zowel de paus als dr Blake in de straten van Belfast en Londonderry de wereld zal duidelijk maken, dat we het konflikt dat tussen onze broeders bestaat niet kunnen negeren."

STUDENT H. SCHAAP HAD VERKEERSONGELUK

Student H. Schaap, studierend aan het seminarium te Bosch en Duin kreeg een verkeersongeval ten gevolge waarvan hij een ernstige operatie te Leiden moest ondergaan. Op het ogenblik wordt hij in 'Ziekenzorg' te Enschede verpleegd. Het ongeval gebeurde te Den Helder, waar student Schaap enkele weken de gemeente zou helpen.

AFSCHEID DS G. BRONGERS

D.V. op 9 augustus a.s. zal de gemeente te Leeuwarden afscheid nemen van haar voorganger, ds G Brongers.

De afscheidsdienst wordt 's middags om 4.00 uur gehouden in de baptistenkerk, M. H. Trompstraat 4a, te Leeuwarden. Zij die dit afscheid willen bijwonen en logies wensen, worden verzocht dit tijdig kenbaar te maken bij br E. A. Schlüter, Leeuwerikstraat 98, Leeuwarden.

De sekretaris, F. v. d. Werf.

INTREDE DS E. J. HUIZING

Op zondag 16 augustus a.s. 's middags om 2.30 uur hoopt ds E. J. Huizing zijn intrede te doen in de Baptistengemeente te Staveren.

Namens de Raad,
H. Zeldenrust, sekretaris.

ADRESWIJZIGING

Het adres van ds G. Brongers is vanaf 12 augustus a.s.: Seringenlaan 37, Hooftgevee; tel. 05180-2589.

Het adres van ds R. Reiling luidt niet Lokhorst 131, maar RAAPHORST 51, Leiderdorp, tel. 01710-44526.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Almelo (Geraniumstraat), J. Bouritius te Emmen.

Daar het mij niet mogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken, wil ik langs deze weg, mede namens de familie, mijn dank betuigen voor de vele blijken van deelneming, ontvangen na het overlijden van mijn man

HENDRIK DIRK DEKKER

Hoevelaken, juli 1970

S. Dekker-Bakker

HANS BOK

en

ELS HODDENBAGH

hopen dat al hun kennissen en vrienden op dinsdag 11 augustus niet al te druk bezet zullen zijn om een moment in hun geluk te kunnen delen wanneer zij 's middags om half drie in het stadhuis te Driebergen in het huwelijk zullen treden.

De kerkelijke bevestiging vindt plaats om vijf uur in de baptistenkerk, herenstraat 34, utrecht, in welke dienst ds j. reiling zal voorgaan.

Zij, zullen het bijzonder op prijs stellen wanneer u vanaf 8 uur in restaurant hermitage, 't rond 7, zeist, aan de feestvreugde wilt deelnemen.

Hoe scherp is een scherpe prijs?

Meubeltoonzaal van der Deen laat u dat zien! Op maar liefst 2000 meters ruimte vindt u er verrassende kwaliteitskollekties uit binnen- en buitenland. Meubelen en slaapkamers, tientallen kamerbreed tapijten en honderden gordijnstoffen, vitrages en tafelkleden. Er is veel te zien bij van der Deen. Er is veel te besparen. Kwaliteit, service en scherpe prijs maken uw bezoek aan deze toonzaal tot een ware ontdekking.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)
HENGEL (O.)
Telefoon (05400) 149 56 - 109 66
(na zes uur 1 02 86)

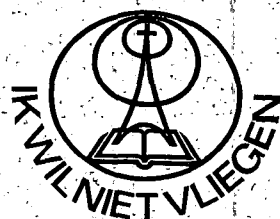
DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltsehoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltsehoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

VELE BEKEERLINGEN BIJ BAPTISTEN-EVANGELISATIE-CAMPAGNE IN SPANJE

Als gevolg van een landelijke evangelisatie-campagne van de Unie van Baptistengemeenten in Spanje zijn tenminste 300 personen tot geloof gekomen. Ongeveer 50 gemeenten hebben aan de campagne deelgenomen die werd gehouden tussen 27 april en 24 mei.

Begrijpelijk, maar waarom dan niet naar Israël varen? Twintig dagen vakantie — heerlijk zonnen aan boord — en maar liefst **ELF DAGEN** in Israël zelf. Excursies per toerwagen door het gehele land. Heerlijk verwend worden aan boord en in hotels.

GEVAARLIJK IN ISRAËL? — Welnee, U komt immers niet aan de grenzen? Daar zorgen wij wel voor. Wij varen onder goede pos. chr. reisleiding van **5 TOT 25 NOV. A.S.** met een modern, luxueus schip naar Israël. De prijs is slechts **ELF HONDERD VIJF EN ZEVENTIG GULDEN**, af Genua, incl. uitstekende verzorging. Betaling in maand. term. mogelijk. De deelname aan deze reis is verblijdend. U kunt ook nog mee, maar... vraag dan nog **HEDEN** vrijblijvend ons reisprogramma aan bij **DE MIDDERNACHTSROEP**, POSTBUS 59, ALPHEN A.D. RIJN.

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties verschijnt ons weekblad volgende week **NIET**. Het eerstvolgende nummer is dat van **14 augustus a.s.** Kopij voor dat nummer dient uiterlijk **7 augustus** bij de eindredakteur te Sneek te zijn! (Advertenties naar het adres van de administratie).

Natuurzuivere
King pepermunt
is een rondje
frisse
energie

Heden nam de Here tot Zich onze broeder

Roelf Beuker

in de ouderdom van 83 jaar. Hij was 25 jaar een trouw lid van onze gemeente.

Zalig zijn de doden die in de Here sterven.

2 juni 1970

Baptistengemeente Muntendam

Heden nam de Here tot Zich onze broeder

HANNO KLAAS DREVEL

in de ouderdom van 58 jaar. Hij was 35 jaar een trouw lid van onze gemeente.

Zalig zijn de doden die in de Here sterven.

1 juli 1970

Baptistengemeente Muntendam

LEESTAFEL

Dom Helder Camara, **Een spiraal van geweld**, Brugge/Utrecht: Desclée de Brouwer, 1970. Nederlands van F. Bonneure. Ing. f 5,90.

Zojuist is van de hand van de aartsbisschop van het Braziliaanse Recife een nieuw boekje verschenen, dat de nagedachtenis wil eren van Mahatma Gandhi en Martin Luther King. Dom Helder, die in mei van dit jaar een eredoctoraat in de theologie ontving van de Universiteit van Leuven en in het kader van zijn Europese reis ook ons land bezocht, betoogt dat de mensheid door een spiraal van geweld wordt bedreigd. In een viertal hoofdstukken roept hij zijn lezers op om deze spiraal door actie, gerechtigheid en vrede te doorbreken.

Uit een recente toespraak tot de jeugd van Latijns-Amerika: Jullie denken misschien, dat alleen gewapend geweld de noodzakelijke voorwaarden zal scheppen om de onmenselijke structuren — die mensen tot slaven maken — omver te werpen en te vernietigen. Maar als ik vol vreugde de rest van mijn leven, van mijn energie en levenskracht spendeer om rechtvaardigheid te eisen — zonder haat, zonder gewapend geweld, maar met een bevrijdende morele druk, met waarheid en liefde — dan doe ik dat omdat ik ervan overtuigd ben, dat alleen de liefde sterk en konstruktief is.

De uiteenzettingen van de bisschop laten zich vlot lezen. Het 75 bladzijden tellende boekje geeft inzicht in de opvattingen van een boeiende en markante persoonlijkheid, maar informeert ook en passant over de verschrikkelijke situatie op het miljoenencontinent van de armoede. Men komt onder de indruk van de onverzettelijkheid, waarmee Dom Helder de toestand in Brazilië en de andere landen van Latijns-Amerika aan de kaak stelt. Deze man, die met gevaar voor eigen leven een vreedzame revolutie bepleit, heeft ook ons wat te zeggen. Maar daar moet u zichzelf maar van overtuigen!

J.A.B.

DE CHRISTEN

14/21 aug. 1970

85e jaargang - 33/34

Redaktie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga en ds. H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Drie evangelisten uit de school van ds De Liefde

„Gansche streken, ja provinciën, liggen in een doodsslaap van werkheiligheid, onkunde en Schriftverloochening. Maar hoe diep het geloofsbewustzijn der vaderen nog steeds in het hart hunner kinderen geworteld is, blijkt o.a. hieruit, dat zich slechts een prediker der waarheid, hoe eenvoudig en minbegaafd ook, behoeft te laten hooren, en van alle zijden stroomt de hongere menigte toe, om zich aan het goede woord des kruises en der genade te verkwikken, zelfs al wordt het bij ongunstig weder, op verren afstand, in een boerenschuur of koestal gepredikt”.

Aldus motiveerde dominee De Liefde zijn evangelistenschool „Bethanië”, die hij in november 1853 te Amsterdam begon. Een rijk man, de heer Piet Punt uit de Diemermeer, had hem in de gelegenheid gesteld een complex gebouwen te kopen — inclusief een grote woning — dat met verbouwing en al het voor die tijd hoogst respectabele bedrag van zesentachtigduizend gulden kostte.

In een aan het eind van zijn leven geschreven brief, aan één van de door hem opgeleide evangelisten — De Liefde stierf 6 december 1869 — zei hij:

„Niet dat de kracht Gods in de geleerdheid ligt; verre van daar; maar zij ligt ook niet in onkunde. En in halve of kwart kennis ligt altijd dit gevaar, dat iemand, die daarmee als voorganger optreedt, licht te hoogen dunk van zichzelf opvat en pedant en opgeblazen wordt, uit armoede van stof en gedachten, zijn toevlucht neemt tot holle, vroomklinkende phrasen, en eindelijk een zekeren dominee-dreun aanneemt, waarin hij, draaiorgelsgewijs, een zeker aantal onderwerpen jaar uit jaar in regelmatig op hun beurt aforgelt”.

Beter geen evangelisten dan ongeschikte, vond De Liefde, en daarom besteedde hij grote zorg aan de opleiding van de jongemannen die zich bij hem aanmeldten of op andere wijze zijn weg kruisten. Het onderwijs, dat aan „Bethanië” gegeven werd omvatte allerlei vakken; ook Grieks werd gegeven opdat de toekomstige evangelisten het Nieuwe Testa-

ment in zijn oorspronkelijke taal zouden kunnen lezen. De Liefde's echtgenote, een vrouw van grote beschaving, verleende haar aandeel door haar beschavende invloed mee te delen aan de voormalige smidsknechten, bakkersbedienden en koetsiers die door haar man tot dienaren van het evangelie werden opgeleid.

HOLLEMAN

De oudste van zijn bijbelstudenten was Kors Holleman. Met W. F. Menkhoff — die later tot de Apostolische Katholieke Kerk is overgegaan — nam Holleman reeds dadelijk na de stichting van „Bethanië” zijn intrek in de evangelistenschool. Van afkomst een eenvoudig man, bakkersknecht in Halfweg — tussen Amsterdam en Haarlem — zou vooral deze evangelist, zij het indirekt, een belangrijke rol gaan spelen in de nog zo jonge geschiedenis van het Nederlandse baptisme.

Onder de prediking van de bekende dominee Nicolaas Beets te Heemstede (schrijver van o.a. Camera Obscura) tot bekering gekomen, wijdde Holleman zich reeds voor zijn komst in de evangelistenschool aan allerlei evangelisatiewerk. Zo heeft hij in september 1843 gewerkt in het dorpje Zuidveen, bij Steenwijk, waarbij velen tot geloof kwamen. Uit deze arbeid in dit deel van Overijssel zijn de tot op deze dag bestaande Vrije Zendingsgemeenten ontstaan. Eén van Hollemans eigen latere leerlingen, D. de Gilde, heeft er nadien gewerkt, die op

Ds Jan de Liefde

zijn beurt leermeester werd van twee baptistenvoorgangers (N. van Beek en B. Roeles).

Nadat eerst Menkhoff - een Duitser van geboorte - enkele maanden had geëvangeliiseerd onder de honderden Duitse veenarbeiders aan het Stadskanaal in de zomer van 1855, heeft later Holleman — gezonden door dominee De Liefde — er enkele weken gewerkt. Daarbij kwam het tot oprichting van een afdeling van de Amsterdamse Vereeniging. Tot Heils des Volks. Of Holleman in die tijd reeds overtuigd was van de doop der gelovigen is niet met zekerheid te zeggen. Het staat wel vast, dat hij in deze weken met enkele baptisten heeft samengewerkt, o.a. met de vroeger onderwijzer Albert Wolters te Drouwenersmond, opzichter bij de veenderijen. De Neui heeft later, in een brief aan Tekelenburg, Holleman verweten dat hij zijn doop die te Stadskanaal voltrokken moet zijn, min of

meer geheim heeft gehouden. Wanneer die doop plaats vond is echter onbekend. In 1855 werkte Holleman in Leeuwarden, daarheen gezonden door het hoofdbestuur van de Vereeniging Tot Heils des Volks. Hij begon er een evangelisatie-arbeid, die grote bloei bereiken zou. Er ontstonden zondagsscholen, brei- en naaischolen, een christelijke volksbibliotheek en ook een kinderzendinggenootschap. De regelmatige samenkomsten werden gehouden — na eerst wat gezworven te hebben van het ene zaaltje naar het andere — op de bovenverdieping van een aardappelpakhuis (de spraakmakende gemeente noemde het dadelijk het 'aardappelkerkje') en al spoedig besloot men tot stichting van een Vrije Evangelische Gemeente, waaraan Holleman als vaste voorganger werd verbonden.

Dat tot stichting van een dergelijke gemeente werd besloten is ongetwijfeld geweest in navolging van het Amsterdamse voorbeeld. Op zondag 27 juli 1856 was dominee De Liefde in Amsterdam tot instituering van een Vrije Evangelische Gemeente overgegaan, die met de Belijdenisgeschriften van de Nederlandse Hervormde Kerk als grondslag zich verder als volgt uitsprak:

„Wij binden ons echter niet aan elke titel of jota, aanhaling van teksten, wijze van bewijsvoering, of aan iets hoe genaamd, in genoemde Belijdenisschriften voorkomende, dat niet als hoofdstuk ter zaligheid kan aangemerkt worden; latende aan ieder van ons volkomene vrijheid, daarover te denken of te spreken zooals hij in gemoede meent overeenkomstig Gods Woord te zijn”

De grondslag van de door Holleman in Leeuwarden gestichte Vrije Evangelische Gemeente was dezelfde. Of de voorganger van de gemeente toen reeds een doopbassin in zijn huis bezat — aan het eind van de vijftiger jaren — is onbekend. Tien jaar later bevond zich in elk geval wel een doopgelegenheid in zijn huis! Meerdere gelovigen werden daar toen gedoopt, o.a. twee van Hollemans leerlingen, J. Horn en J. de Hart!

(Hoewel dominee De Liefde zich in 1849 te Amsterdam in de baptistenkring door Joseph Millard, Engelsman en leraar in de Engelse taal in de hoofdstad, had laten dopen, herriep hij in een geschrift 'Een blik op den Christelijken Waterdoopt bij het licht van Schrift en Historie' (Amsterdam, 1854) zijn vroegere publikatie 'Niet de kinderdoop, maar de Doop der bejaarden is het bondszegel des N. Verbonds' (Zutphen, 1844):

Uit dit nieuwe geschrift: „... ik geloof, dat de Christelijke Kerk door meer dan louter menselijke wijsheid er toe gekomen is, om een instelling voort te zetten, waardoor de Doop, eenmaal aan de vaderen geschied, bij het nageslacht in heilige herinnering wordt gehouden. Vraagt men verder, aan wie dan deze plichtigheid het beste kan bediend worden, zoo geloof ik voor mij, dat de kinderlijke leeftijd de voorkeur verdient”. Dat de Liefde's leerlingen Holleman,

Gerdes en Witmond — hoe zeer ook in liefde en achting aan hem verbonden — ten aanzien van de doop eigen weg gingen, onderstreept te meer de zelfstandige karakters van deze mannen).

Had dominee De Liefde in Amsterdam zijn 'Bethanië', K. Holleman stichtte naar het voorbeeld van zijn hooggeachte leermeester 'Klein Bethanië', waar hij op zijn beurt jongemannen ging opleiden voor de dienst van het evangelie. Het leerprogramma was zo goed als gelijk aan dat van De Liefde's evangelistenscholen in Amsterdam; ook in Leeuwarden werd Grieks — en zelfs Latijn! — gedoceerd! En evenals in Amsterdam werd er veel praktisch werk gedaan door o.a. bijbelkolportage in stad en omgeving. Eén van zijn leerlingen, J. Horn, is als gevolg van deze bijbelkolportage — op de Leeuwarder kermis — zelfs eens door de rechter veroordeeld (omdat om formele redenen een vergunning niet kon worden afgegeven) tot een gevangenisstraf van 24 uur of vijf gulden boete. Horn, die de gevangenis verkoos (daar hem nu de gelegenheid werd geschonken het Evangelie in de gevangenis te brengen, Wumkes), heeft tijdens zijn verblijf in de strafgevangenis daar het evangelie kunnen verkondigen!

Naast de namen J. Horn en J. de Hart, beiden leerlingen van Holleman, moet nog een derde pupil van 'Klein Bethanië' genoemd worden. Franciscus Johannes van Meerloo, die later in Amsterdam een rol zou spelen bij de eeuwording van de Vrije Evangelische Gemeente van De Liefde — althans wat daar nog van over was — en de kleine baptistengemeente van de hoofdstad. Ook bij het ontstaan van de baptistengemeente te Den Haag is Van Meerloo betrokken geweest.

Deze drie mannen, wat het evangelistisch élan betreft waardige 'nazaten' van dominee De Liefde en van K. Holleman, zijn van grote betekenis geweest voor de geschiedenis van het baptisme in Nederland.

(Blijkens de gegevens van de Burgerlijke Stand van de stad Leeuwarden vestigde Kors Holleman zich op 11 februari 1857 te Leeuwarden. Indien deze officiële gegevens kloppen betekent dat, dat Holleman zijn domicilie te Amsterdam heeft aangehouden tot deze datum, want het staat vast dat Holleman zich reeds in 1855 in Leeuwarden bevond. Hij nam toen zijn intrek bij J. Plet — dezelfde die zich ongeveer tien jaar later zou bezig houden met de arbeid in Haulerwijk.

Uit de gegevens van Leeuwarden blijkt verder, dat Holleman — samen met het gezin De Groot, waar hij als kostganger was opgenomen — tijdens zijn Leeuwarder periode nog een tijdje als ingezetene van Veendam stond ingeschreven. Of Holleman ook werkelijk in Veendam gewoond heeft is de vraag.

De school van Holleman 'Klein Bethanië' moet gevestigd zijn geweest aan het Zaailand (E 247). Ingaande 23 april 1875 verhuisde het echtpaar Kors Holleman, Henrica Cornelia Holleman-Riepma (Hollemans echtgenote was van Appingedam afkomstig) naar Zwolle.

GERDES

Een tweede leerling van De Liefde moet genoemd worden, *Eduard Gerdes*. Hoewel Duitser van geboorte — Kleef, 12 augustus 1821 — heeft hij zich in de geschiedenis van de Nederlandse letteren een plaats verworven, o.a. als auteur van historische boeken ('Jan van Diemen', 1865; 'De Hongaarse zangster' en 'Levenservaringen', 1872). De zeer begaafde Gerdes, die zich als taalleraar in Amsterdam had gevestigd kwam in 1856 in aanraking met dominee De Liefde door wiens getuigenis hij tot geloof kwam. Ook Gerdes werd — hoewel reeds midden dertig, en huisvader! — leerling van 'Bethanië'. Hij gaf er trouwens zelf ook les. In de avonduren evangeliseerde Gerdes onder de bevolking van o.a. Kattenburg en Wittenburg en stelde ook anderzins zijn groot schrijverstalent ten dienste van het evangelie. Hij werd de dichter van het eerste Nederlandse kerstlied, 'Er ruist langs de wolken', dat voor het eerst gezongen werd in het kerkgebouw van dominee De Liefde in Amsterdam tijdens het kerstfeest van 1857 (het jaartal 1858, dat Wumkes in dit verband noemt dient gekorrigeerd te worden).

In 1858 ging Gerdes naar Stadskanaal op herhaald aandringen van E. J. Hardenberg, een vriend van dominee De Liefde. Hoewel deze gewezen hoofdonderwijzer Hardenberg een voorstander was van de doop der gelovigen had hij zich niet aangesloten bij de baptistengemeente van Gasselternijveen. Dat deed Gerdes wel! Nadat hij begonnen was het werk van Menkhoff (en Holleman) nieuw leven in te blazen nodigde de gemeente van Gasselternijveen Gerdes uit te komen preken. De eerste dienst die Gerdes (de aangenaamste sprekers' van De Liefde's leerlingen, volgens S. Coolsma) vervulde was op 19 september 1858. Sindsdien ging Gerdes er elke dinsdagavond (!) voor. Reeds spoedig daarna, waarschijnlijk enkele weken later, werd Gerdes in Gasselternijveen door Jannes Kruit gedoopt; echter niet in open water, zoals de andere baptisten van Gasselternijveen, maar in een houten doopvont dat in de schuur van Roelof Reiling stond opgesteld. En in verwarmd water! Gerdes werkte niet alleen in Gasselternijveen en zelfs niet alleen aan het Stadskanaal. Hij sprak op vele plaatsen en in vele gelegenheden; tot in Veendam! Velen werden in die tijd voor het evangelie gewonnen en ook velen werden er in Gasselternijveen gedoopt, o.a. de haringkoopman Harm Werkman en de latere vervener Filippus Lindeman (mannen die later op hun beurt voor de verbreiding van het baptistische beginsel zorg zouden dragen).

De arbeid van Gerdes in Gasselternijveen (en wijde omgeving) heeft slechts anderhalf jaar geduurd. Hoewel Gerdes het op het punt van de doop volstrekt oneens was met zijn geestelijke

„Wij danken God altijd om u allen...“
1 Thess. 1: 2a.

De beste manier om iemands fouten te bestrijden is zijn deugden te prijzen, zodat deze meer en meer tot bloei komen. Aanmoedigingen werken voor ieder mens beter dan een berisping. Paulus weet dat, hij begint ook deze brief aan de Thessalonicenzen met de lezers te vertellen, dat hij God altijd dankt om hun geloof, hoop en liefde (v. 3). Er was onder hen te vinden a. werk door geloof geïnspireerd b. inspanning opgebracht door de liefde c. volharding gefundeerd op de hoop. Dat zijn mooie dingen.

Aan rustige wateren

De kracht van het positieve denken

Het is echter niet zo, dat niets meer aan hen valt bij te schaven. De eerste en tweede brief staan vol met waarschuwingen en berispingen. Er mankeert nog heel wat aan ze. Ze hadden bijvoorbeeld een heel verkeerde toekomstverwachting. En toch begint de grote apostel eerst met hen te prijzen. Voordat hij gaat preken en vermanen, begint hij eerst met God te danken

voor datgene wat ze bereikt hebben.

Als iedereen in de gemeente en daarbuiten dat nu ook eens ging doen. Wat zou er dan een verdriet te voorkomen zijn. Als we beginnen met het positieve dan blijkt het negatieve van de ander vaak wel mee te vallen. Wie zijn ogen opent voor het goede in de ander vindt altijd wel een reden tot dank. Wie eerst begint

met de ander te bedanken voor datgene wat hij voor hem persoonlijk en voor de anderen heeft betekend, zal ontdekken, dat hij zelf gelukkiger leeft en ook de ander meer stimuleert in het goede. Dat wil niet zeggen, dat we de ogen sluiten voor zijn of haar fouten. En daar mag ook wel op gewezen worden. Maar het houdt in, dat we steeds beginnen met het positieve. Leest u de openingverzen van Paulus' brieven maar eens, hij begint altijd met de dank!

Probeer u het ook maar eens, er is inderdaad kracht in het positieve denken.

Vroomshoop J. Euwema

vader, dominee De Liefde („Wat mij betreft, kunt gij u dus laten doopen: ik zal er mij niet aan ergeren. Maar ik zeg u vooruit, dat gij u, van dat oogenblik aan, in een peilloze zee van strijd en vijandschap stort. Zonder dat gij het wilt, en voor gij er aan denkt, wordt de Doop het centrum van uw leven en strijden, en Christus, die alléén het centrum zijn moet, geraakt op den achtergrond. Ik spreek uit ondervinding: ik ben zelf een Baptist geweest, maar God heeft mij uit de praktijk licht gegeven om in te zien, dat het Baptisme, volgens de Schrift, een ware onzin is“, schreef dominee De Liefde nadat Gerdes hem schriftelijk op de hoogte had gesteld van zijn voornemen zich te Gasselternijveen te laten dopen) werkte Gerdes toch in vele opzichten geheel in de geest van zijn leermeester. Gerdes stond o.a. het „open avondmaal“ voor, waartegen de „echte“ baptisten van Gasselternijveen grote bezwaren koesterden omdat het een zuiver gemeentelijk leven ondermijnde. Hoeveel waardering Gerdes ook voor de trouw en standvastigheid van de oude kern van gedoopte christenen te Gasselternijveen had — de „oude“ kudde van dominee Feisser — hij meende afscheid te moeten nemen en vertrok naar Doetinchem.

Slechts anderhalf jaar heeft Gerdes zich in het kleine wereldje van de baptisten bewogen. Toch is zijn invloed van grote betekenis geweest. Hij leerde de baptisten dat zij er op uit moesten gaan met de boodschap van redding en genade!

WITMOND

Tenslotte moet als derde uit de school van De Liefde, die grote invloed op het baptisme heeft gehad, de onderwijzer Jacob Witmond genoemd worden. Hij volgde Gerdes op in 1860, nadat hij als leermeester van de kinderen van De Liefde en als leerling van De Liefde's evangelistenschol zich uit Zuid-Holland

naar Amsterdam had begeven. Ook Witmond liet zich — waarschijnlijk te Gasselternijveen — dopen en arbeidde met grote zegen in allerlei plaatsen, o.a. bij A. Wolters in de Drouwenermond, bij H. Kruit in de Boerveensemond en bij R. Reiling in Gasselternijveen. Velen kwamen tot geloof en werden er gedoopt. Als hij er vier jaren heeft gewerkt bestaat de gemeente zelfs uit negentig leden!

Ook Witmond („de fijnste spreker“ van De Liefde's leerlingen, volgens S. Coolsmas) kon het „echter niet“ uithouden in de baptistengemeente. Hoewel aanvankelijk voorstander van „gesloten avondmaal“ werd verschil van mening hierover het breekpunt, evenals in de dagen van zijn voorganger Gerdes. In 1865 vertrok Witmond naar Haarlem, waar hij nog enige tijd als evangelist werkzaam is geweest. Ook deze man, die in Stads kanaal en omgeving een zo grote rol heeft gespeeld dat jaren later de baptisten van die omgeving nog „Witmonders“ werden genoemd, is sindsdien geheel uit

het gezichtsveld van de baptisten verdwenen. In latere jaren hield hij zich vooral met vertaalarbeid bezig, o.a. als vertaler van het werk van de bekende baptistenprediker C. H. Spurgeon. Wellicht zijn z'n gedachten bij die arbeid nog dikwijls teruggekeerd naar de tijd waarin hij zelf als baptistenprediker het evangelie verkondigde?

Deze drie mannen, Holleman - Gerdes - Witmond, moesten genoemd worden. Zij hebben — Wumkes wijst er terecht op — het werk van dominee Feisser gekorrigeerd. Uit de oude relatie tussen Feisser en De Liefde, die ondanks de teleurstellende ervaringen in Zutphen is blijven bestaan!, is dit als een groot goed voortgekomen: baptisten en evangelisatie zouden voortaan bij elkaar behoren.

v. D.

— — —
Dit artikel is een hoofdstuk uit de geschiedschrijving van het baptisme in Nederland, waarmee de schrijver zich — op verzoek van de Commissie der Unie — heeft belast.

VREUGDE IN FIJI

Een oude Fiji-vrouw kwam mijn winkel binnen. Zij keek wat rond tot ineens haar oog viel op een stapel bijbels in Fiji-taal. Zij keek zwijgend naar de rode en zwarte boeken. Ik vroeg haar of ze een bijbel wilde kopen. Nog steeds zonder een woord te spreken stak ze haar hand uit en ik gaf haar een bijbel. Eerbiedig en liefderijk bekeek ze het boek dat in haar dunne bruine handen lag. Toen zei ze: Mijn leven lang heb ik geluisterd naar de dominee die uit de bijbel las en altijd heb ik ernaar verlangd zelf een bijbel te bezitten. Welnu, dan is dit uw kans; u kunt een bijbel kopen voor 95 cent — antwoordde ik. Met ogen vol spijt zei ze: ik heb alleen maar geld om voor vandaag brood te kopen. Ik zei:

Marama, u mag de bijbel meenemen; hij is helemaal van u; neem hem mee! Haar oude gerimpelde gezicht lichtte vol vreugde op. Terwijl ze het boek vast hield en de tranen over haar gezicht stroomden schreide ze: O, Heer, ik dank U dat U mij Uw boek hebt gegeven... Het was een van mijn meest zegenrijke momenten van mijn leven, aldus vertelt Mr J. Hazelman van Nasavusavie, Fiji. In de laatste maanden verkocht hij meer dan 2.600 bijbelgedeelten in zijn winkel.

(News and Views)

RADIONIEUWS

Maandag 17 augustus a.s. verzorgt ds Ph. Lindeman Wzn. te Utrecht voor de NCRV de middagdienst; 3.00 uur-3.30 uur. Onderwerp: geloof als zekerheid.

IS JOUW GOD DOOD?? DE ONZE LEEFT!!!

Deze provocerende woorden, geschilderd op een groot bord, waren in de periode van 12 tot en met 22 juli te lezen aan de... Kerkstraat in Hoogezand. In de onmiddellijke nabijheid waren echter geen kerkdeuren die uitnodigend openstonden. Het bord hing op steenworp afstand van een vrij grote ronde tent. Boven de ingang van deze tent prijkte het woord „KOFFIEBAR”. Er bestond kennelijk verband tussen de doodverklaarde levende God en deze bar, waarin naast koffie ook frisdranken verkrijgbaar waren. De dorstigen konden hier dus wel terecht, ofschoon het pilsje niet op de prijslijst voorkwam. Degenen die dorst hadden door hun verdriet en verveling en eenzaamheid en leegheid en onmacht en opstand tegen „die discriminerende God” kregen ook iets aangeboden. Dit was gratis: het eenvoudige hartelijk gemeende getuigenis van een groep jongeren die geloofden: onze God leeft!

in de tent

is het op een willekeurige avond in genoemde periode een drukte van belang. De sfeer is gezellig en uitnodigend. Het is hier geen chique boel. De inrichting is de eenvoud zelve. Een serie veilingkisten met daaromheen gewone houten klapstoelen nemen de meeste ruimte in beslag. Voor het smalle langgerekte podium is een aantal denneboompjes geplaatst. Op het podium staan een piano en een serie microfoons met wat daar verder bij hoort. Vlak bij de ingang staan een houten bar en een vrieskast. Hierboven over de gehele oppervlakte van de tent hangt een visnet met daarin opgehangen ballonnen, lampions en slingers. Het is druk, zoals iedere avond trouwens. Er zijn voor de vele jongeren

die binnengestapt zijn geen stoelen genoeg. Geen nood. Op een kist kun je ook wel zitten. En anders maar op de grond. De tent staat tenslotte niet op stenen maar op gras. Er wordt geschreeuwd en gescholden en gevloekt. Er wordt echter ook gepraat, gezellig en ongedwongen, heel vaak ook oerserius en ernstig. Enkele malen krijgen de gesprekken een injectie vanaf het podium, waar een jongere en soms ook een oudere in korte bondige zinnen probeert te zeggen wat hij of zij van het leven vindt en wat er moet gebeuren, wil dit leven zin en inhoud krijgen. Enkele malen wordt er ook gezongen en gemusiceerd. Het repertoire is overwegend geestelijk. „O, wat wilt gij doen met Jezus”, valt in deze tent niet te beluisteren. Wel „Oh, freedom” (O, vrijheid...) en „Yester-

day He died for me” (Gisteren stierf Hij voor mij). Met behulp van gitaren, piano en drums worden door amateurs - het doet echter soms professioneel aan - goede eigentijdse liederen ten gehore gebracht die zingen van het rijke leven met God en waarnaar geluisterd wordt.

ze kwamen

Wanneer we letten op de bezoekers, dan is er geen reden om het „Laat nu der vromen tent weergalmen” aan te heffen. Er zijn inderdaad heel wat „goddelozen”, niet in de eerste plaats vanwege het lange haar dat ze dragen of de kleding of het sticky dat zo af en toe gerookt wordt, maar gewoon omdat ze open en eerlijk zeggen, dat het kolder is om te geloven dat er een God is. Ze zijn er allemaal, de jongens en meisjes die zeggen dat ze niet kunnen of willen geloven, die open en eerlijk toegeven dat ze niets in hun leven hebben, dat hen houvast geeft. Ze zijn er die zeggen, dat het gebruik van drugs hen zo af en toe de rottigheid van de wereld helpt te vergeten. Ze zijn gekomen, degenen die het leven met een vriend of een vriendin verkiezen boven iemand die niet van hetzelfde geslacht is. Ze zijn er die telkens weerkomen vanwege de goeie muziek en de gezelligheid of omdat ze anders toch niks te doen hebben, maar ook omdat ze ontdekt hebben dat hier gepraat wordt over dingen die de moeite van het gesprek en het nadenken waard zijn. Hij is er weer, de jongen, die vertelt dat hij nog nooit gebeden heeft, en het in de kleine bijtent in een heilig ogenblik toch gaat doen.

de gesprekken

zijn vaak fel, soms fanatiek. De Hoogezandse baptisten-jongeren, eendrachtig samenwerkende met enkele jongeren uit Arnhem en een groep Duitse jongelui, hebben het niet gemakkelijk. De vragen die hen gesteld worden zijn dikwijls moeilijk te beantwoorden. De kritiek op de kerk is niet zo fel. God daarentegen krijgt de schuld van alle ellende en verdriet in de wereld. Iedere avond wordt geprobeerd vanuit een bepaald thema het evangelie te benaderen. Deze thema's zijn 's morgens op de bijbelstudie zorgvuldig uitgekozen. Om er een paar te noemen: „orde en vrijheid”, „recreatie”, „een christelijke opvoeding is toch maar alles!” Op de tweede zondagavond in deze actie komt het thema „geloven doe je in de kerk” aan de orde. Wanneer het (vermoedelijke) motief van het gebruik van drugs aan de orde gesteld wordt luidt het thema „high!” De gesprekken worden mede door deze thema's — waarover tenminste drie mensen in twee-drie-minuten-toespraakjes het woord voeren — op gang geholpen of van nieuwe impulsen voorzien. De discussies verlopen vaak moeizaam of ketsen af op onverschilligheid of vijandigheid, dikwijls ook zijn ze erg bemoe-

CNADER BEZIEEN

„Geboorteleden“

De sekretaris voor algemene zaken van de Hervormde synode, dr R. J. Mooi heeft in Kerk en theologie van juli j.l. 'n artikel gewijd aan het vraagstuk van de zogenaamde geboorteleden van zijn kerk. Geboorteleden zijn de kinderen van hen die zelf eens als baby door de kinderdoop aan het ledenbestand van de Hervormde kerk werden toegevoegd (waarbij het geen enkele rol speelt of deze ouders zelf op dat „dooplidmaatschap“ ooit prijs hebben gesteld).

Dr Mooi rechtvaardigt dit geboortelidmaatschap door onder anderen te zeggen, dat de kerk zich daarmee niet op haar grenzen richt maar op haar centrum. En verder: „Door de geboorteleden op te nemen in de kerk geeft zij blijk haar volle aandacht niet in de eerste plaats te richten op de geloofsbewustheid van haar leden, en op de

noodzaak om ja of neen te zeggen”. „Op deze wijze geeft ook de kerk inhoud aan de gedachte, dat wij gekend zijn voordat wij zelf kennen”. Uit de opvattingen van dr Mooi — hierboven uiteraard zeer summier weergegeven — blijkt nog eens ten overvloede, dat ons verschil van mening als dopers met de Hervormde kerk (en in wezen met alle pedobaptistische instituten) echt niet allereerst gaat om de vraag of het geoorloofd is zuigelingen te dopen. Het gaat om de vraag: wat is de gemeente eigenlijk, en hoe wordt die gemeente gevormd?

Volgens dr Mooi is de kerk die bijna onbegrensde ruimte waar vanuit het centrum — we houden ons maar aan de haast bijbels klinkende terminologie van de synode-sekretaris — het

Woord opklinkt, dat óók zegt: Ken de God uws vaders... De kerk is de akker, waarop het onkruid naast het goede zaad tieren kan.

Het moge waar zijn, dat deze opvatting in de lijn van Augustinus' is, zoals dr Mooi zegt; het is in elk geval niet in de lijn van Jezus en zijn apostelen. Voor hen is de gemeente — het woord kerk gebruiken we nu liever niet meer — het kuddeke schapen dat naar de stem van de Goede Herder hoort, „en Ik ken ze en zij volgen Mij”, Joh. 10, 27. Of, om het nog anders te zeggen: de gemeente is het volk Gods, dat begiftigd werd door de kennis van Hem, die ons geroepen heeft door Zijn heerlijkheid en macht”, 2 Petrus 1, 3.

Samenfattend zou het verschil in opvatting aldus geformuleerd kunnen worden: bij de Hervormde kerk behoort men op grond van geboorte, bij de gemeente van het Nieuwe Testament op grond van de wedergeboorte.

v. D.

digend. Met verschillende jongemensen wordt buiten de tent of in de bijtent het gesprek voortgezet. Steeds weer komen onze jongemensen terecht bij datgene wat hen van de ander scheidt, namelijk het geloof.

de methode

die aan deze manier van evangelisatie-verkondiging ten grondslag ligt, is die van de dialoog, het gesprek, waarin de ander ook kan zeggen wat hij denkt en voelt. Het idee van het „eenrichtings-verkeer” is hiermee overboord gezet. Het is ook wel zo eerlijk, om de ander die je hebt uitgenodigd om binnen te komen, de gelegenheid te geven om te verklaren dat hij van dat hele geloof geen snars begrijpt of dat hij die God, waarover gepraat wordt, maar een uitermate vreemde God vindt. Juist dan ontstaan er geweldige mogelijkheden voor een direkt en spontaan getuigenis.

prachtige medewerking

werd gedurende deze aktie ondervonden van enkele jongelui uit Arnhem. Zij hadden al wat ervaring opgedaan gedurende de akties van vorig jaar en dit jaar in hun stad. De tent, die voor dit doel gebruikt werd, was beschikbaar gesteld door de tentzending van onze Duitse broeders en zusters. Broeder Polderman, Nederlander, maar in dienst van deze Duitse tentzending werkte als evangelist aan deze aktie mee. Ook was er gedurende vijf dagen van de aktie een aantal Duitse jongeren die enthousiast

meewerkten met zang en muziek, maar zich ook moedig in de discussies wiefpen.

voorbereidingen

Een en ander heeft heel veel voorbereidingen gevraagd. Gedurende ongeveer een jaar zijn de jongemensen uit Hoogezand op dit gebeuren voorbereid. Dit vond voornamelijk plaats op de z.g.n. bijbelklas-avond, die eens in de veertien dagen gehouden wordt. Bijbelstudie, aktuele onderwerpen, oefening in het houden van speeches en een zogenaamde krantenquiz vormden de belangrijke onderdelen van deze avonden. Het is gebleken dat deze voorbereidingstijd nog niet voldoende is geweest. Uiteraard moest er in deze tijd ook heel wat gedaan worden met betrekking tot de organisatorische kant van de zaak.

zegen

hebben we zeker ontvangen. De gedachte alleen al dat volslagen buitenkerkelijke jeugd bereikt werd met het goede nieuws van Jezus de Heiland heeft ons bijzonder verheugd. Daarnaast konden dertien adressen worden genoteerd van jongemensen die nader kontakt met ons willen. We zagen koffiebarklanten in de kerk en op zondagavondjeugd. Onze eigen jongemensen werden gedwongen, om opnieuw na te denken over hun geloof. Ze ontdekten, hoe rijk ze eigenlijk zijn! Een vijftal van onze jongemensen uit Siddeburen, Winschoten en Hooge-

zand vroeg tijdens deze aktie of ze gedoopt mochten worden.

We hebben nog veel om verder over te praten en na te denken. In de konfrontatie met de wereld wordt het immers duidelijk dat we na gedane arbeid op een holletje terug moeten naar de Bron: naar het levende Woord, naar de Heer zelf. Om het daarna maar weer te doen, in de kracht van de Heilige Geest!

Hoogezand

Chr. Eijer

UITZENDING FAM. VAN DER VEEN EN FAM. TER BRAAK

Zondag 16 augustus a.s. zal vanuit de baptistengemeente te Rotterdam-Centrum, Proveniersstraat het echtpaar J. B. van der Veën opnieuw naar Kameroen worden uitgezonden. De dienst begint om 3.30 uur n.m.

Veertien dagen later wordt te Hengelo in de Jac. Catsstraat een dienst gehouden waarin de fam. J. ter Braak opnieuw naar Kongo wordt uitgezonden. De dienst begint 's avonds om 7.00 uur. De U.Z.C. nodigt u vriendelijk uit deze diensten bij te wonen.

Laten we onze zendelingen echt het gevoel mee geven, dat onze gemeenten in daad en gebed, achter hen staan.

Namens de U.Z.C.

ds J. Euwema,
Mauritsstraat 16,
Vroomshoop.

Pleidooi voor eenheid op BWA-kongres in Tokio

De hoofdinhoud van de in Tokio tijdens het eerste BWA-kongres dat ooit in Azië werd gehouden gegeven lezingen en toespraken werd gevormd door appels op de christenen om naar eenheid te zoeken en de barrières van rassenvooroordelen, maatschappelijke gewoonten en politieke verschillen af te breken.

Het was het 12e kongres van de BWA dat werd gehouden; meer dan tienduizend personen — 76 verschillende landen vertegenwoordigende — namen er aan deel. Oud-president Theodore F. Adams verzorgde de openingstoespraak, waarin hij er met klem op aandrong om scheidsmuren die de mensen van elkaar gescheiden houden te slopen.

Een militante anti-kommunistische predikant — niet-baptist — slaagde er niet in de sfeer van de openingsbijeenkomst te bederven hoewel hij woorden vol kritiek riep naar de Russische delegatie. Het was Richard Wurmbrandt, een bekeerde Jood uit Roemenië, nu behorende tot de Lutherse kerk. Hij reist door de wereld om allerlei groepen toe te spreken, waarbij hij een strijdvaardige anti-kommunisme en anti-oekumenisme vermengt met een bekeringsprediking. Hij woont thans in Burbank, Californië, U.S.A. (Wurmbrandt zegt te zijn mishandeld toen hij in Roemenië door de kommunisten werd gevangen gehouden; eerst tussen 1948 en 1956 en voor de tweede maal tussen 1958 en 1964. Hij kwam in 1964 naar het Westen. Verleden jaar verstoorde hij een perskonferentie te Tulsa, Oklahoma, U.S.A. waar het Centrale Comité van de Wereldraad van Kerken in vergadering bijeen was): Het geschreeuw van Wurmbrandt ging grotendeels verloren in het applaus dat de Amerikaanse vlaggendrager ontving, die na de Russische vlag op het platform werd gedragen. De Russische vertegenwoordiger werd door de kongresgangers met een hartelijk applaus begroet, zoals trouwens alle vlaggendragers. Het applaus voor de Russen was sterker dan gewoonlijk. Ook de twee Zuid-Afrikaanse vertegenwoordigers, een blanke en een zwarte die hand in hand samen het platform opkwamen, ontvingen luide bijval van het publiek.

In zijn toespraak zei Adams — thans geëmeriteerd na een veeljarig voorgangerschap in Richmond, Virginia, U.S.A. — o.a.: „In Christus' naam trachten wij het verkeerde weg te doen en het kwaad dat ons verdacht maakt en ons afzondert uit te bannen”; „Als christenen moeten wij ons bezig houden met de problemen van oorlog en vrede. Als bedienaren van de verzoening dienen wij de zaak van de vrede te bevorderen, vrede en vrijheid en recht en gerechtigheid”.

Even voordat Adams met zijn toespraak was begonnen had een tiental jonge Japanners afschriften gedistribueerd van de verklaring welke de Japanse Baptisten Jeugdbeweging in november had uitgegeven. In deze verklaring werd stelling genomen tegen het kongres in Tokio en werd geïntendeerd tegen de hernieuwing van het veiligheidsverdrag tussen Japan en de Verenigde Staten. In deze resolutie stond o.m.: „Indien de B.W.A. deze weg volgt zal het kongres door de Japanse regering gebruikt worden om een kritieke toestand in 1970 te boven te komen, ofschoon het niet de bedoeling van de Baptisten Unie is deze rol te spelen”. Er werd niet gedemonstreerd. De jongelui reikten de exemplaren buiten het Budokan — de kongreshal — zwiingend uit toen de afgevaardigden er binnen kwamen.

Ook enkele Europeanen kwamen tijdens de zittingen van het kongres aan het woord. De rector van het seminarie van de Zweedse Baptisten Unie — deelnemend uit een uit vijf personen bestaand panel — omschreef de toestand waarin de mensheid vandaag de dag zich bevindt: de mens bezit enerzijds de macht om een Utopia te scheppen, anderzijds heeft hij de macht om vernietiging en dood aan de wereld te brengen. „De

preken over de ondergang komen tegenwoordig niet van de preekstoelen maar van de platforms vanwaar de geleerden, de filosofen en de dichters tot de wereld spreken”, aldus David Lagergren — rector van het Zweedse seminarium.

David Goodburn, een 21-jarige student uit Londen, sprak als zijn mening uit, dat naar zijn gevoel de problemen van armoede, in het bijzonder in de „derde wereld” te groot zijn om door de kerken alleen te worden opgelost. Naar zijn mening zijn de regeringen de enigen die over voldoende middelen beschikken om deze problemen tot een oplossing te brengen. De taak van de gemeente, aldus Goodburn, was alleen „de gezindheid van ons eigen volk aan te vallen, want zij zijn allereerst uit op hun eigen belangen. Onze taak is onze mensen op te voeden ten aanzien van de verantwoordelijkheid die zij tegenover de problemen van de wereld dragen”.

David Gomes, een baptistenvoorganger in Brazilië, dacht er anders over. Naar zijn mening zouden de wereldproblemen alleen opgelost kunnen worden door gebed en evangelisatie. Hij stelde voor, dat de B.W.A. een supervisor zou aanstellen, die zou moeten samenwerken met de verschillende zendingsorganisaties en koördinerend zou moeten optreden.

Lagergren waarschuwde het kongres tenslotte voor twee fouten: oververeenvoudiging en pessimisme. „Oversimplifikatie is naief, berusting is zonde”, aldus de Zweed.

— E.B.P.S.

zand en zaad

Ds A. C. D. van de Bosch sprak zondagavond 26 juli via de tv over: De kerk gaat nooit kapot. We laten de schoonheid van deze kreet maar in het midden. Ik luisterde gespannen omdat ik twee dagen eerder een krantenbericht las, dat meldde dat het moderamen van de hervormde kerk het volgende bekend had gemaakt: Wij kunnen ons moeilijk aan de indruk onttrekken dat menselijkerwijs gesproken de jaren beslissend zullen zijn voor de toekomst van de Nederlandse hervormde kerk, voor die van de gemeenschap der kerken hier te lande en misschien zelfs wel voor de kerk in het algemeen.

Misschien komen we verderop nog te spreken op wat meer uit de leiding van deze kwam, het frappeerde mij dat de sprekende dominee met geen woord rept over dit somber geluid. Het lag toch wel voor de hand bij zo'n onderwerp,

kennelijk een echo van het bezoek, dat de spreker en zijn vrouw aan enige steden in Rusland: Moskou en Leningrad, hadden gebracht en waar ze volle kerken hadden aangetroffen, terwijl ook ondergronds geloof vermoed werd. Helemaal bevredigd en gerustgesteld — want de spreker wilde vooral geruststellen — was ik niet. Met name niet omdat er geen woord gesproken was over de Nederlandse situatie, die kennelijk bezorgdheid heeft gewekt bij het bestuur van deze grote protestantse gemeenschap. Ik geloof niet dat de leiders in paniek waren toen ze het bovenstaande ter kennis brachten van ons allemaal. Ze hebben met realistische ogen de werkelijkheid gezien en overwogen en zijn toen tot de konklusie gekomen dat de toestand hoogst ernstig is. De jaren '70 zijn beslissend voor de kerk — hun kerk —, voor de gemeenschap der kerken hier te lande en tenslotte wellicht voor de kerk in het algemeen. Drie cirkels, stad en wereldomspannend en daarbinnen geen lichtstraal. De woorden zijn te serieus om ze alleen maar te beschouwen als een advies aan de getrouwen om er nu eindelijk eens wat aan te gaan doen. Hier staat eenvoudig: Tenzij God het verhoede kunnen we de kerk wel af-

schaffen; we moeten de moed hebben haar te begraven nu ze gestorven is.

Natuurlijk zullen deze verontruste broeders pogingen ondernemen om de gemeenschap tot nieuw leven te wekken en wij wensen ze van harte Gods zegen. Met name ook omdat wij zelf die zegen hard nodig hebben, nodig zullen hebben. Er is ontegenzeggelijk een proces gaande. Misschien nog niet van duidelijke verwerping, noch minder van werkelijke vijandschap, maar wel van een langzaam afstoten, loslaten en vervreemden van eeuwenoude inzichten, overtuigingen, opvattingen zowel over geloofswaarheden als levensnormen. Het is als met een boeket bloemen op een vaas. De een na de andere laat het hoofd hangen. Nog twee dagen en de vaas gaat in de kast.

„Samen met andere kerken dient de hervormde kerk te komen tot een duidelijk opnieuw belijden, aldus de brief” zegt mijn krant. Nu het zo staat en er kennelijk een duidelijk inzicht in de deplorabele toestand komt, vraag je je af of wij als gemeenten ook in dat beraad zullen worden betrokken. Wij voelen ons niet verbonden met die kerk, maar zeer wel met die mannen en vrouwen, in welke kerk ook, die zien hoe „menselijkerwijs” gesproken, het getij verloopt en hoe vele kerken als verloren op het drooggevalen strand liggen.

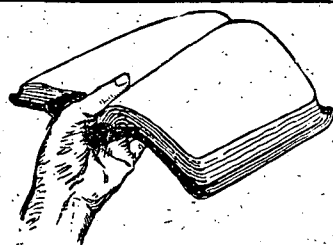
Niemand van ons gelooft dat alleen een nieuwe formulering, een eigentijds taalgebruik de verlossing zal brengen. Aan de formulering vooraf zal een nieuwe beleving moeten gaan. Een waarachtig zoeken naar de Eeuwige, die wij zo goed meenden te kennen en voor wie wij woorden genoeg hadden. Er zal een zwerfen geboren worden van zee tot zee, en van het Noorden naar het Oosten een dolen, om te zoeken het woord des Heren. Er zal een nieuw luisteren naar Jezus komen om de laatste geluiden te vangen en dan; er zal eenvoudig geleefd moeten worden in overeenstemming met dat Woord.

Dat immers is het verwijt van hen die ons verlieten of die nooit bij ons waren: jullie toveren met woorden en verlangens, maar waar vinden wij de sporen van een radikaal volgen van het gehoorde Woord? Zij achten ons meesters te zijn in het vinden van allerlei uitwegen om maar niet Hem te volgen, die het Woord is: de weg, de waarheid en het leven. Waargemaakt in elke situatie, zonder compromis en zonder te grote angst voor de gevolgen. Psalm 23 en Johannes 10 zijn toch wel waar?

Weer gaan luisteren, als blinden speurend naar elk geluid, maar dan ook konsekvent achter Hem aan. Anders kunnen we 't wel vergeten. — Huizinga

MEDEDELING

Het adres van de penningmeester van de baptistengemeente te Scheveningen is met ingang 23 juli 1970: Ambachtsherenlaan 543, Zoetermeer.

Wat zullen we lezen?

zondag 16 augustus
maandag 17 augustus
dinsdag 18 augustus
woensdag 19 augustus
donderdag 20 augustus
vrijdag 21 augustus
zaterdag 22 augustus

Lucas 17 : 11-19
Handelingen 21 : 27-36
Handelingen 21 : 37-22 : 2
Handelingen 22 : 3-16
Handelingen 22 : 17-29
Handelingen 22 : 30-23 : 11
Handelingen 23 : 12-22

Eén van de tien
De Heer en zijn dienaar
Voor eigen publiek
Zo werd mijn leven
De geschiedenis herhaalt zich
Voor de Joodse Raad
De samenzweerders

zondag 23 augustus
maandag 24 augustus
dinsdag 25 augustus
woensdag 26 augustus
donderdag 27 augustus
vrijdag 28 augustus
zaterdag 29 augustus

Mattheüs 6 : 24-34
Handelingen 23 : 23-35
Handelingen 24 : 1-13
Handelingen 24 : 14-27
Handelingen 25 : 1-12
Handelingen 25 : 13-27
Handelingen 26 : 1-18

Twee is één teveel
Op transport gesteld
Voor stadhouder Felix (I)
Voor stadhouder Felix (II)
Voor stadhouder Fextus
Voor koning Agrippa (I)
Voor koning Agrippa (II)

Lezers

aan het woord

GETUIGENIS EN DIENST (3)

Is door ondergetekende in de twee vorige bijdragen gewezen op het door onderlinge verdeeldheid niet beantwoorden aan de opdracht, door God aan Zijn Gemeenten gegeven, (zie De Christen, van 29 mei) en de mogelijkheden die ontstaan als wij wel positief reageren op Gods geboden en de prijs willen betalen, ons eigen ik, nu, willen wij verder samen gaan en een zeer belangrijk onderdeel niet vergeten; en wel: het uitwisselen van gedachten aan elkander. Dit gebeurt gelukkig reeds. Zo komen wij tot inzicht van wat er onder ons leeft en dienen wij elkaar door het getuigen van onze geloofservaring. Er is eenheid onder allen die gelijke ervaring bezitten. Die eenheid moet dus onder al Godskinderen mogelijk zijn en daarom het uitwisselen van gedachten die ons bezig houden om elkander te dienen in liefde en tot Gods eer. Zonder terughoudendheid voor je mening en overtuiging uitkomen. Dit willen wij dan doen terwillen van de eenheid in Hem die ons riep tot Zijn dienst. Wij zijn daarvoor mede verantwoordelijk geworden en om deze reden (gedreven door de liefde tot God en Zijn dienst), mogen wij er toch van uitgaan, dat dit bij allen zo is die Zijn Naam belijden. Wij willen elkander toch serieus nemen, om deze reden dus voelt ondergetekende zich geroepen in te gaan op gedeelten van een toespraak van br ds K. Reiling in De Christen van 22 mei, waar deze volkomen achter de overtuiging van wijlen br dr Feisser staat, die om des gewetenswil het niet met de Hervormde Kerk en haar inzicht aangaande de kinderdoop meer eens kon zijn. Maar nu rijst bij mij de vraag: hoe het mogelijk is, dat als men om des gewetenswil

de kinderdoop niet kan aanvaarden — omdat Gods woord ons leert dat alleen de doop op persoonlijke belijdenis mag plaats vinden, (door onderdompeling) — men dan andere Geboden Gods verontachtzaamt die bij monde van de apostelen in opdracht van Jezus Christus aan de gemeenten werden doorgegeven. Betreffende geboden waar wat gemakkelijk mee wordt omgegaan zijn o.a. de avondmaalsviering, de vrouw in het ambt en het eventueel contact zoeken of hebben met gemeenschappen die mede getuigen en belijden dat Jezus Christus Heer der Gemeente is, o.a. als lid of gastlid van de Raad van Kerken in Nederland.

De avondmaalsviering is voor de gemeente van Jezus Christus. Deze wordt gevormd door mensen die in gehoorzaamheid aan Zijn gebod zich hebben laten toevoegen tot deze Gemeente op hun persoonlijke belijdenis door de doop (onderdompeling).

De vrouw in het ambt en de daar mede in verband staande bedieningen kan ondergetekende in de bijbel niet vinden; wel, dat er bij het kiezen van ambtsdragers en oudsten mannen gezocht werden:

Wat de Raad van Kerken in Nederland aangaat en het lidmaatschap daarvan, (als gast of volwaardig), hangt het af van wat er van ons gevraagd wordt. Maar de opdracht om eensgezind te zijn geldt voor alle belijders van het geloof in Jezus Christus en wij zullen elke gelegenheid te baat moeten nemen om tot eenheid te komen, opdat de wereld gelove dat ons getuigenis waarachtig is. Joh. 17. Wij zullen alleen kunnen beantwoorden aan de opdracht, als wij ons alleen laten leiden door Gods onfeilbaar Woord onder de leiding van Zijn Geest. Als br K. Reiling betoogt dat voornoemde ordeningen en mogelijkheden het wezen van de baptistengemeenten niet uitmaken (die toch gemeenten van Jezus Christus willen zijn) waarom de doop (onderdompeling) dan wel?

Als wij als baptistengemeenten en allen die met ons in Hem geloven en aanvaard hebben; en de bijbel als Gods woord erkennen, dus de God die zich openbaart aan ons door dat Woord en Zijn Geest waardoor wij weten dat de God die ons door de bijbel verkondigt wordt, de Enige en de Ware God is, dan zullen wij ons volkomen laten onderwijzen door dit woord en het een zowel als het ander moeten accepteren.

Dan behoren we door Gods Geest daarin geleid de bijbel in zijn verband te gebruiken, en alles op zijn juiste waarde schatten. In het verband van Gods Woord gesteld komt er

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties verschijnt ons weekblad NIET op 21 augustus. Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden.

geen verwarring en scheiding, maar veeleer verheldering en eenheid.

Evenals dr Feisser zijn er nu ook nog mensen die om des gewetenswil geen deel kunnen nemen aan het avondmaal en ook geen ambtdragers kunnen zijn, omdat zij om bovengenoemde factoren, b.v. reeds, doorgevoerde bevestiging van de vrouw in het ambt en het aanvaarden van iemand die zich niet wilde laten dopen (onderdompeling) omdat deze reeds, in een andere gemeenschap gedoopt was door besprenging (wat in principe geen doop is en het bijbelse getuigenis en inhoud verquistert zo niet van haar waarde berooft).

Zo stellende, dat de vorm er niet toe doet, dus van geen belang is, zoals ook de Vrije Evangelische Gemeenten betogen (zie De Christen van j.l. 5 juni), dat de doopvorm niet de waarde ervan bepaalt voor de gedoopten, mag dus daaruit de conclusie getrokken worden dat elke wijze van toetreding op persoonlijke belijdenis geoorloofd is, omdat het Leger des Heils weer op een andere manier of vorm de gelovigen toevoegt tot de gemeenschap van gelovigen en ieder voert zich op eigen wijze hetzelfde wil en bedoelt om Gemeente van Jezus Christus te zijn.

Maar juist omdat wij een ieder op eigen wijze God willen dienen, een wijze die ons daarom van elkander verwijderd houdt door onze verschillende denk- en zienswijzen, is het hard nodig dat alle belijders die door de Heilige Geest getuigen kunnen dat Jezus Christus de Zoon van God is, de Heer der Gemeente en de Verlosser der wereld, met elkander contact zoeken en samen terug gaan tot dat ene, samenbindende en tot eenheid brengende Woord van God en daar opnieuw vanuit gaande, samen de weg mogen vinden om aan de opdracht die God in Jezus Christus aan Zijn volgelingen heeft gegeven, samen, in biddend opzien, onder leiding van Zijn Geest, gehoorzaam te zijn.

Het gaat er niet om hoe of u, of ondergetekende het ziet of vindt, maar wat God wil en dat het gebeurt zoals Hij het aan ons opdraagt. Dit is niet zonder reden, daar zijn wij het wel over eens, omdat Hij alleen weet wat goed is. Dat blijkt wel uit onze verdeeldheid, uit het tekortkomen van ons gezamenlijk getuigenis enz., maar we mogen al onze hoop en verwachting op Hem stellen die ons nooit zal beschamen. Gods Woord houdt stand in eeuwigheid. Mogelijk zijn er wel oorzaken die het persoonlijk en gemeenschappelijk getuigenis in de weg kunnen staan, die in gesprek met een ander, aan de oppervlakte van ons leven komen, dingen die, in orde moeten gebracht worden, misschien een tekort aan liefde, moed en vertrouwen, geloof; vrees voor de gevolgen die het volgen van Jezus met zich medebrengt; misschien een te weinig weten van het woord van God; misschien dingen die wij moeten laten of aanvaarden, wie zal het ons vertellen?

Mag ondergetekende iets uit ervaring zeggen? Nu dan: Leest veel in Gods Woord; leest de Evangelien, de Handelingen der Apostelen, de brieven van de Apostelen; ook de Openbaring van Johannes; maar vergeet voor alles niet of God helpen wil door leiding van Zijn Geest, om het inzicht van Zijn Woord, om het verstaan van Zijn wil.

Het is mede belangrijk om even zo goed op de hoogte te zijn, niet alleen wat het Nieuwe Testament aangaat, maar ook het Oude Testament, om de Leiding van God te leren zien door de gehele geschiedenis heen, om wien, door wien en tot wien alle dingen zijn. Utrecht F. G. de Ruyter.

INTREDE DS. G. BRONGERS

Zondag 23 augustus a.s. zal ds. G. Brongers zich verbinden aan de baptistengemeente te Hoogeveen.

De bevestiging door ds. E. J. Huizing, vindt plaats in de dienst, welke om 3.00 uur begint en gehouden wordt in de Remonstrantse kerk.

S. J. P. Olijslager

KOLLEKTE

Dat het vertrouwen in de kerken nog niet helemaal geschokt is, kon men zondag in de Baptistengemeente vernemen, aldus mevrouw V. Ds Brongers deelde mee, dat er de vorige week in de kollektetask twee sleutels waren gevonden: een kontaktsleutel van auto en een huissleutel.

(Leeuwarder Courant)

ADVERTENTIES

17 augustus a.s. zal het d.v. 45 jaar zijn geleden dat in Leer W. Duitsland het huwelijk werd ingezegend van onze ouders de heer en mevrouw

P. NOORDIJK-MEIJER

Met hun kinderen in Amerika hopen zij deze dag te mogen herdenken.
Ps. 116 : 12

Hun dankbare kinderen:

Christochurch New Zealand:
Henk en Jos.

Delfzijl:
Grietje en Sip.

Lexington U.S.A.:
Lia en George.

Stadskanaal:
Heico Lien

Ann Arbor U.S.A.:
Dick en Norma.

Soest:
Piet en Janny
en hun 16 kleinkinderen

Felicitatieadres:
Hr. en mevr. P. Noordijk-Meijer, 5730 Union Street, Lexington-Mich.-U.S.A. 48450

Corr.adres in Holland:
Joh. v. d. Kornputplein 9, Delfzijl

Maandag 24 augustus 1970 is het 25 jaar geleden, dat onze ouders, te weten:

H. MATERS en K. MATERS-V. D. HEIDE
huwden. God geve hen nog vele jaren met ons: Ineke, Robert, Piet en Aukje Maters, Julianaweg 6a, Utrecht, tel. (030) 886137.

Net meisje 21 jaar zoekt

KENNISMAKING

met nette jongeman liefst uit het Noorden.
Br. aan bur. van dit blad no. 798

ONS WEEKBLAD

In verband met de vakanties verschijnt ons weekblad NIET op 21 augustus. Inzenders van advertenties en mededelingen dienen hiermee rekening te houden.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds. J. A. Brandsma, ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga en ds. H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Op 20 juli overleed in „Rusthuis Kappellehof“, Den Oever, onze zuster

G. TIMMERMANS-BANDSTRA

Zij was 68 jaar lid van de baptistengemeente en bereikte de leeftijd van 80 jaar.

Haar leven was Christus, haar sterven gewin.

Baptistengemeente Haarlem.

De Heer nam tot Zich onze zuster

GRIETJE v. d. SLUIS-KOERS

op de leeftijd van 83 jaar.

Groningen, 24 juli 1970

Baptistengemeente Groningen-Zuid.

Bevorderd tot Heerlijkheid. Onze dierbare man, vader en grootvader

HENDRIK JAN HONDELINK

op de leeftijd van 67 jaar.

Hengelo (O.), 4 augustus 1970
Dieselstraat 20.

J. E. Hondelink-van Eggelen
Klein- en achterkleinkinderen

De teraardebestelling heeft plaatsgehad 8 augustus j.l. op de Algemene Begraafplaats te Hengelo (O.).

In de volle zekerheids des geloofs is in zijn Heer en Heiland ontslapen mijn innig geliefde man, onze lieve vader, grootvader en overgrootvader

DOUWE VAN KOMEN

in de leeftijd van 76 jaar.

J. van Komen-van der Veen,
kinderen, kleinkinderen en
achterkleinkinderen.

De begrafenis vond plaats op maandag 10 augustus om 13 uur op de Noorderbegraafplaats te Amsterdam-N.

Iedereen wil persé

op 12 september naar „De Jagerstee“

Willen zij die hun abonnementsgeld over 1970 of een gedeelte daarvan, nog moeten betalen dit storten op giro 250591 t.n.v. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bosch en Duin en NIET op giro 9260 t.n.v. De Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

DE CHRISTEN

28 aug. 1970

85e jaargang - 35

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof-Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie 'De Christen', Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Van en over ons weekblad

DE CHRISTEN blijft 'De Christen'. Niemand kan natuurlijk zeggen, of dat altijd zo zal blijven. Toch begint het erop te lijken, dat deze naam nog vele jaren boven ons weekblad prijken zal. Sommigen vinden dat maar een nare zaak. De naam is uit de tijd, te negentiende-eeuws, zeggen zij, en hij doet ook geen recht aan de plaats en functie van het blad. Maar alle pogingen tot naamsverandering zijn gestrand op het 'Nee' van de Algemene Vergadering. Zo was het in 1961 in Hoogezand, in Drachten in 1967, zo was het ook in mei van dit jaar in Amsterdam. De naam 'De Christen' bleek tegen een stootje te kunnen, de voorgestelde nieuwe namen kwamen er in ieder geval niet aan te pas. En dus blijft 'De Christen' heten zoals het blad nu al bijna negentig jaren heet. Al kan natuurlijk niemand zeggen, of dat altijd zo zal blijven.

Wat intussen wél veranderd is: er wordt in de kop niet meer gesproken over de 'verbreiding van de beginselen van Nieuw-Testamentisch christendom', waartoe ons blad zich blijkens de ondertitel geroepen achtte. Er zijn destijds in Drachten wel enkele vragen over gesteld, maar daar is verder niet veel uitgekomen.

Nu is dat op zichzelf ook weer niet zo'n ingrijpende verandering. Ons weekblad is gebleven wat het was: een uitgave, het officiële orgaan zelfs, van de Unie van Baptistengemeenten. En het zal de oplettende lezer evenmin zijn ontgaan, dat verschillende artikelen ook nu 'de beginselen van Nieuw-Testamentisch christendom' tot achtergrond en uitgangspunt hebben, al wordt dat meestal niet met zoveel woorden gezegd.

Toch kan het zijn nut hebben om over 'De Christen' een paar dingen te zeggen. Ook de lezers zouden dat kunnen doen (zij dóen dat trouwens bij tijd en wijle ook). Misschien zouden zij het zelfs beter kunnen doen dan een lid van de redactiecommissie, dat bovendien op het punt staat om van het redactionele toneel te verdwijnen!

Lezers

Ja, die lezers, wie zijn dat? Een belangrijke vraag, want zij moeten het blad lezen. Elke redacteur hoopt, dat zijn bijdrage overkomt, dat de lezers er iets aan hebben en er iets mee kunnen doen. Wie lezen ons blad? Allereerst leden en vrienden van onze gemeenten, commissieleden en stichtingsbestuurders. Ook onze jonge mensen? Ik weet het niet, maar heb op dit punt geen al te hoge verwachtingen. Zij hebben natuurlijk 'Jong Leven', maar de één of andere manier zouden we de jeugd meer bij ons weekblad moeten betrekken. Verder wordt 'De Christen' ook buiten onze kringen gelezen, door belangstellende buitenstaanders, door kerknieuwsredacteurs van een aantal dag- en weekbladen.

Redacteuren

De redacteuren worden gekozen door de Algemene Vergadering. Dat kan zijn bezwaren hebben. Op deze wijze is het moeilijk om tot een team van min of meer gelijkgestemden te komen, dat aan het blad een eigen gezicht kan geven. Maar een onmiskenbaar voordeel is, dat zo de rijke schakeringen binnen onze gemeenten ook in de samenstelling van

de redactiecommissie tot uitdrukking worden gebracht. En een ander voordeel, dat niet altijd dezelfde mensen de redactiestoelen bezetten, maar dat ook anderen eens een kans krijgen.

Artikelen

Ieder die ons blad geregeld leest, zal de gevarieerde inhoud zijn opgevallen. Dat is het logische gevolg daarvan, dat het door verschillende mensen (vol)geschreven wordt. De één is kort van stof, de ander maakt het een beetje langer. De ene redacteur schrijft wat gemoedelijker, wat huiselijker, de andere scrijbt pakt zijn onderwerp op een andere manier aan. We proberen om binnen het bestek van onze mogelijkheden zoveel mogelijk terreinen te bestrijken: nieuws uit de gemeenten, de Unie en haar commissies en organen, berichten uit onze wereldwijde broederschap, bijbelse en dogmatische onderwerpen, nieuwe ontwikkelingen in kerk en wereld, etc.

Financiën

Een gevaarlijk onderwerp, een moeilijk onderwerp ook. We zouden meer kunnen doen (meer en betere illustraties, andere opmaak en lay-out, medewerkers en artikelen van buiten onze kring), als de financiën het toelieten. Nu moeten we roeien met de riemen, die we hebben. Dat gaat zoals het gaat. De vraag is alleen: hoelang nog?

Er zou over dit onderwerp meer te zeggen en te schrijven zijn, veel meer zelfs. Maar de tijd dringt en dit artikelje moet hoog nodig de deur uit. Anders krijg ik moeilijkheden met dominee Van Dam. En dat is wel het laatste wat hij wil, zeker bij het scheiden van de markt!

J. A. Brandsma

zand en zaad

U zult er geen bezwaar tegen hebben dat ik even veertig jaar terug ga. Dat is altijd nog gemakkelijker dan veertig jaar vooruit. Op deze leeftijd, 63 voor niet-ingewijden.

Met grote nadruk verklaar ik dit stukje niet te produceren om slapende zielen wakker te maken. In dit geval zou het gebruik van honden ontoelaatbaar zijn. Eind van dit jaar ben ik zo God wil veertig jaar bezig met het verkondigen van de boodschap en wat daar mee samen hangt en ik zou het gewoon vervelend vinden als daar enige aandacht aan werd geschonken. Werken en ouder worden is geen prestatie. Het is gewoon genade. Dat is dus afgesproken.

Waarom ik het dan niet verzweg. Dat is het juist, ik moest het wel vertellen omdat ik uit Duitsland een brief kreeg van een rustende dominee, die indertijd met mij het seminarie in Hamburg bewoonde. Bijna had ik geschreven 'onveilig maakte', want hij stond zijn mannetje wel.

Hij moet een toespraak houden voor de studenten, die in 1970 het leershuis verlaten om gemeente en wereld te dienen. Toen wij in '30 vertrokken waren we met z'n veertien. Twee ervan zijn nu nog bezig. Een Hans Arndt en uw schrijver. Vijf zijn gestorven, een Hongaar is onvindbaar, een Let moet in de Ver. Staten zijn, één is verdwaald en vier leven van hun pensioen.

Hij schrijft: wat kan ik vandaag voor mijn broeders van de jonge generatie zeggen? Wat zou jij in mijn plaats zeggen?

Zo'n konfrontatie met wat er in veertig jaar overbleef is ergens navrant en benauwend, ook heilzaam en tot deemoed stemmend.

Verblijvend is dat er weer jonge mannen klaar staan om het werk voort te zetten. Iets van diezelfde vreugde is er als we naar De Vinkenhof kijken en nu en dan mogen luisteren naar de studenten, die zich daar voorbereiden.

Ik moest dus mijn studiegenoot wel antwoorden. Tot mijn spijt heb ik het hier niet meer bij de hand. Het antwoord heeft hij al. Het was niet lang. Gedeeltelijk kwam het hierop neer dat de jongelui niet teveel waarde moesten hechten aan mooie en geweldige preken. Daar kijken de luisteraars van vandaag wel dwars doorheen. De beste preek is een goed leven voor God en mensen. Dat bewijst meer dan woorden. De mens wil een wonder zien. En het wonder is niet zozeer de genezing van een zieke als wel het daadwerkelijk beleven

van Gods heil en het leven uit Zijn beloften. De geloofwaardigheid van ons woord wordt afgemeten aan wat wij zijn, aan wat wij doen.

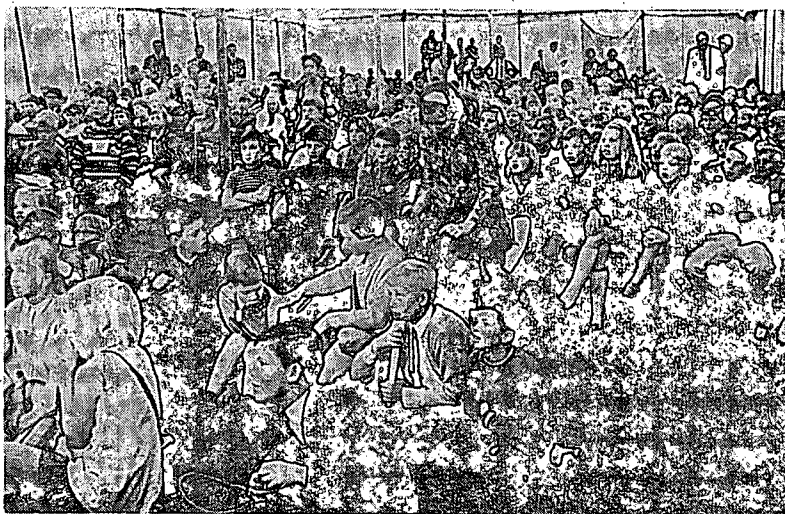
Dat schrijf je dan wel, maar je weet van jezelf dat je op essentiële punten gefaald hebt. Het heeft geen zin om te zeggen dat je je leven graag zou zien als een generale repetitie met de mogelijkheid om bij de echte uitvoering fouten te vermijden. We zijn met de echte uitvoering bezig. U net zo goed als ik. Gek dat al die oudejaarsavondvieringen ons dat niet nog duidelijker hebben kunnen maken. Dat we het eigenlijk nooit goed door hebben waarmee we bezig zijn en hoe we er mee bezig zijn. Soms zou je sommige mensen in de kraag willen grijpen en zeggen: Man, kijk uit! Je zit gewoon te knoeien!

Ik kijk nog eens naar die Duitse brief. Zie weer de namen van die 14 mannen. Na veertig jaar zie ik nog hun gezichten, herinner mij de ijver van velen van hen om goed te studeren en vroom te leven. 'Sag mir wo die Blumen sind? Wo sind sie geblieben'. Of als U het schriftuurlijker wilt: Hoe zijn de helden gevallen, verdwenen, stil geworden.

Het zou niet zoveel moeite kosten om hier ook voor Nederland een lijst te produceren waarop namen van oude en jonge verkondigers, die nu zwijgen. Is dit stukje wat te weemoedig? Dat zou het zijn als wij alleen onder waren. Nu God zich aan onze kant heeft opgesteld is er geen eenzaamheid, geen verlaten. De zwaarmoedige Prediker wordt beschenen door het Licht der wereld.

Huizinga

Exodus '70

U KUNT AL UW KINDEREN MEENEMEN NAAR EPE

Op 12 september hopen we op het recreatiecentrum "De Jagerstee" in Epe weer een landelijke ONTMOETINGS-DAG te hebben. Programma's zijn naar alle gemeenten gezonden. Uw voorganger en de raad zullen u ongetwijfeld alles meedelen over deze mooie dag die we samen hopen te beleven.

U kunt uw kinderen meenemen. Ook de allerkleinsten zijn van harte welkom. Dank zij een actieve groep leden van de gemeente te Apeldoorn zullen er drie tenten zijn speciaal voor de kinderen. Eén tent voor de kleinsten (van 0 tot en met drie jaar); één tent voor de kinde-

ren van 4 tot en met 7 jaar en één tent voor de 8 tot en met 12-jarigen.

Voor de kinderen van 4-7 jaar vermeldt het programma o.a.: spelletjes, speurtocht, goochelaar, poppekast, zang en muziek. Voor de 8-12 jarigen is er een gevarieerd programma in de morgen en 's middags o.a. een muzikale clown, een goochelaar en een groot balonnenfeest. De kleintjes tot 8 jaar moeten hun naam en adres opgespeld hebben. Dit met het oog op de vele mensen die wij verwachten.

Ook uw kinderen zullen een fijne dag hebben op "De Jagerstee". Neem ze daarom allen mee.

Th. v. d. L.

IEDERE BAPTIST EN BAPTIST-IN SPE,
OP 12 SEPTEMBER NAAR „DE JAGERSTEE"

Al in het verre verleden was het spreekwoordelijk: De vreugde bij de oogst. En hoe wel de landbouw tot een zaak geworden is, de oogst nu met dreunende machines wordt binnengehaald, blijft er toch iets van de vreugde over. In Duitsland raadt men de toeristen aan in september terug te komen bij de oogst; dan is er veel vreugde te beleven, zo zegt men. En wie deze zomer het zacht ruisend graan op de akker heeft zien staan, is onwillekeurig in de ban gekomen van de overvloed, die de hand van de natuur ons aanreikt. We behoeven niet ver van huis om de ak-

Aan rustige wateren

Oogsten wordt met vreugde gedaan!

kers te zien. Rijdt eens enkele uren door de velden rondom uw woonplaats en u kunt genieten van de rijpe vruchten op het veld. Het maakt blij en ontspant. Ja, ik ben ook op de hoogte van de economische aspecten. Ik weet dat de EEG het golvend graan op andere waarde taxeert; en om de centen gaat

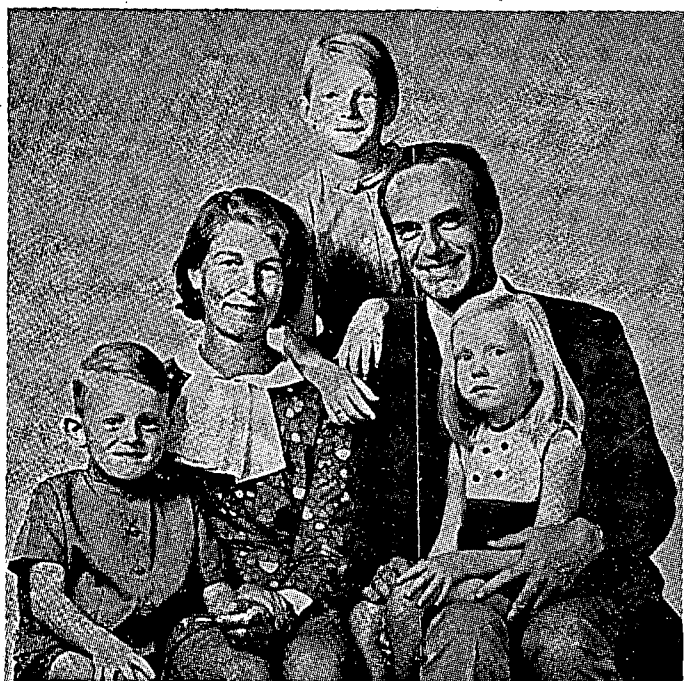
het uiteindelijk. Ik heb gelezen dat de landbouw zijn deel vraagt, zijn aandeel in de economische welvaart. En ik ben het van harte eens met hen, die strijden voor een eerlijke en rechtvaardige verdeling van deze welvaart. Niettemin blijft de oogst voor mij ook een sterke waarde behouden als men ziet op de over-

vloed en de verscheidenheid, die de natuur de mensen geeft.

Jezus zegt: Ik ben gekomen, opdat de mensen overvloed zouden hebben, Joh. 10:10. In de vakantie hebben we een overvloed van rust genoten. Meer nog dan lichamelijke rust schenkt Jezus ons een overvloed van leven, waardoor we in staat zijn te danken en te zingen, te bidden en te vertrouwen.

Wie leeft in en door de kracht van Jezus' opstanding zal de vreugde van een overvloedige oogst beleven!

Winschoten C. Mostert

ECHTPAAR VAN DER VEEN OPNIEUW NAAR KAMEROEN

Temidden van de gemeente, omringd door een grote familiekring en vele vrienden nam de familie J. B. v. d. Veen te Rotterdam-C. afscheid, om de zendingsarbeid in Kameroen te hervatten. Ds G. Vegter wees in zijn prediking n.a.v. 2 Kor. 5:18 op de blijvende roeping, de bediening van de verzoening. In onze tijd wordt bij het woord bediening-dienen vaak in de eerste plaats aan diaconaal werk gedacht. We mogen als christenen er ook niet aan voorbijgaan en het veronachtzamen, maar we kunnen niet alleen opereren op het horizontale vlak! Er is nog een andere dimensie! Veel mag er op het zendingsterrein en de positie van de zendeling veranderd zijn, deze tweedelige opdracht van het ene zowel als van het andere blijft: de vernieuwing van de ziel en de samenleving door de verzoening van Christus. Zeker een plechtig moment was het toen broeder en zuster Van der Veen met hun kinderen neerknielden en ds R. J. Voor-

haar, de voorzitter van de Unie-Zendings Commissie, het gezin in het gebed aan God opdroeg. "Heer beziel hen, die gereed staan", zongen de aanwezigen. Enkele goede wensen werden nog uitgesproken namens de UZC en de gezamenlijke Rotterdamse gemeenten. Mevr. De Vries-Heilbron overhandigde namens de NBVB-Zusterhulp een bedrag van f 2000,— voor de voltooiing van een huis van de Vrouwenunie in Duala. Broeder De Ruiter bood een "munt" aan, het resultaat van een Groot-Rotterdamse actie "Kameroen", bestemd voor de bouw van een pastorie van een van de inheemse predikanten.

Van dr H. Vincent, voorzitter van het Europese Baptisten Zendingsgenootschap, wonende te Parijs, kwam een telegram. Helaas was hij op het laatste moment verhinderd aanwezig te zijn.

De dienst werd opgeluisterd door de sopraan Elly Pabon, die o.a. zong: Wij

zien een opgeheven hand boven alle volk en land.

"Het is voor ons feest in de gemeente Rotterdam te zijn", zei ds Van der Veen in zijn dankwoord. We voelen ons door verschillende banden kinderen van deze gemeente, die ons nu-uitzendt. Anderzijds weten we dat we door en vanuit alle gemeenten in het land uitgezonden worden en deze in Afrika vertegenwoordigen. De zendingsopdracht is in het Nieuwe Testament niet aan één persoon gericht maar aan de discipelen, de gemeente: Gaat dan uit... De dienst van de verzoening is als een kostelijke parel in onze hand gelegd. Wat doen we ermee? Niet allen kunnen naar Afrika gaan. Wij gaan namens u en hebben de hulp van de Heilige Geest en uw steun in gebed en gaven nodig.

Namens de UZC:
H. Tijman-Schröder

NIEUWE PRESIDENT SOUTHERN BAPTIST CONVENTION

Tot president van de ongeveer 11.5 miljoen leden tellende Southern Baptist Convention is gekozen Carl Bates (56), voorganger van First Baptist Church te Charlotte, N.C., USA. Aan verslaggevers vertelde de nieuwe president, dat hij Christus leerde kennen toen hij als hotelbediende werkte in New Orleans. In het hotel waar hij werkzaam was las hij in een van de bijbels die door de organisatie Gideon in de hotelkamers waren neergelegd. Hij kwam door het lezen van deze bijbel tot geloof en begon theologie te studeren.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Leeuwarden, R. J. Voorhaar te Hengelo (O.)

Bedankt: voor Leeuwarden, R. J. Voorhaar te Hengelo (O.)

De kluts kwijt zijn . . .

Wat ook de herkomst van het woordje kluts moge zijn — mijn gedachten gaan uit naar een kok, die soms klutst en dan weer denk ik aan een soort hoofdbedekking, ik weet niet waarom — ik was vanmorgen de kluts kwijt.

Met een wat teleurstellende zondag in hoofd en hart nam ik de fiets op deze maandagmorgen en reed mij zelf de stad uit. Vroeger placht ik daar ook wel eens te fietsen. Over een ouderwetse klinkerweg, slingerend langs boerderijen en door weide- en bouwland peddelend, ontstond een prachtige ontspanning. Daar wilde ik nu nog eens langs om het evenwicht te hervinden en wat ervaringen om te zetten in besluiten.

Achter de overweg lag het paradijs van de rust. Lag, want toen ik die gepasseerd was, reed ik over een brede asfaltbaan een wereld van halve bouwwerken en griezelige graafmachines binnen. Die laatstgenoemde monsters vraten onbarmhartig alle landbouwgronden weg. Ik sloeg rechtsaf en voor mij lag een lange zwarte baan, waarop van beide zijden smallere zwarte versteende riviertjes uitmondde: verkeerswegen voor de te fabriceren huizen. Ik wist niet meer waar ik was. Ik herkende niets. Hier stonden toch oude boerderijen, bomen, hier graasden toch de koeien. Waar waren ze gebleven? Weggeramd door bulldozers. Hier en daar stak nog een vruchtbom radeloos de takken ten hemel. In de verte zag ik torens en hoge gebouwen. Dat moest Hengelo zijn. Had den ze er niet gestaan, ik zou nooit hebben kunnen weten waar ik was. Zo zijn ze immers overal bezig.

Zie je wel, zei ik tegen mezelf: dat is het nou helemaal vandaag. Alle oude herkenningspunten zijn verdwenen. Bij wijze van spreken in één nacht. Je oude wereld is verdwenen en deze nieuwe is je vreemd. 't Is dat je 't weet dat je niet ver van huis bent, maar je zit hier wel in een spookstad.

Voor iemand die tussen de regels kan lezen is het bovenstaande doorzichtig. Zelfs op een zomse morgen als deze willen de kille winden niet ophouden te waaien. Jongeren, indien ze dit zouden lezen, zullen zeggen dat ik me toch moet verheugen over de nieuwbouw. Het zullen direkt geen villa's zijn, maar de bewoners kunnen zich tenminste douchen en over twintig jaar zullen er, tenzij men vergat er ruimte voor uit te sparen, bomen staan. Laten we het beeld verlaten en naar de werkelijkheid achter de werkelijkheid zien.

Ik herkende niets van het oude land en de nieuwe stad stond er nog niet.

God, de kerk, de bijbel, de gemeenschap der heiligen' is uit het leven van de moderne mens verdwenen. Uit het leven van de mens van vandaag. Niet zo plotseling misschien, maar wel zeker. Hoe

dat gekomen is? Waar de oorzaken liggen? Wie zal het zeggen: een paar wereldoorlogen, prestaties op technisch en medisch terrein, het overstroomd worden met het 'hier en nu', produktiecijfers, loonkwesties, welvaartsfantasieën en statuiseisen. Een lange rij van aanvallers op het binnenleven hebben dat verborgen leven drooggelegd, van de bronnen afgesneden en een soort woestijn achtergelaten. U moet niet zeggen dat dat niet waar is of nog wel meevalt. Terwijl ik schrijf heb ik de slachtoffers voor de geest, al maak ik wel reserve met het oog op mijn slechter wordend gezicht. Maar sommige boomgaarden zijn gerooid en andere staan op de nominatie. Let u eens op de gezinnen. Een enkele van u zal zeggen dat de schrijver aan nostalgie lijdt. Dat vreemde woord kom je nu vaker tegen dan vroeger. 't Is gewoon een ander woord voor heimwee. Hij denkt dat het vroeger beter was dan nu. Hij wil weer terug

naar die romantische boerderijen en weilanden. Akkoord, maar hij weet dat dat niet kan. Of de mensen vroeger geloviger en gelukkiger waren dan nu? Het zal wel niet, maar je wist waar de straten liepen en hoe ze heetten en wie er woonden. Maar wat zijn er velen verhuisd. En bij sommigen staat de verhuishagen voor de deur. Geestelijk horen ze nauwelijks nog ergens thuis en 't is om de ouders, anders kwamen ze nergens meer en deden ze er niet meer aan. Ze zeggen zich vrijer, blijer te voelen zonder die rompslomp van kerkelijke, christelijke inzettingen en inzichten. Kerkgaan brengt je er ook niet. En tenslotte is de bijbel door mensen geschreven. Goed boek, zeker, maar niet bij de tijd. En wat de gemeente betreft, och, men heeft andere vrienden gevonden, leuke, vlotte mensen. Eeuwigheid? Kom, daar weet toch niemand een zinnig woord over te zeggen.

Ik heb gehoord dat er geen kerk is die plannen heeft om in de nieuwe stad een kerk te bouwen.

Huizinga

Brokstukken

Het dodelijk schot.

Kortgeleden verscheen in Engeland een spannend geschreven boek dat de levensgeschiedenis vertelt van Catherine en William Booth. Een kleindochter schreef het, n.l. Catherine Bramwell Booth.

Interessant is wat ze vertelt over de twaalf-jarige Catherine en haar hond Waterford, waar ze verschrikkelijk wijs mee was.

Haar vader was carrosserie-bouwer en op zekere dag bezocht ze, samen met haar hond, zijn werkplaats. Ze sloot de deur, toen ze naar binnen ging, en liet Waterford buiten. Daarna stootte ze haar voet aan iets heel hards en schreeuwde het uit van de pijn. Haar hond hoorde de schreeuw en sprong meteen, zonder aarzeling, door de grote glazen ruit die hem van zijn meesteres scheidde, om haar te hulp te komen.

Toen Catherine's vader de aangerichte schade zag, werd hij verschrikkelijk kwaad en gaf meteen opdracht, de hond dood te schieten. Later had hij spijt van deze beslissing. Deze daad had tot gevolg dat Catherine, die erg vertrouwelijk met haar vader omging, nooit meer op dezelfde intieme voet met hem verkeerde. Ze had gezien hoe haar vader vanwege materiële schade edelmoedigheid bestrafte met de dood.

Vanaf dat moment werd het ook moeilijk voor haar echt te geloven in de liefde van God-de-Vader, maar gelukkig kwam ze goed door deze geloofscrisis heen.

Niet in de eerste plaats de woorden, maar vooral het gedrag van de ouders, is belangrijk. Geloof zonder liefde heeft dikwijls een averechte uitwerking. Dat is het wat Catherine Booth, de moeder van het Leger des Heils, al vroeg geleerd heeft.

—o—

Is God te groot om op de kleintjes te letten?

Een kerkvader heeft eens als zijn mening geuit dat de kleine insecten niet door God geschapen zijn, omdat Hij daar te groot voor is.

Dat is een echt menselijke redenering. In onze samenleving bemoeien de groten zich doorgaans ook niet met de kleinen; de rijken weten nauwelijks iets van het leven der armen af en de intellectuelen kunnen niet echt samenleven met de onontwikkelden. Uitzonderingen daargelaten.

Maar onze God is niet als de mensen. Een stukje van Zijn grootheid bestaat zeker daarin dat ook het kleinste en geringste niet aan Zijn liefdevolle aandacht ontsnapt. Hij kent de musjes op de daken en telde de haren op ons hoofd. Het zijn juist de geringen die Hij opricht uit het stof. Zijn voorkeur gaat beslist niet uit naar wat groot is en knap en voornaam. Integendeel: Het zwakke der wereld heeft Hij uitgekozen. Het is geen teken van grootheid, als we niet in staat zijn het kleine te kennen en lief te hebben, maar veeleer een teken van begrensdheid. Waarom willen wij mensen toch altijd Gods grootheid begrenzen? Waarom mag God wel een paar maten groter zijn dan wij, maar beslist niet de "Gans Andere",

wiens gedachten en wegen hoger en anders zijn dan de onze? Is het misschien daarom, dat we geen grote baas boven ons dulden en ons pas veilig voelen wanneer we alles en iedereen "na kunnen rekenen"? Zijn we jaloers op Gods grootheid, willen we naast Hem komen en halen we Hem daarom naar beneden?

Wanneer we niet wisten dat God liefde is, zou Zijn onbegrensde grootheid een verschrikkelijke bedreiging zijn. Allerlei erge dingen zouden er het gevolg van kunnen zijn. Niemand zou zich ooit één

uur veilig en zeker kunnen voelen. Maar nu we door Jezus weten dat Hij liefde is, is juist Zijn onbegrensde grootheid een wonderlijk rijke zekerheid voor allen die zich aan Hem toevertrouwen. De God die te groot is om op het kleine te letten is een schepping van mensen die Hem niet naast en niet boven zich dulden.

Maar wie God in Zijn liefde heeft leren kennen kan alleen maar danken voor die onbegrensde van macht en liefde en geduld. Wf.

aan het eind van de tentcampagne die we tesamen met de Hervormde en Gereformeerde gemeente en het Leger des Heils van 25-30 augustus hielden. Heerlijk is het te weten dat al wat gedaan wordt uit liefde tot Jezus niet tevergeefs zal zijn.

OOK IN DOKKUM DOOPDIENST

Dokkum - (G.d.V.) De vakantiemaand wordt door de gemeente vaak als de komkommertijd gezien, waarin zo weinig gedaan kan worden. Inderdaad staat het verenigingsleven stil in de vakantietijd, maar we mochten met vreugde constateren, dat het kerkbezoek er niet veel onder te lijden had. Op zondag 4 augustus j.l. was het feest in de gemeente, want er was een jonge zuster die de Heer wilde volgen en hiervan getuigenis wilde afleggen temidden der gemeente door de doop. Ook werd in deze dienst de kleine Jacob Zoethout opgedragen aan de Heer der gemeente. Onze voorganger, ds D. Boschma, sprak de ouders toe en wees hen op hun grote verantwoordelijkheid en op de grote Kindervriend, die gezegd heeft: "Laat de kinderen tot Mij komen". Daarna werden de kleine en de ouders in gebed aan de Heer opgedragen.

Na het zingen van "Vreugde, vreugde louter vreugde" werd door onze voorganger gesproken over Handelingen 8:39, "En hij vervolgde zijn weg met blijdschap". Dit voor ons zo bekende gedeelte van de bijbel werd met intense belangstelling beluisterd. Wat zien wij weinig echte blijdschap in dit leven, maar met Christus bij ons is er ware blijdschap die ook onze sterkte is onder alle omstandigheden.

Na de prediking werd aan zr Linie Ottens gevraagd of zij geloofde in Jezus Christus als de Zoon van God en of zij voortaan haar leven in Zijn dienst wilde stellen door waar dan ook een getuige van Hem te zijn. Een glashelder "ja" klonk door de kerk. (Als verpleegster heeft onze zuster een prachtige taak en grote kans haar belofte aan de Heer waar te maken).

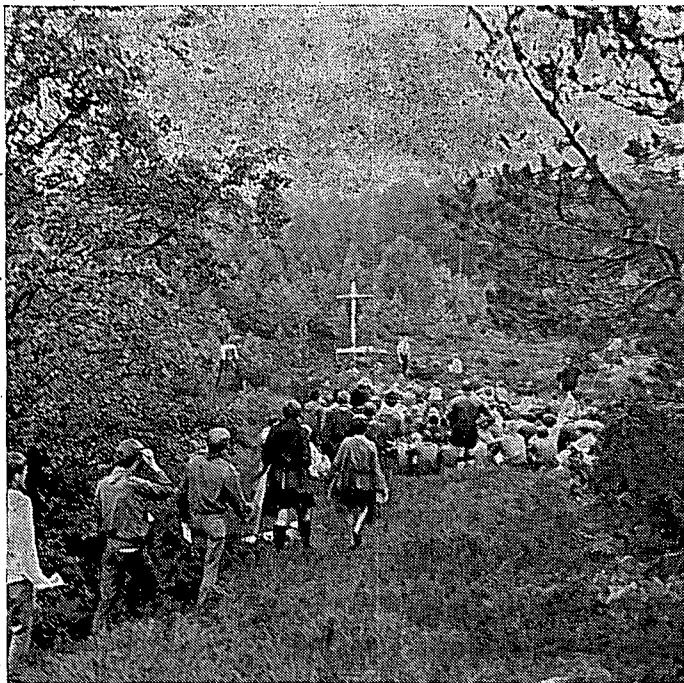
Onder het zingen van het lied: Ik zie een poort wijd open staan, daalden voorganger en dopelinge af in het doopwater. Een doopplechtigheid is op zich altijd weer aangrijpend en herinnert ons altijd weer aan onze eigen doop en belofte.

Aan het avondmaal werd onze zuster welkom geheten door ouderling G. de Vries: "Er zullen vragen komen, de duivel zit niet stil, maar zie steeds op Christus, je bent in Christus gedoopt en met Christus bekleed." Het was een rijk gezegende dienst die niet naliet indruk te maken op de aanwezigen. Wij bidden en geloven dat nog meerderen zullen komen. In dat geloof en vertrouwen gaan we dan ook weer verder om als gemeente in blijdschap en dankbaarheid de goede strijd te strijden.

INTREDE DS E. J. HUIZING

Staveren - (H.Z.) Sinds ds Blenkers afscheid nam, nu anderhalf jaar geleden, stond er geen gemeentebericht van ons in De Christen. Dat wil echter niet zeggen, dat er niets te melden zou zijn geweest. Integendeel! De vakantie tijd was voor onze gemeente een gezegende tijd. God zij gedankt; Hij laat niet varen het werk Zijner handen. Naast God danken we alle voorgangers, studenten en andere sprekers die in de vakantie tijd de gemeente gediend hebben met Gods Woord. Wij hebben met hen gezegende diensten gehad en ook evangelisatiesamenkomsten, zowel binnen als in de openlucht. Uw aller dienst aan ons doet de Heer niet ledig wederkeren!

Het verenigingsleven kon ook doorgaan doordat er broeders en zusters zijn die hun tijd voor de Heer uit liefde willen afstaan

MEER DAN ELFHONDERD jongens en meisjes — van 11 tot 20 jaar — namen deze zomer deel aan de baptisten-jamboree welke gedurende een week gehouden werd op het eiland Tromöy voor de Noorse kust. De Deense delegatie was met zijn 700 padvinders de grootste groep. De anderen kwamen voornamelijk uit Zweden en Noorwegen; ongeveer 35 kwamen uit Engeland, terwijl een tiental uit Duitsland afkomstig was. De foto toont padvinders op weg naar het terrein waar de openlucht-kerkdienst wordt gehouden.

(Foto: E.B.P.S.)

gemeenteberichten

ROUW IN AMSTERDAM-NOORD

Amsterdam-Noord - (P. R.) Met droefheid maar zeker ook met blijdschap is van ons heengegaan onze broeder Douwe van Komen. Nadat hij vele jaren in de Amsterdamse gemeenten voor de Heer had gewerkt moesten wij ook hem overgeven aan de Heer. Onze broeder, wij zouden zeker kunnen zeggen: onze geestelijke vader in de gemeente, had veel vreugde maar ook zorgen. Dat laatste vooral om de verlorenheid van zovelen in deze wereld. Wij wisten dat hij graag naar zijn Heer ging, maar juist de verlorenen om hem heen hielden hem hier vast. Als er zorgen of moeilijkheden in de gemeente waren gingen we naar onze broeder Van Komen en vol liefde en begrip sprak hij met je. Niet ingewikkeld of met berekenende argumenten, maar gewoon en eenvoudig — zoals de Heer het wilde.

De Heer heeft hem van ons genomen en wij gunnen hem de rust waar hij zo naar uitzag. Wij weten ook, dat de Heer de achterblijvenden Zijn troost schenkt; daardoor kan het verlies gedragen worden.

DOOPDIENST IN DELFZIJL

Delfzijl - P. B. Nog nooit was onze kerk, ga-

lerij en jeugdzaal zo vol als op zondag 9 augustus j.l. Het was haast onmogelijk om alle belangstellenden een zitplaats te verschaffen. Een feestdag was het voor onze gemeente en in het bijzonder voor vier zusters en één broeder die in de morgendienst door de doop tot de gemeente kwamen. Ondanks de velen die aanwezig waren was het bijna ademloos stil, zo aandachtig werd er geluisterd naar de prediking van de bijbelse boodschap die onze voorganger ds S. J. Zijlstra in alle eenvoud en overtuiging mocht brengen.

Ook de doopsbediening maakte een diepe indruk. Velen hadden zo iets nog nooit meemaakt. Ons zangkoor zong voor en na de doopplechtigheid zeer toepasselijke liederen. We hebben al veel goede reacties mogen beluisteren.

Bij de avondmaalsviering in de namiddagdienst waren ook zeer velen aanwezig; de nieuwe leden werden door een der ouderlingen welkom geheten. Aan het einde van deze dienst werd door velen gebruik gemaakt van de gelegenheid de Here te danken, voor al de zegeningen die wij op deze dag mochten ontvangen.

De bijbellezing en bidstond (elke donderdagavond) wordt goed bezocht, ondanks de vele vakanties mogen we toch met minstens 30 broeders en zusters, de zegen van Gods Woord, en de kracht van het gebed ervaren, en in 's Heren kracht willen we ook verder gaan.

Als u deze regels leest zijn we al weer bijna

om de jeugd te onderwijzen in de weg die ten leven leidt.

Op 16 augustus was de vakantietijd voorbij. Op die datum werd ds E. J. Huizing aan onze gemeente verbonden. Deze verbintenis vond plaats in een dienst welke geleid werd door ds H. J. Stukker van Arnhem, naar aanleiding van 1 Kor. 13 en 1 Kor. 14:1-5. Na een ernstige overdenking hiervan knielden ds E. J. Huizing en br Y. de Boer neer en werd de zegen van de Heer gebeden over deze verbintenis tussen voorganger en gemeente. Dat deze band die gelegd werd mag uitgroeien tot eér van God, die ons allen wil leiden door Zijn Geest!

's Middags deed ds E. J. Huizing zijn intrede in een in alle hoeken bezette kerk. In Rom. 1:16 vinden we het woord, 'Ik schaam mij het evangelie niet'; dat was het woord dat onze nieuwe voorganger in ons midden neerlegde. Dat de band moge zijn tot eer van God en tot behoudenis van het verlorene! Vele afgevaardigden kregen deze middag gelegenheid om een woord te spreken. Onder leiding van ds H. J. Stukker werd allereerst het woord gegeven aan br Y. de Boer, die namens de gemeente o.a. zei: Onze gebeden zijn verhoord, dat hebben we gezien. Dat u een uitdeler mag zijn van de menigerlei genade Gods en dat voorganger en gemeente

gezamenlijk mogen optrekken! Namens de Friese Bond sprak ds Looft, die ds E. J. Huizing ook welkom heette in de kring van Friese voorgangers. Ds Hessels begroette hem namens de gemeente Lemmer. Namens Hoozevee sprak br De Jonge en namens de Unie Commissie br Vis. Ook de plaatselijke kerken waren vertegenwoordigd, namens welke de heer Y. B. de Vries sprak. De heer Korporaal voerde het woord voor de Interkerkelijke Evangelisatiecommissie te Hemelum. Hierna volgde nog Burgemeester Van Houten; ds H. J. Stukker sloot met een persoonlijk woord. Hierna beantwoordde ds E. J. Huizing de sprekers' en bedankte voor de vele goede woorden en wensen.

's Avonds hadden we een begroetingssamenkomst waarin op intieme wijze kennis gemaakt kon worden met het nieuwe voorgangersgezin. Elke vereniging had voor een bijdrage gezorgd; mede daardoor hadden we, onder leiding van br Y. de Boer, een fijne avond met elkaar.

Dit was het begin van een nieuwe periode. We hopen en bidden, dat we allen daar zullen gaan waar de Heer van de Gemeente ons roept en dat we, samen met de nieuwe bewoners van de pastorie, een gezegende toekomst tegemoet zullen gaan.

tegen wonderzucht. Een te sterke behoefte aan wonderen kan een bewijs zijn van ongelooft. En Jezus belooft geluk aan hen die niet zien, en toch geloven.

Toch leeft er bij ons een verlangen naar wonderen van God.

Bij ernstige ziekte bidden wij en vragen om een ingreep van de Heer.

En is het niet zo dat wij weten dat de Heer ons uitnodigt om te vragen en te verwachten?

En beleven wij geen wonderen? Zien we niet hoe soms inderdaad een zieke geneest? Zien we niet hoe op wonderbaarlijke wijze een mens van binnenuit gaat veranderen omdat de Here God hem liet delen in het nieuwe leven.

En als bij een sterfgeval het geloof sterker blijkt dan het verdriet, is dat dan geen wonder van God?

Ja, de werkende aanwezigheid van God openbaart zich maar al te vaak in zinnelijke flitsen van het wonder. Een wonder dat niet de aandacht vraagt voor zichzelf, maar wijst op de toekomst. Een toekomstige tijd waarin de hemel en de aarde een totale vernieuwing zullen ondergaan en het Rijk van God tot volle ontplooiing zal komen.

WONDEREN VANDAAG?

Ja, ook vandaag wil de Heer tekenen oprichten van Zijn Rijk dat te komen staat! Ook vandaag mogen wij om wonderen bidden en deze bovennatuurlijke gebeurtenissen verwachten!

In de bijbel wordt de vraag gesteld of de Heer bij Zijn komst geloof zal vinden. Een geloof dat God zal bewegen wonderen te doen.

Geloven wij aan wonderen? Ja, wij geloven, omdat wij in God geloven!

"Heer, ik geloof, kom mijn ongelooft te hulp".

M. Cohen

CRUSADE OP THE AMERICAS

Tijdens de grote evangelisatiecampagne van de baptisten in zowel Noord- als Zuid-Amerika (Crusade of the Americas) zijn ongeveer vijfhonderdduizend mensen tot geloof gekomen. Enkele gemeenten zagen hun ledental verdubbeld. In een officieel bericht werd meegedeeld, dat het aantal baptisten in Zuid-Amerika in de periode 1965/69 met meer dan 40% is gegroeid.

BAPTISTEN IN DUITSLAND

Blijkens de gegevens van het in juli 1970 verschenen jaarboek van de Duitse baptisten telde de Bond 332 gemeenten (D.D.R. 222 gemeenten) met 383 evangelisatieposten (D.D.R. 364). Het ledental bedroeg op 31 december 1969 67.166 (D.R.R. 24.593); in 1969 werden 1.294 personen gedoopt (in D.D.R. 342). Het totale aantal voorgangers, emeriti inbegrepen, bedroeg 430.

Geloof aan wonderen!

Ik geloof dat God in bijbeltijden grote bovennatuurlijke daden gesteld heeft.

Ik geloof dat de Heer Jezus Christus in Zijn tijd wonderen en tekenen gedaan heeft.

Ik geloof dat God nog steeds, ook vandaag, wonderen wil doen!

ONGELOOF

Van degenen die zich christenen noemen zijn er ook die het geloof aan wonderen overboord hebben gezet.

Zij willen zich wat hun geloof betreft beperken tot die werkelijkheid die waarneembaar is en te controleren valt. Wat in de bijbel niet aan dit werkelijkheidsbegrip voldoet, en dat zijn o.a. de wonderen, geloven zij niet.

Broeder O. H. de Vries schreef in de brochure "Enkele geestelijke stromingen" het volgende:

"Deze theologie sluit de mens in zichzelf op. Wanneer een theologie haar startpunt in de bestaande menselijke situatie kiest, zal zij ook haar eindpunt in deze situatie vinden. God krijgt zo niet de kans de bestaande menselijke gedachten- en leefwereld met iets radikaal nieuws, iets radikaals verlossends te doorbreken".

Paulus schrijft aan de gemeente van Corinthe: "Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen, die Hem liefhebben". (1 Cor. 2:9).

DE BIJBEL

De bijbel staat vol wonderen. Deze ge-

schiedenissen helpen ons te geloven in een God die wonderen doet.

Het wonder van de schepping vindt iedere dag zijn vervolg. Zegt de bijbel niet heel duidelijk: "alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen, en Hij is voor alles en alle dingen hebben hun bestaan in Hem." (Col. 1).

Jezus' optreden werd gekenmerkt door het doen van wonderen en tekenen. Door de apostelen en anderen gebeurden er wonderen. (Hand. 2:43; 5:12; 6:8 enz.)

De gemeente van Jeruzalem bidt om een dergelijk gebeuren. (Hand. 4:30).

Wonderen zijn toegevoegd aan de prediking van het evangelie.

Wonderen werden en worden verricht als bewijs en bevestiging dat God erachter staat en dat Hij instemt en meewerkt. (Hand. 14:3).

WAAROM WONDEREN?

Van een roomskatholiek theoloog las ik het volgende: "De christenen hebben geen nood aan wonderen. Deze zijn veel eerder tekenen van Gods kracht om dikhuidigen wakker te schudden en naar Christus te oriënteren".

Is dat wel helemaal zo?

In het Nieuwe Testament vinden wij de reden waarom Jezus wonderen verrichtte. De Heer zag Zijn wonderen — en die van de apostelen — als een vooruitgeworpen lichtstraal van het nabije Koninkrijk. (Marc. 3:22-30). Zo zien wij hoe zieken genezen; hoe boze geesten werden uitgeworpen. Het Rijk Gods was in Jezus' genezingen voelbaar nabij. Natuurlijk dienen we te waarschuwen

J. A. BRANDSMA VERLAAT REDAKTIE 'DE CHRISTEN'

Het frontartikel van deze week is (voorlopig) het laatste artikel van de hand van J. A. Brandsma dat de lezers van ons weekblad lezen. Vier achtereenvolgende jaren maakte ds Brandsma deel uit van de redaktie-kommissie en de wet die we met elkaar als Unie maakten zegt, dat het dan eerst maar eens gebeurd moet zijn.

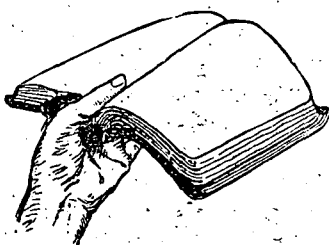
Ds Brandsma was enkele jaren voorzitter van de redaktiekommissie. Dat betekende, dat hij de vergaderingen van de kommissie leidde en — bij ontstentenis van een eindredakteur — als eerste verantwoordelijk was voor de inhoud van ons blad.

Vele lezers zullen zijn artikelen, die degelijk en zeer informatief waren, missen.

Maar 't is niet anders...

Hartelijk bedankt, broeder, voor uw bijdragen aan ons weekblad! En, wie weet, misschien mogen we u nog eens zien terugkeren in de redaktie-kommissie.

v. D. - e.r.

Wat zullen we lezen?

zondag 30 augustus
maandag 31 augustus
dinsdag 1 september
woensdag 2 september
donderdag 3 september
vrijdag 4 september
zaterdag 5 september

Lucas 7 : 11-17
Handelingen 26 : 19-32
Handelingen 27 : 1-13
Handelingen 27 : 14-29
Handelingen 27 : 30-44
Handelingen 28 : 1-15
Handelingen 28 : 16-31

De zoon van de weduwe
Voor koning Agrippa (III)
De laatste reis
In de storm
Behouden aan land
De reis wordt voortgezet
Voortgang der prediking

ketterij gestempeld. Ik heb dus met instemming kennis genomen van de inleiding van de brief van br De Ruyter.

Vervolgens laat broeder De R. weten dat hij het niet eens is met iets dat ik gezegd en geschreven heb en natuurlijk wil hij wel graag een antwoord van mij ontvangen. Ik heb o.m. gezegd, dat niet alle regelen en gebruiken, die in de onderscheiden gemeenten worden aangetroffen, behoren tot het wezenlijke van het Baptisme; daarbij zijn dan enkele onderwerpen genoemd als voorbeelden. Over drie daarvan is door br De R. iets geschreven en ik heb heus wel zin om daarover eens wat door te bomen, maar het komt mij voor dat daarvoor in deze rubriek niet de nodige ruimte is. Over het al of niet toelaatbare van "open" avondmaal vieren, over "de vrouw in het ambt" en over het voor en tegen van het lidmaatschap van de Raad van Kerken in Nederland en/of van de Wereldraad van Kerken is teveel te zeggen om het in enkele regeltjes samen te vatten. Daarom slechts een paar opmerkingen.

Als wij stellen dat gesloten avondmaalvieren behoort tot het wezenlijke van de baptistengemeenten, dan is daarmee in feite gezegd dat gemeenten, die "open" avondmaal houden geen werkelijke baptistengemeenten zijn. Dat is iets wat mij te ver gaat. Ik geloof dat iemand best een goed baptist kan zijn al denkt hij in dit stuk anders dan br De R.

Over het onderwerp "de vrouw in het ambt" is onder ons nog niet veel gezegd en geschreven. Een werkelijke gedachtenwisseling hierover lijkt mij gewenst. Naar mijn mening binden sommige christenen zich op dit punt te veel aan de letter van verschillende uitspraken in het Nieuwe Testament en houdt men te weinig rekening met het feit dat de apostelen en de gemeenten van toen ook mensen van hun tijd waren.

Sara noemde haar man heer (I Petr. 3:6) maar ik dacht dat geen man onder ons dit van zijn vrouw verwacht. In de wereld waarin Petrus leefde was dit nodig. Een andere levensstijl zou de evangelieverkondiging hebben geschaad. Een ander voorbeeld hebben we in I Kor. 14:34 en 35. Paulus stond een vrouw niet toe om in de gemeente iets te zeggen; zij mocht niet eens iets vragen. Zijn er onder ons nog wel gemeenten, die zich aan dit voorschrift houden? Toen zal het niet anders hebben gekund want de formulering van Paulus maakt de indruk dat het ging om iets dat per sé nodig was. Ik wil hiermee niet bewijzen, dat er plaats is voor de vrouw in het ambt, maar ik zei reeds dat daarvoor in deze rubriek van ons orgaan geen ruimte is. Hier zal alleen gezegd zijn, dat velen te weinig beseffen, wat bij de apostelen de achtergrond van bepaalde beslissingen was. Misschien prikkelt dit

br De R. om nog eens opnieuw over het probleem na te denken. Voorlopig wil ik alleen maar zeggen dat een gemeente die een vrouw als opziener of als dienaar heeft nog steeds een baptistengemeente kan heten. Tot het wezenlijke van de gemeente behoort dit m.i. niet.

Hetzelfde geldt voor mij van het lidmaatschap van de Raad van Kerken en/of van de Wereldraad: zijn ze daarom niet meer te erkennen als baptistengemeenten? En zijn degenen onder ons die voorstanders zijn van aansluiting bij de Raad van Kerken in Nederland niet serieus te nemen als baptisten? Soms lijkt het er op dat deze gedachte hier en daar postgevat heeft en daar heb ik tegen willen getuigen. Overigens blijf ik vertrouwen dat het weinigen zijn die dit zouden willen vasthouden. Naar mijn mening behoort het niet tot het wezenlijke van de gemeente maar tot de zaken, waarover verschil van mening moet worden geakcepteerd.

Hengelo (O)

K. Reiling

VIJF JAAR "TRANS WORLD RADIO - BENELUX"

1 september a.s. is het 5 jaar geleden dat het werk van Trans World Radio in Nederland, België en Luxemburg begon.

Dit betekende een nieuwe loot aan de reeds wijd vertakte boom die Trans World Radio inmiddels was. Met twee zendstations — één in Monte Carlo met een vermogen van 600.000 Watt en één in Bonaire met een vermogen van 810.000 Watt — werd het Evangelie, de blijde boodschap van Gods liefde voor de mensen, uitgezonden in ruim 20 talen en inmiddels is dit aantal toegenomen tot 33.

Trans World Radio - Benelux, begonnen met een half uur uitzending per week in een kleine studio op zolder en een kantoortje van 2 x 2 meter, is na vijf jaar uitgegroeid tot een evangelisatiearbeid met drie kwartier programma per week in het Nederlands en de financiële verantwoordelijkheid voor een kwartier uitzending per week in het Russisch en in het Turks. Ook wordt vanuit Nederland — door de Stichting Geestelijke en Maatschappelijke Arbeid onder de Chinezen in Nederland — een wekelijks programma in het Chinees betaald.

Lezers

aan het woord

Een ANTWOORD aan broeder F. G. de Ruyter te Utrecht en tevens aan allen, die zich met de hier genoemde onderwerpen bezig houden.

In zijn inleiding (zie „Lezers aan het woord” in het vorige nummer) zegt broeder De Ruyter, dat er eenheid is onder Gods kinderen. Daar ben ik het van harte mee eens. Er is eenheid; die behoeft niet door ons te worden gemaakt. Het geloof in de gekruisigde en opgestane Heiland maakt ons tot mensen, die bij elkaar behoren.

Verder zegt br De R. dat op deze basis het uitwisselen van gedachten mogelijk moet zijn. Ook daar stem ik van harte mee in. Hiermee is namelijk gezegd, dat men één kan zijn in Christus terwijl men over bepaalde onderwerpen niet gelijk denkt. Laten we dit vooral goed vast houden. Soms krijg ik de indruk dat sommigen onder ons al heel gauw twifelen aan de echtheid van iemands christen-zijn als die iemand met hen van mening verschilt over punten, die volgens hen geen ruimte hebben voor een andere opvatting dan de hunne. Voor deze mensen wordt bijna elk verschil van mening een gewetenskwestie. Natuurlijk mag het dat voor henzelf ook zijn, maar dan moeten zij toch nog ruimte laten voor het geweten van een ander. Als het inzicht van de één kanoniek verklaard wordt dan is daarvoor meteen elke afwijkende mening tot

OVERSTROMINGSRAMP IN HONGARIJE

De overstromingsramp in grote gebieden van Oost-Europa heeft o.a. tengevolge gehad, dat alle baptisten-gezinnen in Géberjen, Noord-Oost Hongarije hun huizen kwijt zijn. Twee kleine baptisten kerken, in Kisar (2.000 inwoners) en in Csenger (8.000 inwoners) werd verwoest. De beide gemeenten tellen elk ongeveer dertig leden. Hongarije telt ongeveer 20.000 baptisten. Het bericht van de ramp die de baptistengemeenten had getroffen werd meegedeeld door de Hongaarse vertegenwoordiging op het BWA-kongres te Tokio.

ZENDINGSKALENDER 1971

Herinnert u zich nog die oude zendingskalenders met chocoladekleurige plaatjes? Iedere kerk had z'n eigen uitgave en het gevolg was vaak, dat je ze eigenlijk niet in de huiskamer kon ophangen. Je kwam ze tegen in slaapkamers en bepaalde kleine kamertjes.

Na de laatste oorlog is er meer samenwerking gekomen tussen de kerken, ook op het gebied van de zending. Hier in Nederland hebben we de Nederlandse Zendingsraad, waaraan bijna alle protestantse zendingsverenigingen deelnemen. Onze ds Van der Laan en ds Voorhaar zitten namens onze gemeenten in deze zendingsraad. Er is besloten dit jaar ook samen te werken op het gebied van kalenders. We zenden u hierbij enkele bladen om zelf een indruk te krijgen. U zult het met ons eens zijn, dat het resultaat prachtig is geworden. Het is werkelijk een heel mooie kalender geworden, die een sieraad is voor uw huiskamer.

De kosten zijn f 3,50 per exemplaar. Hiervan komen f 2,— ten goede van onze eigen zending! Dat is een mooi bedrag. De kalender kunt u aanbieden aan eigen mensen, maar ook daarbuiten, omdat hij uitgaat van zo goed als alle protestantse zendingsverenigingen, het Bijbelgenootschap etc.

We zagen graag dat u er een royale akte van maakte. Probeer de Tussen- en Grote Jeugd er eens warm voor te maken. Misschien, dat Zusterhulp er ook een taak in gaat zien. Zet er zoveel mogelijk mensen mee aan de gang, opdat we werkelijk duizenden verkopen. Dat zou een geweldige verrassing zijn voor onze zendingsmensen. Er is veel geld nodig!

Namens de Unie Zendingscommissie,
J. Euwema.

Kom, zie, luister en spreek mee op de Zaaierdag 26 sept. a.s. in 't Venster te Hengelo van tien tot vijftien uur en meld dat even aan ds Jansma, Dalweg 77, Arnhem, opdat er voor u gezorgd kan worden.

KORREKTIE

Een storende schrijffout sloop in het front-artikel van 14/21 augustus j.l. In de 2e kolom, pagina 1, wordt het jaartal 1843 genoemd als het jaar waarin Holleman werkte in Zuidveen. Dit moet zijn 1853. v. D.

ADRESWIJZIGINGEN

- Het adres van ds Y. Flietstra te Genk luidt thans: Herenstraat 12, 3600 Waterschei-Genk, België; het is ook het adres van het kerkgebouw.
- W. D. Visser, sekretaris baptistengemeente te Makkum woont thans: Aakweg 20 te Makkum.

ADVERTENTIES

Op 6 augustus 1970 nam de Heer uit ons midden weg onze zuster

MINKE HAAN—VAN DER MEULEN
op de leeftijd van 84 jaar.

Zij was sinds 1930 lid van onze gemeente.

Baptistengemeente Harlingen.

Heden nam de Here tot Zich onze zuster

SIETSKES SCHOLTENS geb. Bosscher
in de ouderdom van 83 jaar.

Zij was ruim 32 jaar een trouw lid van onze gemeente.

Zalig zijn de doden die in de Here sterven.

Baptistengemeente Muntendam.

Tweede Exloërmond (Dr)

Het Bestuur van de school voor Chr. Nat. Basisonderwijs "Eben-Haëzer" te Tweede Exloërmond vraagt per 15 oktober of zo spoedig mogelijk daarna

EEN ONDERWIJZERES

voor klas 1 en 2 (25 l.l.)

- jonge collega's
- moderne leermiddelen
- speelleerklas
- contactschool van het C.P.S.

Inlichtingen bij en sollicitatiebrieven (waarin referenties met opgave van tel.nrs.) aan het hoofd der school: R. L. v. d. Scheer, Zuiderdiep 166, Tweede Exloërmond. (tel.nr 05997-377).

ISRAËL - BIJBEL - REIZEN

Profetische reis naar het land en het volk van de bijbel.

van zaterdag 17 t/m vrijdag 30 oktober a.s.
reisleader: J. Klein Haneveld (Nijmegen).

Deelnameprijs: f 1145,— per persoon.

Israël is een bezoek waard.

De bijbel wordt levendiger - het geloof wordt gesterkt.

Maak met ons 'de reis van uw leven'.

Vraag geheel vrijblijvend onze prachtige kleurenfolder aan met volledig reisprogramma bij:

'Israël - Bijbel - Reizen' - Postbus 6 - Oudewater.

Deze reis gaat uit van de Stichting "Eerst de Jood" te Oudewater in samenwerking met reisbureau Lindbergh N.V., Amsterdam.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltsehof, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltsehof. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Hoe was het ook weer?

Beter vijf Zaaiers in de hand dan tien vrome verzuchtingen in de lucht!

De „scherpe toonzaal” heet van der Deen

Want meubeltoonzaal van der Deen verkoopt aan moderne mensen, die kritisch zijn ingesteld op kwaliteit en prijs. Geeft bovendien het volle pond aan allure, unieke keus en service. Desondanks ziet u alleen uiterst scherpe prijzen. Omdat van der Deen een „scherpe toonzaal” is. Met unieke kollekties meubelen en slaapkamers, vloerbedekking en gordijnen op ruim 2000 meters ruimte. Een toonzaal die uw bezoek alleszins waard is.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)

HENGELO (O.)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 102 86)

DE CHRISTEN

4 sept. 1970

85e jaargang - 36

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

OP WEG NAAR HET BEGIN

Enige zondagen geleden was ik in de gemeente te Borne: aantal leden op 1 januari 1970 nog 37; inmiddels geslonken tot 35. Het geeft te denken. Ik neem aan dat sommigen van hen wel naar de toogdag in Epe zullen gaan. Daar zullen de duizenden zijn. Het schijnt dat sommigen geïnspireerd worden door zulke massale bijeenkomsten. Inderdaad kan men er vreugde aan beleven. Met name naar wat er gezegd zal worden zien we met verlangen uit. Het is allemaal Exodus wat de klok slaat. Het is een zeer zinrijk woord vol bevrijdende perspectieven. Het zou heerlijk zijn indien een paar 'wilde' ganzen er in slaagden de 'tamme' aan het vliegen te krijgen. Het zou regelrecht een verlossing betekenen en daar zijn we wel aan toe. Het beangstigende woord van het bestuur der Ned. hervormde kerk dat de jaren '70 beslissend zouden zijn voor de kerk zou dan althans onder ons een verlossende klank krijgen.

We begrijpen iets van de wanhoop van die broeders, want de kerk staat niet meer in het midden van het dorp, de stad. Staat ze er nog wel, dan groten-deels leeg. De gebouwen, die nu de woonplaatsen beheersen zijn banken, warenhuizen, kantoren en schoorstenen.

Teken van onze tijd.

En dan te bedenken dat Jezus tegen twaalf mannen zei, dat zé het zout der aarde waren, het licht der wereld. Terwijl ze in het theologisch centrum: Jeruzalem, niet eens bekend waren; noch in het allesbeheersende Rome, noch bij de filosofen van Athene. Evenwel schakelde Jezus, toen nog een onbekende figuur, deze volslagen onbekende arbeiders in voor zijn wereldwijd en eeuwenoverspannend werk, reikend van Adam tot de laatste mens, bedoeld voor alle volken van alle tijden in alle werelddelen, uitgaande van de eeuwige God en tot Hem heenleidend.

Het woord wordt in de kerk zo gemakkelijk gelezen en je hoort het in gebeden en gesprekken: zoutend zout en lichtend licht. In feite worden hier wereldschokkende woorden door Jezus gesproken. Nader bezien zijn ze indrukwekkend.

Ik neem aan dat dit woord te maken heeft met wat eraan vooraf gaat. Wat Jezus in zijn 'zaligsprekingen' gezegd heeft is zo geweldig, troostend en intrigerend, dat je er je leven lang niet op uitgelezen raakt. Laat staan: uitgedacht. Hij prijst ze allemaal gelukkig die op het eerste gezicht aan de schaduwkant van de straat wonen. Met zijn woorden veegt Hij alle overwaardering van zekerheid, macht, handigheid, bezit van de tafel.

Het geluk, zegt Jezus, woont in hen die innerlijk afstand gedaan en genomen hebben van wat normaliter als geluk geldt. Die de normen Gods in zich hebben ontvangen en deze hanteren. Die terecht gekomen zijn in een wereld, waarin alle waarden omgekeerd zijn. De

oorzaak daarvan is Jezus. Hij verandert inzichten, gedragingen en doelstellingen. Hij verandert het denken en waarden. Hij trekt de grauwsluier van het schijn-geluk weg en schept nieuwe uitgangspunten. Hij zegt: Gij zijt Gods geraakten en daardoor zout der aarde en licht der wereld geworden. Gij zijt de anderen, de ingewijden, de bevrijden, die over de horizon heenzien. Het oude is voorbij gegaan, het is alles nieuw geworden. Dit is de goddelijke verlossing van het oude patroon, het oude systeem. Dit is een Exodus zonder weerga, de geboorte van de nieuwe mens.

Na mij, zegt Jezus, kunnen jullie twee kanten uit. Jullie kunnen dit gezicht verliezen en terugvallen; zoals eens het verlorene volk terug wilde naar de vleespotten, vergetend hoe ze uitgebuit en uitgebeend werden in die slavernij. Jullie kunnen jullie weer aanpassen aan de dwinglandij der dingen en daarmee is dan het zout krachteloos geworden en men zal u verachten en verwerpen. Anderzijds kunnen jullie — de gemeente — worden als een volk, dat iedereen toont hoe een goddelijke samenleving leven betekent en overvloed. Een kommune als een stad op een berg, de weg verlichtend als een kandelaar op de standaard. Daar zal men zingen: wij zijn vrij, wij zijn eindelijk vrij!

Dat zei Hij tegen twaalf mannen toen en tegen 35 nu in Borne. Laten we stoppen met tellen. David heeft er verdriet door gehad en Gideon juichte meer over zijn 300 dan over de 32000. Wegen is meer dan tellen.

Huizinga

PER FIETS, PER BUS, PER TREIN, PERSÉ-

12 SEPTEMBER NAAR „DE JAGERSTEE”

Exodus '70

ONTMOETINGS DAG

12 september '70

"De Jagerstee", Epe.

Twee jaar geleden hielden we een grote toogdag in het kader van de evangelisatieactie Handelingen 69. Op "De Jagerstee" waren we toen met enkele duizenden uit heel het land. Dit is zo goed bevallen dat de gemeenten op de Algemene Vergadering besloten weer zo'n ontmoetingsdag te houden.

Op zaterdag 12 september a.s. hopen we de tweede toogdag te houden. Het thema luidt: Exodus '70. Uitgangspunt is het 125-jarig bestaan van het baptisme in ons land. Onze vaders verlieten de gevestigde orde omdat ze trouw wilden zijn aan hun Heer. De vraag moet worden gesteld of wij bereid zijn tot hetzelfde.

Ook aan de jongeren is gedacht bij het samenstellen van het programma. Zij zullen een belangrijke bijdrage leveren aan het programma van die dag. Een modern zingend en spelend combo uit Den Haag, "The Holy Fact" zal optreden. Van 12.00 - 14.00 u. is er op het terrein een ideeënmarkt, verzorgd door jongeren.

Ook de kinderen kunnen allen mee want voor hen zijn in niet minder dan drie tenten allerlei activiteiten en feestelijkheden bedacht.

De toegang is geheel gratis. Samen willen we natuurlijk de kosten dragen. Er zullen collectes worden gehouden. De kosten zullen ca. f 2.50 per persoon bedragen. Neem dus één of meer rijksdaalders mee naar "de Jagerstee".

U kunt ook vrienden van u zelf en van de gemeente meenemen. Het recreatiecentrum "De Jagerstee" zal hen goed bevallen en we geloven ook dat het programma hen zal aanspreken. Ver-

geet vooral niet te bidden voor deze dag die met een evangelistisch appel zal eindigen.

Als het regent...? We hopen uiteraard op stralend weer. Mocht het — zelfs pijpestelen om 8 uur 's morgens — regenen, dan nóg moet u komen want **ALLES GAAT DAN GEWOON DOOR.**

Daarvoor hebben we nu juist tenten gehuurd. We verwachten u dus op "De Jagerstee".

Het programma ziet er als volgt uit:

Morgenprogramma:

9.45 - 12.00 u. leiding: H. P. de Boer.

Samenzang o.l.v. H. Beekman, Chr.

Eijer, J. Duit.

Exodus 1845: K. Reiling.

Koorzang.

1970: Exodus?: Th. van der Laan.

REISROUTE:

Epe heeft een busverbinding met Apeldoorn, Zwolle en Deventer.

Alle chauffeurs van auto's en rebusen worden verzocht via het dorp Epe, dus via de Officiersweg te reizen.

De Koekenbergweg is door de politie afgesloten!

Koffie, ijs en frisdranken zijn op het terrein verkrijgbaar. Parkeerterrein is aanwezig op en om "De Jagerstee".

OPENING KURSUSJAAR SEMINARIUM

Zaterdag 19 september a.s. vindt de opening plaats van het cursusjaar 1970-1971 van het Seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. De bijeenkomsten in De Vinkenhof op deze dag beginnen om 10.30 u.; van 12.30 tot 13.30 u. wordt een wandelende lunch gehouden in het hoofgebouw.

KOREA

Het Koreaanse Bijbelgenootschap heeft ter gelegenheid van de 523ste verjaardag van het Koreaanse alfabet een speciale onderscheiding gekregen van de regering. Het was voor het eerst, dat de Koreaanse regering deze hoge onderscheiding verleende aan een christelijke organisatie. De onderscheiding werd gegeven omdat het aan het bijbelgenootschap was te danken, dat de Koreaanse taal een levende taal bleef gedurende de Japanse bezetting van 1919 tot 1945. De Japanners verboden in die periode het gebruik van de Koreaanse taal in alle boeken, met uitzondering voor de Bijbel van het bijbelgenootschap.

Combo Holy Fact, Den Haag.

Exodus-Europa: dr. Ronald Goulding.

12.00 - 14.00 uur: Ideeënmarkt verzorgd door jongeren.

Middagprogramma:

14.00 - 16.15 u. leiding: Ph. Lindeman Wzn.

Combo Holy Fact, Den Haag.

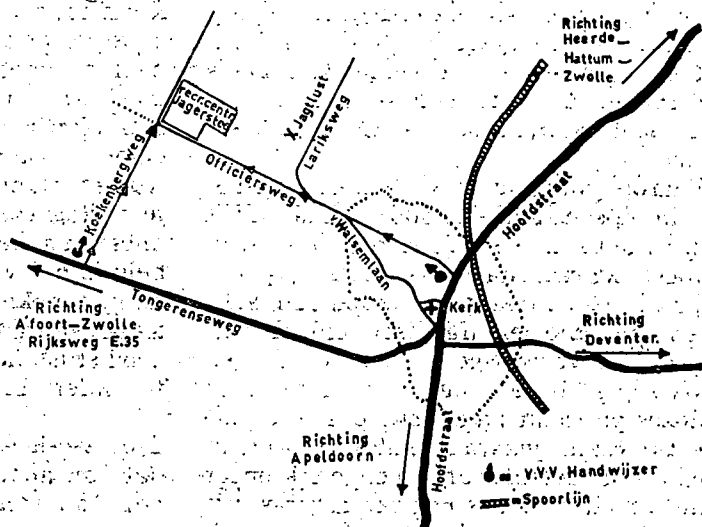
Intocht der kinderen.

Tekenen aan de wand - presentatie door jongeren.

Exodus '70 - Maranatha: prof. dr. J. Verkuyyl, Amsterdam.

Ewald Dundas, zang.

Exodus '70 - hier en nu: G. van 't Wout.

De oudere Paulus schenkt de jonge Timotheüs vertrouwen in het behartigen van het evangelie en het leiden van de gemeente.

Dat is heel wat.

Een oudere kan zich nl. afvragen of de jongere generatie het wel goed zal doen. Of er, juist doordat de behartiging in handen van jongeren komt, de goede koers verloren zal worden.

Want jong-zijn betekent altijd weer: nieuwe idealen — nieuwe inzichten. En: niet zo gebonden aan traditie.

Waar heeft Paulus zijn vertrouwen in de jonge Timotheüs op gebaseerd?

De twee brieven aan Timotheüs geven het aan:

- op de roeping van Timotheüs. Het is nl. in het leven van Timotheüs duidelijk geworden dat hij zich geroepen weet het evangelie verder te dragen.
- op het geloof van Timotheüs. Timotheüs geeft daar namelijk blijk van.

Aan rustige wateren

Vertrouwen gevraagd

Voor elke generatie komt de tijd dat men opdrachten in handen moet geven van de jongeren. Dat geldt ook voor de gemeente.

En daarbij moet men nuchter bedenken dat het deze jongeren zijn die de toekomst bepalen.

Behalve nuchterheid is er vooral vertrouwen nodig. Vertrouwen in jongeren die blijk geven evenals ouderen de Heer en Zijn gemeente lief te hebben en zich geroepen weten het evangelie te behartigen.

Daarbij komen ouderen niet zonder taken.

Die taak is pas beëindigd als men uit dit leven wordt weggeroepen.

De voornaamste taak der

ouderen is: het jonge geloof der jongeren te stimuleren — hen te helpen vanuit ervaringen de weg des geloofs te vervolgen.

Dit doet Paulus t.o.v. Timotheüs: strijd den goeden strijd met geloof en met een goed geweten. En met dat geweten bedoelt Paulus niet zijn geweten, maar het geweten van Timotheüs.

Overigens kon ook Paulus weten, dat hij vooral veel vertrouwen kon hebben in de Heer der gemeente.

Tenslotte is Hij het die de toekomst bepaalt, ook al legt Hij daarbij veel in handen van mensen.

En als we in één vertrouwen kunnen hebben is het in Hem, de eerste en de laatste.

Zo gaat de Heer met Zijn werk verder.

Hij doet het in de opeenvolging der generaties. Het werk des Heren lijkt op een estafetteloop. Het zijn telkens weer anderen die lopen.

Telkens wordt de staffel aan de volgende loper overgedragen.

En als de laatste loper de eindstreep heeft bereikt, heeft niet hij het gewonnen, maar de gehele ploeg....

Er wordt vertrouwen gevraagd: in Hem, de Leidsman des geloofs en in hen die de loop willen lopen.

Daarom zei Paulus tegen de jonge Timotheüs:

deze opdracht vertrouwd ik u toe, mijn kind, overeenkomstig de profetieën die vroeger aangaande u zijn uitgesproken, opdat gij, u daarnaar richtend, den goeden strijd strijdt met geloof en met een goed geweten....

Enschede H. P. de Boer

Als je de kluts kwijt bent

Wat voor ding dat dan moge zijn, je moet hem ook weer kunnen vinden. De vorige keer vertelde ik u van mijn ontluutsende ontdekkingen in een plotseling uit de aarde oprijzende stad. Ik was die kant uit gefietst om even tot rust te komen en belandde in een oord van asfalt, stenen, deurkozijnen, graafmachines en nog meer dingen, die ze vandaag gebruiken. Het oude landschap met een beekje, boerderijen en korenvelden was verdwenen. Reddeloos opgeslokt. Ik was min of meer ontzet en vond het nog steg. Ik traptte mij verwonderd door de terreinen, die geen naam hadden, waar het beeld van gister volkomen verwoest was.

Waarom moet ik nou toch in vredesnaam opeens aan een oud verhaal uit de bijbel denken. Terwijl ik het woord verwoest schreef dacht ik plotseling aan Hizkia, een koning van Juda lang geleden, die allerlei afgodisch ontuig vernietigde. En dan staat er ook sloeg hij de koperen slang stuk, die Mozes gemaakt had. Die prachtige koperen slang, waaraan indertijd zovelen door hun geloof hun leven dankten en die zelfs door Jezus nog herdacht wordt, wordt zonder pardon kapot geslagen. Waarom? Omdat tot op die tijd de Israëlieten daaraan plachten te offeren. Dat

was natuurlijk te gek, want die slang was God niet. God had die door Mozes vervaardigde slang als een test van het geloof van dat ontevreden volk gebruikt. Maar het gaat toch niet aan dan die slang te vereren alsof daardoor redding gekomen was.

Natuurlijk kleefden er vele heilige herinneringen aan die slang. Tenslotte was het een werkstuk uit de dagen van de grote leider. En mensen hadden langs die weg het leven hervonden. Het is begrijpelijk dat men met devotie keek naar het metalen dier. Maar 't was wel dood. Het werkte niet meer. Het had zijn dienst indertijd verricht en had eigenlijk dadelijk daarop wel weggevoerd kunnen worden. Maar dat doe je niet gauw. Achteraf gezien was het misschien beter geweest. De moeilijkheid is dat we het heden nooit achteraf kunnen bekijken. Als dat kon waren we aldoor bezig aan nieuwbouw. Dan zou er geen stilstand zijn in onze ervaringen en formuleringen.

Zijn we de kluts ook kwijt geraakt omdat van andere zijde — en wie zal zeggen van welke zijde? — onze koperen slangen vernietigd zijn? Wat we, en vooral onze vaders, geloofden, is gestalte gegeven in woorden en symbolen.

Met grote precisie zijn belijdenissen opgesteld en neergelegd voor volgende geslachten. En op de kerk in de Jacob Catsstraat staat boven op het enigszins achterover hellend torentje — er moest toch een torentje komen als het geen toren kon zijn — daarbovenop staat een kunstig maaksel: een kruis dat tegelijk een anker is met in het hart een hart. Niemand ziet het meer en zo een enkel oog erachter blijft haken, vermogen slechts weinigen dit teken te duiden.

Vereren wij de belijdenissen, uit welke eeuw van welke vaders ook, of beleven wij het geloof als een inspirerende kracht, die het leven redt, verlost, vrij maakt, of zijn het de windsels, die het gaan beletten? Lazarus nam ze mee uit het graf, maar ze moesten hem wel helpen ze kwijt te raken. Jezus liet ze keurig opgerold achter in Jozef's graf en wandelde een nieuwe morgen binnen, zoals de wereld die nog niet gezien had. Sommige liederen zijn ook ware voorraadkamers van geloof, hoop en liefde, soms rijkelijk gedompeld in een zacht sausje van smeltende wijsjes en het is verbazingwekkend hoe nu en dan enigen de machtigste uitdrukkingen uitjuben, terwijl ze verderop in de week met hun prijzen sjacheren en de tijd, waarvoor ze door de baas betaald worden, verdoen.

Wie zal zeggen wat Hizkia vandaag zou doen. Hij hoeft het niet eens te doen.

De machines van deze tijd rollen dwars over alles heen en maken de weg vrij voor nieuwe wegen der samenleving. Vergeet de torens, aanbid de heilige overleveringen niet en strijd niet zonder meer voor de inzettingen der ouden. Raakt u zo de kluts kwijt? U zult een nieuwe vinden, indien het geloof waarachtig in u woont. U zult het zeggen en zingen op uw wijs en, verzekerd door de

Geest Gods, uw weg gaan. Het paradijs ligt achter ons en de stad Gods voor ons. Nog hebben we geen namen voor het in aantocht zijnde nieuwe bestaan. Nog staat ons niet alles duidelijk voor de geest, maar het kan niet lang meer duren.

Dan zal het oude land definitief achter ons liggen en we zullen nieuwe vormen

scheppen en voortdurend voortgaan om de toekomst te vangen in het kleeid, dat we nog bezig zijn te weven. Nieuwe woorden, nieuwe wijzen, nieuwe gemeenschap vanwege de voortdurend regenererende Geest van God, die ons een weg zal wijzen, indien wij ons geloof laten functioneren.

Huizinga

WELKOM DS P. VAN DER WERF!

Moesten we vorige week ds J. A. Brandsma uithuiden als lid van de redaktiekommissee van ons weekblad, deze week mogen we een nieuwe mederedakteur inluiden: ds P. van der Werf, voorganger van de gemeente Rotterdam-Zuid. Het eerste artikel van zijn hand, dat op deze pagina te lezen is, toont duidelijk aan dat ons nieuwe redaktielid zich vooral met bijbelse onderwerpen zal bezig houden. We vertrouwen, dat daarmee vele lezers (en lezeressen) een dienst wordt bewezen.

Ds P. van der Werf is van Sneek afkomstig. Hij studeerde aan het seminarium te Rüschlikon en begon in 1960 als voorganger van de baptistengemeente Almelo-Geraniumstraat zijn loopbaan. Thans dient hij sinds enkele jaren de gemeente van Rotterdam-Zuid. We verwelkomen broeder Van der Werf graag als lid van de redaktie en spreken de wens uit, dat zijn medewerking aan ons weekblad voor velen tot een zegen zal zijn!

v. D. - e.r.

BIJBELSTUDIE

1

Daniël 9 : 4-19

Ik heb de vaste grond gevonden

Dit zal niet het eerste artikel zijn, dat in deze kolommen is geschreven over het gebed. Toch lijkt het me leerzaam om juist ten aanzien van het gebed onszelf een belangrijke vraag te stellen. Op grond waarvan hebben wij de moed om God te vragen om vergeving van onze zonde, en om hulp, en dan ook nog te verwachten dat God op dit gebed ingaat?

Natuurlijk kunt u aanvoeren, dat God de wereld liefheeft, en daarom zijn enige Zoon zond, die voor ons aan het kruis stierf. Op grond daarvan durven wij bij God aankloppen. Dan hebt u gelijk. Het is immers onze dagelijkse blijdschap dat Eén er voor ons in gestapt is, om ons te behouden. Zodoende is er ook maar één naam die bekendheid moet genieten in de wereld: de naam van onze Heer Jezus, tot lof van de rijke genade van onze God en Vader!

We kunnen echter nog wel iets verder vragen. Waarom zond God zijn Zoon in de wereld? Omdat Hij ons lief heeft? Wat houdt dat in? Welke motieven heeft God wanneer Hij vergeving en verlossing schenkt? De bijbel geeft op deze vraag heel goed antwoord. Het is daarom de moeite waard iets van dat antwoord te pakken te krijgen.

Voor ons onderzoek heb ik me gehouden aan de gegevens van het Oude Testament, die meteen een prachtige achtergrond vormen voor het getuigenis van het Nieuwe Testament. Omdat het gaat om het gebed, heb ik het gebed van Daniël uitgekozen als uitgangspunt. Het is een goed geordend gebed, en het heeft duidelijk te maken met onze vraag. Het gebed staat in Daniël 9 : 4-19. Het boek Daniël vertelt van de ballingen uit Juda die in Babel zijn. Onder een aantal jongemannen van hoge komaf zijn Daniël en zijn drie vrienden. Daniël komt in hoog aanzien, omdat hij koning Nebukadnezars droom van het grote beeld kan vertellen en verklaren. Door de redding van zijn drie vrienden uit de vurige oven krijgt Israëls God nog meer

eer. En wanneer Nebukadnezar van krankzinnigheid hersteld is, geeft hij de eeuwige Levende eer, omdat zijn heerschappij een eeuwige heerschappij is. Dan volgen de verhalen van het schrift op de wand bij koning Belsazar, dat door Daniël wordt verklaard, en het verhaal van Daniël in de leeuwenkuil. Weer wordt met nadruk gezegd dat Daniëls God de levende is, die het eeuwige koningschap heeft.

Deze uitspraken zijn wel een fel contrast met de toestand van Gods volk Israël. Want het volk is uit zijn land verbannen, naar het lijkt omdat God niet in staat is zijn volk te bewaren tegen vreemde indringers. Het ligt voor de hand dat deze tegenstelling vraagt om een gebed om uitredding.

Het boek vermeldt verder droomgezichten van Daniël. Eerst is er de droom van de vier dieren, vier grote wereldrijken, die plaats moeten maken voor de heerschappij van iemand "als eens mensen zoon", verbonden met het volk van de Allerhoogste, dat een eeuwige koningschap zal hebben. Alle machten zullen het dienen en gehoorzamen.

Daarna komt het gezicht van de ram en de bok, met de vermelding dat het gezicht (visioen) betrekking heeft op de verre toekomst. Het goede voor Gods volk zal dus nog wel even op zich laten wachten.

Hierop volgt Daniëls gebed. Hij heeft in boeken gelezen, blijkbaar profetische boeken, waaronder de profetie van Jeremia. Hij heeft gelezen dat God over de puinhopen van Jeruzalem zeventig jaar zou laten verlopen.

"Dan zal het gehele land tot een oord van puinhopen, tot een woestijn worden. Deze volken nu zullen de koning van Babel dienstbaar zijn zeventig jaren; maar na verloop van zeventig jaren zal Ik aan de koning van Babel en dit volk, luidt het woord des HEREN, hun ongerechtigheid bezoeken, ook aan het land der Chaldeeën, en Ik zal dat tot eeuwige woestijnen maken." (Jeremia

NADER BEZIEN

Gewelddadigheid

Ons land is de afgelopen weken wel gekonfronteerd met gewelddadigheid. Verleden week de relletjes op en rond de Dam in Amsterdam en deze week de miniguerilla rondom de Indonesische ambassade in Wassenaar, waarbij een agent van politie in koelenbloede werd doodgeschoten.

Hoewel beide gebeurtenissen — die op de Dam en die in Wassenaar — direkt niets met elkaar te maken hebben zijn ze toch onder één noemer onder te brengen. Zowel in Amsterdam als in Wassenaar is gebleken, dat ook in onze Nederlandse samenleving — die in vergelijking met vele andere toch steeds betrekkelijk vreedzaam was — gewelddadigheid een plaats gaat innemen om er zijn sinistere rol te spelen.

Let wel: niet alleen bij hen die als eersten geweld hanteerden — de her-

rieschoppers in Amsterdam en de zich bedrogen voelende Zuid-Molukkers in Wassenaar — maar ook bij grote groepen van de burgerij blijken sterke gevoelens van agressiviteit aanwezig te zijn. Men behoeft slechts zijn oor te luisteren te leggen of de vele ingezonden stukken in de dagbladen te lezen om te ontdekken, hoe velen menen de oplossing van alle problemen gevonden te hebben door straat-terreur — en dat was het in Amsterdam — met tegenterreur te beantwoorden. Alsof een sabelstok of de koppelriem van een marineman ooit één probleem heeft opgelost...

Psychologen en sociologen veronderstellen, dat agressiviteit vooral veroorzaakt wordt door overbevolking en massafikatie. Het zal voor een deel wel waar zijn. Een andere, veel belangrijker oorzaak — natuurlijk: het

ligt in de aard van de zondige mens — ligt onzes inziens verscholen in het feit, dat de samenleving in oorlogen en oorlogsvoorbereidingen (zowel in het Westen als in het Oosten) gewelddadigheid als middel om bepaalde doelen te bereiken heeft gelegaliseerd. „Wij zijn in oorlog”, verklaarde een van de Zuid-Molukkers toen hem gevraagd werd of hij het doodschieten van een politiemann goedkeurde... „Nederlanders schoten vroeger op ons”. En de Amsterdamse straatterroristen, die winkelruiten ingooiden en auto's omverwierpen zouden met een geringschattend schouderophalen hun daden kunnen bagatelliseren door te verwijzen naar de veel grotere verwoestingen die elders in de wereld — en dan volkomen legaal — door legers worden aangericht.

Geweld en agressie hebben een plaats in onze samenleving en in ons denken. Dat is het probleem waar men zich zorgen om moest maken. Vooral de christenen.

v. D.

25 : 11, 12) „Nee, als voor Babel zeventig jaren voorbij zullen zijn, dan zal Ik naar u omzien en mijn heilrijk woord aan u in vervulling doen gaan door u naar deze plaats terug te brengen.” (Jeremia 29 : 10).

Blijkbaar is de door Jeremia aangewezen tijd al voorbij of misschien is het bijna zover. Want Daniël vindt er meteen oorzaak in om te gaan bidden. Hij gaat er dus vanuit dat Gods woord aan Jeremia betrouwbaar is, en dat Hij zijn toezeggingen zal waar maken. Na het gebed komt Gabriël hem duidelijk maken, dat de zeventig jaren eigenlijk zeventig jaar-weeken zijn. Zo wordt Jeremia's profetie in overeenstemming gebracht met de visioenen.

Als u thuis bent in het Oude Testament, en de stijl van de gebeden kent, zal het u bij het lezen van Daniël's gebed opvallen, dat het in veel opzichten lijkt op de andere gebeden in het Oude Testament. U zou ter vergelijking kunnen lezen Nehemia 1 : 5 vv; 9 : 6 vv. en Jeremia 32 : 17 vv. Als u beschikt over de Apokriefe Boeken zou u het gebed van Azaria kunnen doornemen.

De gebeden hebben vaak dezelfde woorden en zinswendingen. De oorzaak hiervan zal wel zijn, dat in de samenkomsten van de gemeente van Israel gebruik werd gemaakt van bepaalde zinnen en woorden. Wij kennen dat ook wel bij

onze gebeden, vooral wanneer ze uitgesproken worden in de samenkomst van de gemeente. Het gaat immers om dezelfde God, om één en hetzelfde verlossingswerk, en om dezelfde wereld. Je zou kunnen zeggen dat Daniël's gebed een liturgisch trekje heeft. Hoewel dat niet blijkt uit onze vertaling, onderstreept de vorm van het gebed dit ook. Het is geschreven als een gedicht. Dat is voor het Oude Testament trouwens geen opmerkelijk verschijnsel.

Dat Daniël van te voren de profetische boeken raadpleegde, blijkt wel uit de opzet van het gebed. Dat hij naarstig de profetie van Jeremia heeft gelezen blijkt ook bijvoorbeeld uit deze zin (vers 18) „storten wij onze smeebeden voor u uit”. Deze zin komt in het Oude Testament verder alleen voor bij Jeremia!

P. v. d. Werf

KRITIEK OP BWA-KONGRES

In het weekblad van de Zweedse baptistengemeenten, „Veckoposten”, laat Sven Ohm, sekretaris van de Zweedse zendingskommissie enkele kritische geluiden horen ten aanzien van het in juli te Tokio gehouden wereldkongres van de Baptisten Wereldalliantie. Zijn kritiek richt zich vooral op het feit, dat het kongres werd overheersd door Ame-

kanen. Ohm geeft in het blad uitdrukking aan zijn teleurstelling over het feit, dat het kongres een Amerikaan tot president verkoos in plaats van een Aziat. Bovendien behoren thans zowel de president als de sekretaris-generaal van de alliantie tot dezelfde konventie, namelijk Southern Baptist Convention. Ohm zegt: Indien de BWA werkelijk als wereldgemeenschap wil functioneren zal de Amerikaanse overheersing in het algemeen en die van Southern Baptist in het bijzonder moeten verminderen. Ohm legt er verder de nadruk op, dat de staf van de BWA, die zijn hoofdbureau in Washington heeft nu volkomen Amerikaans is. Tot de alliantie behoren meer dan 31 miljoen baptisten waarvan 4 miljoen buiten Amerika. Van de totale inkomsten van de BWA ad \$ 132.254 wordt ongeveer \$ 120.000 bijgedragen door Amerikaanse groeperingen.

AFGEWEZEN

Voor de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten in Rotterdam hebben zich 23 personen aangemeld om toegelaten te worden tot de predikantsopleiding met attest van hun kerkeraad. De curatoren hebben echter alle kandidaten afgewezen. Het aantal vacatures in deze groeiende gemeenschap is zeer groot.

zand

en zaad

Als ik wat meer aandacht schonk aan het door mij geschrevene en het na de verschijning naar de inhoud voor mijzelf rubriceerde, zou ik niet de karis lopen tweemaal over hetzelfde te schrijven. Met andere woorden: dit is misschien een duplicaat. Maar als ik het vergeten ben, zult u het zeker niet meer weten. Daar gaan we dus.

Op een van mijn bezoeken bekeek ik het rapport van een zoon. De lijst was de moeite waard. Geen enkele onvoldoende en meerdere cijfers, die goed hoog lagen. Misschien veroordelen sommige paedagogen wel dit systeem, ik heb in mijn dagen een sterke stimulans gehad door de beoordelingen. We zaten wat te praten over deze spiegel van ijver en verstand, toen ik al staande om afscheid te nemen de opmerking maakte, dat het wel eens z'n nut kon hebben als ouders ook een rapport uitgereikt kregen over hun inspanningen ten aanzien van de opvoeding van hun kinderen. En toen was het maar meer een stap naar het volgende: Als de voorgangers nu eens een rapport opmaakten over de gemeentelieden. Nietwaar, gemeentelieden maken nogal eens een cijferstaatje voor de predikant: zijn preken, zijn huisbezoek, zijn omgang met de jeugd, met de bejaarden, zijn verschijning in het openbaar, zijn woorden en werken. Alleen toont men hem zelden de lijst. Die circuleert in stilte. De bekende broeder Paulus heeft ook soms op de zeef van het oordeel gelegen. Hij schrijft: Nu raakt het mij zeer weinig, of ik al door u of door enig menselijk gericht beoordeeld word... die mij beoordeelt is de Heer.

Om met dit te beginnen: zou u een rapport van de voorganger aksepteren? Zou u het als een eerlijk, onbevooroordeeld bericht lezen? Of zou u bij voorbaat zeggen: de dominee kan me nog meer vertellen. Hij weet ook niet alles. Hij ziet ook maar aan wat voor ogen is. Indien nu de voorganger zelf wel dat voorbehoud zou maken en schrijven dat het alleen maar een algemene indruk kon zijn, zou u het dan lezen en even serieus de beoordelingen overwegen als dat hij ze met vrezen en beven had neergeschreven?

U is natuurlijk nieuwsgierig naar de vakken.

Als we Trouw eens bovenaan plaatsten. Wat dacht u zou uw cijfer daarvoor moeten zijn. Dat is toch niet zo moeilijk om na te gaan. In elk geval niet voor wat betreft het bezoeken van de ge-

meentelijke bijeenkomsten. Moeilijker wordt het natuurlijk voor iemand anders om te weten hoe u staat tegenover de Heer en of u zijn gemeenschap zoekt. Althoewel — en dat zult u toch wel met me eens zijn — als een mens in het controleerbare wat slordig is, zal hij het dan niet ook in het verborgen vlak zijn? Dat kunt u het allerbeste weten.

En wat nemen we dan, Liefde? Nou, daar is al zoveel over gepraat en geschreven, dat kan hier wel achterwege blijven. Tenslotte weet u zelf wel of u werkelijk liefde hebt voor mensen, voor medeleden. 't Is natuurlijk meer dan wat algemene sympathieke gevoelens. Het is werkelijk bezig zijn met de andere. Het ligt eigenlijk tegen het bezorgd zijn voor de andere aan. Wat denkt u van een zesje? Meer?

Medewerking. Ja, dat zou wel te becijferen zijn. We weten allemaal dat sommige leden altijd klaar staan voor wat dan ook. Ze hebben tijd of vinden het. Niet dat ze niets te doen hebben, maar het is een bekend feit dat men,

wil men iets gedaan hebben, moet gaan naar mensen, die al veel te doen hebben. Goed, uw cijfer. Waar schat u het op.

Of de financiën ook op de lijst voor komen? Dat kan haast niet anders. 't Is wel een teer punt natuurlijk, want de linkerhand mag niet weten wat de rechter doet. En u maakt het in de kollekte wel goed. Dat is dan fijn. Doen we er verder het zwijgen toe. Maar het komt voor dat er mensen geen geld voor de kollekte hebben en dat geeft natuurlijk te denken. Enfin, u zegt het cijfertje maar.

We zullen 't niet te lang maken.

Het belangrijkste is natuurlijk dat we overgaan. Bevorderd worden.

En dat ligt bij de Meester en niet bij de leerling.

Zit u daar wel eens over in?

Natuurlijk, u kent het stuk der genade.

Maar overdrijft u dat niet.

Huizinga

Brokstukken

Het wondere ambt.

Af en toe heb je als voorganger van een gemeente behoefte antwoord te zoeken op de vraag *wat God van je verwacht* in betrekking tot je werk. De vraag is erg belangrijk en dient steeds weer gesteld te worden.

Anders ontsproten we en verliest onze dienst zijn betekenis in het kader van het Koninkrijk van God.

Een andere vraag die je soms stelt is: *wat verwachten de mensen eigenlijk van mij* in betrekking tot mijn werk?

Het is goed, die vraag ook te stellen. Maar als het antwoord zo ongeveer gevonden is, moet je wel heel voorzichtig met het gewonnen inzicht omgaan. Er zijn in iedere gemeente leden, die willen dat de voorganger in de preek hun stokpaardje berijdt. Ze hebben een bepaalde deelwaarheid ontdekt die bij hen al het andere overheerst, en nu moet die steeds weer, in allerlei toonaarden, gebracht worden. Maar wee de predikant die op stokpaardjes klimt, om de welwillende, ja soms zelfs strallende goedkeuring van sommigen te oogsten. Hij is immers geen bedienaar van een deelwaarheid maar van het Goddelijke Woord.

Het is ook mogelijk dat de predikant zelf een stokpaardje heeft en dat sommigen in zijn gemeente hem er op attent maken dat hij andere, eveneens belangrijke dingen uit het Woord onaangevoerd laat liggen. En dat is dan een prachtige aanleiding om zichzelf te corrigeren.

Er zijn leden die (en dat is algemeen

menselijk) bijzonder gesticht zijn, wanneer de predikant het precies zo gezegd heeft als zij het altijd gedacht hadden en die ontstemd raken wanneer hij eens een andere zienswijze naar voren brengt, zonder daarbij de vraag te stellen of het mogelijk is dat ze het altijd verkeerd gezien hebben.

Ja, en er zijn voorgangers die in hun eigen theologische onfeilbaarheid geloven en altijd aannemen dat de kritische opmerking van een lid dus zonder meer misplaatst is.

Er zijn leden die vinden dat de prediker het woord dat hij gaat brengen tijdens de dienst rechtstreeks van de Heilige Geest moet ontvangen, wat dus inhoudt dat diezelfde Geest hem in zijn studeerkamer weinig of niets zou kunnen geven. En er zijn voorgangers die daarom angstvallig hun aantekeningen zo in hun bijbel verbergen dat ze onzichtbaar blijven voor het oog van de zo ingestelde luisteraars. En wat verder die prediken betreft: er zijn er die door sommigen met een schouder ophalen afgedaan worden, terwijl anderen er juist diep door ontroerd, getroffen, of getroost werden.

De voorgangers-nieuws.

Wat een voorganger in ieder geval moet hebben, is een fijne neus; waardoor hij op grote afstand nog ruiken kan wat niemand hem vertelt.

Misschien moest de Commissie voor de Opleiding daar eens wat meer mee gaan rekenen.

Als mensen ziek worden, en het is ernst, dan waarschuwen ze de dokter. En de dominee moet natuurlijk ook komen. Maar die moet het maar kunnen ruiken.

dat hij nodig is. Gelukkig zijn dat uitsonderingen. Maar het komt toch nogal eens voor.

De voorgangers-tenen.

Die moeten in één woord goed zijn. Solide, van uiterst stevig maaksel. Want er gaat nauwelijks een week voorbij of er is er wel een die er op gaat staan. En als de man dan almaar au-au blijft roepen, krijg je een moeilijke situatie. De andere kant van de zaak is, dat iedere voorganger ook wel andermans tenen be-trapt. Laten we allemaal een beetje uitkijken.

De voorganger moet een goede neus hebben en prima tenen, maar wat de doorslag geeft is het voorgangers-hart. Leeft daar de liefde van Christus in? Zodat hijzelf ook lief kan hebben? En dragen? En excuses aanbieden waar hijzelf fout ging? Zodat hij ook eens iets aan kan nemen van een ander? Zodat hij niet als de gewichtige man poseert maar heel gewoon mee op kan trekken? Intussen: de leden dienen hem wel te zien als een dienaar van Christus en Hem vanwege zijn Zender te eren door waarlijk attent te zijn op de boodschap van Zijn Heer en ook door zijn neus, zijn tenen en zijn hart wat te ontzien.

Wf.

gemeenteberichten

DOOPDIENSTEN IN ROTTERDAM-ZUID.

Rotterdam-Zuid - (J. L. K.) Er heerst in onze gemeente nog steeds grote vreugde over de aankoop van de kerk Het Nieuwe Verbond aan de Jagerslaan.

We kunnen het ons nog maar moeilijk voorstellen dat deze prachtige kerk van ons is. Wij zijn onze Heer dan ook bijzonder dankbaar dat Hij ons deze kans heeft gegeven.

De vreugde werd nog groter toen wij voor een paar maanden terug het nieuw ingebouwde doopvont in gebruik mochten nemen.

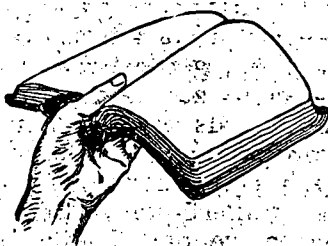
Twee jonge mensen, een jongen en een meisje, wilden graag door de doop in de gemeente worden opgenomen.

Op de zondag waarop deze doopdienst plaats vond, was de kerk zo goed als geheel bezet. Natuurlijk werd er in deze dienst ook aandacht besteed aan het nieuwe doopvont. Maar centraal in deze dienst stond de boodschap van onze Heer. Het werd een fijne bijeenkomst waarin we onze Heer op een blijde wijze onze dank brachten voor alles wat Hij voor ons deed.

Blij was de gemeente ook met de twee jongeren die zich in onze gelederen schaarden.

Een paar weken later hadden wij een doopdienst van de gemeente Hoogvliet/Pernis in onze kerk. Op deze zondagmorgen was de kerk tot de laatste plaats bezet. Ds P. v. d. Werf leidde de liturgie en ds G. H. W. Pflaum bediende het Woord. Het was een prachtige en gezegende dienst, die we besloten met een gezamenlijke avondmaalsviering.

Wij gaan moedig voorwaarts, wetende dat de Heer met ons is tot aan het eind der wereld.

Wat zullen we lezen?

zondag	6 september
maandag	7 september
dinsdag	8 september
woensdag	9 september
donderdag	10 september
vrijdag	11 september
zaterdag	12 september

Nehemia 1: 1-11
Nehemia 2: 1-10
Nehemia 2: 11-20
Nehemia 3: 1-10
Nehemia 3: 11-32
Nehemia 4: 1-5
Nehemia 4: 6-14

Bewogen over Gods volk.
Met mijn God spring ik over een muur.
God zal het doen gelukken.
Ieder doet een stuk.
Mannen, vrouwen, leiders, priesters,
handelaars, goudsmiden doen mee.
Liefde tot God wordt bespot.
Doorzetten ondanks tegenstand.

105 JAAR ZONDAGSSCHOOLVOORLICHTING

Op de eerste Algemene Vergadering van de toen nog jonge Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging, gehouden op 17 april 1868 te Amsterdam, werd een voorstel besproken, om de Bijbel „in volgorde” op de zondagsscholen te vertellen en het voorlichtingsmateriaal in het orgaan „De Christelijke Familiekering” hierop te laten aansluiten. Toen werd deze gedachte niet gerealiseerd.

Wie het tegenwoordige maandblad van de N.Z.V. „Kind en Zondag” leest, ontdekt snel de prachtige opbouw van het voorlichtingsmateriaal betreffende de te vertellen verhalen, aan de hand van de vier evangeliën en binnen het kader van het „kerkelijk jaar”.

Vertellen in groot verband.

„Kind en Zondag” wordt gezonden aan de 13.000 leden van de vereniging, die op hun zondagsscholen 400.000 kinderen bereiken. Maar het blad heeft een bredere opzet gekregen en wordt ook door predikanten, onderwijskrachten en catecheten gebruikt. De N.Z.V. wil allen, die met de godsdienstige opvoeding van onze jeugd te maken hebben, van dienst zijn.

In „Kind en Zondag” is naast de theologische voorlichting (notities, bijbelse visie voor de kinderen) de toelichting van geologische, archeologische aard (bizonderheden) thans vooral ook aandacht besteed aan de vormgeving van de diensten, geaccentueerd in leer-, speel- en werkdiensten en in nauw samenspel met de jaarboekjes.

Deze laatste wijziging toont aan, hoezeer de nu honderdvijf-jarige Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging er op uit is het geboden materiaal aan de eisen van de tijd aan te passen. Dit geldt de verhalen, maar ook de liederen en de hulpmiddelen, die in rijke mate ter beschikking staan van allen, die op indringende en moderne wijze aan de godsdienstige vorming van de kinderen meewerken. Een laatste voorbeeld hiervan is het onlangs verschenen bijbels vertel-

en werkboek „Vertel het Uw kinderen”, een inderdaad unieke uitgave.

Een ruime showroom in het bureau van de vereniging aan de Bloemgracht 65 te Amsterdam is dagelijks toegankelijk.

Klein begonnen

Honderdvijf jaar geleden kwam een aantal vooraanstaande mannen bijeen, die het in 1836 door dr Abraham Capadose in Den Haag begonnen zondagsschoolwerk wilden samenbinden en versterken. Op vele andere plaatsen bestonden toen reeds zondagsscholen, maar het ontbrak hen aan materialen en voorlichting. Vier mannen hebben een blijvende invloed op het werk van de N.Z.V. in die beginjaren gehad: ds C. S. Adama van Scheltema, predikant te Amsterdam, de bekwame godsdienstonderwijzer T. M. Looman, de bekende Jhr E. van Weede van Dijkveld uit Utrecht en dr Ph. I. Hoedemaker, toen nog student. Met grote zorg bereidden zij de uitgave van een blad voor, dat als „De Christelijke Familiekering” in 1866 verscheen en vele jaren gezinnen en zondagsscholen bereikte. Er waren toen 300 zondagsscholen met 25.000 kinderen.

Illustraties kreeg men dank zij de steun van de Engelse Sunday School Union, die al in 1803 was gesticht en een groot aandeel had in het ontstaan van derge-

lijke zondagsschool-organisaties in vele landen.

Groeïende stroom lectuur

Naast dit blad verscheen er vrij spoedig „Wenken en Toelichtingen” voor het zondagsschoolpersoneel, terwijl later „De Christelijke Familiekering” werd gewijzigd in „Het Maandblad der N.Z.V.”, sinds 1932 „Kind en Zondag” genoemd. De behoefte aan een „zangbundel” ontstond al gauw en ook hiervoor zorgde de vereniging, die bovendien vele jaren kinderboeken heeft uitgegeven, totdat men in goede harmonie besloot dit werk over te laten aan andere uitgevers.

Ook had men het honderd jaar geleden al over „schoolbehoeften”, maar stellig heeft men niet gedacht, dat de tegen en mogelijkheden terecht kunnen genwoordige opvoeders met al hun vrabij het N.Z.V.-bureau. Dit bureau is vele jaren gevestigd geweest aan de Bloemgracht 79, Amsterdam, welk perceel in 1869 aan de N.Z.V. werd vermaakt door een zondagsschoolonderwijzeres.

Ruim vijf jaar geleden verhuisde men naar het veel ruimere gebouw aan de Bloemgracht 65, waarna de Y.M.C.A.-Amsterdam in het oude pand een jeugdhostel inrichtte.

Kadervorming

In 1873 was de vereniging in staat een volledige kracht aan te stellen, die als „agent” overal heentrok, waar hij maar nodig was of mogelijkheden zag. Een bekende figuur is vooral de heer G. P. Fruyt Jr. geworden, die van 1879—1924 de N.Z.V. in deze functie heeft gediend. Een andere kracht, wiens naam onafscheidelijk aan de groei van de vereniging is verbonden, was de heer H. A. de Boer Azn., die vooral de kadervorming heeft gestimuleerd. Want naarmate het plaatselijke zondagsschoolwerk over bekwaame medewerkers kan beschikken, wordt de betekenis van deze arbeid groter en meer omvattend.

Op dit terrein heeft de N.Z.V. dan ook velerlei activiteiten ontplooid: schriftelijke cursussen, gewestelijke en plaatselijke kadertrainingsbijeenkomsten, conferenties. Na de laatste wereldoorlog, toen de heer A. Kroese directeur der vereniging was, is deze tak van het werk sterk ontwikkeld.

Hulpwerk

De vereniging heeft echter niet alleen aan eigen belangen gedacht, maar heeft voor de kinderen ook het venster geopend naar de wereld, waarin de nood-situaties van kinderen in andere landen om hulpverlening vroegen.

Door de bijzonder enthousiaste medewerking van leiding en kinderen van de door de N.Z.V. begeleide zondagsscholen, kinderdiensten en jeugdkerken, werd in de loop van de afgelopen vijf jaar veel gedaan ten behoeve van deze hulpverlening.

Zo is gehouden in het werkseizoen 66/67 Actie „Rijden maar”, opbrengst f 22.000,— voor een Landrover voor de Oost-Javaanse Kerk, volgeladen met zondagsschoolmateriaal.

67/68 Actie „Eenmaal andermaal”, opbrengst f 23.000,— voor het Instituto Christao te Brazilië.

68/69 Actie „Win om te geven”, opbrengst f 18.000,— hulp zondagsschoolwerk Indonesië.

69/70 Actie „Als dat eens kon” opbrengst f 25.000,— hulp zondagsschoolwerk Indonesië, Suriname, Ned. Antillen.

70/71 Actie „Wij voor hen”, opbrengst nog onbekend voor de adoptie van tien kinderen uit het voormalige Biafra.

Plannen voor de toekomst

In de telkens wisselende omstandigheden en eisen wil de Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging ook in de toekomst de godsdienstige vorming van de kinderen van ons volk krachtig steunen.

Ofschoon de N.Z.V. een zelfstandige interkerkelijke organisatie is, huldigt ze het principe, dat het zondagsschoolwerk een onderdeel van het kerkewerk is. In dit jaar van honderdvijf-jarig bestaan, zal daarom het zondagsschoolwerk opnieuw in het centrum van de kerkelijke belangstelling worden geplaatst en de hulp worden ingeroepen van de kerken, om de vorming en training van de duizenden medewerkers op verantwoorde wijze gestalte te blijven geven.

Bij het bestuur en de staf der vereniging zijn plannen in studie inzake de vormgeving van een nieuwe doordenking van de plaats en de functie in godsdienstig-vormende en in maatschappelijke zin van het zondagsschoolwerk in onze tijd.

Het in 1865 klein begonnen werk heeft een grote vlucht genomen. En ook in de komende jaren zal de N.Z.V. blijven meehelpen aan de godsdienstige vorming van de kinderen in onze tijd, in zondagsscholen, scholen en gezinnen.

Een moeilijke, maar bijzonder boeiende opdracht.

DE KANDELAAR

In verband met verandering van drukker en een uitvoerige controle op het adressenbestand van de abonnees verschijnt „De Kandelaar” deze maand later.

W. A. M. v. D.-D.

Kom, zie, luister en spreek mee op de Zaaierdag 26 sept. a.s. in 't Venster te Hengelo van tien tot vijftien uur en meld dat even aan ds Jansma, Dalweg 77, Arnhem, opdat er voor u gezorgd kan worden.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30- 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal); voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

ADVERTENTIES

Wij zoeken een

VERPLEEGSTER A,

die in staat en genegen is de leiding van het verpleegwerk — 32 bedden — op zich te nemen. Graag zo spoedig mogelijk. Salaris volgens bestaande regelingen. In- of extern.

Sollicitaties te richten aan de wnd. dir. van Verpleegtehuis TABITHA, Badhuisweg 99, Scheveningen; tel. 070 - 55 05 29. Ook kunnen we nog een

ZIEKENVERZORGSTER

en een VERPLEEGHULP

(vanaf 17 jaar) plaatsen. Ook een gediplomeerde bejaardenverzorgster kan in aanmerking komen.

De Here heeft tot Zich genomen onze broeder.

EGBERT DE GRAAF

in de ouderdom van 87 jaar.

26 augustus 1970.

Baptistengemeente Stadskanaal.

Wedn., man van chr. beginselen, oud 48 jaar, wonende in omgeving gem. Emmen, zoekt nette dame die zich geroepen voelt om als

HUISHOUDSTER

geheel de verantwoordelijkheid op zich te nemen in gezin met opgroeiende kinderen.

Inlichtingen verkrijgbaar bij raad baptistengemeente Klazienaveen; secretaris: H. Jalving, tel. 05913-2333.

God vertrouwde ons nu ook het leven toe van

SANDER JOHANNES

Blij en dankbaar geven wij U hiervan kennis

J. AALDRING

J. A. AALDRING—RIETBERG

Hengelo (O), 21 augustus 1970

Rande 11.

Ons zilveren huwelijksfeest op 24 augustus j.l. is een prachtig geworden! We zijn God hiervoor dankbaar, maar ook u allen die blij gaven van uw medeleven.

H. MATERS

K. MATERS—v. d. HEIDE

Utrecht, september 1970.

Een bejaard heer, weduwn., zoekt voor samenwonen een

HUISHOUDSTER

Liefst baptist. Brieven onder no. 799 aan Adm. De Christen.

Nette jongedame, oud 26 jaar zoekt kennismaking met een nette jongen. Godsdienst Baptist. Brieven onder no. 801 aan Adm. De Christen.

DE BAPTISTEN IN DE WERELD

In alle 125 landen, hier genoemd, wonen baptisten. Als achter een bepaald land geen cijfer is genoemd betekent dat, dat er op dit moment geen gegevens van beschikbaar zijn.

AFRIKA

Algerie	
Angola	3,085
Basutoland	
Botswana	
Burundi	2,776
Kameroen	48,185
Kaap Verdische Eilanden	
Centraal Afrikaanse Republiek	18,589
Chad	
Congo Republiek	2,221
Dahomey	
Democratische Republiek Congo	450,000
Egypte	164
Ethiopie	140
Ghana	4,992
Guinea	
Ivoorkust	2,402
Kenya	4,184
Liberia	21,200
Libie	550
Malawi	9,005
Marokko	50
Mozambique	2,250
Nigeria	80,016
Rhodesie	6,187
Rwanda	7,255
St. Helena	80
Senegal	
Sierra Leone	368
Tanzania	5,182
Togo	310
Uganda	1,889
Zambia	4,025
Zuid Afrika	46,154
Zuid-West Afrika	52

Totaal voor Afrika 721,311

AZIE

Burma	249,474
Ceylon	1,758
China (Vasteland)	123,000
China (Formosa)	10,920
Hong Kong	25,216
India	633,349
Japan	31,952
Korea	10,421
Macao	362
Maleisie	3,791
Nepal	
Okinawa	3,328
Pakistan	21,227
Singapore	1,940
Thailand	5,205
Zuid Vietnam	917

Totaal voor Azie 1,122,860

CENTRAAL AMERIKA

Bahamas	30,456
Bermuda	226
Brits Honduras	117
Costa Rica	971
Cuba	16,235
Dominicaanse Republiek	368
El Salvador	2,436
Guatemala	3,099
Haiti	103,637
Honduras	743
Jamaica	36,298
Leeward Islands	162
Nicaragua	4,182
Panama en Kanaalzone	5,144
Puerto Rico	9,501
St. Lucia	150
St. Vincent	150
Trinidad en Tobago	1,755
West Indie	40

Totaal voor Centraal Amerika 215,670

EUROPA

Belgie	354
Bulgarije	300
Czechoslowakije	4,163
Denemarken	7,022
Duitsland, DDR	25,130
Duitsland, West	74,580
Engeland	180,185
Finland	2,870
Frankrijk	2,468
Griekenland	
Italië	5,414
IJsland	56
Joegoslavië	3,595
Luxemburg	20
Noord Ierland en Eire	6,922
Nederland	10,329
Noorwegen	6,563
Oostenrijk	760
Polen	2,500
Portugal	3,329
Roemenie	120,000
Schotland	17,895
Spanje	5,500
U.S.S.R.	550,000
Wales	77,270
Zweden	49,717
Zwitserland	1,500

Totaal voor Europa 1,178,042

MIDDEN OOSTEN

Cyprus	
Gaza	39
Israel	190
Jordanie	200
Libanon	450
Turkije	70
Yemen	

Totaal voor Midden Oosten 949

Dr William Tolbert —
president van de B.W.A. sinds 1965

ZUID AMERIKA

Argentinië	19,132
Bolivia	2,005
Brazilië	342,195
Chili	11,885
Colombia	5,546
Ecuador	1,149
Guyana	895
Paraguay	1,471
Peru	1,306
Suriname	42
Uruguay	1,754
Venezuela	2,175

Totaal voor Zuid Amerika 389,555

ZUIDWEST PACIFIC

Australië	48,520
Guam	936
Indonesië	18,024
Nieuw Guinea	13,500
Nieuw Zeeland	17,306
Philippijnen	47,126

Totaal voor Zuidwest Pacific 145,412

NOORD AMERIKA

Canada	175,022
Mexico	42,374
United States	27,032,742

Totaal Noord Amerika 27,250,138

TOTAAL 31,023,937

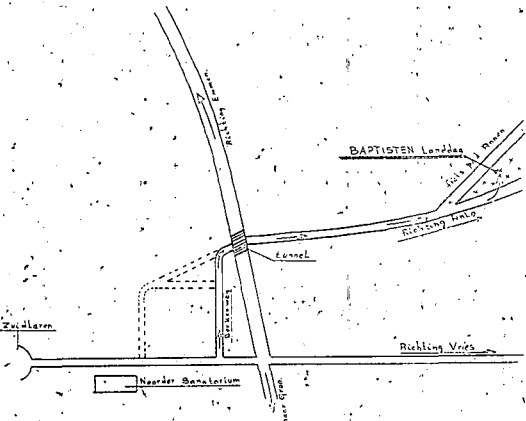
KONING ALLER TIJDEN ....

Dit is het motto van de landdag van de Groninger Bond, die op Tweede Pinksterdag, 18 mei a.s., op het welbekende terrein te Schipborg wordt gehouden. Het is een zaak van grote vreugde: de gemeenschap met elkaar rondom de Koning aller tijden, de levende Heer, Die Zijn Geest aan ons wilde geven.

Daarom noemen wij onze landdag ook een feest, een ontmoetingsfeest, waarbij de Koning aller tijden centraal staat. Wij vestigen graag uw aandacht op deze feestelijke ontmoeting en nodigen langs deze weg allen, die belangstelling hebben, dit feest van de gemeenschap mee te maken, hartelijk uit.

Aan het programma kan iedereen wat hebben: er zijn spellen voor jong en oud, een poppenkast voor de kleinen (maar ook de groten genieten ervan), het grote competitie spel voor de gemeenten, waar mee een wisselbeker te verdienen valt (de beker is thans in het bezit van Hoogezand). De diverse koren zullen gezamenlijk zingen; de kinderen van de diverse zondagsscholen eveneens, terwijl diverse muziek- en zangensembles zullen medewerken. Ewald Dundas, hier en daar geen onbekende, zal op zijn wijze door zang getuigen.

Br E. de Haan te Beerta zal een kort woord op de man af spreken. Voorts zal er gelegenheid zijn om te getuigen van de Koning aller tijden, onze Heer. Voor de inwendige mens zal gezorgd worden — er zullen consumpties in allerlei vormen te verkrijgen zijn. We beginnen om 10 uur en eindigen om 4 uur n.m., zodat niemand zich behoeft te haasten om te komen en iedereen ruim de gelegenheid heeft op tijd thuis te zijn.

Kom dus op Tweede Pinksterdag in grote getale naar Schipborg, laat u beïnvloeden door de ontmoeting met de ander en geniet mee van dit sprankelende feest!

P. Schipper

Nieuws van 't Bijbelgenootschap

Steeds minder talen

De Wycliffe Bible Translators, een organisatie van Amerikaanse oorsprong die de bijbel in de talen van de kleinere stammen vertaalt, heeft het werk in Baure, Itonama en Movima stopgezet. Deze talen worden gesproken door Indianenstammen in Bolivia.

Volgens een persbericht van deze organisatie hebben de drie stammen reeds veel lektuur, ook bijbelgedeelten, in hun taal ontvangen. Het is niet nodig om het hele Nieuwe Testament te vertalen, omdat de stamleden steeds meer gebruik gaan maken van het Spaans. Vooral de meelevende christenen, die meer willen weten van de bijbel, hebben zich op die taal gestort.

Een dergelijke beslissing werd door de Wereldbond van Bijbelgenootschappen genomen ten aanzien van de Gogo-bijbel. De taal Cigogo, die gesproken wordt in Tanzania, wordt steeds meer vervangen door Swahili. Het bleek niet meer nodig extra fondsen aan te trekken om een Gogo-bijbel uit te geven, omdat de mensen de Swahili-bijbel kunnen lezen.

Hoewel op het ogenblik gewerkt wordt aan 610 vertalingen onder auspiciën van de Wereldbond van Bijbelgenootschappen, zijn er nog altijd ruim 2000 talen waarin nog niets van de bijbel is overgezet. Deze talen worden echter slechts gesproken door minder dan vijf procent van de wereldbevolking. De jongste ontwikkeling in deze kleine talen is dat deze mensen steeds meer twee- of meertalig worden. Naarmate de bijbel in meer talen vertaald wordt, wordt dus het totaal aantal talen kleiner, omdat steeds meer talen verdwijnen.

Jonge colporteur

Het regionaal hoofdkantoor voor Afrika van de Wereldbond van Bijbelgenootschappen in Nairobi, Kenia ontfermde zich vorige maand over een wees. De jongen was door een Keniase secretaresse van straat meegebracht; omdat hij geen tehuis had en sliep onder een omgekeerde handkar.

Waarom geven we hem niet wat bijbels en bijbelgedeelten mee, dan kan hij die gaan verkopen, suggereerde een van de werkers. De secretaresse kocht voor hem een tweedehands pak en stuurde hem er op uit als colporteur.

De eerste dag verkocht hij 64 bijbels, maar werd hij door de politie gearresteerd, omdat hij geen ventvergunning had. Dank zij voorspraak van het kantoor van de bijbelgenootschappen kreeg hij er een en de volgende dag verkocht hij 87 boeken, de daaropvolgende dag zelfs 107 en weer een dag later 64.

Maar toen kwam er een einde aan deze verkoopmethode, omdat er een plaats was gevonden in een weeshuis, waar hij een schoolopleiding zou krijgen.

Barmhartige Samaritaan

Een inwoner van Nyegezi in Tanzania kwam als een barmhartige Samaritaan het slachtoffer van een gewapende overval te hulp. En hij verstoorde daarmee bijna een avond die gegeven werd door jonge Afrikanen die worden opgeleid om de bijbel te verspreiden.

Om mensen te trekken voeren zij bijbelse spelen op. Op het marktplein van Nyegezi werd het verhaal van de barmhartige Samaritaan uitgebeeld. Het spel was kennelijk zo levensecht dat een toeschouwer bewogen raakte met het lot van de man die door rovers werd aangevallen en hem te hulp snelde.

Het voorval trok zoveel mensen dat de bijbelkolporteurs die avond meer dan 600 bijbels en bijbelgedeelten verkochten.

Douane

Extreme douaneformaliteiten in Douala, Kameroen, hinderen het werk van de bijbelgenootschappen op onaangename wijze. Boeken die in oktober 1968 vanuit Londen en New York werden verzonden waren ruim een jaar later nog niet vrijgegeven door de autoriteiten.

Bestsellers

De vertaling in hedendaags Engels van het Amerikaans Bijbelgenootschap, Today's English Version genaamd, is een blijvend succes. Dit Nieuwe Testament verscheen op 15 september 1966. Op 1 januari 1970 waren er reeds meer dan 18 miljoen exemplaren van verkocht. Niet meegerekend werden de miljoenen exemplaren die buiten de Verenigde Staten werden gedrukt of door commerciële uitgevers op de markt werden gebracht.

Indonesië

Volgens een rapport van de Nederlandse produktieadviseur die het Indonesisch Bijbelgenootschap helpt, zullen er dit jaar in de nieuwe drukkerij 50.000 bijbels, 10.000 Nieuwe Testamenten, 645.000 volledige bijbelboeken en 1.400.000 Schriftgedeelten worden gedrukt. Dat is in totaal 2.105.000 exemplaren. In 1968 waren dat er nog maar 318.455 en in 1969 reeds 1.288.455.

Tsjechoslowakije

Tsjechoslowakije heeft een invoervergunning verleend voor 40.000 zakbijbels gedrukt op bijbelpapier. De toestemming werd gegeven, omdat dergelijke bijbels nergens in het land zelf gedrukt kunnen worden. De bijbels zullen worden gefinancierd door het jonge produktiefonds van de Verenigde Europese Bijbelgenootschappen. Toen de vergunning werd ontvangen bevatte zij een kleine verrassing. Gevraagd was om een vergunning voor 30.000 zakbijbels, de vergunning werd gegeven voor 40.000.

WAT WIL DE CHRISTELIJKE DRANKBESTRIJDING?

(Ingezonden)

Men zou kunnen zeggen, dat drankbestrijding voor de christenen een gewone zaak moest zijn. Dat is het ook. Er is wel nauwelijks een christen te vinden, die drankmisbruik durft goed te praten. Sommigen zijn wat gemakkelijker dan anderen. Zij willen niet hard oordelen over iemand, die na een feestje eens niet helemaal meer op eigen benen kan staan. Anderen daarentegen willen elke vorm van dronkenschap zien als zonde tegenover God, en daarom als verwerpelijk.

Nu lijkt het geen twijfel, dat de bijbel meer dan eens er op wijst, dat een dronkaard geen toegang tot het Koninkrijk Gods zal hebben. Wie een dronkaard is, blijft er buiten.

Wat is een dronkaard? Iemand, die permanent besponnen is, zegt men. Een verslaafde, een gebondene. Een misbruiker.

Op dit punt gaan de gedachten van vele christenen uiteen. Er zijn er, die van mening zijn, dat het antwoord op de dronkenschap, op de verslaving van sommige mensen, maar één klank kan hebben n.l. geheelonthouding.

Christen-geheelonthouders zijn mensen, die er van uitgaan, dat alle drankMISbruik begint met drankGEbruik. Zou er geen drankGEbruik zijn, dan zou er geen drankMISbruik zijn.

Christen-geheelonthouders zijn dus beslist geen duistere, wereldvreemde, ascetische naturen, die een ander niets gunnen. Ze gunnen ieder alles wat goed is. Maar daarom juist zijn ze tegen elk gebruik van alcoholhoudende dranken, omdat ze weten — vaak uit eigen ervaring, vaak uit de allernaaste omgeving — dat de alcohol een permanent en onweerstaanbaar gevaar is voor veel mensen.

Christen-geheelonthouders zijn mensen, die proberen hun verantwoordelijkheid jegens de medemens uit te leven. Ze beseffen heel goed, dat er veel en — helaas — veel meer zaken zijn, die het welzijn van een mens bedreigen. Daarvoor zijn ze dan ook niet blind, en daarom treft men onder christen-geheelonthouders (trouwens ook onder niet-christen-geheelonthouders) veel mensen aan, die actief zijn op andere terreinen van het leven.

Je kunt echter ook om een andere reden dan deze — namelijk vanuit het besef van verantwoordelijkheid voor de medemens-geheelonthouder zijn.

Je kunt ook zeggen, dat dronkenschap een aanslag op God is. Gods naam wordt onteerd door dronkenschap. Dat geldt wel allereerst en allermeeest voor een mens, die zich christen noemt. Als een christen dronken is, heeft een niet-chris-

ten alle reden om zo iemand te zien als een mens, die niet leeft naar zijn belijden.

God wordt niet geëerd door Zijn gelovigen, als deze hun verstand op dood spoor zetten door de drank.

Er zou nog een derde reden voor geheelonthouding aan te voeren zijn. Het is n.l. zo, dat van een gelovig mens verwacht mag worden, dat hij altijd nuchter is.

Er staat heel vaak in de bijbel: Weest nuchter. En nu weten wij ook wel, dat je niet meteen dronken bent van één borrel, maar blijft het normaal bij één borrel?

Ieder weet wel beter. En het is toch wel bewezen, dat alle menselijke vermogens aangetast worden door de alcohol (alcohol is een gifstof), direct al na het gebruik van een paar borrels.

Om deze redenen blijven wij er bij, dat geheelonthouding een zeer acceptabele levenshouding is voor een christen. Een gelovige zou het normaal moeten vin-

den, geheelonthouder te zijn.

Onze verantwoordelijkheid voor onze medemens in verband met recepties, feestjes, enz. waar alcohol wordt geschonken, is groot.

Tegenwoordig komen vele mensen met auto's. Dagelijks lezen we in de krant wat de gevolgen zijn van rijden onder invloed.

Er is een keur van alcoholvrije dranken.

Een feest wordt niet gezellig door alcohol.

Dat is maar een traditie, gewoonte.

De NAT. CHRISTEN GEHEELONTHOUDERS VERENIGING bestaat al bijna 90 jaar en haar leden onthouden zich van het gebruik van alcoholhoudende dranken. De vereniging wil voorlichting geven over het alcoholprobleem en wil, waar mogelijk, alcoholslachtoffers helpen of begeleiden.

Wij geven u desgewenst gaarna wat documentatie-lektuur.

Schrijft u ons gerust. Dat vinden wij prettig. Ons adres is: N.C.G.O.V., Willem Barentszstraat 39, Utrecht, tel. 030-711200, giro 43230

Nog wat cijfermateriaal

Onder de titel **Alvast een beetje A. V. - s f e e r** vertelt ds H. P. de Boer in zijn gemeenteblad enkele wetenswaardigheden over de Unie en de a.s. Algemene Vergadering te Amsterdam. Een gedeelte uit dat artikel laten we hieronder volgen. e.r.

De agenda bevat ook een overzicht van de vrijwillige bijdragen door de gemeenten voor het Uniewerk gegeven in het jaar 1969.

Hier volgt een overzicht van de 15 grootste gemeenten:

	met 436 leden
1. Emmen	" 415 "
2. Stadskanaal	" 380 "
3. Groningen-Nrd	" 378 "
4. Hengelo	" 316 "
5. Den Haag	" 313 "
6. Groningen-Zd	" 292 "
7. Arnhem	" 292 "
8. Leeuwarden	" 290 "
9. Eindhoven	" 283 "
10. Hoogezaand	" 257 "
11. Sneek	" 245 "
12. Enschede	" 239 "
13. Delfzijl	" 220 "
14. Utrecht	" 223 "
15. Musselkanaal	" 223 "

Wat de vrijwillige bijdragen van deze 15 gemeenten betreft voor ECU, Opleiding, UBS, Evang. Spanjaarden en NBBB blijkt het volgende (althans als onze mischien wat te vlugge berekeningen kloppen): dat het aantal leden nog geen waarborg is voor een evenredig aandeel in vrijwillige bijdragen.

We geven u in volgorde de rangorde in vrijwillige bijdragen van genoemde 15 gemeenten.

pér gemeentelid

	met f
1. Stadskanaal	18.62
2. Arnhem	" 17.08
3. Hengelo	" 16.30
4. Enschede	" 16.13
5. Sneek	" 15.93
6. Musselkanaal	" 15.71
7. Hoogezaand	" 14.71
8. Emmen	" 13.02
9. Groningen-Zd	" 12.99
10. Delfzijl	" 11.91
11. Leeuwarden	" 11.52
12. Den Haag	" 11.46
13. Utrecht	" 10.64
14. Eindhoven	" 9.84
15. Groningen-Nrd	" 5.20

Sekretaris van de baptistengemeente te Noordbergum is thans: M. de Vries, Reitsmaweg 16, Hardegarijp, tel. 05110-2100.

Het sekretariaat van de baptistengemeente te Zwolle wordt tijdelijk waargenomen door G. Bouritius, Holtenbroekstraat 53, Zwolle.

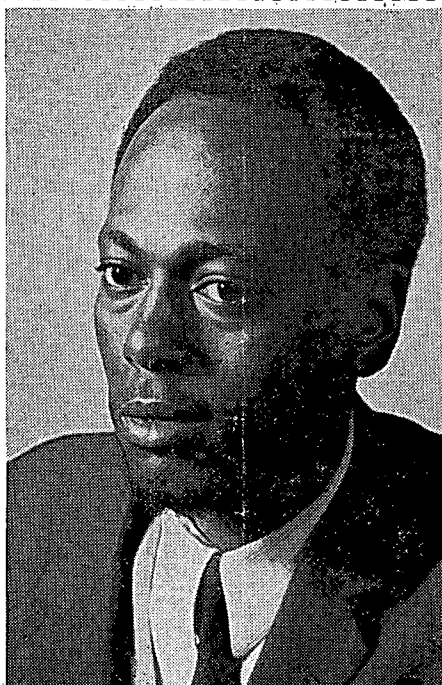
Hemelvaartsdag 7 mei a.s. Nationale Jeugdtoogdag te Emmen!!

o.a. met

THE WHITE GOSPELSINGERS
uit Delfzijl en de jonge Surinaamse
zanger **EWALD DUNDAS**

in de Muzéval, Boermarkeweg 43,
Emmen

Aanvang 10.00 uur - einde 16.30 uur.

VERVOLG VERANTWOORDING UNIE-BUREAU

De verantwoording over maart moet
nog aangevuld worden met de volgende
bijdragen:

Voor het Uniewerk:

N.N., A f 20,—; FdJ, „Breehof”, NA
f 25,—.

En nu maar weer uitzien naar de vol-
gende bijdragen!

T. Jansma

ADVERTENTIES

Getrouwd:

HARRY TIMMER

en

JOKE TROMP

1 mei 1970

Haarlemstraat 21, Heerlen
Ir de Katstraat 6, Treebeek.

Wie wil met alleenstaande zr, 54 jr, een weekje
de Rijn op,, of iets dergelijks?

Brieven onder no. 151 aan Dalweg 77, Arnhem.

Evangelisatie-landdag 2e pinksterdag Velsen (Velserbeek)

Uitgaande van de baptistengemeente IJmond en de Zuiderkapel
te Haarlem.

Aanvang: 10.30 uur v.m.; 2.00 uur n.m.—6.00 n.m.

Ook kindersamenkomsten en jeugdrally.

Medewerkenden: Ken en Kathy Benjamin; „Sound of Freedom”;
John Buurman (zangleider); diverse sprekers.

TWEEDE PINKSTERDAG

**LANDDAG VAN DE GRONINGSE- EN DRENTSE
BAPTISTENGEMEENTEN IN SCHIPBORG.**

(zie de mededeling in dit nummer).

VAN DE LANDELIJKE KAMPCOMMISSIE

Uw vakantieplannen nog niet klaar?
Het zal niet gemakkelijk zijn nu nog
een plaatsje te vinden!

Wij kunnen u nog een fijne vakantie
bieden!!

In de week van 18-25 juli is er op De
Vinkenhof nog plaats in 't gezinskamp,
doch... u moet er vlug bij zijn! De ove-
rige gezinskampen zijn reeds volge-
boekt!

In B.- en D.-kampen is nog ruim plaats,
doch jongeren voor de C.-kampen (14
t.m. 16 jaar) moeten zich wel haasten
als ze nog een plaatsje willen bemachtig-
en.

Jongeren die het nuttige met het aan-
gename willen verbinden, kunnen zich
opgeven voor het kaderkamp (in ten-

ten), welk kamp ook op De Vinkenhof
wordt gehouden en wel in de week van
25 juli-1 augustus a.s.

Vervolgens onze buitenlandse kampen.
E-1. In het jeugdkamp in „Haus Hei-
matruh” bij Wuppertal is nog plaats
voor jongens zowel als voor meisjes.
Daar binnenkort het aantal deelnemers
en deelnemers opgegeven dient te
worden, is spoedige aanmelding beslist
nodig. Haast u dus!!

E-2. Kamp voor jong en oud, nabij Vil-
lach (Oostenrijk), is zo goed als volge-
boekt. Door ziekte zijn er nog 2 plaatsen
vrij gekomen.

Wie er vlug bij is, kan nog mee!!

Voor al deze kampen verwijzen wij naar
de kampfolders.

G. van Veen, sekretaresse,
Emmen, Meidoorn 55,
Tel. 05910-11363

Voor ons geheel onverwacht is in zijn Heer
en Heiland ontslapen, onze lieve vader en
opa.

HINDRIK KLEINHUIS

in de ouderdom van 80 jaar, sedert 13 juli
1956 weduwnaar van Aafien Bellinga.

Ps. 71 : 1-6.

Veendam, 24 april 1970.

Kerkpad 3

A/B „Linquenda”:

H. KLEINHUIS

H. KLEINHUIS—WEVER

Jannie

A/B „Henja”:

J. KLEINHUIS

E. KLEINHUIS—TIMMER

Heika

Aafien

Hindrik

Kerkpad:

T. M. DE VRIES—KLEINHUIS

G. DE VRIES

Aafien

Dineke

De begrafenis heeft plaats gevonden te Om-
melanderwijk op dinsdag 28 april.

Hoe was het ook weer?

De beste stuur-
lui
staan aan wal om
Zaaiers uit te delen!

DE CHRISTEN

11 sept. 1970

85e jaargang - 37

Redactie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50-43 00 — Administratie: N.B.C. 'De Vinken' Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. 'De Vinken' — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs: bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Dienen is leven met een krans

bij de opening van het eerste cursusjaar van de opleiding tot ziekenverzorgende in Tabitha-Amsterdam.

1 september j.l. was het zover: de eerste, wettelijk erkende opleiding tot ziekenverzorgende, uitgaande van Tabitha, kon van start gaan. Slechts ingewijden kunnen weten, wat daaraan voorafgegaan is. Besprekingen door bestuur en directie van de "Stichting Verpleegtehuizen Tabitha Amsterdam" moesten in velerlei vorm en op velerlei plaatsen worden gevoerd. Rapporten moesten worden opgesteld; prognoses evenzo; opvattingen moesten worden verdedigd; docenten aangetrokken; lesroosters samengesteld. En tenslotte — maar uiteindelijk is dat het allerbelangrijkste! — leerlingen moesten worden gezocht. Zowel het een als het ander gelukte, en we erkennen daarin de goede hand van onze God.

Maandag 31 augustus was de (feestelijke) openingsavond in een zaal van de Herdenkingskerk aan de Postjesweg. Ds W. Veenstra trad als leider op. In zijn toespraak ging hij uit van Spreuken 1:9a, onder het motto: Leven met een krans. Hij stelde, dat de krans in oude (en nieuwe) tijden tenminste een drietal functies vervulde. Een krans was een onderscheidingsteken: een herkenningsteken voor koningskinderen. Door zo'n krans viel een koningskind op. Voorts was een krans het teken van de overwinning. Om de overwinning te bereiken, was (en is) inzet en geduld nodig. Tenslotte kan gezegd worden, dat ieder mens een krans mag dragen: een krans geeft iets feestelijks aan ieder gewoon mens, ook aan wie geen overwinnaar is. Een mens kan aan zichzelf iets feeste-

lijks geven. Maar... zo duidde ds W. Veenstra aan: alleen wat mooi is, kun je versieren: een asemmer versier je niet. Zich speciaal richtende tot de cursisten, beklemtoonde spreker, dat een mens, een jongmens, kan leven met een krans, omdat God daartoe roept. Zowel de opleiding (dus het aanvaarden van de onderwijzing en de wegwijzing) als de dienst aan de medemens mag gesteld worden in het teken van het kruis, waardoor God Zijn barmhartigheid heeft bekend gemaakt. God wil wat, en wij mogen daaraan medewerken. God wil barmhartigheid voor allen. Deze wil Gods, dit voornemen Gods, mogen wij tot ons levensdoel maken.

Na zijn toespraak ging ds W. Veenstra voor in gebed, om deze cursus aan de Heer op te dragen.

Br G. Veenstra, voorzitter van het bestuur, stelde de vraag: Waarom doen we dit allemaal? Waarom doen staf en personeel, docenten en bestuur, dit allemaal? We willen iets van onszelf geven! Dat het bestuur dankbaar is voor allen, die iets van zichzelf willen geven binnen het Tabitha-verband behoeft geen betoog.

Nadat de docenten waren voorgesteld aan de cursisten en de belangstellenden hield dr Reinders Folmer, adviseur van het bestuur, hoofd van de afdeling geriatrie van de Amsterdamse GG&GD, een „openbare les“, waarin hij — tot zijn eigen verwondering — mocht spreken over de situatie van de jongeren. In zijn boeiend, kruidig, vaak humoristisch, maar vlijmscherp constaterend betoog, stelde hij, dat de jonge mens, ook in Tabitha, ook als cursist ziekenverzorging, zijn houding moet bepalen: tegenover de enige stad, die Nederland

kent (waar het gezag wankelt, waar de moraal moeilijk te aanvaarden is, waar de sfeer zwaar lijkt); tegenover de collegae; tegenover leiding en docenten; tegenover het internaatleven; tegenover het vak, en tenslotte tegenover je geloof. Wie zijn houding niet bepaalt, weet niet waar hij moet staan. Die heeft geen verweer, die heeft geen stootkracht. Spreker wilde met nadruk aan het gesprokene toevoegen: Bepaal je houding tegenover de discipline, het gezag. Hij is van mening, dat medezeggenschap en inspraak mooie en dure woorden zijn, die goed zijn. Maar die alleen goed zijn, zolang er geen mensenlevens mee gemoeid zijn. In de verpleging en de verzorging moeten gegeven opdrachten worden uitgevoerd!

Het lag voor de hand, dat er nog wel enkele vragen te beantwoorden waren na de gehouden toespraken. Het werd klaar, dat de antwoorden opnieuw aanleiding gaven tot vragen. Maar het is het voordeel van een cursus en van het internaatverband, dat er vele gelegenheden zijn om nader op kwesties in te gaan.

Nadat ds N. J. van Beek, voorzitter van het bestuur van de landelijke stichting Tabitha, nog de goede wensen van dit bestuur had overgebracht, werd de bijeenkomst gesloten. En het cursusjaar daarmee geopend.

In een vraaggesprek met de cursusleider, zr Van de Voorde, werd mij verteld, dat het aantal cursisten op het ogenblik elf bedraagt. Daarvan zijn er vier, die tot het sterke geslacht behoren. Ik memoreer dat hier met opzet, omdat nog altijd de mening bestaat, dat verzorging en verpleging uitsluitend een vrouwelijk beroep is. De meisjes variëren in leeftijd van 17 tot 23 jaar, de jongens van 18 tot 25. Voor het merendeel zijn de cursisten al bezig in de ziekenverzorging en weten ze, wat het vak is.

MORGEN (zaterdag) ONTMOETINGSDAG OP DE JAGERSTEE IN EPE

De verwachting is daarom gerechtvaardigd, dat het aantal afvallers beneden het gemiddelde zal blijven

Ja, wéér is een doelstelling van de oprichters van Tabitha (in 1938) verwzenlijkt. Reeds toen werd ingezien, dat scholing, dat het bijbrengen van vakbekwaamheid een wezenlijk bestanddeel is van de dienst, die aan de medemens en de Heer wordt verricht. God en mensen zijn het waard, dat een mens probeert het beste te geven, dat hij heeft, en dat hij zich verwerven kan. Naast de geschiktheid, die aanwezig moet zijn en vervolmaakt moet worden, moet de bekwaamheid, die afwezig is, gezocht en vastgehouden worden.

We sluiten ons gaarne aan bij de wens van ds Van Beek: moge deze cursus in Tabitha-Amsterdam voor het gehele landelijke Tabitha-werk vruchtbaar zijn.

H. Ploeger
alg. secr. landelijke
Stg Tabitha

zand en zaad

Ja, ik ben ook onder de onderwijzers gevallen zij het dan maar voor twee uren in de week. Daarachter steekt geen financiële noodzaak, want de gemeente in wier midden ik leef zorgt er voor dat ik alles krijg wat ik nodig heb. Ik denk dat het bij mij meer de behoefte is om andere, jonge mensen wat mee te geven van dat wat ik in enige tientallen jaren bij elkaar geleefd heb. Bij het begin van de nieuwe cursus ontmoette ik een veertig meisjes tussen 17 en 27 en we bekeken elkaar wat. Niet lang, want de uren zijn weinig en de stof is zo veel. Er zijn wel een paar boekjes en die worden later ook gebruikt, maar ik probeer eerst te ontdekken of ze weten dat ze er zijn en wie ze zijn. Dat klinkt nogal gemakkelijk, maar ieder die nu en dan over God en mensen nadenkt weet dat het zichzelf ontdekken haken en ogen heeft.

Ik verzoek ze dus eerst zo vriendelijk te willen zijn mij een soort biografie te leveren, waarin ze me wat mogen vertellen van zichzelf. Enigen krijgen die ongeveer twintig jaar in minder dan honderd woorden op papier en dat geeft te denken. Anderen hebben een paar bladzijden nodig en dat begint er dan op te lijken. Parallel met dat 'huiswerk' loopt een gesprek van een uur, waarin ik probeer hen duidelijk te maken dat ze de cirkel van hun leven in enige segmenten kunnen verdelen. Natuurlijk het ouderlijk huis — een flinke hap,

soms vol licht, nu en dan veel schaduw —; en dan de school, voorts de vrienden en niet te vergeten de kerk. Zo maar lijnen trekkend komen ze vanzelf tot de vraag of ze de optelsom van al die gegevens zijn of dat ze ook nog iets van zichzelf zijn. Het is de ontdekkingsstocht naar het ik. Het uur van de zelfontdekking. Later kan het uur van de zelfontplooiing volgen. Zowel het een als het ander is ingewikkeld. Het kost denkwerk om een beetje uit te wikkelen. Jezelf uit de doeken te doen.

U vindt het bovenstaande maar moeilijk. Het is het misschien een beetje, maar 't is wel zelf-ontdekkend vindt u niet? Zo tegenover jezelf te gaan zitten en je te bekijken op je herkomst, op je omgeving van toen en nu. Probeert u het ook maar eens en dan hoeft u mij dat huiswerk niet eens op te sturen. Overigens, u zult natuurlijk wel nu en dan uw medemens zo op de schaal van uw denken zetten.

Met zichzelf is iedereen wel eens bezig. Onlangs heb ik de gemeente hier laten weten dat ik het besluit genomen had mijn werkzaamheden in haar midden te beëindigen en ik verzocht haar mij per 27 december van dit jaar te willen ontheffen van mijn taken. De achtergronden lagen niet in een onverwikelijke relatie met broeders en zusters hier. Ik geloof niet dat er een dag geweest is in deze zeventien jaar, waarop ik gewenst heb deze stad nooit meer te zien. Dat je zo'n besluit en verzoek niet zo maar even neemt ligt voor de hand.

Maar even duidelijk is het dat dit je wel dwingt tot jezelf goed aankijken en een langdurig gesprek met jezelf te hebben. Ik aarzel om u te openbaren welke dan toch wel de motieven waren. U vraagt er immers niet om en misschien interesseren ze u ook niet. Bovendien zult u zeggen, dat niemand helemaal alles op tafel legt. Zoiets zou ik nu zelfkennis noemen. Misschien heeft het een beetje zin erover te praten. Ik bedoel: zin om er een beetje over te praten. Een deel ondergrond is al beschreven in Prediker 12, zij het dan nog niet helemaal in die graad. Een ander deel, maar wie weet hoe nauw met het eerste verbonden, ligt misschien in mijn kijk op de presentatie van de heerlijkheid des Heren, zoals wij die uitdragen in ons individueel en gemeenschappelijk leven. Hebt u nooit het gevoel, een besef dat er een grote, verwarrende discrepantie, tegenstrijdigheid, bestaat tussen wat de Heer ons wil zijn en schenken en de wijze waarop wij daaruit en daarmee leven? Je vraagt je af hoe diep de verlossing in je leven en in dat van de gemeente is doorgedrongen. Verlossing is toch wel wat meer dan niet in de hel terecht te komen. Je vraagt je af in hoeverre Jezus' woorden in de bergrede bijvoorbeeld je gedrag bepalen. Niet als een soort tweede wetgeving, maar als een vanzelf-

sprekend gedragspatroon vanwege de wedergeboorte, die naar wij zeggen met ons plaatsvond. Je vraagt je af of de afwijzing van Gods boodschap door de miljoenen Nederlanders alleen al niet wat te maken heeft met ons gevangen zitten in het spinsel van materiële zaken. Je vraagt je af of je nog langer met recht zoiets als een boodschapper van God mag heten te zijn als je de boodschap zo ontoereikend overbrengt. Je vraagt je af of je nog langer verantwoordelijkheid kunt dragen voor anderen en hun leven, ziende op je zelf en je eigen leven.

We laten het hier bij. Ik wilde u alleen maar even laten meekijken in de spiegel. Wat u daarna doet is uw zaak. Ik bedoel dat laatste niet koud-onverschillig, maar het ligt toch inderdaad op uw eigen weg. Ten overvloede zij vermeld dat ik wel een lid van de gemeente hier hoop te blijven.

Huizinga.

'GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND'

Blijkens de aankondiging in het bij dit nummer ingesloten prospectus zal dit najaar het boek 'Geschiedenis van het baptisme in Nederland' van de pers komen. Het boek, geschreven door ds J. van Dam te Sneek, omvat ongeveer 300 pagina's (met vele foto's) en verhaalt de opkomst en vestiging van het baptisme in Nederland in 1845 en de verbreiding ervan tot en met augustus 1970. Het werk, dat 33 hoofdstukken telt, bevat tevens een naamregister en een register van gemeenten.

De schrijver heeft de beschreven geschiedenis in vier perioden verdeeld: eerste periode 1845-1880, tweede periode 1880-1910, derde periode 1910-1945, vierde periode 1945-heden. De prijs van het boek dat in een integraal band is gebonden, bedraagt slechts tien gulden; (intekenprijs). Het is een uitgave van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

Zij die niet over het bij het prospectus gevoegde intekenformulier beschikken kunnen het boek ook per briefkaart of brief (te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem) bestellen. De betaling dient na ontvangst te geschieden.

WELKOM DR J. J. KIWIET!

We vernamen, dat het echtpaar dr J. J. Kiwiet reeds enige weken in Nederland verblijft om er een verlofjaar door te brengen.

Dr Kiwiet is als docent verbonden aan een van de seminaria van Southern Baptist Convention in Amerika. Hij brengt zijn 'sabbathsjaar' in het oude vaderland door om een bepaalde studie te kunnen verrichten.

Graag verwelkomen we onze broeder en zuster Kiwiet in ons land!

v. D.

Nee, dit is geen reclame voor een exploitant van supermarkten. Het is zelfs helemaal geen reclame. Het is geen aanbieding maar een verzoek. Maar dan moesten we misschien toch wel weer iets van die „kop” afstappen...

Het zou verwarring kunnen wekken als we zouden zeggen, dat God betere waar van ons vraagt. Maar dat God steeds weer onze volledige inzet van ons vraagt en dat het daar vaak wel aan ontbreekt zullen velen met mij eens zijn. Wij staan nu weer aan het begin van een nieuw seizoen (Alsof je het dienen van God zou kunnen indelen in seizoenen). Velen van ons hebben daar allerlei goede voornemens voor gemaakt. Nu zullen we die taak zo aanpakken en dat werk zullen we zo tot een succes maken...

Aan rustige wateren

En betere waar én tien procent

Anderen hebben geen moed om waar dan ook aan te beginnen... 't gaat toch allemaal niet goed... Sommigen denken ook niet eens aan 't nieuwe seizoen: zij zullen wel weer zien wat er gaat gebeuren (of niet gebeuren). Al met al geeft bovenstaande niet bepaald een beeld van een in brand staande gemeente. Dus toch „betere waar”?

Slaat u Maleachi 3 : 6-12 eens op en lees het aandachtig. Zit daar voor ons ook een boodschap in? Ja, het is ook een boodschap die onze portemon-

nee raakt. Vandaar die „tien procent”. Het is niet zo populair om daar in een nieuwtestamentische gemeente wat voor te zeggen. Als het ergens wel fijn is om te zeggen dat het Oude Testament in vervulling gegaan is dan is het wel hier. Toch kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat we er ons dan te gemakkelijk van afmaken. Er worden sterke woorden in dit gedeelte gebruikt; en het is niet prettig dat op jezelf toe te passen.

Je wordt niet graag voor „rover” aangezien. En toch... Kan dat nu wel...? Is het

economisch wel verantwoord...? Kunnen wij in deze dure tijd ons dit wel permitteren... met onze hoge huur, de hoge kosten van levensonderhoud, de hoge lasten die we hebben... wat blijft er dan nog over? Hebt u God er al eens mee beproefd?

Hebt u al eens de proef op de som genomen? Want de Heer belooft ons, dat hij dan de vensters van de hemel voor ons wil openen en zegen in overvloed over ons wil uitgieten. En 't zou wel eens kunnen zijn, dat we dan met de 90% die we zelf mogen houden toch nog meer kunnen doen... Beproof mij toch daarmee, zegt de Heer.

Amsterdam-W. G. Liebe

Is leven uit het geloof een fictie?

Enige tijd geleden kwam me een boek in handen waarvan de inhoud me bijzonder aansprak. Geen dorre theoretische toespraken. Geen onpersoonlijke meditatie. Geen beschouwingen die weinig relatie hebben met de werkelijkheid. Het boek heet 'De smaak van nieuwe wijn'. Een persoonlijk getuigenis van een geloof dat groeit.

Ik zou dit boek zo graag bij u willen aanbevelen, maar ik weet niet hoe! Ik heb me toen maar voorgenomen om het boek zelf aan het woord te laten. U kunt dan zelf beoordelen of het de moeite van het kopen en lezen waard is...

Ik wil zo maar een paar opmerkingen, beschouwingen en overwegingen overnemen. Het gevolg is dat er soms weinig direct verband bestaat tussen het één en het ander. Dit leek me echter geen bezwaar.

„PARELS” UIT EEN BOEK

„Christus neemt geen genoegen met onze tijd, onze inspanning en ons enthousiasme. Hij doet een appel op ons gehele zijn. Hij vraagt niets minder dan onze radicale overgave aan Hem”. „De kerk bekijkt de dingen te zeer vanuit een wijsgerig oogpunt. En wie niet uitgaat van de werkelijkheid loopt altijd de kwade kans zich in theoretisch gereedeneer te verliezen”. Sören Kierkegaard maakte eens een aardige opmerking over Hegel. „Deze wijsgeer”, zei Kierke-

gaard, „is in staat iemand een kaart van Europa te geven als hij de weg vraagt in Kopenhagen”. Met een kaart van Europa komen we op onze pelgrimsreis niet veel verder. Met een kaart van de wereld evenmin. Christus boodschap is universeel. Zeker! Maar het universele van die boodschap is alleen dan verstaanbaar, als deze gericht wordt tot bepaalde mensen in bepaalde omstandigheden. Want daar, midden in de strijd om macht, bezit en aanzien vallen de beslissingen”.

„Het komt er alleen maar op aan of wij God liefhebben. Heel concreet en heel werkelijk, zoals een discipel zijn Heer liefheeft. Maar allen kunnen het Blaise Pascal nazeggen: „God liefhebben is héél iets anders dan veel van Hem afweten”.

„William Temple heeft gezegd: Geloven betekent niet een zuivere leer aanhangen, maar in een persoonlijke relatie tot God staan”.

„Oldham had gelijk toen hij schreef: „Geloof is geen ervaring naast al onze andere ervaringen, het is de herschepping van het gehele complex ervaringen”.

LEVEN UIT HET GELOOF EEN FICTIE?

Het boek begint met deze vraag en gaat dan heel praktisch en concreet in op de zwakte en de kracht van ons geloof. Het boek helpt ons te groeien naar een meer evenwichtig, veerkrachtig, ontspannen en blij christenleven. De „parels” die u zojuist hebt gelezen, zijn genomen uit het eerste hoofdstuk

dat bestaat uit slechts drie bladzijden. Zoveel waardevolle opmerkingen op zo weinig papier...

KONKLUSIES

Ja, dit was een rare boekbespreking, zegt u. Beste mensen, het bovenstaande is geen boekbespreking; het is een hartelijke aanbeveling om dit boek, dat geschreven werd door de Amerikaan Keith Miller, te kopen en te lezen.

Kok in Kampen heeft het vorig jaar uitgegeven en het is te koop voor ongeveer f 8,-.

Als u geen boekhandel in de buurt hebt kunt u het op het volgende adres bestellen: Youth for Christ - Nederland, Weerdsingel O.Z. 31 te Utrecht. (Dan helpt u die jeugdevangelisatiebeweging ook nog!)

De titel van dit fijne boek is dus: 'De smaak van nieuwe wijn'.

M. Cohen.

JMC—WERK

Voor onze leidsters en leiders van het J.M.C.-werk in Zuid- en West-Nederland.

Wilt u alvast de data 25 en 26 september 1970 noteren?

We hopen dan D.V. een instructie-weekend te houden in de baptistenkerk te Utrecht-Noord (Zuilen).

Aanvang vrijdag 4 uur en sluiting zaterdag, plm. 4 uur.

U kunt zich alvast opgeven bij mevr. J. Dost-Plantfeber, Queekhovenplein 15, Utrecht, tel. 030-44 25 58.

Nadere berichten komen per circulaire.

Ik heb de vaste grond gevonden

Daniël bidt, om God ertoe te bewegen, volgens Jeremia's profetie, Israel vergeving van zonde te schenken, en het volk en de stad in ere te herstellen. Het eerste gedeelte van het gebed is een schuldbelijdenis van Israels zonde, voorafgegaan door een verwijzing naar het verbond (vers 4-14). Het tweede gedeelte is het eigenlijke pleidooi, voorafgegaan door een herinnering aan de verlossing van Israel uit Egypte. (vers 15-19).

Nu zijn wij het meest geïnteresseerd bij vers 15 tot 19. Want daar staat het eigenlijke smeekgebed, dat de elementen bevat die aansluiten bij onze beginvraag. Daaruit is op te maken, waarom God wel zal vergeven en helpen.

Deze elementen zijn in het kort de volgende:

vers 15:

God verlosté Israel uit Egypte en maakt zich een naam. 1)

vers 16:

Gods gerechtigheid staat tegenover de smaad van Gods volk en Gods stad Jeruzalem en zijn heilige berg. 2)

vers 17: *om des Heren wil. 3)*

vers 18:

de stad waarover Gods naam is uitgeroepen; en: „niet op grond van onze gerechtigheden” maar „op grond van uw grote barmhartigheden”. 4)

vers 19:

Vergeef! Treed handelend op! „om uwszelfswil” want „uw naam is uitgeroepen over uw stad en over uw volk.”

We zullen nu deze elementen wat nader gaan uitwerken.

1) Alleen in vers 15 wordt direkt gesproken over de verlossing van Israel uit Egypte. Er wordt in het gebed verder wel gesproken over het verbond dat God met Israel sloot. Dat heeft veel met de uittocht te maken. Dit verbond van God met Israel lijkt in veel opzichten op afspraken die mensen met elkaar maken. Maar in dit opzicht is er een groot verschil: God is méér dan de mensen, God gééft het verbond; Israel mag toetreden, maar dan wordt er van het volk gehoorzaamheid verwacht. „Alles wat de HERE gesproken heeft, zullen wij doen en daarnaar zullen wij horen.” (Exodus 24:7). God zal van zijn kant de afspraken nakomen jegens Israel. Dit is een voorwaardelijk verbond. God kan het opzeggen bij onbehoorlijk gedrag van Israel. Dit verbond heeft met de uittocht uit Egypte te maken. De profeten hebben

de uittocht beschouwd als de gebeurtenis waarin God het volk Israel tot Zijn eigen volk verkoos en Zijn naam aan het volk hechtte. De verbondssluiting bij de Sinaï is dan ook een logisch gevolg van de uittocht.

In vers 4 van Daniëls gebed wordt verwezen naar het verbond en naar de goedertierenheid van God. Het is een bekende zin: „HERE, HERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw...” (Exod. 34:6).

Het verbond en de goedertierenheid horen bij elkaar. Goedertierenheid is eigenlijk de houding, de liefde, de trouw, die beide partijen voor elkaar in het verbond moeten hebben. De hoofdbetekenis van het woord is dan ook „trouw”. De profeten durven daarom te zeggen dat God aan het verbond met Israel trouw zal blijven, al zal Israel het verbond breken. Zij ontdekken dat Gods verbonds-liefde eigenlijk grootsér is, en beter kan heten: eeuwige verkiezende liefde.

Hier rijst wel even een vraag. Daniël gebruikt het woord in de oude betekenis van „verbonds-liefde”. Immers, God houdt zijn goedertierenheid „jegens hen die u liefhebben en uw geboden bewaren.” Aangezien de schuldbelijdenis laat zien dat Israel God allermint liefheeft en Zijn geboden in de wind heeft geslagen, kan Daniël geen beroep doen op Gods goedertierenheid. Overigens, het is vreemd dat Daniël deze oude betekenis handhaaft, terwijl men in zijn dagen

toch al wel een ruimere betekenis aan Gods goedertierenheid toekende! Je krijgt toch echt wel de indruk dat hij gebruik heeft gemaakt van een gangbare uitdrukking, zodat we dit woord niet in zijn volle betekenis kunnen laten gelden.

2) In vers 16 wordt Gods gerechtigheid genoemd. Eigenlijk zou er vertaald moeten worden „gerechtigheden” of „daden van gerechtigheid”. Gods gerechtigheid wordt wel vaker in dit gebed genoemd: „Bij U, Here, is de gerechtigheid, maar bij ons een beschaamd gelaat,” (vers 7) en „de HERE, onze God, is rechtvaardig in al de werken die Hij doet.” (vers 14). Tegenover Gods daden van gerechtigheid, staan Israels daden van ongerechtigheid. Daarom waagt Daniël het niet, te pleiten op grond van vermeende daden van gerechtigheid van Israel (vers 18).

Op allerlei manieren omschrijft Daniël Israels zonden. Israel heeft zich niet aan de verbonds-afspraken gehouden, heeft de wetten van God niet gehouden en zelfs niet naar Gods profeten willen luisteren. God daarentegen is trouw gebleven. Hij staat in zijn recht als Hij Israel een duchtige afstraffing geeft (vers 13, 14). Maar toch durft Daniël nog wel te bidden om verlossing. Blijkbaar heeft hij gevoeld dat God ondanks die zonde nog trouw wil blijven. Zoals Hij destijds als een daad van gerechtigheid Israel uit Egypte verlostte, zo zal Hij ook deze keer nog wel willen optreden (vers 15,16). Dat is geen vreemde gedachte, want in de tweede helft van de profetie van Jesaja (hoofdstukken 40-66) krijgt Gods gerechtigheid ook als hoofdmotief de verlossing! God blijft zijn eigen volk trouw door alles heen. Hij komt op voor zijn volk.

P. v. d. Werf.

HIJ WAS WEL WAT AFWIJZEND

IN ZIJN HOUDING

EN NIEMAND SPRAK DAN OOK

EENS MET HEM

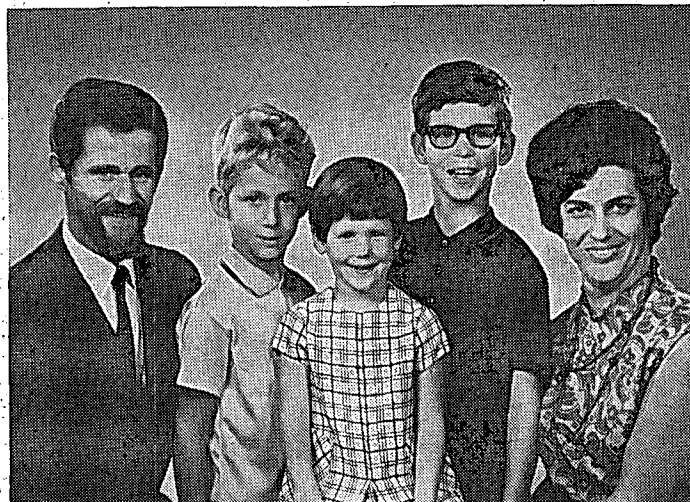
Hij vertelde mij dat van zijn twaalfde tot zijn zeventiende jaar niemand eens serieus met hem ging praten over zijn verhouding tot God. Het viel me op dat hij het niet als klacht of verwijt uitte. Verre van dat. Het was zomaar een stuk van zijn verhaal over zich zelf. Nu doet hij het zelf wel. Hij zoekt jonge mensen op om persoonlijk met hen te praten over jezelf en over God. En hij mócht op zijn eenvoudige sympathieke manier, helemaal niet opdringend, maar gewoon eerlijk, reeds enkele mensen, helpen om Christus te vinden en daarmee de blijdschap van het geloof. Ik vertel u dit maar. Niet om 't een of 't ander. Maar

misschien is er dicht bij zo'n mens die misschien over jaren van deze tijd zal zeggen: Ik deed misschien wel wat afwijzend, maar niemand praatte met mij over mijzelf en over God! Ik praatte met zo'n jongere die op die manier de blijdschap van het geloof kreeg. Op 'zekerere dag vroeg een jonge man hem of hij hem mócht komen praten. Min of meer verwonderd en zich afvragend wat dat nu wel zou worden ging hij er op in. Het werd het gesprek van zijn leven. Toen is hij „bekeerd”, zoals hij het zelf tegen me zei. Als je dat dan hoort word je ontroerd. Daarom vertelde ik het u door. Misschien hebt u er wat aan. Eigenlijk gaat het toch maar daarom, bij alle vormen van werk in de gemeente. Daarom doen we het toch. Daarom volg je je roeping om knecht van God te worden.

(overgenomen)

Het vrije en bevrijdende Woord Gods

„Stel u voor dat er tijdens de komende predikanten-conferentie een jumbo-jet zou neerstorten op De Vinkenhof. Zou dat het einde betekenen van Baptist Nederland?” Met deze vraag begon ds F. E. Huizinga zijn toespraak tijdens de uitzendingsdienst van de familie Ter Braak op 30 augustus te Hengelo - Jac. Catsstraat. Spreker meende, met Paulus, dat het woord Gods niet geboeid is (2 Tim 2 : 9b) en dat Baptist Nederland ook zo'n ramp te boven zou komen. God is niet gebonden aan enkele mensen. Het Woord is niet gebonden aan het geschreven woord. Het laat zich ook niet boeien door kritiek of theologische vooronderstellingen. Het blijft het bevrijdende woord voor een ieder die zich door haar in bezit laat nemen. De Ter Braaks werd toegewenst dat ze dit vrije en bevrijdende woord zullen uitdragen onder de Congolezen, dan kunnen ze ook daar tot grote zegen zijn.

Ds R. J. Voorhaar leidde deze dienst en sprak ook namens de U.Z.C. Hij wenste hen veel geloof en moed toe om de komende jaren weer aan te kunnen. Namens landelijke Zusterhulp sprak de presidente. Ze zei o.a., dat de zusters het meeleven met en het werken voor de zending nog steeds als een van haar belangrijkste taken zagen.

Zending J. ter Braak bedankte allen, die met hen hadden meegeleefd tijdens de studie-periode in Amerika. Velen vragen vandaag of het zendingswerk nog wel zin heeft. Waarom niet te werken via de Verenigde Naties en andere ontwikkelings-hulpprogramma's? Ds Ter Braak meende echter, dat er eerst fundamenten gelegd moesten worden; anders zouden de bouwsels van hulpprogramma's spoedig instorten. Vooral door het werken met jonge mensen hoopt het echtpaar Ter Braak fundamenten te leggen met eeuwigheidswaarde. „We rekenen op uw aller gebed en steun!” Zo eindigde ds Ter Braak zijn afscheidswoord.

Het was een goede dienst. Verschillende familieleden en vertegenwoordigers van gemeenten hadden een lange reis ge-

maakt om deze dienst mee te maken. Toch begrijpen we als U.Z.C. de klacht van onze zendingen, dat ze vaak het gevoel hebben, dat er weinig meegeleefd wordt. Over enkele weken hebben we als Baptisten in Nederland de verantwoordelijkheid voor zeven volwassenen in Afrika. Mensen die we hebben uitgezonden en die namens ons werken. Dat is heel wat! En dan te bedenken, dat vele gemeenten niet eens een zendingscommissie hebben om de belangstelling in eigen kring te bevorderen. Er is op dit gebied nog heel wat te doen onder ons.

De komende jaren staat de U.Z.C. voor de beslissing door te gaan met het werk, of een zendingssechtpaar terug te roepen van het veld. Wil het werk doorgang vinden, dan zal er meer geofferd moeten worden. Op dit ogenblik bedraagt de gemiddelde bijdrage f 5,— per lid per jaar. Dat is nog bedroevend weinig! Onze zendingen rekenen op u in het vertrouwen, dat de laatste woorden van onze Heer en Heiland ook uw opdracht zijn: „Gaaf dan heen en onderwijst alle volken...”

J. Euwema

Een dag in het ziekenhuis

Het is zeven uur in de morgen en iemand van het personeel die de afgelopen nacht dienst heeft gedaan luidt de bel. Nu ja, bel is een wel wat groot woord voor de ijzeren pot waar men, met veel plezier, met de oude klepel van een echte bel op hamert. Geluid komt er in ieder geval wel uit want een kwartier tevoren heeft die zelfde pot het personeel, dat hier een paar honderd meter vandaan woont, wakker moeten luiden. Nu, om zeven uur strompelt ieder met een nog slaperig gezicht het leslokaal binnen waar we de dag met een korte dienst beginnen. Bij toerbeurt wordt deze dienst, een bijbellezing met eventueel een overdenking, door een van de personeelsleden verzorgd en het is de ziekenhuisdominee die daar de verantwoording voor heeft.

Nu naar het Centrum. Dat is het centrale punt van waaruit alles geregeld wordt en waar iedere morgen rapport uitgebracht wordt over de afgelopen avond en nacht. Daar wordt iedereen nog eens op het hart gedrukt hoe alles gedaan moet worden en hier wordt van tijd tot tijd ook de les gelezen over dingen die steeds opnieuw vergeten worden en hoe bepaalde dingen nu beslist niet gedaan moeten worden.

Een deel van het personeel gaat nu aan het werk, maar het overgrote deel zoekt het kleine marktje dat achter het zie-

kenhuis gehouden wordt op om daar de nodige voedingsmiddelen te kopen voor het verdere van de dag. Ontbeten heeft nog niemand en dat wordt dan gedurende een rustig uurtje in de morgen gedaan, ergens op de afdeling.

Het werkschema is hier zo anders dan in Nederland. Het voornaamste werk dat verplegers en verpleegsters hier gedurende de dag doen is temperaturen, verbanden verwisselen, medicijnen uitdelen en een enkel bed opmaken. Het meeste werk wordt door de aanwezige familieleden gedaan, die veel van het linnengoed wassen, de zieke zelf wassen en zijn potje koken (buiten op een vuurtje, petroleumstel, of houtskoolstelletje.) Om half negen loopt de heer Kimpiatu of de u wel bekende zending S. Edens langs de bedden en doet dan de z.g.n. zaalronde; te zelfde tijd loopt ik zaalronde op de kraamzaal en verloskamers. De maandag, woensdag en vrijdagmorgen zijn in het ziekenhuis drukke dagen want die zijn gevuld met een druk operatie-programma dat door Kimpiatu verzorgd wordt. Dat is vaak niet voor twee uur 's middags afgelopen en het zorgt zodoende voor een dag met bezige handen.

Dan is er de polikliniek waar dagelijks óók veel mensen behandeld worden. Daar komen zij die enkel een verkoudheid hebben of alleen graag een extra

vrije dag; ook mensen die erg ziek zijn, opgenomen moeten worden en soms een operatie moeten ondergaan; of naar een specialist in de grote stad verwezen moeten worden. Maar die speciale beslissingen worden niet door de verpleger die daar werkt genomen. Die stuurt ze n.l. eerst naar de kliniek die drie middagen in de week óf door de heer Edens óf door de heer Kimpiatu gehouden wordt. Dan heb ik zelf op dinsdag en donderdagmorgen mijn controle-dagen voor zwangere vrouwen en ook daar is werk te over, want voor alle takken van medische verzorging komen de mensen van ver uit de omtrek.

Maar om twaalf uur, als de bel weer luidt, is er voor deze dagploeg rust tot twee uur; ze worden afgelost door een groepje van twee of drie die de wacht dan houdt. Bij toerbeurt heeft steeds één van de gediplomeerde verplegers de eindverantwoording over vierentwintig uur. Alle nieuwe opnamen moeten aan hem gerapporteerd worden en hij is dan degene die beslist of er een van ons geroepen moet worden. De meisjes op de verloszaal (gediplomeerden) regelen dat zelf en weten dan ook beter dan hun mannelijke collega's of ik al dan niet geroepen dien te worden.

De middag geeft nu de kliniek die ik al noemde geen verdere bijzonderheden en de dag is dan om vijf uur weer afgelopen.

Wat ik niet vertelde is, dat er iedere dag op de zalen óók een korte dienst gehouden wordt waar óf de ziekenhuis-dominie Marcus óf een van de verpleegsters

voor gaat. Het zelfde gebeurt op de polikliniek maar dan buiten en meestal wat later dan op de zalen al naar gelang er patiënten zijn. Want de opkomsttijd hangt van weer en trein af. De trein laat nog wel eens op zich wachten en van half mei tot half september is het zeker in de morgenuren erg koud; dan blijven de mensen liever thuis om zich bij een vuurtje wat te warmen. Koud wil hier zeggen zo'n achttien, negentien graden. En nu schiet u in de lacht; dat deed ik ook toen ik de eerste maanden van mijn verblijf hier al puffende rondliep omdat ik het zo warm had (in het koude seizoen). Maar ik ben nu aan hogere temperaturen gewend geraakt en de regen en sneeuw in een winters Nederland lijken mij nu toch wel erg koud.

Maar ik dwaal af. In ieder geval heb ik geprobeerd een klein stukje te laten zien van Hôpital Evangelique Sona Bata.

Corrie Brouwer

Brokstukken

Samen-lewing.

Dat woord kom je regelmatig tegen in gesprekken, artikelen, etc. Het is een mooi woord, maar velen hebben het er erg moeilijk mee. Bestaat die samenleving in feite wel? Is het niet veelmeer zo dat wij mensen niet *samen* maar *lang elkaar heen* leven? Alsof we niets met elkaar te maken hebben?

Er zijn ontzaglijk veel eenzame mensen. Als je in een drukke straat loopt zie je ze soms: mensen die hongerige blikken om zich heen werpen, mensen met de eenzaamheid diep in hun ogen. Ze zouden iemand aan willen spreken, vast willen grijpen, los willen maken uit de massa om samen met hem verder te gaan. Maar er zijn alleen maar voorbijgangers, verdiept in zichzelf, met afweer in de ogen, die niet van plan zijn zich in andermans lot en leven te verdiepen. Er zijn ook onder de jongeren veel eenzamen. Thuis hebben ze niks. De ouders gingen scheiden en nu zitten de kinderen tussen twee stoelen, tussen twee vuren soms in. Er is thuis geen aandacht, geen liefde voor hen. Het echte thuiskomen kennen ze niet. Dus gaan ze de straat op, treffen er anderen die het net zo vergaat, sluiten zich aan en reageren samen hun gevoelens van haat tegen die harde, koude samenleving af door straatterreur en dengelijke.

Dan opeens gaat iedereen zich met hen bemoeien: de burgers die zich bedreigd voelen, de politie die erbij gehaald wordt, de rechter.

Natuurlijk moet er iets aan gedaan worden. Terreur kan niet getolereerd worden. Maar waar is de bemoeienis van

hen die zeggen Jezus te volgen? Onze Heer verstond het, de eenzamen, de gewonden-door-verwaarlozing op te merken. Hij bleef bij hen stilstaan, Hij sprak met hen, Hij ging bij hen binnen en overspoelde hen met liefde-die-het-nergens-om-te-doen-is.

Gemeenschap

In de gemeente van Jezus Christus kennen we de grote zaak van de gemeenschap. Daar is het samenleven een echte ontmoeting met elkaar in Christus. Maar ook die gemeenschap wordt niet door iedereen beleefd en gezien.

We hebben onze kleinere kringen in de gemeente. Daar is het zangkoor, zusterhulp, de jeugdgroep, de studiegroep voor jonggehuwden etc. En soms gebeurt het dan, dat zo'n groepje zich opsluit in zichzelf en dat men het nauwelijks goedvindt, dat er een onbekende bijkomt om ook te delen in die gemeenschap. Een jongen bezoekt voor het eerst een bijeenkomst van de zondagavondjeugd. Hij wordt officieel verwelkomd, maar verder alleen gelaten. Hij aarzelt om nog eens terug te komen. Is hij welkom? De leden van de studiekring hebben het zo gezellig bij elkaar, terwijl ze studie maken van het Woord. Moeten ze nu in die intieme kring weer een hen onbekend echtpaar toelaten?

Ik vergeet nooit het verhaaltje van „de man met de hoed op”. Hij kwam in de kerk in een provinciestad. Hij was er al veel vaker geweest. Nu zat ie er weer, met de hoed op. De mensen in de kerk stootten elkaar aan. Zie je die gekke man? Heeft z'n hoed nog op! En dat in de kerk! Tenslotte keek iedereen in zijn richting. 't Was ook verschrikkelijk wat die man

EEN BRIEF VAN

ZUSTER CORRY BROUWER!

Het ligt in de bedoeling van de Unie Zendingen commissie dat u vrij regelmatig berichten ontvangt van onze zendingen. Het is zeer beslist de bedoeling niet u bezig te houden met de min of meer romantische kant van de zendingsarbeid.

Natuurlijk boeien ons die totaal andere levensomstandigheden.

Natuurlijk verbazen wij ons er steeds opnieuw over hoe onze mensen met zo weinig toch weer zo veel kunnen doen.

Het is goed dat we dat allemaal weten.

Het is echter beter dat wij ons als christenen bewust worden van het feit dat wij direct betrokken zijn bij die arbeid daar.

En dat dat stuk werk voor een belangrijk deel ONZE verantwoordelijkheid is.

Zonder de daadwerkelijke bijstand van God en zonder Zijn bescherming zou de zaak daar doodlopen. WIJ WILLEN GOD DUS BIDDEN OM DIE HULP....

Zonder ONZE geldelijke bijdrage, zonder ons werkelijk offeren, zou de arbeid daar zonder meer gevaar lopen.

Laat uw zendingen beseffen dat u achter hen staat!

Laat eens wat van u horen?!

M. Cohen

deed. Tenslotte was er een moedige zuster die de stoute schoenen aantrok, naar hem toeging en hem op het ongepaste van zijn gedrag opmerkzaam maakte. „Dank je”, zei de man. „Dat wist ik trouwens zelf ook wel. Maar ik kom hier nu al drie maanden zonder dat iemand ooit iets tegen mij gezegd heeft. Dit scheen mij nog de enige mogelijkheid om jullie op mij opmerkzaam te maken”.

Ja, zit achter heel wat rebelsheid en straatterreur ook niet het verlangen, eindelijk eens aandacht te ontvangen? Gemeenschap is wat anders dan vriendjes hebben, en klikjes vormen, en het saampjes — met uitsluiting van anderen — knus hebben. Hij die de liefde van Christus in zijn leven toelaat om er te werken, zal zich nooit met enkele anderen afsluiten, maar zijn blik zal steeds weer rondgaan en steeds weer zal hij „inviteren” om er ook bij te komen, bij Jezus en bij de gemeenschap.

Wf.

gemeentebereiken

EVANGELISATIE IN LEMMER

Lemmer - (R.H.). Weer enig nieuws uit Lemmer. Talrijk zijn de zegeningen die we mogen ontvangen. Zo mochten we deze zomer een evangelisatiecampagne voeren in de Zuid-Westhoek van Friesland en in enkele andere plaatsen, waar we verleden jaar moeilijk begonnen en waar we nu opmerkelijk meer bezoekers en medewerking hadden. We ontvingen medewerking van verschillende voorgangers en ook hadden we medewerking van The Je Followers, de Bethelsingers, Mej. Dijkstra, Klaas en Rik Post; allen hartelijk dank!

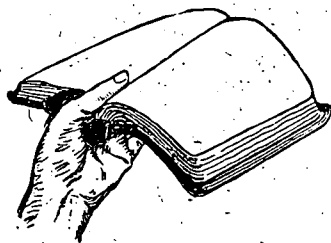
Wij zijn dankbaar dat we het woord nog hebben, en dat we het woord door God ons gegeven centraal mogen stellen. Verheugend was ook, dat er soms 50 tot 80 kinderen naar het evangelie kwamen luisteren in de speciale kindersamenkomsten. Wij mogen dan ook terugzien op een mooie en een gezegende Tentcampagne. We gaan, zo God wil, volgend jaar er weer mee beginnen. Dit mogen we met dankbaarheid in ons hart schrijven. Het is verontrustend, hoeveel mensen de Heer niet deelachtig zijn, of er niet meer van willen weten. We hebben een taak toebedeeld gekregen: getuigen te zijn van Christus. De satan gaat rond als een briesende leeuw, maar de Heere wil niet dat er één verloren gaat. Laten we daarom als gemeente waakzaam zijn, en getuigen! Zorg toch dat een ieder het weet!

Wij mochten ook ons programma voor de winter weer klaar maken: eens in de maand zullen we een bijzondere samenkomst houden.

Op 23, 24 en 25 oktober hebben we een conferentie belegd.

Op 19 september mogen we zuster Klaasje Hessels, zendelinge, in ons midden hebben; zij zal vertellen over het zendingswerk aan de Ivoorkust: ook daar komen kinderen tot de Heer. Wat is het heerlijk te weten dat God geen verschil maakt, maar allen wil verlossen van schuld en zonde.

Dat we allen maar dienstbaar mogen zijn aan het grote werk: zondaars tot Jezus te brengen. Talrijk zijn de zegeningen en dat maakt ons sterk om strijdend door te gaan.

Wat zullen we lezen?

zondag	13 september
maandag	14 september
dinsdag	15 september
woensdag	16 september
donderdag	17 september
vrijdag	18 september
zaterdag	19 september

Psalm 35 : 1-10
Nehemia 4 : 15-23
Nehemia 5 : 1-13
Nehemia 5 : 14-19
Nehemia 6 : 1-9
Nehemia 7 : 10-19
Nehemia 7 : 1-3

De Opgestane is onze Redder
Op alles voorbereid
Aanpassing aan Gods liefde
Het is zaliger te geven
Angst verlamt
Niet ieder, die vroom praat, is godgezin
Wie God vreest, kan leiding geven

PW

Verantwoording Unie-bureau

In de maand augustus werden in het unie-bureau de volgende giften en bijdragen ontvangen:

voor de E.C.U.	f 12.291,68
voor de opleiding	f 15.190,64
voor de zending	f 28.023,08
voor het 10-cents-fonds	
van de UBS	f 1.803,94
voor het Jeugdwerk	
van de NBJB	f 1.612,36

1. voor de ECU: Winschoten f 134,—; Amsterdam-Centr. f 31,81; Vriescheloo f 69,—; Apeldoorn f 30,11; Den Haag f 450,—; Den Helder f 26,10; Hengelo f 146,81; Arnhem f 330,—; Amsterdam-Noord f 61,—; Amsterdam-West f 81,80; Assen f 18,—; SS,D f 20,—; MEvD,US f 30,70.

2. voor de opleiding: Winschoten f 135,—; Amsterdam-Centr. f 47,20; Harlingen f 71,09; Den Helder f 31,17; Apeldoorn f 41,01; Den Haag f 600,—; Almelo-Nieuwstr. f 87,60; Borne f 28,88; Hengelo f 764,95; Arnhem f 410,—; Amsterdam-Noord f 77,—; Amsterdam-West f 103,75; Assen f 21,42; WRK,D f 10,—; SS,D f 30,—; XX,N f 15,—; MEvD,US f 38,60; Zusterhulp, Utrecht f 50,—.

3. voor het Jeugdwerk van de NBJB: Winschoten f 16,86; Den Helder f 24,19; Hengelo f 181,21; Arnhem f 55,—; Amsterdam-Noord f 11,—; Amsterdam-West f 12,98; Assen f 3,—; MEvD,US f 4,80.

4. voor de zending: Winschoten f 202,—; Amsterdam-Centr. f 40,11; Harlingen f 61,80; Almelo-Geraniumstr. f 94,79; Den Helder f 76,61; Pernis f 47,05; Apeldoorn f 90,91; Den Helder f 38,25; Heerenveen f 179,10; Groningen-Zuid f 615,—; Den Haag f 870,—; Almelo-Nieuwstr. f 82,40; Borne f 32,14 en f 26,52; Hengelo f 1148,24; Pernis f 86,32; Arnhem f 615,—; Amsterdam-Noord f 112,—; Amsterdam-West f 155,42; S.T.U f 50,—; HWB,E f 25,—; SS,D f 50,—; HGtW,E f 7,50; MB,H f 750,—; MEvD,US f 58,10.

5. voor auto Congo: Bapt. Zondagsschool Winschoten f 49,45.

6. voor het '10-cents-fonds' van de UBS: Den Haag f 250,—; Hoozevee f 75,—; Arnhem f 90,—; Amsterdam-Noord f 17,74; Amsterdam-West f 21,35; Assen f 5,—; Zwolle f 25,21; Enschede f 75,98; Winschoten f 33,—; MEvD,US f 7,80.

7. voor het Noodfonds: Enschede f 53,88; Rotterdam-Zuid f 297,—; Amsterdam-C. f 5,—; Assen f 62,78; Deventer f 25,—; Den Haag f 25,—; NN,Ex f 100,—; S.T.U. f 25,—; BP,D f 5,—; ES,U f 15,—; GB,U f 5,—; MB,H f 250,—. Bij de vorige verantwoording is weggevallen: BP,D f 30,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geefsters!

Wat zou er zo al bijeengebracht zijn tot eind augustus voor de bekende „zuilen”? Nu leest u maar:

Eigenlijk is dat bij lange na nog niet de helft van wat we ons voor dit jaar beloofd hebben. Dus rekenen we gaarne in de komende maanden op een stroom van giften en bijdragen, kleine en grote. Want we hebben wat te doen, veel te doen!

Giro 9260 ten name van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Amsterdam.

Giro 1504 ten name van de Bouwstichting der Unie van Bapt. Gem. in Ned., Amsterdam.

T. JANSMA.

DE ZAAIERDAG 1970.

Met grote belangstelling en verwachting ziet de ECU uit naar de komende Zaaierdag op zaterdag 26 september a.s. in de baptistenkerk "t Venster" aan de Oldenzaalsestraat te Hengelo (O). De Raden van onze gemeenten hebben reeds de uitnodiging ontvangen zich te laten vertegenwoordigen en tevens de verantwoordelijke en actieve Zaaierwerkers aan deze appeldag te laten deelnemen.

De Zaaier-arbeid is een belangrijk stuk evangelisatiewerk vanuit onze gemeenten. Wij zijn dankbaar voor de velen in onze gemeenten die er steeds weer op uittrekken met de blijde boodschap van de Heer door middel van De Zaaier.

Met hen wil de ECU en de Zaaier-redactiecommissie zich graag op deze landelijke Zaaierdag bezinnen op deze grote opdracht.

In de eerste plaats willen we ons bezinnen op de Zaaierarbeid zelf, maar daarnaast ook graag vrije discussie hebben over alles wat met evangelisatie te maken heeft.

Evangelisatie raakt het hart van onze gemeenten!

De opdracht van de Heer: "Gaaf dan heen...", is nog niet ingetrokken en is ook nog in 1970 van kracht. We zullen ons daarop bezinnen en ons ook door Hem laten bezielen. Het programma is met de meeste zorg samengesteld. Laat "t Venster" te Hengelo op 26 september tot de laatste plaats bezet zijn.

Zendf uw aanmeldingen ten spoedigste aan de administrateur van De Zaaier, ds T. Jansma te Arnhem.

Het zal een vreugdevolle ontmoeting zijn als we uit alle delen van ons land samenkomen om de evangelisatie-gelederen te versterken en opnieuw bezielt door de Geest van God, handeling te doen totdat Hij komt!

Namens de ECU: alle medewerkers graag tot ziens in Hengelo!

W. Harkema.

KERK VAN NIEUW GEKOZEN BWA-PRESIDENT AFGEBRAND

Het kerkgebouw van Second Baptist Church te Germantown, Penns., USA werd door vuur verwoest. Slechts enkele dagen voor de brand uitbrak was de

voorganger van de gemeente, dr V. Carney Hargroves uit Tokio teruggekeerd waar hij had deelgenomen aan het wereldkongres van de Baptisten Wereldalliantie en tot president van deze organisatie was gekozen.

BAPTISTEN IN DENEMARKEN

De Unie van Baptisten Gemeenten in Denemarken telde op 31 december 1969 42 gemeenten met een totaal ledental van 6.929. Het jaar daarvoor bedroeg dit ledental 7.002.

De gemeenten tellen thans evenveel leden als 25 jaar geleden.

STEUN VOOR SPAANSE BAPTISTEN

Ook dit jaar hebben een aantal Nederlandse Baptisten hun solidariteit met hun Spaanse geloofsgenoten, die lijden onder het Spaanse regime, op overtuigende wijze tot uitdrukking gebracht. Zonder blikken of blozen gingen ze in badcostuum de Spaanse stranden op, ze gingen demonstratief op de hete bodem liggen, en lieten zich moedig door de gloeiende zon bruin branden. Gezegend zij de broederband!

(T.W. in „Jong Leven“)

protestants ziekenhuis drachten

Het Bestuur heeft besloten over te gaan tot het aantrekken van een

PREDIKANT

voor de functie van
ZIEKENHUISPASTOR.

Het Ziekenhuis gaat uit van de Stichting Protestants Ziekenhuis Drachten welke opgericht werd door de gezamenlijke protestantse kerken van Drachten en omgeving.

Artikel 2 van de Statuten van de Stichting vermeldt, dat "het stichten van deze inrichting en ook de arbeid in deze inrichting wordt verricht in gehoorzaamheid aan Jezus Christus als Heer, en daarom in de geest van evangelische naastenliefde en barmhartigheid". In het Ziekenhuis is plaats voor 305 patiënten, terwijl er ruim 400 personen werkzaam zijn, waaronder ruim 100 leerling-verplegenden. Omstreeks januari 1971 wordt een nieuw gebouwencomplex betrokken.

Sollicitaties binnen 14 dagen na verschijnen van deze advertentie te richten aan de directeur-geneesheer, Dr. Z. Nauta, bij wie tevens inlichtingen te verkrijgen zijn. Protestants Ziekenhuis, Drachten, Moleneind Z.Z. 71-77, telefoon 05120-2644.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redaktie: ds J. A. Brandsma, ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga en ds H. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltsehoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltsehoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

ADVERTENTIES

Zeer onverwacht nam de Heer tot Zich onze zuster

BOUKJE NIJMEIJER—BOTS

op de leeftijd van 76 jaar.

31 augustus 1970.

Baptistengemeente Stadskanaal.

1920 — 22 september — 1970

D.V. hopen wij in grote dankbaarheid met onze ouders en grootouders

J. DE JONGE PZN.

W. K. DE JONGE—SCHOLTENS

te herdenken dat 50 jaar geleden hun huwelijk werd ingezegend.

Gelegenheid tot felicitatie op zaterdag 19 september n.m. van 2.30—4 uur in de Tuinzaal van de Herdenkingskerk, Postjesweg 150, hoek Tooropstraat, Amsterdam-West.

Amsterdam,
Adm. de Ruyterweg 256.

Kinderen en
kleinkinderen

Wij zoeken een

VERPLEEGSTER A,

die in staat en genegen is de leiding van het verpleegwerk — 32 bedden — op zich te nemen. Graag zo spoedig mogelijk. Salaris volgens bestaande regelingen. In- of extern.

Sollicitaties te richten aan de wnd. dir. van Verpleegtehuis **TABITHA**, Badhuisweg 99, Scheveningen; tel. 070 - 55 05 29.

Ook kunnen we nog een

ZIEKENVERZORGSTER en een VERPLEEGHULP

(vanaf 17 jaar) plaatsen. Ook een gediplomeerde bejaardenverzorgster kan in aanmerking komen.

Kom, zie, luister en spreek mee op de Zaaierdag 26 sept. a.s. in 't Venster te Hengelo van tien tot vijftien uur en meld dat even aan ds Jansma, Dalweg 77, Arnhem, opdat er voor u gezorgd kan worden.

DE CHRISTEN

18 sept. 1970

85e jaargang - 38

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Biltoven, telefoon 030 - 78 48 23; postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Biltoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Exodus '70 een sukses

Zeker 4000 baptisten bijeen op „De Jagerstee” te Epe

Het was met recht een exodus, een uittocht, toen die vierduizend mensen verleden zaterdagmiddag om ongeveer half vijf allemaal tegelijk probeerden hun auto of bus te bereiken om zo snel mogelijk Epe te verlaten en huiswaarts te keren. Wie toen het terrein waar de grote tent stond nog even overzag moest zich wel afvragen of de Israëlieten toen zij Egypte verlieten er ook zo'n rommel hadden achtergelaten... Overal lagen programma's en snippers papier. Hadden we toen nog de gelegenheid gehad om op de Ideeënmarkt van de jeugd in te vullen wat baptisten zijn (een dergelijke „opiniepeiling” was een van de ludieke momenten op deze markt), we zouden wellicht geen weerstand hebben kunnen bieden aan de verleiding om te schrijven: baptisten zijn viespeuken...

Lof voor de organisatoren

Na dit negatieve begin — 't is trouwens de enige kritische opmerking die we kunnen maken — woorden van lof. Lof voor hen die deze dag programmatisch hebben voorbereid en het zo rijke thema Exodus '70 voor deze ontmoetingsdag kozen. Lof voor de sprekers, die — niemand uitgezonderd — zich aan dit thema hielden en op bijzonder indrukwekkende wijze de duizenden wisten te boeien. Lof voor de mensen, die deze dag organisatorisch hebben voorbereid en zich hebben uitgesloofd om alles te regelen. Lof voor dat legertje van mensen — zondagsschool- en jeugdleiders van Apeldoorn! — die de vele honderden kinderen in hun tent een onvergetelijke dag hebben bezorgd. Lof voor... nu ja voor iedereen die op een of andere wijze betrokken was bij het welslagen van deze grote ontmoetingsdag. Dat hebben ze verdiend.

Het programma en de mensen

Hoeveel mensen er precies waren, is ons niet bekend. We hoorden, dat er vierduizend stoelen in de inmens grote tent waren geplaatst; welnu, die waren alle-

maal bezet. Bovendien wandelden en zaten voortdurend vele tientallen mensen op het grote grasveld voor de tent en waren er mensen op de „Ideeënmarkt” van de jeugd. Tellen we daarbij nog eens de vele honderden kinderen, die hun eigen programma hadden in hun eigen tent, dan moet het totale aantal toegedaggers tegen de vijfduizend zijn geweest.

De plotselinge ziekte van ds. H. P. de Boer, die de ochtendbijeenkomst zou leiden, wierp een schaduw op het bijeenzijn. Gelukkig waren de berichten uit Enschede over het verloop van de ziekte hoopgevend, zodat ds. Lindeman van

Ds. Ph. Lindeman Wzn

Utrecht — die nu de gehele dag de leiding had — op de hem eigen — gemoe-

delijke — wijze zich al spoedig geplaatst zag voor een blijmoedige schare, die met enthousiasme en gretigheid vele liederen zong en, ondanks de toenemende warmte onder het tentzeil, aandachtig luisterde naar hetgeen vanaf het podium werd geboden.

Een keur van medewerkers stond op het programma: het zangkoor van Eindhoven (met zijn dirigent H. Beekman, die ook de samenzang leidde); de combo The Holy Fact uit Den Haag; de negerzanger Ewald Dundas; ds. Chr. Eijer uit Hoogeveen, die op de piano de samenzang begeleidde; de combo M 25 uit Sneek die in de twee uren durende pauze op de Ideeënmarkt speelde. En dan natuurlijk de sprekers van deze dag: ds. K. Reiling, ds. Th. van der Laan, dr. Ronald Goulding (sekreteraris van de Europese Baptisten Federatie; hij werd vertaald door ds. J. A. Brandsma van Groningen), prof. dr. J. Verkuyl van de Vrije Universiteit van Amsterdam en ds. G. van 't Wout van IJmuiden. Hun toespraken zullen we hier niet releveren daar ze in de volgende nummers geheel of gedeeltelijk in ons blad worden afgedrukt.

We noemden reeds de Ideeënmarkt van de jongeren. Hoeveel stands en stalletjes het er precies waren weten we niet, maar het waren er verscheidene waarin op een of andere wijze de aandacht van de passanten gevraagd werd voor de typisch eigentijdse vragen waarmee vooral de jongeren zich bezig houden: milieuverontreiniging, oekumene, oorlog en vrede, ontwikkelingshulp. En passant werden enquetes gehouden naar aanleiding van deze themata; bijvoorbeeld over de vraag: bent u bereid 2% van uw inkomen aan ontwikkelingshulp te besteden?; vindt u dat ontwikkelingshulp tot de direkte taak van de kerk behoort?; is eenzijdige nadruk op het heil van de enkeling verraad aan Christus? De antwoorden werden statistisch verwerkt en later in de middag in de grote tent de volke verkondigd. Waarbij soms verrassende uitslagen! De algemene vormingsleider van de N.B.J.B., ds. M. G.

Boeschoten, lichtte een en ander toe en praatte de onderdelen aan elkaar. De ouders die hun kinderen toevertrouwden aan de zorg van de Apeldoornse jeugdleiders hebben de gehele dag geen 'last' van hun kroost gehad. Zo voortreffelijk werden ze, de kinderen..., bezig gehouden. Eén van de onderdelen van hun programma was het optreden van een echte clown. 's Middags was er een ballonwedstrijd. Overigens, zo zei ons een oudere: het hoogtepunt van de gehele dag was het in optocht door de grote tent heentrekken van de honderden kinderen terwijl zij zongen: Hoe trok Mozes door de Rode zee?... „We hebben als baptisten toekomst”, merkte deze broeder op toen hij de vele kinderen zag die dapper en blij langs de volwassenen trokken.

Belofte voor de toekomst

Laten we deze impressie maar met deze opmerking beëindigen. Inderdaad, we hebben toekomst. Er is geen reden om pessimistisch te zijn. Ook niet om onszelf op de borst te slaan omdat wij het allemaal zo goed doen, al hoorden we opnieuw — deze keer uit de mond van dr Goulding — dat onze geloofsgenoten in geheel Europa met verwondering naar onze gestage groei en uitbreiding zien. Het geheim ervan ligt niet in onze werkkraft, en ook niet in onze methodiek. Evenmin in onze offervaardigheid... Waar dan wel in?

Twee dingen zijn ons opnieuw op deze toogdag duidelijk geworden. Er heerst een sterk gemeenschapsleven onder ons. Alleen op die wijze is te verklaren dat er vijfduizend, zeg vierduizend mensen bijeen waren om samen één dag te beleven die, nuchter beschouwd, toch geen spektakulaire programmapunten bevatte. Vier, vijfduizend mensen; dat is, nota bene, zo goed als de helft van het aantal leden dat de baptistengemeenten in Nederland tellen! (Het N.O.S.-journaal heeft zaterdagavond abusievelijk

het getal veertigduizend genoemd...) We mogen daar toch wel intens dankbaar voor zijn, voor dat sterke gemeenschapsleven. Wij weten ook wel, dat het niet om de gezelligheid mag gaan. Maar wie dat woord inruilt voor gemeenschap is in het hart van de nieuwtestamentische gemeente. Die gemeente, niet als instituut maar als gemeenschap der heiligen, heeft toekomst.

Het tweede dat ons frappeerde was de aanwezigheid van de vele jongemensen. Velen gewoon gekleed — zoals waarschijnlijk ouderen het 't liefste zien; maar er waren ook anderen, gebaard en gesnord, gestoken in die nonchallante kledij die uit wil drukken dat er andere, belangrijkere dingen in het leven zijn dan rokjes en bloesjes overeenkomstig de laatste mode. Jongemensen die zich interesseren voor die vragen waar hun ouders — soms al even eenzijdig als hun kinderen op hun beurt — gewoon aan voorbijgingen of niet eens aan toe kwamen.

We hebben nog jeugd in en rondom onze gemeenten. Jeugd die veel verwacht van het evangelie en van de gemeente en daarom zulke hoge eisen stelt!

Laten we er dankbaar voor zijn, dat ze zich nog met het evangelie en met ons verbonden weten! Als wij, ouderen, van onze zijde die verbintenis weten te onderhouden is er, óók wat dat betreft, nog toekomst.

Exodus '70. Tot de uittocht uit het geworden en verwordene — het establishment — worden we telkens opnieuw door de Heer der gemeente opgeroepen. We mogen niet blijven bij het bereikte. Water dat stilstaat wordt brak. We moeten verder, we mógen verder. De toekomst ligt voor ons.

Vaak weten we het pad niet. Maar; Hij, die het volk Israël een wolkkolom en een vuurzuil zond om het voor te gaan naar het beloofde land, heeft ons Jezus gegeven. Jezus gaat ons voor.

v. D.

lees ik eigenlijk niets wat dat optimisme rechtvaardigt. De schrijver heeft een gesprek gehad met 'ds Landsman n.a.v. die uitspraak over de 70er jaren. Misschien lees ik teveel als baptist, die dan vooral zoekt naar uitspraken over de inspirerende kracht van het evangelie en van de Heilige Geest. Misschien verwacht ik te gauw een hartgrondige oproep tot bezinning en bekering, een verzoek aan de gemeenten en predikanten om enige of vele zondagen te wijden aan waarachtige verootmoediging voor Gods aangezicht, ziende eigen krachteloosheid en wie weet radeloosheid. Misschien denk ik teveel aan een al jaren in opmars zijnde wereld, die volslagen georiënteerd is op technische kennis, bezit van bodemschatten en verwerving van alle leven dodend wapentuig. Een wereld in wier denken en overleggingen God niet voorkomt.

Men kan niet ontkennen dat sommige kerken her en der nu en dan waarschuwend geluiden laten horen, maar verder dan dat — en dat soms aarzelend en onder voorbehoud — komt men niet. Er is geen duidelijke veroordeling, afwijzing, die zich manifesteert in een radikaal neen. Het ontbreekt ons, christenen, en nu houd ik op een paar kerken op het oog te hebben, terwijl wij toch in dezelfde boot zitten, aan het radicalisme dat inherent is aan het evangelie van Jezus en dat niets te maken heeft met menselijk fanatisme, met boosaardige muiterij of rebellie. Voorzover ik zie wijkt ons levensschema in niets af van dat wat zij volgen, die van God geen weet (willen) hebben. Natuurlijk, wij gaan eens per zondag naar de kerk, we bidden en danken en lezen uit de bijbel, maar in essentiële zaken, die in feite niet essentieel zijn, gaan we in de optocht mee.

Niemand mene dat ik dit zo maar even beschuldigend de Christen-wereld inslingert en daarmee denk aan mijn plicht voldaan te hebben. Ik zou zo niet schrijven als ik niet zelf kreupel ging. Op twee gedachten hinkte. Telkens terugdeinsde voor de laatste konsekwenties van het geloof, dat God in het hart plantte in de hoop vruchten te vinden. Ik ben ook maar een kleine burgerman, die zo graag in rust wil leven. Maar wie kan dat vandaag met deze kerk en deze wereld tegenover zich aan tafel?

Mijn broeder zal wel gelijk hebben als hij zegt dat er na deze tijd weer een andere zal komen. Maar het zou natuurlijk kunnen zijn dat God nu juist met hem zo graag die andere tijd wil influïden. Is het niet verkeerd alles maar vroom op God te schuiven die toch de wereld regeert?

Ds Landman slaapt nog goed, „maar ik heb in al die jaren wel eens vaak gedacht: waar moet het naar toe, hoe krijgen we de zaak in beweging? „Ik wens

zand en zaad

Tot dusver kwam na regen zonschijn en dat zal nog wel een tijdje zo blijven. Ik denk daarbij niet alleen aan landbouwelijke problemen, maar ook aan de wijze zoon van David, die vele uitspraken wijdt aan deze gang in de geschiedenis. Wie daarover uitvoerig wil lezen kan bij de Prediker terecht, waar in het derde hoofdstuk over het heen en weer terug geschreven is. Toen ik een dezer dagen in een gesprek een paar van mijn

gedachten over deze tijd uitte zei mijn broeder dat op deze tijd weer eens andere zou volgen. Ik geloofde hem.

Natuurlijk hadden we het over de deplorabele toestand van de kerken. Zoals u vermoedt specialiseer ik mij in dit soort gedachten, als amateur dan altijd. Nu heb ik ontdekt dat ds Landsman, wel eens door sommigen de paus van de hervormde kerk' genoemd, niet zo pessimistisch schijnt als onlangs verondersteld kon worden, toen het bericht uitging dat de jaren 70 beslissend zouden worden voor die kerk; en, wie zal het zeggen: voor de Kerk' helemaal. Hij heeft niet het gevoel te verdrinken, nog maar één hand boven water te hebben. Nu is het natuurlijk mogelijk dat de medewerker van Het Parool niet alles meekreeg, maar in zijn artikel van 28 aug.

„Voorwaar, Ik zeg u, wanneer gij u niet bekeert en wordt als de kinderen zult gij het Koninkrijk der hemelen niet binnengaan...” — (Mat. 18, 3)

Onze gewichtigdoenerij — die niet anders is dan wereldge-
lijkvormigheid — wordt door
Jezus als zodanig ontmaskerd
als Hij een straatkind ten
voorbeeld stelt.

Wie is de grootste in het Ko-
ninkrijk van God? Petrus, Jo-
hannes, Andreas? De domi-
nee, de evangelist? De zende-
ling die zich zoveel ontberin-
gen getroost misschien? Of is
het die zuster die nooit de bid-
stond verzuimt, die broeder
die met voorbeeldige trouw
met De Zaaier rondgaat?

Nee, zegt Jezus ... Wie, deze
normen hanteert hanteert we-
reldse normen. In de wereld
zijn zij het grootst die uit-ste-
kend zijn, die het rijkst, het
slimst, het machtigst zijn. En
Hij neemt een kind, dat daar
in de straten van Kapernaum
speelde bij de arm en plaatst

Aan rustige wateren

Worden als een kind ...

dat in ons midden. Zó moeten
jullie worden ...

Nee, nu niet dat kind gaan ro-
mantiseren en er een kleine
volwassene van maken, in een
fluwelen pakje — onbezorgd
en ruikend naar lekkere zeep.
Niet zeggen, dat we dus goed-
gelovig en naief moeten wor-
den zoals dat bij kinderen
verondersteld wordt. 't Is
trouwens beslist niet waar,
dat kinderen zorgeloos, en vol
vertrouwen in de wereld van
de volwassenen, hun leventje
leven.

't Was een straatkind, dat Je-
zus als voorbeeld stelde. Zo'n
kind, dat zich schrammen en
builen speelde; dat vieze ve-
gen over het gezicht heeft,
dat vecht met kameraadjes en

schreeuwerig zijn zin pro-
beert te krijgen ... Zo'n kind
waarvan de moeder 's avonds
zuchtend zegt: waar heb je nu
weer gezeten ...

Zo'n kind. Dat nog niet mee-
telt, dat nog geen ervaring
heeft en alleen maar eigen-
wijs is, een geringe. Iemand
waar nog geen rekening mee
wordt gehouden. Om dat dui-
delijk te maken stelde Jezus
een kind in hun midden. Zó
moeten wij worden.

Hoe?

Je kunt wel besluiten om
voortaan als een kind te
doen ... Het resultaat is kin-
derachtigheid. Je kunt wel be-
sluiten om voortaan naief te
zijn en goedgelovig ... Het re-

sultaat is hypokrisie, huichel-
achtigheid.

Hoe dan wel?

Als gij u niet bekeert, zegt
Jezus. Dát is de weg, beke-
ring. Gering worden, klein
worden. Bij het kruis knielen,
want dáár word je klein. Al
je gewichtigheid schrompelt
daar ineen en alle superlatie-
ven waarvan wij ons bedienen
tuimelen om. Bij het kruis van
Jezus leer je, versta je dat
het slechts genade is er bij te
mogen horen. Niet omdat je
een goed getuige was of ijve-
rig in Gods dienst.

Zie, een straatkind komt de
hemelzaal binnen. Bedrem-
meld ziet het om zich heen.
De engelen staken hun spel en
hun zang houdt even op. En
dan klinkt het loflied op vol-
maakte, schone wijs tot eer
van Hem die zo groot is, dat
Hij een straatkind nodigt tot
dicht bij Zijn troon.

Wie is toch dat kind?

U?

v. D.

mijzelf en alle predikanten goede nach-
ten, maar hoop tevens dat ze zich voort-
durend de vraag stellen: waar moet het
naar toe?

Had ik het niet maanden geleden eens
met u over het doorlichten der gemeen-
te? Het beste zou zijn met z'n allen voor
het allesdoorschijnend licht te gaan
staan en dan te zeggen: Spreek, want
Uw knecht hoort. Al zou dat spreken
dan wel eens verontrustend kunnen zijn.
Om niet te zeggen: levensgevaarlijk. Ge-
vaarlijk voor dit knus, rustig, welverze-
kerd bestaan.

Huizinga

DR GORDON LAHRSON NAM AFSCHEID VAN NEDERLAND

Gedurende de laatste 11 jaar was dr.
Gordon R. Lahrson vertegenwoordiger
in Europa van American Baptist Con-
vention. Op vele wijzen heeft dr Lahrson
in deze tijd zijn warme belangstelling
voor de Europese en ook voor de Neder-
landse gemeenten getoond. Bij de aan-
koop van ons seminarium en bij de bouw
van verschillende kerken ontvingen wij
financiële steun en waardevolle advie-
zen.

Dr Lahrson gaat binnenkort terug naar
de Verenigde Staten omdat hij met eme-
ritaats gaat. Van 5 tot 9 september brach-
ten dr en mevr. Lahrson een afscheids-
bezoek aan ons land. Zondag 5 septem-
ber waren ze aanwezig in een kerkdienst
in Arnhem; 's avonds hielden de Am-

sterdamse gemeenten een gezamenlijke
afscheidsdienst waar ds W. Veenstra na-
mens de Unie, ds G. Liebe namens de
Amsterdamse gemeenten en drs J. Rei-
ling namens het seminarium spraken.
Ds J. Broertjes had de leiding van deze
avond.

In zijn slotwoord wees de scheidende
Amerikaanse broeder op de unieke op-
zet van het Nederlands seminarium nl.
een opleiding die zowel in seminarium-
verband als ook binnen het kader van
de universiteit plaats vindt.

Hij vroeg de Nederlandse gemeenten
achter onze opleiding te staan die in de
rest van Europa geldt als een voorbeeld
ter navolging.

Th. v. d. L.

SNEEK OPENT NIEUW JEUGDHONK „DE HORN“

Vrijdagavond 18 september zal de bap-
tistengemeente te Sneek het nieuwe
jeugdhonk dat naast de kerk is verre-
zen in gebruik nemen. Tevens zal die
avond de geheel vernieuwde en wat af-
metingen betreft dubbel zo grote hal
(plm. 80 m2) voor het eerst worden ge-
bruikt.

Het nieuwe jeugdhonk is ondergebracht
in de woning die naast het kerkgebouw
was gebouwd. Reeds enkele jaren gele-
den werd deze woning het eigendom van
de gemeente. In de beneden-etage is een
in eigentijdse stijl ingericht jeugdhonk
gebouwd, deels met eigen krachten, ter-
wijl de boven-etage gebruikt zal worden

als hobbyzolder voor de jongensklubs.
Het nieuwe jeugdhonk zal „De Horn“ ge-
noemd worden. Met deze naam wil de
gemeente de herinnering bewaren aan ds
Johannes Horn, die in de vorige eeuw
in Sneek de baptistengemeente stichtte.
Gelijk bekend heeft de gemeente reeds
een zaal die naar wijlen ds Hartman Vis-
ser — die er van 1910 tot 1938 voorgan-
ganger was — genoemd is.

Met deze naam wil de gemeente boven-
dien de bedoeling en de functie van het
nieuwe jeugdcentrum uitdrukken. Het
woord horn, een woord dat zowel in
Friesland als in de rest van het land
voor komt, betekent een uitstekende
hoek in het water, die op den duur tot
aanlegplaats en tot haven wordt.

De opening van „De Horn“ zal plaats vin-
den in een korte bijeenkomst nadat van
7.00 uur tot 9.00 uur „open huis“ is gehou-
den.

EXODUS '70 IN EPE

Helaas hebben we — de tijd was er te
kort voor — op het moment waarop dit
nummer van ons weekblad gereed ge-
maakt moet worden nog niet de beschik-
king over foto's van de Exodus-dag die
zaterdag 12 september j.l. in Epe werd
gehouden. We hopen volgende week en-
kele foto's te kunnen publiceren.

e.r.

Ik heb de vaste grond gevonden

3) In vers 17 komt de regel voor „om des Heren wil”. Er wordt in vers 18 en 19 gesproken over Gods naam, die uitgeroepen is over het volk en de stad. Uit deze studie is mij gebleken dat deze elementen bij elkaar horen. Daarom bespreken we ze hier samen. Eerst dan aandacht voor de naam van God.

God wordt in dit gebed meerdere malen aangesproken als Here. Dit is een titel die in het Oude Testament alleen de God van Israël toekomt. Verder wordt Gods eigen naam vermeld, eveneens meerdere keren. Met deze naam „Jaweh” maakte Hij zich bekend aan Mozes. „Toen zeide God tot Mozes: Ik ben, die Ik ben... Aldus zult gij tot de Israëlieten zeggen: Ik ben heeft mij tot u gezonden.” (Exodus 3 : 14). In Israël is men de Naam te heilig gaan vinden om op de lippen te nemen, zodat men bij het lezen daarvan „Here” zei. In Hebreeuwse teksten van later tijd zetten de schrijvers de klinkers van het woord „adonai” (Here) bij de medeklinkers van het woord „Jaweh”, waardoor een onleesbaar woord ontstond, ter waarschuwing. Aan dit onleesbare woord hebben wij het woord Jehova te danken: een poging om het onleesbare leesbaar te maken. In onze bijbel betekent het woord HERE (met hoofdletters) dat in het Hebreeuws oorspronkelijk de Naam Jaweh is gebruikt. Wij volgen dus eigenlijk de Joodse gewoonte.

Omdat God zijn naam aan Mozes bekend maakte ter gelegenheid van de verlossing uit Egypte, die zo nauw verband houdt met de verbondssluiting, wordt deze naam zagezegd de verbondsnaam! Zeg je Jaweh dan denk je als vanzelf aan de uittocht en het verbond. In vers 15 wordt niet zozeer over de Naam gesproken, maar: God heeft zich een naam gemaakt. Door de uittocht heeft God zich bekendheid verworven. In vers 18 en 19 wordt benadrukt dat Gods naam is uitgeroepen over zijn volk en zijn stad. Wie over iets zijn naam uitroept, neemt het in eigendom. Israël en Jeruzalem zijn dus eigenlijk Gods eigendom. Maar tegelijk voelt u wel aan dat het „uitroepen” niet ongemerkt voorbij kan gaan. Niet alleen Israël weet ervan, maar ook de volkeren rondom. Daniël laat blijken dat hij er rekening mee houdt dat God het volk en de stad tot zijn eigendom heeft gemaakt: „mijn God, onze God, uw volk, uw heilige berg, uw verwoeste heiligdom, uw stad”.

In dit verband is vers 12 belangrijk: „onheil... als er nergens geweest is onder de ganse hemel, behalve in Jeruzalem”. Dit lijkt wat overdreven, maar het

is het allerminst. Want Gods stad en tempel zijn verwoest. De middelen waardoor Hij zich bekend maakte aan de volkeren en Israël, zijn weg. Je kunt zeggen: daardoor is Gods openbaring in de wereld weggevallen! Dat is rampzalig. En het volk dat Hem dan nog enige eer zou kunnen bezorgen is „tot een smaad geworden voor allen” (vers 16).

Overigens kunt u hieruit opmaken dat Israëls God niet van Israël afhankelijk is! Hij is vrij, onafhankelijk! Wel is duidelijk dat Israëls zonde niet alleen gevolgen heeft voor het volk, de stad en de tempel, maar ook voor God gevolgen heeft, omdat zijn naam aan volk en stad verbonden is. Dat is dan wel het tegenovergestelde van de roem van vers 15!

De uitdrukking „om des Heren wil” (vers 17) kan in het licht van het bovenstaande heel goed betekenen: God, denk om uzelf. Het gaat immers om uzelf! God is betrokken bij het wel en wee van Israël en Jeruzalem. Het gaat Hem aan. Hierbij sluit dan aan „om uwswilswil” (vers 19).

4) „maar op grond van uw grote barmhartigheden” (vers 18). Over Gods barmhartigheid wordt ook gesproken in vers 9 „Bij de HERE, onze God, is barmhartigheid en vergeving”. Eigenlijk wordt er in het Hebreeuws evenals in vers 18 ook hier de meervoudsvorm „barmhartigheden” gebruikt. Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat barmhartigheid voor God niet maar een gevoel is, maar iets dat zich omzet in daden van

barmhartigheid. Het woord verwijst naar de gevoelens die een moeder heeft voor haar kind. Vaak wordt gesproken van „veel (daden van) barmhartigheid” wat onderstreept dat we aan daden moeten denken. (Het „grote” in vers 18 is beter vertaald met „veel”).

Het woord „barmhartigheid” wordt gebruikt om Gods gunst en liefde tot uiting te brengen, Gods vergeving en verkiezing en hulp in nood aan te wijzen. Zijn barmhartigheid houdt niet op, en Hij heeft het voor allen. 't Oude Testament maakt duidelijk dat Gods barmhartigheid niet gebonden is aan de grenzen van het verbond, maar er ver bovenuit gaat.

Nu wordt in vers 9 bij Gods daden van barmhartigheid gesproken van „vergeving”. Eigenlijk moet dit ook volgens het Hebreeuws, een meervoudsvorm zijn: daden van vergeving, daden waaruit zijn vergeving blijkt, daden die het gevolg zijn van zijn vergeving. Vers 9 wekt de indruk dat de vergeving het gevolg is van de barmhartigheid. Deze gedachte wordt bevestigd door vers 18 en 19 „op grond van uw vele barmhartige daden”... „O Here, vergeef!” Omdat Gods barmhartigheid niet gebonden is aan de verbondsafspraken, is zijn vergeving dat evenmin. Overigens is zijn vergeving er natuurlijk wel op gericht dat er weer een band wordt gelegd tussen Hem en Israël. Het mag nog wel even worden opgemerkt dat als God iemand vergeeft, het niet automatisch hoeft te betekenen dat de gevolgen van de zonde ook worden weggenomen. Vergeving herstelt de verhouding. Vergeving bewerkt niet zonder meer herstel van verwoesting. Toch vraagt Daniël daarom. Het is van belang verder na te gaan waarom hij dat durft.

P. v. d. Werf

MODERN THEMA IN EEN OUD BOEK (Ingezonden)

„Het Vaticaan is een van de grootste conservatieve krachten. Het draagt ertoe bij om de overheersing van de „bezitters” over de „niet-bezitters”, de veiligheid van de rijken te verzekeren door de armen te sussen en te demobiliseren”. Deze woorden staan in een nieuwe uitgave van de Katholieke Bijbelstichting. Het is een citaat uit een open brief van Franse intellectuelen aan paus Paulus VI dat is opgenomen in een boekje „Bijbelaanstoot” dat door de KBS met medewerking van het Nederlands Bijbelgenootschap werd uitgegeven voor de nieuwe stichting „Jeugd en Bijbel” die het Palaver organiseert.

„Bijbelaanstoot” is een Nederlandse bewerking van het Duitse „Bibel Provokativ”, dat tijdens de Duitse Kerkedag van 1969 zo de aandacht trok. Het staat vol citaten die uiting geven aan een verlangen van een nieuwe wereld en een nieuwe kerk. Maar ieder citaat uit een

eigentijdse proklamatie, kanselbrief of krante-artikel gaat gepaard met een korresponderend citaat uit de bijbel.

Het boekje maakt duidelijk dat de diepste verlangens van onze tijd al te vinden zijn in de bijbel. „Waar die direkte evangelische eisen van gerechtigheid en barmhartigheid in geding zijn, mag de kerk niet zwijgen” zei de Gereformeerde Synode. De bijbel zegt: „Doe uw mond open ten bate van de stomme”.

Het boekje van 123 pagina's schenkt aandacht aan onderwerpen als: „De wereld is er voor iedereen”, „God aan de kant van de onderdrukten”, „Het Vredesrijk een hersenschim?” en „Waar staat de kerk?” Doel van deze uitgave is het gesprek over de bijbel te stimuleren. De bijbelcitaten, zegt het voorwoord, betreffen een thema dat bij de bijbel „blijkbaar al langer thuis en vertrouwd” was dan bij velen van zijn gebruikers. „Bijbelaanstoot” is te verkrijgen bij de stichting „Jeugd en Bijbel”, Herengracht 366, Amsterdam, voor f 2,50.

Ik heet MYRIA en woon in Afrika

„Schattig, vindt u niet? Kunt u ook zo vertederd naar die knuffelsmoeltjes van die negerkindertjes kijken? Ja, ja we weten als baptisten wel wat zending betekent. Vorig jaar hebben we elkaar aangespoord: *gaat dan heen!* We gingen toen heen en iedere baptist was weer een evangelist!

Het gekke is dat we alleen maar raad weten met het eerste deel van de tekst uit Mattheus; de zending merkte zo weinig van het bijbehorende: **MAAKT AL DE VOLKEN TOT MIJN DISCIPELEN.**

Een eenvoudig rekensommetje is er maar nodig om met stille trom hier weg te gaan. Vrijwillige bijdragen voor de zending in 1969 f 53.669,—. Er zijn 10.000 baptisten; we onderhouden 4 zendelingen (met inbegrip van hun gezinnen). We leggen dus met zo'n 10.000 baptisten op tafel ongeveer f 50.000,—. Hieruit volgt dat iedere baptist f 5,— per jaar aan de zending geeft. Dat is inclusief kollektes, zendingsbusjes etc.

Elk van de 4 zendelingen krijgt van u en mij dus f 1,25 per jaar. **WE HEBBEN ER DUS, MAAR f 1,25 VOOR OVER DAT EEN ZENDING GODS REDDENDE BOODSCHAP KAN UITDRAGEN!!!**

Dat is veel minder dan één pakje sigaretten of één pakje roomboter ... (en dan nog wel per jaar!).

Het wordt allemaal nog schrijnender als we het gaan bekijken in het licht van ons inkomen. Het gemiddelde inkomen per hoofd van de bevolking bedraagt ongeveer f 7000,—. We hebben gezien dat elke baptist totaal f 5,— aan de zending geeft. **DIT KOMT NEER OP EEN PERCENTAGE VAN — SCHRIK NIET — 0,07% VAN DIT INKOMEN.**

Gaat de zending ons werkelijk aan het hart. Het lijkt wel of we het zendingsbevel van onze Heer naast ons neer hebben gelegd.

Het moet toch mogelijk zijn de zending — met in de eerste plaats uw gebed — te ondersteunen met méér dan f 5,— per jaar!”

Bovenstaande teksten kwamen we tegen op de denkplakaten van de Ideeënmarkt op de toogdag te Epe. We vonden het

jammer, dat ze in de prullebak der vergetelheid terecht zouden komen. Het zou kunnen zijn, dat er jongeren (en ouderen) zijn, die zeggen: zo is het! Daar moet wat aan gedaan worden! Voor zulk een idee van mij: Doe er wat aan! Vorm een *werkgroep voor zending en ontwikkelingshulp* met een stel enthousiaste jongens en meisjes. Je zou het de W.Z.O. kunnen noemen. Maak ook eens zo'n *ideeën-markt in je kerk- of jeugdzaal*. Probeer plaatselijk een mentaliteitsverandering te bewerken. Nodig eens iemand van de zending uit. Je zou eens een V(rienden) V(an) de

Z(ending)-actie kunnen houden: zo veel mogelijk mensen zoeken, die naast hun bijdrage in de zendingsbusjes genegen zijn een jaarlijkse of halfjaarlijkse bijdrage voor de zending te geven. Als de helft van de baptisten nu eens f 5,— ekstra zouden gaan geven (dat is 3 pakjes sigaretten per jaar!) dan konden de zendelingen en de U.Z.C. de komende jaren zonder zorgen tegemoet zien. Dan zouden de jongeren van Amsterdam-C er niet voor niets met hun zendingsstand hebben gestaan!

J. Euwema

VOORGANGERS WAREN BIJEEN

De jaarlijkse conferentie van de Broederschap van Baptistenvoorgangers, gehouden op De Vinkenhof, de 8e en 9e september j.l. was een zeer boeiende aangelegenheid.

Geprobeerd werd intensief bezig te zijn met de mensen die we met het Evangelie moeten dienen, alsmede met het Evangelie zelf. Voor dat laatste was prof. dr H. Jonker uit Utrecht genodigd die een zeer boeiend referaat hield over: Het Evangelie dat wij prediken. Het was bijzonder zinvol een hele morgen daarmee bezig te zijn.

Erg verhelderend en uiterst belangrijk was de ontmoeting die het bestuur der Broederschap had gearrangeerd met de leiding van het C.N.V., waarbij de problematiek van de arbeid en de Evangelische benadering daarvan ter tafel kwamen.

Op ander terrein maar niet minder belangrijk was de vraag: Wie zijn de vrienden van onze gemeenten? Ds H. van der Werf hield over deze vraag een beschouwing waarin met name de pastorale zorg voor deze groep onder ons besproken werd.

De Algemene Vormingsleider ds M. G. Boeschoten bepaalde de broederschap bij de jeugd en het jeugdwerk.

De enige avond die zo'n conferentie kent was erg interessant: dr J. J. Kiwiet, pas terug uit de V.S., beantwoordde allerlei vragen over en trachtte een beeld te geven van leven en werken van onze geloofsgenoten in Amerika.

Het was erg goed op deze wijze als voorgangers samen te werken aan en te denken over de dienst die met de gemeenten verricht moet worden in opdracht van Hem die de wereld liefheeft.

H.B.

VOOR DE PREDIKANTSVROUWEN

Dit jaar hopen we op 8 oktober onze predikantsvrouwendag te houden. Verschillende zusters van ons kunnen u vertellen hoe prettig en leerzaam deze dag is. We missen nog velen van ons. Probeer eens om dit jaar ook aanwezig te

zijn. We bieden u een mooi programma. We zullen iets horen over het „gevangeniswerk” en over „zondagsheiliging”. Tussen deze bedrijven door drinken we koffie met ... Kortom een dag om mee te maken.

Uw opgave wordt uiterlijk dinsdag 6 oktober graag genoteerd door: mevr. A. Reiling, Merellaan 5, Bilthoven.

H.O.-T.

VAN DE NBJB

Met ingang van 1 september 1970 is door de Jeugdraad benoemd tot Algemeen Sekretaris: R. Trip, Keurvorstlaan 23, Arnhem; tel. 085-455898. De heer Trip is geen onbekende in ons jeugdwerk, desondanks willen wij hem een hartelijk welkom-toeroepen en de wens uitspreken dat er een langdurig contact zal ontstaan tussen hem en ons landelijk jeugdwerk.

De samenstelling van de huidige Jeugdraad is als volgt:

Ds J. Schuil (LZC), voorzitter; R. Trip, algem. sekretaris; mej. G. van Veen (JMC), alg. adj.; Leden: J. Hamer (JMC); ds J. v. d. Geer (LZC); ds J. Euwema (UC); ds O. Oldenburger (RJC). Adviserende leden: ds M. G. Boeschoten; F. Bos; mej. A. Brongers.

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door: ds J. Schuil; R. Trip, mej. G. van Veen; O. Oldenburger.

DS H. P. DE BOER IN ZIEKENHUIS

J.l. woensdag 9 september werd ds H. P. de Boer, voorganger van de baptisten-gemeente te Enschede wegens een hartinfarct opgenomen in het ziekenhuis.

Naar omstandigheden maakt ds De Boer het op het ogenblik weer goed en kan van herstel gesproken worden!

We wensen hem en zijn gezin van harte Gods helende en zegenende nabijheid!

v. D.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Nieuwe Pekela, R. Reiling te Leiden.

Beroepen: te Leeuwarden, Ph. Lindeman Wzn. te Utrecht.

Brokstukken

Bemoei je er niet mee...

Dat is de raad die de ene mens soms aan de ander geeft met betrekking tot een derde die in moeilijkheden verkeert. Je weet immers nooit waarin je dan verward raakt? Als je eenmaal begint een ander te helpen, kom je er misschien nooit meer af. Je weet nooit wat je op de hals haalt... Nou ja, u kent al die gezegden zelf ook wel.

Dezer dagen vertelde iemand ons dat veel Amerikanen dit principe huldigen in een maatschappij waarin misdaad op kleine en grote schaal veelvuldig voorkomt. Ze bemoeien er zich eenvoudig niet mee, al vindt die misdaad zo ongeveer onder hun ogen plaats. Ze wensen „not to be involved”. Ze willen er niet in verward worden. Misschien lopen ze dan zelf ook klappen op, of misschien moeten ze later als getuige voor de rechter verschijnen... En... het kan heel wat tijd kosten, als je je met een slachtoffer van het verkeer of van een misdaad gaat bemoeien.

Wie de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan leest, komt daarin hetzelfde principe tegen. Priester en leviet worden geconfronteerd met het slachtoffer van een roofoverval. De man ligt uitgeplunderd en meer dood dan levend aan de kant van de weg. Nu kunnen ze wel gaan kijken, maar wat halen ze zich op de hals? De man is schijnbaar zwaar gewond, hoe krijgen ze hem daar van

daan? En als ze hem meenemen naar Jericho, waar moeten ze hem dan naar toebrengen? En aan welke instantie kunnen ze hem dan overdragen? Aan geen enkele! Dat betekent dus dat ze hem in hun eigen woning op moeten nemen, verplegen, te eten geven, enzovoort. Wat een narigheden. Je kunt je er beter maar niet mee bemoeien. Je weet niet wat je je op de hals haalt. En aan die oeroude wijsheid houden ze zich dan maar. Ze lopen door...

Ook in onze contreien wordt vaak dóórgelopen! Op dezelfde wijze als in de Verenigde Staten, op dezelfde wijze als op die eenzame weg van Jeruzalem naar Jericho. Wijzelf lopen soms ook door. Terwijl Jezus ons op de n a a s t e wijst!

Liefde op een afstand

Toch bemoeien we ons wel met anderen. Met de Vietnamezen, de Biafraanse oorlogsslachtoffers, de vele gediscrimineerden in Amerika en Zuid Afrika, de vertrapten in Zuid-Amerika, etc. Waar het de slachtoffers op verre afstand betreft, leven we minder naar het principe van „bemoei je er maar niet mee”. We heffen waarschuwend vingers omhoog, we houden protestacties, we sturen een tientje, we maken realistische reportages, we geven bijtend commentaar, we schelden in de trant van „Nixon moordeenaar”, we geven aan ontwikkelingshulp. En dan geven we onszelf nog wel eens schouderklopjes omdat we als Nederlanders zoveel miljoen voor de achtergeblevenen opgebracht hebben, omdat

we als klein landje verhoudingsgewijs zoveel aan ontwikkelingshulp doen! Maar hoeveel echte liefde steekt erin? Soms neemt iemand een paar verhongerde kindertjes uit een ver land in huis. Soms zie je iemand wegtrekken naar achtergebleven gebied, niet om er te „bazen” maar om echt assistentie te verlenen. Zij zijn bereid „verward” te worden in de moeilijkheden van de ander! Sommigen van hen die wegtrokken uit de eigen veiligheid van het gespreide bedje om elders te helpen bouwen en die misschien twee jaren daarvoor hadden uitgetrokken, blijven er hangen, ze kunnen niet meer loskomen van de nood die ze aantreffen en van de mensen die hen zo nodig hebben.

Moraliseren wij te veel?

Soms vraag ik mij af: moraliseren wij niet teveel en te gemakkelijk? De wijsvinger waarschuwend opheffen naar Nixon, naar Vorster, en naar vele anderen.

Waar ook ter wereld, is niet voldoende. En hebben wij wel het morele recht er toe, zolang we de naaste die vlak bij ons leeft, voorbijlopen, omdat we in zijn moeilijkheden niet verward wensen te worden?

Hebben wij het probleem van de Molukkers, de gastarbeiders, de vereenzaamde jongeren, zo goed opgelost?

Verre hulpverlening is gemakkelijker dan het liefhebben van de naaste. Laten we nimmer die naaste vergeten. En intussen de ontwikkelingshulp verhogen! Zonder bijbedoelingen!

Wf.

gemeenteberechten

DOOPDIENST MET GESLOTEN T.V.-CIRCUIT IN TER APEL

Ter Apel - (H.J.O.) Het is al enige tijd geleden dat men iets uit onze gemeente heeft gehoord. Dit betekent echter niet dat er in die tijd niets is gebeurd. We hebben veel zegen mogen ontvangen en we geloven in nog meer zegeningen.

J.l. zondag hadden we voor de vierde keer dit jaar een doopdienst. Waren het in de vorige drie diensten telkens twee, nu waren het er zes dopelingen waarvan twee echtparen. De belangstelling voor deze dienst was overweldigend. Iemand naast de kerk had zijn schilderswerkplaats ter beschikking gesteld, zodat ook daar velen een plaatsje hebben gevonden. Door middel van een geluidsinstallatie en een gesloten T.V.-circuit konden ze de gehele dienst uitstekend volgen.

Zo hebben we in deze dienst dan ook zo'n driehonderd mensen mogen bereiken met de wondere boodschap van het evangelie der verlossing.

Ook de gewone diensten worden zeer goed bezocht, zo zelfs dat we aan de kerkruimte niet voldoende meer hebben en de vergadering er bij gebruikt moet worden. U begrijpt dan ook wel, dat we druk met bouwplannen bezig zijn.

Ook is er de laatste tijd droefheid in de gemeente. Op vrijdag 28 augustus moesten we het enige kindje van een echtpaar grafwaarts dragen. Er was toen grote verslagenheid in de gemeente. Maar dit

kleine kindje van 3 jaar is voor velen een getuige geweest.

Ook de vrouw van onze voorganger lijdt aan een ernstige ziekte. Zo ziet u, dat er hier in de gemeente ups and downs zijn. Maar door alles heen zien we dat God nog bezig is met de gemeente. En we mogen met mevrouw Zoer zeggen: er zijn geen grenzen aan Jezus' macht.

DOOPDIENST IN HEERENVEEN

Heerenveen — (Wd.L.) Het is bemoedigend, dat er af en toe in het leven van een mens hoogtepunten zijn. Datzelfde geldt ook voor het gemeentelijk leven. Er wordt op allerlei gebied regelmatig en door verschillende broeders en zusters met de voorganger voorop, in en voor de gemeente gewerkt. Soms krijgt men de indruk dat alles bij het oude blijft, de minst doorzettende denkt beslist wel eens: „Houd er maar mee op, het geeft toch niets”. Doch dan ineens merkt men, dat er soms meer wordt nagedacht en verwerkt dan men vermoedde. Plotseling komt er dan iemand die zegt: „Ik hoor er ook bij. Ik geloof ook in de vergeving van mijn zonden door Christus' bloed. Ik wil graag gedoopt worden”.

Zo was het zondag 6 september in onze gemeente een blijde dag. Aan een jonge man, tot de overtuiging gekomen, dat hij in het openbaar belijden van zijn geloof moest afleggen, door zich te laten dopen, werd die morgen de doop toegediend. De kerk was overvol en we luisterden met zeer veel interesse naar het woord van de voorganger naar aanleiding van de tekst: „zie daar water, wat is er tegen, dat ik gedoopt word?” In zo'n ogenblik worden zij, die op enigerlei wijze bij

de arbeid in de gemeente zijn betrokken, er op nieuw van overtuigd, dat men door moet gaan, steeds maar weer, en ondervindt men nog eens weer de waarheid van het woord dat Gods woord niet ledig wederkeert.

Des avonds vierden wij met een groot aantal broeders en zusters het avondmaal en werd onze jonge broeder welkom geheten.

Het was een fijne zondag en we geloven, dat onze Heer meer heeft om ons te geven en dat ook de arbeid in onze gemeente meer vruchten zal geven.

INTREDE DS G. BRONGERS

Hoogeveen — (D.W.) Graag willen wij u deelgenoot maken van de wel unieke gebeurtenissen in onze gemeente. Bekend mag worden verondersteld dat br. E. J. Huizing van standplaats is veranderd en nu Staveren mag dienen met Woord en getuigenis. U hebt de vreugde van Staveren kunnen bespeuren in het verslag dat Staveren in De Christen heeft doen opnemen. Uniek in Baptist Nederland is waarschijnlijk wel, dat een gemeente zo kort vakant is geweest. Officieel drie weken! De vreugde was groot toen wij vernamen dat ds G. Brongers uit Leeuwarden het op hem uitgebrachte beroep aan nam.

23 augustus was de dag van bevestiging en intrede. Onze oud-voorganger ds Huizing, bepaalde op treffende en indringende wijze ons bij het voorgangerschap en het als gemeente mede verantwoordelijk zijn! Het voorstellen van voorganger aan gemeente en, omgekeerd, gemeente aan voorganger, liet een diepe indruk na. De intrede vond plaats in de Remonstrantse kerk, omdat ons eigen gebouw voor zo'n gebeurtenis te klein is. Onder

grote stilte werd de „troonrede” beluisterd. We weten als Hooggevenaars nu wel duidelijk wat ons gebracht gaat worden: het evangelie!! Velen maakten gebruik van de mogelijkheid om enkele goede wensen uit te spreken. Vermeld dient te worden het bijzonder sympathieke gebaar van het gemengd koor uit Garijp. Dat was voor het nieuwe voorgangersgezin een volkomen verrassing! Alle lof voor dit koor. Opvallend was de goede interpretatie van de gezongen liederen. Dat deed je wat!!

30 augustus: In de samenkomst heeft de gemeente zich gepresenteerd aan het gezin Brongers. De wijze waarop verenigingen en andere activiteiten zich presenteerden was leuk. Niet te vergeten was toch wel de „eminente” wijze van „voordragen” van de rijpere jeugd. Met zo'n jeugd moet het fijn te werken zijn!

Br Brongers was kennelijk onder de indruk van dit gebeuren. Zijn lievelingslied „Ik weet dat God de weg mij (ons) banen zal”, werd dan ook spontaan meegezongen.

En de arbeid gaat nu door! 4, 5, 6 september hebben we een gezegende tentcampagne gehad. We mochten op eenvoudige wijze het Evangelie doorgeven. Fijne reacties mochten we beluisteren. De broeders Zijlstra, Nieman en Brongers waren de vertolkers. Het T.B.C.-koor uit Zwolle (van harte aanbevolen) bekend van de E.O.-uitzendingen en de fam. Tent, brachten zingend en spelend en getuigende het Woord! Het was fijn. Het heeft ons allen weer bemoedigd en doen zien dat er juist in onze dagen een grote verantwoordelijkheid ligt op allen die van Christus zijn.

Met veel verwachting gaan we de toekomst tegemoet.

We willen het samen gaan doen. Voorganger en gemeente. In liefde, in trouw, in de sterkte Zijner kracht! Totdat Jezus komt.

NOG EEN NAKLANK VAN DE AV 70

Het mag als bekend worden verondersteld, dat de warme maaltijden die tijdens de A.V. werden geserveerd niet van die kwaliteit waren die wij er van mochten verwachten en de prijs rechtvaardigden.

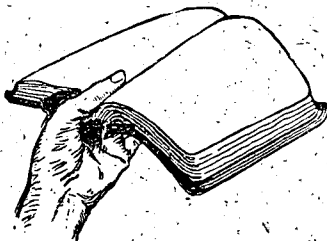
De voorbereidingskommissie heeft zich daarover met de direktie van het hotel verstaan en haar ontevredenheid uitgesproken. De direktie beriep zich op overmacht wegens ziekte van een deel van het personeel o.a. de kok, maar heeft toch tweehonderd gulden van de totaalprijs geretourneerd.

In overleg en met toestemming van de Raad der gemeente is dit bedrag overgemaakt aan de U.Z.C. met bestemming: de auto van zr C. Brouwer.

Wij menen dat ieder met deze regeling akkoord kan gaan.

Jac. L. de Vries,

Sekretaris voorbereidingskommissie

Wat zullen we lezen?

zondag	20 sept.	Psalm 35 : 11-18
maandag	21 sept.	Nehemia 4, 5a, en 66-72
dinsdag	22 sept.	Nehemia 8 : 1-13
woensdag	23 sept.	Nehemia 8 : 14-19
donderdag	24 sept.	Nehemia 9 : 1- 5
vrijdag	25 sept.	Nehemia 9 : 5-15
zaterdag	26 sept.	Nehemia 9 : 16-21

God bracht de Rechtvaardige in de wereld
Klein maar dapper
Een ouderwetse samenkomst — goed voor ons
Wat een feest: doen wat God wil
Tijd om te belijden en te prijzen
Gods liefde voor Israël
Gods liefde ondanks hardnekkigheid

PW

SYNODE ERKENT BEZWAREN TEGEN PASSAGES IN DORTSE LEERREGELS

De Gereformeerde Synode heeft uitgesproken, dat bepaalde passages in de Dordtse Leerregels over de leer van de eeuwige verwerping niet op duidelijke gegevens van de Heilige Schrift zijn gefundeerd. De synode kwam tot deze uitspraak naar aanleiding van een bezwaarschrift van dr B. J. Brouwer uit Den Haag. Deze stelde dat hij principiële bezwaren had tegen passages in het genoemde belijdenisgeschrift over het eeuwig besluit van God om sommigen niet met het geloof te begiftigen, maar hen in hun boosheid en hardheid te laten. Vanwege zijn bezwaren tegen deze leer kon dr Brouwer enige jaren geleden toen hij gekozen werd tot ouderling niet zijn volle instemming betuigen met de belijdenisgeschriften en daarom zijn ambt niet aanvaarden. Hij vroeg toen de synode om een uitspraak.

De synode heeft ook uitgesproken, dat de genoemde passages vallen onder „de factoren welke in de weg staan aan het het vragen van volledige instemming met de Drie Formulieren van Enigheid”. In een eerdere zitting werd hierover reeds een studiedeputaatschap ingesteld. Zij besloot dit deputaatschap op te dragen de thans door de synode erkende bezwaren in de studie te betrekken.

DIT MAG U GERUST WETEN

Er leven bijna 3 miljard mensen in de wereld. De helft van hen heeft het evangelie nog nooit gehoord. De wereldbevolking neemt bovendien elke dag toe met 109.000.

Het grootste zendingsprobleem waarmee de kerk van vandaag wordt geconfronteerd is de enorme vooruitgang van de Islam in Afrika, dank zij de ijver van de Moslim-zendelingen.

Indien de bevolking van China zou voortbijtrekken in rijen van vier zou de stoet onafgebroken voortduren: een nieuwe generatie zou weer zijn opgegroeid gedurende de tijd, dat de oude passeerde.

Indiaanse stammen in Zuid-Amerika zijn bijna geheel te gronde gegaan aan ziekten die ze van de blanken kregen, zonder het evangelie te hebben gehoord.

Elk jaar zendt de Islam 4000 zendelingen ten Zuiden van de Sahara; zij bekeren 14 maal zoveel heidenen als er mensen voor Christus worden gewonnen.

(Christian Broadcaster)

ADVERTENTIES

Zo de Here wil en wij leven hopen wij de 21ste september met onze geliefde ouders en grootouders

SIETSE BAKKER

en

MARIA BAKKER-WESTERVELD

hun 45-jarige echtvereniging te gedenken.

Dat ze nog lang gespaard mogen blijven voor ons allen.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

K. Bakker

H. Bakker-Bronds

M. S. Maria Henny

Sietse en Gea

Receptie van 7 tot 9 uur 's avonds in gebouw De Cirkel, ingang Singelweg 14, Groningen.

Heden heeft de Heer tot Zich genomen mijn lieve man, onze zorgzame vader en opa

LUITJE VEGTER

op de leeftijd van 61 jaar.

„Hij is verlost, God heeft hem welgedaan”.

Hengelo (O.), 15 september 1970

Tollensstraat 33.

L. G. Vegter-Kuipers

I. Schoonbeek-Vegter

R. Schoonbeek

Mark

Relinde

De teraardebestelling zal plaats hebben op vrijdag 18 september a.s. n.m. 3.00 uur op de Algemene Begraafplaats, Oldenzaalsestraat te Hengelo (O.).

Kom, zie, luister en spreek mee op de Zaterdag 26 sept. a.s. in 't Venster te Hengelo van tien tot vijftien uur en meld dat even aan ds Jansma, Dalweg 77, Arnhem, opdat er voor u gezorgd kan worden.

Op 7 september is plotseling in zijn Heer en Heiland ontslapen onze lieve man, vader, groot- en overgrootvader

ANNO BUURMA

in de leeftijd van 74 jaar.

Dat zijn wens om bij Christus te zijn is vervuld, zij ons tot troost.

De begrafenis heeft reeds plaats gehad op 11 september te 15 uur op „Vredenhof” Amsterdam, 14 september 1970.

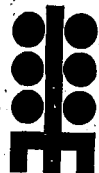
BINNENKORT VERSCHIJNT:

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door J. van Dam; ongeveer 300 pag.; 33 hoofdstukken; met vele foto's; integraal band; uitgave van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

slechts f 10,— (intekenprijs)

U kunt dit boekwerk, dat dit najaar van de pers komt, bestellen door gebruik te maken van het intekenformulier dat bij het prospectus is gevoegd (binnenkort ook in alle gemeenten aanwezig) of door een briefkaart te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem.

diaconessenhuis eindhoven

Het bestuur van het Diaconessenhuis te Eindhoven roept, in overleg met de samenwerkende Protestantse kerken en met het bestuur van de R.K. ziekenhuizen, sollicitanten op voor de functie van

ZIEKENHUISPREDIKANT

in verband met het a.s. emeritaat van dr. G. F. D. Locher op 1 januari 1971.

De betreffende functionaris zal de helft van zijn tijd in het Diaconessenhuis werkzaam zijn naast de aldaar aanwezige predikant, terwijl de overige tijd bestemd is voor de pastorale zorg van de Protestantse patiënten in de twee R.K. ziekenhuizen te Eindhoven.

Zij, die een cursus pastorale psychologie hebben gevolgd of bereid zijn aan een dergelijke cursus deel te nemen, genieten de voorkeur.

Belangstellenden voor deze functie worden verzocht hun brieven met referenties te richten aan de directeur-geneesheer, Ds Theodor Fliednerstraat 1 te Eindhoven.

De Stichting voor Buurthuiswerk „De Putse Poort” (opbouwwerk op wijk-nivo — buurthuiswerk) Zwederstraat 52, Rotterdam-Zuid, zoekt t.b.v. de jeugdwerkstaf van het buurthuis

EEN JEUGDWERKLEIDER

Tevens kan geplaatst worden

EEN ASP. JEUGDLEID(STER)

Het werk speelt zich af in Bloemhof, één van de oude Rotterdamse stadswijken. De Stichting is aangesloten bij het N.B.V. en volgt wat betreft de salariëring en rechtspositie de L.O.A.C.-regeling.

Inlichtingen en sollicitaties bij de directeur, Rondweg 55a, Rotterdam-25. Tel. (010) 32.50.97 / 17.43.44.

De Heer nam tot Zich onze broeder

JAN REINHOLTD

op de leeftijd van 80 jaar.

Groningen, 8 september 1970

Baptistengemeente Groningen-Zuid.

De Heer nam tot Zich broeder

JAN REINHOLTD

op de leeftijd van 80 jaar.

Broeder Reinholdt was de 1e voorganger van onze gemeente.

Baptistengemeente Hoogezand.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof. — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

De Here heeft tot Zich genomen onze broeder

ANNO BUURMA

in de ouderdom van 74 jaar.

7 september 1970

Baptistengemeente Amsterdam-C.

De Heer nam tot Zich onze broeder

CORNELIS MULDER

op de leeftijd van 68 jaar.

Rom 6 : 8

7 september 1970

Baptistengemeente Hoogezand.

Heden ontsliep in zijn Heer en Heiland, onze lieve vader, behuwd-, groot- en overgrootvader, broer en oom,

A. FRANKE VAN NETTEN

weduwnaar van Hinke de Vries, in de ouderdom van 84 jaar.

Mede namens verdere familie:

Australië:

G. van Netten- van Netten

R. van Netten

Amsterdam:

F. van Netten

S. van Netten-Schurer

Leeuwarden:

F. van Netten

W. van Netten-de Ruiter

Heusden:

P. van Netten

B. van Netten-Syswerda

klein- en achterkleinkinderen

Scheveningen, 8 september 1970.

Diaconessenhuis „Tabitha”, Badhuisweg 99.

Correspondentie-adres: Ekingenstraat 2^e, Amsterdam.

De teraardebestelling heeft vrijdag 11 september plaats gehad.

Heden behaagde het de Heer tot Zich te nemen, onze lieve vader, groot- en overgrootvader

JAN REINHOLTD

op de leeftijd van 80 jaar, sedert 15 maart 1965 weduwnaar van Johanna Groeneveld. Zijn leven was Christus en het sterven gewin.

Groningen, 8 september 1970

Van Leeuwenhoekstraat 33.

Hoogezand:

G. P. de Boer-Reinholdt

H. J. de Boer

Groningen:

F. C. P. Huizing-Reinholdt

R. K. Huizing

klein- en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft plaats gehad na een rouwdienst in de Baptisten Kerk te Hoogezand.

DE CHRISTEN

25 sept. 1970

85e jaargang - 39

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

TOEKOMST VAN DE VOORGANGER EN DE GEMEENTE

Hieronder laten we enkele fragmenten volgen uit de rede („Jaaroverzicht 1969-1970”), waarmee drs J. Reiling — rector van het baptisten-seminarium te Bosch en Duin — zaterdag 19 september j.l. het nieuwe cursusjaar van het seminarium inleidde. De openingsbijeenkomst, op De Vinkenhof gehouden, werd door ongeveer honderd personen bijgewoond.

„Kon ik verleden jaar melding maken van een komende samenwerking met de theologische faculteit van verschillende instituten, deze samenwerking is inmiddels nog uitgebreid met de Theologische School van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten. Nu werken in de faculteit samen de Nederlandse Hervormde Kerk in de persoon van de kerkelijke hoogleraren en hun medewerkers, de Rooms Katholieke Kerk door middel van de Katholieke Theologische Hogeschool Utrecht, de Oud-Katholieken, de Vrije Evangelischen en de Baptisten. Het zou mij niet verbazen wanneer dit boekje in de toekomst nog enige uitbreiding zou ondergaan. Onze faculteit is nu zeker de rijkst gesorteerde in den lande. Elke geloofsgemeenschap is verantwoordelijk voor het onderwijs in die vakken die het eigen geloofsgoed en het eigen kerk- en gemeentelven tot onderwerp hebben”.

„Wat wij op De Vinkenhof doen betreft dus de bijbelse, de systematische en de praktische theologie en de geschiedenis van het baptisme. Dat is al met al niet weinig. Er zouden hier zeker twee fulltimers een dagtaak kunnen vinden, maar wij hebben er de mogelijkheden niet voor. Wij moeten hier heel veel doen met heel bescheiden middelen. Daarom hoop ik dat de school nog eens voor steun uit de rijksmiddelen in aanmerking zal komen als een hogere beroepsopleiding. Lang heeft het rijk zich hiervan gedistancieerd, maar nu de gereformeerde en katholieke theologische

hogescholen door het rijk gesubsidieerd gaan worden, is dit ijs gebroken. Het zal nog wel enige jaren duren voordat ook de kleinere instituten hiervoor in aanmerking komen maar na verloop van tijd zal dit wel worden rechtgetrokken. Het lijkt mij goed aan deze zaak nog een enkel woord te wijden. Ik meen nl. dat er verschil gemaakt dient te worden tussen subsidie aan een kerkelijke beroepsopleiding en steun aan de kerken. Het eerste is een normale zaak waar het beroep van predikant een normaal beroep is en alle beroepsopvoeding door de staat wordt bekostigd. Het tweede dat zou dienen tot instandhouding van de specifiek kerkelijke arbeid, acht ik gevaarlijk. Het is een feit dat vrijwel alle kerken het financieel moeilijk hebben. Dat komt door de inflatie die maakt dat hetzelfde werk van jaar tot jaar duurder wordt, maar niet alleen daardoor. Het komt ook doordat de kerken boven hun stand leven, de stand van de offervaardigheid en de liefde van hun leden. Ons geringe aantal en onze korte geschiedenis maken dat wij hier minder last hebben doch die meent te staan zie toe dat hij niet valle. Subsidiëring van de kerken door de staat zal er aan meewerken dat de ware stand van de kerken wordt verbloemd. Ik hoop dat wij er voor bewaard blijven.

Verleden jaar poogden de C.v.d.O. en de U.C. in broederlijke eendracht de A.V. te bewegen in 1970 een full timer aan te stellen op De Vinkenhof die verantwoordelijk zou zijn voor de praktische vorming van de a.s. voorgangers en voor de scholing van andere free time werkers in de arbeid van onze gemeenten. Deze poging slaagde niet maar mislukte ook niet, als ik de notulen en de „Strekenkrant” van die vergadering goed heb begrepen. Dat betekent dat de indienende instanties er nog mee zitten. Als de voortekenen niet bedriegen zullen zij er nog lang mee zitten. Tenzij de inflatie tot staan wordt gebracht, zal er in de naaste toekomst voor uitbreiding

van het werk geen ruimte zijn, wanneer onze gemeenschap prioriteit zal geven aan het nakomen van haar sociale verplichtingen jegens de voorgangers en de oud-voorgangers. Wij kunnen geen nieuw werk aansnijden op kosten van hen die reeds in het werk staan of gestaan hebben. Voor De Vinkenhof betekent dit dat belangrijk werk ongedaan zal moeten blijven. Ik beperk mij nu tot de praktische vorming van de toekomstige predikanten. Er is op dit gebied zoveel gaande dat het niet meer op basis van wat eigen ervaring, enige literatuurstudie en een goede neus voor de lucht in onze gemeenten te doen is.

Ik denk aan de ontwikkelingen op het gebied van de pastorale psychologie, van de groepsdynamica, van de communicatiemethoden, aan de samenlevingsproblemen, aan de wereldproblemen die we meer en meer aan den lijve gaan voelen in onze gemeenten. Het is zelfs zo dat ook de best opgeleide predikant dit op basis van een eens ontvangen opleiding niet blijvend aan kan. Veel predikanten lopen rond met het gevoel dat hun opleiding verouderd is en dat ze opnieuw aan de studie zouden moeten. De mogelijkheden daarvoor zijn echter gering. Niet alleen kan De Vinkenhof in de huidige opstelling er zo goed als niets aan doen, ook in internationaal verband lukt het nog niet. Met name de ontwikkeling in Ruschlikon is in dit opzicht teleurstellend geweest. Mijn hoop is nu echter gevestigd op de theologische faculteit waar reeds een pastoraal-psychologische leergang is en waar wellicht nog meer te realiseren valt”.

De toekomst van de theologie

„De toekomst van onze voorgangersopleiding is nauw verweven met de toekomst van de theologie en met de toekomst van de gemeente. Hierover wil ik vandaag enkel opmerkingen maken. De toekomst van de theologie als we-

tenschap is ronduit een hachelijke zaak. In de vrijwel eindeloze discussies over de herstructurering van de studie, over de invoering van nieuwe vakken zoals sociologie en psychologie, over de doelstellingen en uitgangspunten van de theologie, weerspiegelt zich de diepe crisis waarin de theologie verkeert. Het is ten dele de crisis waarin de wetenschap als geheel zich bevindt en met de wetenschap de samenleving, ten dele ook een crisis die samenhangt met de allerwege gesignaleerde geloofscrisis. Wie meent dat wij ons aan deze crisis zouden kunnen onttrekken, of meer nog: dat zij automatisch aan ons voorbij zou moeten gaan, omdat bij ons theologisch alles toch wel in orde is, heeft het mis. Ook onze opleiding kan zich aan deze crisis niet onttrekken. Het zou betekenen dat wij, docenten en studenten, ons moeten opsplitsen in twee wezens, één dat leeft in deze tijd en de spanningen en aanvechtingen van deze tijd en één dat daaraan geen deel heeft en zich koestert in het ongestoorde bezit van de oude waarheden. Ook al zou onze opleiding zich niet voor een belangrijk deel op de universiteit afspelen, ook al zouden wij uitsluitend theologie bedrijven in de sende bossen van De Vinkenhof, hoogstens gestoord door overvliegend gebulder, dan zou de situatie toch niet anders zijn. Deze tijd zou via t.v., radio, pers en geschrift evengoed bij ons binnenkomen. Daarom is het goed dat wij daar zijn waar de strijd zich afspeelt.

Men vraagt mij wel eens of onze studenten wel voldoende beschermd worden tegen de invloeden van de moderne theologie. Nu lijkt het mij allereerst niet juist om zo in 't algemeen van de moderne theologie te spreken maar daar gaat het nu niet om. Theologie is iets anders dan een besmettelijke ziekte waartegen men zich kan laten inenten. Verkeerde theologie kan alleen worden ontdekt en weerlegd in de confrontatie. Het eerste wat men zal moeten doen is er kennis van nemen en dat betekent onvermijdelijk dat men er enige invloed van ondergaat. Het komt er echter niet zozeer op aan dat bepaalde theologen wel en andere niet worden gelezen en bestudeerd. De beslissende vraag is, wat is theologie? Vanuit welk midden wordt deze wetenschap beoefend? En dan luidt mijn antwoord: *theologie is de wetenschap van het Woord Gods*. De bijbelse vakken zijn daarom in haar centraal. Zolang de bijbel het gezaghebbende midden van de theologische wetenschap is, heeft de theologie toekomst want dan heeft zij betekenis voor mens en maatschappij.

Dit antwoord is niet alleen dat van de rector persoonlijk, ook niet alleen van het baptistenseminarie, maar tevens dat van de theologische faculteit van de rijksuniversiteit te Utrecht. Het impliceert een afwijzing van de opvatting dat theologie zou moeten worden be-

dreven op basis van de filosofie of — wat tegenwoordig meer in zwang is — op basis van de z.g. menswetenschappen, met name de sociologie en de psychologie, omdat de theologie anders de relevantie van haar eigen uitspraken niet zou kunnen toetsen. Ik geloof daar niets van. Ik kan niet inzien hoe een normatieve wetenschap als de theologie, die zich uiteindelijk bezighoudt met de waarheidsvraag, beoefend kan worden op basis van beschrijvende wetenschappen, die een sterk menselijke werkelijkheid alleen maar beschrijven. Zij missen nu eenmaal die dimensie die voor de theologie alleen beslissend is, de dimensie van God. Dat is ook niet een stuk dat later nog wel kan worden ingevoegd, want de Here God is nu eenmaal geen voorwerp van beschrijving maar van geloof, aanbidding en gehoorzaamheid. Dit standpunt geldt heden-tendage als conservatief en orthodox maar dat deert mij niet. Ik meen dat er alleen op deze wijze en vanuit dit midden theologie kan worden bedreven en opvattingen kunnen worden getoetst, ook die van de z.g. moderne theologie. Twee kanttekeningen wil ik hierbij nog maken. In de eerste plaats betekent het primaat van de bijbelse vakken niet dat in de theologie geen ruimte zou moeten komen voor die andere vakken. Ik mag hier verwijzen naar wat ik zojuist over de praktische vormen heb gezegd. Vanuit het midden moet naar de praktijk, de praxis om het eens modern te zeggen, worden toegewerkt. Daar ontbreekt nog wel het een en ander aan. Dit houdt echter in dat de theologische studie zwaarder wordt en dus langer zal gaan duren. Dit moesten wij ons bij alle gepraat over studieverkorting toch maar voor ogen houden.

In de tweede plaats heeft de wetenschap van het Woord Gods geen behoefte aan een schriftopvatting, omdat het Woord Gods geen behoefte heeft aan de bescherming door een schriftbeschouwing. Er zit in deze definitie van de theologie een eenvoudige en ruime schriftopvatting ingebouwd en die is wel voldoende. Het Woord Gods kan zichzelf uitstekend beschermen, zoals de geschiedenis van het bijbelonderzoek steeds weer heeft aangetoond, en dat niet zozeer door zijn vorm die historisch bepaald is en dus aan betrekkelijkheid onderhevig, maar door zijn inhoud, die de geschiedenis bepaald en gemaakt heeft en dat nog doet en zal blijven doen tot de komst van Christus. Prof. Van Ruler zei mij eens dat naar zijn mening de kerk geen behoefte heeft aan een leer aangaande de Heilige Schrift zolang zij zich maar ijverig bezighoudt met wat er in de Schrift staat. Die inhoud is zo ongelofelijk belangrijk en spannend dat de kerk daar meer dan genoeg aan heeft. Daar ben ik het van harte mee eens. Daarom ben ik er ook nooit voor te vinden geweest om een stuk op te stellen

dat de schriftopvatting van het seminarie zou bevatten, hoewel mij daar dikwijls om is gevraagd. Dat is niet „sachgemäss“, niet in overeenstemming met de zaak. Het Woord van God is vrijmachtig en wie zich daaraan waagt ontdekt al spoedig dat hij met dit woord alleen kan omgaan in luisterende gehoorzaamheid. Maar deze gehoorzaamheid kan niet in een schriftbeschouwing worden gefixeerd. Dit standpunt geldt in sommige kringen als bijbelcritisch en vrijzinnig maar dat deert mij niet. Ik meen, dat de theologie alleen toekomst heeft als zij deze vrijmacht van het Woord erkent en haar niet inperkt door een schriftbeschouwing, hoe fundamenteel of principieel ook.”

De toekomst van de gemeente

„Ik verwacht dat er ook in de toekomst behoefte zal zijn aan theologisch goed geschoolde voorgangers, maar het zou best kunnen zijn dat wij er op de duur minder zullen hebben dan nu, niet vanwege onvoldoende aanbod — er zijn nog geen tekenen die daarop wijzen — maar uit financiële overwegingen. Relatief gezien neemt de offervaardigheid in onze gemeenten eerder toe dan af. De absolute stijging blijft achter bij die van het nationale inkomen. En als wij onze voorgangers redelijk willen honoreren, dan zal hun salariëring een groter stuk van de gemeentefinanciën vragen dan thans veelal nog het geval is. Een salariëring beneden de normen moet als onzedelijk worden afgewezen omdat zij de last van een gemeenschappelijke taak afwentelt op één gezin. Hoe heroisch de offerbereidheid van vele voorgangersgezinnen in heel veel gevallen ook is geweest, geen gemeente mag dit van haar voorganger vragen. Het is dan toch maar een feit dat er kerken zijn gebouwd op kosten van achtereenvolgende voorgangersgezinnen. Als een salariëring volgens de normen niet mogelijk is moet de gemeente zich realiseren dat zij haar aanspraak op de volle inzet en tijd van haar voorganger verloren heeft. Dan moet er worden gestreefd naar combinaties of ruimte worden gemaakt of gelaten voor nevenfuncties. Dit alles zou kunnen resulteren in een vermindering van het aantal voorgangers”.

„De toekomst van de gemeente heeft ook nog een andere dimensie dan die van de eigen gemeenschap. Er is niets tegen om deze de oecumenische te noemen, mits men dit maar niet met het lidmaatschap van een of andere raad gelijkstelt. Onze toekomst is verweven met de toekomst van kerk en christendom in het algemeen. Dat klinkt misschien wat vreemd in het jaar waarin wij opnieuw besloten hebben geen deel te hebben aan oecumenisch overleg. Hebben zoniet allen dan toch velen van

Het is altijd moeilijk om een vergelijking te maken tussen twee gemeenten. Immers, wij zien altijd een gemeente waar we zelf niet in thuis horen alleen maar aan de buitenkant.

Als we echter Openbaring 2 en 3 lezen ontkomen we er haast niet aan om te vergelijken. Daar vinden we zeven brieven, gericht aan zeven verschillende gemeenten. Het waren vooral de laatste twee brieven, die mij tot vergelijking brachten.

Wat een opmerkelijk verschil tussen die beide gemeenten, Filadelfia en Laodicea. Als we deze gemeenten oppervlakkig bezien wint, naar mijn mening, zeker Laodicea. Daar zijn heel veel dingen aantrekkelijk. Ik heb mij zo voorgesteld dat Laodicea een gemeente was, waar alles op rolletjes liep. Ze waren immers rijk geworden en hadden nergens gebrek aan. De kerkdiensten werden goed bezocht, er zullen goede kansredenaars als voorgangers zijn geweest. Het verenigingsleven liep als een geoliede machine, en de penningmeester had nooit te klagen

Aan rustige wateren

„Ik weet Uw werken”

over geldgebrek. Inderdaad, zo'n gemeente is bijzonder aantrekkelijk.

Heel anders was het echter met Filadelfia. Het waren daar mensen met kleine kracht. En dan denk ik, dat het precies het tegenovergestelde van Laodicea is geweest. In plaats van een mooie kerk, een sober gebouwtje. Voorgangers die wat schuchter op de preekstoel stonden. Niet veel gaven en talenten, die voor het verenigingsleven zo bruikbaar hadden kunnen zijn. En misschien ook financieel wel een beetje krap.

Zo voor het oog zouden we zeker zeggen: Laat mij maar in Laodicea wonen.

Maar het is de Heer van de gemeenten, die dwars door de uiterlijke dingen heen kijkt.

Hij zegt tegen beide gemeenten: Ik weet uw werken. En dan blijkt al dat mooie in

Laodicea voor Hem waardeeloos te zijn. Het was wel een mooie buitenkant, maar het dekt alleen maar de leegte van Laodicea. Want deze prachtige gemeente, met haar vele activiteiten, had de Heer buiten de deur gewerkt. Hem konden zij bij al hun streven naar uiterlijk vertoon niet gebruiken.

Heel anders was het echter met Filadelfia. Deze zo arme en onaanzienlijke gemeente krijgt van de Heer een geweldig compliment te horen. Want bij alle moeiten die zij hadden, waren ze vol verwachting blijven uitzien naar de komst van de Heer. En dat deed hen, vol godsvrucht, de weg der heiliging bewandelen.

Twee gemeenten die door ons totaal anders beoordeeld worden dan door de Heer. En toch gaat het juist om Hem.

Het is niet belangrijk wat de mensen van ons zeggen, maar hoe de Heer over ons denkt. Ook aan ons zou een brief gericht kunnen worden, met als aanhef de woorden: Ik weet uw werken. Maar wat zou er dan volgen? Zijn wij een gemeente vol verwachting, op weg naar Zijn toekomst?

Als dat zo is, moeten we dan geen ernst maken met de heiliging?

Moeten we dan ook niet veel dingen uit ons hart en leven wegdoen, die de doorwerking van Zijn kracht in de weg staan?

Laten wij toch ernst gaan maken met ons geloof. Het is nu de tijd om wakker te worden en opnieuw voor Hem te gaan leven. Dan pas beantwoorden we aan onze roeping. De Heer wil dat we het woord bewaren, maar ook naar dat woord leven. Dan zal een stroom van zegen op ons neerdalen. Naar die stroom van zegen verlangen we toch? Laten wij ons opnieuw aan de Heer wijden. Hij wacht er op.

Eindhoven

J. Schouten

ons met dat besluit niet tot uitdrukking willen brengen dat de kerken ons wezensvreemd zijn? Is er daarbij niet gezegd dat als wij maar op de Heilige Geest vertrouwen, wij, die anderen niet nodig hebben? Het is gezegd en het was gemeend. Het is niet mijn bedoeling het te weerleggen of er mijn mening tegenover te stellen. Onze verwevenheid, ja onze lotsverbondenheid met andere kerken en christenen is een te constateren feit. Wij kunnen niet zonder hen bestaan zomin als dat ooit in het verleden het geval is geweest. Onze toekomst wordt mee bepaald door de toekomst van de kerk. Men kan dit betreuren of toejuichen, het wordt er niet anders van.

Nu is de situatie van kerk en christendom niet rooskleurig. Ik behoef daar niet over uit te wijden. Er is ongeloof, vijandschap en onverschilligheid, er is twijfel, onzekerheid, verdeeldheid en kleingeloof binnen. Er is een enorme erosie, een verwerping van kerkelijke en christelijke levensvormen en structuren aan de gang en wat daaruit nog eens te voorschijn zal komen, weet niemand. Door sommigen wordt deze erosie begroet als de barensweeën die de wedergeboorte van de gemeente van Christus aankondigen, door anderen pijnlijk ervaren als verval, verloochening en af-

val. Ik moet u bekennen dat ik mij onder beide groepen tegelijk zou willen scharen. Er is veel dat doet hopen en er is veel waarover ik mijn hart vasthoud. Als ik niet tot beide kanten tegelijk kan behoren — en dat kan volgens de echte overtuigingen aan beide kanten niet — als ik tussen deze twee beoordelingen van de situatie van het christendom zou moeten kiezen, dan zou ik de eerste kiezen en uitzien naar de wedergeboorte van de gemeente. Maar ik moet er dan wel meteen bij zeggen dat ik dat doe in geloof. Ik geloof in de toekomst van Christus' gemeente op grond van het Woord. Als ik die grond niet had zou ik voor de toekomst van de kerk, ja ook voor de toekomst van onze eigen gemeenten niet veel geven. Nu het Woord beloofd heeft dat de poorten van de hel de gemeente niet zullen overweldigen, geloof ik dat uit de erosie van vandaag een herboren gemeente te voorschijn zal treden. Hoe die gemeente er uit zal zien en hoe zij zal heten weet ik niet. De Heer zal wel zien.

Is er in die toekomst plaats voor baptistengemeenten? Laat ik het zo zeggen: er is plaats voor de gemeenten van gelovigen, en niet alleen plaats, naast anderen. De gemeente van de toekomst, ja de kerk van de toekomst zal gemeente van gelovi-

gen zijn of helemaal niet zijn. Daarom meen ik, dat onze gemeenten in hun huidige grondvorm een parel van grote waarde hebben ontvangen, die ze met het oog op de toekomst hebben te bewaren en in te brengen. Maar wij hebben deze schat in aarden vaten en de kracht die er van uitgaat is niet van ons maar van God. Laten wij juist daarom — met de woorden van de gelijkenis — deze schat zien als een talent dat ons is toevertrouwd om er mee te werken en niet om in veilige grond te verstoppert.

J. Reilling

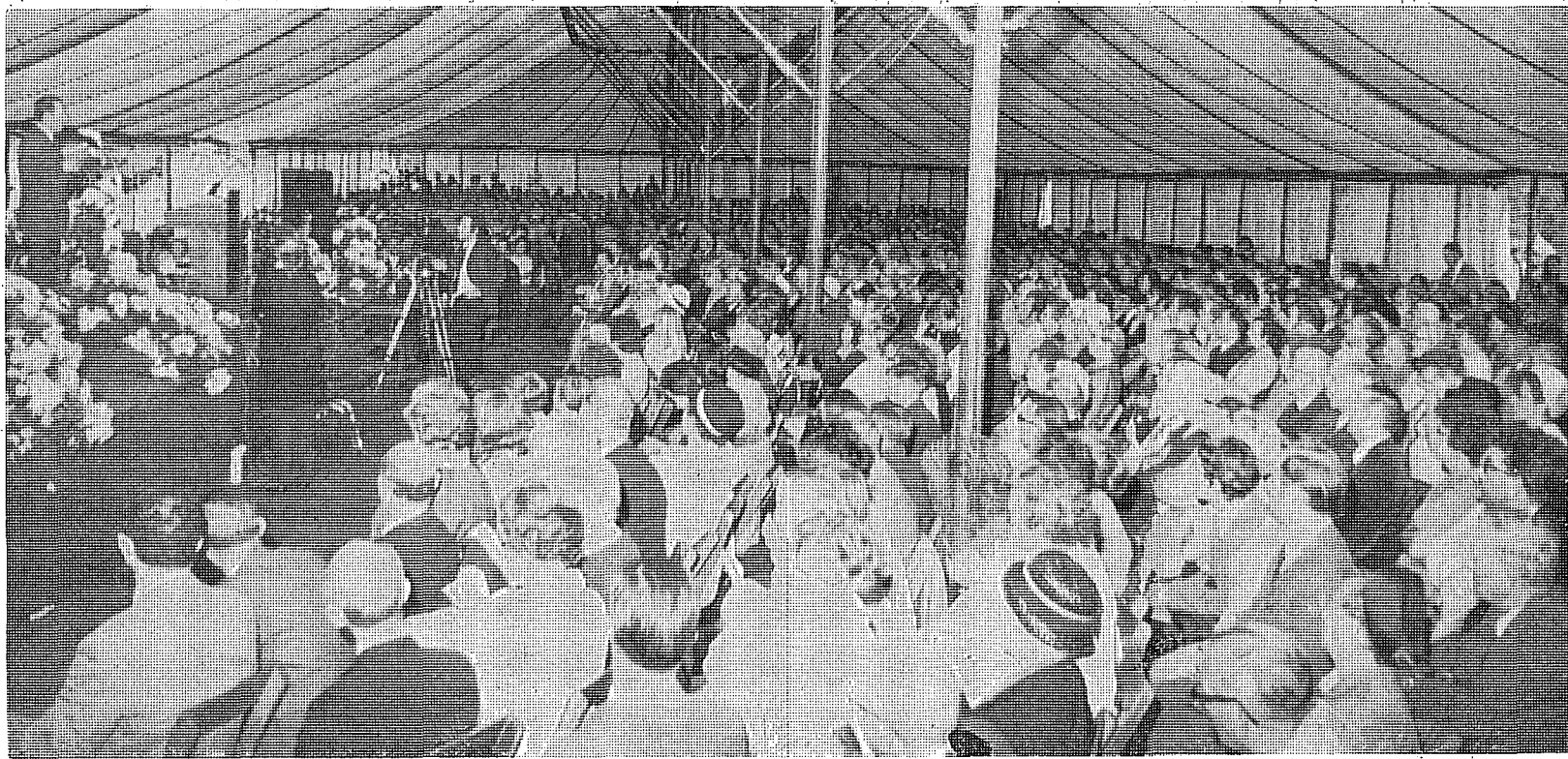
DR J. J. KIWET ASSISTEERT IN ENSCHEDE

Tijdens de ziekte van ds H. P. de Boer, die gelijk bekend begin september in het ziekenhuis te Enschede werd opgenomen wegens een hartinfarct, zal dr J. J. Kiwiet assisteren in de arbeid van de tijdelijk vakante baptistengemeente te Enschede.

Dr J. J. Kiwiet, als docent verbonden aan een van de seminaria van Southern Baptist Convention, U.S.A., is met studieverlof in Nederland. Het ziekteverloof van ds. De Boer ontweekt zich gelukkig bijzonder gunstig.

ONTMOETINGSdag - EXODUS '70

(Cliché: Veluws Nieuws)

Aangemoedigd door vele verzoeken werd opnieuw een ontmoetingsdag georganiseerd onder het inspirerende thema EXODUS 70. „Wat zijn we blij dat we weer als één grote familie bij elkaar zijn vandaag”. Dat waren de enthousiaste woorden waarmee ds Ph. Lindeman uit Utrecht ons welkom heette.

Het is een uiterst boeiende dag geworden. De toespraken waren gevarieerd en gaven stof tot nadenken. De samenhang van de ongeveer 4000 aanwezigen klonk fijn in en buiten de tent en heeft op het terrein De Jagerstee menig kampeerder bereikt en, hoop ik, ook enigszins aangesproken. Muzikale onderbrekingen in het programma, verzorgd door het zangkoor van de gemeente uit Eindhoven en de muziekgroep Holy Fact uit Den Haag, waren fijn om naar te luisteren.

De krant *Veluws Nieuws* beschreef de aankomst aan het begin als volgt: „Deze intocht was hartverwarmend, al was het misschien enigszins paradoxaal als men het thema van deze ontmoetingsdag in ogenschouw neemt, Exodus 70”.

EXODUS 1845

Ds K. Reiling vertelde, als eerste spreker, over de moeilijkheden waarmee de eerste zeven Nederlandse baptisten te kampen hadden. „Feissers strijd tegen de kinderdoop had zijn oorzaak in het feit dat het christelijk geloof onttaard was in een soort volkseigen, in iets wat nu eenmaal bij het christelijke Nederlandse volk behoorde. De kinderdoop voedde deze gedachtengang want daarvoor werd uitgedrukt dat de kerk deze

kinderen als gelovigen aan zich verbond. Wat konden die kinderen bij het opgroeien anders denken dan dat zij gelovigen waren? Maar daardoor werd eigenlijk de prediking van het evangelie verhinderd”.

Aan het einde van zijn toespraak bepaalde de spreker ons bij het hier en nu en zei: „Baptisten van Nederland in het jaar 1970, onderzoekt of u wel werkelijk door uw zijn in de wereld een getuigenis bent voor Hem, die ons gekocht heeft met zijn bloed. De exodus van onze vaders was als een tocht door de Rode Zee en door de woestijn. Maar zij waren vervuld met vrees om smaadheid te brengen over de naam des Heren. Neemt dit mee naar huis, mijne broeders, en tracht het waar te maken in deze tijd”.

Laten we samen dit woord van onze nu bijna tachtigjarige broeder horen en bewaren.

EXODUS 1970

Ds Th. van der Laan kreeg die morgen als tweede spreker het woord: Hij stelde ons o.a. voor de vraag: „Zijn wij, als baptisten wel in beweging als het volk van God?” Zelf gaf hij daarna het antwoord dat ons toch wel aan het denken zou moeten zetten. Ds v. d. Laan: „Soms zijn we in beweging, hier en daar, maar over het algemeen veel te weinig!” „Mede door de welvaart hebben wij een deel van de beweging verloren en hebben ons heerlijk genesteld in maatschappelijke posities”.

Ik kom nu langzamerhand in de verlei-

ding de hele toespraak over te nemen, zo buitengewoon „spannend” typeerde ds v. d. Laan onze gemeenschap. Ik moet me echter beperken.

Hij zag in onze gemeenschap een groep christenen die de gemeente ziet als een oase in de woestijn van het leven. Terecht wees hij in dit verband op het gevaar dat de gemeente wordt tot „een bekrompen eiland waar alleen mensen met dezelfde paspoorten worden toegelaten”. Duidelijk krijgen we hierbij het consumptie-christendom in het vizier. Iets waar we doodsbenauid voor moeten zijn. „De opdracht in de wereld gaat onder in een zee van ongeïnteresseerdheid”, aldus de spreker.

De tweede groep christenen in onze gemeenschap ziet de gemeente volgens

Combo M 25 uit Sneek.

(foto: Th. van der Laan)

broeder Van der Laan als „een voorttrekkende karavaan”. Bij hen signaleert hij het gevaar dat deze groep onttaardt in een „club wereldverbeteraars, in ak-

C NADER BEZIEEN

Verenig de Naties

In de week waarin de kerken van Nederland — onze gemeenten doen officieel niet mee trouwens — hun jaarlijkse vredesweek houden (onder het thema Verenig de Naties) en aan de vooravond van het 25-jarige bestaan van de Organisatie van de Verenigde Naties is de wereld getuige van een bloedige burgeroorlog in Jordanië. Het is slechts een lokaal konflikt, maar sinds de wereld is opgesplitst in machtsblokken die elkaar — door de zogenaamde balans der verschrikking — in evenwicht moeten houden ligt in elk lokaal konflikt de mogelijkheid van het begin van een nieuwe wereldoorlog. Het is twee minuten voor twaalf, volgens het internationale bulletin van atoomgeleerden... Onze wereld geeft 700 miljard gulden per jaar uit aan bewapening! Dat is 40% méér dan aan onderwijs wordt besteed en 66% méér dan aan openbare volksgezondheid. Voor iedere wereldbewoner liggen enkele tonnen dynamiet klaar.

Zou het houden van een kerkelijke vredesweek in dit verband werkelijk iets kunnen betekenen? Eén van de redenen waarom onze gemeenten — in het algemeen gesproken — niet warm te krijgen zijn voor dergelijke activiteiten is, onzes inziens, gelegen in de diep gewortelde overtuiging dat het allemaal toch niets uithaalt. Soms ook nog gemotiveerd door de woorden van Jezus, die het Zelf gezegd heeft dat er altijd oorlogen zijn geweest en altijd zullen blijven; ja, oorlogen en geruchten van oorlogen zullen zelfs de voortekenen zijn van het naderende einde.

Inderdaad heeft de Heer het zo gezegd. Maar mag dat voor ons een alibi zijn, een excuus, om er nu ook maar niets tegen te doen? De Heer heeft bij dezelfde gelegenheid óók gezegd, dat er aardbevingen en pestilentiën zullen zijn. Betekent dat nu ook, dat we deze rampen eventueel passief over ons (en anderen) heen

moeten laten komen? Natuurlijk niet. Ook daar tegen hebben we ons verzet en zullen we ons verzetten. Hetzelfde geldt ook van oorlog en oorlogsdreiging. In nog sterkere mate, want oorlog is geen natuurramp maar mensenwerk (hoe demonisch de machten ook zijn die er in manipuleren).

Eén van de mogelijkheden om oorlog tegen te gaan ligt in het thema van de vredesweek gegeven: Verenig de Naties... Hiertoe kunnen vooral de christenen bijdragen omdat juist zij een eenheid belijden, die over de grenzen van taal, ras, politiek en kultuur heen reikt.

Ook al hebben we weinig vertrouwen in het werk van de Verenigde Naties — toegevend, dat we meer aandacht hebben geschonken aan de mislukkingen van deze wereldorganisatie, dan aan de goede resultaten die óók bereikt zijn — we zijn toch van mening dat de voortdurende poging om de naties te verenigen door de christenen gesteund moet worden. Want: „Het hart van de koning is in de hand des Heren als waterbeken, Hij leidt het overal heen, waar het Hem behaagt” (Spr. 21, 1).

v. D.

tivisten die veel doen voor de medemens maar geen raad weten met de gekruisigde Christus en zich schamen voor of zelfs ergeren aan de kerk”.

Is hiermee niet een zeer belangrijke zaak duidelijk gesteld en vinden wij in deze woorden geen aanleiding ons te toetsen?

Betreffende de oecumene geef ik letterlijk weer wat ds Van der Laan zei: „Laten we elkaar als geloofsgenoten vasthouden en in een ontspannen, broederlijke sfeer spreken over onze verschillen. Loop niet om de verschillen heen! Laten we het gesprek, de ontmoeting en waar mogelijk de samenwerking zoeken met christenen die van een andere traditie zijn. Dergelijke ontmoetingen verrijken ons en verruimen onze blik”. Het is goed en opbouwend een dergelijke evenwichtige toespraak te beluisteren en waar mogelijk om te zetten in daden.

Onze algemene sekretaris besloot zijn rede met de volgende woorden: „Zó zie ik graag de gemeente van morgen: een voorttrekkende schare, die weet van de oase, maar daar niet blijft. Ik zie die gemeente als bestaande uit waarlijk vrije mensen. Wel als een vreemd volk onbegrepen door velen, maar een volk dat luistert en getuigt en dient”. „Een uit-

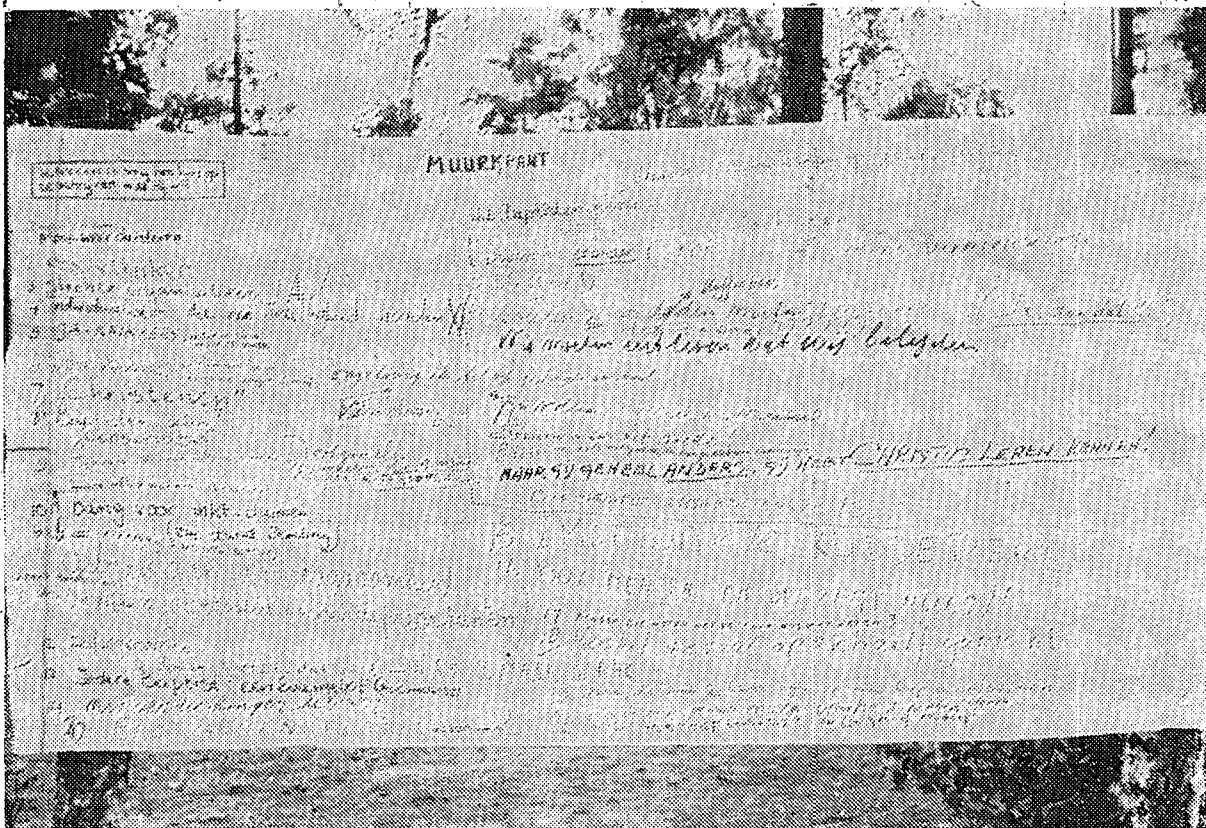
verkoren geslacht een koninklijk priesterschap een heilige natie, een volk

Gode ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, Die U uit de

Op de Ideeënmarkt.

(foto: Th. van der Laan)

De muurkrant op de Ideeënmarkt van de jeugd.

(Cliché: Veluws Nieuws)

duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht".

EXODUS EUROPA

Na een tweede optreden van de groep *Holy Fact* was dr R. Goulding aan de beurt om als laatste spreker van de morgen iets te zeggen over het thema *Exodus Europa*. Het is ons niet goed mogelijk veel te zeggen over zijn toespraak omdat onze Engelse broeder voor een groot deel improviseerde en slechts weinig gegevens achterliet. Ik moet dus volstaan met een zeer beknopte samenvatting. De sekretaris van de Europese Baptisten Federatie schilderde de bepaald niet rooskleurige situatie van de kerken in Europa. „We moeten als gedreven mensen getuigen in deze wereld en niet langer vanuit een soort instituut dat christendom heet", aldus de spreker.

Na de misschien wat te lange toespraak, kregen we nog een aantal blijde liederen te horen van de muziekgroep uit Den Haag en begon de middagpauze.

TEKENEN AAN DE WAND

Voor me ligt een papier dat me gedurende de pauze in de hand werd gedrukt door een lid van de jongerengroep.

Onder leiding van ds M. G. Boeschoten hebben ze op een geheel eigen wijze verschillende belangrijke onderwerpen, zoals o.a. milieu-verontreiniging aan de orde gesteld.

Dat papier waar ik het zojuist over had begint met de vragen: „Is dat nu nodig?

Moet dat nu? Je op een baptisten-conferentie bezig houden met milieuverontreiniging?"

Ze geven dan een antwoord dat duidelijk en voldoende is. „God heeft alles goed gemaakt zodat de mens gelukkig kan leven". Ik citeer verder: „We geloven dan ook dat wij als mensen van God zo met elkaar en met de aarde en met de dieren behoren om te gaan, dat God er blij mee kan zijn, dat Hij kan zeggen: „Zó is het goed, zó heb ik het bedoeld!" Ik lees verder: „Maar als dan de natuur zo verpest wordt, als de lucht zo verontreinigd wordt, dat de bloemen niet meer kunnen bloeien, dat dieren — en straks ook mensen — niet meer kunnen leven, dan geloven we dat de tijd gekomen is dat de mensen van God aan de bel moeten trekken en dat ze het uit moeten roepen: Zó kan het niet. Zó heeft God het niet bedoeld. Zó rust niet langer Gods glimlach over deze wereld".

Op de door deze jongeren georganiseerde Ideeënmarkt kon je bespoten appels gratis meenemen en onbespoten appels voor een kwartje kopen. Er werd geprotesteerd tegen wapenleveranties aan Zuid Afrika en tegen rassendiskriminatie in het algemeen. Later vernam ik van een bezoeker dat de kreet „Nixonmoordenaar" had geklonken. Ik kan het me haast niet voorstellen... Als het toch gebeurd is dan vraag ik me af of degene die zich daarmee bezighield voldoende weet van de Amerikaanse politiek. En als dat wel het geval is en hij motieven heeft om het niet eens te zijn met de Amerikaanse president dan vraag ik me toch af of de Heer blij zou zijn geweest met een dergelijke kreet... Gedurende het middagprogramma werd

op originele wijze de uitkomst van de gehouden enquête bekend gemaakt. 90% van de ondervraagden vond een uitgave van f 5,— per persoon voor de zending te weinig!

75% voelde voor de oecumene. Deze uitkomst deed bij mij de vraag rijzen „welke" oecumene?

80% wilde ontwikkelingshulp als post op de gemeentebegroting. In tegenstelling daarmee stond een andere uitslag: 55% van de ondervraagden was niet bereid 2% van het jaarlijkse inkomen te besteden aan ontwikkelingshulp... We zijn weer opnieuw aan het denken gezet.

EXODUS 70 MARANATHA

Prof. dr J. Verkuyl de eerste spreker van de middagbijeenkomst schilderde op bewogen wijze de toestand in de kerken. „Er dreigt een ernstige polarisatie binnen de kerken. Een groep is gericht op de verzorging van de gemeente, van de enkeling. De andere groep ziet de taak van de kerk vooral in het hedendaags wereldgebeuren. Deze hemel-aarde tegenstelling wordt een steeds dreigender tegenstelling en op de Ideeënmarkt heeft u ongetwijfeld al iets gevoeld van die enorme spanning".

„De grote en gevaarlijke conflicten, de gruwelijke wapenwedloop, de keten der waanzin van nukleaire bewapening, u allen bent hiervoor verantwoordelijk. U kunt onmogelijk als baptisten alleen dit alles verwerken en bestrijden. De oecumene heeft u nodig en u hebt de oecumene nodig".

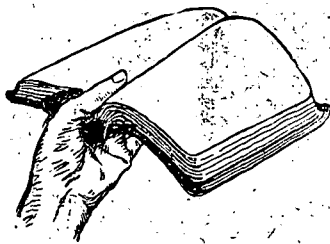
Al luisterend naar de woorden van de hoogleraar ga je je toch afvragen: le-

ven wij in een te kleine kring? Zijn er te weinig ontmoetings- en gespreksplaatsen met andersdenkenden? Voor mijzelf is het antwoord bezig duidelijk te worden. Aan de ene kant zien wij onder ons mensen die zelfs wel tot samenwerking willen komen met hen die zich wel christen noemen en kerkelijk zijn, maar op de keeper beschouwd de Christus meer zien als hun voorbeeld dan als hun Verlosser. Anderen die wel dit onderscheid maken sluiten zich op in een gemeenschap van gelijkdenkenden. Wij, baptisten van Nederland, hebben ons te begeven op oecumenisch terrein en een oecumene na te streven met hen die met ons mogen delen in de gekruisigde en opgestane Heer! En die oecumene moet zo ver mogelijk worden doorgevoerd...

Wat betreft onze bemoeiingen met het grote politieke wereldgebeuren? Zijn wij medeverantwoordelijk voor wat b.v. in Jordanië gebeurt? Kunnen we werkelijk iets veranderen aan die wapenwedloop? Zo ja, laten we het onmiddellijk doen, daar waar een christelijke invloed mogelijk is! Leven voor God en de naaste, dat is die dag een duidelijke boodschap geweest.

Of prof. Verkuyt de zaken wat eenzijdig heeft belicht? Persoonlijk kon ik me aan die indruk niet onttrekken. Dat neemt weer niet weg dat we die middag van hem heel wat konden leren.

De toespraak van prof. Verkuyt brengt mij tot het gebed: „Heer bewaar ons ervoor liefhebbers van onszelf en van onze eigen meningen te worden. Vergeef onze ongeïnteresseerdheid ten aanzien van onze medemens!”

Wat zullen we lezen?

zondag	27 sept.	Psalm 35 : 19-28
maandag	28 sept.	Nehemia 9 : 22-25
dinsdag	29 sept.	Nehemia 9 : 26-31
woensdag	30 sept.	Nehemia 9 : 32-37
donderdag	1 okt.	Nehemia 9 : 38 en 10 : 28-31
vrijdag	2 okt.	Nehemia 10 : 32-39
zaterdag	3 okt.	Nehemia 11 : 1-3

God beoogt ons heil
Wat was God goed voor zijn volk
God straft, maar rekent niet voorgoed af
Laat ook nu genade voor recht gelden!
Gods wil doen is voorwaarde voor het gebed om genade
Wie in Gods gunst wil leven, kan niet het huis van God aan zijn lot overlaten
De zegen van broederlijk overleg Pw.

EXODUS 70 HIER EN NU

Nadat we naar het uitstekend zingen van Ewald Dundas geluisterd hadden kreeg ds G. van 't Wout uit IJmuiden het woord.

Uit zijn toespraak citeer ik voor u: „God die door de eeuwen heen zijn volk uitroept en bijeenbrengt is hier en nu in deze tent der samenkomst. God die met zijn volk uit- en optrekt roept u in zijn dienst! Hij geeft hier en nu de plaats aan waar we ons verzamelen achter Hem aan”.

Uit zijn toespraak nog het volgende: „Het kan niet ontkend worden dat tallozen vandaag ergens blijven steken, of nog nooit op weg gegaan zijn. Er zijn mensen hier in de tent die Jezus Christus niet toebehoren en mensen die halverwege zijn blijven steken. Navolging

van Christus betekent Zijn wil doen en dat kan niet afgedaan worden met een kerkgang en paar guldens”.

„Achterblijven betekent omkomen. Schade lijden aan je ziel. Achterblijven betekent onder het gericht komen. Denk aan de vrouw van Lot. De bijbel aarzelt niet het lugubere voorbeeld te stellen van gevallen Israëlieten in de woestijn. Een neergevelde exodus-gemeente”.

„Exodus betekent hier en nu voor een ieder van ons dat we kunnen opstaan en voorttrekken achter Jezus aan”.

„We worden uitgenodigd de woestijn door te trekken en onze proviand te verdelen”.

Tot slot van dit lange fragmentarische verslag van de ontmoetingsdag nog deze woorden van ds Van 't Wout:

„Wij zullen bereid moeten zijn het alleen te willen stellen met God die gezegd heeft: Wanneer gij door het water trekt ben Ik met u. Gaat gij door rivieren zij zullen u niet wegspoelen. Als gij door het vuur gaat zult gij niet verteren en zal de wlam u niet verteren. Want: Ik ben de Here uw God!”

M. Cohen

(foto: Th. van der Laan)

gemeenteberichten

DOOPDIENST IN NOORD-BERGUM

Noordbergum — (M.d.V.) De 23ste augustus was het feest in de gemeente Noordbergum: drie jonge meisjes werden gedoopt. Fijn die jonge krachten in de gemeente. Gehoorzaam zijn aan wat de Heer van ons vraagt, geeft velen innerlijke rust. Een goed bezochte dienst en een eenvoudig woord, dat gepredikt werd door onze voorganger, ds J. H. Blenkers. Het maakte een diepe indruk op velen.

Ook hebben we tentsamenkomsten gehouden in Bergum en in Noordbergum. We hadden grotere opkomsten verwacht, maar onze ijverige voorganger gaat moedig voort om het evangelie te brengen.

De jeugd is weer gestart en ook de andere verenigingen. We gaan het winterseizoen weer in met goede moed.

BIJBELS VOOR BATAKS, CHINEZEN EN ROEMENEN

Zo schaars is de bijbel in China, dat rondom ieder overgebleven exemplaar automatisch een kleine huiskgemeente van acht tot tien mensen groeit. Tijdens de culturele revolutie van een jaar geleden werden de laatste kerkgebouwen gesloten, maar de kerk werd niet uitgeroeid. Een journalist die nog maar zeer onlangs een reis door China maakte ontdekte in een stadje van 30.000 inwoners aan de zuidkust 3000 christenen en een groot aantal huiskgemeenten in Shanghai.

De behoefte aan bijbels is zo groot dat de Chinezen de bijbel met de hand willen overschrijven. Daarom is de Wereldbond van Bijbelgenootschappen begonnen met radiouitzendingen in twee Chinese talen waarin de bijbel wordt geciteerd. Een jongen die naar China vluchtte vertelde dat hij altijd voor zijn vriend op wacht stond als deze naar het programma luisterde.

Een andere luisteraar die er in slaagde een brief naar Hongkong te smokkelen schrijft dat hij reeds 28 hoofdstukken van Genesis heeft opgeschreven. Hij zoekt de spreker nog langzamer te lezen en vooral aan te geven waar de punten en komma's moeten staan, omdat „verkeerd geplaatste leestekens de betekenis van de zin kunnen veranderen.”

De wereldbond heeft het Nederlands Bijbelgenootschap gevraagd deze radio-programma's te helpen financieren. Het bijbelgenootschap richt zich deze maand tot 250.000 vrienden met de vraag te helpen via giften op giro 22939 van het NBG te Amsterdam.

Het bijbelgenootschap maakt tevens van de gelegenheid gebruik om nog voor twee andere projecten hulp te vragen. Een jaar geleden konden voor Roemenië 100.000 bijbels gedrukt worden. Dat was sinds 1948 niet meer mogelijk geweest. Zo groot was de behoefte aan bijbels dat deze oplage in enkele weken uitverkocht was. De Roemeense regering heeft nu opnieuw toestemming gegeven om 40.000 bijbels te laten drukken, mits de drukkosten door het westen worden betaald. Het NBG zou graag 15.000 bijbels — à 5 gulden per stuk — voor zijn rekening nemen.

In Indonesië wordt hard gewerkt om een geheel nieuwe bijbelvertaling persklaar te maken. Daar werd steeds weer om gevraagd, omdat het Oude Testament nog uit 1879 dateert en sindsdien de taal sterk is veranderd.

Deze nieuwe uitgave vereist echter zoveel van de krachten dat vertalingen in regionale talen zoals drie Batak talen, het Toba, Karo en Simalungun, noodgedwongen blijven liggen. Met Nederlandse hulp zou ieder van de drie volken tienduizend bijbels in de eigen taal kunnen krijgen.

ADVERTENTIES

Prot. Chr. Stichting voor bejaardenzorg Haulerwijk-Waskemeer

(waarin samenwerken alle kerken van Haulerwijk en Waskemeer)

Het bestuur roept sollicitanten op voor de functie van **DIRECTRICE** of **DIRECTEUR** van Prot. Chr. beginselen voor haar in het voorjaar van 1971 te openen bejaardencentrum.

71 bedden.

Salariëring volgens de richtlijnen van de Ned. Federatie voor bejaardenzorg.

Schriftelijke sollicitaties en referenties binnen 14 dagen richten aan het secretariaat, A. de Vries, Laweystraat 21, Haulerwijk (Fr.).

Op 27 september a.s. zijn onze ouders 25 jaar getrouwd.

Reden om hen deze dag tussen de bloemen en vele vrienden te zetten. Dat doen we dan ook en u bent hierbij hartelijk uitgenodigd om dat mee te gaan maken op zaterdag 26 september a.s. tussen drie en vijf uur 's middags in het gebouw „De Viersprong” (hoek Deelseweg/Koningsweg, Schaarsbergen).

Tot dan!

H. NIJENMANTING

H. NIJENMANTING-DILLING

25 jaar echtpaar.

Geert, Corrie, Hans,

Jan, Annelies, Riet,

Robbie en Paula Nijenmanting

Corr.adres: Kemperbergerweg 85, Arnhem.

BINNENKORT VERSCHIJNT:

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door J. van Dam; plm. 300 pag.; met vele foto's; in integraal band gebonden; met naamregister en register van gemeenten; uitgave van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

Prijs slechts f 10,— (intekenprijs)

In dit boek, dat dit najaar van de pers komt, wordt de geschiedenis van het baptisme in Nederland — van mei 1845 tot augustus 1970 — beschreven. Het boek is te bestellen door het intekenformulier dat bij het prospectus is gevoegd (binnenkort in alle gemeenten beschikbaar) op te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem. Men kan ook bestellen door een briefkaart aan dit adres te zenden.

De betaling (f 10,— plus portokosten) dient na ontvangst te geschieden.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

GEVONDEN

Gevonden op De Jagerstee te Epe op 12-9-70 lichtbruine beurs.

Te bevragen bij P. H. Admiraal, De Vore 16, Drachten, tel. 05120-3678.

Hoe was het ook weer?

De weg naar de
buren is met Zaaiers
geplaveid!

Hoe scherp is een scherpe prijs?

Meubeltoonzaal van der Deen laat u dat zien! Op maar liefst 2000 meters ruimte vindt u er verrassende kwaliteitskollekties uit binnen- en buitenland. Meubelen en slaapkamers, tientallen kamerbreed tapijten en honderden gordijnstoffen, vitrages en tafelkleden. Er is veel te zien bij van der Deen. Er is veel te besparen. Kwaliteit, service en scherpe prijs maken uw bezoek aan deze toonzaal tot een ware ontdekking.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELEN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)

HENGELO (O.)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 1 02 86)

DE CHRISTEN

2 okt. 1970

85e jaargang - 40

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Het gebed van Lady Julian

Kortgeleden las ik in een interessant boek het gebed van een vrouw die zo'n zeshonderd jaar geleden in Engeland leefde. Men noemde haar Lady Julian. Ze was een eenvoudige vrouw, die het met weinig scholing had moeten doen, maar innerlijk verbazend rijk was. Het gebed dat ze bad en dat, in een klein boekje neergeschreven, voor het nageslacht bewaard is gebleven, luidt (kort samengevat) als volgt:

O God, geef me alstublieft drie wonden:

*Laat mij een diep berouw mogen hebben over mijn zonde,
geef mij echt medelijden met anderen, en laat mij U zo vurig liefhebben dat mijn hart er ongeneeslijk door verwond wordt.*

Ik vraag U dit zonder enige voorwaarde te stellen.

Ze vraagt nogal wat, deze lady Julian. Want het echte berouw vernietigt je trots, je geloof in jezelf en doet je tenslotte (net als Paulus) uitroepen: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen? Maar het berouw voor Gods aangezicht brengt daarna die geweldige belevenis van schuldvergeving, bevrijding en vernieuwing, zodat je zielsblij uit gaat roepen: Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heer!

Liefde tot Christus stroomt je leven binnen en de liefde van Christus wordt werkzaam in je bestaan. Je ontvangt de gave van het mede-kunnen-lijden met de ander die God op je weg brengt. Nogeens: ze vraagt nogal wat, deze lady Julian: Geef mij echt medelijden met anderen...

Ze vraagt niet om geluk, om voorspoed, om verlossing en vrijwaring van lijden; het is juist om lijden dat ze vraagt. Ze wil kunnen delen in het lijden van anderen. Ze wil zo vol liefde zijn tot de naaste, hem zo dicht naderen, dat zijn pijn, zijn nood, de hare worden. Ze wil deelgenote in het lijden zijn, met alle gevolgen van dien. En juist dit echte mede-lijden brengt haar in de nauwste

gemeenschap met Christus, die ze al mede-lijdende navolgt, en die door haar Zijn liefde openbaar maakt.

Medelijden in de goedkope vorm van „arme stakker” zeggen kom teveel voor. In de duurdere editie van mede-lijden komen we er niet vaak aan toe.

Wat is het dat ons medelijden opwekt? We zien mensen pijn lijden, ernstig ziek zijn en trekken het ons aan. We zien (op het scherm) mensen honger lijden en het doet ons wat. We horen hoe mensen verdrukt worden, in de hoek gedrukt, gediscrimineerd, en het raakt ons. Gelukkig maar. En hopelijk ook komen we er door in beweging.

Maar raakt het ons ook echt, ons christenen, wanneer we mensen ontmoeten die geen relatie met God hebben? Die Zijn liefde niet ervaren, Zijn kracht niet kennen en buiten Zijn grote toekomst staan? Wanneer wij, christenen, zelf niet meer uit die rijke liefde van Christus leven en geen nauwe gemeenschapsbanden met Hem onderhouden, zullen we ook niet spontaan medelijden kunnen hebben met mensen die die ver-

binding missen. Maar wanneer we met b.v. Paulus het kennen van Christus en van de kracht van Zijn opstanding het grootste, het geweldigste, het meest belangrijke vinden, waarbij uiteindelijk al het andere in het niet valt, dan zal ook ons medelijden met anderen in dat opzicht het grootste zijn.

Natuurlijk: de hongerende moet brood hebben, maar de mens zal van brood alleen niet leven...

De verdrukte moet vrijheid hebben, maar de grootste vrijheid is die, waarmee Christus ons vrijmaakt.

De statenloze moet burgerrechten hebben, maar het belangrijkste van alles is het burgerrecht van het Koninkrijk der hemelen.

De dakloze moet een thuis hebben, maar daarenboven ook een thuiskomt bij God. Het laatste regeltje van lady Julians gebed gaat over de liefde tot God: „Laat mij U zo vurig liefhebben dat mijn hart er ongeneeslijk door verwond wordt”. Ja, zolang verwond, tot ze eenmaal bij Hem is.

Een gebed om over te denken.

Een gebed, tenslotte om na te bidden?

Wf.

DE E.B.F.-VERGADERING IN GLASGOW

In het mooie Schotland, in de industriestad Glasgow, hielden afgevaardigden van de meeste Europese landen zich bezig met de gemeentelijke arbeid in ons werelddeel.

Ik wilde dat u zou kunnen horen hoe uw geloofsgenoten in geïsoleerde gebieden de Europese baptisten-gemeenschap waarderen. In enkele, niet verder te noemen landen, kan men voor het eerst sinds 1945 enkele kerken bouwen door steun van geloofsgenoten uit andere delen van Europa. De ontmoeting met broeders uit een land dat politiek gezien heel anders wordt geregeerd, geeft wederzijds grote bemoediging. Van hart tot hart kan men spreken. Er is weder-

zijds een groot vertrouwen omdat de verbondenheid in Christus aanwezig is.

Nieuwe president

Dr. Rudolf Thaut, rector van het seminarium in Hamburg, trad af als voorzitter van de Europese Baptisten Federatie. Ds. Andrew MacRae, alg. secretaris van de Schotse Unie, volgt hem op. Vice-voorzitter werd dr. Claus Meister, leraar aan het Baptisten Seminarium in Rüschlikon, Zwitserland en voorzitter van de Zwitserse Baptisten Unie.

Volgende E.B.F.-congres

De vergadering besloot o.m. om het volgende E.B.F.-congres in 1974 in Zürich

te houden. Vorig jaar vond deze conferentie in Wenen plaats en in 1964 in Amsterdam.

Godsdienstvrijheid

Uitvoerig besprak de E.B.F.-raad de nood van vele geloofsgenoten in sommige Europese landen vanwege het ontbreken van godsdienstvrijheid.

Ds. K. Wümpelman, alg. sekretaris van de Deense Unie, werd daarom uitgenodigd te onderzoeken op welke wijze vrijheid van godsdienst kan worden bevorderd en hoe hulp kan worden geboden aan lijdende broeders en zusters. De Federatie zal hem op alle mogelijke wijzen in deze taak ter zijde staan.

Schotland

De Schotse Unie telt ca. 18.000 leden en is met name sterk vertegenwoordigd in de steden. De Schotse Baptisten vormen daarom een groter deel van de bevolking dan wij in ons land, aangezien Schotland slechts 5 miljoen inwoners

telt. De gemeenten maken een levendige indruk. De invloed van de Hervormde (Presbyteriaanse) Staatskerk is groot: ook baptistenpredikanten dragen een clericaal boord (evenals Rooms-Katholieke geestelijken in ons land) en preken bij voorkeur in een toga. Maar dat is slechts uiterlijk. Hun ijver om te evangeliseren en liefde voor de zending (BMS) zijn groot. Schotse geloofsgenoten gaven hun broeders en zusters van het vasteland van Europa een grandioze ontvangst. We werden o.a. genodigd voor een diner bij de Lord en Lady Provost van de stad Glasgow.

Visie?

Iemand zei op de vergadering: Indien wij niet in gesprek komen en blijven met de jongeren in onze gemeenten, ziet de toekomst van de gemeente er — menselijk gesproken — somber uit! Om over na te denken.

Uw vertegenwoordiger in Glasgow:

Th. van der Laan

zand enzaad

Ik zat in de trein die 's nachts om 0.00 uur stopte in Borne. Dat kan volgens het spoorboek en ik vind het geweldig dat je in de tijd al mag beleven dat er geen tijd meer is, althans niet valt aan te geven.

We laten ons door de spoorwegen niets wijs maken: we zijn nog in de tijd. Bij de tijd is weer wat anders. Maar sommige mensen zouden sommige mensen uit de tijd kunnen helpen. Zojuist bezocht ik een vriend van me in een ziekenhuis. Met een boodschap van hem ging ik naar zijn vrouw, die mij vertelde: het ging allemaal best, we waren niet in paniek, maar terwijl ik na de opname de deur van zijn kamer uitwil komt er een zuster, die me vraagt of we rooms-katholiek zijn. Nee, antwoordde ik. O, ja ziet u, bij hartpatiënten willen we dat altijd graag weten want misschien moeten ze bediend worden. Kunt u zich voorstellen wat de patiënt dacht, die dit mocht aanhoren. Het zal je zuster maar zijn.

Om op de trein en de tijd terug te komen: ik had wel geprobeerd degelijke lectuur te lezen, maar dwaalde telkens weer af met mijn gedachten. Misschien was het gedrukte te degelijk voor mij, misschien hield mij het onderhoud van de avond nog te zeer bezig. Van predikanten wordt verwacht dat

ze voorgaan. Nu slaat dat woord in de regel alleen maar op de prediking, maar die uitleg is mijns inziens onvoldoende. Inderdaad moet dat woord ook op het leven slaan. Vengeet het maar, want wij zijn ook mensen van gelijke beweging als anderen, zeggen de dienaren des Woords dan. Wel terecht, want ze zijn op dezelfde wijze geboren, onder mensen groot geworden en u weet wat dat wil zeggen. Ik denk ook niet dat er enige voorganger is, die in lange gewaden, omhuld van wierookwolken door de menigte schrijdt, voorgevend dat hij een buiten-gewone is, dampend van heiligheid en onaantastbaarheid. Hij is een zondaar van uur tot uur.

Maar zondag zongen we bij de viering van het avondmaal nog eens het indrukwekkende lied: Verlosser, Vriend, o Hoop, o Lust! Neem van mij aan 't ootmoedig lied, dat U in 't stof een stervling biedt, een zondaar, die Uw voeten kust; een zondaar, maar verlost, o Heer, voor U geen zondaar meer...

Nu kunnen we natuurlijk proberen ons leven keurig op te splitsen in: voor U geen zondaar meer... en: maar voor de rest weten we 't wel beter. Wij zijn ook maar mensen. Zelfs wij, voorgangers. Wij betrachten dat opdelen ook, zij het niet bij volle bewustzijn. We kunnen het maar niet in de slag krijgen om geloof en leven precies op elkaar te krijgen. Nu eens bloeit en gloeit het geloof in prachtige kleuren, dan weer zitten we midden in de stekels van het leven. U wilt nu eindelijk wel eens weten wat me in de trein bezighield. Een opmerking van Paulus, aan het adres van Timotheus: Tijdens de veldtocht wordt geen soldaat gemoeid in de zorg voor

zijn onderhoud; hij heeft hem te voldoen, door wie hij aangeworven is. De vogelen des hemels vlogen door mijn geest en de leliën des velds stonden in de verder verlaten wagen. Jezus sprak daarover. En wij hadden het over het inkomen van de voorganger gehad. Merkwaardig hoe alert, hoe gevoelig alle mensen reageren als het daarom gaat. Zelfs bovenvermelde soldaten houden zich nauwelijks aan het advies van die altijd maar ploeterende Paulus en ze verjagen die zorgeloze vogels. Je zou zo zeggen, als er nu één terrein is waarop voorgangers de materie najagende menigte duidelijk kunnen maken, dat de hoogbezongen Verlosser en Vriend niet alleen voor de hemel goedgezegd heeft maar ook voor de aarde, dan kan dat hier duidelijk gemaakt worden. Nu schijnt geld nooit mijn vriend te zijn geweest. Ik herinner mij heel goed dat het eerste opstel, dat ik in Hamburg maakte, in het seminarium daar, tot opschrift droeg: de zegen en de vloek van het geld. Ik weet ook nog dat de oude leraar met rode inkt daaronder schreef dat het stuk hem uitstekend voorkwam. Ik krijg steeds het gevoel dat een voorganger onder de maat blijft als hij fel op de centen is. Tenslotte is hij geen werknemer in die zin als de mannen bij de V.M.F. of Rotterdamse havenbedrijven. De gemeente is niet zijn werkgeefster. Hij is wel in haar midden maar zijn directieven krijgt hij uiteindelijk van zijn Heer. De gelovige draaier of kraanmachinist verwacht het van de Heer, maar dan toch zeker zijn voorganger.

Het is geen nieuw geluid, dat ik liet horen. Het was slechts een hernieuwde poging om juist ook in dit onderdeel na de koperen slang ook het gouden kalf om zeep te brengen. Ik geloof toch niet alleen voor de eeuwigheid.

Huizinga

DE BASIS VAN ALLES

In de kerkorde van een zojuist geïnstitueerde kerk in Kongo, ontstaan door fusie, wordt op de volgende manier de waarde van de bijbel omschreven: „Wij zijn God dankbaar dat Hij het evangelie liet prediken als het hart en de kern van het leven der kerk. Door middel van het Woord van God heeft de Heer wonderen verricht in de levens van duizenden Kongolezen. Overal in ons land wonen nu duizenden christenen die geraakt en getransformeerd zijn door het Woord van God. Dit geloof en ons respect voor het goddelijk Woord zijn de solide basis voor onze onderlinge eenheid”.

(Zendingsblad van de Ger. Kerken in Nederland).

Toen Hij de scharen zag, werd Hij met ontferming over hen bewogen, daar zij opgejaagd en afgemat waren, als schapen die geen herder hebben. Toen zeide Hij tot zijn discipelen: de oogst is wel groot, maar arbeiders zijn er weinig. Bidt daarom de Heer van de oogst, dat Hij arbeiders uitzende in zijn oogst.

(Matt. 9 : 36-38).

Er wordt in de bijbel nogal eens een beroep op onze gehoorzaamheid gedaan. God heeft het allerhoogste gezag, en zijn woord moeten we gehoorzamen. Dat betekent dat Hij van ons verwacht, dat we ons heel bewust zullen aanpassen bij zijn wensen. God wil zijn Rijk hier vestigen, en Hij wil ons graag laten meedoen. Daarom leerde Jezus zijn discipelen bidden: Uw wil geschiede.

Als Jezus dan zegt dat er moet worden gebeden om arbeiders in de oogst, dan moet dat gebeuren. Het koninkrijk moet worden gevestigd, de oogst moet worden binnengehaald, de mensen moeten worden geholpen. Dus moeten wij ons daarin schikken. Toch waag ik 'n vraag. Als God de aarde vol wil maken

Aan rustige wateren

Compagnons

van „kennis des HEREN”, dan kan Hij toch zijn gang gaan? Dan hoeft Hij toch niet op ons te wachten? Als Hij mensen nodig heeft, dan kan Hij ze toch gewoon sturen? Dan is het toch eigenlijk overbodig om er eerst voor te bidden?

Maar ja, als het niet nodig zou zijn, zou Jezus het niet gezegd hebben. Zou God geen mensen uitzenden als wij er niet om bidden? En zou God er wel uitzenden als wij Hem erom vragen? Blijkbaar! Ons gebed is als een sleutel. God laat ons de deur opendoen. Hij laat ons echt meewerken. De gedachte dat wij Gods medewerkers zijn is 't Nieuwe Testament niet vreemd. Hierbij gaat het niet om een loze kreet, maar om werkelijke verantwoordelijkheid.

Goed, het zware werk doet God zelf. Hij maakt mensen geschikt voor het werk en Hij stuurt ze de oogst in. Maar wij vragen er om; en God heeft dit als een vast onder-

deel van zijn opzet ingelast. Als wij de sleutel gebruiken, gaat de deur open.

Het doet denken aan Adams belevenissen. Hij kreeg van God verantwoordelijkheid voor wat hem omringde. Wij mensen hebben misbruik van deze bevoorrechte positie gemaakt, met alle ellendige gevolgen van dien. Het is te danken aan Gods verzoening en verlossing in de Here Jezus Christus dat de toestand zal veranderen, en dat wij door het geloof meegezogen worden in de vernieuwing. We zijn het niet waard, vanwege ons wangedrag; maar toch mogen we weer met God meewerken. God bewerkt ons met zijn Geest zodanig, dat wij dat ook weer willen. Hij geeft ons ook weer oog voor de mensen om ons heen. Hij maakt ons gevoelig voor de massa's mensen in nood, zodat ook wij met ontferming worden bewogen. God ziet ons om Christus' wil voor

vol aan! En Hij zorgt er zelf voor dat wij voor vol kunnen worden aangezien. Hij zorgt er zelf voor dat wij met Hem kunnen meewerken, onder anderen door middel van het gebed.

Overigens heeft dit gebed voor medewerkers belangrijke gevolgen. Wie God vraagt om mensen geschikt te maken en uit te sturen in zijn oogst, voelt zichzelf meer bij Gods werk betrokken. Het stimuleert ons verantwoordelijkheidsgevoel. Zo wordt dit gebed zelfs een goede oefening met het oog op de tijd dat wij met Hem het koninkschap zullen uitoefenen. Wij kunnen ons nu oefenen in het dragen van verantwoordelijkheid! Wie bidt om werkers, zal allicht ook zijn geld zoveel mogelijk ter beschikking willen stellen van zulke werkers! En wie zo bidt, kan moeilijk zelf lui blijven zitten. Die zal zelf ook op gang komen en allerlei werk gaan aanpakken dat de Heer hem te doen geeft, met name in de gemeente. Wie weet wat God nog gaat doen in de wereld, in onze gemeente, in ons eigen gezin, en in onszelf! God wacht nu allereerst op uw gebed! P. v. d. Werf

B.W.A. IN AMERIKA IN DISKUSSIE

Enkele weekbladen van Southern Baptist Convention (U.S.A.) hebben vragen aangaande de Baptist World Alliance en de relatie van Southern Baptist Convention tot de wereldalliantie aan de orde gesteld. De vragen zijn gerezen naar aanleiding van het wereldkongres van de B.W.A. dat in juli te Tokio werd gehouden. In het blad *The Christian Index* (Atlanta, Georgia) schreef de redactie een samenvattend artikel onder de titel „Storms Gather Over The Baptist World Alliance” o.a.:

„Wat is er aan de hand met de Baptist World Alliance?” Deze vraag is de laatste weken meerdere malen gesteld naar aanleiding van het B.W.A.-kongres in Tokio (...) Verschillende baptistenpublicisten hebben sinds het kongres enkele vragen opgeworpen. John J. Hurt, redakteur in Texas, ging in op de geuite klacht, dat van de Southern Baptists verwacht wordt dat zij de meeste rekeningen van de B.W.A. betalen terwijl de American Baptists (de vroegere Noordelijke konventie in U.S.A., - v. D.) en

de Europese Baptisten het beleid wensen te controleren. Hij memoreerde hoe de A.B.C. - Europese „koalitie” zowel in 1947 als in 1955 de verkiezing van Louis D. Newton tot president van de B.W.A. blokkeerde en in 1970 de verkiezing van Herschel H. Hobbs tegenhiel omdat hij een Southern Baptist is (...) Hurt: „De Alliantie doet er goed aan te bedenken, dat Southern Baptist Convention niet langer stilzwijgend deze behandeling zal aksepteren”.

Joe T. Odle, eindredakteur van het baptistenorgaan van Mississippi beschuldigde de B.W.A. ervan, dat deze organisatie langzamerhand bezig is zich te ontdoen van de basisbeginselen waarop ze zich eens fundeerde om een instrument voor sociale actie te worden. Odle: „het wereldgetuigenis van de baptisten moet gebaseerd zijn op het geheel van de nieuwtestamentische openbaring ten aanzien van de menselijke nood die verlossing behoeft en de leerstellige waarheden die ons doen zijn die we zijn. Dat de B.W.A.-leiders van dit moment ons terug mogen leiden tot die beginselen; het kan nu nog!”

Marse Grant, publicist in North Carolina schreef: „De B.W.A. is op een punt gekomen waarop gemeenschap alleen onvoldoende draagvlak biedt.” Hij was van mening, dat meer nadruk gelegd moet worden op hulpverlening. Grant: „De komende 5 jaren kunnen de belangrijkste zijn in de 65-jarige geschiedenis van de Alliantie.”

De eindredakteur van *The Christian Index*, Jack U. Harwell, voegde aan al deze opmerkingen het volgende toe: „Wat ons betreft, wij hopen dat Southern Baptist Convention zal voortgaan financiële en daadwerkelijke steun te verlenen aan de B.W.A. in een verhouding die in overeenstemming is met zijn numerieke sterkte. Wij zijn van mening dat de B.W.A. noodzakelijk is voor onze gemeenschap en ons dienstbetoon en ook als een wereld-forum voor gelijkgezinde christenen.”

ORGANISTENWEEKEND

„Muziek Contact” organiseert op 16-18 oktober a.s. te Sneek een organistenweekend. De agenda volgt in De Christen van volgende week.

Aanmeldingen te richten aan: L. van der Weide-Zwart, Van der Vinnestraat 4, Haarlem.

Ik heb de vaste grond gevonden

Nu we Daniëls gebed al wat bestudeerd hebben, kunnen we dacht ik wel gaan vaststellen op grond waarvan Daniël nu eigenlijk durft te bidden. Er zijn drie punten:

- 1) Gods daden van gerechtigheid (vers 16)
- 2) Gods daden van barmhartigheid (vers 9 en 18)
- 3) Gods naam (vers 15, 17, 18, 19)

Ik schreef al in het eerste artikel van deze serie, dat er gebeden zijn in het Oude Testament en in de apokriefe boeken die lijken op het gebed van Daniël. Nu wij deze drie elementen hebben gevonden in Daniëls pleidooi, wilt u misschien wel weten of de anderen zich daaraan ook houden? In sommige gevallen wel, maar alle elementen worden niet steeds tegelijk gebruikt. Het gebed van Nehemia 9 bijvoorbeeld maakt wel meer dan eens melding van Gods barmhartigheid, maar er is geen echt pleidooi aanwezig. In Nehemia 1 zegt Nehemia dat er Israëlieten zijn die recht staan tegenover God, wat voor God de reden mag wezen om ook weer goedgezind te worden. Dat is dus een geheel andere tendens dan in Daniëls gebed. Opmerkelijk is wel het Apokriefe gebed van Azarja. Daarin vindt u de elementen: de naam; het verbond aan Abraham etc.; barmhartigheid; wonderbare werken en eervolle naam. Daarom zal ik zo nu en dan nog even Azarja's gebed aanhalen.

- 1) Gods daden van gerechtigheid (vers 16)

Laten we nu dit element eerst nog nader bezien. Het zal u onderhand wel opgevallen zijn, dat Daniël sterk de nadruk legt op de daden. Er is sprake van daden van gerechtigheid, daden van barmhartigheid, daden van vergeving, en de Here is rechtvaardig in al zijn daden.

Bovendien is de schuldbelijdenis een opsomming van Israëls zondige daden, en het pleidooi vraagt God om tot daden van vergeving en verlossing over te gaan.

In dit verband is het begrijpelijk dat Daniël bidt op grond van daden die God gedaan heeft. Ten aanzien van de daden van gerechtigheid zegt hij niet zo uitdrukkelijk: „op grond van” maar „naar”, „volgens”, „in overeenstemming met”. God moge verlossen in overeenstemming met zijn daden van gerechtigheid uit het verleden. En dan doelt hij bepaald op (vers 15): de verlossing uit Egypte, waarbij God zich een naam maakte. Dat geeft te denken. Blijkbaar hebben Gods rechtvaardige daden ten doel dat zijn

naam bekend wordt, dat Hij beroemd wordt. Men zou denken dat dit dan toch wel een reden zou wezen om te bidden, maar Daniël gaat verder met andere gronden aan te voeren. Zou hij overwogen hebben dat Gods gerechtigheid toch eigenlijk met het verbond te maken heeft, en dat hij daarom niet alleen op dit punt kan staan, omdat Israël het verbond gebroken heeft?

Het is heel goed mogelijk dat dit de reden is waarom hij overgaat tot het noemen van Gods barmhartige daden.

- 2) Gods daden van barmhartigheid (vers 9 en 18)

Daniël herinnert God aan zijn daden van barmhartigheid, die voortkomen uit zijn barmhartigheid, en zijn barmhartigheid laten blijken. De daden zijn dus werkelijk een betrouwbare grond om op te staan. Daniël zal dan gedacht hebben aan het feit dat God Israël niet

teniet heeft gedaan, maar vaak zijn toorn heeft ingehouden, Israël heeft vergeven, en het verbond niet heeft vergeten. Het zal u interesseren te weten dat het bijvoegelijk naamwoord „barmhartig” alleen bij Jona en Joël voorkomt. De andere profeten gebruiken „daden van barmhartigheid”. Blijkbaar hebben de profeten sterk de nadruk gelegd op de daden van God. Denk trouwens maar eens aan een welbekende uitspraak als „Het woord des HEREN geschiedde (o.v.)”. God zorgt ervoor dat er wat gebeurt! Daniëls studie van de profetische boeken zal er wel aan meegewerkt hebben dat hij ook zo'n sterke nadruk legt op Gods daden.

Aandacht verdient de uitdrukking „op grond van...” (vers 18). Als er staat „in overeenstemming met...” wordt de Here gevraagd nog eens te redden zoals vroeger. Daaruit spreekt ook wel de vraag: blijf dezelfde Helper. Maar uit „op grond van...” blijkt dat Daniël Gods vroegere daden van barmhartigheid beschouwt als een belofte voor de toekomst. Want daaruit is gebleken hoe Gods manier van doen is.

P. v. d. Werf

Dit is geen zand, geen zaad, dit is een oproep, een omroep: Een roep om uw daad!

U was misschien in Epe en hebt daar wellicht genoten van de toespraken die u allemaal tot een Exodus wilden brengen. Tot een uittocht, een op- tocht. Wat zou het heerlijk zijn: een lange lint van moedige mensen, een waarlijk leger des heils.

Ik zal u zeggen hoe ongeveer het kerstnummer er uit gaat zien. De voorpagina, in kleur - vier pagina's trouwens kleurrijk - de voorpagina toont een enorme mensenmassa. Want om die mensen gaat het. Ging het God. Ging het Jezus. Op pagina 2 één mens. Helemaal alleen. Want om die ene mens gaat het God. Gaat het Jezus. Dan doet de eindredakteur zijn best die mens te tekenen. En aan het einde wordt deze mens opgeroepen JA te zeggen tegen het Leven.

Br R. Reiling heeft het over die mens. De mens van vandaag, de mens van alle tijden, de verwarde, de verloren mens. Die God wil redden. Br Van Wier vraagt zichzelf, ons en iedereen of de kerk in het jaar 2000 nog kerstfeest zal vieren. Enfin, het wordt een goed nummer. Om er mee op stap te gaan.

Elk jaar bereiken we met ons nog steeds door anderen geprezen kerstnummer enige honderdduizenden Nederlanders. Zeker, ieder nummer had weer beter gekund. Zoals de preek van uw voorganger. Maar het was een verkondiging. Van het heil Gods. Doet u dit jaar ook mee. Ter verkrijging van kruisvaarders riep iemand op met de kreet: God wil het. Over die strijd bare helden hebben we onze twijfels. Maar in dit geval durven wij die kreet wel over te nemen: God wil het.

Br Jansma zond de gemeenten al een papier met informatie en een verzoek om voor 12 oktober het aantal op te geven dat men per 1 december wil ontvangen. Maakt u van uw dienaren geen mensen, die het gevoel krijgen „de stem van een die in de woestijd roept” te zijn. Verblijd ons en uzelf. Verwacht grote dingen van God, maar ook: onderneem grote dingen voor God. 't Is nu de tijd om op te staan.

Huizinga,

E.R. De Zaaier

C NADER BEZIEN

Tegen alle geweld

Het besluit van de Wereldraad van Kerken om geld ter beschikking te stellen ten behoeve van o.a. enkele vrijheidsbewegingen in Afrika — als 'n teken, dit vrijheidsstreven te steunen — heeft hier en daar een storm van protest en verontwaardiging doen opsteken. Hiermee zouden de kerken organisaties steunen die er niet voor terugdeinzen geweld te gebruiken en wellicht zou ook dit geld wel gebruikt worden — al had het een andere bestemming — om wapens aan te schaffen; aldus de fel-protesterenden.

Laten we voorop stellen, dat wij niet geloven in geweld. Geweld lost het probleem van de onvrijheid en de rechteloosheid niet op, noch in Zuidelijk Afrika noch in Latijns-Amerika. Het lost geen enkel probleem op maar verplaatst ze hoogstens. Intus-

sen zijn we ons er ook van bewust, dat we — wat dat betreft — gemakkelijk praten hebben..... Over Job preken is iets anders dan Job zijn, zei — menen we — professor Miskotte eens. En dat geldt ook hier.

Het vreemde van die protesterenden is echter, dat zij bijna allemaal behoren tot hen die zwijgen over het geweld, dat gepaard gaat met de vrijheids- en rechtberoving waar tegen die vrijheidsbewegingen in verzet zijn. Want geweld is niet alleen daar aanwezig waar geschoten of met benzinebommen gegooid wordt, maar ook waar heersende opvattingen, dogma's of wetten anderen — minderheden of zelfs numerieke meerderheden — geweld aandoen, waardoor aan deze anderen zelfbeschikkingsrecht of ontwikkelingskansen worden onthouden. Er is niet alleen

sprake van geweld wanneer lichamen worden verwond of gedood; er is ook niet-fysiek geweld, dat zielen kwetst en vermoordt.

Terecht moet verzet worden aangekend wanneer kerken, of een organisatie die een groep van kerken representeert, op een of andere wijze steun verleent aan bewegingen die mede door wapengeweld trachten hun doel — hoe verheven ook — te bereiken. Het moest vooral die kerken duidelijk zijn, dat het door hen gepredikte evangelie de navolging leert van Hem die volstrekt geweldloos is geweest. Die navolging betekent echter tegelijk ook, dat diezelfde kerken zich met de kracht van dat evangelie dienen te verzetten tegen machthebbers, machten en overheden die door hun geweldpleging — ook niet-fysiek — anderen tot dat gewelddadige verzet provoceren.

Het komt ons voor, dat een protest dat zich alleen maar richt tegen het geweld van de ene kant, en over dat van de andere kant zwijgt dubbelhartig is. v. D.

ZIJN WIJ DEMONENBLIND (1)

Deze vraag is niet eenvoudig met een „ja” of een „nee” te beantwoorden. Ik zou niet kunnen en willen beweren dat wij niet geloven in een bestaan van boze machten. Wel mogen wij constateren dat we maar al te weinig rekening houden met activiteiten vanuit de hel en elkaar te weinig waarschuwen en opwekken weerstand te bieden aan de duivel en zijn trawanten. Paulus vindt het nodig ons aan te moedigen om te worstelen tegen „de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten”. (Efeze 6)

In de pinksterbeweging kent men een richting die zich bijzonder veel bezighoudt met deze werkelijkheid. Mensen uit dit deel van de pinksterweging in ons land, doen aan wat wij noemen „exorcisme” duiveluitdrijving. Het belangrijkste orgaan van deze richting is het blad „Kracht van Omhoog” en een zekere heer Van de Brink uit Gorinchem is daarvan de redakteur.

Deze christenen zien, zover ik het kan begrijpen, het demonische als een verklaring voor het geheim van het kwaad. Dit lijkt waar. Maar bij uitwerking van deze gedachte blijkt dat men geneigd is

steeds weer de satan aansprakelijk te stellen voor de zonden die men zelf doet. Je gaat het gevaar lopen van je kwaad de duivel de schuld te geven en hierdoor zou het kwaad ophouden kwaad, zonde voor God te zijn. Dit leert onze bijbel niet! Jezus zegt: „Een ieder die de zonde doet, is een slaaf der zonde”. (Johannes 8 : 34) Het is de invloed van de boze, ja, maar wij zijn en blijven aansprakelijk!

Er zijn twee grootmachten die heerschappij willen voeren over ons leven. Zij beide willen invloed uitoefenen. Ik las onlangs: „De hemel en de hel begeren ons!”

Voor veel mensen is dat onaanvaardbaar. Men vindt dat middeleeuws bijgeloof. Ook voor veel mensen die zich christenen noemen bestaan geen engelen en geen demonen.

Door deze mensen wordt het kwaad in ons vanuit de psychologie en de sociologie benaderd. Maar het kwaad blijft en in deze kringen zal het kwaad ook nooit een echte tegenstander ontmoeten.

De satan en zijn demonen zijn er. Dat is een bijbels gegeven! Gegevens betreffende deze gevallen engel vindt u o.a. terug in het boek Job, en in het

boek Jesaja, hoofdstuk 14 vers 12.

In de bijbel vinden we aan de ene kant een profetisch uitzicht op het einde van de strijd tegen de satan, die aan het kruis in het offer van Christus de genadeslag kreeg. Aan de andere kant zegt de bijbel ons dat de satan nog steeds een bedreiging vormt. In Openbaring 12 vers 12 staat: „Wee de aarde en de zee, want de duivel is tot u nedergedaald in grote grimmigheid, wetende dat hij weinig tijd heeft”. Daar waar de Geest van God werkt daar weet de duivel zich het meest bedreigd en doet zich dan vaak voor als „een engel des lichts”, terwijl hij in feite de duisternis en de chaos brengt.

Het is deze „vader van de leugen” er om te doen ons tot een krachteloos christendom te brengen. Een christendom dat geen of weinig invloed meer heeft op een chaotische wereld die vol is van mensen die de herscheppende kracht van de opgestane Heer nog niet ontvingen!

Overwinning

Hij die het kwaad in en om zich heen te lijf wil zal terecht moeten komen bij de gekruisigde en opgestane Heer. Van Hem staat geschreven: „de Zoon van God is in de wereld gekomen om de werken van de duivel te verbreken”. (Joh. 3 : 8b)

In onze overgave aan de Overwinnaar,

die de boze machten „openlijk ten toon heeft gesteld”, onze Heer; in onze kapitulatie aan Hem ligt het geheim van de verlossing van de macht en heerschappij van de demonen.

Hij die zich aan Hem kwijtraakt ervaart een kracht die sterker is dan die van Gods tegenstander.

Hij mag dan gaan ervaren dat in zijn leven de macht van die tegenstander wordt overwonnen door de almacht van God!

Aan God zij onze dank. Hij heeft ons verlost van de tyrannie van de boze. Moge het merkbaar zijn!

M. Cohen

gemeentebekichten

DANKBAARHEID IN LEIDEN

Leiden — (J. S.) Andermaal mogen wij u deelgenoot maken van de zegen die er op de arbeid in Leiden rust. Mochten wij in 1970 vóór de vakantieperiode met blijheid en vrijmoedigheid het evangelie in en buiten de gemeente verbreiden, ook na de vakantie is de hand weer stevig aan de ploeg geslagen.

Niet achterom ziend en terend op de aanwijsbare winst in de eerste helft van het jaar, maar vooruit blikkend, ziende op onze leidsman Jezus Christus voor de eindspurt 1970. Ook afgelopen zondag mochten wij ervaren hoe Gods Geest werkzaam was door de prediking en de gezongen liederen.

Op de uitnodiging van onze voorganger, aan het einde van de samenkomst, om openlijk

voor Jezus te kiezen en het verdere leven te gaan met Hem, kwam een jonge zuster naar voren, even later gevolgd door een andere zuster.

Welk een ervaring voor betrokkenen en gemeente, mensen openlijk de keuze van hun leven te zien doen. Onbeschoemd en volledig overtuigd deze stap te moeten doen, die ene stap tot Jezus te mogen doen.

En voordat de deuren van het gemeentecentrum deze zondag gesloten zouden worden, verzocht een jonge man zijn reeds eerder genomen beslissing voor de Heer te mogen belijden in de doop.

Welk een vreugde deze dingen te mogen zien en te beleven.

Vol vertrouwen mogen wij ons werk dan ook doen. Wij zijn niet velen in getal en niet vele aanzienlijken naar menselijke maatstaven, maar gaande in de sporen van het levend geworden Woord, mogen wij regelmatig vruchten zien.

Een ander vermeldingswaardig feit is, dat na een sedert mensenheugenis bestaande verwijdering tussen de baptistengemeente Leiden (en wat daarvoor als voorloper te boek stond) en de Evangelische Christengemeenschap van evangelist Th. Dikkes, deze beide geloofsgemeenschappen elkaar weer hebben mogen vinden.

In het voorjaar konden wij een gemeenschappelijke ontmoeting in ons gemeentecentrum hebben en veertien dagen terug waren wij te gast bij onze medebroeders en zusters aan de Middelste Gracht.

Een groot wonder mag dit heten en het heeft alreeds de zaak van onze Heer in Leiden goed gedaan, dat een tussenmuur, die scheiding maakte, is weggebroken. Reeds zijn we bezig te zoeken naar een mogelijkheid van gezamenlijke evangelisatiearbeid. Een gezamenlijke week-endconferentie staat op stapel.

Na al dit nieuws uit de gemeente Leiden groeten wij u, daarbij u eveneens veel zegen op uw arbeid toewensend.

AKTIVITEITEN IN EN ROND PERNIS

Pernis/Hoogvliet/Spijkenisse — (A.T.V.)

De laatste tijd is er in onze omgeving veel arbeidsonrust en doen zich stakingen voor. Gelukkig kunnen wij zeggen dat er in onze gemeente juist een tegenovergestelde stemming is. Er heerst grote arbeidslust en activiteit. Dit resulteerde o.a. daarin, dat wij in mei onze kleine kerkzaal aan de Pastorie-dijk moesten verlaten wegens te grote toeloop van mensen. Wij hebben nu de beschikking gekregen over een mooie, grote kerkzaal aan de Burg. v. Esstr. in Pernis (Ger. Jeugdgebouw).

In juni mochten wij er getuige van zijn, dat een zuster afdaalde in het watergraf en zo toetrad tot de gemeente. Op 18 oktober mogen wij weer een doopdienst houden, waarbij een jong echtpaar het bevel van onze Heer opvolgde.

Op 20 september zijn wij gestart met ons evangelisatie-werk, waarbij wij 's morgens in Pernis een volle zaal hadden. 's Middags mochten wij een zangdienst houden in een bejaardencentrum, waarbij de opkomst, ondanks het prachtige weer, bijzonder groot was. 's Avonds hadden wij een evangelisatiedienst en ook daar was de opkomst buiten de verwachting om weer goed. Het was een bijzonder fijne dag. Wij zijn veel dank verschuldigd aan „Blijde Geluiden” uit Muntendam en aan ds Jac. Schouten van Eindhoven, die aan deze diensten hebben meegewerkt. Voorlopig hopen wij elke maand een bijzondere dienst te houden, waarbij wij de medewerking krijgen uit andere gemeenten.

Verder zijn hier nog veel andere activiteiten, o.a. het zondagsschoolwerk en de „tussenjeugd” in Hoogvliet en in Spijkenisse. Onder leiding van onze voorganger ds G. H. W. Pflaum verwachten wij dit jaar nog veel zegeningen, zowel voor onze gemeente als voor andere mensen.

DE ZAAIERDAG

is weer geweest. In 't Venster, Hengelo (O.), bij prachtig weer, met een bezoekersaantal dat rondom de honderd lag. Jammer, officiële personen moesten door allerlei omstandigheden laten afweten: reizen en ziekte en andere bezigheden.

Hoe wereldomvattend onze gemeenschap bezig is werd duidelijk door een interessante causerie van ds Mostert, die ons over de reis naar Rusland vertelde. Door een film, waarin het zendingswerk in India werd vertoond. Door woorden van dr Kiwiet, die, helaas, te weinig tijd had om ons over de Verenigde Staten in te lichten. Je zou de indruk kunnen krijgen dat het meer een zendingsdag was.

Maar 't was de dag van de zaaiers en dat heeft met name de groep van vier personen uit Rotterdam ons duidelijk gemaakt door een prachtig programma. Je zou die groep wel mee willen nemen naar die gemeenten, die het plan hebben serieus wat aan evangelisatie te gaan doen. Gospel Five speelden en zon-

gen en lieten ons zingen dat het een lieve lust was.

De Zaaiër zelf kwam minder ter sprake en dat moest dus een volgende keer wel het geval zijn. Wel kwam duidelijk naar voren dat men in meerdere plaatsen gebrek aan medewerkers moest konstaten. Heel jammer. Maar wij kunnen ze moeilijk leveren. De raden der gemeenten zouden zich daarmee eens bezig kunnen houden. Misschien moesten die raden eens alle Zaaiërs werkers op een avond uitnodigen om met deze broeders en zusters van gedachten te wisselen over dit werk dat naar ons gevoelen te weinig aandacht krijgt.

Het baat weinig te weten dat „De Open Deur”, een wel bekend evangelisatieblad, ook met dat probleem zit: gebrek aan medewerkers. Het blad meldt een teruggang in de oplage. Oorzaak? Men gelooft niet dat die te zoeken is in het feit, dat het oorspronkelijk hervormde blad nu ook ruimte biedt aan Lutheranen, gereformeerden en rooms-katholieken al geeft men toe ook daardoor lezers te hebben verloren. Men meent echter anderszids weer anderen te hebben gewonnen. Duidelijker is dat men in tal van gemeenten steeds moeilijker

medewerkers kan vinden voor het werk van kolportage. Dit lijd hoorden we ook op de Zaaiërdag.

Dr Kiwiet en de schrijvers zullen zich eens samen beraden op dit stuk werk in de gemeenten.

Inmiddels vrouwen we dat velen tot de ontdekking zullen komen dat het op de weg van de gelovige ligt ook langs deze weg te getuigen. Het kerstnummer zal iedereen gelegenheid bieden zich in te zetten.

Het is de tijd om op te staan; er is teveel aan tijd vergaan....

De zusters uit Hengelo zijn wij dankbaar voor wat zij voor ons deden.

Huizinga

GESLAAGD

De Algemene Vormingsleider van de N.B.J.B., ds M. G. Boeschoten te Bunnik slaagde dezer dagen voor het kandidaatsexamen Paedagogiek aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

De Kerngroep voor Vorming in de N.B.J.B. verheugt zich zeer over dit studieresultaat en wenst ds Boeschoten hiermee van harte geluk!

Naais de Kerngroep,

Ph. Lindeman

Lezers

aan het woord

VRAGEN AAN DRS J. REILING

Naast de vele voortreffelijke zaken, die u hebt aangesneden en de nieuwe uitgangspunten welke u in uw jaarrede hebt aangegeven is er toch een passage, waar ik enkele vraagtekens wil plaatsen. U moet me maar niet kwalijk nemen dat ik bij het lezen van de passage over „De toekomst van de gemeente” enigszins 't gevoel kreeg meer naar een soort vakbondsleider te luisteren, dan naar een rector die aspirant-voorgangers inleidt in de wetenschap en de geheimenissen des goddelijken Woords.

In de eerste plaats dan de vraag: welke normen heeft u op het oog gehad? In een voorafgaande passage vergelijkt u de stijging van offervaardigheid met het nationale inkomen. Als het juist is, dat het nationale inkomen ook onze welvaart weerspiegelt, en u deze gegevens normatief vindt, zullen wel niet veel gemeenten noch kerkgenootschappen aan de uitspraak onzedelijk ontkomen! Maar wanneer u de unie-normen bedoelt, kunt u toch weten dat het laatste advies omtrent salariëring zeer duidelijk geen wet wilde zijn. Op grond hiervan lijkt het me nogal vergaand om het oordeel onzedelijk uit te spreken over een aantal gemeenten. Daarnaast vraag ik me af: indien de leermeester zo spreekt, hoe zullen zijn leerlingen dan spreken? Zij zullen de gemeentelijke situatie moeten doorleven en, naar wij beiden hopen, staande blijven. Werkelijke dienst betekent zich geven. In dit verband zou ik gaarne een streep willen zetten onder het begrip roeping. Er zijn nl. vele situaties waarin de voorganger het niet kan volhouden indien hij de gemeente onzedelijkheid omtrent zijn salaris kan verwijten, maar wel staande kan blijven indien hij zich een geroepene weet.

In de derde plaats vraag ik me af, of een gemeente inderdaad onzedelijk handelt, bij het niet salariëren volgens de normen. Ik kan mij een aantal situaties voorstellen waaruit zelfs het tegendeel van onzedelijk handelen blijkt.

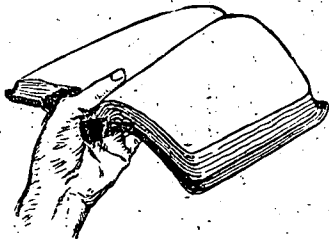
C. Mostert

Winschoten, 25 september 1970.

ANTWOORD:

Br Mostert stelt mij enkele vragen waar ik graag op wil antwoorden. Vooraf stel ik vast dat hij geen behoefte blijkt te hebben aan een vakbond voor baptistenvoorgangers, en dat siert hem. Zonder de niet-professionale houding en de offerbereidheid van ons voorgangerscorps zouden onze gemeenten niet zijn die ze zijn. Het besef van roeping heeft hen staande gehouden. Ik heb in mijn jaarrede uitsluitend gedacht aan de zgn. Unienormen. De juiste norm van offervaardigheid is niet wel aan te geven, al ben ik echt bezorgd over de relatieve achteruitgang van de offervaardigheid. Welvaart is een rekbaar begrip en de behoefte aan welvaart stijgt met elke inkomensvergroting. Unienormen zijn geen wet maar een advies. Dat kan in onze organisatie ook niet anders. Maar dit advies heeft voor mijn besef juist daarom in de eerste plaats etische betekenis.

Het zegt niet: zo moet het!, maar: zo zou het naar recht en billijkheid moeten zijn. Nog al te vaak en al te licht wordt — niet door voorgangers maar door gemeenten — 't salarisonormenadvies afgedaan met: ja, dat zou wel mooi zijn maar dat kunnen wij toch niet en daarmee basta. Dat vind ik onredelijk. Ik schrijf en zeg dit niet als voor-

Wat zullen we lezen?

zondag	4 okt	Psalm 36
maandag	5 okt.	Nehemia 12:27-43
dinsdag	6 okt.	Nehemia 12:44-47
woensdag	7 okt.	Nehemia 13: 1- 3
donderdag	8 okt.	Nehemia 13: 4- 9
vrijdag	9 okt.	Nehemia 13:10-14
zaterdag	10 okt.	Nehemia 13:15-22

God doet ons goed
God deed de bouw gelukken
Blijdschap over goede leiding
De wet vraagt om gehoorzaamheid
Tempelreiniging
Volhouden in het goede is moeilijk
Men moet leren van het verleden

ganger maar als leraar der gezamenlijke gemeenten.

Mijn leerlingen zullen preken als br Mostert zelf en als de vele anderen die voorganger zijn uit roeping en niet om het geld. Daaraan twijfel ik niet want ik ken ze. Zij raken ook het spoor niet bijster, wanneer hun leermeester zich publiekelijk tot de gemeenten richt over de salariëring.

Tenslotte: wanneer een gemeente niet volgens de normen salarieert en het daarbij laat, kan ik alleen maar mijn oordeel handhaven. Wanneer een gemeente aan de normen niet kan voldoen en samen met de voorganger naar een oplossing zoekt, dan is dat natuurlijk een andere zaak. Maar onze gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid kennen. Daar ontbreekt hier en daar nog wel iets aan. Dan kan een sterk woord nog wel eens een goede uitwerking hebben. Bij de gemeenten. De voorgangers hebben 't niet zo nodig.

Mijn dank aan u, br Mostert, voor de aanleiding om mijn harde woord nog iets te verduidelijken!

J. Reiling

TABITHA-NIEUWS

Een gewaarschuwd mens telt voor twee. Een tweemaal gewaarschuwd mens telt dus voor vier. Vier mensen, die drie keer gewaarschuwd zijn, tellen dan toch zeker voor twaalf?

Hoe dan ook: u bent gewaarschuwd. ZONDAG 8 NOVEMBER 1970 IS TABITHAZONDAG. U bent gewaarschuwd. Er wordt 'n aanslag op uw beurs gedaan. Er wordt een beroep op uw hart gedaan.

U zegt toch niet: Ze kunnen me nog meer vertellen?

Goed, we zullen u nog meer vertellen.

Maar noteert u alvast: 8-11-70 = Tabitha-zondag.

Ploeger

KONVENT IN FRIESLAND

Het konvent van voorgangers in Friesland komt maandag 5 oktober a.s. te Haulerwijk bijeen. Aanvang 10.00 uur. Bij verhindering tijdig bericht aan de gastheer.

RADIO IN MALI

De regering van Mali heeft de kerken van het land zendtijd aangeboden voor christelijke radioprogramma's. Het nieuwe radiostation van de hoofdstad Bamako is een van de sterkste van Afrika. Het werd door Rood-China gebouwd als ontwikkelingshulp voor Mali, maar met het doel tevens eigen programma's uit te zenden. Sinds de militaire coup van 1968 zijn de Chinezen uit de gratie.

(Ger. Zendingsblad)

180.000 BABIES MEER PER DAG

In de zomer van 1968 telde de wereldbevolking 3 miljard 483 miljoen mensen. De bevolking groeit met 63 miljoen mensen per jaar volgens het Demographic Yearbook van de Verenigde Staten. In de afgelopen vijf jaar nam de wereldbevolking dus toe met ongeveer 300 miljoen mensen, dat is meer dan de helft van de bevolking van Europa. In percentages uitgedrukt groeit de wereldbevolking 1,9 procent per jaar. Dat betekent dat de bevolking zich in 39 jaar verdubbelt.

Iedere dag worden 320.000 babies geboren en iedere dag sterven 140.000 mensen, zodat er iedere avond 180.000 kleine mensjes meer op aarde zijn dan in de vroege ochtend.

Het jaarboek geeft een lijst van de 15 grootste landen in de wereld:

1. Rood-China	730 miljoen
2. India	524 miljoen
3. Sowjet Unie	238 miljoen
4. Verenigde Staten	201 miljoen
5. Indonesië	113 miljoen
6. Pakistan	110 miljoen
7. Japan	101 miljoen
8. Brazilië	88 miljoen
9. Nigeria	63 miljoen
10. West-Duitsland	58 miljoen
11. Brittannië	55 miljoen
12. Italië	53 miljoen
13. Frankrijk	50 miljoen
14. Mexico	57 miljoen
15. Philippijnen	36 miljoen

MEDEDELING

Het sekretariaat van de baptistengemeente te Doetinchem berust met ingang van 14-9-1970 jl. bij: C. Taal, Leliestraat 276, Doetinchem, tel. 08340-6373.

GEMEENTE WESTERHAAR OPENT NIEUW CENTRUM

D.V. zaterdag 10 oktober 1970 n.m. 3 uur zal de baptistengemeente te Westerhaar haar nieuwe kerkgebouw aan de Hoofdweg 51 officieel in gebruik nemen. De opening van het kerkgebouw zal plaats vinden door de weleerwaarde heer ds Jac. Schouten te Eindhoven.

De raad der gemeente zal uw aanwezigheid bij de opening zeer op prijs stellen. Zij die de opening bij willen wonen en logies nodig hebben kunnen zich in verbinding stellen met de sekretaris J. Peters, Leliestraat 18, Westerhaar.

BAPTISTEN IN FINLAND

Uit het jaaroverzicht van de Zweeds-sprekende baptistengemeenten in Finland blijkt, dat de gemeenten in 1969 een totale achteruitgang boekten van 23 leden. Het aantal leden van de 25 gemeenten bedroeg op 31 december 1969 1843. In 1969 werden 18 personen gedoopt.

Een van de oorzaken van de achteruitgang wordt gezocht in de emigratie van veel jonge mensen naar Zweden.

UITGEVERIJ ONCKEN GAAT SAMENWERKEN MET BROCKHAUS

De baptisten-uitgeverij Oncken Verlag te Kassel zal ingaande 1971 gaan samenwerken met de uitgeverij Brockhaus te Wuppertal-Vohwinkel.

Tot deze samenwerking werd besloten nadat de afdeling uitgeverij van Oncken reeds enkele jaren met verlies werkte. De afdeling die zich bezig hield met de publikatie van Die Gemeinde en zondagsschoolmateriaal zal op de oude voet worden voortgezet.

De uitgeverij Brockhaus wordt geleid door Rolf Brockhaus, een nazaat van 't geslacht dat in Duitsland de Vergadering van Gelovigen stichtte. De Vergadering van Gelovigen trad ongeveer 30 jaar geleden toe tot de Bond van Evangelische Vrijkerkelijke Gemeenten in Duitsland. De baptistengemeenten vormen het grootste deel van deze Bond. Oncken Verlag is genoemd naar Johann Gerhard Oncken, de man die in 1835 te Hamburg de eerste baptistengemeente in Duitsland stichtte.

De uitgeverij Brockhaus was de eerste in Duitsland die op de markt kwam met religieuze pocketboeken.

WAAROM WORDT MEN EX-GEREFORMEERD?

Op grond van onderzoeken moet men aannemen, dat onder de buitenkerkelijken in Nederland rond 100.000 ex-gereformeerden zijn. Over de redenen, waarom zij de kerk hebben verlaten, is weinig bekend. Daarom zal het Gereformeerd Evangelisatiecentrum te Baarn gaan onderzoeken welke factoren leiden tot het uittreden uit de kerk. Men heeft de indruk dat het aantal uittredingen met name de laatste jaren sterk is toegenomen.

Ook wil men nagaan in hoeverre ex-gereformeerden toch een bepaalde gereformeerde inslag bleven behouden, zodat zij een aparte groep lijken te vormen onder de bijna drie miljoen buitenkerkelijken van Nederland. In het onderzoek worden ook degenen betrokken, die wel ex-gereformeerd zijn, maar die hun christelijke levensovertuiging niet hebben losgelaten.

Een bijzonder probleem vormen zij, die „in stilte” afscheid nemen van de kerk. Bij vertrek naar een andere woonplaats vragen zij geen attestatie meer op, of zij leveren die niet in bij aankomst in de nieuwe gemeente. Van 1959-1963 verloren de Gereformeerde Kerken op die manier gemiddeld 572 leden per jaar. Sinds 1964 is dit gestegen tot gemiddeld 728.

ADVERTENTIES

Heden is na een kortstondig ziekbed van ons heengegaan onze lieve moeder, groot- en overgrootmoeder

Maartje de Jong-Zoethout
in de ouderdom van 73 jaar.

God heeft haar geen kalme reis gegeven maar wel een behouden aankomst.

Haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen die zoveel liefde van haar ontvingen.

Staveren, 19 september 1970.

Gereed haar Heer te ontmoeten ging naar het Vaderhuis met de vele woningen onze zuster

M. de Jong-Zoethout
op de leeftijd van 73 jaar.

God heeft haar geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst.

Baptistengemeente Staveren
19 september 1970.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f. 23,— per jaar.

GEPENSIONEERD ONDERWIJZER GAAT NAAR ZENDINGSVELD

De verleden jaar gepensioneerde hoofdonderwijzer Henry Gjerrild (70) is in gezelschap van zijn echtgenote naar Rwanda in Centraal Afrika vertrokken om de zendingen van de Deense Baptisten Unie te assisteren bij hun arbeid. Gjerrild die zich lichamelijk bijzonder fit voelde was van mening dat hij zeker nog gedurende een half jaar zich volledig in dienst van de zending moest stellen. Het echtpaar betaalde zijn eigen reiskosten.

Die fraaie Zaaier

net een blad voor de buurman,
voor m'n collega op 't werk.

Toch 't minste wat ik ze geven kan!

Het behaagde de Heer om tot Zich te nemen onze geliefde zuster

Annechien Kalsbeek
geb. Struik

in de gezegende leeftijd van 83 jaar; hiervan was zij ruim 57 jaar lid van de gemeente en 61 jaar geliefde echtgenote van H. Kalsbeek.

De begrafenis heeft maandag 21 september reeds plaats gehad.

Baptistengemeente Enschede

BINNENKORT VERSCHIJNT:

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door J. van Dam; plm. 300 pag.; met vele foto's; in integraal band gebonden; met naamregister en register van gemeenten; uitgave van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

Prijs slechts f 10,— (intekenprijs); na verschijning f 12,95!

In dit boek, dat dit najaar van de pers komt, wordt de geschiedenis van het baptisme in Nederland — van mei 1845 tot augustus 1970 — beschreven. Het boek is te bestellen door het intekenformulier dat bij het prospectus is gevoegd (binnenkort in alle gemeenten beschikbaar) op te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem. Men kan ook bestellen door een briefkaart aan dit adres te zenden.

De betaling (f 10,— plus portokosten) dient na ontvangst te geschieden.

DE CHRISTEN

9 okt. 1970

85e jaargang - 41

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zelfstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00. — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Het enige dat je weggooit

Is de verpakking hoor ik nu en dan uit de hoek van de kamer klinken. Ik mag die witmakers niet meer horen en evenmin de margarinemensen, maar Jamin's smakelijk smullende meneer, die zo gezellig bitterkoekjes en ijsjes staat te eten zou me bijna kunnen verleiden de hand uit te steken. En dan dat jongetje dat naar Japie's moeder wil en zelfs zijn vader meetroont vanwege het heerlijke brood, waarvan je alleen de verpakking maar weggooit. Als ik geen warme bakker in de buurt had wist ik het wel. Maar bij deze gooi ik ook alleen de verpakking weg. Bij een geschenk kan het je wel eens begroten. Dat is dan zo prachtig ingepakt in zulk mooi papier, met nog als versiering een kunstbloempje er bovenop, dat je het haast niet wilt openmaken. U zult ook weten dat sommige producenten verschrikkelijk hun best doen om hun wtertjes en poedertjes via sierlijke flesjes en doosjes aan de man (en de vrouw) te brengen. Je vraagt je dan wel af wat er nog aan waardevoels in kan zitten. Die reclamelui zijn wel openbare verleiders. Zo langzamerhand komen we er achter en zo gemakkelijk laten we ons niet meer vangen. De wereld wil niet altijd bedrogen worden.

Waar ik op uit wil? Ik heb niets tegen een waardige, stijlvolle, passende verpakking, daar zonder gaat het nauwelijks, maar dan moet er ook wat in zitten wat die verpakking rechtvaardigt. Ik heb godsdienstige bijeenkomsten meegemaakt, die overwoekerd werden door wat in mijn ogen versieringen waren die wat mij betreft achterwege hadden kunnen blijven. De spreker verscheen in een door de historie gewijd gewaad. Hij gedroeg zich — zojuist zag en hoorde je hem nog als een gewoon mens met soms een lach en haast een traan — hij gedroeg zich als een wezen dat nauwelijks nog van deze aarde kon zijn, zo verheven en vanuit de verte en hoogte sprekend. Hij liet indrukwekkende woorden die hij sinds jaar en dag

citeert, van zijn lippen slippen en in die stijl ging hij voort tot hij tenslotte met zegenende gebaren terugkeerde naar de aarde en zijn normaal bestaan.

Nu zult u zeggen dat zo'n figuur toch wel uit de tijd is. Wel, op het gevaar af dat de schrijver zelf getroffen zou worden door naar eerlijk brood vragende gemeenteleden, die ook niet kunnen leven van de verpakking, let U op, de man die pretendeert U het woord Gods te verkondigen. Indien hij dat doet zal hij een geladen mens zijn die zijn vreugde over de Heer en zijn verdriet over eigen ontoereikendheid nauwelijks onder woorden kan brengen. Hij zal een bewogene, gegrepene zijn, die met God en mensen worstelt. De verpakking zal er nog wel zijn, maar ze zal geen aandacht krijgen. Zij verbrandt in de gloed

van het vuur dat er woedt tussen hemel en aarde.

In deze tijd wordt naar de waarheid, de eerlijkheid, de geloofwaardigheid gevraagd. Met teksten en spreuken komt men niet ver tenzij door Gods genade een mens zelf een tekst, een spreuk geworden is.

Niets is gevaarlijker dan te veronderstellen dat plechtigheid zonder meer Gods tegenwoordigheid zou betekenen. Dat „heilige” handelingen God zouden verplichten daarbij werkelijk aanwezig te zijn. Geen mens beschikt over God en te doen alsof dat wel zo ware is de mensen met de verpakking naar huis te sturen en het brood weg te werpen. Misschien kijkt nu iemand zijdelings naar de r.k. kerk, waar gewaden, handelingen en spreuken in oude talen een grote plaats inna(e)men, het oog dwale niet te ver van eigen huis.

Huizinga

Ds G. W. TIJMAN GAAT MET VERVROEGD EMERITAAT

Ds G. W. Tijman zal op 1 november a.s. zijn ambt als voorganger van de baptistengemeente te Haarlem in verband met zijn gezondheid neerleggen en met emeritaat gaan.

Daarmee komt een einde aan een ruim dertigjarige loopbaan als voorganger. Op 30 juli 1939, na zijn theologische stu-

die aan het seminarium van de Duitse baptisten te Hamburg — waar hij ook zijn vrouw leerde kennen — verbond G. W. Tijman zich aan de gemeente te Sneek. Van 1946 tot 1949 diende hij de gemeente te Utrecht, van 1949 tot 1960 de gemeente te Stadskanaal en sinds november 1960 de gemeente te Haarlem.

Ook in de Unie nam ds Tijman vele jaren een vooraanstaande plaats in, o.a. als lid en als sekretaris van de Evangelisatie Commissie der Unie (E.C.U.), als lid van de Commissie der Unie, als lid van de Jeugdraad der N.B.J.B. en als bestuurslid van de Stichting Tabitha. Zijn echtgenote maakte vele jaren deel uit van het Hoofdbestuur van de N.B.V.B., welke organisatie zij ook meerdere jaren diende als presidente. De afscheidsdienst zal op zondag 1 november a.s. in de Begijnhofkapel te Haarlem worden gehouden.

Het ligt in de bedoeling, dat het echtpaar Tijman te Haarlem blijft wonen.

Ds G. W. Tijman

zand enzaad

We zaten bijelkaar om samen af te steken naar de diepere wateren van het gemeentelijk leven. We wilden wel eens komen tot een inventarisatie van de werkelijke waarden der gemeenschap. Dat zal samenhangen met de algemene trend die men duidelijk in alle kerken en gemeenschappen kan waarnemen. Men spreekt wel eens over het uur der waarheid. Bij velen bestaat de behoefte zich te realiseren welke echte bezittingen, bestendige en kenmerkende eigenschappen de gemeente heeft.

Dat betekent dus dat men zich kritisch gaat opstellen, zoals een koopman doet die zijn voorraden inspekteert en zich voorneemt bepaalde artikelen af te stoten. Nu hebben we ons in deze rubriek in de laatste tijden wel eens bezig gehouden met grotere kerken in dit land. Groter in de zin van meer namen tellend in het ledenboek.

Als baptisten het metelkaar hebben over die grotere kerken en over uitlatingen en maatregelen van die kant, hadden zij, begrijpelijkerwijs, al gauw aan dat deze kerken eindelijk moesten ophouden de „doop” te bedienen aan kinderen. Wij menen dat men slechts dopen mag nadat de te dopen persoon zijn geloof in de Heer heeft beleiden. De bekering gaat aan de doop vooraf.

En daarmee lag onder ons het woord bekering op tafel. Er werd gevraagd naar de waarde, de inhoud van dat woord. Of achter dat woord inderdaad een goddelijke ingreep gezien mocht worden of dat we meer met een overleveringsverschijnsel te maken hadden. Als het aan mij lag zou ik graag een woord willen vinden, dat de vernieuwing — want dat bedoelen we toch met bekering — duidelijker, dieper omschrijft. Bij bekering wordt niet zelden aan een bepaald tijdstip gedacht: o blijde dag, o zaalge stond — om maar eens een oud lid te citeren, waarin aan dag en uur herinnerd wordt. Waarmee weer niet gezegd wil zijn dat ieder gelovige van zo'n dag of uur weet te melden. Er treedt dan bij sommigen, als ze een getuigenis horen zonder tijdsaanduiding, iets als een aarzeling binnen: je zult toch wel weten wanneer je tot bekering kwam? Deze aarzelenden zou men dan kunnen vragen of zij weten wanneer de discipelen van Jezus tot zo'n bekering kwamen.

Tot zo'n bekering. Want die bekering

verloopt langs een duidelijk pad. Een indringende toespraak wekt schuld bewustzijn. De schuld bewuste wordt gezegd dat Jezus alles voldaan heeft. Dat hij nog slechts te danken heeft voor dit werk van Christus. Hetgeen dan geschiedt. Deze zeer korte samenvatting klinkt oneerbiedig, maar ik ben in het verleden meer dan eens getuige geweest van deze procedure. Indien het God behaagt langs deze weg te werken dan hebben wij de hand op de mond te leggen, maar soms is er een huijver voor deze technische, schematische wijze die nauwelijks ruimte laat voor andere wegen Gods. Willen wij de mensen bekeren? Van wat tot wat? Is het niet voldoende, is het niet de weg om Gods blijde boodschap in de kracht van de Heilige Geest te verkondigen en de afloop over te laten aan de Heer? Welke drijfkrachten zijn werkelijk bezig bij een bode die mensen tot bekering wil brengen? Welk vuur brandt er op dat altaar?

De vernieuwing van een mens, onmogelijk bij mensen, is van een dermatige grootheid dat alleen God deze verlossing tot stand kan brengen. Het gaat daarbij regelrecht om geboorte. Het kind, om dit beeld van Jezus vast te houden, is er al voor de geboorte, wordt openbaar bij de geboorte en de verwachting is dat het daarna tot volle ontplooiing zal komen. De geboorte zelf is een belangrijk moment, maar ze geschiedt als regel in de afzondering. Zij bewijst zich door de groei. Gelovigen mogen met dankbaarheid denken aan die dag, dat uur — het kunnen ook dagen en uren zijn — hun aandacht zal meer gericht zijn op de verwerkelijking van het nieuwe leven. Het is goed te weten dat men geboren is, het is zeker zo goed te weten dat men leeft. En een gemeente kan alleen bestaan, indien zij bestaat uit levenden. Johannes, de Doper, laat God uit stenen kinderen verwekken en met die levende stenen wordt de tempel Gods, dat is de gemeente, gebouwd.

Keren we dan naar het woord bekering terug, dat niet eens zo vaak in het Nieuwe Testament voorkomt, dan is het alsof het maar ten dele uitdrukt wat wij onder de totale verandering verstaan. Een onderschattend woord voor het wonder van het nieuwe begin. Het kan ook zijn dat ik alleen maar dat gevoel heb omdat het woord bekering als een bijna alleen maar menselijke daad werd voorgesteld.

Huizinga

BEROEPINGSWERK

Bedankt: voor Leeuwarden, Ph. Lindeman Wzn. te Utrecht.

ORGANISTEN WEEKEND in de baptistengemeente te Sneek 16-18 oktober 1970

Deelnameprijs f 10,— per persoon. Aanmelden voor dit belangrijke weekend bij P. Ambachtsheer, Saturnusstraat 23, tel. 01720-5478, Alphen aan de Rijn; of bij: L. v. d. Weide, Van der Vinnestraat 4 zw., tel. 023-264447, Haarlem.

Programma:

Vrijdag 16 oktober

- 20.00 uur Opening door de voorzitter.
- 20.30 uur Inleiding en discussie over 't onderwerp
„Hoe denkt een predikant over een organist en wat verwacht hij van hem”, door ds J. van Dam.
Afgewisseld met muziek van combo M 25 te Sneek.

Zaterdag 17 oktober

- 9.30 uur Inleiding over het onderwerp
Praktisch orgelspel, door Paul Ambachtsheer.
- 10.00 uur Koffiepauze.
- 10.30 uur Vervolg Paul Ambachtsheer.
- 12.00 uur Gezamenlijke lunch.
- 13.30 uur Excursie naar het orgel van Martinikerk o.l.v. de organist de heer Y. S. Rusticus.
- 16.00 uur (plm.) Theepauze.
- 16.30 uur Vervolg praktisch orgelspel met voorbeelden door Paul Ambachtsheer.
- 18.00 uur Broodmaaltijd.
- 19.30 uur Inleiding door de heer Y. S. Rusticus, organist Martinikerk, afgewisseld met eventuele orgelplaten.

21.30 uur Sluiting.

Zondag 18 oktober

- 9.30 uur Kerkdienst, voorganger ds J. van Dam.
- 14.00 uur Slotbijeenkomst.
- 15.00 uur Theepauze.
- 16.00 uur (plm.) Sluiting.

„GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND”

Binnenkort zal het boek „Geschiedenis van het baptisme in Nederland” op de pers gaan. In verband met de definitieve vaststelling van de oplage is het noodzakelijk, dat vóór 1 november a.s. de bestellingen aan het Uniebureau zijn opgegeven.

Dit geldt zowel de partikuliere bestellingen als die van de gemeenten waar men de intekenformulieren heeft ingezameld teneinde een gemeenschappelijke bestelling te doen!

Verwacht wordt, dat men in de gemeenten met het prospectus en bijgevoegde intekenformulier werkt. De prijs van het boekwerk bedraagt thans nog f 10,— (intekenprijs); na verschijning f 12,95 (exklusief porto).

Dient elkander, een ieder naar de genadegave, die hij ontvangen heeft, als goede rentmeesters over de velerlei genade Gods. — 1 Petrus 4 : 10

Aan rustige wateren

Uitdelers van de genade Gods

Dit is een woord voor iedere christen, in het bijzonder voor elk lid van onze gemeenten.

Petrus zegt: „een ieder naar de genadegave die hij ontvangen heeft.”

„Een ieder...” dat wil zeggen — ook voor u, die deze tekst hoort of leest, is deze opwekking van de apostel bedoeld. Het is in de gemeente nooit eenvormig!

Christenen lopen niet in geestelijke confectiepakjes rond. De Heer vormt de een anders dan de ander. Hij geeft de verscheidenheid van de gaven van het spreken, dienen, leren, vermanen, leiden,

betonen van barmhartigheid en liefde, van het leven in eenvoudige blijmoedigheid!

Het zijn GENADEgaven!

Het is een GENADE van GOD, dat HIJ ons wil gebruiken in Zijn dienst en dat Hij ons daartoe de gave geeft, die wij nodig hebben.

Sommigen geeft Hij bijzondere geestelijke of verstandelijke gaven, anderen treffen de stoffelijke gaven.

Maar met betrekking op dat, waarop het aankomt, ontvangen wij allen hetzelfde: De vergeving van onze zonden door het bloed van Christus en de verlossing door de

kruisdood van onze Heer.

Naarmate wij ons nu persoonlijk door dit, voor allen gelijke. Heil des Heren gegrepen weten, moeten wij uitdelers zijn van de velerlei genade van God, door middel van de gave die God ons daartoe heeft gegeven.

Geven moeten wij, omdat wij in Christus zoveel, ja alles ontvangen hebben!

In dit „geven” moet merkbaar leven de liefde, die alle gaven te boven gaat: De liefde tot God, Die ook Zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar voor ons (dus ook voor

u) overgegeven heeft in de dood, opdat wij zouden leven; en de liefde tot de naasten, die ook Christus' eigendom is, of misschien voor Christus gewonnen moet worden.

De opdracht van Petrus plaatst ons voor de vraag, die ons niet mag los laten: Wat heb ik om uit te delen? Bezint u daarop en doe het biddend!

Als u twijfelt, neem dan uw bijbel en lees en herlees de rijke beloften van de Heer, zoals ze staan in Mattheus 10.

Tot slot nog dit: er is werk, veel werk, in de gemeente en daarbuiten; onze kinderen, de jeugd, ze zijn er en vragen om het Evangelie, om leiding in hun jonge leven.

Wat is uw antwoord... nu! (1 Joh. 2 : 17).

Harlingen

J. C. Loot

GEMEENTE EEN PRAATHUIS?

Je hoort nog al eens dat de toekomst van de kerk op het spel staat. Wil er nog een mogelijkheid van voortbestaan open blijven dan moeten er radicale veranderingen komen. Je zou kunnen zeggen: de gemeente moet meer praahtuis dan leerhuis worden. De ontmoeting met elkaar en het gesprek onder elkaar moeten de kaders vormen waarin het gemeentelven zich afspeelt. Gespreksgroepen zijn model.

Om maar wat te generaliseren: de prediking, de gebeden en het zingen behoeven niet te verdwijnen, maar men heeft er geen behoefte aan. Vooral jongeren staan er nog al op dat er gediscussieerd wordt. Gespreksgroepen en huisgemeenten zijn de enige vorm van gemeentelven die overeind blijven nu de orkanen door alle structuren razen. Ik geloof dat we een heel eind meekomen in deze richting en dat we niet krampachtig vast willen houden aan gebruikte en versleten vormen.

Toch een paar opmerkingen. Het is inderdaad zo dat een gemeente een domineeszaakje kan worden. Hij zal het allemaal wel zeggen en hij zal het allemaal wel doen. Het is mij voor waar verteld dat een van onze voorgangers vond dat een ouderling op ziekenbezoek maar niet moest bidden of uit de bijbel lezen. Daarvoor was hij aangesteld. Als de goegemeente elke zondag naar het „amen” snakt en dominee in de gesprekken een snakker en kletsmeier is,

dan is het een ramp dat hij alleen het woord heeft en neemt.

We moeten echter niet denken, dat gesprekskringen de oplossing bieden. Het is namelijk zo dat niet alleen dominees zo hoognodig moeten. Velen willen discussie, maar bedoelen dat men nu eens naar hen moet luisteren. En dan maar draven op hun stokpaarden. Een houten gedoe. Je wordt meer gestoken dan gesticht.

Ik maakte jaren geleden een samenkomst mee waar men het gevonden had. Een open podium. Dat betekende dan dat „elke broeder en zuster de gelegenheid had te dienen met het Woord”. Men meende echt, dat zo het priesterschap van alle gelovigen tot zijn recht kwam. Het WOORD werd echter door hun woorden niet „bediend”. Na de dienst had je het gevoel dat je uit het diensthuis was uitgeleid. En nog waren er die hun boodschap niet hadden kunnen brengen!

We willen wel bedenken: er moesten meer gesprekken zijn over de geestelijke dingen en meer openheid over vragen die ons bezig houden of moesten bezig houden. De gemeente is een ontmoetingsplaats van de gelovigen en we moesten ons meer bezinnen op onze taak en plaats in deze wereld. Maar is de gemeente alleen praahtuis, waar je kunt discussiëren?

Onlangs ontmoette ik een geestelijke

die bewust de kerkdienst tot gespreksdienst had omgevormd. Er werd van gedachten gewisseld over hedendaagse problemen. Ze hadden overal over gepraat. Van luchtverontreiniging tot gezinsplanning, van milieuhygiëne tot celibaat en ga zo maar door. Hij verzuchtte nu, na een jaar of zo, of wij nog onderwerpen wisten waarover gediscussieerd zou kunnen worden.

De gemeente zal vandaag en morgen en overmorgen bijeengeroepen moeten worden en gebouwd en mobiel gemaakt door de dienst van het Woord, de dienst der gebeden en de dienst der „tafels”.

De gemeente en de wereld waarin wij leven, jongeren en ouderen, hebben diepe behoefte aan het Woord dat met gezag wordt verkondigd, aan oprechte voorbede en onbaatzuchtige dienst aan de naaste. Evangeliebediening onder de „volmacht” van de Heilige Geest. Dat is niet persé gebonden aan het ambt van voorganger en is ook niet het privilege van de „vrije evangelist”. In de gemeente moet het WOORD aan het woord komen, in de prediking en in het gesprek.

G. van 't Wout
(De Boodschapper, IJmond)

MEDEDELING

Het privé-telefoonnummer van ds Th. van der Laan te Arnhem is ingaande 6 oktober gewijzigd en luidt thans: 611468.

Ik heb de vaste grond gevonden

Zoals u zich herinnert, komt in vers 4 van Daniël's gebed het woord goedertierenheid voor. Dit woord betekent eigenlijk „verbonds-liefde” of „verbondstrouw” maar op den duur is het meer gaan betekenen „Gods eeuwige verkiezende liefde”. Daniël noemt Gods goedertierenheid niet als een grond voor zijn gebed. We vermoeden al, dat hij dit niet gedaan heeft omdat hij mogelijk gebruik maakte van een geijkte wijze van zeggen. Of hij heeft het woord in zijn eerste betekenis genomen (verbondstrouw), waardoor hij geen recht had om er naar te verwijzen omdat Israël ontrouw is geweest.

Maar misschien is er nog wel een andere mogelijkheid, waarom hij niet verder is ingegaan op Gods goedertierenheid, en zich gehouden heeft aan Gods daden van barmhartigheid. Dan moeten we even nagaan hoe in 't Oude Testament die twee begrippen met elkaar te maken hebben. Nu blijkt, dat wanneer beide woorden samen worden gebruikt, Gods goedertierenheid steeds eerst wordt genoemd. Daaruit is op te maken dat Gods goedertierenheid van groter belang is. Mogelijk beduidt het, dat Gods daden van barmhartigheid uitwerking zijn van zijn goedertierenheid! Dat zou meteen verklaren waarom in het latere jodendom de beide woorden in betekenissen nauwelijks meer te onderscheiden zijn. Het zou meteen ook kunnen verklaren waarom Daniël alleen bidt op grond van Gods daden van barmhartigheid. Het hele gebed is gericht op het doen. Daarom zal hij dan de voorkeur hebben gegeven aan de daden van barmhartigheid die immers toch het gevolg zijn van Gods goedertierenheid.

Bij het lezen van het gebed van Azarja is me opgevallen dat hij over Gods barmhartigheid spreekt in verband met Gods wonderbare werken en zijn eervolle naam. Blijkbaar ziet hij Gods wonderbare werken als daden van barmhartigheid. Op zichzelf is dat geen vreemde gedachte, want het Oude Testament kent dat ook.

„Neemt zijn goedertierenheid voor immer een eind... of, sluit Hij zijn barmhartigheid in toorn toe?... Daarom zeg ik: Dit krenkt mij,... Ik zal de daden der HEREN gedenken, ja, ik wil gedenken uw wonderen van ouds.” (Psalm 77 : 9, 10, 11, 12).

Volgens het gebed van Azarja hebben

dan Gods barmhartige daden ook te maken met zijn eervolle naam „en geef eer aan uw naam, o Here”. Die daden bewerken blijkbaar eer voor Gods naam. Komt dit ook voor in Daniël's gebed? Goed beschouwd wel, in vers 18: „de stad waarover uw naam is uitgeroepen” ..., op grond van uw grote barmhartigheden”. Dit is een belangrijke konklusie.

Eigenlijk moeten we nog een vraag stellen. Hebben Gods daden van barmhartigheid ook iets te maken met zijn daden van gerechtigheid? Daniël noemt ze beide; vandaar die vraag. Als we nu gebeurtenissen gaan vergelijken die zowel barmhartigheden als gerechtigheden worden genoemd, krijgen we het antwoord wel. De gebeurtenissen die verband houden met de uittocht uit Egypte komen hiervoor in aanmerking. (barmhartigheden: Ps. 77 : 9vv; Jes. 63 : 7vv; en gerechtigheden: 1 Sam. 12 : 6vv; Dan. 9 : 16; Micha 6 : 3vv.). In beide gevallen wordt er op gewezen dat God een bijzondere band met Israël heeft en dat God zijn volk redt om een naam voor zich te maken. Wanneer de uittocht met Gods gerechtigheid in verband wordt gebracht, wordt ook melding gemaakt van een middelaar (Mozes, Aäron, Mirjam); wordt er gesproken van Gods barmhartigheid dan wordt er over een middelaar niet ge-rept. Dit verschil heeft misschien zijn oorzaak hierin dat Gods barmhartigheid niet gebonden is aan de verbondsafspraken, en dat Gods gerechtigheid eigenlijk juist binnen de grenzen van het verbond zich afspeelt.

We kunnen nu zeggen dat Daniël wel Gods daden van gerechtigheid aanhaalt, (vers 16) maar toch niet het volle gewicht van zijn pleidooi daarop laat rusten, omdat immers Israël niet aan de afspraken heeft voldaan. Het is ook mogelijk dat hij ze juist wel genoemd heeft omdat ze te maken hebben met de eer van Gods naam. Dan is de overgang naar Gods barmhartige daden (vers 18) geen „achterlaten” van de daden van gerechtigheid, maar eerder een opeenstapeling van feiten die gericht zijn op de grootheid van Gods naam. Hij voert steeds meer bewijzen aan dat God belang stelt in zijn eervolle naam. Daarmee wil hij eigenlijk God dwingen over te gaan tot daden van verlossing.

P. v. d. Werf.

IN MEMORIAM:

BROEDER JAN REINHOLTD

Op 8 september nam de Heer tot Zich broeder Jan Reinholdt op de leeftijd van 80 jaar. Vooral de ouderen onder ons hebben deze broeder goed gekend. Immers, hij was de eerste voorganger van de gemeente Hoogezand.

Gedurende veertien jaren diende hij de gemeente als lerend-ouderling en leidde hij de gemeente door de dikwijls moeilijke beginperiode heen. Zijn arbeid werd zeer gezegend. Vele mensen mocht hij tot Jezus leiden en werden door hem gedoopt.

De laatste tien jaren van zijn leven woonde hij in Groningen, waar hij in 1965 zijn vrouw verloor. Hij was in Groningen lid van de gemeente Groningen-Zuid.

Vrijdag 11 september is onze broeder begraven in Hoogezand. De rouwdienst, die in onze kerk werd gehouden, werd geleid door ds J. A. Brandsma, voorganger van de gemeente Groningen-Zuid. Namens de gemeente Hoogezand sprak ouderling br J. Bos een woord van gedachtenis en troost. (Uit: „De Schakel” - Hoogezand)

BOUWPLANNEN IN EMMEN EN AMSTERDAM-NOORD

Door de gemeentelijke overheidsinstanties te Emmen is aan de baptistengemeente ter plaatse bouwgrond aangeboden op de hoek Statenweg-Kerspellaan. Een architect is reeds bezig de tekeningen voor een op dit terrein te bouwen tweede baptistenkerk gereed te maken. De subsidieaanvraag is intussen bij Den Haag ingediend.

De in 1952 gebouwde kerk, die reeds vele jaren te klein is, zal worden gerestaureerd.

Ook de baptistengemeente te Amsterdam-Noord heeft bij het Ministerie te Den Haag een verzoek om kerkbouwsubsidie ingediend. Men hoopt te kunnen bouwen aan de Statenjachtstraat-Koopvaardersplantsoen.

KONFERENTIE IJSSELGEWEST

De radenkonferentie van het IJsselgewest wordt D.V. zaterdag 10 oktober a.s. te Doetinchem gehouden in de aula van de Ds Van Dijksholen, Ds Van Dijkweg 49; aanvang 9.00 uur, sluiting 12.00 uur.

Inleider is ds Th. van der Laan; het onderwerp: Veranderingen in taakstelling en functie van de baptistenvoorgangers.

NADER BEZIEEN

De gemeente van de toekomst

Zoals bijna overal loopt ook in Limburg het kerkbezoek sterk terug. In een rapport waarin verslag werd gedaan van de pastorale gegevens over dit verminderde kerkbezoek in deze provincie — het betrof de rooms-katholieke kerk — werd een pleidooi gehouden voor de wenselijkheid (we citeren het krantebericht) „de gelovigen opnieuw te laten kiezen vóór of tegen de keus die indertijd bij de doop voor hen werd gemaakt. Zij moeten duidelijk stelling nemen wat betreft hun lidmaatschap van de RK Kerk”.

Helaas kennen we de theologische motivering van dit pleidooi niet. Het zou interessant zijn te weten op welke gronden nu ineens ruimte gegeven moet worden voor de eigen keus die aan het lidmaatschap van de kerk

vooraf dient te gaan. We hebben de hoop, dat ook binnen de rooms-katholieke kerk een ander kerkbegrip bezig is te groeien.

Het klassieke kerkbegrip — en dat zuurdesem heeft ook de reformatische kerken doortrokken — bood voor het beginsel van de vrijwilligheid (niet filosofisch bedoeld) geen ruimte. Men behoorde tot de kerk op grond van geboorte en doop en men behoorde er dan levenslang bij... De idee van de vrijwilligheidskerk is de gemeenteopvatting van de dopers. Zij kozen er voor uit overtuiging omdat het Nieuwe Testament het hen zo had geleerd. Helaas heeft hun getuigenis nimmer een zo sterke indruk gemaakt, dat anderen er naar wilden - konden - luisteren. Integendeel; hun opvattingen werden

veelal geminacht en terzijde gelegd. Intussen toont de historische ontwikkeling hun gelijk aan. De saekularisatie van de eens gekerstende volkeren brengt onweersprekbaar aan 't licht, dat de idee van Europa als corpus christianum een mythe is geweest. Europa is nimmer een christelijk werelddeel geweest, ondanks de grote rol die de kerk in zijn politieke geschiedenis en kultuur heeft gespeeld.

We hebben het vaker gezegd (en wij zijn beslist niet de enigen die het zo zeggen): de kerk van de toekomst zal de kerk van het begin zijn, gemeente van gelovigen. Die toekomst komt steeds dichterbij. Dat is óók het antwoord op de vraag, die in de reformatische kerken dezer dagen — soms nogal paniekerig — gesteld wordt: óók in de jaren '80 en '90 en óók in het jaar 2000 zal de gemeente van Jezus Christus er zijn.

v. D.

Ruim 100 bijbelkringen na Billy Graham-campagne

DOORN — Als gevolg van de begin april gehouden evangelisatie-campagne Euro '70 van Billy Graham zijn in Nederland 116 bijbelkringen ontstaan. Honderd ervan worden in het winterseizoen voortgezet.

In de bijbelkringen werden degenen opgevangen die tijdens een van de meetings in de Expohal te Hilversum op de uitnodiging van Billy Graham ingingen en verklaarden „een beslissing voor Jezus Christus” te willen nemen. Zoals bekend hield de evangelist zijn campagne „Euro '70” gelijktijdig in 36 Europese steden, waaronder Hilversum. Hij maakte daartoe gebruik van een gesloten televisie-circuit en Eidophor-grootbeeldinstallaties. Zelf trad Graham op in de Westfalenhalle in Dortmund. In totaal bezochten 840.000 Europeanen de meetings. De bijeenkomsten in de Expohal trokken 35.000 bezoekers, van wie er ruim 1000 een „beslissing” namen (voor geheel Europa is dat aantal 16.000).

Zestig procent van degenen die op de prediking van Graham ingingen, sloot zich aan bij de bijbelkringen, zo heeft de nazorg-commissie van de Stichting Billy Graham Appèl (die de campagne voor Nederland organiseerde) uitgerekend.

Van degenen die een beslissing namen, behoorde bijna drie-kwart tot de leeftijdscategorie der 13- tot 30-jarigen. Er waren 179 personen boven de dertig die gevolg gaven aan Grahams oproep Christus te gaan volgen. In totaal reageerden er 460 mannen en 564 vrouwen. De meeste contact-adressen liggen in het Gooi (200) en de omgeving van Utrecht (225). In Amsterdam, Den Haag en Rotterdam werden respectievelijk 150, 120 en 110 contacten geregistreerd. Verder zijn er bijbelkringen georganiseerd in de omgeving van Eindhoven, Zwolle, Arnhem, Groningen en Den Helder.

De nazorg-commissie heeft haar taak nu overgedragen aan de plaatselijke bijbelkringleiders, afkomstig uit verschillende kerken.

Financiën

Financieel heeft de Stichting Billy Graham Appèl het Nederlandse deel van Euro '70 volledig rond gekregen. Aan vrijwillige bijdragen werd een bedrag van bijna f 222.000 ontvangen. Een groot deel ervan kwam binnen via de actie „geef 'n stoel kado” (er was becijferd dat elke zitplaats in de Expohal vier gulden aan kosten opleverde en men

vroeg christenen een of meer „stoelen” te sponsoren). Nadat alle rekeningen waren betaald, kon veertig mille beschikbaar worden gesteld voor buitenlandse comité's die met een nadellig saldo kampten (o.m. in België en Joegoslavië). Via collectes in diverse Leger des Heils-korpsen werd f 3.376,16 voor de campagne bijeen gebracht.

GROTE BELANGSTELLING VOOR DOOPDIENST AAN STRAND

Meer dan duizend mensen waren aanwezig toen de baptistengemeente van Savona, Italië, onlangs een doopdienst hield op het strand van de Middellandse zee-kust. In deze dienst werd twee mannen en een vrouw gedoopt.

De pers was eveneens aanwezig en publiceerde een reportage - met foto's - van deze gebeurtenis.

Hoe was het ook weer?
Als het kalf verdronken is helpt geen ZAAIER meer!

In gesprek met lezers

„de oekumene“

Van een lezer P. te Z. ontvingen we een schrijven waarin gezegd werd, dat men met „ontzetting“ had vernomen dat 75% voor de oecumene stemde op de toogdag te Epe. Nog een aanhaling: „Dit getuigt van weinig doorzicht, immers hoe is het mogelijk dat wij willen samenwerken met kerken die de gezonde leer niet meer vestaan“.

Wij vreesden reeds, dat dergelijke onjuiste konklusies getrokken zouden worden uit een opiniepeiling die eerder tot nadenken moest prikkelen dan tot een werkelijke konklusie kon leiden. Wij weten niet hoeveel mensen aan deze enquête deelnamen. Misschien honderd van de vierduizend aanwezigen? Welnu, 75% betekent dus, dat vijfenzeventig gezegd hebben vóór oekumene te

zijn. Dat kan — gezien de omstandigheden waarin deze enquête werd gehouden: zuiver toevallige — onmogelijk representatief geacht worden. Bovendien — en dat is een opmerking aan het adres van de enquêteurs — was de vraagstelling al te simplificerend: voor of tegen de oekumene...

De briefschrijver zelf merkt aan het eind van zijn schrijven nog op: „Geloof en ongeloof kunnen niet samengaan omdat het een oekumene is waar Christus niet verkondigd wordt naar de bijbel als de Redder van onze zielen.“ Daarmee geeft deze broeder zelf ook reeds te kennen, dat er tenslotte meer gevraagd moet worden dan alleen maar „vóór“ of „tegen“ oekumene.

v. D. - e.r.

gemeenteberichten

VREUGDE IN DOKKUM

Dokkum — (G. d. V.). Andermaal mocht de gemeente Dokkum in tegenwoordigheid van een grote schare belangstellenden een doopsbediening beleven, die ditmaal wel zeer bijzonder was. De broeder die gedoopt werd, Botte Zoethout is in de vijfde lijn een afstammeling van Dirk v. d. Velden, die in 1880 gedoopt werd (blz. 210, „Opkomst en vestiging van het Baptisme in Nederland“) door br Horn in de gemeente Hoorn. Diens zoon Lukas v. d. Velden werd in 1908 in Hoorn gedoopt. Zijn dochter, Grietje, trouwde met Age Zoethout. Grietje werd in Hoorn gedoopt en Age in de gemeente Staveren. Hun zoon Jacob Zoethout werd op 15 september 1935 in de gemeente Workum gedoopt door ds H. Bakker en is thans ouderling van de gemeente Dokkum.

Zondag 27 september jl. werd de zoon van Jacob Zoethout in Dokkum gedoopt door ds D. Boschma. De grootmoeder Grietje Zoethout-v. d. Velden die thans 83 jaar oud is en lid van de gemeente Workum, was mede een van de blijde getuigen van deze doopplechtigheid. Als tekst had de voorganger I Tim. 6:12, „Grijp naar het eeuwige leven, wantoe gij geroepen zijn“. Er staan vele roeping in de bijbel, aldus ds Boschma, maar de hoogste roeping van godswege is Gods kind te worden, mede-erfgenaam met Christus, geroepen tot het eeuwige leven“.

Met een duidelijk „Ja“ gaf Botte Zoethout te kennen dat hij geloofde in Jezus Christus als zijn Verlosser en Zaligmaker en daarom in gehoorzaamheid aan Gods Woord zijn belijdenis in de doop zichtbaar wilde maken. In Christus gedoopt met Christus bekleed. Na de doopplechtigheid zong de gemeente vol enthousiasme „Vreugde, louter vreugde is bij U, van eeuwigheid“. Br H. Sikke- ma was de tolk van de gemeente om onze

broeder hartelijk welkom te heten in het midden der gemeente.

Er is vreugde en dankbaarheid voor de zegen die wij als gemeente mogen ervaren. En de Heer heeft meer om te geven.

TABITHA NIEUWS

U bent reeds gewaarschuwd: zondag 8-11-70 = Tabithazondag. Een aanslag op uw hart. Uit het hart zijn de uitgangen des levens. Ook het leven van de diaconale hulpverlening moet het van het hart hebben. De dienst aan de naaste kan het beslist niet alleen redden met geld en vakmanschap en tehuizen. Er komt meer voor kijken. Maar zonder tehuizen en vakmanschap en geld gaat het óók niet.

Op de Tabitha-zondag willen we ons met elkaar stellen onder de vraag: Wat is onze taak als gemeente van gelovigen in de wereld? In de wereld van nu. In de welvaarts-wereld van nu. Met ruim 10% bejaarden, dus 1,3 miljoen. Daarvan zijn er 7% aangewezen op opnemings in bejaardentehuizen, dus moeten er ruim 90.000 bejaardentehuiskamers zijn. Er zijn zo'n 35.000 verpleegtehuisbedden nodig, dus moeten er nog een 20.000 bij komen.

En wat te denken van de zorg voor zwakzinnigen, ontspoorde, verslaafden, vreemdelingen, ongehuwde moeders, werkende en/of studerende jongeren?

U bent gewaarschuwd: 8-11-70 = Tabitha-zondag. Ploeger

WERELDWIJD WAKKER WEZEN

Graag zouden we namens de Unie Zendingencommissie voor het volgende uw aandacht willen vragen. In de week van 12-18 oktober a.s. zal de bekende Unie-collecte worden gehouden. De opbrengst van deze collecte is bestemd voor het werkelijk noodlijdend christelijk onderwijs in de gehele wereld. De projecten voor deze collecte zijn ingediend door de instanties van zending en werelddiakonaat. Het spreekt vanzelf dat deze instanties hiermede te kennen hebben gegeven, dat zij van harte hopen, dat deze collecte zal slagen en dat zij waar mogelijk ook hun medewerking zullen geven. Ook pers, radio en televisie hebben hun medewerking toegezegd.

De projecten zijn velerlei, te veel om op te noemen. In Afrika hoopt men vele christelijke scholen te steunen. In Indonesië zijn ook vele aanvragen voor steun aan Kweekscholen, Technische scholen en Blindenonderwijs. Als alles goed verloopt hoopt men ook ons onderwijswerk in Congo te steunen.

Wij als U.Z.C. menen dat dit een buitengewoon goed initiatief is, en we willen u dan ook van harte opwekken met blijmoedigheid te geven voor het noodlijdend christelijk onderwijs over heel de wereld.

In een folder van deze aktie lezen we het volgende:

„Wij zijn misschien iets meer gaan beseffen, dat christelijk onderwijs niet zo'n eenvoudige zaak is en een christelijke school - een school met, van en tot de bijbel - veel meer is dan een gewone school met als aanhang bijbelse geschiedenis, gebed, psalmen en gezangen.

Als we denken aan de jeugd van Azië, Afrika en Latijns Amerika, bezondigen we ons aan die jeugd, wanneer we ons suggereren, dat we haar wezenlijk helpen door hen te laten delen in de zegeningen van onze techniek of hun magen te vullen. Is het dan nog niet tot ons doorgedrongen, dat de welvaartsstaat, hoe noodzakelijk ook, op zich nog niets bijdraagt tot het welzijn van de mens? Miljoenen teenagers in Azië, Afrika en Latijns Amerika vragen ons om onderwijs. Dat onderwijs zijn wij hun verschuldigd, maar dan onderwijs, waardoor ze gevormd worden tot discipelen van Christus in de volle en rijke zin van het woord.

Wij kunnen al onze rijkdommen over Azië, Afrika en Latijns Amerika uitstorten en toch tenslotte stenen voor brood geven.

De mens is de ziel van zijn lichaam en het lichaam van zijn ziel. Wat ze nodig hebben? Brood voor de maag en brood voor het hart.

Brood voor het hart zonder brood voor

de maag is iets, zelfs veel, maar toch net iets te weinig.

Brood voor de maag zonder brood voor het hart is ook iets, maar evenzeer net iets te weinig, zelfs veel te weinig.

Laten we er ons over verheugen, dat de organisatoren van de Uniecollecte ver over de grenzen van ons land heen zien. Wat zien ze dan?

Nood, lichamelijke en geestelijke nood. Mogelijkheden, kansen van Godswege. De wereldvelden zijn wit om te oogsten. Ja, ik zie wat u niet ziet, maar u moogt het ook zien, als u de wereld ziet met de ogen van Jezus en dat mag. Bidt dan de Heer van de oogst, dat Hij ons onze roeping doet verstaan voor de kinderen in de hele wereld. Het zijn Zijn kinderen.

Als u het nog niet ziet, moet u er nog maar eens een nachtje over slapen en uw avondgebed vooral niet vergeten.

Eén ding is duidelijk: dit christelijk onderwijs kan en mag uw gave niet missen.

J. Euwema

Lezers aan het woord

WEDERWOORD AAN DS K. REILING

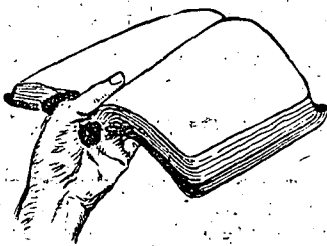
Het antwoord aan mij betreffende een ingezonden stuk in De Christen van jl. 14/21-8 (Getuigenis en Dienst - 3) (geplaatst in De Christen van jl. 28-8) heeft mij naar de wens van br K. Reiling, werkelijk, en goed ook, aan 't denken gebracht.

De vraag rijst bij mij, hoe benaderen mensen elkander om elkander goed te kunnen verstaan en bergijpen? Een van die hoe's zou kunnen zijn in een persoonlijk ontmoeten. Ondanks onze verbondenheid in Jezus Christus, en dit geldt mede voor allen die Jezus Christus als hun Heer en Heiland hebben aanvaard, zijn wij als Gods volk nog onderweg. Als de Zijnen worden zij door Gods woord en Geest geleid. Daardoor weten wij dat zij Gode gekocht zijn door Zijn bloed, en van Hem zijn. Zij zijn de gemeente met een grote G.

Daar wordt mee bedoeld dat al de plaatselijke gemeenten te zamen die ene grote Gemeente vormen. Jezus spreekt over het bouwen van Zijn Gemeente, Math. 16:16-18. Dat wil tevens zeggen dat het bouwen daarvan nog gebeuren moet. Heden weten wij dat het bouwen van Gods Gemeente door Jezus Christus al ruim 19 eeuwen aan de orde is en voortgang zal vinden tot het evangelie in de gehele wereld verkondigd is tot een getuigenis alle volken: en dan zal het einde komen (Math. 24:14).

Door de verkondiging van het evangelie, komen mensen tot belijdenis dat Jezus De Christus is, de zoon des Levenden Gods (Math. 16:16-18). Op deze belijdenis bouwt Jezus Zijn Gemeente, uit alle volken, uit alle geslacht en taal en volk en natie, gekocht door Zijn bloed.

Het wezen van De Gemeente is, lijkt mij, dat zij van en door God is, Die in en door Jezus Christus gebouwd wordt, en Die Hem als Heer der Gemeente gesteld heeft. God werkt in en door Hem. Hij is Gods geliefde Zoon, in wien Hij Zijn welbehagen heeft,

Wat zullen we lezen?

zondag	11 okt.	Psalm	37: 1-11
maandag	12 okt.	Nehemia	13:23-11
dinsdag	13 okt.	Jacobus	1: 1-11
woensdag	14 okt.	Jacobus	1:12-18
donderdag	15 okt.	Jacobus	1:19-27
vrijdag	16 okt.	Jacobus	2: 1-13
zaterdag	17 okt.	Jacobus	2:14-26

**Naar de kerk gaan is niet achterlijk
IJver voor de zuiverheid van Gods volk
De juiste houding in verzoeking
God beloont wie volhoudt
Het woord horen en doen
De koninklijke wet
Gerechvaardigd uit werken!**

naar wien wij van Godswege worden gewezen te luisteren. Math. 17:5.

Het wezen van de Gemeente is dat zij in gehoorzaamheid aan haar Heer de opdracht vervult die zij van Hem ontvangen heeft. Zij moet lichtdrager zijn van Gods liefde, die Zijn zoon voor ons gaf en voor de ganse mensheid. Daarvan mag zij getuigen in woord en daad. In gehoorzaamheid aan Zijn woord en geleid door Zijn Geest. Dat woord, Gods Woord, (de bijbel) is bindend voor Zijn Gemeente en voor alle mensen, Math. 28:16-20. In de verkondiging is alleen Gods Woord dominerend (Ps. 119:1-16. en 105). Dit Woord brengt samen tot de éénheid van hen die Zijn Woord gehoorzaam zijn. Joh. 17.

Het wezen van De Gemeente is dat God en Zijn Woord centraal staan, dat Jezus Christus haar Heer is, die Haar leidt door Zijn Geest. Dat het gaat om Gods wil om Wien, door Wien en tot Wien alle dingen zijn; opdat God alles in allen zal wezen. Ondergetekende is er zich wel van bewust een zwakke poging gedaan te hebben om te stellen wat allemaal tot het wezen van De Gemeente behoort, maar het komt niet in mij op om te concluderen dat andere geloofsgemeenschappen geen gemeenten van Jezus Christus zouden zijn omdat zij anders denken of het anders zien dan ondergetekende.

God beware mij voor zo'n hoogmoed. Maar dit wil nog niet zeggen dat er in gemeenten van Jezus Christus, onder welke naam dezen ook schuil gaan, — of helemaal geen naam willen dragen, — en die christenen welke geen lid van een of andere plaatselijke gemeente willen zijn, maar alleen bij die ene gemeente met een grote G zeggen te behoren, (dus ook wel weer, op hun manier dan, toch lid willen zijn van De Gemeente van Jezus Christus) — die éénheid is, die er tussen Jezus Christus en Zijn Vader was en is.

In Joh. 17 staat ons duidelijk aangegeven dat Jezus Christus bidt om eenheid. Verder zegt Jezus in dit hoofdstuk dat Hij ook bidt voor degenen die door hun woord in Hem geloven, opdat ook zij in die zelfde éénheid delen.

Die éénheid is gebonden aan het doen van Gods geboden. Daarin is het leven; in het niet doen ervan, is de dood. Het eerste brengt alles op zijn juiste waarde, in de juiste verhoudingen; het tweede brengt de verdeeldheid, de disharmonie, chaos, ondergang.

Wij weten dat de discipelen die toch dagelijks met Jezus omgingen, ook lang niet altijd eensgezind waren (o.a. Marc. 10:35-45). In dit schriftgedeelte blijkt dat Jakobus en Johannes nog helemaal niet weten waar het om gaat; deze beide broeders wilden een ereplaats, maar na Jezus' terechtwijzing ne-

men de andere discipelen het hen zeer kwalijk. Doch Jezus roept hen tezamen en vertelt hen waar het wel om gaat.

Verder worden we (Luk. 9:49-50) er nogmaals bij bepaald hoe men als volgeling van Jezus Christus de dingen vanuit zichzelf vaak zo anders ziet, dan God ze bedoelt. Johannes denkt namelijk dat buiten hun kring, niemand anders mag getuigen door woord en daad van de macht van Jezus Christus, dan zij alleen, en hij treedt zelfs eigenmachtig op. Ook hier is het Jezus weer die de dingen recht zet, in de juiste verhouding stelt. Niemand die Jezus centraal stelt in zijn doen en laten, in Zijn naam gelooft en in en door Zijn kracht handelt, mag verhinderd worden om naar zijn of haar beste weten te handelen. Zij worden allen door Jezus aanvaard en geleid in de weg die door Hem wordt gewezen.

En zouden wij, die Zijn naam belijden, ons niet met de apostel Paulus verblijden, dat Jezus Christus op allerlei wijze verkondigd wordt? Ik dacht van wel.

Maar onze gedachten gaan toch ook uit naar die éénheid, die Jezus ons zo duidelijk in Joh. 17 kenbaar maakt; daarvoor is nodig dat men God kent en door Jezus Christus deel heeft aan 't nieuwe leven, Zijn woord bewaart en in Zijn woord geheiligd wordt. Luisteren wij ook naar Joh. 10:1-18, dan spreekt dit bijbelgedeelte indiezelfde Geest. Daar gaat het ook weer om schapen van verschillende stallen: joden zowel als heidenen die Jezus Christus tot één gemeenschap wil brengen, één stal door de Goddelijke liefde en ontferming in Jezus Christus in één gemeenschap gebracht onder de leiding van die ene Herder.

Wij hebben een God die saamvoegt, zowel Israël en Juda (Ezch. 37) en hun metgezellen, maar ook alle mensen die naar Hem luisteren. Zijn bedehuis zal een bedehuis zijn voor alle volken, Jes. 56:1-7.

Reeds in 't begin van mijn inleiding over een wederwoord op een antwoord van ds K. Reiling, is door mij er reeds op gewezen dat wij een volk onderweg zijn, en er dus nog niet zijn, of bereikt hebben waartoe wij geroepen werden. Daarom hebben wij ook zo nodig dat wij betrachten alles er op te zetten het doel te bereiken en aan de opdracht, die God in Jezus Christus door de Heilige Geest aan allen die Zijn Naam belijden, heeft opgedragen, te beantwoorden. De apostel Paulus zegt het zo treffend: niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mócht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben. Filippensen 3:12.

Het bovenvermelde schriftgedeelte is de moeite waard om helemaal te lezen. Dat erbij het vele goede, in de gemeenten ook nog veel is dat niet strookt met Gods

wil, wordt ons wel zeer duidelijk in de bijbel aangetoond. Wij mogen onze ogen er niet voor sluiten; in heel Gods Woord wordt wel melding gemaakt van en gewaarschuwd voor alles wat met Zijn Woord in strijd is en wordt de mens vermaand zich daarvan te bekeren. Ook en in 't bijzonder degenen die tot de Gemeente van Jezus Christus behoren. Dat doet Jezus Christus, de Heer der Gemeente in de Openbaring I tot en met III. Ook bij monde van de apostelen in opdracht van de Heer der Gemeente. Maar ondanks hun tekortkomingen zijn het toch Zijn Gemeenten. Daar is ondergetekend het volkomen mee eens. Maar tevens wil dit ook zeggen dat zijn dan ook verantwoording zullen hebben af te leggen aan hun Heer.

Zij zullen dan ook, gehoorzaam aan Zijn Woord, en onder leiding van de Heilige Geest, de opdracht moeten volbrengen om in éénheid des Geestes, in verantwoordelijkheid aan God en voor elkander, getuigen te zijn in woord en daad van de liefde Gods in Jezus Christus geopenbaard, opdat door de éénheid van het getuigenis de wereld gelove moge, dat Jezus Christus de Verlosser is, de Zoon des Levenden Gods, die alleen de mens datgene kan geven, wat dient tot het ware geluk, hetwelk blijvend is en niemand anders kan geven en waartoe hij geschapen is, tot eer van God die de mens wil laten delen in Zijn heerlijkheid.

Utrecht F. G. de Ruyter

Opmerking: Hoewel we dit stuk reeds hier en daar besnoeiden is het toch nog een lang epistel gebleven. Willen alle ingezonden-stukken-schrijvers er aan denken, dat hun stukken niet te lang moeten zijn. Zij doen zichzelf daarmee een dienst want het bevordert de leesbaarheid.

KORRESPONDENTIE

X. IJ. te Z. Uw schrijven komt niet voor plaatsing in aanmerking. De kolommen van ons blad kunnen natuurlijk niet dienen als het platform van waar ieder zijn persoonlijke grieven ten opzichte van voorganger(s) en gemeente(n) kan spuien. Ook niet wanneer deze grieven werkelijk gerechtvaardigd zouden zijn - hetgeen wij uiteraard niet kunnen beoordelen. Wij wijzen u een weg die uitnemender is: I Korinthiërs 13... v. D. - e.r.

LUTHERSE WERELDKONFERENTIE EN BAPTISTEN

Uit de informatie die in ELK (het blad van de Lutherse kerk in Nederland) gegeven werd over het deze zomer te Evian gehouden wereldkongres van de Lutherse Wereldfederatie blijkt, dat men in sekte II, gewijd aan de oekumene, ten aanzien van de baptisten (subsektie 3a) tot de volgende konklusie kwam:

Lutheranen hebben baptisten vaak gelijkgesteld aan de wederdopers uit de 16e eeuw. „Wij moeten leren deze broeders met nieuwe ogen te zien”. De lutheranen in Europa kunnen van de baptisten leren om als „vrije kerk” (niet

staatskerk) te bestaan. De baptisten vragen zich af hoe het mogelijk is dat lutheranen soms hun kinderen dopen zonder ze in een levende relatie met de kerk te brengen. Zij ontdekken bij de lutheranen een tegenspraak tussen de leer van het algemeen priesterschap der gelovigen en de kerkelijke praktijk.

Een van de aanbevelingen van deze sekte was, dat aangedrongen werd op o.a. gesprekken tussen lutheranen en baptisten.

ENKELE PRAKTISCHE RAADGEVINGEN

1. Lees iedere dag uw bijbel en doe alleen wat God u in Zijn woord zegt.
2. Bid dagelijks. Het houdt uw ziel fris en rein.
3. Belijd de Heer voor vrienden en kennissen!
4. Doe niets en ga nergens naar toe als de Heer daar niet bij mag zijn.
5. Zodra u bemerkt, dat iets in uw leven niet naar de wil van de Heer is, laat het dan na.
6. Kies geen vrienden of vriendinnen die niet de Heer willen dienen.
7. Spot nooit met de fouten en zonden van anderen.
8. Waak en bid! Leef voor Jezus. Offer voor Zijn Koninkrijk, uw gaven en talenten!
9. Dien de Heer trouw, ook met uw geld! U bent immers maar rentmeester!
10. Wees trouw aan de gemeente, zoals U beloofde bij Uw doop.

(Overgenomen uit een gemeenteblad)

Die fraaie Zaaier

net een blad voor de buurman,
voor m'n collega op 't werk.

Toch, 't minste wat ik ze geven kan!

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltsehof, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof. — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltsehof. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

ADVERTENTIES

De Here heeft tot Zich genomen onze zuster

TJITSKE VEENDORP-HAMERSMA

in de ouderdom van 83 jaar.
24 september 1970.

Baptistengemeente
Amsterdam-Centrum

De Heer heeft thuisgehaald onze lieve man, vader en opa

ABRAHAM VOS

in de ouderdom van 86 jaar.

In vrede kan ik mij te ruste begeven en aanstonds inslapen, want Gij alleen, o' Here, doet mij veilig wonen.

Groningen, 5 oktober 1970
Grote Leliestraat 69.

B. Vos-Zandvoort

Amsterdam:

M. Hukema-Vos

T. Hukema

Groningen:

H. Vos

C. Vos

E. Vos-Sluyt

Amsterdam:

G. van Gemert-Vos

M. J. van Gemert

Groningen:

H. Vos

G. Vos-Koers

H. J. Vos

P. Vos-Koers

Klein- en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

BINNENKORT VERSCHIJNT:

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door J. van Dam; plm. 300 pag.; met vele foto's; in integraal band gebonden; met naamregister en register van gemeenten; uitgave van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland.

Prijs slechts f 10,— (intekenprijs); na verschijning f 12,95!

In dit boek, dat dit najaar van de pers komt, wordt de geschiedenis van het baptisme in Nederland — van mei 1845 tot augustus 1970 — beschreven. Het boek is te bestellen door het intekenformulier dat bij het prospectus is gevoegd (binnenkort in alle gemeenten beschikbaar) op te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem. Men kan ook bestellen door een briefkaart aan dit adres te zenden.

De betaling (f 10,— plus portokosten) dient na ontvangst te geschieden.

DE CHRISTEN

16 okt. 1970

85e jaargang - 42

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon: 051 50-43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland: f 23 — per jaar

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Gezinsweek 1970

Ziek zijn uit en thuis

Dit is het motto, dat de (interkerkelijke) gezinsweekcommissie gekozen heeft voor de gezinsweek, die van 17 tot 24 oktober a.s. gevierd wordt. Ter gelegenheid daarvan gaf de commissie (als voorheen) een boekje uit, dat voor de prijs van f 2,75 door storting op giro 549835 t.n.v. Gezinsweekcommissie, De Horst 1, Driebergen te verkrijgen is. Het boekje draagt bovenstaande titel.

Er is nauwelijks een mens te vinden, die niet weet wat ziekte is. Er is wel geen gezin te ontdekken, waar men nog nooit kennis gemaakt heeft met ziekte. Wie in een gezin het vaakst ziek is? Vader, moeder, of de kinderen? Wellicht moeder het minst vaak. Zij kan immers het minste gemist worden. Wie kan koken als moeder? Wie kan wassen als moeder? Wie kan stof fen als moeder? Zo ze al zelf niet overtuigd is van haar kwaliteiten op deze terreinen, de andere gezinsleden zullen het haar graag nageven. Wellicht verheerlijken ze haar kundigheden om zelf verschoond te blijven van aardappels schillen, groente wassen, vlees braden, soep koken, etc. enz. Want de huishouding doen, wel, dat is een zaak van moeder de vrouw.

Maar wat te doen als moeder ziek is? Of vader? Ik zou niet durven zeggen, dat mannen knap lastig zijn als ze ziek zijn, maar of ze inderdaad zo flink zijn als ze zich buiten het ziekbed voordoen?

En dan de kinderen. Die zijn wel het vaakst ziek. Niet zozeer doodziek, maar dan toch wel zo, dat ze veel aandacht op eisen. Ze zijn landerig, huilerig, dreinerig. Hier is het tekort en daar te lang. Als ze thee voorgezet krijgen, moet het melk zijn; hebben ze hagel slag op brood, dan moet het jam zijn. Afijn, u kent dat wel. Oudere kinderen kunnen erdoor geirriteerd worden, vader en moeder ook. Een paar boze woorden worden zomaar geformuleerd.

Bepaald een probleem is het zieke kind dan en daar, waar moeder een hele of halve werkkring heeft. Wie zorgt er dan voor de kleinen? Een interne hulp? Maar wie heeft die dan? Kan een buurvrouw dat doen? Of een ouder broertje of zus-

je? Wellicht oma! Aha, dat is een uitkomst, oma die op de kleinkinderen past. In ons oosterbuurland hebben ze voor zulke oma's een uitdrukking, die hierop neerkomt: oma is altijd onderweg, nu eens naar deze dochter, dan weer naar die zoon, maar altijd om de kleinkinderen. Of het een oplossing is? Een noodoplossing wel.

Ziek zijn thuis kan een heerlijke tijd zijn. Je leert je eigen beperktheid zien, je eigen grenzen. Een flinke griep — niet zonder gevaar overigens — kan je enkele ellendige dagen bezorgen; je woelt, en voelt overal pijn. Hoe dankbaar ben je voor een slok ijskoud water. Hoe leer je de koorts-temperende werking van een a.p.ceetje waarderen. Maar vooral leer je de warmte van je geborgenheid in het gezin waarderen. Je vrouw, die zich uitslooft om je kussen nog eens op te schudden, en die je een paar frisse lakens geeft. Of je man, met zijn twee linkerhanden, maar die het dan toch maar weet te fixen. En je kinderen, die gedurig komen vragen: kan ik nog wat voor je doen? En die ineens met een zelfgemaakte boekenlegger, of een boekje bloemen komen aanzetten. Thuis ziek zijn in de eigen, vertrouwde omgeving, dat is het beleven van de geborgenheid bij uitstek. Vooral als je aan de beterende hand bent. Vader heeft ineens tijd voor zijn kinderen. En moeder laat het stof rustig een dagje liggen.

Nee, maar, dat is feest. Maar niet, als de ziekte voortwoekert, en de dagen tot weken, de weken tot maanden worden, en misschien de maanden tot jaren.

Al te weinig weet men van de werkelijke nood in zo'n gezin af, van de belasting, die een vrouw draagt, die een zieke man te verzorgen heeft, van de dwang, die rust op een man met een zieke vrouw. En welke moeder zucht niet eens, als zij jaar in jaar uit een ziek kind te verplegen heeft?

Zijn er, die wel eens een hand uitsteken? De praktijk leert, dat zelfs broers en zusters (ook broeders en zusters) niet de lasten van de verzorging en verpleging van een bejaarde vader of moeder voor slechts veertien dagen willen overnemen.

Beseft men wel, dat een vrouw die door de verzorging-verpleging van een man, een kind, een ouder altijd aan huis gebonden is, een geïsoleerde wordt, voor wie de wereld steeds kleiner wordt, voor wie de vriendenkring afbrokkelt zonder aanwas?

Ziek zijn buitenshuis, wat is dat? Opgenomen worden in een ziekenhuis? Wellicht een operatie ondergaan? Wat gaat er om in het hart van zo'n mens? Misschien niet veel angstigs; het gaat immers alleen maar om een blindedarm, en daar zijn ze zo kundig in. Maar als de chirurg, de internist laat blijken, dat er wel allerellendigste zaken aan de hand kunnen zijn? Een zogenaamde ongeneeslijke ziekte? Een kwaal, die een enorme zwaai in het leven zal brengen, omdat ze invaliditeit tot gevolg heeft?

Een ziekenhuis is als regel een vreemde plaats. In je eigen huis vind je op de tast de weg naar de wc al is het pikkedonker. Als je 's nachts honger hebt, merkt niemand dat je bunkert, alles gaat muisstil. Maar in het ziekenhuis? Er zijn vreemde geluiden (vooral voor een kind angstig), er zijn vreemde mensen, die aan je lichaam frunniken (het intiemste dat je hebt is je eigen lichaam!). Er zijn zwijgende deskundigen, die blijkbaar over leven en dood beslissen, zonder wat te zeggen.

Als je pijn hebt, wie houdt dan je hand? Als je ijt, wie legt dan haar hand op je voorhoofd? Als er handen zijn, zijn het vreemde handen die je weer moet loslaten, omdat er ook anderen zijn, die aan

spraak maken op die handen. Je hebt niets eigens meer, alles is gemeenschapsbezit, ook de verpleegster . . .

Wat gebeurt er, als je voorgoed een verpleegtehuis binnengaat? Wordt je dan in de tunnel geschoven, die uitmondt op het kerkhof? Zit je in het voorportaal van de dood? Het valt niet te ontkennen, dat voor menig een het verpleegtehuis, het laatste tehuis is. Hoe komt het er dan op aan, zo'n tehuis tot een thuis te maken! Maar wie kan een thuis hebben, die geen eigen hoekje in het huis heeft? Een eigen plekje? De ontpersoonlijking is één van de ergste facetten van het verpleegtehuisleven. Schuld van de directies? Zeker niet! Schuld van de maatschappij? Veel eerder, ja. Want verpleegtehuizen zijn duur, en het bevorderen van een stuk privé-bestaan in een verpleegtehuis is een bijzonder dure zaak.

Ziek zijn buitenshuis betekent ook, dat je afstand moet doen van zelfbeschikkingsrecht en zelfbeschikkingsmacht. Ze worden allemaal over één kam geschoren (maar wel goed schoon!). Klassepatiënten

zijn er niet bar veel meer, zeker niet in verpleegtehuizen. Wie je vroeger was, wat je vroeger had, dat blijkt niet meer. Status, titels, banksaldi, ze wegen niet meer. Wat weegt, dat is je hart. Het hart, dat een grote actieradius kan krijgen, ook in het-ziek zijn buitenshuis. Er zijn anderen. Verzorgenden en verplegenden, maar ook andere zieken. Die hebben geen interesse voor lange verhalen over huidige of overleden kwalen. De vragen van het leven komen aan de orde, de vragen van leven en dood, van zonde en schuld, van vergeving en zingeving.

Ziek zijn buitenshuis betekent voor de gelovige, dat hij op een nieuwe wijze mag getuigen. Getuigen van de enige troost, in leven en in sterven. Daarvan, dat een mens met lichaam en ziel het eigendom mag zijn van zijn getrouwe Zaligmaker, die met Zijn bloed volkomen betaald heeft.

Ziek zijn, uit of thuis, is een crisistijd; het kan een gezegende tijd worden.

Ploeger.

zand en zaad

Voor twee dingen, dacht ik, moet je bang zijn: voor het veronderstellen dat een mens volmaakt kan leven, en voor de veronderstelling dat hij het niet kan. Gaat u er wel even goed voor zitten, want we komen op een terrein waar al vele helden gevallen zijn. De geschiedenis kent figuren, die het christelijk leven tot in de perfectie wilden opvoeren. Prompt blijf ik haken achter dat: opvoeren. Daar kun je weer twee kanten mee uit: een stuk opvoeren, theaterspelen dus, maar ik heb dat woord ook wel horen bezigen door motorliehebbers, die zeggen dat je door bepaalde manipulaties het toerental van je motor kunt opvoeren. We laten de eerste uitleg vallen want je kunt maar moeilijk aannemen dat er lieden zijn die van het christelijk geloof een theaterstuk willen maken. Ik zal niet zeggen dat het niet gebeurt, maar dan toch niet opzettelijk. De tweede uitleg: opvoeren, in de zin van op een hoger toerental te komen, lijkt me waarschijnlijker. Het is in het christelijk leven een rigoureuze poging om koste wat het kost een tempel op aarde te bouwen naar het beeld, dat men meent aanschouwd te hebben. Het is het onverbiddelijk onderwerpen van heel de mens in al zijn functies aan het woord Gods of wat men daarvoor houdt. Het is jezelf tuchtigen en in bedwang houden en met vastberadenheid ascese beoefenen, dat is: een strenge, vrome en boetvaardige levenswijze met onthouding van alle aard-

se genoegens. Ik maak me sterk dat u zulke mensen wel eens bent tegengekomen. Niet zelden waait er een ijskoude wind om deze toppers in heiligheid en overtreffen zij Mozes, die met de woorden Gods van de berg afdaalt. Niet zelden toornen zij ook als deze grote man over het volk dat de wet niet kent en om een kalf danst. Ze zijn ontzagwekkend als de profeten, die letterlijk of figuurlijk met vuur uit de hemel werkten.

We vragen ons dan wel af of ze inderdaad innerlijk diep verontrust zijn over situaties, die zij menen te moeten brandmerken als onevangelisch of dat ze nog dieper weg hun eigen ellende staan uit te venten, hun eigen strijd en nederlaag en die nu verhalen op die arme medechristenen, die het maar niet helemaal voorelkaar kunnen krijgen. We willen dan natuurlijk wel graag dat deze getuigen zo dicht mogelijk bij hun uitspraken leven. Eigenlijk zouden we het het mooiste vinden als ze nauwelijks wat zeiden maar met hun leven aangrijpend spraken. Zuchtte u? Nee, dat was ik, want wie is tot deze dingen bekwaam. Niet voor niets doet een woord als: doe naar zijn woorden maar niet naar zijn daden, de ronde. Tegelijk echter dwarrelt een woord van Jezus ons voor de voeten: gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is. En haasten we ons naar Paulus, die het zevende hoofdstuk van de Romeinenbrief schreef en daar heel zijn ellende op tafel legt.

Kunnen we ons christelijk toerental opvoeren? Zullen we de top ooit halen? Zal Gods eerste stem en onze tweede ooit in harmonie komen? Nu dreigt het gevaar dat we tot een nee konkluderen en vaststellen dat het christelijk geloof nooit in daden te realiseren valt. Dat het onuitvoerbaar is in het menselijk vlak. De eer-

lijke konsekwentie zou dan zijn dat te erkennen en te zeggen dat het onmogelijk is Jezus te volgen. Dat wordt dan toch maar een voortdurend struikelen en in de innerlijke vernieling vallen. Zoiets zou een serieus iemand tot godsdienstwaan kunnen leiden. Of tot iets als atheïsme. Hooguit resteert dan wat humanisme van een ontmoedigde idealist.

Het merkwaardige is dat een gelovige dat weer niet kan. Hij kan zijn geloof niet afschaffen zomin als hij het zich kon anschaffen. Het is een gegrepen zijn. Ik weet dat sommige broeders mij willen attenderen op Romeinen, het achtste hoofdstuk. Wij zijn immers kinderen van God en als dat een feit is; en dit is het, dan moet dat van God zijn tevoorschijn treden. Daar is van het opvoeren van het toerental geen sprake. Het leven zal gewoon op verhoogde toon geleefd worden. Zonder inspanning, zonder met geweld aan heiligmaking te doen. Hier wordt niets gemaakt, hier wordt iets geboren en beleefd. Mijd hen die heilig willen zijn en zoek hen, die het zijn. Met een kleine variatie op een woord van Zacharia zou ik willen zeggen: Zo zegt de Heer der heerscharen: In die dagen zullen tien mannen uit volken van allerlei taal vastgrijpen, ja vastgrijpen de overall van een christen en zeggen: wij willen met u gaan, want wij hebben gehoord dat God met u is. Een gelovige kan niet volmaakt leven; maar nog minder onvolmaakt.

Huizinga.

AFSCHEIDSDIENST DS G. W. TIJMAN

Op zondag 1 november a.s. hoopt ds G. W. Tijman in verband met zijn aanstaand emeritaat afscheid te nemen als voorganger van de gemeente te Haarlem. De afscheidsdienst vindt D.V. plaats in de Begijnhofkapel om 4 uur n.m. Wij nodigen vriendelijk uit deze dienst bij te wonen. Uw aanwezigheid zullen wij zeer op prijs stellen.

Namens de raad der gemeente,
W. Vos, Voorduinstraat 52,
Haarlem, tel. 023-267900.

DS W. VEENSTRA BENOEMD TOT MEDE-DIRECTEUR TABITHA-AMSTERDAM

Aan 'Gemeentebericht', maandblad van de baptistengemeente te Amsterdam-centrum ontnemen we het bericht, dat ds W. Veenstra ingaande 1 oktober j.l. een benoeming heeft aanvaard tot mede-directeur van het Verpleegtehuis Tabitha te Amsterdam. Het betreft, zoals uit het bericht in het maandblad blijkt, een volledige functie in vaste dienst. De band als voorganger zal met de Amsterdamse gemeente blijven bestaan.

- „Mijn woord en Mijn Geest staan in uw midden.” - Haggai 2 : 2-10.

Het was de zevende dag van het loofhuttenfeest, dat Israël moest vieren in geïmproviseerde hutten van takken en bladeren, „opdat uw geslachten weten, dat Ik de Israëlieten in hutten heb doen wonen, toen Ik hen uit het land Egypte leidde”, Lev. 23 : 43. Zo werden bij het loofhuttenfeest die beide aan elkaar verbonden: de zorg van de Heer vroeger en over het afgelopen jaar. Dan wordt het verleden doorgaans als een ideale periode gezien, waarbij het heden maar

Aan rustige wateren

Wat vroeger was, is nu

pover afsteekt. En een geest van teleurstelling, kritiek en matheid gaat beslag leggen op de harten der mensen. Zo was het toen bij Israël, zo is het vaak bij ons; misschien voor enkelen juist in deze tijd. Het was in die situatie, dat Haggai tot Israël mocht komen met het Woord des Heren. En wat voor een Woord!

Wij geven het graag door, omdat ook wij het echt ter harte mogen nemen.

Zeker, in het verleden werkte Gods Geest. Maar de Heer is niet in dat verleden gebleven.

- „Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in alle eeuwigheid”, Hebr. 13 : 8. Wat vroeger was, is nu! - „Mijn Woord en Mijn Geest staan in

uw midden”. - Wat dan al niet kan worden verwacht, is bij de uittocht en in de woestijn wel gebleken. Op deze woorden mag de Gemeente vandaag nog bouwen. Dan gaat het niet om het vasthouden of de terugkeer van een geïdealiseerd verleden. Het gaat om een nieuwe zegen op wegen, die de Geest ons zal wijzen en door kansen, die Hij zal scheppen.

Daarom: wees sterk, gaat aan het werk en maakt ruimte voor uw Heer in uw eigen hart en in uw eigen gezin, op elk vlak van uw leven.

Hoogeveen

G. Brongers

Brokstukken

Liefde in Spanje

Ja, nou wordt u wat nieuwsgierig. U vermoedt dat er een romannetje komt, maar 't is nog veel mooier.

Dezer dagen ontving ik weer eens een brief van een lid onzer gemeente, mevrouw Franken-Burgers die in Malaga in Spanje de dominee van de baptistengemeente aldaar assisteert op alle mogelijke wijzen. Over het wel en wee van die kleine gemeente vertelt ze ons af en toe in haar brieven. Hier volgt een brokstukje uit die laatst ontvangen brief:

„Op een morgen kreeg ik bezoek van een jonge vrouw, lid van onze gemeente. Ze zei: „Heeft u wat kleding voor een gezinnetje van vader, moeder en drie kindertjes? Hun huisje is tot de grond toe afgebrand en ze bezitten niets anders meer dan de kleren die ze aan hebben.” Ik vroeg, waar het gezin was ondergebracht. „Bij ons”, zei de jonge vrouw. Als u weet, dat haar gezin ook uit vijf mensen bestaat en dat ze slechts over twee kamers en een keuken de beschikking hebben, kunt u begrijpen wat een offer dit voor die mensen betekende. „Maar”, zei de jonge vrouw, „ik breng al enige tijd het evangelie bij ze thuis, en nu moet ik ook in daden tonen dat de Heer mijn Heiland is”.

Deze vijf dakloze mensen gaan nu bij ons naar de kerk. Wat een zegen. Er wordt nu door de gemeenteleden ook verder voor deze mensen gezorgd.”

Zo'n opvatting van het christen-zijn, dat dóét wat, dunkt u ook niet? Meer dan honderd preken.

Devaluatie

Terwijl ik wat dromerig zat na te denken over het probleem van de ontwaarding der normen, zag ik opeens een man voor mij die een hekel had aan vroeg opstaan. Hij moest de volgende ochtend om 7 uur met een touringcar mee die hem naar het zonnige Zuiden zou brengen, samen met 39 anderen. Hoe kon hij wat langer blijven liggen en toch nog op tijd

zijn? Hij paste hetzelfde trucje toe, dat ons dochtertje ook kent. Hij draaide de wijzers van de klok zó, dat het daarop twee uur vroeger werd. Zo kon hij dus de volgende ochtend twee uur langer slapen en toch om zeven uur bij de bus zijn. Tja... u weet het al. Hij was natuurlijk volgens zijn klok wel op tijd, maar de touringcar was inmiddels zonder hem op weg naar het land van de zon gegaan. Wij vinden sommige eisen die het evangelie ons stelt, wel wat te zwaar.

Maar we hebben er wat op gevonden. Bijvoorbeeld: De evangeliën zeggen ons dat we ons kruis moeten opnemen en de Heer navolgen. Dat kruis opnemen is: de moeiten en lasten die het volgen van Christus meebrengt, aanvaarden. Wij willen ons wel graag aan de opdracht houden, maar dan liefst zo goedkoop mogelijk. Dus geven we aan dat kruisdragen een andere inhoud. Ons kruis, dat wordt dan zoiets als ziekte, tegenslag, en dergelijke die andere mensen die Christus niet

kennen, ook hebben. We dragen die lasten dapper en zie: we zijn toch ook kruisdragers!

Zo doen we heel vaak ook met de opdracht om de naaste lief te hebben. We geven aan dat hoge begrip een wat gedevalueerde inhoud, maken er zoiets als sympathie van, sluiten zonder meer de liefde tot onze vijanden uit, en dan lukt het toch zo ongeveer om dit gebod te volbrengen.

Alleen.... God neemt er zo geen genoegen mee. In onze bijbel komt het woord „offer” voor. Ook dit woord hebben we danig toegetakeld en nu hanteren we het in vermagerde vorm, zodat ieder tientje dat we afschuiven voor de gemeente of de medemens een offer wordt.

Zullen we proberen die „ontwaardiging” tegen te gaan en het wagen met de echte normen die onze Heer ons heeft gesteld? Want vals geld accepteert hij niet. En valse munters zijn ongeweste gasten in het Koninkrijk der Hemelen.

Wf.

TABITHA-NIEUWS

U bent de laatste tijd niet in Amsterdam geweest? Moet u beslist eens heen gaan. Een machtige stad, eerlijk. Er is wat te beleven, werkelijk.

Voor baptisten ook. Er zijn vier gemeenten van onze belijdenis. Er werken vier voorgangers. Er werken tientallen broeders en zusters. Heiers, betonvlechters, metselaars, timmerlieden en nog een heleboel van die soorten werken er ook. In Amsterdam-Geuzenveld, aan de Sam van Houtenstraat. En aan de Dr H. Colijnstraat. Aan Tabitha-Amsterdam. Een uiterst modern verpleegtehuis voor bejaarden. Zo modern, dat een befaamd Amsterdammer zei: Ze zullen uit heel de wereld naar Tabitha komen kijken! Nu, ze zijn welkom. Zoals u t.z.t. welkom zult zijn.

Zoals u nu al welkom bent in de rij van bidders voor het Tabitha-werk. Zoals u welkom bent in het regelrechte Tabitha-werk; we stellen dan echter wel bepaalde eisen. Eén van die eisen is, dat u een gezond lichaam en een gezonde geest moet hebben. Een paar flinke handen aan het lijf, maar vooral een warm-kloppend hart. Dan is er voor u in Amsterdam, maar ook in Scheveningen werk. Als u '17 bent....? Bel eens, schrijf eens (Amsterdam: Amstelveenseweg 591, tel. 020-761133); (Scheveningen: Badhuisweg 99, tel. 070-550529).

Zoals u ook welkom bent in de rij van de honderden, die het Tabitha-werk met een gift willen steunen. Zondag 8-11-70 = TABITHA-ZONDAG! Dat wist u al, u was al gewaarschuwd.

Ploeger

Ik heb de vaste grond gevonden

Er resten ons nog een paar gewichtige regels. In vers 17 staat: „om des Heren wil” en in vers 18 „de stad waarover uw naam is uitgeroepen”. In vers 19 worden deze uitspraken samengevoegd: „toef niet om uwzelfswil, mijn God; want uw naam is uitgeroepen over uw stad en over uw volk”. In vers 17 staat alleen „de stad”. In vers 19 wordt toegevoegd: „uw volk”. Het is dacht ik wel duidelijk, dat de laatste zin „want uw naam is uitgeroepen over...” een nadere verklaring is van „om uwzelfswil”. Daarom nemen we eerst „want uw naam is uitgeroepen...” Het uitroepen van de naam over iets, betekent dat men iets in eigendom neemt. Zo heeft God Jeruzalem als eigen stad, en Israël als eigen volk in eigendom genomen. Dat geldt ook voor de tempel, waarin Hij zijn naam liet wonen. „...dit huis, de plaats waarvan Gij gezegd hebt: mijn naam zal aldaar zijn.” (1 Koningen 8 : 29). De Here wilde zichzelf bekend maken aan Israël en de volkeren in Jeruzalem, „...en doe naar alles wat de vreemdeling tot U roept, opdat alle volken der aarde uw naam leren kennen...” en weten dat uw naam uitgeroepen is, over dit huis. (1 Kon. 8 : 43). In Dan. 9 : 16 wordt gesproken over „uw heilige berg”. Dat betekent eigenlijk dat in Jeruzalem Gods heiligheid wordt gezien. „Onteer niet uw heerlijke troon”. (Jer. 14 : 21). De idee dat de Here koning is in Jeruzalem over Israël en de volken is het Oude Testament niet vreemd.

Sinds Gods naam over volk en stad is uitgeroepen, dragen volk en stad die Naam! Israël is bekend geworden als het volk dat de naam van Jaweh draagt. Dat betekent dat Jaweh allereerst de God van Israël is. We hebben gezien dat Daniël daar ook duchtig rekening mee houdt. Deze verbintenis dateert eigenlijk van de uittocht uit Egypte. Toen maakte God zich een naam door Israël te verlossen. Vanaf dat ogenblik heeft hij het van Israël wel en wee laten afhangen hoe Hij bekend zou worden onder de volken. Met andere woorden: Israëls reputatie is Gods reputatie! Je vraagt je wel af: hoe heeft God het aangedurfd om zijn goede naam zo op het spel te zetten!

Nu krijgen we de zin „om uwzelfswil” oftewel „met het oog op uzelf, op wie u bent”. Bij zo'n uitdrukking mag je wel veronderstellen dat Daniël dan een bepaald geloof in God heeft wie God dan wel is. Nu kun je zeggen dat de naam de hele persoon vertegenwoordigt. Zo staat er ook in 1 Koningen 8 dat God in de hemel woont, — ja de hemel der hemelen

kan Hem eigenlijk niet bevatten — maar zijn naam woont in de tempel. Ken je Gods naam, dan ken je Hem zelf. Nu maakte God zich aan Israël bekend met de naam Jaweh. We kunnen daarom net zo goed zeggen: welke betekenis geeft Daniël aan de naam Jaweh?

Hij gebruikt in zijn gebed twee aansprektitels voor God: „Jaweh onze God” (HERE onze God; vers 10, 13, 14) en „Here onze God” (vers 9, 15). In deze titels wordt de naam verwisseld met de titel „Here”, die ook wel vaker in het gebed voorkomt. Hij vindt dus dat je de Naam

best met de titel Here kunt verwisselen. Jaweh is dus Heer.

Het blijkt uit veel teksten, zoals ook in vers 16, dat God prijs stelt op een goede naam. Hij wil graag in Israël en door de volkeren erkend worden als Heer. Het „om uwzelfswil” zou daarom kunnen betekenen: „omdat u Heer bent, en omdat u zichzelf als Heer onder de volken en in Israël bekend wilt maken.” Nu komt in 't Oude Testament meer voor de zin „terwille van uw naam”. Hier ligt meer de nadruk op de openbaring, en bij „om uwzelfswil” meer op wie God is, dat Hij Heer is. Men vermoedt dat Jeremia het eerst met de uitdrukking „terwille van uw naam” is gekomen. Overigens werk Ezechiël deze gedachtengang of liever dit van God gekregen inzicht, het meest uit. Daar gaan we de volgende keer dan ook aandacht aan geven.

P. v. d. Werf

N.Z.R. ZENDINGS-DAG 1970

Een groot geel spandoek met het woord „Zending”, aan de ingang van het congrescentrum van de Rai in Amsterdam, wees de vele bezoekers naar een comfortabele zaal, waar de zendingsdag van de Nederlandse Zendings Raad gehouden werd. Goedverzorgde boekenstands, een paar grote houten kisten, waarin men handwerkmateriaal kon deponeren en gezellig koffiedrinkende en pratende mensen, dat was de eerste aanblik in de ruime hal. In de zaal hoorde men muziek van het Leger des Heilskorps. Vele mensen uit alle delen van het land, maar ook uit alle continenten, te veel om op te noemen volgens de leider van de vergadering ds. A. Rigters, waren aanwezig.

De secretaris van de NZR (afd. buitenland) ds. R. J. v. d. Veen hield een zeer belangrijke toespraak over het thema: Zending '70-'80 — Weerstanden van vandaag; verwerkt in het beleid van morgen. In de zending hebben we deel aan Gods opdracht aan zijn wereldwijde kerk om, overal waar mensen wonen het evangelie te verkondigen en aan de consequenties ervan gestalte te geven in het leven van mens en maatschappij. Zendingdienst is nodig voor de gehele wereld en daar is geen éénrichtingsverkeer mogelijk. Te veel zijn in het verleden, met het evangelie, westerse ideeën naar de ontwikkelingslanden overgebracht en heeft de zending zich als superieur gedragen. Vandaag is er nog te veel van een voornamelijk geveende naar een voornamelijk ontvangende partij. Wat wij samenwerking noemen, zouden zij als bemoeiing die met de hulp-mee komt kunnen gaan aanvoelen. Zending '70-'80 betekent samen vormen vinden voor wederzijdse assistentie. Zijn we klein genoeg om voor assistentie aan ons open te staan? Wij kunnen ons ook niet onttrekken aan de problemen van onze tijd. Kennen we de ontembare

kracht van de bijbelse dienst der verzoening nog zo goed, dat wij priesterlijke en profetische dienst in conflictsituaties kunnen dragen? Zending '70-'80 vraagt mobilisatie van alle krachten en de blijvende concentratie op de gekruisigde en opgestane Heer, aldus de spreker.

In verschillende discussiegroepen werd dit onderwerp besproken en werden ook informatie gegeven over verschillende zendingslanden.

Na de lunchpauze was er een „Multi-media-show” (film, dia, muziek) over een nieuwe vorm van zending via massa-media.

Wereldwijde zending, hoe worden wij erbij betrokken? Zonder iets af te doen aan de grote zendingsvisie kan toch ieder alleen maar een klein deeltje voor zijn rekening nemen. Dat willen we doen en niet voorbij gaan aan dat stukje zending, dat dicht bij ons ligt.

Namens de UZC: H. T. S.

EUROPEES KONGRES VOOR EVANGELISATIE 1971 IN AMSTERDAM

Het hoofdbestuur van de Evangelische Alliantie besloot op zijn deze zomer in Zwitserland gehouden vergadering in 1971 een Europees kongres voor Evangelisatie te Amsterdam te houden. Het kongres zal van 29 augustus tot 5 september gehouden worden. Nadere bijzonderheden zijn nog niet bekend.

DE KANDELAAR

De verzending van het septembernummer van De Kandelaar is door omstandigheden buiten onze schuld zo vertraagd, dat dit nummer nu tegelijk met het oktobernummer aan de abonnees zal worden toegezonden.

W. A. M. v. D. D.

ZIJN WIJ DEMONENBLIND (2)

Het is moeilijk en riskant om in slechts enkele artikelen over demonie te schrijven. Over dit onderwerp zijn doorbekwame mensen veel goede boeken geschreven. Bovendien is het moeilijk omdat we de wereld van de duivel, van het kwaad, niet werkelijk kennen.

Een zekere kennis van deze demonische werkelijkheid „naast” God is noodzakelijk. Dan kun je er ook rekening mee houden.

Er zijn nu eenmaal twee grootmachten die strijden om het bezit van ons bestaan. De bekende Franse dichter Baudelaire heeft ergens gezegd: „de beste list van de satan is ons ervan te overtuigen dat hij niet bestaat”. En de schrijver Denis de Rougemont schreef: „deze list is de duivel nooit beter gelukt, dat in onze tijd, waarin hij er zo meesterlijk in geslaagd is zijn incognito te bewaren”.

Demonie

Voordat God zijn grote scheppingswerk verrichtte was onze wereld een grote chaos.

Nadat God had geschapen zag Hij dat Zijn werk GOED was. In Genesis 3 lezen we van de zondeval en in deze beslissing van de mens zien we een terugkeer naar de chaos.

Met de komst van Jezus kwam de vrede van God. Het bleek een wapen tegen de chaos; het bleek een kracht van boven die weer de Goddelijke orde brengt zodat de dingen onder Zijn leiding weer op hun plaats kunnen komen. Een goddelijke energie die de mens weer terug kan brengen in zijn element en die mens daar laat genieten van de goddelijke vrede zodat hij zich weer gelukkig voelt in Zijn orde. Velen weten zich echter onder de heerschappij van andere machten; voor mij zijn dat demonische machten.

Hierbij denk ik aan de afschuwelijke tirannie van de angst, van het geld, het bezit, de invloed en de macht. Dit zijn krachten die de vrede en de orde van God weerstaan.

Onder demonie kunnen we ook verstaan individualisme en egoïsme. Zelfgerichte mensen die niet in gemeenschap met God en medemensen kunnen leven. Zij geven zich over aan machten die tegen God gekeerd zijn en chaos tot gevolg hebben. Het lijkt de bedoeling van de satan om juist ook de christenen te brengen onder demonische heerschappij. En als dat lukt dan ontdek je mensen, gelovige mensen, die achter de bescherming van vrome woorden en bijbelteksten proberen macht en invloed te verzamelen ten behoeve van eigen ik!

Een engel des lichts die blijkt een dief in de nacht te zijn...

Meer demonie

Vandaag kunnen we reeds veel mensen

vinden die vanuit een complete innerlijke chaos niet de ontspanning en bevrijding zoeken, maar trachten te vluchten uit dit leven door middel van bedwelmingsmiddelen.

Wanhopig en verslagen als deze mensen soms zijn nemen zij de toevlucht tot middelen die verslaving tot gevolg hebben. Hierbij kun je denken aan overmatig roken, het gebruik van alcohol zonder beperking, het gebruik van opiumderivaten (verdoovende middelen).

Deze mens is zijn vrijheid kwijt omdat hij van het voorwerp van zijn verslaving zegt: „Het is sterker dan ik”.

Het begint met een vermindering van eigen persoonlijkheid en eindigt met zelfvernietiging. Is zelfmoord niet vaak de eindfase geweest van verslaving?

Men voelt zich vereenzaamd en door ieder in de steek gelaten, verblind, verdoofd en bedwelmd. Zonder hoop op toekomst of uitweg. Dan is het leven niet meer waard om geleefd te worden en wenst men zich dood!

Zo kunnen mensen het doel dat God stelde aan hun leven inruilen voor goedkope verslavingen aan nikotine, alcohol, sex, macht, geld en invloed.

Deze demonische machten hebben de ondegang van de enkeling en de massa op het oog.

God de Heer, bracht in Zijn Zoon HET NIEUWE LEVEN.

Zijn doel is te herscheppen, te vernieuwen. Hierbij heeft Hij de totale mens op het oog!

Dan komt, nee dan is daar de vrede; dat wil zeggen: dan komen de dingen op hun plaats en kan de mens werkelijk gelukkig leven aan de hand van zijn Heer.

M. Cohen

Belangrijke Algemene Vergadering van de Europese Baptisten Zending

De A.V. van de Europese Baptisten Zending werd, zoals gewoonlijk, gehouden tijdens de vergadering van de Europese Baptisten Federatie. Ds Van der Laan berichtte in dit blad reeds over de Federatie. Hij en ondergetekende waren door onze Unie afgevaardigd naar de A.V. van de Europese Baptisten Zending (E.B.M.) 17 en 18 september jl. te Glasgow, Schotland.

In deze zending werken tien Europese unies samen, t.w. Oostenrijk, België, Finland, Frankrijk, Duitsland, Nederland, Italië, Joego-Slavie, Spanje en Zwitserland. De algemene sekretaris, ds H. Grundmann, berichtte in zijn verslag dat er nu 55 zendelingen en kandidaten werkzaam zijn in de E.B.M. De zending heeft haar werkterrein in Kameroen en Sierra Leone, jonge staten in Afrika. Ds en mevrouw Van der Veen, zijn de Nederlandse zendelingen in de E.B.M. en zij wonen en werken in Douala, Zuid-Kameroen. Waar reeds inheemse gemeenten zijn wordt op broederlijke wijze samengewerkt. Vanuit deze gemeenten worden nu ook inheemse zendelingen gezonden naar, met het evangelie nog niet of nauwelijks bereikte gebieden. Zij hebben hun opleiding gehad aan het Baptisten Seminarie in Hamburg. Een prachtige ontwikkeling in dit zendingswerk.

De zending verricht veelzijdige medische arbeid, beheert verschillende scholen, tracht honger te bestrijden door voedselvoorzieningen en landbouwprojecten, leidt jonge mensen op in technische vakken. Dit gaat vergezeld van de evangelieverkondiging en daartoe worden mensen opgeleid als catechisten en evangelisten. Zendelingen trekken naar nog onbe-

reikte gebieden, verspreiden literatuur, houden evangelisatie-campagnes, verzorgen radiodiensten en leiden de nog jonge gemeenten in Noord-Kameroen. In enkele gebieden kan men spreken van een opwekking. In Sierra Leone werd vier jaren geleden een arbeid begonnen op een totaal nieuw terrein, waar alleen mohamedanen woonden. Dit jaar worden de eerste vijf gelovigen gedoopt. Een van hen is de dochter van een opperhoofd. Deze kleine gemeente zal het niet gemakkelijk hebben.

De Duitse baptisten jeugdbeweging zond dit jaar twee jeugdteams naar Kameroen. Zij hielpen enkele maanden bij de opbouw van zendingsposten en brachten zo zendingsveld en thuisfront dichtertot elkaar.

Dr H. Vincent van Parijs, de zeventigjarige president van de E.B.M. trad nu af als voorzitter. Vijftien jaren gaf hij zijn beste krachten aan dit werk. Ook de penningmeester moest vanwege drukke werkzaamheden zijn werk overdragen. De penningmeester van de Duitse bond van Baptistengemeenten, ds M. Otto, werd nu ook penningmeester van de E.B.M. Ds Carl Alder, notulerend secretaris, werd gekozen als voorzitter. Ds Alder is een Zwitser. Men stelde er prijs op dat een Nederlander zijn plaats in zou nemen en zo werd ondergetekende gekozen in de plaats van ds Alder.

De Europese Baptisten Zending heeft de voorbede, belangstelling en steun nodig van de gemeenten in Nederland. Als u op de hoogte wilt blijven van deze arbeid kunt u dit opgeven aan het Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem.

G. van 't Wout

De bijbel is het boek van Gods grote daden

gemeentebekennen

Centraal in onze gemeentelijke bijeenkomsten staat altijd de Bijbel.

Niet als een dood boek - zwart omkleed - maar als één van de belangrijkste kanalen, waarlangs God Zichzelf openbaart. Hij doet dat via de getuigenissen van mensen. Door het licht van de Heilige Geest komen die getuigenissen tot leven - en zien we God.

De Bijbel is eigenlijk niet één boek, maar een bibliotheek van tientallen kleinere boeken. Ze stammen uit vele eeuwen en tijdperken, die onderling sterk verschillen. Maar ze brengen samen een serie boodschappen aan ons over, die uitzonderlijke betekenis hebben voor ons huidige en toekomstige leven. Wie nadenkt over het ontstaan van de Bijbel, staat verbaasd over het wonder, dat God daarmee via vele generaties tot stand bracht.

Eén van de mooiste reeks omschrijvingen van de Bijbel vind ik die van prof. Bijlsma, hoogleraar aan de theologische faculteit te Brussel, predikant te De Bilt.

In vier prachtige slagzinnen, die je eigenlijk in je hart moet prenten (beter dan in je hoofd) schrijft hij:

1. De Bijbel is het boek van Gods grote daden.
2. De Bijbel is het boek van Gods geschiedenis met de mensen.
3. De Bijbel is het boek van Gods geboden.
4. De Bijbel is het boek van Gods toekomst.

Nu heb ik alleen de positieve uitspraken genomen, omdat ik die het belangrijkste vind. Maar prof. Bijlsma vermeldt bij elke uitspraak ook, wat de Bijbel niet is. Juist omdat de Bijbel wel is, wat in het voorgaande was te lezen. Ook de tweede helft van elke zin wil ik u niet onthouden.

1. Daarom is de Bijbel geen encyclopedie.
2. Daarom is de Bijbel geen geschiedenisboek.
3. Daarom is de Bijbel geen wetboek.
4. Daarom is de Bijbel geen voorspellingenboek.

Legt u deze uitspraken nog eens naast die eerste vier.

Motieven

Aan wie het maar horen wil, vertelt prof. Bijlsma, dat hij de Bijbel ettelijke malen „doorgekropen” is, voor hij tot zijn uitspraken kwam. Hij heeft precies uitgezocht, welke motieven er het meest herhaald werden. In het Oude Testament springen er vooral de volgende zes uit; deze zijn vooral de grote daden Gods:

- a. Gods schepping van hemel en aarde.
- b. Gods omgang met de voorvaders van Israël: Abraham, Izaäk en Jacob.
- c. De uittocht van Israël uit de slavernij in Egypte.
- d. De wetgeving van Israël in het land Kanaän.

- f. Het koningschap van David op de berg Sion in Jeruzalem als begin van Gods Vrederijk.

Hierin kunnen de grote begrippen als verbond en verzoening tussen God en mensen worden afgelezen.

In het Nieuwe Testament wordt ons menselijk handelen vastgehecht aan wat Jezus voor ons gedaan heeft en nog doet. Onze verbondenheid aan Zijn dood betekent, dat we met Hem aan ons oude leven afsterven. Onze eenwording met Zijn opstanding betekent ons eigen opstaan tot een nieuw leven. In de doop wordt dit duidelijk in beeld gebracht. Om eens goed over na te denken, want natuurlijk zijn er nog veel meer vruchten van Jezus' handelen voor ons aan te wijzen.

Bewust lezen

Al deze dingen bedenken we vaak te weinig, als we de Bijbel ter hand nemen. Het is een boek, dat midden in ons eigen leven God wil plaatsen. Vele vergaderingen beginnen op de „gebruikelijke wijze” met schriftlezing. Toch klinken dan woorden in onze oren, waaronder we stil zouden moeten worden. Aan tafel pakken we de Bijbel ook al op een - goede! - „gebruikelijke wijze”. Bekende woorden dartelen over ons heen en we worden er vaak te weinig door geraakt, omdat we er ons te weinig door laten raken.

Daarom zou ik willen pleiten voor een bewuste manier van lezen.

Een goed bijbelrooster kan ons daarbij helpen.

Zodat we gevóed worden door het getuigenis van Gods grote daden voor ons. Want groot zijn Gods daden!

J. Broertjes.

(Gemeenteleven, Amsterdam-Noord)

Wat zijn wij als gemeente? Een ziekenhuis, een gezelligheidsvereniging of een leger des heils? U kiest voor 't laatste het liefst. Schrijf ds Jansma, Dalweg 77, Arnhem, hoeveel kerstnummers van De Zaaier u wenst en maak uw keuze waar. Broeders, zucht niet tegen elkander. Onderwerpt uzelf aan het verlangen handeling te doen totdat Hij komt. Schudt uw moedeloosheid af, kruisigt uw zucht naar gemak en gaat uit als een biddende en werkende gemeente, die weet hoe laat het is!

DOOPDIENST VAN AMSTERDAM-NOORD

Amsterdam-Noord - (K. B.). De laatste keer dat wij iets van ons lieten horen, was het in het teken van rouw. Nu kunnen wij melding maken, dat opgevallen plaatsen weer werden bezet. Vier jonge zusters hadden hun keus gedaan, om het in hun verdere leven met Jezus te wagen en gaven te kennen, gedoopt te willen worden. Zondag 4 oktober was voor de gemeente een feestdag. Omdat wij zelf niet over een doopbassin beschikken, waren wij voor die doopdienst te gast bij de gemeente centrum en zo werd het voor twee gemeenten een blijde dag. De Martin Luther King-kapel was afgeladen vol. Onze voorganger, ds J. Broertjes mocht een ernstige oproep doen: om toch het bevel des Heren gehoorzaam te zijn. Onder grote stilte werd de doop bediend.

Het was een heilig ogenblik, toen wij mochten aanzitten aan de Tafel des Heren onder leiding van ds W. Veenstra, voorganger van centrum, en die ons de liefde van Christus voor de mens in herinnering bracht. Br Radema, ouderling van noord, heette de nieuwe leden welkom in de gemeente. De jeugd was zo blij, dat zij de jonge leden verraste met een boeket bloemen.

Soms waren wij wel eens ongeduldig, omdat resultaat op de arbeid uitbleef. Maar God gaat toch Zijn eigen weg en op Zijn tijd is het oogsttijd.

Hadden wij reeds vergevorderde plannen, om samen met de Christelijke Gereformeerden in ons stadsdeel een kerk te bouwen, op het laatste moment kwamen er zoveel problemen, dat het ons beter leek hier niet verder mee door te gaan. Dit alles heeft er toe geleid de mogelijkheden te onderzoeken om zelfstandig te gaan bouwen; wat in deze dure tijd, voor een kleine gemeente een hele opgave is! Nadat ons bouwgrond door de burgerlijke gemeente was toegezegd, zijn er plannen gemaakt die wij binnenkort ter goedkeuring de betrokken instanties kunnen aanbieden. Wanneer alles naar wens verloopt, hopen wij in voorjaar 1971 de eerste paal te slaan.

Met onze bescheiden mogelijkheden mogen wij met blijdschap en ons van de verantwoordelijkheid bewust in ons stadsdeel over het IJ de boodschap van verlossing verkondigen.

ALTIJD WEER EEN WONDER

Stadskanaal - (B. M.) Het is altijd weer een wonder, wanneer mensen tot de overtuiging komen, dat ze de Heer gehoorzamen door zich te laten dopen.

Zondag 4 oktober jl. hadden we een fijne avonddienst waarin één bejaarde zuster, twee jonge zusters en één jonge broeder werden gedoopt.

Onze voorganger ds O. Oldenburger, sprak in deze dienst over Col. 2 : vs 6 „Nu gij Christus Jezus aanvaard hebt, wandelt in Hem, geworteld en dan opgebouwd wordend in Hem, bevestigd wordend in het geloof; zoals u geleerd is, overvloeiende in dankzegging”.

Na de doopsbediening vierde de gemeente het avondmaal waarbij een hartelijk welkomstwoord klonk voor de vier pas gedoopten.

D.V. in november a.s. zullen we weer een doopdienst hebben; want kort na bovengenoemde dienst, kwam een echtpaar met de wens ook gedoopt te mogen worden.

BEROEPINGSWERK

Bedankt: voor Nieuwe Pekela; R. Reiling te Leiden.

10 JAAR BAPTISTENGEMEENTE SCHEVENINGEN

Aan alle oud-leden van de baptistengemeente te Scheveningen.

13 maart 1970 was het 10 jaar geleden, dat de gemeente Scheveningen werd geïnstitueerd.

We menen aan dit feit niet voorbij te kunnen gaan en nodigen u daarom uit op vrijdagavond 30 oktober om 20.00 uur in het Wijkcentrum in de Marcellisstraat aanwezig te zijn voor een feestelijk samenzijn. Indien u aan deze uitnodiging gehoor wilt geven, verzoeken wij u vriendelijk hiertoe een bericht te zenden aan het secretariaat, dit is: P. Dijkhuizen, Cornelis de Wittlaan 15, te Den Haag; tel. 070-548995.

Indien noodzakelijk wordt voor logies gezorgd; gelieve dit uiterlijk voor 15 oktober te berichten aan bovengenoemd adres.

KERKOPENING WESTERHAAR

We hopen in het volgende nummer een verslag te kunnen publiceren, met enkele foto's, van de ingebruikneming van het nieuwe gemeentecentrum van de baptistengemeente te Westerhaar. e.r.

ADVERTENTIES

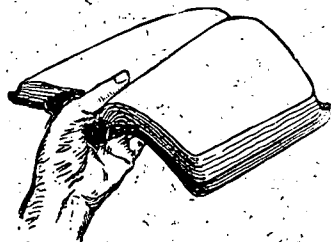
Weet u wie J. de Hart was?
Wie Roeles? Horn?
Welke betekenis de oude 'me-
neer' Van Beek had?
Hoeveel werk mannen als
Hekhuis en Huizinga Sr heb-
ben verzet?

Dat alles en nog veel meer wordt
verteld in

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door ds J. van Dam
(ongeveer 300 blz., 33 hoofdstukken; met naamregister en register van gemeenten; vele foto's, integraal band).

Wie voor 1 november a.s. bestelt
(aan: Uniekbureau, Dalweg 77, Arnhem) betaalt slechts f. 10,- (exkl. porto) - na die datum f. 12,95.

Wat zullen we lezen?

zondag	18 okt.	Jacobus 3	: 1-12
maandag	19 okt.	Jacobus 3	: 13-18
dinsdag	20 okt.	Jacobus 4	: 1-10
woensdag	21 okt.	Jacobus 4	: 11-12
donderdag	22 okt.	Jacobus 4	: 13-17
vrijdag	23 okt.	Jacobus 5	: 1-6
zaterdag	24 okt.	Jacobus 5	: 7-11

In de kerk en buiten de kerk

Wie is wijs?

Vernedert u voor de Here

Wie ben ik?

Indien de Here wil

Verzamel schatten in de hemel

Heb geduld

STUDENTENWEEKEND TE AMSTERDAM

Van vrijdagavond 6 t.m. zondag 8 november zal er een studentenweekend gehouden worden in Amsterdam.

Bij deze worden alle studenten (universiteit en hoger beroeps onderwijs) hartelijk uitgenodigd om aan dit weekend mee te doen.

De drie onderwerpen die aan de orde komen, hebben te maken met de vraag naar het functioneren van de gemeente, zowel intern als haar relatie tot de maatschappij. Het programma ziet er, in het kort, als volgt uit:

1. vrijdagavond:

19.00 uur. ontvangst in de Herdenkingskerk, Postjesweg 150, Amsterdam-West.

20.00 uur lezing door mevr. Kuylman—Hoekendijk, sociologe, met actieve deelname van de aanwezigen. Het zal m.n. gaan over de intermenselijke relaties in de gemeente en de wijze waarop de gemeente daadwerkelijk in haar omgeving kan functioneren.

2. zaterdag:

's morgens lezing door drs H. Leene (wetenschappelijk medewerker theol. fac. V.U.), over het onderwerp: „bijbelgebruik in de gemeente”, gevolgd door discussie. 's middags lezing door drs Bong Ho Son (wetenschappelijk medewerker Centr. in-

terfac. V.U.), over de filosofische achtergrond van hedendaagse maatschappelijke bewegingen en de invloed daarvan op de samenleving en de kerk, gevolgd door discussie.

's avonds: ontspanning van mogelijk culturele aard in de stad.

3. zondag:

's morgens: kerkdienst, die in het teken van dit weekend zal staan.

's middags: evaluatie en ludiek nakaarten. Het is helaas niet mogelijk om op dit tijdstip te berekenen wat de kosten per persoon zijn. Deze hangen af van het aantal deelnemers. Reserveer in ieder geval een bedragje.

Na aanmelding zal er documentatiemateriaal toegezonden worden.

Geef je zo spoedig mogelijk op, bij: René Niezen, Marius Bauerstr. 197, Amsterdam. Tel. 020-154070 (individueel of per groep).

An de Vries

Joop Brongers

René Niezen

Teun Wolters

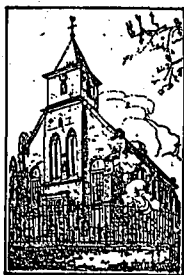
P.S. 1. voor vrijdagavond: zelf brood meenemen.

2. slaapzak en luchtbed meenemen.

MEDEDELING

Het adres van de sekretaris-penningmeester van Westerhaar is thans: J. Peters, Westerveenweg 1, Westerhaar.

STICHTING TOT BEHOUD VAN DE PETRUSKERK EN OMGEVING OUD-SLOTEDIJK

secretariaat: Admiraal de Ruyterweg 152, Amsterdam-W., Telef. 020-182624. Donateurs en belangstellenden nodigen we uit, om op

DINSDAG 20 OKTOBER A.S.

's avonds om 8.00 uur aanwezig te willen zijn op een bijeenkomst, welke plaats vindt in het gebouw „Wijkhaven”, Juliana van Stolbergstraat 20-22, Amsterdam-West, waar verslag zal worden uitgebracht van de werkzaamheden welke in de afgelopen maanden zijn verricht t.b.v. het behoud van de Petruskerk.

Na de pauze zal Pater H. Wartenbergh aan de hand van dia's vertellen over zijn interessante fietstocht door de zendingslanden van de Apostel Paulus.

J. H. A. Ringeling, voorzitter

Ferd. B. Jantzen, sekretaris

Gemeentegiro Amsterdam P. 8899 - Postrekening no. 1975530

Wie vóór 1 november 1970 het boek
GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND
 bestelt betaalt slechts f 10,— (exkl. porto).
 De prijs bedraagt na die datum f 12,95.

Prospecti en intekenformulieren zijn in de gemeenten
 verkrijgbaar.

Bestellingen zijn ook mogelijk door brief of briefkaart
 te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem.

Betaling na ontvangst van het boek.

Het boek „Geschiedenis van het Baptisme in Nederland” zal binnenkort ver-
 schijnen. Het werk, geschreven door ds. J. van Dam, omvat 33 hoofdstukken
 (ongeveer 300 pagina's), is gebonden in een integraal-band en is een uitgave
 van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
 Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E.
 Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der
 Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredak-
 teur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon
 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vin-
 kenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-
 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C.
 De Vinkenhof — Voor abonnementen en adver-
 tenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
 Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling:
 f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abo-
 nees in het buitenland f 23,— per jaar.

Ansvar steunt daadwerkelijk de geheelonthoudersgedachte

kijk, dit is een alcoholvrij motel!

Helaas, u zult het **nog** niet in Nederland vinden.
 Deze staat in een van de vele landen waar Ansvar
 werkt: opgericht door Ansvar, de verzekerings-
 maatschappij voor geheelonthouders, en geëx-
 ploiteerd door een geheelonthouders-vereniging.
 U zult het met ons eens zijn dat zo'n motel
 een daadwerkelijke bijdrage is om de alcohol uit
 het verkeer te bannen.

Ansvar is in Nederland nog klein, maar zij groeit!
 En die groei is noodzakelijk om Ansvar de ge-
 legenheid te geven op vele fronten actief te zijn.

verzekert u daarom bij ANSVAR!

U hoort bij ons. Samen zijn wij sterker in de niet
 aflatende strijd tegen het alcoholisme. Daar komt
 nog bij dat u als geheelonthouder minder risi-
 co's neemt en loopt. U kunt dus profiteren van
 zeer aantrekkelijke premies en voorwaarden.

Niet alléén autoverzekering, maar ook ongeval-
 len-, brand-, en complete gezinsverzekering.

Vraag daarom eens inlichtingen bij de verzeke-
 ringsmaatschappij voor nuchtere mensen.

ANSVAR

Vossiusstraat 52, Amsterdam, telefoon 76 09 42.*

't wordt
 de hoogste tijd
 om
 met
 'De Zaaier'
 te werken

u
 kunt
 het
 nu
 nog doen!

Op woensdag 9 september
 1970 werd door de Heer
 thuisgebracht onze zuster

Teunechina
Oldenburger-Jager
 op de leeftijd van 80 jaar.
 Baptistengemeente Veendam

De Heer nam tot Zich onze
 broeder

Albertus Bootsma
 op de leeftijd van 83 jaar
 Groningen, 11 oktober 1970
 Baptistengemeente
 Groningen-Zuid

DE CHRISTEN

23 okt. 1970

85e jaargang 43

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huijzinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0,51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen, en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal) voor abonnees in het buitenland: f 23 — per jaar

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Vroegere o.l.-school in Westerhaar werd baptistenkerk

Het was zaterdag 10 oktober jl. een blijde dag voor de Baptistengemeente van Westerhaar-Vriezenveenschewijk; de voormalige o.l. school, die is omgebouwd tot een riant kerkgebouw, kon officieel worden geopend door ds. Jac. Schouten uit Eindhoven voorheen predikant van de Baptistengemeente van Westerhaar-Vriezenveenschewijk. Wie de oude school heeft gekend, kijkt thans zijn ogen uit bij het betreden van dit riante omgebouwde kerkgebouw, dat een ruime kerkzaal bevat inclusief podium met doopkelder, een jeugdzaal, vergaderzaal, kerkeradskamer, een keuken en een ruime hal. Het grootste deel van de werkzaamheden aan de ombouw van deze kerk is door vrijwillige krachten tot stand gekomen.

Al 2 maanden in gebruik

Ongeveer 2 maanden is het gebouw al in gebruik, maar zaterdag vond de officiële opening plaats. Onder de vele genodigden waren aanwezig burgemeester H. W. K. Ridder-Huyssen van Kattendijke, wethouder R. Schipper, J. W. Vis, vertegenwoordiger van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland en diverse predikanten en kerkeradsliden.

De voorzitter van de Kerkerad van de Baptistenkerk, de heer B. Luismann, zei in zijn openingswoord, dat er twee jaar geleden plannen waren tot de aankoop van dit gebouw, maar het duurde nog een jaar voor de definitieve aankoop tot stand kwam. De stoot om dit gebouw aan te ko-

pen werd gegeven door de toen plaatselijke predikant, wijlen ds. H. D. Dekker. Hij besloot zijn inleidend woord met de wens: „Moge dit kerkgebouw de plaats wezen om de weg te vinden tot de eeuwige God”.

Daarna werd door ds. Jac. Schouten uit Eindhoven, de vroegere predikant van de Baptistengemeente van Westerhaar-Vriezenveenschewijk, de officiële opening verricht op symbolische wijze, door het weghalen van een doek waarachter zich een bord bevond met fraai geschilderde letters „Baptisten-centrum, diensten 10 en 7 uur”, waarna hij de kerk als officieel geopend verklaarde.

Vervolgens ging hij voor in de dienst en had als tekst gekozen een gedeelte van

Nehemia. „Het is een geschenk van God”, aldus ds. Schouten, „Hij heeft u dit huis gegeven. Hier moet u samen komen om te luisteren, bidden, elkaar ontmoeten in uw gemeenschappen, maar dit huis zal tevens een zendingshuis moeten zijn”.

Burgemeester H. W. K. Ridder-Huyssen van Kattendijke opende de rij van sprekers en zei dat er drie mogelijkheden waren voor dit gebouw toen het als schoollokaal geen dienst meer deed: een opslagplaats van maken voor de IJsselcentrale, werkplaats voor de sociale diensten en verkopen aan de Baptistengemeente voor een kerk. Wij zijn verheugd”, aldus de burgemeester, „dat wij tot 't laatste besloten hebben want u hebt er met uw vele vrijwilligers een pracht gebouw van gemaakt. De kerk heeft een begeleidend taak en ik hoop dat dit in het nieuwe gebouw zal gebeuren”.

Namens de Hervormde en Gereformeerde kerk werd het woord gevoerd door J. E. Brekhoff. J. Snippe sprak namens de Baptistenkerk van Vroomshoop en W. v. d. Weide namens de gemeenschap van Christenen van Vroomshoop. De vroegere predikant van Westerhaar-Vriezenveenschewijk, ds. R. J. Voorhaar, sprak namens de zeven gemeenten van het gewest Twente. Jac. Wessels, dirigent van het vokaal en instrumentaal ensemble „De Blijde Zaaiers” deelde mede dat de vloerbedekking van kerkzaal en bijgebouwen een geschenk is van zijn ensemble. A. Wessels van het zangkoor „Pro Deo” bood namens het koor een avondmaalstafel aan. Namens „Zusterhulp” bood mevrouw E. Wessels-Wolters een groot vaandel aan met kruis en vis. Mevrouw L. Botter-Brils gaf een toelichting over dit vaandel dat toendertijd is getekend door wijlen ds. Dekker en bood tevens een kapstok aan. Namens de jeugd werd door Reinie Wessels een uurwerk aangeboden. De prachtige gordijnen die het gebouw sieren zijn een geschenk van de gemeenteliden. Door het kostersrechtspaar werd een nieuwe kanselbijbel aangeboden.

Tot slot dankte ds. Schouten alle sprekers voor hun wensen en de aangeboden cadeaus en was men in de jeugdzaal nog geruime tijd gezellig bijeen.

Ds. Jac. Schouten opende op symbolische wijze de nieuwe kerk (foto: Dagblad van het Oosten)

Aldus het verslag van de opening in Dagblad van het Oosten.

Na de feestdag die we als gemeente zaterdag mochten beleven, is het feest op zondag weer voortgezet. Deze dag was ds J. Bouritus uit Emmen in ons midden en hij heeft ons de blijde boodschap van verlossing mogen doorgeven. In de morgendienst hadden wij medewerking van het Mannenextet uit Almelo en na afloop van de dienst hebben we samen koffie gedronken.

Ondanks het nieuwe en ruimere gebouw dat we nu als gemeente mogen hebben, werd het ons zondagavond wel wat benauwd. Toen hadden we medewerking van Henry Schippers en Henk Tent uit Emmen; aan de 200 nieuwe stoelen die we hadden klaar gezet hadden we niet genoeg: de kinderen moesten bij de ouders op hun knie of moesten genoeg nemen met een plaats op de rand van het podium. Maandagavond hadden we een speciale avond voor de jeugd en mochten we ongeveer 70 jongelui begroeten. Ds M. G. Boeschoten uit Bunnik heeft deze avond op een voortreffelijke wijze geleid en tot onze grote verwondering mochten we merken dat er tijdens een discussie openhartig werd gepraat zowel door de jongelui als door ouderen. Het jeugdkoor van de gemeente Vroomshoop heeft deze avond haar medewerking verleend.

Op dinsdagavond hebben we ons gebouw open gesteld voor een ieder die graag even een kijkje wilde nemen. Aan ongeveer 70 verenigingen hadden we een uitnodiging gestuurd en aan alle burens en kennissen. Een ieder werd hartelijk ontvangen en werd een kop koffie aangeboden. We hebben verwonderd gestaan hoeveel mensen we op deze avond mochten begroeten. Op vele vragen zoals: wat willen jullie met zo'n gebouw en: hoe gaat het als er een doopdienst is, en: mogen we eens komen als er een doopdienst is, werd natuurlijk graag een antwoord gegeven.

De woensdagavond was voor onze zusters en niet alleen voor de zusters uit onze gemeente, maar ook die van de Hervormde en Gereformeerde Kerk; vele zusters waren deze avond waarlijk als zusters bijeen.

Donderdagavond hadden we onze slotavond. Ds W. Harkema uit Musselkanaal heeft de blijde boodschap aan vele mensen mogen doorgeven.

Het is voor ons als gemeente waarlijk een feestweek geweest en het heeft ons bijzonder goed gedaan dat we zo veel mensen het blijde evangelie mochten doorgeven. We willen ook langs deze weg hen allen danken die ons tijdens deze week hebben willen helpen op wat voor wijze ze het ook hebben mogen doen.

Het is een grote eer dat J. Peters, sekretaris

Helaas kunnen we nog geen foto aanbieden van het nieuwe centrum zelf. Hopelijk ontvangen we nog dergelijke foto's? Graag! e.r.

ZIJN WIJ DEMONENBLIND (3)?

Inmiddels schreef ik twee artikelen over dit onderwerp. Langzamerhand kom ik nu tot de ontdekking dat wanneer de eerste twee artikelen goed werden gelezen men eigenlijk niet meer blind kan zijn voor het bestaan en de invloed van demonen. Het is dan toch zo dat we drommels goed rekening moeten houden met deze werkelijkheid „naast” God?

De duivel moet eruit!

Velen staan onder de heerschappij van andere machten, demonische machten. Machten die de persoonlijkheid van de mens beïnvloeden en onderdrukken, zo dat zij niet kunnen leven als bevrijde kinderen van God. De satan heeft in principe vat op ons allen. Dat ontslaat ons echter niet van de bijbelse opdracht, satan te weerstaan, zodat hij moet wijken.

De boze kent de invalspots van ons leven. Onze zwakke plekken. Door deze poorten trekt hij naar binnen om van ons leven bezet gebied te maken. Hij zal dit niet doen met een opvallend en bruto geweld. Het zal eerder op een verborgen, slinkse manier gebeuren.

Een zwakke plaats die bij de meesten van ons wel te vinden is, is ons verlangen naar autonomie, zelfbeschikkingsrecht. Steeds zal de duivel ons proberen te overtuigen van het recht zelf te beslissen wat we zullen doen of laten. Zijn grootste triomf is het moment dat de mens weinig meer rekent met Gods aanspraak op ons gehele leven!!

De mens mag van de satan rustig „braaf” en „vroom” zijn, als hij maar niet rekent met God. En als die mens dan wel rekening wil houden met God dan zal de boze proberen hem zo ver te krijgen dat hij Gods normen wil bepraten en Zijn opdrachten diskutabel stellen. Het lijkt erop dat de satan niet veel verlangt. Hij neemt er in feite al genoegen mee wanneer wij niet of niet meer staan onder de leiding van Gods Geest, de rest volgt dan vanzelf!

De boze is gevaarlijk!

De individuele christen heeft een tegenstander die beschikt over duizenden jaren ervaring en bovenmenselijke mogelijkheden! Hij lijkt niet grof of ruw. Langzaam maar zeker brengt hij ons onder zijn invloed, zonder zich openlijk tegen God te keren! Als we maar gaan twifelen aan Zijn liefde en persoonlijke zorg voor ons leven. Kan God wel naar die duizenden gebeden tegelijkertijd luisteren? Vanuit ons beperkte denken moeten we zoiets toegeven!

Wij hebben dan echter niet in de gaten dat de duivel bezig is de Here God voor te stellen als een overwerkte telefonist die koortsachtig bezig is talloze verbindin-

gen tot stand te brengen! De twijfel groeit en het geloofsvertrouwen vermindert. Barth schreef: „Engelen en demonen verhouden zich tot elkaar als schepping en chaos”. Dit lijkt mij volkomen waar! Het is de hoogste eer en de fijnste zekerheid een instrument van God te mogen zijn. Het is een afschuwelijke vernedering om onderworpen te zijn aan de macht van de duivel.

De Here God en Zijn kinderen hebben een gevaarlijke tegenstander die op een verfijnde manier leugen verkoopt voor waarheid. Hij is de vader der leugen! Hij haat Gods kinderen en heeft zijn eigen kinderen niet lief!

Hij probeert ons „te ziften als de tarwe”. Wij hebben echter één grote zekerheid. Onze Heer bidt voor ons! Dit gebed kan grote heerlijke gevolgen hebben. Wij mogen een beroep doen op Hem die voor ons bidt. In Wiens overwinning de zekerheid ligt van onze overwinning.

Een gewaarschuwd mens....

Wij weten nu dat de boze erop uit is voortdurend het zaad van het onkruid te zaaien in ons bestaan. Als wij dan het kwaad doen, als dit kwaad dan in ons opkomt, zijn wij niet te excuseren. Wij zijn en blijven verantwoordelijk. Wij worden opgeroepen om het kwaad te belijden en ons ervan te bekeren. Doen wij dit niet dan zal de boze terrein winnen en bevinden wij ons op een hellend vlak en gaat het absoluut bergafwaarts.

Dit geldt ook voor onze samenleving. De demonen zijn erop uit die dingen die God gemaakt heeft, goed gemaakt heeft, uiteen te laten vallen, uiteen te scheuren. Hij probeert scheiding te maken tussen de Schepper en Zijn schepping. Dan ontbreekt het meest vitale en dat is de liefde. De onmacht om werkelijk lief te hebben bedreigt het menselijk bestaan. Zo is Christus, Gods liefdebewijs, de enige mogelijkheid tot genezing van het individu en van de samenleving. Hij alleen is in staat deze vernielzuchtige kracht een halt toe te roepen. Hij wil en zal dit doen! Wij zijn geroepen om ingeschakeld te worden in dit grote heilswerk.

Slotoverwegingen

Door deze artikelen heb ik geprobeerd belangstelling te wekken voor het bestaan en de activiteit van de boze. Laat het echter alstublieft een „gezonde” belangstelling zijn. Te veel christenen in ons vaderland zijn overdreven geïnteresseerd geraakt in de demonologie. Hun gedachtenleven is meer vervuld van de dreiging van de machten der duisternis dan van de levende Heer. Met alle gevolgen van dien! Het is teveel eer voor de duivel om onder de indruk van hem te geraken.

Toen wij jong waren hoorden wij nogal eens verhalen van mensen die aan „middernacht-zending” deden. Aangesloten bij plaatselijke verenigingen gingen ze 's-avonds en 's-nachts in de donkere buurten der grote steden door woord en geschrift de ontucht bestrijden. Ze probeerden mensen los te maken uit dit leven en ze te winnen voor Christus. Het is bekend dat deze arbeid voor velen tot zegen geweest is. Maar ook is het vele malen gebeurd dat mensen die mee gingen doen innerlijk zo zwak waren, zo weinig vervuld van Gods Geest, en zo slecht getraind, dat ze in plaats van anderen te redden, zelf in de greep van de machten van de ontucht kwamen. Vandaag geldt precies hetzelfde. Velen willen graag iets doen voor hun medemensen die in de macht van

Aan rustige wateren

De sterkste wint het

het kwaad, in de macht van de boze zijn. Maar slechts weinigen staan geestelijk zo sterk dat ze, terwijl ze zich onder dezulken bewegen, zelf staande blijven.

Het is de roeping van christenen om het evangelie aan allen te brengen. Niemand uitgezonderd. Ook de diepst gezonkenen niet. Maar het is dwaasheid en onverantwoord lichtzinnigheid er zo maar op af te stevenen, zonder zichzelf werkelijk helemaal in handen van de Heer te hebben gegeven en zonder zwaar getraind te zijn. Wie

mee wil helpen mensen te bevrijden uit handen van de boze, moet niet innerlijk zelf hunkeren naar het leven van deze mensen. Hij moet niet uit een verkeerde nieuwsgierigheid gaan. Hij moet diep doordrongen zijn van de diepe nood van hen die hij helpen wil, en van de geweldige machten die hier een rol spelen, en verder zo overtuigd zijn van de onoverwinnelijkheid van Christus, dat hij in Diens kracht op pad gaat. De sterkste wint het. Wie zonder Christus de strijd aanbindt, wordt zelf slachtoffer. Niet

voor niets worden we door Paulus gewaarschuwd, in de volle wapenrusting van het geloof te gaan.

Sterk is in deze strijd alleen hij, die zich door Christus laat sterken. Wie voor de vele losgeslagen, lege jongeren van onze tijd iets wil doen, moet in staat zijn hen de volle rijkdom van het evangelie van Christus mee te delen. Wat met hen spelen is niet genoeg. Wie een echte dienaar van Christus wil zijn, moet bereid zijn een zware training gedisciplineerd te ondergaan. Hij moet alvorens bij de strijd aanbindt, een duidelijke standpunt innemen, en tegelijk gegrepen zijn door de liefde van Christus.

Doet dan aan de volle wapenrusting van het geloof:

Den Haag H. v. d. Werf

De tijd tussen de eerste en de tweede komst van onze Heer staat in het teken van de worsteling tussen Christus en de duivel. We leven in een tijd vol dramatische spanning; een tijd die uitloopt op het door God gestelde doel.

Erwin Reisner schrijft in zijn boek: „De westerse mens van onze tijd is ervan overtuigd dat hij de demonen overwonnen heeft; maar hij heeft ze slechts overwonnen zoals iemand het licht overwint, door dat hij zichzelf de ogen uitsteekt!”

De Here God wil ons „kracht van omhoog” geven om staande te blijven, en deel te hebben aan deze grote worsteling tussen de hemel en de hel. Ons leven open stellen voor het Licht van God zodat de duisternis in en om ons wel móet wijken. Er is een werkelijke overwinning te behalen.

Een overwinning die ons door Christus wordt aangereikt.

Een overwinning in Jezus' Naam, door de kracht van de Heilige Geest.

WORDT DAN VERVULD VAN DE GEEST!!!

M. Cohen

(Ten behoeve van dit artikel heb ik boeken geraadpleegd van o.a. Dr. Th. Bovet en Dr G. Brillenburg Wurth).

MEDEDELING

Het sekretariaat van de gemeente te Arnhem berust nu bij: P. H. Dubbeldam, Platemakerstraat 71, Elst-G; telefoon 08819-1763.

BEROEPINGSWERK

Benoemd te Almelo (Geraniumstraat), als part-time voorganger in tijdelijke dienst: D. Slort, emeritus-predikant te Deventer.

Baptisten predikantsvrouwen bijeen

Vroeger was het: „Je hebt 't nodig, je moet geloven, anders ga je verloren”. En men accepteerde dat.

Nu: Als je tegenwoordig met de mensen over 't geloof spreekt, zeggen ze: „'t klinkt aardig, maar ik moet eerst zien wat dat uitmaakt in een leven...”

Zo sprak mevrouw Broertjes in haar meditatie aan het begin van de morgen. We zullen ons geloof aantrekkelijk moeten maken en hoe kan dat anders dan dit door daden kenbaar te maken? We zeggen dat het-geloof wat is, laat dan zien wat het is. Ds M. G. Boeschoten was de spreker van de morgen. Belicht werd voor ons, een onderdeel van het gevangeniswezen: De Observatie Kliniek. Hier wordt bekeken naar welke inrichting de gedetineerden moeten. Allerlei gevallen worden besproken, en de konklusie is dat er sprake is van mensen die in staat zijn meer dan één rol te spelen.

Déze, tegen de lamp gelopen mensen echter missen helaas de aansluiting, de controle op één van die rollen.

Ze kunnen het verkeerde net zo vreselijk vinden als wij, en weten dan dat ze toevallig zelf in een bepaalde geschiedenis betrokken zijn. En zijn in deze dus toeschouwers bij één van hun eigen gespeelde rollen.

Veel meer is besproken, heel leerzaam en fijn was deze lezing.

De discussie die er op volgde was dan ook nog lang niet ten einde, toen we, een-half uur later dan gewoon, het onderwerp afsloten, vanwege de tijd.

's-Middags waren er mevr. Tijman en mevr. Lindeman, die hun opdracht hadden uitgewerkt en dit doorgaven: „De Zondagsheiliging”.

Beiden vonden deze titel uit de tijd en het werd „zondagsviering”. Wat is het voor een dag? In vele landen wordt deze dag: de dag des Heren genoemd. In Rusland noemen ze het zelfs: „Opstandingsdag”. Een van de conclusies was wel voor de zondag:

Vrijheid mag niet ontaarden in vrijblijvendheid.

Het is een dag voor de gemeente. Dus een getrouwe kerkgang zal blijken bij hen die leven uit de opstanding. Vanuit de blijdschap over de opgestane Heer, kunnen we de rest van de dag naar genoeg indelen.

„Een ieder zij in z'n eigen gemoed ten volle overtuigd.”

Dit was niet alles wat er over gezegd werd, o nee, veel meer. Lang is er o.a. gesproken over de zondagsdiensten in de nabije toekomst. In de steden is het al vaak zo, dat gemeenteleden de weekends naar buiten trekken. Kunnen we de diensten dan verwaarlozen? Hoe vangen we dit op en wat gaan we er aan doen?

Hierover zullen we nog veel moeten nadenken, want een „all round” antwoord op deze vraag is nog lang niet gevonden. Al met al was het weer een dag waarvan een ieder weer intens heeft genoten. Heerlijk om zo samen je in te spannen en te denken over alles wat Gods schepping aan gaat.

Misschien een stimulans voor anderen, die tot nog toe nooit of weinig kwamen? Kom 7 oktober 1971. Ook uw mening in de gesprekken en het onderlinge contact zijn zo belangrijk!

De sekretaress:

J. E. Euwema-Koning

Ik heb de vaste grond gevonden

We zouden in dit artikel ons bezig houden met wat Ezechiël ons te zeggen heeft over het belang van de Naam van God. Ezechiël legt de nadruk op de heiligheid van God. De heilige God wil een heilig volk hebben. Dat is een gedachte, die wel meer in het Oude Testament naar voren komt, zoals in Leviticus 19 : 2 „Heilig zult gij zijn, want Ik de HERE uw God, ben heilig.” Maar Israël is een weerbarstig, onwillig volk, dat zich niet aan Gods wetten wil houden. Toch heeft God zijn toorn ingehouden terwille van zijn naam. Want Hij wilde zijn heilige Naam niet te schande maken bij de volken (Ezechiël 20). Als God zijn volk in Kanaän te gronde had gericht, zou Hij ook zijn openbaring vernietigd hebben! Want Hij heeft zijn bekendheid bij de volken laten afhangen van Israëls wel en wee.

Maar ten langen leste hakt God de knoop door. Israël gaat in ballingschap. Dan zal tenminste Israël zelf beseffen dat Jaweh hun eigen God is, die niet met zich laat spotten. Dat betekent eigenlijk dat God zijn volk te schande maakt bij de volken. Maar tegelijkertijd loopt Hij zelf gevaar zijn eervolle naam te verliezen. Dat gebeurt ook. De volkeren beschouwen Hem als een zwakke god, die zijn eigen volk niet eens kan beschermen tegen vijanden (Ezechiël 36). Jaweh's naam wordt beklad. Dat is dan de reden dat God opnieuw gaat optreden en Israël gaat verlossen. Zo zal zijn heilige Naam in eer worden hersteld te midden van de volkeren. „Ik zal mijn grote naam die onder de volken ontheiligd is, die gij te midden van hen ontheiligd hebt, heiligen; en de volken zullen weten, dat ik de HERE ben, luidt het woord van de Here HERE, wanneer Ik mij voor hun ogen aan u, de Heilige, zal betonen.” (Ezech. 36 : 23).

Wat Israël betreft, het zal erkennen dat „Ik de HERE ben” (Ezech. 20 : 42). God zal Israël schoon maken van onreinheid. Hij zal Israël een nieuw hart en een nieuwe geest geven, zodat het de Here zal gehoorzamen en dienen als eigen Heer. (Ezech. 36 : 26, 27). „En gij zult weten, dat Ik de HERE ben, wanneer Ik ter wille van mijn naam niet met u doen zal naar uw verkeerde wandel en naar uw verdorven handel, huis Israëls” (Ezech. 20 : 44). „Niet om uwentwil doe Ik het” (Ezech. 36 : 32). In die toekomstige tijd van verlossing zal de Here ook „de steden weer bevolken en zullen de puinhopen herbouwd worden” (Ezech. 36 : 33). „Dan zullen de volken die om u heen overgebleven zijn, weten, dat Ik, de HERE, herbouwd heb.” (Ezech. 36 : 36). „En de volken zullen weten, dat het huis Israëls om zijn ongerechtigheid in ballingschap is gegaan” (Ezech.

39 : 23). De verlossing zal ook inhouden dat God weer aanwezig zal zijn in zijn heiligdom: „Mijn heiligdom (zal Ik) voor eeuwig te midden van hen stellen” (Ezech. 37 : 26). „En de volken zullen weten, dat Ik de HERE, het ben die Israël heilig, doordat mijn heiligdom voor eeuwig te midden van hen staat” (Ezech. 37 : 28).

Laten we nu de accenten die Ezechiël legt eens op een rij zetten, en vergelijken met Daniëls gebed.

- 1) De Here laat zijn eer afhangen van Israëls wel en wee. Daniël benadrukt die sterke band tussen God en Israël eveneens.
- 2) Israël heeft keer op keer gezondigd. Daniëls lange schuldbelijdenis onderstreept het.
- 3) De Here heeft belang bij een goede naam, opdat Israël en de volken Hem zullen erkennen als Heer. Daniël verwijst daar ook naar in vers 15 en de rest van het pleidooi veronderstelt het.
- 4) De Here straft Israël, ook al brengt dat smaad op zijn naam. Daniël weet dat ook, blijkens vers 16.
- 5) De Here vergeeft en herstelt verwoestingen terwille van zijn naam. Het is opmerkelijk dat Daniël ook bidt om beide: zowel vergeving als herstel van verwoestingen.
- 6) De Here handelt met Israël, alleen terwille van zijn naam!

Verwonderlijk is, dat in het gebed van Azarja ook gezegd wordt „terwille van uw naam”, maar dat daar tegelijk de nadruk wordt gelegd op Israëls berouw en goede wil om de Heer te dienen. Hetzelfde kom je tegen bij Nehemeia (1 : 11). „Ach, HERE, laat toch uw oor opmerkzaam zijn op het gebed van uw knecht en op het gebed van uw knechten, die een welgevalen hebben aan de vreze van uw naam.” Dan komt Daniël, toch wel heel anders naar voren met zijn „niet op grond van onze gerechtigheden storten wij onze smeebeden voor U uit”. (Er zijn immers geen gerechtigheden bij Israël, getuige de schuldbelijdenis.) Als de Here de zonde zal vergeven en de verwoeste stad en het verwoeste heiligdom zal herstellen, dan zal Hij dat alleen doen terwille van Zichzelf! Dat is Daniëls heilige overtuiging. Dat is hem blijkbaar uit de profetie van Ezechiël duidelijk geworden.

Ja, je krijgt bepaald de indruk, dat Daniël kennis heeft genomen van Ezechiëls profetie. Het „in de boeken” van vers 2, kan daarop wijzen. Daarom lijkt het mij voor de hand liggen om Daniëls gebed uit te leggen aan de hand van Ezechiëls boodschap over de Naam van de Here. Dit be-

tekent niet dat Jeremia's profetie, waar met name sprake van is in vers 2, minder belangrijk zou zijn. Want ook in Jeremia komen we de zin tegen „de stad waarover mijn naam is uitgeroepen” (25 : 29) en „de stad zal op haar puinheuvel herbouwd worden” (30 : 18). Daniël heeft bepaald vertrouwd op de boodschap en de beloften van minstens deze twee grote profeten.

We hebben aan het begin van de studie de vraag gesteld waarom Daniël durft te bidden om vergeving en herstel. Het antwoord is kort te geven: Omdat God er belang bij heeft een goede naam te hebben in Israël en te midden van de volken. Door God te herinneren aan zijn daden van gerechtigheid en van barmhartigheid in Israëls geschiedenis, dringt hij er bij God op aan om ook in dit geval terwille van zijn eervolle naam op te treden. Daniëls schuldbelijdenis is natuurlijk niet Israëls belijdenis. Maar daarom is die belijdenis toch wel op zijn plaats. Het is echter niet de grond waarop God zal moeten handelen. God zal optreden terwille van zijn naam, die Hij aan Israël verbonden heeft. Hier is meteen de aansluiting op ons gebed. God heeft zijn naam aan de gemeente verbonden, en nog steeds is het zijn opzet zijn heerlijke naam goede bekendheid te geven.

P. v. d. Werf.

UITNODIGING

tot bijwoning van de Najaarsradenconferentie, D.V. te houden op zaterdag 14 november 1970, in de jeugdzal van de Baptistengemeente, Noordvliet 11, Leeuwarden.

Programma:

- 10.00-10.30 uur: Begroeting en bidstond
- 10.30-11.45 uur: Eerste onderwerp dr. J. J. Kiwiet het diskussie.
- 11.15-11.45 uur: Notulen, ingekomen stukken.
- 11.45-12.30 uur: Tweede onderwerp dr. J. J. Kiwiet met diskussie.
- 12.30-13.30 uur: PAUZE.
- 13.30-14.15 uur: Onderwerp „Funktie van de bond in het gewest” in te leiden door ds. J. van Dam.
- 14.15-15.00 uur: Voorstel tot wijziging van het reglement t.b.v. uitbreiding van het bestuur, verkiezing van 2 leden hiervoor.
- 15.00-15.15 uur: THEE-PAUZE.
- 15.15-16.00 uur: Bijzonderheden uit plaatselijke gemeenten; suggesties voor onderwerpen; datum voorjaarsconferentie 1971; wat eventueel verder aan de orde komt; hierna sluiting.

H. O.

CNADER BEZIEN

De plaatselijke gemeente

Nog maar enkele jaren geleden was het belijdenis-doer in de kerken een sakrale gebeurtenis, die met gespannen verwachting tegemoet werd gezien en met feestelijke wijding omgeven. Geen wonder! Door die openbare belijdenis trad men toe tot het volwaardig lidmaatschap van de kerk en aanvaardde men de plichten en rechten die daaraan verbonden waren.

Parallel aan het verminderen van het aantal dat tegenwoordig nog openbare belijdenis doet vermindert ook de waarde die aan de gebeurtenis zelf gehecht wordt. Velen wensen zelfs geen belijdenis meer af te leggen, niet omdat zij geen christenen zouden zijn maar omdat zij vooralsnog weigeren toe te treden tot een bepaalde kerk. De oekumenische denkwijze — al of niet juist begrepen — heeft hen duidelijk gemaakt dat de Kerk van Jezus Christus groter en ruimer is dan hun kerk, de kerk waarin zij

opgegroeid zijn. Toch tot die kerk toe te treden zou een verloochening van die opvatting zijn.

Hetzelfde verschijnsel heeft zich meer dan eens (waarschijnlijk) ook rondom onze gemeenten voorgedaan. Het is ons tenminste wel eens gebeurd, dat iemand zich meldde voor de doop maar aan de voltrekking ervan niet de konsekwentie van het lidmaatschap van de plaatselijke gemeente wilde verbinden. Van welke gemeente werd de kamerling door zijn dooplid?, was de vraag die ons daarbij gesteld werd. Dat we de doop aan deze bekeerling weigerden behoeft de verklaring, dat we de doop als gemeentevormend beschouwden — en de toevoeging, dat voor ons de gemeente een al even zichtbare gemeenschap van gelovigen is als de doop zelf een zichtbaar teken.

Verwacht mag worden, dat deze relatievering van de plaatselijke gemeente in

de nabije toekomst steeds meer aanhangers zal vinden.

Wij zullen, dachten we, enerzijds moeten toestemmen dat wijzelf — als geïnstitutionaliseerde gemeenten — aan deze ontwikkeling hebben bijgedragen juist door de gemeente te veel als instituut te hebben beschouwd: een besloten instelling met gevestigde regels en gewoonten. Nee, wij ontkennen niet de waarde en de noodzaak van regels en gewoonten, maar achten diezelfde regels en gewoonten een levensgevaar voor de gemeente als ze absoluut en primair worden gesteld.

Anderzijds dienen we ervoor te zorgen, dat de gemeente als plaatselijke vergadering van gelovigen werkelijk zichtbaar funktioneert als een stad die op een berg ligt. Er zal minder juridisch — in de termen van een vereniging — en meer pneumatisch over de gemeente gedacht en gesproken moeten worden. Dat wil in dit verband zeggen: de plaatselijke gemeente zal zich duidelijker als gemeenschap van de Heilige Geest moeten openbaren en minder als de traditionele gemeenschap van gelijkenenden en gelijkgezinden.

v. D.

Brief van een Spanjaard in het nederlands uit Brisbane (Australië)

Dat kan bijna alleen maar onze br. Parraga zijn. Dat klopt. Hij schreef aan br. Van der Laan begin oktober een brief en deze vroeg mij u daaruit iets te vertellen. Moelijk, want de hele brief gaat over het werk en zijn werken. Ik had zo graag iets verteld over zijn vrouw en de kleine Parragaantjes, die met man en vader door de wereld trekken. Het enige dat hij daarover meldt is: Wij zijn allen goed. Hij bedoelt kennelijk: goed gezond — en de kinderen leren goed Engels. En de grootsten konden al zo aardig in het Nederlands keuvelen. Ik herinner mij hun uitzettingen aan elkaar in de wachtzaal op Schiphol. Haast een jaar geleden.

Br Parraga is nog volop in de stroom. Onder stroom. Hij begint zijn brief: Het werk onder Spanjaarden hier gaat zeer goed. God werkt mee en hoewel ik niet veel kan doen door gebrek aan tijd, toch zijn al 5 Spaanse mensen in dit jaar gedoopt. De kerkdiensten worden zeer goed bezocht... 30, 35, 40 personen en veel kinderen van 10-15 jaar.

Brisbane ligt in het deel Australië dat Queensland heet. Daar hebben ze ook een unie van gemeenten, samen een 7000 leden tellend. Ze willen onze broeder wel graag als voorganger in hun organisatie opnemen, maar dan moet van onze kant een 'brief van aanbeveling' komen. Ik heb de indruk dat onze broeders hier niet veel

moeite zullen hebben zulk een brief te schrijven. Wij missen deze ijverige evangelist hier, want men kan wel zeggen dat met zijn heengaan ook ons werk in deze sektor stil is komen te liggen. Hetgeen te betreuren valt.

Br Parraga schrijft verder dat hij in de dagploeg werkt en dat hij daardoor te weinig tijd heeft om mensen, die soms op grotere afstand wonen, te bezoeken. Inmiddels leert hij Engels op een school in de avonduren en bereidt zich voor op de verkondiging elke zondag, zowel voor de zondagsschool als voor de nog kleine gemeente.

Al met al een hartverwarmende brief van een man, die bezig is op zijn wijze. God zegene hem en de zijnen en het werk in dat verre werelddeel. Wij denken met sympathie aan hen allen. En zullen ons verheugen later meer te vernemen van onze zendeling, die hier gaf wat hij had, deed wat hij kon.

Huizinga

Ds. H. P. DE BOER UIT ZIEKENHUIS

Ds. H. P. de Boer te Enschede, die begin september wegens een hartinfarct in het ziekenhuis werd opgenomen, is begin vorige week weer naar zijn woning teruggekeerd voor verder herstel.

ALGEMENE SEKRETARIS AMERICAN BAPTIST CONVENTION WORDT VOORGANGER VAN AMERIKAANSE GEMEENTE IN PARIJS

Dr Edwin H. Tuller, sinds 1959 algemene sekretaris van de 1,5 miljoen leden tellende American Baptist Convention (de vroegere Northern Convention) zal zich begin 1971 als voorganger verbinden aan de Amerikaanse Gemeente in Parijs.

Deze 'interkerkelijke' gemeente van Parijs is de oudste Amerikaanse Gemeente in het buitenland. Tot de gemeente behoren ongeveer 350 gezinnen, waaronder studenten, artsen en leden van het corps diplomatique. Het in 1931 gebouwde kerkgebouw omvat ook een 5 etages tellend 'church house' en is gevestigd 65 Quai d'Orsay.

In 1966 werd dr Tuller gekozen tot eerste vice-president van de Nationale Raad van Kerken in Amerika; hij maakt ook deel uit van het Centraal Comité van de Wereldraad van Kerken en van het Uitvoerend Comité van de Baptisten Wereldalliantie.

GROEIEND WERK IN RWANDA

Het aantal baptisten in Rwanda (Afrika) bedraagt thans meer dan 10.000. Alleen reeds in het eerste halfjaar van 1970 werden 1500 mensen gedoopt.

Het land telt 11 gemeenten, waarvan verscheidene vele predikplaatsen hebben die verspreid zijn over het gehele land. In 1962 bedroeg het aantal baptisten nog maar 900. Het werk werd begonnen door zendelingen van de Deense baptisten-unie.

PAKISTAN *het land der reinen*

't Klinkt bijna sarcastisch om Pakistan het land van de reinen te noemen. Als je in de stad Karachi, West Pakistan, rondloopt word je meteen omringd door geld en gunsten vragende mannen die er alles behalve rein uitzien! Meer dan 1600 km hier vandaan ligt het andere deel van dit immense land: Oost-Pakistan. In Dacca, de hoofdstad van dit deel van het land, vliegen de armoe, de ellende en dus ook de vuilheid je aan. Toch betekent Pakistan, het land van de reinen. Dit slaat nl. op hun godsdienst. De meeste Pakistani zijn Moslem. De godsdienst gesticht door Mohammed is hier zelfs de officiële staatsgodsdienst. Christenen vormen minder dan 16% van de bevolking.

Land van Carey

In Dacca, in het deltagebied van de rivier de Ganges, moet ik denken aan de grote zendeling William Carey. Niet ver van deze stad begon deze Baptisten schoenlapper lekenprediker zijn loopbaan als één der meest begaafde zendingen. In deze stad bezocht ik de sfeervolle nederzetting van de Baptist Missionary Society. Het gebouwencomplex, bestaande uit een seminarium, kerk en hospitaal, ging terug tot de tijd van William Carey; het geheel werd gebouwd in 1804! De B.M.S. helpt nu de Pakistaanse Unie van Baptistengemeenten die ongeveer 7000 leden telt.

Garó's

In het uiterste noorden van Oost Pakistan op de grens met Nepal werken de Garó Baptisten. Met de leider van deze Baptisten maakte ik kennis. Zijn naam is br Sangma, voorzitter van een groep Baptisten die eveneens ongeveer 7000 leden sterk is. Deze Pakistani vormen een aparte stam. Ze zijn van Mongolische afkomst (ze lijken op Burmezen) en hun godsdienst is animistisch. Groot is momenteel de opwekking in de gemeenten der Garó's: dit voorjaar waren er 450 bekeerlingen als resultaat van zeer intensieve bijbelcursussen. Interessant is het te vermelden dat deze stam geheel door vrouwen wordt geleid (matriarchaal), hetgeen betekent dat de vrouw het hoofd is van het gezin, dat de kinderen haar familienaam ontvangen en dat zij dus ook de aan- en verkoop van goederen verricht. Toch was deze unievoorzitter (dus in de christelijke gemeente is de man wel de leider!) een flinke kerel, zelfs een zeer athletische figuur die soms over brede rivieren of ondergelopen land zwemt om ergens te kunnen preken.

Onderwijs en hulpverlening

De Zuidelijke Baptisten uit de V.S., die mij in staat stelden deze Aziëreis te maken,

begonnen hun zendingswerk in Pakistan onder de 10 miljoen Pakistani die niet de Moslemreligie aanhangen. Zij zijn Hindu's die niet vertrokken naar India. Er zijn enkele honderden bekeerlingen uit deze arbeidersgemeente die door een jonge Pakistaanse dominee werd geleid. Deze gemeente kwam voort uit het werk van een uitgeverij- en leeuverspreidingscentrum waar momenteel 9 Pakistani werken. De Bengaalse bijbel die hier wordt verkocht is de vertaling van de Baptistengeleerde

Baptisten in Zuid-oost Azië

William Carey. De andere kerken in Pakistan maken dankbaar gebruik van dit „Publication Center". Op het platteland stichtten de Zuidelijke Baptisten een Landbouw Centrum om jongelui en boeren te leren de opbrengsten van hun land te verbeteren. Elders openden ze een Technische school om de jongeren een vak te leren: hier dus een goed samengaan van evangelisatie en maatschappelijk opbouwwerk.

Moeilijk zendingsveld

Deze Moslem landen zijn de moeilijkste zendingsgebieden ter wereld. Groot is bovendien het percentage mensen dat niet kan lezen en schrijven, nl. 80%. Ellendig is het lot der vrouwen die alleen plichten en nauwelijks rechten kennen.

De afstand tussen de straatarme massa en het handjevol rijken is onheilspellend

groot. Geen wonder dat maoïstische communisten „zij het ondergronds" te veel bewijzen hebben om aan te tonen dat men de massa slechts wil uitbuiten. De christenen in dit land behoren voor het grootste deel tot de onderste laag van de maatschappij. De „rijke" zendingen hebben genoeg communicatieproblemen en dan laten we de vele moeilijke talen en dialecten nog buiten beschouwing.

Onze „christelijke" samenleving

De arts van de astronauten, een zekere dr. Clarence Jernigan, was ook lid van ons team. Hij is een jonge baptist zonder enige luidruchtigheid of show. Een nuchter maar zeer overtuigd volgeling van Christus. Hij werd uitgenodigd voor interviews en lezingen in allerlei kringen m.n. in de medische faculteit. Daar hadden we gelegenheid tot discussie en getuigenis. Toen en daar werd ik mij er van bewust hoe groot de invloed van de joodse cultuur en van het christelijk denken is op onze westerse samenleving.

Niet dat wij hier in het westen beter zijn: de bijbel vertelt ons anders. Ook niet dat onze samenlevingsstructuren volmaakt zouden zijn. Wel dat je in onze maatschappij de voetstappen van Christus kunt zien: er is hier barmhartigheid, zorg voor de naaste, voor de zwakke, de zieke, de onaangepaste. Dit alles is in die samenleving nauwelijks aanwezig, al kent men natuurlijk ook de liefde tussen mensen. De angstige vraag die schier onoplosbaar lijkt komt steeds weer bij je op: hoe kunnen wij rijken meehelpen om deze allerarmsten een menswaardig bestaan te laten opbouwen? Daar hebben deze schepselen van God recht op. Wij mogen niet als de priester en de leviet met een boog om het probleem heen gaan...!

Th. van der Laan

Tabitha-nieuws

Kent u Drente? Enkele honderden, duizenden van u wel. Uit eigen aanschouwing. U bent er geboren en getogen. In het veen. Of op het zand. Dat is wel het oudste gedeelte. Daar liggen een rij dorpen, beginnend bij Coevorden, via Emmen, eindigend in het „prokiewail in gööld'n raand" (er is tenslotte maar één stad...)

Midden op de Hondsrug ligt Schoonloo (mag ook met 1 o). Daar vlakbij ligt het rustoord De Strubben. Eigendom van de landelijke Stichting Tabitha. Ruim tweeënehalf jaar geleden aangekocht. Bijna twee jaar in exploitatie. Aanvankelijk enorme verliezen, maar die waren voorzien. Want wie verwacht, dat een dergelijk tehuis vanaf de eerste dag een volle capaciteit zal hebben? Maar veel sneller dan we hadden verwacht, is de maximale bezettingsgraad bereikt. Er wordt op volle toeren gewerkt. Enkele honderden mensen zijn er in de achterliggende anderhalve jaar geweest, voor kortere of voor langere tijd. Verliezen worden ingelopen, gelukkig.

Hoe de aankoop mogelijk was? Het landelijk Tabitha-bestuur had een appel voor de dorst achter de hand: de inkomsten uit de Tabitha-Bouw-Actie, bestemd voor de uitbouw van het diaconale werk van de baptistengemeenten in Nederland.

Op 8 november a.s. is het Tabitha-zondag. Dag van de appels voor de dorst. Dus 8-11-70 = Tabitha-zondag.

Maar dat wist u al: u was gewaarschuwd.

Ploeger

Verantwoording Unie-bureau

In de maand september 1970 werden in het unie-bureau de volgende bijdragen en giften ontvangen:

1. voor de ECU: Emmererscheideven f 37,26; Emmen f 431,-; Almelo-Geraniumstr. f 84,13; Amsterdam-C f 36,63; Harlingen f 99,05; Leiden f 123,92; Steenwijk f 25,09; Delfzijl f 365,81; Enschede f 187,34; Deventer f 60,38; Nieuwe Pekela f 333,65; Staveren f 80,-; Apeldoorn f 78,32; Hoogezand f 149,64; Rotterdam-C f 150,-; Leeuwarden f 239,76; Exloërmond f 160,38; Assen f 18,38; W.R.K. D. f 10,-; AN, M f 199,-; XX, N f 15,-; JJB, G f 5,-; MEVD, USA f 30,70.

2. voor de opleiding: Emmererscheideven f 38,40; Emmen f 444,-; Amsterdam-C f 46,40; Harlingen f 30,-; Steenwijk f 16,01; Delfzijl f 200,47; Deventer f 59,70; Staveren f 80,-; Apeldoorn f 100,37; Alkmaar f 118,56; Hoogezand f 231,01; Rotterdam-C f 250,-; Leeuwarden f 127,23; 89,86 en f 30,-; Exloërmond f 164,84; Haarlem f 200,-; Assen f 24,42; AN, M f 100,-; JJB, G f 5,-; MEVD, USA f 38,60.

3. voor het '10-cents-fonds' van de UBS: Amsterdam-C f 1,29; Assen f 4,98; MEVD, USA f 7,80; AN, M f 50,-.

4. voor de zending: Emmen f 668,-; Assen f 50,-; Amsterdam-C f 41,06; Nieuwe Pekela f 231,46; Harlingen f 128,52; Hengelo f 251,10; Stadskanaal f 425,-; Leiden f 294,74; Steenwijk f 13,20; Delfzijl f 530,97; Enschede f 789,49; Deventer f 112,-; Ter Apel f 545,33; Staveren f 125,-; Apeldoorn f 47,60; Den Helder f 72,67; Haarlem f 100,-; Hoogezand f 769,85; Alkmaar f 167,30; Rotterdam-C f 500,-; Leeuwarden f 297,97 en f 7,50; Coevorden f 60,-; Exloërmond f 178,40 en f 247,86; Assen f 56,54; Haarlem f 500,-; AN, M f 100,-; WB, E f 25,-; ECB, H f 1000,-; X, E f 7,50; JJB, G f 10,-; SZ-S, S f 100,-; WCC, V f 90,-; GW, Y f 10,-; Mevr. GB-S, A f 100,- en f 200,-; MEVD, USA f 58,10; HE, E Bejaardenreis f 95,61; NBVB, Den Dolder f 523,-; Groen van Prinsterschool Emmen f 50,-; Da Costaschool Hengelo f 20,-; Dr. Kuyperschool Hengelo f 35,-; Sav. Lohmanschool Hengelo f 30,-.

5. voor auto Congo: A.A. '70, Amsterdam f 200,-.

6. voor het jeugdwerk der NBJB: Emmen f 26,-; Amsterdam-C f 54,57; Staveren f 15,-; Exloërmond f 20,56; Assen f 3,06; AN, M f 50,-; MEVD, USA f 4,80.

7. voor het Noodfonds („rampenfonds”, „wereldiakonaat”) Hengelo f 585,47; Amsterdam-C f 5,-; Steenwijk f 31,61; Delfzijl f 291,96; Leeuwarden f 25,-; Sneek f 263,03 en f 10,-; Leeuwarden f 230,77; AN, M f 50,-; BP, D f 5,-; TP-D, U f 25,-; JJB, G f 5,-; AGS-W, H f 25,-; LTD, D f 10,-; RJD, E f 10,-.

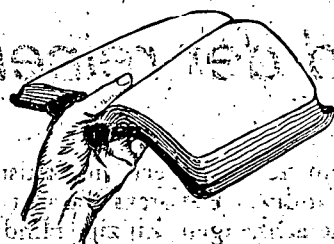
8. voor het Pensioenfonds: AN, M f 25,-; Zusterhulp, Muntendam f 10,-.

HARTELIJKE DANK aan alle gevers en geefsters!

En hoe staat het er nu voor met de opbrengst over de eerste drie kwartalen voor onze „zuilen”? Ik zeg het u maar meteen: opgebracht is:

voor de ECU f 15.143,12
voor de opleiding „ 17.585,51
voor het '10-cents-fonds' „ 1.868,01
van de UBS „ 6.131,99
voor de zending (inclusief bufferfonds) „ 35.234,64
voor het jeugdwerk van de N.B.J.B. „ 1.826,44

Tezamen f 71.627,72

Wat zullen we lezen?

zondag	25 okt.	Jacobus	5:12-20
maandag	26 okt.	Ruth	1: 1-6
dinsdag	27 okt.	Ruth	1: 7-14
woensdag	28 okt.	Ruth	1:15-18
donderdag	29 okt.	Ruth	1:19-22
vrijdag	30 okt.	Ruth	2: 1-7
zaterdag	31 okt.	Ruth	2: 8-17

Vergeeten teksten?
Het zal je maar gebeuren
Je ongeluk zelf dragen
Die God toch liefhebben?
God is tegen mij
Aanpassingsvermogen
Gods vergelding

Dat vinden we prachtig en verblijdend, want het toont ons aller-meewerken!

Maar weten we nu ook hoeveel er nu in de laatste drie maanden nog nodig is om aan die bedragen toe te komen, die een goed voortgaan van het bestaande waarborgen? Dat wil ik u ook graag laten weten. We hebben namelijk in dit laatste kwartaal nog nodig:

voor de ECU f 15.886,88
voor de opleiding „ 21.514,49
voor het '10-cents-fonds' van de UBS „ 6.131,99
voor de zending (inclusief bufferfonds) „ 23.515,36
voor het jeugdwerk van de N.B.J.B. „ 3.073,56

Dat is met elkaar f 70.122,28

O, wee, dat is dus vrijwel het zelfde bedrag, dat we samen in de eerste drie kwartalen hebben bijeengebracht! Meer kan ik

nu niet zeggen. U weet allen, wat u nu te doen staat, wil ons werk niet ergens stagneren. Ja, ik kan toch nog iets zeggen: verleden jaar werd in het laatste kwartaal f 60.414,90 bijeengebracht. Wanneer we dus nu voor de noodzaak staan om in deze laatste drie maanden van 1970 nog f 70.122,28 bijeen te brengen, dan is er bij rustig overleg de klemmende drang om in de spanning van deze wereld ons nog meer in te spannen voor het offer ter wille van de zaak des Heren! Wij zijn dan echter goedsmoeds en blijven vertrouwen, wetende dat wij allen volharding nodig hebben, om, de wil van God doende, te verkrijgen hetgeen beloofd is!

Giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te Amsterdam.

Giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten te Amsterdam.

T. Jansma

Mededelingen

Het telefoonnummer van ds Ph. Lindeman Wzn., is thans: (030) 615999.

Het telefoonnummer van de sekretaris van de zangbundelcommissie, J. Germe-raad, is gewijzigd. Het nieuwe nummer is (010) 363321.

De baptistengemeente (Geraniumstraat) te Almelo maakt bekend, dat zij één van haar oud-voorgangers nl. ds D. Slort, thans emeritus-predikant te Deventer, bereid gevonden heeft om de gemeente tijdelijk als part-time voorganger te dienen. Ds Slort zal zodra geschikte woongelegenheden gevonden is, in Almelo gaan wonen. Overigens ligt het wel in de bedoeling om in de loop van 1971 het beroepingswerk voort te zetten.

Namens de raad der gemeente,

J. Meijer, sekretaris

STUDIEDAGEN „DENNENOORD”

Ook dit seizoen organiseert de Psychiatrische Inrichting „Dennenoord” te Zuidlaren een aantal (5) studiedagen voor predikanten.

In de morgensamenkomsten zal in een aantal referaten worden uiteengezet wat de gevolgen zijn van het opgenomen worden zo wel voor de patiënt als voor zijn familie, zo dat een goede pastorale begeleiding naar beide kanten mogelijk wordt. In de middag zullen een aantal werkgroepen zich bezig houden met „Verslaving”, „Gesprekstechniek” en „Homofilie”. Tijdige aanmelding is gewenst. Nadere gegevens worden u op verzoek toegezonden.

BAPTISTEN IN PORTUGAL

Tot nieuwe president van de Portugese baptisten-unie werd onlangs Pastor Ramos André van Cacém gekozen. Hij volgde Pastor Daniel Machado op, die de Unie tien jaar als president had gediend. André keerde niet lang geleden uit Brazilië terug, waar hij tien jaar had doorgebracht. Hij voltooide zijn studie in Zuid-Amerika.

God maakte ons dankbaar en blij met
JOHANNES LAMBERT
Geert en Grietje Liebe-Wijnsma
Amsterdam, 13 oktober 1970
John Jongkindstraat 51¹¹

Dankbaar berichten wij u dat wij op 26 oktober a.s. met onze ouders

Ds W. VEENSTRA
TH. VEENSTRA-DE VRIES

de dag hopen te herinneren waarop zij 25 jaar geleden in de echt werden verbonden. Dit zo God wil en wij leven.

Hun kinderen en kleinkinderen
Amsterdam en Maastricht.

Heden overleed ons lief dochtertje en zusje

JANNIGJE

slechts 6 dagen oud.

Daarboven juicht een grote schaar van kinderen voor Gods Troon.

Sneek, 11 oktober 1970
Spitaal 13.

J. W. v. d. Craats
R. v. d. Craats-Ensing

Ineke
Cobi
Jan Willem
Herman

De rouwdienst vond woensdag 14 oktober plaats.

Het heeft de Heer behaagd om tot Zich te nemen onze zuster

HENDRIKJE SPANG

wed. van H. v. d. Brink in de leeftijd van bijna 65 jaar.

Enschede, 15 oktober 1970.

Baptistengemeente Enschede.

PRAAG CNTVING EVANGELISATIE-KONFERENTIE

Onlangs werd in de hoofdstad van Tsjechoslowakije, Praag, voor het eerst in de geschiedenis van de Oosteuropese landen gedurende 6 dagen een evangelisatie-konferentie gehouden. Ongeveer 30 personen uit andere landen namen aan de conferentie deel; 85 deelnemers kwamen uit Tsjechoslowakije.

Dr Günter Wieske, thans te Noorwegen, leider van de bijeenkomsten, stelde vast dat de gemeenten de maatschappelijke situatie in hun land moeten aanvaarden en naar de antwoorden Gods moeten zoeken die gelden voor de mensen die onder de bestaande omstandigheden leven. Tijdens de Studiekonferentie werden 's avonds evangelisatiebijeenkomsten gehouden; in bijna al deze samenkomsten kwamen mensen tot geloof. Evangelist in deze samenkomsten was Louis A. Drummond uit Louisville, Kent, U.S.A., thans docent aan Spurgeon's College te Londen.

De grootste buitenlandse delegatie kwam uit de D.D.R. en bestond uit 11 personen. Voor het eerst in 30 jaar waren ook de Bulgaarse baptisten op een buitenlandse konferentie vertegenwoordigd!

Russische deelnemers verklaarden, dat de christenen in hun land zeer ingenomen waren met het onlangs gesloten verdrag tussen Rusland en West-Duitsland, waarbij het gebruik van geweld werd verworpen. Dr Wieske, zelf een West-Duits, verklaarde eveneens het met dit verdrag eens te zijn.

Besloten werd de volgende Oosteuropese evangelisatiekonferentie in 1972 te houden.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf. — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 43 00. — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30 78 48 23; postgironummer 25 05791 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof. — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f. 23,— per jaar.

RADENKONFERENTIE RANDSTAD HOLLAND

Op 10 oktober jl. kwamen zusters en broeders van de Raden in Holland, Utrecht en het Zuiden samen. Ds P. van der Werf, Rotterdam-Zuid, vertelde op interessante wijze iets over de ontmoeting van baptisten- en pinkstervoorlopers. Br Gaarkeuken uit Den Haag liet ons nadenken over de plaats van Israël in de toekomstige heilsgeschiedenis. Zijn inleiding zal aan de betrokken gemeenten in stencilvorm toegezonden worden, zo nodig met een kleine nota vanwege de onkosten.

Volgende konferentie: D.V. zaterdagmiddag 13 maart 1971 in Utrecht en te organiseren door de Raad van de gemeente Den Helder. Willen de Randstad-raden deze datum alvast noteren en reserveren?
J. Br.

BENOEMD TOT HOOGLEERAAR

Dr R. P. van de Riet (31), sinds 1962 verbonden aan de Stichting Mathematisch Centrum, is ingaande 1 september jl. benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de toegepaste wiskunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Dr Van de Riet, die te Purmerend woont werd te Groningen geboren; hij is lid van de baptistengemeente te Amsterdam-Noord en maakt deel uit van het bestuur van Tabitha-Amsterdam.

Prof. dr Van de Riet is, voorzover bekend, de eerste Nederlandse baptist die hoogleeraar is.

HERDENKING 'PILGRIMFATHERS' IN LONDEN

Onder het thema Vrijheid en Geloof zal op 23 november 1970 in de Royal Albert Hall te Londen herdacht worden, dat 350 jaar geleden de 'Pilgrimfathers' naar Amerika vertrokken. Dr Billy Graham zal tijdens deze bijeenkomst een toespraak houden.

MEDEDELINGEN

De Baptistengemeente te Genk verzoekt de volgende mededeling te plaatsen: voorganger is ds A. H. Deelstra, Heizeisstraat 25, Waterschei; sekretaris is L. van Luyt en penningmeester Th. Kühn. Vergadering der gemeente elke zondagmorgen om 10 uur; zondagsschool ter zelfder tijd. Adres: Heizeisstraat 25, Waterschei.

Nog één week de kans . . . !

Wie voor 1 november 1970 het boek

Geschiedenis van het baptisme in Nederland

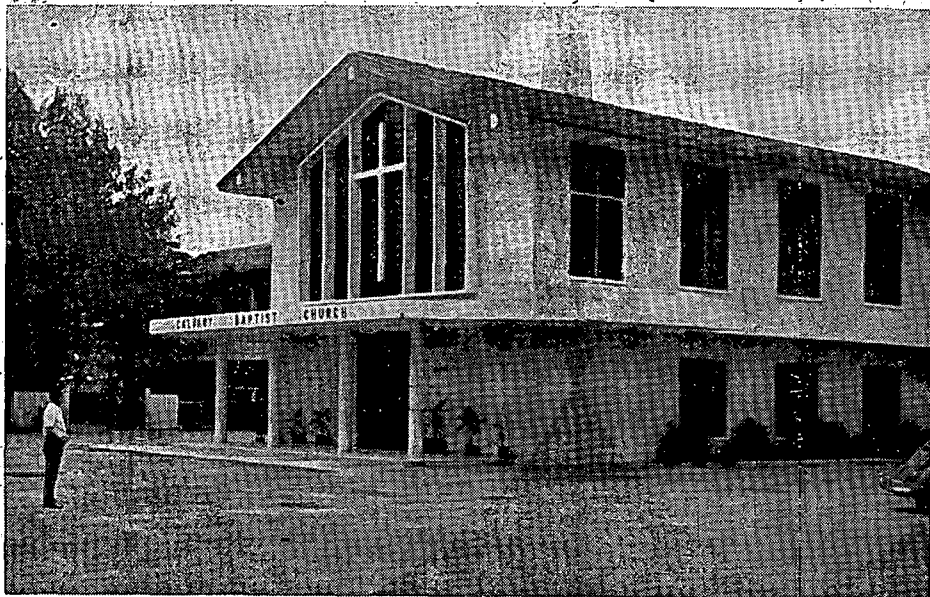
bestelt betaalt slechts f. 10,— (exkl. porto).
De prijs bedraagt na die datum f. 12,95.

Prospecti en intekenformulieren zijn in de gemeenten verkrijgbaar.

Bestellingen zijn ook mogelijk door brief of briefkaart te zenden aan: Uniebureau, Dalweg 77, Arnhem.
Betaling na ontvangst van het boek.

Het boek „Geschiedenis van het Baptisme in Nederland” zal binnenkort verschijnen. Het werk, geschreven door ds J. van Dam, omvat 33 hoofdstukken (ongeveer 300 pagina's), is gebonden in een integraal band en is een uitgave van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland.

Baptistencentrum, Bangkok

Jonge gemeenten.

Christenen in Zuid-Oost Azië zijn uiteraard minderheidsgroepen. Baptisten in deze landen zijn wat hun aantal betreft erg klein, hoewel wij dit in ons werelddeel ook kennen. Er zullen ca. 5000 baptisten in Thailand zijn, maar deze gemeenten die met recht 'jong' genoemd kunnen worden hebben het élan en de ijver van de jeugd!

Ik bezocht een bijeenkomst van baptisten in Bangkok op een zaterdagavond. Het was de openingsavond van een evangelisatiecampagne. Het waren bijna allen jonger tussen de 18 en 25 jaar. Zeker wel 300 jongeren waren aanwezig. Een jonge Thaidominee sprak zeer indringend, blijkbaar ook zeer geestig want zo af en toe bulderden de toehoorders van het lachen. De jonge voorganger was een voormalig Buddhistische priester uit een rijk ge-

Zendingsstrategie.

In dit land met zijn magnifieke kunstschatten trof ik Amerikaanse zendingen aan die op een heel moderne manier zending-bedrijven. Op al de bijeenkomsten die ik bijwoonde en waar ik mocht spreken bleven de buitenlandse zendingen op de achtergrond. De Thai-predikanten en de jongelui leidden de diensten of namen er actief aan deel. Wij kunnen in dit opzicht van hen leren.

Instituten.

De zendingsstrategie blijkt vooral uit de verschillende instituten die door de Amerikaanse baptisten zijn gesticht. In Bangkok is er allereerst een groot studenten-centrum in het hartje van de stad aan een groot plein gelegen. Het terrein werd gekocht van de koninklijke familie, want in een paleisje dat op dit stuk grond stond werd een lid van de

De clichés bij dit artikel zijn welwillend afgestaan door 'Die Gemeinde'. De foto's zijn gemaakt door Prediger Gerhard Claas, algemene sekretaris van de Westduitse Bond van Evangelische Vrijkerkelijke Gemeenten.

koninklijke familie vermoord. Een Buddhist zal daar niet meer willen bouwen of wonen omdat er kennelijk een verkeerde geest woont!

Speciale cursussen in de Engelse taal en andere lezingen brengen tientallen studenten dagelijks naar dit centrum waar iedere studentenpredikant in Nederland jaloers op zou zijn. Vele studenten werden in de loop der jaren christen en nemen hun plaatsen in in de gemeenten.

De Calvary Baptist Church (zie foto) is een internationale gemeente en dus een Engels sprekende gemeenschap. Tevens zijn hier radio- en t.v. studio's gebouwd ten behoeve van de baptisten in Thailand. De gemeenten kunnen n.l. reeds voor f 350,— een half uur t.v.-zendtijd kopen. Groot is dan ook het aantal reacties uit de omliggende landen en zelfs uit Rood-China op deze uitzendingen.

Ook bouwde men een seminarie voor de opleiding van jonge mannen die het evangelie in hun eigen taal kunnen verkondigen aan hun eigen mensen. Ik heb de studenten mogen toespreken en ik was onder de indruk van hun toewijding.

Over het melas- en ziekenhuiswerk der baptisten in Thailand hoop ik een volgende keer te berichten.

Th. van der Laan.

Baptisten in Zuid-oost Azië

slacht. Door zijn overgang tot het christendom verloor hij zijn familierelaties en een grote erfenis! De rijkdom — niet materieel — die hij nu had in Christus, gaf hem kennelijk volledige voldoening.

De jonge Chinezen die het grootste deel vormen van deze Thai-gemeenten, winnen hun leeftijdsgenoten voor Christus. De ouderen zitten zo vast aan hun familie-traditie en voorouderverering dat ze moeilijk te benaderen zijn voor het evangelie. Bovendien hebben de meeste jonge Chinezen niet de durf om oudere Chinezen aan te spreken over hun geloof uit eerbied voor deze ouderen! Men leeft wel duidelijk in een andere cultuur. Zo moest ik ergens vóór de dienst mijn schoenen uittrekken; deze Buddhistische gewoonte had men ook in een baptistengemeente overgenomen.

Bangkok, een stad met veel kanalen

Zou voor de Here iets te wonderlijk zijn?

Gen. 18:14.

Drie mannen hebben dit gezegd. Zij stonden samen met Abraham onder de schaduw van een machtige boom, bij Mamre. Ja, Abraham zou een zoon krijgen.

De Here zelf had het hem beloofd. Dat was iets geweldigs voor een man op zijn leeftijd. Een zoon die zijn naam zal dragen en de traditie van zijn geslacht zal voortzetten. Het levenswerk van de oude zwerper zal door zijn bloedeigen zoon worden voltooid.

Abraham zal niet tevergeefs geleefd hebben. Maar... zijn vrouw lachte, zo zegt de bijbel. Zij grinnikt zoals iemand lacht

Aan rustige wateren

Wij hebben toekomst

om een flauwe mop. Dit kan niet waar zijn. Het is een grap van die mannen. Zoiets moet je niet serieus nemen. Sara lacht! Dan hoort ze hoe een van die drie mannen zegt: Zou voor de Here iets te wonderlijk zijn?

Hier wordt gevraagd naar haar geloof. Of zij zoveel vertrouwen heeft in God, dat zij kan zeggen: Ik zie geen toekomst Here, maar bij U is er altijd toekomst. Ik leg het in Uw hand.

Hebben wij het gemakkelijker met ons geloof? Zeker, wij hebben Jezus ontmoet. Hij die gezegd heeft: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde!

Ondanks dit woord echter zijn ook wij aangewezen op het geloof. Wij staan er precies zo voor als Sara. Ook wij moeten geloven en vertrouwen, dat God zijn beloften waar zal maken in ons leven en in de wereld. Geloven ook dan als het onmogelijk schijnt. Het geloof

blijft zeggen, door alles heen: Zou voor de Here iets te wonderlijk zijn?

Eén van tweeën, je hebt een God, óf niet!

Wie gelooft zegt op de vraag uit onze tekst: „Neen, voor de Here is niets onmogelijk”. Daarom hebben wij een toekomst. Dit geldt voor ons persoonlijk leven, voor de Gemeente Gods hier op aarde en ook voor Zijn volk Israel en voor de wereld. In Abrahams zaad zullen alle volken der aarde gezegend worden.

Dit gaat altijd door.

Daarom hebben wij een toekomst!

Haarlem G. W. Tijman.

Gemeente in Alabama weigert negers

De voorganger en de jeugdleider van First Baptist Church in Birmingham, Alabama hebben zich van de gemeente teruggetrokken omdat de (blanke) gemeente bij stemming besloot geen negers tot het lidmaatschap toe te laten.

Dr J. Herbert Gilmore, sinds twee jaar voorganger van de gemeente, diende zijn ontslag in nadat de uitslag van de stemming was bekend geworden. Hij verklaarde dat de zwarten niet werden geaccepteerd en beschuldigde de gemeente er van racistisch te zijn. Mevrouw Betty Bock, jeugdleider van de gemeente, was dezelfde mening toegedaan. Zij zei, dat de daad van de gemeente in strijd was met de christelijke beginselen.

De 98 jaar oude gemeente (1800 leden) — geaffilieerd aan Southern Baptist Convention — hield de stemming naar aanleiding van de lidmaatschapsaanvraag van een negermoeder en haar dochter. Zij meldden zich reeds op 28 juni van dit jaar voor dit lidmaatschap en hebben zo lang op een beslissing gewacht. Gedurende de gehele zomer heeft de kwestie de gemoederen bezig gehouden.

Dr Bryn Williamson, een plaatselijke arts die ervoor pleitte, dat de twee negerinnen zouden worden opgenomen in de gemeente, leidde de gelijkgezinde gemeentelieden die onmiddellijk na de stemming de kerk uitgingen. Voor hij de kerk verliet verklaarde hij: „Dr Gilmore, vele gemeentelieden denken er net zo over als u; zij hebben niet het recht het lidmaatschap aan deze christenen te ontzeggen enkel en alleen omdat zij zwart zijn”. Hij nodigde alle leden die ervoor waren om negers tot het lidmaatschap toe te laten, uit het kerkgebouw te verlaten. Ongeveer 250 personen volgden hem terwijl ongeveer 300 mensen bleven

zitten! Om negers toe te laten tot de gemeente zou een meerderheid van tweederde nodig zijn geweest.

Nadat de voorganger zijn ambt had neergelegd verklaarde hij: „Door uw handelwijze — deze twee mensen te weigeren omdat ze zwart zijn — hebt u de fundamentele waarheden van het christelijk geloof verloochend”. „Ik heb gezegd, dat ik geen voorganger van een racistische gemeente wil zijn; ik meende wat ik zei”. Mevrouw Block leidde het gemeentelijke jeugdwerk ten gevolge waarvan het 11 jaar oude negermeisje ertoe kwam in Christus te gaan geloven. Nadat ook haar moeder tot geloof was gekomen wensten ze tot de gemeente toe te treden.

De rassenkwestie speelde in de gemeente geen enkele rol, totdat in februari van dit jaar voor het eerst 5 negerjongens de zondagsschool bezochten. Prompt daarna — binnen 14 dagen — beëindigden 14 vrijwilligers hun werk in de kinderklubs. Het kerkgebouw van de gemeente is in de binnenstad van Birmingham gevestigd, in de buurt van een wijk waar de overheid woningen bouwt voor zeer lage huren.

WATERSCHEI

In Waterschei, België werd zondag 25 oktober door de Evangelische Baptistengemeente (voorganger Y. Flietstra) een nieuwe kerk in gebruik genomen.

In de morgendienst op deze zondag werd een doopdienst gehouden. De inwijdingsdienst vond 's middags te drie uur plaats. Het gebouw 'Bethel' is gevestigd in de Herenstraat 12 te Waterschei.

BIJDAGEN AAN E.B.F.

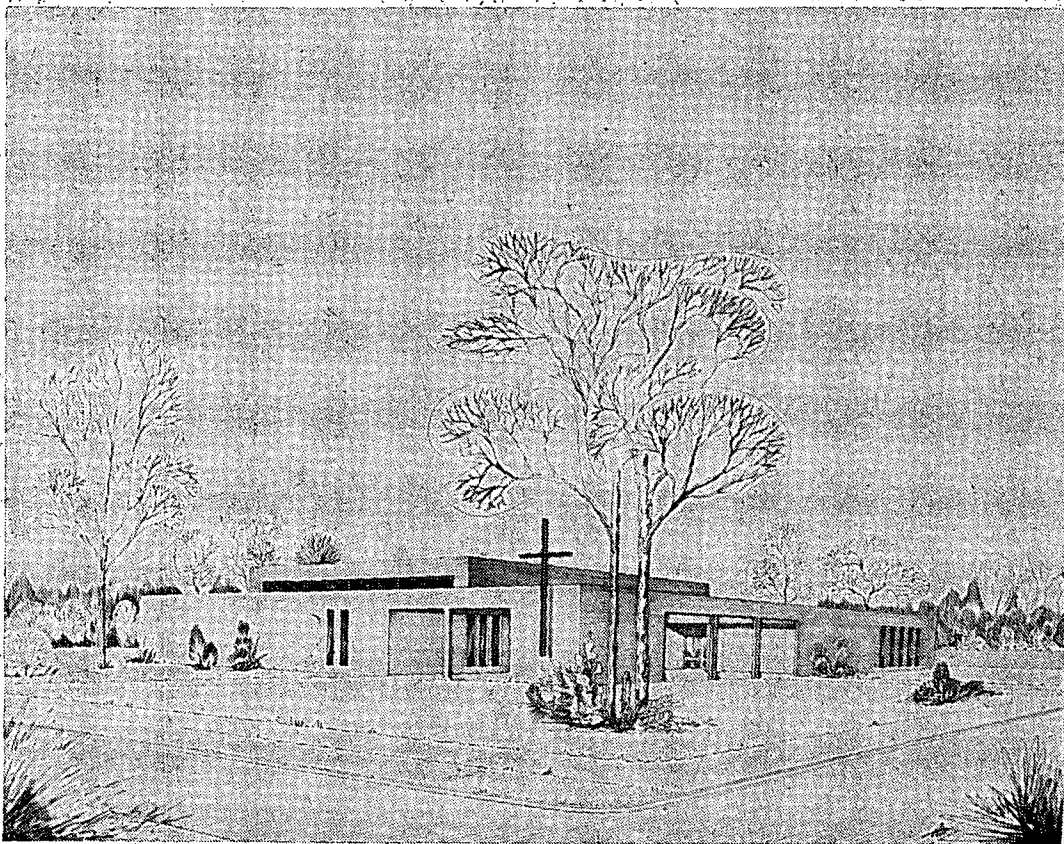
De verschillende baptisten-unies en -bonden in Europa hebben voor het kalenderjaar 1969 totaal £ 1600 (= ± f 60.000) bijgedragen aan het werk van de Europese Baptisten Federatie. De grootste bijdrage (£ 487) kwam van de Engelstalige European Baptist Convention, die is samengesteld uit gemeenten van (hoofdzakelijk) Amerikaans militair personeel in Europa gelegerd.

De Bond in West-Duitsland droeg £ 428 bij; de bijdrage van de Britse Unie was £ 300. De Zweedse Unie betaalde £ 161. Ook de Unies (bonden) van Oostenrijk, Frankrijk, Italië, Nederland, Portugal, Finland, Spanje, Schotland, Zwitserland en Denemarken droegen bij.

ASSOCIATIE VAN VRIJE GEMEENTEN IN W.-DUITSLAND STELT INTERKOMMUNIE VOOR

De Associatie van Protestantse Vrije Gemeenten in West-Duitsland heeft tijdens een bijeenkomst van kerkelijke leiders in Schloss Craheim voorgesteld te komen tot een onbeperkte interkommunie voor hen welke aangesloten zijn bij de gemeenschappen die tot de Associatie behoren. Van deze Associatie maken deel uit: Methodisten, baptisten en een Unie van Vrije Gemeenten. Als niet-leden nemen aan het overleg van de Associatie deel o.a. de doopsgezinden en het Leger des Heils. De konferentie sprak zich ook uit voor andere vormen van gemeenschap, als kanselruil, gezamenlijke publikaties, gekoördineerde vormingsactiviteiten etc. De basis van deze samenwerking is, aldus verklaarde de konferentie, „in de eerste plaats een gemeenschappelijke ekklesiologie”. De vrije gemeenten verstaan onder gemeente: „de gemeenschap van hen die geloven in Jezus Christus”.

Bouw- aktiviteiten in de oudste baptisten- gemeente, Stadskanaal

Het is al meer dan een half jaar geleden, dat we in de rubriek 'Gemeenteberichten' melding gemaakt hebben van het feit, dat de gemeente Stadskanaal plannen had een derde kerkgebouw te realiseren in het plan 'Ter Maars'. Wij zijn verheugd u nu te kunnen vertellen, dat intussen reeds met de bouw is begonnen.

Deze gelegenheid willen we aangrijpen; u iets meer over onze nieuwe kerk te vertellen.

Nieuwe woonwijk

Het plan 'Ter Maars' is een zich snel uitbreidende woonwijk van Stadskanaal. Over enkele jaren zullen er ongeveer 10.000 bewoners in deze wijk hun onderdak vinden. Het is opvallend, dat er tot nu toe in deze wijk op kerkelijk terrein weinig activiteit is geweest. Toch is het ook voor deze mensen belangrijk het contact met de kerk, en daardoor met de gemeente van Jezus Christus, niet te verliezen.

Maar om effectief in deze woonwijk te kunnen werken, is het noodzakelijk, de beschikking over een gebouw te hebben. Pogingen om de schaars aanwezige zaalruimten te huren mislukten, zodat er geen andere mogelijkheid overbleef dan zelf te gaan bouwen.

Gemeentecentrum

Vanaf het begin is bij de planning steeds gesteld, dat het nieuwe gebouw een gemeentecentrum moest worden. Dat betekent, dat het niet primair gaat om een gebouw, waar kerkdiensten kunnen worden gehouden, maar wel om een gebouw, dat het centrum moet worden van het ge-

hele gemeentelijk werk; alle gemeentelijke activiteiten moeten er onderdak kunnen vinden.

Daarom is het gemeentecentrum in het plan 'Ter Maars' zo ontworpen, dat, als het moet, er op 4 verschillende plaatsen activiteiten kunnen worden ontplooid, zonder dat men hinder van elkaar ondervindt. In de eigenlijke kerkzaal is plaats voor zo'n 250 tot 300 personen. Deze zaal is zo ontworpen, dat het gebruik ervan niet beperkt blijft tot de kerkdienst; door een simpel ingrijpen kan de zaal, of een gedeelte daarvan, gebruikt worden voor andere activiteiten. De totale bouw- en inrichtingskosten zullen ongeveer f 350.000,— bedragen.

De gemeente Stadskanaal

Als het gebouw in het plan 'Ter Maars' klaar is, heeft de gemeente Stadskanaal de beschikking over 3 kerkgebouwen, nl. aan de Handelstraat, in het plan 'Ter Maars' en in Nw. Büinen. In alle drie gebouwen zullen elke zondag kerkdiensten worden gehouden.

Hoe straks de structuur van de gemeente moet worden, is nog in studie en derhalve nog niet bekend.

Dat er iets moet veranderen is zeker. Een gemeente van 436 leden met 3 kerkgebouwen, waar per zondag totaal minstens 3 diensten worden gehouden, en in de week allerlei gemeentelijke activiteiten plaatsvinden, met slechts één voorganger is op den duur een onhoudbare situatie. Moge God ook de gemeente Stadskanaal in de komende dynamische tijd rijkeli-

A. R.

C NADER BEZIEEN

Aan politiek doen

Tijdens een van de vele discussies die deze zomer in de Eerste Baptistengemeente te Birmingham, Alabama (U.S.A.) gevoerd werden over de vraag of negers toegelaten mochten worden tot de gemeente (zie het betreffende bericht in dit nummer) werd de voorganger van de gemeente — een voorstander van de toelating — verweten dat er sinds zijn komst in de gemeente (nu twee jaar geleden) aan politiek werd gedaan. Voordien, zo was het bittere commentaar, werd slechts het evangelie verkondigd en leefden we vreedzaam samen in de gemeente; er kwam geen politiek op de kansel....

De voorganger, dr J. Herbert Gilmore, repliceerde en stelde de vraag wat men dan wel onder politiek verstond: was het geen politiek toen — tijdens een verkiezingscampagne — zijn voorganger de gemeente vanaf de kansel voorhield er voor te zorgen dat het Witte Huis te Washington niet door een roomskatholieke president (John F. Kennedy - v.D.) bewoond zou worden?

Dezelfde wonderlijke opvattingen spelen ook onder ons weleens een rol. Vaker dan eens — nee, we beklagen ons daar verder niet over — heeft men ons op de 'vingers getikt' (schriftelijk of telefonisch: in 'De Christen' mag niet aan

politiek worden gedaan....) wanneer we in deze rubriek commentaar leverden op gebeurtenissen in de maatschappij, dat naar de mening van deze critici door links-politieke opvattingen geïnspireerd scheen te zijn. Leverden we echter commentaar dat schijnbaar wat conservatiever van karakter was, dan was er niemand die ons verweet aan politiek te doen!

In de loop der jaren hebben we geleerd dat de a-politieke houding van vele gelovigen in wezen veelal niet anders is dan een brok politiek konservatisme — vaak zonder dat men zich dat zelf bewust is — dat het liefst de dingen laat voor wat ze zijn omdat men zich daar wel bij bevindt...

Wie meent dat deze houding door het evangelie wordt gedekt heeft, dachten we, nog niet veel van dat evangelie begrepen. v. D.

zand en zaad

We kwamen terug van de drukkerij in Doetinchem, waarheen ik nog eens was gereisd om me op de hoogte te stellen van de voortgang rondom het kerstnummer van De Zaaier. U moest eens weten wat de redakteur uit moet staan eer zo'n kind geboren is. Dat geldt overigens voor elk nummer dat het land ingaat. En als het dan eens een keer hier en daar niet goed valt hoor je dat wel. Goed, ik denk wel dat u met plezier het feestnummer zult zien en lezen. Trouwens ook het januarinum-mer.

We kwamen dus terug, een broeder-automobilist en ik en hij had een verhaal over een wonder, waarover hij gelezen had. Een genezingswonder. Gevaarlijk terrein want wat een misverstanden maak je daar mee. U gelooft het misschien niet, maar terwijl ik het voorgaande schreef belt een vader mij en vertelt me dat een kind van hem een zware operatie moet ondergaan, waardoor het voor zijn leven gehandicapt zal zijn. Maar volgens de deskundigen moet het, zal er enige kans bestaan dat het leven daarna nog voort kan gaan. Zou u de moed hebben om te zeggen: laat het niet gebeuren en laten we samen bidden om een ingreep van God. Is opereren, in welke vorm ook, niet in overeenstemming met Gods wil of geeft God de mensen de wijsheid en vaardigheid om zieke delen weg te nemen? Om ziekten te bestrijden en zelfs te overwinnen. U moet niet denken dat ik me er lichtvaardig afmaak als ik vraag: en wat doe ik bij kiespijn.

Er staat in het Evangelie van Markus een merkwaardig verhaal. Men bracht een blinde naar Jezus. Jezus handelt anders dan gewoonlijk. Hij neemt de man mee aan de hand en voert hem buiten het dorp. Hij maakt de ogen nat met speeksel, legt hem de handen op en vraagt dan: Ziet gij iets? Hebt u dat ooit van Jezus gehoord? Vreemd, ja. En het antwoord is even vreemd: Ik zie de mensen, want ik zie ze als bomen wandelen. Een half wonder. Een onvolmaakt teken. Jezus legt hem nog eens de handen op. Dan ziet hij duidelijk. Hij zag voortaan alles scherp. De Heer deed er twee keer over. Waarom?

Ik heb soms de indruk dat wij in vele zaken in het eerste stadium verkeren. Hebben wij een duidelijke voorstelling van God en Zijn weg met ons, met de gemeente en met de wereld? Ik zie de mensen als bomen wandelen. Ik zie meer dan een blinde maar minder dan een ziener. Ik weet dat ik sedert mijn bekering in een andere relatie tot God sta; tot hen, die gelovig zijn en tot de mensen, die mij omringen, maar mijn inzicht, overzicht is vaag. Opmerkelijk genoeg laat Markus dit verhaal volgen door de vraag van Jezus: Wie zeggen de mensen, dat ik ben? De antwoorden, die dan volgen, tonen duidelijk aan dat sommigen wel wat in Jezus zagen, maar Hem toch niet werkelijk herkennen als wat Hij was. De leerlingen zien meer dan een profeet: zij zien de Koning en dat ze die zagen was genade van God, want vlees en bloed konden zover niet komen.

Zijn wij misschien blijven staan na onze eerste ontmoetingen met Jezus? We zijn bekeerd tot de levende God, maar in hoeverre leeft deze God voor ons? In hoeverre heeft God, de laatste, de enige werkelijkheid, invloed op onze werkelijkheden? Gister zat ik bij een oudere heer,

geen baptist, die in een vreemd land overvallen werd door een lichte beroerte. Dankzij onmiddellijke hulp van dokters liep alles goed af en kon hij naar huis terugkeren. De Boer mocht weer naar huis. Wij danken de Heer en zijn Hem dankbaar voor alle hulp die mensen mensen kunnen bieden. En bidden op hetzelfde ogenblik: Heer, leg nog eens de handen op mijn ogen, opdat ik duidelijk zie.

Geef mij meer zicht op U, meer zicht op mijzelf en op hen, die mij omringen. Geef mij de geest van Jezus, het gebedsleven van Jezus, het vertrouwen van Jezus. Geef mij zijn ogen, opdat ik zie; geef mij zijn oren, opdat ik hore; geef mij zijn mond, opdat ik sprek; geef mij zijn handen, opdat ik handele. Leg opnieuw Uw handen op mij, omdat ik graag in Uw weg wil wandelen.

Mijn verlangen naar wonderen, liggende in het natuurlijke vlak, is nooit groot geweest. Wel de begeerte naar diepere kennis van de Heer, naar een glorierijke verlossing van het zijn en het denken, dat al te vaak te menselijk, te klein is. Vrij, eindelijk vrij!

Huizinga

ADRESWIJZIGING

Ds. N. Bandstra woont thans: Grotestraat 25 te Eibergen en is telefonisch bereikbaar onder nummer 05454-2238. Ook voor camping „Den Borg” te Rekken, voor inlichtingen en informatie.

Het is mijn vast voornemen deze keer kerstnummers van De Zaaier te nemen

GERECHTIGHEID

In de artikelen-serie „Ik heb de vaste grond gevonden” hebben we aan de hand van Daniëls gebed gesproken over Gods gerechtigheid en Gods barmhartigheid. Beide zijn gericht op de eer van Gods naam. Daarin blijkt Daniël ook de grond voor zijn gebed te vinden.

We hebben ons in die studie beperkt tot het materiaal, dat Daniëls gebed oplevert. We hebben hier en daar wel een uitstapje gemaakt naar andere gegevens van het Oude Testament, vooral naar de profetie van Ezechiël. Maar je kunt toch niet zeggen dat we de begrippen „gerechtigheid” en „barmhartigheid” en „de naam” erg breed hebben besproken. Dat was de opzet ook niet. Het ging er ons om na te gaan wat Daniël aanvoert als de grond voor zijn gebed. Toch is het zeker de moeite waard het Oude Testament wat verder na te speuren in verband met deze drie begrippen. We zouden dan het getuigenis van het Nieuwe Testament erbij moeten nemen. Ik stel voor dat we dat gaan doen. Dan spreken we eerst over de gerechtigheid, vervolgens over de barmhartigheid, en daarna over de naam van God. Mijns inziens is dit niet alleen een interessante studie, maar zal het ons ook wel iets opleveren dat we kunnen gebruiken in de praktijk.

We beginnen dus met gerechtigheid. Nu zijn de woorden gerechtigheid, recht, rechtvaardig, rechtvaardigheid aan elkaar verwant (ook in de gróndtekst), en de teksten die ik u hoop door te geven, bevatten dan ook die woorden.

In Daniëls gebed wordt Gods gerechtigheid in verband gebracht met Zijn Naam. Eveneens wordt er over gerechtigheid gesproken als het om het verbond van God met Israël gaat. Je kunt zeggen: God oefent zijn gerechtigheid ten opzichte van Israël uit in het raam van het verbond. Maar omdat God prijs stelt op de eer voor zijn naam, blijft Hij het verbond zelfs trouw, als Israël het laat afweten. Daarmee wordt toch eigenlijk al aangeduid, dat Gods gerechtigheid niet alleen met het verbond te maken heeft. Zijn gerechtigheid is er niet ondergeschikt aan. Deze gedachte biedt wijdere perspectieven. Je zou je kunnen afvragen: bestond Gods gerechtigheid er al, toen God optrad als Schepper?

Gerechtigheid en de schepping.

In het boek van de Spreuken wordt gesproken over de wijsheid. De wijsheid wordt daar in verband gebracht met de schepping. „De HERE heeft door wijsheid de aarde gegrond.” (Spr. 3:19) „De HERE heeft mij tot aanzijn geroepen als

het begin van zijn wegen, vóór zijn werken van ouds af. Van eeuwigheid aan ben ik geformeerd, van den beginne, eer de aarde bestond.” (Spr. 8:21, 22). Vervolgens wordt het verband aangeduid tussen Gods wijsheid en Gods gerechtigheid: „Ik wandel op het pad van de gerechtigheid” (Spr. 8:20). „Al de woorden van mijn mond zijn in gerechtigheid gesproken.” (Spr. 8:8). De wijsheid doet en spreekt gerechtigheid. Blijkbaar wordt hiermee bedoeld dat de gerechtigheid voortkomt uit Gods wijsheid. In elk geval blijkt hier al, dat de gerechtigheid te maken heeft met de schepping. We zouden kunnen zeggen: God heeft de aarde geschapen door zijn wijsheid, in gerechtigheid.

Dit is een belangrijke konklusie. Het betekent dat Gods gerechtigheid verband houdt met zijn bedoelingen voor de schepping, en voor de wereld en de mensen in het bijzonder. Door zijn gerechtigheid komen die bedoelingen tot uiting. Als er wordt gezegd: God doet iets „in gerechtigheid”, dan zou je ook kunnen zeggen: God doet iets in overeenstemming met zijn bedoelingen ten aanzien van de schepping, de wereld en de mensen. Het ligt voor de hand, dat Gods bedoelingen overeenstemmen met zijn eigen Persoonlijkheid, zijn Wezen. Bij onze studie in Daniëls gebed bleek al, dat Gods gerechtigheid (rechtvaardige daden) eer brengt voor zijn Naam. Aangezien de Naam de openbaring van zijn Persoonlijkheid is, betekent het dat de gerechtigheid eer voor God zelf oplevert. De gerechtigheid werkt dus niet tegen God in, maar is in overeenstemming met Hemzelf.

Nu zijn de teksten uit het Spreuken-boek niet de enige, die Gods gerechtigheid in verband brengen met de schepping. In Jesaja 45 wordt over God gesproken als de schepper, en daarbij wordt duidelijk gezegd dat juist Hij gerechtigheid heeft. „Ik ben de HERE, en er is geen ander, die het licht formeert en de duisternis schep.” (vs. 7). „Druppelt, hemelen, van boven, en laten de wolken gerechtigheid doen neerstromen; de aarde opene zich, opdat het heil ontluik en zij daarbij gerechtigheid doe uitspruiten; Ik de HERE, heb dit geschapen.” (vs. 8). „Want zo zegt de HERE, die de hemelen geschapen heeft: — Hij is God — die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft, Hij heeft haar grondvest...” (vs. 18). „Alleen bij de HERE, zal men van Mij zeggen, is gerechtigheid en sterkte.” (vs. 24). Psalm 33 geeft ook interessante teksten. „Hij heeft gerechtigheid en recht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid des HEREN...” „De ganse aarde vreze voor de HERE, al de bewoners der wereld moeten voor

Hem ontzag hebben,” „Want Hij sprak en het was er, Hij gebod en het stond er.” (vs. 5, 8, 9).

Uit deze teksten wordt eveneens duidelijk dat God er belang bij heeft dat in overeenstemming met zijn bedoelingen voor de schepping, er gerechtigheid in de wereld zal zijn. De gerechtigheid moet neerstromen op aarde en gerechtigheid laten opgroeien. Want God heeft gerechtigheid lief; immers, Hij heeft alles geschapen. God wil dat het in de wereld zo zal toegaan, als Hij zich heeft voorgesteld.

P. v. d. Werf.

Brokstukken

Kommentaar

In het rijk van een groot koning bevond zich een stad die rebelleerde. Ook na vermaand te zijn, ging ze er mee door.

Toen zond de koning een geleerde afgezant om een boodschap aan de overste van de stad te overhandigen, en er persoonlijk krachtig op aan te dringen dat men de woorden van de koning serieus zou nemen.

Zo ging de boodschapper dan op stap, vijf dagreizen ver, om de rol naar de overste der stad te brengen.

Op de rol stond geschreven:

De Koning is niet meer bereid
Uw rebellie nog langer te dulden.
Geef u onvoorwaardelijk over en er
is genade;
blijf opstandig en zijn straffen volgen.

's Avonds, in de herberg, dacht de geleerde boodschapper aan zijn opdracht. Hoe zou hij het gemakkelijkste ingang vinden bij de stads-overste? Hij nam de rol, las de tekst en schreef er zijn commentaar bij. Zo deed hij ook de volgende avond, in weer een andere herberg. Hij schreef over 's konings almacht, die toch ook zijn grenzen had. Over zijn straffen, maar die zouden wel meevallen, want de koning was een humaan mens die moeilijk kon doden. Hij schreef ook over de veelomvattendheid van de taak van de Koning, zodat hij zich zeker niet al te druk zou maken over één kleine stad in zijn grote rijk. De tekst van de boodschap diende niet al te letterlijk te worden genomen, het zou allemaal best meevallen.

Tenslotte had hij bijna de hele rol met commentaar in zijn fijne handschrift overdekt. Hij had zoveel te schrijven gehad, dat hij genooddaakt geworden was, zelfs door de tekst van de rol heen te schrijven. Alleen de eerste vijf woorden waren nog duidelijk te lezen.

In de stad aangekomen en in de Raadszaal ontvangen, overhandigde hij het Koninklijk document.

De stads-overste las de rol voor, voor zover die nog te lezen was. Er stond:

De Koning is niet meer...

De rest was onleesbaar.

Daarna barstte de overste in onbedaarlijk lachen uit. „Als de koning niet meer is, waarover zullen we ons dan nog bekommeren? Ga terug naar het hof en laat ons met rust”.

Zo keerde de geleerde boodschapper huiswaarts en de revolutie werd doorgezet. Tot de Koning met zijn legers kwam en er een einde aan maakte...

God is dood...

Dood-gecommentarieerd doordat Zijn boodschappers aan Zijn machtig evangelie de kracht ontnamen?

Doordat ze van zout suiker maakten? En van dynamiet drug?

Alleen psalmen uit het O.T.?

Het is mij nog steeds een groot raadsel, waarom in sommige kerken alleen maar oudtestamentische psalmen gezongen worden. Alsof er geen Nieuwe Testament en geen nieuwtestamentische liederen bestaan! Waarom noemt men in de dienst van het gesproken Woord wel de Naam van Jezus, en spreekt men dáárbij wel over Vader, Zoon en Heilige Geest, terwijl men in de gezongen Dienst des Woords doet alsof Christus nooit gekomen is, het Kruis nooit gefunctioneerd heeft, opstanding en hemelvaart nooit hebben plaats gevonden en de Heilige Geest nooit is uitgestort? Waarom negeert men in die gezongen dienst des Woords de geweldige Heilsfeiten, zonder welke de Gemeente van Jezus Christus er niet zou zijn?

In aanmerking genomen dat in vele kerken het samen zingen voor de gemeente de enige mogelijkheid is om zich te uiten, is het m.i. onverantwoord die gemeente niet toe te staan die gelegenheid te benutten om de lof van Jezus te zingen!

Wat is het geweldig dat we in onze gemeenten God kunnen prijzen met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen! Dat we samen al zingende God kunnen danken voor de komst van Zijn Zoon, voor het Lam ons geslacht en voor het Licht van Zijn Geest!

Wf.

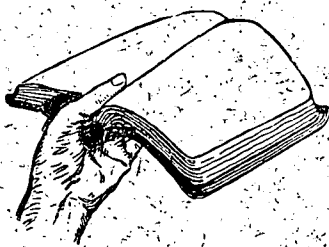
Lezers aan het woord

Gaarne even aandacht gevraagd voor een ervaring op de 12 september j.l. gehouden Exodusdag op (De Jagerstee) te Epe, waar in gesprek met enkele onzer jongeren gebleken is dat door niet allen ons nationaal gemeenteblad ('De Christen') gelezen wordt. Iets wat misschien ook bij de ouderen onder ons voorkomt? Daardoor mist men veel van hetgeen onder ons leeft, wat toch een noodzaak is om elkander te benaderen en te kunnen verstaan en begrijpen. Daarom: In elke woning of huis, waar woont of wonen baptisten: 'De Christen'! Dit blad moet er wezen, en ook worden gelezen.

Utrecht.

F. G. de Ruijter.

Wat zullen we lezen?

zondag	1 november	Psalm 13
maandag	2 november	Ruth 2: 18-23
dinsdag	3 november	Ruth 3: 1-5
woensdag	4 november	Ruth 3: 6-18
donderdag	5 november	Ruth 4: 1-6
vrijdag	6 november	Ruth 4: 7-12
zaterdag	7 november	Ruth 4: 13-22

*Ik wil de HERE zingen
God is toch wel goed
Zorg voor een ander
Voor ons een vreemd gebruik
Sociale voorzieningen
Goede wensen
Geprezen zij de Here*

Tabitha-nieuws

Stadskanaal wordt een stad van allure. Het langgerekte dorp krijgt verdikkingen naar het noordoosten, die er niet om liegen. Steeds meer mensen vinden werk en woning in de kanaalstreek.

Steeds meer mensen worden oud. Steeds meer mensen worden steeds ouder.

Baptisten zijn mensen, als andere mensen. Zij worden ook ouder.

Steeds meer baptisten worden steeds ouder.

We mogen iets voor hen doen, en voor anderen, die zich in een bejaardentehuis met de naam Tabitha best thuisvoelen. Stelt u zich voor: een groot bejaardentehuis, vlak bij het station. Drie panden bezitten we al, en dank zij uw en anderer offervaardigheid was dit mogelijk. Maar we zijn er nog niet.

Blijft u ons helpen?

U weet: 8-11-70 = Tabitha-zondag.

U wist het al, u was al gewaarschuwd.

Ploeger

GEVANGENISSTRAF VOOR MAN DIE BAD

Onder bovenstaande titel werd het volgende bericht in het Britse weekblad Baptist Times gepubliceerd (1 oktober j.l.):

Een man in Rusland die met zijn kinderen naar een verjaardagsfeestje in het huis van een vriend ging is omdat hij er in een dankgebed voorging, tot een gevangenisstraf van drie jaar veroordeeld.

Zijn daad leidde ertoe, dat hij er van beschuldigd werd andere kinderen dan zijn eigen godsdienstig te beïnvloeden. De man om wie het gaat is een van de leiders van de Russische 'afgescheiden' baptisten, Michael Khorev.

Khorev's echtgenote schreef de hierboven genoemde feiten in een brief aan de sekretaris van de kommunistische partij Brezhnev; een afschrift van deze brief kwam in Londen terecht. Aldus maakte Michael Bourdeaux, waarnemer van godsdienstige zaken in Rusland, bekend in Church Times.

Hij verklaarde, dat de werkelijke reden om Khorev te arresteren schijnt te zijn dat hij nog steeds een leidende rol speelde bij de 'afgescheiden' baptisten die door de staat reeds meer dan 10 jaar worden onderdrukt. Volgens Vera Khorev deelde een vriend haar op 7 juli mee, dat haar man die dag zou terechtstaan. Hij werd eind december gearresteerd, kort na de eerste konsultatie die door de regering aan de 'afgescheiden'

baptisten was toegestaan. „Mevrouw Khorev vroeg dadelijk waar de rechtzitting zou plaats vinden maar zelfs op de dag waarop deze plaats vond kon haar vriend het haar niet vertellen”. „De gehele dag deed zij naspeuringen en toen zij eindelijk de plaats vond was de zitting bijna voorbij”. „Slechts atheïsten, politie en propagandisten hadden toegang”. „Vera Khorev kreeg geen toestemming haar man te zien, maar een behulpzaam persoon vertelde haar dat haar echtgenoot de gehele dag was blootgesteld aan de spot en belediging van hen die het hof vormden, zodat hij bijna geheel geen gelegenheid had gehad zichzelf te verdedigen”.

„Zelfs was het hem niet toegestaan te eten, hoewel de zitting duurde tot 's avonds kwart voor tien”.

VROUW IN HET AMBT IN ZWEDEN

Hoewel het vaker voorkomt, dat vrouwen het ambt van voorganger bekleden in de Zweedse baptistengemeenten heeft het toch de aandacht getrokken dat nu ook de grootste baptistengemeente in Zweden, de meer dan duizend leden tellende Norrmalms Baptistengemeente in Stockholm, een vrouw als hulpvoorganger heeft beroepen, namelijk mejuffrouw Berit Aagvist. Voorganger van de gemeente is Joel Sörensen; hij is tevens lid van het Zweedse parlement.

24 oktober j.l. hebben wij met onze geliefde broer en zuster

P. OSINGA en

R. OSINGA—VAN NETTEN

hun 25-jarig huwelijksfeest gevierd.

Ps. 103.

Namens hun broers en zusters

Tolakkerweg 110, Holl. Rading.

Op 15 september nam de Heer tot Zich onze zuster

H. Plevier-Smelt

Zij bereikte de leeftijd van 91 jaar.

38 jaar was zij lid van de Gemeente.

Wij danken God voor wat Hij ons in onze zuster schonk.

Baptistengemeente Haarlem.

De „scherpe toonzaal” heet van der Deen

Want meubeltoonzaal van der Deen verkoopt aan moderne mensen, die kritisch zijn ingesteld op kwaliteit en prijs. Geeft bovendien het volle pond aan allure, unieke keus en service. Desondanks ziet u alleen uiterst scherpe prijzen. Omdat van der Deen een „scherpe toonzaal” is. Met unieke kollekties meubelen en slaapkamers, vloerbedekking en gordijnen op ruim 2000 meters ruimte. Een toonzaal die uw bezoek alleszins waard is.

R. JOH. VAN DER DEEN

WONINGTEXTIEL EN MEUBELN

Hamerstraat 2 (t/o kerkhof Deurningerstraat)

HENGLO (O)

Telefoon (05400) 149 56 - 109 66

(na zes uur 102 86)

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30- 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

EVANGELISATIE IN STUDIE IN OSLO

De baptisten in Oslo hebben onlangs een twee dagen durende evangelisatie-bezinningskonferentie gehouden, welke onder leiding stond van dr. Günter Wieske, de nieuwe sekretaris voor evangelisatie in de Noorse baptisten-unie. De 30 deelnemers die vijf gemeenten uit Oslo en omgeving vertegenwoordigden, diskussieerden vooral over „persoonlijke evangelisatie” en „groepseyangelisatie”. Tenslotte werd gekonkludeerd, dat men zich in de eerste plaats tot zes categorieën mensen zou moeten wenden:

1. Kinderen van gemeenteleden;
2. Kennissen van gemeenteleden;
3. Onkerkelijke ouders die hun kinderen naar de zondagsscholen van de gemeenten laten gaan;
4. vrienden van de gemeente;
5. burens, collega's enz. van gemeenteleden;
6. voormalige-gemeenteleden, die op een of andere wijze van de gemeente zijn vervreemd.

Wieske zei de deelnemers: „ook Noorwegen is als alle andere Europese landen een zendingsveld geworden. Maar onze kracht (als baptisten) is te klein om het gehele land ineens te bekeren. Daarom zullen we ons moeten concentreren in het komende jaar op deze kring van „mensen”. Ola Ishol, voorganger van de gemeente te Sarpsberg, ten zuidoosten van Oslo, leidde de huisbezoekmethode in die zijn gemeente gedurende het laatste jaar deed groeien van 126 tot 163 leden, ondanks een achteruitgang in ledental in zo goed als alle gemeenten in Noorwegen.

In grote barmhartigheid heeft de Heer nu ook in Zijn Huis opgenomen onze lieve moeder en oma

BOUWINA VOS—ZANDVOORT

op de leeftijd van 85 jaar.

Voor mij ligt gereed de krans der rechtvaardigheid dien de Heer zal geven allen die zijn verschijning hebben liefgehad. 2 Tim. 4 vers 6-8.

Groningen, 23 oktober 1970.

Grote Leliestraat 69.

Amsterdam: M. HUKEMA—VOS
T. HUKEMA

Groningen: H. VOS

C. VOS
E. VOS—SLUYP

Amsterdam: G. VAN GEMERT—VOS
M. J. VAN GEMERT

Groningen: A. VOS
G. VOS—KOERS

H. J. VOS
P. VOS—KOERS
Klein- en Achterkleinkinderen.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

Bestel vóór 1 november het boek

Geschiedenis van het baptisme in Nederland

door ds J. v. Dam.

Tot 1 november f 10,— (exkl. porto); daarna f 12,95.

Besteladres: Dalweg 77, Arnhem.

**Nog
één dag
de kans!**

DE CHRISTEN

6 nov. 1970
85e jaargang 45

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 78 48 23, postgironummer 25 05 91
i.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f. 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Constateringen en conclusies

De vraag is, of wij als Nederlanders, en ook als baptisten, voldoende beseffen, welke de gevolgen zijn en zullen zijn van de toenemende veroudering van de Nederlandse bevolking.

De cijfers, die daaraan te wijden zijn, zullen sommigen doen duizelen, anderen wellicht niet meer dan een schouderophalen ontlokken.

Moge onderstaande beschouwing ook in onze gemeenten dienen tot bezinning op functie en taak van de gemeente in de komende wereld.

Dát er werkelijk een toeneming van de bejaarden (dus de 65 jaar en ouderen) is waar te nemen, volgt uit onderstaande overzicht (tabel I):

jaar	aantal bejaarden	index
1950	795.600	100
1960	1.051.600	132
1970	1.308.700	165
1980	1.601.100	201
1990	1.858.300	243
2000	2.084.500	262

Ook ten aanzien van de verhouding van het aantal bejaarden tot de totale bevolking valt een toeneming te constateren (tabel II):

jaar	%
1970	10,1
1980	11,1
1990	11,6
2000	11,6

Opmerkenswaardig is voorts het feit, dat het aantal bejaarde mannen steeds minder wordt, terwijl diensgevolge het aantal bejaarde vrouwen steeds stijgt. In de totale bevolkingsopbouw komt een verschuiving van het aantal mannen ten opzichte van het aantal vrouwen voor: in 1970 49,8% van de totale bevolking tot het sterke geslacht, 50,2% dus tot het zwakke geslacht. Maar het procentuele aandeel van de mannelijke bejaarden bedraagt slechts 44,4% in 1970 (dus 55,6% zijn vrouwen), terwijl dit in het jaar 2000 zal zijn 40,3% mannen en 59,7% vrouwen.

In absolute getallen weergegeven (tabel III):

jaar	mannen	%	vrouwen	%
1970	580.391	44,4	728.373	55,6
1980	672.411	41,9	928.700	58,1
1990	754.552	40,6	1.103.745	59,4
2000	840.024	40,3	1.244.457	59,7

Deze verhouding tussen bejaarde mannen en bejaarde

vrouwen kan nader uitgesplitst worden naar leeftijdsgroepen (tabel IV):

leeftijdsgroep	1970 %	1980 %	2000 %
65-69 jaar	36,1	33,4	30,2
70-74 jaar	28,6	27,6	26,-
75-79 jaar	19,1	20,1	21,9
80-84 jaar	10,6	12,4	12,5
85 jaar en ouder	5,6	6,5	9,4
	100	100	100

per 100 mannen zijn er dan in

1970	1980	2000
120	126	120 vrouwen
126	136	140 „
129	145	160 „
130	155	184 „
139	166	223 „

Betrekken we bovenstaande cijfers op de situatie van onze gemeenten, zo laat zich het volgende zeggen:

1. de bejaarden zullen een steeds groter deel der gemeente vormen (tabel I en II);
2. het aantal bejaarde mannen neemt af, dat der bejaarde vrouwen neemt toe (tabel III en IV);
3. het aantal ongehuwden (d.w.z. de nooit gehuwd geweest zijnden), de weduwen en weduwnaars, de gescheidenen) neemt toe, zowel als gevolg van het feit, dat in de totale bevolking een vrouwenoverschot aanwezig is, alsmede door het feit, dat de levenskansen voor de mannen belangrijk minder zijn, en steeds minder worden;
4. het aantal hoogbejaarden (80 jaar en ouder) neemt sterk toe (tabel IV).

Welke conclusies liggen voor de hand?

1. tenzij de bronnen van inkomsten (AOW, pensioen, lijfrenten, arbeid, inkomsten uit vermogen) toenemen, en wel sterk toenemen!, zal het financiële draagvlak onzer gemeenten smaller worden. Te ver-

wachten is niet, dat het inkomen der bejaarden ooit zo hoog zal worden, dat de pensioengerechtigde leeftijd niet tot vermindering van inkomen zal leiden.

Voegen we daarbij de tendens, dat de leerplichtige leeftijd opgevijseld zal worden, dan beduidt dit evenzeer een versmalling van het financiële draagvlak.

2. naarmate de leeftijd stijgt, neemt de hulpbehoevendheid toe. Dit heeft voor de bejaarde leden der gemeente tenminste twee gevolgen:

a. zij zullen minder gemakkelijk de samenkomsten der gemeente kunnen bezoeken; met name zullen de weersomstandigheden hun bezoek aan de gemeentelijke samenkomsten sterk beïnvloeden. Indien de tendens zich voortzet, dat per zondag slechts één dienst wordt gehouden, zal dit vooral voor de bejaarden betekenen, dat zij steeds meer het contact met de broeders en zusters zullen missen;

b. de hulpmiddelen, die de hulpbehoevende ten dienste staan, zullen meer en meer geperfectioneerd worden (doventelefoons, invalidewagens, enz.) en steeds gemakkelijker te verkrijgen zijn; dat betekent, dat een aantal bejaarden daarvan gebruik zal maken. Voor de kerkbouw houdt dit in, dat er rekening gehouden moet worden met brede gangen in de kerk/zaal; stoepen en drempels zijn uit de boze. En bouwt men een kerk met twee verdiepingen, dan zal men moeten zorgen voor een lift; deze consequenties zal men moeten accepteren;

c. evenzeer zal men de consequenties moeten overwegen, die de bouw van (slechts) één kerkgebouw in een dorp of stad heeft ten opzichte van de afstanden voor de bejaarde leden. Bij de uitbreidende steden en dorpen lijkt dit een reëel probleem.

3. Wat de werkcapaciteit der gemeente betreft, zal men moeten zoeken naar mogelijkheden om de mogelijkheden om de oudere leden in te schakelen. Zij zullen met name geschikt zijn voor het omzien naar leeftijdgenoten, zowel in als buiten de gemeente.

a. voor de "ambtelijke diensten" (ouderling en diaken) zullen steeds minder bejaarde broeders beschikbaar zijn. Het lijkt voor de hand liggend, het ambt van "diaconen" uit te breiden. Meer voor de hand liggend, lijkt de gedachte, te zoeken naar nieuwe mogelijkheden, waarin de gemeente zich als vertegenwoordigster van Christus presenteert in deze wereld, zowel ambtelijk als niet ambtelijk.

b. met name zou gezocht moeten worden naar de vorming van kernen van gelovige broeders en zusters in bejaardentehuizen (en in mindere mate in verpleegtehuizen), die als groep naar buiten optreden, maar dat volkomen ongemerkt doen; te denken is daarbij aan gebedsgemeenschappen.

4. Wat de bearbeiding der gemeente betreft in het zielzorgelijke vlak, ware het volgende te bedenken:

a. de groeiende groep van thuiszittende leden (bejaarden) moet door persoonlijk bezoek het contact met de gemeente bewaren; daarvoor zijn huisbezoekers nodig, die al of niet met een bandrecorder de diensten der gemeente in de week herhalen;

b. bij grote geografische afstanden zal de huissamenkomst van een aantal bejaarde leden zinvol zijn (ook in bejaardentehuizen);

c. niet vergeten mag worden, bijzondere aandacht aan de bejaarden te besteden op de avondmaalszondag. Voor een aantal van hen is het wellicht mogelijk, dat zij per auto gehaald worden; voor sommigen is echter zo'n tocht(je)-bijzonder spannend. Het ligt dan voor de hand, een avondmaalsviering bij de bejaarde(n) thuis te houden, hetzij met slechts één broeder of zuster, hetzij met buurtgenoten, zowel jongeren als ouderen. Ter bewaring en versterking van de band met de gemeente zouden zulke avondmaalvieringen onder leiding van de voorganger of de ouderlingen moeten staan. (Practische consequentie is dan, dat men over een aantal kleinere avondmaalsgarnituren beschikt, die gemakkelijk mee te nemen zijn).

Voor de opleiding van de toekomstige voorgangers zouden de volgende wensen geuit kunnen worden:

1. een groter aandeel van de pastorale theologie zou moeten gewijd worden aan de psychologie der ouderwordende mens;
2. dit geldt met name ook voor de specifieke behoeften van alleenstaanden en gehandicapten;
3. een inleiding in de structuur van het maatschappelijke werk; het gaat daarbij met name om de verwerving van de kennis, die nodig is om bepaalde noden van de bejaarden te signaleren, te taxeren en te melden bij de geëigende instanties. De kunst van het verwijzen wil geleerd zijn.

Tenslotte zal het duidelijk zijn, dat onze gemeenten een taak houden ten aanzien van de huisvesting en de verzorging van bejaarden, gehandicapten en maatschappelijk bedreigden, vooral ook onder de bejaarden.

Ploeger

zand en zaad

Half oktober las ik in Trouw een bericht dat mij deugd deed. Om niet het wat plechtigere woord te gebruiken: dat mij troostte, bemoedigde. Deze krant haalde een brief aan, geschreven door de kerkeraad van de hervormde gemeente in Huizen (N.H.), als reactie op een stuk dat de provinciale kerkvergadering aan alle

Noordhollandse hervormde gemeenten had gezonden. De raad in Huizen schreef terug: In de loop der jaren is diverse malen gepoogd te komen tot kerkherstel langs de weg van reorganisatie. Telkens weer bleek dat deze weg een doodlopende was, wanneer daarmee niet gepaard ging een grondige reformatie. Wanneer wij dan ook momenteel aan alle kanten de roep om reorganisatie, om herstructurering, horen, dan vragen wij ons in diepe ernst af of deze weg ook niet onherroepelijk dood moet lopen. De crisis van ons kerkelijk leven wordt niet overwonnen door menselijk pogen tot reorganisatie, maar alleen door réveil, een opwekking vanuit de Geest Gods. Deze nadruk op het nood-

zakelijke werk van de Heilige Geest, wanneer het gaat om de verlevendiging van de Kerk betekent niet een lijdelijk afwachten maar maakt integendeel ten hoogste actief in het gebruik van de door God gegeven middelen als het Woord en de Sacramenten als instellingen van Christus. Het is in onze tijd ten zeerste noodzakelijk dat de Kerk het weer leert verwachten van de Geest Gods.

Tot zover citeren wij dit antwoord. Met instemming.

In ieder huis staan enige nieuwsbronnen, die u zeker niet alleen opent om misdaad, liefde en oorlog op de voet te kunnen volgen. U hebt ook de kans uw voet op de kerkelijke terreinen te zetten. Wat we

Origineel is deze vermaning niet. Paulus heeft ze al gebruikt. Hij vermaande de gemeente in Rome zo te doen (15:7). Hij had er een goede reden voor: Christus heeft ook u aanvaard.

Het is moeilijk geworden om de huidige maatschappij te overzien. Er zijn zoveel vertakkingen, er liggen zoveel verborgen draden, er zijn zo verscheidene structuren, dat de enkeling het gevoel heeft, verloren te gaan in het onbekende.

Voor al de mens, die weinig weerstandvermogen heeft, heeft dat gevoel van verlorenheid, van onmacht.

Zulke mensen zien uit naar handen, die willen helpen. Die willen leiden.

Die de weg willen wijzen.

Zulke mensen zien ook uit naar harten, die antwoord willen geven. Het zijn de christenen, die zulk een antwoord vanuit de bijbel verwachten en kunnen geven.

Elkander aanvaarden is een goede wegwijzing voor u en voor mij. Het betekent gewoon, dat we niet alleen aan onszelf en aan onze eigen belangen zullen denken. Natuurlijk zijn

Aan rustige wateren

Aanvaardt elkander

mijn en uw belangen belangrijk. Maar belangrijker kunnen de belangen van de ander zijn. De ander heeft wellicht meer van uw en mijn tijd nodig dan u en ik. Die ander is wellicht in een veel gevaarlijker kielzog gekomen dan u en ik.

Die ander kan zich wellicht niet handhaven in de maatschappij; hij is afhankelijk geworden. Afhankelijk van wie, van wat? Dat maakt veel uit. Als iemand van u, van mij afhankelijk is geworden, dan moet dat die ander een gevoel van geborgenheid geven. Dus moeten wij hen, die onze hulp nodig hebben, aanvaarden. Elkander.

Elk ander. Zonder onderscheid. De barmhartige Samaritaan zag gewoon voorbij dat het een Jood was, die in handen van de rovers was gevallen. Natuurlijk zijn wij geen engelen; wij hebben onze menselijke gevoe-

lens van sympathie en antipathie. Maar Paulus zegt, dat we die niet mogen laten spelen.

Om Christus' wil niet. Het wordt een chaos, als we alleen maar met sympathie en antipathie werken. Dan vallen er massa's mensen tussen de wal en het schip.

Het gaat om echte solidariteit. Dat woord kan vervelend en verachtelijk zijn. Het heeft altijd iets in zich van de neerbuigendheid van de sterke, die zich solidair verklaart met de zwakke. Zo alleen heeft solidariteit immers zin. Wat heeft Amerika aan een solidariteitsverklaring van Andorra? Of Israël aan zulk een verklaring van Lichtenstein? Niets immers!

Elkander aannemen (Paulus heeft het ook wel in een andere zin bedoeld!) betekent ook, dat de sterke zich met de zwakke bezighoudt. Niet om

de zwakke te overweldigen en te annexeren. Maar om die ander tot Christus' hoogte te verheffen, opdat hij de volle rijkdom van deze Heiland mag ervaren.

Christus heeft ons aangenomen. Tot heerlijkheid Gods. Het gaat ook in het diaconale werk om de verheerlijking Gods. In de beker koud water, die de dorstige gereikt wordt, worden de stralen van de liefde Gods weerspiegeld. Zijn glorie wordt erin openbaar.

Het gaat ook in het diaconale werk (zowel in het openbare als in het verborgen diaconale werk) om de redding van een verloren wereld. Een zondige wereld. Maar deze wereld wordt ondanks alle zonde niet door God in de steek gelaten. Integendeel: Hij heeft in Christus deze wereld aangenomen. Van deze aanneming mogen wij — in prediking, getuigenis en diaconie — iets zichtbaar maken.

Daarom: aanvaardt elkander.

Elk ander.

Scheveningen H. Ploeger

daar beleven houdt ons voortdurend in spanning. Er is wel waarlijk een worsteling gaande in de grotere kerken van Nederland en ook buiten onze grenzen om te overleven. Een enkele is druk bezig om de verpakking weg te gooien en naarstig te zoeken naar wat dan werkelijk het brood zal zijn om van te kunnen leven tussen nu en het jaar 2000.

De depressies die stormverwekkend over de kerkelijke bouwsels jagen raken ook ons. Misschien minder opvallend en minder ruïneus, maar wij wonen in dezelfde tijd als de zwaar beproefden en het zou van oppervlakkigheid en lichtzinnigheid getuigen als we dat niet zagen of niet zouden willen zien.

We hadden onlangs in Musselkanaal een paar goede bijeenkomsten, waarvan met name de eerste bedoeld was om ons eigen gezicht te zien, onze positie te bepalen. Het was jammer dat we er maar ruim een uur voor hadden. Het hadden twee uren zullen zijn of misschien nog meer. We knipten de franje weg en wilden samen naar de laatste gronden van ons geloof doorstoten. Onze werkelijke motieven aan het licht brengen. We probeerden de werkelijkheid te ontdekken. Dat doe je niet gemakkelijk. Het is niet goedkoop. Maar het is heilzaam. Want daar ontstaat de solidariteit der verlost, die de verlossing als verlossing en bevrijding wil-

len ervaren. Daar en dan ontdekt men dat een reorganisatie, een herstructurering alleen maar een nieuwe verpakking zou zijn, maar dat de Geest levend maakt en zelfs doden tot leven wekt. Dat hebben ze in Huizen bij de hervormden goed gezien.

Nu en dan vraagt men mij in een gemeente te willen komen praten over het Zaaierwerk en ik neem de uitnodigingen indien enigszins mogelijk aan. Maar dat dit werk hier en daar maar moeizaam gaat is een randverschijnsel van iets wat dieper ligt. Er zijn meer randverschijnselen, die op verlies duiden. We zijn dankbaar voor elk kind in ons midden dat zijn geloof in de Heer wil belijden. Maar bij wie van ons komen mensen in de dienst, die niet weten of ze de hoed op of af moeten zetten? Het is niet de eerste keer dat ik daarop attendeer, maar wat wilt u? Het is toch een benauwend feit waar we met onze verklaringen niet van bevrijd worden. Het is angstwekkend en drijft ons gewoon tot de vraag waarom wij zo ongelooftwaardig geworden zijn dat niemand meer de moeite neemt kennis te nemen van wat wij zeggen.

Broeders van de evangelisatiecommissie onzer unie hebben hierover meer dan eens met elkaar gesproken en zij overwegen gemeenten, die dat wensen, te bezoeken om met hen te spreken en vermoedelijk

vooral: met hen te bidden om die Geest van God, van wie de broeders in Huizen het ook verwachten.

't Is de tijd om op te staan.

Huizinga

ZONDAGAVOND GROTE BIJEENKOMST TE COEVORDEN

Als afsluiting van een die dag te Coevorden te houden jeugdontmoeting van de gemeenten in Z.O.-Drente wordt zondagavond 8 november om 6.45 uur in de Burgemeester Feithal (1000 zitplaatsen!) een bijzondere avond gehouden waar ook ouderen worden verwacht.

Medewerking zal o.a. worden verleend door The Messengers en een koor uit Nordhorn (Duitsland). Het thema luidt: De macht van Jezus Christus t.o. de macht van de verslaving. Spreker is ds J. Bouritius; leider ds W. Harkema.

DS S. J. ZIJLSTRA IN ZIEKENHUIS OPGENOMEN

Ds S. J. Zijlstra werd opgenomen in het Delfzichtziekenhuis te Delfzijl in verband met een zweertje aan de twaalfvingerige darm.

Hij zal voorlopig enige weken rust moeten houden.

Khun Manop, christen in Bangkla, Thailand

Het was een snikhete dag en dus ondragelijk in de auto. Vele uren duurde de reis vanuit Bangkok, de hoofdstad van Thailand. Bangkla was het einddoel van de reis. In deze kleine plaats, niet al te ver van de Kambodjaanse grens bouwden Amerikaanse geloofsgenoten een ziekenhuis. Deze plaats is een oase van barmhartigheid. Modern en uiterst proper, al liggen mannen en vrouwen op dezelfde kamer. Dit is voor deze plattelanders heel gewoon want hele gezinnen met meerdere vrouwen en jonge inmiddels getrouwde kinderen wonen in één kamer. Familieleden verzorgen de zieken. De verpleegsters en artsen zijn meer geboeid door de nood van deze mensen en door de liefde van Christus dan door de lokkende hoge salarissen "thuis".

De cliché's bij dit artikel zijn welwillend afgestaan door het weekblad *Die Gemeinde*.

De foto's zijn gemaakt door Prediger Gerhard Claas, algemene sekretaris van de Bond van Evangelische Vrijkerkelijke Gemeenten in West-Duitsland.

Beeld bij koninklijk paleis, Bangkok

Hier ontmoette ik Khun Manop. Hij is het hoofd van het "rehabilitatie-gebouw" voor de melaatsen. Hier leren de slachtoffers van deze afschuwelijke tropische ziekte zich sociaal en geestelijk aanpassen aan hun kwaal en misvormingen.

Khun Manop — tussen de 30 en de 40 jaar — zei dat het goed met hem ging toen wij hem daarnaar vroegen. Goed! Hoe kan iemand die duidelijk zelf door melaatsheid is geslagen zo opgewekt ant-

woorden dat het goed gaat?

Hij was juist bezig een paar schoenen te maken voor een patiënt. Blijvend hij de deur van een werkkamer waarin speciale machines stonden waarmee men schoenen kon maken. Hier leren vele melaatsen hun eigen schoeisel of die van andere patiënten maken. Schoenen voor zulke misvormde voeten zijn niet te koop. Draagt men geen schoenen dan ontstaan er ernstige ontstekingen aan de voeten

omdat de patiënten geen gevoel meer hebben in hun voeten, met als gevolg dat de len van de voet als het ware steeds verder weggroten... De voeten moeten dus goed beschermd zijn.

"In Chiangmai werd ik christen", zegt Khun Manop. Daar, in een speciaal ziekenhuis voor melaatsen, werd hij behandeld en kon de ziekte voorlopig tot staan worden gebracht. "Mijn vrouw, Dee-am-Da en ik waren beiden christenen toen we tien jaar geleden trouwden." Dee-am-Da lacht vriendelijk en verlegen bij het horen van haar naam. "Zijn uw ouders christenen?"

"Nee, ik ben de enige christen in onze hele familie, die zeer groot is." Ineens begint hij te spreken over de tijd toen hij nog gezond was. Met trots vertelt hij dat hij politieagent is geweest. Zes jaar lang. Toen begon de ziekte en kwam hij buiten de samenleving te staan.

De ons begeleidende zending en tolk vertelde dat dit echtpaar zeer kunstzinnig is. Hij is een goed dramaturg en toneelspeeler, bovendien zingt hij goed en musicert hij. Geschreven voor een retrace van het ziekenhuis werd het stuk "Lazarus".

Het was aandoenlijk hoe deze melaatsen dit stuk speelden. Lazarus liep als een buddhistische bedelmonnik met een nap langs de toehoorders bedelend om een beetje voedsel en om een aalmoes. Bij de "rijke man" vroeg hij om wat kruimels. Lazarus werd o.a. begeleid door een patiënt die geestelijk gestoord was. Hij voer-

Baptisten in Zuid-oost Azië

de de instructies van de regisseur goed uit. Hij moest soms alleen heel onnatuurlijk lachen. Toch paste dit in het drama. Was aangrijpend levensrecht! Groot was de uitbeelding van het geluk van Lazarus die bij vader Abraham vrede vond. Af-schuwelijk het lot van de rijke.

Khun Manop heeft dit stuk geschreven omdat de Heer zo goed voor hem is geweest. Hij mag nu veel betekenen voor andere lotgenoten. Hij mag hen helpen zowel materieel als geestelijk. Op zijn

C NADER BEZIEN

Abortus

Hoezeer ook in, wat men noemt, christelijke kringen verschillende opvattingen de laatste jaren zijn gewijzigd treedt wellicht nergens zo duidelijk aan het licht als in de mening over abortus (provocatus). Het 'abortus'-vraagstuk wordt allerweg besproken — één van de gelukkig verdwenen taboes — en ook van onverdacht christelijke zijde wordt nu wel gezegd dat deze ingreep ethisch geoorloofd is, niet slechts op grond van medische maar ook op sociale indicatie. In antirevolutionaire kringen, ook in de jongerenorganisatie (Arjos) van deze

politieke partij, is nu openlijk tegen deze veldwinnende opvatting stelling genomen. Het heeft er zelfs veel van, dat o.a. deze kwestie deel zal gaan uitmaken van de verkiezingsstrijd die weer begonnen is. Zonder in te gaan op de vraag — die terecht gesteld kan worden — of een dergelijke zaak behoren mag tot de inzet van de praktische politiek, spreken wij als onze (persoonlijke) mening uit — het vraagstuk houdt kennelijk ook vele christenen bezig — dat abortus niet geoorloofd is wanneer deze ingreep ver-

richt wordt op grond van louter sociale indicaties. We zijn het op dit punt met het standpunt van de antirevolutionairen eens.

We weten, dat aan het vraagstuk van de abortus heel veel moeilijke kanten zitten. Desondanks staat het voor ons vast, dat de geboorte van een nieuw mensenleven niet ongedaan gemaakt mag worden enkel en alleen op grond van het feit dat het kind ter wereld zal komen in omstandigheden en een milieu die 'onaangepast' zijn. We leven gelukkig in een verzorgingsstaat die zoveel mogelijkheden en middelen tot zijn beschikking heeft (of kan creëren) dat abortus door geen enkele sociale indicatie gerechtvaardigd kan worden.

v. D.

Miljoenen die dagelijks moeten eten

Thai instrument de "Bow" speelt hij geestelijke liederen of begeleidt hij Dee-am-Da als zij met andere meisjes de klassieke Thai dansen opvoert.

"Ik weet niet helemaal zeker of ik de Heer ooit zo had kunnen dienen als ik gezond gebleven was", zegt onze gastheer in dit merkwaardige gebouw waar de geest van Christus woont.

Dee-am-Da gaat door met haar borduurwerk dat de koninklijke boot op weg naar de Tempel van de Dageraad in Bangkok voorstelt. Ze heeft pas de talloze orchideeën verzorgd die voor de verkoop worden gekweekt.

Geen paradijs, want man en vrouw zijn naar het lichaam geschonden. Of eigenlijk toch wel een beetje een paradijs? Immers hun geest werd vernieuwd door de "tweede Adam", hun Heiland en Heer: Jezus Christus.

Th. van der Laan

BAPTISTEN IN IERLAND

Zoals reeds eerder bericht kunnen de baptistengemeenten in Ierland zich sinds 1941 verheugen in een ononderbroken groei. De Unie, die niet is aangesloten bij de Europese Baptisten Federatie noch bij de Baptisten Wereldalliantie maar bij The Fellowship of Evangelical Baptist Churches in Europe, telt thans 7.186 leden in 77 gemeenten.

Tijdens de Algemene Vergadering welke deze zomer te Belfast werd gehouden verwelkomde de Unie de eerste nieuwe gemeente die sinds 1891 in de Ierse Republiek werd gesticht. De Unie heeft in dit deel van het eiland thans 7 gemeenten met totaal 300 leden. Van deze gemeen-

ten dateren 2 uit het jaar 1650 en zijn daarmee de oudste gemeenten van de Unie. De emeritus-voorganger Hugh Henry Orr hield tijdens de Algemene Vergadering een toespraak waarin hij ook de huidige onlusten in Noord-Ierland aan de orde stelde. Hij zei o.a.: Sommigen trachten de verhoudingen in Noord-Ierland voor te stellen als een botsing van twee religies. Dat is echter een oppervlakkig oordeel. Het is meer dan dat! Een grote meerderheid van de rooms-katholieken is niet bereid de grondwet te aanvaarden en zij zijn besloten die grondwet zo snel mogelijk te veranderen. De minderheid grijpt de knuppel om te nemen wat zij anders niet kunnen krijgen. De bijbel toont ons duidelijk wat wij moeten doen. Staten zijn door God geschapen en gegeven en er zul-

len staten zijn tot God er een einde aan maakt. De staat behoort neutraal te zijn tegenover alle burgers, ongeacht hun godsdienst. Als een christen meent, dat de eisen van de staat hem met de geboden van God in conflict brengen moet hij God meer gehoorzaam zijn dan de mensen. Als ik de staat ongehoorzaam ben ga ik de gevangenis in. Die straf neem ik als een man op me. Ik organiseer geen revolutie om de staat te vernietigen.

ADRESWIJZIGING

Ds H. L. Nieman te Coevorden is verhuisd en woont thans Van Giffenstraat 35 te Coevorden.

GERECHTIGHEID

God wil dat zijn gerechtigheid in de wereld merkbaar is. Hij wil, dat het in de wereld zo toegaat als Hij zich heeft voorgesteld. Het is wel duidelijk dat de zonde voor God een geweldige teleurstelling is. Op deze manier leven de mensen niet in gerechtigheid, maar in ongerechtigheid. Mensen willen dat het in de wereld gaat, zoals zij zich hebben voorgesteld. Dat blijkt tegengesteld te zijn aan Gods bedoelingen.

Nu heeft God Abram en zijn nakomelingen uitgekozen om een volk te vormen, dat Hem als God erkent. Na de uittocht uit Egypte wordt dit duidelijk gezegd. God gaat met Israel een verbond aan. Dit heeft ten doel dat Israel een volk wordt dat leeft volgens Gods ideeën. "Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en mijn verbond bewaart, dan zult gij uit alle volken Mij ten eigendom zijn, want de ganse aarde behoort Mij. En gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk." (Exod. 19:5, 6). In Israels samenleving zal gerechtigheid van God merkbaar moeten worden. Maar dat kan alleen als Israel aandachtig luistert naar wat God zegt, en eveneens gehoorzaamt. Dit wordt dan ook in zekere zin de voorwaarde voor het verbond. "Mozes nam het boek van het verbond en las het voor de oren van het volk en zij zeiden: Alles wat de HERE gesproken heeft, zullen wij doen en daarnaar zullen wij horen. Toen nam Mozes het bloed en sprengde het op het volk en hij zeide: Zie, het bloed van het verbond dat de HERE met u sluit, op grond van al deze woorden." (Exod. 24:7, 8).

Gerechtigheid en het verbond.

Op de vraag, waarom God eigenlijk Abram en zijn nakomelingen uitkoos om een bijzonder volk te worden, is een simpel antwoord te geven: God deed het in gerechtigheid. Het verbond van God met Abram en met Israel is een vrucht van Gods gerechtigheid. God houdt vast aan zijn bedoelingen voor de schepping. Daarom wil Hij dat zijn gerechtigheid merkbaar wordt in de wereld. Daarom wil Hij door middel van Israel zijn doel bereiken. Hieruit blijkt al, dat Gods gerechtigheid een sterk houvast is! God heeft zich aan Israel gebonden met het oog op de volkeren van de wereld! U herinnert zich, hoe we bij het bestuderen van Daniëls gebed het daarover hebben gehad. Vooral de profetie van Ezechiël is heel duidelijk op dit punt. Het verbond is daarom niet een aangelegenheid alleen voor Israel.

Het heeft betrekking op de hele wereld. Het verbond, dat God met Israel sloot bij de Sinaï (Exod. 24) wordt in het Oude Testament het meest aangehaald. Daarvan zijn de afspraken voorwaardelijk. Pas wanneer Israel met de voorschriften heeft ingestemd, gaat het verbond in. Dat houdt in, dat wanneer Israel de afspraken niet na komt, God de ruimte heeft om het verbond ongedaan te maken. Je zou zeggen, dat God er op deze manier nooit aan had hoeven beginnen. Want welk mens kan zijn wetten nakomen? Toch heeft God het gedaan. Daaruit mag je opmaken dat dit verbond toch kans van bestaan heeft. De enige reden is dan dat God zelf het verbond sloot. God staat er garant voor. U weet trouwens ook wel, dat meteen na de verbondssluiting voorbereidingen worden getroffen voor de bouw van de tabernakel (Exod. 25). Door middel van de offers zullen de ongerechtigheden worden weggenomen.

Eigenlijk betekent het: God is vergevingsgezind, en daarom alleen is het mogelijk dat een mens met God samen leeft.

Wanneer Israel zich niet houdt aan de afspraken, is er sprake van ongerechtigheid. Die ongerechtigheid vindt plaats binnen het verbond, zodat die ook binnen het verbond dient te worden verwijderd. Dat wordt ondernomen door de offerdienst. Maar het blijkt niet te voldoen. De mensen zijn niet bij machte de wet te houden. Ze zijn niet bij machte het verbond te houden. Als het verbond stand zal houden, d.w.z. als God nog met zijn volk verbonden zal blijven, dan kan dat alleen door één of ander wonder van God zelf. Het zal dan weer een daad van gerechtigheid zijn. Ondanks de mislukking van de prachtige plannen, zal Hij dan in zijn gerechtigheid nieuwe wegen vinden.

RADENKONFERENTIE GRONINGER BOND VAN BAPTISTEN GEMEENTEN

Hierbij nodigen wij alle belangstellenden uit tot het bijwonen van onze Radenkonferentie, die op zaterdag 14 november a.s. te Stadskanaal zal worden gehouden. De konferentie begint om precies 14.30 uur. Vooraf is er gelegenheid om een kopje thee te nuttigen. De agenda ziet er als volgt uit:

Opening door de voorzitter, ds J. A. Brandsma.

Mededelingen door de sekretaris.

Zo verkondigen de profeten namens de HERE dat Hij zijn Knecht zal sturen. Ik schrijf de naam HERE hier even, zoals de bijbel het ook doet, om u er nog eens aan te herinneren, dat dit woord de verbonds-naam van God vertegenwoordigt! Hij, die zich door het verbond aan Israel bond, Hij is het die zijn Knecht stuurt. "Ik, de HERE, heb u geroepen in gerechtigheid... u gesteld tot een verbond voor het volk." (Jes. 42:6). Het verbond is de verbinding tussen God en het volk; het is de verbindende afspraak. Zo zal Gods Knecht de verbinding vormen tussen God en zijn volk. Het ligt voor de hand dat ik hier even melding maak van de profetie over de lijdende Knecht des HEREN. Want de schuld van de zonde moet uitgewist. En gaat het niet met de gebruikelijke offers, dan moet er een andere manier zijn. Dan zegt de profeet: "Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden. Wij allen dwaalden als schapen, wij wendden ons ieder naar zijn eigen weg, maar de HERE heeft ons aller ongerechtigheid op hem doen neerkomen." (Jes. 53:5, 6). Nu ligt de weg open voor de komst van de gerechtigheid: d.w.z. dat de mensen zich tegenover God en tegenover elkaar en de wereld gedragen, zoals God het heeft bedoeld. "Door zijn kennis zal mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken," (Jes. 53:11). De voorwaarde voor het oude verbond van de Sinaï, het houden van de wet, die zoveel moeilijkheden veroorzaakte, behoort dan niet meer tot de onmogelijkheden. "Zie, de dagen komen... dat Ik met het huis van Israel en het huis van Juda een nieuw verbond sluiten zal: Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vadersen gesloten heb... mijn verbond, dat zij verbroken hebben... Maar dit is het verbond dat Ik met het huis van Israel sluiten zal na deze dagen... Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn." (Jeremia 31:31-33). P. v. d. Werf.

Notulen van de 11. gehouden konferentie.

Naar aanleiding van de notulen.

Ingekomen stukken.

Voorstellen van het bestuur voor de 2e Paasdag 1971.

Inleiding over: Verandering in taakstelling en functie van de baptisten-voorganger. Door: Ds Th. v. d. Laan.

Pauze.

Gesprek n.a.v. het onderwerp.

Vaststelling van de volgende konferentie.

Rondvraag.

Sluiting.

Mogen wij rekenen op uw aller aanwezigheid? Tot ziens in Stadskanaal.

SOCIAAL EN DIAKONAAL JAAR

(Ingezonden)

De twee landelijke werkcommissies Sociaal Jaar en Diakonaal Jaar, die aan jongeren de gelegenheid bieden gedurende een jaar als vrijwillige hulpkrachten te werken in ziekenhuizen en instellingen, zijn gefuseerd tot één algemene landelijke organisatie: de Landelijke Stichting Sociaal en Diakonaal Jaar.

Het protestantse Diakonaal Jaar werd opgericht in 1958 en het katholieke Sociaal Jaar in 1963. Tussen beide organisaties bestond reeds een nauwe samenwerking. Omdat de doelstellingen van het Sociaal Jaar en het Diakonaal Jaar in feite parallel lopen, heeft men besloten tot een volledige fusie.

Bij de nieuw opgerichte landelijke stichting zijn zes plaatselijke en regionale groepen aangesloten. Deze groepen behouden voorlopig hun autonoom karakter, maar ontvangen gezamenlijke service van de landelijke stichting.

De bedoeling van het landelijk orgaan is om naast het verlenen van service vooral ook te onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn voor mensen die niet in de gelegenheid zijn om één jaar hun studie of werk te onderbreken, maar wel in hun vrije tijd voor de hulpbehoevende medemens iets willen doen, hetzij in week-ends, hetzij in de avonduren.

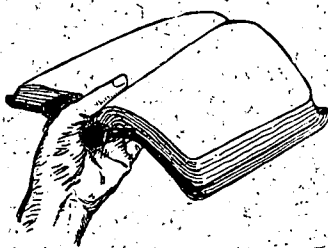
Verder zal door de landelijke stichting de gemeenschappelijke propaganda voor het sociaal en diakonaal jaar worden gevoerd en kontakten worden gelegd met diegenen die het doel van de stichting kunnen bevorderen, waaronder kerkelijke en andere levensbeschouwelijke gemeenschappen.

Het Sociaal en Diakonaal Jaar plaatst jaarlijks in augustus een groot aantal meisjes en jongens van 17 tot 30 jaar in ziekenhuizen, verpleeginrichtingen, kinder- en bejaardentehuizen, gezinszorginstellingen e.d. Gedurende een jaar assisteren zij daar vrijwillig de beroepskrachten bij de verpleging en verzorging.

Op het ogenblik nemen meer dan driehonderd jongeren aan een dergelijk "jaar" deel. De ervaringen die men tot nu toe met deze vrijwillige dienstverlening door jongeren heeft opgedaan, zijn bijzonder gunstig. Niet alleen de zieke of gehandicapte medemens is met dit werk gebaat; ook voor de deelnemer zelf kan het een waardevol jaar zijn, waarin men de gelegenheid heeft zich maatschappelijk te oriënteren en al werkend tot een gerichte beroepskeuze te komen.

Het secretariaat van de Landelijke Stichting Sociaal en Diakonaal Jaar is gevestigd op het adres Nieuwe Gracht 27 te Utrecht.

P.S. Het is goed te bedenken dat in dit kader stellig ook in de tehuizen van Tabitha werk is te doen... e.r.

Wat zullen we lezen?

zondag	8 november	Psalm 15	Omgaan met God
maandag	9 november	1 Thessalonicenzen 1: 1-10	Goddank!
dinsdag	10 november	1 Thessalonicenzen 2: 1-7	Alleen om Christus' wil
woensdag	11 november	1 Thessalonicenzen 2: 8-12	Woorden en daden
donderdag	12 november	1 Thessalonicenzen 2:13-16	Het is Gods Woord
vrijdag	13 november	1 Thessalonicenzen 2:17-20	Wie is onze erekrans?
zaterdag	14 november	1 Thessalonicenzen 3: 1-5	Zorg voor de gelovigen

Tabitha-nieuws

Vergeet het maar, dat we u zouden vergeten. Dat we u met rust zouden laten. U weet het immers: 8-11-70 = Tabitha-zondag.

Of we uw geld nodig hebben??

Ja en neen.

Ja, als u er prijs op stelt, dat onze gemeenschap middels de Stichting Tabitha blijft zoeken naar mogelijkheden voor onze gemeenten om dienend bezig te kunnen zijn. Wie zal de kosten dragen van de voorbereidingen voor de bouw van bejaardentehuizen te Delfzijl en te Emmen, als het onverhoopt niet tot verwerkelijking van de plannen mocht komen?

Er zijn meer terreinen, waarop spuurwerk verricht wordt.

We hebben uw geld niet nodig, als u denkt, dat we niets hoeven te doen.

We hebben uw geld ook niet nodig, als u denkt, dat geld voldoende is om de Here Jezus te laten zien in deze wereld; in de wereld van de bejaarden, de gehandicapten, de bedreigden. Niet uw gevende hand, maar uw liefhebbend hart is het, waarop gewacht wordt.

Maar of het een of het ander is: vergeet maar dat we u met rust laten. Zondag 8-11-70 is Tabitha-zondag 1970.

Maar u wist dat reeds: u was al gewaarschuwd.

Wat we u nog niet vertelden: uw giften kunt u kwijt in de collectezak in de gemeente, en ook op giro 530.092 t.n.v. Penningmeester Tabitha-Bouw-Actie, Westduinweg 1107, Scheveningen.

Ploeger

INTEKENING OP 'GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME' EEN SUKSES.

De geboden mogelijkheid om in te tekenen op het door de Unie uit te geven boekwerk 'Geschiedenis van het Baptisme in Nederland' is een succes geworden.

De totale oplage werd aanvankelijk vastgesteld op 1500 exemplaren. Het aantal van hen die door voorintekening een exemplaar bestelden was op de laatste dag van de daarvoor gestelde termijn reeds omstreeks 1500. De oplage zal nu totaal 2000 bedragen.

De prijs van het boekwerk bedraagt thans f 12.95.

gemeenteberichten

VEEL WERK AAN DE WINKEL

Alblasserdam - (J. Th. v. W.) - De gemeente te Alblasserdam wil hiermede, de goede gewoonte getrouw, door middel van dit blad weer eens verslag doen van het wel en wee hier. We kunnen wel zeggen dat er vooral in het winterseizoen enorm veel activiteiten zijn; zo ook in het juist begonnen seizoen. Zoals u misschien wel weet is onze gemeente een streekgemeente en wordt er behalve in Alblasserdam ook gewerkt in o.a. Papendrecht, Hardinxveld-Giessendam en Ridderkerk. Te Hardinxveld is een maandelijkse bijbelbespreking bij één der broeders thuis thans uitgroeid tot een regelmatige samenkomst in een hiervoor gehuurd zaaltje, waar eenmaal per 14 dagen het Evangelie wordt verkondigd. Te Papendrecht werd dit seizoen reeds de eerste evangelisatiedienst gehouden en we hopen ook in deze plaats spoedig tot regelmatige samenkomsten te

kunnen overgaan. Ook te Ridderkerk worden, zo de Heer wil, dit seizoen enkele evangelisatiesamenkomsten gehouden. Uiteraard worden ook te Alblasterdam regelmatig pogingen gedaan om anderen met de Blijde Boodschap te bereiken, door maandelijks speciale diensten te houden. Bij deze opsomming mogen we zeker onze vrouwenverenigingen te Alblasterdam en Papendrecht niet vergeten. Onze zusters zijn vooral bij het naderen van de Kersttijd bijzonder actief om ouden van dagen en zieken te bereiken.

Voor het voorjaar worden er plannen gemaakt voor een tentcampagne en geregelde openluchtsamenkomsten.

Bij al dit werk is een goede geluidsinstallatie onontbeerlijk. Helaas is onze eigen installatie kapot en niet meer te repareren. Bovendien ontbreken de middelen om nu een nieuwe aan te schaffen. Ligt er wellicht in een gemeente nog zo'n overcomplete geluidsinstallatie zodat wij weer met een geluidswagen kunnen colporteren en de mensen voor de diensten kunnen uitnodigen? Eventuele aanbiedingen graag aan ds. A. Visscher, Staringstraat 15 te Alblasterdam, tel. 01859-3267.

Het is bijna traditie, dat in een gemeentebericht melding wordt gemaakt van een doopdienst. Ook wij zijn bijzonder verheugd te kunnen berichten, dat een jongeman voor zijn Heer gekozen heeft en inmiddels door de doop aan de gemeente is toegevoegd.

Zo gaan wij in alles voorwaarts in de wetenschap dat we een machtige Heiland hebben. Het belangrijkste is, dat als de gemeente alle activiteiten biedend voorbereid het uitgestrooide zaad zeker tot wasdom zal komen en vrucht zal dragen.

MEDEDELINGEN

Vanaf heden is ds. Y. Flietstra, Herenstraat 12, 3600 Waterschei-Genk (België) telefonisch te bereiken onder no. 011-56438.

Het telefoonnummer van ds. P. van der Werf te Rotterdam is thans: (010) 802074.

ERNST WIECHERT OVER DE BIJBEL

In zijn autobiografie 'Wälder und Menschen' geeft Ernst Wiechert op overtuigende wijze te kennen hoe groot de invloed van de bijbel geweest is op zijn jeugdig hart.

Ik weet niet of het te danken is aan de stille kunst van mijn onderwijzeres, of aan mijn fantasie, dat ik alle mensen en gebeurtenissen niet in de verte van een grijs verleden plaatste maar in mijn eigen omgeving: de ster van Bethlehem straalde over het dak van onze stal; de aren lezende Ruth liep op ons roggeveld; Jozef haalde zijn broeders met de zilveren beker in waar de dorpsweg het bos inging; de haan die Petrus deed heengaan om bitter te wenen kraaide op ons erf.

Het zal vermoedelijk zo geweest zijn, dat de eenvoud en de eeuwigheid van de bijbelse figuren zo groot waren dat zij uit de ruimte en de tijd te voorschijn traden en na 2000 jaren in de ziel van een kind van het woud hetzelfde licht ontstaken dat over zo veel volkeren en landen gestraald heeft als op de eerste dag. Hoeveel armer en kouder zou mijn leven geweest zijn als ik toen niet in staat was

geweest mij met zo'n grenzenloze harts-tocht in die wereld te begeven, waarin gezondigd en gedood werd als in alle tijden, maar waarin ook bemind, verzoend en begenadigd werd en dat in 'n taal die ons ook vandaag nog laat geloven, dat God Zich door de mond van sprekende mensen moet hebben geopenbaard.

OEREBRO-BAPTISTEN (ZWEDEN) TEGEN ABORTUS

De Oerebro-baptisten (ongeveer 20.000 leden), die zich enkele tientallen jaren geleden losmaakten van de Baptistenunie in Zweden, hebben in een resolutie hun ernstige bezorgdheid uitgesproken over de liberale ontwikkeling die zich ten aanzien van abortus in hun land voltrekt. In de resolutie wordt o.a. opgemerkt: Onze massamedia is het gelukt om de perverse en destructieve opvattingen van een minderheid ten opzichte van het seksuele leven en de rechten van het ongeboren kind ingang te doen vinden.

Zoals bekend werkt de Zweedse Rijksdag aan een nieuwe abortuswet.

NA 'EURO 70' IN DUITSLAND

Naar thans is bekend geworden, zijn ongeveer 15.000 mensen tijdens de Billy Graham campagne in Dortmund, 'Euro 70' genaamd, waarbij vele steden in Europa via een gesloten televisie-circuit waren aangesloten, naar voren gekomen om gevolg te geven aan de uitnodiging om Jezus te volgen.

De kosten van de campagne, ongeveer 1.75 miljoen Mark, zijn door giften en kollekten volkomen gedekt.

Na de campagne is dr. Billy Graham ontvangen door dr. Heinemann, de president van de Bondsrepubliek, en door Willy Brandt, de bondskanselier.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30 78 48 23, postgironummer 25-05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f. 23,— per jaar.

RADENKONFERENTIE Z.O.-DRENTÉ

Op maandag 9 november a.s. wordt de Radenkonferentie van de gemeenten in Zuid-Oost Drenthe te Emmen gehouden; aanvang: 19.45 u.

Agenda: Vergeten ambtsdragers, in te leiden door ds. P. Jager (Nw. Weerdinge) en ds. J. Bouritius (Emmen). D. M.

Mede namens onze kinderen willen wij allen die ons met de 26ste oktober 1970 op enigerlei wijze feliciteerden hartelijk danken.

De verbondenheid met gemeenten, vele leden en vrienden, commissies en de Vinkenhof, kwam op die dag op een sympathieke manier tot uiting. Mede daardoor zijn de dagen rondom de 26ste oktober 1970 voor ons onvergetelijk.

Fam. W. VEENSTRA
G. Terborgstr. 38 II, Amsterdam.

De Heer nam tot Zich onze broeder

JACOB JOHANNES

op de leeftijd van 73 jaar.

Groningen, 27 oktober 1970.

Baptistengemeente Groningen-Zuid.

De machine draait al . . . . .

Binnen enkele weken verschijnt

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door ds. J. v. Dam

(met afbeeldingen; 300 pagina's; 33 hoofdstukken; gebonden)

f12,95 (exkl. verzendkosten)

Een boek om zelf te bezitten.

Een boek om cadeau te geven.

Besteladres: Dalweg 77, Arnhem.

DE CHRISTEN

13 nov. 1970

85e jaargang - 46

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zellastraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f. 23 — per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Koninkrijken vallen, al hun pracht vergaat...

In de Vrije-Evangelische kerk in Nijverdal heeft het koor een lied gezongen op de melodie van Land of hope and glory werd mij meegedeeld. Waarop ik antwoordde dat ik ook een lied op die wijze gezongen had in de mooie kerk van Musselkanaal. Nu valt het me altijd moeilijk een bekende melodie van bekende woorden los te koppelen en er andere woorden bij te zingen — je wordt een beetje buiten-sporig, dubbelsporig is beter. — maar ik herinner me ook dat ik temidden van de grote schare even zweeg toen het zo verder ging: waar de Kerk der eeuwen onoverwrikbaar staat. Welke Kerk dacht ik! Het staat er met een grote K (Lied 10 in het blauwe boekje: Zing een lied) en die grote K bezweert de opkomende verdenking dat iemand aan een bepaalde kerk gedacht heeft. Die kerken staan immers niet onoverwrikbaar. Al hebben ze wel een taai leven, als ik dat zo zeggen mag. Want ergens maken wij, ik neem aan onbewust, de fout om onze kerk te zien als de Kerk. En die blijft. Dus blijven wij.

Ik geloof in de aanwezigheid van de Kerk, en als dat woord u stoort: de gemeente, door alle tijden heen De Heer der gemeente zal in elke eeuw en in elk deel der wereld mensen roepen uit de duisternis tot zijn heerlijk licht. Zolang de Geest van God op aarde zal zijn zullen mensen opnieuw geboren worden en zij zullen de avant-gardisten, de voorhoede zijn van de nieuwe gemeenschap. Van ver komt een stem, 't zijn woorden van Hem: die Mij volgt zal leven, een nieuwe wereld betreden. Of, om nog een lied aan te halen uit dat bekende boekje: Door de wereld gaat een woord en het drijft de mensen voort: "Breek uw tent op, ga op reis naar het land dat Ik u wijs!" Die Abram daagt ons maar uit. Of eigenlijk niet hij, maar Hij die zijn leven binnendrong en hem lospeuterde uit zijn rustig bestaan. Vaarwel alle zekerheid. Ingevoerd alle vastigheden tegen de onrustbarende stem, die een mens opdrijft uit het warme leger en hem wegzendt in de angstaanjagende ruimte van het geloof.

Hier beneden is het wel, maar het is hier niet.

Dat heeft Johannes, de Doper, willen duidelijk maken aan hen die zich vastklemden aan de dikke muren van een op instorten staande tempel. Jezus, u wel bekend, heeft die tempel tweemaal schoongeveegd, maar dat werd zijn 'ondergang'. Daarom veegde God zelf die tempel weg door de handen van heidense Romeinen. Geen steen bleef staan.

Luther en velen voor, met en na hem hebben tegen een verworden kerk gestreden en nog gaat die strijd voort. Je zou willen en bidden dat die zelfde ijver ook ontbrandde tegen de kerken en vooral in die kerken die daarna ontstonden. Terug naar het Woord. Terug naar de Stem. Geen brand- en slachtoffers, zo ze al ergens in een of andere vorm gebracht worden, maar gehoorzamen. Gehoorzamen is beter dan slachtoffers, luisteren meer dan het vette der rammen.

En hoe staat het dan met ons en onze kerk. Putten wij ons ook niet uit in de handhaving en eventueel organisatorische uitbouw? Zijn wij aangeland in het laagland der menselijke regelingen en zekerheden zonder dat te onderkennen? Het gaat toch nog alles goed bij ons. Wij bouwen en perfektioneren. Maar drijven als een vetoogje op de Nederlandse waterplas. De deuren zitten dicht.

In 'De nieuwe linie' van 3 oktober schreef Robert Adolfs: De kerken zelf moeten verdwijnen en het christelijk getuigenis moet ontdaan worden van al die sterk cultuur-gebonden religie-elementen. Als dit is gebeurd zal het evangelisch getuigenis weer kracht krijgen, inspiratiebron worden en opnieuw een hoopvol teken worden voor de toekomst..... Jezus van Nazaret was een rabbi, een leraar, maar ook een profeet. Hij voorzag en verkondigde de verwoesting van de joodse tempel, het grote symbool van religie en cultus. Wellicht dat hij in een verder perspectief ook de ondergang van de christelijke kerk voorzag: er zal geen steen op de ander blijven staan!

Van ver komt een stem...

Huizinga

Leven en overvloed

In de geneeskunde is het reeds lang bekend, dat allerlei spanningen en problemen een mens lichamelijk ziek kunnen maken, of de genezing van ziekte kunnen tegenhouden. Dat is veel vaker het geval dan wij denken, want wij zijn ons vaak niet bewust van de spanningen of problemen. En tot Wien zullen wij gaan, ter ontdekking en genezing van onze zorgen, tot Wien anders dan tot God, onze Vader. Een mens die een harmonisch gebedsleven heeft, kan al de zorgen van het dagelijks leven aan; die mens hoeft niet eronder te raken, hij staat erboven.

Nu is het verrassende, dat de bijbel deze waarheid al veel eerder aangeeft dan de wetenschap. En alleen de bijbel geeft ons de juiste weg om uit de moeilijkheden te geraken. De wetenschap zegt: die en die dingen maken een mens ziek. De bijbel zegt: zo en zo moet u bidden. En beide spreken over dezelfde dingen. De wetenschap wijst ons onze kwalen aan, de bijbel geeft daarop het antwoord ter genezing. Welke dingen kunnen onze gezondheid aantasten? Dat zijn dezelfde dingen die ons gebed krachteloos maken.

Ik zal proberen dit aan de hand van een paar vragen duidelijk te maken:

1. Hebt u schuld beleden?
2. Hebt u vergeven?
3. Hebt u vergeving ontvangen?
4. Wilt u werkelijk datgene waarvoor u bidt?
5. Wat is Gods wil??
6. Hebt u geloof?

1. Hebt u uw schulden beleden? De eerste voorwaarde om tot een innig gebedsleven te komen, is de ootmoed. „Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God, niet verachten”, Ps. 51:19.

Laten wij onszelf niet sparen, maar meedogenloos onze zonden, onrecht dat wij hebben gedaan, liefdeloosheid, gemakzucht, trots, laten wij alles opgraven en beschaamd voor den Heer leggen; en Hij, die ons om Jezus' wil liefheeft, zal ons uit onze gebrokenheid oprichten.

2. Hebt u vergeven? „Daarom zeg Ik u, alwat gij bidt en begeert, gelooft dat gij het hebt ontvangen, en het zal u geschieden. En wanneer gij staat te bidden, vergeeft wat gij tegen iemand mocht hebben, opdat ook uw Vader in de hemelen uw overtredingen vergeve.” Marc. 11:24, 25. Vergeven, dat is voor geen van ons een gemakkelijke zaak. Maar niet-kunnen-vergeven is iets dat ons gebedsleven, onze geest en ons lichaam volledig kan verwoesten. Wrok, haat, vaak diep weggestopt, we zijn er ons nauwelijks van bewust. Het lijkt een mensonmogelijke opdracht om deze dingen uit ons leven weg te doen. Maar als ergens de uitspraak: „Bidt en u zal gegeven worden” van toepassing is, dan is het hier: God is machtig

en liefdevol. Met één handgebaar veegt hij diepgewortelde haat of wrok of onvermogen tot vergeven uit ons leven weg. God-zij dank! De opdracht die Hij geeft, voert Hij ook zelf uit, als wij daarin ten volle meewerken.

3. Hebt u vergeving ontvangen? Ja, u hebt vergeving ontvangen. U hebt uw schulden beleden voor God, met zoveel woorden, U hebt uw naaste vergeven, zeventig maal zeven maal, met Gods hulp. En u hebt om vergeving gevraagd in de Naam van Jezus Christus.

De vergeving door het bloed van Jezus, dat is het toegangsbewijs, waardoor wij „met vrijmoedigheid mogen toegaan tot den troon der genade, opdat, wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen, te gelegener tijd,” Hebr. 4:16.

Doortobben met schuldgevoelens kan ook weer uw gebed krachteloos maken en uw lichaam en geest aantasten. U durft van Gods niets te verwachten, want u bent immers een verwerpelijk mens?

Maar neen, uw zonden worden u vergeven, telkens en telkens weer, door het wereldomvattende verlossingswerk dat Jezus in Zijn grote liefde voor ons allemaal heeft volbracht. Alle zonde is nu weggenomen, afgewassen door het bloed van Jezus. Als een zondeloos mens mag u voor de Vader verschijnen, en Hij moedigt u aan, Hij ontvangt u in liefde.

U zoekt Gods aangezicht, welnu, u mag Zijn liefdevol aangezicht zien. Vreest niet. „Het gebed van een rechtvaardige vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt.” Jac. 5:16. Onze rechtvaardigheid en de kracht van ons gebed zijn reëel, omdat het niet onze eigen rechtvaardigheid en onze eigen zwakke kracht zijn, maar die van Jezus Christus.

4. Wilt u ook werkelijk datgene waarvoor u bidt? Deze vraag lijkt dwaas, maar hoe dwaas zijn wij niet! Jezus vraagt dikwijls: „Wat wilt gij dat Ik u doen zal?” Of: „Wilt gij ziende worden?” Wij moeten ons rekenschap geven van onze verborgen wensen en verlangens en ons concreet uitdrukken in het gebed.

5. Hiermee hangt samen het vragen naar Gods wil. Als wij hierover in twijfel verkeren moeten wij naar het antwoord zoeken.

Meestal geeft de bijbel ons reeds antwoord, en als wij dan weten, dat ons gebed in overeenstemming is met Gods wil, moeten wij volharden en niet twijfelen.

Wij weten dat het boven alles Gods wil is met ons, mensen, dat wij verlost, dat is, losgemaakt worden uit de macht van satan; dat wij leven en overvloed hebben door Zijn levendmakende Geest.

Met andere woorden: het is Gods wil, dat wij ons in voor- en tegenspoed met allen,

De schrijfster van dit artikel mevrouw S. J. Veenstra-Heemskerk, wonende te Hoofddorp en lid van de baptistengemeente te Haarlem, studeerde medicijnen te Leiden tot 1956, was vervolgens enige jaren werkzaam als huisarts-assistente en waarnemster. In 1960 trouwde zij met de heer Veenstra, leraar M.O. Het echtpaar heeft 3 kinderen. Tot op heden is zij werkzaam in de zuigelingen- en kleuterhygiëne.

die ons zijn toevertrouwd, blindelings stellen onder Gods bescherming, tegenover die andere macht die ons naar het leven staat.

Daarom moeten wij God boven alles liefhebben, omdat alleen van Hem het leven is; en daarom moeten wij Hem in alles gehoorzaam zijn, want het dient alles tot onze verlossing en tot de verlossing van de gehele mensheid.

Weest u ook niet te gauw bang dat een gebed voor uw persoonlijke zaak een egoistisch gebed is. „Geef ons hedens dagelijks brood” leert Jezus ons bidden. „Want uw hemelse Vader weet dat gij dit alles behoeft, maar zoekt eerst Zijn koninkrijk en Zijn gerechtigheid”. Matt. 6:32. Dat betekent dat wij zoeken en vragen naar Gods wil, om die te doen, en dat betekent ook dat wij een grote plaats inruimen in ons gebed voor de noden van onze vele naasten.

6. Hebt u geloof? „Indien gij gelooft” zegt Jezus telkens. Waaruit bestaat dat geloof? Moet er meteen na ons gebed een wonder gebeuren en is ons geloof anders niets waard? Dat hoeft niet altijd.

Geloven is vooral: een volledig vertrouwen stellen in God en machtige dingen van Hem verwachten. „Hoe zal Hij, die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken?” Rom. 8:32.

God heeft ons al zoveel liefde betoond door zijn Zoon, wij kunnen ons helemaal aan die God toevertrouwen. En Hij is oppermachtig, niets ontgaat Hem, het loopt Hem geen ogenblik uit de hand, er is geen zaak zo moeilijk, dat God er geen raad mee zou weten!!

Wanneer wij onze zaak aan Hem hebben voorgelegd, dan mogen en moeten wij met een gerust hart vertrouwen, dat God onze Vader de liefde, de zorgzaamheid, de wijsheid en de macht heeft om deze zaak ter hand te nemen en tot een goed einde te brengen, op Zijn wijze en op Zijn tijd.

Volledig loslaten dus, onzerzijds „Werpt al uw bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u.” Hij neemt die zorg van u over. „Wacht op den Here, weest sterk, uw hart zij onversaagd, ja, wacht op den Here”. Ps. 27.

Dan zullen wij zien, dat God bij machte is wonderlijke en grote daden te doen.

Dan zullen wij tot onze vreugde bemerken, dat het gebed geen alleenspraak is

Vloeken, liegen, moorden, stelen, echtbreken
Dat is de dagelijkse situatie waarin Hosea sprak.

U hoeft de krant maar op te slaan en u ziet dat onze situatie dezelfde is.

Ook in onze samenleving twijfelen we vaak aan de mogelijkheid van trouw en liefde.

Er is zo weinig betrouwbaarheid en gemeenschapszin.

En zelfs in de gemeente wordt geklaagd over egoïsme en gebrek aan oog en hart voor de ander.

Is ook hier misschien de oorzaak dat er zo weinig kennis Gods meer gevonden wordt? Zou een nieuw vertrouwd zijn met de openbaring van God

Aan rustige wateren

Gebrek aan kennis?

ons ook niet weer dichter bij elkaar brengen en open ogen en harten geven voor de wereld waarin we leven?

Natuurlijk, die openbaring is ons het grootst gegeven in Jezus Christus onze Heer, door de gemeenschap met de Heilige Geest.

Maar de weg van het evangelie en de liefde van God in deze wereld is gegaan via het Woord. Is een deel van onze verlegen-

heid om die weg aan anderen te wijzen misschien, dat we er zelf zo weinig van kennen? Wordt ons onvermogen tot onderlinge eenheid en liefde mee veroorzaakt door gebrek aan kennis?

Natuurlijk, in Hosea 4 wordt een aanklacht geuit tegen de man voor de bediening van het woord.

Misschien dat het mij daarom des te meer trof dat we daar

ronduit lezen. Mijn volk gaat te gronde door gebrek aan kennis.

Maar als wij een heilig priesterschap zijn, dan treft het ons allen dat de wereld te gronde gaat door gebrek aan kennis Gods.

Kennis is er genoeg. Maar wij zijn niet meer vertrouwd met de wil van God, zoals die uit de bijbel naar voren komt.

Moge God het ons geven dat we wegen gaan zien en bewandelen om dit verwijt ongegrond te maken. Tot 'eer van Zijn Naam, tot heil van deze wereld.

Amsterdam-W.

G. Liebe

van een beklemd gemoed, maar een gesprek tussen een Vader en Zijn kind.

God heeft antwoord; ook als wij niet meteen alles begrijpen, ook als ons gebed niet meteen verhoord wordt. Laten wij dan vrouwelijk vragen: „Heer, waarvoor dient dit? Wat wilt U van mij?” en dan zullen wij zien: God geeft antwoord. Wij hebben een machtige Heiland, die nimmer de Zijnen vergeet. Die de Zijnen wil laten delen in Zijn heerlijkheid. Die ons deelgenoot wil maken van Zijn plannen, en ons daarin wil laten meewerken, opdat wij ook straks met Hem mogen delen in de overwinning en de rijkdom van Zijn Koninkrijk.

Laten wij toch veel, heel veel van God verwachten, zodat Hij door ons machtige dingen kan doen!

„Hem nu, die blijkens de kracht welke in ons werkt, bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen, Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus tot in alle geslachten van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen” Eph. 3:20, 21.

S. Veenstra, arts.

LEESTAFEL

„Geloven tussen gisteren en morgen”, door dr. Georg Huntemann; vertaald door H. Wever, en uitgegeven bij T. Wever, Franeker. Oorspronkelijke titel „Angriff auf die Moderne. Christusglaube zwischen gestern und morgen”. Omvang 240 blz., paperback; prijs f 12,50.

De omslag van het boek vermeldt, dat dr. Georg Huntemann een bekwaam theoloog is, predikant van de Evangelische St. Rembeti-Kerk te Bremen, en door eerdere publicaties ook in Nederland geen onbekende. Hij heeft dit boek geschreven omdat zovelen zich overgeven aan het geloof in de vooruitgang, die bewerkstelligd moet worden door wetenschap en techniek. Daardoor raken velen hun geloof in God en Christus en zijn vernieuwingswerk kwijt. Dit boek zet bepaalde hedendaagse inzichten uiteen, en toetst ze aan de kernboodschap van het Evangelie. Daarom is dit boek, volgens de

omslag, één van de belangrijkste apologetische (verdedigende) geschriften van deze tijd, omdat het niet alleen de ontwikkelde, maar ook de gewone lezer aanspreekt.

Dr. Huntemann zelf schrijft in zijn woord vooraf, dat het moderne heidendom langzamerhand opdringt, terwijl het het christendom niet openlijk uitdaagt, maar doorwerkt als een slopende ziekte. Hij wil door dit boek de helpende hand reiken aan hen, die zich graag zouden willen oriënteren ten opzichte van de uitdaging van de moderne wereld. Het boek is trouwens ook als antwoord bedoeld. Het is geen theologische verhandeling voor de vakman, maar een praktische handleiding voor de leek, die een duidelijk antwoord verlangt om zijn standpunt te kunnen bepalen. Hij schrijft dat hij zich met opzet niet begeven heeft in allerlei bijzonderheden, maar zich meer gericht heeft op de grote lijnen. Want door alle kleine problemen en vragen van onze tijd verliezen we die grote lijnen juist uit het oog.

De inhoudsopgave van het boek geeft al voldoende materiaal om u een oordeel te vormen of dit boek uzelf wellicht van dienst kan zijn om uw weg te vinden naar de antwoorden op hedendaagse vragen. Er wordt geschreven over de verhouding van wetenschap en geloof; over de techniek (gebruik van het geschapene) en het doel van de schepping; over de vraag of er een persoonlijke God is; of we nog wel kunnen geloven in de bijbelse wonderen; of de ellende in de wereld beëindigd zal worden door God of door de techniek; of er een hel is; en er wel plaats is voor de hemel; of God zich wel persoonlijk met ons bezig houdt; of zonde bestaat; en over het ontstaan van de eerste mens. Huntemann laat zien wat de werkelijke problemen zijn, en wat de mogelijke antwoorden kunnen wezen.

Ik heb het boek met veel plezier gelezen, omdat de schrijver een duidelijk bijbels standpunt wil innemen. Hij slaagt daar naar mijn gevoel heel goed in; al ga ik niet met alles akkoord wat hij ten beste geeft. Doordat hij op de verschillende problemen een antwoord in de bijbel zoekt, valt er verrassend licht op diverse bijbelplaatsen.

Omdat hij heel bewust de grote lijnen trekt, wat op zichzelf een winstpunt is, bevredigt het betoog niet altijd. Ik had graag gezien dat hij sommige dingen meer had uitgediept en hier en daar naar meer bijbels materiaal had verwezen. Overigens is dit juist de reden, dat je aan het denken slaat en een eigen mening gaat vormen.

Dat hij laat zien wat volgens hem de eigenlijke problemen zijn, is erg waardevol. Zijn

antwoorden zijn voor mij niet allemaal nieuw, maar ze zijn bemoedigend, en dat is heel wat waard. Wie dit boek gelezen heeft, krijgt meer begrip voor de huidige generatie. Die zal ook met nieuwe moed zich schrap zetten tegen aanvallen op het evangelie, en zich met nieuwe vreugde wijden aan het doorgeven van Gods boodschap van verlossing in Christus, die juist voor vandaag zo aktueel is.

De hoofdstukken zijn gerangschikt volgens artikelen van de apostolische geloofsbelijdenis, blijkbaar omdat ons geloof en belijden wordt aangevallen en ondergraven. Aan het eind van elk hoofdstuk is een samenvatting van het besprokene, gevolgd door aantekeningen.

Deze indeling maakt het boek erg geschikt voor gebruik bij catechesanten, middelbare scholen, gesprekskringen. Het boek is ook heel geschikt voor ouderlingen en diakenen, zoekende ongelovigen en twijfelende studenten. En voorgangers kunnen hun winst er ook mee doen.

Want het is waar dat het boek niet voor de vakman is geschreven. Maar er zijn heel wat aanhalingen van en verwijzingen naar vakmensen en ook nog heel wat vaktermen. Er worden ook nog heel wat „vreemde” woorden in gebezigd die bij de lezer toch wel enige algemene ontwikkeling veronderstellen, en anders een goed woordenboek.

Dat vind ik bijzonder jammer, omdat daardoor het boek voor de minder ontwikkelde lezer moeilijker leesbaar wordt, terwijl het boek het lezen juist zo waard is.

Woorden zoekt op vragen van deze tijd, zal de prijs is niet gering; maar wie naar ant-de prijs er graag voor over hebben.

P. v. d. Werf

10 BAPTISTEN IN JAMAICA BIJ VERKEERSONGELUK OMGEKOMEN

De bus die door de baptistengemeente te Richmond, Jamaica was gehuurd om gemeenteleden in de gelegenheid te stellen aanwezig te zijn bij de intrede van Everard Allen als voorganger van de baptistengemeente te Porus is op een overweg door een trein gegrepen. Van de 60 inzittenden kwamen 10 om het leven; 45 werden min of meer ernstig gewond. Ook de chauffeur van de bus kwam om het leven.

GERECHTIGHEID

In het vorige artikel hebben we het er al even over gehad, dat het verbond van God met Israël te maken heeft met de wet. Het houden van de wet is het houden van het verbond.

Gerechtigheid en de wet

U kent de tekst uit de Spreuken: "De vrees des HEREN is het begin der wijsheid." (9:10). Wie God gehoorzaamt heeft aansluiting op Gods wijsheid, en daarmee op Gods gerechtigheid. Daarom is de wet geweldig belangrijk voor Israël. In meerdere bijbelboeken wordt er gesproken over de wet. Vooral de eerste boeken staan erom bekend: Exodus (hoofdstuk 20 — tien geboden —; 21-23; 25-30 — inrichting van de tabernakel —), Leviticus (alle 27 hoofdstukken), Numeri (5; 6, 15, 18, 19, 27, 28, 30, 35; 36), Deuteronomium (een lange toespraak van Mozes, waarvan ongeveer hoofdstukken 5-26 wetten bevatten).

Psalm 119 bezingt de heerlijkheid van Gods wet. Daarbij wordt Gods gerechtigheid genoemd. "Gij zijt rechtvaardig, HERE; uw verordeningen zijn waarachtig. In gerechtigheid hebt Gij uw getuigenissen geboden en in grote trouw. Uw gerechtigheid is gerechtigheid voor eeuwig, en uw wet is waarheid. Uw getuigenissen zijn gerechtigheid voor eeuwig; geef mij verstand opdat ik leve." (vss. 137, 138, 142, 144). Het is duidelijk, dat God met de wet richtlijnen geeft voor een goede samenleving, waarin zijn gerechtigheid merkbaar is. De wet wordt samengevat als volgt: "Gij zult de HERE, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht (Deut. 6:5), en uw naasten liefhebben als u zelf." (Lev. 19:18). Israël is geweldig bevoorrecht, dat in haar samenleving tot uiting zou kunnen komen wat Gods bedoelingen zijn voor deze wereld en de mensen.

Het is verdrietig dat Israëls geschiedenis weinig laat zien van de gerechtigheid van God, waardoor een mens kan leven. Ondanks het voorrecht van het hebben van de wet, hebben ze het erg veel laten afweten. De profeten van het oude verbond weten daar wel iets van te zeggen. Ze doen dat in termen van ongerechtigheid. Ik zal u een paar sprekende voorbeelden geven. "Wel zoeken zij Mij dag aan dag en hebben zij een welgevallen aan de kennis mijner wegen, als een volk dat gerechtigheid doet en het recht van zijn God niet verontachtzaamt. Zij vragen Mij rechtvaardige verordeningen, zij hebben er een welgevallen aan tot God te naderen." (Jes.

58:2). Maar Jesaja maakt duidelijk dat er ondanks de mooie schijn in wezen ongerechtigheid is. Die bestaat uit misbruik van de vastendag, twist en strijd; schijnheiligheid en goddeloosheid; mensen lijden verdrukking en honger; anderen zwerven rond en zijn te arm om zich te kleden; men onttrekt zich aan de verantwoordelijkheid voor eigen vlees en bloed; men wijst met de vinger, houdt de sabbath niet en slaat ijdele taal uit. (Jes. 58:4-14). Deze ongerechtigheid druist in tegen Gods eisen, Gods wet, en tegen Gods gerechtigheid. Maar uw ongerechtigheden zijn het, die scheiding brengen tussen u en uw God, en uw zonden doen zijn aangezicht voor u verborgen zijn, zodat Hij niet hoort." (Jes. 59:2). Jesaja breidt dan de specificatie nog wat uit met: bloed laten vloeien, leugen, onrecht, ijverig om kwaad te doen, onheilsgedachten, verwoesting en verderf; geen kennis van de weg van de vrede. (Jes. 59:3-8). "Onze ongerechtigheden kennen wij; overtreden verloochenen van de HERE, afvallen van onze God." (Jes. 59:12, 13). Het is wel duidelijk onderhand ongerechtigheid is het overtreden van Gods wet, waardoor gerechtigheid zou kunnen komen. Het is eveneens afvallen van God; Hem ontrouw worden. Het is ook wel duidelijk dat de ongerechtigheid de plannen van God geweldig doorkruist. Je kunt wel zeggen dat Israël op deze manier ook Gods plannen voor de volkeren heeft gedwarsboemd. Trouwens, Gods gerechtigheid heeft met de schepping te maken. Wie zich inpast in Gods gerechtigheid, voegt zich naar Gods bedoelingen voor de schepping. Daarmee wordt de mensen-samenleving wel in groot verband geplaatst, en het houden van de wet eveneens. Maar het doen van ongerechtigheid, is dan zelfs doorkruisen van Gods bedoelingen voor de schepping.

Het is begrijpelijk dat God deze ongerechtigheid niet wil laten voortbestaan. Hij wil die ongerechtigheid uitbannen. Hij zal proberen de mensen te bewegen toch in gerechtigheid te leven. Het betekent eveneens dat Hij de ongerechtigheid zal straffen. Hosea zegt: "Hooft het woord des HEREN, gij Israelieten, want de HERE heeft een rechtsgeding met de bewoners van het land, omdat er geen trouw, geen liefde en geen kennis Gods is in het land. Vloeken, liegen, moorden, stelen en echtbreken! Men pleegt geweld, bloedbad volgt op bloedbad! Daarom treurt het land, en al wat erin woont verkijnt, zowel het gedierte des velds, als het gevogelte des hemels; ja, zelfs de vissen der zee komen om." (Hosea 4:1-3). De straf moet de mensen tot inkeer bren-

gen, zodat ze zich bekeren. Maar het middel heeft lang niet altijd gewerkt. "Ik echter, Ik heb u gegeven reinheid van tanden in al uw steden en broodgebrek in al uw woonplaatsen. (hongersnood dus). Toch hebt gij u niet tot Mij bekeerd, luidt het woord des HEREN." (Amos 4:6). Intussen blijft God uitnodigen. "De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechtige man zijn gedachten en hij bekere zich tot de HERE, dan zal Hij Zich over hem ontfemen — en tot onze God, want Hij vergeeft veelvuldig." (Jesaja 55:7).

P. v. d. Werf

zand en zaad

Het kinderkoor zong een paar liederen en de titel van een ervan was: Zo maar te gaan... Het derde vers luidde:

Zo maar te gaan met Zijn woord als bewijs,
altijd maar lopen,
altijd maar hopen,
zo maar te gaan met Zijn woord als bewijs,
straks komen wij in het paradijs.

Die woorden dreven mij naar een ander lied in het blauwje boekje (13):

Door de wereld gaat een woord en het drijft de mensen voort:
„Breek uw tent op, ga op reis naar het land, dat ik u wijs!”

En dan komt het refrein:

Here God, wij zijn vervreemden
door te luisteren naar Uw stem,
breng ons saam met Uw ontheemden
naar het nieuw Jeruzalem.

Ik laat het paradijs der kinderen en het nieuwe Jeruzalem der ouderen over aan uw voorstellingen, die slechts een schaduw zullen zijn van de werkelijkheid. Waar ik tegenop liep waren de twee woorden: vervreemden en ontheemden. Ik dacht: is dat nu leeg gezwets of verrukkelijke werkelijkheid. Is het een hele of hooguit halve waarheid: vervreemd, ontheemd — een vreemdeling, bijwoner.

We zaten in een restaurant om na het goede werk gerestaureerd te worden, hetgeen bij de een, dat is bekend, meer vergt dan bij de ander. Tegenover mij zat een protestant, naast me een rooms-katholiek. De protestantse broeder informeerde naar mijn plannen in verband met het voornemen eind van dit jaar de herdersstaf in het Venster neer te leggen. Ik kreeg de indruk dat hij ook vorste naar mijn middelen van bestaan omdat ik nog —65 was Ben. Er ontspon zich een heerlijk gevecht,

DOMINEREN OF DIENEN

waaraan ook de r.k.-broeder van harte meedeed. De welnemendste woorden werden me naar het hoofd geslingerd op een hartverwarmende wijze. Had ik toen toch gedacht aan de versjes boven. Je komt vaak pas later op de goeie antwoorden. Van het een kwam het andere. Ja, in het Venster moeten ze beroepen. Dat is zo de gewoonte. Wat zouden jullie zeggen, zei ik, indien de beroepen man bij zijn bezoek aan het bestuur zou beginnen met te vragen naar het salaris en naar eventuele emolumenten (bijverdiensten), naar het huis en naar het aantal vrije weken en zondagen. Dat zou helemaal fout zijn, zei de r.k.-man, hij moet eerst vragen naar de mensen voor wie hij komen zal en naar de ruimten, die hem voor zijn werk ter beschikking staan en pas op de zesde plaats komt misschien dat andere aan de orde. Amen! Hoór ik u zeggen. Dat verwachten wij van een voorganger. Tenslotte is hij een dienstknecht des Heren. U vergeet toch niet dat u hem moet financieren. Om dat aardse woord te gebruiken. Paulus zegt het natuurlijk veel beter, maar 't komt op hetzelfde neer.

Ja, maar toch, een voorganger moet iets over zich hebben van die vervreemde, de ontheemde en in zijn bloed mag geen druppeltje materialisme voorkomen. Akkoord. In feite denk ik er ook zo over. Maar datzelfde denk ik ook over u. Gelovigen zijn nu eenmaal eksklusieve mensen, die vanwege het woord des Heren wat anders aankijken tegen de wereld. Ze hebben zo vaak en zoveel naar Jezus geluisterd en de Geest van God is zo diep in hun denken doorgedrongen, dat ze veranderd zijn in hun denken. En in hun spreken. En, en daar komt het vooral op aan, in hun gedragingen. Let u eens op, zodra je die kant uitbuigt, beginnen de tegenwerpingen, de bedenkingen. Dan is de spreker plotseling een idealist, die geen oog heeft voor de werkelijkheid. En hij zegt op zijn beurt dat de andere een gebodene is, die geen oog heeft voor de beloften van de Heer der aarde. Een wonderlijke rouwtrekkerij en u mag zeggen wie het wint. En wie het eigenlijk moest winnen.

3000 jaar geleden zei de oude Samuel: Gehoorzamen is beter dan slachtoffers, luisteren beter dan het vette der rammen. Nu hebben wij op het eerste gezicht niet meer zoveel verstand van slachtoffers en rammen, maar misschien zit er iets in het op afbetaling willen leven en in het andere, koninklijkere: 'k Wil U, o God, mijn dank betalen. 't Beeld klopt niet helemaal maar misschien ziet men dat duidelijker als men gaat gehoorzamen en luisteren. Ik wil graag nog eens die goeie woorden herhalen:

Door de wereld gaat een woord en het drijft de mensen voort:

„Breek uw tent op, ga op reis naar het land, dat Ik u wijs!”

Here God, wij zijn vervreemden door te luisteren naar Uw stem.

Huizinga.

Koning op de knieën.

Onze Heer is in dienstknechtgestalte op aarde geweest. Tijdens zijn present zijn onder de mensen legde Hij deze verklaring af: De Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven als losprijs voor velen.

En Zijn leven maakte duidelijk dat Hij het meende!

Als dienaar verbijsterde Hij de mensen die Hem bezig zagen.

Het meest sprekende voorval is de voetwassing. Onze Heer legt Zijn kleed af en knapt het karweitje op dat Zijn volgelingen hebben laten liggen omdat ieder van hen er zich te groot voor voelde.

Hij hanteert water en droogdoek en verwijdert stof en zweet van de voeten van Zijn volgelingen. En Hij voelt zich niet minder, hij kijkt niet genant. Want Hij is in Zijn element: Hij dient...!

Een Koning op de knieën.

Zo gaat dat in het Koninkrijk der Hemelen.

Dienaren te paard.

De discipelen hebben wel geleerd van hun grote Meester.

Wie het boek der Handelingen leest komt daar al gauw achter.

In het allereerste begin van de gemeente zien we de apostelen tafeldienst verrichten. Ze delen voedsel uit. Als ze het niet goed meer aankunnen, omdat hun grote taak om te prediken niet in het gedrang mag komen en ze dus tijd te kort komen, worden er zeven diakenen aangesteld, die nu voortaan die tafeldienst verrichten, en als Gods obers met de dienbladen rondgaan.

Maar het duurt niet zo heel lang, of er komt verandering.

In Pred. 10 staat een merkwaardig woord: Ik zag dienaars te paard en vorsten gaande te voet, als dienaren... (vers 7).

Zo gaat het al gauw worden. De dienaars van de Koning die te voet de zware weg naar Golgotha ging, stijgen te paard... Ze worden groot, ze ondervinden de wellust van macht, en zo groeien langzamerhand uit de dienaren de Hoogwaardigheidsbekleders, die zich op eerbiedwekkende wijze weten uit te dossen, die tronen beklimmen, bevelen geven, gehoorzaamheid vragen, zich met dienaren omringen en die anderen op straffe van van alles en

nog wat hun wil opleggen.

Na de Reformatie, waardoor veel grootdoenerij werd weggevaagd, kwam toch ook in de protestantse kerken die neiging om te heersen en groot te zijn, weer te voorschijn.

In ons land werd de "dominus", de dominee, een groot man, die steeds meer de neiging vertoonde om te domineren, te heersen. Misschien moesten we weer terug naar die veel meer bijbelse aanspreekwijze: broeder voorganger. Al geeft dat nog geen garanties dat daarmee ook het domineren verdwijnt.

Ja, en ook de broeders ouderlingen kregen hier en daar prachtige zitplaatsen, ze kwamen in het eregestoelte te zitten, en hun ambt werd soms een "ereambt", waarbij veel gegeurd en weinig gediend werd.

Wat dit alles betreft beleven we wel een goede tijd. Veel menselijke eer is er met de ambten van predikant, ouderling en diakenen niet meer te behalen.

Jammer genoeg zijn er nu ook minder mensen bereid in deze ambten te dienen.

Dienaren, geen onderworpenen

Gods dienaren zijn niet de slaven van hen die ze dienen.

Ze zijn Gods dienaren. Hij is hun Heer. Ze bedienen anderen met gaven uit Zijn Goddelijke keuken. Hij maakt uit wat er op hun dienbladen moet liggen.

Gods dienaren worden slechts dienaren, wanneer ze als principe laten gelden: U vraagt en wij draaien. Ze verliezen hun betekenis in het Godsrijk wanneer ze veelvuldig de keuken der filosofie binnenglippen, en de keuken van God versmaden. Wanneer ze, wat het menu betreft, gaan heersen over hun Heer.

Ik ben er niet van gediend.

Het is een moeilijk te verwerken ervaring, dat zovelen in de wereld niet gediend zijn van de gaven van God. Maar dat is een hoofdstuk op zichzelf. Belangrijk is het woord van Jezus: de grootste is hij die het meeste dient.

Wf.

RADENKONFERENTIE FRIESLAND

A.s. zaterdag 14 november wordt te Leeuwarden de najaarskonferentie gehouden van de raden van baptistengemeenten in Friesland.

Ik moet en aan denken

dat ik kerstnummers van De Zaaier neem

DE BIJBEL IN HET GEDING

Een poosje geleden las ik een boekje met bovenstaande titel. Het valt niet te ontkennen dat juist in deze tijd enorm veel gezegd en geschreven wordt over het geloof aan de bijbel.

Ik heb zelf erg veel aan het genoemde boek gehad. Dat wil natuurlijk weer niet zeggen dat ik het voetstoots met alles eens kan zijn.

Zo worden we vandaag voor de vraag gesteld: "is het Oude Testament historisch gezien betrouwbaar?"

De schrijver van De Bijbel in het geding, ds B. W. Ganzevoort, konstateert dat Jezus wel uitging van de historische betrouwbaarheid van het Oude Testament. Wat de boeken van Mozes betreft, herinnert de Heer aan de schepping van man en vrouw (Mattheüs 19:4), aan de dood van Abel (Matth. 23:35), aan de tijd van Noach en de zondvloed (Matth. 24:37-39) enz. enz.

Uit de verdere geschiedenis van het Oude Testament herinnert Jezus aan Davids eten van de toonbroden (Matth. 12:3, 4), aan Jona's verblijf in de vis, zijn prediking in Ninevé en de bekering van de Ninevieten (Matth. 12:40 en 41).

De Heer handhaaft de eenheid en het gezag van de Schriften. (Johannes 10:35).

En als Jezus zich richt tot de Joden stelt Hij zich achter "de geschriften van Mozes". "Want indien gij Mozes geloofd, zoudt gij ook Mij geloven, want hij heeft van mij geschreven. Maar indien gij zijn geschriften niet gelooft, hoe zult gij Mijn woorden geloven?"

Ook de apostelen nemen geen andere houding aan ten opzichte van de Schriften. (1 Petrus 1:12/2 Petrus 1:21/Romeinen 9:27/Hebr. 8:8 enz. enz.)

In Handelingen 17:24 en Hebreeën 1:3 staat een bevestiging van Gods scheppingswerk. In Handelingen 17:26 staat dat God uit één enkele het gehele menselijke geslacht gemaakt heeft.

Adam is eerst geschapen, daarna Eva (1 Tim. 2:13/1 Cor. 11:8). De slang heeft Eva verleid. (2 Cor. 11:3 en 1 Tim. 2:14). Door Adam, door één mens is de zonde in de wereld gekomen. (Romeinen 5:12).

En zo zijn er, volgens ds Ganzevoort, ontelbare voorbeelden.

Tegenstellingen?

De schrijver toont uit vele voorbeelden aan dat bij nadere bestudering de tegenstellingen verdwijnen. Volgens hem moeten wij die tegenstrijdigheden onderzoeken en ons niet afmaken met de bewering "voor mijn geloof doet dat er niet toe".

Wanneer de bijbel Gods Woord is dan moet het één naast het ander kunnen staan, zonder dat er van een wezenlijk verschil sprake is.

Wie maakt tenslotte uit wat "er toe doet". En moeten wij zeggen dat iets niet waar

kan zijn omdat wij het niet kunnen begrijpen?

Feit en boodschap!

Zo willen sommigen de letterlijke feiten in de bijbel niet aanvaarden, maar wel op zoek gaan naar de boodschap die er in zit. Het verhaal van de zondeval heeft bijvoorbeeld dan pas waarde als het ons laat zien dat God met ons te doen wil hebben en tot ons van genade wil spreken.

Het lijkt zo goed, maar in feite kan het een stuk ongeloof zijn om zo te redeneren. De bijbel zegt: "Door één mens (adam) is de zonde in de wereld gekomen."

Als Paulus de Christus "en dien gekruisigd" wil prediken, dan predikt hij feiten die voor ons het heil inhouden.

Van de werkelijkheid van het kruis wil hij niets af doen.

Ook stelt hij zich achter de werkelijke opstanding van de Heer. En zegt onomwonden dat zonder die opstanding ons geloof leeg en waardeloos is.

Zo kunnen diegenen, zegt ds Ganzevoort, die zich niet houden aan de eenheid tus-

sen boodschap en werkelijkheid in de eerste vijf boeken van Mozes, de anderen niet kwalijk nemen als zij dit ook niet doen ten aanzien van de historische werkelijkheid van opstanding en hemelvaart.

Zo heeft het natuurlijk ook weinig waarde volgens de schrijver, als je wel gelooft in de historiciteit maar de zin er van voorbij gaat.

De boodschap heeft dan pas zin als het feit dat verhaald wordt werkelijkheid is geweest.

Tot slot

Ds Ganzevoort heeft het in dit boekje ook nog over de relatie wetenschap en bijbelgeloof; over het gezag van de bijbel en de vrijheid van de wetenschap; over het evolutionisme en het scheppingsverhaal enz.

Ook al zult u het wellicht niet met alles wat de schrijver zegt eens zijn toch is het boekje De Bijbel in het geding bijzonder waardevol. Het zal ons er eventueel voor bewaren de bijbel te vrijblijvend te lezen, en ons helpen de God die wonderen doet, te ontmoeten. Voor een paar gulden kunt u het in de meeste boekhandels kopen.

M. Cohen.

NIEUWE VOORZITTER UNIE "SCHOOL EN EVANGELIE"

Dr. B. Rietveld te 's-Gravenhage heeft te kennen gegeven, dat het voorzitterschap van de Unie niet meer te verenigen is met het werk van een predikant in een grote stad. Het werk breidt zich zeer snel uit. De taak van de Unie is omschreven als het bevorderen van het welzijn van het christelijk onderwijs in ons land en daarbuiten, dit houdt in dat de Unie ten nauwste betrokken is bij de problematiek rondom het christelijk onderwijs in ons land (o.a. open scholen, compromisscholen, enz.). Daarnaast vraagt de steunverlening aan het noodlijdend onderwijs in ons land (o.a. kleuterscholen, buitengewoon onderwijs, het vervoer van de schoolkinderen) en in het buitenland (de ontwikkelingslanden, de emigratielanden en de landen, waarin het protestantisme in een minderheidspositie verkeert) alle aandacht.

Dr. Rietveld, die in 1962 Prof. Dr. K. Dijk opvolgde als voorzitter van de Unie "Een School met den Bijbel" is ten nauwste betrokken geweest bij de reorganisatie van de Unie "Een School met den Bijbel" tot Unie "School en Evangelie", welke reorganisatie haar beslag gekregen heeft op 31 augustus 1968.

Het is de grote verdienste van Dr. Rietveld geweest, dat hij met volle overtuiging stond achter de plannen tot de reorganisatie van de Unie. Het beroep, dat op de Unie door het noodlijdend christelijk onderwijs in het buitenland gedaan

wordt, heeft hem bezielde om zich met alle krachten in te zetten voor deze reorganisatie. Nu de Unie "School en Evangelie" een eigen vorm begint te krijgen, heeft hij gemeend zijn taak over te moeten dragen aan zijn opvolger. Op 27 oktober j.l. heeft de Raad van Beheer op hartelijke wijze afscheid genomen van Dr. Rietveld en Drs. T. M. Gilhuis, rector van de Christelijke Scholengemeenschap, Moreelsestraat, Amsterdam, bij acclamatie tot voorzitter van de Unie "School en Evangelie" gekozen. De nieuwe voorzitter heeft zich gedurende vele jaren ingezet voor het christelijk onderwijs. Na de reorganisatie van de Unie heeft hij zich reeds bijzonder verdienstelijk gemaakt in deze kring, n.l. als voorzitter van de redactie van het maandblad "School en Ouders" en als voorzitter van het Werkc Comité ter voorbereiding van de Uniecollecte. Onder zijn bezielende leiding vertoont de opbrengst van de Uniecollecte een duidelijk stijgende lijn. (In 1968 f 430.000,—; in 1969 f 600.000,—). Voor de nood van het christelijk onderwijs is bij de Uniecollecte 1970 minstens f 1.000.000,— nodig. Op dit moment is ontvangen een bedrag van f 100.000,—, dit is 10% van het streefbedrag. Wie mee wil helpen het miljoen vol te maken kan dit doen door het storten van een bijdrage op giro 5166 van de Unie "School en Evangelie" te Voorburg.

De Unie is van harte dankbaar dat de heer Gilhuis bereid is om aan het veelomvattend en het zich nog steeds uitbreidende werk van de Unie leiding te geven.

TOTDAT HIJ KOMT . . .!

Winschoten — (J. S.) Het is lang geleden, dat onze gemeente in ons weekblad heeft laten weten dat zij nog leeft. Wij willen nu allen laten delen in onze blijdschap, die er altijd was, die er nu nog is en die er altijd zal zijn! We hebben een machtige Heiland, die nimmer de Zijnen vergeet! Zijn machtige Hand beschermend boven ons hoofd te weten, maakt een mens blij en stemt hem dankbaar voor elke dag die Hij ons geeft, zelfs voor die ogenblikken waarop we ons bewust zijn hoe moeilijk het soms is om staande te blijven, wanneer de Satan weer eens getracht heeft een wig te drijven tussen hen, die de Heer toebehoren.

In november 1966 is ons nieuwe kerkgebouw 't Venster geopend en in de afgelopen vier jaar is er veel gebeurd. Blijdschap en droefheid wisselden elkaar af, ook hier in Winschoten. Enkele van onze oude getrouwen zijn ons voorgedaan naar het Huis van de Heer, zij waren gereed Hem te ontmoeten, hun geloven werd aanschouwen. Mogen wij, die nog hier zijn, de kracht ontvangen om dóór te gaan, om vol te houden, . . . totdat Hij komt!

Ook zijn enkele van onze leden naar elders gegaan; we hadden hen graag in ons midden gehouden, maar dit mocht helaas niet zo zijn. Ook in andere plaatsen stelt de Heer hen in staat mee te werken in Zijn Rijk.

Hoogtepunten in de gemeente waren de doopdiensten die we verscheidene malen met elkaar mochten beleven. Het is altijd weer een ontroerend moment wanneer men iemand, die beleden heeft aan de kant van de Heer te staan, ziet af dalen in het watergraf; bereid de oude mens te begraven en als een nieuw mens samen met de Heer zijn weg te vervolgen. Het is de Heer die nodigt, elke dag opnieuw. Mogen nog velen de weg zoeken en ook vinden naar de Heer en Zijn gemeente . . . totdat Hij komt!

Natuurlijk zijn er ook wel enkele minder prettige dingen gebeurd in onze gemeente. Dingen, waar we allen veel verdriet van en bezorgdheid over gehad hebben. Maar wat is het dan heerlijk om te kunnen schrijven dat we al deze dingen toch met elkaar konden uitspreken en onder leiding van Gods Geest ook oplossen. Dat we weer met elkaar kunnen voortgaan op de Weg, uitgestippeld door de Heer en we nog durven zeggen dat we alles in een heel goede en broederlijke sfeer — met Hem als Raadsman — tot een goed einde mochten brengen.

Sjaloom . . . , Hij komt!

DOOPDIENST IN STADSKANAAL

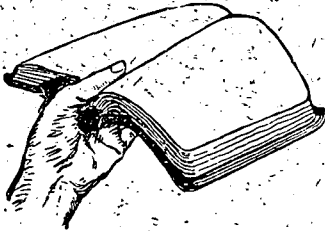
Stadskanaal — (B. M.). Reeds aan het begin van de doopdienst op zondagavond 1 november j.l. was er een fijne sfeer, mede door de zang van 2 zusters met het lied „Wat is het nieuws”. Jezus Christus is de Zaligmaker . . . dat is het nieuws”. Dezelfde blijde boodschap bracht onze voorganger ds O. Oldenburger naar aanleiding van Romeinen 6 vs. 22.

Na de prediking werd er een echtpaar gedoopt, omdat beiden beleden hadden hun Heer ook in de doop te willen volgen.

Bij de viering van het avondmaal werd het pas gedoopte echtpaar hartelijk welkom geheten. Ook vond in deze avondmaalsdienst de bevestiging plaats van 3 ouderlingen. Zij waren gekozen als uitbreiding van de raad, die nodig was door het steeds toenemend gemeentelijke leven.

MEDEDELINGEN

Het sekretariaat van de baptistengemeente te Zwolle berust thans bij: E. Terwel, Kon. Wilhelminalaan 24, Wezep (Gld.), tel. 05207-2097.

Wat zullen we lezen?

zondag	15 november	Psalm 14
maandag	16 november	I Thessalonicenzen 3: 6-13
dinsdag	17 november	I Thessalonicenzen 4: 1-8
woensdag	18 november	I Thessalonicenzen 4: 9-12
donderdag	19 november	I Thessalonicenzen 4:13-18
vrijdag	20 november	I Thessalonicenzen 5: 1-11
zaterdag	21 november	I Thessalonicenzen 5:12-15

De Here is onze toevlucht
Heilig voor Jezus' komst
God' behagen
Nog meer liefde
Welk en uitzicht, bruidsgemeente!
Een verschil van dag en nacht
Zorg voor elkaar

ZUSTER ALI DANIELS (TABITHA) PLOTSELING OVERLEDEN

Op 6 november j.l. is op 63-jarige leeftijd plotseling overleden zuster Ali Daniels. De begrafenis vond j.l. dinsdag 10 november te Scheveningen plaats.

Zr. Daniels heeft vele jaren als besturend-zuster leiding gegeven aan het verpleeghuis Tabitha. De laatste jaren trad zij op als Adjunct-Directrice. Zuster Daniels, een alom hooggeacht en geliefde 'diakones', was sinds 1939 aan Talitha verbonden.

OPERATIE VOOR DS S. J. ZIJLSTRA

Ds S. J. Zijlstra te Delfzijl, die verleden week in het ziekenhuis Delfzicht werd opgenomen, zal maandag a.s. worden geopereerd. We bevelen ds Zijlstra in aller voorbede aan.

v. D.

Lezers aan het woord

Geachte redactie,

Ondergetekende is het volkomen eens met wat F. G. de Ruyter schreef in De Christen van 30 oktober en wil gaarne er nog wat over schrijven: Het bekende spreekwoord: onbekend maakt onbemind, is ook van toepassing op ons gemeenteblad De Christen. Wanneer ik contact met mensen heb over het geloof in Christus, en ik bemerk dat ze belangstelling tonen geef ik een gelezen Christen, of doe er één in de brievenbus. Dan gebeurt het wel eens dat later, wanneer men die mensen spreekt, de vraag gesteld wordt: wat is het baptisme? Zo zijn er contacten gelegd. Dan is het verblijdend als men welkom is. Nog verblijdender is als men het middel is dat iemand door het contact de Here Jezus aanneemt als zijn Zaligmaker en Verlosser.

Nu, broeders en zusters laat uw 'Christen' niet in de kast liggen, maar stop het blad in de brievenbus bij mensen die u kent, of in de brievenbus van baptisten die nog geen abonnee zijn op De Christen!

A. Spaargaren, Weesp.

Naschrift:

Vooraf dat laatste: bij baptisten die nog geen abonnee zijn. En doe De Zaaier in de brievenbus van de anderen (of reik hen persoonlijk dat blad over!)

MEDEDELINGEN

Het konvent van voorgangers in Friesland wordt D.V. maandag 16 november te Harlingen gehouden ten huize van B. Fabrie. Aanvang 10.00 u.

Bij verhindering tijdig bericht aan de gastheer.

B.W.A.—SEKRETARISSEN BEZOCHTEN VELE LANDEN

Robert S. Denny, algemeen sekretaris van de B.W.A. maakte in september een reis naar Europa om in Schotland de vergadering van het Uitvoerend Comité van de E.B.F. bij te wonen. Denny bezocht in deze maand ook Stockholm en Düsseldorf; beide plaatsen komen in aanmerking om het B.W.A.-kongres van 1975 te ontvangen.

Frank H. Woyke, toegevoegd sekretaris bezocht in de afgelopen weken Zuid-Oost Azië en India. Deze reis had ten doel de mogelijkheden tot materiële hulpverlening te bestuderen.

Ronald Goulding, sekretaris voor Europa, bracht in oktober een bezoek aan U.S.A.

ADVERTENTIES

Wir suchen für unseren Fabrikationsbetrieb der Werkzeug- und Apparatebau Branche in der Nähe von Zürich/Schweiz

JUNGERE MECHANIKER WERKZEUGMACHER etc.

Die Interesse haben einen Auslandsaufenthalt in beruflicher und persönlicher Hinsicht erfolgreich zu gestalten.

Wir bieten in unserem Unternehmen von 50 Mitarbeitern ein angenehmes Arbeitsklima bei guter entlohnung.

Falls Sie sich für berufliche Weiterbildung interessieren sind wir bereit Ihnen zu helfen.

Ihr Wohnungsproblem können wir wenn nötig lösen.

Reise in die Schweiz wird bezahlt.

Senden Sie uns Ihre Offerten wenn möglich in Deutsch oder Englisch. Zu einer Besprechung können wir Sie in Holland oder in der Schweiz treffen.

(Brieven onder nr. 850 aan de administratie van dit blad).

BIJBEL-LEKTUURZENDING

Poulinkstr. 26, ALMELO

Boekhandel in uitsluitend BIJBELS, BIJBELSTUDIELECTUUR en EVANGELISATIE.

MATERIAAL: Wij hebben een zeer grote sortering in MATERIALEN VOOR ZONDAGS-

SCHOLEN EN KINDERCLUBS. Schrijf een kaartje naar B.L.Z. - Poulinkstr. 26, Almelo (tel. 05490-19927) voor gratis katalogus. Of komt u zelf kijken naar onze toontafels met

KERSTBOEKJES, BOUWPLATEN, TEKSTEN, KLEURKAARTEN etc.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland
Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30- 78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en adver- tenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal); voor abon- nees in het buitenland f 23,— per jaar.

Zaterdag 31 oktober 1970 be- reikte ons het droevige bericht van het overlijden van onze zoon, broer en zwager

THOMES REINHOLDT

in Glen Iris, Australië, op de leef- tijd van 59 jaar.

De wetenschap dat hij zich een kind van God wist is ons tot grote troost.

Ter Apel:

A. Reinholdt—Bos

G. Kuipers—Reinholdt

Nw. Weerdinge:

A. Drenth—Reinholdt

Th. Drenth

Zuidlaren:

H. W. Martijn—Reinholdt

N. Martijn

Wij danken God voor het voor- recht dat Hij vader en moeder, opa en oma:

**CHR. MOSTERT en
A. MOSTERT—PIKKERT**

50 jaar geleden samengevoegd heeft en stellen u in de gelegen- heid onze blijdschap te delen op zaterdag 28 nov. van 5 tot 6.30 uur in het Mauritshuis, Maurits- straat 13 te Groningen.

„De Vinkenhof” vraagt per 1 januari 1970 EEN SECRETARESSE VAN DE RECTOR.

Vereisten: goede schoolopleiding, bij voorkeur havo; steno- en typediploma; enige kennis van boekhouden en/of ou- de talen strekt tot aanbeveling.

Salaris overeenkomstig overheidsnor- men afhankelijk van leeftijd en ervaring. Brieven aan de rector drs. J. Reiling, Merellaan 5, Bilthoven.

Op 1 december a.s. komt er een

**PLAAT VAN HET ALMELO
BAPTIST MANNENSEXTET;**

bestelling nu reeds mogelijk, door over- making van f 12,80 op giro 2078997 t.n.v. penn.m. A.B.M., Pieter Bosstraat 38, Almelo.

Nu er al abonnees zijn die het abonne- mentsgeld voor 1971 beginnen over te maken, wijzen wij u erop dat het giro- nummer nu is 250591 t.n.v. De Vin- kenhof, Biltseweg 10, Bosch en Duin.

Ansvar steunt daadwerkelijk de geheelonthoudersgedachte

kijk, dit is een alcoholvrij studenten-tehuis!

Helaas, u zult het **nog** niet in Nederland vinden.

Deze staat in een van de vele landen waar Ansvar werkt; opgericht door Ansvar, de verzekerings- maatschappij voor geheelonthouders, en geëx- ploiteerd door een geheelonthouders vereniging. U zult het met ons eens zijn, dat wij door het stichten van zulke tehuizen daadwerkelijk mee- werken om de alcohol uit onze maatschappij te weren.

Ansvar is in Nederland nog klein, maar zij groeit! En die groei is noodzakelijk om Ansvar de ge- legenheid te geven op vele fronten actief te zijn.

verzekert u daarom bij ANSVAR!

U hoort bij ons. Samen zijn wij sterker in de niet aflatende strijd tegen het alcoholisme. Daar komt nog bij dat u als geheelonthouder minder risi- co's neemt en loopt. U kunt dus profiteren van zeer aantrekkelijke premies en voorwaarden.

Niet alleen autoverzekering, maar ook ongeval- len-, brand-, en complete gezinsverzekering.

Vraag daarom eens inlichtingen bij de verzeke- ringsmaatschappij voor nuchtere mensen.

ANSVAR

Vossiusstraat 52, Amsterdam, telefoon 760942.

DE CHRISTEN

20 nov. 1970

85e jaargang 47

Redactie: ds. M. Cohen, ds. J. van Dam, ds. F. E. Huizinga, ds. H. van der Werf en ds. P. van der Werf
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds. J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-4300
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof/Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

MOGEN GEADOPTEEERDE KINDEREN WORDEN GEDOOPT?

door P. v. d. Werf

In Scheps' Kerkenieuws van 3 oktober j.l. is een verslag gepubliceerd van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt). Er is daar uitvoerig gesproken over de vraag of wettig geadopteerde kinderen gedoopt mogen en moeten worden. Sinds de wet op de adoptie in werking trad (1 nov. 1956) is deze vraag op verschillende generale synoden aan de orde geweest. Aangezien in verschillende gemeenten van de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) geadopteerde kinderen zijn gedoopt, was het nuttig dat er een synodale uitspraak zou komen. Een studiekommissie, overigens niet eensgezind, bracht ter vergadering rapport uit. Uit de bespreking komen een aantal zaken naar voren die onze aandacht verdienen.

Raakt ook ons

Wij kennen als baptisten de adoptie niet als een probleem, omdat onze dooppraktijk volkomen anders is. Dat neemt niet weg dat een bezinning op deze zaak ons gesprek met Vrijgemaakten en anderen die de kinderdoop voorstaan, ten goede kan komen. De manier waarop de zaak is besproken, is baptisten niet vreemd. Wanneer ik dingen aanroer die naar mijn gevoel verkeerd zijn, dan zijn die vaak niet alleen te vinden bij de kinderdopende kerken, maar ook bij onszelf. Voor dat u met de vinger gaat wijzen, bedenk dan dat er drie vingers naar u zelf wijzen! Omdat de stof geweldig uitgebreid is, kan ik er onmogelijk erg diep op ingaan. Ik zal alleen wat aantekeningen kunnen maken, die u hopelijk helpen nadenken.

Is de waarheid bij de meerderheid?

Er werd in de discussies geregeld verwezen naar de uitspraken van de synode van Dordrecht in 1618/19. Sommigen vonden die vast en bondig, zodat men zich daar

aan diende te houden. Anderen vonden ze wel vast en bondig, maar dan voor de tijd waarin de synode vergaderde. Wel is duidelijk dat de uitspraken van die synode zwaar wegen. Ik vraag me af of je het verleden wel zo mag eren. Bovendien is het de vraag of een kerkelijke vergadering wel zoveel leer-gezag mag hebben. Wij protesteren tegen de onfeilbaarheid van de Paus. Maar hier schijnt zich de onfeilbare synode aan te dienen.

Trouwens, als de synode dan nog eenstemmig is! De synode van 1970 besliste over de doop voor geadopteerde kinderen met 18 tegen 12 stemmen en 2 onthoudingen aldus: wettig geadopteerde kinderen mogen niet worden gedoopt. Afgezien van het standpunt der baptisten over de doop: is deze manier van besluitvorming de manier om de wil van Gods Geest te vinden? Wie beweert dat de minderheid de waarheid niet heeft? Er staat ook geschreven: ge zult de meerderheid in het kwade niet volgen! We zouden ook onszelf de vraag moeten stellen t.a.v. onze gemeentevergaderingen.

Het verbond

De discussies gingen over adoptie. Is de adoptie, bij de wet geregeld, aanvaardbaar voor een christen? Is het niet in strijd met "Eert uw vader en uw moeder"? Er waren synode-leden die de indruk wekten weinig van de zaak te weten en er nog minder van aan te voelen. Zij konden dan ook heel gemakkelijk in een zakelijk systeem praten. De anderen, die meer inzicht betoonden, bleken ook ruimer te denken. Blijkbaar hadden zij meer weet ervan, dat de bijbel geen boek met systemen is, maar het boek van het Leven.

Bij de onderhavige vraag is het verbond ook ter sprake gekomen. Bij het verbond met Abraham gaat het om natuurlijk nageslacht. "Het nieuwe verbond heeft een andere administratie" werd gezegd. Je kunt zeggen: het oude verbond krijgt zijn deelname uit mensen die uit de Geest geboren zijn. Je zou een ondeugende vraag kunnen stellen. De Gereformeerden (Vrijgemaakt) rekenen natuurlijke kinderen tot het verbond. Zijn ze daarom van mening dat ze van Abraham afstammen? Joden van nu zijn afstammelingen van Abram, naar het vlees. Gereformeerden zullen mij antwoorden: "Wij zijn natuurlijk nakomelingen van Abraham, maar niet naar het vlees, doch naar de Geest. Want niet Hij is een Jood die naar het vlees besneden is, doch aan zijn hart." Juist! Dan vraag ik: als de nieuwe nakomelingschap naar de geest is, is dat dan een eenmalige overgang geweest, waarna vervolgens het systeem van de natuurlijke nakomelingschap weer geldt? Er staat anders zo duidelijk in Joh. 1: 12, 13: "Doch allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, hun die in zijn naam geloven; die niet uit bloed, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn."

Doop in de plaats van de besnijdenis?

Hier moet ook de besnijdenis ter sprake komen. Men zegt dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen. Op grond

van Colossenzen, 2 zeg ik: dat klopt. Er staat niet, dat terwijl kleine jongens vroeger werden besneden, ze tegenwoordig gedoopt worden. Wel wordt er gesproken over de besnijdenis van Christus. Paulus bedoelt daarmee zijn sterven, het afleggen van zijn (hele) lichaam. De gebruikelijke besnijdenis is het afleggen van een deel van het lichaam. Dus is in Christus' sterven de besnijdenis vervuld, als teken van volledige overgave aan God. Zo zijn wij, niet met mensenhanden aan het vlees, besneden met de besnijdenis van Christus. Want wij zijn in zijn dood gedoopt. Terwijl er vroeger sprake was van besnijdenis, is er nu sprake van doop. De besnijdenis keek vooruit naar Hem die het moest volbrengen. De doop ziet terug op Hem, die het volbracht. En de doop, als belevenis van de besnijdenis, komt tot zijn recht in de opstanding door het geloof (wat er duidelijk bij staat in Col. 2:12). De besnijdenis is er voor de natuurlijke kinderen. De doop is er voor de kinderen, die door het geloof, uit God geboren zijn.

"Teken en Zegel"

Bij de doop wordt ook gesproken over "teken en zegel". Het teken en zegel moet aan kinderen van gelovige ouders worden toegediend. Je kunt dat wel met het teken doen, maar het zegel is de verzegeling met de Heilige Geest. Het is niet aan de mensen Hem te geven. God geeft de Geest aan wie Hem erom bidt! Gereformeerden leggen sterk de nadruk op Gods aktie in het verbond en de doop. Aangezien de kerk namens God optreedt, deelt zij teken en zegel uit, zonder erbij te denken dat iemand de Heilige Geest alleen kan ontvangen op zijn geloof. Op deze manier krijgt de doop een sakramenteel karakter: de doop "werkt" automatisch. De doop redt. Daarom is het mogelijk dat ouders het verschrikkelijk vinden als hun kind niet gedoopt is. Het is vast verloren. Daarom is het ook mogelijk dat iemand bij de discussies zei dat in 1618 een grote christianisering van de heidenen is verhinderd, doordat de doop aan heidenkinderen werd geweigerd. Dan sta je toch wel even te denken! Christianisering gebeurt toch niet door de doop! Je wint mensen voor Christus door opvoeding, prediking, door de werking van de Heilige Geest.

Geheiligd zijn

1 Cor. 7:14 is ook ter sprake geweest. De kinderen zijn heilig als tenminste één van de ouders gelovig is. Daarom hoort het kind bij de gemeente als lid van de gemeente, en daarom wordt het gedoopt. Als het geen lid van de gemeente is, wordt

het niet gedoopt. Dat is eigenaardig. Het normale is, toch niet dat men gedoopt wordt omdat men lid van de gemeente is, maar om lid van de gemeente te worden! Overigens, waarom doopt men de ongelovige man of de ongelovige vrouw niet? Zij zijn toch ook heilig? Willen ze het niet? Wie zegt dat de kinderen het wel willen? Vaak blijkt dat de kinderen liever hadden gehad dat ze niet waren gedoopt! De vraag is trouwens, wat "heilig" in deze tekst betekent.

Draagt het kind de belofte?

Om vast te stellen of geadopteerde kinderen kunnen worden gedoopt, moet men weten of het kind de belofte heeft. Je kunt ook zeggen: men moet nagaan of aan het kind beloofd is door God, dat het met Hem mag samenleven door de Heilige Geest. Er wordt gezegd dat kinderen van gelovige ouders de belofte hebben, en andere kinderen niet; dus geadopteerde ook niet. M.a.w. God belooft aan kinderen van gelovige ouders dat ze met Hem mogen samenleven. Aan kinderen van ongelovige ouders belooft Hij niets. Me dunkt, wanneer die belofte alleen maar betrekking heeft op de christelijke opvoeding, heeft het niets met de doop te maken. Wanneer de belofte juist wel met de doop te maken heeft, en men denkt dan aan Hand. 2:39, dan heeft het niets met kleine kinderen te maken, in de zin van de kinderdoop.

Wanneer Gereformeerden deze tekst (u en uw kinderen) op zichzelf betrekken, zouden ze zich moeten afvragen sinds wanneer ze "naar het vlees" van Abraham afstammen. Als de afstamming geestelijk is, kunnen ze ook geen vleselijke afstammingstheorie gaan huldigen.

De nadruk op de belofte is op zichzelf bijbels. Dat doen wij trouwens ook: wij vertellen onze kinderen en anderen welke geweldige aanbiedingen God doet. Maar de Gereformeerden (Vrijgemaakt) wekken de indruk dat die belofte op iemand wordt gelegd, zodat hij er zelf nauwelijks meer aan te pas komt. Daarmee wordt toch wel over het hoofd gezien dat de beloften van God nooit op Israel zijn gelegd als zij ze niet accepteerden. Denk maar aan de omzwervingen in de woestijn en de eeuwen ballingschap. God belooft het goede, maar laat de mens zelf wel meepraten. De mens wordt geen stok en blok.

De liefde vervult de wet

Bij het lezen van het verslag drong zich

sterk deze vraag bij mij op: heeft men er wel rekening mee gehouden dat de wet vervuld wordt in de liefde? Bestrijden van het kwaad is nog geen liefde. De Gereformeerde doop betekent: Je hoort erbij! Een geadopteerd kind krijgt te horen: Je hoort er niet bij. Want hij wordt niet gedoopt. Maar dat zei(den) zijn ouder(s) ook al: Je hoort niet bij mij! Als men ondanks de Schrift aan de kinderdoop wil vasthouden, laat men dan in de liefde blijven, en ook die geadopteerde kinderen dopen.

Sola Scriptura, sola Fide

Dit is voor baptisten oren een wat wonderlijke uitspraak. Want op grond van de bijbel zijn wij van mening dat men geen kinderen (zonder geloof) moet dopen. Gereformeerden (Vrijgemaakt) willen overigens ook alles doen in overeenstemming met de Schrift. Het is wel jammer dat dan synodale uitspraken, belijdenisschriften, catechismus en kerkenordening zo'n gewicht in de schaal leggen. Me dunkt, men ontnemt zich op deze wijze de vrijheid de bijbel open te bestuderen.

Juist nu de Katholieken de bijbel weer ter hand nemen, zou het al te gek zijn dat de reformatorische christenen de bijbel gaan bedelven onder allerlei andere geschriften.

Er is bij de discussies gezegd dat men alleen moet dopen als er een uitdrukkelijk bevel van God voor is. Daarmee is dan de doop van geadopteerde kinderen van de baan. De vraag is aan de Vrijgemaakten of ze dan ook niet de hele kinderdoop van de baan moeten vegen. Want waar in de Bijbel is sprake van een uitdrukkelijk bevel om kinderen te dopen? Het is trouwens toch een eigenaardige zaak, als men bedenkt hoe Luther vocht voor het "gerechtvaardigd door het geloof (alleen)".

Wat zouden de Gereformeerden (Vrijgemaakt) en ook de andere kerken die de kinderdoop aanhouden, het gemakkelijk krijgen, als ze volgens de Schrift alleen gelovigen zouden dopen! Ze zouden dan ook nog eens moeten gaan dopen (dompelen).

Laat ik besluiten met de opmerking dat de bijbel de adoptie wel kent: God heeft ons, op ons geloof in Christus, door de doop, aangenomen als zonen!

Een nieuw gebod geef Ik U, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik U liefgehad heb, dat gij ook elkander liefhebt. Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander. Johannes 13 : 34, 35.

Dikwijls word ik geboeid door de gesprekken van Jezus met Zijn discipelen vóór de gevangenneming in Gethsemané.

Onder de bijzonderheden van die gesprekken trekt vooral het gebod van Jezus in Joh. 13 : 34 mijn aandacht. Een nieuw gebod! Maar liefde komt niet op bevel, dat weet ieder en dat heeft Jezus ook wel geweten. Dat Hij nu toch nadrukkelijk gesproken heeft van een bevel, is mijns inziens een bewijs dat de hier genoemde zaak Hem bijzonder hoog moet hebben gezeten. Voor ons is dat een teken, dat we ons van dit onderwerp vooral niet goedkoop af mogen maken.

Dit gebod van Jezus plaatst

Aan rustige wateren

Het kenmerk

ons voor een moeilijke opdracht. Het is vaak gemakkelijker om een zendeling in een ver land lief te hebben dan iemand met wie we gedurig moeten omgaan. Voor die zendeling hebben we al dadelijk sympathie, omdat hij veel opgeeft en bereid is de Heer te dienen onder moeilijke omstandigheden. Bovendien is hij zo ver bij ons vandaan, dat zijn menselijke hebbeligheden (die hij natuurlijk ook heeft) ons nooit persoonlijk raken, zodat wij ons daaraan niet kunnen ergeren. De ander, die vlak bij ons leeft, maakt het ons meermalen moeilijk. Natuurlijk irriteren wijzelf ook meermalen een ander, maar dat merken wij doorgaans niet zo duidelijk op.

Als echter deze of gene ons ergert laten wij hem daarna

links liggen. En Jezus zegt: "Een nieuw gebod geef Ik U!... dat gij elkander liefhebt!"

Dit is alleen mogelijk indien wij getrouw letten op de liefde van Jezus... op Zijn zelfovergave voor ons. Dat helpt! Jezus heeft dat ook aangeduid in het vervolg van de tekst: "Gelijk Ik U liefgehad heb, dat gij ook elkander (= elk de ander) liefhebt!"

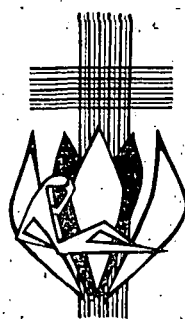
Wij hebben nodig dat wij leven uit Zijn liefde voor ons. Maar wie werkelijk tot Jezus bekeerd is, die doet dat ook. Je zou wel kunnen zeggen: Leven uit 's Heilands liefde is het kenmerk van de bekering. Nu betreft dit vooral het verborgen leven met Jezus. De vrucht daarvan, namelijk het elkander liefhebben, wordt naar buiten

opgemerkt en dat is het kenmerk van Jezus' discipelen voor derden. Zo heeft Jezus zelf het gesteld: "Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander."

Wij moeten veel evangeliseren. Dit is een nimmer eindigende opdracht voor de gemeente van Christus. Maar wij kunnen pas goed evangeliseren als wijzelf leven uit de liefde, die ons getoond is in de overgave van Christus. Daarom is het verborgen leven van de gelovigen van het grootste belang voor de activiteiten van de gemeente. Maar activiteit kan ook natuurlijke oorzaken hebben; denk maar aan mensen, die agressief van aanleg zijn. Daarom is dit nog niet het kenmerk van het leven met Jezus. Liefde onder elkander, dat is het kenmerk van het discipelschap. Zo leerde Jezus, toen Hij zich gereed maakte tot het volmaakte liefdewerk voor ons.

Hebt u het kenmerk van Jezus? Hengelo K. Reiling

TABITHA BOUW AKTIE

Doorgaan

Dat is het devies geweest van alle mensen die wisten in hun leven een roeping te moeten vervullen. Als wij weten, dat we een roeping moeten nakomen, zullen we willen doorgaan. Doorgaan met dienen. Alleen maar dienen.

Twee voorwaarden

Dienen, goed dienen, is gebonden aan twee voorwaarden. Met moet zijn opdracht kennen. Zonder kennis van de opdracht, van de taak kan men niet dienen. Paulus heeft het ergens over kampvechters, die maar niet wat met de armen in de lucht staan te zwaaien, op hoop van zegen. Neen, hun slagen waren gericht. Gericht op de vijand.

Dienen vergt kennis van het werk. Ons werk kan niet anders zijn dan tot zegen willen zijn voor anderen. Daarom moeten we die ander kennen, moeten we weten,

wat die ander nodig heeft.

Daarom is gedurige studie absolute noodzaak.

Beperkingen

Men moet zijn beperkingen kennen. Het zou dwaasheid zijn te menen, dat wij als (kleine) baptistengemeenschap alle nood in ons land (en daarbuiten) zouden kunnen lenigen.

Wij hebben slechts kleine kracht.

Maar een kleine, beperkte kracht kan enorm veel betekenen, als die gericht wordt aangewend. Daarom zullen we tot organisatie moeten komen.

Zoals we tot organisatie gekomen zijn. Tot bundeling.

Of anders gezegd: eendracht maakt macht. Vele kleintjes maken één grote.

Daarvan getuigen de gaven, die we ontvangen hebben in de zomermaanden:

bapt gem. Enschede 146.13.
zusterhulp Drachten/Elm 25.—; Hengelo-C 70.10;
Hoogeveen 10.00; Groningen-Z 40.00, Dorcas
Franeker 40.00,
particulieren: donateurs Rotterdam-C 30.00;
V/DH 5.00; B/F 3 x 25.00; NN 50.00; H/R
100.00; B/S 196.00; E/S 25.00; B/H 50.00;
P/A 2 x 10.00; M/U 5.00; V/S 2 x 10.00; D/D

100.00; H/H 6.00; J/B 25.00; W/Z 25.00; R/Z
25.00; H/DH 10.00; M/M 50.00; S/W 10.00; K/G
150.00; M/U 5.00; B/S 10.00; N/M 25.00; B/H
50.00; B/G 10.00; B/A 100.00; O/DH 10.00.

Allen hartelijk dank. We wachten met spanning op de resultaten van de Tabitha-zondag op 8 november j.l. Giro 530.092 t.n.v. Penn. TBA, Scheveningen.

H. Ploeger

AZIATISCHE JEUGDKONFERENTIE IN BANGKOK

De voor de vierde maal te houden Aziatische baptisten-jeugdkonferentie zal van 30 december 1971 tot 4 januari 1972 te Pattaya (100 km. van Bangkok, Thailand) worden gehouden. Het thema van de konferentie is 'A Living Sacrifice for God' (Rom. 12, 1).

ZEVENDE DAGS BAPTISTEN IN U.S.A. KOZEN NIEUWE PRESIDENT

De Seventh Day Baptist General Conference, U.S.A. (5.623 leden) heeft onlangs dr Stephen A. Thorngate, arts te Pebble Beach, Cal., tot president gekozen. De Conference is aangesloten bij de Baptisten Wereldalliantie.

GERECHTIGHEID

Het verbond en de wet horen bij elkaar. Daarom is de ongerechtigheid zowel het overtreden van de wet, als het verbreken van het verbond. In beide gevallen geldt dat Gods gerechtigheid wordt tegengewerkt. We hebben bij de studie in Daniël 9 al opgemerkt, dat God vergeeft terwille van zijn goede naam. "Zijn gerechtigheid houdt eeuwig stand" (Ps. 111 : 3). Hij doet in zijn gerechtigheid in overeenstemming met zichzelf. Hij bewerkt met zijn gerechtigheid eer voor zichzelf. Dat is de reden dat Gods gerechtigheid kan blijven ondanks de ongerechtigheid van de mensen. Hij wil eer voor zichzelf, en daar houdt Hij zich aan. Daarom kan er in Ps. 25 staan: "Alle paden des HEREN zijn goedertierenheid en trouw voor wie zijn verbond en zijn getuigenissen bewaren. Om uws naams wil, HERE, vergeef mij mijn ongerechtigheid." (vs. 10, 11). Normaal is dat God in goedertierenheid en trouw handelt jegens de mensen die gerechtigheid doen. Maar als de ongerechtigheid zich aandient? Dan is er alleen beroep op het feit, dat God eer voor zijn naam wil hebben. Met andere woorden: Hij wil dat het in de schepping en in de wereld zo zal gaan, als Hij zich heeft voorgenomen. Als dat gebeurt, heeft Hij zijn eer. En daar blijft Hij op aan sturen. Daarom wil Hij zelfs ongerechtigheid vergeven.

Gerechtigheid en barmhartigheid

Als je dit zo overdenkt, vraag je als vanzelf: hoe verhouden Gods gerechtigheid en zijn barmhartigheid zich dan met elkaar? Bij de studie van Daniëls gebed bracht ik naar voren dat Gods barmhartigheid niet gebonden is aan het verbond, terwijl Gods gerechtigheid zich afspeelt binnen de grenzen daarvan. Nu is onderhand gebleken dat Gods gerechtigheid wel gestalte krijgt in het raam van het verbond, maar dat die er niet aan gebonden is. Het verbond is zelfs het gevolg van Gods gerechtigheid. Dat zal dan ook een heel andere verhouding geven ten opzichte van Gods barmhartigheid, als wij eerst dachten.

Als je bedenkt dat gerechtigheid het grote doel van de schepping inhoudt, en de barmhartigheid en de vergeving middelen zijn om ongerechtigheid weg te werken, dan moet je wel konkluderen dat Gods barmhartigheid valt binnen de perken van zijn gerechtigheid! De barmhartigheid dient om de gerechtigheid tot zijn recht

te laten komen. De barmhartigheid is gericht op de eer van Gods naam. Dat komt dan overeen met de gerichtheid van Gods daden van gerechtigheid. Goed beschouwd ondersteunt een gedeelte uit Nehemia 9 deze gedachtengang. "Gij toch zijt alleen de HERE, Gij hebt de hemel, de hemel der hemelen en al zijn heer gemaakt, de aarde en al wat daarop is, de zeeën en al wat daarin is; ja, Gij geeft hun allen het leven, en het heer des hemels buigt zich voor U neder. Gij toch zijt de HERE, de God, die Abram verkoren, hem uit Ur der Chaldeeën geleid en hem de naam Abraham gegeven hebt." (Neh. 9: 6, 7). "En Gij hebt uw woorden gestand gedaan, want Gij zijt rechtvaardig. Gij hebt tekenen en wonderen gedaan aan Farao, aan al zijn dienaren en aan al het volk van zijn land... en Gij hebt U een naam gemaakt zoals die heden is." (vs. 8, 10).

"Op de berg Sinai zijt Gij nedergedaald en hebt met hen gesproken uit de hemel, en hun rechtvaardige verordeningen, betrouwbare wetten, goede inzettingen en

geboden gegeven." (vs. 13). Maar Gij zijt een God van vergeving, genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en hebt hen niet verlaten." (vs. 17). Deze laatste gedachte wordt geregeld herhaald (vss. 19, 27, 28, 31). De schepper koos Abraham en zijn nakomelingen. Hij bleef trouw aan zijn toezeggingen. Hij werkte zijn gerechtigheid de wereld in. En in het geval van de ongerechtigheid van Israël trad Hij op met barmhartigheid.

Hier ligt meteen de verklaring waarom de profeet Jesaja van Gods gerechtigheid spreekt op een manier, dat je er niet zo goed "verlossing" voor kunt lezen. Het wil niet zeggen dat het straffende element van de gerechtigheid verdwijnt. U hoeft alleen maar te denken aan Jesaja 53: "de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem." (vs. 5). Toch heeft het verlossings-element blijkbaar geweldig aangesproken. Want in het latere joodse spraakgebruik gaat gerechtigheid betekenen: verlossing, barmhartigheid, milde gave, aalmoes. Op zichzelf is dit wel een aanwijzing dat we op de goede weg zijn, met te zeggen dat barmhartigheid ondergeschikt is aan de gerechtigheid. Overigens krijgt het woord gerechtigheid later zozeer de nadruk van barmhartigheid, dat het zelfs wel gebruikt wordt tegenover "recht". Dan is de bijbelse gerechtigheid wel erg verwaterd!

P. v. d. Werf.

Friese radenkonferentie

Ongeveer 40 broeders namen j.l. zaterdag 1 november deel aan de Radenkonferentie die te Leeuwarden werd gehouden en geleid werd door ds H. Bijleveld, voorzitter van de Bond van Baptistengemeenten in Friesland.

Dr J. J. Kiwiet, met studieverlof uit Amerika, was als gast aanwezig en vertelde op de hem eigen wijze van het Amerikaanse leven, zoals zich dat zowel persoonlijk als gemeentelijk afspeelt, ook in betrekking tot de Amerikaanse maatschappij.

De konklusie die door de deelnemers uit het verhaalde werd getrokken was een dankbare: te mogen wonen in dit lage landje aan de Noordzee!...

Na de middagpauze werd het onderwerp 'Betekenis en funktie van het Gewest', ingeleid door ds J. van Dam, in vier discussiegroepen besproken. Vooral het begrip 'autonomie van de plaatselijke gemeente' werd ter discussie gesteld, met als resultaat dat zich een gevoel van twijfel aangaande de bijbelse legitimiteit van de veel geroemde autonomie van de vergaderende broeders meester maakte. Dat de gemeente een direkte verantwoordelijkheid voor het jeugdwerk draagt, en

dus de Bond van Gemeenten voor het gewestelijk jeugdwerk bleek uit het besluit een bedrag van f 500,- als eenmalige subsidie te verstrekken voor een in 1971 te houden jeugdweekend waar door een deskundig spreker een van de moderne jeugdproblemen zal worden ingeleid en besproken.

Het programmapunt 'Nieuws uit de gemeenten' verschafte inzicht in de gang van zaken in de diverse gemeenten en posten. De algemene indruk was dat het werk in de gemeenten een opgewekt karakter vertoont; vooral vanuit de posten Bolsward en Emmeloord werd zulks vermeld. De volgende konferentie zal D.V. 6 maart 1971 te Sneek worden gehouden. Bz.

AANTAL GEVANGEN BAPTISTEN IN RUSLAND VERMINDERT

Een Brits baptistenleider, dr David S. Russell te Londen, die onlangs Rusland bezocht vertelde bij terugkeer de indruk te hebben gekregen dat het aantal gevangenen genomen baptisten in Rusland niet zo groot meer is. Bevonden zich een tijd geleden nog tenminste 200 'afgescheiden' baptisten in de gevangenis, dat aantal zou nu omstreeks 60 zijn.

CNADER BEZIEEN

Inkonsekwentie

De Gereformeerde Zendingsbond — binnen de hervormde kerk — doet niet mee aan de tweede 'Kom over de brug'-actie die in 1972 zal worden gehouden onder het motto 'Kerken helpen kerken'. De 'bonders', zoals de aanhangers van deze binnenkerkelijke modaliteit wel genoemd worden, weigeren zich in het bestuur van 'Kom over de brug' te laten vertegenwoordigen omdat deze keer ook de rooms Katholieke kerk er aan meedoet.

De beweegreden tot deze weigering is gelegen in de mening van de Bond

dat de leer van de rooms Katholieke kerk nog altijd vierkant staat tegenover wat de reformatie belijdt omtrent het geheel enig gezag van de Heilige Schrift, de volstrektheid van de genade en de totale verdorvenheid van de menselijke natuur.

Wij vinden dit, juist voor de gereformeerde 'bonders', een vreemde beslissing. Hun eigen bestaan, als Bond, is immers een duidelijke demonstratie van het feit dat zij de eigen kerk — de Nederlandse Hervormde kerk — verwijten niet 'zuiver-in-de-leer' te zijn. En toch

werken zij ermee samen en maken er zelfs deel van uit...

De 'bonders' hebben de gereformeerden van afscheiding en doeleantie altijd kwalijk genomen dat zij de vaderlandse kerk — als het ware de moederkerk — hebben verlaten. Zij achtten de weg van afscheiding een heilloze weg en hebben er na de Synode van Sneek — die de leringen van Kuitert c.s. afwees (in elk geval in strijd met vorige synodale uitspraken noemde) zonder daarna tot leertucht te komen — aan herinnerd.

Wij vragen ons af hoe men tot een dergelijke inkonsekwentie kan komen: weigeren mee te werken aan een interkerkelijke actie omdat een der partners niet 'zuiver-in-de-leer' zou zijn en tegelijk behoren tot een kerk die men hetzelfde verwijt.

v. D.

gemeenteberichten

AFSCHEIDSDIENST DS. G. W. TIJMAN

Haarlem (S. v. d. W.). „Als een heldere bazuin" was het thema dat als een zilveren draad liep door de afscheidsdienst die op 1 november in Haarlem werd gehouden ter gelegenheid van het met emeritaat gaan van ds. G. W. Tijman.

Hiermede werd een dertigjarige ambtsperiode afgesloten. Om gezondheidsredenen moest dit emeritaat twee jaar voor de officiële datum reeds ingaan, maar alhoewel het lichaam vaak niet opgewassen was tegen de zware taak, heeft de geest altijd kans gezien ook de sterksten onder ons te steunen.

Als vertegenwoordiger van de gemeente Haarlem memoreerde br. Mak dat de bevestigingstekst van ds. Tijman (nu tien jaar geleden) was geweest: „Hoed de kudde Gods". Het is steeds deze tekst geweest die ds. Tijman voor ogen heeft gestaan als hij de gemeente voorging.

's Morgens tijdens het avondmaal had ds. Tijman broeder J. Baartse nog verzocht om naast hem aan de tafel plaats te nemen uit dank voor alles wat deze broeder voor hem gedaan had in de periode dat hij ouderling was geweest. Dit gebaar typeerde ds. Tijman. Het werk dat in de gemeente gedaan werd was voor hem altijd het werk dat door de gemeente gedaan werd en waarbij hij voorop ging en de weg wees.

Broeder Mak verzocht ds. Tijman het ere-ouderlingschap van de gemeente Haarlem te willen aanvaarden en hij besloot met de woorden dat wij allen hoopten dat God hem nog vele goede jaren mag geven in zijn gezin en in de gemeente. Namens allen werd ds. en mevrouw Tijman een zit/slaapbank aangeboden.

Het vertrouwen dat ds. Tijman van de jeugd genoot sprak uit de vrijmoedigheid waarmee 2 meisjes ds. en mevrouw Tijman bloemen aanboden. Namens de Unie van Baptistengemeenten werd het woord gevoerd door ds. W. Veenstra. Hij bracht naar voren dat ds. Tijman ten aanzien van de bazuin zijn eigen partij geblazen had. Deze partij was altijd heel duidelijk, klaar en helder geweest.

Door de broeders Panneman werd het lied „He's Got the whole World in His Hands", ten gehore gebracht. Het was fijn dat deze jonge mensen ook nu hun bijdrage leverden.

Ds. J. Broertjes, die de liturgie verzorgde, merkte op dat hij ds. Tijman mocht uitleiden nadat ds. Tijman hem ingeleid had (o.a. in Sneek). Hij wees hierbij op de humor waarmee ds. Tijman — ondanks de pijn die hij vaak had — zijn medemensen tegemoet trad. In zijn prediking wees ds. Tijman ons er op, dat de opdracht die wij hebben „zaaien is", ondanks de grote misoogst.

Succes heeft Jezus ons nooit beloofd, integendeel. Hij wil ons waarschuwen voor teleurstellingen. Toch is er voor dit leven slechts één Woord: Jezus, vrede door het bloed des kruises. Ds. Tijman wist de gemeente de volharding in het zaaien.

Het kerkkoor verraste ons met enige liederen, o.a.: „waarom is de mens zo moeilijk te doorgronden".

Ds. Tijman was jaren voorzitter van het koor en het was geweldig fijn dat ze er juist deze middag ook waren.

Namens de gemeente Sneek (waar ds. Tijman van 1939—1946 was) sprak br. P. Scholte. In zijn toespraak herinnerde hij er nog aan, dat ds. Tijman gedurende de oorlogsjaren vaak de raadsman was geweest voor de onderduikers.

Namens de gemeente Utrecht (waar ds. Tijman van 1946—1949 was) sprak broeder F. Bos. Hij merkte nog op dat ds. Tijman in Utrecht minstens één paar schoenen versleten had met het zoeken naar een nieuwe kerk. Toen dit zoeken bekroond was, ging ds. Tijman naar Stadskanaal (van 1949—1960). Broeder Blauw uit Stadskanaal ging er prat op dat ds. Tijman het langst in deze gemeente was geweest n.l. elf jaar. Om ds. Tijman echter in deze gemeente te krijgen, waren drie beroepen nodig geweest. Uit deze drie beroepen spreekt echter sterk de volharding.

Ds. N. J. van Beek sprak een hartelijk woord namens gewest Holland.

Broeder Van der Goot (81 jaar) namens de gemeente Deventer, waar ds. Tijman opgegroeid is en een zondagsschoolleerling was van br. Van der Goot: „wij hebben uw gangen gevolgd", zo sprak hij, „met zeer veel belangstelling".

Bij al deze toespraken werd mevrouw Tijman zeker niet vergeten en in zijn slotwoord bracht ds. Tijman naar voren, dat dit werk mogelijk was geworden door de steun van zijn vrouw.

Ds. Tijman bracht naar voren dat hij door zijn ziekte de gemeente vaak tekort gedaan heeft. Wij geloven echter dat ds. Tijman door de pijn die hij vaak moest verdragen, kans gezien heeft om veel pijn van anderen te begrijpen. Velen werd een persoonlijk woord van dank gebracht, in het bijzonder aan ds. Broertjes die ons de afgelopen jaren op een fijne wijze zijn steun verleende en ook nu het konsulentschap waarneemt.

De gemeente Haarlem moet afscheid van hem nemen als predikant. Zij doet dit met verdriet in het hart, maar met een grote dankbaarheid aan Hem, Die haar deze man gedurende 10 jaar als herder heeft gegeven.

zand en zaad

Ver van huis in een zaal vol beste mensen zittend, voerde ik een wat brokkelig gesprek met een broeder, die zijn uiterste best deed om mij aangenaam en zinnig bezig te houden. Van binnen, vertoefde ik nog in het voorbije uur, waarin zoveel gezegd was dat je achteraf nog eens wilt overwegen.

We hadden het in de verste verte niet over radio of televisie gehad, maar opeens bereikte mij het woord van mijn broeder: Ik vind die bijbelkwiz van de E.O. prachtig. Daarmee scheurde hij mij uit al mijn overwegingen vandaan. Ik dacht: hoe komt hij er op. Natuurlijk ligt de bijbel altijd bij ons op tafel, maar hadden we daarover nadrukkelijk gesproken? Hoe dan ook, ik was aan de beurt om wat te zeggen. Ik antwoordde: ik niet, daar is de bijbel mij te goed voor.

Ik houd van die wet-strijden, waarin het gaat om je kennis van een of ander onderwerp te testen en ik kijk met verbazing naar iemand, die alles over een koning, kunstenaar of voetballer weet. Maar wedstrijden in tekstenkennis van de heilige schrift ligt mij niet al zien sommigen er kennelijk heil in, vooral omdat er dan nog onderhandse vertroosting en vermaningen kunnen worden uitgedeeld: schoten uit een hinderlaag, terwijl men zo mooi aan het spelen was. Wil men spelen, best, maar dan niet preken. Wil men preken, best, maar dan niet spelen. Hier worden bezigheden op verschillend niveau liggend voor beide delen hinderlijk doorelkaar gehusseld.

Ik houd van de bijbel. In feite is dat veel te zwak uitgedrukt. Het is een ander boek dan elk ander boek voor mij. Bij deze braamstruik wil ik wel m'n schoenen uitschoenen. Bij deze ladder zeg ik soms: Waarlijk, de Heer is aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. Hier is een wolk- en vuurkolom, en ik wil er acht op geven. Evengoed acht ik het mogelijk dat ik door sommigen met argwanende ogen bekeken word als ze me nu en dan horen of op schrift zien. In hun oren zijn het misschien al te vrije geluiden. Onmiddellijk bijna valt het woord inspiratie op tafel. Nu vind ik het gebruik van woorden een boeiende bezigheid. Maar men moet ze dan wel goed hanteren. En ze vooral niet hanteren als men zelf maar een fletse voorstelling heeft van wat ze wel betekenen. Onlangs nog zat ik in een vergadering waarin het woord fundamentalist viel. Maar als je dan vraagt wat met dat

woord nu werkelijk bedoeld wordt komt niemand tot een duidelijke omschrijving. Dat kan je wild maken. Je denkt dat je nu een eerlijke tank tegenover je ziet en dan blijkt-ie van hout te zijn of van bordpapier. Daar kun je een onervaren strijder misschien mee afschrikken, maar ik weiger me met zo'n vreemde kluit in het riet te laten sturen. Eerlijkheid duurt het langst. En duidelijkheid.

De bijbel is een heerlijk boek en wij hechten eraan als klimop aan een eik. De Eeuwige wandelt over de bladzijden van dat boek, maar het boek is de Eeuwige niet. Het is de Eeuwige zoals de tijdelijke mensen Hem ervoeren, beschreven, bespraken en wij doen wel er acht op te geven, want velen van hen wandelden met God. Met name kunnen we dat van Jezus zeggen. Vandaar dat zijn openbaring uitgaat boven alles. In een gebed zegt Jezus: Ik heb uw naam geopenbaard aan de mensen, en wij danken God dat Hij de evangelisten heeft laten opschrijven wat zij van Jezus

vernamen. Door hen en door de Geest vermogen wij zelfs de diepten Gods te onderzoeken en hier ligt een onbegrensd terrein voor die mens, die het om God gaat. Dit boek van God voor de mensen, dit boek van mensen over God is mij te goed om als materiaal voor elke kwiz te dienen. Er zijn in het godsdienstig leven onaanastbare dingen. Ik aanbid het brood van het avondmaal niet, maar de kinderen van de koster zullen de restanten niet opeten. Het doopwater is gewoon leidingwater, maar als ze zich willen wassen, moeten ze maar naar de kraan gaan. Ja, u hebt gelijk: het is een kwestie van stijl. Men laat niet spelen met wat men liefheeft. Maar, om dan maar eens met een tekst te sluiten: Indien gij op enig punt anders gezind zijt, God zal u ook dat openbaren. Ik veronderstel dat ik geen fundamentalist ben, wat dat dan ook moge zijn, maar de fundamenten van mijn leven staan in het boek beschreven.

Huizinga

Lezers aan het woord

Abortus Provocatus

In De Christen van 6 november lezen we twee berichten over dit onderwerp: een afwijzing door een groep Zweedse baptisten, en een "Nader Bezien" van onze eindredacteur.

Je weet tegenwoordig haast niet meer, hoe je met zulke problemen aan moet. Sommigen zeggen: "Je fout is, dat je er überhaupt een probleem van maakt. Wees zelf vrij, en laat anderen ook vrij."

Dat moge dan de gemakkelijkste oplossing zijn, maar daarmee zou ook iedere grond voor gemeente-tucht vervallen. En moeten wij niet waken voor de zuiverheid en de reinheid van de gemeente?

Vroeger wist iedereen, of haast iedereen, dat abortus verkeerd was. Ja, het was moord. Weliswaar moord op een nog onvolgroeid, nog onbewust en nog ongeboort mens, maar het was moord. Er werd alleen met afgrijzen over gesproken; toegepast door slechte mensen, en een arts die er zich aan schuldig maakte, werd gestraft en geschorst.

Nu weet je het niet meer. Je kunt haast geen dag de krant lezen, de T.V. aanzien of de radio aanhoren, of het woord komt ter sprake. En niet meer in ongunstige zin, o nee. Soms met denkbeldige vraagtekens, maar dikwijls in waarderende zin. We moesten nu die verouderde begrippen van moord en zo maar eens los laten: schuldgevoelens hierover zouden geheel misplaatst zijn. Kranten, tijdschriften en andere nieuwsmedia, die het predikaat "christelijk" voeren, of vroeger gevoerd hebben (en er dus nog voor doorgaan) vertellen, dat het een gewone en goede zaak is. Dat het in elk geval een gewone zaak moet worden, dat een ongewenst kind niet geboren wordt. Dat een ongewenste zwangerschap wordt afgebroken, heet het dan heel netjes.

Zoals het in de resolutie van de Oerebro-baptisten in Zweden wordt gezegd: "Onze massamedia is het gelukt... die opvattingen... ingang te doen vinden" — zo is het in Nederland ook. De landelijke organisaties voor gezinsplanning zijn er ook niet (meer) tegen; de neutrale gaat wel verder dan de christelijke, maar het verschil is meer graduëel dan essentieel.

In de toelichting (voor onderwijzers) bij een toekomstige schoolradio-uitzending voor christelijke scholen staat: "Wel is de tendens te bespeuren, dat ook een deel van Christelijk Nederland voorstander is van verruiming van mogelijkheden om ook in Nederland voor bepaalde gevallen op legale wijze abortus te kunnen bewerkstelligen." Dat is héél voorzichtig gezegd, tegen misschien wel kritische lezers — maar het werkt dóór.

En wat de overheid betreft: In Rotterdam was een grote meerderheid van de gemeenteraad ervoor, om de oprichting van een abortuskliniek financieel mogelijk te maken.

Zo worden we dag in dag uit beïnvloed, tot we zelf ook zullen gaan denken en zeggen: "Het is zo erg niet. Wat zou het eigenlijk? Waar maken we ons druk om?"

Is het werkelijk zo erg niet? Tot dusverre zouden vrouwen en meisjes, die zo'n "ingreepje" lieten uitvoeren, zeker door al onze gemeenten onder censuur zijn geplaatst, of als lid geschrapt zijn. Maar hoe wordt dat in de toekomst?

Zou abortus alleen op medische indicatie mogen worden uitgevoerd ("Nader Bezien" noemt dit ook terloops), dan is nog de vraag: Wat is medische indicatie? Men wil er naar toe, dat onder gezondheid verstaan wordt: een algeheel welzijnsgevoel. Dat omvat ook het psychische. En daardoor zou de mogelijkheid voor abortus "op medische indicatie" wel heel ruim worden.

Willen deskundigen onder ons er eens iets over schrijven? Of moeten we doodgewoon ouderwets vasthouden, dat abortus moord is, en dat moord moord blijft, ook als die medisch verantwoord en deskundig wordt uitgevoerd in een door de overheid gesubsidieerde inrichting?

En als dan wat vroeger moord genoemd werd moord blijft, zouden dan de kerken hierover niet een duidelijk geluid kunnen laten horen? Of onze Unie alleen? Zoals die Zweedse baptisten? Of onze Unie-commissie?

Nieuwe-Pekela.

H. de Vlas.

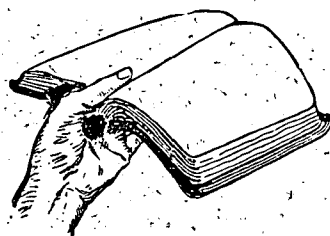
Contactdag Groot Rotterdam succesvol verlopen

De op zondag 8 november in de Elthetokerk te Alblasserdam gehouden contactdag van de vijf gemeenten uit het district Groot-Rotterdam mag zeker als geslaagd worden beschouwd.

Zoals vanouds bleek ook hier de grote saamhorigheid en was circa 60% van de gemeenteleden aanwezig; waarbij nog gezegd moet worden dat de gemeente Dordrecht i.v.m. een eigen dienst op de middagbijeenkomst niet aanwezig kon zijn.

Om 4.00 uur begon de conferentie, terwijl de kinderen intussen in een crèche werden bezig gehouden. Ds A. Vißcher hield een toespraak over het onderwerp: *"Hoe kunnen wij onze christelijke verantwoordelijkheid in onze woonplaats en daarbuiten verwezenlijken"*. Hij bepaalde zijn toehoorders allereerst bij persoonlijke bekering en doop, die nodig zijn om onze christelijke verantwoordelijkheid in ons leven te verwezenlijken, daarbij geleid door de Heilige Geest. Onze taak als gemeente, zo vervolgde hij, ligt hier wat moeilijker. Hoewel de gemeenten over het algemeen elk jaar groeien, blijken zij in dit district toch nog te klein te zijn om bepaalde projecten aan te pakken. Hij pleitte dan ook om de zaken gezamenlijk te gaan bezien en in elke gemeente te gaan inventariseren welke krachten er zijn om zodoende gezamenlijk het beleid te gaan voeren. Hierbij is een planning ook bijbels gezien noodzakelijk. Ook opperde hij de mogelijkheid dat grotere gemeenten in het land hierbij zouden helpen of een bepaald evangelisatieproject zouden "adopter". Als voorbeeld voor samenwerking gaf hij b.v. de nog van het Houston Baptist Choir bekende music-director. Een dergelijke broeder of zuster zou hier prachtig werk kunnen doen.

Ds Th. v. d. Laan, onze landelijke secretaris, haakte hierop in, na eerst enkele voorbeelden van gezamenlijke arbeid in het buitenland te hebben gegeven, met name uit Indonesië en Hong Kong. Wij zullen geen gemeente moeten zijn, die slechts actief is als zij vergaderd is, maar een gemeente van operationele christenen, die indien trouw, een heleboel samen kunnen doen. Hierbij zullen wij ook met andere christenen in contact moeten komen, opdat wij ook van hen zullen leren; want ook baptisten zijn eenzijdig. Voor gezamenlijk werk, vervolgde hij, zijn allereerst volledige inzet en roeping noodzakelijk. Bovendien zullen wij tijd en geld moeten geven om ons te laten toerusten terwijl

Wat zullen we lezen?

zondag	22 november	I Thessalonicenzen	5:16-28	Alleen voor de zondag?
maandag	23 november	I Johannes	1:5-2:2	Geen onwaarachtigheid
dinsdag	24 november	I Johannes	2: 3- 6	Praktisch Christendom
woensdag	25 november	I Johannes	2: 7-11	Liefde is levensnoodzaak
donderdag	26 november	I Johannes	2:12-17	Oog hebben voor wat blijft
vrijdag	27 november	I Johannes	2:18-25	Definitie van de antichrist
zaterdag	28 november	I Johannes	2:26-29	Niet bekrompen denken

wij ook anderen als zodanig toegeruste christenen zullen moeten aanvaarden. Hierbij mag men, indien zelf actief, gerust kritisch zijn t.o.v. onszelf en de gemeente. Hierna volgde de beantwoording van een aantal vragen van toehoorders waarbij de opmerking van een broeder dat ook op financieel gebied samengewerkt kan worden. Als voorbeeld noemde hij dat circa 4.000 bezoekers van de toogdag samen gemakkelijk zo'n f. 35.000,— uitgeven. Wat zou hiermee kunnen gebeuren als dit geld voor evangelisatie of zending werd gebruikt.

's-Avonds om 7.30 uur begon een goed bezochte evangelisatiedienst m.m.v. de negergroep "The Brada's", die een zestal prachtige negro-spirituels ten gehore bracht en Adrie Stam. Mej. Stam zong op het orgel begeleid door br Sneepe enkele evangelisatieliederen. Voor elk lied getuigde zij ondanks haar blindheid van de zegeningen die zij in haar leven had mogen ontvangen. Ds P. v. d. Werf hield een korte toespraak waarin hij zijn toehoorders aanraadde om als zij hun levensbestemming kwijt zijn tot Jezus te gaan. Het leven van de mens, die door God bijna Goddelijk geschapen is, heeft een bepaalde bedoeling of bestemming, anders zou God de mens niet geschapen hebben. Toen God zag, dat de mens zich van Hem afkeerde heeft Hij in zijn oneindig grote Liefde zijn Zoon gegeven, die stierf om onze schuld en werd opgewekt om ons de weg tot nieuw leven te openen. Jezus heeft de weg opnieuw geopend. Door tot Hem te gaan kan ieder, die in Hem gelooft weer zijn bestemming krijgen en met Hem een nieuw (eeuwig) leven beginnen.

J. Th. v. d. W.

Verantwoording Unie-bureau

In de maand oktober 1970 werden in het uniebureau de volgende bijdragen en giften ontvangen:

1. Voor de ECU: Den Haag f 104,—; Pernis f 29,72; Amsterdam Centrum f 36,63; Steenwijk f 17,81; Drachten Elim f 68,55; Almelo Nieuwstraat f 72,65; Apeldoorn f 68,54; Nieuw Weerdinge f 250,—; Harderwijk f 59,50; Pernis f 48,38; Treebeek f 34,70; Emmen f 431,—; Harlingen f 67,57; Leiden f 126,04; Groningen-N f 190,—; Alblasserdam f 87,53; Winschoten f 98,52; Harderwijk f 24,93; Amsterdam-W f 172,80; Emmererfscheidenveen f 38,65 + f 40,22; WK,D f 10,—.

2. voor de opleiding: Harlingen f 80,09; Heerenveen f 79,59; Amsterdam-C f 46,40; Hoogeveen f 50,00; Drachten Elim f 86,45; Almelo Nieuwstraat f 68,15; Apeldoorn f 46,85; Leiden f 121,11; Nieuw Weerdinge f 250,—; Pernis f 41,51; Treebeek f 34,70; Emmen f 444,—; Nieuwe Pekela f 302,47; Leiden f 117,87; Groningen N. f 355,51; Alblasserdam f 110,30; Winschoten f 124,—; Harderwijk f 311,—; Amsterdam W f 217,75; Emmererfscheidenveen f 35,20 + f 32,45; JAS,G f 15,—.

3. voor het '10 cts-fonds' van de UBS: Hengelo f 555,—; Treebeek f 7,—; Den Haag f 97,—; Amsterdam C. f 1,29; Veendam f 50,—; Alblasserdam f 22,50; Winschoten f 25,50; Haulerwijk f 6,50; Amsterdam W. f 44,41; WRK,D f 10,—.

4. voor de zending: Den Haag f 164,— + f 85,—; Harlingen f 54,47; Amsterdam C. f 41,06; Sneek f 1000,—; Drachten Elim f 129,91; Almelo Nieuwstr. f 78,50; Apeldoorn f 160,58; Emmererfscheidenveen f 405,55; Stadskanaal f 800,—; Harderwijk f 62,22; Pernis f 10,11; Treebeek f 289,60; Treebeek f 289,60; Treebeek f 55,52; Emmen f 668,—; Almelo Geraniumstr. f 78,19; Haarlem f 200,00; Haulerwijk f 95,53; Zoetermeer f 284,79; Groningen Noord f 526,66; Alblasserdam f 165,85; Winschoten f 187,68; Amsterdam W. f 327,42; WBE f 25,—; SHZ,S

Deze keer zal ik mijn straat
met een kerstnummer van De Zaaier verrassen

DE CHRISTEN

27 nov. 1970

85e jaargang - 48

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f. 17,60 per jaar (f. 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f. 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

WELK EEN GELUK DAT WIJ NIET ALLEN DOMINEES ZIJN

Nog voorganger ener gemeente zijn de bereikte mij het afschrift van een brief, gericht aan de gemeenten. De broeders en zusters van de gemeenten worden opgewekt wel aan het salaris van hun voorgangers te willen denken. Het schijnt nodig te zijn dat van tijd tot tijd te doen, gezien de frekwentie van deze soort raadgevingen. Mij komen ze min of meer als een belediging voor. Indien gemeenten niet van zichzelf uit aan het levensonderhoud van de door hen geroepen, mannen, gezinnen, denken, zullen zij ervaren dat wie spaarzaam zaait ook spaarzaam zal maaien. Dat is een wet.

Denkende aan enige woorden, die Sören Kierkegaard over het geloof schreef, kwam ik ook een hoofdstuk tegen dat mij door het opschrift al aantrok. Dat luidde: Welk een geluk dat wij niet allen dominees zijn.

En dan volgt: Stel u voor dat er een vereniging werd opgericht om het wijn drinken tegen te gaan.

Het bestuur van het gezelschap vindt het tot dat einde doelmatig om enige mannen aan te stellen die uitgezonden als sprekers, als dominees, het land doorreizen en de mensen trachten te winnen om tot die vereniging toe te treden.

"Maar," zegt het bestuur der vereniging in de vergadering waar de zaak wordt besproken, "het helpt niets of wij het al op de dominees sparen, het voert tot niets om van hen te eisen dat zij geen wijn drinken; dan krijgen we maar die verwaterde en nuchtere stemming die geen mens opwekt om tot onze vereniging toe te treden. Nee, op de dominee moeten we niet sparen. Hij moet elke dag zijn fles wijn hebben, en in verhouding tot zijn ijver

iets extra's, opdat hij lust hebbe in zijn werk met warmte, kracht, zijn ganse overtuigingskracht de mensen meeslepen, zodat ze in grote getale tot onze vereniging toetreden."

"Zo, is het met het Christendom en de Staat. Het Christendom, de leer van zelfverloochening, van lijden, van ongelijkvormigheid aan de wereld; de leer, die niets leert dan wat op een andere wereld betrekking heeft, die leer wil de Staat laten verbreiden. Maar, zegt de Staat, het helpt niets om op de dominees te sparen, dan brengt men die verwaterde en nuchtere stemming teweeg die niemand voor deze leer wint; maar veelere allen afschrikt. Neen, de dominee moet zo bezoldigd zijn, men moet zijn leven in alle opzichten zo voor hem inrichten, dat hij en zijn gezin er genoeg in heeft om die leer te verkondigen. Dan mag men hopen de mensen voor wereldverzaking te winnen; want dan zal de dominee in de stemming zijn om met warmte, kracht, zijn ganse overtuigingskracht de mensen voor te houden hoe zalig die zelfverloochening en dat lijden zijn, hoe zalig het is om alleen wenken voor een andere wereld te krijgen, dat dit — hoor toch naar hem! — zalig, zalig, zalig is!"

Ik laat het maar bij dit citaat van de grote onruststoker, die diep ongelukkig was over zijn kerk en haar binding aan de staat en die ettelijke mijnen legde onder eerbiedwaardige tradities, die volgens hem niets met het evangelie te maken hadden. Mij overvalt wel enige vrees om het bovenstaande uit te leggen met het oog op onze situatie. Mensen worden zo gauw

boos en het is toch niet onze opdracht anderen boos te maken. Sommigen denken dat men obstructie wil voeren. Dat men oprecht bedoelde pogingen in een verkeerd daglicht wil plaatsen. Dat zij verre. Het gaat er alleen maar om om alles, en daaronder valt bijvoorbeeld ook het levensonderhoud van een voorganger in het licht van het Woord te plaatsen. Ik bedoel met het Woord de Heer, Jezus. De moeilijkheid ligt nu waarschijnlijk in het feit dat de schrijvers van bovenbedoelde brief ook niets anders willen. Desondanks overvalt mij innerlijke vrees. Enerzijds kan daar een onderschatting van het verantwoordelijkheidsbewustzijn in de gemeenten een rol spelen en anderzijds het gevaar dreigen dat voorgangers gezien gaan worden als mensen die al te veel aandacht geven aan hun 'loonzakje'.

Er is een ontzettende jacht om geld aan de gang. Onze konsumptiemaatschappij stimuleert dat op soms geraffineerde wijze. De werkende bevolking ondergaat ook de zuiging ervan en ontdekt dat het loon ontoereikend is door huren en prijzen, die maar rijzen. Men moet bewondering hebben voor hen die minimumloon ontvangen en toch met een gezin rondkomen en daarnaast voor het werk des Heren naar vermogen geven. Terwille van de geloofwaardigheid van het gepredikte evangelie moet men ook aan hen denken, opdat zelfs de verdenking niet opkome dat, met enige wijzigingen, het verhaal van Kierkegaard opnieuw verteld kan worden.

Huizinga

DS S. J. ZIJLSTRA OVERLEDEN

In de nacht van maandag op dinsdag j.l. is in het ziekenhuis Delfzicht te Delfzijl overleden ds S. J. Zijlstra, sinds 1966 voorganger van de baptistengemeente te Delfzijl. Ds Zijlstra werd 59 jaar. De begrafenis vindt zaterdag 28 november a.s. 11.00 u. v.m. plaats vanuit de Gereformeerde kerk, Menno van Coehoornsingel te Delfzijl.

Zondag 6 december „Laatste Avondmaalsviering?”

Waarom niet? Misschien ook niet; misschien toch wel!

Wie zal het zeggen?

Eénmaal, wellicht spoedig zal het klinken van de overkant van de straat: "Klaar? Over!"

Met elkaar, met alle christenen, zullen we dan oversteken.

Latén we, misschien opnieuw, onze laatste zaken regelen en zonodig ons geld verdelen. Probeer het gedane onrecht zoveel mogelijk ongedaan te maken.

Straks moeten we ongehinderd door "te lange klederen" klaar zijn om te vertrekken. Straks zal Hij hét teken geven.

Van de dichter-dominee (G. Boogaard) las ik:

*"Vaak denk ik
wij komen terecht
en heel deze schepping
met ons
en alle verdriet en geweën
wordt vreugde, gejuich
en gelach.
De tijden zijn aangeraakt
door de eeuwigheid (tijd van Jahwe)
Zie, straks wordt de wereld
gesplitst
en het leven van u en van mij
en mijn laatste vers valt uiteen.*

*Maar de verzen verrijzen uit as
en de dichters staan straks
voor de Heer
Zij hebben de woorden gezien
die geschikt worden tot een
nieuw lied
En geprezen zal worden het Lam
en het offer de pijn en het bloed
en niemand doet er meer kwaad
in de lucht op het land of ter zee.*

*Dit denk ik zo vaak in de nacht
en des ochtends ben ik vermoeid
maar verwonderd dat God aan mij
dacht
en heeft liefdevol wakker gemaakt
omdat er welhaast iets geschiedt.*

Nu nog, misschien niet lang meer, brood en wijn totdat Jezus komt.

Dan zullen wij staan oog in oog. Dan zullen we zien...

"Kom, onze Heer!"

Een paar dagen geleden zwaaide ons buurmeisje nog naar me. Een vriendelijke groet was het. Zonder dat ik het wist was het van mijn kant Adieu — aan God. Maandagavond werd ze aangereden. Donderdagmiddag begraven. Wat een ellendige pijn in het hart van velen. Dan bid je stil, als je door de laan van de begraafplaats loopt: "Kom, onze Heer!" Kom haastiglijk.

Toch mogen we niet wegvlugten van de puinhopen, in een soms bedwelmende toekomstgedachte.

Nu hebben we te werken aan de omvergevallen muren.

Nu hebben we te waken op de muren die overeind staan.

Nu willen we niet de omgorde klederen, klaar zijn om te gaan en toezien dat onze lampen helder branden.

Soms kan een lamp bijna gedoofd worden door tranen. Vooral als het een kleine vlam is.

In de eerste jaren van het christendom werd de vlam van de verwachting van Jezus' komst bedreigd door vreselijke vervolgingen.

Later werd de vlam bijna uitgeblazen doordat een wereldse geest de Geest Gods verdreef. Ten tijde van keizer Constantijn was dit gevaar angstig groot geworden omdat toen niet meer de christelijke gemeente als een levende zaak midden in de wereld stond. De wereld werd uitgenodigd in de gemeente te komen, doordat de mensen gedwongen werden christen te worden.

Vandaag kunnen wij door een oppervlakkig christendom zonder werkelijke diep-

gang het gevaar lopen het uitzicht op de komst van de Heer uit het oog te verliezen.

Springende kalveren

De dag komt spoedig; dan zullen ook wij zien wat Johannes vroeger reeds zag en die vol verwondering en blijheid uitriep: "Ziet, Hij komt met de wolken en aller oog zal Hem zien".

En als Hij dan zichtbaar zal zijn zullen wij ons dan vol berouw en verbijstering voor het hoofd slaan, niet klaar om te gaan? Of zullen wij Hem juichend tegenkomen en zal met ons gebeuren wat de profeet Maleachi heel vroeger reeds zag en hoorde:

*"Maar voor u die Mijn Naam vreest
zal de zon der gerechtigheid opgaan
en er zal genezing zijn onder haar
vleugelen; gij zult uitgaan en springen
als kalveren uit de stal"*

Halleluja, dan zal de eeuwenlange winter voorbij zijn.

Dan zal alles leven zonder te sterven.

*"Dan zullen de doden horen
de stem van Jahwe
de huizen zullen opstaan
en de straten zullen verrijzen
uit as
er zullen parken geschapen worden
uit verkoling
en herten wegspringen
uit het niets
overal komen mensen aanlopen
GENEZEN
OPGEWEKT
ONAANTASTBAAR"
(G. Boogaard).*

"Kom, onze Heer!"

M. Cohen.

Tabitha-nieuws

Vrijdag 23 oktober j.l. vergaderde het bestuur van landelijk Tabitha. De reis ging naar het noorden, waar sommige bestuursleden voor de eerste keer van heel nabij kennis konden maken met het werk op De Strubben, ons rusthuis te Schoonloo. Het is niet alleen goed, maar zelfs noodzakelijk, dat de leden van het landelijke bestuur van nabij op de hoogte blijven met het werk, dat plaatselijk gedaan wordt. Uitwisseling van ervaringen, kennisneming van methoden en praktijken, kan bevruchtend werken.

Revue

De agenda voor vergaderingen van het landelijk bestuur kent een bepaalde regemaat. In alfabetische volgorde komen de plaatsen aan de orde, waar door onze gemeenschap gewerkt wordt, of waar we begeren te werken. Niet altijd is er evenveel nieuws te melden; niet altijd zijn er bemoedigende perspectieven; niet altijd gaat het zo vlot als wij zouden willen. Eigen beperkingen, overheidsmaatregelen, onvoorziene omstandigheden, zij alle vormen de telkens terugkerende punten, waaromheen zich de gesprekken bewegen. Dat het in Amsterdam goed gaat, en de bouw prachtige voortgang maakt, is bekend en verblijdend.

Dat De Strubben goed van de grond komt en steeds grotere bekendheid gaat genieten bij ziekenhuisdirecties, maatschappelijke werkers, gemeentelijke sociale diensten, gemeentelijke geneeskundige en gezondheidsdiensten, artsen, enz., is bemoedigend.

Dat de arbeid zich in Stadskanaal consolideert, geeft reden tot voldoening.

Dat zich in Scheveningen hoopvolle ontwikkelingen voordoen, wakkert nieuwe dromen aan.

Voorbede noodzakelijk

Verzorging en verpleging van zieken en bejaarden, van hulpbehoevenden en van

(Mattheüs 25 : 14-30)

Duidelijk is het dat Jezus Christus niet alleen recht op ons leven heeft, maar ook recht op de mogelijkheden die ons leven Hem bieden.

Wij leven in de wachttijd. Jezus Christus zal straks terugkomen. De apostel Johannes zegt: "Kinderkens, het is de laatste ure". Op ons zijn de tijden van het einde komen te rusten. De tijden zullen tot minuten inschriempelen. Wij zijn wachtende op de verschijning van Christus. Echter, wachttijd is ook werktijd!

En de Heer zorgt zelf dat er voldoende gereedschap is. Waaruit iemands gereedschap bestaat is niet zo heel belangrijk. In de gelijkenis van Matth. 25 wordt het samengevat met het woord talenten. Talenten zijn een hoop geld. Kapitalen! Nu is het niet de bedoeling van Jezus ons te zeggen, dat al zijn kinderen veel geld hebben. Wel, dat ieder iets betekenen kan en mag.

Waar het om gaat is of het

Aan rustige wateren

Tot dienst geroepen

dienstbesef wel levend en wakker is: Bij mij, bij u. Wij worden tot dienst geroepen, bij babies en kleuters, kinderen en jongelui.

Tot dienst geroepen bij ouden, zieken, vereenzaamden.

Tot dienst geroepen bij hen die in zonde struikelden, bij onbelisten, bij moedelozen. Ons dienstveld is evengroot als de mensenwereld ruim is.

De Here Jezus maakt geen onderscheid tussen ouden en jongeren, tussen zieken en gezonden. In een leger zijn veel diensten te verrichten. Vooral een leger dat zijn frontsoldaten heeft. De kok is nodig en de man van het hospitaal. De aan- en afvoertroepen, de infanterie en stoottroepen zijn allen belangrijk. Het leger des heils van

Jezus Christus biedt aan ieder mogelijkheden die dienstbesef heeft.

Een van de opmerkelijke woorden in het door u gelezen Schriftgedeelte is het woord, waarmee vers 16 begint: terstond. Natuurlijk, nuchtere overwegingen mogen ook in de gemeente van Christus niet ontbreken. Doch wij kunnen te rusto'nd iets doen voor Jezus. Een briefschrijven aan iemand die we niet kunnen bezoeken en er wel behoefte aan heeft. Vriendelijk zijn door de telefoon als we iemand bellen, die al lang niet meer meeleeft.

Terstond kan ieder iets doen tijdens een koffiepauze, of op een visite. Als het besef maar levend is, dat wij tot dienst geroepen zijn.

En kunt u niets, totaal niets meer doen, dan kunt u nu "terstond" uw handen vouwen en biddend denken en denkend bidden. Want het is "de laatste ure".

Niet altijd blijft Jezus in het buitenland, straks komt Hij ons land weer binnen.

Zullen wij dan gaan met lege handen, zo de Heiland tegemoet??

— O, te gaan met lege handen, dat is het wat m'n ziel benauwt. —

Want Christus heeft ook op mij gerekend toen Hij door Zijn Heilige Geest mij opnieuw geboren liet worden.

Hij rekent op ons. Een talent, een deel van een talent, gaf de Heer ons in de hand.

Zeven x vierentwintig uren in een week geeft Hij ons. — Terstond ging één man, één vrouw op weg. Zijn Heer rekende op hem. En later met hem!

Amsterdam-C W. Veenstra.

herstellenden, is geen werk dat amateuristisch beoefend mag worden omdat er liefde bij komt. Neen, verzorgen en verplegen is een vak. Het vak mag met liefde beoefend worden. De mensen mogen met liefde omringd worden. Maar techniek en methodiek kunnen niet gemist worden.

Gevaarlijk wordt het echter, als deze de hoofdrol gaan spelen. Daarom is er een gedurig gebed nodig voor allen, die in de tehuizen werkzaam zijn. Een gebed, dat zij veel liefde mogen hebben, en door vriendelijkheid en opgewektheid harten weten open te breken. En zo tot zegen kunnen zijn.

Gaan en komen

Br B. Hof te Groningen was reglementair aftredend. 14 jaren lang heeft hij meegewerkt en meegedacht. Toen hij in dit werk kwam, was er alleen Tabitha-Scheveningen: nu zijn er vier vestigingen en meerdere uitbreidingsplannen. Een woord van dank voor het aandeel, dat br Hof in deze expansie had, is zeker op zijn plaats. De Unie-Commissie benoemde br W. Vos, Haarlem, die uitstekend op de hoogte is met het maatschappelijke werk, tot nieuw lid van het landelijke bestuur.

Een gevoelig verlies

leed het werk te Scheveningen door het plotselinge verscheiden van zr A. Daniëls. Zij kwam in 1939 in de diaconessengemeenschap Tabitha; vanaf 1942 was zij be-

sturend zuster. Tijdens de evacuatie van het huis van Scheveningen naar Wasse-naar en alles wat daarmee samenhang, heeft zij getoond over moed en geloof te beschikken. Na de terugkeer naar Scheveningen werkte ze mee aan de opbouw van het tehuis aldaar. Een aantal jaren werkte zij nog elders, om tenslotte als adjunct-directrice in Tabitha terug te keren.

Op de avond, dat een contactavond tussen personeel en bestuur gehouden zou worden (aan welker voorbereiding zij een belangrijk aandeel had), werd zij kort voor de aanvang onwel. Tegen de nacht werd zij nog overgebracht naar het diaconessen-huis Bronovo, waar geen middelen meer mochten baten. Des nachts bezweek zij aan de gevolgen van een attaque.

Met zr Daniëls is een diacones van de oude stempel heengegaan.

Zij laat een lege plaats achter.

Met dankbaarheid gedenken wij haar toewijding; haar ijver is ons een aansporing tot verhoogde activiteit en overgave.

Zijn er handen voorhanden?

Die vraag komt op, als je een actieve medewerkster als zr Daniëls ten grave hebt gedragen. Handen, die bestuurd worden, niet alleen vanuit de hersenen, maar ook vanuit het hart. Handen, die niet alleen technieken kennen, maar ook barmhartigheid.

Zulken hebben wij nodig.

Ploeger

VELE BEKEERLINGEN IN RUSLAND

Tot op heden werden dit jaar in de baptistengemeente te Kiev, Rusland, 76 gelovigen gedoopt. Van 1967 tot heden bedroeg het aantal dopelingen in Leningrad omstreeks 300.

In de gemeente te Moskou werden in 1969 182 personen gedoopt; tot nu toe in 1970 reeds 124.

In de periode 1967-1970 zijn in de Russische baptistengemeenten 13.000 gelovigen gedoopt. Men verwacht, dat het aantal dopelingen in 1970 meer dan 5.000 zal zijn.

RUSSEN STUDEREN IN WEST-EUROPA

Vijf baptisten uit Moskou zijn in oktober j.l. in West-Europa begonnen met een theologische studie. Drie studeren aan het seminarie te Hamburg, twee aan Spurgeon's College te Londen.

De beide studenten te Londen brachten reeds drie jaar geleden een korte studietijd door aan Spurgeon's College.

VEEL DOPELINGEN IN KONGO

De Noorse baptistenzending Johannes Holte, bericht dat hij gedurende een reis door verschillende dorpen in de buurt van de zendingspost Bili 76 gelovigen heeft gedoopt. Een van de dopelingen was een stamhoofd, die in het verleden meerdere mensen had gedood. Na zijn bekering wierp hij zijn wapens weg.

GERECHTIGHEID

We hebben het nu gehad over Gods gerechtigheid en de schepping, het verbond, de wet en de barmhartigheid. God wil zijn gerechtigheid in de schepping en met name in de wereld laten gelden. Daarom heeft Hij met Israel het verbond opgericht. In verband met het verbond geeft Hij de wet, en met het oog op de ongerechtigheid treedt zijn barmhartigheid in werking. Maar dit alles is niet alleen van belang voor Israel. God denkt aan de hele wereld. Dat blijkt trouwens ook wel uit de profetie van Jesaja bijvoorbeeld. Van de Knecht des HEREN wordt gezegd dat God hem gesteld heeft tot een verbond voor het volk. (Jes. 42:6).

Maar van de Knecht wordt ook gezegd: "Het is te gering, dat gij Mij tot een knecht zoudt zijn om de stammen van Jakob weder op te richten en de bewaarden van Israel terug te brengen; Ik stel u tot een licht der volken, opdat mijn heil reike tot het einde der aarde. Zo zegt de HERE, Israëls Verlosser, zijn Heilige, tot de diep verachte, de bij het volk veraschuwde, de knecht van heersers: Koningen zullen dit zien en opstaan; vorsten, en zich nederbuigen, terwille van de HERE, die getrouw is, de Heilige Israëls, die u verkoren heeft." (Jes. 49:6, 7).

Gerechtigheid en de wereld.

Het Oude Testament biedt trouwens veel meer teksten, waarin erop wordt gewezen dat God te maken heeft met de hele wereld, met alle volken, en dat Hij zijn gerechtigheid over de hele wereld wil verbreiden. Vooral de psalmen spreken hier nog al eens over: "Ik zal U verhogen, mijn God, Gij Koning! De HERE is voor allen goed. Al uw werken zullen U loven, HERE, uw gunstgenoten zullen U prijzen; zij zullen van de heerlijkheid van uw koningschap spreken, om de mensen kinderen zijn machtige daden te verkondigen en de luisterrijke heerlijkheid van zijn koningschap." (Ps. 145:1, 9, 10-12). "De HERE is Koning. Dat de aarde juiche." (Ps. 97:1). "De HERE is Koning. Dat de volken beven." (Ps. 99:1). "Gerechtigheid en recht zijn de grondslag van uw troon." (Ps. 89:15 en 97:2). "Als rechtvaardig rechter (hebt Gij) de rechterstoel bestegen. Gij hebt de volken bedreigd. Maar de HERE zetelt voor eeuwig, zijn rechterstoel heeft Hij ten gerichte gezet. Ja, Hij oordeelt de wereld in gerechtigheid, Hij richt de natien in rechtmatigheid." (Ps. 9:5, 6, 8, 9). "Gelijk uw naam, o God, zo is uw lof tot de einden der aarde. Uw rech-

terhand is vol van gerechtigheid." (Ps. 48:11). "Met geduchte daden antwoordt Gij ons in gerechtigheid; o God van ons heil, Gij, vertrouwen van alle einden der aarde en van de verste zeeën." (Ps. 65:6). "De hemelen verkondigen zijn gerechtigheid, en alle volken zien zijn heerlijkheid." (Ps. 97:6). De bloemlezing geeft u wel enige indruk van de gedachtengang van het Oude Testament. God is Koning, en als Almachtige heeft Hij het voor het zeggen. Maar vooral is Hij bezig in gerechtigheid, opdat de hele wereld ervan doortrokken wordt.

Gezien de grote ongerechtigheid van de mensen, is de wereld vol-gerechtigheid een zaak van de toekomst. De profeten maken dat ook wel duidelijk. Maar God werkt er naar toe. "Want zoals de aarde haar gewas voortbrengt en een hof zijn zaaisel doet uitspruiten, zo zal de HERE HERE gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor het oog van alle volken." (Jes. 61:11). "In die dagen en te dien tijde zal Ik aan David een Spruit der gerechtigheid doen ontspruiten, die naar recht en gerechtigheid in het land zal handelen." (Jer. 32:15). "Groot zal zijn heerschappij zijn en eindeloos de vrede op de troon van David en over zijn koninkrijk, doordat hij het sticht en grondvest met recht en gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid. De ijver van de HERE der heerscharen zal dit doen." (Jes. 9:6). Hierbij sluit heel goed aan de uitspraak van Ps. 97:2: "gerechtigheid en recht zijn de grondslag van uw troon." "Men zal geen kwaad doen

noch verderf stichten op gans mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van kennis des HEREN, zoals de wateren de bodem der zee bedekken." (Jes. 11:9). Blijkbaar bedoelt de profeet dat alle mensen weet hebben van Gods gerechtigheid, en zich er ook bij aanpassen, zodat ze werkelijk goede omgang met God hebben.

Bij deze teksten mag Jes. 2:2-5 niet ontbreken: "En het zal geschieden in het laatste der dagen: dan zal de berg van het huis des HEREN vaststaan als de hoogste der bergen, en hij zal verheven zijn boven de heuvelen. En alle volkeren zullen derwaarts heenstromen en vele natien zullen optrekken en zeggen: Komt, laten wij opgaan naar de berg des HEREN, naar het huis van de God van Jakob, opdat Hij ons lere aangaande zijn wegen en opdat wij zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en des HEREN woord uit Jeruzalem. En Hij zal richten tussen volk en volk, en rechtspreken over machtige natien. Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren. Huis van Jakob, komt, laten wij wandelen in het licht des HEREN."

Deze aanmoediging van de profeet om in het licht van de HERE te wandelen heeft sterk te maken met zijn visie van de toekomst. Juist omdat God zich houdt aan zijn gerechtigheid, juist omdat God eraan blijft werken dat er gerechtigheid in de wereld komt; juist omdat Israel bij dit werk van God een belangrijke plaats zal innemen, wordt het volk aangemoedigd zich te voegen naar Gods wensen. Juist de boodschap van een heerlijke toekomst, brengt de profeet tot de oproep tot bekering. De mensen moeten zich afkeren van hun ongerechtigheid, en zich wenden tot Gods gerechtigheid.

P. v. d. Werf.

SCHEURING IN FIRST BAPTIST CHURCH IN BIRMINGHAM, AL.

De door de meerderheid genomen beslissing om geen negers tot het lidmaatschap van First Baptist Church te Birmingham, Alabama, U.S.A. toe te laten — zie het bericht in De Christen van enkele weken geleden — heeft er toe geleid, dat de groep die het met deze beslissing niet eens was, de gemeente heeft verlaten. Deze groep, ongeveer 375 personen, heeft thans een nieuwe gemeente gesticht, eveneens in de binnenstad van Birmingham. De nieuwe gemeente heeft het lidmaatschap open gesteld voor alle rassen.

NOORS SEMINARIE HERDACHT 60-JARIG BESTAAN

Het seminarium van de Noorse Baptisten-Unie bestond deze dagen 60 jaar. In deze periode werd het seminarium geleid door achtereenvolgens dr. O. J. Oeie (1910-1943); dr. Arnold T. Oehrn (1943-1948), later algemeen sekretaris van de B. W. A. en sinds 1950 door dr. Nils J. Engelsen.

Gedurende zijn bestaan hebben 235 voorgangers aan het seminarie hun opleiding ontvangen. Het grootste aantal studenten telde de school in 1949, namelijk 25. In 1934 liet zich voor het eerst een vrouwelijke student inschrijven; zij diende na haar opleiding in de zending.

IN MEMORIAM

SJOERD JOHANNES ZIJLSTRA

Velen in en buiten onze gemeenten zullen van de tijding geschrokken zijn: dominee Zijlstra is heengegaan. Een ziekte die zich aanvankelijk niet zo ernstig liet aanzien maar waarvan de symptomen al spoedig toch het ergste deden vrezden sloopte zijn sterke lichaam in een korte tijd en maakte een einde aan zijn arbeidszaam leven.

Sjoerd Johannes Zijlstra. Een man met een sterke overtuiging. Een markante figuur, die zijn beginselvastheid niet ontleende aan zijn Friese afkomst maar aan een groot roepingsbesef.

In de dertiger jaren maakte hij deel uit van het evangelisatie-team dat door middel van 'tent-zending' in vele streken van ons land het Evangelie verkondigde overeenkomstig de beste tradities van geestelijk leven dat als pietistisch methodisme bekend staat. Sjoerd Johannes Zijlstra begon zijn carrière in de dienst van Zijn Heiland als eenvoudig tentbroeder, wetend dat de Heer ook op deze eenvoudige wijze gediend wilde worden. In 1939 begerde de Gemeente van Gedoopte Christenen te Hengelo hem als voorganger. Mede dank zij zijn leiding — ook de omstandigheden van de oorlogsjaren droegen er het hunne toe bij — ontstond er in deze tijd toenadering tot de beide Hengelose baptistengemeenten die

eens van elkaar vervreemdden. In 1946 deed broeder Zijlstra zijn intrede in de (geünieerde) baptistengemeente van Eindhoven. Twintig jaren achtereen werkte hij sindsdien in deze gemeente die gedurende deze periode tot bloei kwam en, mede dank zij het nieuwe gemeentecentrum dat aan de Marconilaan verrees, tot een der grotere baptistengemeenten in Nederland uitgroeide. Sinds 1966 diende dominee Zijlstra de gemeente te Delfzijl waar hij opnieuw een grote werklust en evangelisatie-ijver aan de dag legde. Naar menselijke inzichten kwam ook voor de broederschap te Delfzijl aan deze periode te vroeg een einde.

Ds Zijlstra nam ook op het brede erf van de Unie een plaats in. Aan het werk van verschillende Commissies nam hij deel; zo was hij vele jaren lid van de Commissie der Unie en had hij zitting in de Commissie voor de Opleiding.

Buiten onze gemeenten bewoog de overledene zich vooral in de kringen van de Maranathabeweging. Op de samenkomsten van deze beweging, overal in het land gehouden, was hij een geliefd spreker die door zijn vermogen om vooral de leer aangaande de laatste dingen op duidelijke wijze te verklaren velen aan zich verplichtte. De laatste jaren maakte broeder Zijlstra ook deel uit van de

redactie van het blad Het Zoeklicht. Ds Zijlstra nam een eigen plaats in. We verhalen niet, dat niet ieder in onze gemeenten zijn opvattingen en inzichten deelde. Desondanks werd er naar hem geluisterd.

Sjoerd Johannes Zijlstra werkte en leefde in de hoop van Jezus' wederkomst. Van die verwachting was zijn getuigenis en prediking doortrokken. Een Maranathaprediker is heengegaan. Zijn stem is verstomd.

Hij mag nu behoren bij hen die bij het roepen van een aartsengel en bij het geklank van een bazuin Gods het eerst opstaan... „Daarna zullen wij, levenden, die achterbleven samen met hen op de wolken in een oogwenk weggevoerd worden, den Here tegemoet in de lucht, en zo zullen wij altijd met den Here wezen” (I Thess. 4:15-17).

Dit perspectief van het geloof zij allen tot troost die de gestalte en de stem, het gebaar en het getuigenis van Sjoerd Johannes Zijlstra tot hun verdriet zullen missen: zijn vrouw en kinderen, de gemeente in Delfzijl, zijn medewerkers en medestanders, zijn vele broeders en zusters in de baptistengemeenten en daar buiten.

Eens zullen wij altijd met de Heer wezen!
v. D.

Je schrikt toch wel even...

Het zal wel niet zo erg zijn, maar je schrikt toch wel even.

Over drie kwartalen bijeengebracht voor het jeugdwerk: f. 1.826,44, dus: f. 608,81 per kwartaal door gemeenten overal uit het land. Dat is gemiddeld nog geen f. 10,— per gemeente in 3 maanden voor het jeugdwerk.

Ja en dat ondanks een oproep eerder gedaan in De Christen, speciaal bestemd voor de raden der gemeenten, maar ook voor alle particulieren met een warm hart voor het jeugdwerk en ook ondanks de oproep gedaan ter A.V. te Amsterdam.

Het zal wel niet zo erg zijn, maar de

schrik brengt ons toch tot een hernieuwde oproep.

Er moet in één kwartaal nog ruim 1½ zoveel binnenkomen aan vrijwillige bijdragen voor het jeugdwerk als in de afgelopen drie kwartalen. (dat is f. 3.073,56)*

Het zal wel niet zo erg zijn. Er zullen nog heel wat gemeenten zijn, die hun deel in éénmaal overmaken aan het einde van het jaar. Sommige broeders en zusters zijn van goede wille, maar hebben nog even een herinnering nodig.

Er zal toch geen penningmeester zijn, die het vormingswerk van de N.B.J.B. zal laten fungeren als sluitpost op zijn resultatenrekening, zodat er niet veel voor dit werk overschiet?

Nee, we zijn wel geschrokken, broeders

en zusters, maar we geloven niet dat het zo erg is, dat de N.B.J.B. maar moet zien op andere wijze aan geld te komen. De N.B.J.B. is van onze gemeenten. Ze bestaat uit jongeren van en uit die gemeenten.

U weet waar het om gaat!! U kunt dit tot uitdrukking brengen door overschrijving van uw bijdrage op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten te Amsterdam, onder vermelding voor het jeugdwerk der N.B.J.B.

Met vriendelijke groet,

Namens de Jeugdraad der N.B.J.B.

J. Schuil, voorzitter.

*) Op 1 november was het te verwachten bedrag nog f. 2.673,32 — e.r.

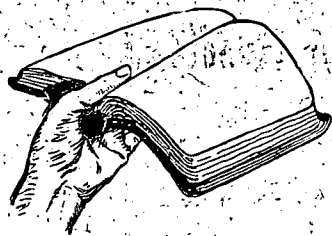
f. 2.500 voor een schooltje in Yingi. Dit is inmiddels gebouwd en "Brot-für die Welt" heeft ook een som gegeven. Er zijn nu kinderen die voor het eerst van hun leven op echte schoolbanken zitten. Die zijn er enkele weken geleden naar toe gegaan. Een ijzeren frame, met een plank om op te zitten. De wegen zijn nog onbegaanbaar, maar over enkele maanden hopen we er weer heen te gaan.

Zelf hadden ze al een keurig kerkje gebouwd in 1966; nu nog een paar huisjes voor de onderwijzer en predikant. Dan zullen we ook een klein ziekenhuisje nodig hebben. De bevolking groeit gedurig en onze christenen zijn verstoken van elke goede hulp.

Onze president had met veel moeite een som geld gespaard voor een huisje, als hij met pensioen gaat. De bank had een kleine lening gegeven en alles leek prachtig te gaan, tot er opeens een grote storm kwam, die het nieuwe dak er af rukte. Hoe nu verder? Hij werkt altijd zo hard en is de goedheid zelve. Maar nu moet er wat gebeuren. Tot mei '72 moet hij nog aan de bank terugbetalen voor een dak dat er niet meer is. Wij hebben al beloofd hem voorlopig het grootste deel van onze tienden te geven, maar er zal aanzienlijk meer nodig zijn en wel spoedig. De regen spoelde er de hele zomer doorheen, en er valt wat hier... Ik heb er steeds een kwaad geweten over. Er zal wel f 1300,— nodig zijn om het te herstellen. We zullen de zending vragen of br. Volweiter ons mag helpen het vakkundig te repareren, als hij aan 't eind van 't jaar terug komt, en als er geld voor is.

Nazareth kerk. Hier is een prachtig balkon in de kerk gekomen, degelijk gebouwd. Er zit een ijzeren hek om en nu kan het koor boven zitten. Ze moeten het geheel nog witten en er moeten nog nieuwe banken komen. Een bank kost ongeveer f 35. f 2600 zou het totaal bedrag zijn, dat nodig is.

Vakantie hutje voor de zendelingen. Sommigen vinden dit misschien totaal onnodig, maar onze Amerikaanse zendelingen hebben twee prachtige bungalows voor hun zendelingen, die met een groot gezin er kunnen bijkomen aan zee. Wij hoeven geen bungolow... maar een kleine ruimte om te slapen, en een keukentje en douche zou een paleisje voor ons zijn. Een grote waranda om bij regen eventueel te zitten en klaar is kees. De bungalows zijn ook wel voor ons te huur hoor, maar mensen met schoolgaande kinderen vissen achter het net, want dan zijn ze natuurlijk altijd bezet. En u begrijpt wel, dat zendelingen geen geld hebben om f 45 per persoon per nacht te betalen in een hotel. In de toekomst zullen er nog meer zendelingen voor Duala komen. Er zijn grootse plannen voor een Protestants ziekenhuis. De Hervormde kerk is bezig om bij de Nederlandse regering geld te krijgen hier-

Wat zullen we lezen?

zondag	29 november	Jesaja 8:23- 9:6
maandag	30 november	Jesaja 11: 1- 5
dinsdag	1 december	Jesaja 11: 6-10
woensdag	2 december	Jesaja 12: 1- 6
donderdag	3 december	Jesaja 32: 1- 8
vrijdag	4 december	Jesaja 42: 1- 7
zaterdag	5 december	Jesaja 45:22-25

De toekomst is stralend
Verlangen naar gerechtigheid vervuld
Verlangen naar vrede vervuld
Het heil is eerst voor Israel
Eindelijk de verandering ten goede
Gods weldaad voor de mensen
Uitnodiging

voor. Een reden te meer voor zo'n hutje. De temperaturen zijn hier n.l. hoog en eenmaal per drie jaar verlof is eigenlijk veel te weinig. Vandaar ons verlangen. Onnodig te zeggen dat iedereen er gebruik van zal kunnen maken en de schoolvakanties zullen dan zoveel mogelijk verdeeld moeten worden. Tot nu toe gaan we bij collegae logeren, maar dat is eigenlijk geen goede oplossing, je zit dan toch ook weer in de zorgen van anderen of van elkaar.

Vrouwencentrum Duala. Van dames in Nederland kregen we f 2000 om het dak af te maken en meubels aan te schaffen! Toch is de zaak niet helemaal rond, vrezzen we. Er moeten een massa deuren en ramen inkomen, als beveiliging tegen diefstal, want inbrekers zijn er meer dan ons lief zijn. De vrouwen willen graag een eigen centrum voor vergaderingen, kursussen, hulp aan armen e.d. We zijn al aan 't inzamelen om daar weer mee te beginnen. Kleding en voedsel voor de allerarmsten van de stad. Dit zijn er duizenden, en we zullen het eens per veertien dagen doen. Zelf hebben de mensen het over het algemeen niet breed en van de blanken hier hoeft je niet veel te verwachten. De meesten leven zo geheel hun eigen leven en staan mijlen van de zwarte bevolking af. Maar sommigen geven hun steun en sympathie en voor de rest is het goed, dat ze zelf aanpakken. Wel kunnen we zeggen, dat de gaven aan de gemeente stijgen, maar er is ook voor de predikanten nog een groot tekort. Hij verdient nog niet eens zoveel als een huisjongen. Hoe deze dingen op te lossen is ons ook nog niet helemaal duidelijk. Maar het houdt ons sterk bezig en wie weet komen we tot een verbetering.

Beste vrienden, hier willen we het bij laten. U zult dit alles wel met zeer gemengde gevoelens lezen. Houdt het geven dan nooit op? Nee, zou ds. Huizinga zeggen, het is juist heerlijk dat we geven mogen... Of denkt u er niet zo over? We groeten u allen hartelijk!

Fam. J. B. van der Veen.

Brokstukken

Kritiek

Het is opmerkelijk hoe een paar kritische woorden onze zienswijze soms volkomen kunnen veranderen.

Ik denk aan een schoolmeisje dat met een nieuw manteltje aan haar schoolvriendinnetjes tegemoet ging. Ze was zo blij als ze maar wezen kon. Iedereen vond het mooi. Tot er nog een vriendinnetje op kwam dagen, haantje de voorste van de schare. Wat jaloers op de grote belangstelling sprak ze een vernietigend oordeel uit: "helemaal niet hip!" Daarna was het uit met de lofzangen. De glans was van het nieuwe kledingstuk of en het eigenaresje wilde het nooit meer aan naar school.

In het Johannes-evangelie vind je ook zoiets. Maria wil in de spannende situatie waarin Jezus verkeert, zo graag haar geloof en haar liefde duidelijk maken. Ze zalft Hem met heel dure nardus-mirre. Er valt een ademloze stilte en alle aanwezigen beleven deze zalving als een heilig, groots ogenblik.

Tot Judas zijn mond opendoet: "Wat een verspillings! Zomaar in een paar seconden een kapitaaltje weggegooid! Wat hadden er een arme mensen mee geholpen kunnen worden!" Opeens zien alle omstanders het gebeuren door de ogen van Judas. Een heilig moment valt in scherven en zelfs Maria begint te geloven dat ze een zware misstap gedaan heeft. Tot Jezus haar bijvalt en haar en de anderen het voorval laat zien door Zijn ogen. Dan wijkt Judas terug en begint er dankbaarheid te branden in de ogen van Maria.

Zo zijn er massa's van die dingen. Een ouderling valt op een zondagmorgen in de dienst in voor zijn predikant die ziek is. Hij heeft echt wat te zeggen en de meesten luisteren aandachtig toe. Na afloop echter zegt een kritische dame: "wat heeft die man een eentonige stem", en voortaan wil niemand meer naar hem luisteren.

Wat kunnen wij mensen soms op genade-

Uit ons Unie-Bureau - Appèl Noodfonds

Nu geen woorden meer. Want u weet uit vele pers-, radio- en t.v.-berichten van de onvoorstelbare overstromingsramp in Pakistan. Nu komt het aan op daden van hulpverlening in de nood en de honger die daar in massa is ontstaan.

Deze hulp wordt gebundeld door het Rode Kruis. Maar wij stellen het gironummet van onze Unie open voor het ontvangen van uw bijdragen, die deze nood zullen helpen lenigen. Giro 9260 ten name van: Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland te AMSTERDAM. En zet er dan vooral bij de mededeling: overstromingsramp Pakistan. Als wij zo inspringen als bij de aardbevingsramp in Peru, dan komt er uit onze kringen zo'n f 14.000,— bijeen.

En vergeet bij deze opvallende ramp en ontstellende nood ook niet het leed van hen die lijden door racistische discriminatie. Uw bijdrage daarvoor met als mededeling "anti-racisme" is eveneens welkom!

Uw dienaar
T. Jansma

'Drugs' gevaar voor lichaam en geest

COEVORDEN — Op de bijeenkomst, die de baptistenkerken uit Zuidoost-Drenthe gisteren in de Feithhal hielden, waar schuwde de Amerikaanse predikant H. Foltz met grote nadruk tegen het gebruik van drugs. Een praktijk van twaalf jaar had deze uit New York afkomstige deskundige geleerd, dat verdovende middelen grote geestelijke en lichamelijke gevaren opleveren.

Ds Foltz is momenteel verbonden aan een instituut in Den Haag, waar verslaafden aan verdovende middelen worden behandeld.

Gesproken en gewaarschuwd werd ook door een jongeman, die deel heeft uitgemakt van een hippie-centrum te Californië waar veel druggebruik was.

Ds Foltz stelde, dat massale anti-verslavende middelencampagnes waardeloos zijn wanneer niet wordt gewezen op Jezus

Christus, die iedereen bevrijden kan van de verslaving.

De avondbijeenkomst trok circa 550 belangstellenden, vooral jeugdige personen. Het programma werd op goede wijze verzorgd door een uit zeventig personen bestaand koor uit de Duitse partnerstad Nordhorn en door het combo van het Leger des Heils uit Amsterdam.

Ds Bouritius uit Emmen had met zijn toespraak voelbaar contact met de zaal. De leiding was in handen van ds Harkema uit Musselkanaal.

De baptistengemeente Coevorden had het geheel goed georganiseerd.

Aldus berichtte het Dagblad voor Coevorden. Ds H. L. Nieman, voorganger van de gemeente in deze stad deelde ter aanvulling nog mee, dat tijdens de bijeenkomst enkele jongemensen tot geloof kwamen.

Ongeveer 550 mensen woonden de bijeenkomst bij die zondagavond 8 november j.l. te Coevorden werd gehouden, georganiseerd door het gewestelijk jeugdwerk van de baptistengemeenten in Z.O.-Drente.

(foto: Dagblad voor Coevorden)

Brief uit Kameroen

B.P. 89 Duala, R p. F d. du Cameroun

Beste vrienden van de zending.

Voor wij uit Nederland vertrokken heb ik aan velen beloofd, wat van ons te laten horen, zodat in uw gebeden en gedachten ons werk ook verder gedragen kan worden. Ook hebben we zelf uw morele steun nodig, want het werk komt met grote kracht op ons af.

Op het ogenblik hebben we in het Europese Baptisten Zendingsgenootschap in het Zuiden 10 zendelingen en in het Noorden ongeveer 40. Er is nog heel wat te doen in dit vrij jonge land. Het meeste zal u interesseren hoe en wat wij hier doen.

Tijdens ons vorig verblijf was mijn man algemeen penningmeester van de Baptisten Unie, evenzo van de C.E.B.E.C. (Een organisatie van de hervormde en baptisten kerken), deed radiowerk en was de rechterhand van ds Mbende, de president van de Baptisten Unie.

Het meeste werk werd aan de Afrikaanse leiders overgedragen. Sommige dingen worden goed gedaan, b.v. door de penningmeester ds Ekwalla. Het is voor hem een heel ding geweest om dit werk over te nemen, maar hij heeft het nu aardig onder de knie en geregeld werkt mijn man nog met hem samen en ondersteunt hem tijdens de openbare vergaderingen. Het is en blijft nog een teer punt, de financiën. Toch zijn we dankbaar dat er geen verdere schulden zijn gemaakt tijdens onze afwezigheid. Enkele dingen van bijzonder belang zal ik hier noemen. Met vreugde hoorden ze hier, dat we uit Nederland steun van vrienden ontvingen om enkele huizen van predikanten te vernieuwen (bouwvallige hutten opruimen en stenen er voor in de plaats zetten). We hebben een jonge Duitse bouwer, met verlof momenteel, maar we wilden de zending vragen, hem een poosje beschikbaar te stellen, zodat de huisjes ook goed gebouwd zullen worden.

Nog steeds moeten ook de salarissen van de predikanten hier omhoog. Het is erbarmelijk hoe weinig ze maar krijgen. Dit zal een grote krachtsinspanning van alle vragen.

District Yabassi-Yingi. Hier hebben we nu een nieuw verplegersechtpaar en het werk gaat met sprongen vooruit. Helaas hebben ze nog geen goed vervoer, de oude Land-rover is al 10 jaar oud. De zieken worden soms over 200 k.m. te voet gedragen, want het gebied is zeer afgelegen, omdat het jaren lang rebellengebied was en de mensen er weggetrokken zijn. In 1967 bezochten we samen voor het eerst dit gebied. Wat een ellendige omstandigheden... Verstoken van praktisch alles en toch begonnen ze weer hun oude terrein te bewerken. We beloofden in Nederland hulp te vragen, al was het niet veel. De zondagsschool gaf

Ik mag het niet vergeten; tien kerstnummers van De Zaaiër.

loze wijze kritiek oefenen. Uit jaloezie? Omdat een ander teveel lof, toegezaaid wordt? Omdat we ons gepasseerd voelen? Omdat we onze macht willen voelen? Of omdat we echt overtuigd zijn dat er iets mis ging?

Fijn voor Maria dat Jezus er anders over dacht dan Judas. Zijn oordeel was voor haar het belangrijkste, het hoogste.

Wie leidt ons?

Kortgeleden vertelde mij een broeder die "bij de weg" is, dat het hem opviel hoeveel mensen zich in schulden steken om maar mee te kunnen doen. Er moet een auto komen, want alle burens hebben er één voor huis staan. In de vakantie moet ver gereisd worden, want alle collega's en hun vrouwen doen het ook. Het meubilair moet kunnen concurreren en het machine-park in de keukens moet up to date zijn, anders hebben ze het gevoel niet mee te tellen. En zo komen de wezenlijk belangrijke dingen vaak in de knel. Wat doen we toch vaak veel om anderen. We willen immers zo graag mee kunnen praten, niet als achterlijk beschouwd worden, niet het oordeel horen uitspreken dat we preuts zijn, of conservatief, of achterlijk.

En zo schaffen we ons vaak meubels, kleren en zienswijzen aan waar we helemaal nog niet aan toe zijn, die ook niet bij ons passen en waardoor we in grote moeilijkheden geraken. De wedergeboorte is een wonderlijke, diep ingrijpende zaak.

Daarin gaat het om een geboren worden van boven af. We negeren niet de mensen om ons heen en wat ze zeggen willen we ook wel graag overwegen. Maar uiteindelijk domineert de stem van God in ons leven. Onze eerste vraag is nu niet meer of we wel meetellen bij de burens, maar of we meetellen bij God. En daarbij komt dan de wetenschap dat als je van boven af geleid wordt, je ook op het horizontale vlak iets doen kunt voor de ander dat werkelijk de moeite waard is.

Een leven dat van boven af geleid wordt is eigenlijk veel mooier. Je hoeft niet meer mee te draven in de wedloop om het mooiste en het modernste. Want je neemt aan een andere wedloop deel. Je ontdekt andere, wezenlijker waarden. Mee te tellen bij God vraagt om je liefde, je barmhartigheid, om je goedheid en zuiverheid, en om je getuigenis dat Christus Overwinnaar is. Wf.

KORRESPONDENTIE

Br L. A. te A. Met belangstelling lezen we uw brief die u voegde bij een exemplaar van het interkerkelijk kontaktorgaan Vrienden van Israël. Inderdaad, er wordt niet zo erg veel aandacht aan het Israël van nu — de staat Israël — geschonken in ons blad. Sommigen onder ons zouden er stellig meer over willen weten en lezen.

Meerderden onder ons, ook van onze voorgangers, bezochten de laatste jaren dit boeiende land met zijn al even boeiend volk. Reisverslagen zouden we graag hebben geplaatst... Laat dat een hint zijn voor de toekomstige Israël-reizigers!

Te schrijven over Israël vooronderstelt kennis van zaken. Meerdere periodieken trachten deze kennis te verschaffen. Daarom geven we graag het adres door van het ons door u toegezonden blad, zodat onze lezers ook deze informatiebron kunnen aanboren: Vrienden van Israël, p.a. Burg. Prinslaan 53, Ede. v.D.

ADVERTENTIES

Maranatha - Jezus komt!

In deze zekerheid is van ons opgenomen in Gods Heerlijkheid, mijn goede en lieve echtgenoot, onze zorgzame vader en opa

SJOERD JOHANNES ZIJLSTRA

in leven baptistenpredikant
in de leeftijd van 59 jaar.

Het geloof in zijn Zaligmaker, van Wie hij zo graag en veel getuigde is aanschouwen geworden.

2 Timotheus 4 : 7 en 8.

Delfzijl, 24 november 1970

Finsestraat 212.

Delfzijl:

H. ZIJLSTRA—DUERMAYER
DICK

Stadskanaal:

J. ZIJLSTRA
A. ZIJLSTRA—DEKKER.
SJOERD

De herdenkingsdienst, gevolgd door de teraardebestelling zal plaats vinden op zaterdag 28 november 1970 te elf uur vanuit de Gereformeerde kerk, Menno van Coehoornsingel te Delfzijl.

In Jezus ontslapen onze lieve man, vader en grootvader

ALBERT ALFERINK

in de ouderdom van 76 jaar.

„Jezus alleen”

J. ALFERINK—VELZING.

Zevenhuizen:

H. ALFERINK
G. ALFERINK—VAN VELS

Erica:

L. H. SIEBRING—ALFERINK
W. SIEBRING

Erica:

H. GROENHOF—ALFERINK
H. GROENHOF
en kleinkinderen

Emmen, 19 november 1970
Julianastraat 35.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinken- hof, Biltseweg 10, Biltshoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinken- hof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltshoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Helaas hebben we in ons archief geen foto van ds S. J. Zijlstra. Indien iemand ons een foto kan toezenden zullen wij deze te zijner tijd graag plaatsen. e.r.

Heden, 24 november 1970, is opgenomen in Zijn heerlijkheid, onze gewaardeerde voorganger

DS S. J. ZIJLSTRA

„Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn loop ten einde gebracht, ik heb het geloof behouden. Voorts ligt voor mij gereed de krans der rechtvaardigheid”

Baptistengemeente Delfzijl.

Zaterdag 31 oktober 1970 bereikte ons het droevige bericht van het overlijden van onze zoon, broer en zwager

THOMAS REINHOLTD

in Glen Iris (Vic.) Australië, op de leeftijd van 59 jaar, echtgenoot van Elizabeth Hemmen.

De wetenschap dat hij zich een kind van God wist is tot grote troost

Ter Apel:

A. REINHOLTD—BOS
G. KUIPERS—REINHOLTD

Nieuw-Weerdinge:

A. DRENTH—REINHOLTD
TH. DRENTH

Zuidlaren:

H. W. MARTIJN—REINHOLTD
N. MARTIJN

Wij zoeken enkele nieuwe medewerksters, die wij naast een redelijk salaris een prettige werkkring kunnen bieden. Er is plaats voor een

ZIEKENVERZORGSTER

of

NACHTZUSTER

en een

HUISHOUDELIJKE HULP

Nadere inlichtingen bij de waarnemend directeur van TABITHA SCHEVENINGEN, Badhuisweg 99, Scheveningen; tel. 070-550529.

Zo de Heer wil hopen wij op vrijdag 4 dec. a.s. de dag te gedenken, dat wij voor 25 jaar in het huwelijk zijn verbonden

GEERT H. HAMSTER

GEERTJE HAMSTER—ABEE

J. Oldenburgerstraat E 41, Nieuwe Pekela. Gelegenheid te feliciteren van 6.30 tot 8 uur n.m. in de zaal achter de Bapt. Kerk te Nieuwe Pekela.

DE CHRISTEN

4 dec. 1970

85e jaargang - 49

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50 - 43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 030 - 78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Bilthoven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

50 JAAR WIZO

Door de vriendelijkheid van één van onze medewerkers in Tabitha — zelf Jodin —, waren enkelen onzer in staat de jubileumviering van de Nederlandse afdeling van de Women International Zionist Organisation mee te maken in 't Congresgebouw in Den Haag. De jubileumviering vond onlangs plaats.

Sober

Wie als buitenstaander deze jubileumviering meemaakte, werd getroffen door de soberheid, die hier heerste. Ik bedoel niet in de eerste plaats een soberheid in de aangeboden spijzen en dranken (daar geldt het óók voor), maar een soberheid in lofprijzing over de eigen prestaties. Met name ook een soberheid in het spreken over het verleden. Daar zit veel pijn. Men wordt getroffen door het feit, dat praktisch de gehele Joodse gemeenschap in West-Europa is weggevaagd. Natuurlijk, men zag jongere vrouwen, maar niet zoveel. Het waren overwegend wel oudere dames (de heren waren sterk in de minderheid). Er is dacht ik wel geen mens, die kan aanvoelen, wat er omgaat in de harten der Joden, als zij terugzien op hun geschiedenis.

Die geschiedenis, ook van de jubilerende vrouwenorganisatie is er één met die geweldige diepe insnijding in haar bestaan, die in 1940 begon. WIZO-Nederland begon onder de naam „Joodse Vrouwenvereniging voor Practisch Palestina-werk”. Na de oorlog toen hier en daar weer kleine Joodse gemeenschappen zichtbaar werden — dank zij de hulp van vele Nederlanders vielen niet alle Joden ten offer aan het racisme van het nazisme —, werd moeizaam gestart als WIZO-Nederland. Momenteel zijn er zo'n 2500 leden in zo'n 20 groepen. Met dit ledental wordt

een 10% van de Joodse bevolking omvat. Hoewel dus klein in omvang, behoort WIZO-Nederland tot de 12 belangrijkste federaties van deze wereldwijde beweging.

God kan niet overal zijn,

daarom schiep Hij moeders. Zo zegt een Joodse spreuk, geciteerd door Mevr. van Emde, landelijk voorzitter van WIZO. Zij vertelde van de ontvangst, die het bestuur op 11 sept. bij de Koningin ten deel was gevallen. Zij sprak ook over de omvangrijke taak, die er was en is. Het gaat bij de vervulling van die taak niet in de eerste plaats om het vergaren van financiën (de jubileumactie bracht tot nu toe f 6.000,— op), maar om de persoonlijke inzet. Tijd is méér dan geld. Belangrijk in dit alles is de bewaring van het eigene der Joden. Dat is soms moeilijk omschrijfbaar, maar in ieder geval onvervangbaar. Tot dat eigene van de Jood behoort zeer beslist zijn visie op wat werkelijk nodig is voor mensen en samenleving: sjalom. Vrede, dat is niet alleen rust, maar ook gerechtigheid. Niet alleen maatschappelijke welvaart, maar ook heil, dat is: gunst van God.

Leven in verdrukking en hoop

De heer Arad, ambassadeur van Israël in Nederland, memoreerde de situatie van de staat Israël nu. Er is verdrukking, en die verdrukking wordt met verschrikkelijke methoden gepleegd. Alle beschaafde volken hebben de gangstermethoden van de Arabieren afgekeurd, maar wat wordt er verder gedaan?

Die Amsterdamse orgeldraaiër

maakte grote indruk op de dochter van Mevrouw Raya Jaglom, presidente van Wereld-Wizo en wonend in Israël. Twee

jaar geleden was zij als toeriste met haar kinderen in Nederland. In Amsterdam hoorden zij aan, wat bij Amsterdam méér behoort dan wat dan ook: een draaiorgel. Toen de onvermijdelijke collectebus langs kwam, zei de dochter: Laten we hem wat geven, want misschien heeft hij in de oorlog Joden verborgen.

In haar boeiende rede tilde zij drie zaken boven alle andere uit:

1. Sinds de zes-daagse oorlog wil niemand geloven, dat Israël vrede wil. En toch wil Israël vrede. Vrede naar zijn oud-Joodse betekenis echter: sjalom. Dat is meer dan een wapenstilstand. Dat is het recht om te leven. Dat is het recht om zichzelf te zijn.

2. Joodse vrouwen in Israël hebben enorm veel gedaan aan de invoering van de Joodse immigranten in het Joodse leven. Bij duizenden zijn ze sinds 1948 naar Israël getrokken. Ze kwamen uit de concentratiekampen van Hitler-Duitsland, en uit de getto's van de Arabische wereld. Uit het luxueuze Amerika en uit het oude Rusland. Van heinde en ver zijn ze gekomen. De vrouwen, verenigd in Wizo, hebben gewerkt aan de constructieve opvoeding van met name de vrouwen en meisjes, om zo de basis te leggen voor een gezonde en evenwichtige samenleving. De begeleiding van de immigranten vormde daarvan het hoofddeel. Nog steeds komen er immigranten; in 1969 60.000, in 1970 worden er 40.000 verwacht.

De herovering van Jeruzalem — neen, zeggen de Joden: de hereniging van Jeruzalem — heeft specifieke problemen meegebracht. Duizenden Joden zijn naar de oude stad getrokken. Er waren echter te weinig woningen. De permanente oorlogstoestand werkt belemmerend op de uitbouw. Gevolg van alles is dat er zo'n 300.000 mensen in Jeruzalem beneden de normale standaard leven. Slums en sloppen vormen een be-

dreiging voor met name de jeugd.

3. Joodse vrouwen verstaan de Oude Schriften: Hebt uw vijanden lief. Ook de in Israël levende Arabieren worden in het hulpwerk van Wizo betrokken, maar samenwerking stuit zo vaak op onwil van beide kanten. Toch kan Israël nooit een volk-met-sjaloorn zijn, als daar binnen de grenzen van de staat de afwezigheid van sjaloorn voor de Arabieren een werkelijkheid is.

Het programma

Wat doen de duizenden leden van Wizo? Ze zijn helpend bezig. Dagverblijven en kleuterscholen, zuigelingenklinieken en sociale centra, rusthuizen en bibliotheken, vakscholen en pluimveefokkerijen, jeugdclubs en juridische adviesbureaus, vrouwenclubs en studiebeurzen zijn slechts aanduidingen voor een aantal werkzaamheden. Dat helpen

voltrekt zich niet alleen met de handen, maar ook met de geest, het verstand. De opvoeding tot volwaardige burgeressen, die zelf in staat zijn gestalte aan eigen leven, eigen gezin en de samenleving te geven, staat op de achtergrond van alle arbeid.

Met name werd nog vermeld het werk voor de kinderen in de grensgebieden. Zij leven voor een deel sinds juni 1967 in tenten en beslapen geen bed. Ze worden permanent in hun spel en studie gestoord door sirenes, die hen de schuilkelders indrijven. In de zomer wordt getracht deze kinderen een vakantie te geven in een normaal gezin. En dat lukt, en dat werkt zegenrijk.

Hartzeer en verontwaardiging

waren te bespeuren in de diverse toespraken, als het ging over de positie der Joden in Rusland in het bijzonder en

in de oostblokstaten in het algemeen. Wat komt er terecht van de duizenden Joden, die daar nog leven, nu de sympathie van de communistische staten zo duidelijk naar de Arabieren uitgaat? Nu in eigen land zelfs getracht wordt de Joodse gemeenschappen in hun vrijheid te besnoeien, en zelfs uit te roeien? Waar blijft het protest van de westerse staten?

Jubeljaar

Het 50ste jaar is vanouds bij de Joden een jubeljaar. Is het wonder, dat Lev. 25 : 10 aangehaald werd? „Gij zult het vijftigste jaar heiligen en vrijheid afkondigen voor al zijn bewoners; een jubeljaar zal het voor u zijn; dan zal ieder van u tot zijn bezitting en tot zijn geslacht terugkeren”.

Scheveningen

H. Ploeger

zand en zaad

Beste br D. te D.,

Ik beloofde u reeds per brief dat ik op uw brief aan mij zou ingaan. Laat ik beginnen met te zeggen dat ik me altijd verheug als ik ontdek dat gemeenteleden niet zonder meer alles overnemen wat ze aan inzichten, overtuigingen en gewoonten in onze gemeenschap tegenkomen. De volkomen vraagloze volgelingen baren je soms evenveel zorg als die, die nagenoeg altijd alleen kritische opmerkingen plaatsen.

U plaatst enige kanttekeningen bij de doop, bij onze waardering en praktijk van de doop. In de aanhef van uw brief schrijft u: Vooropgesteld dient te worden dat 't mijn overtuiging is, dat men zich zal laten dopen nadat men Jezus Christus als Heer heeft aangenomen...' Haast iedere lezer (es) van dit blad zal dat onderschrijven.

Uw vragen begint met: hoe doopte men in de eerste tijden? Voorzover ik weet doopte men in rivieren of plassen, meren. U herinnert zich ook wel woorden als: en zij daalden beiden af in het water. Maar dat wordt lang niet altijd vermeld. Van Paulus staat alleen maar dat hij gedoopt werd. Waar wordt niet vermeld. De cipier en zijn gelovig geworden gezin worden gedoopt, in de nacht nog wel. Waar? U bedoelde: hadden ze altijd wel voldoende water? Ik kan alleen maar aannemen van wel. Want dopen was echt wel dopen, indompelen. Overigens moet ik wel vaak denken aan een woord van Paulus als ik ietwat wettisch aangelegde broeders tegen-

kom voor wie water en onderdompeling nooit diep genoeg kunnen zijn. Paulus zegt, weliswaar in ander verband: Want besneden zijn of niet besneden zijn betekent niets, maar of men een nieuwe schepping is. Het aanhalen van dit woord betekent niet dat ik de doop als iets bijkomstigs zie; als iets wat men ook zou kunnen nalaten. Het zijn van een nieuwe schepping wordt uitgedrukt in het verrijzen uit het water. Je zou bijna kunnen zeggen: als de aarde uit de zondvloed, als het niet nog beter ware om te zeggen: gelijk Christus uit het graf.

Uw tweede vraag luidt in feite: moet men dan altijd zo gedoopt worden. "Het gebeurt soms dat er ouderen of zieken zijn, die niet gedoopt mogen worden zoals wij in de gemeenten gewend zijn. Wij nemen ze op in onze gemeente op hun belijdenis. Wij laten de doop dus achterwege. Dit vind ik jammer. Zouden we deze mensen niet mogen laten knielen en ze het doopwater over het hoofd-mogen gieten? Zou dit geen doop zijn? Het teken van de afwassing der zonden zit hier toch ook wel in."

Broeder, ik had dit al in mijn gedachten toen ik schreef over ietwat wettisch aangelegde broeders. Toen dacht ik aan hen die onder alle omstandigheden eisen dat iemand door indompeling gedoopt wordt. Voor mijn gevoel vernederen zij de doop door hem zo te 'verheffen'. Bij u worden in bepaalde gevallen mensen die Jezus prijzen zonder meer opgenomen. Dat lijkt mij juist. Maar voor de weg, die u dan daarnaast ziet, valt wat te zeggen; al moet men wel zoveel mogelijk de konsekwenties overwegen. Want voor sommigen zou de doop op deze wijze kunnen verschraken tot een plechtigheid. Minder liefdevol zouden denigrerend kunnen gaan spreken

over deze 'nooddoop'. Erkenning van zulk een doop zou anderen ertoe kunnen brengen deze wijze te prefereren boven de volgens ons in de bijbel gepraktiseerde doop. Ik begrijp wel dat u aan uitzonderingsgevallen denkt, maar waar ligt de grens. Word ik nu zelf wettisch? Mijn hart wil u wel volgen, maar mijn denken aarzelt.

U eindigt met te zeggen dat we ons vooral niet op de borst moeten slaan en daar denken we eerder aan de farizeeër dan aan de tollenaar, die het werkelijk deed. U zou graag wat meer contact wensen met andere christenen, die niet tot deze kudde behoren. Ik verheug mij altijd christenen te ontmoeten, die in andere kerken onderdak vonden. Nou, vonden? Ze zijn daar geboren, maar later toch echt tot het geloof gekomen. Zeker, er zijn ook daar gelovigen, die op weg zijn naar de Heer. Dat kan je verrassen, want, laten we eerlijk zijn, we dachten dat ware gelovigen alleen bij ons en onze naaste burens gevonden werden. Een rem ondervind ik altijd als ik denk aan de kerk waartoe ze behoren en die maar niet nalaat kinderen te dopen. Als ze dat nu eens niet meer deden, maar de gemeente wilden zien als de vergadering van gelovigen, dan zou ik niet tegen stemmen indien onder ons het voorstel geboren werd van ons zelf op te heffen en samen met hen te zijn, die met ons één Heer, één geloof, één doop belijden. Ik weet dat we van veel heerlijke dingen, die we in onze kleine gemeenschap beleven, afstand zouden moeten doen, maar de vreugde over de nieuwe gemeenschap zou het verdriet overstemmen. Bedankt, broeder, voor uw brief. God zegene u. Ons. Allen.

Uw
Huizinga.

Bereidt in de woestijn de
weg des Heren, effent in
de wildernis een baan voor
onze God. (Jes. 40:3)

Aan rustige wateren

Vorbereiding op het feest

De etalages van de warenhuizen vertonen de tekenen van het Sint-Nicolaasfeest. Over enkele dagen is het personeel druk bezig om de chocoladeletters te vervangen door de kerstballen en de kaarsen. De affiches met de staf en de mijter worden netjes naar binnen gekeerd en wat binnen was, wordt zichtbaar: Prettige feestdagen!

Ach, laten wij maar ophouden met scheldkanonnades te richten aan het adres van de etende en drinkende mensheid. Het geweten van de mens wordt er toch niet door geraakt, evenmin als het appèl om de vrede te bewaren. Trouwens, men kan niet aan de indruk ontkomen, dat

de mens behoefte heeft aan een feestje, aan romantiek, aan een beetje warmte en licht. De duisternis, die door de angst van de mens voor de toekomst ontstaat, wordt op deze manier een weinig verlicht.

Hoewel de woorden "woestijn" en "wildernis" in het profetenboek Jesaja letterlijk bedoeld zijn, zou men ze in de huidige situatie best geestelijk kunnen gebruiken. Woestijn en wildernis zijn typerende uitdrukkingen voor de tijd, waarin de gelovige en de ongelovige vandaag verkeren. Het heil van God voor de mensen wordt

verstikt door de troep, die de mensen veroorzaken. De duisternis is groot, de verwarring nog groter, de angst het grootst.

Licht in de duisternis. Johannes de Doper, de wegbereider voor Jezus Christus, staat in de woestijn van Juda en roept de mensen op om zich voor te bereiden op het komende Koninkrijk der hemelen. Vorbereiding op de juiste wijze, n.l. de weg van de bekering, wat ook aangeduid kan worden met: toewijding aan God. Het Licht was komende in de wereld. Het is God zelf, Die daartoe voorbereidingen treft. Johannes

wordt gezonden; Jezus Christus komt. De duisternis, waarin de mensheid verkeerde, wordt opengebroken, zodat het leven niet meer bedreigd zal worden door die angst voor de toekomst.

Vorbereiding op het feest. God heeft alles zeer zorgvuldig voorbereid. De vraag is echter, of wij het willen zien en geloven. Het is Johannes, de apostel, die geschreven heeft, dat de duisternis (de mensen) het niet begrepen heeft en het waarachtige licht (Jezus Christus) niet gekend en erkend heeft. (Joh. 1:6/10).

De duisternis, waarin wij leven, moet doorbroken worden met een verantwoorde voorbereiding: bezinning op zin en onzin van het kerstfeest.

Nieuw Weerdinge P. Jager

Nieuws van De Strubben

24 november j.l. vergaderde het bestuur van de jongste loot aan de Tabithastam. Vergaderplaats was het rusthuis, dat we onder deze naam in Schoonloo, op de kaal-wordende Hondsrug van Drente exploiteren.

Het gaat goed

kunnen we constateren. Er zijn tijden geweest, dat de volledige capaciteit in gebruik was. Tegen de winter daalt de bezetting iets. Over een heel jaar genomen, lijkt het, dat de beoogde gemiddelde bezettingsgraad gehaald zal worden. Dat stemt tot dankbaarheid. Het betekent, dat duidelijk in een bestaande behoefte voorzien wordt. Het betekent ook, dat De Strubben steeds meer vertrouwen verwerft, bij artsen, specialisten, maatschappelijke werkers en ziekenfondsen.

Permanente propaganda

De vertrekkenden vormen de beste reclame voor het werk op De Strubben. Vanzelfsprekend vindt niet iedereen evenveel baat bij een rustkuur. Vanzelfsprekend is aan abnormale eisen geen voldoening te geven. Maar over het algemeen mogen we zeggen, dat mensen met dankbaarheid terugzien op hun verblijf aldaar. Voor velen is het vaak de eerste keer, dat ze er helemaal uitkomen; dat ze helemaal verzorgd worden (en een beetje verwend). U mag gerust deze en gene, die rust nodig

heeft, op De Strubben opmerkzaam maken (adres: De Strubben, Hoofdstraat 4, Schoonloo-Dr.; tel. 05925-380). Met name in de wintermaanden is er nog wel eens een vrij plaatsje. De kamers zijn allemaal centraal verwarmd, en er is warm en koud stromend water op de kamers.

Bestuurswisseling

Sneller dan verwacht mocht worden, kan de aanlooperperiode worden afgesloten. In een bijzonder prettig samenspel tussen bestuur en directie is in een betrekkelijk korte periode de consolidatie tot stand gekomen. Dat wil niet zeggen, dat aan het beleid niet meer gevijld hoeft te worden, maar wél, dat ingrijpende beleidswijzigingen niet te verwachten zijn.

Om deze reden achtte ds Van Beek, tot nu toe voorzitter van het Strubbenbestuur, de tijd gekomen om zich terug te trekken. In zijn plaats zal br B. Hof te Groningen voortaan de voorzittershamer hanteren. In de vacature Van Beek zal niet voorzien worden.

Aan ds Van Beek komt een woord van lof toe voor het vele werk, dat hij besturend en beleidbepalend voor De Strubben in de boeiende aanlooperperiode heeft gedaan.

Uitbreiding

Een lift te bouwen in het pand is te kostbaar, maar toch blijken de trappen voor

veel rustbehoevenden een bezwaar te vormen. Uitbreiding op de begane grond is dan ook de enige oplossing. Uitbreiding betekent investering. Voor dit soort investeringen is geen overheidsgarantie te krijgen, omdat het rusthuiswerk buiten wettelijke maatregelen en voorzieningen valt. Het benodigde kapitaal voor investeringen kan op twee manieren tevoorschijn komen: door schenkingen, en door leningen. Een niet onbelangrijk bedrag is nodig. We zijn er zeker van, dat velen, indien het zover is, ons zullen willen helpen.

H. Ploeger

VAN DE ADMINISTRATIE EN REDAKTIE

Ingaande 1 januari 1971 zal, in verband met de voortdurende prijsstijgingen, de abonnementsprijs van ons blad tot f 20,— per jaar (of f 5,— per kwartaal) worden verhoogd. Zij die reeds hun abonnement voor 1971 betaalden (of een gedeelte daarvan) worden verzocht het ontbrekende alsnog over te maken. Dank voor deze medewerking!

Met ingang van de nieuwe jaargang hopen we ons blad met een bij de smaak van deze tijd aangepaste 'kop' te laten verschijnen. Ook aan de opmaak zal iets veranderen, waardoor ons blad een wat moderner aanzien zal krijgen.

Administratie en redactie.

GERECHTIGHEID

In de voorgaande artikelen hebben we gesproken over Gods gerechtigheid en de schepping, het verbond, de wet, de barmhartigheid en de volkeren.

Uit deze gegevens is wel op te maken dat gerechtigheid een bepaald beginsel is waaruit God werkt in de schepping. Gerechtigheid heeft ook te maken met het recht; rechtvaardig is, wat in overeenstemming is met Gods gerechtigheid. Gerechtigheid is ook een verhoudings-begrip. Het gaat immers om de verhouding van God tot de schepping, tot de mensen; en omgekeerd gaat het om de verhouding van de mensen tot God, tot de medemensen en de wereld. God wil dat er overeenstemming is tussen Hem en de schepping, met name de mensen. Het houdt in, dat God van de mensen verwacht dat ze zich daarop zullen instellen. Dat is leven in gerechtigheid. Dat is op goede voet met God leven. Dan is er een goede verstandhouding met God. God maakt die goede verstandhouding. Het gebeurt bij de schepping van de mens; maar wanneer de zonde zijn werk dreigt kapot te maken, herstelt God de verhouding door de offers. De wet bewerkt geen goede verstandhouding, maar bestendigt van de kant van de mensen die goede verhouding, die God tot stand bracht. Ongerechtigheid, ongehoorzaamheid, maakt die verstandhouding van de kant van de mensen kapot.

Het blijkt al uit het Oude Testament, dat er geen goed in de mens woont. Sommige psalmen (zie ps. 7, 17, 26) spreken wel van rechtvaardigheid van mensen, maar dat heeft vermoedelijk slechts betrekking op bepaalde zaken. Bovendien hoeft dit niet het algemene getuigenis van het Oude Testament te zijn. De profeten weten wel iets anders te vertellen, en de geschiedenis ondersteunt hun uitspraken. Met hun ongerechtigheid doen de mensen de goede verstandhouding met God geweld aan. Toch wil God gerechtigheid handhaven, en mensen en wereld in een goede relatie brengen met zichzelf. Hij zoekt de nieuwe manier van het nieuwe verbond.

Gerechtigheid en het geloof

De nieuwe weg is, blijkens het getuigenis van het Nieuwe Testament, de weg van het geloof in Christus: gerechtigheid uit het geloof. Het is opmerkelijk, dat wanneer dit onderwerp in het Nieuwe Testament wordt besproken (zie de brieven aan de Romeinen, Galaten en Hebreeën), er ijverig wordt verwezen naar het Oude

Testament. Het gaat dan vooral om twee gegevens: het geloof van Abram, dat hem als gerechtigheid werd toegerekend; en de uitspraak van Habakuk, dat de rechtvaardige door zijn geloof zal leven. De wortels van het nieuwtestamentisch getuigenis over de rechtvaardigheid uit het geloof, liggen dus in het Oude Testament!

Laten we deze twee gegevens even wat nader bekijken.

1) Abram: "En hij geloofde in de HERE, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid." (Genesis 15:6). Dit gedeelte begint met Gods toezegging: "Vrees niet, Abram, Ik ben uw schild; uw loon zal zeer groot zijn." Abram vraagt dan aan God of Eliézer, zijn knecht, zijn erfgenaam zal worden. God antwoordt dat Abrams nageslacht ontelbaar als de sterren zal wezen. En dan komt de beroemde uitspraak: Abram geloofde in de HERE. Het zou beter zijn te vertalen: "hij leunde op de HERE" of "hij bouwde op de HERE". God stelde Abram voor op Hem te vertrouwen, want Hij zou voor een groot nageslacht zorgen. En Abram ging daar op af. Hij vertrouwde dat God zijn woord zou nakomen; en hij vertrouwde dat God het schijnbaar onmogelijke waar zou kunnen maken. Het is een woord dat duidt op volledige overgave aan God. Op die manier bestendigde Abram van zijn kant de goede verstandhouding, die God tussen hem en Zich tot stand had gebracht. Abram was innerlijk op God afgestemd. En dat rekende God hem toe als gerechtigheid. Dat wil zeggen: zoals je iemand zijn loon uitkeert, zo gaf God aan Abram gerechtigheid; de goede verstandhouding met God, op grond van dit vertrouwen.

2) Habakuk: "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven." (Hab. 2:4). Habakuk klaagt dat er zoveel ongerechtigheid in het land is. De rechtvaardige wordt verdrukt. Maar God zal de onrechtvaardigen straffen. Overigens, zal God, de machthebber over de volken, ook het volk straffen dat hoogmoedig tegen Habakuks landgenoten zal optreden. De toekomst ziet er donker uit, want God zal de volkeren straffen en ook de onrechtvaardigen in Israël. Alleen de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.

"Leven" heeft hier te maken met de toekomst, wanneer de aarde vol zal zijn van de kennis des HEREN (2:14). Dat is de tijd na het grote gericht. De rechtvaardige zal niet omkomen met de onrechtvaardige, maar mogen leven in goede verstandhouding met God.

Dit is het nieuwe gebouw van het seminarium te Rüşchlikon, Zwitserland. Het biedt onderdak aan studenten-echtparen. Op het dak bevindt zich een woning voor een docentenfamilie.

De rechtvaardige zal hier naar uit zien; en ook al zijn alle omstandigheden tegen, dan nog zal de rechtvaardige wachten op Gods verlossend optreden (3:17,18). Het woord dat met "geloof" is vertaald, betekent eigenlijk "trouw", "vasthoudenheid." Zo'n trouw aan God zal ook blijken uit een leven volgens de wet, in gerechtigheid. Deze levenshouding van trouw aan God door alles heen, deze gerichtheid op God, en verwachting van wat God zal doen, is gerechtigheid. Zo bestendigt een mens de goede verstandhouding met God.

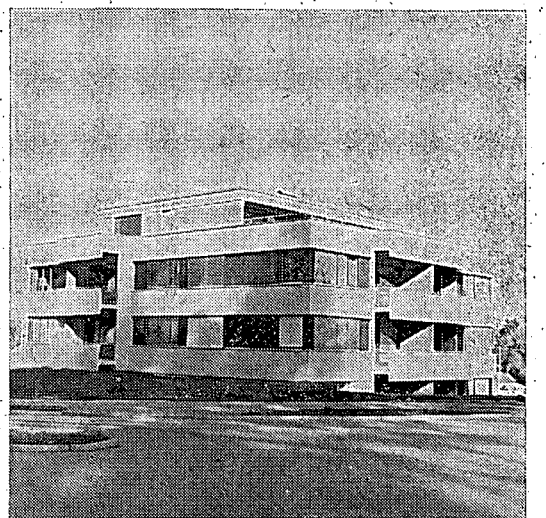
Uit dit laatste blijkt, dunkt mij, dat voor het werkelijk houden van de wet van God, geloof in God, trouw aan God, vereist is. Eveneens blijkt eruit, dat trouw aan God blijkt uit het trouw onderhouden van zijn geboden. Alleen, voor zover er sprake is van het "verdiene" van gerechtigheid, valt het houden van de wet buiten beschouwing, omdat niemand die volmaakt kan houden. Dan houdt God alleen rekening met de innerlijke gerichtheid.

De voorbeelden van Abram en Habakuk laten zien dat de "gerechtigheid uit het geloof" zijn wortels heeft in het Oude Testament.

P. v. d. Werf.

BEROEPINGSWERK

Na plaatselijke beroepbaarstelling te hebben verkregen (art. 5 van het Reglement inzake Voorgangers) is H. G. de Winkel te Nijmegen door de gemeente te Harderwijk als voorganger beroepen. De heer De Winkel heeft dit beroep aanvaard.

Het nieuwe gebouw bevindt zich niet op de campus van het seminarium maar is er ongeveer 500 meter van verwijderd.

(foto: E.B.P.S.)

NADER BEZIEN

Ons voorgangerscorps

Er is de laatste jaren door allerlei omstandigheden een geduchte bres geslagen in het voorgangerscorps van de in de Unie verenigde gemeenten. Na 1965 verloren onze gemeenten ongeveer twintig voorgangers, terwijl in dezelfde periode nog geen tien 'nieuwe' voorgangers zich aan de arbeid verbonden. Waar we geen enkele zekerheid hebben, dat deze trend ingaande vandaag omgebogen wordt moet gesproken worden van een verontrustende zaak die op zo kort mogelijke termijn nadere bezinning en daaruit voortvloeiende maatregelen eist.

Het meest zorgwekkende in deze ontwikkeling is het betrekkelijk grote aantal van hen die om een of andere reden hun ambt als voorganger neerlegden en

een maatschappelijke werkring verkozen. Natuurlijk, ditzelfde verschijnsel heeft zich altijd voorgedaan, maar — vergissen we ons niet — nimmer in zo sterke mate als thans.

Verschillende oorzaken kunnen er voor aangewezen worden. Men kan inderdaad over dit verschijnsel diepzinnig spreken om tenslotte te konkluderen, dat de huidige konfrontatie van gemeente en wereld, van evangelieverkondiging en wereld dermate frustrerend is dat meerderen ten diepste om die reden het voorgangersambt vaarwel zegden. Men kan echter in dit verband ook heel nuchter bedenken, dat de tegenwoordige maatschappij veel gemakkelijker dan vroeger een passende werkring — zoals dat heet — biedt aan hen

die het als voorganger in een gemeente niet konden uithouden.

Het is in dit kader uiteraard niet mogelijk om al de aspecten te noemen die aan dit toenemende probleem verbonden zijn. Enkele vragen kunnen wel gesteld worden; bijvoorbeeld: hoeveel voorgangers hebben we werkelijk nodig?; wordt het geen tijd om ten aanzien van het plaatselijke beroepingswerk efficiency (als christelijke deugd en opdracht) te betrachten?; is de autonomie positie van de voorganger nog wel van deze tijd?

Er zullen zeker veel meer vragen te stellen zijn. De antwoorden zullen van belang blijken te zijn voor zowel de gemeenten — en ook de opleidingsproblematiek — als de voorgangers. Daarom zouden wij er bij de Commissie van de Unie op aan willen dringen een commissie in het leven te roepen die deze zaak bestudeert en de gemeenten zijn bevindingen rapporteert. En dat zo spoedig mogelijk!

v. D.

CAMPING-EVANGELISATIE 1970 ... EN VERDER?

"Met dit werk kunnen onnoemelijk meer mensen bereikt worden, dan in de kerk". Achter deze woorden van J. H. Hofman, teamleider van het campingteam te Rijs, gaat een rotsvaste overtuiging schuil, die gegrond is op jarenlange ervaring in de campings. En het is waar! Twee weken camping-"evangelisatie" hebben mij dat geleerd. Dit woord "evangelisatie" zet ik tussen aanhalingstekens, omdat er vaak aan heel wat anders gedacht wordt. Wij hebben geen christelijke leuzen op verschillende plaatsen op de camping gehangen.

Wij hebben geen grootscheepse evangelisatie-campagne gehouden. (Een dienst op zondag, die een beetje in het water viel). Wij hebben ook niet stiekempjes aan 't eind van een avond de bijbel te voorschijn gehaald, als het addertje onder het gras.

Wij hebben steeds bekend gemaakt wanneer we alleen spel hadden en wanneer we gingen "preken".

Vraag is dan natuurlijk onmiddellijk: hoe hebben jullie dan wel geëvangéliseerd, want Zaaiers e.d. zullen jullie ook wel niet verspreid hebben? Deze vraag moet elke groep voor zichzelf beantwoorden en ook kunnen verantwoorden. Dat is immers onze taak: het Evangelie bekend maken in deze tijd.

Wij hadden dit jaar helaas ook maar weinig goede zangstemmen en muziekinstrumenten (trommel en accordeon); dus die mogelijkheid viel ook al weg.

En toch hebben we ge-evangeliseerd! Hoe? In 't verborgen. Op het persoonlijke vlak. Gewoon door ons te laten zien, zoals we waren. De mensen wisten, dat we van een "Kerk" waren, maar we zeiden dat we niet kwamen om ze te bekeren. We zeiden, dat we ze wilden helpen elkaar te zien en samen iets leren te doen. We hebben gewoon spelletjes gespeeld. We hebben ze laten lachen.

We hebben ze laten zien, dat we maar gewone jongens waren, dat we mee konden doen. We hebben zelfs een kermis georganiseerd (met winst natuurlijk). Kortom, we hebben aanstekelijk gewerkt. Er was plezier. Er waren contacten.

En toen kwamen de vragen: Waarom doen jullie dit eigenlijk? Hoeveel verdienen jullie met dit werk? Doen jullie het zomaar?.... We hoefden alleen maar antwoorden te geven aan mensen, die geïnteresseerd waren en het graag wilden weten en dus... luisterden. Dat deed ons denken aan de zovele keren, dat het Evangelie zomaar zonder nadere aankondiging, als een tang op een varken (met permissie) verkondigd wordt aan mensen die de taal

niet (meer) verstaan. Die helemaal niet geïnteresseerd zijn.

De laatste avond na het zaklopen en het touwtrekken hebben we afscheid genomen tussen de honderden mensen. Toen hebben we gezegd, wie we precies waren en waarom we dit werk deden... en het was doodstil..... omdat de mensen nieuwsgierig gemaakt waren en meer wilden weten, van die gekke jongens die zomaar in hun vrije tijd zich druk maakten voor een ander. En toen hebben we verteld van de liefde die ons dreef en die ook nu nog iets te zeggen heeft. De liefde van Christus.

Afijn, een enerverende week, een week met risico's, met vragen: zijn we op de goede weg? Doen we alleen naastenliefde? Of is er meer? Dit hebben wij 's avonds vaak besproken, omdat het haast nog onontgonnen terrein is.

Onze leider moest steeds met het 'Woord' te hulp komen.

Wij konden zelfs in onze campingplunje onze boodschap in Heerenveen kwijt. Waar onze leider sprak over de liefde van God, die aan ons werk ten grondslag ligt, om ons zelf een hart onder de riem te steken.

En de mooiste dag van de veertien dagen? De laatste, waarin we niets deden, maar alleen door veel mensen uitgenodigd werden om te praten. We hadden de hele dag een "praatstoel" klaar staan, die goed bezet was. Dit heeft ons vast in de schoenen gezet voor de toekomst. Alle mensen van

de camping waren bereid om te luisteren en mee te helpen. Hier ligt de toekomst! Maar er moet wat voor gedaan worden. Ik wilde u wel lekker maken, met leuke verhalen van deze tijd, maar dat helpt toch niet, u vindt toch wel een excuus om niet mee te doen.

Ik wil u alleen maar even vertellen dat voor dit werk gewone mensen nodig zijn. Wij waren dit jaar met drie echtparen en vier kinderen. Vorig jaar waren we met echtpaar, verloofd paar en los lopenden.

Alles kan, als u maar bereid bent om u heen te kijken naar anderen en uw mogelijkheden wilt geven. Groter bevrediging is er haast niet.

Volgend jaar moeten er meer teams komen. Dit werk heeft toekomst, maar die toekomst moet er uit komen. Plan nu alvast uw zomer 1971 en geef uw naam aan uw dominee. Hij zal het wel doorgeven aan de E.C.U. of aan één van de teamleiders.

P. Brongers (Rüschlikon)

GEMEENTE - BIJBEL - THEOLOGIE

Een der inleiders op het studentenweekend dat begin november j.l. te Amsterdam is gehouden, was drs H. Leene, die na enkele jaren gereformeerd predikant te zijn geweest te Schagen, thans aan de theologische faculteit van de V.U. verbonden is als wetenschappelijk medewerker voor de exegese van het Oude Testament.

Het onderwerp waarover de heer Leene sprak luidde: "bijbelgebruik in de gemeente".

Om de visie van de inleider duidelijk te maken, kunnen we misschien het beste beginnen met zijn uitspraak dat het een misvatting is van christenen met een fundamentalistische achtergrond, waartoe hij zichzelf ook rekent, dat je God in de bijbel kunt tegenkomen. God kun je alleen tegenkomen in de wereld. Christenen mogen zich daarom niet isoleren van de wereld, want daarin openbaart God zich aan mensen. Wat is dan de functie van de bijbel hierbij? Veelbetekenend is reeds dat op deze vraag gereageerd wordt met behulp van een bijbelse notie. De bijbelse notie n.l. dat God in ieder heden waarin Hij zich aan mensen openbaart, terugrijpt op Zijn verleden. God maakte zich b.v. aan Mozes bekend als de God van Abraham, Izaäk en Jacob, aan Israël in Babel als de Bevrijder uit Egypte, in Jezus Christus als de Auteur van Wet en Profeten. In het verhaal van Zijn vroegere daden kunnen we zien wat God doet, of anders gezegd: in het verhaal van Zijn vroegere daden wordt ons Gods signalement getekend. Gods signalement stelt ons in staat om Hem in nieuwe daden te herkennen, het roept zelfs op om daarnaar uit te zien. Het signalement houdt de belofte in dat Gods omgang met de mensen doorgaat. In de verschijning van Jezus Christus zijn, zoals Leene het formuleert, de contouren van het signalement aangezet in laatste duidelijkheid, maar Gods verhaal met de mensen is daarmee niet afgelopen. Integendeel, met de uitstorting van de Heilige Geest gaat het in het kwadraat verder.

Van de mens uit gezien, begint de Omgang tussen God en mens altijd weer met

een "gedenken", zelfs over 'diepe breuklijnen van de geschiedenis heen'. Vanuit dit "gedenken", vanuit Gods signalement dat ons in vroegere verhalen van Gods omgang met de mens getekend wordt, is de bijbelse godservaring te omschrijven met het zinnetje: Hij is er weer (Van Peursen).

In deze samenhang kan de bijbel zijn plaats krijgen.

Bij veel christenen leeft onbewust het gevoel dat de bijbel als boek van het verleden vandaag niet toereikend is. Gods vroegere daden hebben hun "Wirkung" verloren. Inderdaad, de bevrijding uit Egypte redt ons niet uit Babel — daar is geen speld tussen te krijgen.

God is echter meer dan Zijn verleden. De heilige traditie is niet alles en behoeft niet, zoals Leene het uitdrukt, gekoesterd te worden als de foto van een dierbare overledene. Wel is de bijbel onmisbaar in zoverre deze het signalement geeft van iemand die wij vandaag of morgen tegen het lijf kunnen lopen. Zonder de bijbel is de gemeente niet in staat om God van afgoden, echte welvaart van schijnwelvaart te onderscheiden, enz.

Als boek van het verleden is de bijbel **tijdgebonden**. Dat wil zeggen dat de mensen die in de bijbel aan het woord komen, in alle opzichten kinderen van hun tijd waren. Zij spraken een andere taal dan wij, zij hielden er verouderde voorstellingen op na omtrent de bouw van het heelal, zij vertelden op een andere wijze geschiedenis, enz.

Dikwijls wordt de tijdgebondenheid van de bijbel uitgespeeld tegen zijn gezag, b.v. blijkt dat de bijbelschrijvers gewone mensen waren, dan wordt hieruit geconcludeerd dat het spreken van God in die tijd ook maar met een korreltje zout genomen moet worden.

Het omgekeerde komt ook voor: de bijbel als Gods Woord gaat dan betekenen dat de bijbelschrijvers in alle opzichten feilloze en tijdloze figuren waren.

Volgens Leene berust dit alles op een misverstand. Het behoort juist tot het wezen

van Israëls God dat Hij, door mensen(!) ter sprake wil worden gebracht.

De tijdgebondenheid van de bijbel brengt intussen met zich mee dat wij het niet kunnen stellen zonder de vraag naar de bedoeling, dus niet zonder het mensenwerk van **vertaling en uitleg**. Dit werk geschiedt echter onder de belofte van de Heilige Geest. Slechts in de moeizame weg van vertaling en uitleg vindt de bijbel bij ons gezag (= kan hij als signalement gaan functioneren). Daarom is het zoeken naar de juiste vertaling en juiste interpretatie en de hele discussie rondom de bijbel niet slechts voor voor theologen. Het gaat de gehele gemeente aan, die bereid moet zijn haar dienende taak te vervullen.

T. W.

SEMINARIE IN HAMBURG BESTAAT 90 JAAR

Het baptistenseminarium te Hamburg bestond dezer dagen 90 jaar. Na de stichting van de school, in 1880, heeft het seminaarium vele baptistenvoorgangers, ook uit andere landen opgeleid. De eerste Nederlander die er zijn opleiding ontving was P. Betzou, afkomstig van de niet bij de Unie aangesloten gemeente te Franeker, die na zijn studie de gemeenten in Duitsland bleef dienen. De eerste 'unie-kwekling' — door de Nederlandse Unie uitgezonden student — was K. Kuipers, afkomstig van Sneek.

Tijdens zijn 90-jarig bestaan heeft het seminaarium ongeveer 1000 voorgangers opgeleid. Op het ogenblik telt het seminaarium 56 studenten.

Reeds voor de stichting van het seminaarium bemoeiden Oncken en Köbner te Hamburg zich met de vorming van de a.s. voorgangers.

ROZEGEUR-ABONNEMENT VOOR VERLOOFDEN EN JONGGEHUWDE DEN OP GEZOND GEZIN

Het maandblad Gezond Gezin heeft besloten aan alle jonggehuwden en verloofden in Nederland op vertoon van trouw- of verlovingskaarten een jaar lang een aanmerkelijke reductie te geven. De reductie heeft de naam 'Rozegeur-abonnement' gekregen.

Gezond Gezin is een uitgave van de Protestantse Stichting ter bevordering van Verantwoorde Gezinsvorming, een stichting die zich speciaal met zulke zaken bezighoudt.

De naam Rozegeur-abonnement is gekozen om tot uiting te brengen dat de rozegeur- en maneschijsfeer met meer kennis juist beter in stand blijft dan zonder die kennis.

Een Rozegeur-abonnement kost f 7,— tegenover f 9,— voor gewone abonnees. Gezond Gezin zetelt op Duinweg 23 in Den Haag.

DEMOKRATISERING IN DE GEMEENTE

Dit is het thema van een weekend, dat wordt gehouden op de Ernst Sillim hoeve in Lage Vuursche, van vrijdagavond 7 uur op 11 december tot zaterdag 12 december 4 uur.

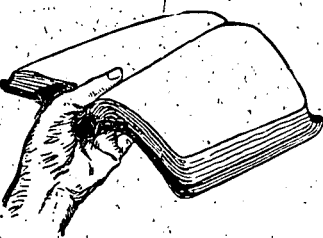
PROGRAMMA:

vrijdagavond:

- 7 uur: aankomst en koffiedrinken
- 8 uur: begin en inleidend woordje
- 8.15 uur: terugblik op de ideeënmarkt van de toogdag in Epe, op hetgeen daar begonnen is. Vanhieruit leggen we een verband naar democratische verhoudingen in de gemeente, die aan dit alles ten grondslag moeten liggen.
- 9.15 uur: koffie
- 9.30 uur: d.m.v. een rollenspel proberen we samen te ontdekken waar de knelpunten liggen bij b.v. een konflikt.
- 10.30 uur: vrij (na)praten.

zaterdag:

- 8.30 uur: ontbijt
- 9.15 uur: informatie en verwerking van vragen, die zijn ontstaan tijdens de vrijdagavond en n.a.v. de dokumentatiemap
- 10.00 uur: koffie

Wat zullen we lezen?

zondag	6 december	Jesaja 49: 1-7	Voor Israel en alle volken Bij God in de leer Onmenselijk Dat was nodig voor óns Daarom heeft God Hem verhoogd! God vraagt om bekering Wat God zegt, gebeurt
maandag	7 december	Jesaja 50: 4-11	
dinsdag	8 december	Jesaja 52:13-53:3	
woensdag	9 december	Jesaja 53: 4-7	
donderdag	10 december	Jesaja 53: 8-12	
vrijdag	11 december	Jesaja 55: 1-7	
zaterdag	12 december	Jesaja 55: 8-13	

- 10.15 uur: in kleine groepen praten over: hoe ligt de situatie in de baptistengemeente, in onze gemeente?
De gegevens en vragen van de afzonderlijke groepen worden na afloop gerapporteerd en besproken in de grote groep.
- 12.30 uur: eten
- 2.00 uur: informatie over, hoe je datgene, wat in dit weekend naar voren is gekomen, kunt toepassen in je eigen situatie, in je eigen gemeente
- 3.00 uur: groepsgesprek over de resultaten van dit weekend, 'wat hebben we eraan gehad?'
- 4.00 uur: weggaan.

Deelnemers krijgen van te voren een dokumentatiemap toegestuurd, waarin informatie over democratisering en de samen-

hang tussen bijbel, geloof, gemeente en democratische verhoudingen.

Inschrijving staat open voor iedereen (jongeren en ouderen); het is vooral belangrijk voor diegenen, die te maken hebben met al of niet democratische verhoudingen binnen hun gemeente, en die hieraan iets willen doen.

Kosten van dit weekend zijn ongeveer f 12,50 per persoon (inclusief reiskosten). Deelnemers aan dit weekend kunnen zich opgeven bij: Ds Boeschoten, IJssel de Schepperstraat 27, Bunnik, tel. 03405-1697.

Graag opgeven voor 5 december *); dit in verband met reservering en toezending van dokumentatiemap.

*) We ontvingen deze kopij te laat voor opname in het vorige nummer. Laat de genoemde datum geen verhindering zijn voor hen die graag aan deze interessante konferentie willen deelnemen...! e.r.

Het verborgen leven

DE WOORDEN hierboven — ik kom daar eerlijk vooruit — zijn niet van mijzelf. Ze werden ontleend aan een boek van Robert Aron, een orthodoxe Jood, die destijds een boeiende verhandeling schreef over de jaren van onze Heer vóór zijn optreden in het openbaar, „Het verborgen leven van Jezus” geheten.

Toch hangt mijn onderwerp niet helemaal aan de titel van dat prachtige boek van Aron. Het gaat terug op een zinsnede uit uit de Colossenzenbrief, waar Paulus schrijft dat wij „gestorven” zijn. En daar voegt hij aan toe, dat ons leven met Christus „verborgen” is in God, een verborgen leven dus.

Nu gaat het er maar om, dat we er bij zijn. Dat we ons bij het lezen en overdenken niet laten afleiden door allerlei problemen en zorgen, die het ons toch al vaak moeilijk genoeg maken. Maar dat wij, omgekeerd, afstemmen op Gods stem, de

stem van God, die wij met ons lawaai — en dat heeft meestal weinig om het lijf — zo dikwijls overstemmen. Dat we ons in de hóórhouding zetten.

Daar zaten die eerste christenen mee: hoe zij, als christenen, hadden te leven. Ook wij weten wel, dat we er met onze bekering niet zijn: „Hebt gij in de Heer geloofd, daar moet meer op volgen”, u kent die regels wel. De vraag is alleen maar: wat en hoe precies? 't Is als met een huwelijk: de trouwdag is het einde niet, maar een nieuw begin; nu moet het waargemaakt worden.

De apostel zegt dan ook, dat zij en wij de dingen moeten zoeken en bedenken, die boven zijn. Maar eerst stelt hij vast, dat zij met Christus zijn opgewekt. Hij adresseert hen als „heilige en gelovige broeders in „Christus”. Zij hebben Jezus Messias aanvaard, de Heer, en zij werden met Hem begraven in de doop, 't Oude leven

met zijn zonden daalde neer in 't watergraf. Zij zijn „gestorven” en hun leven is „verborgen” met Christus in God.

Daar zit iets definitiefs, iets onherroepelijks in. Wie gelooft en zich laat dopen, geeft zijn oude leven ten dode. Dat komt nooit weer terug, dat is voorbij, voorgoed voorbij. We vragen wel eens: zou 't wel waar zijn, vergissen we ons niet? Maar Paulus gaat ervan uit, dat zijn lezers met Christus gestorven zijn en opgewekt.

Ik denk in dit verband aan een woord van William Booth, de stichter van het Leger des Heils, die zich eens liet ontvallen: „Soms voel ik dat ik een kind van God ben, en soms voel ik het niet. Maar al zou ik het op mijn sterfbed niet voelen. God heeft het gezegd en daarom zou ik het geloven”.

De apostel komt met een vermaning, maar pas in tweede instantie. Eerst het evangelie, dan het gebod, niet omgekeerd. Gij zijt met Christus gestorven en opgewekt, zegt Paulus, zoekt en bedenkt dan nu ook de dingen, die boven zijn. Het nieuwe leven heeft dus tóch slechts met de boven-

aardse werkelijkheid te maken? Het doet er niet toe, of en wat wij er hier nu van terechtbrengen?

Maar dan krijgen we dit te horen: er moet een punt gezet worden achter het sex-gedoe en egoïsme; stop met alle uitbarstingen van woede, die vuilbekkerij; lieg niet meer tegen elkaar! De nieuwe mens moet aangedaan, die vernieuwd wordt tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper. Wie zou menen, dat de vermaning zich nauwelijks onderscheidt van het lief-zijn-voor-elkaar, waartoe de horizontalistische zedemeesters van onze tijd oproepen, vergist zich. Hier is een apostel aan het woord, een door Christus gezondene. Hij spreekt en schrijft over het verborgen le-

ven, en daarvan kent hij zelf het geheim. Daar leeft hij uit, onze broeder Paulus, en daaruit moeten ook zijn Colossenzen leven, en wij met hem.

Zo gaat het naar het einde. Maar het einde is een lied, een lied voor de Heer: „Het woord van Christus wone rijkelijk in u, zodat gij in alle wijsheid elkander leert en terechtwijst, en met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingende. Gode dank brengt in uw harten. En al wat gij doet met woord of werk, doet het alles in de naam van de Here Jezus, God de Vader dankende door Hem!”

J. A. B.

(Gemeentebode)

LEESTAFEL

Het Zoeklicht, Kerstnummer 1970 — uitgave: Het Zoeklicht, De Beaufortlaan 8, Driebergen.

Ook Het Zoeklicht verschijnt elk jaar tegen december met een speciaal kerstnummer. Het kerstnummer 1970, dat ons ter recensie werd toegezonden, ziet er typografisch goed verzorgd uit, al zou de opmerking gemaakt kunnen worden dat de vormgeving — hoe keurig ook — traditioneel is. Hetzelfde geldt van de inhoud. Velen zullen er door aangesproken worden. Velen niet. Waarmee slechts gezegd wil zijn, dat het moeilijk is om een blad te maken dat ieder wat zegt. v. D.

ZONDAGMIDDAG 13 DECEMBER TELEVISIEDIENST UIT SNEEK

Het Convent van Kerken zal op zondagmiddag 13 december a.s. een directe televisieuitzending verzorgen van de die middag te houden jeugddienst van de baptistengemeente te Sneek (Nederland 1; 5.00 uur).

Voorganger in de dienst is ds J. van Dam; onderwerp van de prediking: 'Volhouden'. De samenzang wordt begeleid door de combo M 25 o.l.v. A. R. Huisman; Ewald Dundas zal enkele soli zingen. De orde van dienst wordt in de omroepbladen gepubliceerd.

ZAAIERKERSTNUMMER 1970 IS KLAAR!

De eersteling van het kerstnummer van De Zaaier 1970 werd ons reeds per post bezorgd. Een pracht nummer! Het gaat in dit kerst-evangelisatieblad om de mens. Om de mens van deze tijd die, als in alle tijden, het evangelie van Gods reddende liefde nodig heeft om mens te kunnen zijn. Het blad ziet er — opnieuw — goed verzorgd uit; modern en kleurrijk. Een feest om mee te werken! v. D.

HET KERSTNUMMER VAN DE ZAAIER IS VERSCHENEN

Nu gaat het door de wakkere werkers alom in den lande de huizen in en met het kerstnummer de straten op!

Er is voor laatkomers en extra akties nog een aantal op het Uniebureau beschikbaar. Wendt u zich daarvoor tot de administratie van De Zaaier, ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem; tel. 085-423007.

En voor hen die in de verstrooiing leven geldt dit: wie 50 cent gireert op giro 9260 t.n.v. de Unie van Baptistengemeenten in Nederland te Amsterdam, krijgt het kerstnummer franko toegezonden.

HARDERWIJK KRIJGT VOORGANGER

Op D.V. zondag 13 december a.s. hoopt de heer H. G. de Winkel zich als voorganger aan de gemeente te Harderwijk te verbinden.

De bevestiging zal plaatshebben om 10.30 uur in het kerkgebouw, Kleine Marktstraat, door ds M. Cohen van Zwolle. De intrededienst zal gehouden worden om 16.00-uur in het Hervormd wijkgebouw aan de Pontanuslaan. Na afloop van de dienst is er gelegenheid om persoonlijk met het voorgangersechtpaar kennis te maken.

TABITHA—NIEUWS

Het bestuur van de Stichting Tabitha is voornemens om op

zaterdag 27 maart 1971

een conferentie te houden van werkers en werksters in de gezondheidszorg en het maatschappelijke werk op De Vinkenhof. Zij die voor deelneming in aanmerking komen worden verzocht deze datum te willen noteren.

Nadere en uitvoeriger mededelingen zullen t.z.t. volgen.

H. Ploeger, alg. secr.

ADVERTENTIES

Op 11 december a.s. hopen wij met onze kinderen en kleinkinderen de dag te herdenken van ons 55-jarig huwelijk

J. B. BUNTJER

W. C. BUNTJER—KOSMEIJER

Bejaardenhuis-Heggerank, Musselkanaal. Receptie van 19 tot 21 uur in parochiehuis Sluisstraat.

BIJBEL-LEKTUUR-ZENDING

Poulinkstraat 26 - Almelo - tel. 05490-19927

Steunt het lektuur-zendingswerk!
Helpt het evangelie verbreiden door
boeken die licht verspreiden.

Vraagt katalogus.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van
Baptistengemeenten in Nederland

Redaktie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00. — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abonneementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Jonge man, 24 jaar zoekt reisgenoot of reisgenote van 21 tot 25 jaar, voor een reis naar Israël van 21 juni t/m 6 juli met de N. C. Reis V. Brieven onder no. 825 van dit blad.

Dankbaar en erg blij zijn we met de geboorte van

ANJE LIEKE (Anjelië)

W. BLAAUW

A. M. BLAAUW—TIJMAN

Hannah

Wieke

Emmen, 18 november 1970.

Laan van de Bork 410

Op 16 november ontsiep in haar Heer en Heiland onze lieve en zorgzame moeder, behuwd- en grootmoeder

FOKJE VEENSTRA

weduwe van Wijbren Visser, in de ouderdom van 72 jaar.

"Laat Hem besturen waken, — 't is wijsheid wat Hij doet". Gez. 141:6.

Rotterdam, Koekoekplein 21.

Rotterdam:

W. S. VISSER

J. B. VISSER—JONGSMA

Nietap:

J. F. VISSER

M. A. VISSER—EIJ

Rotterdam:

SJ. NOORDIJK—VISSER

R. NOORDIJK

en kleinkinderen.

Het heeft de Here behaagd uit ons midden weg te nemen onze oudste zuster

MARIA HELENA SMIT

geb. SPIER

in de uitzonderlijk gezegende leeftijd van ruim 95 jaar. Echtgenote van J. Smit.

Zij was een der eerste leden van de gemeente hier.

Baptistengemeente Enschede.
Enschede, 26 november 1970.

Heden nam de Here tot Zich onze zuster

**H. VAN LEMBERGEN—
VAN DER SCHANS**

op de leeftijd van 76 jaar.

Deze zuster was ruim 53 jaar, een trouw lid van onze gemeenten.

Haar leven was Christus, haar sterven gewin.

28 november 1970.

Baptistengemeente Muntendam.

85e jaargang - 50

Redaktie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredakteur: ds J. van Dam, Zellastraat 34, Sneek, telefoon 0'51 50-43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Biltloven, telefoon 030-78 48 23, postgumnummer 25 05 91 t.n.v.: N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltloven. Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Vergezicht . . .

Administratie en redaktie.

Brokstukken

't Is maar net hoe je het ziet

Er leven in ons landje heel wat mensen die zich de kerk nog wel herinneren uit vroeger jaren, maar die er nu nooit meer komen. Ze trouwden misschien met iemand die niet naar de kerk ging, of ze verhuisden naar elders en kwamen er niet meer toe de kerk te bezoeken. Of ze werden op de een of andere manier zwaar teleurgesteld in de kerk. Of ze gingen twifelen aan de boodschap en funktie van de kerk. Nou ja, er zijn teveel redenen om op te noemen.

Twée dames dronken eens samen een kopje koffie bij V & D. Op de een of andere manier kwam het gesprek op de kerk. „Mij niet gezien”, zegt de een, „Het is daar een luizige boel”. Waarop de ander repliceert: „Je hebt gelijk. De kerk is een rozestruik die onder de luis zit, maar toch bloeien er rozen aan”.

Sommigen zien alleen de luis, en distantiëren zich zo ver als het maar kan. Enkelen zien alleen maar de rozen en reageren fel op elke kritiek. Gelukkig zijn er ook nog christenen die blij zijn met de rozen, maar zich toch ernstig bezig houden met de bedreiging die de luis voor de roos vormt. Onze Heer zelf heeft ook steeds openhartig over de kerk gesproken. Hij prees wat er te prijzen viel, en laakte wat er te laken viel. Lees maar de zeven brieven uit het laatste

bijbelboek. Hij laakte niet om te vernietigen, maar om te redden en de rozestruik der gemeente tot nog hoger bloei te brengen.

Godsbeeld

Mensen zijn steeds bezig zich in hun gedachten een beeld van God te maken. Er zijn mensen die alleen maar een boze God kennen, die dondert en bliksemt, die naar willekeur uitverkiest en voor wie je alleen maar kunt vrezen. Er zijn er ook die zich God voorstellen als een goede, herder die almaar lief tegen de lammetjes en schaapjes doet. Er zijn er voor wie God alleen maar onbereikbaar ver is, zich niet bemoeiend met kleine mensjes, en er zijn anderen die God verschrikkelijk familiair behandelen alsof Hij een oude Oom van hen is.

Wie is God?

Mozes heeft, bij het brandend braambos, God eens naar Zijn Naam, zijn Wzen, gevraagd. Antwoord: Ik ben die Ik ben.

Dat is geen antwoord om veel wijzer door te worden, zegt u.

Nee, maar wel een antwoord dat de mens op zijn plaats zet. Er bestaan geen formules om God in te vangen. Alle formules, alle dogma's barsten, en vliegen aan stukken, wanneer we de werkelijke God ontmoeten.

Wie de evangeliën leest stuit op iets soortgelijks. Je lees over hem hoe Hij de moeders met hun kindertjes tot zich laat komen, ze in de armen neemt en zegent, en je begint je een voorstelling

te vormen van de „lieve Jezus”, de „lieve Heer”, maar dan opeens stuit je op de geschiedenis van de tempelreiniging, waarin hardhandig tafels onderste boven worden geworpen en harde woorden vallen, en weg is je voorstelling: het klopt niet. Je hoort een vriendelijke stem roepen: komt allen tot Mij die vermoeid en beladen zijt en voor je geest verrijst een Heiland met uitgebreide armen. Maar dan opeens hoor je Hem roepen: Wee U! en slingert Hij woorden als „gepleisterde graven” naar Zijn tegenstanders. En alweer ontdek je dat je voorstelling te eenzijdig was.

Geloof hebben in God en in Zijn Zoon Jezus Christus is tenslotte dwars door alle duisternissen en vraagtekens heen aannemen dat Hij Heer is, dat Zijn liefde de echte is, dat Zijn doeleinden de hoogste Zijn en dat met Hem meegaan leven betekent. Onze God is te groot om na te rekenen (gelukkig!), Zijn liefde is te zuiver te echt en te diep om zonder meer vanuit onze kleine liefde doorzien te worden.

Gelukkig voor ons, dat Hij ons af en toe een kijkje in Zijn hart vergunt. Ik denk aan Golgotha. Dan sta je te trillen van verbazing.

Maar daarna is er altijd weer de mist, waarin je alleen maar kunt blijven vertrouwen en je toevertrouwen aan Hem die te groot voor ons is, maar die toch een weg gevonden heeft om echte leven- de gemeenschap met ons te oefenen.

Wf.

Tabitha bouw-actie

DE GESTAGE DRUPPEL holt de steen uit.

Wij hebben die druppel niet nodig, want welke steen zou uitgehold moeten worden? Wellicht denkt u aan het bijbelse gezegde over een stenen hart. Het zou kunnen zijn, dat iemand een hart van steen heeft, maar wie Christus lief heeft, behoort niet tot dezulken.

In figuurlijke zin bedoelt men, dat een voortdurend hameren op hetzelfde aambeeld (ook al weer zo'n beeld(spraak) 't te smeden ijzer in de juiste vorm brengt, d.w.z. er voor zorgt, dat bepaalde gedachten dóórdringen en gemeengoed gaan worden.

Gemeengoed onder ons is, daarvan zijn we overtuigd, dat ons christen-zijn moet blijken uit onze woorden en daden. Al

jong leerden we zingen: Ziet de wereld aan daden en woord, dat er kracht in het bloed is van Jezus; zijt gij christen zoals het behoort?

Eén van die daden van het christen-zijn is het dienstbaar-zijn in de omgeving waarin men woont en werkt. En straks sterft.

Daarvan mag ons Tabitha-werk getuigenis afleggen. Het is slechts één van de mogelijkheden, die een gelovige ten dienste staan. Het is een bescheiden mogelijkheid.

Maar wordt u soms ook niet geïmponeerd door het feit, dat zo'n betrekkelijk kleine motor zo'n machtig schip stuwt? Dat zo'n klein roer zo'n gigant stuurt? Dat een klein lichaamsdeel als de tong zoveel zegen (en vloek) kan verspreiden? De enorme bergen aardappelen zijn tenslotte allemaal voortgekomen uit die ene, die als gangmaker van een nieuw ras de gelukkige kweek van een volhardend man was!

De volgende „gangmakers” vermelden we gaarne:

baptistengemeenten: Haulerwijk 36.40; Den Haag 35.—; Alblasserdam 48.43; Maassluis 50.—; Amsterdam-Noord 92.—; Workum 56.—; Makkum 40.—; Assen 34.91; 2e Exloërmond 90.—; Zwolle 87.26; Emmen 167.88; Hengelo 220.98; Staveren 150.—; Muntendam 86.94; Nieuwe Pekela 160.25.

Zusterhulp: Makkum 29.—; Emmen 25.—; Hengelo-Klein Driene 20.—; Utrecht 14.—; Treebeek 148.25.

particulieren: B/DH 20.—; M/Z 160.—; V/A 50.—; K/L 15.—; NN/V 50.—; S/DH 100.—; P/A 10.—; N/S 10.—; S/A 25.—; V/S 10.—; B/S 10.—.

Hartelijk dankbaar zijn we voor al deze giften. De uwe zal niet minder welkom zijn op giro 530092 t.n.v. Penningmeester Tabitha Bouw Actie, Westduinweg 1107, Scheveningen.

H. Ploeger

Met deze maand zijn we de feest-tijd van het jaar genaderd: de gewijde vreugde van de adventsdagen in december bereikt haar hoogtepunt met de Kerstdagen om dan hoopelijk te besluiten met een „zalig” uiteinde. Het zijn echter niet alleen de christenen, die deze maand zo gedenken. De Joden vierden hun Chanukah en zelfs onze heidense voorouders hadden hun Joelfeest, waarin zij de overwinning van het licht op de duisternis gedachten.

Daar is echter een groot verschil tussen hen die zich christen noemen en de feestvierende massa. Wij weten en belijden, dat de ware vreugde en het echte licht niet afkomstig zijn uit de natuur en uit de wereld der materiele zaken. Wel kunnen ook wij ons zeer gemakkelijk verliezen in het smullen van lek-

An rustige wateren

Voorbereiding op het feest

ker eten en in de opwinding van het ontvangen van prachtige cadeaux. We proberen ons echter steeds bewust te zijn van de gever van alle dingen, van God onze Heer. Bovendien geloven wij en hebben wij ervaren, dat het ware licht gekomen is met het kind in de kribbe van Bethlehem en wij zingen:

Komt, verwondert U hier, mensen!

Ziet, hoe dat U God be-mint!

Ziet vervuld der zielen wensen,

Ziet dit nieuw geboren Kind.

Bij het feest horen geschenken; de wijzen brachten goud, wierook en mirre, terwijl de wijze magden uit de gelijk-nis slechts kwamen met een licht ter verwelkoming van de bruidegom.

Wat zal onze bijdrage zijn tot dit feest van onze koning? Wij kunnen ons inzetten om met zang en muziek de feestvreugde te verhogen; we kunnen onze bijdrage leveren door een van de vele taken en verantwoordelijkheden op ons te nemen, die deze feesttijd met zich meebrengt; we kunnen ons beijveren aanwezig te zijn bij de samenkomsten

der gemeente en van de verenigingen; we kunnen anderen uitnodigen deel te nemen aan de feestvreugde; we kunnen het tenslotte tot onze voortdurende bede maken, dat deze maand een rijke zegen mag worden voor allen binnen de gemeente en voor velen daarbuiten.

Christus zegt, dat er vreugde in de Hemel is over een zondaar, die zich bekeert. Zou dit betekenen, dat de diepste kerstvreugde ook alleen daar gevonden wordt, waar mensen tot overgave komen? Zou het goud der wijzen vergeleken kunnen worden met het kostbaarste wat een mens kan geven, namelijk zijn eigen hart? Wij hopen, dat deze maand van licht ons de vreugde van nieuw leven zal schenken.

Hengelo (Ov.) J. J. Kluwiet

Voorbereiding Algemene Kerkvergadering slotzitting in volle gang

De voorbereidingen voor de vervolgzitting van de Algemene Hervormde Kerkvergadering (AKV) zijn thans in volle gang. Deze vervolgzitting, tevens eindbijeenkomst van de AKV, zal worden gehouden op 2, 3 en 4 januari 1971 in de sociale academie De Horst te Driebergen. Zojuist is een speciale werkkrant, getiteld „AKVerder” verschenen die informatie geeft over de Pinksterzitting en veel materiaal bevat waarmee in de komende maanden kan worden gewerkt. Voorts is een verslagboek verschenen, getiteld „Ik kon gisteravond niet slapen en nu nog niet”.

Andere procedure

In de komende maanden zal een enigszins andere procedure worden gevolgd ter voorbereiding van de slotbijeenkomst. Men wil namelijk voorkomen dat in de komende AKV-zitting opnieuw een stroom moties wordt ingediend die dan door tijdsgebrek onvoldoende kunnen worden doorgesproken en behandeld. Daarom zijn thans uit de toen provinciale delegaties zes rapport-commissies ingesteld, die vóór half november a.s. een kort verslag met aanbevelingen moeten uitbrengen over de volgende nog resterende agendapunten:

1. de kerkdienst, gemeenschap en geestelijk leven;
2. onderricht, voorlichting, mankracht;
3. het ledenbestand van de kerk, de grenzen der gemeente;

4. de ambtelijke vergaderingen;

5. gebouwen en financiën;

6. de A.K.V.

De door deze 6 commissies opgestelde rapporten met aanbevelingen werden na 16 november 1970 gepubliceerd en verzonden naar de provinciale delegaties, ter voorbespreking in de delegaties.

Vóór half december 1970 moeten de reacties uit de AKV-delegaties binnen zijn. Het aldus verkregen werkmateriaal zal met de agenda de basis vormen voor het werk in de slotzitting op 2, 3 en 4 januari 1971.

Geloofscrisis

Tijdens de Pinksterzitting is de vraag naar God en het punt van de geloofscrisis sterk naar voren gekomen. In de komende AKV-zitting zal op zondagochtend 3 januari door middel van een thema-kerkdienst met aansluitende gesprekskringen, aandacht worden gegeven aan het vraagstuk van de geloofscrisis. Het is onmogelijk in de AKV-werkzittingen het punt van de geloofscrisis expliciet op de agenda te zetten. Het gaat hier om zeer indringende geloofsvragen die een langer en interessanter proces van voorbereiding vergen dan in AKV-verband mogelijk is. Bovendien is het een vraagstuk dat in de eerste plaats door de gemeenten en de ambtelijke kerkelijke vergaderingen moet worden behandeld. Voorts is het geen specifiek hervormd probleem, maar een

vraagstuk dat zeker ook in oecumenisch verband moet worden besproken.

Op grond van deze overwegingen heeft de AKV-werkcommissie aan de hervormde synode bericht, dat de AKV hierin slechts gedeeltelijk, in de zondagochtend, mee bezig kan zijn. Wel draagt de werkkrant AKVerder gespreksmateriaal aan over het geloof in God.

AKVerder

AKVerder (12 pagina's) is een speciale informatie- en werkkrant, uitgegeven als publicatie van de AKV-werkcommissie. De krant geeft informatie over de Pinksterzitting, alsmede informatie over wat er in januari 1971 gaat gebeuren. Verder bevat AKVerder materiaal om mee aan het werk te gaan. Er staan 4 aktiemodellen in, voorbeelden van sociaal-politieke en oecumenische akties uit diverse plaatsen in ons land. Plaatselijke groepen in de gemeenten, kerkeraden, gesprekskringen kunnen aan de hand van deze aktiemodellen nagaan op welke wijze zij de moties van de AKV concreet in toepassing kunnen brengen.

Tenslotte bevat de krant gespreksmateriaal over de geloofsproblematiek onder de titel „Verder met God”, suggesties en vragen inzake een verdere democratisering van de kerk, en alternatieve mogelijkheden voor eventuele voortzetting van de AKV na januari 1971, toegespitst in een aantal vragen.

GERECHTIGHEID

In de voorgaande artikelen hebben we ons gehouden bij het Oude Testament. We gaan ons nu bezig houden met het Nieuwe Testament. De schrijvers van het Nieuwe Testament hebben heel wat materiaal van het Oude overgenomen. Dat is niet vreemd. Ze behoren bij het zelfde volk. Ze hebben veel tradities overgenomen; ze hebben ook veel inzichten in de goddelijke openbaring overgenomen. Dat wil niet zeggen dat elke generatie star heeft overgenomen wat de vorige generatie overdroeg. Het betekent evenmin dat God één keer zichzelf bekend maakte, en verder niet. Er is vooruitgang in de openbaring. Er is groei in de gedachtengang over de geestelijke dingen. Heel wat oudtestamentische thema's komen terug in het Nieuwe, maar dan hebben ze wel een andere kleur of een veranderde inhoud. Overigen moet u hier niet uit afleiden dat alles wat het Oude Testament bijvoorbeeld over gerechtigheid vertelt, in het Nieuwe wordt aangehaald. Het wordt wel verondersteld, en soms aan-gehaald. Daarom is de studie van de nieuwtestamentische gegevens over ons onderwerp geen nieuwe studie, maar een onmisbare aanvulling op wat het Oude Testament bevat.

We hebben het erover gehad, dat de wijsheid het begin van Gods wegen is, en dat de gerechtigheid de manier van doen van de wijsheid is. Beide worden genoemd in verband met de schepping. God heeft zijn bedoelingen, en werkt die uit in gerechtigheid. Daarbij is Hij zelf zich tot norm, zodat alles, wat aldus in

gerechtigheid wordt gedaan, Hem eert. Dat de veronderstelling, dat de gerechtigheid het gevolg van de wijsheid is, juist is, blijkt dunkt mij uit 1 Cor. 1 : 30. „Maar uit Hem is het, dat gij in Christus Jezus zijt, die ons van God is geworden: wijsheid, rechtvaardigheid, heiliging en verlossing”. De volgorde is opmerkelijk, en me dunkt: hieruit mag je afleiden dat de gerechtigheid het gevolg van de wijsheid is, evenals de heiliging het gevolg van de gerechtigheid, en de toekomstige verlossing het gevolg van de heiliging is. (Wat deze laatste opmerking betreft: „Zonder heiliging zal niemand de Here zien”; zie Hebr. 12 : 14).

Overigens wijst deze tekst nog iets belangrijks aan. Gerechtigheid blijkt geen abstrakt begrip te zijn, maar ze is zo bij God en zijn wil betrokken, dat er kan staan: „Christus Jezus, die ons van God is geworden: wijsheid, rechtvaardigheid.” Hier bedoelt Paulus blijkbaar te zeggen dat wij kijk krijgen op Gods wijsheid, rechtvaardigheid, heiliging en verlossing; in Christus Jezus. Wat anders voor ons eigenlijk ongrijpbare begrippen zouden kunnen zijn, worden nu waarneembare feiten in Christus Jezus. Hier ligt dan wel de nadruk hierop, wat die feiten voor ons betekenen. God laat ons zijn wijsheid, rechtvaardigheid enz. zien in zijn Zoon, Christus Jezus. Maar aangezien Gods wijsheid en rechtvaardigheid te maken hebben met heel de schepping, blijkt hier ook de bijzonder belangrijke plaats die Christus heeft in de schepping! God doet zijn scheppende werk in zijn Zoon, die wij hebben leren

kennen als de Heer Jezus Christus! Hier is meteen het bijzondere van het Nieuwe Testament: Jezus Christus staat centraal, tot eer van God de Vader. Daarover hoop ik u de volgende keer nog iets meer te vertellen.

Wel geef ik u nog even een tekst uit Col. 1 : 15-17: „Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping, want in Hem zijn alle dingen geschapen, en Hij is vóór alles en alle dingen hebben hun bestaan in Hem”. God heeft alles in zijn zoon geschapen, in gerechtigheid. Het nieuwe dat God schept, óók in zijn Zoon, heeft als kenmerk: gerechtigheid. Dat blijkt ook uit Efeze 4 : 23, 24: „dat gij verjongd wordt door de geest van uw denken, en de nieuwe mens aandoet, die naar (de wil van) God geschapen is, in waarachtige gerechtigheid en heiligheid”. Een mooie vergelijking met deze tekst is Col. 3 : 9, 10: „daar gij de oude mens met zijn praktijken afgelegd, en de nieuwe aangedaan hebt, die vernieuwd wordt tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper”. De nieuwe mens wordt steeds meer vernieuwd, om helemaal te lijken op zijn Schepper, die gerechtigheid doet. Dan moet ik nog even de bekende tekst uit 2 Petrus 3 : 13 vermelden: „Wij verwachten echter naar zijn belofte nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont”. De profeet Jesaja zegt met zoveel woorden, dat God dit zal scheppen. „Want zie, Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde”. (Jes. 65 : 17; zie ook Jes 66 : 22). Gods schepings-bedoeling is om gerechtigheid op aarde te vestigen. Op aarde en in de hemel moet alles gaan zoals Hij het wil. Nu hadden we dat ook al in het Oude Testament ontdekt. Het wordt in het Nieuwe Testament nader uitgewerkt, waarbij dit voorop staat: God doet zijn scheppende werk in zijn Zoon, Jezus Christus. Door Hem komt de gerechtigheid.

P. v. d. Werf

KERSTGROET UIT RUSLAND

De Russische baptisten hebben hun traditionele kerst- en nieuwjaarsboodschap weer gezonden aan alle christenen in de wereld; in deze groet roepen ze op tot het beëindigen van oorlog en tot een voortdurende prediking van de boodschap van Vrede:

„Geliefde christen laten we in deze dagen waarin we de geboorte van Christus vieren ons herinneren dat Hij de Vredenvorst is opdat wij vrede en liefde mogen brengen aan de gehele mensheid en aan iedere man en vrouw, altijd en overal”.

— E.B.P.S.

NIXON ONTVING BAPTISTENLEIDERS

President Richard Nixon ontving dezer dagen 41 leiders van North American Baptist Fellowship en Baptist World Alliance in zijn bureau in het Witte Huis te Washington.

Bij deze gelegenheid verklaarde de president, dat morele en geestelijke kracht voor Amerika belangrijker is dan welstand en militaire macht. Andere grote machten zijn gekomen en weer ten onder gegaan, aldus de president, omdat zij hun morele en geestelijke kracht verloren. Daarom, zo verklaarde de president, is de functie van godsdienstige leiders, waarschijnlijk belangrijker dan de mijne.

Terwijl men diskussieerde over de verantwoordelijkheden van Amerika als wereldmacht zei Nixon dat de natie „bijna per ongeluk” tot deze positie was gekomen; de Amerikanen hebben nooit de idee van een wereldmacht prettig gevonden, maar het land is in deze positie gekomen op grond van inspanningen voor de vrede.

MEDEDELINGEN

Het sekretariaat van de baptistengemeente te Alkmaar berust thans bij: J. ter Maat, Honthorstlaan 348, Alkmaar. Tel. 02200-19722.

CNADER BEZIEN

Waarom „sanering“?

Het voor ons als baptisten meest belangwekkende voorstel dat aan de slotzitting van de Algemene Kerkvergadering (van de hervormde kerk), begin januari 1971 te houden, wordt voorgelegd is het plan om te komen tot een nieuwe opzet van het ledenbestand. Zoals bekend kent de hervormde kerk tot nu toe drie soorten leden: belijdende leden, doopleiden en geboortelieden. Men wil nu komen, althans zo luidt het voorstel dat in een van de zes rapporten is neergelegd, tot opnieuw drie groepen van leden waarbij het lidmaatschap van de derde groep echter een „voorlopig“ lidmaatschap is. De voorgestelde indeling is: a. belijdende leden, b. verwante leden. (dat zijn zij die aan

de kerkeraad hebben meegedeeld tot de hervormde kerk te willen behoren) en c. gezinsleden. Deze laatste groep wordt gevormd door hen die uit hervormde ouders geboren zijn.

Voor deze categorie geldt dan onze toevoeging „voorlopig“, want zij zullen als ze 18 jaar zijn geworden herinnerd worden aan de mogelijkheid om door de belijdenis als „volwaardige“ leden tot de kerk toe te treden; geven zij voor hun 25ste jaar niet te kennen tot de kerk te willen behoren (in dat geval dus het „verwante“ lidmaatschap?) dan zullen hun namen uit de ledenregisters worden verwijderd.

We vinden dit een interessante ont-

wikkeling, waarvan we hopen dat die inderdaad binnenkort zal resulteren in een sanering van het ledenbestand van de hervormde kerk. Aanvaarding (en realisering) van dit voorstel betekent immers, dat ook de hervormde kerk daarmee het karakter van de „vrije gemeente“ verkrijgt...! Eén van de verschillen tussen ons en de oude hervormde volkskerk is daarmee uit de weg geruimd!

De vraag blijft echter waarom de hervormde kerk — aangenomen dat het voorstel wordt aanvaard — tot deze „sanering“ van zijn ledenbestand besluit. Ligt er een nieuwe theologische visie op het wezen van de gemeente aan ten grondslag? Dat zouden we van harte wensen! Of gaat het bij de voorgestelde sanering alleen maar om een verlichting van de ingewikkelde kerkelijke administratie?

v. D.

DIT JAAR MEER EN DRUKKER

„Paradijselijke“ sfeer op vele kerst-inn's

Kerstherbergen, kerst-inn's en hoe ze maar verder mogen heten, lijken een succesvol antwoord te zijn op de eenzaamheid die velen in de kerstdagen overvalt. Dit jaar zullen er weer meer zijn dan vorig jaar en de meesten rekenen op een stijgende belangstelling. Dit blijkt uit een landelijk overzicht dat het Radiopastoraat van het Ikor heeft samengesteld van de vorig jaar gehouden Kerst-inn's. De ervaringen van 27 kerst-inn's uit 15 plaatsen zijn erin verwerkt. De bundel ervaringen vol huis-houdelijke en organisatorische tips, dient als materiaal voor nieuwe kerst-inn's.

Opvallend zijn bv. de Amsterdamse ervaringen. Vooral bleek dat de kerst-inn veel meer eenzaamheid aan het licht had gebracht dan men ooit aanwezig had vermoed. Dat gold niet slechts voor alleenstaanden maar ook voor gezinnen. Velen zeiden op de kerst-inn contacten te hebben genoten zoals men voordien nog niet had meegemaakt. „Er is een schreeuwende behoefte aan communicatie gebleken in de Amsterdamse binnenstad“, aldus de organisatoren, „en een schreeuwend tekort aan mogelijkheden om daarin te voorzien“. De kerst-inn's hebben alle medewerking gekregen van kerkelijke actiegroe-

pen, van sociaal-maatschappelijke werkers, politie en middenstand. Enkele ervaringen ter plaats:

- * Amersfoort: gebrek aan helpers was er nooit, evenmin gebrek aan gaven. In Amersfoort bestond de kerst-inn uit een driedaagse instuif.
- * Amsterdam: door de kerst-inn is de kerkgemeente pas echt kerk geworden. Daklozen zeiden het fijn te vinden zichzelf te kunnen blijven. Ze werden niet „verzorgd“ of met soortgenoten ergens „geparkeerd“. Vele mensen hebben een nieuw zicht op het karakter van de kerk gekregen.
- * Apeldoorn: 500 bezoekers uit wijde omgeving. De politie leverde een zwerver af, die daarna nog enkele dagen bij een gastgezin heeft geslapen en sindsdien regelmatig terugkomt. Apeldoorn is bezig soortgelijke evenementen op andere dagen te organiseren en in de komende kerstdagen hoopt men op verscheidene punten in de stad een kerst-inn te hebben.
- * Eindhoven: 15 ruimten van het studentencentrum zijn drie dagen lang gevuld geweest met de meest uiteenlopende activiteiten voor actieve en passieve ontspanning. Gastarbeiders behoorden tot de medewerkers.
- * Den Haag: heeft veel aandacht aan creativiteit besteed. Sommigen meenden dat je naar een kerk alleen kon gaan voor een kerkdienst. Den Haag

pleit voor een vroegtijdige inschakeling van gastarbeiders.

- * Rotterdam: heeft een kerst-inn gehad van 23 december tot en met 1 januari. Er is vrij veel aandacht aan bijzondere gevallen besteed, in de vorm van nazorg. Een maatschappelijk werkster behoorde tot het opvangteam.
- * Utrecht: legt de nadruk op samenwerking, zodat langs-elkaar-heen werken vermeden wordt.

Voor de komende kerst-inn's is het Radiopastoraat van het Ikor weer het centrale landelijke adres, overigens op een even on-officiële wijze, als alle kerst-inn's te werk gaan. De belangrijkste taak van het radiopastoraat zal zijn kort voor de kerstdagen de publiciteit rondom de kerst-inn een laatste stoot te geven en de ervaringen te bundelen. Daarom wordt verzocht ieder initiatief tot een plaatselijke kerst-inn te melden met allerlei gegevens zoals: de data waarop de kerst-inn wordt gehouden, tijden van opening, adres (gebouw), 'n telefoonnummer, bijzonderheden over organisatie, verbindingen, aan: Radiopastoraat, Oranjelaan 8, Hilversum, telefoon 02150-15555.

De ervarings-set die nu beschikbaar is kan besteld worden door f 0,50 per stuk over te maken naar giro 631.000 Radiopastoraat Hilversum, met vermelding Open Huis op Kerst.

zand en zaad

in een reisverslag

dat van achteren naar voren loopt
want ik wilde graag beginnen met de
laatste morgen in Stockholm.

Die laatste morgen viel op 29 november
j.l. en dat was de eerste adventszondag.
Dat het advent zou worden hadden we
al in de dagen eraan voorafgaand ge-
merkt door een kaars hier, een tekst
daar.

Ik stond op die zondagmorgen op en
schoof de gordijnen weg, die mij van de
buitenwereld hadden afgesloten. Dat had
ik al enige morgens gedaan om dan een
tijd gewoon stil te staan en te kijken
naar de ene eik en naar sparren, naar
snelle meesjes en mooie vlaamse gaaien.
Maar vooral naar het brede water dat
voor me lag, een meer gelijk met aan de
verre overkant beboste heuvels. In het
midden van het water een eilandje met
een huisje en verder geboomte. Als u
mij eens bezoekt zal ik u een tekening
laten zien die ik van mijn venster uit
maakte. Een Fins landschap, water, rot-
sen, berken, dennen en daarboven een
lange grijze lucht. Maar niet op deze
eerste advent.

De gordijnen wegschuivend keek ik in
een witte droomwereld. Bomen en bode-
dem waren bedekt met een laag van ze-
ker vijf centimeter sneeuw en de stilte
was indrukwekkend. Ik kon niets zeg-
gen. Er was trouwens niemand om naar
me te luisteren.

Een uur later reden we met z'n vieren
naar Stockholm, een half uur daarvan-
daan. Naar de kerk, de Norrmalmskyr-

kan, waar Joel Sörensen voorganger is
en assistentie heeft van nog een voor-
ganger en een jonge predikante. Het zou
die morgen vol worden, want, zo verze-
kerde mij br. Rudén, de eerste advent is
in vele gemeenten haast nog groter
feest dan de kerstdag. Bovendien zou de
dienst per radio uitgezonden worden.

De Norrmalmskyrkan is 'n nieuwe kerk
met werkelijk machtige zalen beneden,
die nu volstonden met tafeltjes en stoe-
len, de eerste voorzien van bloemen en
serviesgoed. Want na de dienst zouden
allen samen komen om te eten, te drin-
ken en vrolijk te zijn. We maakten geen
gebruik van de lift maar liepen een lan-
ge, brede trap op en kwamen via een
hal in de kerk. Ook indrukwekkend. Be-
schrijving zou teveel ruimte kosten. Een
koor oefende reeds en daartussendoor ci-
teerden vier jonge mensen Schriftwoor-
den, die ze straks aan alle Zweden be-
kend zouden maken.

Naast de kansel zat in een invaliden-
wagentje een man van ik schat 55 jaar.
Ds Joel Sörensen. Met verlamde benen.
We gingen dicht bij een uitgang zitten,
een Engelse vriend en ik, want we zou-
den halverwege de dienst moeten heen-
gaan om de trein te halen, die ons zuid-
waarts zou voeren in de richting van
onze vaderlanden. Er waren nog nauwe-
lijks mensen, maar wij waren ook een
klein uur te vroeg. Iemand bracht ons
een programma van de dienst en ik
vertaalde die op goed geluk aan mijn
buurman. Maar mijn hart was bij de
man in het wagentje. Ik had hem vroe-
ger in jeugdkonferenties met groot élan
aangrijpend horen spreken. Wij kenden
elkaar wel, maar wist ik of hij het op
prijs zou stellen als ik hem groette? De
predikante met wie ik eerder kennis
maakte vroeg ik dat. Zij meende dat hij
het mooi zou vinden. Dus ondernam ik
de tocht door de grote kerk naar de man
naast de kansel.

Hij glimlachte over heel zijn bleek en

mager gezicht. We spraken maar even.
Tenslotte stond de uitzending voor de
deur. Misschien wisselden wij honderd
woorden. Wat mij trof was het laatste
wat hij zei. „Dit is niet het ergste — en
hij wees naar zijn wagen en benen —
wat mij het meest aan het hart gaat is
de saecularisatie van Zweden”.

Ik wandelde terug naar de bank. Ik
reisde terug naar huis. Maandag, de dag
na de ontmoeting, schreef ik hem een
brief, waarin ik mijn hart uitstortte.
Waarin ik schreef dat die zelfde ellende
mij kwetste, maar dat ik nog veel meer
leed — als ik dat woord gebruiken mag
— aan de kerk. Misschien kom ik daar
later nog wel op terug, want ik zal u
toch vertellen waarom ik naar Zweden
reisde.

Ik weet niet wanneer u dit leest, maar ik
zal de eindredakteur vragen dit nog voor
de kerstdagen te plaatsen omdat ik u
graag voor die tijd veel heil zegen wil
wensen. Heil en vree van Hem. „Gij
kent immers de genade van onze Heer
Jezus Christus, dat Hij om onzentwil
arm is geworden, terwijl Hij rijk was,
opdat wij door zijn armoede rijk zouden
worden”.

Rijk aan geloof, hoop en liefde.
Gezegend zij zijn naam!

Huizinga

Aan de lezers(essen), van mijn bijdrage in De
Christen van 27 november j.l., die onder een
van Sören Kierkegaard geleende titel: Welk
een geluk dat wij niet allen dominees zijn,
verscheen;

enige reacties geven mij gelegenheid om een wat
scheefgezakte inleiding recht te zetten. Oningewij-
den zouden de indruk kunnen krijgen dat de
broeders van de uniekommissie de gemeenten las-
tig vallen met adviezen inzake salariëring van de
predikanten. Ik had daar voorzichtiger moeten
formuleren en er aan kunnen herinneren dat het
de gemeenten zelf geweest zijn die indertijd aan
deze commissie richtlijnen hebben gevraagd door
adviezen ten dezen te verstrekken. Aan dat ver-
zoek voldeed de commissie door een brief van 17
november j.l. Ik vertrouw dat men mij deze on-
nauwkeurigheid zal willen vergeven.
3-12-70

Huizinga

Verantwoording Unie-bureau

In de maand november 1970 werden in
het unie-bureau de volgende giften en
bijdragen ontvangen:

1. Voor de E.C.U.: Musselkanaal f 191,10; Alk-
maar f 127,21; Almelo f 78,25; Vroomshoop
f 200,—; Arnhem f 25,— + f 114,47; 2e Exloër-
mond f 160,—; Utrecht f 275,—; Apeldoorn
f 59,05; Emmererfscheidenveen f 37,70; Stadskanaal
f 1.650,—; Zwolle f 76,12; Foxhol f 80,23;
Amsterdam-N. f 61,—; Maassluis f 10,90; Zwa-
gerveen f 146,88; Enschede f 339,94; IJmuiden
f 25,—; Hengelo f 679,56; H.O.G. f 100,—; GFB,B
f 30,—; PvH,H f 10,—; S.D. f 10,—; vD,U
f 15,—.

2. Voor de opleiding: Deventer f 69,39; Alkmaar
f 47,95; Vroomshoop f 100,—; Arnhem f 245,20
+ f 144,23; 2e Exloërmond f 164,84; Utrecht
f 330,—; Apeldoorn f 76,45; Leiden f 19,36;
Emmererfscheidenveen f 50,16; Stadskanaal

f 1.690,—; Almelo f 55,51; Foxhol f 101,87; Am-
sterdam-N. f 76,75; Maassluis f 13,80; Zwager-
veen f 206,28; Enschede f 477,64; IJmuiden
f 25,—; Hengelo f 506,67; H.O.G. f 100,—; GFB,
B f 30,—; PvH,H f 10,—; vD,U f 17,—.

3. Voor de zending: Drachten f 22,—; Den Hel-
der f 47,16; Musselkanaal f 708,80; Deventer
f 60,—; Stadskanaal f 400,—; Alkmaar f 45,10;
Almelo f 72,—; Den Helder f 37,55; Pernis
f 63,51; Vroomshoop f 300,—; 2e Exloërmond
f 247,86; Arnhem f 731,08 + f 216,89; Utrecht
f 275,—; Hengelo f 546,73; Coevorden f 90,—;
Leiden f 109,18; Emmererfscheidenveen f 500,—;
Zwolle f 185,89; Foxhol f 118,19; Amsterdam-N.
f 115,60; Maassluis f 20,80; Zwagerveen f 343,44;
IJmuiden f 25,—; Emmen f 153,—; J.S.S. f 25,—;
WB,E f 25,—; O.G. f 100,—; DO,H f 90,—;
ET,W f 5,—; B,B f 30,—; PvH,H f 10,—; HGdW,
E f 7,50; S.D. f 10,—; JvB,O f 25,—; vD,U
f 29,—.

4. Voor het jeugdwerk van de NBB: Vroomshoop
f 62,50; 2e Exloërmond f 20,65; Utrecht
f 60,—; Zwolle f 15,49; Nieuwe Pekela f 50,—;
Amsterdam-N. f 9,59; Arnhem f 18,07; Maassluis
f 1,70; Zwagerveen f 11,34; IJmuiden f 25,—;

O.G. f 50,—; B,B f 30,—; B,B f 250,—; vD,U
f 2,—.

5. Voor auto Congo: Vroomshoop f 12,50.

6. Voor het '10-cents-fonds': Rotterdam-Zuid
f 78,85; Arnhem f 260,47 + f 29,42; Eindhoven
f 140,—; Zwagerveen f 56,70; Vroomshoop
f 25,—; Utrecht f 60,—; Stadskanaal f 340,—;
Zwolle f 25,21; Amsterdam-N. f 15,80; Maassluis
f 2,80; IJmuiden f 25,—; BB,B f 50,—; O.G.
f 50,—; MEvD,U f 7,—.

7. Voor het Noodfonds: Utrecht f 44,—; Apel-
doorn f 60,66; Zwolle f 97,63; Foxhol f 29,40;
Sneek f 500,—; Zwolle f 112,20; BP,D f 5,—;
B,B f 30,—; WvdM,L f 25,—; JGP,H f 40,—;
S.D. f 10,—; JAH,G f 10,—; JCTHvB,O f 25,—;
ThVdL,A f 25,—.

Hartelijke dank aan alle gevers en geef-
sters.

En hoe staat het nu met de opbrengst
van de Vrijwillige Bijdragen aan het be-
gin van de laatste maand? Zó:

voor de E.C.U.	f 21.910,74
voor de opleiding	„ 25.790,39
voor het „10-cents-fonds“ van de UBS	„ 3.853,46
voor de zending inclusief bufferfonds	„ 47.767,65
voor het jeugdwerk van de NBBJ	„ 2.833,02

Tezamen f 102.155,26

Ja, ja, dat is over de ton! Dus heel wat. Maar u weet ook, dat we elkaar ter Algemene Vergadering ook beloften gedaan hebben tot voortgang van onze gezamenlijke taken. En dat bedenkende, moet ik u wel zeggen, dat in deze laatste maand nog verwacht wordt:

voor de E.C.U.	f 9.089,26
voor de opleiding	„ 13.309,61
voor het „10-cents-fonds“ van de UBS	„ 4.146,54
voor de zending inclusief bufferfonds	„ 10.982,35
voor het jeugdwerk van de NBBJ	„ 2.066,98

Tezamen dus nog f 39.594,74

Is dit om te huilen, zegt u? Wel neen! Verleden jaar brachten we in de laatste maand samen het bedrag van f 35.638,42 bij elkaar. Natuurlijk is wat nu nog verwacht mag worden — f 39.594,74 — ongeveer f 4.000,— méér. Maar als we ons nu net zo inspannen als verleden jaar en er dan nog een klein duwtje bij doen, is het toch te halen, vindt u niet? En, werkelijk, als we het dan dit jaar toch zouden mogen halen, dan is het om te lachen van verblijding! O, welk een uitzicht! Aan u allen, broeders en zusters nu de daad om dat te verwerkelijken! Giro 9260 ten name van Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Amsterdam.

Giro 1504 ten name van Bouwstichting der Unie van Baptisten Gemeenten, Amsterdam.

Uw dienaar, T. Jansma

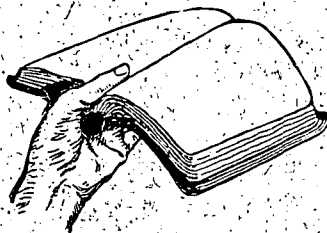
VAN ONZE ZENDELINGEN

Onze zendinge **Corrie Brouwer** is voor een korte kerstvakantie naar Nederland gekomen. Ze is bij haar ouders in Hengelo.

Het echtpaar **Van der Veen** is inmiddels weer in Kameroen aangekomen. Onze broeder heeft zijn verlofperiode zeer nuttig besteed. Hij slaagde namelijk voor het B.A. (Bachelor of Arts) examen aan de universiteit van Londen, met als hoofdvak Frans en bijvakken Nederland en theologie.

In samenwerking met Audiovisie heeft het echtpaar Van der Veen bovendien een klankbeeld gemaakt over het **zendingswerk in Afrika**. Het bestaat uit een serie prachtige dia's en een geluidsband. U kunt het lenen voor zendingsavonden etc., via ons Uniebureau in Arnhem.

J. Euwema

Wat zullen we lezen?

zondag	13 december	Jesaja 59 : 1-9
maandag	14 december	Jesaja 61 : 1-4, 10, 11
dinsdag	15 december	Lukas 1 : 5-10
woensdag	16 december	Lukas 1 : 11-17
donderdag	17 december	Lukas 1 : 18-25
vrijdag	18 december	Lukas 1 : 26-33
zaterdag	19 december	Lukas 1 : 34-38

Geldt ook voor 1970
Gerechtigheid voor Israël en de volken
Waarvoor baden de mensen?
God geeft boven bidden en denken
Wij mensen denken menselijk
Het oude Woord leeft
Berusting? Vertrouwen? Gehoorzaamheid?

Lezers aan het woord

Geachte redactie:

Gaarne zag ondergetekende het volgende in ons landelijk gemeente-blad opgenomen en op uw wens zal dit dan kort gehouden worden: Ondergetekende weet niet uit de problematiek te komen betreffende de eenheid van allen die door 't geloof in Jezus Christus over de gehele wereld met elkander verbonden zijn. Als God in Jezus Christus Zijn gemeente bouwt; waarvoor de opdracht geldt: getuigen te zijn van het heil dat God in Jezus gebracht heeft voor alle volken, en wanneer dit alleen waar gemaakt kan worden door te handelen naar Zijn geboden, onder leiding van Zijn Geest, wordt het dan nu onderhand geen tijd om in alle ernst te trachten daaraan te beantwoorden, en de strijd die daaraan verbonden is, niet te schuwen?

God wil dat al de Zijnen over de gehele wereld één in het getuigen zullen zijn opdat de wereld gelove dat Jezus Christus de verlosser der wereld is door God gezonden, door de enige ware God, die hemel en aarde geschapen heeft en in Wiens hand aller leven is.

Wordt het niet tijd om alle krachten en gaven in de gemeenten waar wij mede verbonden zijn zonder aanzien des persoons mobiel te maken, de kans te geven om naar Godswil ten volle dienstbaar te zijn?

Wij zien, dat de machten der duisternis wel actief zijn en hand over hand toenemen en zich toespitsen op nete, maar ook geraffineerde wijze. Zouden we ook niet proberen met onze broeders en zusters uit andere kringen kontakten te leggen, en in gesprek te komen, en ook samen te werken waar dit mogelijk is en waar dat niet ten koste van de waarheid gaat?

Moeten we ook in onze eigen gelederen niet aarzelen om de problemen die ons van elkander houden en die de opdracht in de weg staan, te benaderen en onder biddend opzien van God het antwoord verwachten, die ons door Zijn Woord en geest wil leiden?

De klok kan niet terug gezet worden; de tijd snelt voort, maar destemeeer reden is er om ook voort te maken, om, wat wel kan, waar wij van de bijbelse waarheid zijn afgeweken, ondanks alles terug te keren op de weg die ons weer dichtert tot God en Zijn opdracht zal brengen. Dat is: om in enigheid des Geestes te getuigen van de liefde Gods in Jezus Christus, voor alle volken (Joh. 17).

Utrecht

F. G. de Ruijter

MEDEDELING VAN DE E.C.U.

De gemeenten die menen voor 1971 in aanmerking te komen voor subsidie kunnen de komende week nog de subsidieformulieren aanvragen. Een berichtje aan de secretaris is voldoende, waarop de formulieren per omgaande zullen worden toegezonden. Om een waarborg van behandeling te kunnen geven moeten deze formulieren **uiterlijk 15 januari 1971** weer in het bezit zijn van de secretaris.

Zoals bekend moeten de subsidies elk jaar opnieuw worden aangevraagd.

Namens de E.C.U.,
Ph. Lindeman Wzn., secr.
Oberondreef 20,
Utrecht.
Tel. (030) 615999.

LOFZANGEN EN GEBEDEN

Gaarne zouden we de verschillende Zondagsschoolbesturen willen verzoeken **vroegtijdig** de eventueel benodigde zangbundels voor het Kerstfeest der kinderen te willen bestellen.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Besteladres: Jac. Germeraad, Breitnerstraat 77B, Rotterdam-2.

Daar nog steeds getelefoneerd wordt met ons oude nummer attenderen we andermaal op ons nieuwe telefoonnummer: 010-363321.

BAPTISTEN IN Z.-AFRIKA VEROORDELEN GIFT VAN WERELDRAAD

De Baptist Union of South Africa heeft verklaard de steun die de Wereldraad van Kerken geeft, voor welk doel dan ook, aan bewegingen die hebben verklaard dat het hun doel is de gekozen regering van Zuid-Afrika door geweld te vernietigen, scherp af te keuren. De unie verklaarde ook het gebruik van geweld als oplossing van raciale problemen te verwerpen.

De drie uitgeverijen: De Geïllustreerde Pers N.V. te Amsterdam, N.V. Uitgeverij Spaarnestad in Haarlem en de Nederlandse Rotogravure Maatschappij N.V. te Leiden zullen, in samenwerking met de Katholieke Bijbelstichting en het Nederlandsch Bijbelgenootschap, op een bijzondere wijze een uitgave van de bijbel bezorgen, waarvan prof. dr. W. C. van Unnik en drs J. Nelis — resp. president en voorzitter van het Bijbelgenootschap en de Bijbelstichting — in hun voorwoord bij deze publikatie schreven: „Iedere tijd heeft zo z'n eigen bijbel. Nu verschijnt er een bijbel in de vorm van onze tijd voor de mensen van nu, zodat ook zij zoals de mensen van vroeger kunnen zeggen: we horen in onze eigen taal de grote daden van God verkondigen”.

Deze nieuwe bijbeluitgave gaat verschijnen in 96 wekelijkse afleveringen die tenslotte in 7 verzamelbanden kunnen worden opgeborgen. Iedere aflevering — in de vorm van een tijdschrift — bevat een deel van de bijbeltekst, beschouwingen over deze tekst, reproducties van kunst en cultuur, etc. en telt 36 pagina's. De prijs van deze unieke uitgave is f 1,50 per aflevering (per week dus). Wie zich nu abonneert (Stadhouderskade 85, Amsterdam) krijgt de eerste verzamelband (ad f 6,95) gratis.

EUROPEANEN BENOEMD IN VERSCHILLENDE B.W.A.-KOMMISSIES

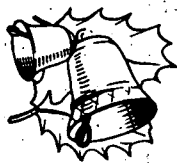
Onlangs zijn 53 leden voor de verschillende commissies van de Baptist World Alliance benoemd. Zij vertegenwoordigen 19 verschillende landen en 6 continenten. Onder hen bevinden zich 15 Europese baptisten.

In de 'Commission on Baptist Doctrine' hebben o.a. zitting: G. R. Beasley-Murray (Engeland); Nils J. Engelsen (Noorwegen); Zdzislav Pavlik (Polen); **J. Reiling (Nederland)** en A. Pohl (D.D.R.). In de 'Commission on Christian Teaching and Training' o.a.: A. D. MacRae (Schotland); G. Claas (W.-Duitsland); J. L. Oen (Noorwegen). In de 'Commission on Cooperative Christianity' o.a.: R. Thaut (W.-Duitsland); D. S. Russell (Engeland) en G. Wagner (Zwitserland). In de 'Commission on Evangelism and Missions' o.a.: G. Wieske (Noorwegen) en H. Grundmann (W.-Duitsland). In 'Commission on Religious Liberty and Human Rights' o.a. E. A. Payne (Engeland) en E. Rudén (Zweden).

Het achtste wereldjeugdkongres van de Baptist World Alliance, dat in 1973 wordt gehouden, zal waarschijnlijk plaats vinden in het wintersportcentrum Squaw Valley in de staat Californië (U.S.A.). Indien inderdaad voor deze plaats wordt gekozen zal het de eerste keer zijn, dat de jeugdkonferentie op Amerikaanse bodem wordt gehouden. De eerste wereldjeugdkonferentie werd in 1931 te Praag gehouden. De kongresen worden om de 5 jaar gehouden.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Biltseweg, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Biltseweg, Abonnementenprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

Blij dat ik die kerstnummers heb.
'k Zal de buurt verrassen.

ADVERTENTIES

Natuurzuivere
King pepermunt
is een rondje
frisse
energie

Op vrijdag 11 december, 1970 hopen onze lieve ouders en grootouders

D. WARTA
A. WARTA-NIEMEYER

de dag te herdenken dat zij voor 40 jaar terug in het huwelijk traden.

Eindhoven, 11 december 1970
Buys-Ballotstraat 23

Rijssen (O.):

G. Bijleveld-Warta
J. Bijleveld
Jaap
Annemiek
Maarten

Utrecht:

G. v. d. Heuvel-Warta
G. W. v. d. Heuvel
Ida
Evelien
Mirjam

Op zaterdag 12 december 1970 zal er gelegenheid zijn hen te feliciteren tussen 4.00 en 5.30 uur n.m. in de jeugdzaal van de baptistenkerk, Marconilaan te Eindhoven.

ER IS NOG EEN VOORRAAD KERSTNUMMERS

van DE ZAAIER in het Unie-bureau.

Wie nog een partij kan gebruiken voor verspreiding, schrijve even naar ds T. Jansma, Dalweg 77, Arnhem, tel. 085-423007. De bestelling (prijs volgens het bekende tarief) wordt prompt uitgevoerd.

De Heer nam tot Zich onze broeder

HINDRIK ABBRING

op de leeftijd van 44 jaar.

Groningen, 2 december 1970.

Baptistengemeente Groningen-Zuid.

Heden ontsliep in haar Heer en Heiland, mijn innig geliefde vrouw, onze lieve, zorgzame Moeder en Grootmoeder

ANNA SMEDEMAN-BUINING

in de ouderdom van 78 jaar.

Mattheus 5 : 3

Zalig de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.

T. W. Smedeman

J. Smedeman

A. Smedeman-Kunst

E. Hesselink-Smedeman

H. Smedeman

R. Smedeman-de Jong

E. van der Klei-Smedeman

M. van der Klei

R. Smedeman

M. H. I. Smedeman-

Broekema

en kleinkinderen.

Landsmeer, 2 december 1970

Van BEEKstraat 156.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

De Heer nam tot Zich onze broeder

ANT. J. DEEKENS

op de leeftijd van 86 jaar.

Groningen, 4 december 1970.

Baptistengemeente Groningen-Zuid.

DE CHRISTEN

18 dec. 1970

85e jaargang - 51

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf —
Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zellstraat 34, Sneek, telefoon 051 50-43 00 —
Administratie: N.B.C. De Vinkenhof Biltseweg 10, Biltoven, telefoon 030-78 48 23, postgironummer 25 05 91
t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonneementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10,
Biltoven. Abonnementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het
buitenland f 23,— per jaar.

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

SOLIDARIDAD

**IK VRAAG U, ALS IK EEN BEEST, EEN EZEL, EEN DIER ZIE, DAT IN DE MODDER WEGZINKT, DAN MOET IK TOCH DAT DIER HELPEN. MAAR HIER GAAT HET OM MENSEN, MENSELIJKE SCHEPSELS, KINDEREN VAN GOD! HOE KAN IK DAN NIET POGEN HEN TE HELPEN EEN MENS-
WAARDIG NIVEAU TE BEREIKEN. IK HOUD VAN DEZE UITDRUKKING:
BEVORDERING VAN HET MENSWAARDIG BESTAAN.**

(Mgr. Helder Camara, Utrecht, 29 mei 1970.)

„... Als apen grepen zij naar het goud en pakten het in hun vingers, ze werden door hun vreugde meegesleept, ook hun harten waren aangestoken door de stralen van het goud. Zij hongerden en dorstten alleen maar naar goud! Zij werden helemaal driftig in hun begeerte en verlangen naar goud... als hongerige zwijnen woelden ze naar goud.”

(Uit een 16e eeuwse Mexicaanse beschrijving van de eerste Europeanen)

★

„De maatschappelijke situatie hier is een collectieve blasfemie tegen God de Vader. Het passieve accepteren van de

ellende en de oorzaken ervan is een ontkenning van de liefde Gods”.

(Antônio Fragoso, bisschop in Noord-oost-Brazilië)

★

MANIFEST VOOR DE NATIE van de Methodistische kerk in Bolivia

Wanneer we vanuit het licht van het evangelie naar de Boliviaanse werkelijkheid kijken, dan worden we geconfronteerd met een voortdurende en hartbrekende ontmenselijking. Een land met immense rijkdommen dat ondergedompeld is in achterlijkheid en onderontwikkeling. Een land met het laagste inkomen per hoofd van de bevolking van geheel Latijns-Amerika.

„De kerkhoven van de mijnen”, afschuwelijke getuigen van generaties die in de bloei van hun leven opgeofferd werden en die na acht of tien jaar harde arbeid hun gezinnen van weduwen en wezen overlieten aan de diepste armoede en machteloosheid, terwijl de mineralen die zij met het offer van hun leven wonnen, de industriële en financiële imperia van de rijke landen versterkten. Drie miljoen landbouwers, de belangrijkste groep van de Boliviaanse bevolking, zijn door hun armoede en analfabetisme nog steeds van het leven van de natie uitgesloten.

Duizenden kinderen zonder scholen, zonder leraren; duizenden studenten die elkaar bevechten om college te kunnen lopen, om na verloop van enkele jaren

Solidaridad

betekent

dat we willen weten

wat zij denken:

hun klachten

hun verwijten,

die heel hard aankomen

wanneer we willen begrijpen.

Maar wanneer ik wil-erkennen

dat hij mijn broeder is

dan blijft mij niets over

dan te lezen en te herlezen

tot ik begrijp,

bereid

mijn voorrecht op te geven

en samen verder te gaan

ook al zal ik nu niet weten

waar ik morgen sta,

laat staan overmorgen.

te gaan behoren tot de groepen werklozen die naar het buitenland willen emigreren.

Aan deze gehele situatie liggen de onderdrukkende structuren, het imperialisme en de politieke en economische belangen van de grote machten, ten grondslag. Net als overige landen van de derde wereld zijn wij genoodzaakt onze grondstoffen goedkoop te verkopen om de bewerkte eindprodukten, tien, twintig of dertig keer zo duur terug te kopen. Buitenlandse investeerders exploiteren onze bodemschatten onder omstandigheden die in hun eigen land onaanvaardbaar zouden zijn en die onze nationale waardigheid en soevereiniteit aantasten.

Maar er zijn ook binnenlandse Boliviaanse uitbuiters, bevoorrechte minder-

SOLIDARIDAD

**INTERKERKELIJKE
ADVENTSAKTIE
VOOR
LATIJNS AMERIKA**

Giro 1804444 Den Haag

heidsgroepen die samenspannen met de internationale en anti-nationale belangen. Zij kopen ons niet alleen, het is helaas ook waar dat het volk zich aan hen aanbiedt om „gekocht te worden”. We moeten vechten tegen buitenlandse machten die ons omringen en onderdrukken; en ook tegen de binnenlandse groepen en tegen binnenlandse moeilijkheden die de werkelijke kracht van onze maatschappij ondermijnen.
(Manifest voor de natie van de Methodistische Kerk in Bolivia, 1970)

★

„Het belangrijkste principe in het geloof is de liefde tot de naaste: „Wie zijn naaste liefheeft, vervult de wet” (Rom. 13 : 8). Als deze liefde echt is, moet ze proberen actief te worden. Als liefdadigheid, aalmoezen en de enkele huizen die de regering bouwt er niet in slagen voedsel aan de hongerigen te verschaffen, kleding aan de naakten en onderwijs aan de onwetenden, dan moeten we andere middelen zoeken om het liefdesgebot te vervullen”.

(Camilo Torres)

VAN DE LANDELIJKE KAMPKOMMISSIE

Binnenkort verschijnt de folder voor de kampen 1971.

De kampen op De Vinkenhof vinden grotendeels plaats in de periode van 10-31 juli.

In de periode van 26 juni-3 juli hopen we echter een kamp te houden **voor onze ouderen!**

Vaak kunnen zij niet zo erg goed meer over het rumoer van kinderen en kun-

De adventsaktie voor Latijns-Amerika is een gezamenlijke aktie van de Rooms Katholieke Kerk — de Nederlands Hervormde Kerk — de Doopsgezinde Broederschap — de Evangelische Broedergemeente — de Nederlandse Protestantse Bond — de Remonstrantse Broederschap en de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

De uitvoering is opgedragen aan een Bestuur, waarin voor de Rooms Katholieke Kerk vertegenwoordigd is de Bisschoppelijke Advies Commissie voor Latijns-Amerika; voor de Nederlandse Hervormde Kerk de Sectie Internationale Hulpverlening en voor de overige Kerken de Stichting Oecumenische Hulp aan Kerken en Vluchtelingen.

Het doel van de aktie is ook dit jaar weer: „Het verlenen van steun aan activiteiten, die van Kerken en christelijk-sociaal geïnspireerde organisaties uit worden ondernomen en gericht zijn op de hervorming en ontwikkeling van de maatschappelijke structuren in Latijns-Amerika.

nen ook niet meer zo goed meedoen met sport e.d.

Dit belooft een fijne rustige gezellige week voor u te worden! Meldt u zich echter vroegtijdig, want de landelijke kampkommissie heeft de garantie moeten geven voor deelname van plm. 35 deelnemers en deelneemsters.

Aanmeldingen aan het bekende adres op De Vinkenhof.

De volgende buitenlandse reizen hopen we te houden:

I. Jeugdkamp in een Evang. Jugendheim in Neue Mühle in de buurt van Wer-

melskirchen (Dl.); in de periode 22-31 juli (10 dagen); prijs f 225,— per persoon.

Voor deze reis moeten we minstens 30 deelnemers hebben, willen we het huis voor onze groep alleen hebben.

II. Reis voor jong en oud naar Holzhäusen, een plaatsje niet ver van Dillenburg (Dl.); in de periode 16-27 juli (12 dagen); prijs f 250,— per persoon.

In dit kamp wordt zelf gekookt.

III. Reis voor jong en oud naar Oberstdorf, een toeristencentrum in Zuid-Duitsland, in de periode 16-27 juli (12 dagen); prijs f 350,— per persoon.

Op de heen- en terugreis wordt voor deze reis onderweg overnacht in een hotel. Er zijn voor deze reis reeds vele deelnemers en deelneemsters geboekt. Spoedige aanmelding voor deze 3 reizen is beslist gewenst, daar de gebouwen en bussen spoedig definitief besproken moeten worden.

Het inschrijfgeld voor de buitenlandse reizen bedraagt f 30,— per persoon, te storten op girorekening 81 89 88 van mej. G. van Veen, Emmen, Meidoorn 55, tel. 05910-11363 's avonds.

Namens de landelijke kampkommissie,
G. van Veen, sekretaress.

O, SPRAK IK ALLE TALEN DER MENSEN...

ik zou dit niet schrijven... Helaas spreek ik niet alle talen. Wie trouwens wel? Er zijn er teveel. U hebt ze bovendien niet nodig. Nauwelijks hebt u twee of drie talen nodig, Nederlands, Engels, Duits, en misschien (voor later) Russisch. Maar wie heeft kennis van het Turks, of het Marokkaans, of het Spaans, het Italiaans, het Grieks (modern!), Joegoslavisch nodig?

Ah, zegt u, wie met gastarbeiders omgaat!

Inderdaad, die hebben kennis van die talen nodig. En wat zou ik graag weten, wie van onze lezers en lezeressen dan zo'n echt vreemde taal (enigszins) machtig zijn!

Het landelijk Tabitha-bestuur is nog steeds bezig met speurwerk op het terrein van de huisvesting van gastarbeiders te doen. De recente brand in Amsterdam heeft aangetoond, dat er schrikbarende toestanden zijn.

Willen zij, die met hun talenkennis ons kunnen helpen, eens schrijven? Ons adres is: Westduinweg 1107, Scheveningen.

H. Ploeger

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Haarlem, J. Bouritius, te Emmen.

Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden en een zoon baren; en zij zal hem de naam Immanuel geven. Jes. 7: 14.

Aan rustige wateren

De gouden naam

Het waren donkere tijden voor het miniatuur koninkrijke Juda, toen de profeet Jesaja deze woorden sprak. Velen hadden het gevoel, dat zij leefden onder een gesloten hemel en dat God zijn volk vergeten was. Men zag niet anders meer dan duistere machten, die zich gereed maakten om het kleine volkje van de kaart te vegen en de naam er van voor goed uit te vegen.

Waar was God nu?

Eens, ja eens hadden de vaders het ervaren, dat God het hulpgeroep van de ellendigen had gehoord en tot hun heil had ingegrepen. Maar nu, waar was God nu?

En dan komt daar die profeet, met dit stoute woord. Een woord waar ook de koning niet aan wil en daarom van de profeet een nadere

omschrijving krijgt van het grote dat God doen zal. Een omschrijving, die hem als het ware met de neus op de feiten drukt, die het hem duidelijk zal maken, dat God zijn volk niet in de steek heeft gelaten, maar nog wel degelijk onder hen is. Een woord, dat in deze maand weer met nieuwe kracht op ons afkomt. Als we straks weer het feest gaan vieren, van het vlees geworden Woord, dat onder ons is komen wonen.

Jezus-Immanuel-God met ons. Dat is de jubel ook in onze dagen, nu er weer zoveel rondlopen met het gevoel, dat God zich niet meer met de wereld bezig houdt. Nu zoveel in verwarring raken, bij het zien en horen van wat mensen allemaal wel kunnen. Ja, zij kunnen een karretje

over de maan laten rijden, maar wij dienen wel te bedenken dat het nog altijd Gods maan is, waarop dat karretje rijdt.

En, laat het nu waar zijn, dat een hele knappe professor in Amerika leven uit dode stof heeft laten ontstaan, dan blijft nog de vraag: wat is dode stof?

Is er wel dode stof?

In elk geval is ook deze stof gave van God.

Want voor en boven alle menselijk kunnen en kennen blijft staan: „In den beginne schiep God hemel en aarde”.

En op die aarde is God met ons.

Hoe dan ook het levensgevoel van velen mag zijn, de anderen zijn er ook nog, die het weten: Jezus is met mij.

Hij woont nog onder mensen,

mensen waarvan Hij geen afscheid neemt; integendeel: tot wie Hij straks zal komen om wonderbaar te worden in hen, die Hem verwachten.

Nee, het menselijk kunnen en kennen verontrust ons niet, hun daden raken nog niet aan het uiterste van de grote daden van God, die ons in de bijbel worden verteld. Wat ons verontrust is, dat men zo weinig luistert naar dat wat de levende God tot ons te zeggen heeft. Dat het ons te vreemd in de oren klinkt en dat we daarom doen, wat de koning deed, het afwijzen. Immanuel-God is met ons.

Dat is het troostwoord, ook in onze dagen, waarin Immanuel tot ons zegt: Ik ben met u.

Ik heb voor altijd uw zijde gekozen.

Dat is de troost van het kerstfeest in 1970.

In zwakheid is Hij tot ons gekomen, in glorie zal Hij straks verschijnen.

Immanuel — God met ons — met U en mij.

Haulerwijk H. Sikkema

DS. F. E. HUIZINGA NEEMT NA 40

JAAR AFSCHIED VAN DE

DIREKTE DIENST

Dezer dagen zal ds. F. E. Huizinga te Hengelo, na een 40-jarige ambtsperiode zijn arbeid als voorganger beëindigen. Op 21 december a.s. is het precies 40 jaar geleden, dat dominee Friedrich Ernst Huizinga te Leeuwarden door zijn vader — de nog bij vele ouderen bekende ds. J. Huizinga — tot het voorgangersambt werd bevestigd. Bij zijn intrede in

1930 telde de baptistengemeente in de Friese hoofdstraat 60 leden; bij zijn afscheid — voorjaar 1942 — was dit ledental gegroeid tot ongeveer 240! Ook een

nieuwe kerk was intussen verrezen.

Ruim een jaar diende Huizinga, na zijn diensttijd te Leeuwarden, de gemeente te Rotterdam-Centrum; een door hem aanvaarde benoeming van de Unie tot predikant in algemene dienst (met als opdracht de vakante gemeenten in deze oorlogstijd te dienen), maakte een eind aan deze periode in het door de oorlog zo getroffen Rotterdam. Vanuit Arnhem werkte ds. Huizinga als „reizend prediker”, tot de oorlogsomstandigheden de uitvoering van deze opdracht onmogelijk maakten. Na de oorlog aanvaardde ds. Huizinga opnieuw een beroep naar de gemeente te Leeuwarden welke stad hij begin 1950 verwisselde met Enschede. In november 1953 verbond hij zich aan de gemeente te Hengelo, waar hij zich in het begin van de zestiger jaren belast zag met de nieuwe arbeid die in de wijk Klein Driene was ontstaan en in de wijkkapel 't Venster zich centraliseerde.

Om gezondheidsredenen was het ds. Huizinga reeds geruime tijd niet meer mogelijk zijn arbeid te verrichten zoals hij zelf dit wenste.

Ds. Huizinga moge afscheid nemen van de direkte dienst in de gemeente, aan de arbeid van de gemeenten — en dat al even direkt — blijft hij verbonden. De vrij komende tijd zal stellig voor een groot deel besteed worden aan de redactie van het evangelisatieblad „De Zaaier”;

waaraan ds. Huizinga sinds vele jaren met zijn gaven en toewijding heeft gewerkt. Ook de lezers van ons weekblad kunnen voorlopig blijven rekenen op zijn bijdragen!

We hopen hartelijk, dat er nog een veeljarige periode van dienst en dienstbetoon aan onze broeder Huizinga geschonken mag worden!

v. D.

„GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME” VERSCHENEN

Deze week kon begonnen worden met de verzending van het boek „Geschiedenis van het baptisme in Nederland”. We zijn er zeer mee ingenomen, dat het zowel de drukker als de binder gelukt is met dit werk gereed te komen vóór de a.s. feestdagen.

We achten het niet bij voorbaat uitgesloten, dat sommige lezers kleine onjuistheden etc. in het boek kunnen tegenkomen. In dat geval stellen we het zeer op prijs indien men ons hiervan in kennis stelt, zodat bij een eventuele herdruk met de te maken opmerkingen rekening gehouden kan worden.

J. van Dam,
Zeilstraat 34,
Sneek.

GERECHTIGHEID

Het bijzondere van het Nieuwe Testaments is, dat alles op Jezus Christus wordt betrokken. Christus' bijzondere plaats wordt aangeduid als het over de schepping gaat. In Hem is alles geschapen. „Alle dingen zijn door het Woord geworden, en het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond, en wij hebben zijn heerlijkheid aan schouwd, een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders”. (Joh. 1 : 3, 14). „Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld”. (Joh. 17 : 24). „Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping, want in Hem zijn alle dingen geschapen; het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken”. (Col. 1 : 15, 16, 19). Dit heeft ook betrekking op Gods gerechtigheid. Die heeft in Christus gestalte gekregen.

Het Nieuwe Testament komt ons niet vertellen dat Gods gerechtigheid is veranderd, maar dat die ons duidelijker voor ogen wordt gesteld in Gods Zoon. Het gaat er dan niet slechts om, dat Jezus over Gods gerechtigheid kan spreken als niemand tevoren, maar het gaat er vooral om dat Gods gerechtigheid in Hem belichaamd is. Zo krijgt 1 Cor. 1 : 30 een heldere belichting „Maar uit Hem is het, dat 'gij in Christus Jezus zijt, die ons van God is geworden: wijsheid, rechtvaardigheid, heiliging en verlossing”. Wie rechtvaardig voor God wil

zijn, wie deel wil hebben aan Gods gerechtigheid, zal bij Christus moeten behoren!

Christus is de Rechtvaardige, zoals ook blijkt uit Handelingen 3 : 14, 15 „Doch gij hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend, en begeerd, dat u een man die een moordenaar was, geschonken zou worden; en de Leidsman ten leven hebt gij gedood”. In dit gedeelte van Handelingen wordt herinnerd aan Gods verbond met Abraham en zijn nageslacht. Hij, die dit verbond tot zijn bestemming moet brengen, Hij, die de kinderen van Abraham naar het leven moet leiden, Christus, is door het verbonds-volk nota bene afgewezen. De enige die de weg kan wijzen, die zelf de weg is (Joh. 14 : 6), wordt door hen niet geaccepteerd. In feite wordt hier de unieke plaats van Christus als de Rechtvaardige van God, benadrukt. Ook in Hand. 7 : 52 wordt weer over de Rechtvaardige gesproken „... die geprofeteerd hebben van de komst van de Rechtvaardige”.

Het is, omdat Christus de Rechtvaardige is, dat er in het Nieuwe Testament zoveel wordt gesproken over het „in Christus zijn”. Het is de bedoeling dat wij in Gods gerechtigheid worden binngetrokken; wij moeten erin worden opgenomen. Wij moeten, om het zo eens te zeggen, in Christus opgaan. Dan worden wij zonen van God, zoals Hij Zoon is. Dan worden wij gerechtigheid Gods,

zoals Hij de Rechtvaardige is. „Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus. Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed”. (Galaten 3 : 26, 27). Je kunt het ook „samengroeien met Christus” noemen, zoals Paulus dat doet in Rom. 6 : 5 „Want indien wij samengegroeid zijn met hetgeen gelijk is aan zijn dood, zullen wij het ook zijn met hetgeen gelijk is aan zijn opstanding”. De teksten, die ik hieronder nog even ter illustratie noem, moet u op dezelfde manier uitleggen. „Wij worden om niet gerechtvaardigd uit zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus” (Rom. 3 : 24). „Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem”. (2 Cor. 5 : 21). „Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn”. (Rom. 8 : 1). Het is van belang, om bij de rest van onze studie, de betekenis van het „in Christus” zijn, goed in gedachten te houden.

Aangezien onze Heer zozeer betrokken is bij de schepping, dat er staat dat alles in Hem geschapen is, is het onmogelijk te veronderstellen dat zijn gerechtigheid alleen betrekking zou hebben op één volk. Daarom benadrukt Johannes ook, dat Christus de Rechtvaardige, een verzoening is „voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld”. (1 Joh. 2 : 1, 2). Aangezien „alle dingen door Hem en tót Hem geschapen” zijn, (Col. 1 : 16), heeft de gerechtigheid ook te maken met de toekomst. Alles is onderweg naar de toekomstige gerechtigheid, die gestalte krijgt in Christus. Efeze 1 : 10 wijst daar ook op „om ... al wat in de hemelen en op de aarde is onder één hoofd, Christus, samen te vatten”.

P. v. d. Werf.

UITSLAG VAN DE BALLONNEN- WEDSTRIJD OP EXODUS '70

We kunnen terugzien op een, wat ons betreft, leuke en welgeslaagde dag in Epe. Terwijl de ouderen in de grote tent samen waren konden de kinderen de gezelligheid vinden in de kindertenten. Zo werd er 's middags ook een ballonwedstrijd gehouden. De ballonnen, die 's morgens gevuld waren, hadden we rondom de tent vastgebonden.

Toen het moment aangebroken was, dat de ballonnen uitgedeeld zouden worden bleek dat de wind ons wat tegengewerkt had, want er waren een aantal in de knoop geraakt. Maar er waren gelukkig genoeg zodat elke deelnemer(ster) wel een ballon kreeg. En zo gingen die middag ongeveer 240 ballonnen de lucht in. Dit was een pracht gezicht, en daarna

kwam de spanning voor de kinderen wie de wedstrijd zou gaan winnen.

De uitslag is nu bekend. Van de 221 geldige deelnamebewijzen hebben we 38 bijbehorende kaartjes terugontvangen via de lucht en de PTT.

Daar er een zuiderwind was, zou te verwachten zijn dat alle ballonnen in noordelijke richting zouden gaan doch er bleek 1 bijzondere ballon bij te zijn want de vindplaats bleek, zoals op het kaartje ingevuld was, Rotterdam te zijn. Merkwaardig nietwaar?

Van de 240 ballonnen hebben 4 een prijsje opgeleverd voor de 4 eigenaars of eigenaressen.

De winnaars zijn:

1e prijs, boekenbon f 3,50 voor Koert Jansen, Noorderstraat 13, Hoogkerk

(Gr.). Ballon gevonden door Wiesje de Lange, Weersterweg 18, Aduard (Gr.). 2e prijs, boekenbon f 2,50 voor Heleen Huisman, Bospoort 71, Ede (Gld.). Ballon gevonden door Lenze Klein, Drentseweg 34, Appelscha.

Er zijn 2e derde prijzen, 3e prijs is boekenbon f 1,50 voor Marco Smit, Stationsstraat 40, Apeldoorn. Ballon gevonden door T. I. Brommer, Oosteinde 72a, Wapserveen; en voor Hanneke de Zeeuw, Maastrichterweg 94, Valkenswaard. Ballon gevonden door J. H. Eleveld, Wapserveen 173, Wapserveen.

De boekenbonnen zullen zo snel mogelijk verstuurd worden. Koop er maar een leuk boek voor en veel plezier ermee!

Zondagsschool Apeldoorn

C NADER BEZIEN

Onkundig commentaar

Enige weken geleden maakten we in ons blad melding van het totale aantal dopelingen in de Russische baptistengemeenten in de periode 1967 tot en met 1969, nl. 13.000. We gaven dit bericht — er werd ook over het aantal dopelingen gesproken in enkele afzonderlijke gemeenten — zonder enig commentaar door. De Haagse Courant (en misschien ook de andere bladen die met deze krant samenwerken) van 5 december j.l. gaf dit bericht ook en voegde er het volgende redactionele commentaar aan toe:

„Deze getallen lijken hoog, maar als we uitgaan van het aantal van 500.000 baptisten in Rusland, dat gewoonlijk aangehouden wordt, dan betekent 13.000 gedoopten in drie jaar een percentage van 2,6.

Ter vergelijking: in de Gereformeerde Kerken in Nederland

(832.000 mensen) werden er in de periode 1967-1969 53.283 gedoopt, dat is 6,4 procent”.)

We vinden dit een merkwaardig commentaar en we vragen ons af — wel een beetje verbijsterd over zoveel onkunde — of de (kerk?)redactie van De Haagse Courant (waarvan de ondertitel luidt: Christelijk dagblad voor Den Haag en omgeving) wel het verschil tussen de baptisten en de gereformeerden kent. Het zij hem dan nu bekend: gereformeerden dopen kinderen, baptisten dopen slechts gelovigen. Dat betekent o.a., dat de totalen van beide categorieën niet met elkaar te vergelijken zijn...

Indien het redactionele commentaar wil aantonen, dat de Gereformeerde Kerken in dit land — waar de christelijke godsdienst nog steeds een beschermde positie inneemt — een gro-

tere groei tonen dan de baptistengemeenten in het atheïstische Rusland dienen andere cijfers genoemd en met elkaar vergeleken te worden.

Overigens, trouwens zonder enig leedvermaak onzerzijds: In het gereformeerde ouderlingenblad van oktober j.l. schreef prof. dr D. Nauta (van de V.U.) over de statistiek van de Gereformeerde Kerken in 1969 o.a.:

„Bedroeg tegen het einde van het jaar 1968 het totaal aantal belijdende leden 457.778; tegen het einde van het jaar 1969 was dit aantal 455.123. Voor de doopleden zijn de beide aantallen resp. 395.171 en 395.375. Van enige beduidende vooruitgang is dus geen sprake geweest. In werkelijkheid moeten wij, gelet op de toename van de bevolking van Nederland als geheel, evenwel niet enkel van stilstand, doch van achteruitgang spreken”.

v. D.

gemeentebekichten

BLIJDSCHAP IN DE GEMEENTE DOKKUM.

Dokkum — (G.d.V.) Zo staat het in de bijbel, nieuwjaar: er is blijdschap in de hemel over één zondaar die zich bekeert. In onze gemeente is dankbaarheid en blijdschap vanwege het feit dat we sinds september j.l. voor de vierde maal getuige mochten zijn van een doopsbediening. Ditmaal was het een zuster uit „Lauwersoog” (een nieuw dorp) die afdaalde in het watergraf, om „in Christus gedoopt” te worden, om, zoals ds D. Boschma het in zijn prediking zeide, daardoor met Christus bekleed te worden. Daarin ligt ook het geheim van onze overwinning tegen allerlei machten en krachten die op ons af komen! Ook deze keer was een flinke schare opgekomen; het Woord van God kwam weer duidelijk tot ons en zal niet ledig weerkeren.

Dankbaar zijn wij in onze gemeente voor de vele zegeningen. Ook onder onze jongeren groeit het aantal gestadig; hun bijeenkomsten onder leiding van br Sikkema worden graag en goed bezocht. Een dubbelkwartet is gevormd en zingt in bijzondere diensten. En niet te vergeten, onze afdeling van Zusterhulp die dit jaar als gastvrouw optreedt op het gezamenlijke kerstfeest voor zusters op 21 december aanstaande, en in Dokkum de afdelingen van Zwagerveen en Noordbergum ontvangt.

Begin volgend jaar hoopt onze gemeente haar 10-jarig bestaan te gedenken. We hebben veel reden om de Heer der gemeente te danken. Ja, er is blijdschap in onze gemeente.

ZEVEN PERSONEN GEDOOPT

Emmen — (D.M.) Het is wel eens goed zo aan het einde van het jaar terug te zien op de arbeid in de gemeente. Na veel tegenslagen kwam het eindelijk zo ver, dat de beslissing viel tot de bouw van onze tweede kerk. De grond in Angelsloo is gekocht, de tekening werd vrijwel direct goedgekeurd, zodat op spoedige bouw mag worden gerekend.

Tegenover deze aanvankelijke tegenslagen staan echter vele, ja zelfs rijke zegeningen. Onze voorganger heeft op vele wijzen en op verschillende plaatsen de verlossende boodschap mogen brengen en de vruchten op deze arbeid zijn niet uitgebleven. Nog steeds worden, wegens ruimtegebrek onze diensten en doopsbedieningen op de zondagen in de Aula van het Christelijk Lyceum alhier gehouden.

Bij deze laatste doopdienst op 6 december j.l. legden zeven personen (nl. 3 zusters en 4 broeders) de goede belijdenis af; het gebouw bevatte meer dan 500 mensen. Ds Bouritius had tot tekst gekozen: Openb. 21 vers 5 — „Zie Ik maak alle dingen nieuw.”

Pogingen tot vernieuwingen zijn tegenwoordig aan de orde van de dag, maar wanneer deze buiten het evangelie omgaan, komt er niet veel van terecht en lopen ze uit op vernieling en komt er hoe langer hoe meer chaos van in de wereld. Dit bijbelwoord sluit echter precies aan op deze algemene oproep, wanneer we het maar goed willen lezen. De „IK” staat met een hoofdletter, omdat het Jezus Christus is die ons hiervoor oproept en onze overgave aan Hem is de enige manier tot deze grote vernieuwing te komen. Het van Oosten's kwartet zong daarna „Jezus is mijn kracht; in Zijn armen ben ik veilig”. Ook dit jaar hielden wij onze „Oogst-Dankdienst” in de „Museval” d.i. de grote concertzaal alhier.

Het gebouw was stampvol, zodat er meer dan 800 bezoekers waren. De kinderen van de zondagsscholen, clubs en tussengevoel bezorgden bij de zieken en bejaarden in het dorp 759 fruitbakjes en zongen enkele liederen in de zieken- en bejaardenhuizen. Ook gingen zij in de omgeving n.l. Nw. Amsterdam, Odoorn, Schoonoord en bij De Strubben te Schoonoord.

DE GEMEENTE, EEN WONDER!

Stadskanaal — (L.S.-K.) Zondag 6 december was voor onze gemeente een dag, waarop wij ons gemeente-zijn weer diep intens mochten beleven. Nadat wij in de morgendienst bepaald waren bij onze God die wonderen doet en mogelijkheden heeft waar menselijke wegen doodlopen — geboorte van Izaäk, komst van de Verlosser — kwamen wij 's avonds nog eens samen als een feestvierende menigte.

Een zuster, die al enkele jaren nauw bij onze gemeente betrokken was, wist zich door de Geest van God geleid tot het besluit zich te laten dopen om langs deze weg lid van de gemeente te worden. Deze overgave in ootmoed en gehoorzaamheid was voor haar een bron van diepe vrede en blijdschap, die zich ook aan de gemeente meedeelde en die in deze avonddienst stralend te voorschijn kwam. De prediking was indringend en het samen zingen een Jubilate Domino. Het kwartet Pots (vader en drie zonen) zong een paar prachtige liederen: Eindelijk ga ik naar huis.

Bij het avondmaal werd onze jonge zuster welkom geheten door ouderling Blaauw. Ook mochten wij in deze dienst een welkom toeroepen aan enkele leden die van andere gemeenten overkwamen. Er was aan het slot van deze dienst veel dank en gebed en een traag uiteen gaan. Hij is een God, die wonderen doet: de gemeente des Heren!

Pluriformiteit in de christenheid

Je zit naar de t.v. te kijken. Een pater vertelt over zijn werk in Latijns Amerika. Je raakt diep onder de indruk van de grote armoede die daar heerst en je neemt je petje af voor die man, die zijn uiterste best doet om hulp te verlenen. Zo iemand presteert nog eens wat! Maar als je zo zit te kijken en te luisteren, dan krijg je ook een beetje een onplezierig gevoel. Die man vertelt wel mooi, het is bewonderenswaardig wat hij daar allemaal doet, maar toch mis je iets... Je zou deze pater ook nog zo graag hebben horen vertellen over zijn relatie met de Heer, over zijn bekering, over zijn geloof. Je zou zo graag een persoonlijk getuigenis hebben gehoord. Want nu blijf je toch wel zitten met de vraag: is zo'n man — hoe hij zijn best ook mag doen — wel wedergeboren, is hij wel een kind van God?

Nu werd er onlangs in Amsterdam een konferentie gehouden van baptisten-studerenden. En op de eerste avond van dit weekend konden de aanwezigen genieten van een boeiend referaat van mevr. Kuylman-Hoekendijk uit Rotterdam. Ik zal proberen in het kort weer te geven wat ze zo ongeveer gezegd heeft (binnenkort verschijnen in ons weekblad nog een paar artikelen over deze konferentie waarin de andere referaten zullen worden besproken). Mevr. Kuylman-Hoekendijk — kleindochter van de vrije evangelische ds Hoekendijk, dochter van de pinksterevangelist Karel Hoekendijk, nicht van de moderne theoloog prof. dr J. C. Hoekendijk en echtgenote van de hervormde ds Kuylman — konstateerde dat er door vrijwel alle kerken heen verschillende dwarsslagen lopen, d.w.z. verschillende soorten van christen-zijn, verschillende vormen van geloofsbeleving. Ze onderscheidde er vier:

Dwarslaag één wordt gevormd door mensen die het persoonlijk geloof, de persoonlijke bekering en de persoonlijke omgang met de Heer (Stille tijd!) het belangrijkste vinden. De voornaamste taak van christenen is evangeliseren, d.w.z.: zielen winnen voor de Heer. Vaak staat men min of meer vijandig, of op zijn minst wantrouwend ten opzichte van de maatschappij en van de heersende cultuur. Er is geen oog voor verandering van maatschappijstructuren. De aandacht is gericht op die ene mens. Dwarslaag één is in bijna alle kerkgenootschappen wel te vinden. Heel sterk is ze vertegenwoordigd bij de vrije evangelischen en bij de baptisten. Verder kunnen we haar aantreffen bij opwekkingsbewegingen als de pinksterbeweging, de maranathabeweging en de Billy Graham campagnes. In dwarslaag twee is men de mening toegedaan dat je de Heer kunt vinden

in het dienen van de naaste. We moeten niet praten, maar doen. We moeten geloven met onze handen en voeten. Het gaat om medemenselijkheid. We moeten op de bres staan voor de gerechtigheid, voor de sjaloom, en daarom moeten christenen en de kerken zich actief bezighouden met de wereldproblemen en met politiek. We moeten niet in de eerste plaats spreken over het heil, maar we moeten het heil zichtbaar maken (pantomime van het heil). Er is in deze dwarslaag een afkeer van het oude instituut kerk, maar men staat op de bres voor een mondige gemeente (demokratisering!). De kerkdienst oude stijl (monoloog van de dominee) heeft afgedaan; er moeten diensten komen met discussiemogelijkheden (inspraak!) Ook deze dwarslaag is in de meeste kerken wel te vinden. Veel uitzendingen van het I.K.O.R. geven haar ideeën weer. Een beweging als Sjaloorn is er verder een duidelijke representant van.

In dwarslaag drie heeft men vooral aandacht voor het heilige. Het gaat om de lof, de aanbidding, de liturgie. De hele eredienst moet aestetisch verantwoord zijn. Er moet getracht worden iets van de hemelse schoonheid in de liturgie te laten doorglanzen. Er is een sterk gevoel voor orde. Ambt en sacramenten zijn Goddelijke mysteriën. Men is voor een hiërarchische structuur. Deze dwarslaag is sterk in de rooms-katholieke kerk vertegenwoordigd (en in Oost Europa natuurlijk in de Oosters Orthodoxe kerk!), terwijl ze ook in de hervormde kerk nogal opgang maakt (liturgische diensten). Ook in de I.K.O.R.-programma's van Frits Mehrkens kan men deze dwarslaag herkennen.

In dwarslaag vier gaat het om de leer. De kerk is het leerhuis. Het pand der vaderen moet worden bewaard (belijdenisgeschriften!). Het gaat om de juiste, de ware leer (orthodoxie). De gedegen preek (grondige exegese, catechismuspreken), de catechese en de dogmatiek zijn hier erg belangrijk. Dwarslaag vier is vooral te vinden in de hervormde en gereformeerde kerken. De ellende is dat deze dwarsslagen elkaar zo slecht verdragen. De vraag is: wat kunnen we hieraan doen?

Tot zover dan de samenvatting van de lezing van mevr. Kuylman-Hoekendijk. Ik maak nog even attent op het door haar geschreven boekje over deze materie, „Dwarsslagen in de christenheid”. Het is uitgegeven door Bosch en Keuning n.v. in Baarn en het kost f 6,25. Na deze lezing werd in groepjes gediscussieerd over de volgende drie vragen:

1. Hoe moet de interne structuur van de gemeente zijn om alle groepen vol-

- doende speelruimte te kunnen geven?
2. Hoe bevorderen we begrip en tolerantie tussen deze groepen?
3. Hoe moet de kerk naar buiten optreden, welk gezicht moet ze laten zien?

Ik dacht dat het boeiend en nuttig zou zijn, wanneer er ook in ons weekblad een gesprek op gang zou komen over deze problematiek.

Zelf wil ik nog een paar opmerkingen hierover maken. In onze baptistengemeenschap is dwarslaag één, dacht ik, wel het sterkst vertegenwoordigd, terwijl er ook elementen van dwarslaag vier te vinden zijn (er zijn mensen die een doorwrochte, goed bestudeerde preek prefereren boven de „vlotte opwekkingstoespraak”). Maar ook dwarslaag twee is bij ons aan het opkomen (ik denk hierbij o.a. aan de ideeënmarkt op de toogdag in Epe). Van de derde dwarslaag is bij ons nog niet zoveel te vinden, hoewel men er wel sporen van kan aantreffen (er zijn baptisten die voor de dienst liever in eerbiedige stilte luisteren naar gewijde orgelklanken dan dat ze samen gezellig wat praten of een lied aanheffen. En hoe staat het met de bijeenkomsten van het „Muziek Kontakt”?). Ook in onze gemeenten treffen we dus verschillende typen van geloofsbeleving aan, en ik dacht dat dit in de toekomst steeds meer zal blijken.

Wat is nu echter de ellende? Maar al te vaak zien we onze eigen geloofsbeleving als de ware, we stellen haar absoluut. Zoals wij geloven is het goed. Maar als je zo gaat redeneren, dan kun je elkaar niet meer als broeders in de Heer aksepteren. Dan kan de opwekkingsbaptist die pater waarmee ik mijn verhaal begon, die niet zoveel over persoonlijke bekering praat, niet als broeder in Christus erkennen, omdat bij laatstgenoemde bepaalde noties schijnen te ontbreken die voor eerstgenoemde van doorslaggevende aard zijn. Maar zijn we zo niet te bekrompen bezig? Want op deze manier stellen we onze geloofsbeleving normatief. We plakken elkaar etiketten op en we zeggen: „Hij is te vrijzinnig”, en „Zij is veel te overdreven vroom, 't is echt zo'n samenkomsttype, ze kon wel een pinkstertik hebben”, en we glimlachten onze zelfvoldane glimlach, en we denken: „Zoals ik geloof, ervaar en denk, zo is het goed”. Maken we zo niet deze fout, dat we eigenlijk denken dat alleen die mensen Gods kinderen zijn, die het allemaal zo geloven en ervaren zoals wij dat doen? Maar zou God niet veel meer kinderen hebben, dan wij in onze engheid vaak denken? M.i. zou er veel mee gewonnen zijn als we onze bekrompen standpunten vaarwel zouden zeggen, en oog zouden krijgen voor die ander, als we ons best zouden doen die ander te begrijpen met zijn geloofsbeleving. We hoeven niet allemaal gelijk te voelen, gelijk te denken

het zou trouwens maar een saaie boel worden! —, maar laten we toch beseffen dat onze visie niet de enig juiste is. We spelen allemaal onze eigen partij in dat ene, grote symfonieorkest dat we samen vormen, maar laten we elkaar niet overstemmen en laten we niet met alle geweld de eerste viool willen spelen.

In elke gemeente moet nagegaan worden wat er leeft, en er moet speelruimte zijn voor allen. Voor de Johannes de Heer fans én voor de aesteten, voor prekenminnaars én voor dialooglustigen, voor bidders én werkers. Natuurlijk moeten we elkaar wel vinden in het gezamenlijke geloof in de ene, opgestane Heer. Gemeente zijn is een heilig spel spelen ter ere van die ene Heer die ons allen samenbindt tot Zijn ene — uit vele leden bestaand — lichaam.

Ik hoop dat u eens in de pen klimt met opmerkingen, kritiek, suggesties etc. De gemeente is van ons allemaal. En het is van het grootste belang om ons erop te bezinnen hoe ze vandaag en morgen moet functioneren in een wereld die, evenals zichzelf, een zeer bont geheel vormt.

Groningen

Doekle de Boer

61 JAAR SEKRETARIS- PENNINGMEESTER

Hedley Rutter was 25 jaar oud toen hij sekretaris-penningmeester van de baptistengemeente te Stradbroke, Engeland werd. Nu hij 86 jaar is geworden meende hij zich te moeten terugtrekken. Rutter vervulde de dubbele functie 61 jaar!

KORRESPONDENTIE

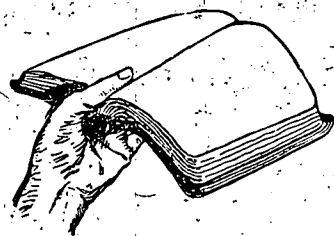
Br N.N. te X. Indien u uw abonnement op ons blad wilt opzeggen dient u zich te wenden tot de administratie: p.a. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bosch en Duin/Bilthoven.

Het spijt ons wel dat u 'ontevreden' bent over de inhoud. U mist, schrijft u, de Maranatha-boodschap en de Maranatha-verwachting. Inderdaad, ons blad is niet nadrukkelijk aan dit ene aspect van de boodschap van het evangelie gewijd. Dat de toekomstverwachting van de gemeente in ons blad geheel verzwegen zou worden is niet waar. Vele bijdragen konden alleen maar geschreven worden vanwege die levende verwachting van het komende Godsrijk.

U veronderstelt, „dat een predikant die de Maranatha-boodschap voorstaat, geen kans krijgt in de redaktie opgenomen te worden”. In de eerste plaats moeten we u zeggen, dat alle redactieleden de maranatha-boodschap voorstaan... Zij staan die misschien niet allemaal voor overeenkomstig uw inzichten in dit onderwerp, maar moet dat dan? Is dat het enig juiste inzicht? Is die opvatting evangelie? Overigens: we weten echt niet welke redactieleden de Maranatha-boodschap voorstaan zoals u die boodschap verstaat. We hebben ons met die vraag tot nu toe nooit bezig gehouden. Daaruit valt voor u reeds te konkludereren, dat uw veronderstelling uit de lucht gegrepen is.

Om u te informeren: de gemeenten stellen kandidaten voor de redaktie van ons blad; zij zijn geheel vrij in hun keuze. De Algemene Vergadering van de Unie kiest uit deze kandidaten de redaktie.

v. D.

Wat zullen we lezen?

zondag	20 december	Lukas 1 : 39-45
maandag	21 december	Lukas 1 : 46-56
dinsdag	22 december	Lukas 1 : 57-66
woensdag	23 december	Lukas 1 : 67-80
donderdag	24 december	Mattheüs 1 : 18-25
1e Kerstdag	25 december	Lukas 2 : 1-20
2e Kerstdag	26 december	Mattheüs 2 : 1-12

Gezegend onder de vrouwen
God denkt aan barmhartigheid
Johannes: God bewijst genade
Heil in de vergeving van zonde
Jezelf bij God aanpassen
God loven en prijzen!
Bewijs Hem hulde!

zand en zaad

Stockholm ligt aan de Oostzee, aan welk water ik niet de beste herinneringen heb omdat ik eens van Finland komend dat per schip in de nacht overstak, terwijl het vaartuig zich moeizaam een weg baande door het ijs. Het gebons van de schotsen op de scheepswand was van dien aard, dat ik elk ogenblik vreesde dat die ijsmassa er dwars doorheen zou gaan.

Nu, buiten de stad logerend, keek ik elke morgen op dat water dat ik graag zie en ongaarne bevaar. Ik ben geen zeeheld.

De Europese Baptisten Federatie dacht dat het goed was dat broeders uit diverse landen eens een week bijelkaar waren om metelkaar te spreken over de wereld, waarin we leven en over de positie van de 'kerk' in die wereld. Twee Russen, twee Tsjechen, drie Joegoslaven, twee Oostduitsers en twee Westduitsers, twee van Groot Brittannië, een Nederlander en een groter aantal uit Noorwegen, Denemarken en Zweden waren samengekomen. Onze uniekommissee had een uitnodiging gekregen, die zij doorzond aan de ECU, die mij verzocht te gaan. Zodoende.

Om te beginnen ben ik achteraf gezien niet de juiste man op de juiste plaats geweest. Of er waren een paar andere mensen die dat niet waren. We hadden enige sprekers die buitengewoon thuis waren in de stof die ze op ons lieten neerdalen. Soms dacht ik: het zijn net levende computers, die zeven kwartier achterelkaar problemen, inzichten, citaten en cijfers spuien en ik word geacht dat allemaal zonder enige voorbereiding via een vooraf uitgedeeld papier waarop dat alles staat, te kunnen vatten en

verwerken. Ik kon het niet. Nu stond ik daarin niet alleen. Bovendien reisde ik met bepaalde overtuigingen naar de konferentie. Ik dacht: de kerk of kerken, zoals die vandaag reilen en zeilen in deze maatschappij zullen voornamelijk aan de orde komen. Wij zullen de plaats van die kerken moeten vaststellen en misschien de vraag opperen of dat wat wij kerk noemen nog gelijkenis vertoont met wat wij denken dat ze zou moeten zijn. Die vooronderstelling bleek fout, want de sprekers kwamen er niet op de kerk (en) kritisch te bezien. Ik kreeg de indruk dat die voor hen vaststaande grootheden waren, die misschien hier en daar een deukje kregen, maar verder stevig in geestelijke schoenen stonden. De gedachte rees bij mij dat wij in Nederland misschien wat erg in de frontlinie leven, want welke kerk ligt hier niet in de clinch met eigen en vreemde mensen. Van de onrust die hier de kerk(en) teistert vond ik niets terug in allerlei beschouwingen. Eén keer brak dat misschien door toen een spreker bezig was met de futurologie, met de toekomst dus van de kerk, maar wat daar als toekomstig werd vermoed is tot op zekere hoogte hier dan al het heden. Het is voor u open deuren intrappen als ik de onzekerheid van vele roomse gelovigen aanhaal of ook de bijeenkomsten van hervormde en gereformeerde zijde in welke vergaderingen God, geloof, bijbel onderwerp van bewogen discussie zijn. Die bewogenheid miste daar ten enenmale. Ik verlies niet uit het oog dat ik soms wat eenzijdig let op de 'tekenen der tijden', daarbij dan wel eens vergetend dat er overal zeventuizend knieën zijn, die zich nog buigen.

Het gaat eenvoudig niet u ook maar een zwakke echo te geven van de lange lezingen. Zou ik het toch proberen dan zou het onvolledig gebeuren en dat stukje zou dan nog te technisch zijn. Wellicht heb ik met dat woord de meeste toespraken getypeerd. Het was vaardig werk van deskundige mensen, maar of het hart er in en achter zat is onduidelijk gebleven. Een zeer eenvoudige broe-

der uit de DDR (Oost-Duitsland) had het misschien toch goed, toen hij in een gesprek tegen een stuk of vier van ons zei: Die Dr... (een der voornaamste sprekers) heeft in zijn rede van bijna twee uur niet eenmaal de naam van God of van Jezus genoemd. Ik antwoordde dat ik daar niet zo op had gelet, maar aan dit bezig zijnde u te schrijven wordt het mij duidelijk dat hij wel eens gelijk heeft kunnen hebben.

Dr Rudén vroeg mij naar mijn indrukken en ik antwoordde hem, dat ik liever eerst over alles wilde nadenken, maar dat ik hem zeker zou schrijven en wat ik hem ga schrijven wordt steeds duidelijker voor mijzelf, al moet ik u enigszins in de mist laten over de waarde van deze konferentie. Die wel, naar men ons meedeelde, door andere zal worden gevolgd. De onderlinge gesprekken over het werk her en der waren zeker van waarde. Een enkele keer werd de avond wat lichter doorgebracht. We zagen een film over enige van onze Russische gemeenten, die zeker een uur duurde. Op een andere avond bekeken we het werk in Joegoslavië, Hongarije en Polen via dia's, terwijl dr Goulding erbij vertelde. Hetgeen mij verleide voor te stellen of een film of een filmstrip te laten maken voor het gebruik in onze gemeenten, opdat wij allen-mogen weten dat de Heer ook onder en door ons Zijn werk laat voortgaan in alle landen. Welke gordijnen er dan mogen hangen. Duidelijk werd wel weer dat wij in het Westen een vrijheid hebben, waarvan onze broeders verder oostelijk alleen maar kunnen dromen. U mag nagenoeg alles. U hebt nagenoeg alles.

Huizinga.

ALS MOHAMMED NIET NAAR DE BERG KOMT

komt de berg naar Mohammed. Of concreter gezegd: als een gewone, normale, goudeerlijke advertentie niet helpt, wat moet je dan doen?

We zoeken immers in ons verpleegtehuis met 33 bejaarde patiënten een ziekenverzorgsters, een huishoudelijke hulp en een verpleeghulp. 33 mensen willen graag elke dag hun natje en hun droogje hebben. Ze willen graag behoorlijk verzorgd worden, en er netjes bij liggen of zitten.

Is er onder onze jongemensen niet iemand, die om Christus' wil „huis, hof en haard“ wil verlaten? Scheveningen is een mooie plaats. Tabitha is een gezellig tehuis. Er is een fijne sfeer onder het personeel. Toe, denk er eens over na. En geef eens antwoord op deze noodkreet. Want dat wil dit zijn, een kreet om hulp. Schrijf eens, of bel eens Verpleegtehuis Tabitha, Badhuisweg 99, Scheveningen; tel. 070-550529.

MEDEDELING

De advertenties voor het nieuwjaarsnummer dienen uiterlijk op 23 december a.s. in het bezit van de administratie te zijn.

BEGIN VAN OPHEFFING RASSENBARRIERE IN S.B.C.?

Na het bericht over de weigering van negers tot het lidmaatschap van First Baptist Church in Birmingham, Alabama (U.S.A.) wordt thans door E.P.B.S. gemeld, dat First Baptist Church te Del Rio, Texas, een neger gekozen heeft als een van het uit 35 leden tellende college van diakenen.

In Dallas, Texas heeft First Baptist Church (15.500 leden) een 58-jarige neger tot de gemeente toegelaten. Er was praktisch niemand die tegen stemde. Ook twee andere „blanke“ baptistengemeenten in Dallas hebben gedurende de laatste weken negers tot de gemeente toegelaten.

MEDEDELINGEN DE DIENSTEN IN IJMOND

Vanaf zondag 3 januari 1971 zullen de morgendiensten van de gemeente IJmond in IJmuiden en in Heemskerk beide om 10 uur beginnen.

DE CHRISTEN

Weekblad van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland

Redactie: ds M. Cohen, ds J. van Dam, ds F. E. Huizinga, ds H. van der Werf en ds P. van der Werf — Alle kopij te zenden aan de eindredacteur: ds J. van Dam, Zeilstraat 34, Sneek, telefoon 0 51 50 - 43 00 — Administratie: N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven, telefoon 0 30-78 48 23, postgironummer 25 05 91 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof — Voor abonnementen en advertenties: Administratie De Christen, Biltseweg 10, Bilthoven. Abbonementsprijs bij vooruitbetaling: f 17,60 per jaar (f 4,40 per kwartaal), voor abonnees in het buitenland f 23,— per jaar.

BAPTISTEN VERLENEN HULP AAN OOST-PAKISTAN

Voor zover thans bekend hebben in elk geval de volgende baptisten-organisaties hulp verleend aan Oost-Pakistan ter bestrijding van de nood die is ontstaan tengevolge van de vloedgolf.

De Southern Baptist Convention (U.S.A.) zond \$ 5.000; de Britse B.M.S. zond £ 500,— en de B.W.A. \$ 2.000.

De Baptisten-unie van Pakistan behoort tot de Wereldalliantie Vijf leden-unies van de B.W.A. hebben zendingswerk in Pakistan. Het totale aantal baptisten in zowel Oost- als West-Pakistan bedraagt ongeveer 22.000.

ADVERTENTIES

ZO JUIST VERSCHENEN:

GESCHIEDENIS VAN HET BAPTISME IN NEDERLAND

door ds J. van Dam; 300 pagina's en 8 fotopagina's (met naamregister en register van gemeenten); in integraal band.

In 33 hoofdstukken is in deze uitgave op verhalende wijze de geschiedenis van alle baptistengemeenten, vanaf 1845 tot augustus 1970, te boek gesteld.

Een boek om zelf te bezitten!

Een boek om cadeau te geven!

Prijs: f 12,95 (+ verzendkosten).

Te bestellen bij de uitgever: Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Dalweg 77, Arnhem.

Door Jezus thuis gehaald mijn lieve man, onze lieve vader, groot- en overgrootvader

ALBERT ONRUST

in de ouderdom van ruim 79 jaar.

Namens de familie:

N. Onrust-Dubbelboer

Emmen, R. Schuilingstraat 8

7 december 1970.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgehad.

In het N.H. Rusthuis, Goetlijfsstraat 5 te Den Haag is op 10 december in haar Heer en Heiland ontslapen

MAGDALENA VAN LEEN

in de ouderdom van 80 jaar.

Maandag 14 december heeft de teraardebestelling plaatsgevonden.

Uit aller naam:

mevr. Ter-Harmsel,

Marelaan 16,

Oegstgeest.

Op 13 november nam de Heer tot Zich

GEESKE JANSMA

sinds 19 mei 1968 weduwe van Jan Spreewers, op de leeftijd van 66 jaar.

2 Tim. 4 : 7.

„Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn loop ten einde gebracht, ik heb het geloof behouden.“

Baptistengemeente Ter Apel.

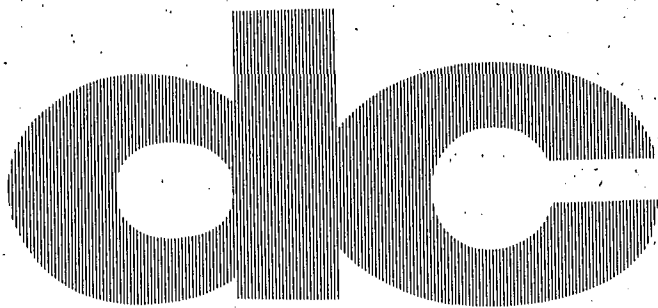
BIJBEL-LEKTUUR-ZENDING

Poulinkstraat 26, Almelo, tel. 05490-19927

Steunt het lektuur-zendingswerk!

Helpt het evangelie verbreiden door boeken die licht verspreiden.

Vraagt katalogus.

DE CHRISTEN

WEEKBLAD VAN DE BAPTISTENGEMEENTEN

85e jaargang - no. 52 - 25 dec. 1970

GOD, WIE BENT U?

Die vraag dringt zich op, als je beseft dat iemand meer is dan alles waar je weet van hebt. Wat hebben de mensen zich uitgesloofd om er achter te komen, wie die Onbekende wel is! Ze hebben zich de gekste voorstellingen gemaakt. Daaruit blijkt dat mensen niet bij machte zijn te ontdekken wie God is. Maar er spreekt ook het verlangen uit, om een God te hebben aan wie men zich kan toevertrouwen.

Met het voortschrijden van de geschiedenis is er bij de beschaafde volken verandering gekomen. Men is onstof-felijk gaan denken over de godheid. Nu de wetenschap met rasse schreden vooruit gaat, passen we er wel voor op om te proberen God door iets voor te stellen. Wij weten immers al wat van de grootheid van het heelal. We weten al iets van de raadsels van het leven. Zo ontdekken we dat God onvoorstelbaar is. Maar zo dringt zich die vraag ook steeds meer op: God, wie bent U?

Volgens het Oude Testament maakt God zich aan mensen bekend. Maar toch blijft Hij de Onbekende. Salomo bidt tot God, maar is zich bewust dat God niet voor mensen te vatten is. Juist omdat God de machtige Schepper is, spot Jesaja met de beelden-makers. God laat merken dat Hij aanwezig is, en zich om de mensen bekommert. Maar toch blijft die vraag hangen: wie is God eigenlijk? Sommige mensen zeggen dat God door de mensen bedacht is, om voor het onverklaarbare een verklaring te vinden. Ze schrijven God af, en moeten zelf god voor zichzelf zijn. Ik vraag me wel af, of die mensen erg gelukkig zijn met hun antwoord.

In verband met Jezus' geboorte worden heel wat wonderlijke gebeurtenissen verteld. Maar daar boven uit stijgt het wonder dat Gods eigen Zoon mens wordt. Juist nu we zoveel inzicht in de grootheid en de wonderen van het heelal hebben denken we over God als iemand die onvoorstelbaar groot, groots, en machtig is. En juist daarom schijnt de menswording van Gods Zoon onmogelijk. De Almachtige kan zich toch niet leeg gaan maken en mens worden? Maar dat is nu juist het wonder! Dat is wél gebeurd! Gods Zoon, in Wie alles geschapen is, heeft zich leeg gemaakt van macht en goddelijke heerlijkheid, en heeft zich vernederd, en is mens geworden. Hij heeft zich zelfs vernederd tot op het kruis, om onze zonde. Daarna heeft God Hem opgewekt en macht over alles gegeven.

God beantwoordt onze vraag in het jongetje dat geboren wordt in Bethlehem. Wij zullen God alleen leren kennen als Hij Zichzelf aan ons voorstelt. Hij doet dat op een begrijpelijke manier in zijn Zoon. Wij komen in Jezus niet alles van God te weten. Maar wij komen wel te weten wie God is, en wat we aan Hem hebben. Jezus zegt: "Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien." Wie God wil leren kennen, moet Jezus leren kennen.

Petrus schrijft dat Gods Zoon geopenbaard is, opdat wij door Hem in God zouden geloven, God zouden leren kennen. Jezus maakt duidelijk, dat God geen soort heelal-energie is, maar iemand, met wie je een persoonlijke omgang kunt hebben. Jezus zet zich in voor het leven van mensen. Jezus is met ontferming bewogen over onze ellende. Jezus predikt de komst van het rijk van God, waar gerechtigheid heerst. Jezus heeft het er voor over te sterven aan onze zonde, om voor ons het eeuwige leven beschikbaar te krijgen. Jezus houdt van ons. Jezus nodigt ons uit met Hem mee te doen. Het mag! Hij wil het graag! Zo stelt God zelf zich aan ons voor! Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien!

U hoeft niet zelf voor God te spelen. De Vader van Jezus Christus is uw God. Hij is uw Vader! En als u zich afvraagt waar u dan met Hem aan toe bent, denk dan aan Jezus!

P. v. d. Werf.

ZONDAGSSCHOOLMEESTER!

Het a.s. kerstfeest zal voor "meester" H. van der Deen van de baptistenzondagsschool te Borgercompagnie (tussen Veendam en Hoogezand) het 50ste kerstfeest zijn dat hij met "zijn" kinderen viert.

Dadelijk na zijn doop, in augustus 1921 door ds J. Hekhuis te Muntendam voltrokken, meldde de toen 25-jarige Habbo van der Deen zich voor het zondagsschoolwerk.

In de loop der jaren heeft hij daarbij veel steun gehad van zijn vrouw, die hem altijd hierbij heeft gestimuleerd. In de begintijd ging ze trouwens geregeld mee naar de zondagsschool. Helaas is zijn vrouw op 2 mei jl. overleden.

Gedurende deze periode van ongeveer 50 jaar is zondagsschool gehouden in de bovenzaal van het café "Dames Drijfholt". (Dit waren vijf zusters, waarvan vier nog in leven zijn; deze waren eigenaressen van dit café). Momenteel is het geen café meer, omgebouwd als het is tot bovenhuis. De bovenzaal kon echter tot nu vrij gehouden worden voor zondagsschoolwerk.

De dames Drijfholt - die inmiddels bejaard zijn - stonden volledig achter dit werk, hetgeen soms veel drukte betekende: er is een periode geweest waarin ruim 75 kinderen de zondagsschool van "Van der Deen" (zoals deze in Borgercompagnie wel werd genoemd) bezochten. Helaas is door de uittocht van jonge gezinnen uit Borgercompagnie het kindertal sterk teruggelopen.

Met veel zegen mocht trouwens in de loop der jaren in deze zondagsschool gewerkt worden. Er zijn nog al wat kinderen die via dit zondagsschoolwerk de Heer hebben leren kennen en de weg tot de gemeente hebben gevonden.

Het spreekt vanzelf, dat wanneer br H. van der Deen straks met kerst afscheid zal nemen van "zijn kinderen", dit op gepaste wijze herdacht zal worden en wel met name op het kerstfeest, dat hij straks op 25 december voor de vijftigste keer zal vieren met de kinderen van de zondagsschool.

Misschien zal uw voorganger van dit verborgen en geopenbaarde wonder uit op de kerstmorgen tot u spreken. Ik kreeg van een nieuwverworven Engelse vriend een nieuwe vertaling van het Nieuwe Testament. Het biedt meer dan een vertaling. Daar staat het zo geschreven: Voor iets anders bestond was Christus er, met God. Hij heeft altijd geleefd en is zelf God.

Gods Woord was een daad, Gods daad een woord. Is het niet onze menselijke ellende dat te vaak gezegd kan worden: Doe wel naar zijn woorden, maar niet naar zijn daden. Het smadelijke ligt in het feit dat de spreuk nog waar is ook. Maar goed, we willen Gods goede woorden trachten verder te geven. En dat is toch wel het allerhoogste waarvoor een mens wel zijn allerbeste mag geven.

We zullen ons opnieuw verwonderen op de kerstdag en het prachtige lied zingen, dat ons daartoe uitnodigt. En als de taal nu niet te dramatisch wordt: ik bid u, laten we die verwondering over Gods oneindig anders zijn, over deze liefde en deze genade, laten we die verwondering omzetten in het vaste voornemen ons geheel aan deze God te geven. Niet alleen goud, wierook en mirre, al zou dat al een grootse overwinning worden op onszelf - maar onszelf. Met nooit volbrachte dankbaarheid. Hebt G'uzelf aan mij gegeven, Heer, neem ook mijn offer aan!

U zult wel eens het gedicht van de herder Jan gehoord hebben, die boodschap krijgt van de geboorte van Jezus. Hij neemt afscheid van z'n kudde en draagt de hond op goed uit te kijken. Hij arriveert bij de stal en wat hij daar ondergaat bij het zien van dit Kind is zo dat hij alles weggeeft wat hij heeft en aan heeft: z'n hemd, z'n broek, z'n hoed, z'n fluit en veldfles. Ik weet niet hoe hij weer bij z'n schapen gekomen is, maar hier hebt u het nu wat verwondering en vervoering vermag. Gaat het u te ver? Maar lacht uw hart niet en zegt uw mond niet: Dat is het. Weg zijn van Jezus. Van Gods liefde. Geen raad meer weten met dit heil. Zie, hier is mijn God. Zo is mijn God. Hier in de voerbak, in deze stal.

Is het klimaat dezer breedten tot zelfs in ons hart gedrongen? Wij hebben vrees voor deze uitbundige, haast roekeloze vreugde. Zo raak je buiten je zinnen. Maar dat is toch geen wonder bij deze geschiedenis met zoveel heil en vrees. Laat uw tent maar weergalmen. Uw kerk. Uw huis. Uw eigen leven. Geleefd zij God voor dit geluk.

Wij zijn verlost van alle druk.
Zet open deur en ramen.

Hij heeft een nieuwe dag gebracht en heel het menselijk geslacht wil Hij bevrijden. Amen!

Huizinga

KERST ZAND EN ZAAD

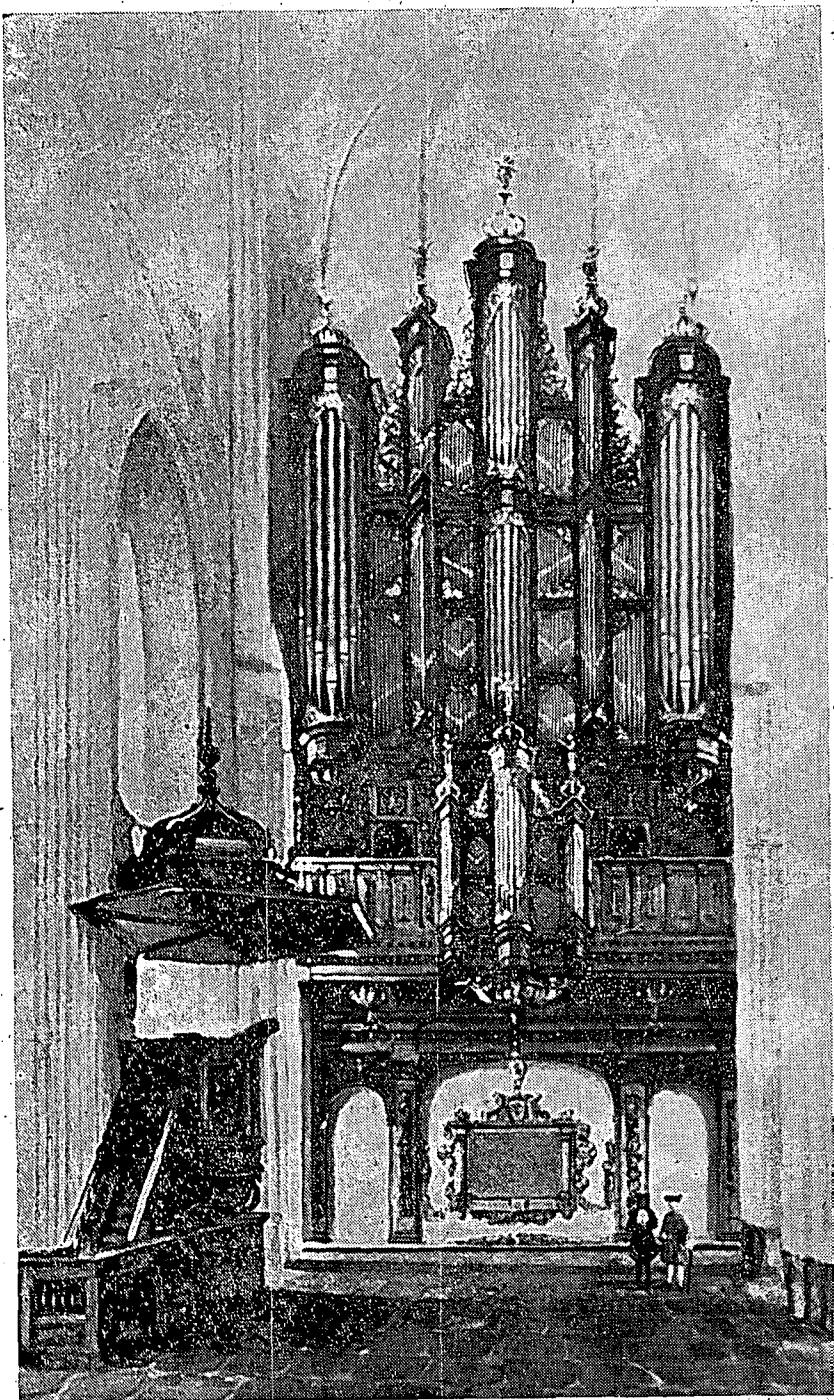
Natuurlijk probeert u wel eens in de huid, in het hoofd en in het hart van uw of een voorganger te kruipen, misschien omdat dat omhulsel plus de inhoud u enigszins aangenaam voorkomen, het zou u toch tegenvallen en laten zeggen: was ik maar bij mijzelf thuisgebleven.

Onder ingewijden worden deze dagen wel eens beschreven als een tiendaagse veldtocht. Voor de predikanten dan. Om uw medegevoel op te wekken: tussen nu, 17 december en 1 januari mag of moet ik elf keer voorgaan. In diverse gebouwen. O, dan kunt u telkens hetzelfde zeggen. Dat had u gedacht. In een school moet je andere taal gebruiken dan in een ziekenhuis en daar weer anders dan in de kerk. En bovendien is een huwelijksdienst weer anders dan een afscheidsevangelisatie. Vind u er nog een weg in? Maar de spreker moet het.

Ach ja, dat spreken. Natuurlijk moet het er zijn en ik doe het ook wel graag. Maar dan moet je wel wat te zeggen hebben. Dat moet je dan op het hart branden als de as op het hart van Uilenspiegel. Want hoe zal het woord een mens grijpen, aantasten als de brenger van het woord zelf niet is aangegrepen, aangetaast. U mag overdenken hoe hem dat sloopt. Ik ben niet van plan uw medelijden op te wekken, maar misschien schiet het u te binnen als u bidt. Want er moet wel gebeden worden. Waarschijnlijk meer dan tot dusver. Althans zo gaat het mij.

God heeft ook gesproken. Zelfs vele malen en op vele wijzen lees ik ergens. Het evangelie dat Johannes schreef begint met die machtige woorden: In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God.

Het voormalige (tot 1970) Arp Schnitgerorgel in de Der Aa-kerk te Groningen naar een schilderij van Barend Eikelboom

(Cliché-archief Boeijenga, Sneek)

Verantwoording Unie-bureau

Het blijkt, dat bij de verantwoording over de maand oktober in De Christen de volgende bedragen onvermeld zijn gebleven:

voor de ECU: Rotterdam-Zuid f 581,40; Veendam f 600,—; Amsterdam-Centr. f 46,09.

Voor de Opleiding: Veendam f 300,—; Amsterdam-Centr. f 51,04.

Voor de Zending: Veendam f 300,—; Amsterdam-Centr. f 61,04.

Met excuus voor deze late vermelding.

Uw dienaar T. Jansma.

P.S. Denk om de drukte bij de girodienst en banken. Maak nú direct nog bijdragen over op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, Amsterdam, of naar de Amro-bank te Arnhem. Dan bestaat de kans, dat deze nog in dit boekjaar ontvangen en verwerkt kunnen worden.

Brokstukken

Geen plaats in de herberg.

Dat is een heel klein stukje van een zin uit het kerstevangelie.

Moeder Maria had geen verloskamer, geen kraamkamer tot haar beschikking. De herberg van Bethlehem was overvol. Zo komt het dat zij en haar man een plaatsje krijgen in de stal en dat het Kind Jezus in een krib geboren wordt.

Al gauw na de geboorte kwamen de eerste „kerstgangers”: de herders. Ze worden met vreugde ontvangen, evenals later de wijzen uit het Oosten. Vader Jozef en moeder Maria staan open voor hun medemensen. Natuurlijk beleven ze de intimiteit van hun kleine, jonge gezinnetje, hoewel die intimiteit, gezien de primitieve huisvesting, nooit groot geweest kan zijn. Maar bovenal staan ze open voor allen die belang stellen in het Christuskind.

Kerstfeest is in wezen het feest van de OPENHEID. Wij maken er soms het *meest geslotene* van alle feesten van. We kruipen bij elkaar achter de gesloten gordijnen, ontsteken de kaarsen, zorgen voor een intieme sfeer, en dan pas is het goed kerstfeest vieren.

Kunnen we wel ooit kerstmis echt beleven zonder anderen, eenzamen, verwaalden, in die viering te betrekken?

Onze Heer zegt het later zelf: wanneer u een feestmaaltijd aanricht, nodig dan de armen, kreupelen, blinden, etc.

Kerstmis is niet bedoeld als een stuk zelf-verwenning, waarbij we de hele wereld vergeten. Integendeel: De Christus die we dan eren, is de Mens die „kwam om de wereld te redden.” Zelf heeft Hij nooit de intimiteit van een eigen home gekend. „De vossen hebben holen en de vogels nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets...” Hij was er altijd voor de ander, de naaste, de medemens. Zullen wij er ook naar streven, van kerstmis een open feest te maken? Waarin we de eenzamen ook betrekken?

Kerst-Inn.

Dit jaar zullen er in ons land circa 150 kerst-inns functioneren. Een Inn is een herberg, die anderen *onderdak* verschaft.

De bedoeling van deze „inns” is, dat eenzamen, mensen die geen gezin, geen familie hebben, of die uit andere landen kwamen om hier te werken, tijdens die kerstdagen niet eenzaam zullen zijn. Dat ze ergens binnen kunnen vallen waar ze gewenst zijn, waar er met hen gerekend wordt. Dat is een prachtig initiatief, waaraan ook veel kerken meedoen.

Van harte hopen wij dat in die kerken iets voelbaar en hoorbaar zal worden van Christus, want de gemeenschap met Hem hebben we allereerst en het meest nodig.

Moeten alle kerstbomen verdwijnen?

Er zijn altijd al mensen geweest die be-

DE VREDEVORST

De steeds boeiende woorden van Jesaja verdienen ook deze kerstdagen weer onze aandacht. Bij het lezen trekt de vreugde over de komende verlossing door je heen.

De perikoop begint bij 8 : 23. Er is donkerheid, omdat Assyrië het land zal binnenvallen en de bevolking zal wegvoeren en het land zal ruïneren. Die duisternis is het gevolg van zonde. Maar God, die straft, zal ook voor de verlossing zorgen. De duisternis zal moeten wijken voor het licht van de nieuwe tijd. De vijand zal worden verslagen en er zal weer leven mogelijk zijn. Dat houdt dan tegelijk in, dat God de zonde wil vergeven. Wanneer Jezus later in Kapernaüm aan de zee, in het gebied van Zébulon en Náftali gaat wonen, vermeldt Matthëus dit als vervulling van Jesaja's woorden (Matt. 4 : 14). De verlossing brengt uitbundige blijdschap. Want men kan weer leven!

Jesaja stelt duidelijk, dat deze verlossing geen menselijke prestatie zal wezen. De straf is Gods werk. De verlossing moet ook van God komen. Bovendien blijkt uit de geschiedenis dat mensen de vrede niet kunnen maken of bewaren. Dat kan God alleen. Daarom zal er een speciale vertegenwoordiger van God moeten komen om de vrede te brengen. Jesaja zegt met profetische zekerheid, alsof het al gebeurd is, dat het Kind geboren wordt. Deze uitspraak houdt verband met hfd. 8 : 14 "Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden en een zoon baren; en zij zal hem de naam Immanuël geven." Deze aankondiging komt in een tijd van benauwdheid, die als straf over de zonde, van God komt. Maar diezelfde God laat ook een kind geboren worden, dat heet "God met ons". Dat God met ons is, blijkt uit het Kind, dat de heerschappij zal krijgen. (9 : 5). Dit Kind zal namens God optreden ten behoeve van Israël en de wereld.

Het gaat hier om een rijk met een vorst. De koning zal uit het geslacht van David zijn, zoals ook wordt vermeld van Jezus: "en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven." (Lukas 1 : 32) en "aangaande zijn Zoon, gesproten uit het geslacht van David naar het vlees." (Rom. 1 : 3). Hij zal Gods volk Israël leiding geven, maar verder ook de andere volken. Hij zal blijkbaar de man zijn, die de tegenstander overwint, zodat er licht komt. Iemand schreef dat door Jesaja wordt gesproken over een gewone strijd, maar dat Jezus' overwinningen van geheel andere kwaliteit zijn. Is dat zo? Geest en lichaam horen samen. Jezus is er niet alleen voor de geest, maar ook voor het lichaam. Hoewel de ellende in de wereld wordt aangezet door de geestelijke boosheden, zijn ze op het gewone menselijke vlak zichtbaar en voelbaar! Jezus' overwinning op de duivel, betekent ook, dat er op aarde vrede komt! Er zijn trouwens meerdere bijbelteksten die erop wijzen dat Jezus de in mensen zichtbare opstand van de duivel zal breken. "Dan zal de HERE uittrekken om tegen die volken te strijden, zoals Hij vroeger streed, ten dage van de krijg." (Zach. 14 : 3). "Dezen (het beest en zijn helpers) zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam zal hen overwinnen." (Openb. 17 : 14).

Deze koning, uit Davids geslacht, zal op Davids troon zitten. Deze opmerking van Jesaja veronderstelt, dat Jezus koning op aarde zal zijn! Het vrede-rijk is dus niet slechts een zaak van "het hart", maar een merkbare aangelegenheid in het gewone leven. Om dit te kunnen bewerken moet de Gezalfde wel met bijzondere goddelijke gaven begiftigd zijn. Anders zal hij als andere mensen mislukken. Het Kind heeft vier eigenschappen voor zijn koningschap: wijsheid, kracht, vaderlijke zorg en vrede. Ze blinken uit door goddelijkheid. De

vraag is of Jesaja gedacht heeft aan een bijzondere zalving met de Heilige Geest. "En, op hem zal de Geest des HEREN rusten, de Geest van wijsheid en verstand, de Geest van raad en sterkte, de Geest van kennis en vreze des HEREN." (11 : 2). "Gerechtigheid zal de gordel zijner lendenen en trouw de gordel zijner heupen zijn." (11 : 5). De man die zo vervuld is met de Heilige Geest, kan deze taak vervullen. Jezus verwijst trouwens naar zo'n uitspraak, als bewijs voor zijn gezag: "De Geest des Heren HEREN is op mij." (Jes. 61 : 1 en Luk. 4 : 18.) Het is dan ook wel een onverwacht groot wonder dat de Gezalfde die men verwachtte, Gods eigen zoon is!

Er wordt hier ook gesproken over de gerechtigheid, de grondslag van de troon van het Kind. Door de gerechtigheid komt er vrede in dit rijk. Vrede is veel meer dan slechts het overwinnen van een vijand, het uitbannen van oorlog. Vrede is dat er een goede verstandhouding met God is, een goede verhouding tussen mensen en mensen, en harmonie in de natuur. Jes. 11 : 6-9. Vrede is algemeen welzijn in de volste zin van het woord. Dat kan alleen komen als er gerechtigheid wordt geoefend, als alles verloopt volgens Gods bedoelingen. Daarom is "zijn lust zal zijn in de vreze des HEREN" (Jes. 11 : 3) zo belangrijk! Het gevolg van de vrede is de blijdschap! Als alleen de oorlog voorbij is, blijft de blijdschap niet lang, ondanks voorspoed. Denk maar aan onze eigen na-oorlogse tijd! Blijdschap komt als gevolg van de vrede, die weer het gevolg van de gerechtigheid is.

"Het Koninkrijk Gods bestaat... in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap, door de Heilige Geest." (Rom. 14 : 17). Kerstfeest! Vredel! Op aarde? Ja! Want de ijver van de HERE der heerschen zal dit doen!

P. v. d. Werf

zwaren hadden tegen alle franje rondom de kerstfeestviering. De boom, de kaarsen, de kalkoen, dit alles moet er niet bij zijn.

En het gevaar is ook wel groot dat we inplaats van met kerst-realisme genoeg nemen met wat kerstromantiek. En kerstfeest is beslist van huis uit (van de stal uit) niet romantisch. Een tochtig die-

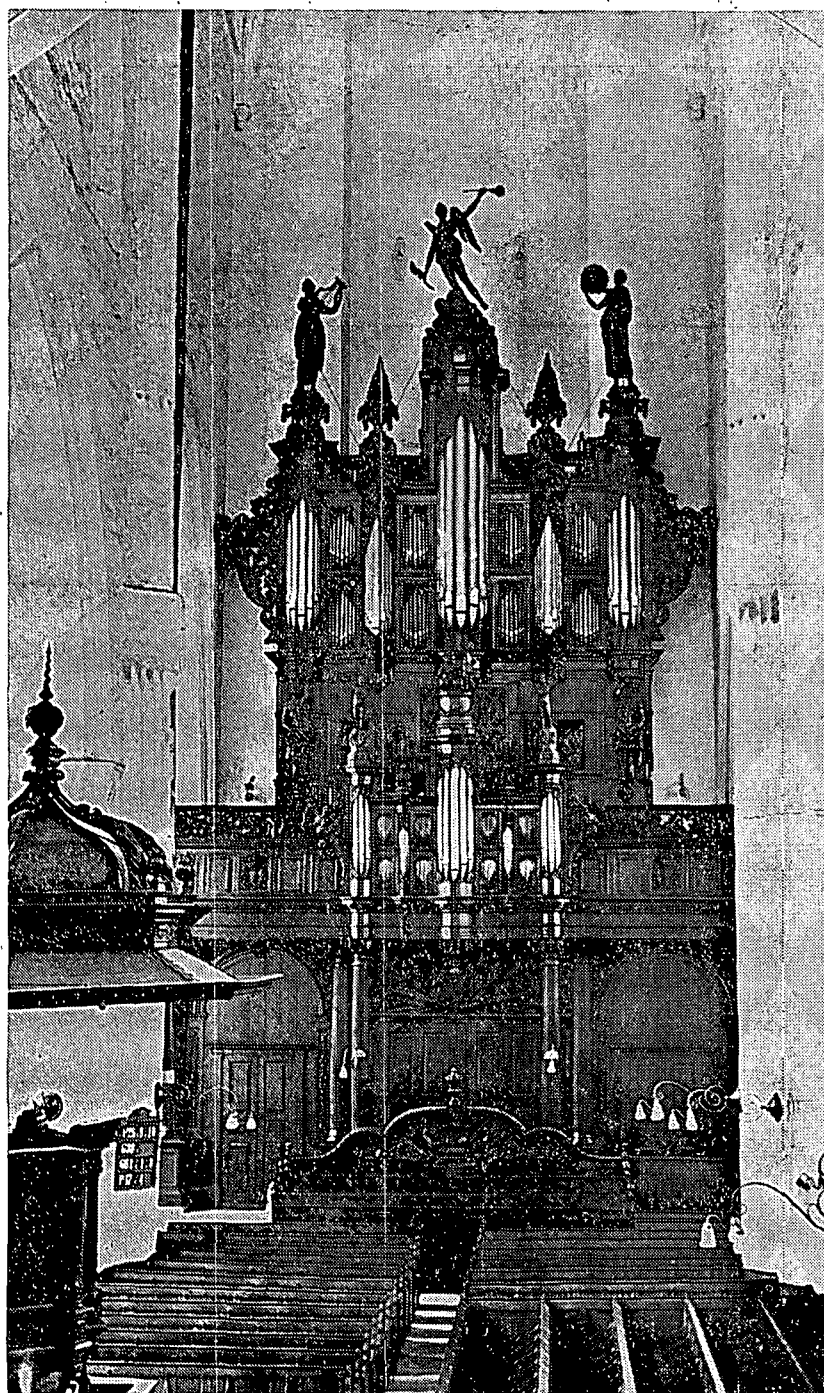
renverblijf, een houten voerbak, het ontbreken van elk gerief, maken van dit geboortegeval een armoedige vertoning. De enige rijkdom is het Kind zelf, en dat God met hen is.

De andere kant is, dat er echt reden is om feest te vieren. En dat het feest is dat willen we ook altijd graag zichtbaar maken.

Maar laten we nooit vergeten dat de

grootste rijkdom, de grootste heerlijkheid van dat feest de Christus zelf moet zijn, door wie God bij en met ons is. En laat Hij zijn stempel op het feest mogen drukken, zodat het geen zwelgpertij wordt, maar een blij en goed feest met anderen samen, waarin Hij geëerd wordt.

Wf.

Het tegenwoordige Arp Schnitgerorgel in de Der Aa-kerk te Groningen

(Cliché-archief Boeijsma, Sneek)

gemeenteberichten

NA HET OVERLIJDEN VAN DS ZIJLSTRA

Delfzijl - (P.W.B.) Nu in onze gemeente de geweldige spanningen — hoop, — vrees — verwachting — gedeeltelijk zijn weggenomen, willen we graag iets meedelen van dat wat we de laatste twee maanden hebben doorgemaakt. Het ging zo goed in de gemeente; er werd hard gewerkt. Vele zegeningen werden ons deel en toen kwam de ziekte van onze geliefde voorganger. Eerst liet het zich niet zo erg aanzien en hadden we hoop dat met een goede rustkuur de arbeid wel weer hervat zou kunnen worden, maar al spoedig bleek bij opname in het plaatselijk ziekenhuis dat de ziekte veel ernstiger was

dan zich eerst liet aanzien. Vrees vervulde onze harten en toen na enkele dagen de operatie had plaats gevonden, deelden de doktoren al spoedig mee — eerst aan mevrouw Zijlstra en later ook aan onze voorganger persoonlijk — dat er geen herstel mogelijk was.

Het antwoord hierop was: dokter, ik ben heel erg blij dat u mij het rondt zegt, maar gelukkig bevind ik mij niet op een doodlopende weg, maar ga ik naar de Heerlijkheid. Bent u daar ook verzekerd van als het met u zover is?

De dokter gaf hierop geen antwoord, maar verliet na korte tijd stil de ziekenkamer. Veel was er voordien al gebeden in onze gemeente om herstel, maar toen we dit wisten, werden de gebeden nog verdubbeld. Nooit zullen we zondagmiddag 22 november vergeten toen de gemeente met haar vrienden in zulk een groot aantal aanwezig was — de kerk was geheel vol — om in een speciale bidstond

te smeken om een wonder; maar bovenal om te vragen naar de wil des Heren.

Ontroerend was het zoveel jongeren en ouderen te horen die hun hart uitstortten voor God. Het was een lange aaneenschakeling van gebeden. Onze verwachting was alleen van de Here. Twee dagen later, 24 november, ontsliep onze broeder, nadat hij voordien de begrafenisdienst met de te zingen liederen met ds W. Harkema van Musselkanaal had geregeld.

Was onze verwachting te groot geweest? Nee, zeer zeker niet, maar Gods gedachten zijn veel hoger dan onze gedachten en dit te mogen weten maakt ons alleen maar stil voor God.

Zaterdag 28 november vonden de rouwdienst en de begrafenis plaats. Honderden hadden in de dagen daarvoor reeds condoleantiebezoeken afgelegd — het stoffelijk overschot stond opgebaard in ons kerkgebouw voor de kansel. De familie Zijlstra en de raad der gemeente waren hierbij aanwezig.

Voor de rouwdienst was ons kerkgebouw veel te klein; de Gereformeerde Kerk werd zeer bereidwillig voor deze dienst afgestaan aan onze gemeente. De kerk (1100 zitplaatsen) was stampvol. Uit heel het land en, hoe kon het ook anders, onder hen broeders en zusters uit Eindhoven (de vorige gemeente van ds Zijlstra) waren ze gekomen, allen, die zo vaak en zo veel met br Zijlstra hadden samengewerkt of door zijn dienst gezegend waren.

Het was een zeer indrukwekkende dienst (geleid door ds W. Harkema) waarin op uitdrukkelijk verzoek van onze ontslapen broeder niet zijn naam maar alleen de naam van God mocht worden verheerlijkt. Ds Harkema had als tekst 2 Tim. 4 : 7 en 8. Namens onze gemeente sprak br S. Wijchers, daarna o.a. ds W. Veenstra namens de Unie, ds H. J. Stukker namens de Broederschap van Predikanten en verder br A. de Heer (Zoeklicht), ds Leegsma (plaatselijke pred.) en ds Glas-houwer (E.O.).

Aan de geopende groeve sprak br J. Kits, waarna een zoon van ds Zijlstra woorden van dank sprak. Gezamenlijk werd nog gezongen: 'k Ben reizend naar die stad.

En daarmee was dan een eind gekomen aan het leven op aarde van onze geliefde broeder Zijlstra die met de inzet van al zijn krachten en de liefde van zijn hart gewerkt heeft, waar hij maar kon.

En de vruchten van die arbeid zien we nu al rijpen.

Een jong echtpaar, wonende te Wagenborgen bezocht reeds enkele maanden onze diensten. En telkens kwamen ze onder de indruk van de prediking. Kort voordat onze voorganger ziek werd bracht ds Zijlstra hen een bezoek, hetgeen hen zeer in het geloof heeft versterkt.

Vorige week vroegen beiden de doop aan. Het geluk de Heer geheel toe te behoren en straks ook gehoorzaam te zijn aan 's Heren bevel, is hun grootste vreugde; ze vinden het erg jammer dat ze dit besluit niet meer aan br Zijlstra konden mededelen.

Door hetgeen we als gemeente samen hebben doorgemaakt en het goede voorbeeld van onze ontslapen broeder is de gemeente nog meer eensgezind in de arbeid betrokken.

Zo werden dan door meer dan 30 broeders en zusters (veel jongeren) op 1 dag meer dan 1000 kerstnummers aan de man gebracht. We hadden 2250 nummers besteld maar er moesten nog 500 bij besteld worden, we hadden te weinig.

De diensten, alsmede de bidstond, worden ook nu zeer goed bezocht, zodat we kunnen zeggen dat we allen, ondanks het gemis dat er is in de gemeente en vooral voor de familie Zijlstra, gesterkt worden, ziende op de grote vertroosting en rijke zegeningen die we van de Heer ontvangen in alle opzichten.

HARDERWIJK KREEG EEN EIGEN VOORGANGER

Harderwijk - (J.H.) „Het is voor de gemeente van Harderwijk vandaag een feestdag” aldus ds Cohen op zondag 13 december jl. toen we het heuglijke feit mochten beleven dat ds H. G. de Winkel als voorganger aan onze gemeente werd verbonden. Onze grote wens, niet alleen een eigen

gebouw, maar ook een eigen voorganger te hebben, die de groeiende kudde van Harderwijk kan leiden, ging in vervulling.

„Houdt uw voorgangers in gedachtenis”. Bij deze woorden uit Hebreëen 13 bepaalde ds Cohen de gemeente. „Het is een moeilijke opdracht het onveranderende Evangelie uit te dragen in deze zo snel veranderende tijd; de Heer heeft de gemeente in deze wereld geplaatst om zijn Evangelie uit te dragen. Dat is onze opdracht.”

„Aanvaard u, br De Winkel als de van God gegeven voorganger?” Een persoonlijk „ja” van de broeders van de raad benadrukte hun verantwoordelijkheid, terwijl de gemeente staande het antwoord zong op de ook aan haar gestelde vraag met: „Heer, wij staan hier hand in hand.”

's Middags waren we temidden van vele vrienden en afgevaardigden, ook van andere kerkgenoot-

schappen, bijeen om te luisteren naar de intrede-prediking van onze nieuwe voorganger. Deze was gekozen n.a.v. Openbaringen 22: 20: „Ja, ik kom spoedig, Amen kom Here Jezus. „Kunnen wij in deze wereld nog kerstfeest vieren? Hebben we de medemens nog iets te bieden? Ja, want we mogen de Heer verwachten en blijven arbeiden totdat Hij komt.”

Verschillende sprekers voerden het woord o.a. de burgemeester, die opmerkte dat het de moeite waard was te werken in een plaats waar een veelheid van kerken is. Br F. Bos sprak namens de Unie, terwijl drs J. Reiling, (namens de CydO) wist dat dit alles voor ds De Winkel een bekroning was van een stil verlangen dat altijd bij hem had geleefd.

„De gemeente Arnhem heeft een steunpilaar ver-

loren”, was de mening van ds Stukker, die ook namens het Ysselgewest sprak, „maar we zijn blij dat hij zich in Harderwijk nog meer in de dienst van de Heer kan geven.”

Br Lamain, ouderling der gemeente sloot de rij van sprekers en heette onze nieuwe voorganger hartelijk welkom.

's Avonds waren we met onze vrienden bijeen in de gezellige ingerichte kerkzaal, die al bijna te klein is, om ons voorgangersgezin op meer intieme wijze welkom te heten, waarbij we tevens afscheid namen van ds Cohen, onder wiens leiding we zo'n gezegende tijd hebben beleefd.

Met onze nieuwe voorganger gaan we nu verder in de wetenschap dat de Heer nog steeds mensen roept en dat er nog steeds mensen zijn die naar Zijn stem willen luisteren.

KERSTFEEST - MINI OF MAXI?

Een kerstkind met hemelsblauwe oogjes.
Engeltjes, Herdertjes, Stalletjes.

Voor velen is de kerstbaby, de Christus-baby, nooit groot geworden.
Hij moet lief en zacht blijven!
Kinderspel. Ongecompliceerd. Tedere gevoelens.

200 jaar geleden werd Ludwig von Beethoven geboren

Nu vieren we zo'n beetje zijn geboorte.
Ik heb echter nog nooit Ludwig als baby voorgesteld gezien.

Begrijpt u wat ik bedoel?

We kleineren het feest, als we blijven steken bij de baby.

Een minimale voorstelling van een maximaal gebeuren.

De baby staat de zoon in de weg.

Jesaja bleef niet stil staan bij de baby.
Toen God Jesaja's ogen opende en hij het allergrootste begon te zien schreef hij zijn zinnen juichend neer

„Want een kind is ons geboren, een

Zoon is ons gegeven

en de heerschappij rust op Zijn schouders

En men noemt Hem

Wonderbare Raadsman,

Sterke God,

Eeuwige Vader,

Vredevorst”.

Wat een maximaal gebeuren. Aanleiding tot een maximaal feest.

De grote God bij de mensen.

Het gaat niet (meer) om een kerstbaby!

Halve waarheid, hele leugen!

Hebben we de wereld een feest gegeven dat ze ongecompliceerd, goedkoop en vrijblijvend kunnen vieren?

Hebben we de wereld een kinder-spel gegeven?

De kerstkultus in vele landen heeft van het maximale feest een karikatuur, een vervalsing gemaakt.

Klattergoud, romantiek.

Tenminste als je blijft stilstaan, blijft steken bij de baby. Halve waarheid, hele leugen.

Pas als dit kind voor ons begint te worden wat Jesaja in Hem zag heb je reden te over om op een uitbundige wijze dit allergrootste feest te vieren.

Met minder kunnen we niet toe.

Met minder kunnen we niet leven.

De dichter Boogaard schreef:

Wanneer het niet waar is
dat er iemand in de wereld
gekomen is die de naam draagt:
Immanuël
kan niemand leven.

Moge de Here God ons de moed geven af te rekenen met allerlei surrogaat-toestanden. We hebben er helemaal niets aan. Leven kunnen we er niet van. Vandaag kun je er ook niet meer mee leven. Je blijft alleen.

Alweer Boogaard:

„Ik wil wel bestaan
maar alleen samen:
Jahwe en Ik
anders heeft het geen zin
zonder Hem ben ik een ding
levend en levenloos!”

Een kind is ons geboren.

Halve waarheid, hele leugen.

Een kind is ons geboren, ja, een zoon is ons gegeven, men noemt Hem

Wonderbare Raadsman

Sterke God

Eeuwige Vader

Vredevorst.

God beware ons voor een kerstkind dat niet uitgroeide in ons persoonlijk leven tot wat Jesaja in Hem zag, toen hij in dit Kind een uitzicht kreeg op de Almachtige God, de Schepper van hemel en aarde.

De blinde Jules de Corte zag het, meen ik, toen hij zong:

„Kleine Jezus, grote God.”

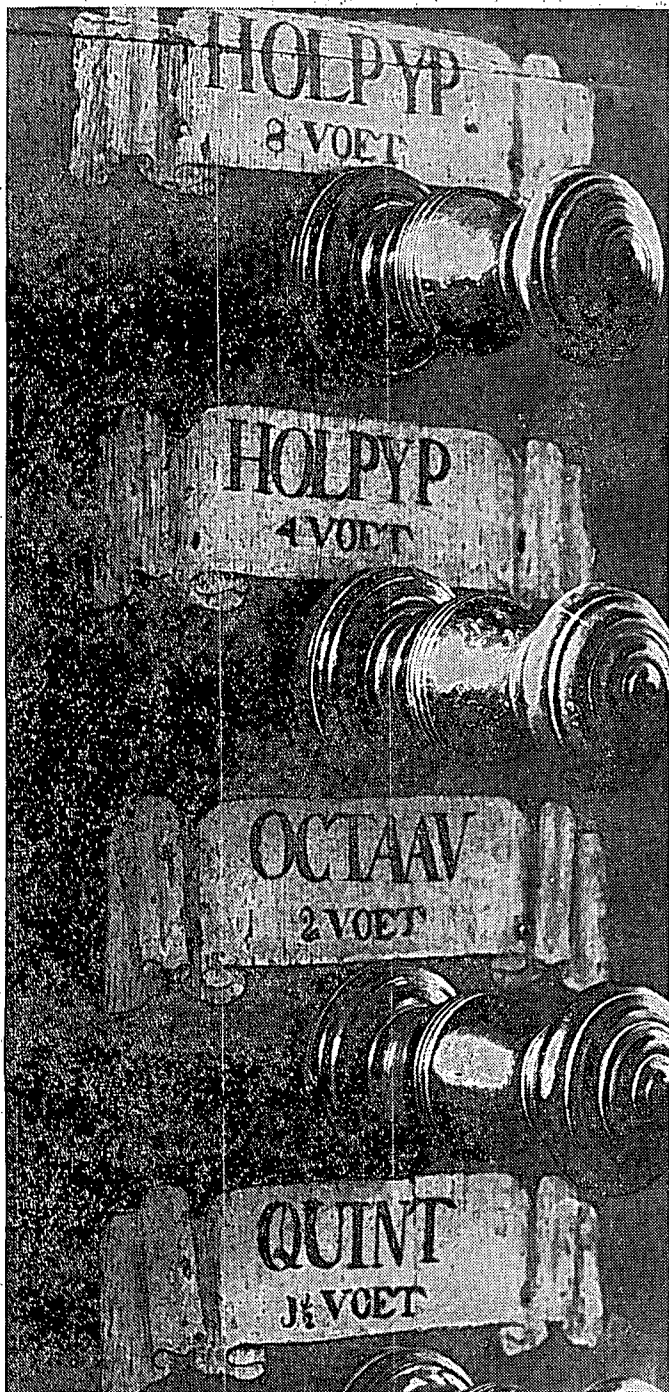
Ons is geboren, ons is gegeven, een grote God.

Hij make het waar, Hij make dit allergrootste feest waar in en door ons voor die wereld die een ander kerstfeest nodig heeft!

M. Cohen

Het oorspronkelijk registers rugwerk van het Schnitgerorgel te Uithuizen (Gron.)

(Clichéarchief Boeienga - Sneek)

tot die tijdsbepaling van het kerstfeest zijn gekomen is wel uit te leggen, maar dat neemt nu teveel plaats in.

Kijk, als je (bijvoorbeeld) op 1 oktober, het kerstfeest zou vieren raakte je misschien een massa ballast kwijt. Dr Buskes schrijft: „Met Van Randwijk verbaas ik mij er over, dat uitgesproken de christelijke kerk op christelijke wijze meedoet aan het (kerst-)delirium en meer dan welke instantie zich inzet om het afgrijselijke kersttumult in stand te houden en er zelf de voornaamste rol in te spelen”. Het vervelende zou zijn dat de wereld snel met haar winstzucht de datum zou verschuiven en zou aansluiten bij de vaak wereldse kenmerken van het kerkelijke kerstfeest.

Vrede?

Terwijl wij in deze dagen gedenken dat Jezus geboren werd in uiterst armoedige omstandigheden, worden wij inplaats van vreedzaam, vreetzaam. In deze dagen eten we het uitbundigst. En we doen allemaal mee.

Jezus is gekomen als de Vredesvorst om onze voeten te plaatsen op de vredeweg en al wandelende op deze weg zelf vrede stichters te zijn. Leest u maar na: Jesaja 9 vers 5, Lucas 1 vers 79 en Matheus 5 vers 8.

En als je nu eens niet een volgeling van de Vredesvorst, een vrede stichter bent, mag je dan wel kerstfeest vieren?

Als de vredesvorst nu eens niet echt in je eigen bestaan geboren is en daar leeft, heb je dan wel reden om, welk feest dan ook, te vieren?

Ja, wanneer met de geboorte van de Heer Jezus, in je persoonlijk leven, de dingen onder Gods leiding, op z'n plaats komen (dat is namelijk vrede), wanneer er steeds weer een gelukkige ontspanning optreedt, door de nabijheid van diezelfde Heer, dan mag je, dan wil je dolgraag het feest vieren van de komst van Jezus.

Ja, wanneer we dan persoonlijk en ook samen, als christenen, deze vrede Gods hebben ontvangen, dan groeit er een sterke behoefte om ook anderen, die zonder zitten, mee te laten delen in dit goddelijk geschenk. Dan komt er innerlijk iets in beweging; dan krijg je medelijden met hen die niet kerstfeest kunnen vieren.

Wat en waar is de kerstboodschap?

Wanneer de kerstboodschap een zoetige, weeïge, sentimentele, klokkeluidende tijding blijft dan kunnen we als buitenwereldse en prekerige kerken wel inpakken.

De boodschap van de Vredesvorst is een geweldig, allesomvattend bericht. Revolutionair. Alles veranderend wat onder haar beslag komt.

De duisternis wordt licht. Chaos, wanorde wordt goddelijke vrede. Onevenwichtigheid en onrust worden vervangen door een onbegrijpelijk heerlijk vertrou-

Wie mogen er kerstfeest vieren?

Allé mensen, iedereen?

Alleén de christenen? Ik weet het niet! Wij? Dat hangt er van af!

Bah, zult u zeggen, weer, zo één die het niet op het kerstfeest begrepen heeft. Misschien hebt u daar gedeeltelijk wel gelijk in.

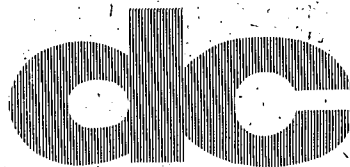
Mijn bezwaar tegen deze vierdagen is echt niet gebaseerd op het feit dat de eerste gemeente(n) ook geen kerstfeest vierde(n). Natuurlijk geeft het wel te denken.

In die dagen was er één groot feest en

dat was Paasfeest. Het feest van de overwinning. Het feest van totale verlossing. Dat kun je je voorstellen.

Kerst op 1 oktober?

Als we als christenen nu eens op 1 oktober kerstfeest gingen vieren? Is dat fout? Misschien wel. Maar 25 december is als datum ook niet juist. In de winter-tijd vind je de herders niet met hun schapen in het open veld. De Heer is geboren in het voorjaar, de zomer of het najaar. Niet in de wintermaanden. Hoe we

DE CHRISTEN

WEEKBLAD VAN DE BAPTISTENGEMEENTEN

wen. Het nieuwe leven breekt zich baan. Moge de christenheid er nog steeds van overtuigd zijn een kerstwoord voor de wereld te hebben.

Dr Buskes schrijft: „De kerk is er, maar wat zegt dat op zich? Wanneer de kerk geen apostolische kerk is, geen zendingskerk, geen gemeenschap van gezonden, wanneer de kerk geen boodschap meer heeft, de boodschap van Jezus Christus, het vlees geworden Woord, dan kan zij wel blijven bestaan en zullen er altijd wel zijn, die bij haar wat vertedering en vertroosting bij kaarslichtjes zoeken — een kaarsje, een klokje en een kerkje — maar dan zal zij naar het woord van Martin Luther King voor het einde van deze eeuw worden

afgeschreven als een waardeloze club, omdat ook die club kerstmis verwacht met een kermis. . . .

Laten we als christenen voor elkaar bidden. Vragen aan God of Hij ons allen, inclusief predikanten en pastoors, wil helpen om van het kersttumult en tijdelijk intensiever bezoek aan de kerken, gebruik te maken, om een duidelijk en een verlossend evangelie te brengen dat zal kunnen leiden tot een blij vieren van het geboortefeest van onze Heer en Koning.

Moge er in deze dagen in veler harten nieuw geloof geboren worden. Als dit onze wens en bede is dan zullen we willen beseffen dat het geloof door het ge-

hoor is en dat dit gehoor vraagt om een boodschap. Niet een sentimentele boodschap van een teer en een onmachtig kindje, maar een levend getuigenis aangaande de Wonderbare Raadsman, de Sterke God, de Eeuwige Vader en de Vredevorst.

Moge de kracht van de Geest van Jezus Christus, in deze dagen in bijzondere mate door ons heen waaien en ons getuigen kracht bij zetten.

Moge een massa mensen gaan bemerken dat de gemeente van vandaag het Licht der wereld is; een blij en warm licht, naar Jezus' woord en wil.

M. Cohen

VAN DE ADMINISTRATIE

In verband met de voortdurende kostenstijging is ingaande 1 januari 1970 de abonnementsprijs van De Christen gebracht op f 20,— per jaar (f 5,— per kwartaal).

Men gelieve te storten op giro 250591 t.n.v. N.B.C. De Vinkenhof, Biltseweg 10, Bilthoven.

MEDEDELING VAN HET UNIE-BUREAU

Door het overlijden van br S. J. Zijlstra ontstond er een vakature in de Commissie van de Unie. Aangezien br Zijlstra namens de Commissie voor de Opleiding zitting had in de U.C., benoemde de C.v.d.O. br J. A. Brandsma te Groningen tot lid van de Commissie der

Unie. Deze benoeming werd gedaan op een C.v.d.O.-vergadering van 14 december jl.

Th. van der Laan,
Alg. secr. der Unie.

BEROEPINGSWERK

Beroepen: te Leeuwarden, H. J. Stukker te Arnhem.

IN EMMELOORD "VERENIGING TOT STICHTING VAN EEN BAPTISTENGEMEENTE" IN OPRICHTING

De groep baptisten in de Noord-Oostpolder die sinds maart jl. te Emmeloord o.a. kerkdiensten belegt, heeft besloten over te gaan tot oprichting van een "Ver-

eniging tot stichting van een baptistengemeente". De nieuwe vereniging zal plm. 20 leden tellen. De meeste leden van de groep wonen in de hoofdplaats Emmeloord.

De leiding van het werk berust bij ds J. van Dam te Sneek die als voorzitter van de vereniging optreedt.

Baptisten die in de Noord-Oostpolder wonen en nog geen contact met de groep hebben, of gemeenten die er weet van hebben dat leden of relaties van de gemeenten in de Noord-Oostpolder gevestigd zijn worden verzocht zich in verbinding te stellen met Tj. Hansma, Onderduikersweg 24b te Emmeloord, die als sekretaris van de vereniging optreedt.

ADVERTENTIES

De Heer nam op 17 december jl. tot Zich, onze zuster

J. KUPERUS-DIJKSTRA

in de leeftijd van 84 jaar.

Baptistengemeente Sneek

Gezegende Kerstdagen en een voorspoedig 1971 wens u

FAM. J. DE JONGE PZN., Amsterdam, Adm. de Ruyterweg 256.

Vanuit Sona-Bata groeten we U en wensen U goede kerstdagen en Gods Zegen voor 1971.

Fam. S. Edens, E.B.C.O., par Kinshasa, Rép. Dem. du Congo.

ZO JUIST VERSCHENEN:

Geschiedenis van het Baptisme in Nederland

door ds J. van Dam — 300 pagina's en 8 fotopagina's — met naamregister en register van gemeenten — 33 hoofdstukken — integraal band.

PRIJS f 12.95 (exkl. verzendkosten).

Een boek om zelf te bezitten!

Een boek om cadeau te geven!

Te bestellen bij de uitgever: Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Dalweg 77, Arnhem.

Natuurzuivere
King pepermunt
is een rondje
frisse
energie

Redactie en administratie wensen alle lezers een zegenrijk kerstfeest!